

New Testament

Quechua, Cusco Language

Quechua, Cusco - Bible - New Testament

Mateo	3	
Marcos	83	
Lucas	134	
Juan	219	
Hechos	284	
Romanos	364	
1 Corintios	399	
2 Corintios	433	
Gálatas	455	
Efesios	467	
Filipenses	479	
Colosenses	487	
1 Tesalonicenses	495	
2 Tesalonicenses	503	
1 Timoteo	507	
2 Timoteo	516	
Tito	523	
Filemón	527	
Hebreos	529	
Santiago	554	
1 Pedro	563	
2 Pedro	572	
1 Juan	578	
2 Juan	587	
3 Juan	589	
Judas	591	
Apocalipsis	594	

Quechua, Cusco - Bible - New Testament

Mateo

Mateo 1

- ¹ Abrahampa churin David, Davidpa churin Jesucristoq mirayninmanta rimaq qelqa.
- ² Abrahammi, Isaakta churiyarqan. Isaaktaq Jakobta; Jakobtaq Judata, wawqenkunatawan ima churiyarqan.
- ³ Judataq, warmin Tamarpi Faresta, Zeratawan churiyarqan. Farestaq Esronta; Esrontaq Aramta churiyarqan.
- ⁴ Aramtaq Aminadabta churiyarqan. Aminadabtaq Naasonta churiyarqan. Naasontaq Salmonta churiyarqan.
- ⁵ Salmonmi, warmin Rahabpi Boozta churiyarqan. Booztaq warmin Rutpi Obebta churiyarqan. Obebtaq Isaita churiyarqan.
- ⁶ Isaitaq rey Davidta churiyarqan. Rey Davidtaq Uriaspa warminpi Salomonta churiyarqan.
- ⁷ Salomontaq Roboamta churiyarqan. Roboamtaq Abiasta churiyarqan. Abiastaq Asata churiyarqan.
- ⁸ Asataq Josafatta churiyarqan. Josafattaq Joranta churiyarqan. Jorantaq Uziasta churiyarqan.
- ⁹ Uziastaq Jotanta churiyarqan. Jotantaq Akazta churiyarqan. Akaztaq Ezequiasta churiyarqan.
- ¹⁰ Ezequiastaq Manasesta churiyarqan. Manasestaq Amonta churiyarqan. Amontaq Josiasta churiyarqan.
- ¹¹ Babilonia suyuman apasqa kasqanku p'unchaykunapitaqmi, Josiasqa Jekoniasta wawqenkunatawan, churiyarqan.
- ¹² Babilonia suyuman apasqa kasqanku qhepatataq, Jekoniasqa Salatielta churiyarqan. Salatieltaq Zorobabelta churiyarqan.
- ¹³ Zorobabeltaq Abiudta churiyarqan. Abiudtaq Eliaquinta churiyarqan, Eliaquintaq Azorta churiyarqan.
- ¹⁴ Azortaq Sadokta churiyarqan. Sadoktaq Aquinta churiyarqan. Aquintaq Eliudta churiyarqan.

- ¹⁵ Eliudtaq Eleazarta churiyarqan. Eleazartaq Matanta churiyarqan, Matantaq Jakobta churiyarqan.
- ¹⁶ Jakobtaq Maríaq qosan Joseta churiyarqan. Mariamantataqmi, Cristo sutiwan sutichasqa Jesusqa naserqan.
- ¹⁷ Chay hinapin llapan miraykunaqa, Abrahammantapacha Davidkama chunka tawayoq karqan. Davidmanta Babilonia suyuman apasqa kasqankukamataq, chunka tawayoq miraykuna karqan. Hinan Babilonia suyuman apasqa kasqankumanta Cristokamaqa chunka tawayoq miraykuna kallaraqantaq.
- ¹⁸ Jesucristoq naseyninqa kay hinan karqan. Jesuspa maman Mariaqa, Josewan kasarakanpaqmi rimaykusqaña kasharqan. Manaraq kuska tiyashaqtinkutaqmi, Santo Espiritumanta wiksallisqa rikhurirqan.
- ¹⁹ Maríaq qosan Joseqa, chanin runa kaspanmi, mana p'enqayman churayta munarqanchu. Chaymi payqa, Mariata pakallapi saqepuyta yuyaykusharqan.
- ²⁰ Chayta pay yuyaykushaqtintaqmi, chayllaman Señorpa huk angelninqa mosqhoyninpi rikhurirqan. Hinan payta nirqan: —Davidpa churin José, esposayki Mariapi churiyasqaqa, Santo Espiritumanta churiyasqan. Chayrayku, esposayki kananpaq, payta chaskiytaqa ama manchakuychu.
- ²¹ Hinan huk qhari wawata wachakunqa. Paymi llaqtanta huchankunamanta qespichinqa. Chaymi Jesús sutiwan payta sutichanki, nispa.
- ²² Tukuy chaykunaqa, Diospa rantinpi rimaqpa chawpinta Señorpa nisqan hunt'akunanpaqmi karqan.
- ²³ Señorqa nirqanmi: 'Qhawarillaypas, huk donsella sipasmi wiksallikunqa, Hinan huk qhari wawata wachakunqa. Emanuel sutiwantaqmi sutichanqaku,' nispan. (Isa. 7:14) Emanuel sutiqa 'Diosmi ñoqanchiswan' ninantan nin.
- ²⁴ Hinan Joseqa, puñusqanmanta rikch'arisan, Señorpa angelninpa nisqanman hina ruwarqan. Mariatataq, esposan kananpaq chaskiykapurqan.
- ²⁵ Ichaqa, Maríaq phiwi qhari wawata wacha kunankaman, Joseqa esposanwan mana puñurqanraqchu. Hinan payqa, Jesús sutiwan suticharqan.

Mateo 2

- ¹ Rey Herodespa p'unchayninkunapin, Judea probinsiapi kashaq Belén llaqtapi Jesusqa naserqan. Hinan chayllaman, inti lloqsimuy ladomanta Jerusalén llaqtaman, ch'askakunapi qhawaq yachaysapakuna chayamurqanku.
- ² Nirqankutaq: —¿Judío runakunaq Reynin naseqri maypitaq kashan? Inti lloqsimuy ladopi kashaspaykun, ch'askanta rikumurqayku. Chaymi payta yupaychaq hamushayku, nispanku.

- ³ Chayta uyarispantaqmi, rey Herodesqa llapan Jerusalén llaqtapi kaqkunapiwan, llakisqa karqanku.
- ⁴ Hinan llaqtamanta llapan umalliq saserdotekunatawan, kamachikuy simita yachachiqkunatawan waqyachispan, paykunata tapurqan: —¿Maypitaq Cristori nasenan karqan? nispa.
- ⁵ Paykunataqmi kutichirqanku: —Judea probinsiapi kashaq Belén llaqtapipunin nasenan karqan. Diospa rantinpi rimaqpas paymantaqa qelqarqanmi.
- ⁶ Chay qelqasqantaqmi nin: ‘Judá suyupi kashaq Belén llaqtamantan huk umalliq lloqsinqa. Paymi Israel llaqtayta michinqa. Chayrayku, Judá chawpipi umalliqkunamanta qanqa manamá huch'uychallachu kanki,’ nispan, nispanku. (Mik. 5:2)
- ⁷ Hinaqtinmi Herodesqa, ch'askakunapi qhawaq yachaysapakunata pakallapi waqyachispan, ch'askaq imayna tiempoña rikhurimusqanmanta allintapuni tapurqan.
- ⁸ Belén llaqtaman paykunata kachaspantaqmi, nirqan: —Haqayta riychis, hinaspa chay wawamanta allintapuni tapukamuychis. Tariruspaykichistaq, ñoqapas yupaychaq rinaypaq willaykamuwankichis, nispa.
- ⁹ Reyta uyarispanku hinataq, paykunaqa ripurqanku. Hinan chayllaman inti lloqsimuy ladopi kashaspa rikumusqanku ch'askaqa, paykunaq ñawpaqenkuta wawaq kasqanpa hawanpi sayaykunankama rirqan.
- ¹⁰ Ch'askata rikuruspankutaq, hatun q'ochukuywan anchatapuni kusikurqanku.
- ¹¹ Wasiman haykuykuspankutaq, wawata, maman Mariatawan rikurqanku. Hinan qonqoriykukuspanku, wawata yupaycharqanku. Qhapaqkay waqaychanankuta kicharispankutaq, qokuykunata haywarqanku. Qorita, insiensota, mirrata ima haywarqanku.
- ¹² Herodesman mana kutinankupaq mosqhoypi willasqa kaspankutaqmi ichaqa, wak ñanninta karu llaqtankuman kutipurqanku.
- ¹³ Yachayniyoqkuna ripuqtinku hinataq, chayllaman Señorpa huk angelnin Joseman mosqhoypi rikhurirqan. Hinan nirqan: —Herodesmi wawata wañuchinanpaq maskhamunqa. Chayrayku sayariy. Hinaspataq wawata, mamantawan pusarikuspa, Egipto suyuman ayqey. Hinan chaypi willanaykama kamunki, nispa.
- ¹⁴ Chaymi Joseqa rikch'arisan, kasqan tutapacha wawata, mamantawan pusarikuspa, Egipto suyuman ripurqan.
- ¹⁵ Chaypitaq Herodespa wañunankama kamurqan. Chay hinapin, Diospa rantinpi rimaqpa chawpinta Señorpa nisqan hunt'akunankama kamurqan.

Señorqa nirqanmi: Egipto suyumantan Wawaytaqa waqyampurqani, nispan. (Ose. 11:1)

¹⁶ Herodesqa, paymanta yachaysapakunaq q'otuspa pukllakusqankupi rikukuspanmi, sinchita phiñakurqan. Hinaqtinmi Belén Ilaqtapi, hinallataq muyuriqnintinpi, imayna tiempoñachus pasasqanta yachaysapakunata tapurqan. Hinan chayta yachaspan, iskay watayoqmanta urayman, llapan qhari wawakunata wañuchimunankupaq kamachikurqan.

¹⁷ Chay hinapin, Diospa rantinpi rimaq Jeremiaspa nisqan hunt'akurqan.

¹⁸ Paymi nirqan: 'Ramá Ilaqtapin huk kunkata uyarirqanku. Hatun waqapakuy, waqay, qapariy iman karqan. Raquelmi wawankunamanta waqan. Manaña wawankuna kapusqanraykun, mana sonqochasqa kaytaqa munarqanchu,' nispa. (Jer. 31:15)

¹⁹ Herodespa wañupusqan qhepatataq ichaqa, chayllaman Señorpa huk angelnin, Egipto suyupi Joseman mosqhoypi rikhurirqan.

²⁰ Hinan nirqan: —Sayariy, hinaspa wawata, mamantawan pularikuspa, Israel Ilaqtaman ripuy. Wawata wañuchiy munaqkunaqa wañupunkuñan, nispa.

²¹ Hinaqtinmi Joseqa sayariruspan, wawata, mamantawan pularikuspan, Israel Ilaqtaman ripurqan.

²² Ichaqa Judea probinsiapi, taytan Herodespa rantinpi, Arquelao rey kasqanta uyarispantaqmi, chayman riyta manchakurqan. Hinan mosqhoyp rikhuriypi willasqa kaspan, Galilea pribinsiaman ripurqan.

²³ Diospa rantinpi rimaqkunanan nisqaku karqan: —Nazaret Ilaqtayoq sutiwan sutichasqan kanan karqan, nispanku. Chay nisqanku hunt'akunanpaqmi, Nazaret sutiyoq Ilaqtaman chayarqan. Hinan chaypi tiyapurqan. (Isa. 11:1)

Mateo 3

¹ Haqay p'unchaykunapitaqmi, bautisay Juanqa Judea cheqas ch'inniipi willakuspa rikhurimurqan.

² Nirqantaq: —Hanaq pacha qhapaq suyun sispaykamunña. Chayrayku yuyayman kutirikuychis, nispa.

³ Pimantachus Diospa rantinpi rimaq Isaiaspa rimasqanqa kaymi. Isaiasqa nirqanmi: 'Ch'inniypin huk runa kunkayoqta waqyakun: "Señorpa ñanninta allichaychis, Purinankunatapas siwkta ruwaychis," nispan,' nispa. (Isa. 40:3)

⁴ Juanqa, kamelloq chukchanmanta p'achawanmi p'achakurqan. Uywaq qaranmanta chumpiwantaq sinturantapas chumpikurqan. Hinallataq langostata, k'ita wanqoyroq misk'intawan ima mikhurqan.

⁵ Hinan Jerusalén Ilaqtamantawan, llapan Judea probinsiamantawan, llapan Jordán mayuq muyuriqnintinmantawan, Juanpa kasqanman lloqsimurqanku.

⁶Huchankuta willakapusqankuman hinataqmi, Jordán mayupi, Juanpa bautisasqan karqanku.

⁷Askha fariseokuna, hinallataq saduseokunan, Juanpa bautisasqan cheqasman hamurqanku. Chayta rikuspanmi, Juanqa paykunata nirqan: — ¡Machaqway miraykuna! ¿Hamuq k'arak phiñakuymanta ayqenaykichistari, pitaq yachachirqasunkichis?

⁸Yuyayman kutirikusqaykichis ruruykunata rikuchikuychis.

⁹Amataq sonqoykichis ukhupi niychischu: 'Abrahamqa taytanchismi kapuwanchis,' nispaqa. Ñoqan ichaqa, niykichis: 'Diosqa Abrahampaq wawakunataqa kay rumikunamantapas hatarichiyta atinmi,' nispay.

¹⁰Chaymantapas ñan hachaqa mallkiq saphinpi churasqaña kashan. Chayrayku, llapa mana allin ruruq mallkiqa wit'usqa kanqa. Hinaspataq ninaman wikch'uykusqa kanqa.

¹¹Yuyayman kutirikunaykichispaqmi, ñoqaqa cheqapaq unupi bautisaykichis. Qhepayta hamuqpatan ichaqa, mana husut'allantapas apanaypaq hinachu kani. Payqa ñoqamanta aswan atinyoqmi. Paymi Santo Espiritupi, ninapi, ima bautisasunkichis.

¹²Trigo wayrachinanpas makinpiñan kashan. Hinan llapan erata pichanqa. Trigontataq taqeman waqaychapunqa. Pajantataq ichaqa, mana thasnuy atina ninapi ruphachipunqa.

¹³Hinaqtinmi Jesusqa, Juanpa bautisasqan kananpaq, Galilea probisiamanta, Jordán mayuman, maypichus Juanpa kashasqan cheqasman chayarqan.

¹⁴Juantaq ichaqa, payta hark'akuspa mana munarqanchu. Nirqantaq: — ¿Ñoqa qanpa bautisasqayki kanay kashaqtinchu, 'bautisaway,' nispa niwanki? nispan.

¹⁵Jesustaqmi ichaqa, payman kutichirqan: —Tukuy chanin kaqtan hunt'ananchispuni. Chayrayku, kunan bautisallaway, nispa. Hinaqtinmi Juanqa, Jesusta manaña hark'akurqanñachu.

¹⁶Jesuspa bautisakusqan qhepatataq unumanta lloqsimushaqtin, chay kasqan ratupi hanaq pacha kicharikurqan. Hinan chayllaman Diospa Espiritunta, palomata hina paypa patanman uraykamushaqa rikurqan.

¹⁷Chayllamanmi, huk kunka hanaq pachamanta kay hina nimushaq uyarikurqan: —Munasqay Churiyqa kaymi. Paypin anchatapuni kusikuni, nispa.

Mateo 4

¹Hinaqtinmi Jesusqa, saqraq wateqasqan kananpaq, ch'inniqman Espirituq pusasqan karqan.

- ² Hinan payqa, tawa chunka p'unchayta, hinallataq tawa chunka tutata ayunarqan. Chay qhepatataq yarqachikurqan.
- ³ Hinan wateqaqqa chimpaykuspa, payta nirqan: —Sichus Diospa Churin kanki chayqa, kay rumikunata t'antaman tukunanpaq niy, nispa.
- ⁴ Jesustaq kutichispa nirqan: —Qelqasqan kashan: 'Manan t'antallawanchu runaqa kawsanqa. Aswanpas Diospa siminmanta lloqsimuq llapan simikunawanmi kawsanqa,' nispa. (Deut. 8:3)
- ⁵ Hinaqtinmi saqraqa, ch'uya llaqtaman Jesusta aparqan. Dios yupaychana wasiq kantun patapitaq sayaykuchirqan.
- ⁶ Hinan saqraqa Jesusta nirqan: —Sichus Diospa Churin kanki chayqa, urayman, wikch'uykukuy. Qelqasqan kashan: 'Angelninkunatan qanpa kasqaykiman kamachimunqa. Hinan chakiykita mana rumiman takakunaykipaq makinkupi hap'isunkiku, nispan,' nispa. (Sal. 91:11-12)
- ⁷ Jesustaq, payman kutichispa nirqan: —Qelqasqallataqmi kashan: 'Aman Señor Diosniykitaqa wateqankichu,' nispa. (Deut. 6:16)
- ⁸ Wakmantan saqraqa, ancha alto orqo pataman Jesusta apallarqantaq. Hinaspan kay pachaq lliw qhapaq kaynintawan, hatun kaynintawan qhawarichirqan.
- ⁹ Hinan saqraqa payta nirqan: —Sichus ñawpaqeypi qonqoriykukuspa yupaychawanki chayqa, tukuy kay imaymanakunatan qosayki, nispa.
- ¹⁰ Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: Satanás, qayllaymanta anchhuriy. — Qelqasqan kashan: 'Señor Diosllaykitan yupaychanki, Pay sapallantataqmi serbinkipas,' nispan, nispa. (Deut. 6:13)
- ¹¹ Hinan saqraqa payta saqepurqan. Chayllamanmi, angelkuna hamuspanku, Jesusta serbirqanku.
- ¹² Juanpa preso kashasqanta uyarispantaqmi, Jesusqa Galilea probinsiaman kutipurqan.
- ¹³ Nazaret llaqtata saqepuspantaqmi, Zabalón suyuq, hinallataq Neftalí suyuq kantun qochapata Kapernaum llaqtapi tiyapurqan.
- ¹⁴ Diospa rantinpi rimaq Isaiaspa nisqan hunt'akunanpaqmi chaytaqa ruwarqan.
- ¹⁵ Isaiasqa nirqanmi: 'Zabulonpa suyun, Neftalipa suyun, Jordán mayuq wak lardonpi lamar qochaman riq ñan, Mana-judío runakunaq tiyanan Galilea probinsia, uyariychis.
- ¹⁶ Laqha-tutayaqllapi tiyaq llaqtan hatun k'anchayta rikun. Chay suyukunapi, wañuy llanthu ukhupi tiyaqkunamantaqmi, k'anchayqa k'anchariykun,' nispa. (Isa. 9:1)

17 Chaymantapachan, Jesusqa kay hinata nispan willayta qallarirqan: — Hanaq pacha qhapaq suyun sispaykamunña. Chayrayku yuyayman kutirikuychis, nispan.

18 Galilea qochaq kantunta pasashaspanmi, Jesusqa iskay runakunata, Pedro sutiwan sutichasqa Simontawan, wawqen Andrestawan rikurqan. Paykunaqa, wawqentinmi karqanku. Hinallataq, challwaqkunan karqanku. Chaymi challwana llikankuta qochaman wikch'uykusharqanku.

19 Jesustaqa paykunata nirqan: —Qhepayta qatikamuwaychis, hinan runakuna challwaq kanaykichispaq ruwasaykichis, nispa.

20 Hinaqtinmi paykunaqa, kasqan ratupacha challwana llikankuta saqerparispa qatikurqanku.

21 Chaymanta aswanta rispantaq, wak iskay runakunata rikullarqantaq. Paykunapas wawqentinmi kallarqankutaq. Paykunaqa, Zebedeoq churin Jakobo, hinallataq wawqen Juanpiwan iman karqanku. Barkapin, taytanku Zebedeopiwan challwana llikankuta sursisharqanku. Hinan Jesusqa, paykunata waqyarqan.

22 Kasqan ratupachataqmi, paykunaqa barkatawan, taytankutawan saqerparispanku qatikurqanku.

23 Hinan Jesusqa, llapan Galilea probinsiantinta, judío runakunaq huñukunanku wasikunapi qhapaq suyumanta allin willakuyta willaspa purirqan. Hinallataq llapan onqosqakunatapas, nanayniyoqkunatapas qhaliyachirqan.

24 Reqsichikuynintaqmi tukuy Siria suyuntinpi ch'eqerirqan. Hinan imaymana onqoyniyoqkunata, nanaypa ñak'arichisqankunata, supayniyoqkunata, yuyay chinkayniyoqkunata, mana kuyuriq such'ukunata Jesusman apamurqanku. Paytaqmi llapankuta qhaliyachirqan.

25 Askha runakunataqmi, Galilea probinsiamanta, Dekápolis probinsiamanta, Jerusalén llaqtamanta, Judea probinsiamanta, Jordán mayuq wak ladonkunamanta ima qatikurqanku.

Mateo 5

1 Askha runakunata rikuspantaqmi, Jesusqa orqo pataman wicharqan. Chaypi tiyaykuqtintaqmi, yachachisqankunaqa payman asuykurqanku.

2 Hinan Jesusqa, yachachiyta qallarirqan.

3 Nirqantaq: —Hanaq pacha qhapaq suyuqa, espiritupi wakchakunaqmi. Chayraykun paykunaqa, kuisamiyoq kanku.

4 Waqaqkunaqa, sonqochaytan chaskinqaku. Chayraykun paykunaqa, kuisamiyoq kanku.

- ⁵ Llamp'u sonqoyoqkunaqa, hallp'a pachatan tupaqninkupaq chaskinqaku. Chayraykun paykunaqa, kuisamiyoq kanku.
- ⁶ Chanin kaqmanta yarqachikuqkunapas, ch'akichikuqkunapas saksachisqan kanqaku. Chayraykun paykunaqa, kuisamiyoq kanku.
- ⁷ Yanapaykukuqkunaqa, yanapaykusqan kanqaku. Chayraykun paykunaqa, kuisamiyoq kanku.
- ⁸ Ch'uya sonqoyoqkunaqa, Diostan rikunqaku. Chayraykun paykunaqa, kuisamiyoq kanku.
- ⁹ Thak kayman churaqkunaqa, Diospa wawan nispa sutichasqan kanqaku. Chayraykun paykunaqa, kuisamiyoq kanku.
- ¹⁰ Hanaq pacha qhapaq suyuqa, chaninrayku qatiykachasqakunaqmi. Chayraykun paykunaqa, kuisamiyoq kanku.
- ¹¹ Ñoqaraykuchus runakuna k'amisunkichis, qatiykachasunkichis, hinallataq qankunaq kontraykichispi tukuy imaymana mana allinta llullakuspa ninqaku chayqa, kuisamiyoqmi kankichis.
- ¹² Chay hinatan qankunamanta ñawpaqta hamuq Diospa rantinpi rimaqkunatapas qatiykacharqanku. Chayrayku hanaq pachapi hatun premioykichis kasqanrayku kusikuychis, hinallataq q'ochukuychis, nispa.
- ¹³ Nillaraqantaqmi: —Qankunan hallp'a pachapi kachiqa kankichis. Ichaqa kachitaqchus q'aymayapunman chayqa, ¿imawantaq kachichasqari kanqa? Chay kachiqa, manan imapaqpas balenñachu, aswanpas hawaman wikch'upuspa runakunaq sarunallankupaqñan kapunqa, nispa.
- ¹⁴ Jesusqa nillaraqantaqmi: —Qankunan kay pachapi k'anchayqa kankichis. Huk orqo patapi kashaq llaqtaqa, manan pakasqa kayta atinmanchu.
- ¹⁵ Manallataqmi lamparata hap'ichispaqa, raki ukhumanchu churakun. Aswanpas lamparata churana patamanmi llapan wasipi kaqkunata k'anchananpaq churakun.
- ¹⁶ Chay hinatayá k'anchayniykichisqa runakunaq ñawpaqenpi k'ancharichun. Hinan allin ruwasqaykichiskunata rikuspanku, hanaq pachapi kashaq Yayaykichista yupaychanqaku, nispa.
- ¹⁷ Nillaraqantaqmi: —Kamachikuy Simita, otaq Diospa rantinpi rimaqkunata yanqayachinaypaq hamusqaytaqa ama yuyaychischu. Manan yanqayachiqchu, aswanpas hunt'anaypaqmi hamurqani.
- ¹⁸ Kaytaqa cheqaqtan niykichis: 'Hanaq pachapas, kay pachapas manaraq p'uchukanankamaqa, Kamachikuy Simimanta manan imallapas chinkanqachu. Huk huch'uy qelqachallanpas, nitaq qelqaq huk seq'echallanpas llapan hunt'akunankamaqa manapunin chinkanqachu,' nispay.

- 19** Chay hinaqa, pillapas kay kamachikuykunamanta huk huch'uy kamachikuyllantapas p'akispa, chay hinata runakunaman yachachiqqa kanmanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, chay runaqa, hanaq pacha qhapaq suyupiqqa huch'uyllapaq qhawarisqa kanqa. Pillapas Kamachikuy Simikunata hunt'aspa yachachiqtaqmi ichaqa, hanaq pacha qhapaq suyupiqqa hatunpaq qhawarisqa kanqa.
- 20** Niykichismi: 'Sichus chanin kayniykichis, kamachikuy simita yachachiqkunaqmanta, hinallataq fariseokunaqmanta, mana aswan allinchi kanqa chayqa, manapunin hayk'aqpas hanaq pacha qhapaq suyumanqa haykunkichischu,' nispay, nispa.
- 21** Jesusqa nillaraqantaqmi: —Kamachikuy simita yachachiqkunaqa, ñawpa runakunamanmi kay hinata yachachirqanku: 'Aman wañuchinkichu. Pipas wañuchiqqa chaninchanapaq huchachasqapunin kanqa,' nispanku. (Éxo. 20:13) Chaytaqa uyarirqankichismi.
- 22** Ñoqataq ichaqa niykichis: 'Pillapas wawqenpa kontranpi phiñakuqqa, chaninchanapaq huchachasqapunin kanqa. Hinallataq, pipas wawqenta ninman: "Mana yuyayniyoq," nispa chayqa, Konsilio Sanedrinpaq huchachasqapunin kanqa. Hinallataq pipas wawqenta ninman: "Waq'a," nispa chayqa, nina yawray infiernopaq huchachasqapunin kanqa,' nispay.
- 23** Chay hinaqa, altarman ofrendaykita apamushaspa, chaypitaq wawqeykiwan imallapas qan kontra kasqanta yuyariruwami.
- 24** Sichus chay hina kanman chayqa, chay altarpa ñawpaqellanman ofrendaykita saqeykuy. Hinaspataq wawqeykiwanraq ñawpaqtaqa allipunamuy. Chaymantaña kutimuspayki, ofrendaykitaqa churanki.
- 25** Awqaykiwan ñanpi kashaspallaraq, usqhayllaman allipunamuy. Mana hinaqa, awqaykin chaninchaqman apasunkiman. Chaninchaqtaq guardiaman apasunkiman, hinaspataq karselpi rikukuwaq.
- 26** Cheqaqtan niyki: 'Llapachallanta pagapunaykikaman, mana chaymantaqa lloqsimunkichu,' nispay, nispa.
- 27** Nillaraqantaqmi. —Kamachikuy simita yachachiqkunaqa, kay hinatan yachachirqanku: 'Aman wasanchankichu,' nispanku. (Éxo. 20:14) Chaytaqa uyarirqankichismi.
- 28** Ñoqan ichaqa niykichis: 'Pillapas huk warmita munapayaspa qhawarin chayqa, ñan paywan sonqonpi wasancharunña,' nispay.
- 29** Llapan aycha kuerpoykiq infiernoman wikch'uykusqa kananmantaqa, aycha kuerpoykiq huk partin chinkayninmi aswan allinqa kanman. Chayrayku, sichus paña ñawiyki huchaman urmachisunkiman chayqa, horqoruy, hinaspa wikch'upuy.

30 Hinallataq, llapan aycha kuerpoykiq infiernoman wikch'uykusqa kananmantaqa, aycha kuerpoykiq huk partin chinkayninmi aswan allinqa kanman. Chayrayku, sichus paña makiyki huchaman urmachisunkiman chayqa, wit'urpariy, hinaspa wikch'upuy, nispa.

31 Jesusqa nillaraqantaqmi: —Kamachikuy simita yachachiqkunaqa nillaraqankutaqmi: 'Pillapas warminmanta t'aqakuqqa, t'aqanakuy kartata qochun,' nispanku. (Deut. 24:1)

32 Ñoqan ichaqa niykichis: 'Warmin mana qhellipi puriq kashaqtin t'aqakuqqa wasanchachinmi. Hinallataq t'aqakusqa warmiwan kasarakuqpas, wasanchallantaqmi,' nispay, nispa.

33 Nillaraqantaqmi: —Hinallataqmi, kamachikuy simita yachachiqkunaqa ñawpa runakunaman yachachirqanku: 'Aman yanqamanta hurankichu. Aswanpas Señorman hurasqaykikunataqa hunt'ankipunin,' nispanku. (Deut. 23:21-23) Chaytaqa uyarirqankichismi.

34 Ñoqan ichaqa niykichis: 'Aman imaynallanmantapas hurankichischi. Hanaq pachaqa Diospa tiyanan kasqanraykupas amapunin hurankichischi.

35 Hallp'a pachapas, Diospa chakinpa samaykunanmi. Chayrayku hallp'a pacharaykupas amapuni hurankichischi. Hinallataq Jerusalén Ilaqtapas, hatun Reypa Ilaqtanmi. Chayrayku Jerusalén Ilaqtaraykupas amapuni hurankichischi.

36 Manan ch'ulla chukchallatapas yuraqyachiyta, nitaq yanayachiyta atiwaqchu. Chayrayku umaykiraykupas amapuni hurankichu,' nispay.

37 Rimakuyniykichispi ichaqa, arí nisqaykichisqa, arí nisqallapuni kachun. Hinallataq manan nisqaykichispas, manan nisqallapuni kachun. Chaymanta aswan kaqkunaqa, mana allin kaqmantan hamun, nispa.

38 Jesusqa nillaraqantaqmi: —Kamachikuy simita yachachiqkunan kay hinata yachachirqanku: 'Ñawita horqoqpaqa, ñawinmi horqosqallataq kanqa, hinallataq kiruta horqoqpapas, kirunmi horqosqallataq kanqa,' nispanku. (Éxo. 21:24; Leb. 24:20; Deut. 19:21) Chaytaqa uyarirqankichismi.

39 Ñoqan ichaqa niykichis: 'Aman millay runamanqa churapakunkichischi, aswanqa pipas paña uyaykipi ch'aqlasunki chayqa, huk kaq uyaykitapas payman kutirillaytaq.

40 Hinallataq pipas chaninchanaman apaspa, p'achaykita qechusunkiman chayqa, kapaykitapas qoykapullaytaq.

41 Pipas huk millata q'epinta apanaykipaq qatirisunki chayqa, iskay millatawan apay.

42 Pipas mañakusunki chayqa, qoykuy. Hinallataq pipas nisunki: 'Manuykuway,' nispa chayqa, ama mananchaychu,' nispay.

⁴³ Nillaraqantaqmi: —Kamachikuy simita yachachiqkunan kay hinata yachachillarqankutaq: 'Runamasiykitan munakunki, awqaykitataq cheqnikunki, nispanku. (Leb. 19:18) Chaytaqa uyarirqankichismi.

⁴⁴ Ñoqataq ichaqa niykichis: 'Awqaykichiskunata munakuychis, ñakaqniykichiskunataq saminchaychis, cheqnikuqniykichiskunapaqtaq allinta ruwaychis, hinallataq ñak'arichiqniykichiskunapaqpas, qatiykachaqniykichiskunapaqpas Diosmanta mañapuychis.

⁴⁵ Chay hinata ruwaspan, hanaq pachapi kashaq Yayaykichispa wawankunaqa kankichis. Paymi allin runakunapaqpas, mana allin runakunapaqpas intinta lloqsichimun. Hinallataqmi chanin runakunapaqpas, mana chanin runakunapaqpas parataqa parachimun,' nispay.

⁴⁶ Sichus munakuqnillaykichista munakunkichis chayqa, ¿ima chanin premioyoqtaq kankichisri? ¿Manachu tributo qolqe kobraqkunapas chay hinallataq ruwanku?

⁴⁷ Sichus wawqeykichiskunallata napaykunkichis chayqa, ¿imatawantaq aswantari ruwankichis? ¿Manachu tributo qolqe kobraqkunapas chay hinallataq ruwanku?

⁴⁸ Chay hinaqa, imaynan hanaq pachapi kashaq Yayaykichisqa k'apakpuni, chay hinallataq qankunapas k'apakpuni kaychis, nispa.

Mateo 6

¹ Jesusqa nillaraqantaqmi: —Runakunaq ñawpaqenpi rikunallankupaq yanapaykuy ruwayniykichistaqa, qankuna kikiykichis allinta qhawakuychis. Mana hinaqa, hanaq pachapi kashaq Yayaykichismantan premionta mana chaskiwaqchischu.

² Limosnata qospaykiqa, ama iskay-uyakuna hinaqa ñawpaqeykipi kornetata tokachiychu. Paykunaqa, llaqta kallekunapi, hinallataq judío runakunaq huñukunanku wasikunapi, runakunaq hatunchasqan kayta munaspallankun, chaytaqa ruwanku. Amayá chay hinataqa ruwaychischu. Cheqaqtan niykichis: 'Chay hina ruwaqkunaqa, ñan premioyoqña kanku,' nispay.

³ Limosnata qan qoqtiykiqa, ama paña makiykiq ruwasqanta lloq'e makiyki yachachunchu.

⁴ Chay hinapin, limosna qosqaykiqa, pakallapi ruwasqa kanqa. Hinan pakallapi rikuq Yayaykiqa, premioykita sut'ipi qopusunki, nispa.

⁵ Nillaraqantaqmi: —Diosman parlaspaykiqa, ama iskay-uyakuna hinachu kaychis. Paykunaqa, judío runakunaq huñukunanku wasikunapipas, llaqta kallekunaq eskinankunapipas runakunaq rikusqan kanankupaqmi sayaykuspanku, Diosman parlayta munanku. Cheqaqtan niykichis: 'Ñan paykunaqa, premioyoqña kanku,' nispay.

- ⁶ Qantaq ichaqa, Diosman parlaspaykiqa, wasiyki ukhuman haykuy. Hinaspataq punkuta wisq'aspayki, pakallapi kashaq Yayaykiman parlaykuy. Hinan pakallapi rikuy Yayaykiqa, sut'ipi premioykita qopusunki.
- ⁷ Diosman parlaspaykichisqa, ama mana-judío runakuna hina kaq simikunallatachu thawtiychis. Paykunaqa, askha rimasqankuwanmi uyarisqa kanankupaq yuyanku.
- ⁸ Yayaykichisqa, imakunachus pisisqasunkichista, manaraq mañakushaqtiykichismi yachañña. Chayrayku, amapuni chay mana-judío runakuna hinaqa ruwaychischu.
- ⁹ Chay hinaqa, kay hinatayá qankuna Diosman parlaychis: 'Hanaq pachapi kashaq Yayayku, sutyki yupaychasqa kachun.
- ¹⁰ Qhapaq suyuyki hamuchun. Imaynan hanaq pachapipas munayniyki ruwasqa, chay hinallataq kay pachapipas munayniyki ruwasqa kachun.
- ¹¹ Sapa p'unchay t'antaykuta kunan qowayku.
- ¹² Imaynan ñoqaykupas mana allin ruwawaqniykuta pampachayku, chay hinallataq mana allin ruwasqaykutapas pampachawayku.
- ¹³ Qhapaq suyupas, atiyapas, hinallataq k'ancharishaq kaypas, wiñay wiñaypaq qanpapunin. Chayrayku, amapuni wateqaymanqa pusawaykuchu, aswanpas mana allin kaqmanta kacharichipayku. Ahinapuni kachun,' nispaykichis.
- ¹⁴ Chay hinaqa, sichus runakunaqa mana allin ruwasqasunkichista pampachankichis chayqa, hanaq pachapi kashaq Yayaykichisqa qankunatapas pampachallasunkichistaqmi.
- ¹⁵ Ichaqa, manachus runakunaqa mana allin ruwasqasunkichiskunata pampachankichis chayqa, manallataqmi Yayaykichispas huchallikusqaykichiskunata pampachallasunkichistaqchu, nispa.
- ¹⁶ Jesusqa nillarqantaqmi: —Ayunaspaykichisqa, ama iskay-uyakuna hinachu khuyay uyayoqman tukuychis. Paykunaqa ayunasqankuta runakunaman rikuchinankupaqmi, uyankuta umphuyachinku. Cheqaqtan niykichis: 'Paykunaqa ñan premioyoqña kanku,' nispay.
- ¹⁷ Qan ayunaspaykitaq ichaqa, umaykita ñaqchakuy, hinallataq uyaykitapas uphakuy.
- ¹⁸ Chay hinapin runakunaqa, ayunasqaykita mana rikunqakuchu. Aswanpas pakallapi kashaq Yayayki rikunqa. Hinan pakallapi rikuy Yayaykiqa, sut'ipi qanman premioykita qopusunki, nispa.
- ¹⁹ Nillarqantaqmi: —Ama kay hallp'a pachapiqa, maypichus thutaq thutanampi, ismuypas ismuchinanpi, hinallataq suwakunapas t'oqospanku suwanampi qhapaq kaytaqa huñuychischu.

- 20** Aswanpas hanaq pachapi qhapaq kaytaqa huñukuychis. Chaypiqa, manan thutapas thutanchu, nitaq ismuypas ismuchinchu, nillataqmi suwakunapas t'oqospanku suwakunkuchu.
- 21** Chay hinaqa, maypichus qhapaq kayniykichis kashan, chayllapitaqmi sonqoykichispas kashanqa, nispa.
- 22** Jesusqa nillaraqantaqmi: —Aycha kuerpoq k'anchayninga ñawin. Chay hinaqa, sichus ñawiyki allin kashan chayqa, llapan kuerpoykipas k'anchaywan hunt'aykusqan kashanqa.
- 23** Ichaqa, sichus ñawiyki mana allinchu kashan chayqa, llapan kuerpoykipas laqha-tutapin kashanqa. Chay hinaqa, qanpi k'anchaychus tutayaq kashan chayqa, jimagayniraq laqha-tutayaqraqchá kanman! nispa.
- 24** Nillaraqantaqmi: —Manan pipas iskay patronkunataqa serbiyta atinmanchu. Huknintan munakunman, huk kaqtataqmi cheqninman. Otaq huknintan allinpaq hap'inman, huk kaqtataqmi pisichanman. Diostawan, qhapaq kaytawanqa, manan serbiyta atiwaqchischu.
- 25** Chay hinaqa niykichismi: 'Kawsanaykichispaq, imatachus mikhunaykichismantaqa, imatachus ukyanaykichismantapas, aycha kuerpoykichista imawanchus p'achakunaykichismantapas ama llakikuychischu,' nispay. ¿Manachu kawsayqa mikhunamantapas aswan balorniyoc, hinallataq aycha kuerpopas p'achamantaqa aswan balorniyoc?
- 26** Phalaq animalkunata qhawariychis. Manan tarpunkuchu, nitaq ichhunkupaschu, nillataqmi taqenkupaschu. Ichaqa, hanaq pacha Yayaykichismi paykunaman mikhuchin. ¿Manachu qankunaqa, phalaq animalkunamantapas aswan balorniyoc kankichis?
- 27** ¿Qankunamanta mayqenniychistaq, sinchita llakipakuspa sayayninman huk maki khukuchu sayayllatapas yapaykuyta atiwaqchis?
- 28** ¿Imanaqtintaq p'achamantari llakipakunkichis? Kampopi t'ikakuna imaynatachus wiñasqankuta qhawariychis. Manan llank'ankuchu, nitaq puskankupaschu.
- 29** Ichaqa niykichismi: 'Salomonpas tukuy qhapaq kayninwan, manan huk kaqnin t'ika hinallapas p'achakurqanchu,' nispay.
- 30** Kampopi qorakunaqa, kunan p'unchaymi kashan. Paqarintaqmi ichaqa, hornopiña ruphachisqa kashanqa. Diosmi chay qorakunataqa, chay hinata p'achachin. Pisi iñiyiniyoq runakuna, ¿manachu aswan allintaraq qankunata Diosqa p'achachisunkichisman?
- 31** Chay hinaqa, ama llakipakuychischu: ¿Imatataq mikhusun, ukyasunpas, imawantaq p'achakusunpasri?' nispaykichisqa.

³² Mana iñiq runakunallan tukuy llakipakuywan chaykunataqa maskhanku. Ichaqa hanaq pacha Yayaykichismi tukuy chay imakunachus pisisqasunkichistaqa yachañña.

³³ Ichaqa, Diospa qhapaq suyunta, chanin kaynintawan ñawpaqtaqa maskhaychis. Hinan tukuy chay imaymanakunaqa, yapasqa kasunkichis.

³⁴ Paqarin p'unchayqa, kikinpin mana allin llakikuykunata apamun. Sapa p'unchaypi mana allinkunaqa, chayllaña kachun. Chayrayku paqarin kaqmantaqa ama llakikuychischu, nispa.

Mateo 7

¹ Jesusqa nillaraqantaqmi: Ama chaninchasqa kanaykichispaq, ama pitapas chaninchaychischu.

² Chaninchasqaykichis chaninchaywanmi chaninchasqa kankichis, hinallataq tupusqaykichis tupunawanmi tupusqallataq kankichis.

³ ¿Imanaqtintaq wawqeykiq ñawinpi ichhuchatari qhawanki, ichaqa manataq ñawiykipi kashaq kurkutaqa rikukunkichu?

⁴ Qhawariy, ¿ñawiykipi kurku kashaqtinri, imaynatataq wawqeykita niwaq: 'Ñawiykimanta chay ichhuchata horqorusayki,' nispaykiri?

⁵ ¡Iskay-uya! wawqeykiq ñawinmanta ichhuchata horqonaykipaqqa, ñawiykipi kashaq kurkutaraq ñawpaqta horqokuy, hinaspataqchá allinta rikunki.

⁶ Ch'uya kaqtaqa, ama alqokunaman qaraychischu. Nitaq perlaykichiskunatapas khuchikunaq kasqanman wikch'uychischu. Chaytaq chakinkuwan saruchakunkuman. Qankunaman kutirimuspankutaq, llik'irqarisunkichisman.

⁷ Mañakuychis, qosunkichismi; maskhaychis, tarinkichismi; punkuta takakuychis, kicharisunkichistaqmi.

⁸ Lliw hayk'an mañakuqqa chaskinmi, maskhaqpas tarillantaqmi. Punkuta takakuqtapas kicharillanqakutaqmi.

⁹ ¿Qankunamanta mayqennykichistaq, wawan t'antata mañakuqtin, rumita qonman?

¹⁰ ¿Otaq challwata mañakuqtin mach'aqwaytari qonman?

¹¹ Chay hinaqa, qankuna millay runakuna kashaspaykichisipas wawaykichiskunaman allin kaqkunatan qoyta yachankichis. Chaykunamantapas, ¿manachu aswantaraq hanaq pachapi kashaq Yayaykichisqa, allin kaqkunata mañakuqninkunaman qonman?

¹² Kamachikuy Simipipas, hinallataq Diospa rantinpi rimaqkunaq qelqasqankupipas, chay hinapunin kashan. Chayrayku, tukuy

imaymanakunata, runakunaq ruwapunasunkichista munankichis chayqa, qankunapas chay hinallatataq paykunapaq ruwapullaychistaq, nispa.

13 Nillaraqantaqmi: —Punkuqa hatunmi, chinkayman pusakuq ñanpas hatunllataqmi. Askhataqmi chay ñanninta haykuqkunaqa kanku. Chayrayku k'illku punkunta haykuychis.

14 Punkupas k'illkullan, hinallataq kawsayman pusakuq ñanpas k'illkullataqmi. Ichaqa, pisillan chaykunata tariqkunaqa kanku, nispa.

15 Jesusqa nillaraqantaqmi: —Falso profetakunamanta makilla qhawakuychis. Paykunaqa, obeha hina p'acharukuspankun, qankunaman hamunqaku. Ukhunkutaqmi ichaqa, suwa lobokuna hina kanku.

16 Paykunataqa, rurusqankupin reqsinkichis. ¿Kiskayoq sach'amantachu ubasri pallakun? Otaq, ¿kiskasapa sach'akunamantachu igospas pallakullantaqri?

17 Chay hinan llapan allin sach'aqa, allin rurukunata rurun. Mana allin sach'ataqmi ichaqa, mana allin rurukunata rurun.

18 Allin sach'aqa, manapunin mana allin rurutaqa rurunmanchu. Hinallataqmi mana allin sach'apas allin rurutaqa mana rurunmanchu.

19 Llapan mana allin ruruq sach'ataqa, wit'upunqakun, hinaspataq ninaman wikch'uykunqaku.

20 Chay hinaqa, rurusqanpin reqsinkichis, nispa.

21 Nillaraqantaqmi: —Manan, llapa: 'Señor, Señor,' nispa niwaqniychu hanaq pacha qhapaq suyumanqa haykunqa. Aswanpas hanaq pachapi kashaq Yayaypa munayninta ruwaqkunallan haykunqa.

22 Haqay p'unchaypiqa, askhan niwanqaku: 'Señor, Señor, ¿manachu sutiykipi profetizarqayku, sutiykipi supaykunatapas qarqorqayku, sutiykipi askha atiywan ruwaykunatapas ruwarqayku?' nispanku.

23 Hinaqtinmi ñoqaqa, sut'inta paykunata nisaq: 'Mananpunin hayk'aqpas reqsirqaykichischu. Mana allin ruwaqkuna, ñoqamanta t'aqakuychis,' nispay, nispa.

24 Hinan Jesusqa nillaraqantaq: —Chay hinaqa, pipas chay simiykunata uyarispa ruwaqtaqa, huk yuyaysapa runa, qaqa patapi wasin ruwakuqmanmi rikch'anachisaq.

25 Chayllamanmi paraqa chayamurqan, mayupas yapakamurqan, hinallataq wayrapas wayramurqan. Chay wasiq kontranpitaq chaykuna waqtakurqan. Ichaqa qaqa patapi ruwasqa kasqanraykutaqmi, chay wasiqa manapuni thunikurqanchu.

²⁶ Pipas chay simiykunata uyarishaspa mana ruwaqtan ichaqa, aqo patapi wasi ruwaq mana yuyayniyoq runaman rikch'ana chisaq.

²⁷ Chayllamanmi paraqa chayamurqan, mayupas yapakamurqan, hinallataq wayrapas wayramurqan. Chay wasiq kontranpitaq chaykuna waqtakurqan. Chay wasitaqmi thuniykukurqan. Hinan thunikuyninqa, may hatunpuni karqan, nispa.

²⁸ Chay simikunata rimayta tukuqtintaq, runakunaqa yachachikuyninmanta utirayarqanku.

²⁹ Jesusqa kamachikuyniyoq hinan chay askha runakunaman yachachirqan. Manataqmi kamachikuy simita yachachiqkuna hinallachu yachachirqan.

Mateo 8

¹ Orqo patamantan Jesusqa uraykamusharqan. Hinan askha runakuna payta qatikamusharqanku.

² Chayllamanmi huk lepra onqoyniyoq runaqa chimpaykurqan. Jesuspa ñawpaqenpi qonqoriykukuspantaq nirqan: —Señor, sichus munanki chayqa, qhaliyaykachiwaytaqa atinkin, nispa.

³ Jesustaq makinta haywarispa, llamiykurqan. Nirqantaq: —Munanin, qhaliyachisqa kay, nispa. Kasqan ratupachataqmi, lepra onqoyninga chinkarparipurqan.

⁴ Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: —Qhawariy, aman pimanpas willankichu. Aswanpas rispa, saserdoteman qhawachikamuy. Runakunaq rikunankupaqtaq, Moisespa kamachikusqanman hina ofrendaykita churamuy, nispa.

⁵ Kapernaum llaqtamanmi Jesusqa haykusharqan. Hinan huk senturión runaqa, payman qayllaykuspa balikurqan.

⁶ Nirqantaq: —Señor, uywasqaymi such'uyaspa sinchi nanaywan wasiypi wikch'urayashan, nispa.

⁷ Hinan Jesusqa payta nirqan: —Ñoqa rispay, qhaliyachimusaq, nispa.

⁸ Senturión runataq, kutichispa nirqan: —Señor, manan wasiyman haykunaykipaq hinachu kani. Uywasqay qhaliyapunanpaqqa, rimariykullay. Hinan uywasqayqa qhali kapunqa.

⁹ Ñoqapas kamachiqniyoqmi kani. Hinallataq ñoqa kikiypas soldadokunata kamachiqmi kani. Hinan huknin soldadoyta nini: 'Hamuy,' nispay, hinan payqa hamun. Huknintapas nillanitaq: 'Rirqoy,' nispay, hinan payqa rin. Kamachiytapas nillanitaq: 'Kayta ruway,' nispay, hinan payqa ruwan, nispa.

- 10** Chay uyarisqantaqmi, Jesuspa yuyayninman mana kaberganchu. Hinan qatikuqninkunata nirqan: —Cheqaqtan niykichis: ‘Manan Israel llaqtantinpipas kay hina iñiytaqa tarirqanichu,’ nispay.
- 11** Nillaykichistaqmi: ‘Askhan inti lloqsimuy ladomanta, hinallataq inti haykuy ladomantapas hamunqaku. Hinan hanaq pacha qhapaq suyupi Abrahamwan, Isaakwan, Jakobwan ima tiyaykunqaku.
- 12** Qhapaq suyu wawakunataqmi ichaqa, hawa laqha-tutayaqman wikch'usqa kanqaku. Chaypin waqaypas, kiru k'arkakichiypas kanqa,’ nispay, nispa.
- 13** Hinaqtinmi Jesusqa, senturión runata nirqan: —Ripuy, iñisqaykiman hinataq ruwasqa kachun, nispa. Hinan uywasqanqa Jesuspa rimarisqan chay oraspi qhaliyasqa kapurqan.
- 14** Jesusqa, Pedroq wasintan rirqan. Hinan Pedroq suegranta ruphapakuy onqoywan puñunapi kashaqta tarirqan.
- 15** Makinmanta llamiykuqtintaq ruphapakuy onqoyqa thanipurqan. Sayarispantaqmi, Jesusman mikhunata serbiyta qallarirqan.
- 16** Rasphiyaykushaqtinñataqmi, askha supayniyoqkunata Jesusman pusamurqanku. Hinan payqa, rimariyllanwan supaykunatapas qarqorqan, hinallataq llapan onqosqakunatapas qhaliyachirqan.
- 17** Diospa rantinpi rimaq Isaiaspas nisqan hunt'akunanpaqmi chaykunataqa ruwarqan. Isaiaspas nirqanmi: ‘Paymi onqoyinchiskunata aparqan, hinallataq nanayinchiskunata q'epirqan,’ nispan. (Isa. 53:4)
- 18** Jesusqa, askha runakunaq muyuykusqanta rikuspanmi, qochaq wak ladon chimpaman chimpanankupaq kamachikurqan.
- 19** Kamachikuy simita yachachiqkunamanta huknintaq Jesusman asuykuspa nirqan: —Yachachikuq, maymanña rinki chaypas, qatikusaykipunin, nispa.
- 20** Jesustaqa payta nirqan: —Atoqkunaqpas mach'ayninkunaqa kanmi. Hinallataq phalaq animalkunaqpas q'esankuqa kanmi. Runaq Churinpan ichaqa, mana maypi umanta siriykuchinallanpaqpas kanchu, nispa.
- 21** Huknin yachachisqantaq, Jesusta nirqan: —Señor, ñawpaqtaqa simiykimanta taytayta p'ampaqraq rirqosaq, nispa.
- 22** Jesustaqa ichaqa payta nirqan: —Qatikamuway, hina wañusqakunaqa ayankuta p'ampashachunku, nispa.
- 23** Hinan Jesusqa, barkaman haykurqan. Yachachisqankunataqmi qatikurqanku.
- 24** Hinan chayllaman, huk sinchi wayra qochapi hatarimurqan. Unu phuqchiytaq, barkataraq p'ampamusharqan. Jesustaqmi ichaqa, puñusharqan.

²⁵ Yachachisqankunataqmi Jesusman qayllaykuspa rikch'achirqanku. Nirqankutaq: —Señor, chinkaykapushanchisñan, qespichiwayku, nispanku.

²⁶ Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Pisi iñiyniyoq runakuna, ¿imanaqtintaq mancharisqari kashankichis? nispa. Hinaqtinmi Jesusqa sayarispas, wayratapas, qochatapas phiñarikurqan. Thanipuynta qmi, may hatunpuni karqan.

²⁷ Runakunataq yuyayninkupi mana kabesqa kaspa nirqanku: ¿Wayraqpas, qochaqpas kasunankupaq, pitaq kay runari? nispanku.

²⁸ Qocha chimpa Gadara suyumanmi Jesusqa chayaqan. Hinan chayllaman supayniyoq iskay runakuna, aya p'ampana t'oqokunamanta Jesuswan tupaq lloqsimurqanku. Paykunaqa, sinchi phiñan karqanku. Chaymi chay ñannintaqa, manaña pipas puriyta atikuñachu.

²⁹ Hinan qonqaylla qaparirqanku: —¿Diospa Churin Jesús, iman qanwan ñoqaykuwan ruwananchis? ¿Manaraq tiemponpi ñak'arichiwanaykikupaqchu kayman hamurqanki? nispanku.

³⁰ Tropantin askha khuchikunataqmi paykunamanta karupiraq mikhusharqanku.

³¹ Hinan supaykunaqa, Jesusta balikurqanku: —Sichus qarqowankiku chayqa, haqay tropantin khuchikunaman kachawayku, nispanku.

³² Jesustaq nirqan: —Riychis, nispa. Supaykunataq, lloqsispanku chay tropantin khuchikunaman rirqanku. Chayllamanmi llapan tropantin khuchikunaqa, alto qaqamanta qochaman wikch'uykukurqanku, hinan unupi wañupurqanku.

³³ Khuchi michiqkunataqmi ichaqa, llaqtaman ayqekurqanku. Chay llaqtaman chayaspankutaq, tukuy imakunachus pasasqanta, hinallataq supayniyoq runakunamantapas willakurqanku.

³⁴ Hinan chayllaman llaqtantin runakuna Jesuswan tupaq lloqsimurqanku. Rikuruspankutaq, suyunkumanta ripunanpaq balikurqanku.

Mateo 9

¹ Hinaqtinmi Jesusqa, huk barkaman haykuspan, qochaq wak ladon chimpaman chimparqan. Chaymantataq llaqtanman hampurqan.

² Chayllamanmi, huk mana kuyuriq such'u runata kallapupi siriycusqata Jesusman apamurqanku. Hinan Jesusqa, chay runakunaq iñiyinkuta rikuspa, such'u runata nirqan: —Waway, kallpachakuy, huchaykikunataqa pampachaykiñan, nispa.

³ Chayllamanmi, wakin kamachikuy simita yachachiqkunaqa, sonqonku ukhupi nirqanku: —Kay runaqa, Diostan k'arakta k'amishan, nispanku.

- ⁴ Hinan Jesusqa, paykunaq yuyaykusqankuta yachaspa nirqan: ¿Imanaqtintaq sonqoykichispiri mana allinkunata yuyaykunkichis?
- ⁵ Chay hinaqa, —¿Mayqentaq aswan fasilchalla niyri: 'Huchaykikunatan pampachayki niychu, icha sayarispa ripuy niytaqchu'? nispa.
- ⁶ Aswanpas Runaq Churin hallp'a pachapi hucha pampachananpaq atiyniyoq kasqanta yachanaykichispaqmi mana kuyuriq such'u runata nini: —Sayariy, puñunaykita hoqarispataq wasiykiman ripuy, nispay.
- ⁷ Hinaqtinmi mana kuyuriq such'u runaqa, sayarispán wasinman ripurqan.
- ⁸ Chay askha runakunataqmi, chayta rikuspanku yuyayninkupi mana kabesqa kasharqanku. Hinallataq Diospa runakunaman chay hina atiyta qosqanrayku Diosta hatuncharqanku.
- ⁹ Chaymanta rishaspantaqmi, Jesusqa Mateo sutiyoy huk runata, llaqtaq tributo qolqe qonan tiyanapi tiyashaqta rikurqan. Hinan payta nirqan: —Qatikamuway, nispa. Mateotaq sayarispa qatikurqan.
- ¹⁰ Chaymantataq wasipiña mesapi tiyashaqtin, chayllaman askha tributo qolqe kobraqkuna, hinallataq huchasapakunapas chayamurqanku. Hinan paykunaqa, Jesuspiwan, yachachisqankunapiwan kуска mesaman tiyaykurqanku.
- ¹¹ Chayta rikuspankutaq, fariseokunaqa Jesuspa yachachisqankunata nirqanku: —¿Imanaqtintaq Yachachiqniykichisri, tributo qolqe kobraqkunawan, hinallataq huchasapakunawanpas mikhushanri? nispanku.
- ¹² Chayta uyarispanmi Jesusqa, paykunata nirqan: —Qhali kaqkunaqa, manan hampiqta neselitankuchu. Aswanpas onqosqakunallan neselitanku.
- ¹³ Manan, chanin kaqkunata waqyaqchu hamurqani, aswanpas huchasapakunaq yuyayman kutirikunankupaq waqyaqmi hamurqani. Chayraykun, mana sakrifisiotachu, aswanpas yanapakuytan munani. Chay imaninantachus nisqanta rispaykichis yachamuychis, nispa. (Ose. 6:6)
- ¹⁴ Hinan Juanpa yachachisqankunaqa, Jesusman asuykuspanku tapurqanku: —¿Imanaqtintaq ñoqaykuri, hinallataq fariseokunapas sapa kuti ayunashallayku, qanpa yachachisqaykikunataq ichaqa, mana ayunankuchu? nispanku.
- ¹⁵ Jesustaq paykunaman kutichispa nirqan: —¿Maypachachus kasarakuq qharita kompañaqkuna paykunawan kasarakuq kashanankamari, yana p'achawan churakunkumanchu? Ichaqa kasarakuq qhari qechusqa kanan p'unchayqa chayamunqan, chayñan ayunanqaku.
- ¹⁶ Hinallataq mosoq telawan remiendoqa, q'estispanmi mawk'a p'achata aswantaraq llik'ipun. Chayraykun, mana pipas mawk'a p'achataqa, mosoq telawan remiendanmanchu.

17 Manallataqmi pipas upi binotaqa, mawk'a odrekunamanqa hillp'unmanchu. Sichus chay hina kanman chayqa, odrekunan phatapunman. Hinallataq binopas hich'arparikapunman. Hinan odrekunaqa wikch'usqa kapunman. Aswanmi upi binotaqa, mosoq odrekunaman hillp'unku, chay hinapin iskayninku waqaychanakunku, nispa.

18 Chay imaymanakunamantan Jesusqa rimashallarqanraq. Hinan chayllaman, judío runakunamanta huk umalli runaqa, chayamurqan. Jesuspa ñawpaqenpi qonqoriykukuspantaqmi nirqan: —Ususichaymi chayllaraq wañurapun. Ama hina kaychu, hamuspayki, makiykita pay pataman churaykampuway, hinan kawsallanqa, nispan.

19 Sayarispantaqmi Jesusqa, yachachisqankunapiwan umalli runaq qhepanta rirqan.

20 Hinan chayllaman, huk warmi chunka iskayniyoq wataña yawar-apay onqoyniyoq hamurqan. Hinan chay warmiqa, Jesusman asuykuspa qhepanmanta p'achanpa kantunta llamiykurqan.

21 Chay warmiqa, sonqonpin yuyaykurqan: —Sichus p'achanpa kantullantapas llamiykusaq chayqa, qhaliyasaqmi, nispa.

22 Jesustaqmi ichaqa kutirispas, chay onqosqa warmita qhawaykuspa nirqan: —Ususiy, iñiyiniykin qhaliyachisunki, kallpachakuy, nispa. Chay oramantapachataqmi, warmiqa qhali kapurqan.

23 Jesustaq chay umalli runaq wasinman chayarqan. Hinan qena tukaqkunata, hinallataq askha runakunata ch'aqwarashaqta rikurqan.

24 Nirqantaq: —Sipaschaqa manan wañusqachu kashan, aswanpas puñushallanmi, chayrayku achhuriyichis, nispa. Hinan chayta uyarispanku, Jesusta asipayarqanku.

25 Chay askha runakunata hawaman qarqospantaq ichaqa, sipaschaq kasqanman haykuspan, makinmanta aysarirqan. Hinan sipaschaqa sayaripurqan.

26 Chay ruwasqankunataqmi, tukuy llaqtakunaman ch'equerirqan.

27 Jesustaqmi chaymanta ripusharqan. Hinan iskay ñawsakuna qaparispas qatikurqanku. Nirqankutaq: —¿Davidpa Churin, ñoqaykuta yanapaykuwayku! nispanku.

28 Hinan Jesús, wasiman chayaqtin, chay ñawsakunaqa payman asuykamurqanku. Jesustaqmi paykunata nirqan: —¿Kay ruwayta atinaypaq kreenkichischu? nispa. Paykunataq nirqanku: —Arí Señor, nispanku.

29 Hinaqtinmi Jesusqa, ñawsakunaq ñawinkuta llamiykuspa nirqan: —Kreesqaykichisman hina ruwasqa kachun, nispan.

³⁰ Hinan ñawsakunaq ñawinkuqa, kicharisqa kapurqan. Jesustaqmi paykunata anchatapuni anyaykurqan: —Qhawariychis, amapunin pimanpas willankichischu, nispan.

³¹ Paykunataqmi ichaqa, chaymanta lloqsipuspanku, Jesuspa ruwasqanta tukuy chay llaqtakunapi ch'equerichirqanku.

³² Paykuna lloqsiqtinku hinataq, chayllaman supayniyoq huk upa runata Jesusman apamurqanku.

³³ Chay upa runamanta supayta qarqoruqtin hinataq, chay upa runaqa rimarirqan. Hinan chay askha runakunaqa, mana yuyayninkuman kabesqa kaspera nirqanku: —Manapunin hayk'aqpas kay hina ruwayqa Israel llaqtantinpipas rikukurqanchu, nispanku.

³⁴ Fariseokunataqmi ichaqa, nisharqanku: —Supaykunaq umalliqninkuq atiyinwanmi supaykunataqa qarqoshan, nispanku.

³⁵ Tukuy llaqtakunata, llaqta kantukunatawanmi Jesusqa purirqan. Hinallataq judío runakunaq huñukunanku wasikunapipas Diospa qhapaq suyunmanta allin willakuyta willarqan. Hinallataqmi, runakunaq llapan onqoyinkunatapas, llapan nanayninkunatapas qhaliyachirqan.

³⁶ Ancha askha runakunan, wikch'usqa, ch'eqerisqa, hinallataq mana michiqniyoq obhakuna hina kasharqanku. Chaymi chay ancha askha runakunata chay hinata rikuspan, Jesusqa paykunamanta khuyalliykukurqan.

³⁷ Hinaqtinmi Jesusqa, yachachisqankunata nirqan: —Cheqapaqmi kosechanaqa askha kashan. Llank'aqkunataqmi ichaqa, pisilla kanku.

³⁸ Chay hinaqa, chakrayoq wiraqochata llank'aqkunata kosechanman kachamunanpaq balikuychis, nispa.

Mateo 10

¹ Hinaqtinmi Jesusqa, chunka iskayniyoq yachachisqankunata waqyarqan. Hinan lliw qhelli supaykunata qarqonankupaq, llapan onqoykunatapas, llapan nanaykunatapas qhaliyachinankupaq paykunaman atiyta qorqan.

² Chunka iskayniyoq apostolkunaq sutinkuqa, kaykunan: Ñawpaq kaqmi, Pedro sutiwan sutichasqa Simón, wawqen Andrespiwan; Zebedeoq churin Jakobo, wawqen Juanpiwan kanku.

³ Hinallataq Felipe, Bartolomé, Tomás, tributo qolqe kobraq Mateo, Alfeooq churin Jakobo, Tadeo sutiwan sutichasqa Lebeopiwan kanku.

⁴ Hinallataq kananista nisqa Simonpiwan, Jesusta hap'ichiq Judas Iskariotepiwan kanku.

⁵ Chay chunka iskayniyoqtataq Jesusqa kay hinata yuyaychaykuspa kacharqan. Nirqantaq: —Mana-judío runakunaq ñannintaqa, aman

rinkichischu. Samaria probinsiapi llaqtakunamanpas amallataqmi haykunkichispaschu.

⁶ Aswanpas ñawpaqtaqa, Israel llaqtamanta chinkasqa obehakunamanraq riychis.

⁷ Rispaykichistaq willamuychis: 'Hanaq pacha qhapaq suyun sispaykamunña,' nispas.

⁸ Onqosqakunata qhaliyachimuychis, lepra onqoyniyokkunata qhaliyachimuychis, wañusqakunata kawsarichimuychis, supaykunata qarqomuychis, yanqallanmi chaskirqankichis, qankunapas yanqallanyá qoychis.

⁹ Aman qoritapas, qolqetapas, kobretapas sinturaykichispi apankichischu.

¹⁰ Nitaq ñanniykichispaq wayaqatapas, nitaq iskay p'achakunatapas, nitaq husut'atapas, nitaq tawnatapas apankichischu. Llank'aqqa llank'asqanmanta mikhunanpunin.

¹¹ Ichaqa mayqen hatun llaqtapipas, otaq llaqta kantu huch'uy llaqtakunamanña haykunkichis chaypas, pichus chaypi chaskinanpaq hina kasqantan tapukunkichis. Hinaspan chayllapiña ripunaykichiskama samakunkichis.

¹² Wasiman haykuspaykichistaq, napaykukunkichis.

¹³ Sichus chay wasipi thak kayniykichista chaskinankupaq hina kankuman chayqa, thak kayniykichis paykunawan kachun. Ichaqa, sichus mana chaypaq hina kankuman chaytaq, thak kayniykichisqa qankunaman kutimpusunkichis.

¹⁴ Manachus pipas chaskisunkichis, nitaq rimasqaykichiskunatapas uyarisunkichischu chayqa, chay wasimanta, otaq llaqtamanta lloqsipuspaykichis, chakiykichismanta hallp'ata chhaphchikunkichis.

¹⁵ Cheqaqtan niykichis: 'Taripay p'unchaypiqa, Sodoma llaqtamantapas, Gomorra llaqtamantapas, aswantaraqmi chay llaqtaqa muchuchiya chaskinqa,' nispas.

¹⁶ Jesusqa nillarqantaqmi: —Qhawariychis, lobokunaq chawpinpi obehakunata hinan, ñoqqa kachaykichis. Mach'aqway hina yuyaysapa, hinallataq paloma hina llamp'u sonqo kaychis.

¹⁷ Runakunan Konsilio Sanedrinpi kaqkunaman hap'ichisunkichis. Judío runakunaq huñunakunanku wasikunapitaqmi soq'achisunkichis. Chayrayku paykunamantaqa, kuidakuychis.

¹⁸ Kamachikuqkunaq, hinallataq reykunaq ñawpaqenmanraqmi ñoqarayku apasunkichis. Paykunapas, mana-judío runakunapas rikuspanku yachanankupaqmi apasunkichis.

- ¹⁹ Maypachachus hap'ichisunkichis chayqa, imaynatachus, otaq imatachus rimanaykichismantaqa, ama llakikuychischu. Chay orapin, imachus rimanaykichispaqqa qosqa kasunkichis.
- ²⁰ Manan qankunachu rimaqqa kankichis. Aswanpas Yayaykichispa Espiritunmi qankunapiqa rimaqqa.
- ²¹ Wawqenmi, wawqellantataq wañunanpaq hap'ichinqa. Hinallataq taytanpas, wawanta wañunanpaq hap'ichinqa. Hinallataq wawakunapas tayta-mamankuq kontranpi hatarispa wañuchichinqaku.
- ²² Sutiyraykutaqmi, llapa runakunaq cheqnisqan kankichis. P'uchukaykama sayaqmi ichaqa, qespisqa kanqa.
- ²³ Cheqaqtan niykichis: 'Runaq Churin hamunankamaqa, manan llapan Israel llaqtakunata purispa tukunkichischu,' nispay. Chayrayku, huk llaqtapi qatiykachasunkichis chayqa, huk kaq llaqtaman ayqekuychis.
- ²⁴ Yachachisqaqa, manan yachachiqninmanta aswanqa kanmanchu. Nitaqmi kamachipas, patronninmanta aswanqa kanmanchu.
- ²⁵ Yachachisqa yachachiqnin hina kayninqa, hinallataq kamachiq patron hina kayninqa allinmi. Wasiyoq wiraqochatachus Beelsebú nispa sutiyanqu chayqa, jimataraqchá wasinpi kaqkunataqa sutiyanquaku! nispa.
- ²⁶ Jesusqa nillarqantaqmi: —Manan imapas pakasqa mana sut'iman lloqsiqqa kanchu. Nitaqmi imapas pakallapi mana yachakuqqa kanchu. Chayrayku ama paykunataqa manchakuychischu.
- ²⁷ Tutayaqpi nisqaytaqa, k'anchaypi niychis. Hinallataq ninrillaykichispi nisqaytapas wasi patakunamanta qapariychis.
- ²⁸ Aycha kuerpota wañuchiqaqunaqa, manan almataqa wañuchiya atinkumanchu. Chayrayku, ama paykunataqa manchakuychischu. Aswanpas, alma chinkachiqa, hinallataq aycha kuerpotapas infiernopi chinkachiqa manchakuychis.
- ²⁹ ¿Manachu iskay urpichakunataqa, huk huch'uy qolqechallaman bendikun? Chay tukuywanpas manan hukchallanpas Yayaykichis mana munaqtinqa pampaman urmanmanchu.
- ³⁰ Chay hinaqa, qankunaq chukchaykichiskunapas llapachallanmi yupasqa kashan.
- ³¹ Qankunaqa, askha urpichakunamantapas aswan balorniyuqmi kankichis. Chayrayku ama manchakuychischu, nispa.
- ³² Jesusqa nillarqantaqmi: —Chay hinaqa, pipas ñoqamanta runakunaq ñawpaqenpi rimariqtan, ñoqapas hanaq pachapi kashaq Yayaypa ñawpaqenpi paymanta rimarillasaqtaq.

- ³³ Ichaqa pipas runakunaq ñawpaqenpi mananchawaqniytan, ñoqapas hanaq pachapi kashaq Yayaypa ñawpaqenpi mananchallasataq, nispa.
- ³⁴ Nillaraqantaqmi: —Ama kay pachapaq thak kayta apamuspa hamusqaytachu yuyaychis. Ñoqaqa, manan thak kaytachu apamurqani. Aswanpas espadatan apamurqani.
- ³⁵ Runata taytanpa kontranpi, ususintataq mamanpa kontranpi, hinallataq qhachuntapas suegranpa kontranpi huchatariyman churanaypaqmi hamurqani.
- ³⁶ Chay hinaqa, runaq awqankunaqa, wasillanmantataqmi kanqaku. (Mik. 7:6)
- ³⁷ Pipas taytanta, otaq mamanta ñoqamanta aswanta munakuqqa, manan ñoqaq kananpaq hinachu. Hinallataq pipas churinta, otaq ususinta ñoqamanta aswanta munakuqqa, manallataqmi ñoqaq kananpaq hinachu.
- ³⁸ Hinallataq pipas krusninta apayukuspa mana qhepayta hamuqqa, manan ñoqaq kananpaq hinachu.
- ³⁹ Pipas kawsayninta tariqqa, kawsaynintaqa chinkachipunqan. Hinallataq pipas ñoqarayku kawsayninta chinkachiqtaqmi ichaqa, kawsayninta tarinqa.
- ⁴⁰ Pipas qankunata chaskiqqa, ñoqatan chaskiwan. Pipas ñoqata chaskiwaqtaqmi, kachamuwaqniyta chaskin.
- ⁴¹ Pipas Diospa rantinpi rimaqta chaskiqqa, Diospa rantinpi rimaq kasqanraykun, Diospa rantinpi rimaqpa chaskinan premiota chaskinqa. Hinallataq pipas huk chanin runata chaskiqqa, chanin runa kasqanraykun chanin runaq chaskinan premiota chaskinqa.
- ⁴² Pillapas kay huch'uykunallaman huk baso chiri unuchallatapas haywaringa chayqa, cheqaqtan niykichis: 'Yachachisqay kasqanraykun manapuni premiontaqa chinkachinqachu,' nispay, nispa.

Mateo 11

- ¹ Jesusqa, chunka iskayniyoq yachachisqankunatan kamachiyta tukurqan. Hinan yachachisqankunaq llaqtankupi yachachimunanpaq, hinallataq allin willakuyta willamunanpaq chaymanta ripurqan.
- ² Juantaqmi ichaqa, karselpi kashaspan, Cristoq ruwasqankunamanta uyarirqan. Hinan Cristota tapumunankupaq, iskay yachachisqankunata payman kacharqan.
- ³ Tapumurqankutaqmi: —¿Pichus hamunan karqan chaychu qan kanki, ichari huktachu suyasaqku? nispanku.
- ⁴ Jesustaq paykunaman kutichispa nirqan: —Rispaykichis, Juanman imaymanakuna uyarisqaykichista, hinallataq imaymanakuna rikusqaykichista willamuychis.

- ⁵Ñawsakunan qhawarinku, such'ukunataq puririnku, lepra onqoyniyoqkunan qhaliyapunku, roqt'okunataq uyarinku, wañusqakunapas kawsarimpunku, hinallataq wakchakunamanpas allin willakuyqa willasqañan kashan.
- ⁶Hinallataq ñoqapi mana misk'ay tariqqa kuisamiyoqmi, nispa.
- ⁷Paykuna ripushanankukamataqmi, Jesusqa chay askha runakunaman Juanmanta rimayta qallarirqan. Nirqantaq: —¿Ch'inniqmanri, ima qhawaqtaq lloqsirqankichis? ¿Wayraq maywiykachasqan soqosta qhawaqchu, lloqsirqankichis?
- ⁸Otaq, ¿ima qhawaqtaq lloqsirqankichisri? ¿Sumaq p'achawan p'acharusqa runata qhawaqchu lloqsirqankichis? Qhawariychis, sumaq p'achawan p'acharusqakunaqa, reykunaq wasinkupin kashanku.
- ⁹Ichaqa, ¿ima qhawaqpunitaq lloqsirqankichisri? ¿Diospa rantinpi rimaqta qhawaqchu lloqsirqankichis? ¡Arí! Niykichismi: 'Payqa Diospa rantinpi rimaqmantapas aswan hatunpaq qhawarisqapunin,' nispay.
- ¹⁰Haqay pimantachus qelqasqa kashan chayqa paymi. Qelqaqa nintaqmi: 'Qhawariy, qanpa ñawpaqeykitan willaqniyta kachani, Paymi ñawpaqeykipi ñanniykita allichanqa,' nispan. (Mal. 3:1)
- ¹¹Cheqaqtan niykichis: 'Warmimanta naseqkunapurapiqa, manan ch'ullallapas Bautisaq Juanmanta aswan allinqa hatarirqanchu. Hanaq pacha qhapaq suyupin ichaqa, aswan huch'uylla kaq, paymanta aswan allin kanqa,' nispay.
- ¹²Bautisaq Juanpa p'unchayninkunamanta kunankaman, hanaq pacha qhapaq suyuqa, sinchi millay mana allinkunaq ñak'arichisqan kashan. Hinallataq millay runakunapas sinchi kallpawan qhapaq suyuta qechushanku.
- ¹³Llapan Diospa rantinpi rimaqkunapas, Kamachikuy Simipas, Juankamallan profetisarqanku.
- ¹⁴Ichaqa sichus chaskiyta munankichis chayqa, pichus hamunan karqan chay Eliasqa paymi.
- ¹⁵Pipas uyariq ninriyoq kan chayqa, uyarichun.
- ¹⁶Ichaqa, ¿imawantaq kay runa-miraykunatari rikch'anachisaq? Plasakunapi puriqmasinkunawan waqyanakuspa tiyaq waynachakunamanmi rikch'akunku.
- ¹⁷Kay hinatataqmi, waqyakunkuqa: 'Qenatan tukapurqaykiku, manataq tusurqankichischu. Hinallataq aya p'ampanapaq takikunatan takimpurqaykiku, manataq khuyaytaqa waqapakurqankichischu,' nispanku.
- ¹⁸Juanmi hamurqan. Payqa manan mikhurqanpaschu, nitaq ukyarqanpaschu. Hinan nirqanku: 'Supayniyoqmi kashan,' nispanku.

- 19** Runaq Churintaqmi hamurqan. Hinan payqa mikhunpas, ukyanpas. Hinan ninku: ‘Qhawariychis, kay runaqa rakrapu runan, hinallataq binotapas ukyanmi. Tributo qolqe kobraqkunaqpas, huchasapakunaqpas amigonmi,’ nispanku. Yachaypa wawankunataqmi ichaqa, yachayqa chanin kasqanta rikuchinku,’ nispa.
- 20** Chay hinaqa, may llaqtakunapichus askha ancha atiywan ruwaykunata ruwasqa karqan. Chay llaqtakunaq mana yuyayman kutirikusqankuraykun, Jesusqa phiñarikuyta qallarirqan.
- 21** Kay hinatataqmi phiñarikurqan: —¡Ay qanmanta, Korazín llaqta! Hinallataq, ¡ay qanmanta Betsaida llaqta! Qankunapin ancha atiywan ruwaykunata ruwarqani. Sichus Tiro, hinallataq Sidón llaqtakunapi chay ancha atiywan ruwaykunata ruwayman karqan chayqa, maypachañan luto p'achawan churakuspanku, hinallataq usphawan hach'ikuspa yuyayman kutirikunkuman karqan.
- 22** Chayraykun niykichis: ‘Qankunamantaqa Tiro llaqtapas, Sidón llaqtapas taripay p'unchaypiqa pisi muchuchisqallan kanqaku,’ nispay.
- 23** Kapernaum llaqta, qanpin ancha atiywan ruwaykunata ruwarqani. Sichus Sodoma llaqtapi chay ancha atiywan ruwaykunata ruwayman karqan chayqa, kunan p'unchaykaman kashanman karqan. Chayrayku Kapernaum llaqta, ¿qanri, hanaq pachakamaraqchu hoqarisqa kanki? ¡Manan! Aswanpas Hadeskamaraqmi wikch'uykusqa kanki.
- 24** Ichaqa niykichismi: ‘Taripay p'unchaypiqa, Sodoma llaqtamantapas aswantaraqmi qanqa muchuchisqa kanki,’ nispay, nispan.
- 25** Chay tiempokunapitaqmi Jesusqa, kutichispa nirqan: —Yayay, kay imaymanakunataqa, yachaysapakunamantawan, allin yuyayniyoqkunamantawanmi pakarqanki. Wawakunamantaqmi ichaqa, rikuchirqanki. Chaymi Yayay, hanaq pachaqqpas, kay pachaqqpas Señornin, qanta yupaychayki.
- 26** Arí Yayay, chay hinatapunin munarqanki.
- 27** Tukuy imaymanakunatan Yayayqa hap'ichiarqan. Manataqmi pipas Churitaqa reqsinchu, aswanpas Yayallan reqsin. Nitaqmi Yayataqa pipas reqsinchu, aswanpas Churillan reqsin. Hinan pimanchus Churi reqsichiyta munan, paykunallamanmi reqsichin.
- 28** Llapan sayk'usqakuna, hinallataq q'episapakuna ñoqaman hamuychis. Ñoqataqmi samaykuchisaykichis.
- 29** Yuguyta q'epiychis. Hinaspataq samp'alla kasqaymanta, hinallataq huch'uyaykukuq sonqoyoq kasqaymanta yachaqakuychis. Hinan almaykichispaq samakuyta tarinkichis.

³⁰ Yuguyqa ch'usallan, hinallataq q'epiypas manan llasanchu, nispa.

Mateo 12

¹ Chay p'unchaykunapitaqmi, Jesusqa sábedo p'unchaypi chakra-chakranta risharqan. Yachachisqankunataq yarqachikuspanku, trigoq umanta k'aphtaspa mikhuyta qallarirqanku.

² Hinan fariseokunaqa, chayta rikuspanku Jesusta nirqanku: —Qhawariy, yachachisqaykikunaqa mana ruwana kaqtan, sábedo p'unchaypi ruwashanku, nispanku.

³ Jesustaq ichaqa, paykunata nirqan: —¿David, hinallataq paywan kaqkunapiwan, yarqachikuspanku, imatachus ruwasqankumanta manachu ñawincharqankichis?

⁴ ¿Imaynataq Davidqa, Diospa wasinman haykuspan Diosman haywasqa t'antata mikhurqan? Chaytaqa manan paypas, nitaq paywan kashaqkunapas mikhunankuchu karqan. Aswanpas saserdotekunallan chaytaqa mikhunanku karqan.

⁵ Sábedo p'unchaykunapin saserdotekunaqa, Diospa wasinpi mana ruwana kaqta ruwaspa sábedo p'unchayta p'akinku. Ichaqa manataqmi huchachasqachu kanku. ¿Icha, manachu chaytapas Kamachikuy Simipi ñawincharqankichis?

⁶ Ñoqataqmi ichaqa, niykichis: 'Hukmi Diospa wasinmantapas aswan allin kaq kaypi kashan,' nispay.

⁷ Qelqaqa ninmi: 'Yanapaykuytan munani. Manataqmi sakrifisiotachu munani,' nispa. (Ose. 6:6) Chay Qelqaq nisqanta yachawaqchis chayqa, mana huchayoqtaqa, manan huchachawaqchischu.

⁸ Chay hinaqa, Runaq Churinga, sábedo p'unchaypapas Señorninmi, nispa.

⁹ Chaymanta ripuspataqmi Jesusqa, judío runakunaq huñukunanku wasiman haykurqan.

¹⁰ Chayllamanmi, chaypi huk kaq makin ch'akisqa makiyoq huk runa kasharqan. Hinan Jesusta huchachayta munaspanku tapurqanku: —¿Sábedo p'unchaypi qhaliyachiyqa, atikullanachu? nispanku.

¹¹ Jesustaq paykunata nirqan: —¿Qankunamanta mayqeniykichispapas ch'ulla obhallan kanman, hinaspataq sábedo p'unchaypi t'oqoman urmaykuqtin, manachu hap'ispa horqowaqchis?

¹² Chay hinaqa, ¿manachu runaqa huk obhamantapas aswantaraq balen? Chayraykun, sábedo p'unchaypi allin ruwayqa atikullanpuni, nispa.

¹³ Hinaqtinmi chay ch'akisqa makiyoq runata nirqan: —Makiykita haywariy, nispa. Paytaqmi haywarirqan. Hinan huk kaq makin hina qhali kapurqan.

- 14 Fariseokunataqmi ichaqa, lloqsispanku, imaynatachus wañuchinankupaq Jesuspa kontranpi rimanakurqanku.
- 15 Chayta yacharuspantaqmi Jesusqa, chay cheqasmanta t'aqarikurqan. Askha runakunataqmi payta qatikurqanku. Hinan llapankuta qhaliyachirqan.
- 16 Ama payta reqsichinankupaqtaq, paykunata allin-allintapuni kamachirqan.
- 17 Diospa rantinpi rimaq Isaiaspa nisqan hunt'akunanpaqmi, Jesusqa chayta kamachirqan.
- 18 Kaytaqmi Isaiaspa nisqanqa: 'Qhawariychis, pitachus akllakusqay kamachiyqa kaymi. Munakusqayqa paymi. Paypitaqmi almayqa kusikun. Pay patamantaqmi, Espirituytapas churasaq. Hinan mana-judío runakunaman huchachayta willamunqa.
- 19 Manan churanakunqachu, nitaqmi qaparinqapaschu. Manataqmi pipas llaqta kallekunapi kunkantaqa uyarinqakuchu.
- 20 Chaninchayta llallichinankaman, q'ewisqa soqostaqa mana p'akingachu. Hinallataq q'oshñishaq pabilotapas manan wañuchinqachu.
- 21 Mana-judío suyukunataqmi, sutinpi suyakunqaku,' nispan. (Isa. 42:1-4)
- 22 Hinaqtinmi huk supayniyoq runata Jesusman apamurqanku. Paymi ñawsa, hinallataq upa karqan. Hinan payta Jesusqa qhaliyachirqan. Chay hina kaqtinmi, chay ñawsa, upa runaqa, qhawaripurqan, hinallataq rimaripurqan.
- 23 Llapa runakunataqmi utirayarqanku. Nirqankutaq: —¿Kaychu Davidpa Churinri kanman? nispanku.
- 24 Fariseokunataq ichaqa, chayta uyarispanku nirqanku: —Kay runaqa, supaykuna qarqoytaqa manan atinmanchu. Aswanpas supaykunaq umalliqnin Beelsebuwanmi qarqon, nispanku.
- 25 Yuyaykusqankuta yachaspantaqmi, Jesusqa paykunata nirqan: —Tukuy qhapaq suyupas, kikinpa kontranpi t'aqanasqa kaspapa ch'usaqyapunmi. Hinallataq tukuy llaqtapas, otaq wasipas kikinpa kontranpi t'aqanasqa kaspapa, manan takyanmanchu.
- 26 Sitaqchus Satanás qarqonman Satanasta chayqa, kikinpa kontranpin t'aqanasqa kashan. Chay hinaqa, ¿imaynatataq qhapaq suyunri takyashan?
- 27 Sitaqchus ñoqa, supaykunata Beelsebuwan qarqoni chayqa, ¿wawaykichiskunari piwantaq qarqonku? Chay hinaqa, wawaykichiskunan chaninchaqniykichiskuna kanqaku.
- 28 Ichaqa ñoqachus Diospa Espiritunwan supaykunata qarqoni chayqa, cheqaqtapunin Diospa qhapaq suyunqa chayamusunkichisña.

- ²⁹ Chay hinaqa, ¿imaynatataq huk kallpasapa runata manaraq ñawpaqta t'eqespan, wasinta haykuspa kaqninkunata q'aruyta atinman? Aswanpas t'eqeruspñan wasin q'aruyta atinqa.
- ³⁰ Mana ñoqawan kaqqa, ñoqaq kontraypin kashan. Hinallataq mana ñoqawan pallaqpas, wishñirparinmi.
- ³¹ Chaymi niykichis: 'Runakunaq tukuy huchankutapas, hinallataq k'arak k'amisqankutapas Diosqa pampachanqan. Santo Espirituq kontranpi k'arak k'amisqankutan ichaqa, mana pampachanqachu,' nispay.
- ³² Pillapas ima simillatapas Runaq Churinpa kontranpi rimanman chayqa, Diosmi pampachanqa. Santo Espirituq kontranpi rimaqta ichaqa, mana kay kawsaypipas, nitaq hamuq kawsaypipas Diosqa pampachanqachu, nispa.
- ³³ Nillaraqantaqmi: —Rurusqanpin sach'ataqa reqsikun. Chayrayku, sach'achus allin chayqa, rurunpas allinllataqmi. Sach'ataqchus mana allin chaytaqmi ichaqa, rurunpas mana allinllataqchu.
- ³⁴ Imachus sonqopi kashan, chaytan simiqa riman. Chayrayku, ¿mach'aqway miraykuna! ¿Mana allin kashaspaykichisri, imaynatataq allin kaqta rimawaqchis?
- ³⁵ Allin runaqa, sonqonpi allin kaq waqaychasqanmantan allin kaqkunata horqomun. Mana allin runataqmi ichaqa, mana allin kaq waqaychasqanmanta, mana allin kaqkunata horqomun.
- ³⁶ Ñoqan ichaqa, niykichis: 'Runakunaqa, llapallan chay mana baleq simikuna rimasqankumantan, taripay p'unchaypi Diosman kuentata qonqaku,' nispay.
- ³⁷ Chay hinaqa, Diosmi rimasqaykichiskunamantaqa chaninmanpas tukuchisunkichis, otaq huchachasunkichispas, nispa.
- ³⁸ Hinaqtinmi wakin kamachikuy simita yachachiqkunapas, fariseokunapas kutichirqanku. Nirqankutaq: —Yachachikuq, qanpa señal ruwasqaykitan rikuyta munayku, nispanku.
- ³⁹ Jesustaq, paykunaman kutichispa nirqan: —Wasanchaq mana allin runa-mirayqa, señaltan mañawan. Ichaqa manan ima señalpas qosqachu kanqa, aswanpas Diospa rantinpi rimaq Jonasmanta señalmi qosqa kanqa.
- ⁴⁰ Imaynan hatun challwaq wixsanpi Jonasqa kinsa p'unchay kinsa tuta kasharqan, chay hinallataqmi Runaq Churinpas hallp'aq sonqon pi kinsa p'unchay kinsa tuta kashanqa.
- ⁴¹ Nínive llaqtapi runakunaqa, Jonaspas willasqanwanmi yuyayman kutirikurqanku. Qhawariy, Jonasmanta aswan allin kaqmi kaypi kashan. Chayraykun taripay p'unchaypiqa, kay p'unchay miray runakunaq kontranpi Nínive llaqta runakuna hatarimuspa huchachanqaku.

⁴² Salomonpa yachayninkunata uyarinanpaqmi sur ladomanta hamuq reynaqa, kay pachaq tukukuyninmantaraq hamurqan. Qhawariy, kaypin Salomonmantapas aswan allin kaq kashan. Chayraykun chay reynaqa, taripay p'unchaypi kay p'unchay runa-miraypa kontranpi hatarimuspa huchachanqa, nispa.

⁴³ Nillarqantaqmi: —Maypachachus runamanta qhelli supay lloqsirun chayqa, samanata maskhaspanmi ch'aki cheqasninkunanta purin. Ichaqa manataqmi tarinchu.

⁴⁴ Hinaqtinmi nin: 'Maymantachus lloqsimurqani chay wasiyman kutipusaq,' nispan. Kutipuspantaqmi, wasitaqa ch'usaqta, pichasqata, hinallataq sumaq allicharusqata tarin.

⁴⁵ Hinaqtinmi rispa, wak qanchis supaykunata paymanta aswan millaykunata pusamun. Hinan chayman haykuspanku, chaypi tiyanku. Chay runaq qhepaman kawsaynintaqmi, ñawpaq kawsayninmantapas aswan millaymanraq tukupun. Chay hinallataqmi, kay mana allin miray runakunawanpas kanqa, nispa.

⁴⁶ Jesusqa askha runakunaman rimashallaqtinraqmi, chayllaman mamanpiwan, wawqenkunapiwan payta rimaykuyta munaspanku hawapi kasharqanku.

⁴⁷ Huk runataq, Jesusta nirqan: —Qhawariy, mamaykin, wawqeykikunapiwan qanwan rimaykuyta munaspa, hawapi kashanku, nispan.

⁴⁸ Jesustaq chay willaqnin runaman kutichispa nirqan: —¿Pitaq mamayri, hinallataq pikunataq wawqeykunapasri kanku? nispan.

⁴⁹ Yachachisqankunaman makinta haywarispataq nirqan: —Kayqá mamaypas, hinallataq wawqeykunapas.

⁵⁰ Chay hinaqa, pikunachus hanaq pachapi kashaq Yayaypa munayninta ruwaqkunallan, wawqeypas, panaypas, hinallataq mamaypas kanku, nispa.

Mateo 13

¹ Chay p'unchaypitaqmi, Jesusqa wasimanta lloqsispan, qocha kantupi tiyaykurqan.

² Hinan paypa kasqanman, ancha askha runakuna huñukamurqanku. Hinan Jesusqa, barkaman haykuspa tiyaykurqan. Llapan runakunataqmi, qocha kantupi sayasharqanku.

³ Paykunamanmi askha imaymanata rikch'anachiykunapi rimaykurqan. Nirqantaq: —Qhawariychis, muhu t'akaqmi t'akaq lloqsirqan.

⁴ T'akashaqtintaqmi, wakin muhuqa ñan pataman chayarqan. Hinan phalaq animalkuna hamuspa pallarapurqanku.

- ⁵Wakin muhutaqmi, pisi hallp'ayoc rumi t'aqraman chayarqan. Hinan mana askha hallp'ay kasqanrayku, muhuqa usqhayllaman ch'ikchiramurqan.
- ⁶Ichaqa inti lloqsimuspanmi rupharapurqan. Mana saphiyoc kasqanraykutaqmi, ch'akipurqan.
- ⁷Wakin muhutaqmi, kiskakiskaman chayarqan. Hinan kiskakunaqa, wiñaspa p'amparapurqanku.
- ⁸Wakin muhuñataqmi ichaqa, allin hallp'aman chayarqan. Hinan ch'ulla muhullamanta pachakta, wakin soqta chunkata, wakinñataq kinsa chunkata rururqan.
- ⁹Pipas uyariq ninriyoq kan chayqa, uyarichun, nispan.
- ¹⁰Hinan yachachisqankunaqa asuykuspanku, tapurqanku: —¿Imanaqtintaq chay runakunamanri rikch'anachiykunallapi rimaykunki? nispanku.
- ¹¹Kutichispantaq, Jesusqa paykunata nirqan: —Qankunamanqa, hanaq pacha qhapaq suyu pakasqa yachaykunan qosqa kasunkichis. Paykunamantaqmi ichaqa, mana qosqachu.
- ¹²Hinallataq pipas kaqniyoqmanqa, aswanraq kapunanpaqmi qosqa kanqa. Mana kaqniyoqmantataqmi ichaqa, paypa kaqninpas qechusqa kanqa.
- ¹³Chaymi paykunamanqa, rikushaspapas mana rikunankupaq, uyarishaspapas mana uyarinankupaq, nitaq yuyayninkupipas hap'inankupaq, rikch'anachiykunapi rimaykuni.
- ¹⁴Chay hinapin, Diospa rantinpi rimaq Isaiaspa nisqanqa paykunapi hunt'akun. Isaiasqa nirqanmi: 'Ninriykichiswan uyarishaspaykichispas Manan hayk'aqpas entiendinkichischu. Qhawashaspa rikusqaykichistapas manan reparankichischu.
- ¹⁵Kay llaqtaq sonqonmi rumiyaykapun. Hinan ninrinkuwanpas mana allintañachu uyarinku. Hinallataq ñawinkuwanpas mana rikunankupaq, ninrinkuwanpas mana uyarinankupaq, sonqonkupipas mana hap'inankupaq, mana ñoqaman kutirikunankupaq iman, ñawinkutaqa ch'illmirapunku. Mana hina kaqtinqa, qhaliyachiymanni,' nispan. (Isa. 6:9-10)
- ¹⁶Chay ñawiykichiskunaq rikusqanraykun, hinallataq ninriykichiskunaqpas uyarisqanraykun, kuisamiyoqqa kankichis.
- ¹⁷Cheqaqtan niykichis: 'Askha Diospa rantinpi rimaqkunan, hinallataq chanin runakunapas rikusqaykichistaqa rikuyta munarqanku. Ichaqa manataqmi rikurqankuchu. Hinallataqmi uyarisqaykichistapas uyariyta munarqanku. Ichaqa manataqmi uyarirqankuchu,' nispay, nispa.
- ¹⁸Jesusqa nillarqantaqmi: —Chay hinaqa, muhu t'akaqmanta rikch'anachiyta qankuna uyariychis.

- ¹⁹ Maypachachus pipas qhapaq suyumanta simita uyarin, ichaqa manataq entiendinchu chayqa, mana allin hamuruspanmi chay sonqonpi t'akasqa muhuta qechurapun. Chay ñan pataman chayaq muhuqa chaymi.
- ²⁰ Hinallataq, chay rumi t'aqraman chayaq muhuqa kaymi: Pipas qhapaq suyumanta simita uyarispa hina kusikuywan chaskikun.
- ²¹ Ichaqa mana kikinpi saphiyuq kasqanraykutaq, mana unaytachu takyan. Hinan qhapaq suyumanta simirayku llakikuykuna, hinallataq qatiykachaykuna hamuqtin, usqhayllata misk'akun.
- ²² Chay kiska-kiskaman chayaq muhuqa kaymi: Pillapas qhapaq suyumanta simita uyarikun, ichaqa kay pacha kaqmanta llakipakuykuna, hinallataq qhapaq kaypa q'otukuyninkunan simi uyarisqanta p'amparapun. Hinan mana rurupunchu.
- ²³ Chay allin hallp'aman chayaq muhutaqmi ichaqa, kaypuni: Pillapas qhapaq suyumanta simita uyarispa yuyayninpi hap'in. Hinan payqa, cheqapaqpuni ch'ulla muhullamanta pachakta rurun, wakin soqta chunkata rurun, wakinñataq kinsa chunkata rurun, nispa.
- ²⁴ Huk rikch'anachiyta paykunaman qhawarichispanmi Jesusqa nirqan: — Hanaq pacha qhapaq suyuqa, huk runa allin muhuta chakranpi t'akaqmanmi rikch'akun.
- ²⁵ Runakunaq puñushanankukamataqmi ichaqa, awqan hamuruspan, trigo t'akasqan pataman chirisuela qorata t'akarurqan. Hinaspataq pasapurqan.
- ²⁶ Hinan wiñamuspa ruruqtinña, chirisuela qorapas rikhurillarqantaq.
- ²⁷ Chakrayoqpa kamachinkunataq hamuspa, payta nirqanku: 'Patronniyku, ¿manachu allin muhuta chakraykipiqa t'akamurqanki? ¿Maymantataq chay chirisuela qorari rikhurirun?' nispanku.
- ²⁸ Chakrayoqtaq kutichispan, paykunata nirqan: 'Huk awqanchismi kaytaqa t'akarun,' nispa. Kamachinkunataq ichaqa payta nirqanku: '¿Rispa t'iraramunaykuta munankichu?' nispanku.
- ²⁹ Chakrayoqñataqmi ichaqa, paykunata nirqan: 'Amapuni. Chirisuela qorata t'irashaspan trigotawan t'irapuwaqchis.
- ³⁰ Hinalla chirisuela qoraqa, trigo ichhuykama kuska wiñachun. Ichhuy tiempo chayamuqtinñan ichhuqkunata nisaq: 'Ñawpaqtaqa chirisuela qorataq ichhurasuychis, hinaspa kanapunanchispaq maki-makita t'eqeramuychis, trigotataq ichaqa, truhuyman waqaychamuychis,' nispay, nispa.
- ³¹ Huk rikch'anachiytawan paykunaman qhawarichispanmi nillarqantaq: —Huk runan mostasa muhuta apaspan, chakranpi t'akamurqan. Chaymanmi hanaq pacha qhapaq suyuqa rikch'akun.

- ³²Chay muhuqa, llapan muhumantapas aswan huch'uychallan. Wiñaruspantaqmi ichaqa, wakin berdurakunamantapas aswan sach'amanraq tukupun. Hinan phalaq animalkunapas hamuspanku, k'allmankunapi q'esata ruwakunku, nispan.
- ³³Wak rikch'anachiytan paykunaman nillarqantaq: —Huk warmin lebadurata hap'ispa kinsa tupuy hak'uman llapanta poqochinankama p'amparqan. Chaymanmi hanaq pacha qhapaq suyuqa rikch'akun, nispan.
- ³⁴Tukuy chaykunatan Jesusqa, rikch'anachiykunapi askha runakunaman rimaykurqan. Mana rikch'anachiykunawanqa manataqmi rimaykuqchu.
- ³⁵Diospa rantinpi rimaqpa nisqan hunt'akunanpaqmi chaykunataqa rimaykurqan. Diospa rantinpi rimaqqa nirqanmi: 'Simiyta kicharispán rikch'anachiykunapi rimaykusaq, Kay pacha qallariyninmantapacha pakasqa kaqkunatan sut'inchasaq,' nispan. (Sal. 78:2)
- ³⁶Hinaqtinmi chay askha runakunata kacharparipuspan, Jesusqa wasiman haykurqan. Yachachisqankunataqmi payman asuykuspa nirqanku: —Chakrapi chirisuela qoraq kasqan rikch'anachiyanta sut'inchaykuwayku, nispanku.
- ³⁷Kutichispantaq, Jesusqa paykunata nirqan: —Allin muhu t'akaqqa Runaq Churinmi.
- ³⁸Chakraqa kay pachan. Allin muhutaqmi, qhapaq suyuq wawankuna kanku. Chirisuela qorataqmi ichaqa, mana allinpa wawankuna kanku.
- ³⁹Chay tarpuq awqaqa saqran. Kosechataqmi kay pacha p'uchukaynin. Ichhuqkunataqmi ichaqa, angelkuna kanku.
- ⁴⁰Chay hinaqa, imaynan chirisuela qoratapas t'iraspa ninapi kananku, chay hinallataqmi kay pacha p'uchukayninpas kanqa.
- ⁴¹Runaq Churinmi angelninkunata kachamunqa. Hinan qhapaq suyunmanta llapan laq'achiqkunata, hinallataq mana chanin ruwaqkunatawan huñumunqaku.
- ⁴²Hinaspataq, yawrashaq hornoman wikchuykunqaku. Chaypin waqaypas, hinallataq kiru k'arkakichiypas kanqa.
- ⁴³Hinaqtinmi chanin runakunaqa, Yayankuq qhapaq suyunpi inti hinaraq k'ancharinqaku. Pipas uyariq ninriyoq kan chayqa, uyariq, nispa.
- ⁴⁴Nillarqantaqmi: —Huk chakrapin, pakasqa qhapaq kayta huk runa tarirurqan. Hinan kaqllapi pakapaykuspa, kusiqa ripurqan. Tukuy kaqninkunata bendemuspantaqmi, chay chakrata rantikapurqan. Chaymanmi hanaq pacha qhapaq suyuqa rikch'akun.
- ⁴⁵Hanaq pacha qhapaq suyuqa, allin perlakunata maskhaq huk negosiantemanmi rikch'akullantaq.

46 Chay ancha balorniyoc perlata tarispanmi payqa, kutipuspa tukuy kaqninkunata bendemurqan. Hinaspataq chay perlata rantikapurqan, nispa.

47 Jesusqa nillarqantaqmi: —Chaymantapas, hanaq pacha qhapaq suyuqa, huk challwana llikamanmi rikch'akullantaq. Challwana llikata qochaman wikch'uykuqtinkuqa, tukuy imaymana rikch'aq challwakunatan hap'imun.

48 Hunt'aña kaqtintaqmi, qocha kantuman horqomunku. Hinan chaypi tiyaykuspanku, allin kaqkunata kanastakunapi hoqarinku. Mana allin kaqkunataq ichaqa, wikch'upunku.

49 Chay hinan kay pachaq p'uchukayninpas kanqa. Angelkunan lloqsimuspanku chanin runakunapuramanta millay runakunata t'aqapunqaku.

50 Hinan yawrashaq hornoman wikch'uykunqaku. Chaypitaqmi waqaypas kiru k'arkakichiypas kanqa, nispa.

51 Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —¿Tukuy chay imaymanakunata entiendirqankichischu? nispa. Paykunataq kutichirqanku: —Arí, Señor, nispanku.

52 Hinan Jesusqa paykunata nillarqantaq: —Chaymi, hayk'an kamachikuy simita yachachiqkunaqa, hanaq pacha qhapaq suyumanta allin yachachisqa kanku. Paykunaqa, huk wasiyoc wiraqocha qhapaq kayninmanta mosoc kaqkunata, hinallataq mawk'a kaqkunatapas horqomuqmanmi rikch'akunku, nispan.

53 Chay rikch'anachiykunata rimayta tukuspantaqmi Jesusqa, chay cheqasmanta ripurqan.

54 Llaqtanman hamuspataq, judío runakunaq huñukunanku wasipi yachachirqan. Hinan paykunaq yuyayninkuman mana kabeqtin nirqanku: —¿Maymantataq kay runamanri kay yachaykunapas, hinallataq ancha atiywan ruwaykunapas hamun?

55 ¿Manachu karpinteroq churin kayqa kashan? ¿Manachu mamanqa María, hinallataq wawqenkunapas Jakobo, José, Simón, Judas ima kanku?

56 ¿Manachu llapan panankunapas ñoqanchiswan kashanku? ¿Maymantataq kay runamanri, tukuy chay imaymanakunaqa hamun? nispanku.

57 Jesuspaqtaqmi phiñasqa kasharqanku. Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Diospa rantinpi rimaqqa, manan pisipaq hap'isqaqa kanmanchu. Aswanpas kikin llaqtanpi, hinallataq wasinpi imallan pisipaq hap'isqaqa kanqa, nispa.

58 Runakunaq mana iñisqankuraykun, chaypiqa mana askhatachu ancha atiywan ruwaykunata ruwarqan.

Mateo 14

1 Chay p'unchaykunapin, tetrarka Herodesqa, Jesusmanta rimayta uyarirqan.

- ² Hinan uywasqankunata nirqan: —Chayqa Bautisaq Juanmi, wañusqakunamantan kawsariramun. Chayraykun payqa, ancha atiywan ruwaykunata ruwan, nispa.
- ³ Herodesqa, wawqen Felipeq warminhawan, Juanta hap'ichimuspan kadenawan watachispa, karselman wisq'achimurqan.
- ⁴ Juanmi Herodesta nisqa karqan: —Manan allinchu Herodiaswan tiyasqaykiqa, nispa.
- ⁵ Juantaqa, Diospa rantinpi rimaqta hinapunin runakunaqa hap'irqanku. Chayraykun Herodesqa, llaqta runakunata manchakusqanhawa, wañuchiypuni munashaspapas mana atirqanchu.
- ⁶ Ichaqa Herodespa wata hunt'akuynin fiesta kashaqtinmi, Herodiaspa ususin chawpinkuman haykuspa tusurqan. Hinan chay tususqanwan Herodespa sonqonta suwarqan.
- ⁷ Chaymi payqa, tukuy ima mañakusqantapas qonanpaq huramentowan prometirqan.
- ⁸ Sipastaq, mamanpa yachachisqanta hina nirqan: —Bautisaq Juanpa umanta, huk qhata puruñapi kunan qoway, nispa.
- ⁹ Hinaqtinmi rey Herodesqa llakikurqan. Ichaqa mesapi tiyaqmasinkunaq sipasman hurasqanta uyarisqankuhawataq, chay mañakusqanta qonanpaq kamachikurqan.
- ¹⁰ Hinan karselman kachaspan, Juanpa umanta qhoruchimurqan.
- ¹¹ Hinaspataq, Juanpa umanta huk qhata puruñapi apamuspa, sipasman qorqanku. Sipastaq mamanman aparqan.
- ¹² Hinaqtinmi Juanpa yachachisqankunaqa, chayamuspanku Juanpa ayanta apaspa p'ampampurqanku. Chaymantataq Jesusman willaq rirqanku.
- ¹³ Chayta uyarispantaqmi Jesusqa, chay cheqasmanta barkapi huk ch'inniq cheqasman t'aqarikapurqan. Hinan askha runakunaqa, chayta uyarispanku wakin llaqtakunamanta imaraq chakillapi qatikurqanku.
- ¹⁴ Jesustaq barkamanta lloqsispan, chay ancha askha runakunata rikurqan. Hinan paykunamanta khuyalliykukurqan. Chay runakuna ukhupi onqosqa kashaqkunatataqmi qhaliyachirqan.
- ¹⁵ Tardeyaykushaqtinñataqmi, Jesuspa yachachisqankunaqa payman asuykuspa nirqanku: —Kay cheqasqa ch'inmi, tardeñataq kanpas. Llaqta kantukunaman rispanku, imallatapas rantikamuspa mikhunankupaq runakunata kacharparipullayña, nispanku.
- ¹⁶ Jesustaq ichaqa paykunata nirqan: —Runakunaqa manan ripunankupunichu, qankuna mikhunataqa qoychis, nispa.

- ¹⁷ Yachachisqankunataqmi nirqanku: —Manan kaypiqa imaykupas kanchu. Aswanpas phisqa t'anta, hinallataq iskay challwakunallapiwanmi kashan, nispanku.
- ¹⁸ Jesustaq paykunata nirqan: —Kayman apamuwaychis, nispa.
- ¹⁹ Hinaspataqmi askha runakunata q'achu-q'achupi tiyanankupaq kamachirqan. Phisqantin t'antatawan, iskaynin challwatawan hap'ispantaq, hanaq pachata qhawarisan, saminchaykurqan. T'antata phakmispantaq, yachachisqankunaman qorqan. Hinan paykunaqa, runakunaman rakimurqanku.
- ²⁰ Llapallankutaqmi saksata mikhuykurqanku. Phakmisqamanta puchuqkunataqmi ichaqa, chunka iskayniyoq kanastakunapi hunt'ata huñunpurqanku.
- ²¹ Hinan mikhuqkunaqa, yaqa phisqa waranqa qharikuna karqanku. Warmikunawan, wawakunawantaqmi ichaqa, mana yupasqachu karqanku.
- ²² Chaymantataqmi, Jesusqa barkaman haykuspa, paypa ñawpaqenta qocha chimpaman rinankupaq, yachachisqankunata kamachirqan. Chaykamataqmi payqa, askha runakunata despedipusharqan.
- ²³ Askha runakunata despedipusqan qhepatataqmi, sapaqllapi Diosman parlananpaq, orqoman wicharqan. Tutayay- kapuqtintaq, sapallan chaypi kasharqan.
- ²⁴ Wayra, barkaq ñawpaqenmanta wayramushasqanraykutaqmi, barkaqa, unu phoqchiypa apaykachasqan kaspas, qocha chawpipiña kasharqan.
- ²⁵ Yaqa pacha illarimuytañataqmi Jesusqa, yachachisqankunaman unu patanta purispa hamurqan.
- ²⁶ Hinan yachachisqankunaqa, Jesusta unu patanta purishaqta rikuruspanku, mancharikuymanta qaparirqanku: —¡Kukuchi! nispanku.
- ²⁷ Chayllamanmi Jesusqa, yachachisqankunata rimaykurqan: — ¡Kallpachakuychis, ñoqan kani, ama mancharikuychischu! nispan.
- ²⁸ Hinaqtinmi Pedroqa, Jesusman kutichispa nirqan: —Señor, sichus qan kanki chayqa, ñoqapas unu patanta qanman hamunaypaq kamachiway, nispa.
- ²⁹ Jesustaq nirqan: —¡Hamuy! nispa. Hinan Pedroqa, barkamanta uraykuspan, unu patanta purispa Jesuspa kasqanman risharqan.
- ³⁰ Sinchi wayraq wayramusqanta rikuspantaqmi ichaqa, mancharikurqan. Hinan unuman chinkaykuyta qallarirqan. Qaparispantaq nirqan: —¡Señor qespichiway! nispan.

³¹ Kasqan ratupachataqmi, Jesusqa makinta haywarirqan. Hinan Pedrota hap'iykuspa nirqan: —Pisi iñiyniyoq runa, ¿imanaqtintaq iskayrayankiri? nispa.

³² Paykuna barkaman wicharapuqtinkutaq, wayraqa thanipurqan.

³³ Hinaqtinmi barkapi kashaqkunaqa asuykuspa Jesusta yupaycharqanku. Nirqankutaq: —Cheqaqtapunin qanqa Diospa Churin kanki, nispanku.

³⁴ Qochata chimpaspankutaq, wak lado chimpa Genesaret suyuman chayarqanku.

³⁵ Chaypi tiyaqkunataq, Jesusta reqsiruspanku, chay llapa muyuriqnintin suyukunaman willachimurqanku. Hinan llapan onqosqakunata, Jesusman apamurqanku.

³⁶ Hinaspataq p'achanpa kantullantapas llamiykuchinanpaq Jesusta balikurqanku. Llapallan p'achanpa kantunta llamiykuqkunataqmi, qhali kapurqanku.

Mateo 15

¹ Hinaqtinmi, Jerusalén llaqtamanta hamuq wakin kamachikuy simita yachachiqkunapiwan, wakin fariseokunapiwan, Jesusman asuykuspa, tapurqanku.

² Nirqankutaq: —¿Imanaqtintaq yachachisqaykikunari machulakunaq ñawpa ruwayninkuta p'akinku? Paykunaqa makinkuta mana mayllikuspankun, t'antata mikhushanku, nispanku.

³ Jesustaq paykunaman kutichispa nirqan: —¿Imanaqtintaq qankunapas, ruwayniykichisman hina kawsaspaykichis, Diospa kamachikuynintari p'akinkichis? nispa.

⁴ Diosqa nirqanmi: 'Tayta-mamaykita allinpaq qhawarinki,' nispa. (Éxo. 20:12 Deut. 5:16) Hinan nillaraqantaq: 'Pipas tayta-mamanta ñakaqqa wañuchunpuni,' nispa. (Éxo. 21:17 Leb. 20:9)

⁵ Qankunan ichaqa ninkichis: 'Pillapas tayta-mamanta ninman: "Tukuy imakunawanchus yanapaykunay karqan, chaytaqa Diosmanñan ofrendayta qopuni," nispan, chayqa, manañan taytamamantaqa allinpaqñachu qhawarinan,' nispaykichis.

⁶ Chay hinapin, ruwayniykichiskunahawa Diospa kamachikusqanta yanqayachinkichis.

⁷ Iskay-uyakuna, allintan Diospa rantinpi rimaq Isaiasqa qankunamanta nirqan.

⁸ Payqa nirqanmi: 'Kay llaqtaqa, rimayllanwanmi hatunchawan, simillanwantaqmi yupaychawanpas, sonqontaqmi ichaqa, ñoqamanta karupi kashan.

- ⁹ Yanqapaqmi yupaychawankupas, Diospa yachachikuyninkunata hinaraqmi, runakunaq kamachikuyninkunata yachachinku,' nispan, nispa. (Isa. 29:13)
- ¹⁰ Hinan Jesusqa chay askha runakunata waqyaspan nirqan: —Uyariwaychis, hinallataq entiendiwaychis.
- ¹¹ Manan siminta haykuqchu runataqa qhellichan. Aswanpas simimanta lloqsimuqmi runataqa qhellichan, nispa.
- ¹² Hinaqtinmi yachachisqankunaqa, Jesusman asuykuspa nirqanku: —¿Chay rimasqaykita uyarispa, fariseokunaq phiñarukusqankuta yachankichu? nispanku.
- ¹³ Jesustaq ichaqa, kutichispan nirqan: —Hanaq pacha Yayaypa mana tarpusqan yurakunaqa, llapa- llanmi t'irasqa kanqa.
- ¹⁴ Hinalla kachunku. Ñawsakunata pusaq ñawsakunan kanku. Ichaqa sichus huk ñawsa ñawsamasinta pusanqa chayqa, iskayninkun t'oqoman urmaykunqaku, nispa.
- ¹⁵ Pedrotaqmi ichaqa, Jesusman kutichispa nirqan: —Chay rikch'anachiyanta sut'inchaykuwayku, nispa.
- ¹⁶ Jesustaq nirqan: —¿Manaraqchu qankunapas entiendinkichis?
- ¹⁷ Llapallan simiman haykuqqa, wiksamanmi haykun. Hinaspataq hisp'akunaman lloqsipun. ¿Chayta manaraqchu entiendirqankichis?
- ¹⁸ Simimanta lloqsimuqmi ichaqa, sonqomanta lloqsimun. Chaytaqmi runataqa qhellichan.
- ¹⁹ Chay hinaqa, mana allin yuyaykuykunapas, runa wañuchiykunapas, wasanchaykunapas, qhellipi puriykunapas, suwakuykunapas, yanqa qasinmanta tumpaykunapas, Diosta k'arakta k'amiykunapas sonqomantan lloqsimun.
- ²⁰ Chay imaymana mana allinkunan runataqa qhellichan. Ichaqa manataqmi, mana mayllisqa makiwan mikhuyqa runataqa qhellichanchu, nispa.
- ²¹ Chaymanta lloqsipuspantaq, Jesusqa Tiroq, hinallataq Sidonpa suyunkunaman ripurqan.
- ²² Hinallamanmi Kaná suyumanta huk warmi chay llaqtakunaq suyunkunamanta lloqsimuspa qaparirqan. Nirqantaq: —¡Davidpa Churin Señor, yanapaykuway! Ususichaymi huk supaypa sinchi ñak'arichisqan kashan, nispan.
- ²³ Jesustaqmi ichaqa, mana ima simillatapas kutichirqanchu. Chaymi yachachisqankunaqa asuykuspa balikurqanku. Nirqankutaq: —Qaparispa qhepanchista hamushan chay warmita despidipullayña, nispanku.

- ²⁴ Kutichispantaq Jesusqa nirqan: —Israel Ilaqtamanta chinkasqa obehakunallamanmi Yayayqa kachamuwarqan, nispa.
- ²⁵ Hinaqtinmi warmiqa, Jesuspa ñawpaqenman hamuspa qonqoriykukurqan. Nirqantaq: —¿Señor ama-hina-kaychu, yanapaykuway! nispan.
- ²⁶ Jesustaq ichaqa, warmiman kutichispa nirqan: —Wawakunaq t'antanta hap'ispa alqochakunaman wikch'uyqa, manan allinchi, nispa.
- ²⁷ Warmitaq nirqan: —Arí Señor, ichaqa alqochakunapas dueñunkuq mesanmanta urmaspa usuqkunataqa mikhunkun, nispa.
- ²⁸ Hinaqtinmi Jesusqa kutichispa nirqan: —Yaw warmi, ñiyiniykiqa hatunmá, mañakusqaykiman hina Diosqa ruwachun, nispa. Hinan ususinga chay oramantapacha qhali kapurqan.
- ²⁹ Chaymanta puriripuspantaqmi Jesusqa, Galilea qocha kantuman hamurqan. Hinan orqo pataman wichaspa chaypi tiyaykurqan.
- ³⁰ Askha runakunataqmi, Jesusman asuykurqanku. Hinan paykunaqa, wist'ukunata, ñawsakunata, upakunata, mana makiyoqkunata, hinallataq askha onqoyniyoqkunatawan apamuspanku, paypa ñawpaqenman churarqanku. Hinan Jesusqa qhaliyachirqan.
- ³¹ Chay hina kaqtinmi, upakunata rimashaqtaña, mana makiyoqkunatapas makiyoqtaña, wist'ukunatapas purishaqtaña, ñawsakunatapas qhawashaqtaña, rikuspanku, chay askha runakunaqa, yuyayninkupi mana kabesqa kaspa, Israel Ilaqtaq Diosninta yupaycharqanku.
- ³² Yachachisqankunata waqyaspantaq, Jesusqa nirqan: —Kinsa p'unchayñan kay askha runakunaqa, mana mikhusqa ñoqawan kashanku. Mana mikhusqata kacharparipuqtiyqa, ñanpichá yuyayninkuta chinkachikunkuman. Chaytaqa manan munaymanchu. Chayraykun paykunataqa anchatapuni khuyapayani, nispa.
- ³³ Hinaqtinmi yachachisqankunaqa, payta nirqanku: —¿Kay ch'inniqpiri, maymantataq kay ancha askha runakunaq saksata mikhuykunankupaq, askha t'antatari apamusaqku? nispanku.
- ³⁴ Jesustaq paykunata nirqan: —¿Hayk'a t'antaykichistaq kapushasunkichisri? nispa. Paykunataq nirqanku: —Qanchis t'antallan, hinallataq pisi challwachakunallapiwanmi, nispanku.
- ³⁵ Hinaqtinmi Jesusqa pampapi tiyaykunankupaq runakunata kamachirqan.
- ³⁶ Chay qanchis t'antata, hinallataq challwakunatapas hap'ispantaq, grasiasta qospan phakmirqan. Hinan yachachisqankunaman qorqan. Yachachisqankunataq, askha runakunaman rakimurqanku.
- ³⁷ Llapallankun saksata mikhurqanku. Puchuq phakmi t'antakunatatami qanchis hatun kanastakunapi hunt'ata huñunpurqanku.

³⁸ Chay t'antata mikhuqkunataqmi, tawa waranqa qharikuna karqanku. Ichaqa manataqmi warmikunapas, nitaq wawakunapas yupasqachu karqanku.

³⁹ Hinan runakunata despicipuspan, Jesusqa barkaman wichaspa, Magdala llaqtaq suyunman chayarqan.

Mateo 16

¹ Fariseokunapiwan, saduseokunapiwanmi Jesusman asuykurqanku. Hinan wateqanankupaq, hanaq pachamanta huk señalta rikuchinanpaq mañarqanku.

² Jesustaq ichaqa, kutichispa nirqan: —Inti haykuytan qankunaqa ninkichis: 'Antawaramushanmi, chayrankun, allin tiempo kanqa,' nispaykichis.

³ Tutaymantantaqmi ninkichis: 'Yana phuyun antawaramushan, chayraykun paranqa,' nispaykichis. ¡Iskay-uyakuna! Tiempoq imaynachus kanantaqa waputamá reparankichis, kay p'unchaykunapi señalkunataq ichaqa, mana reparankichischu.

⁴ Kay mana allin, hinallataq wasanchaq runa-mirayqa señaltan mañawan. Ichaqa manataqmi señaltaqa qosqachu kanqa. Aswanpas Diospa rantinpi rimaq Jonasmanta señalmi qosqa kanqa, nispa. Hinan paykunata saqerparispa ripurqan.

⁵ Jesuspa yachachisqankunaqa, qocha chimpamanmi chayasharqanku. Hinan t'anta apakuyta qonqakusqaku karqan.

⁶ Jesustaq paykunata nirqan: —Fariseokunaq, hinallataq saduseokunaq lebadurankumanta, qhawakuychis, hinallataq kuidakuychis, nispa.

⁷ Yachachisqankunataq paykunapurapi churanakuspa ninakurqanku: —T'antata mana apakamusqanchisraykun kaytaqa nishawanchis, nispanku.

⁸ Jesustaq ichaqa, paykunapurapi churanakusqankuta reparaspa nirqan: —Pisi iñiyniyoq runakuna, ¿mana t'antaykichis kasqanraykuchu qankunapurapi churanakushankichis?

⁹ ¿Phisqa t'antallamanta, phisqa waranqa runakunaman mikhuchiqtuy, hayk'a kanastakunatachus huñunpusqaykichista manachu entiendinkichis, hinallataq yuyankichispas?

¹⁰ ¿Manallataqchu qanchis t'antallamanta tawa waranqa runakunaman mikhuchiqtuy hayk'a hatun kanastakunatachus huñunpusqaykichistapas yuyallankichistaq?

¹¹ Manan t'antamantachu nirqaykichis. Aswanpas fariseokunaq, hinallataq saduseokunaq lebadurankumanta waqaychakunaykichispaqmi nirqaykichisqa. ¿Imaynataq mana chaytari entiendirqankichischu? nispa.

- 12** Hinaqtiinmi mana t'antaq lebaduranmantachu, aswanpas fariseokunaq, hinallataq saduseokunaq yachachikuyninkumanta waqaychakunankupaq Jesuspa nisqanta, entiendirqanku.
- 13** Cesarea Felipo Ilaqtaq suyuman chayaspantaq, Jesusqa yachachisqankunata tapurqan. Nirqantaq: —¿Runakunari, Runaq Churin pi kasqantataq ninku? nispan.
- 14** Yachachisqankunataqmi nirqanku: —Wakin runakunan bautisaq Juanmi ninku, wakintaq Eliasmi ninku, wakinkunañataq Jeremiasmi otaq Diospa rantinpi rimaqkunamanta hukninmi ninku, nispanku.
- 15** Paykunatataq nirqan: —¿Qankunari, ñoqa pi kasqaytataq ninkichis? nispa.
- 16** Simón Pedrotaq kutichispan nirqan: —Qanqa, kawsaq Diospa Churin Cristopunin kanki, nispa.
- 17** Hinaqtiinmi Jesusqa, kutichispan payta nirqan: —Manan chaytaqa aychayoq, yawarniyoc runachu sut'incharqasunki. Aswanpas hanaq pachapi kashaq Yayaymi chaytaqa sut'incharqasunki. Chayraykun, Jonaspa churin Simón, kuisamiyoq kanki, nispa.
- 18** Ñoqapas nillaykitaqmi: 'Qanqa Pedron kanki. Kay qaca patapitaqmi, iñiq t'aqayta hatarichisaq. Hinan iñiq t'aqaytaqa, Hadespa punkunkunapas mana atipanqachu.
- 19** Qanmantaqmi hanaq pacha qhapaq suyuq llabenta qosayki. Lliw kay pachapi watasqaykiqa, hanaq pachapipas watasqañan kanqa. Hinallataq hallp'a pachapi paskasqaykipas, hanaq pachapiqa paskasqañan kanqa,' nispay, nispa.
- 20** Hinaqtiinmi yachachisqankunata kamachirqan: —Aman pimanpas ñoqa Jesús, Cristopuni kasqaytaqa rimarinkichischu, nispan.
- 21** Chaymantapachan, Jesusqa yachachisqankunaman sut'inchayta qallarispas nirqan: —Jerusalén Ilaqtamanqa rinaypunin. Hinan kurak runakunaqpas, umalliq saserdotekunaqpas, kamachikuy simita yachachiqkunaqpas, sinchi ñak'arichisqan kasaq. Hinan wañuchiwanqaku. Kinsa p'unchaymantataqmi ichaqa, kawsarimpusaq, nispa.
- 22** Hinaqtiinmi Pedroqa, huk ladoman pusarispan, Jesusta anyaykuyta qallarirqan. Nirqantaq: —Señor, qan kikiykita khuyapayakuy. ¡Amapuni kayqa imaynallanmantapas kasunkichu! nispan.
- 23** Jesustaq ichaqa, Pedroman kutirispas nirqan: —Qanqa, manan Diospa kaqninkunapichu yuyaymananki. Aswanpas runakunaq kaqninkunallapin yuyaymananki. Chayrayku, ¡Satanás, ñawpaqeymanta anchhuriy! Laq'achiwaqniymi kanki, nispa.

²⁴ Hinaqtinmi Jesusqa, yachachisqankunata nirqan: —Sichus pipas ñoqaq qhepayta hamuyta munan chayqa, pay kikinta mananchakuchun. Krusninta apayukuspantaq, qhepayta qatikamuwachun.

²⁵ Pipas kawsayninta qespichiyta munaqqa, kawsaynintan chinkachinqa. Pipas ñoqarayku kawsayninta chinkachiqaqmi ichaqa, kawsayninta tarikapunqa.

²⁶ Huk runachus kay pachantintaña tarinman, ichaqa kawsaynintataq chinkachipunman chayqa, ¿chay runapaqri imapaqtaq balenman? Hinallataq ¿imatataq runari kawsayninta rantipapunanpaq qonman?

²⁷ Runaq Churinga, Yayanpa k'anchariyninpin angelninkunawan hamunqa. Hinan sapankankuman, imachus ruwasqankuman hina pagapunqa.

²⁸ Cheqaqtan niykichis: 'Kaypi, kashaqkunamanta wakinniykichismi, Runaq Churinta qhapaq suyunpi hamushaqta rikunaykichiskama mana wañunkichisraqchu,' nispay.

Mateo 17

¹ Soqta p'unchay qhepatataqmi, Jesusqa Pedrota, Jakobota, hinallataq wawqen Juantawan pusarikuspa, huk alto orqoman wicharqan.

² Chaypitaqmi, paykunaq ñawpaqenkupi, Jesuspa rikch'ayninqa huk niraqman tukurqan. Uyanpas inti hinaraqmi k'ancharirqan. Hinallataq p'achankunapas k'anchay hinaraqmi yuraqman tukurqan.

³ Chayllamanmi Moiseswan, Eliaspiwan paykunaman rikhurimurqan. Hinan paykunaqa Jesuswan rimasharqanku.

⁴ Hinaqtinmi Pedroqa Jesusta nirqan: —Señor, ñoqaykuq kaypi kashasqaykuqa, ancha allinmi. Sichus munanki chayqa, kaypi kinsa ch'ukllakunata ruwasaqku. Hukta qanpaq, huktataq Moisespaq, huktataq Eliaspaq ruwapusqaykiku, nispa.

⁵ Pedro manaraq rimayta tukushaqtintaqmi, qonqaylla huk k'anchashaq phuyu paykunata pakaykurqan. Hinan chayllaman phuyu ukhumanta huk kunka nimurqan: —Munasqay Churiyqa kaymi. Paypin anchatapuni kusikuni. Payta uyariychis, nispa.

⁶ Yachachisqankunataq chayta uyarispanku, sinchi mancharikuymanta pampakamaraq k'umuykurqanku.

⁷ Hinaqtinmi Jesusqa, paykunaman asuykurqan. Llamiykuspantaq nirqan: —Sayariychis, amaña mancharikuychisñachu, nispa.

⁸ Qhawarispankutaq, paykunaqa manaña pitapas rikurqankuchu. Aswanpas sapan Jesuslatañan rikurqanku.

- ⁹ Paykuna orqomanta uraykamushaqtinkutaq, Jesusqa kamachirqan. Nirqantaq: —Kay rikhuriy rikusqaykichistaqa, Runaq Churin wañusqakunapuramanta kawsarimpunankaman ama pimanpas rimarinkichischu, nispan.
- ¹⁰ Hinan yachachisqankunaqa, Jesusta tapuspa nirqanku: —¿Imanaqtintaq kamachikuy simita yachachiqkunari ninku: ‘Nawpaqtaqa Eliasraqmi hamunan,’ nispari? nispanku.
- ¹¹ Kutichispantaq, Jesusqa paykunata nirqan: —Cheqaqtan Eliasqa ñawpaqta hamunqa. Hinan tukuy imaymanakunata allichanqa.
- ¹² Ñoqataqmi ichaqa, niykichis: ‘Eliasqa hamurqanñan, ichaqa manan reqsirqankuchu. Aswanpas paytaqa munasqankutan ruwarqanku,’ nispay. Chay hinallataqmi Runaq Churinpas paykunaq ñak'arichisqan kallanqataq, nispa.
- ¹³ Hinaqtinmi yachachisqankunaqa, Bautisaq Juanmanta rimashasqanta entiendirqanku.
- ¹⁴ Askha runaq kasqanman chayaqtinkutaqmi, huk runa Jesusman hamuspa, paypa ñawpaqenpi qonqoriykukurqan.
- ¹⁵ Hinan nirqan: —Señor, churiyta yanapaykapuway, millay ataki onqoywanmi sinchitapuni ñak'arishan. Mayninpin ninaman urmaykun. Mayninpitaqmi unuman urmaykun.
- ¹⁶ Hinan yachachisqaykikunaman apamurqani. Ichaqa manataqmi qhaliyachiyta atirqankuchu, nispa.
- ¹⁷ Jesustaq kutichispa nirqan: —¡Yaw mana iñiq, hinallataq waqllisqa runa-miraykuna! ¿Hayk'aqkamataq qankunawanqa kasaq? ¿Hayk'aqkamataq umaytari nanachiwankichis? Chay waynata kayman apamuwaychis, nispa.
- ¹⁸ Hinan Jesús, chay supayta phiñarikuqtin, waynamanta lloqsipurqan. Chay ratumantapachataqmi waynaqa, qhali kapurqan.
- ¹⁹ Chay qhepatataq yachachisqankunaqa, Jesusman sapaqlapi asuykuspa nirqanku: —¿Imanaqtintaq ñoqaykuri mana qarqoyta atirqaykuchu? nispanku.
- ²⁰ Jesustaq paykunata nirqan: —Cheqaqtan niykichis: ‘Iñiykiykichischus huk mostasa ruru hinallapas kanman chayqa, kay orqotan niwaqchis: “Kaymanta haqay ladoman suchuriy,” nispa, chayqa suchurinmanmi. Manataqmi imapas mana atinaykichisqa kanmanchu,’ nispa. Chaymi pisi iñiyniyoq kasqaykichisrayku mana qarqoytaqa atirqankichischu.
- ²¹ Chay hina supayqa, manan lloqsiyta atinmanchu. Aswanpas Diosman parlaywan, ayunaywan imallan lloqsiytaqa atin, nispan.
- ²² Galilea probinsiapi kashaspallankuraqmi, Jesusqa paykunata nirqan: —Runaq Churinga, runakunaq makinkumanmi hap'ichisqa kanqa.

- ²³ Hinan wañuchinqaku. Kinsa p'unchaymantataqmi ichaqa, kawsarimpunqa, nispa. Chaymi yachachisqankunaqa, sinchitapuni llakikurqanku.
- ²⁴ Paykuna Kapernaum llaqtaman chayaqtinkutaq, tributo qolqe kobraqkuna kobranankupaq Pedroman hamuspanku nirqanku: —¿Yachachiqniykichisri, manachu iskaynin drakma qolqeta pagan? nispanku.
- ²⁵ Pedrotaq ichaqa nirqan: —Paganmi, nispa. Wasiman haykuspankutaq ñawpaqta Jesusqa rimaykurqan: —¿Simón, imaynataq rikch'akusunki? Kay pachapi reykunaqa, ¿pikunamantataq tribututa, otaq impuestuta kobranku? ¿Wawankumantachu, icha wak llaqtayoqkunamantachu kobranku? nispan.
- ²⁶ Pedrotaq payta nirqan: —Wak llaqtayoq runakunamantan, nispa. Jesustaqmi payta nirqan: —Wawakunan ichaqa, mana pagankuchu.
- ²⁷ Paykunata ama phiñachinanchispaqtaq ichaqa, phaway, qochata rispa ansuelota wikch'uykamuy. Hinaspaq hap'isqayki ñawpaq kaq challwaq siminta kicharipa huk estatero qolqeta tarinki. Chayta apaspaykitaq qanmanta, ñoqamantawan tribututa pagamunaykipaq aypaq kanqa, nispa.

Mateo 18

- ¹ Chay ratupitaqmi, yachachisqankunaqa Jesusman asuykuspa nirqanku: —¿Hanaq pacha qhapaq suyupiqqa, pitaq aswan allin kaqri kanqa? nispanku.
- ² Hinan Jesusqa, huk wawata waqyaspa paykunaq chawpinkupi sayaykuchirqan.
- ³ Hinan paykunata nirqan: —Cheqaqtan niykichis: 'Manachus kay wawa hina huch'uyaykukunchis, hinallataq wawa hina kankichis chayqa, manapunin hayk'aqpas hanaq pacha qhapaq suyumanqa haykunkichischu,' nispay.
- ⁴ Chay hinaqa, pichus kay wawa hina huch'uyaykukuqmi, hanaq pacha qhapaq suyupiqqa, aswan allin kaqqa.
- ⁵ Hinallataq pipas ñoqaq sutiypi, kay wawata hina, huk wawata chaskiqqa, ñoqatan chaskiwan.
- ⁶ Nillarqantaqmi: —Pillapas ñoqapi iñiq kay huch'uykunamanta hukninta misk'achiqpaqqa, kunkanman huk hatun molino rumita watarukuspan mamaqochaq ukhunman chinkaykapuyninmi, aswan allinqa kanman.
- ⁷ ¡Ay kay pachapi misk'achiqkunamanta! Kay pachapi misk'achiqqa kananpunin, ichaqa ¡ay haqay piqpa chawpintachus misk'akuy hamun, chay runamanta, imaynaraq kanqa!
- ⁸ Chay hinaqa, sichus makiyki, otaq chakiyki misk'achisunki chayqa, wit'uruspa wikch'upuy. Iskaynin makiyoq, otaq iskaynin chakiyoq kashaspa wiñay nina yawrayman wikch'uykusqa kanaykimantaqa, mana makiyoq, otaq mana chakiyoq kawsayman haykuyniykin, aswan allinqa kasunki.

- ⁹ Hinallataq, sichus ñawiyki urmachisunki chayqa, horqoruspa wikch'upuy. Iskay ñawiyuq kashaspa infierno nina yawrayman wikch'uykusqa kanaykimantaqa, ch'ulla ñawillayoc kawsayman haykuyniykin aswan allinqa kasunki, nispa.
- ¹⁰ Jesusqa nillaraqantaqmi: —Qhawariychis, ama kay huch'uykunamanta mayqellantapas pisipaqqa hapiychischi. Niykichismi: 'Hanaq pachapi angelninkuna, hanaq pachapi kashaq Yayaypa uyantaqa rikushallankupunin,' nispay.
- ¹¹ Runaq Churinga, chinkasqa kaqkunata qespichinanpaqmi hamurqan, nispa.
- ¹² Nillaraqantaqmi: —¿Imaniwaqchistaq? Sichus huk runaq pachak obehan kanman, hinaspataq huknin obehan chinkapunman chayqa, ¿manachu isqon chunka isqonniyoqta saquespa, orqon-orqonta chinkasqa obehata maskhaq rinman?
- ¹³ Cheqaqtan niykichis: 'Sitaqchus tarikampunman chayqa, chay isqon chunka isqonniyoq mana chinkasqa obehakunamanta aswantaraqqa, chay tarikampusqa obehamantan kusikun,' nispay.
- ¹⁴ Chay hinaqa, kay huch'uykunamanta ch'ullallapas chinkananga, manan hanaq pachapi kashaq Yayaykichispa munayninchi, nispa.
- ¹⁵ Jesusqa nillaraqantaqmi: —Chay hinaqa, sichus wawqeyki qan kontra huchallikun chayqa, rispayki sapallanpi chay huchanmanta anyaykamuy. Uyarisunkichus chayqa, wawqeykiwanmi allipunapunkiña.
- ¹⁶ Manachus uyarisunki chaytaqmi ichaqa, hukta, otaq iskay testigokunatawan pusarikuspayki rinki. Hinan iskay, otaq kinsa testigoq qayllanpi llapan imayna rimasqaykichiskunatapas uyarispa yachanqaku. (Deut. 19:15)
- ¹⁷ Sichus chay testigokunatapas mana uyaringachu chayqa, iñiq t'aqaman willay. Sichus iñiq t'aqatapas manapuni uyaringachu, chaytaqmi ichaqa, mana iñiqta hina, otaq tributo qolqe kobraqta hina qhawaripunki.
- ¹⁸ Cheqaqtan niykichis: 'Kay pachapi tukuy watasqaykichisqa, hanaq pachapipas watasqañan kanqa. Hinallataq, kay pachapi tukuy paskasqaykichisqa, hanaq pachapipas paskasqañan kanqa,' nispay.
- ¹⁹ Nillaykichistaqmi: 'Sichus kay hallp'a pachapi qankunamanta iskay allipunapuspa, imatapas Diosmanta mañakunqaku chayqa, hanaq pachapi kashaq Yayaymi mañakusqankutaqa qonqa.
- ²⁰ Maypichus iskay, otaq kinsa sutiypi huñunasqa kashanku, chaypin ñoqaqa paykunaq chawpinkupi kashani, nispa.
- ²¹ Hinaqtinmi Pedroqa, Jesusman asuykuspa, nirqan: —Señor, ¿ñoqaq kontraypi wawqey huchallikuqtinri hayk'a kutikamataq pampachasaq? ¿Qanchis kutikamachu pampachasaq? nispa.

- ²² Jesustaq payta nirqan: —Manan qanchis kutikamalla niykichu, aswanpas qanchis chunka kuti qanchiskama nishaykin, nispa.
- ²³ Nillaraqantaqmi: —Chay hinaqa, hanaq pacha qhapaq suyuqa, kaymanmi rikch'akun. Huk reymi, kamachinkunawan kuentata ruwayta munarqan.
- ²⁴ Kuentata ruwayta qallariqtintaqmi, chunka waranqa talento qolqe manukuq huk runata payman pusamurqanku.
- ²⁵ Chay manukuq runaq pagapunanpaqmi mana imanpas karqanchu. Chaymi pay kikinta, warminta, wawankunata, hinallataq tukuy kapuqninkunatawan bendemuspa pagapunanpaq patronninga kamachikurqan.
- ²⁶ Hinaqtinmi chay kamachiqa, patronninpa ñawpaqenman qonqoriykukuspa, balikurqan: 'Wiraqochay, amahina- kaychu. Suyaykuway llapantapas pagapullasqaykin,' nispan.
- ²⁷ Chay kamachiq patronnintaq, payta khuyapayaykuspa qolqe manukusqanta pampachaykuspan kacharipullarqan.
- ²⁸ Chay kamachi runa lloqsirapuspantaqmi ichaqa, huk kamachimasinwan tuparurqan. Paytaqmi pachak denario qolqe manun karqan. Chaymi kunkanmanta hap'ispa seq'osharqanña: 'Manukuwasqaykita pagapuway,' nispan.
- ²⁹ Hinan chay kamachimasinqa, ñawpaqenpi qonqoriykukuspa balikurqan: 'Ama-hina-kaychu. Suyaykuway, ñoqaqa llapantapas pagapullasqaykin,' nispan.
- ³⁰ Paytaq ichaqa mana munarqanchu, aswanpas manukusqanta pagapunankaman karselman wisq'achimurqan.
- ³¹ Chay hinaqa, kamachimasinkunataq imachus pasasqanta rikuspanku, anchata llakipayarqanku. Hinan patronninkuman rispanku, llapan imachus pasasqanta willamurqanku.
- ³² Hinaqtinmi patronninga waqyachimuspa, payta nirqan: 'Millay kamachi, balikuwasqaykiraykun llapan chay manukuwasqaykitaqa pampacharqayki.
- ³³ ¿Imaynan ñoqapas qanta khuyapayarqayki, chay hinata manachu qanpas kamachimasiykita khuyapayallawaqtaq karqan? nispa.
- ³⁴ Hinan patronninga, phiñakuymanta llapan manukasqanta pagapunankama karsel kuidaqkunaman wisq'amunankupaq hap'ichirqan.
- ³⁵ Manachus sapanka hukpas tukuy sonqomanta wawqeykichista pampachankichis chayqa, chay hinallatataqmi qankunawanpas hanaq pachapi kashaq Yayayqa ruwanqa, nispa.

Mateo 19

- ¹ Chay simikuna niyta tukuruspantaqmi, Jesusqa Galilea probinsiamanta, Jordán mayuq chimpanpi kashaq Judea probinsiaq qorpanman puriripurqan.
- ² Ancha askha runakunataqmi qatikurqanku. Hinan onqosqakunata chaypi qhaliyachirqan.
- ³ Hinaqtinmi fariseokunaqa, Jesusman asuykurqanku. Hinan wateqanankupaq tapurqanku: —¿Runapaq ima hawallapas warminmanta t'aqakunan atikunmanchu? nispanku.
- ⁴ Kutichispantaq Jesusqa paykunata nirqan: —¿Qallariypi kamaqpa nisqanta manachu ñawincharqanki- chis? Qelqaqa ninmi: 'Qharitawan warmitawanmi kamarqan,' nispan, nispa. (Gén. 1:27)
- ⁵ Nillaraqantaqmi: —Qelqaqa ninmi: 'Chaymi qhariqa, taytantapas mamantapas saqepunqa. Warminmantaq hukllachaykakapunqa. Hinan iskayninku ch'ulla aychallaña kapunqaku,' nispan. (Gén. 2:24)
- ⁶ Chay hinaqa, manan iskayñachu, aswanpas ch'ulla aychallañan kanku. Chayrayku Diospa hukllachasqantaqa, amapuni pi runapas t'aqachunchu, nispa.
- ⁷ Hinan Jesusta tapullarqankutaq: —¿Imanaqtintaq Moisesri t'aqanakuy kartata haywaspa, t'aqanakunallankupaq, kamachikurqan? nispanku.
- ⁸ Jesusta paykunata nirqan: —Rumi-sonqo kasqaykichisraykun, Moisesqa warmiykichis wikch'upunaykichista, hinallata saqerqasunkichis. Qallariymantapachataqmi ichaqa, mana chay hinachu karqan.
- ⁹ Ñoqataqmi ichaqa niykichis: 'Pipas warminta, chay warmin mana wak qhariwan qhelli puriypi purishaqtin wikch'upun, hinaspataq wak warmiwan kasaraku chayqa, wasanchanmi,' nispay, nispa.
- ¹⁰ Yachachisqankunataq Jesusta nirqanku: —Sichus kasarasqa qhari warminwan chay hinata kawsanman chayqa, manamá kasarakuqqa allinchu kanman, nispanku.
- ¹¹ Hinaqtinmi Jesusqa, paykunata nirqan: —Manan llapa runachu kay nisqay simikunata chaskikunankupaq hinaqa kanku. Aswanpas chay pikunamanchus Diosqa qon, paykunallan yuyayninkupi hap'inkuman.
- ¹² Chay hinaqa, mamanpa wiksanmantapacha mana warmiyuq kananpaq chay hinapuni naseqkunaqa kanmi. Runakunaq kapasqan, hinallataq wakin hanaq pacha qhapaq suyurayku, kikinkuta mana warmiyuq kanankupaq yuyaykukuqkunapas kallantaqmi. Pipas chay hina kayta munan chayqa, kallachun, nispa.
- ¹³ Hinaqtinmi wawakunaq pataman makinta churaykuspa, Diosman parlanapaq wawakunata Jesusman pusamurqanku. Yachachisqankunataqmi ichaqa phiñarikurqanku.

- 14** Jesustaqmi ichaqa, paykunata nirqan: —Hanaq pacha qhapaq suyuqa wawakunaqmi. Chayrayku wawakunaqa hinalla ñoqaman hamuchunku, amataq hamunankutaqa hark'aychischu, nispa.
- 15** Wawakuna pataman makinta churaykusqan qhepatataq, chay cheqasmanta puriripurqan.
- 16** Chayllamanmi, huk runa Jesusman asuykamuspa tapurqan: —Allin Yachachikuq, ¿wiñay kawsayniyoq kanaypaqri, ima allin kaqtataq ruwasaq? nispa.
- 17** Jesustaq ichaqa, payman kutichispa nirqan: —¿Imanaqtintaq allin nispari suti yawanki? Allin kaqqa sapan Diosllan. Ichaqa sichus kawsayman haykuyta munanki chayqa, kamachikuykunata hunt'ay, nispa.
- 18** Runataqmi nirqan: —¿Mayqen kamachikuykunatataqri? nispa. Hinan Jesusqa nirqan: —Aman wañuchinkichu, aman wasanchankichu, aman suwakunkichu, aman runamasiykita yanqa qasinmanta tumpankichu.
- 19** Taytaykitapas, mamaykitapas allinpaq qhawariy. (Éxo. 20:12-16 Deut. 5:16-20) Hinallataq runamasiykitapas qan kikiykita hinapuni munakunki, nispa. (Leb. 19:18)
- 20** Waynataq Jesusta nirqan: —Llapan kay kamachikuykunataqa wayna kasqaymantapacharaqmi hunt'arqani. ¿Imakunatawanraqtaq ruwanayri kashan? nispa.
- 21** Jesustaq payta nirqan: —K'apakpuni kayta munanki chayqa, kutipuspayki tukuy kaqniykikunata bendemuspa wakchakunaman qomuy. Hinan hanaq pachapi qhapaq kayniykiqa kapusunki. Hamuspaykitaq qatikuway, nispa.
- 22** Chay waynaqa, askha kaqniyoqmi karqan. Chayraykun chay simita uyarispa khuyaypuni ripurqan.
- 23** Hinan Jesusqa, yachachisqankunata nirqan: —Cheqaqtan niykichis: 'May sasapunin huk qhapaq runaq hanaq pacha qhapaq suyuman haykuyninqa,' nispay.
- 24** Huktawanmi nillaykichistaq: 'Huk qhapaq runaq Diospa hanaq pacha qhapaq suyuman haykunamantaqa, yawriq ninrinta huk kamelloq suskhuyninraqchá atikunmanpas,' nispay, nispa.
- 25** Chayta uyarispankutaq, yachachisqankunaqa sinchi mana yuyayninkuman kabesqa kaspera nirqanku: —¿Chay hinari, pitaq qespichisqa kaytari atinqa? nispanku.
- 26** Jesustaq qhawarisan paykunata nirqan: —Kayqa, runakunapaq sinchi sasapunin. Diospaqmi ichaqa, tukuypas atikuqllapuni, nispa.

²⁷ Hinaqtinmi Jesusman kutichispa, Pedroqa nirqan: —Qhawariy, ñoqaykuqa tukuy kaqniykuta saqemuspan qatikamushaykiku. ¿Imataq ñoqaykupaqri kanqa? nispa.

²⁸ Jesustaqa paykunata nirqan: —Cheqaqtan niykichis: ‘Tukuy imaymanatapas Diospa mosoqyachinan tiempopin Runaq Churinga, k'ancharishaq kamachikuq tiyananpi tiyaykunqa. Hinan qankuna qatikuqninkunapas chunka iskayniyoq Israel aylluta chaninchanaykichispaq, chunka iskayniyoq kamachikuq tiyanapi, tiyaykullankichistaq.

²⁹ Pikunachus wasintapas, otaq wawqenkunatapas, otaq panankunatapas, otaq taytantapas, otaq mamantapas, otaq warmintapas, otaq wawankunatapas, otaq chakrankunatapas, sutiyrayku saqeqqa, pachak kutimantapas aswantaraqmi chaskinqaku. Hinallataqmi wiñay kawsaytapas chaskillanqakutaq,’ nispay.

³⁰ Ichaqa askha ñawpaq kaqkunan qhepapi kanqaku. Askha qhepapi kaqkunataqmi ñawpaqpi kanqaku, nispa.

Mateo 20

¹ Hanaq pacha qhapaq suyuqa, ubas chakrayoq huk wiraqochamanmi rikch'akun. Paymi tutallamanta ubas chakranpaq llank'aqkunata mink'aq lloqsirqan.

² Sapa p'unchay huk denario qolqeta pagapunanpaq llank'aqkunawan rimanakuspankutaqmi, ubas chakranman kacharqan.

³ Kinsa kaq orasta hinapas lloqsillarqantaqmi. Hinan hukkunatapas plasapi mana ima ruwanayoqta tarimurqan.

⁴ Paykunatataq nirqan: ‘Qankunapas ubas chakrayman rillaychistaq. Hinan iman pagapunata pagapusqaykichis,’ nispa. Hinaqtinmi paykunaqa rirqanku.

⁵ Yapamantan soqta kaq orastapas, hinallataq isqon kaq orastapas lloqsillarqantaq. Hinan kasqallantataq ruwarqan.

⁶ Hinallataqmi chunka hukniyoq kaq orastapas lloqsillarqantaq. Hinan chaypi mana ima ruwashaqta hukkunatapas tarimurqan. Paykunatataqmi nirqan: ‘¿Imanaqtintaq kaypiri ch'isiyaqnintin mana imatapas ruwaspa kashankichis?’ nispa.

⁷ Paykunataq nirqanku: ‘Manan pipas mink'akuwarqankuchu, chaymi kaypi kashayku,’ nispanku. Hinan chakrayoqqa nirqan: ‘Qankunapas ubas chakrayman rillaychistaq. Hinan iman pagapunata chaskinkichis,’ nispa.

⁸ Inti haykuy tardenña kashaqtintaq, ubas chakrayoq wiraqochaqa, mayordomunta nirqan: ‘Llank'aqkunata waqyaspayki pagapuy. Qhepa hamuqkunamanta qallarispataq, ñawpaq kaq hamuqkunapi tukupunki,’ nispa.

- ⁹ Hinan chunka hukniyoq kaq orasta hamuqkunaqa, qayllaykuspanku sapankankupas huk denario qolqeta chaskikapurqanku.
- ¹⁰ Ñawpaq kaqkuna hamuspankutaq, askha chaskiyta yuyaykurqanku. Ichaqa paykunapas sapankankun huk denario qolqeta chaskikapullarqankutaq.
- ¹¹ Chaskispanku hinataq, ubas chakrayoq wiraqochaq kontranpi chhuchupakurqanku.
- ¹² Nirqankutaq: 'Kay qhepa hamuqkunaqa huk orallan llank'arqanku, ñoqaykuman hinataq pagashanki. Ñoqaykuqa ch'isiyaqnintinmi sayk'uytapas, rughaytapas muchurqayku,' nispanku.
- ¹³ Chakrayoqtaq ichaqa, llank'aqkunamanta hukninman kutichispan nirqan: 'Amigoy, manan ima mana chanin kaqtapas ruwaykichu, ¿manachu huk denario qolqeta pagapunaypaq rimanakurqanchis?'
- ¹⁴ Kayqa pagoyki, chaskispaykitaq ripuy. Ichaqa kay qhepa hamuqmanpas qanman hinan pagapuyta munani.
- ¹⁵ ¿Manachu ñoqaq kaqkunawanqa munasqayta ruwayta atiyman? ¿Ichari allin runa kasqayraykuchu enbidiakuwanki?' nispa.
- ¹⁶ Chay hinaqa, askhan waqyasqakunaqa kanku. Pisillataqmi akllasqakunaqa kanku. Chaymi ñawpaq kaqkunaqa, qhepa kanqaku. Qhepa kaqkunataq, ñawpaq kanqaku, nispa.
- ¹⁷ Jerusalén llaqtaman wichashaspantaqmi Jesusqa, yachachisqankunata ñanpi wak ladoman pusaspa rimaykurqan.
- ¹⁸ Nirqantaq: —Qhawariychis, Jerusalén llaqtamanmi wichashanchis. Hinan Runaq Churinga, umalliq saserdotekunaman, kamachikuy simita yachachiqkunaman hap'ichisqa kanqa. Wañunanpaqtaqmi hucha chanqaku.
- ¹⁹ Hinan mana-judío runakunaman, asipayanankupaq, hasut'inankupaq, chakatanankupaqwan ima hap'ichinqaku. Ichaqa kinsa p'unchaymantataqmi kawsarimpunqa, nispa.
- ²⁰ Hinaqtinmi Zebedeoq churinkunaq mamanqa, churinkunapiwan Jesusman asuykurqan. Ñawpaqenpi qonqoriykukuspantaqmi, huk mañakuyta mañakurqan.
- ²¹ Jesustaq warmita nirqan: —¿Imatan munashanki? nispa. Warmitaq Jesusta nirqan: —Qhapaq suyuykipi kay iskaynin wawaykuna, huknin paña ladoykipi, huknintaq lloq'e ladoykipi tiyaykunankupaq kamachiy, nispa.
- ²² Hinan Jesusqa kutichispa nirqan: —Manan imachus mañakusqaykichista yachankichischu. ¿Ukyanay kashaq basomanta ukyaytari atiwaqchischu? Hinallataq, ¿bautisakusqay bautismupi bautisakuytari atiwaqchischu? nispa. Paykunataq nirqanku: —Atiykumanmi, nispanku.

- ²³ Jesustaqmi paykunata nirqan: —Cheqapaq ukyanay basomantaqa ukyawaqchismi, hinallataq bautisakusqay bautismopipas bautisakuwaqchismi. Paña ladoypi, otaq lloq'e ladoypi tiyana qoymi ichaqa, mana ñoqaq qonaychu. Aswanpas pikunapaqchus Yayayqa wakichirqan, paykunallapaqmi, nispa.
- ²⁴ Chunkantin yachachisqankunataqmi, chayta uyarispanku, chay iskaynin wawqentinpaq phiñakurqanku.
- ²⁵ Hinaqtinmi Jesusqa, paykunata waqyaspa, nirqan: —Mana-judío runakunaq kamachikuqninku paykuna ukhupi munaychakusqankutaqa, hinallataq paykuna ukhupi uma kaqkunapas kamachikuyniyoy kasqankutaqa yachankichismi.
- ²⁶ Qankunapurapin ichaqa, mana chay hinachu kanqa. Aswanpas, pipas qankunapurapi hatun kayta yuyaykuqqa, kamachiykichismi kanqa.
- ²⁷ Hinallataq pipas qankunapurapi ñawpaq kaq kayta yuyaykuqqa, kamachiykichismi kanqa.
- ²⁸ Chay hinallataqmi, Runaq Churipas, mana serbichikunanpaqchu hamurqan. Aswanpas serbinanpaq, hinallataq kawsayninta qospa askha runakunata rantipapunanpaqmi hamurqan, nispa.
- ²⁹ Jesusqa yachachisqankunapiwanmi, Jerikó llaqtamanta lloqsimusharqan. Hinan ancha askha runakuna qatikamurqanku.
- ³⁰ Chayllamanmi, iskay ñawsakunaqa ñan patapi tiyasharqanku. Hinan Jesuspa pasashasqanta uyarispa qaparirqanku. Nirqankutaq: —!Davidpa Churin Señor, ñoqaykuta yanapaykuwayku! nispanku.
- ³¹ Hinan chay ancha askha runakunaqa, upallanankupaq phiñarikurqanku. Ñawsakunataqmi ichaqa, aswan kallpawanraq qaparirqanku. Nirqankutaq: —!Davidpa Churin Señor, ñoqaykuta yanapaykuwayku! nispanku.
- ³² Hinan Jesusqa, sayaykuspan ñawsakunata waqyaspa nirqan: — ¿Qankunapaq ima ruwapunaytataq munankichisri? nispa.
- ³³ Ñawsakunataq nirqanku: —Señor, ñawiyku kicharisqa kanantan munayku, nispanku.
- ³⁴ Hinaqtinmi Jesusqa, sonqon ukhupi khuyalliykukuspan, ñawinkuta llamiykurqan. Chaymi kasqan ratupacha qhawaripurqanku. Hinaspataq Jesusta qatikurqanku.

Mateo 21

- ¹ Jerusalén llaqtaman qayllaykushaspankutaqmi, Betfagé llaqta qayllapi kashaq Olibos orqoq kasqanman chayarqanku. Hinan Jesusqa, iskay yachachisqankunata kacharqan.

- ² Nirqantaq: —Chimpaykichis, Ilaqta kantuta riychis. Chaypin huk watasqa china asnota chaywan kashaq huk asnochatawan tarimunkichis. Paskaruspaykichistaq aysaramuychis.
- ³ Sitaqchus pipas imanispapas nisunkichis chayqa, ninkichis: ‘Señormi neselitashan, chaymantaqa kutirachimpullasunkin,’ nispaykichis, nispa.
- ⁴ Tukuy chaykunaqa, Diospa rantinpi rimaqpa nisqan hunt'akunanpaqmi pasarqan.
- ⁵ Payqa nirqanmi: ‘Sión Ilaqtaq ususinta nimuychis: “Qhawariychis, Reyniykin qanman hamushan. (Isa. 62:11) Llamp'ulla huk asnopi sillaykusqa, hinallataq huk asnocha patapi sillaykusqa hamushan. Chay asñochoqa, karga apaq uywaq uñanmi,” nispaykichis,’ nispa. (Zak. 9:9)
- ⁶ Hinan yachachisqankunaqa rispanku, imaynatachus Jesuspa kamachisqanman hina ruwarqanku.
- ⁷ Hinan chay china asnotaqa, uñantinta aysamurqanku. Chay asnokunaq patanmantaq p'achankuwan karunaykurqanku. Hinan chay patapi Jesusqa sillaykukurqan.
- ⁸ Chay ancha askha runakunataqmi, ñan pataman p'achankuta mast'arqanku. Wakinkunañataqmi ichaqa, mallikunaq k'allmankunata wit'umuspanku ñan pataman mast'allarqankutaq.
- ⁹ Chay askha runakunataq Jesuspa ñawpaqenta riqkunapas, hinallataq qhepanta qatikuqkunapas qaparispa, nirqanku: —!Hosanna Davidpa Churinman kachun! ¡Señorpa sutinpi hamuqqa, saminchasqa kachun! (Sal. 118:26) ¡Hosanna hanaq pachapipas kachun! nispanku.
- ¹⁰ Jerusalén Ilaqtaman Jesús haykuqtintaq, Ilaqtantin runakuna ch'aqwaraspa tapunakurqanku. Nirqankutaq: —¿Pitaq kay runari? nispanku.
- ¹¹ Chay askha runakunataqmi nirqanku: —Kayqa, Diospa rantinpi rimaq Galilea probinsiapi Nazaret Ilaqtamanta Jesusmi, nispanku.
- ¹² Dios yupaychana wasimanmi Jesusqa haykurqan. Hinan Diospa wasinpi llapan qhatuqkunatapas, rantiqkunatapas hawaman qarqorqan. Hinallataq qolqe kambiaqkunaq mesankutapas, paloma bendiqkunaq sillankutapas t'ikrarparirqan.
- ¹³ Hinan paykunata nirqan: —Qelqasqan kashan: ‘Wasiyqa Diosman parlana wasi sutichasqan kanqa,’ nispa. (Isa. 56:7) Qankunataq ichaqa, suwakunaq mach'ayninman tukurachisqankichis, nispa. (Jer. 7:11)
- ¹⁴ Jesusmantaqmi, ñawsakunapas, wist'ukunapas, Dios yupaychana wasipi kashaqtin hamurqanku. Paytaqmi qhaliyachirqan.
- ¹⁵ Jesusmi musphana ruwaykunata ruwarqan. Hinan Dios yupaychana wasipi wawakunaqa qaparispa, nirqanku: —!Hosanna Davidpa Churinman kachun!

nispanku. Chayta rikuspankutaqmi ichaqa, umalliq saserdotekunapiwan, kamachikuy simita yachachiqkunapiwan, sinchita phiñakurqaku.

16 Hinaspataq Jesusta nirqanku: —¿Kay wawakunaq imanispachus nisqankuta uyarishankichu? nispanku. Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Arí. ¿Manachu hayk'aqpas Qelqaq nisqanta ñawincharqankichis? Qelqaca ninmi: 'Wawakunaq siminmanta, hinallataq ñuñuq wawakunamantan Dios yupaychana takita wakichirqanki,' nispan, nispa. (Sal. 8:2)

17 Paykunata saqerparispantaqmi, chay llaqtamanta lloqsipuspa, Betania llaqtaman ripurqan. Hinan chaypi qorpachakurqan.

18 Jerusalén llaqtaman tutamantan kutimushaspantaq, Jesusqa yarqachikurqan.

19 Ñan qayllapi huk igos sach'ata rikuspantaq, chay sach'aman asuykurqan. Ichaqa manan imatapas chay sach'apiqa tarirqanchu. Aswanpas rap'ikunallatan tarirqan. Hinan sach'ata nirqan: —Manapunin hayk'aqpas rurunkiñachu, nispa. Igos sach'ataqmi usqhayllaman ch'akirqapurqan.

20 Chayta rikuspankutaqmi, yachachisqankunaqa yuyayninkuman mana kabesqa kasper nirqanku: —¿Imaynataq kay igos sach'ari usqhayllaman ch'akirqapun? nispanku.

21 Jesustaq kutichispan, paykunata nirqan: —Cheqaqtan niykichis: 'Iñiykiykichischus kanman, amataq iskayrayawaqchischu chayqa, manan kay igos sach'awan ruwasqallaytachu ruwawaqchis. Aswanpas kay orqota niwawaqchis: "Achhuriy, hinaspa qochaman wikch'uykukuy," nispaykichis chayqa, wikch'uykukunmanmi,' nispa.

22 Tukuy iñiywan Diosman parlaspas mañakusqaykichistataqmi, chaskiwaqchis, nispa.

23 Jesustaq, Dios yupaychana wasiman hamurqan. Hinan chaypi yachachishaqtin, umalliq saserdotekunapiwan, llaqta umalliq runakunapiwan Jesusman asuykuspanku, payta nirqanku: —¿Ima kamachikuywantaq kay imaymanakunatari ruwanki? ¿Pitay chay kamachikuyniyoy kaytari qorqasunki? nispanku.

24 Hinaqtinmi Jesusqa, kutichispa paykunata nirqan: —Ñoqapas hukta tapullasqaykichistaq. Kutichiwankichischus chayqa, ñoqapas ima kamachikuyniyoy kaywanchus chay imaymanakunata ruwani, chayta nillasqaykichistaq.

25 ¿Maymantataq Juanpa bautismonri karqan? ¿Hanaq pachamantachu, ichari runakunallamantachu karqan? nispa. Hinan paykunaqa, paykunapurapi yuyaymanaspa nirqanku: 'Hanaq pachamanta nisunchis chayqa, ¿imanaqtintay paytari mana kreerqankichischu? nispatchá niwasunchis.

- ²⁶ Llapa runakunan Juantaqa Diospa rantinpi rimaqpuni kasqanta hap'inku. Chayrayku, sichus nisunchis: 'Runakunallamantan hamun,' nispa chayqa, llaqta runakunawanqa imaraqchá kanman,' nispanku.
- ²⁷ Kutichispankutaq, Jesusta nirqanku: —Manan yachaykuchu, nispanku. Hinan Jesusqa paykunata nillarqantaq: —Ñoqapas manallataqmi ima kamachikuywanchus kay imaymanakuna ruwasqayta nisqaykichischu, nispa.
- ²⁸ Jesusqa nillarqantaqmi: —¿Imaynataq rikch'akusunkichis? Huk runan, iskay churiyoq karqan. Hinan kurak kaqman asuykuspan nirqan: 'Waway, kunan p'unchay ubas chakrapi llank'aq riy,' nispa.
- ²⁹ Kutichispantaq, churinga nirqan: 'Manan riymanchu,' nispan. Chaymanta yuyayman kutirikuspantaq ichaqa, rirqan.
- ³⁰ Huk kaq churinman asuykuspanpas, kasqallantataq nirqan. Churintaq ichaqa, kutichirqan: 'Arí, papay, ñoqaqa risaqmi,' nispa. Ichaqa, manataqmi rirqanchu.
- ³¹ ¿Iskayninmantari, mayqen kaqtaq taytanpa munayninta ruwarqan? nispa. Hinan paykunaqa nirqanku: —Kurak kaqmi, nispanku. Jesustaq paykunata nirqan: —Cheqaqtan niykichis: 'Tributo qolqe kobraqkunapas, qhellipi puriq warmikunapas, qankunaq ñawpaqeykichistaraqmi Diospa qhapaq suyunmanqa rishanku,' nispay.
- ³² Juanqa, chanin kaq ñanta qankunaman reqsichinasunkichispaqmi hamurqan. Manataqmi payta kreerqankichischu. Qankunaqa rikusharqankichisña chaypas, manapunin kreenaykichispaq yuyayman kutirikurqan kichischu. Tributo qolqe kobraqkunapiwan, qhellipi puriq warmikunapiwantaqmi ichaqa, kreerqanku, nispa.
- ³³ Wak rikch'anachiytapas uyarillawaychistaq: —Wasiyoq huk wiraqochan, chakrayoq karqan. Paymi, chay chakranman ubasta tarpurqan. Kanchawantaq muyurachirqan, hinallataq ubas saruna t'oqotapas t'oqorqan. Chakra qhawana torretapas ruwarqan. Llank'aqkunaman arrendaspantaq, karu llaqtata ripurqan.
- ³⁴ Kosechana tiempo chayamuqtintaq ichaqa, chay llank'aqkunamanta chakraq rurusqanta chaskimunankupaq kamachinkunata kacharqan.
- ³⁵ Llank'aqkunataq chay wiraqochaq kamachinkunata hap'ispanku hukninta k'irirqanku, huk kaqtataq wañuchirqanku, huk kaqtañataq rumiwan ch'aqerqanku.
- ³⁶ Chakrayoqqa, wakmantan wak kamachinkunata ñawpaq kachasqanmantaqa aswan askhata kachallarqantaq. Chay llank'aqkunataqmi kasqallantapuni ruwarqanku.
- ³⁷ Chaymanta tukukuypiñataq ichaqa, llank'aqkunaman churinta kacharqan: 'Churiytaqa respetaykunqakupunin,' nispan.

³⁸ Llank'aqkuna churinta rikuruspankutaq ichaqa, paykunapurapi rimanakurqanku: 'Kayqa taytanpa kaqnin chaskiqmi. Hamuychis wañurachisunchis, hinaspa taytanpa kaqninmanta tupaqninta hap'ikapusunchis,' nispanku.

³⁹ Hap'ispankutaq ubas chakramanta horqorqanku. Hinan payta wañuchirqanku.

⁴⁰ ¿Chakrayoq wiraqocha hamuspanri, imatataq chay llank'aqkunawan ruwanqa? nispa.

⁴¹ Chayta uyariqkunataq, Jesusta nirqanku: —Chay millay runakunataqa, mana khuyapayakuywanmi wañuchipunqa. Chay ubas chakrantataqmi wak llank'aqkunaman, pikunachus tiemponpi chakraq rurusqanta pagapunankupaq kaqkunaman arrendapunqa, nispanku.

⁴² Jesustaq paykunata nirqan: —¿Manachu hayk'aqpas Qelqakunatari ñawincharqankichis? Qelqaqa ninmi: 'Perqaqkunaq wikch'upusqanku rumin, eskina hap'iq teqsi-rumi kapurqan. Señortaqmi kaykunataqa ruwarqan. Ñoqanchispa ñawinchiskunapaqtaqmi, ancha musphana,' nispan. (Sal. 118:22-23)

⁴³ Chayraykun niykichis: —Diospa qhapaq suyunqa qankunamanta qechusqan kanqa. Hinan Diospa qhapaq suyunqa, ruruchiq llaqtaman qosqa kapunqa, nispay.

⁴⁴ Hinallataqmi, pillapas chay rumi pataman urmaqqa, p'akisqan kanqa. Piqpa patanmanpas chay rumi urmaykuspantaqmi ichaqa, ñut'urapunqa, nispa.

⁴⁵ Chay rikch'anachiy siminkunata uyarispankutaqmi, umalliq saserdotekunapiwan, fariseokunapiwan, paykunamanta rimashasqanta entienderqanku.

⁴⁶ Llaqta runakunaqa, Diospa rantinpi rimaqta hinapuni Jesusta hap'irqanku. Chayraykun, imaynanmantapas hap'irqoytapuni munasharqanku. Ichaqa, llaqta runakunataqmi, manchakusharqanku.

Mateo 22

¹ Jesusmi paykunaman kutichispa, wakmanta rikch'anachiypi rimaykullarqantaq.

² Nirqantaq: —Hanaq pacha qhapaq suyuqa, kasarakuq fiestata churinqa wakichiq huk reymanmi rikch'akun.

³ Hinan kamachinkunata kasarakuymán waqyasqakunata pusamunankupaq kacharqan. Waqyasqakunataq ichaqa, mana hamuyta munarqankuchu.

⁴ Wakmantan wak kamachinkunatapas kachaspa nillarqantaq: 'Kasarakuyman waqyasqakunata nimuychis: "Qhawariychis, mikhunaytaqa wakichiniñan.

Toroykunatapas, wirayachisqa uywaykunatapas ñak'achiniñan, llapantaqmi wakichisqaña kashan. Kasarakuy fiestaman hamuychis,' nispaykichis,' nispa.

⁵ Waqyasqakunataq ichaqa, mana kasukuspanku, huknin chakraman, huknintaq qhatunanman pasakurqanku.

⁶ Wakinkunañataq reypa kamachinkunata hap'ispanku, p'enqayta maqaspa wañuchirqanku.

⁷ Reytaq phiñakurqan. Hinan ejersitunkunata kachaspan, chay runa wañuchiqqunata wañuchichimurqan. Hinallataq llaqtankutapas ninawan kanaykachimurqan.

⁸ Hinaqtinmi kamachinkunata nirqan: 'Cheqaqtapunin kasarakuy fiestaqa wakichisqaña kashan. Fiestaman waqyasqakunataq ichaqa, mana haykunankupaq hinachu karqanku.

⁹ Chay hinaqa, ñan t'aqarikuykunaman riychis, hinaspa hayk'an tarimusqaykichista kasarakuy fiestaman waqyamuychis,' nispa.

¹⁰ Chay kamachikunataq, ñan patakunaman rispanku, hayk'an tarimusqankuta, allinkunatapas, mana allinkunatapas huñuruspa pusamurqanku. Hinan kasarakuy fiestaqa waqyasqakunaq hunt'aykusqan karqan.

¹¹ Kasarakuy fiestaman waqyasqakunata qhawaq rey haykumuspanataq ichaqa, chaypi mana kasarakuy fiesta p'achawan p'achasqa huk runata rikurqan.

¹² Hinan reyqa nirqan: 'Amigoy, ¿imaynapitaq kasarakuy fiesta p'achawan mana p'achasqa kashaspayki, kaymanri haykumurqanki?' nispa. Paytaq ichaqa, mana rimarirqanchu.

¹³ Reytaq serbiqqunata nirqan: "Chakinkunata, makinkunatawan t'eqeychis. Hinaspataq hawa tutayaqman wikch'umuychis," nispan. Chaypitaqmi, waqaypas, kiru k'arkakichiypas kanqa, nispa.

¹⁴ Askhan waqyasqakunaqa kanku. Ichaqa, pisillataqmi akllasqakunaqa kanku.' nispa.

¹⁵ Hinaqtinmi fariseokunaqa, kutipuspanku, Jesusta ima rimasqallanpipas pantarusqanta hap'irqonankupaq rimanakamurqanku.

¹⁶ Chaymantataq fariseokunaqa, yachachisqanku runakunata, hinallataq Herodes t'aqamanta kaqqunatawan Jesusta tapumunankupaq kacharqanku: —Yachachikuq, manan runakunaq rikch'aynintachu qhawanki. Chayraykun mana llullakuspa rimaq kasqaykitapas, hinallataq mana pitapas mancharikuspa cheqaq kaywan Diospa ñanninta yachachiq kasqaykitapas yachayku.

- 17 Chay hinaqa, ¿imaynataq rikch'akusunki? ¿Rey Cesarman tributo qolqe pagayniyku allinchu, icha manachu? Chayta niykuwayku, nispanku.
- 18 Jesustaq ichaqa, paykunaq chay mana allin yuyayninkuta yachaspa, nirqan:S —Iskay-uyakuna, ¿imanaqtintaq wateqawankichisri?
- 19 Chay tributo pagana qolqeta qhawachiwaychis, nispa. Paykunataq, huk denario qolqeta qorqanku.
- 20 Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: —¿Piqpa rikch'aynintaq, hinallataq piqpa sutintaq kay qolqepiri qelqasqa kashan? nispa.
- 21 Paykunataq nirqanku: —Rey Cesarpan, nispanku. Hinaqtinmi Jesusqa, paykunata nirqan: —Chay hinaqa, Cesarpa kaqta Cesarman qopuychis. Hinallataq Diospa kaqtapas Diosman qopuychis, nispa.
- 22 Chayta uyarispankutaq, muspharisqa kasharqanku. Hinan Jesusta saquespa, ripurqanku.
- 23 Chay p'unchaymi wakin saduseokunaqa, manan kawsarimpuy kanchu niqkuna, Jesusman asuykuspanku tapurqanku.
- 24 Nirqankutaq: —Yachachikuq, Moisesmi nirqan: 'Pipas mana mirayninta saquespa wañukapun chayqa, wawqenmi chay warminwan kasarakuqna, hinaspataq wawqenpa mirayninta hatarichinqa,' nispa.
- 25 Ñoqayku ukhupin qanchis wawqekuna karqanku. Ñawpaq kaqmi kasarakuqna, hinamantataq wañukapurqan, manataq wawan karqanchu. Hinan wawqenman warminta saqerqan.
- 26 Chay hinallataqmi, iskay kaqwanpas, chay hinallataq kinsa kaqwanpas, qanchis wawqentinwanpas mana wawanku karqanpunichu.
- 27 Llapankuq qhepankutataqmi, warmipas wañukapullarqantaq.
- 28 Qanchisnintinpa warminmi karqan. Chayrayku, ¿kawsarimpuy p'unchaypiri, mayqenninkuq warmintaq kanqa? nispanku.
- 29 Hinaqtinmi Jesusqa, paykunaman kutichispa nirqan: —Qelqakunataqa manan yachankichischi, nitaq Diospa atiyntapas reqsinkichischi, chaymi pantankichis.
- 30 Kawsarimpuy p'unchaypiqa, manan kasarakuypas, nitaq kasarachiypas kanqañachu, aswanpas hanaq pachapi kashaq angelkuna hinallañan kanqaku, nispa.
- 31 Ichaqa wañusqakunaq kawsarimpunanmanta, Diospa nisqanta, ¿manachu ñawincharqankichis?
- 32 Diosqa nirqanmi: 'Ñoqan Abrahampa, Isaakpa, hinallataq Jakobpa Diosninqa kani,' nispan. (Éxo. 3:6) Diosqa manan wañusqakunaq Diosninchi, aswanpas kawsashaqkunaq Diosninmi, nispa.

- 33 Chayta uyarispankutaqmi, chay askha runakunaqa yachachikuyninmanta sinchi utirayasqa kasharqanku.
- 34 Hinaqtinmi fariseokunaqa, saduseokunata Jesuspa upallachisqanta uyarispanku, ch'ulla runa hinalla huñunakurqanku.
- 35 Paykunamanta hukninkutaq, kamachikuy simita sut'inchaq karqan. Paymi Jesusta wateqananpaq tapurqan.
- 36 Nirqantaq: —¿Yachachikuq, Kamachikuy Simipi aswan ancha chaniyoq kaq kamachikuyri mayqen kaqtaq? nispan.
- 37 Jesustaq payta nirqan: —Kamachikuy Simi qelqaqa ninmi: ‘Señor Diosniykitan tukuy sonqoykiwan, tukuy almaykiwan, tukuy yuyayniykiwan ima munakunki,’ nispan. (Deut. 6:5)
- 38 Ñawpaq kaq, hinallataq aswan ancha chaniyoq kamachikuyqa chaymi.
- 39 Iskay kaq kamachikuypas, chay hinallataqmi. Chay kamachikuytaqmi nin: ‘Runamasiykitan qan kikiykita hinapuni munakunki,’ nispa. (Leb. 19:18)
- 40 Llapan Kamachikuy Simi qelqapas, hinallataq Diospa rantinpi rimaqkunaq qelqankupas, chay iskaynin kamachikuypin hukllachasqa kashan, nispa.
- 41 Fariseokuna huñunasqa kashaqtinkutaq, Jesusqa paykunata tapurqan.
- 42 Nirqantaq: —¿Cristomantari, imaninkichistaq? ¿Piqpa churinmi ninkichistaq? nispan. Paykunataq nirqanku: —Payqa Davidpa Churinmi, nispanku.
- 43 Jesustaq paykunata nirqan: —¿Chay hinari, imaynatataq Davidqa, Espírituq yuyaychasqan kaspas, ‘Señorniy,’ nispa, sutiyaqan?
- 44 Davidqa nirqanmi: ‘Señormi, Señorniyta nirqan: “Awqaykikunata chakiykiq pachanman churanaykama, paña ladoypi tiyaykuy,” nispan, nispa. (Sal. 110:1)
- 45 Chay hinaqa, ¿Davidtaq ‘Señorniy,’ nispa sutiyan chayri, imaynatataq churinri kanman? nispa.
- 46 Hinan mana pipas ima simillatapas kutichiyta atirqanchu. Nitaqmi pipas chay p'unchaymantapacha tapuyta munarqanñachu.

Mateo 23

- 1 Hinaqtinmi Jesusqa, chay askha runakunaman, hinallataq yachachisqankunaman rimaykurqan.
- 2 Nirqantaq: —Kamachikuy simita yachachiqkunapas, fariseokunapas, Moisespa yachachinan tiyananpin tiyaykunku.

- ³ Paykunaqa, yachachinkun, kikinkutaqmi ichaqa, mana ruwankuchu. Chayrayku, hinaña llapan nisqasunkichista kasukunkichis, hinallataq ruwankichis chaypas, ruwasqankuta hinaqa ama ruwaychischu.
- ⁴ Llasa q'epita, hinallataq mana apay atina q'epikunatan q'epichikunku. Chay llasa q'epi kaqkunatan, runakunaman q'epichinku. Paykunataqmi ichaqa, mana dedollankuwanpas tupaykuyllatapas munankuchu.
- ⁵ Aswanmi tukuy ima ruwasqankutapas, runakunaq rikunallankupaq ruwayta munanku. Paykunaqa, Diospa siminta apana qaramanta ruwasqa kajachankutan hatunyarachispa, watakunku, hinallataq p'achankuq kantuntapas hatuntaraq chhaqchacharunku.
- ⁶ Mikhuna fiestakunapipas ñawpaqllapipunin tiyayta munanku. Hinallataq judío runakunaq huñukunanku wasikunapipas ñawpaq kaq tiyanakunallapipuni tiyayta munanku.
- ⁷ Paykunaqa, 'Rabí, Rabí,' nispa, runakunaq sutiyanankuta, hinallataq plasakunapipas napaykusqa kaytapunin munanku.
- ⁸ Qankunaq Yachachiqniykichisqa, ch'ullallan. Payqa Criston. Qankunataqmi ichaqa, llapaykichis wawqe-panantin kankichis. Chayrayku ama 'Rabí,' nispa sutiyaqachu kaychis.
- ⁹ Hanaq pachapi kashaq Yayaykichisqa ch'ullallan. Chayrayku, ama kay pachapiqa pitapas, 'Yayay,' nispaqa sutiyanankichischu.
- ¹⁰ Yachachiqniykichis Cristoqa ch'ullallan. Chaymi, ama 'yachachikuq,' nispaqa sutiyanankichischu.
- ¹¹ Pipas qankuna ukhupi hatunpaq qhawarisqa kaqqa, kamachiykichis kachun.
- ¹² Pipas hatunchakuqqa, huch'uyaykuchisqan kanqa. Huch'uyaykukuqtaqmi ichaqa, hatunchasqa kanqa.
- ¹³ Mana qankunapas, nitaq runakunaq haykunankutapas, munasqaykichisraykun hanaq pacha qhapaq suyuman runakunaq haykunanta wisq'apunkichis. Chayrayku jay qankunamanta, iskayuya kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq fariseokuna, imaynaraq kankichis!
- ¹⁴ Biudakunaq wasinkunatan q'arunkichis. Hinan unayta mañakuqraqtaq tukusqaykichishawa, hatun huchachayta chaskinkichis. Chayrayku jay qankunamanta, iskay-uya kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq fariseokuna, imaynaraq kankichis!
- ¹⁵ Qankunaqa, qochanta hallp'antaraqmi ch'ulla runallata judío runaman t'ikrachinaykichispaq purinkichis. Judío runaman t'ikrarukuqtintaq, qankunamanta aswan iskay kuti infiernoq wawanmanraq tukurachinkichis.

Chayrayku jay qankunamanta iskay-uya kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq fariseokuna, imaynaraq kankichis!

16 ¡Ay qankunamanta runa pusaykachaq ñawsakuna, imaynaraq kankichis! Qankunaqa ninkichismi: 'Pipas Dios yupaychana wasiq sutinpi huramentuta ruwan chayqa, manan imanapaschu. Ichaqa sichus chay Dios yupaychana wasipi kashaq qoriq sutinpi huramentuta ruwan chayqa, hunt'ananpunin,' nispaykichis.

17 ¡Mana yuyayniyoqkuna, hinallataq ñawsakunan kankichis! ¿Mayqentaq aswan balorniyori? ¿Qorichu, icha qorita ch'uyanchaq Dios yupaychana wasichu?

18 Nillankichistaqmi: 'Pipas altarpa sutinpi huran chayqa, manan imanapaschu. Sitaqchus altar patapi kashaq ofrendaq sutinpi huraqmi ichaqa, hunt'ananpuni,' nispaykichis.

19 ¡Mana yuyayniyoqkuna, hinallataq ñawsakunan, kankichis! ¿Mayqen kaqtaq aswan chaniyoqri? ¿Ofrendachu, icha ofrendata Diospaq ch'uyaman tukuchiq altarchu?

20 Chayrayku pipas altarpa sutinpi huraqqa, altarpa sutinpi, hinallataq llapan chay patapi kaqkunaq sutinpi iman huran.

21 Hinallataq pipas Dios yupaychana wasiq sutinpi huran chayqa, chay Dios yupaychana wasiq sutinpin huran. Hinallataq pichus chaypi tiyaqqa sutinpin hurallantaq.

22 Hanaq pachaq sutinpi huraqpas, Diospa kamachikuq tiyananpa sutinpin huran. Hinallataq, pichus chay tiyanapi tiyashaqqa sutinpin hurallantaq.

23 Qankunaqa, mentamanta, eneldomanta, hinallataq kominomantapachan diezmoykichistaqa churankichis. Diospa Kamachikuy Siminmanta aswan chaniyoq kaqtataqmi ichaqa, mana ruwankichischu. Chaykunataqmi kaykuna: Chanin kaypiwan, yanapaykuypiwan, iñiyipiwana ima kanku. Mana chay diezmokuykunata saqespan, kay yanapakuykunataqa ruwanallaykichispuni karqan. Chayrayku, jay qankunamanta, iskay-uya kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq fariseokuna, imaynaraq kankichis!

24 Runa pusaykachaq ñawsakuna, ukyanaykichisman ch'uspicha urmayuqtinqa suysunkichismi. Kamellotataq ichaqa, enteronllataraq millp'urunkichis.

25 Qankunaqa basoqtapas, platoqtapas patallantan maqchhirunkichis. Ukhuykichispitaq ichaqa, suwakuykunawan, mana allin ruwaykunawan hunt'aykusqa kashankichis. Chayrayku, jay qankunamanta iskay-uya kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq fariseokuna, imaynaraq kankichis!

26 ¡Ñawsa fariseo! Basoq, hinallataq platoq ukhuntaq ñawpaqtaqa maqchhiy, chay hinapin patanpas llimphuyasqa kanqa.

27 Qankunaqa, yuraq pintarusqa aya p'ampana t'oqomanmi rikch'akunkichis. Cheqaqmanta patallanmi sumaq rikch'akun, ukhuntaq ichaqa, aya tullukunawan, hinallataq imaymana qhellikunawan hunt'a kashan. Chayrayku, jay qankunamanta iskay-uya kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq fariseokuna, imaynaraq kankichis!

28 Cheqapaq qankunapas chay hinallataqmi pataykichista chaninman rikch'akuqta runakunaman rikuchinkichis. Ukhuykichispitaq ichaqa, iskay-uya kaywan, hinallataq sinchi mana kamachikuy simipichu kaywan hunt'a kashankichis.

29 ¡Ay qankunamanta iskay-uya kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq fariseokuna, imaynaraq kankichis! Qankunaqa, Diospa rantinpi rimaqkunaq p'ampasqa kasqantan perqata hatarichinkichis. Hinallataq chanin ruwaq runakunaq rikch'ayninpa kasqan saywakunatapas t'ikachankichis.

30 Ninkichistaq: 'Sichus machulanchiskunaq kawsasqan p'unchaykunapi kawsasunman karqan chayqa, manan Diospa rantinpi rimaqkunata wañuchiqkunaqmasinchu kasunman karqan,' nispaykichis.

31 Chay hinapin qankuna, kikiykichispa kontraykichispi chay Diospa rantinpi rimaqkunata wañuchiqkunaq wawankuna kasqaykichista willakunkichis.

32 ¡Qankunapas machulaykichiskunaq chay ruway qallarisqankutayá hunt'apaychis!

33 ¡Mach'aqwaykunan kankichis! ¡Benenoyoq mach'aqwaymanta miramuqkunan kankichis! ¿Nina yawray infiernoman huchachasqa kanaykichismantari, imaynatataq ayqekunkichis?

34 Chayrayku qhawariychis, Diospa rantinpi rimaqkunata, yachayniyoqkunata, hinallataq kamachikuy simita yachachiqkunatan qankunaman kachamuykichis. Paykunatataqmi, hukkunata wañuchinkichis, hukkunatataq chakatankichis. Wakintataq, judío runakunaq huñukunanku wasikunapi hasut'inkichis, hinallataq llaqtan-llaqtanta qatiykachankichis.

35 Chay hina kaqtinmi, hallp'a pachantinpi llapan chanin runakunaq yawarnin hich'asqaykichisqa, qankunaq pataykichisman hamunqa. Chay yawarqa chanin Abelpa yawarninmantapacha, Berequiaspa churin Zakariaspa yawarninkama kaqmi. Zakariastaqa, ch'uya cheqaspa, hinallataq altarpa qayllanpin wañuchirqankichis.

36 Cheqaqtan niykichis: 'Lliw kaykunamantan kay p'unchay runa-mirayqa, huchachasqa kanqa,' nispay, nispa.

37 Jesusqa nillaraqantaqmi: —¡Jerusalén, Jerusalén llaqta, Diospa rantinpi rimaqkunatan wañuchishallankipuni. Hinallataqmi qanman kachamusqa

kaqkunatapas rumiwan ch'aqeshallankipuni! ¡Hayk'a kutitan wawaykikunata huñuykuyta munarqani! Imaynan wallpapas chiwchinkunata raphran ukhuman huñuykun, chay hinatan huñuykuyta munarqani. Qankunataq ichaqa, mana munarqankichischu.

³⁸ Qhawariychis, wasiykichispas ch'usaqmanmi tukuchisqa kanqa.

³⁹ Niykichismi: 'Kunanmantapachan: "Señorpa sutinpi hamuq saminchasqa kachun," nispa ninaykichiskama, manaña aswantapas rikuwankichisñachu,' nispay. nispa. (Sal. 118:26)

Mateo 24

¹ Jesusqa, Dios yupaychana wasimanta lloqsispanmi ripusharqan. Hinan yachachisqankunaqa. Dios yupaychana wasiq perqanta qhawachinankupaq asuykurqanku.

² Kutichispantaq Jesusqa paykunata nirqan: —¿Llapan kaykunata rikushankichischu? Cheqaqtan niykichis: 'Manan kaypiqa ima rumipas rumi patapi mana thunisqaqa qhepanqachu,' nispay, nispa.

³ Jesusqa Olibos orqo patapin tiyaykurqan. Hinan yachachisqankunaqa sapaqllapi payman asuykuspa tapukurqanku: —Niwayku, ¿hayk'aqtaq chay imaymanakunari kanqa? ¿Ima señaletaq hamunayki qayllallaña kaqtin, hinallataq kay pachaqa p'uchukananpaqri kanqa? nispanku.

⁴ Kutichispantaq, Jesusqa paykunata nirqan: —Qhawakuychis, amataq piwanpas q'otochikuychischu.

⁵ Askhan sutiypi hamunqaku. Ninqakutaq: "Ñoqan Cristoqa kani," nispanku. Hinan askhata q'otunqaku.

⁶ Awqa tinkuykunamanta, hinallataq awqa tinkuykunamanta rimaqtapas uyarinkichismi. Tukuy chaykuna pasanpuniki kasqanta, ama mancharikuspa qhawakuychis. Chaywanpas ichaqa, manan p'uchukayraqchu kanqa.

⁷ Huk suyun, wak suyuq kontranpi, hinallataq huk qhapaq suyupas, wak qhapaq suyuq kontranpi hatarimunqa. Tukuy cheqaspitaqmi millay onqoykuna, yarqaykuna, hinallataq pacha chhaphchikuykuna kanqa.

⁸ Liw chaykunaqa, nanaykunaqa qallariyllanraqmi kanqa.

⁹ Hinaqtinmi hatun ñak'ariykunaman hap'ichisunkichis, hinallataq wañuchisunkichis. Sutiyraykutaqmi, llapan suyu runakunaqa cheqnisqan kankichis.

¹⁰ Hinaqtinmi, may askha misk'anqaku. Paykunapurataq q'otullawan hap'ichinakunqaku. Hinallataq paykunapura cheqninakunqaku.

¹¹ Askha falso profetakunan hatarimunqaku, hinaspataqmi askha runata q'otunqaku.

- 12 Mana kamachikuy simiman hinachu kawsasqankuhawataq, askha runakunaq munakuynin chiryapunqa.
- 13 Pichus p'uchukaykama takyaqtaqmi ichaqa, qespichisqa kanqa.
- 14 Qhapaq suyumanta kay allin willakuytaq, llapan suyu runakunaq yachanankupaq lliw teqsimuyuntinman willasqa kanqa. Hinamantataqmi p'uchukayqa chayamunqa, nispa.
- 15 Jesusqa nillaraqantaqmi: —Chay hinaqa, Diospa cheqnisqan millakuy ch'innichiqtan, Diospaq t'aqasqa cheqaspi tiyashaqta rikunkichis. Chaymantan Diospa rantinpi rimaq Danielqa rimarqan. Chayta ñawinchaqqa entiendichun. (Dan. 9:27; 11:31; 12:11)
- 16 Hinaqa, Judea probinsiapi kashaqkuna, orqo patakunaman ayqekuchunku.
- 17 Wasi patapi kashaqqa, imallatapas wasinmanta horqonanpaq amaña haykuchunñachu.
- 18 Hinallataq chakrapi kashaqpas, kapanta apakunanpaq amaña qhepamanqa kutichunñachu.
- 19 Ichaqa, ¡ay chay p'unchaykunapi, onqoq warmikunamanta, hinallataq ñuñuq wawayoq kashaqkunamantapas, imaynaraq kanqa!
- 20 Ayqekuyniykichisqa, ama paray tiempopichu, nitaq sábado p'unchaypipaschu kananpaq Diosmanta mañakuychis.
- 21 Hinan, kay pachaqa qallariyninmanta kunankamapas, mana hayk'aq kasqan sinchi hatun ñak'ariy kanqa. Manataqmi chay hina hatun ñak'ariyqa hayk'aqpas kanqañachu.
- 22 Chay p'unchaykunachus mana pisiyachisqa kanman chayqa, manan pipas qespikunmanchu. Ichaqa akllasqakunaraykun, chay p'unchaykunaqa pisiyachisqa kanqa, nispa.
- 23 Nillaraqantaqmi: —Sichus pipas nisunkichis: 'Qhawariy, kaypin Cristoqa kashan,' nispa, otaq nisunkichis: 'Haqaypin kashan,' nispa chayqa, aman kreenkichischu.
- 24 Falso cristokuna, hinallataq falso profetakunapiwanmi hatarimunqaku. Hinan hatun señalkunata, musphana ruwaykunatawan ruwanqaku. Atikunmanchus chayqa, akllasqakunatawanraqmi q'otunqaku.
- 25 ¡Qhawariychis! Ñawpaqmantaraqmi kaykunataqa nirqaykichis.
- 26 Chay hinaqa, sichus pipas nisunkichis: 'Qhawariychis, ch'inniqpin kashan,' nispa chayqa, aman rinkichischu. Otaq sichus nisunkichis: 'Qhawariychis, wasi ukhu kuartochakunapin kashan,' nispa chaypas, aman kreenkichischu.

- ²⁷ Imaynan rayoq liphllikiyninga inti lloqsiy ladamanta, inti haykuy ladokamaraq rikuchikun, chay hinallataqmi Runaq Churinpa hamuyninpas kanqa.
- ²⁸ Maypichus ayakunaq kasqanmanmi, gallinasokunaqa huñukunqaku, nispa.
- ²⁹ Jesusqa nillaraqantaqmi: —Chay hatun ñak'ariy p'unchaykuna tukukuqtin hinataqmi ichaqa, Intipas tutayapunqa, killapas mana k'anchanqañachu. Ch'askakunapas, hanaq pachamanta urmaykamunqan. Hinallataq hanaq pachapi atiykunapas chhaphchirisqan kanqa. (Isa. 13:10)
- ³⁰ Hinaqtinmi Runaq Churinpa hamuynin señalqa, hanaq pachapi rikhurimunqa. Chay tiempopitaq llapan hallp'a pachantinpi runamiray ayllukuna, khuyayta waqapakunqaku. Hinaspataq Runaq Churinta hanaq pachamanta phuyu patapi atiywan k'anchariyninpi, hamushaqta rikunqaku.
- ³¹ Angelninkunataq, alto kunkayoq korneta waqachiywan kachanqa. Hinan akllasqankunata hanaq pachaq huk lado k'uchunmanta, wak lado k'uchunkama, tawantin ladamanta huñuchimunqa, nispa.
- ³² Nillaraqantaqmi: —Igos sach'amanta rikch'anachiytapas yachallaychistaq. K'allmankuna q'omeryamuqtin, hinallataq rap'inkunapas ch'ikchimuqtinmi, poqoy tiempoqa qayllaykamushasqanta yachankichis.
- ³³ Chay hinallataq qankunapas, tukuy chay imaymanakunata rikuspaykichis, Señorqa punku qayllapiña kashasqanta yachaychis.
- ³⁴ Cheqaqtan niykichis: 'Tukuy chay imaymanakunaq hunt'akunankamaqa, manan kay runa-miraykuna tukukunqachu.
- ³⁵ Hanaq pachapas, hallp'a pachapas tukukunqan, simiykunan ichaqa, manapuni tukukunqachu,' nispay.
- ³⁶ Chay p'unchaymanta, hinallataq chay oramantan ichaqa, mana pipas yachanchu. Nitaqmi hanaq pachapi kashaq angelkunapas yachankuchu. Aswanpas sapan Yayallaymi yachan.
- ³⁷ Imaynan Noepa p'unchayninkunapi karqan, chay hinallataqmi Runaq Churinpa hamuyninpas kanqa.
- ³⁸ Noepa arkaman haykunan p'unchaykaman, manaraq ima parapas chayamusharqanchu. Hinan chay p'unchaykunapi mikhusharqanku, ukyasharqanku, kasarakuasharqanku, hinallataq kasarakuankupaq rimaykusqa kasharqanku.
- ³⁹ Sinchi para chayamuspan, llapankuta millp'upunankamaqa, manan entienderqankuchu. Chay hinallataqmi, Runaq Churinpa hamuyninpas kallaqataq.
- ⁴⁰ Hinaqtinmi, iskay runakuna chakrapi kashanqaku. Hukninmi apasqa kanqa, huk kaqtaqmi ichaqa, saquesqa kanqa.

- ⁴¹ Iskay warmikunan molinopi kutashanqaku. Hukninmi apasqa kanqa, huk kaqtaqmi ichaqa, saquesqa kanqa.
- ⁴² Ima p'unchaytachus Señorniykichis hamunantaqa, manan yachankichischu. Chayrayku rikch'aspalla suyashaychis.
- ⁴³ Ichaqa, sichus wasiyoyq wiraqocha imay orastachus suwaq hamunanta yachanman chayqa, rikch'ashaspallan suyanman. Hinan wasintaqa mana t'oqochinmanchu. Chayta yachaychis.
- ⁴⁴ Runaq Churinga, mana yuyasqaykichis oraspin hamunqa. Chayrayku qankunaqa wakichisqallapuni kashaychis, nispa.
- ⁴⁵ Nillaraqantaqmi: —¿Pitaq patronninpa wasinpi uywasqankunaman, tiemponpi mikhunata haywananpaq hunt'aq, hinallataq yuyaysapa churasqa kamachi kaqri?
- ⁴⁶ Sichus patronnin kutimuspa, kamachisqanman hina ruwashaqta tarinqa chayqa, chay kamachiqa kuisamiyoqmi.
- ⁴⁷ Cheqaqtan niykichis: 'Patronninqa, llapan kaqninkunata qhawananpaqmi churapunqa,' nispa.
- ⁴⁸ Ichaqa chay millay kamachi sonqonpi ninman: 'Patronniyqa manan hamunmanraqchu,' nispa.
- ⁴⁹ Hinaspataq kamachimasinkunata maqayta qallariman, machaqkunawantaq mikhunmanpas, ukyanmanpas.
- ⁵⁰ Chay hina kaqtinqa, chay kamachiq patronninqa, mana suyasqan p'unchaypi, hinallataq mana yachasqan oraspin hamunqa.
- ⁵¹ Hinan allinallintapuni kastigaykuspan, iskay-uyakunawan kuska kananpaq churanqa, chaypitaqmi waqaypas, kiru k'arkakichiypas kanqa, nispa.

Mateo 25

- ¹ Jesusqa nillaraqantaqmi: —Hinaqtinmi chunka donsella sipaskuna lamparankuta hap'ispanku, kasarakuq qharita chaskinankupaq lloqsimurqanku. Chaymanmi, hanaq pacha qhapaq suyuqa rikch'akun.
- ² Paykunamantan phisqa yuyaysapakuna, phisqataq mana yuyayniyoqkuna karqanku.
- ³ Mana yuyayniyoqkunaqa, lamparankuta hap'ispankun, mana aseitita apakurqankuchu.
- ⁴ Yuyaysapa sipaskunataq ichaqa, lamparankuman hich'akunankupaq aseitita apakurqanku.

- ⁵ Kasarakuq qhari mana rikhurimuqtintaq, llapanku puñuywan aysachikuspanku puñurapurqanku.
- ⁶ Kuska tutatataq waqyakuqta uyarirqanku: '¡Qhawariychis, kasarakuq qhariqa kaypiñan. Payta chaskinaykichispaq lloqsimuychis!' nispa.
- ⁷ Hinaqtinmi llapan chay donsella sipaskunaqa, sayarispanku lamparankuta wakichikurqanku.
- ⁸ Mana yuyayniyoqkunataq, yuyaysapakunata nirqanku: 'Lamparaykun mana k'anchañachu, chayrayku aseitiykichista qoykuwayku,' nispanku.
- ⁹ Yuyaysapakunataq ichaqa, kutichispa nirqanku: 'Qankunatapas, hinallataq ñoqaykutapas mana pisiwananchispaq bendiqkunaman aswan riychis. Hinaspataq qankuna kikiykichispaq rantikamuychis,' nispanku.
- ¹⁰ Paykuna rantikuq rishanankukamataq, kasarakuq qhariqa chayamurqan. Wakichisqakunataq paywan kasarakuy fiestaman haykurqanku. Hinan punkuqa wisq'asqa kapurqan.
- ¹¹ Chaymantataq, wakin donsella sipaskunapas kutimuspa, nirqanku: 'Señor, Señor punkuta kicharimuwayku,' nispanku.
- ¹² Kasarakuq qharitaq ichaqa, kutichispan nirqan: 'Cheqaqtan niykichis: "Manan reqsiykichischu," nispay,' nispa.
- ¹³ Ima p'unchaytachus, hinallataq ima orastachus Runaq Churin hamunantaqa manan yachankichischu. Chayrayku rikch'aspalla suyashaychis, nispa.
- ¹⁴ Nillaraqantaqmi: —Hanaq pacha qhapaq suyuqa, huk runa karu llaqtaman puriripunanpaq, kamachinkunata waqyachimuspan, kaqninkunata rakiqmanmi rikch'akun.
- ¹⁵ Hukninmanmi phisqa talento qolqeta qorqan. Huk kaqmantaq iskay talento qolqeta, huk kaqmanñataq huk talento qolqeta qorqan. Sapanka hukmanmi llank'ay atisqanman hina qorqan. Hinaspataq karu llaqtata ripurqan.
- ¹⁶ Chay phisqa talento qolqe chaskiqqa, ripuspanmi chay chaskisqan qolqewan llank'aspa, wak phisqa talento qolqetawan ganamurqan.
- ¹⁷ Hinallataq iskay talento qolqe chaskiqpas, wak iskaytawan ganamullaraqantaq.
- ¹⁸ Huk talento qolqellata chaskiqtaqmi ichaqa, ripuspa, pampata t'oqorqan. Hinan patronninmanta qolqe chaskisqanta chaypi pakarurqan.
- ¹⁹ Unay tiempomantañataq, chay kamachikunaq patronninkuqa, kutimurqan. Hinan paykunawan kuentata ruwarqan.
- ²⁰ Phisqa talento qolqe chaskiq qayllaykamuspantaqmi, wak phisqa talento qolqetawan apamurqan. Hinan nirqan: 'Patronniy, phisqa talento qolqetan qowarqanki. Kayqá wak phisqa talento qolqetawanmi ganaramuni,' nispan.

- 21 Patronnintaqmi payta nirqan: 'Hunt'aq, hinallataq allin kamachi, kusapunin. Pisi llank'anallapipas hunt'aqpunin kasqanki. Chaymi kunanqa hatun llank'anaman churasayki. Patronniykiq q'ochukuyninman haykumuy,' nispa.
- 22 Iskay talento qolqe chaskiqpas, qayllaykamuspa nillarqantaq: 'Patronniy, iskay talento qolqetan qowarqanki, kayqá wak iskay talento qolqetawanmi ganaramuni,' nispa.
- 23 Patronnintaqmi payta nirqan: 'Hunt'aq, hinallataq allin kamachi, kusapunin. Pisi llank'anallapipas hunt'aqpunin kasqanki. Chaymi kunanqa hatun llank'anaman churasayki. Patronniykiq q'ochukuyninman haykumuy,' nispa.
- 24 Huk talento qolqe chaskiqtaq ichaqa, qayllaykamuspa nirqan: 'Patronniy, mana tarpusqaykimanta kosechaq, hinallataq mana t'akasqaykimanta ichhuq, sinchi millay runa kasqaykitaqa reqsiykin.
- 25 Chaymi manchakuspay, talento qolqeykitaqa kutipuspay, pampaman pakamurqani. Qolqeykiqa kaymi kashan,' nispa.
- 26 Patronnintaq kutichispa, payta nirqan: '¡Mana allin, hinallataq qella kamachi! Mana tarpusqaymanta kosechaq, hinallataq mana t'akasqaymanta ichhuq kasqaytapas yacharqankin.
- 27 Chayrayku, bankopi llank'aqkunaman qolqeytaqa qowaq karqan. Ñoqa kutimuspaytaq, wachaynintinta chaskikapuyman karqan.
- 28 Chay hinaqa, chay talento qolqeta qechupuychis. Hinaspataq chunka talento qolqeyoqman qopuychis.
- 29 Hayk'an kaqniyoqmanqa qosqan kanqa. Hinan askha kaqniyoqraq kapunqa. Mana kaqniyoqmantataqmi ichaqa, ima kaqnillanpas qechusqa kanqa.
- 30 Hinallataq, chay mana baleq kamachita hawa laqhatutayaqman wikch'upuychis. Chaypin waqaypas, kiru k'arkakichiypas kanqa,' nispa.
- 31 Nillarqantaqmi: —Runaq Churin k'anchariyninpi llapan ch'uya angelninkunawan hamuspanmi, k'ancharishaq kamachikunan tiyananpi tiyaykunqa.
- 32 Llapan suyu runakunataq, paypa ñawpaqenman huñumusqa kanqaku. Hinan payqa, iskay ladoman, imaynan michiqqa obehakunata kabrakunamanta t'aqan, chay hinata wakinkunamanta hukkunata t'aqanqa.
- 33 Hinan obehakunata paña ladonman, kabrakunataq lloq'e ladonman churanqa.
- 34 Reytaqmi, paña ladonpi kaqkunata ninqa: 'Yayaypa saminchasqankuna, kay pachaqa qallariyninmantapacharaq qankunapaq wakichisqa qhapaq suyuman haykuychis.

³⁵ Yarqasqan kasharqani, mikhuchiwarqankichistaqmi. Ch'akisqan kasharqani, ukyachiwarqankichistaqmi. Mana llaqtayoqmi purisharqani, qorpachawarqankichistaqmi.

³⁶ Mana p'achayoqmi kasharqani, p'achachiwarqankichistaqmi. Onqosqa, hinallataq karselpin kasharqani, watukamuwarqankichistaqmi, ' nispa.

³⁷ Hinaqtinmi, chanin runakunaqa kutichiwanaqaku: 'Señor, ¿hayk'aqtaq yarqasqata rikuspari, mikhuchirqaykiku? Otaq, ¿ch'akisqata rikuspapas ukyachirqaykikuri?

³⁸ ¿Hayk'aqtaq mana llaqtayoqta rikuspari, qorpacharqaykiku? Otaq, ¿mana p'achayoqta rikuspa p'achachirqaykikuri?

³⁹ ¿Hayk'aqtaq onqosqata, hinallataq karselpipas rikuspari, watukuq hamurqaykiku?' nispanku.

⁴⁰ Reytaqmi paykunaman kutichispa ninqa: 'Cheqaqtan niykichis: "Kay aswan huch'uylla wawqeykunamanta hukninkupaq ruwaspaykichisqa, ñoqapaqmi ruwarqankichis," nispay,' nispa.

⁴¹ Hinaqtinmi lloq'e ladonpi kaqkunata nillanqataq: 'Saqrapaq, hinallataq angelninkunapaqwan wakichisqa wiñay nina yawrayman ñakasqakuna, ñoqamanta t'aqakuychis.

⁴² Yarqasqa kashaqtiymi, mana mikhuchiwarqankichischu. Hinallataq ch'akisqa kashaqtiypas, manan ukyachiwarqankichischu.

⁴³ Mana llaqtayoq kashaqtiymi, mana qorpachawarqankichischu. Mana p'achayoq kashaqtiymi mana p'achachiwarqankichischu. Onqosqa, hinallataq karselpi kashaqtiypas, manallataqmi watukamuwarqankichispaschu' nispan.

⁴⁴ Hinaqtinmi paykunaqa, kutichispa ninqaku: 'Señor, ¿hayk'aqtaq yarqasqatapas, ch'akisqatapas, mana llaqtayoqtapas, mana p'achayoqtapas, onqosqatapas, karselpipas rikurqaykikuri, hinaspataq mana serbirqaykikuchu?' nispanku.

⁴⁵ Hinan Reyqa, paykunaman kutichispa ninqa: 'Cheqaqtan niykichis: "Kay aswan huch'uylla kaqkunapaq mana ruwaspaykichisqa, manallataqmi ñoqapapas ruwarqankichischu," nispay,' nispa.

⁴⁶ Hinan paykunaqa, wiñay ñak'ariyman rinqaku. Chanin kaqkunataq ichaqa, wiñay kawsayman rinqaku, nispa.

Mateo 26

¹ Tukuy chay simikuna rimayta tukuruspantaqmi, Jesusqa yachachisqankunata rimaykurqan.

- ² Nirqantaq: —Iskay p'unchaymanta Paskua fiestaq kanantaqa yachankichismi. Hinan Runaq Churinga, chakatasqa kananpaq hap'ichisqa kanqa, nispan.
- ³ Hinaqtinmi umalliq saserdotekuna, kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq llaqta umalliq runakunapas, Kaifás sutiyoq hatun umalli saserdoteq wasi pationpi huñunakurqanku.
- ⁴ Hinan Jesusta q'otullawan hap'ispa, wañuchinankupaq paykunapurapi rimanakurqanku.
- ⁵ Ichaqa nirqankun: —Llaqtapi mana ch'aqwaray kananpaq, ama fiestapiqa wañuchisunchu, nispanku.
- ⁶ Hinaqtinmi, Betania llaqtapi lepra onqoyniyoq Simonpa wasinpi Jesusqa kasharqan.
- ⁷ Hinan huk warmi, alabastro rumimanta tuminchapi, ancha askha balorniyoc q'apashaq hawinata apayukuspa hamurqan. Hinaspataq chay warmiqa, Jesuspa uman pataman mesapi tiyashaqtin hich'aykurqan.
- ⁸ Chayta rikuspankutaq, yachachisqankunaqa phiñakuspa nirqanku: —¿Imapaqtaq kay hinatari usuchikun?
- ⁹ Kay hawinataqa askha qolqemanchá aswan bendikunman karqan. Hinaspataq wakchakunaman qokunman karqan, nispanku.
- ¹⁰ Chayta entiendispantaqmi, Jesusqa paykunata nirqan: —¿Imapaqtaq kay warmitari rimapayankichis? Payqa allin ruwaytan ñoqapaq ruwarqan.
- ¹¹ Wakchakunaqa, qankunawan kashallanqapunin. Ñoqan ichaqa, manaña qankunawan kashallasapunichu.
- ¹² Hinallataq, kay q'apashaq hawinata kuerpuyman hich'aykuwaspanqa, p'ampasqa kanaypaqmi wakichishan.
- ¹³ Cheqaqtan niykichis: 'Teqsimuyuntinpi may cheqaspiña kay allin willakuy willasqa kasqanpipas, kay warmiq ruwasqanmanta yuyarinapaqmi willasqallataq kanqa,' nispay, nispa.
- ¹⁴ Hinaqtinmi, chunka iskayniyoqmanta huknin Judas Iskariote sutiyoqqa, umalliq saserdotekunaman rirqan.
- ¹⁵ Hinan Judasqa, paykunata nirqan: —¿Jesusta qankunaman hap'ichiqtiyri, imatataq qowankichisman? nispa. Paykunataq, kinsa chunka qolqeta Judasman qorqanku.
- ¹⁶ Chaymantapachataqmi, Judasqa ima ratupichus Jesusta hap'ichinanpaq maskhasharqan.

- 17 Mana lebadurayoq t'anta mikhuna fiesta qallariy p'unchaypitaqmi, yachachisqankunaqa Jesusman asuykuspa nirqanku: —¿Maypitaq Paskua fiestapi t'anta mikhunaykipaq wakichimunaykutari munanki? nispanku.
- 18 Jesustaq nirqan: —Llaqtapi kashaq huk runaman riyichis. Hinaspataq chay runata ninkichis: 'Yachachikuqmi nin: "Wañunay p'unchaymi qayllaykamunña, wasykipin yachachisqaykunawan Paskua fiestapi mikhuna t'antata mikhusaq," nisan,' nispaykichis, nispa.
- 19 Yachachisqankunataq, imaynatachus kamachisqanman hina, Paskua fiestapi t'antata mikhunanpaq wakichimurqanku.
- 20 Sasphiyaykushaqtinñataq, Jesusqa chunka iskayniyoq yachachisqankunapiwan mesaman tiyaykurqan.
- 21 Mikhushaqtinkutaq, Jesusqa nirqan: —Cheqaqtan niykichis: 'Qankunamanta hukniykichismi hap'ichiwankichis,' nispay, nispa.
- 22 Hinan paykunaqa, sinchi llakisqa kaspanku, sapanka hukninku tapukuyta qallarirqanku: —Señor, ¿ñoqachu kasaq? nispanku.
- 23 Hinaqtinmi Jesusqa, kutichispa nirqan: —Pichus ñoqawan kuska p'ukuman makinta challpuqmi hap'ichiwanaq.
- 24 Cheqaqtapunin Runaq Churinga, imaynachus paymanta qelqasqa kashan, chayman hina rishan. Ichaqa jay Runaq Churinta hap'ichiq haqay runamanta, imaynaraq kanqa! Chay runaq mana naseyninqa, allinmi kanman karqan, nispa.
- 25 Hap'ichiqnin Judastaq, kutichispa nirqan: —Rabí, ¿ñoqachu kasaq? nispa. Jesustaq nirqan: —Qan kikiykin ninki, nispa.
- 26 Paykuna mikhushaqtinkutaqmi, Jesusqa t'antata hap'ispa, saminchaykuspa phakmirqan. Hinan yachachisqankunaman qospa nirqan: —Hap'iyichis, hinaspa mikhuychis. Kayqa kuerpoymi, nispa.
- 27 Hinan kopatapas hap'ispan, grasiasta qorqan. Paykunaman qospantaqmi nirqan: —Llapaykichis kay kopamanta ukyaychis.
- 28 Askha runakunaq huchanku pampachasqa kananpaq, hinallataq mosoq rimanakuypaq hich'akuq yawarniyqa kaymi.
- 29 Ichaqa niykichistaqmi: 'Yayaypa qhapaq suyunpi qankunawan mosoq ubas rurumanta ukyanaykaman, manaña kunanmantaqa kay ubas rurumanta ukyasaqñachu,' nispay, nispa.
- 30 Dios yupaychana takita takispankutaq, Olibos orqoman lloqsirqanku.
- 31 Hinaqtinmi Jesusqa, yachachisqankunata nirqan: —Kay hina qelqasqan kashan: 'Michiqtan k'irisaq, hinaspataq obehakunaqa, tropanmanta

ch'eqechisqa kanqaku,' nispa. (Zak. 13:7) Chayraykun llapaykichis kunan tuta misk'akunkichis.

³² Kawsarimpusqay qhepatataq ichaqa, qankunaq ñawpaqeykichista Galilea probinsiaman risaq, nispa.

³³ Pedrotaq kutichispa nirqan: —Llapankuña qanhawa misk'akunqaku chaypas, ñoqaqa manapunin hayk'aqpas misk'akusaqchu, nispa.

³⁴ Jesustaq Pedrotaq nirqan: —Cheqaqtan niyki: 'Kunan tutan manaraq gallo waqamushaqtin, kinsa kutita mananchawanki,' nispay, nispa.

³⁵ Hinan Pedroqa Jesusta nirqan: —Qanwan kuskaña wañunay kaqtinpas, manapunin hayk'aqpas mananchasaykichu, nispa. Chay hinallataqmi llapan yachachisqankunapas, nirqanku.

³⁶ Hinan Jesusqa, yachachisqankunawan Getsemaní nisqa cheqasman chayarqan. Hinaspataq paykunata nirqan: —Kayllapi tiyashaychis, ñoqataq haqay ladoman rispay, Diosman parlamusaq, nispa.

³⁷ Hinan Pedrotawan, Zebedeoq iskaynin churinkunatawan pusarikurqan. Hinaspataq anchatapuni khuyay kayta, hinallataq llakikuyta qallarirqan.

³⁸ Hinaqtinmi Jesusqa, paykunata nirqan: —Sonqoymi sinchi llakisqa wañunayaq hinaraq kashan. Kayllapi rikch'aysiwaspa kashaychis, nispa.

³⁹ Jesusqa aswanta ñawpaqman rispantaq, qonqorinmanta pampakama k'umuykurqan. Hinan Diosman parlaspa nirqan: —Yayay, atikunmanchus chayqa, kay ñak'ariy kopata ñoqamanta anchhurichiy. Ichaqa ama ñoqaq munasqaychu kachun, aswanpas qanpa munasqaykipuni kachun, nispa.

⁴⁰ Yachachisqankunaman kutimuspantaq puñushaqta tarirqan. Hinan Pedrotaq nirqan: —Chay hinaqa, ¿manachu huk orallapas rikch'aysiwayta atirqankichis?

⁴¹ Mana wateqasqa kanaykichispaq rikch'ashaychis, hinallataq Diosman parlaychis. Cheqapaqmi, espirituqa munashanpuni, aycha kuerpotaqmi ichaqa, pisi-kallpa kashan, nispa.

⁴² Wakmanta t'aqarikuspantaq, iskay kutinpi Diosman parlaspa nirqan: —Yayay, sichus kay ñak'ariy kopata manaraq ukyashaqtiy, ñoqamanta mana anchhurichisqa kayta atikunmanchu chayqa, qanpa munayniyki ruwasqa kachun, nispa.

⁴³ Wakmanta kutimuqtintaqmi, yachachisqankunaq ñawinkuqa sinchi puñuywan atipasqa kasharqan. Chayraykun puñushaqtaq tarirqan.

⁴⁴ Wakmanta paykunata saqeykuspantaq, t'aqarikurqan. Hinan kasqan simikunallawantaq, kinsa kutinpi Diosman parlarqan.

⁴⁵ Hinaqtinmi yachachisqankunaman kutimuspa, kay hinata nirqan: — ¿Puñushankichisraqchu? ¿Samashankichisraqchu? Qhawariychis, ñan oraqa chayamunña. Runaq Churintataqmi huchasapakunaq makinman hap'ichinqaku.

⁴⁶ ¡Sayaripa hakuchis! Qhawariychis, hap'ichiwaqniymi qayllaykamushanña, nispa.

⁴⁷ Jesús manaraq rimayta tukushaqtinmi, chayllaman chunka iskayniyoq yachachisqankunamanta huknin, Judasqa chayamurqan. Hinan umalliq saserdotequnaq, hinallataq llaqtamanta umalliq runakunaq kachamusqanku, askha runakuna paywan kuska, espadakunantin, k'aspikunantin ima, hamurqanku.

⁴⁸ Jesusta hap'ichiq Judasqa, señaltan qosqa karqan: —Pitachus ñoqa much'aykusaq paymi. Hinan payta hap'inkichis, nispan.

⁴⁹ Kasqan ratupachataq, Jesusman asuykuspa nirqan: —¡Rabí, napaykuyki! nispa. Hinan payta much'aykurqan.

⁵⁰ Jesustaq Judasta nirqan: —Amigoy, ¿imamanmi hamushanki? nispa. Hinaqtinmi paywan hamuqkunaqa asuykurqanku. Jesusta hap'ispankutaq, presocharqanku.

⁵¹ Chayllamanmi Jesuswan kaqkunamanta hukninqa, makinta haywarispan, espadanta horqorqan. Hinan hatun umalli saserdoteq kamachinpa ninrinta qhorururqan.

⁵² Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: —Espadata lliw hap'iqkunaqa espadawanmi wañuchisqa kanqaku. Chayrayku espadaykitaqa maypi kananman churapuy.

⁵³ ¿Yayayta waqyakuqtiy kunanpacha wara-waranqa angelninkunata qomuwanantaqa icha manachu yuyaykunki?

⁵⁴ Chay hinapunin kanan. Mana chay hina kaqtinqa, ¿imaynatataq Qelqakunari hunt'akunman? nispa.

⁵⁵ Chay kasqan ratupin chay askha runakunata nirqan: —¿Suwaman hinachu espadakunantin, k'aspikunantin hap'iqniy hamuwarqankichis? Sapa p'unchaymi, Dios yupaychana wasipi yachachispa, qankunawan kasharqani. Ichaqa manataqmi hap'iwarqankichischu.

⁵⁶ Diospa rantinpi rimaqkunaq Qelqasqanku hunt'akunampaqmi, tukuy kaykunaqa pasashan, nispa. Hinaqtinmi, llapan yachachisqankunaqa Jesusta saqerparispa, ayqekurqanku.

⁵⁷ Jesusta hap'imuqkunataq, hatun umalliq saserdote Kaifaspa ñawpaqenman aparqanku. Maypichus kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq umalliq runakuna huñunasqa kashasqankumanmi aparqanku.

- ⁵⁸ Pedrotaq ichaqa, karullamanta hatun umalliq saserdoteq wasi pationkama qatikurqan. Ukhuman haykuspantaq, imaynapipunichus tukunqa chayta rikunanpaq guardiakunawan tiyasharqan.
- ⁵⁹ Umalliq saserdotekuna, llaqta umalliq runakunapiwan, hinallataq llapan Konsilio Sanedrinpi kaqkunapiwanmi, Jesuspa kontranpi yanqa qasinmanta tumpaspa willakuyta maskhasharqanku. Wañuyman hap'ichinankupaqmi, maskhasharqankuqa.
- ⁶⁰ Chay askha falso testigokunaña rikhuriqtinkupas, manan imatapas tarirqankuchu. Tukukuyllapiñan ichaqa iskay falso testigokuna rikhurimurqanku.
- ⁶¹ Hinan nirqanku: —Kay runan rimarqan: ‘Dios yupaychana wasita thuniruspaymi, kinsa p'unchayllapi hatarirachisay,’ nispan, nispanku.
- ⁶² Hatun umalliq saserdote sayarispantaq, nirqan: —¿Kay runakunan, kontraykipi willakushanku chayri, manachu imatapas kutichikunki? nispa.
- ⁶³ Jesustaq ichaqa, upallalla karqan. Hinan hatun umalliq saserdoteqa Jesusta nirqan: —!Kawsaq Diospa sutinpi usqhayta niwayku! ¿Qanchu Diospa Churin Cristori kanki? nispa.
- ⁶⁴ Jesustaq payta nirqan: —Qanpa nisqayki hinapunin. Chaymantapas nillaykichistaqmi: ‘Kunanmantapachan Runaq Churintaqa Atiyniyoqpa paña ladonpi tiyashaqta rikunkichis. Hinallataq hanaq pachamanta phuyupi hamushaqta rikullankichistaq,’ nipay, nispan.
- ⁶⁵ Hinaqtinmi hatun umalliq saserdoteqa, p'achanta llik'ikuspa nirqan: —Diostan k'arakta k'amishan. ¿Ima testigokunatañataq nesetitanchisri? Qhawariychis, kunanmi qankuna kikiykichis Diosta k'arak k'amisqanta uyarishankichis.
- ⁶⁶ ¿Chayri, imaynataq rikch'akusunkichis? nispa. Chaypi kashaqkunataq, kutichispa nirqanku: —Wañuchisqapunin kanan, nispanku.
- ⁶⁷ Hinan uyanpi thoqaykurqanku, hinallataq saqmarqanku. Wakintaq ch'aqlarqanku.
- ⁶⁸ Nirqankutaqmi: —!Cristo, pichus maqashasunki, chayta profetisay! nispanku.
- ⁶⁹ Pedrotaq hawa patiopi tiyasharqan. Hinaqtinmi huk kamachi sipasqa, asuykuspa nirqan: —!Qanpas Galilea llaqtayoc Jesuswanmi kasharqanki! nispa.
- ⁷⁰ Paytaq ichaqa, llapankuq ñawpaqenpi mananchaspa nirqan: —Rimasqaykitaqa manan yachanichu. nispan.

⁷¹ Pedro, punkuta lloqsishaqtintaq ichaqa, wak uywasqa sipaspa rikurullarqantaq. Hinan chaypi kashaqkunata nirqan: —Kay runaqa, Nazaret llaqtayoq Jesuswanmi kasharqan, nispa.

⁷² Pedrotaqmi ichaqa, yapamanta huramentuwanraq mananchaspa, nirqan: —Ñoqaqa manan chay runataqa reqsillanipaschu, nispan.

⁷³ Chay ratullamanmi chaypi kashaqkuna asuykuspa, Pedrota nirqanku: —Rimayniykipin paykunaq kasqaykitaqa reqsichikunki. Chayrayku, cheqaqtapunin qanqa paykunamanta kanki, nispanku.

⁷⁴ Hinaqtinmi ñakapakuyta qallarirqan. Hinallataq huraspa nirqan: —Manapunin chay runataqa reqsinichu, nispan. Chayllamanmi galloqa waqamurqan.

⁷⁵ Jesusmi Pedrota nisqa karqan: —Manaraq gallo waqamushaqtinmi, kinsa kutita mananchawanki, nispan. Hinan Pedroqa chay nisqanta yuyarirurqan. Hawaman lloqsispantaqmi, anchatapuni waqarqan.

Mateo 27

¹ Pacha illarimuqtintaq, llapan umalliq saserdotekuna, llaqta umalliq runakunapiwan, wañuyman hap'ichinankupaq Jesuspa kontranpi rimanakurqanku.

² Hinan t'equesqata apaspanku, kamachikuq Poncio Pilatoman hap'ichimurqanku.

³ Hinaqtinmi hap'ichiqnin Judasqa, wañuyman Jesusta huchachasqankuta rikuspa, sonqonta nanachikurqan. Hinan kinsa chunka qolqe chaskisqanta umalliq saserdotekunaman, umalliq runakunamanwan kutichipurqan.

⁴ Nirqantaq: —Mana huchayoq runata wañunanpaq qankunaman hap'ichispaymi ñoqaqa huchallikuni, nispa. Paykunataq ichaqa, nirqanku: —¿Ñoqaykumanri, imataq qokuwanku? Chaymantaqa qanchá yachakunki, nispanku.

⁵ Hinan Judasqa, Dios yupaychana wasiman qolqeta wikch'uykuspan lloqsi purqan. Hinan ripuspa, seq'okampurqan.

⁶ Umalliq saserdotekunataq, chay qolqeta hoqarispa nirqanku: —Kay qolqeqa yawarpa chaninninmi. Chayraykun, Kamachikuy Simiman hinaqa, ofrenda waqaychanaman churananchisqa mana atikunchu, nispanku.

⁷ Rimanakuspankutaqmi, raqch'i ruwaqpa hallp'anta, wak suyu runakunata p'ampañankupaq rantirqanku.

⁸ Chaymi chay chakraqa, kunan p'unchaykama yawar chakra nispa sutichasqa kapun.

- ⁹ Chay hinapin Diospa rantinpi rimaq Jeremiaspa nisqanqa hunt'akurqan. Paymi nirqan: 'Rimanakusqankuman hina, balorniyoc kinsa chunka qolqetan hap'irqanku. Chayqa, Israelpa churinkunaq presio churasqankuman hinan karqan.
- ¹⁰ Hinan raqch'i ruwaqpa hallp'anta rantinankupaq, Señorpa kamachisqanman hina qorqanku,' nispa. (Jer. 32:6-9; Zak. 11:12-13)
- ¹¹ Jesustaq, kamachikuqpa qayllanpi sayasharqan. Hinan kamachikuqqa tapurqan: —¿Qanchu judío runakunaq Reynin kanki? nispa. Jesustaq payta nirqan: —Qanpa nisqayki hinapunin, nispa.
- ¹² Umalliq saserdotekunaq, hinallataq umalliq runakunaq huchachasqan kaspataqmi, mana imatapas kutichikurqanchu.
- ¹³ Hinaqtiinmi Pilatoqa, payta nirqan: —¿Manachu kontraykipi imaymana willakusqankuta uyarinki? nispa.
- ¹⁴ Jesustaq ichaqa, manapuni ch'ulla simillatapas Pilatoman kutichirqanku. Chaytaqmi kamachikuq Pilatoq yuyayninmanqa manapuni kabirqanchu.
- ¹⁵ Sapa wata, Paskua fiestapin, kamachikuq Pilatoqa huk presota, askha runakunaq munasqanman hina kacharillaqpuni.
- ¹⁶ Hinan huk ancha reqsisqa preso, Barrabás sutiyoq runata hap'isharqanku.
- ¹⁷ Llaqta huñunasqa kashaqtiinmi, Pilatoqa nirqan: —¿Mayqentataq kacharinaytari munankichis? ¿Barrabastachu, icha Cristo sutiyoq Jesustachu kacharipusaq? nispa.
- ¹⁸ Enbidiamanta Jesusta hap'ichimusqankutan payqa yacharqan.
- ¹⁹ Hinan chaninchana tiyanapi Pilato tiyashaqtiin, warminqa willaqkunawan willachimurqan. Hinan paykunaq chawpinta nirqan: —Ch'isi tutan imaymana mana allinkunata chay runamanta mosqhokuni. Chayrayku chay chanin runataqa ama imanaypaschu, nispa.
- ²⁰ Hinaqtiinmi umalliq saserdotekuna, umalliq runakunapiwan chay askha runakunata yachachirqanku: —¡Barrabasta kacharipuy! ¡Jesustataq wañuchiy! nispa mañakunankupaq yachachirqanku.
- ²¹ Kamachikuqtaq kutichispan, paykunata nirqan: —¿Iskayninmanta mayqen kaqtataq kacharipunaytari munankichis? nispa. Runakunataq nirqanku: — ¡Barrabasta kacharipuy! nispanku.
- ²² Pilatotaq paykunata nirqan: —Chay hinaqa, ¿Cristo sutiyoq Jesustari, imanasaqtaq? nispa. Llapan runakunataqmi nirqanku: —¡Payqa chakatasqa kachun! nispanku.

- 23** Kamachikuqtaq, paykunata nirqan: —¿Ima mana allintataq payri ruwarqan? nispa. Paykunataq ichaqa, aswantaraq qaparispá nirqanku: — ¡Chakatasqapuni kachun! nispanku.
- 24** Pilatoqa mana imapas ruway atikusqanta, hinallataq sinchi ch'aqwaraylla kasqantan rikurqan. Hinan unuta hap'ispa, llapa runaq qayllanpi makinta mayllikuspa nirqan: —Kay chanin runaq wañusqanmantaqa, manan ñoqaqa huchayoqchu kani. Qankunachá imayna kaytapas yachakunkichis, nispa.
- 25** Llaqtantin runakunataq, kutichispa nirqanku: —Chay runaq wañusqanmantaqa ñoqayku, hinallataq wawaykupás huchachasqa kasaqku, nispanku.
- 26** Hinaqtinmi Pilatoqa, Barrabasta kacharipurqan. Jesustataq ichaqa, hasut'ichispan chakatamunankupaq hap'ichirqan.
- 27** Hinan kamachikuq Pilatoq soldadonkunaqa, chaninchana wasi patioman Jesusta apaykurqanku. Hinaspataq paypa muyuriqninman llapan tropantin soldadokunata huñumurqanku.
- 28** P'achanta q'alata ch'ustiruspankutaq, yawar-puka p'istunawan patanman p'isturqanku.
- 29** Kiskamanta pilluta simp'aruspankutaq, umanman churaykurqanku. Hinallataq paña makinmanpas soqosta hap'iykuchirqanku. Jesuspa qayllanpi qonqoriykukuspankutaq, asipayaspa nirqanku: —¡Judío runakunaq Reynin kawsachun! nispanku.
- 30** Payman thoqaykuspankutaq, soqosta hap'ispanku, umanpi p'anarqanku.
- 31** Jesusta asipayasqankumantataq, p'istuna p'achata ch'ustirqanku. Hinan pay kikinpa p'achanwan churapuspanku, chakatamunankupaq aparqanku.
- 32** Llaqtamanta lloqsispankutaq, Sirene probinsiamanta Simón sutiyoq huk runata tarirqanku. Paytan, Jesuspa krusninta q'epinanpaq qatirirqanku.
- 33** Hinan Gólgota nispa sutichasqa orqoman chayarqanku. Gólgota simiqa, uman tullo cheqas ninantan nin.
- 34** Binagretawan, hayaqetawan chhaqruruspankutaqmi, ukyananpaq qorqanku. Malliykuspantaqmi ichaqa, mana ukyayta munarqanchu.
- 35** Jesusta chakataruspankutaq, sortiaspa p'achanta paykunapurapi rakinakurqanku. Chaytaqa, Diospa rantinpi rimaqpa nisqan hunt'akunanpaqmi ruwarqanku. Paymi nisqa karqan: 'Paykunapurapin p'achaykunata rakinakurqanku. Hinallataqmi p'achaypaqpas sortiarqanku,' nispa. (Sal. 22:18)
- 36** Chaypi tiyaykuspankutaq, Jesusta kuidasharqanku.

- ³⁷ Umanpa hawanmantaq imamantachus huchachasqanku qelqata churarqanku. Chay qelqasqaqa nirqanmi: JUDÍO RUNAKUNAQ REYNIN JESUSQA, KAYMI, nispa.
- ³⁸ Hinaqtinmi Jesustawan kuskata iskay suwakunata, hukninta paña ladonpi, huk kaqtataq lloq'e ladonpi chakatarqanku.
- ³⁹ Chayninta puriqkunataq, umankuta maywikuspa, k'amirqanku.
- ⁴⁰ Nirqankutaq: —Dios yupaychana wasita thuniruspa, kinsa p'unchayllapi hatarirachiy munaq, qan kikiykita qespichikuy. Hinallataq Diospa Churinpunichus kanki chayqa, krusmanta uraykamuy, nispanku.
- ⁴¹ Chay hinallatataqmi, umalliq saserdotekunapiwan, kamachikuy simita yachachiqkunapiwan, umalliq runakunapiwan Jesusta asipayarqanku.
- ⁴² Hinan nirqanku: —Hukkunataqa qespichirqanmi. Pay kikintataq ichaqa, mana qespichikuyta atinchu. Israel llaqtaq Reyninchus chayqa, krusmanta kunan uraykamuchun. Hinaspataq paypi kreesunchis.
- ⁴³ Diospa Churinmi kani, nispanmi Diosman hap'ipakurqan. Chayrayku, sichus Dios munan chayqa, kunanyá kacharichichun, nispanku.
- ⁴⁴ Chay hinallatataqmi, Jesuswan kuska chakatasqa kashaq suwakunapas k'amirqanku.
- ⁴⁵ Soqta kaq orasmanta, isqon kaq oraskaman lliw hallp'a pachantinpi laqhayay karqan.
- ⁴⁶ Isqon kaq orasta hinataqmi, Jesusqa kunkayoqta qaparispas nirqan: —¡Elí, Elí! ¿Lama sabaktani? nispan. Chayqa, 'Diosniy, Diosniy, ¿imanaqtinmi saqerpariwanki?' ninantan nin. (Sal. 22:1)
- ⁴⁷ Chaypi wakin kashaqkunataqmi, chayta uyarispas nirqanku: —Kay runaqa, Eliastan waqyakushan, nispanku.
- ⁴⁸ Paykunamanta hukninkutaq, kasqan ratupacha phawarispas, huk esponhata hap'ispan, binagreman challpurqan. Hinan chayta huk soqosman wataspa ukyananpaq haywarqan.
- ⁴⁹ Wakinkunataq ichaqa nirqanku: —Hinalla kachun. Sichus Elias qespichinanpaq hamunqa chayqa, rikusunchá riki, nispanku.
- ⁵⁰ Jesustaq ichaqa, yapamanta kunkayoqta qaparispas, espiritunta hap'ichirqan.
- ⁵¹ Chayllamanmi, Dios yupaychana wasiq kortinanqa, wichaymanta uraykama iskayman llik'ikurqan. Hallp'a pachataqmi chhaphchikurqan. Hinallataq qaqaqunapas ch'iqtakurqan.
- ⁵² Hinallataqmi aya p'ampana t'oqokunapas kicharikurqan. Hinan askha ch'uya wañukapuqkunaraq kuerponkupas kawsarim- pullarqankutaq.

- 53 Jesuspa kawsarimpusqan qhepatataq, aya p'ampana t'oqokunamanta lloqsimuspanku, ch'uya llaqtaman rirqanku. Hinan askha runakunaman rikhurirqanku.
- 54 Senturión runataq, paywan kuska Jesusta kuidaqqunapiwan ima, pachaq chhaphchikusqanta rikurqanku. Hinan imakunapiwanchus chaypi pasasqanta rikuspa, sinchi mancharisqa nirqanku: —¡Cheqaqtapunin kay runaqa Diospa Churin kasqa! nispanku.
- 55 Hinan askha warmikuna karullamanta qhawaspas, chaypi kasharqanku. Chay warmikunaqa, Jesusta serbispensankun Galilea probinsiamantapacharaq qatikamusqaku karqan.
- 56 Paykunapurapitaqmi, Magdala llaqtamanta Mariapiwan, Jakoboq, hinallataq Josepa mamitanku Mariapiwan ima kasharqanku. Hinallataqmi Zebedeoq churinkunaq mamanpas chaypi paykunawan kashallarqantaq.
- 57 Tardeyaykushaqtinñataq, Arimatea llaqtamanta José sutiyuq huk qhapaq runa rirqan. Paypas Jesuspa yachachisqanmi kasqa karqan.
- 58 Paymi Pilatoman rispan, Jesuspa ayanta qopunanpaq balikurqan. Hinaqtinmi Pilatoqa, ayanta qonpunankupaq kamachikurqan.
- 59 Joseqa, Jesuspa ayanta hap'ispanmi, linomanta llimphuy sabanawan k'uyuykurqan.
- 60 Hinaspataq qaqapi mosoqlaraq ruwachikusqan aya p'ampana t'oqoman churarqan. Hinan aya p'ampana t'oqoq punkunman huk hatun rumita tanqaykuspa, ripurqan.
- 61 Chaypitaqmi, Magdalamanta María, hinallataq huk kaq Mariapiwan kasharqanku. Paykunaqa, aya p'ampana t'oqoq ñawpaqenpin tiyasharqanku.
- 62 Wakichikuy p'unchaypa qhepan sábado p'unchaytataq, umalliq saserdotekunaqa, fariseokunapiwan Pilatoq ñawpaqenman huñukurqanku.
- 63 Huñukamuspankutaqmi nirqanku: —Wiraqochayku, chay q'otukuq runaq nisqantan yuyariruyku. Paymi kawsashaspanraq nirqan: 'Wañuspaymi kinsa p'unchaymanta kawsarimpusaq,' nispa.
- 64 Chay hinaqa, aya p'ampana t'oqota kinsa p'unchaykama allinta kuidamunankupaqyá kamachiy. Mana hina kaqtinqa, yachachisqankunan tuta hamuruspa, suwarunkuman. Hinaspataq llaqtata ninkuman: — Wañusqakunamantan kawsarirampun nispanku. Hinan chay p'uchukay q'otukuyqa, ñawpaq kaqmantapas aswan mana allinraq kanman, nispanku.
- 65 Pilatotaq paykunata nirqan: —Tropantin soldadokunawanyá riychis. Hinaspataq imaynatachus kuidayta yachankichis, chay hinata kuidamuychis, nispa.

⁶⁶ Paykunataq ichaqa, aya p'ampana t'oqoq kasqanman rispanku, aya p'ampana t'oqota allin-allintapuni wisq'aykurqanku. Hinan rumipi selluykurqanku. Hinallataqmi soldadokunawanpas allinta waqaychachimurqanku.

Mateo 28

¹ Sábado p'unchay pasaqtintaq, semana qallariy p'uchay illarimuyta, Magdala llaqtamanta Mariaqa, hukkaq Mariapiwan aya p'ampana t'oqota qhawaykuq hamurqanku.

² Chayllamanmi Señorpa huk angelninga hanaq pachamanta uraykamurqan. Chayaramuqtin hinataqmi, qonqaylla huk hatun pacha chhaphchikuy karqan. Hinan rumita suchurichispa, chay rumi patapi tiyaykurqan.

³ Angelpa rikch'ayninga, rayoq liphllikiynin hinan karqan. Hinallataq p'achanpas, rit'i hina yuraqmi karqan.

⁴ Aya p'ampana t'oqota kuida soldadokunataq, angelta rikuspanku mancharikuymanta khatatatarqanku. Hinaspataq wañusqa hinaraq kasharqanku.

⁵ Angeltaq, warmikunaman kutichispa nirqan: —Chakatasqanku Jesusta maskhashasqaykichistaqa yachanin. Chayrayku, ama mancharikuychischu.

⁶ Hamuychis, hinaspataq maymanchus Señorpa churarqanku chay cheqasta qhawaykuychis. Nisqanman hinan, payqa kawsarimpunña. Chaymi manaña kaypichu kashan.

⁷ Wañusqakuna ukhumanta kawsarimpusqanta yachachisqankunaman usqhaylla rispa willamuychis. Qhawariychis, qankunaq ñawpaqeykichistan Galilea probinsiaman rishan, chaypitaqmi rikumunkichis. Qhawariychis chaykunataqa ñan niykichisña, nispa.

⁸ Hinan warmikunaqa, aya p'ampana t'oqomanta usqhaylla, mancharisqa lloqsimurqanku. Hinallataq ancha kusikuywan yachachisqankunaman phawaylla rispa, chay willakuyta willamurqanku.

⁹ Yachachisqankunaman willaq rishaqtinkutaq, Jesusqa qonqaylla paykunawan tupaykuq lloqsimuspa nirqan: —¡Napaykuykichis! nispa. Hinan warmikunaqa, chimpaykuspa chakinta oqllaykukuspa, Jesusta yupaycharqanku.

¹⁰ Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: —Amaña mancharikuychischu. Aswanpas, riychis, hinaspa Galilea probinsiaman rinankupaq wawqepanaykunaman chay willakuyta willamuychis. Hinan chaypi rikumuwanqaku, nispa.

- 11** Warmikunaq rishanankukamataq, chayllaman aya p'ampana t'oqota kuidaq wakin soldadokunaqa usqhayllaman llaqtata rirqanku. Hinan tukuy chay imaymanakuna pasasqanta, umalliq saserdotekunaman willamurqanku.
- 12** Umalliq saserdekunataq, umalliq runakunapiwan huñunakuspa, rimanakurqanku. Hinan askha qolqeta hap'ispanku, soldadokunaman qorqanku.
- 13** Soldadokunataq nirqanku: —Kay hinatan ninkichis: 'Yachachisqankunan tuta hamuruspanku, puñushanaykukama suwarapusqaku,' nispaykichis.
- 14** Kamachikuq Pilato chayta yacharuqtinqa, ñoqaykuña allinta rimapayasaqku. Hinan ima mana allinpas qankunapaqqa mana kanqachu. Chayrayku ama llakikuychischu, nispanku.
- 15** Aya p'ampana t'oqo kuidaq soldadokunataq qolqeta chaskikuspanku, imayna yachachisqachus karqanku, chay hinatapuni ruwarqanku. Chay rimaytaqmi, judío runakuna ukhupi kunan p'unchaykama rimakun.
- 16** Chunka hukniyoq yachachisqankunataq ichaqa, may orqoman rinankupaqchus Jesusqa kamachirqan, chay Galilea orqoman rirqanku.
- 17** Chaypi Jesusta rikuruspankutaq, yupaycharqanku. Wakintaq ichaqa, iskayarqanku.
- 18** Paykunaman asuykuspataqmi, Jesusqa kay hinata rimaykurqan: —Hanaq pachapipas, hinallataq kay pachapipas Diosmi tukuy kamachikuyniyoq kayta qowarqan.
- 19** Chayrayku llapan suyukunaman riyichis. Hinaspataq qatikuqniykuna kanankupaq yachachimuychis. Yayaq, Churiq, Santo Espírituq sutinpitaq bautisamuychis.
- 20** Tukuy imaymanakuna kamachisqayta kasukunankupaqtaq paykunata yachachimuychis. Qhawariychis, kay tiempoq p'uchukanankamataqmi, sapa p'unchay ñoqaqa qankunawan kashasaq, nispa. Ahinapuni kachun.

Marcos

Marcos 1

- 1 Diospa Churin Jesucristomanta allin willakuypa qallariyninqa kaymi.
- 2 Imaynan Diospa rantinpi rimaqkuna qelqankupi qelqarqanku: ‘Qhawariy, ñawpaqeykitan willaqniyta kachamuni. Paymi ñawpaqeykipi ñanniykita allichanqa. (Mal. 3:1)
- 3 Ch'inniqpin huk runa kunkayoqta waqyakun: “Señorpa hatun ñanninta allichaychis. Purinankunata siwkta ruwaychis,” nispan,’ nispa. (Isa. 40:3)
- 4 Chayman hinan, Juanqa ch'inniqpi rikhurirqan, hinaspa bautisarqan. Paymi, yuyayman kutirikuy huk bautismomanta willakurqan. Chay bautismoqa, huchanku pampachasqa kananpaqmi karqan.
- 5 Hinan llapan Judea probinsiamanta, hinallataq Jerusalén llaqtamanta llapan runakuna payta uyarinankupaq lloqsimurqanku. Huchankuta willakapuqtinkutaqmi, Juanqa Jordán mayupi llapankuta bautisarqan.
- 6 Juanqa, kamelloq chukchanmanta p'achawanmi p'achakurqan. Qaramanta chumpiwantaqmi sinturanta chumpikurqan. Hinallataq langostatawan, k'ita wanqoyruq misk'intawanmi, mikhurqan.
- 7 Hinan willarqan: —Ñoqamanta aswan atiyniyoq kaqmi qhepayta hamushan. Manan k'umuykuspa husut'anpa watullantapas paskanaypaq hinachu kani.
- 8 Ñoqaqa unupin bautisarqaykichis. Paymi ichaqa, Santo Espirituwan bautisasunkichis, nispa.
- 9 Haqay p'unchaykunapitaqmi kay hina karqan. Galilea probinsiapi Nazaret llaqtamantan Jesusqa chayamurqan. Hinan Juanqa Jordán mayupi payta bautisarqan.
- 10 Kasqan ratu unumanta lloqsimushaspataq, Jesusqa hanaq pachata kicharikushaqta rikurqan. Espiritutataq palomata hina pay pataman uraykamushaqta rikullarqantaq.
- 11 Hinan hanaq pachamanta huk kunka nimurqan: —Qanmi munakusqay Churiy kanki. Qanpin kusikuyniy kapuwan, nispa.
- 12 Hinallamanmi Espirituqa, Jesusta ch'inniqman pusarikurqan.
- 13 Hinan ch'inniqpi, tawa chunka p'unchay kamurqan. Chay p'unchaykunapitaqmi Satanasqa payta wateqarqan. Hinan phiña animalkunawan kamurqan. Angelkunataqmi payta serbirqanku.
- 14 Juan, karselman wisq'asqa kasqan qhepatataqmi Jesusqa, Galilea probinsiaman rirqan. Diospa qhapaq suyunmanta allin willakuyta willaspanmi rirqan.

- 15** Hinan Jesusqa nirqan: —Tiempoqa hunt'akunñan. Diospa qhapaq suyunpas qayllaykamunñan. Chayrayku yuyayman kutirikuychis, hinallataq allin willakuypipas iñiychis, nispa.
- 16** Galilea qochaq kantunta rishaspantaq, Simonta, hinallataq wawqen Andrestawan rikurqan. Paykunaqa challwaqkunan karqanku. Chayraykun, qochaman challwana llikata wikch'uykusharqanku.
- 17** Jesustaq paykunata nirqan: —Qhepayta qatikamuwaychis. Hinaspa runa challwaqkuna kanaykichiskama tukuchisaykichis, nispa.
- 18** Kasqan ratutaq, challwana llikankuta saqerparispa, payta qatikurqanku.
- 19** Jesusqa, asllatawan puririspataq, Zebedeoq churin kunata, Jakobota, hinallataq wawqen Juantawan rikurqan. Paykunaqa, barkankupin challwana llikankuta sursisharqanku.
- 20** Kasqan ratutaqmi paykunatapas waqyarqan. Hinan paykunaqa, taytanku Zebedeota, llank'apakuqkunatawan barkapi saqerparirqanku. Hinan Jesusta qatikurqanku.
- 21** Hinan Kapernaum llaqtaman haykurqanku. Sábado p'unchaykunapitaqmi Jesusqa, judío runakunaq huñukunanku wasiman haykuspa, yachachirqan.
- 22** Manan kamachikuy simita yachachiqkuna hinachu, aswanpas kamachikuyniyok kaywanmi yachachirqan. Chayraykun yachachikuyninmanta utirayarqanku.
- 23** Chay ratupitaqmi, paykunaq huñukunanku wasipi qhelli supayniyoq huk runa kasharqan. Hinan payqa qaparirqan.
- 24** Nirqantaq: —¡Yaw! Nazaret llaqtayoq Jesús, ¿imatan qanwan ñoqaykuwan ruwananchis? ¿Ñoqaykuta mana allinman churaqchu hamurqanki? Pichus kasqaykitaqa yachanin: ¡Qanqa Diospa Ch'uya akllasqanmi kanki! nispa.
- 25** Jesustaq payta phiñarikurqan: —¡Upallay, hinaspa kay runamanta lloqsiy! nispa.
- 26** Hinan qhelli supayqa chay runata sinchi millayta chhaphchikacharqan. Chaymantataq, qhelli supayqa kunkayoqta qaparispan, paymanta lloqsirqan.
- 27** Hinan llapa runakunaq yuyayninkuman tapunakunankukamaraq manapuni kaberganchu. Nirqankutaq: —¿Imataq kayri? ¿Ima mosoq kamachikuyniyok yachachikuytaq kayri? ¡Qhelli supaykunapas paytaqa kasusqakumá! nispanku.
- 28** Hinan tukuy cheqaspi, hinallataq llapan Galilea probinsiaq muyuriqnin suyuntinpiraq reqsichikuyninqa usqhayllata ch'eqerirqan.

- 29 Judío runakunaq huñukunanku wasimantan Jakobowan, Juanpiwan lloqsimurqanku. Hinan Simonpa, hinallataq Andrespa tiyasqanku wasita rirqanku.
- 30 Simonpa suegrantaqmi, puñunapi ruphapakuy onqoywan kasharqan. Chayaqtinku hinataq, onqosqa kasqanmanta Jesusman willarqanku.
- 31 Jesusta payman asuykurqan. Hinan makinmanta hap'iykuspa, onqosqata sayarichirqan. Kasqan ratupachataqmi ruphapakuy onqoyqa thanipurqan. Qhaliyaruspa hinataq, payqa paykunaman serbirqan.
- 32 Inti haykuytataq rasphiyaykuytaña, llapa onqosqakunata, hinallataq supayniyoqkunatapas Jesusman pusamurqanku.
- 33 Hinan llaqtantin runakuna punkuman huñukamurqanku.
- 34 Hinaqtinmi Jesusqa, imaymana onqoywan askha onqosqakunata qhaliyachirqan. Hinan askha supaykunatapas qarqollarqantaq. Supaykuna Jesusta reqsisqankuraykutaqmi manapuni paykunataqa rimarichillarqanpaschu.
- 35 Ancha tutallamantan, Jesusqa sayarirqan. Manaraq sut'imushaqtintaq, lloqsispan huk ch'inniq cheqasman rirqan. Chaypitaqmi Diosman parlasharqan.
- 36 Hinan Simonqa, paywan kashaqkunapiwan Jesusta maskhaq rirqanku.
- 37 Jesusta tarispankutaq nirqanku: —Tukuymi maskhashasunkiku, nispanku.
- 38 Paykunatataq nirqan: —Diospa siminta willamunaypaqmi hamurqani. Chayrayku qaylla llaqtakunapipas willamunaypaq, haku huk cheqasman risunchis, nispa.
- 39 Hinan Galilea probinsiantinpi, judío runakunaq huñukunanku wasipi Diospa siminta willarqan. Hinallataq supaykunatapas qarqorqan.
- 40 Lepra onqoyniyoq huk runataqmi, Jesusman hamurqan. Hinan qonqoriykukuspa balikurqan: —Sichus munanki chayqa, qhaliyaykachiwaytaqa atinkin, nispa.
- 41 Jesusta payta khuyalliykukuspa, makinta haywarirqan. Llamiykuspantaq, onqosqa runata nirqan: —Munanin. Qhali kapuy, nispa.
- 42 Jesuspa nisqanman hinataq, kasqan ratupacha, lepra onqoyninga chay runamanta chinkarapurqan. Hinan qhali kapurqan.
- 43 Chaymantataq Jesusqa, payta allin-allintapuni kamachispa kacharparipurqan.
- 44 Nirqantaq: —Qhawariy, aman pimanpas imatapas qhaliyachisqa kasqaykimantaqa willakunkichu. Aswanpas, saserdoteman rispa, rikuchikamuy. Hinallataq Moisespa kamachikusqanman hina, chay

ch'uyanchasqa kasqaykimanta sakrifisiota haywamuy. Hinan paykunapas chayta rikuspa yachanqaku, nispa.

⁴⁵Chay runataqmi ichaqa, lloqsispan, anchatapuni willakuyta qallarirqan. Hinallataq tukuy imachus pasasqanta anchatapuni ch'equerichirqan. Chayraykun Jesusqa, manaña alayritachu mayqen llaqtamanpas haykuyta atirqan. Aswanpas hawa ch'inniq cheqaskunapin kamurqan. Hinan tukuy cheqasmanta runakuna payman hamurqanku.

Marcos 2

¹P'unchaykuna pasaqtintaqmi, wakmanta Jesusqa Kapernaum llaqtaman haykurqan. Hinan huk wasipi kashasqanta runakuna uyarirqanku.

²Hinaqtinmi, ancha askha runakuna huñukurqankupacha. Chaymi wasipunku qayllapas manaña sayaykunankupaq ayparqanñachu. Hinaqtinmi Jesusqa Diospa siminta paykunaman willarqan.

³Hinan tawa runakuna, huk mana kuyuriq such'uta wantuyukuspanku, Jesusman hamurqanku.

⁴Ancha askha runakuna kashasqankuraykutaqmi, mana Jesuspa kasqanman qayllaykuchiya atirqankuchu. Chaymi, maypichus pay kasharqan, chay wasi patata q'alaraspanku, t'oqorqanku. T'oqoruspanku hinataq, mana kuyuriq such'uta siriykusqan kamillanpi urayachirqanku.

⁵Jesusta paykunaq iñiyninkuta rikuspan, mana kuyuriq such'uta nirqan: — Waway, huchaykikunataqa pampachaykin, nispa.

⁶Wakin kamachikuy simita yachachiqkunataq ichaqa, chaypi tiyasharqanku. Paykunaqa, sonqonkupin yuyaymanasharqanku.

⁷Nirqankutaq: —¿Imanaqtintaq kay runari chay hinata riman? ¡Diostan k'arakta k'amishan! ¿Pitaq hucha pampachaytari atinman? Aswanpas sapan Diosllan riki, nispanku.

⁸Hinaqtinmi Jesusqa, kikinkupi yuyaymanasqankuta espiritunpi yachaspa, paykunata nirqan: —¿Imanaqtintaq sonqoykichispi chay hinata yuyaymanashankichis?

⁹¿Imataq mana kuyuriq such'uman aswan fasilchalla niyri: 'Huchaykikunataqa pampachaykin,' niychu ichari, 'sayarispas, kamillaykita hoqariy, hinaspa ripuy,' niytaqchu?

¹⁰Runaq Churinga, kay pachapi hucha pampachananpaq kamachikuyniyochmi. Chaykunatan yachanaykichista munani, nispa.

¹¹Hinan, mana kuyuriq such'uta nirqan: —¡Qantan niyki: 'Hatarispa, kamillaykita hoqariy, hinaspa wasiykiman ripuy!' nispay, nispa.

- 12** Hinan chay such'u runaqa sayarirqan. Chaymantataq kamillanta hoqarispa, llapa runakunaq rikushasqan, lloqsipurqan. Chay hina kaqtinmi, llapa runakuna utirayarqanku. Hinan Diosta hatunchaspanku nirqanku: — ¡Manapunin hayk'aqpas chay hinataqa rikurqanchischu! nispanku.
- 13** Jesustaqa, wakmanta qocha kantuman lloqsirqan. Hinan payman llapa runakuna rirqanku. Hinaqtinmi, Jesusqa chay runakunaman yachachisharqan.
- 14** Rishaspantaqa, Alfeoaq churin Levita, llaqtaq tributo qolqe chaskinan wasipi tiyashaqta rikurqan. Hinan payta nirqan: —Qatikamuway, nispa. Hinan Leviqa sayarispaspa, payta qatikurqan.
- 15** Jesusqa, Levipa wasinpin mesaman k'iraykuspa tiyaykurqan. Askha qatikuqkunataqmi, Jesusta qatikurqanku. Chayraykun askha tributo qolqe kobraqkunapas, huchasapakunapas, hinallataq Jesuspa yachachisqankunapas paywan kuska tiyaykurqanku.
- 16** Kamachikuy simita yachachiqkunataq, fariseokunapiwan, Jesusqa huchasapakunawan, hinallataq tributo qolqe kobraqkunawan kuska mikhushaqta rikurqanku. Hinan yachachisqankunata nirqanku: — ¿Imanaqtintaq tributo qolqe kobraqkunawan, hinallataq huchasapakunawanpas, mikhushanpas, ukyashanpasri? nispanku.
- 17** Jesustaqa chayta uyarispan, paykunata nirqan: —Qhali kaqkunaqa, manan hampiqta neselitankuchu. Aswanpas onqosqakunallan neselitanku. Manan chanin runakunata waqyaqchu hamurqani. Aswanpas huchasapakuna yuyayman kutirikunankupaqa waqyaqmi hamurqani, nispa.
- 18** Juanpa, hinallataq fariseokunaq yachachisqankunan ayuna sharqanku. Hinan paykunaqa Jesusman rispa nirqanku: —¿Imanaqtintaq Juanpa, hinallataq fariseokunaq yachachisqankunari ayunayku, qanpa yachachisqaykikunataq ichaqa, mana ayunankuchu? nispanku.
- 19** Jesustaqa paykunata nirqan: —¿Kasarakuq qharita kompañaqninkunari, paykunawan kasarakuq kashanankama, ayunayta atinkumanchu? Manapunin. Hayk'aqkamachá kasarakuq qhari paykunawan kanqa, chaykaman mana ayunayta atinqakuchu.
- 20** Ichaqa p'unchaykunan chayamunqa, chaypitaqmi kasarakuq qhariqa qechusqa kanqa. Hinan, chay p'unchaykunapiña ayunanqaku.
- 21** Manan pipas thanta p'achata mosoq telawanqa remiendanmanchu. Sichus chay hina kanman chayqa, mosoq telan thanta kaqta chutarapunman, hinan ñawpaqmanta aswantaraq qhasurqapunman.
- 22** Nitaqmi pipas upi binotaqa mawk'a odrekunaman hillp'unmanchu. Sichus chay hina kanman chayqa, upi binon odrekunata phatachipunman. Hinan binopas usupunman, odrekunapas wikch'ukapunman. Aswanmi upi binotaqa mosoq odrekunaman hillp'ukun, nispa.

²³ Sábado p'unchaypin Jesusqa, chakra-chakranta risharqan. Hinan yachachisqankunaqa, chayninta rishaspa, trigoq umanta k'aphtayta qallarirqanku.

²⁴ Fariseokunataq Jesusta nirqanku: —Qhawariy, ¿imanaqtintaq sábado p'unchaypi, Kamachikuy Simiman hina mana ruwanakunatari ruwashanku? nispanku.

²⁵ Jesustaq kutichirqan: —David, hinallataq paywan kaqkunapiwan, pisichikuypi, yarqaypi ima tarikuspanku imachus ruwasqanta, ¿manachu hayk'aqpas ñawincharqankichis?

²⁶ Abiatar hatun umalliq saserdote kashaqtinmi, Davidqa Diospa wasinta haykurqan. Hinan Diospa rikunanpaq haywasqa t'antata mikhurqan, hinallataq paywan kaqkunamanpas qorqan. Kamachikuy Simiman hina, chay t'antata mana saserdote kaqkunaqa, manan mikhuyta atiqkuchu, nispa.

²⁷ Hinan paykunata nillaraqantaq: —Diosqa sábado p'unchayta runaraykun ruwarqan. Manan runatachu sábado p'unchayrayku ruwarqan.

²⁸ Chay hinaqa, Runaq Churinga, sábado p'unchaypapas Señorninmi, nispa.

Marcos 3

¹ Hinan Jesusqa, wakmanta judío runakunaq huñukunanku wasiman haykurqan. Chaypitaq ch'akisqa makiyoq huk runa kasharqan.

² Sábado p'unchaypitaqmi, Jesusqa qhaliyachinmanchus chayta, makilla fariseokunaqa qhamiyasharqanku. Chayman hina huchachanankupaqmi qhamiyasharqanku.

³ Jesustaq ch'akisqa makiyoq runata nirqan: —Sayariy, hinaspa chawpipi sayaykuy, nispa.

⁴ Hinaspataq chay runakunata nirqan: —¿Imataq sábado p'unchaykunapi Kamachikuy Simiman hinari atikun? ¿Allin ruwaychu, ichari mana allin ruwaychu? Hinallataq, ¿kawsachiyraqchu, ichari wañuchiychu? nispa. Paykunataq ichaqa, upallalla karqanku.

⁵ Jesustaqmi muyuriqninpi kaqkunata phiñakuywan qhawarirqan. Rumi-sonqo kasqankuraykun, Jesusqa anchatapuni llakikurqan. Hinan chay runata nirqan: —Makiykita haywarimuway, nispa. Paytaq haywarirqan. Chay hinapin, hukkaq makin hina, imankaq qhali kapurqan.

⁶ Chayllamanmi fariseokunaqa, Herodespa qatikuqninkunapiwan lloqsirqanku. Hinan paykunaqa, imaynanmanta wañuchinankupaq Jesuspa kontranpi rimanakurqanku.

⁷ Hinan Jesusqa, yachachisqankunapiwan qocha ladoman ripurqanku. Galilea probinsiamantataq, ancha askha runakuna payta qatikurqanku.

- ⁸ Tukuy imaymananirraq ruwasqankunata uyarispankutaq, Judea probinsiamanta, Jerusalén Ilaqtamanta, Idumea probinsiamanta, Jordán mayuq wak ladonkunamanta, Tiro, hinallataq Sidón Ilaqtakunaq muyuriqninkunamanta ima, ancha askha runakuna payman rirqanku.
- ⁹ Chay askha runakuna payman ama mat'inaykukunankupaqtami, Jesusqa yachachisqankunata nirqan: —Barkaqa listullapuni kashachun, nispa.
- ¹⁰ Askha onqosqakunatan Jesusqa qhaliyachisqa karqan. Chaymi payta llamiykunankupaq, tukuy sinchi plagawan ñak'ariqkunaqa pay pataman wikch'uykukurqanku.
- ¹¹ Qhelli supaykunataq payta rikuspanku, ñawpaqenman wikch'uykukuspa qonqorikurqanku. Qaparispankutaq nirqanku: —¡Qanqa Diospa Churinmi kanki! nispanku.
- ¹² Jesustaq ichaqa, ama pimanpas payqa Diospa Churin kasqanta sut'inchanankupaq, chay supaykunata allin-allintapuni kamachirqan.
- ¹³ Hinan orqo pataman Jesusqa wicharqan. Hinaspataq pikunatachus munarqan, paykunata waqyarqan. Paykunataqmi Jesusman rirqanku.
- ¹⁴ Paywan kuska kanankupaqwan, Diospa simin willaqta kachananpaqwanmi, chunka iskayniyoqta akllarqan.
- ¹⁵ Hinallataq onqosqakunatapas qhaliyachinankupaq, supaykunatapas qarqonankupaq kamachikuyniyoq kayta qorqan.
- ¹⁶ Hinan Simonta akllarqan. Paytan Pedro sutiwan suticharqan.
- ¹⁷ Zebedeoq churin Jakobotawan, Jakoboq wawqen Juantawan akllarqan. Paykunatataq Boanerges sutiwan suticharqan. Chayqa, pacha t'oqyaypa Churinkuna ninantan nin.
- ¹⁸ Hinallataq Andresta, Filipeta, Bartolometa, Mateota, Tomasta, Alfeoq churin Jakobota, Tadeota, Zelote nisqa t'aqamanta Simontawan akllarqan.
- ¹⁹ Hinallataq Judas Iskariotetapas akllallarqantaq. Paymi Jesusta hap'ichiqqa karqan.
- ²⁰ Hinan huk wasiman haykurqanku. Askha runakunataq wakmanta huñukurqanku. Chayraykun Jesusqa, yachachisqankunapiwan, manaña t'antata mikhuykuytapas atirqankuñachu.
- ²¹ Familiankunataqmi, Jesusmanta rimayta uyarispa nirqanku: —Manan yuyayninpichu kashan, nispanku. Chayraykun paykunaqa, payta hap'inankupaq, lloqsimurqanku.
- ²² Jerusalén Ilaqtamanta uraykamuq kamachikuy simita yachachiqkunan, nirqanku: —Beelsebulniyoqmi kashan, nispanku. Nillaraqankutaq: —

Supaykunaq umalliqninpa yanapasqanwanmi supaykunatapas qarqon, nispanku.

²³ Hinan Jesusqa, ladonman paykunata waqyaspa, rikch'anachiykunapi rimaykurqan: —¿Imaynataq Satanasri pay kikinta qarqokuyta atinman?

²⁴ Sichus huk qhapaq suyu kikinpa kontranpi hatarispa, t'aqqa- kunman chayqa, chay qhapaq suyuqa manan takyayta atinmanchu.

²⁵ Huk familiataqchus kikinpa kontranpi t'aqakunman chayqa, chay familiaqa manan takyayta atinmanchu.

²⁶ Chay hinallataqmi, sichus Satanaspas, kikinpa kontranpi hatarispa, t'aqakunman chayqa, manan takyayta atinmanchu. Aswanpas, p'uchukayninmi chayamun.

²⁷ Chay hinaqa, manan pipas huk kallpasapa runaq wasinman haykuspa, manaraq ñawpaqta payta t'eqespanqa, kaqninkunata suwayta atinmanchu. T'eqespanmi ichaqa, chay runaq wasinta suwanqa.

²⁸ Cheqaqtan niykichis: 'Kay pachantin runakunaq tukuy huchankutan Diosqa pampachanqa. Hinallataq, payta k'arak k'amisqankutapas, imaynaniraqña kaqtinpas pampachallanqataqmi.

²⁹ Pillapas Santo Espirituq kontranpi k'arak k'amiqtan ichaqa, Diosqa manapuni hayk'aqpas pampachanqachu. Aswanpas wiñaypaqmi huchachanqa,' nispay, nispa.

³⁰ Kamachikuy simita yachachiqkunan nisqaku karqan: —Qhelli supayniyoqmi kashan, nispanku. Chayraykun Jesusqa, chaykunata nisqa karqan.

³¹ Chayllamanmi Jesuspa mamitan, hinallataq wawqenkunapas chayamurqanku. Hawallapi qhepakuspankutaq payta waqyachimurqanku.

³² Askha runakunan Jesuspa muyuriqninpi tiyasharqanku. Hinan nirqanku: —Qhawariy, mamitayki, wawqeykikuna, hinallataq panaykikunapas, hawapi maskhashasunkiku, nispanku.

³³ Paytaq kutichispa nirqan: —¿Pitaq mamitayri, wawqeykunapasri? nispa.

³⁴ Muyuriqninpi tiyashaqkunata qhawarispantaq nirqan: —Qhawariychis, mamitaypas, hinallataq wawqeykunapas qankunan kankichis.

³⁵ Pikunachus Diospa munayninta ruwaqmi, wawqeypas, panaypas, hinallataq mamitaypas kanku, nispa.

Marcos 4

¹ Wakmantan qocha kantupi Jesusqa yachachiyta qallarirqan. Hinan paypa kasqanman ancha askha runakuna huñukurqanku. Chay hina kaqtinmi,

Jesusqa qochapi kashaq barkaman haykuspa, tiyaykurqan. Llapa runakunataqmi, qocha kantupi kasharqanku.

² Hinan paykunaman rikch'anachiykunapi imaymanakunata yachachirqan.

³ Yachachiyninpitaq paykunata nirqan: —¡Uyariychis! hinallataq qhawariychis. Muhu t'akaqmi t'akaq rirqan.

⁴ T'akashaqtintaq, wakin muhu ñan pataman chayarqan. Phalaq animalkunataq hamuspan, llapanta pallarqapurqanku.

⁵ Wakin muhun, pisi hallp'ayoq rumi t'aqraman chayarqan. Hallp'ataqmi mana ukhukamachu karqan. Chaymi usqhayllaman ch'ikchiramurqan.

⁶ Inti lloqsimuspantaqmi ichaqa, rupharapurqan. Mana saphiyoc kasqanraykutaq ch'akipurqan.

⁷ Wakin muhutaq, kiska-kiskaman chayarqan. Kiskakunataq wiñaruspa p'ampapurqan. Hinaspan mana rururqanchu.

⁸ Wakin muhuñataq, allin hallp'aman chayaspan allinta rururqan. Wiñaspa poqospantaq ch'ulla muhullamanta, kinsa chunkata, wakinmi soqta chunkata, wakintaq pachakta rururqan, nispa.

⁹ Hinan nillarqantaq: —Pillapas uyariq ninriyoq kan chayqa, uyarichun, nispa.

¹⁰ Jesusqa sapallan kashaqtintaq, muyuriqninpi kashaqkuna, chunka iskayniyoq yachachisqankunapiwan chay rikch'anachiyanta tapukurqanku.

¹¹ Hinan paykunata nirqan: —Qankunamanmi, Diospa qhapaq suyunmanta pakasqa yachaykunata qoykichis. Hawapi kaqkunapaqmi ichaqa, tukuy imaymana yachachikuykunataqa rikch'anachiykunallapi qoni.

¹² Ñawinkuwan rikushaspapas mana reparanankupaq, ninrinkuwan uyarishaspapas mana entiendinankupaqmi, chaytaqa ruwani. Mana hina kaqtinqa, kawsayninkutan t'ikrankuman, hinaspan paykunaq huchanku pampachasqa kanman, nispa. (Isa. 6:9-10)

¹³ Hinan, paykunata nillarqantaq: —¿Manachu chay rikch'anachiyta entiendinkichis? ¿Chay hina kaqtinri, imaynatataq llapan rikch'anachiykunata reparawaqchis?

¹⁴ Muhu t'akaqqa, Diospa siminta t'akaqmi.

¹⁵ Chay ñan pataman chayaq muhukunaqa, Diospa simin t'akasqa chayaqkunan kanku. Diospa siminta uyarisqanku qhepatataq, usqhayllaman Satanasqa hamun. Hamuspantaq, paykunaq sonqonkupi t'akasqa Diospa siminta qechupun.

¹⁶ Chay hinallataqmi, rumi t'aqrapi muhu t'akasqakunaqa kanku. Paykunaqa Diospa siminta uyarispanku, kusikuywan chaskikun kupacha.

- 17 Ichaqa kikinkupi mana saphiyuqmi kanku. Chayraykun mana unaytachu takyanku. Chay hina kaqtinmi, Diospa siminrayku ñak'ariykuna, hinallataq qatiykachakuykuna hamuqtin, usqhayllaman misk'akapunku.
- 18 Kiska-kiskakunapi t'akasqa muhukunaqa, kaykunan kanku. Paykunan, Diospa siminta uyarinku.
- 19 Ichaqa, kay tiempopi llakipakuykuna, q'otukuq qhapaq kaykuna, hinallataq imaymana munapakuykunapas, winapakuspanku Diospa siminta p'ampapunku. Hinaspataq manaña rurunñachu.
- 20 Allin hallp'api t'akasqa muhukunataqmi, simita uyariqkuna kanku. Paykunan, simita chaskikunku. Hinan huk muhullamanta kinsa chunkata, wakintaq soqta chunkata, hukkunataq pachakta rurunku, nispa.
- 21 Paykunatan nillarqantaq: —¿Lamparatar, raki ukhuman, otaq puñunaq pachanman churanapaqchu apakamun? Manapunin, aswanpas lámpara churana pataman churanapaqmi apakamun.
- 22 Llapan pakasqa kaqkunaqa, sut'inchasqapunin kanqa. Hinallataq, llapan pakapi kaqkunapas sut'iman horqomusqapunin kanqa.
- 23 Pillapas uyariq ninriyoq kan chayqa, uyarichun, nispa.
- 24 Paykunatan nillarqantaq: —Qhawariychis, kayta uyarinaykichispaq allinta yuyayniykichista churaychis. Tupusqaykichis tupunawanmi, hukuna qankunata tupusunkichis. Hinan qankuna uyariqniykunaman, aswantaraq yapasunkichis.
- 25 Uyarisqanta yuyayninpi hap'iqmanqa aswantaraqmi qosqa kanqa. Uyarisqanta mana yuyayninpi hap'iqmantataqmi ichaqa, pisi hap'isqantawanraq qechusqa kanqa. nispa.
- 26 Nillarqantaqmi: —Diospa qhapaq suyunqa, imaynan huk runa hallp'aman muhuta t'akan, chay hinan.
- 27 Muhu t'akaqqa tutan puñun, p'unchaytataq sayarin. Chay hina kashanankamataq, mana paypa yachasqallan, muhuqa ch'ikchimuspan wiñamun.
- 28 Hallp'aaqa kkillanmi ruruchin. Ñawpaqtan q'achunta, chaymanta espiganta, chaymantataq rurutapas espiganpi hunt'ata ruruchin.
- 29 Rurun poqoruqtintaqmi ichaqa, ichhuy tiempo chayamun. Chayrayku muhu t'akaqqa ichhunawan ichhupun, nispa.
- 30 Nillarqantaqmi: —¿Imawantaq Diospa qhapaq suyuntari wakichachisun? ¿Ima rikch'anachiywantaq wakichachisunri?
- 31 Huk mostasa ruru hinan. Hallp'aman t'akasqaqa, llapan kay hallp'a pachapi muhukunamantapas aswan huch'uyllan.

³² T'akasqa kasqanmantañataqmi ichaqa, wiñan. Hinaspan llapan berdurakunamantapas aswan hatunraq tukupun. K'allmankunapas hatuchachaqtan wiñan. Chay hina kaqtinmi, phalaq animalkunapas k'allmanpa llanthunpi q'esachakuyta atinku, nispa.

³³ Entiendiyta atinankupaq hinallan, Jesusqa askha rikch'anachiykunawan Diospa siminta willarqan.

³⁴ Manataqmi imatapas runakunamanqa mana rikch'anachiywanqa rimaykuqchu. Yachachisqankunamanmi ichaqa, sapaqllapi llapanta sut'incharqan.

³⁵ Chay p'unchay rasphiyaykushaqtintaq, yachachisqankunata nirqan: — Hakuchis, qocha chimpaman chimpasunchis, nispa.

³⁶ Hinan chay askha runakunata kacharparipurqan. Yachachisqankunataq iman kaqlata Jesusta barkapi aparqanku. Huk barkakunataqmi paywan risharqanku.

³⁷ Hinaqtinmi ancha hatun tutuka wayra hatarirqan. Hinan unuq phuqchiyninraq barkata waqtamusharqan. Chay hina kaqtinmi, yaqaña barkaman unu hunt'apusharqan.

³⁸ Jesustaqmi, barkaq qhepa kantunpi sawna patapi puñusharqan. Hinan yachachisqankunaqa rikch'achispanku nirqanku: —¡Yachachikuq! Chinkaykapushanchisñan, ¿manachu imapas qokusunki? nispanku.

³⁹ Rikch'arispantaq, Jesusqa wayrata phiñarikurqan. Qochatataq nirqan: — ¡Upallay! ¡Thak kay! nispa. Hinan wayraqa thanipurqan. Hinallataq ancha hatun thak kay karqan.

⁴⁰ Yachachisqankunata nillaraqantaq: —¿Imanaqtinmi chay hina mancharisqa kashankichis? ¿Manaraqchu iñiykiykichis kan? nispa.

⁴¹ Yachachisqankunataqmi ancha mancharisqapuni kasharqanku. Hinan paykunapura ninakurqanku: —Wayrapas, qochapas kasunankupaq, ¿pitaq kay runari? nispanku.

Marcos 5

¹ Qocha chimpa, Gadarenokunaq suyunmantaqmi chayarqanku.

² Hinan Jesús barkamanta uraykuqtin, aya p'ampana t'oqokunamanta qonqaylla qhelli supayniyoq runaqa paywan tupananpaq lloqsimurqan.

³ Chay runaqa, aya p'ampana t'oqokunapin tiyarqan. Manañan pipas kadenakunawanpas t'eqeyta atirqankuchu.

⁴ Chay hina kaqtinmi, askha kutitaña fierro thunkunakunawanpas, kadenakunawanpas t'eqesqaku karqan. Paytaq ichaqa, kadenakunatapas

p'itipurqan. Hinallataq fierro thunkunakunatapas ñut'upurqan. Manataqmi pipas payta atipayta atirqanchu.

⁵ Sapa kutitaqmi, tuta-p'unchay aya p'ampana t'oqokunapi purirqan. Orqokunapipas qaparqachaspa, hinallataq rumikunawan pay kikinta k'irikuspa purirqan.

⁶ Jesusta karullamantaraq rikuruspanmi, phawarirqan. Hinan ñawpaqenpi qonqoriykukuspa hatuncharqan.

⁷ Kunkayoqta qaparispantaqmi nirqan: —Ancha Hatunchasqa Diospa Churin Jesús, ¿iman qanwan ñoqawan ruwananchis? Amaña ñak'arichiwanaykipaq Diospa sutinpi huraway, nispa.

⁸ Jesusmi payta nisqa karqan: —Qhelli supay, kay runamanta lloqsiy, nispa.

⁹ Chaymantataq Jesusqa payta tapurqan: —¿Iman sutiyki? nispa. Paytaq kutichirqan: —Askhan kayku, chayraykun sutiyaqa Legión, nispa.

¹⁰ Legiontaq Jesusta anchatapuni balikurqan: —Kay suyumanta ama qarqowaykuchu, nispa.

¹¹ Chay orqo qayllapitaq, ancha askha khuchikuna mikhusharqanku.

¹² Llapan supaykunataq Jesusta balikurqanku: —Chay khuchikunaman haykunaykupaq kachawayku, nispanku.

¹³ Jesustaq balikusqankuta uyakurqan: —Riychisyá, nispa. Qhelli supaykunataq runamanta lloqsispanku, khuchikunaman haykurqanku. Hinan khuchikunaqa qochaman qaqapaspanku, chaypi heq'epaspa wañupurqanku. Iskay waranqa hinan chay khuchikunaqa karqanku.

¹⁴ Khuchi michiqkunataq ayqekuspanku, llaqtapi, hinallataq llaqta kampokunapipas willamurqanku. Runakunataq, imachus pasasqanta yachaq lloqsirqanku.

¹⁵ Jesuspa kasqanmanmi paykuna chayarqanku. Hinan legión supayniyoq kasqa karqan chay runata rikurqanku. Paymi p'achasqa, allin yuyayninpiña tiyasharqan. Runakunataqmi, mancharikurqanku.

¹⁶ Hinan rikuqkunaqa chayamuqkunaman, imatachus Jesusqa supayniyoq runata ruwarqan, chayta willarqanku. Hinallataqmi khuchikunamantapas willallarqankutaq.

¹⁷ Runakunataq suyunkumanta ripunanpaq Jesusta balikuyta qallarirqanku.

¹⁸ Jesusqa barkaman haykushaqtintaq, supayniyoq kasqa karqan chay runa, paywan rinanpaq balikurqan.

¹⁹ Jesustaq ichaqa, mana munarqanchu. Aswanmi nirqan: —Wasiykipi familiaykikunaman ripuy. Hinaspa paykunaman Señorpa qanpaq imaynanirraq

ruwapusqasunkikunata willamuy. Hinallataq imaynatachus qanta yanapaykurqasunki, chayta willamuy, nispa.

²⁰ Hinan chay runaqa, Dekápolis probinsiaman ripurqan. Chaypitaq Jesuspa imaymananiraq paypaq ruwasqanta willayta qallarirqan. Hinan tukuy runakunaq yuyayninkuman chaykunaqa mana kaberganchu.

²¹ Wakmantan Jesusqa, qocha chimpaman barkapi chimpurqan. Ancha askha runakunataqmi, paypa kasqanman huñukamurqanku. Paytaq qocha-kantupi kasharqan.

²² Hinan judío runakunaq huñukunanku wasipi huknin umalliq, Jairo sutiyoq runa rirqan. Paymi Jesusta rikuspan chakinman qonqoriykukurqan.

²³ Hinan anchatapuni balikurqan. Nirqantaq: —Ususichaymi wañurapushañña. Hamuy, hinaspa qhali kawsananpaq llamiykampuway, nispa.

²⁴ Hinan Jesusqa Jairowan rirqan. Rishaqtinkutaq, ancha askha runakuna qatikuspanku, Jesusman mat'inaykakamurqanku.

²⁵ Chaypitaqmi huk warmi kasharqan. Paymi, chunka iskayniyoq wataña yawar-apay onqoywan ñak'arisqa karqan.

²⁶ Anchatapuniñan hampiqkunawanpas hampichikuspa, ñak'arisqa karqan. Hinallataq tukuy kaqninkunatapaspas yanqapaq tukupusqa karqan. Ichaqa, manataqmi mapas qhaliyachisqañachu, aswanmi aswantaraq onqoykapusqa karqan.

²⁷ Jesusmanta rimaqta uyarispataq, chay warmiqa Jesuspa qhepanta askha runakunaq chawpinta rirqan. Hinan Jesuspa p'achanta tupaykurqan.

²⁸ Paymi yuyaykusqa karqan: —P'achallantapas tupaykusaq chayqa, qhaliyasaqmi, nispa.

²⁹ Kasqan ratupachataq, yawar-apay onqoyninga thanirapurqan. Hinan warmiqa, kuerponpi chay sinchi ñak'ariynin Jesuspa qhaliyachisqanta yachakurqan.

³⁰ Hinan kasqan ratupacha, Jesusqa paymanta atiyin lloqsisqanta reparakurqan. Chaymi runakunaman kutirispas nirqan: —¿Pin p'achayta llamiyaramuwan? nispa.

³¹ Yachachisqankunataq kutichirqanku: —Askha runakunaq mat'inakamusqasunkikutaqa rikushankin. Ninkitaq: '¿Pin llamiyaramuwan?' nispayki, nispanku.

³² Jesustaqmi, pichus llamiykurqan payta rikunanpaq, muyuriqninta qhawarirqan.

³³ Hinaqtinmi chay warmiqa mancharisqa, khatatataspa, ima kasharqan. Paypi Jesuspa ruwasqanta yachaspanmi, ñawpaqenman rispa qonqoriykukurqan. Hinan llapan cheqaq kaqta Jesusman willakapurqan.

³⁴ Jesustaq payta nirqan: —Ususiy, iñiyiniykin qhaliyachisunki. Thak kaypi ripuy. Chay sinchi ñak'ariyiniykimantapas qhali kapuy, nispa.

³⁵ Jesús rimashallaqtinraqmi, judío runakunaq huñukunanku wasipi umalliqpa wasinmanta hukuna chayamurqanku. Paykunataq Jairota nirqanku: —Ususiykiqa wañukapunñan. ¿Imapaqñataq Yachachikuqtari rimapayashanki? nispanku.

³⁶ Ichaqa kasqan ratutaq, Jesusqa chay rimasqankuta uyarispan, judío runakunaq huñukunanku wasipi umalliqta nirqan: —Ama manchakuychu. Iñillay, nispa.

³⁷ Hinan Jesusqa, mana pitapas paywan rinanta munarqanchu. Aswanqa Pedrota, Jakobota, Jakoboq wawqen Juanllatawanmi rinankuta munarqan.

³⁸ Judío runakunaq huñukunanku wasipi umalliqpa wasinmanmi chayarqanku. Hinan Jesusqa ch'aqwarayta, waqaqkunata, waqapakuqkunata ima rikurqan.

³⁹ Haykuspankutaq, paykunata nirqan: —¿Imanaqtintaq ch'aqwashankichis, waqashankichispasri? Sipaschaqa manan wañusqachu kashan, aswanpas puñushallanmi, nispa.

⁴⁰ Runakunataq payta asipayarqanku. Jesustaqmi ichaqa, llapankuta hawaman qarqorqan. Hinan payqa, sipaschaq taytamamanwan, yachachisqankunapiwan, wañusqa sipaschaq kasqanman haykurqanku.

⁴¹ Hinan Jesusqa chay sipaschaq makinta hap'iykuspa nirqan: —Talita kumi, nispa. Chay simiqa: 'Sipascha, qantan niyki: "Sayariy," nispa,' ninantan nin.

⁴² Hinallamanmi sipaschaqa sayaripa puririrqanpacha. Payqa, chunka iskayniyoq watayoqmi kasqa karqan. Hinan llapallan runakunaqa anchatapuni utirayarqanku.

⁴³ Jesustaq, amapuni pimanpas chaykunata willanankupaq paykunata kamachirqan. Hinan sipaschamanpas mikhunata qonankupaq kamachirqan.

Marcos 6

¹ Chaymanta lloqsispantaqmi Jesusqa, llaqtanman ripurqan. Hinan yachachisqankunaqa payta qatikurqanku.

² Sábado p'unchay chayamuqtintaq, Jesusqa judío runakunaq huñukunanku wasipi yachachiyta qallarirqan. Askha uyariqninkunataqmi anchata utirayaspa nirqanku: —¿Maymantataq kay imaymanakunari payman hamun? ¿Kay yachayta qosqaqa ima yachaytaq kanpasri? ¡Askha atiywan ruwanakunatan makinwan ruwan!

- ³ ¿Manachu kayqa Maríaq wawan karpintero kashan? ¿Manachu kayqa Jakoboq, Josepa, Judaspa, hinallataq Simonpa wawqenku kashan? ¿Manachu panankunapas ñoqanchiswan kashallankutaq? nispanku. Hinan payhawa phiñasqa kasharqanku.
- ⁴ Jesustaq ichaqa, paykunata nirqan: —Tukuy hinantinpiipas Diospa rantinpi rimaqqa allinpaq hap'isqan. Aswanpas llaqtanpi, ayllunpi, wasinpi imallan, mana allinpaq hap'isqaqa, nispa.
- ⁵ Hinan llaqtanpiqa, mana ima atiywan ruwaykunatapas ruwayta atirqanchu. Aswanmi pisillata onqosqakunataqa, paykunaman makinta churaykuspa qhaliyachirqan.
- ⁶ Runakunaq mana iñisqankuraykun, Jesusqa yuyayninpi mana kabesqa kasharqan. Hinan muyuriqnintin llaqta kantukunapi yachachispan purimurqan.
- ⁷ Chaymantataqmi, chunka iskayniyoq yachachisqankunata waqyarqan. Paykunatan iskay-iskaymanta kamachiyta qallarirqan. Hinallataq qhelli supaykunata qarqonankupaqpas kamachikuyniyoq kayta qorqan.
- ⁸ Paykunatan ama ñanninkupaq imatapas apakunankupaq kamachirqan. Ama wayaqatapas, nitaq t'antatapas, nillataq chumpinkupi qolqetapas, aswanpas tawnallankuta apakunankupaqmi kamachirqan.
- ⁹ Hinallataq husut'ankuwanpas churakunankupaq kamachirqan. Ichaqa amataq iskay p'achawanpas p'achakunankupaq kamachillarqantaq.
- ¹⁰ Paykunatan nillarqantaq: —May wasimanchus haykunkichis chayqa, chay llaqtamanta lloqsinaykichiskaman chayllapipuni qorpachakunkichis.
- ¹¹ Maypipas qankunata mana chaskiqkuna, nitaq uyariqkunapas kanmanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, chaymanta lloqsispaykichismi chakiykichispa pachanpi hallp'ata chhaphchikunkichis. Paykuna rikuspa yachankupaqmi, chaytaqa ruwankichis. Cheqaqtan niykichis: 'Taripay p'unchaypiqa, Sodoma llaqtamantapas, Gomorra llaqtamantapas chay llaqtaqa aswantaraqmi kastigota chaskinqa,' nispay, nispa.
- ¹² Paykunataq lloqsispanku, runakuna yuyayman kutirikunankupaq willamurqanku.
- ¹³ Hinan askha supaykunata qarqorqanku. Hinallataq askha onqosqakunatapas aseitewan hawispa qhaliyachirqanku.
- ¹⁴ Jesuspa sutinmi ancha reqsisqapuniña kasqa karqan. Chayraykun, rey Herodespas Jesusmanta rimayta uyarirqan. Paymi nirqan: —Bautisaq Juanmi wañusqakunamanta kawsariramusqa. Chaymi paypa atiyininkunawan Jesusqa chayta ruwan, nispa.

- 15** Wakin runakunan nirqanku: —Eliasmi, nispanku. Wakintaqmi nirqanku: — Diospa rantinpi rimaqmi. Otaq Diospa rantinpi rimaqkunaq hukninkun, nispanku.
- 16** Herodestaq ichaqa, chayta uyarispa nirqan: —¡Uman qhoruchisqay Juanmi wañusqakunamanta kawsarirampusqa! nispa.
- 17** Herodesmi, wawqen Felipeq warmin Herodiaswan kasarakuksqa karqan. Chaymi Herodiasrayku, kikin Herodes kamachispa, Juantaqa hap'ichimuspan, karselpi kadenachimusqa karqan.
- 18** Juanmi Herodesta nisqa karqan: —Kamachikuy Simiman hinaqa, manan wawqeykiq warminwan kasarakuksyaqa atinkichu, nispa.
- 19** Herodiastaqmi ichaqa, Juanta sinchitapuni cheqnikuspa, wañuchiya munarqan. Manataqmi atirqanchu.
- 20** Herodesqa Juanpa chanin, hinallataq ch'uya runa kasqanta yachaspanmi manchakurqan. Chayraykun Herodesqa Juanta waqaycharqan. Payta uyarispataq, anchata iskayrayarqan, ichaqa tukuy sonqopunin paytaqa uyarirqan.
- 21** Chaypaq hinan, Herodespa wata hunt'akuynin fiesta p'unchay chayamurqan. Hinan hatun kamachikuqninkunaman, tribunokunaman, Galilea probinsiapi umalliq runakunamanwan hatun senata qorqan.
- 22** Hinan Herodiaspa ususinga, haykuspa tusurqan. Tususpantaqmi Herodesta, mesapi paywan mikhushaqkunatawan kusichirqan. Hinan reyqa sipasta nirqan: —Imachus munasqaykita mañakuway. Hinan ñoqaqa qosayki, nispa.
- 23** Payqa, sipasmanmi hurarqan: —Tukuy mañakuwasqaykitan, qhapaq suyuyqa kuskannintawanraq qosayki, nispa.
- 24** Sipastaq lloqsispan, mamanta nirqan: —¿Imatataq mañakusaqri? nispa. Mamantaq kutichispa nirqan: —Bautisaq Juanpa umanta mañakuy, nispa.
- 25** Hinan sipasqa, usqhayllaman reyqa kasqanman haykuspa mañakurqan: — Kunanpacha Bautisaq Juanpa umanta, huk platopi qowanaykitan munani, nispa.
- 26** Reytaq sinchita llakikurqan. Ichaqa hurasqanrayku, hinallataq mesapi mikhushaqkunarayku, manaña manan niyta atirqanchu.
- 27** Kasqan ratupachataq reyqa, Juanpa umanta apamunanpaq huknin guardiata kamachirqan.
- 28** Chay guardiataq, karselta rispan, Juanpa umanta qhorumurqan. Hinan Juanpa umanta platopi apaspan, sipasman qorqan. Sipasñataq, mamanman qorqan.

- 29** Juanpa yachachisqankunataq chayta uyarispa, rirqanku. Hinan Juanpa ayanta apaspa, p'ampampurqanku.
- 30** Jesuspa apostolninkunataq paywan huñukurqanku. Hinan tukuy ruwamusqankuta, hinallataq yachachimusqankutapas, willarqanku.
- 31** Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Ch'inniqman rispaykichis, sapaqllapi pisillatapas samaykamuychis, nispa. Hamuqkunapas, hinallataq ripuqkunapas askhan karqanku. Chayraykun manaña mikhunankupaq tiempoapas karqanchu.
- 32** Hinan paykunalla barkapi ch'inniq cheqasman rirqanku.
- 33** Ripuqtinku hinataq, askha runakuna Jesusta reqsirurqanku. Hinan tukuy llaqtakunamanta chakillapi phawaspanku, paykunamantapas ñawpaqtaaraq chayman chayaraqanku. Hinaspataq Jesusman huñukamurqanku.
- 34** Jesustaq barkamanta lloqsispan, ancha askha runakunata rikurqan. Paykunaqa, mana michiqniyoq obhakuna hinan kasharqanku. Chayraykun Jesusqa, paykunata khuyapayarqan. Hinaqtinmi, payqa imaymanakunata paykunaman yachachiyta qallarirqan.
- 35** Inti haykuy kaqtinñataq, yachachisqankunaqa Jesusman asuykuspanku payta nirqanku: —Kay cheqasqa ch'inniqmi. Inti haykuyñataqmi kanpas.
- 36** Manan imankupas mikhunankupaq kanchu. Chayrayku kampokunaman, hinallataq muyuriqpi llaqta kantukunaman rispa, mikhunankupaq, imallatapas rantikamunankupaq kacharparipullayña, nispanku.
- 37** Jesustaq ichaqa, yachachisqankunaman kutichispa nirqan: —Qankunayá mikhunata qoychis, nispa. Paykunataq kutichirqanku: —¿Rispayku, iskay pachak denario qolqewan t'antata rantimuspa mikhuchinaykutachu munanki? nispanku.
- 38** Jesustaq paykunata nirqan: —¿Hayk'a t'antaykichistaq kashan? riychis, hinaspa qhawamuychis, nispa. Yachamuspankuñataqmi nirqanku: —Phisqa t'antakuna, hinallataq iskay challwakunallan kashan, nispanku.
- 39** Hinan q'omer q'achu pampapi, t'aqa-t'aqata llapankuta tiyachimunankupaq yachachisqankunata kamachirqan.
- 40** Hinan t'aqa-t'aqapi, pachak-pachakmanta, phisqa chunka, phisqa chunkamanta tiyaykurqanku.
- 41** Hinan Jesusqa phisqantin t'antakunata, iskaynin challwakunatawan hap'iykuspa, hanaq pachata qhawarisan saminchaykurqan. T'antakunata phakmis-pantaq, runakunaqa ñawpaqenkuman churamunankupaq yachachisqankunaman qorqan. Hinallataq iskaynin challwakunatapas llapallankuman rakichirqan.
- 42** Llapallankun mikhurqanku, hinaspataq saksaykurqanku.

- 43 Hinan t'antamanta, challwamantapas puchuqkunata, chunka iskayniyoq kanastakunapi hunt'ata huñunpurqanku.
- 44 T'antata mikhuqkunataqmi, phisqa waranqa qharikuna karqanku.
- 45 Hinallamanmi Jesusqa, yachachisqankunata barkaman wichanankupaq qatirirqan. Ñawpaqenta qocha chimpa Betsaida Ilaqtaman rinankupaqmi qatirirqan. Chay hina kashanankamataq, Jesusqa chay askha runakunata despedipusharqan.
- 46 Runakunata despedipuspataq, Diosman parlaq orqota rirqan.
- 47 Rasphiyaykuytataq, barkaqa qocha chawpipiña kasharqan. Jesustaqmi sapallan hallp'api kasharqan.
- 48 Wayran paykuna kontra wayramusharqan. Chayraykun Jesusqa yachachisqankunata ancha sayk'usqa barkata suchuchishasqankuta rikurqan. Yaqa pacha illarimuytataq, payqa qocha unu patanta paykunaman rirqan. Hinan paykunamantaqa karullanta pasaruyta munarqan.
- 49 Paykunataq ichaqa, Jesusta qocha unu patanta purishaqta rikururqanku. Hinan kukuchi kananpaq yuyaykuspanku, qaparirqanku.
- 50 Paykunaqa, llapallankun Jesusta rikuruspanku, mancharisqa khatatatarqanku. Ichaqa kasqan ratupachan Jesusqa paykunata rimaykurqan. Hinan nirqan: —¡Kallpachakuychis! ¡Ñoqan kani! ¡Ama mancharikuychischu! nispa.
- 51 Hinan paykunaq kasqanku, barkaman Jesusqa wicharqan. Wayrataqmi thanipurqan. Yachachisqankunataq sinchi mana yuyayninkupi kabesqa, hinallataq muspharisqa kasharqanku.
- 52 Paykunaq sonqonkuqa rumiyasqan kasharqan. Chaymi, chay t'antakunamanta manaraq entiendisqakuchu karqan.
- 53 Qocha chimpaman chimpaspankutaq, Genesaret hap'iyman chayarqanku. Hinan barkata watarqanku.
- 54 Ichaqa, paykuna barkamanta lloqsiramuqtinkutaq, runakunaqa Jesusta reqsirurqankupacha.
- 55 Tukuy chay suyuntan purimusharqanku. Hinan maypichus Jesuspa kashasqanta uyarispanku, chayman onqosqa kunata kamillakunapi apamuyta qallarirqanku.
- 56 Jesusqa, Ilaqta kantukunaman, hatun Ilaqtakunaman, kampokunaman iman haykurqan. Hinan maymanña haykuqtinpas, onqosqakunata plasakunapi churarqanku. Hinan p'achanpa kantullantapas llamiykunankupaq balikurqanku. Llapan payta llamiykuqkunataq, qhali kapurqanku.

Marcos 7

- ¹ Jerusalén llaqtamanta hamuq fariseokunataqmi, wakin kamachikuy simita yachachiqkunapiwan, Jesuspa kasqanman huñukamurqanku.
- ² Paykunan, Jesuspa wakin yachachisqankunata makinkuwan t'antata mikhushaqta rikurqanku. Huk niypiqa, mana makinkuta mayllikuspan mikhusharqanku. Hinan paykunata huchacharqanku.
- ³ Fariseokunapas, llapallan judío runakunapas, ñawpa machulakunaq ruwashasqallankumanmi hap'ipakunku. Chayrayku paykunaqa, manachus makinkuta allintapuni mayllikunku chayqa, manan mikhunkuchu.
- ⁴ Maypachachus plasamanta kutimuspa, mana bañakunkuchu chayqa, manan mikhunkuchu. Hinallataq, ancha askha imaymana ruwaykunatan waqaychanankupaq chaskirqanku. Chaykunaqa kaykunan: Ukyana qerokunata maylliy, p'uyñukunata maylliy, bronsemanta platokunata maylliy, hinallataq tiyanakunatapas maylliykunan karqanku.
- ⁵ Fariseokunawan, kamachikuy simita yachachiqkunapiwanmi Jesusta tapurqanku: —¿Imanaqtintaq yachachisqaykikunari mana ñawpa machulakunaq ruwashallasqankuman hinachu purinku? Aswanpas qhelli makillantini t'antata mikhunku, nispanku.
- ⁶ Jesustaq ichaqa, paykunaman kutichispa nirqan: —Iskay-uyakuna, allintan Isaiasqa qankunamanta profetisarqan. Hinan nirqan: 'Kay llaqtaqa simillanwanmi hatunchawan. Sonqontaq ichaqa, ñoqamanta karupi kashan.
- ⁷ Yanqapaqmi yupaychawanku. Runakunaq kamachikuyninkunatan, Diospa yachachikuyninkunata hina yachachinku,' nispan. (Isa. 29:13)
- ⁸ Diospa kamachikuyninkunata saqerparispaykichismi, runakunaq ruwashallasqankuman hap'ipakushankichis. Chaykunaqa kaykunan: P'uyñukunata maylliy, ukyana qerokunata maylliykunan kanku. Hinallataq askha chay hina ruwaykunatan ruwashankichis, nispa.
- ⁹ Hinan paykunata nillarqantaq: —Qankunaqa, Diospa kamachikuyninkunatan huk ladoman munayllata churarparinkichis. Hinaspataq qankunaq ruwashallasqaykichis ruwaykunata waqaychashallankichispuni.
- ¹⁰ Moisesqa nirqanmi: 'Taytaykita, hinallataq mamaykita allinpaq qhawariy,' nispa. (Éxo. 20:12; Deut. 5:16) Nillarqantaqmi: 'Pillapas taytanta, otaq mamanta ñakanqa chayqa, wañuchunpuni,' nispa. (Éxo. 21:17; Leb. 20:9)
- ¹¹ Qankunataqmi ichaqa ninkichis: 'Pi runapas taytanta otaq mamanta ninman: "Imapas ñoqamanta qanpa allinnykipaq chaskinaykiqa Korbanmi," nispan' nispaykichis. Chaytataqmi qankunaqa allinmi,' nispa ninkichis. Korbán simiqa, Diospaq ofrenda qosqaymi, ninantan nin.
- ¹² Hinan qankunaqa, manaña chay runata taytanpaq otaq mamanpaq imatapas ruwachinkichisñachu.

- 13 Chay hinapin, chaskisqaykichis ruwaykunata ruwashallasqaykichispa chawpinta, Diospa siminta yanqayachinkichis. Hinallataq chay hina askha imaymanakunata ruwankichis, nispa.
- 14 Jesusqa, llapan runakunata paypa kasqanman waqyasataq, nirqan: — Llapallaykichis uyariwaychis, hinallataq entiendiychis.
- 15 Manan imapas hawamanta runaman haykuspa, qhellichayta atiqqa kanchu. Aswanpas sonqonmanta lloqsimuqmi, runataqa qhellichen.
- 16 Pillapas uyariq ninriyoq kan chayqa, uyarichun, nispa.
- 17 Chay askha runakunamanta t'aqarikuspantaq, Jesusqa wasiman haykurqan. Yachachisqankunataq, chay rikch'anachiymananta tapukurqanku.
- 18 Hinan paykunata nirqan: —¿Chay hinaqa, qankunapas mana yuyayniyoqchu kankichis? Manan imapas hawamanta runaman haykuqqa qhellichayta atinmanchu. ¿Chayta manachu entiendinkichis?
- 19 Hawamanta runaman haykuqqa, manan sonqonmanchu haykun. Aswanpas wixsanmanmi haykun. Hinan hisp'anaman lloqsipun. Chay hinapin, llapan mikhunakunapas ch'uyanchasqa kapun, nispa.
- 20 Nillarqantaqmi: —Runaq sonqonmanta lloqsimuqmi, runataqa qhellichen.
- 21 Runaq sonqon ukhumanta lloqsimuqkunaqa kaykunan: Mana allin yuyaykuykuna, wasanchaykuna, qhellipi puriykuna, runa wañuchiykuna, iman kanku.
- 22 Hinallataq, suwakuykuna, munapayaykuna, mana allin ruwaykuna, q'otukuykuna, aycha kuerpota mana watakuykuna, lerq'opayaykuna, k'arak k'amiykuna, umata hoqariykuna, hinallataq mana yuyayniyoq kaykunan kanku.
- 23 Tukuy chay mana allinkunaqa, runaq sonqon ukhumanta lloqsimuspanmi, runata qhellichen, nispa.
- 24 Hinan Jesusqa chaymanta hatarispan, Tiro hinallataq Sidón suyuman rirqan. Huk wasiman haykuspantaqmi, mana piqpa yachanantapas munarqanchu. Ichaqa manan pakakuyta atirqanchu.
- 25 Aswanmi, chayllaman, huk warmi Jesusmanta uyarirqan. Paypa ususichanmi qhelli supayniyoq kasharqan. Chaymi chay warmiqa, Jesusman hamuspa, chakinman wikch'uykukurqan.
- 26 Chay warmiqa, Gresia llaqtayoq, Sirofenicia suyumantan karqan. Paymi ususichanmanta supayta qarqonanpaq Jesusta balikurqan.
- 27 Jesustaq ichaqa, chay warmita nirqan: —Wawakunaq t'antanta hap'ispa alqochakunaman wikch'upuyqa manan allinchi. Chayrayku, wawakunaraq ñawpaqtaqa saksaykuchunku, nispa.

- ²⁸ Warmitaq Jesusman kutichispa nirqan: —Arí, Señor. Ichaqa, alqochakunapas wawakunaq mikhunanmanta usuqta, mesaq pachanpiqa mikhunkun, nispa.
- ²⁹ Jesustaq payta nirqan: —Chay nisqaykirayku ripullayña. Supayqa ususichaykimanta lloqsipunñan, nispa.
- ³⁰ Warmitaq wasinman ripuspa, ususichanta puñunapi sirishaqta tarirqan. Hinallataq supaypas lloqsipusqaña karqan.
- ³¹ Hinan Jesusqa wakmanta Tiro, hinallataq Sidón suyumanta lloqsirqan. Lloqsispantaq, Dekápolis suyunta Galilea qochaman rirqan.
- ³² Hinaqtiinmi, huk roqt'o-akllu runata Jesusman pusamurqanku. Hinan pay pataman makinta churaykunarpaq Jesusta balikurqanku.
- ³³ Askha runakunamantataq sapaqllaman Jesusqa payta pusarqan. Hinan ninrinkunaman dedonta winaykurqan. Thoqaykuspantaq, qallunta llamiykurqan.
- ³⁴ Chaymantataq hanaq pachata qhawarispán, llakipayaspa payta nirqan: —Efata, nispa. Efata simiqa, kicharikuy ninantan nin.
- ³⁵ Hinan kasqan ratupacha, ninrinkunaqa kicharikapurqan. Hinallataq qallunpa watakuynipas paskarparikurqan. Hinan allinta rimapurqan.
- ³⁶ Jesustaq ama pimanpas willanankupaq paykunata kamachirqan. Paykunataq ichaqa, anchatapuniña kamachishaqtiinpas, aswan-aswantaraq Jesusmanta willarqanku.
- ³⁷ Hinan chay runakunaqa, sinchitapuni yuyayninkupi mana kabesqa kaspá nirqanku: —¡Tukuytan allinta ruwan! Roqt'okunatapas uyarichinmi. Hinallataq upakunatapas rimarichinmi, nispanku.

Marcos 8

- ¹ Chay p'unchaykunapin, ancha askha runakunaqa huñunasqa kasharqanku. Manataqmi imapas paykunaq mikhunankupaq karqanchu. Chaymi Jesusqa yachachisqankunata waqyarqan.
- ² Hinan paykunata nirqan: —Kay askha runakunaqa, kinsa p'unchayñan ñoqawan kashanku. Manataqmi imankupas mikhunankupaq kanchu. Chayraykun paykunataqa, khuyapayani.
- ³ Sitaqchus wasinkuman mana mikhusqata kacharparipusaq chayqa, ñanpin pisipankuman. Wakinninkuqa karumantaraqmi hamurqanku, nispa.
- ⁴ Yachachisqankunataq, Jesusman kutichispa nirqanku: —¿Kay ch'inniq cheqaspiqa, maymantataq pipas paykunata t'antawan saksachiytari atinman? nispanku.

- ⁵ Hinan Jesusqa paykunata tapurqan: —¿Hayk'a t'antaykichistaq kashanri? nispa. Paykunataq nirqanku: —Qanchis t'antallan, nispanku.
- ⁶ Hinaqtinmi Jesusqa, chay askha runakunata pampapi tiyaykunankupaq kamachirqan. Qanchisnintin t'antakunata hap'iykuspantaq, grasiasta qospa phakmirqan. Hinan yachachisqankunaman, rakimunankupaq qorqan. Yachachisqankunataq chay askha runakunaman rakimurqanku.
- ⁷ Hinan pisi challwachankupas kashallarqantaq. Saminchaykuspantaq Jesusqa chaytapas runakunaman rakichimullarqantaq.
- ⁸ Chay askha runakunaqa, mikhuykuspankun saksaykurqanku. Hinan puchuqkunata qanchis hatun kanastakunapi huñunpurqanku.
- ⁹ Mikhuqkunaqa, tawa waranqa hinan karqanku. Hinan Jesusqa paykunata kacharparipurqan.
- ¹⁰ Kasqan ratupachataqmi Jesusqa, yachachisqankunapiwan barkaman haykuspa, Dalmanuta suyuman ripurqan.
- ¹¹ Fariseokunataq lloqsimuspanku, Jesusta tapuyta qallarirqanku. Hinan payta wateqanankupaq, hanaq pachamanta huk señalta mañakurqanku.
- ¹² Hinan Jesusqa espirituipi anchatapuni llakipayaspa nirqan: —¿Imanaqtintaq kay p'unchay runa-miraykunari señalta mañawanku? Cheqaqtan niykichis: 'Kay p'unchay runa-miraymanqa, manan ima señaltapas qosaqchu,' nispay, nispa.
- ¹³ Hinan Jesusqa paykunata saqerparispan, wakmanta barkaman haykuspa, gocha chimpaman chimpurqan.
- ¹⁴ Yachachisqankunataq t'anta apakuyta qonqasqaku karqan. Hinan barkapi mana t'anta karqanchu, aswanmi ch'ulla t'antallanku kasharqan.
- ¹⁵ Jesustaq paykunata kamachirqan: —Qhawariychis, fariseokunaq lebaduranmanta, hinallataq Herodespa lebaduranmantapas kuidakuychis, nispa.
- ¹⁶ Paykunapurataqmi rimasharqanku: —Manan t'antanchis kanchu, nispanku.
- ¹⁷ Jesusqa imamantachus rimashasqankuta yachaspanmi, paykunata nirqan: —¿Imamantataq rimashankichisri? ¿Mana t'antaykichis kasqanraykuchu rimashankichis? ¿Manaraqchu reparankichis? ¿Manaraqchu entiendinkichis? ¿Sonqoykichispas rumiyasqaraqchu kashan?
- ¹⁸ ¿Ñawiyuq kashaspaykichispas, manachu rikunkichis? Hinallataq, ¿ninriyoq kashaspaykichispas, manachu uyarinkichis? ¿Manaraqchu yuyarinkichispas?
- ¹⁹ ¿Phisqa waranqa runakunaman, phisqa t'antata phakmisqaymanta hayk'a kanasta hunt'atan puchuqkunata huñunpurqankichis? nispa. Paykunataq nirqanku: —Chunka iskayniyoqtan, nispanku.

- 20** Jesusqa nillaraqantaqmi: —¿Tawa waranqa runakunaman qanchis t'antata phakmisqaymanta, hayk'a hatun kanasta hunt'atan puchuqkunata huñunpurqankichis? nispa. Paykunataq nirqanku: —Qanchistan, nispanku.
- 21** Jesustaq paykunata tapurqan: —¿Imanaqtintaq manaraqri entiendinkichischu? nispa.
- 22** Hinan Jesusqa Betsaida Ilaqtaman rirqan. Paymantaq huk ñawsa runata pusamurqanku. Pusamuqkunataqmi, chay ñawsa runata llamiykunanpaq Jesusta balikurqanku.
- 23** Hinan ñawsa runata makinmanta hap'iykuspa, Ilaqta kantumanta hawaman pusarqan. Ñawinkunaman thoqaykuspataq, Jesusqa makinta pay pataman churaykuspa tapurqan: —¿Imallatapas rikunkichu? nispa.
- 24** Paytaq qhawarisan nirqan: —Runakunatan rikushani. Ichaqa purishaq mallkikunapas kashankuman hinatan rikushani, nispa.
- 25** Chaymantataq Jesusqa, wakmanta chay runaq ñawinta llamiykurqan. Hinaspanmi chay runata qhawarichirqan. Hinan qhali kapurqan. Llapallan runakunataqmi, sut'itapuni rikupurqan.
- 26** Hinaspanmi, Jesusqa chay runata wasinman kachapurqan. Nirqantaq: —Aman Ilaqta kantumanqa haykunkichu. Nitaq Ilaqta kantupiqa imatapas ninkichu, nispa.
- 27** Felipeq kamachikushasqan Cesarea Ilaqta kantukunamanmi Jesusqa yachachisqankunapiwan Iloqsirqan. Hinan Jesusqa ñanpi paykunata tapurqan: —¿Pi kasqaytataq runakunari ninku? nispa.
- 28** Paykunataq kutichirqanku: —Wakin runakunan, Bautisaq Juanmi, nisunkiku. Wakinkunataq Eliasmi nisunkiku. Wakinkunañataqmi nisunkiku: 'Diospa rantinpi rimaqkunaq hukninmi,' nispa, nispanku.
- 29** Hinaqtinmi Jesusqa paykunata tapurqan: —¿Qankunari, pi kasqaytataq ninkichis? nispa. Pedrotaq kutichispan payta nirqan: —Qanqa Cristopunin kanki, nispa.
- 30** Jesustaqmi ichaqa, paykunata ama pimanpas paymanta rimarinankupaq allin-allintapuni kamachirqan.
- 31** Hinan Jesusqa, paykunaman yachachiyta qallarirqan: —Runaq Churinpa sinchita ñak'arinanqa nesesariopunin. Kurak runakunapas, umalliq saserdotekunapas, hinallataq kamachikuy simita yachachiqkunapas, manapunin chaskiwanqakuchu. Wañuchiwasqanku qhepatataqmi, kinsa p'unchaymanta kawsarimpusaq, nispan.
- 32** Chaytan Jesusqa paykunaman sut'itapuni nirqan. Hinaqtinmi Pedroqa, Jesusta sapaqlaman pusaspan, anyaykuyta qallarirqan.

³³ Jesusta q ichaqa kutiripan, yachachisqankunata qhawarirqa. Hinan Pedrota phiñarirqa: —Manan Diospa kaqninkunapichu yuyaymananki. Aswanpas runakunaq kaqninkunapin yuyaymananki. Chayrayku Satanás, ñawpaqeymanta anchhuriy, nispa.

³⁴ Hinan Jesusqa askha runakunata, hinallataq yachachisqankunatawan paypa kasqanman waqyarqa. Hinaspan paykunata nirqa: —Sichus pipas qatikamuwayta munan chayqa, pay kikinta mananchakuchun. Krusninta hap'ichun. Hinaspataq qatikamuwachun.

³⁵ Pipas kawsayninta qespichiyta munaqqa, chinkachipunqa. Pipas ñoqarayku, hinallataq allin willakuyrayku kawsayninta chinkachiqmi ichaqa, kawsayninta qespichinqa.

³⁶ Pillapas llapan kay pachantintaña tariq ichaqa, almantataq chinkachipuqqa kanmanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, ¿ima allintaq chay runapaqri kanman?

³⁷ ¿Imatataq runari almanta rantipapunanpaq qonqa?

³⁸ Kay wasanchaq, hinallataq huchallikuq runa-miraypi pipas ñoqamanta, simiykunamanta ima p'enqakuqqa kanmanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, Runaq Churinmi, Yayanpa k'ancharishaq hatun kayninpi ch'uya angelninkunapiwan hamunqa. Chay hamuyninpin, chay runamanta paypas p'enqakullanqataq, nispa.

Marcos 9

¹ Paykunatan nillarqantaq: —Cheqaqtaq niykichis: 'Kaypi kaqkunamanta wakin runakunaqa, Diospa qhapaq suyun atiywan hamusqanta rikunankukaman, mana wañunqakuraqchu,' nispay, nispan.

² Soqta p'unchay qhepatataq Jesusqa, Pedrota, Jakobota, Juantawan payta riysinankupaq sapaqman pusarqa. Hinan paykunallawan alto orqo pataman wicharqa. Chaypitaqmi, paykunaq ñawpaqenkupi huk niray rikch'ayniyoqman tukurqa.

³ Jesuspa p'achanqa, ancha k'ancharishaq rit'iman hinaraqmi yuraqman tukurqa. Kay pachantinpi p'acha t'aqsaqpas, manapunin chay hinataqa yuraqyachiyta atinmanchu.

⁴ Chayllamanmi Eliasqa, Moiseswan kuska, paykunaman rikhurirqa. Paykunataqmi Jesuswan rimasharqanku.

⁵ Hinan Pedroqa, Jesusta nirqa: —Rabí, ñoqaykuq kaypi kashasqaykuqa allinmi. Kinsa ch'ukllakunata ruwanaykupaq niwayku. Hukta qanpaq, huktataq Moisespaq, huktañataq Eliaspaq ruwasaqku, nispa.

⁶ Sinchi mancharisqa kashasqankuraykun, Pedroqa mana imatapas niyta atirqanchu.

- ⁷Hinan huk phuyu hamuspa, paykunata llanthuykurqan. Chay phuyumantataqmi, huk kunka nimurqan: —Munakusqay Churiyqa paymi. Payta uyariychis, nispa.
- ⁸Chayllamanmi paykunaqa, muyuriqninkuta qhawarispanku manaña pitapas paykunawan kashaqta rikurqankuchu. Aswanpas sapallantaña Jesusta rikurqanku.
- ⁹Orqomanta uraykamushaqtinkutaq, Jesusqa paykunata kamachirqan: —Chay rikusqaykichistaqa, aman pimanpas willankichischu. Aswanpas Runaq Churin wañusqakunamanta kawsarimpuqtinña willankichis, nispa.
- ¹⁰Paykunataq chay simita sonqollankupi hap'irqanku. Paykunapuran, imachus chay wañusqakunamanta kawsarimpuy kasqanta tapunakurqanku.
- ¹¹Hinan Jesusta tapurqanku: —¿Imanaqtintaq kamachikuy simita yachachiqkunari, Eliasraqmi ñawpaqtaqa hamunan ninku? nispanku.
- ¹²Jesustaq paykunaman kutichispa nirqan: —Cheqaqtapunin Eliasqa, ñawpaqta hamuspa, tukuy imaymanakunata imankaqta churapunqa. ¿Imaynataq Runaq Churin ancha ñak'arinamanta, hinallataq pisinchasqa kananmantawan qelqasqari kashan?
- ¹³Ichaqa niykichismi: 'Eliasqa hamurqanñan. Imaynan paymanta qelqasqa kashan, chayman hinan tukuy ima munasqankuta paytaqa ruwarqanku,' nispay, nispa.
- ¹⁴Yachachisqankunaq kasqanman chayaspantaq, paykunaq muyuriqninkupi ancha askha runakunata rikurqan. Kamachikuy simita yachachiqkunataq, paykunawan tapunakusharqanku.
- ¹⁵Kasqan ratutaqmi, llapallan chay askha runakuna Jesusta rikurqanku. Hinan yuyayninkupi mana kabesqa kasharqanku. Payman phawarispankutaq napaykurqanku.
- ¹⁶Jesustaq kamachikuy simi yachachiqkunata tapurqan: —¿Imatan yachachisqaykunawan churanakushankichis? nispa.
- ¹⁷Huk runataq, askha runa-runamanta kutichispa nimurqan: —Yachachikuq, wawaymi upa supayniyoq kashan. Chaymi qanman pusamurqani.
- ¹⁸Maypichus chay supay hap'in, chaypin payta wikapan. Hinan payqa phosoqota aqtupakun. Kirunkunatapas k'arkakichin. Hinaspan aycha kuerponpas chuchuyan. Yachachisqaykikunatatami chay supayta qarqonankupaq balikurqani. Manataqmi ichaqa atirqankuchu, nispa.
- ¹⁹Paykunaman kutichispantaq Jesusqa nirqan: —¡Yaw mana iñiq miraykuna! ¿Hayk'aqkamataq qankunawanri kashasaq? ¿Hayk'aqkamataq qankunari pasiensiayta tukuwankichis? Chay waynata ñoqaman pusamuwaychis, nispa.

- ²⁰ Hinan payman pusamurqanku. Kasqan ratutaq supayqa, Jesusta rikuruspan, waynata sinchita chhaphchikacharqan. Waynataq pampaman wikapakurqan. Qhospaspantaq phosoqotaraq aqtupakurqan.
- ²¹ Jesustaqmi chay waynaq taytanta tapurqan: —¿Hayk'a unayñataq chay hinari kashan? nispa. Paytaq nirqan: —Wawa kasqanmantapacharaqmi.
- ²² Askha kutitan, ñak'arichispa wañuchinanpaq, ninaman, otaq unuman wikch'uykun. Sichus imallatapas ruwayta atiwaq chayqa, khuyapayawaspaykiku yanapaykuwayku, nispa.
- ²³ Jesustaq payta nirqan: —Sichus kreeyta atiwaq chayqa, tukuymi kreeqpaqqa atikun, nispa.
- ²⁴ Hinan kasqan ratupacha, weqenwanraq waynaq taytanqa qaparispas nirqan: —¡Señor kreenin! Aswantaraq kreenaypaq yanapaykuway, nispa.
- ²⁵ Askha runakunaq huñukamusqanta rikuspantaqmi, Jesusqa qhelli supayta phiñarikurqan. Nirqantaq: —Upayachiq, hinallataq roqt'oyachiq supay, ñoqan kamachiyki: 'Paymanta lloqsiy. Amañataq hayk'aqpas paymanqa haykuyñachu,' nispay, nispa.
- ²⁶ Hinaqtinmi qhelli supayqa, qaparispas, hinallataq waynata sinchita wat'akichispan lloqsirqan. Waynañataq wañusqa hina kasharqan. Chay hina kaqtinmi, askha runakunaqa nirqanku: —¡Wañusqan kashan! nispanku.
- ²⁷ Jesustaq ichaqa, makinmanta hap'iykuspa sayarichirqan. Hinan waynaqa sayarirqan.
- ²⁸ Wasiman Jesús haykuqtintaq, yachachisqankunaqa sapaqllapi payta tapurqanku: —¿Imanaqtintaq ñoqaykuri, chay qhelli supayta mana qarqoyta atirqaykuchu? nispanku.
- ²⁹ Jesustaq paykunata nirqan: —Chay hina supayqa, manan imawanpas lloqsiyta atinmanchu. Aswanpas Diosman parlaywan, ayunuwan imallan lloqsiytaqa atinman, nispa.
- ³⁰ Chaymanta lloqsispankutaq, Galilea probinsianta purisharqanku. Manataqmi piqpa yachanantapas Jesusqa munarqanchu.
- ³¹ Yachachisqankunamantaq yachachispa nirqan: —Runaq Churintan runakunaq makinman hap'ichinqaku. Hinan wañuchinqaku. Wañusqan qhepatataqmi ichaqa, kinsa p'unchaymanta kawsarimpunqa, nispa.
- ³² Paykunataq ichaqa, chay nisqanta mana entiendirqankuchu. Hinan tapuykuytapas manchakurqanku.
- ³³ Kapernaum llaqtamanmi Jesusqa chayarqan. Wasipiña kashaspataq, yachachisqankunata tapurqan: —¿Imamantataq ñanpiri qankunapura churanakusharqankichis? nispa.

- 34 Ñanpiqa, mayqenninkuchus hatunpaq qhawarisqa kanankumantan paykunapura churanakusqaku karqan. Chaymi paykunaqa, upallalla kapurqanku.
- 35 Hinaqtinmi Jesusqa, tiyaykuspan chunka iskayniyoq yachachisqankunata waqyarqan. Hinan paykunata nirqan: —Sichus pipas ñawpaq kaq kayta munan chayqa, llapamantapas qhepapi, hinallataq llapata serbiqmi kanan, nispa.
- 36 Hinan huk wawata hap'iykuspa, paykunaq chawpinkupi sayaykuchirqan. Marq'ariykukuspataqmi, paykunata rimaykurqan.
- 37 Nirqantaq: —Pipas kay hinata, ñoqaq sutiypi huk wawata chaskiqqa, ñoqatan chaskiwan. Ñoqata chaskiwaqtaqmi, mana ñoqatachu chaskiwan. Aswanpas kachamuwaqniyta chaskin, nispa.
- 38 Juantaq Jesusta nirqan: —Yachachikuq, huk runatan sutiyki supaykunata qarqoshaqta rikumuyku. Payqa manan ñoqaykuwan kuskachu qanta qatikusunki. Mana ñoqaykuwan kуска qanta qatikusqasunkiraykun, payta hark'amurqayku, nispa.
- 39 Jesustaq ichaqa nirqan: —Ama hark'amuychischu. Manan pipas sutiypi atiywan ruwaykuna ruwasqan qhepamanqa, ñoqamanta mana allin rimaytaqa atinmanchu.
- 40 Pipas mana ñoqanchis kontra kaqqa, ñoqanchiswanmi kashan.
- 41 Cristoq kasqaykichisrayku, pillapas huk basopi unuta sutiypi haywarisunkichismanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, cheqaqtan niykichis: 'Manapunin hayk'aqpas premiontaqa chinkachinqachu,' nispay, nispa.
- 42 Jesusqa nillarqantaqmi: —Pillapas ñoqapi iñiq kay wawakunaq hukninta misk'achiqqa kanmanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, hatun molino rumita kuncanman wataykuspa, mama-qochaman wikch'uykuyninkun aswan allinqa kanman.
- 43 Sichus makiyki huchaman urmachisunkiman chayqa, wit'upuy. Iskay makiyoq kashaspayki infiernoman haykunaykimantaqa, ch'ulla makillayoq kawsayman haykuyniykin aswan allinqa kasunki. Chay ninaqa, mana hayk'aq wañuqmi.
- 44 Chaypiqa manan kurunpas wañunchu. Ninapas, manataqmi hayk'aqpas wañunchu. (Isa. 66:24)
- 45 Sichus chakiyki huchaman urmachisunkiman chayqa, wit'upuy. Iskay chakiyoq kashaspayki infiernoman wikch'uykusqa kanaykimantaqa, ch'ulla chakillayoq kawsayman haykuyniykin aswan allinqa kasunki. Chay ninaqa, mana hayk'aq wañuqmi.

⁴⁶Chaypiqa manan kurunpas wañunchu. Ninapas, manataqmi hayk'aqpas wañunchu. (Isa. 66:24)

⁴⁷Sichus ñawiyki huchaman urmachisunkiman chayqa, horqoruy. Iskay ñawiyuq kashaspayki infiernoman wikch'uykusqa kanaykimantaqa, ch'ulla ñawillayoq Diospa qhapaq suyunman haykuyniykin aswan allinqa kasunki.

⁴⁸Chaypiqa manan kurunpas wañunchu. Ninapas, manataqmi hayk'aqpas wañunchu. (Isa. 66:24)

⁴⁹Llapa runakunan ninawan kachichasqa kanqaku. Hinallataq llapa sakrifisiokunapas kachiwan kachichasqa kanqaku.

⁵⁰Kachiqa allinmi. Ichaqa kachitaqchus q'aymayapunman chayqa, ¿imawantaq kachichasqa kanqa? Qankuna kikiykichis kachiyuq kaychis. Hinallataq thak kaypi hukuna-hukkunawan kawsaychis, nispa.

Marcos 10

¹Chaymanta sayarispantaqmi Jesusqa, Jordán mayuq wak ladonpi kashaq, Judea probinsiaman rirqan. Askha runakunataqmi wakmanta payman huñukamurqanku. Hinan, imaynatachus payqa yachachiq, chay hinatapuni wakmanta paykunaman yachachirqan.

²Hinaqtinmi, wakin fariseokuna, Jesusta wateqanankupaq payman asuykuspa, tapurqanku: —¿Kamachikuy Simiman hinari, huk qosa, esposanwan t'aqanakuyta atinmanchu? nispanku.

³Jesustaq ichaqa, paykunaman kutichispa nirqan: —¿Moisesri, imatataq kamachirqasunkichis? nispa.

⁴Paykunataq nirqanku: —Moisesqa nirqanmi: 'Huk qosaqa, t'aqanakuy kartata ruwaspa, esposanwan t'aqanakunmanmi,' nispan, nispanku.

⁵Jesustaq ichaqa, paykunaman kutichispa nirqan: —Rumi-songqo kasqaykichisraykun chay kamachikuytaqa qelqarqan.

⁶Ichaqa kamariypa qallariyninmantapacharaqmi, Diosqa qharitawan, warmitawan kamarqan. (Gén. 1:27)

⁷Chayraykun qhariqa, taytantapas, mamantapas saqepunqa. Warminmantaq hukllachaykakapunqa.

⁸Hinan iskayninku, ch'ulla aychallaña kapunqaku. (Gén. 2:24) Chay hinaqa, manañan iskayñachu, aswanpas ch'ulla aychallaña kapunku.

⁹Chay hinaqa, Diospa hukllachasqanta, amapuni runaqa t'aqachunchu, nispa.

¹⁰Wasipitaq, yachachisqankunaqa wakmanta, chayllamantataq Jesusta tapukurqanku.

- 11 Jesustaq paykunata nirqan: —Pipas, esposanwan t'aqanakuspa, wak warmiwan kasaraku chayqa, esposanpa kontranpin wasanchan.
- 12 Sitaqchus huk esposa, qosanwan t'aqanakuspa wak qhariwan kasaraku chayqa, wasanchanmi, nispa.
- 13 Hinan Jesuspa llamiykunanpaq wawakunata pusamurqanku. Yachachisqankunataq ichaqa, wawakuna pusamuqkunata phiñarikurqanku.
- 14 Chayta rikuspantaq, Jesusqa phiñakurqan. Hinan paykunata nirqan: — Diospa qhapaq suyunqa, wawakuna hina kaqkunapaqmi. Chayrayku, hinalla wawakunaqa ñoqaman hamuchunku. Amataq paykunataqa hark'aychischu.
- 15 Cheqaqtan niykichis: 'Huk wawa hina, Diospa qhapaq suyunta mana chaskiqqa, manapunin hayk'aqpas chayman haykunqachu,' nispay, nispa.
- 16 Hinaqtinmi Jesusqa wawakunata oqllaykukuspa, makinta paykuna pataman churaykurqan. Hinan saminchaykurqan.
- 17 Ñanninta rinanpaq lloqsimushaqtintaq, huk runaqa phawaylla payman hamurqan. Hinan chay runaqa, Jesuspa ñawpaqenpi qonqoriykukuspan tapukurqan: —Allin Yachachikuq, ¿wiñay kawsay erensiata chaskinaypaqri, imataq ruwasaq? nispa.
- 18 Jesustaq payta nirqan: —¿Imanaqtintaq, 'allin,' nispari niwanki? Manan pipas allinqa kanchu. Aswanpas sapan Diosllapunin.
- 19 Qanqa kamachikuykunataqa yachankin: Aman wasanchankichu, aman runata wañuchinkichu, aman suwakunkichu, aman runamasiykita yanqa qasinmanta tumpankichu, aman q'otuspa suwakunkichu, taytaykitapas, mamaykitapas allinpaq qhawarinki, nispa. (Éxo. 20:12-16; Deut. 5:16-20)
- 20 Paytaq ichaqa, kutichispa nirqan: —Yachachikuq, llapan chaykunataqa, wayna kasqaymantapacharaqmi hunt'arqani, nispa.
- 21 Hinaqtinmi Jesusqa qhawaykuspan, payta munaykukurqan. Hinan nirqan: —Hukmi ruwanayki kashanraq. Riy, hinaspa llapan kaqniykikunata bendespa, wakchakunaman qomuy. Hinan, hanaq pachapi, qhapaq kay kapusunki. Krusniykita hap'ispataq hamuy, hinaspataq qatikamuway, nispa.
- 22 Chay runaqa, askha kaqniyoqmi karqan. Chayraykun, chay simita uyarispa llakikurqan. Hinan khuyay ripurqan.
- 23 Muyuriqninta qhawarispantaqmi Jesusqa yachachisqankunata nirqan: — Sinchi sasatapunin qhapaqkunaqa, Diospa qhapaq suyunman haykunqaku, nispa.
- 24 Hinan Jesuspa nisqanwan, yachachisqankunaqa yuyayninkupi mana kabesqa kasharqanku. Jesustaq ichaqa, wakmanta kutichispan nirqan: — Wawallaykuna, qhapaq kaykunapi sonqo churaqkunapaq, Diospa qhapaq suyunman haykuyninga sinchi sasapunin.

- ²⁵ Diospa qhapaq suyunman huk qhapaq runaq haykunanmantaqa, yawriq ninrinta huk kamelloq suskhuyninmi aswan atikuq kanman, nispa.
- ²⁶ Paykunataq ichaqa, aswantaraq utirayaspanku, paykunapurapi ninakurqanku: —¿Pitaq qespikuytari atinman? nispanku.
- ²⁷ Hinan Jesusqa, paykunata qhawarispan, nirqan: —Runakunapaqqa mana atikuqmi. Diospaqmi ichaqa, atikullanpuni. Payqa tukuy imaymanakunatapas atillanpunin, nispa.
- ²⁸ Pedrotaq Jesusta niyta qallarirqan: —Qhawariy, ñoqaykuqa tukuy imaymanakunatan saqemurqayku. Hinan qanta qatikamurqaykiku, nispa.
- ²⁹ Jesustaq kutichispan nirqan: —Cheqaqtan niykichis: 'Pipas wasinta, otaq wawqenkunata, otaq panankunata, otaq taytanta, otaq mamanta, otaq esposanta, otaq wawankunata, otaq chakrankunata, ñoqarayku, hinallataq allin willakuyrayku saqemuqkunaqa kankun.
- ³⁰ Chay saqemuqkunaqa, kunan tiempopin pachak kutita chaskinqaku. Wasikunatapas, wawqekunatapas, panakunatapas, mamakunatapas, wawakunatapas, hinallataq chakrakunatapas qatiykachaykunawanmi chaskinqaku. Hamuq p'unchaykunapitaqmi, wiñay kawsayta chaskinqaku.
- ³¹ Ichaqa, askha ñawpaqpi kaqkunam, qhepapi kanqaku. Qhepapi kaqkunataqmi, ñawpaqpi kanqaku,' nispay, nispa.
- ³² Ñanninta purishaspankun, Jerusalén Ilaqtaman wichasharqanku. Jesustaqmi paykunaq ñawpaqenkuta risharqan. Hinan paykunaqa, yuyayninkupi mana kabesqa kasharqanku. Hinallataq Jesusta mancharisqa qatikusharqanku. Jesustaqmi wakmanta chunka iskayniyoq yachachisqankunata sapaqman pusarqan. Hinan imakunatachus payta ruwanqaku, chaymanta paykunaman willayta qallarirqan.
- ³³ Nirqantaq: —Qhawariychis, Jerusalén Ilaqtamanmi wichashanchis. Hinan Runaq Churinta umalliq saserdotekunaman, kamachikuy simita yachachiqkunamanwan hap'ichinqaku. Wañunanpaqmi huchachanqaku. Mana-judío runakunaq makinkumanwanmi hap'ichinqaku.
- ³⁴ Paytan asipayanqaku, soq'aykunqaku, thoqaykunqaku, hinallataq wañuchinqaku. Kinsa p'unchaymantataqmi ichaqa, kawsarimpunqa, nispa.
- ³⁵ Hinaqtinmi, Zebedeoq churinkuna Jakobo, Juanpiwan, Jesusman asuykuspa nirqanku: —Yachachikuq, imatachus mañakusqaykiku, chaytan qowanaykikuta munayku, nispanku.
- ³⁶ Jesustaq paykunata nirqan: —¿Imatan qankunapaq ruwapunayta munankichis? nispa.

- 37** Paykunataq nirqanku: —K'ancharishaq qhapaq kayniyki, hukniykuta paña ladoyki, hukniykutataq lloq'e ladoyki tiyaykuchiwanykikutun munayku, nispanku.
- 38** Hinaqtinmi Jesusqa, paykunata nirqan: —Qankunaqa manan imachus mañakuwasqaykichista yachankichischu. ¿Ñoqay ukyasqay basomanta ukyayta atiwaqchischu? Otaq, ¿ñoqay chaskisqay bautismota chaskiyta atiwaqchischu? nispa.
- 39** Paykunataqmi nirqanku: —Atiykumanmi, nispanku. Jesustaq paykunata nirqan: —Cheqaqtapunin qankunaqa, ñoqay ukyasqay basomantapas ukyankichis. Hinallataq ñoqay bautisakusqay bautismowanpas bautisasqa kankichis.
- 40** Ichaqa paña ladoypi, hinallataq lloq'e ladoypi tiyaykunaykichismanta niyqa, manan ñoqamanchu tupawan. Aswanpas, pikunapaqchus wakichisqa kashan, paykunamanmi qosqa kanqa, nispa.
- 41** Chunkantin yachachisqankunataq chayta uyarispanku, Jakobopaqwan, Juanpaqwan phiñakuyta qallarirqanku.
- 42** Jesustaq ichaqa, paykunata waqyaspan nirqan: —Mana-judío runakunaq allin reqsisqa kamachikuqninkun paykunapi munaychakunku. Hinallataq paykunaq allinpaq qhawarisqankunapas paykunapurapi kamachikuyniyoc kanku. Chaykunataqa yachankichismi.
- 43** Qankunapurapin ichaqa, mana chay hinachu kanqa. Aswanmi pillapas allinpaq qhawarisqa kayta munan chayqa, qankunapurapi serbiqniykichis kanqa.
- 44** Hinallataq, pillapas qankunapurapi ñawpaq kaq kayta munan chayqa, llapaq kamachinmi kanqa.
- 45** Runaq Churinga, manan serbichikunanpaqchu hamurqan. Aswanpas serbinanpaq, hinallataq kawsayninta qospa, askha runakunata rantipapunanpaqmi hamurqan, nispa.
- 46** Hinan Jerikó llaqtaman chayamurqanku. Hinaspataq Jesusqa yachachisqankunawan, hinallataq ancha askha runakunapiwan kuska, Jerikó llaqtamanta lloqsisharqanku. Hinaqtinmi Timeoq churin ñawsa Bartimeoqa ñan patapi mañapakuspa tiyasharqan.
- 47** Nazaret llaqtayoq Jesuspa pasashasqanta uyarispantaqmi, Bartimeoqa qapariyta qallarirqan. Nirqantaq: —¡Davidpa Churin Jesús, yanapaykuway! nispa.
- 48** Askha runakunan upallananpaq phiñarirurqanku. Paytaq ichaqa, aswan-aswantaraq qaparirqan: —¡Davidpa Churin, yanapaykuway! nispa.

⁴⁹ Hinaqtinmi Jesusqa sayaykuspan, chay ñawsa runata waqyamunankupaq kamachikurqan. Waqyamuspataq, nirqanku: —Kallpachakuy, hinallataq sayariy. Jesusmi waqyashasunki, nispanku.

⁵⁰ Hinaqtinmi payqa, kapanta wikch'uspa, sayarirqan. Hinan Jesusman hamurqan.

⁵¹ Kutichispantaq, Jesusqa payta nirqan: —¿Ima ruwapunaytan munanki? nispa. Ñawsa runataq nirqan: —Raboní, qhawarichiwanyaitan munani, nispa.

⁵² Jesusta payta nirqan: —Ripuy. Iñiyki qhaliyachisunki, nispa. Kasqan ratutaq, payqa qhawarispán, rikupurqanpacha. Hinan ñanninta, Jesusta qatikurqan.

Marcos 11

¹ Jerusalén llaqtaman qayllaykushaspankutaqmi, Olibos orqoq chimpanpi, Betfagé llaqtaq, hinallataq Betania llaqtaq qayllankunaman chayaraqanku. Hinan Jesusqa, iskay yachachisqankunata kacharqan.

² Paykunataq nirqan: —Haqay chimpa llaqta kantuman rirqoychis. Chayman haykuspaykichismi, malta asnochata watasqata tarinkichis. Chay asnochapiqa manan pipas sillakurqanraqchu. Paskarqamusyataq aysaramunkichis.

³ Sichus pipas nisunkichis: ‘¿Imanaqtinmi chayta ruwashankichis?’ nispa chayqa, ninkichismi: ‘Señormi sillakunanpaq neselitashan. Kasqan ratutaqmi kayman kutichimpunqa,’ nispaykichis, nispa.

⁴ Paykunataqmi rirqanku. Hinan punku hawa kallepi, malta asnochataqa watasqata tarirqanku. Hinan paykunaqa asnochata paskarqanku.

⁵ Wakin chaypi kaqkunataqmi, yachachisqankunata nirqanku: —¿Imapaqmi chay malta asnochata paskashankichis? nispanku.

⁶ Yachachisqankunataqmi, Jesusqa imaynatachus kamachirqan, chay hinatapuni nirqanku. Hinaqtinmi aysachimullarqanku.

⁷ Hinan Jesuspa kasqanman malta asnochata aysamurqanku. P'achankuwan karunaykuqtinkutaq, Jesusqa sillaykukurqan.

⁸ Hinan askha runakuna p'achankuta ñanman mast'arqanku. Wakinkunataqmi, mallkikunaq k'allmankunata wit'uspanku ñanman mast'allarqankutaq.

⁹ Hinan ñawpaqenta riqkunaqa, hinallataq qhepanta riqkunapas qaparirqanku: ¡Hosanna! ¡Señorpa sutinpi hamuqqa saminchasqapuni kachun!

¹⁰ ¡Taytanchis Davidpa qhapaq suyun, Señorpa sutinpi hamuqqa, saminchasqa kachun! ¡Hanaq pachakunapi Hosanna! nispanku. (Sal. 118:26)

¹¹ Hinan Jesusqa, Jerusalén llaqtaman, hinallataq Dios yupaychana wasiman haykurqan. Hinaspataq, llapa muyuriqninta qhawarirqan.

Rasphiyaykushaqtinñataq Jesusqa, chunka iskayniyoq yachachisqankunapiwan Betania Ilaqtaman rirqanku.

¹² Qhepantin p'unchaytataq, Betania Ilaqtamanta Iloqsimuqtinku, Jesusqa yarqachikurqan.

¹³ Hinan karullamantaraq rap'isapa igos sach'ata rikururqan. Hinaqtinmi imallatapas tarinanpaq qhawaykuq asuykurqan. Sach'aq kasqanmanmi chayarqan. Igospa mana rurunan tiempo kasqanraykutaqmi, mana ima rurutapas tarirqanchu. Aswanpas rap'ikunallatan tarirqan.

¹⁴ Hinaqtinmi Jesusqa, chay igos sach'ata nirqan: —Amaña hayk'aqpas pipas ruruykita mikhuchunchu, nispa. Hinan yachachisqankunaqa chay nisqanta uyarirqanku.

¹⁵ Hinan Jerusalén Ilaqtaman chayarqanku. Jesustaq Dios yupaychana wasiman haykuspa, chaypi qhatuqkunatapas, rantiqkunatapas hawaman qarqoyta qallarirqan. Hinallataq qolqe kambiaqkunaq mesankunatapas, palomata bendiqkunaq tiyanankunatapas wikaparqan.

¹⁶ Manataqmi Jesusqa Dios yupaychana wasiq ukhunta pitapas ima serbisiokunatapas apanankuta munarqanchu.

¹⁷ Hinan paykunaman yachachispa nirqan: —Qelqaqa ninmi: 'Ñoqaq wasiyqa, llapan suyukunaq Diosman parlananku wasi, nispa sutichasqan kanqa. (Isa. 56:7) Qankunataq ichaqa, q'aru suwakunaq mach'ayninman tukurachipusqankichis,' nispa. (Jer. 7:11)

¹⁸ Hinaqtinmi, Ilaqtantin runakunaqa, paypa yachachikuyninmanta utirayarqanku. Hinallataq kamachikuy simita yachachiqkunapas, umalliq saserdotekunapiwan Jesuspa nisqanta uyarispa, payta manchakurqanku. Chayraykun imaynallanmantapas wañuchinankupaq maskhasharqanku.

¹⁹ Rasphiyaykushaqtinñataqmi, Jesusqa Ilaqtamanta Iloqsipurqan.

²⁰ Qhepantin p'unchaytaq tutallamanta, chayninta rishaspanku, chay igos sach'ata saphinmantapacha ch'akisqata rikurqanku.

²¹ Hinan Pedroqa yuyariruspan, Jesusta nirqan: —¡Rabí, qhawariy! Ñakasqayki igos sach'aqa ch'akirqapusqan, nispa.

²² Jesustaq paykunaman kutichispa nirqan: —Diospi iñiychis.

²³ Cheqaqtan niykichis: 'Pipas kay orqota sonqonpi mana iskayaspas, aswanpas iñillaspanpuni ninman: "Achhuriy, hinaspa mama-qochaman wikch'uykukuy," nispan, chayqa, chay nisqanqa ruwasqan kanqa,' nispay.

²⁴ Chay hinaqa, nillaykichistaqmi: 'Diosman parlasqaykichispi, tukuy mañakusqaykichista chaskisqaykichistaña hina iñinkichis chayqa, chaskinkichismi,' nispay.

²⁵ Sayaykuspa Diosman parlashaqtiykichis, sichus runamasiykiq kontranpi sonqoykichispi imallapas kashanraq chayqa, pampachaychis. Chay hinapin, qankunaq hanaq pachapi kashaq Yayaykichispas, huchaykichiskunata pampachallasunkichistaq.

²⁶ Ichaqa, manachus qankuna pampachankichis chayqa, hanaq pachapi kashaq Yayaykichispas huchaykichiskunata manallataqmi pampachasunkichischu, nispa.

²⁷ Hinan wakmanta Jerusalén Ilaqtaman kutimurqanku. Dios yupaychana wasipi Jesús purishaqtintaqmi, umalliq saserdotekuna, kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq kurak runakuna payman chayamurqanku.

²⁸ Hinan Jesusta nirqanku: —¿Ima kamachikuyniyuq kaywantaq kaykunatari ruwanki? ¿Pitaq kaykunata ruwanaykipaq kamachikuyniyuq kaytari qorqasunki? nispanku.

²⁹ Hinaqtinmi Jesusqa, paykunaman kutichispa nirqan: —Ñoqapas huk tapukuyta qankunata tapullasqaykichistaq. Ichaqa sichus kutichiwankichis chayqa, ñoqapas, ima kamachikuyniyuq kaywanchus kaykunata ruwani, chayta nillasqaykichistaq.

³⁰ ¿Juanpa bautismonri, hanaq pachamantachu, icha runakunamantachu karqan? Kutichipaychis, nispa.

³¹ Hinaqtinmi paykunaqa paykunapurallapi rimanakurqanku: —Sichus nisunchis: ‘Hanaq pachamantan,’ nispa chayqa, payqa ninqan: ‘¿Imanaqtintaq mana paytari kreerqankichischu?’ nispanku.

³² Ichaqa sichus nisunchis: ‘Runakunallamantan,’ nispa chayqa, jimaraqchá kanman! nispanku. Juanqa cheqaqmantapuni Diospa rantinpi rimaq kasqantan Ilaqtantin runakuna kreerqanku. Chaymi paykunaqa, Ilaqtantin runakunata manchakurqanku.

³³ Hinaqtinmi paykunaqa, Jesusman kutichispa nirqanku: —Manan yachaykuchu, nispanku. Hinan Jesusqa paykunaman kutichispa nirqan: —Ñoqapas, manallataqmi ima kamachikuyniyuq kaywanchus kaykunata ruwani, chayta nisqaykichischu, nispa.

Marcos 12

¹ Hinaqtinmi Jesusqa, rikch'anachiykunapi paykunaman rimaykuyta qallarirqan: —Huk runan, ubas chakrata llank'arqan. Kanchawantaqmi muyurqachirqan. Ubas sarunatapas t'oqorqan. Hinallataq chakra qhawana torretapas ruwarqan. Chakra llank'aqkunaman chakranta arrendaspantaq, karu Ilaqtata ripurqan.

- ² Ubas pally tiempo chayamuqtintaq, chakrayoqqa chakra llank'aqkunaman huk kamachinta kacharqan. Llank'aqkunamanta ubas chakraq rurusqan tupaqninta chaskimunarpaqmi kacharqan.
- ³ Paykunataq ichaqa, chay kamachita hap'ispanku, maqaykurqanku. Hinaspataq mana imallayoqta qatirparipurqanku.
- ⁴ Chakrayoqqa, wakmanta huk kamachinta paykunaman kachallarqantaq. Paykunataq ichaqa, rumiwan ch'aqeykuspanku, umanta k'irirqanku. K'amiykuspataq qatirparipurqanku.
- ⁵ Hinan chakrayoqqa wakmanta huknin kamachintapas kachallarqantaq. Paytañataq wañuchirqanku. Askha hukkunatapas kachallarqantaq. Llank'aqkunataqmi ichaqa, wakinkunata maqaykurqanku. Wakinkunataq wañuchirqanku.
- ⁶ Chakrayoqpan huk munasqan churillanña kasharqan. Hinan paytapas qhepallataña paykunaman kachallarqantaq. Nirqantaq: 'Churiytaqa, respetaykunqakupunin,' nispa.
- ⁷ Chay chakra llank'aqkunataqmi ichaqa, paykunapurapi ninakurqanku: 'Kayqa erensiata chaskiqmi. Hamuychis, hinaspa wañuchisunchis. Chay erensiantaq, ñoqanchispaq kapunqa,' nispanku.
- ⁸ Hinan hap'ispanku wañuchirqanku, hinaspataq ubas chakramanta wikch'upurqanku.
- ⁹ ¿Imataq ubas chakrayoq wiraqochari paykunata ruwanqa? Hamuspanmi, chay chakra llank'aqkunata wañuchinqa. Hinan ubas chakranta hukkunaman qopunqa.
- ¹⁰ ¿Manachu Qelqata ñawincharqankichis? Qelqata ninmi: 'Perqaqkunaq rumi wikch'upusqankun, eskina hap'iq teqsi-rumi kapurqan.
- ¹¹ Kikin Señormi chaytaqa ruwarqan. Ñoqanchis rikuqtinchistaqmi, manaraq yuyayninchismanpas kabenchu,' nispan, nispa. (Sal. 118:22-23)
- ¹² Chay rikch'anachiypin Jesusqa paykunamanta rimarqan. Chaytan paykunaqa yacharqanku. Chayraykun, umalliq saserdotekuna, kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq kurak runakunapiwan, Jesusta imaynanmantapas hap'irqoytapuni munasharqanku. Ichaqa chay askha runakunata manchakuspankutaqmi, Jesusta saqerparispa ripurqanku.
- ¹³ Hinaqtinmi, ima simillapipas hap'irgonankupaq, wakin fariseokunatawan, Herodesta qatikuqkunatawan Jesusman kachamurqanku.
- ¹⁴ Jesuspa kasqanman chayamuspankutaq, payta nirqanku: —Yachachikuq, cheqaq runa kasqaykitaqa, hinallataq mana pimanpas sayapakuq kasqaykitaqa yachaykun. Manan qanqa runakunaq rikch'aynintachu qhawanki. Aswanpas, cheqaq kaqwanmi Diospa ñanninta yachachinki.

Kamachikuy Simiman hinaqa, ¿rey Cesarman tributo qolqe pagayniyku allinchi, icha manachu allin? ¿Pagasaqkuchu, ichari amachu pagasaqku? nispanku.

15 Hinaqtinmi Jesusqa, paykunaq iskay-uya kasqankuta entiendispa, paykunata nirqan: —¿Imanaqtinmi wateqawankichis? Huk denario qolqeta qhawanaypaq apamuwaychis, nispa.

16 Paykunataq apamurqanku. Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —¿Piqpa rikch'aynintaq, hinallataq piqpa sutintaq kay qolqepiri qelqasqa kashan? nispa. Paykunataq Jesusta nirqanku: —Rey Cesarpan, nispanku.

17 Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Cesarpa kaqtaqa, Cesarman qopuychis. Diospa kaqtataq, Diosman qopuychis, nispa. Hinan Jesusmanta yuyayninkupi mana kabesqa kasharqanku.

18 Hinaqtinmi, Jesuspa kasqanman saduseokuna hamurqanku. Paykunaqa ninkun: —Kawsarimpuyqa manan kanchu, nispa. Hinan Jesusta tapurqanku

19 Nirqankutaq: —Yachachikuq, Moisesmi qelqapuwarqanku: ‘Sichus huk runaq wawqen wañukapuspan, esposanta saqepun, manataq wawanku kanmanchu chayqa, wawqenmi chay warmiwan kasarapunka. Hinan wawqenpa mirayninta hatarichinqa,’ nispa.

20 Qanchis wawqekunan karqanku. Ñawpaq kaqmi esposayoq karqan. Hinan mana wawayoq kashaspallaraq wañukapurqan.

21 Iskay kaq wawqenñataq chay warmiwan kasarapunkan. Hinaspan mana wawayoq kashaspallaraq wañukapullarqantaq. Kinsa kaq wawqenwanpas, chay hinallataqmi karqan.

22 Chay hinan, qanchisnintin wawqekunaqa chay warmiwan kasarapunkan. Manataq wawankuqa karqanchu. Llapankuq wañukapusqanku qhepatataq, warmipas wañukapullarqantaq.

23 Chay warmiqa, qanchisnintin wawqekunaq esposankun karqan. Chay hinaqa, ¿kawsarimpuy p'unchaypi kawsarimpuqtinkuri, mayqenninkuq esposantaq kanqa? nispanku.

24 Jesustaq paykunaman kutichispa nirqan: —Qankunaqa manan Diospa Qelqakunata, nitaq Diospa atiyntapas reqsinkichischi. Chaymi qankunaqa pantasqa kashankichis.

25 Wañusqakuna kawsarimpuqtinkuqa, manan kasarapunkakuchu, nitaq kasarapunkakuchu. Aswanpas, hanaq pachapi angelkuna hinan kanqaku.

26 Moisespa qelqasqan qelqapin, Diosqa t'ankar ukhumanta wañusqakunaq kawsarimpunanmanta rimaykurqan. Paymi nirqan: ‘Ñoqan Abrahampa Diosninpas, Isaakpa Diosninpas, hinallataq Jakobpa Diosninpas kani,’ nispa. (Éxo. 3:6) ¿Manachu chayta ñawincharqankichis?

- 27 Diosqa manan wañusqakunaq Diosninchu, aswanpas kawsashaqkunaq Diosninmi. Chay hinapin qankunaqa, sinchi pantasqapuni kashankichis, nispa.
- 28 Kamachikuy simita yachachiqkunaq hukninmi, churanakusqankuta uyarispa, Jesusman asuykurqan. Hinan Jesuspa allinta kutichisqanta reparaspa, payta tapurqan: —¿Mayqen kamachikuytaq llapanmanta ñawpaq kaqri? nispa.
- 29 Jesusta payman kutichirqan: —Llapan kamachikuymanta ñawpaq kaq kamachikuyqa ninmi: ‘Israel llaqtamanta runakuna, uyariychis. Señor Diosninchisqa ch'ulla Señorllapunin.
- 30 Señor Diosniykitan tukuy sonqoykiwan, tukuy almaykiwan, tukuy yuyayniykiwan, tukuy kallpaykiwan ima munakunki,’ nispan. (Deut. 6:4-5) Ñawpaq kaq kamachikuyqa chaymi.
- 31 Chay ancha chaniyoq iskay kaq kamachikuytaqmi nin: ‘Runamasiykitan qan kikiykita hinapuni munakunki,’ nispa. (Leb. 19:18) Chay iskaynin kamachikuykunamanta, huk aswan chaniyoq kamachikuyqa manan kanchu, nispa.
- 32 Hinan kamachikuy simita yachachiqqa, Jesusta nirqan: —Yachachikuq, cheqaqtapunin allinta ninki. Diosqa ch'ullallan. Manataqmi paymanta hukqa kanchu.
- 33 Hinallataq, Diosta tukuy sonqowan, tukuy yuyaywan, tukuy almawan, tukuy kallpawan munakuymi aswantaqa balen. Hinallataq pay kikinta hina, runamasinta munakuymi, Diospaq llapallan animalkunata rughachiykunamantapas, sakrifisiokunamantapas aswantaqa balen, nispa.
- 34 Jesustaq chay runaq allin yachaywan kutichisqanta rikuspan, payta nirqan: —Diospa qhapaq suyunmantaqa, manan karupichu kashanki, nispa. Hinan manaña pipas paytaqa tapupayarqanñachu.
- 35 Hinan Jesusqa Dios yupaychana wasipi yachachishaspa nirqan: — ¿Imaynataq, kamachikuy simita yachachiqkunari, Cristoqa Davidpa Churinmi ninku?
- 36 Davidqa, pay kikinmi, Santo Espírituq chawpinta nirqan: ‘Señormi, Señorniyta nirqan: “Awqaykikunata chakiykiq pachanman churanaykama, paña ladoypi tiyaykuy,’ nispan, nispa. (Sal.110:1)
- 37 David kikinmi, Señor nispa sutiyan. ¿Chay hinataq chayri, imaynataq paypa churinga kanman? nispa. Hinan ancha askha runakunaqa makilla uyarirqanku.
- 38 Hinan, Jesusqa yachachispa nirqan: —Kamachikuy simita yachachiqkunamanta kuidakuychis. Paykunaqa, pampakama p'achawan p'acharukuspa, puriykachaytan munanku. Hinallataq, plasakunapipas runakunaq napaykunankutan munanku.

³⁹ Judío runakunaq huñukunanku wasipipas, hinallataq hatun mikhuykunapipas, allin kaq tiyanakunallapin tiyaykuyta munanku.

⁴⁰ Paykunaqa, biudakunaq wasinkutapas q'arunkun. Hinallataq unayta Diosman parlaqmi tukunku. Paykunan aswan huchachasqaqa kanqaku, nispa.

⁴¹ Ofrenda churanaq qayllanpin Jesusqa tiyasharqan. Hinan payqa, imaynatachus runakuna ofrenda churanaman qolqeta churashasqankuta qhawasharqan. Askha qhapaq runakunataq, askha qolqeta churasharqanku.

⁴² Hinan, huk wakcha biudapas chayamurqan. Paymi, pisi balorniyok kobremanta iskay qolqechakunata churaykurqan. Chay qolqechakunaqa, huk kuadrante qolqeq balorninmi karqan.

⁴³ Jesustaqa yachachisqankunata waqyaspan nirqan: —Cheqaqtan niykichis: 'Kay wakcha biudan, llapa runakunaq, ofrenda churasqankumanta aswantaraqqa churaykun,' nispay.

⁴⁴ Llapan runakunaqa, puchuqllanmantañan churanku. Kay warmitaqmi ichaqa, wakcha kayninpi llapan kaqninta, tukuy kawsananpaq kaqta churaykun, nispa.

Marcos 13

¹ Jesusqa Dios yupaychana wasimanta lloqsimpushaqtintaq, huknin yachachisqanqa payta nirqan: —¡Yachachikuq, kay hina niraq rumikunatapas, hinallataq kay hina niraq wasikunatapas, qhawariy! nispa.

² Jesustaqa payman kutichispa nirqan: —¿Kay hatuchachaq wasikunata rikushankichu? Kaypiqa, manan rumipas rumi patapi qhepanqachu. Aswanpas llapallanmi thunisqa kanqa, nispa.

³ Dios yupaychana wasiq chimpan Olibos orqopin Jesusqa tiyasharqan. Hinan Pedro, Jakobo, Juan, hinallataq Andrespiwan sapaqllapi payta tapurqanku.

⁴ Nirqankutaq: —¿Hayk'aqtaq chay imaymanakunari hunt'akunqa? ¿Tukuy chay imaymanakuna hunt'akunanpaqña kashaqtinri, ima señaltaq kanqa? Chayta niwayku, nispanku.

⁵ Jesustaqa paykunaman kutichiyta qallarirqan: —Kuidakuychis. Ama piwanpas q'otuchikuychischu.

⁶ Askha runakunan ñoqaq sutiypi hamunqaku. Ninqakutaq: 'Ñoqan Cristoqa kani,' nispanku. Chay hinapin, askha runakunata q'otunqaku.

⁷ Ichaqa, maypachachus awqa tinkuykunamanta, hinallataq awqa tinkuy rimaykunamanta uyarinkichis chayqa, aman mancharikunkichischu. Chaykunaq pasananga chay hinapunin kanan. Chaywanpas ichaqa, manaraqmi p'uchukayqa chayamunraqchu.

- ⁸ Huk suyun, wak suyuq kontranpi hatarinqa. Hinallataq, huk qhapaq suyupas, wak qhapaq suyuq kontranpi hatarillanqataq. Hinallataq tukuy hinantinpi pacha chhaphchikuykunapas, yarqaykunapas, ch'aqwaykunapas kanqa. Chaykunaqa nanaykunaq qallariyllanraqmi.
- ⁹ Hinaqtinmi Konsilio Sanedrín nisqa t'aaq huñukuyninkunaman qankunata hap'ichisunkichis. Hinan, judío runakunaq huñukunanku wasikunapi soq'aykusunkichis. Ñoqaraykun, kamachikuqkunaq ñawpaqenman, hinallataq reykunaq ñawpaqenkuman apasqa kankichis. Chaytaqa paykuna rikuspa yachanankupaqmi apasunkichis. Chayrayku, qankuna kikiykichista kuidakuychis.
- ¹⁰ Ñawpaqtaqa allin willakuyraqmi, llapan suyukunaman willasqapuni kanan.
- ¹¹ Kamachikuqkunaman hap'ichinasunkichispaq apasuqtiykichisqa, manan qankunachu rimaqkunaqa kankichis. Aswanpas Santo Espíritun qankunaq chawpinta rimanqa. Chayrayku, imatachus rimanaykichismantaqa ama llakikuychischu. Nitaq ñawpaqmantapaschu yuyaykuychis. Aswanpas, chay ratupiqqa, Diospa imatachus yuyaychasqanta rimaychis.
- ¹² Wawqenmi, wawqellantataq wañunanpaq hap'ichinqa. Hinallataq taytapas, wawanta hap'ichinqa. Wawakunan, taytankuq kontranpi hatarinqaku. Wañuchinankupaqtaq hap'ichinqaku.
- ¹³ Sutiyraykutaqmi, llapallan runakuna cheqnikusunkichis. Ichaqa, pichus p'uchukaykama takyaqmi, qespisqa kanqa, nispa.
- ¹⁴ Jesusqa nillaraqantaqmi: —Diospa rantinpi rimaq Danielmi, Diospa millakusqan wañuy ñak'ariyman churaq runaq hamunanmanta rimarqan. Hinallataqmi, paypa mana kanan cheqaspi sayaykunanmanta rimarqan. (Dan. 9:27; 11:31; 12:11) Pipas chayta ñawinchaqqa, entiendichun. Chay hinaqa, maypachachus chay runata rikunkichis chayqa, Judea probinsiapi kashaqkuna orqokunaman ayqekuchunku.
- ¹⁵ Pipas wasi patapi kashaqqa, amaña uraykuchunñachu. Nitaq wasinmanta imallatapas horqonanpaq wasintaqa haykuchunñachu.
- ¹⁶ Hinallataq chakrapi kashaqpas, kapanta apananpaq amaña qhepamanqa kutichunñachu.
- ¹⁷ Ichaqa, jay, chay p'unchaykunapi wiksallikuq warmikunamantapas, hinallataq ñuñuq wawayoq warmikunamantapas, imaynaraq kanqaku!
- ¹⁸ Ayqekuyniykichisqa, ama paray tiempopi kananpaq Diosman parlaychis.
- ¹⁹ Haqay p'unchaykunapin, mana hayk'aq hatun ñak'ariy kasqan kanqa. Diospa kay pachata kamasqanmantapachan kunankama, chay hina hatun ñak'ariyqa mana karqanchu. Nitaqmi hayk'aqpas kanqañachu.

- 20** Señorqa manachus haqay p'unchaykunata huch'uyachinman karqan chayqa, manan pipas kawsanmanñachu karqan. Ichaqa pikunatachus payqa akllakurqan, paykunaraykun haqay p'unchaykunataqa huch'uyachirqan.
- 21** Chay hinaqa, sichus pipas nisunkichis: 'Qhawariychis, Cristoqa kaypin kashan,' nispa, otaq nisunkichis: 'Qhawariychis, haqaypin kashan,' nispa chayqa, aman kreenkichischu.
- 22** Falso cristokuna, hinallataq falso profetakunan hatarimunqaku. Atikunmanchus chayqa, Señorpa akllasqankunatawanraq pantachinankupaqmi señalkunatawan, musphana ruwaykunatawan ruwanqaku.
- 23** Ñawpaqmantañan qankunamanqa llapanta nirqaykichis. Chayrayku, ¡makilla kuidakuychis! nispa.
- 24** Nillaraqantaqmi: —Ichaqa, chay p'unchaykunapin, haqay hatun ñak'ariypa qhepantaqa, inti tutayanqa. Hinallataq killapas manaña k'anchanqañachu.
- 25** Ch'askakunapas hanaq pachamantan urmaykamunqaku. Hinan, hanaq pachapi atiykunapas chhaphchisqa kanqa. (Isa. 13:10)
- 26** Hinaqtinmi, Runaq Churinta, phuyupi hatun atiywan, hinallataq hatun k'anchariywan hamushaqta, runakunaqa rikunqaku.
- 27** Chaymantataqmi, angelninkunata kachamunqa. Hinan, teqsimuyuy tawantin k'uchunkunamanta akllakusqankunata huñumunqaku. Hallp'a pachaqa k'uchunmanta, hanaq pachaqa k'uchunkamaraq huñumunqaku.
- 28** Igos sach'amanta rikch'anachiyta yachaychis. Maypachachus k'allmankuna q'omeryamuqtin, hinallataq rap'inkunapas ch'ikchimuqtinmi, poqoy tiempo sispaykamushasqantaña yachan kichis.
- 29** Chay hinaqa, qankunapas chay imaymanakunaqa pasasqanta rikuspaykichisqa, punkuq qayllanpiña kashasqayta yachaychis.
- 30** Cheqaqtan niykichis: 'Manaraq llapan chaykuna hunt'akunankamaqa, manapunin kay p'unchay miray runakuna tukukunqachu,' nispay.
- 31** Hanaq pachapas, hallp'a pachapas tukukunqan. Simiykunan ichaqa, manapuni tukukunqachu, nispa.
- 32** Hinan nillaraqantaq: —Haqay p'unchaymantawan, oramantawanmi ichaqa, mana pipas yachanchu. Manan hanaq pachapi angelkunapas yachankuchu. Nitaq Churipas yachanchu. Aswanpas sapan Yayallan yachan.
- 33** Hayk'aqchus chay p'unchay kanantaqa, manan yachankichischu. Chayrayku, makilla qhawakuychis, rikch'ashaychis, hinallataq Diosman parlashaychis.

³⁴Imaynan huk runa karuta purinanpaq wasinta saqen. Saqespantaq kamachinkunaman imachus ruwanankuta sapankata kamachin. Hinallataq punku qhawaqtapas qhawanapq kamachillantaq. Chay hinapunin kanqa.

³⁵Hayk'aqchus wasiyuq wiraqochaq hamunantaqa manan yachankichischu. Rasphiyaykuytapas, kуска tutatapas, gallo waqaytapas, otaq tutamantantapas hamunmanmi. Chay hinaqa, rikch'ashaychis.

³⁶Qonqaylla hamuspa, ama puñushaqtachu tarinasunkichispaq rikch'ashallaychispuni.

³⁷Qankunaman nisqaytaqa, llapamanmi nini: '¡Rikch'ashaychis!' nispay, nispa.

Marcos 14

¹Iskay p'unchay qhepatataq Paskua fiesta, hinallataq mana lebadurayoq t'anta fiesta karqan. Hinan, umalliq saserdotekuna, kamachikuy simita yachachiqkunapiwan Jesusta imaynanmantapas q'otullawan hap'irqonankupaq, hinallataq wañuchinankupaq maskhasharqanku.

²Ichaqa nirqankun: —Llaqta runakuna ama ch'aqwanankupaq, fiesta p'unchaypiqa, ama kayta ruwasunchu, nispanku.

³Betania llaqtapi lepra onqoyniyoq Simonpa wasinpin, Jesusqa mesaman k'iraykuspa kasharqan. Hinan huk warmi, alabastromanta tuminchapi, ancha balorniyuq mana imawan chhaqrusqa nardomanta q'apashaq hawinata apaykukuspa, hamurqan. Tuminchata p'akispantaq chay warmiqa, q'apashaq hawinata Jesuspa umanman hich'aykuyta qallarirqan.

⁴Wakin chaypi kashaqkunataq ichaqa, phiñakuspanku paykunapura ninakurqanku: —¿Imapaqtaq chay q'apashaq hawinata usuchin?

⁵Aswanchá chay q'apashaq hawinataqa, kinsa pachak kurak denario qolqeman bendekunman karqan, hinaspataq wakchakunaman qonkuman karqan, nispanku. Hinan chay warmipaq sinchita phiñakurqanku.

⁶Jesustaq ichaqa, paykunata nirqan: —¿Imapaqtaq payta rimapayankichis? Payqa allin ruwaytan ñoqapaq ruwan. Chayrayku ama paytaqa hark'aychischu.

⁷Wakchakunaqa qankunawanpunin kashanqaku. Hinan hayk'aqchus munawaqchis chayqa, paykunapq allinta ruwapuyta atiwaqchismi. Ñoqan ichaqa, mana pasaqlachu qankunawan kashasaq.

⁸Kay warmiqa, atisqantan ruwan. P'ampasqa kanaypaqmi kuerpoyta ñawpaqmantaña hawirqon.

- ⁹ Cheqaqtapunin niykichis: ‘Kay allin willakuyqa, maypipas kay pachantinpi willasqa kanqa chayqa, kay warmiq ruwasqanpas willasqallataqmi kanqa. Paymanta yuyarinankupaqmi willasqa kanqa,’ nispay, nispa.
- ¹⁰ Hinaqtinmi, chunka iskayniyoq yachachisqanmanta huknin Judas Iskarioteqa, umalliq saserdotekunaq makinman Jesusta hap'ichinanpaq paykunaman rirqan.
- ¹¹ Umalliq saserdotekunataqmi, chayta uyarispanku, kusikurqanku. Hinan Judasman qolqeta qonankupaq rimanakurqanku. Hinaqtinmi, Judasqa, imaynallanmantapas hap'ichinanpaq maskhasharqan.
- ¹² Mana lebadurayyoq t'anta fiestaq ñawpaq kaq p'unchayninmi karqan. Chay p'unchaypin Paskua borregota nak'aspa haywaqku. Yachachisqankunataq Jesusta nirqanku: —¿Paskua mikhunata mikhunaykipaqri, maypi wakichimunaykutataq munanki? nispanku.
- ¹³ Jesustaq iskay yachachisqankunata kachaspa nirqan: —Llaqtata riychis. Hinan p'uyñupi unuta apashaq huk runawan tupankichis. Paytataq qatikunkichis.
- ¹⁴ Maymanchus chay runa haykuqtinmi, wasiyoq wiraqochata ninkichis: ‘Yachachikuqmi nin: “¿Mayqen wasitaq yachachisqaykunawan Paskua mikhuna mikhunaypaqri kashan?” nispan,’ nispaykichis.
- ¹⁵ Paymi hatun altos wasita allichasqataña rikuchisunkichis. Chaypi ñoqanchispaq wakichimunkichis, nispa.
- ¹⁶ Yachachisqankunataqmi, lloqsispanku llaqtaman haykurqanku. Imaynatachus Jesusqa nirqan, chay hinatapunitaq tarirqanku. Hinan Paskua mikhunata wakichirqanku.
- ¹⁷ Rasphiyaykushaqtinñataq, Jesusqa chunka iskayniyoq yachachisqankunapiwan rirqanku.
- ¹⁸ Mesapi tiyaykuspanku mikhushaqtinkutaq, Jesusqa nirqan: —Cheqaqtapunin niykichis: ‘Qankunamanta hukniykichismi hap'ichiwanaqa. Payqa, ñoqawan kuskan mikhushan,’ nispay, nispa.
- ¹⁹ Hinaqtinmi, llakikuywan sapanka hukninku niyta qallarirqanku: —¿Ñoqachu kasaq? nispanku. Hukpas nillaraqantaq: —¿Ñoqachu kasaq? nispa.
- ²⁰ Jesustaqmi paykunaman kutichispa nirqan: —Chunka iskayniyoq yachachisqaykunamanta mayqenchus ñoqawan kuska p'ukuman t'antata challpuqmi, hap'ichiwanaqa.
- ²¹ Cheqaqtapunin, Runaq Churinga, imaynan paymanta qelqasqa kashan, chayman hinapuni rishan. Ichaqa, ¡Ay haqay Runaq Churinta hap'ichiqnin runamanta, imaynaraq kanqa! Sichus haqay runa mana nasenmanchu karqan chayqa, aswan allinmi paypaq kanman karqan, nispa.

- 22** Mikhushaspankutaq, Jesusqa t'antata hap'iykuspa samincharqan. Hinan t'antata phakmispan paykunaman rakirqan. Nirqantaq: —Hap'iychis, hinaspa mikhuyschis. Kayqa kuerpoymi, nispa.
- 23** Hinan, kopatapas hap'illarqantaq. Grasiasta qospantaq, paykunaman qorqan. Llapankutaqmi chay kopamanta ukyarqanku.
- 24** Hinan Jesusqa yachachisqankunata nirqan: —Kayqa mosoq rimanakuy yawarniyimi. Kay yawarniyimi askha runakunarayku hich'akun.
- 25** Cheqaqtan niykichis: 'Haqay p'unchay Diospa qhapaq suyunpi mosoq ubaspa rurunmanta ukyanaykaman, manapuniña aswantaqa ukyasaqñachu,' nispay, nispa.
- 26** Dios yupaychana takita takispankutaq, Olibos orqoman lloqsirqanku.
- 27** Hinaqtinmi, Jesusqa paykunata nirqan: —Ñoqaraykun, kunan tuta llapallaykichis misk'akunkichis. Qelqasqan kashan: 'Michiqtan k'irisaq, hinan obhakunaqa ch'equerichisqa kanqaku,' nispan. (Zak. 13:7)
- 28** Kawsarimpusqay qhepatataqmi ichaqa, qankunaq ñawpaqeykichista Galilea probinsiaman risaq, nispa.
- 29** Hinaqtinmi Pedroqa, Jesusta nirqan: —Llapankuña misk'akunqaku chaypas, ñoqaqa manapunin misk'akusaqchu, nispa.
- 30** Jesustaqmi payta nirqan: —Cheqaqtan niyki: 'Kunanmi kay tuta, manaraq iskay kutita gallo waqamushaqtin, qanqa kinsa kutita mananchawanki,' nispay, nispa.
- 31** Pedrotaqmi ichaqa, aswantaraq nirqan: —Qanwan wañunayña kanman chaypas, manapunin hayk'aqpas mananchasqaykichu, nispa. Chay hinallataqmi llapankupas nillarqankutaq.
- 32** Hinan Getsemaní nisqa cheqasman chayarqanku. Jesustaq yachachisqankunata nirqan: —Diosman parlamushanaykama, kaypi tiyashaychis, nispa.
- 33** Hinan Jesusqa, Pedrotaq, Jakobota, hinallataq Juantawan pusarikurqan. Hinaspan manchapakuyta, llakipakuyta ima Jesusqa qallarirqan.
- 34** Hinan paykunata nirqan: —Almaymi sinchi llakisqa wañunayashaqraq kashan. Kaypi qhepakuychis, hinaspa rikch'ashallaychispuni, nispa.
- 35** Aswanta ñawpaqman rispataq, pampapi qonqoriykukurqan. Hinan atikunmanchus chayqa, tukuy chay imaymanakuna paypi ama pasanapaq Diosman parlarqan.
- 36** Nirqantaq: —¡Abba, Yayay, tukuypas qanpaqqa atikunmi! ¡Kay kopata ñoqamanta karunchay! ¡Ichaqa ama ñoqaq munasqaychu, aswanpas qanpa munasqayki kachun! nispa.

- ³⁷ Kutimuspantaq paykunata puñushaqta tarirqan. Hinan Pedrota nirqan: — ¿Simón, puñushankiraqchu? ¿Manachu huk orallatapas makilla rikch'ayta atirqanki?
- ³⁸ Wateqayman ama urmanaykichispaq makilla rikch'aspa Diosman parlashaychis. Cheqaqtapunin espirituqa chaykunata munashan. Aycha kuerpotaqmi ichaqa, pisi-kallpayoq kashan, nispa.
- ³⁹ Paykunamantan ñawpaqman puririllarqantaq. Hinan kasqan simikunawan Diosman parlarqan.
- ⁴⁰ Ancha puñuywan atipasqan paykunaqa kasharqanku. Chayraykun Jesusqa kutimuspa, wakmanta puñushaqta paykunata tarillarqantaq. Hinan paykunaqa, mana imatapas kutichiyta atirqankuchu.
- ⁴¹ Kinsa kutinpin kutimullarqantaq. Hinan paykunata nirqan: — Puñuykuychisraq, hinallataq samaykuychisraq. Oraqa chayamunñan. Qhawariychis, Runaq Churinmi huchasapakunaq makinman hap'ichisqa kanqa.
- ⁴² ¡Sayariychis, hinaspa hakuchis! Qhawariychis. Ñoqata hap'ichiwaqniymi hamushañña, nispa.
- ⁴³ Jesús rimashallaqtinraqmi, chunka iskayniyoq yachachisqankunamanta huknin, Judas sutiyoq hamurqan. Paywan kuskataq ancha askha runakuna espadakunayoq, k'aspikunayoq ima hamullarqankutaq. Paykunaqa, umalliq saserdotequnaq, kamachikuy simita yachachiqkunaq, hinallataq kurak runakunaq kamachisqanmi hamurqanku.
- ⁴⁴ Jesusta hap'ichiq Judasmi, señalta paykunaman qosqa karqan: —Pitachus ñoqa much'aykusaq, paymi kanqa. Paytan hap'inkichis. Hinaspataq allinta kuidaspa apankichis, nispa.
- ⁴⁵ Judasqa chayaspan hinataqmi, Jesusman asuykuspan, payta nirqan: — ¡Rabí! ¡Rabí! nispa. Hinan payta much'aykurqan.
- ⁴⁶ Hinaqtinmi paykunaqa, Jesusta hap'irqankupacha.
- ⁴⁷ Chaypi kashaqkunamanta huknintaqmi ichaqa, espadanta horqokurqan. Hinan, hatun umalliq saserdoteq kamachinta espadawan waqtaspa, ninrinta qhororurqan.
- ⁴⁸ Jesustaq paykunaman kutichispa nirqan: —¿Huk q'aro suwaman hinachu, espadakunayoq, hinallataq k'aspikunayoq ñoqata hap'iwanaykichispaq lloqsimurqankichis?
- ⁴⁹ Sapa p'unchaymi ñoqaqa qankunawan Dios yupaychana wasipi yachachispaq kasharqani. Manataqmi hap'iwarqankichischi. Ichaqa Qelqakunaq hunt'akunanpaqmi, kay hinapuni kanan, nispa.

- 50 Hinaqtinmi llapan yachachisqankunaqa, Jesusta saqerparispanku, ayqekurqanku.
- 51 Ichaqa, huk waynan, q'alalla kuerponta sabanawan p'isturukuspan, Jesusta qatikurqan. Hinan chay waynata hap'irqanku.
- 52 Paytaqmi ichaqa, sabananta wikch'uspa, hap'iqninkunamanta q'alalla ayqekurqan.
- 53 Hatun umalliq saserdotemanmi Jesusta aparqanku. Hinan paywan llapan umalliq saserdotekunapas, kurak runakunapas, kamachikuy simita yachachiqkunapas huñunakurqanku.
- 54 Hinan Pedroqa, hatun umalliq saserdoteq pationkamaraq karullanta Jesusta qatikurqan. Kamachikunawan kuskataq tiyasharqan. Hinan ninapi q'oñikusharqan.
- 55 Umalliq saserdotekuna, hinallataq llapan Konsilio Sanedrinpi kaqkun, Jesuspa kontranpi imallatapas huchachaspa wañuchinankupaq maskhasharqanku. Manataqmi tarirqankuchu.
- 56 Askha runakunan Jesuspa kontranpi yanqa qasinmanta tumpaspa rimarqanku. Manataqmi ichaqa, chay rimasqanku tuparqanchu.
- 57 Hinaqtinmi wakin runakunaqa sayarispanku, Jesuspa kontranpi yanqa qasinmanta tumpaspa rimarqanku.
- 58 Nirqankutaq: —Payqa nirqanmi: 'Makiwan ruwasqa kay Dios yupaychana wasitan ñoqa thunisaq. Kinsa p'unchaypitaqmi, mana makiwan ruwasqa Dios yupaychana huk wasita hatarichisaq,' nispa niqtan ñoqayku uyarirqayku, nispanku.
- 59 Ichaqa chay hina kaqtinpas, manapunin rimasqankuqa tuparqanchu.
- 60 Hinaqtinmi hatun umalliq saserdoteqa, paykuna chawpipi sayarisan Jesusta tapurqan: —¿Imatataq kay runakunari, qanpa kontraykipi willakushanku? ¿Manachu imallatapas kutichinki? nispa.
- 61 Jesustaq ichaqa, ch'inlla karqan. Manataqmi imallatapas kutichirqanchu. Wakmanta tapuspantaqmi, hatun umalliq saserdoteqa payta nirqan: — ¿Cristochu qanri kanki? ¿Saminchasqaykuq Churinchu kanki? nispa.
- 62 Jesustaq payta nirqan: —Ñoqan kani. Hinan Runaq Churintapas, Atiyniyoqpa paña ladonpi tiyashaqta rikunkichis. Hinallataqmi, phuyu chawpipi hanaq pachamanta hamushaqtapas rikullankichistaq, nispa.
- 63 Hinaqtinmi hatun umalliq saserdoteqa, p'achanta llik'ikuspa nirqan: —¿Ima testigokunatañataq neseditanchisri?

⁶⁴ Qankunaqa, Diospa kontranpi k'arak k'amiy simikunata rimasqantaqa uyarinkichisñan. ¿Chayri, imaynataq qankunaman rikch'akusunkichis? nispa. Hinan llapallanku, Jesusqa wañuchisqapuni kananpaq huchacharqanku.

⁶⁵ Wakinkunataqmi payman thoqaykuyta, hinallataq uyantapas pakaspanku saqmayta qallarirqanku. Nirqankutaq: —¿Pin chayta ruwasunki? ¡Watuy! nispanku. Hinallataq kamachikunapas payta ch'aqlaspa, maqarqanku.

⁶⁶ Pedroqa, uray kaq patiopin kasharqan. Hinan hatun umalliq saserdoteq uywasqan huk kamachi warmi asuykurqan.

⁶⁷ Chay warmitaqmi, Pedrotta q'oñikushaqta rikurqan. Payta allinta qhawaykuspantaq nirqan: —Qanpas Nazaret llaqtayoq Jesuswanmi kasharqanki, nispa.

⁶⁸ Pedrottaq ichaqa, mananchaspa nirqan: —Manan paytaqa reqsinichu. Nitaqmi imatachus rimasqaykitapas yachanichu, nispa. Hinan payqa, hawa patioman lloqsirqan. Chayllamanmi galloqa waqamurqan.

⁶⁹ Uywasqa kamachi warmi wakmanta payta rikuruspantaqmi, chaypi sayashaqkunaman, niyta qallarirqan: —Payqa, paykunaq hukninmi, nispa.

⁷⁰ Pedrottaq ichaqa, wakmanta mananchallarqantaq. As ratullanmanmi, chaypi sayashaqkunaqa Pedrotta wakmanta nirqanku: —Qanqa, Galilea probinsiamantan kanki. Rimayniykipas paykunaq hinapunitaqmi kanpas. Chayrayku, cheqaqtapunin qanqa paykunaq hukninku kanki. nispanku.

⁷¹ Pedrottaqmi ichaqa, ñakayta, hinallataq hurayta qallarirqan. Nirqantaq: — ¡Pimantachus rimashasqaykichis chay runataqa, manapunin reqsinichu! nispa.

⁷² Hinallamanmi, galloqa iskay kutinpi waqamurqan. Pedrottaqmi, imatachus Jesuspa nisqanta yuyarirurqan. Jesusqa nisqan karqan: —Manaraq iskay kutita gallo waqamushaqtinmi, qanqa kinsa kutita mananchawanki, nispa. Chayta yuyariruspantaqmi, Pedroqa waqayta qallarirqan.

Marcos 15

¹ Hinaqtinmi, tutallamanta, umalliq saserdotequna, kurak runakuna, kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq llapan Konsilio Sanedrinpi kaqkunapas, rimanakurqanku. Jesusta t'eqespankutaq, Pilatoman hap'ichinankupaq aparqanku.

² Hinan Pilatoqa Jesusta tapurqan: —¿Qancho judío runakunaq Reynin kanki? nispa. Jesustaq kutichispa nirqan: —Qanmi ninki, nispa.

³ Hinan umalliq saserdotequnaqa, Jesusta askha imaymanamanta yanqa huchacharqanku.

- ⁴ Pilatotaqmi ichaqa, wakmanta Jesusta tapullarqantaq: —¿Manachu imatapas kutichinki? Qhawariy. Imaymanamantaraqmi qanpa kontraykipi rimashanku, nispa.
- ⁵ Chaywanpas Jesusqa, manan imatapas kutichirqanchu. Jesuspa chay mana kutichisqanmantan Pilatoqa muspharisqaraq kasharqan.
- ⁶ Paskua fiestapin, Pilatoqa mayqentachus runakunaq mañakusqankuman hina, presokunamanta hukninta kacharillaqpuni.
- ⁷ Chaypitaqmi, Barrabás sutiyoq huk runa kasharqan. Paymi, maqanakuqmasinkunawan reypa kontranpi hatarirqan. Hinan huk runata t'eqespa, wañuchisqaku karqan.
- ⁸ Hinan imaynatachus Pilatoqa paykunapaq ruwallaqpuni, chay hinata ruwananpaq, chay askha runakuna qaparispas mañakuyta qallarirqanku.
- ⁹ Pilatotaq paykunaman kutichirqan: —¿Judío runakunaq Reynintachu kacharipunayta munankichis? nispa.
- ¹⁰ Umalliq saserdotekunaq enbidiamanta Jesusta hap'ichisqankutan Pilatoqa yacharqanña.
- ¹¹ Umalliq saserdotekunataqmi ichaqa, chay askha runakunata tanqaspa nirqanku: —Aswanpas Barrabasta kacharipunanpaq Pilatota mañakuychis, nispanku.
- ¹² Paykunaman wakmanta kutichispantaq Pilatoqa nirqan: —¿Imatataq kay judío runakunaq Reynin nispa sutiyaqaykichis runatari ruwanayta munankichis? nispa.
- ¹³ Hinan paykunaqa wakmanta qaparirqanku: —¡Chakatay! nispanku.
- ¹⁴ Hinaqtiinmi Pilatoqa paykunata nirqan: —¿Ima mana allintataq payri ruwarqan? nispa. Paykunataq ichaqa, aswan kallpawanraq qaparirqanku: — ¡Chakatay! nispanku.
- ¹⁵ Hinaqtiinmi Pilatoqa, chay askha runakunaq munasqanta ruwayta munaspan, Barrabasta kacharipurqan. Jesustataq soq'aykuchispan, chakatasqa kananpaq hap'ichirqan.
- ¹⁶ Hinaqtiinmi soldadokunaqa, Pretorio nisqa patio ukhuman Jesusta apaykurqanku. Hinan llapan tropantin soldadokunata waqyachimurqanku.
- ¹⁷ Jesustataqmi sanipuka p'achawan p'achachirqanku. Kiskamanta simp'arusqa pilluwantaq umanman churaykurqanku.
- ¹⁸ Hinan napaykuyta qallarirqanku: —¡Judío runakunaq Reynin, kawsachun! nispanku.
- ¹⁹ Umantapas soqoswan p'anaykuspankun, thoqaykurqanku. Qonqoriykukuspankutaq, payta yupaychaq tukurqanku.

- 20** Jesusta asipayaspankutaq, sanipuka p'achata ch'ustipurqanku. Hinan pay kikinpa p'achanwan churapurqanku. Hinaqtinmi payta chakatanankupaq hawaman horqorqanku.
- 21** Sirene Ilaqtamanta, Simón sutiyoq runan, chakramanta hampusharqan. Payqa Alejandroq, hinallataq Rufoq taytankun karqan. Hinan Jesuspa krusninta q'epinanpaq payta kamachirqanku.
- 22** Hinan, Gólgota nispa sutiyaq cheqasman Jesusta aparqanku. Gólgota simiqa, uman tullu cheqa ninantan nin.
- 23** Mirrawan chhaqrusqa binota, ukyananpaqtaqmi Jesusman qorqanku. Paytaqmi ichaqa, mana ukyarqanchu.
- 24** Chakataspankutaqmi, imatachus sapanka hukninku apakunankupaq sortiarqanku. Chayman hinataq p'achanta rakinakurqanku.
- 25** Jesusta chakatasqanku orasqa, kinsa kaq orasmi karqan.
- 26** Hinan imamantachus huchachasqa karqan, chay qelqaqa qelqasqa karqan: JUDÍO RUNAKUNAQ REYNIN, nispa.
- 27** Jesuswan kuskatataq, iskay q'aro suwakunata chakatarqanku. Hukninta paña ladonman, huknintataq lloq'e ladonman chakatarqanku.
- 28** Chay hinapin, Qelqaq nisqanqa hunt'akurqan. Qelqataqmi nin: Kamachikuy simita mana kasukuq hina puriqkunatawanmi yupasqa karqan, nispan. (Isa. 53:12)
- 29** Hinan chayninta pasaqkuna payta k'arakta k'amirqanku. Umankuta maywikuspankutaq, nirqanku: —¡Yaw! ¿Dios yupaychana wasita thunispa, kinsa p'unchaypi hatarirachiychu qan kanki?
- 30** ¡Qan kikiykita qespichikuy! ¡Krusmantataq uraykamuy! nispanku.
- 31** Umalliq saserdotekunan, kamachikuy simita yachachiqkunawan kuska, paykunapurapi kikiyantataq asipayarqanku. Nirqankutaq: —Hukkunatan qespichirqan. Pay kikintataqmi ichaqa, mana qespichikuyta atinchu.
- 32** ¡Israel suyuq Reynin Cristo, ñoqayku rikuspa iñinaykupaq, krusmanta kunan urayamuy! nispanku. Hinan Jesuswan kuska chakatasqakunapas, payta k'amillarqankutaq.
- 33** Soqta kaq oras chayamuqtintaq, isqon kaq oraskama tukuy hallp'a pachantimpi laqha-tutayay karqan.
- 34** Hinan, isqon kaq oraspi, Jesusqa kunkayoqta qaparirqan: —¡Eloi, Eloi! ¿Lama sabaktani? nispa. Chayqa: 'Diosniy, Diosniy, ¿imanaqtinmi saqerpariwanki?' ninantan nin. (Sal. 22:1)
- 35** Chaypi wakin sayashaqkunataq, chayta uyarispa nirqanku: —Qhawariychis. Eliastan waqyakushan, nispanku.

³⁶ Huk runataqmi phawarispán, esponhata binagreman challpurqan. Hinan soqosman churaspa, ch'onqananpaq haywarqan. Nirqantaq: —Hinalla kachun. Sichus uraykachinanpaq Elías hamunqa chayqa, chayta qhawasunchis, nispa.

³⁷ Jesusta q'ichayqa, kunkayoqta qaparispán, wañukapurqan.

³⁸ Hinan Dios yupaychana wasiq kortinanqa, wichaymanta uraykama, iskayman llik'ikurqan.

³⁹ Senturión runataqmi, Jesuspa ñawpaqenpi sayasharqan. Paymi, imaynatachus Jesusqa qaparispá wañukapurqan chayta rikurqan. Hinan nirqan: —¡Kay runaqa cheqaqtapunin Diospa Churin kasqa! nispa.

⁴⁰ Hinallataqmi wakin warmikuna karullamanta qhawaspanku, chaypi kasharqanku. Paykunapurapitaqmi, Magdala Ilaqtayoq María kasharqan. Sullk'a kaq Jakoboq, hinallataq Josepa mamitanku Mariapas, Salomepas chaypin kashallarqankutaq.

⁴¹ Maypachachus Jesusqa Galilea probinsiapi kashaqtinmi, chay warmikunaqa payta qatikuspa, serbirqanku. Hinallataqmi Jerusalén Ilaqtaman, Jesuswan kuska wichaq askha warmikunapas, chaypi kashallarqankutaq.

⁴² Sábado p'unchaypaq wakichikuy p'unchaymi karqan.

⁴³ Chay p'unchay tardeyaykushaqtinñataq, Arimatea Ilaqtamanta Joseqa chayamurqan. Paymi Konsilio Sanedrinpi allinpaq qhawarisqa miembro karqan. Diospa qhapaq suyuntapas suyakusharqan. Hinan payqa, mana manchakuspan Pilatoq kasqanman haykuspa, Jesuspa ayanta Pilatomanta mañarqan.

⁴⁴ Jesuspa usqhaylla wañukapusqanmantan Pilatoqa muspharirqan. Chaymi senturión runata waqyaspa, unayñachus wañupurqan chayta tapurqan.

⁴⁵ Senturión runaq willasqanta uyarispantaq, Pilatoqa Jesuspa ayanta Joseman qochirqan.

⁴⁶ Hinaqtinmi Joseqa, sabanata rantirqan. Krusmanta uraykuchispantaq, Jesuspa ayanta sabanawan k'uyuykurqan. Hinan qaqapi t'oqosqa aya p'ampana t'oqoman chay ayata churaykurqan. Aya p'ampana t'oqoq punkuntataqmi hatun rumiwan wisq'aykurqan.

⁴⁷ Magdala Ilaqtayoq Mariataq, Josepa mamitan Mariapiwan, maymanchus Jesuspa ayanta churasqankuta qhawasharqanku.

Marcos 16

¹ Sábado p'unchay pasaruqtintaqmi, Magdala Ilaqtayoq Mariaqa, Jakoboq mamitan Mariapiwan, Salomepiwan Jesuspa ayanta hawimunankupa q'apashaq hawinakunata rantimurqanku.

- ² Semana qallariy p'unchaymi karqan. Hinan chay warmikunaqa, tutallamanta, inti lloqsiramuqtin hina, aya p'ampana t'oqota rirqanku.
- ³ Hinan paykunapura ninakurqanku: —¿Pitaq aya p'ampana t'oqo punkupi rumitari tanqapuwasunchis? nispanku.
- ⁴ Chay rumiq sinchi hatun kasqanraykun, chaytaqa nirqanku. Ichaqa, qhawariqtinkutaq, rumiqa tanqasqaña kasqanta rikurqanku.
- ⁵ Aya p'ampana t'oqoman haykuspankutaq, paña ladopi huk waynata tiyashaqta rikurqanku. Chay waynaqa, pampakama yuraq p'achawan p'acharusqan kasharqan. Hinan warmikunaqa, mancharikurqanku.
- ⁶ Paytaqmi ichaqa, warmikunata nirqan: —Ama mancharikuychischu. Chakatasqanku Nazaret Ilaqtayoq Jesusta maskhashasqaykichisqa, manan kaypiñachu kashan. ¡Kawsarimpunñan! Maymanchus churasqankuta qhawaykuychis.
- ⁷ Ichaqa rispaykichis, yachachisqankunaman, hinallataq Pedroman nimuychis. Payqa qankunaq ñawpaqeykichistan Galilea probinsiaman rishan. Hinan nisqanman hina, chaypiña Jesustaqa rikumunkichis
- ⁸ Warmikunataqmi khatatatasharqanku, hinallataq yuyayninkupi sinchi mana kabesqa kasharqanku. Chaymi, aya p'ampana t'oqomanta lloqsispa ayqekurqanku. Manchakusqankuraykun, mana pimanpas imatapas nirqankuchu.
- ⁹ Jesusqa, semana qallariy p'unchaypin tutallamanta kawsarimpurqan. Chay kawsarimpusqan qhepatataqmi, ñawpaqtaqa Magdala Ilaqtayoq Mariaman rikhurirqan. Paymantan, Jesusqa qanchis supaykunata qarqosqa karqan.
- ¹⁰ Mariataqmi, pikunachus Jesuswan kasqaku karqan, paykunaman rispa willamurqan. Paykunaqa, llakisqa, hinallataq waqaspan kasharqanku.
- ¹¹ Mariaqa nisqan karqan: 'Kawsashanmi. Ñoqa kikiytaqmi rikumuni,' nispan. Chay nisqanta uyarispankutaqmi, paykunaqa mana kreerqankuchu.
- ¹² Chaymantataqmi, kampoman rishasqanku ñanpi paykunamanta iskayman, huk niraq rich'ayniyoq Jesusqa rikhurirqan.
- ¹³ Paykunaqa kutispankun, wakinninkuman willamurqanku. Hinan paykunatapas manallataq kreerqankuchu.
- ¹⁴ Chay qhepatataq, chunka hukniyoq yachachisqankunaman Jesusqa rikhurirqan. Paykunaqa, mesaman k'iraykuspan kasharqanku. Hinan mana iñisqankurayku, hinallataq rumi-songqo kasqankurayku, paykunata phiñarikurqan. Paykunaqa, Jesuspa kawsarimpusqanta rikuqkunatan mana kreerqankuchu.
- ¹⁵ Hinan paykunata nirqan: —Kay pachantinman rispaykichis, allin willakuyta llapan Diospa kamasqan runakunaman willamuychis.

- 16 Pipas iñiqqa, hinallataq bautisasqa kaqqa, qespisqan kanqa. Mana iñiqtaqmi ichaqa, huchachasqa kanqa.
- 17 Kay señalkunataqmi, iñiqkunaqa ruwanqaku: Sutiypin supaykunata qarqonqaku. Hinallataq mosoq rimaykunatapas rimanqaku.
- 18 Mach'aqwaykunatan hap'inqaku. Hinallataq, sichus benenota ukyanqaku chaypas, manapunin imananqapaschu. Onqosqakunaq patanmanmi makinkuta churanqaku. Hinan onqosqakunaqa, qhali kapunqaku, nispa.
- 19 Señorqa, paykunata rimaykusqan qhepatataq, hanaq pacha wichaypi chaskisqa karqan. Hinan, Diospa paña lardonpi tiyaykurqan.
- 20 Lloqsispankutaqmi, yachachisqankunaqa tukuy cheqaskunapi willamurqanku. Señorta qmi paykunata yanaparqan. Ruwasqanku señalkunata qmi willasqanku simita cheqaqcharqan. Ahinapuni kachun.

Lucas

Lucas 1

- 1 Askha runakunan ñoqayku ukhupi imaymanakunaqa, cheqaqpuni kasqanta kantullanmanta qelqayta munarqanku.
- 2 Qallariymantapacha, rikuq kaqkunan ñoqaykumanpas willawarqanku. Paykunaqa, kikin ñawinkuwan rikuqkuna, hinallataq simitapas willaqkunan kanku. Paykunaq willawasqankuman hinataqmi, qelqani.
- 3 Ñoqapas, qallariymantapacha, tukuy imakunachus kasqanta allin yuyaywanmi tapupakurqani. Chayraykun, ancha respetana yaw Teófilo, ñoqamanpas kaykunata kantullanmanta qelqamuyniyqa allinpuni rikch'akuwarqan.
- 4 Imakunatachus yachachirqasunkiku, chay cheqaq kaqkunata allinta reqsinaykipaqmi qelqamuyki.
- 5 Judea probinsiapi, rey Herodes kamachikushasqan p'unchaykunapitaqmi, huk saserdote Zakarías sutiyoq karqan. Payqa, Abiaspa t'aqanmantan karqan. Esposantaqmi, Aaronpa ususinkunamanta miramuq Elisabet sutiyoq karqan.
- 6 Iskayninkupas Diospa ñawpaqenpi chaninpunin karqanku. Señorpa tukuy kamachikuyninkunapipas, hinallataq kamachisqa kasukuykunapipas mana imamanta huchachanatan kawsarqanku.
- 7 Elisabetqa, mana wachakuqmi karqan. Hinallataq iskayninkupas yuyaqañan karqanku. Chayraykun, mana wawayoq karqanku.
- 8 Hinan Diospa ñawpaqenpi Zakariasqa, t'aqan saserdoteq ruwanan tupamuqtin, payqa chay ruwananta ruwasharqan.
- 9 Hinan saserdotekunaq ruwayninkuman hina, insiensota ruphachimunanpaq sortiasqa karqan. Chaymi Señorpa t'aqasqa cheqasninman haykurqan.
- 10 Insiensota ruphachina orastataqmi, llaqtantin llapan runakunaqa, hawa patiopi Diosman parlaspa kasharqanku.
- 11 Hinan insiensota ruphachina altarpa paña ladonpi Señorpa angelninqa sayaykuspa Zakariasman rikhurirqan.
- 12 Angelta rikuruspantaqmi, Zakariasqa muspharisqa, hinallataq sinchi mancharisqa kasharqan.
- 13 Angeltaq ichaqa, payta nirqan: —¡Zakarías, Diosmi mañakusqaykita uyarisunki! Chayrayku ama mancharikuychu. Esposayki Elisabetmi, qhari wawata wachakunqa, hinan Juan sutiwan sutichanki.

- 14** Qanpaqtaqmi q'ochukuy, hinallataq kusikuy kanqa. Nasemusqanwantaqmi askha runakuna q'ochukunqaku.
- 15** Paymi, Señorpa ñawpaqenpi hatun kanqa. Manan hayk'aqpas binotaqa, nitaq ima machana kaqtapas ukyanqachu. Mamanpa wixsanmantapacharaqmi, Santo Espirituwan hunt'aykusqa kanqa.
- 16** Israel llaqtaq askha wawankunatatami, Señor Diosninkuman kutirichinqa.
- 17** Juan kikintaqmi Señorpa ñawpaqenta Eliaspa espiritunwan, hinallataq atiyinwan rinqa. Tayta-mamakunaq sonqontapas wawankuman kutirichinanpaqmi rinqa. Hinallataqmi mana kasukuqkunaq sonqonkutapas chanin runakunaq yuyayninkuman kutirichinanpaq rillanqataq. Chay hinapin, Señorta chaskinankupaq llaqtanta wakichinqa, nispa.
- 18** Zakariastaq angelta nirqan: —Ñoqaqa machuñan kani, hinallataq esposaypas yuyaqañan kallantaq. Chayrayku, ¿imaynapitaq kay niwasqaykitari yachasaq? nispa.
- 19** Angeltaqmi Zakariasman kutichispa nirqan: —Ñoqaqa, Diospa ñawpaqenpi kashaq Gabrielmi kani. Qanmanmi rimaykunaypaq, hinallataq kay allin willakuyta willanaypaq Diosqa kachamuwarqan.
- 20** Qhawariy, qanqa kay rimaykusqay simikunatan mana kreenkichu. Kaykunaqa, tiemponpin hunt'akunqa. Chayraykun, upaman tukupunki, hinallataq kay rimaykusqay hunt'akunankama, mana rimay atiq kapunki, nispa.
- 21** Llaqtantin runataq, Zakariasta suyasharqanku. Hinan t'aqasqa cheqasmanta mana rikhurimusqanrayku yuyayninkupi mana kabesqa kasharqanku.
- 22** Lloqsimuspantaqmi ichaqa, paykunata mana rimaykuyta atirqanchu. Chaymi t'aqasqa cheqaspi rikhuriy rikumusqanta paykunaqa repararqanku. Zakariastaqmi, señaschaspallaña runakunata rimapayarqan, hinan upayasqa qhepakapurqan.
- 23** Chay hina kaqtinmi, Diosta serbinan p'unchaykuna hunt'akuqtin, Zakariasqa wasinman ripurqan.
- 24** Chay p'unchaykuna qhepatataq, esposan Elisabetqa wixsallikapurqan. Hinan phisqa killata wasillapi pakakurqan.
- 25** Nirqantaq: —Runakunaq p'enqawasqanta upallachinanpaqmi, kay p'unchaykunapi Señorqa kay hinata uyariykuwaspa ruwawarqan, nispa.
- 26** Soqta kaq killapitaq, Galilea probinsiapi Nazaret llaqtaman Diosqa angelnin Gabrielta kacharqan.

- 27 Davidpa mirayninmanta José sutiyoq runawan kasarakanpaq rimaykusqaña kashaq, huk donsella sipasmanmi kacharqan. Chay donsella sipaspa sutintaqmi, María karqan.
- 28 Sipaspa kasqanman haykuspantaqmi, angelqa nirqan: —¡Napaykuyki! ¡Qanqa warmikunamanta Diospa ancha saminchasqanmi kanki! Señorqa qanwanpunin kashan, nispan.
- 29 Paytaq ichaqa, angelta rikuruspa, rimarisqanwan mancharikurqan. Hinan yuyayninpi nirqan: —¿Imayna napaykukuytaq kayri? nispa.
- 30 Hinaqtinmi angelqa payta nirqan: —Diosmi allinpaq qokuyninwan qhawarisunki. Chayrayku, ¡María, ama mancharikuychu!
- 31 Qhawariy, wiksallikuspan, huk qhari wawata wachakunki. Hinan Jesús sutiwan sutichanki.
- 32 Payqa, allinpaq qhawarisqan kanqa. Hinallataqmi, Ancha Hatunchasqa Diospa Churin nispa sutichasqa kanqa. Taytan Davidpa chaninchana tiyanantataqmi, Señor Diosqa qopunqa.
- 33 Hinan Jakobpa mirayninpi wiñaypaq kamachikunqa. Kamachikuynintaqmi mana tukukuq kanqa, nispa.
- 34 Hinaqtinmi Mariaqa, angelta nirqan: —Ñoqaqa, manan qharita reqsinichu. Chay hinaqa, ¿imaynataq chayri kanman? nispa.
- 35 Kutichispantaq, angelqa payta nirqan: —Santo Espíritu qanman hamunqa. Hinan Ancha Hatunchasqa Diospa atiyin qanta llanthuykusunki. Chaymi Diospaq T'aqasqa naseq Wawaqa, Diospa Churin nispa sutichasqa kanqa.
- 36 Qhawariy, familiayki Elisabetpas yuyaq kayninpiñan huk qhari wawata wiksallikun. Chay mana wachakuq warmi nisqankuq, wiksallikusqantaqmi ichaqa, soqta killaña kashan.
- 37 Diospaqqa manapunin imapas mana atikuq kanchu, nispa.
- 38 Hinaqtinmi Mariaqa nirqan: —Qhawariy, Señorpa kamachin warmiqa, kaypin kashani. Qanpa nisqaykiman hinapuni ñoqawan ruwakuchun, nispa. Hinan Maríaq qayllanmanta angelqa ripurqan.
- 39 Chay p'unchaykunapin Mariaqa, sayarisan, Judea probinsiapi kashaq orqo-orqo chawpipi huk llaqtaman usqhaylla rirqan.
- 40 Zakariaspa wasinman haykuspataq, Elisabetta napaykurqan.
- 41 Chay hina kaqtinmi, Maríaq napaykuyninta Elisabet uyariqtin hina, wawaqa wiksampi 'wat'ak' nirqan. Santo Espiritutaqmi, Elisabetman hunt'aykurqan.
- 42 Hinan Elisabetqa, kunkayoqta nirqan: —¡Qanqa warmikunapurapi saminchasqan kanki! ¡Wiksaykimanta nasemuq wawapas, saminchasqallataqmi kanqa!

- 43 ¿Imaynapitaq Señorniypa mamanri ñoqaman hamuwan?
- 44 Qhawariy, napaykuwasqaykita uyariqtiy hinan, wawaqa kusikuymanta wiksaypi 'wat'ak' nirqon.
- 45 Señorpa nisqanqa hunt'akunqapunin. Chayraykun chayta kreeqqa, kuisamiyoq kanqa, nispa.
- 46 Hinan Mariaqa nirqan: —Almaymi Señorta hatunchan.
- 47 Espirituytaqmi, Qespichiqniy Diospi q'ochukun.
- 48 Wakcha kamachi warmitan Diosqa qhawariwan. Chayrayku qhawariychis, kunanmantaqa llapan runamiraykunan 'kuisamiyoqmi kanki,' nispa niwanqaku.
- 49 Hatun imaymanakunatan Atiyniyoqqa ñoqapaq ruwarqan. Sutinpas ch'uyapunitaqmi.
- 50 Diosta manchakuqkunapaqqa, yanapaykuyninpas runamiraymanta, runamiraykamaraqmi.
- 51 Makinwanmi atiywan ruwaykunata ruwarqan. Hinallataq sonqonkupi yuyaykuspa, anchaykachaqkunatapas ch'eqechirqanmi.
- 52 Atiyniyoqkunatan kamachikuq tiyanankumanta wikch'upurqan. Huch'uyaykukuqkunatatami, altoman hoqarirqan.
- 53 Yarqachikuqkunamanmi, allin kaqkunawan hunt'aykurqan. Qhapaqkunatatami, mana imayoqta kacharparipurqan.
- 54 Yanapakuyninmanta yuyarispanmi, kamachin Israelta yanaparqan.
- 55 Chay hinatan Abrahamman, hinallataq mirayninkunamanpas wiñaypaq rimaykurqan. Paykunaqa, machulanchiskunan kanku, nispa.
- 56 Hinan Mariaqa, Elisabetwan kinsa killa hina qhepakurqan. Chaymantataq wasinman kutipurqan.
- 57 Elisabetpa wachakunan tiempo hunt'akuqtintaqmi, payqa huk qhari wawata wachakurqan.
- 58 Wasimasinkuna, hinallataq ayllunkunapas Elisabetpaq Señorqa hatun yanapakuynin qosqanta uyarispankun, paywan kuska q'ochukurqanku.
- 59 Chay hina kaqtinmi, pusaq p'unchaymanta wawata sirkunsidanankupaq runakuna chayamurqanku. Hinaspataqmi taytan Zakariaspa sutinwan suticharqanku.
- 60 Mamantaqmi kutichispa nirqan: —¡Manan! Aswanpas sutinga Juanmi kanqa, nispa.

- ⁶¹ Hinan Elisabetta nirqanku: —Manamá pipas aylluyki ukhupi chay hina sutiyoqqa kanchu, nispanku.
- ⁶² Taytantataqmi, mayqen sutiwanchus wawanta sutichay munasqanta señaschaspalla tapurqanku.
- ⁶³ Hinan Zakariasqa, qelqananpaq huk tablachata mañakuspan, chaypi qelqarqan: —Juanmi sutinga kanqa, nispan. Chaytaqmi llapankuq yuyayninkuman mana kaberganchu.
- ⁶⁴ Kasqan ratupachataqmi paypa siminqa kicharikapurqan, hinallataq qallunpas paskarikapurqan. Hinan Diosta saminchaspan, rimayta qallarirqan.
- ⁶⁵ Llapan wasimasinkunataq, mancharikurqanku. Hinan tukuy chay orqo-orqo Judea probinsiapi llapan chay imaymanakunaqa willasqa karqan.
- ⁶⁶ Cheqaqmantapunin Señorpa makinqa wawawan kasharqan. Chayraykun, llapallan uyariqkunaqa sonqonku ukhullapi waqaycharqanku. Nirqankutaq: —¿Pichá kay wawaqa kakunpas? nispanku.
- ⁶⁷ Juanpa taytan Zakariasmi Santo Espírituq hunt'aykusqan karqan. Hinan payqa profetisarqan.
- ⁶⁸ Nirqantaq: —Israelpa Diosnin Señorqa saminchasqa kachun. Paymi llaqtanta watukamun, hinallataq rantipapunpas.
- ⁶⁹ Ñoqanchispaqmi huk atiyniyoq qespikuyta, kamachin Davidpa wasinpi hatarichipuwanchis.
- ⁷⁰ Kayqa, imaynan qallariymantapacha, Diospa rantinpi ch'uya rimaqkunaq nisqankuman hinan karqan.
- ⁷¹ Awqanchiskunamanta, hinallataq llapan cheqnikuqninchiskunaq makinmanta qespichiwananchispaqmi prometewarqanchis.
- ⁷² Taytanchiskunata yanapaykunanpaq, hinallataq ch'uya rimanakuyninmanta yuyarinanpaqmi, prometewarqanchis.
- ⁷³ Taytanchis Abrahamman hurasqan huramentoqa chaymi.
- ⁷⁴ Payqa, awqanchiskunamanta kacharichiwasqanchis qhepata, ama manchapakuspa Diosta serbikunanchispaqmi, hurarqan.
- ⁷⁵ Llapan kawsasqanchis p'unchaykunapi, paypa ñawpaqenpi ch'uya kaypi, hinallataq chanin kaypi payta serbikusunchis.
- ⁷⁶ Qantaq wawa, Señorpa ñawpaqenta ñanninkunata allichanaykipaq rinki. Chayraykun, Ancha Hatunchasqa Diospa rantinpi rimaq nispa sutichasqa kanki.
- ⁷⁷ Llaqtanman qespikuyta reqsichinanpaq, hinallataq huchankunata pampachananpaqmi qanqa rinki.

⁷⁸ Diosninchisqa, ancha khuyapayakuyninwanmi, pacha illariy hina, hanaq pachamanta watukamuwasunchis.

⁷⁹ Chay k'anchayqa tutayaqpi, hinallataq wañuy llanthupi kawsaqkunatan k'anchaykunqa. Hinallataqmi chakinchiskunatapas thak kay ñanman churaykunanpaq k'anchaykullanqataq, nispa.

⁸⁰ Hinan wawaqa, espirituypi kallpachakuspa wiñarqan. Israel Ilaqtaman reqsichikunan p'unchaykamataqmi, ch'inniq cheqaspi tiyarqan.

Lucas 2

¹ Chay hina kaqtinmi, chay p'unchaykunapi Cesar Augustomanta huk kamachikuy qelqa lloqsimurqan. Chay kamachikuy qelqaqa, Ilapa kay pachantinpi tiyaq runakuna padronachikunankupaqmi lloqsimurqan.

² Kay ñawpaq kaq runa padronayqa, Siria suyupi Sirenio kamachikuq kashallaqtinraqmi karqan.

³ Hinan Ilapan runakunaqa, sapanka Ilaqtankupi padronachikunankupaq rirqanku.

⁴ Joseqa, Davidpa familia mirayninmantan karqan. Chayraykun payqa, Galilea probinsiapi Nazaret Ilaqtamanta, Judea probinsiapi Belén sutiyoq Davidpa Ilaqtanman wicharqan.

⁵ Kasarakunanpaq rimaykusqaña kashaq warmin Mariapiwanmi padronachikuq wicharqan. Mariaqa, hunt'a onqoqñan kasharqan.

⁶ Chay hina kaqtinmi, paykuna chaypi kashaqtinku, wachakunan p'unchayqa hunt'akurqan.

⁷ Hinan phiwi qhari wawata wachakurqan. Qorpachakuna wasipi paykunapaq mana kampo kasqanraykutaqmi, walthanawan wawata walthaykuspa, uywa qaranapi puñuykachirqan.

⁸ Chay probinsiapitaq, obeha michiqkuna tropantin obehankuta illariqnintin kuidaspa kasharqanku.

⁹ Chayllamanmi Señorpa huk angelnin paykunaman rikhurirqan. Señorpa k'anchariynintaq paykunaq muyuriqninkuta k'anchaykurqan. Hinan sinchitapuni mancharikurqanku.

¹⁰ Angeltaq ichaqa, paykunata nirqan: —Ama mancharikuychischu. Qhawariychis, huk allin willakuyta kusikunaykichispaq willasqaykichis. Kay kusikuyqa, Ilapan Ilaqtantinpaqmi kanqa.

¹¹ Kunanmi Davidpa Ilaqtanpi huk Qespichiq Cristo Señorqa nasepusunkichis.

¹² Kaytaqmi qankunapaq señalqa kanqa: Huk wawatan walthanawan walthaykusqata huk uywa qaranapi puñuykachisqata tarinkichis, nispa.

- 13** Qonqayllamantaq chay angelwan kuska, hanaq pachamanta askha mana yupay atiy angelkuna Diosta yupaychaspa rikhurimurqanku.
- 14** Nirqankutaq: —¡Hanaqkunapi Diosman yupaychay kachun! ¡Hallp'a pachapitaq, thak kay kachun! ¡Hinallataq runakunapurapipas, allin qhawarinakuy kachun! nispanku.
- 15** Chay hina kaqtinmi, michiqkunaq qayllanmanta, angelkunaqa hanaq pachaman ripurqanku. Michiqkunataqmi paykunapurapi ninakurqanku: —Kunanpacha Belén llaqtaman haku risunchis. Hinaspataq Señorpa imachus niwasqanchis pasasqanta rikumusunchis, nispanku.
- 16** Usqhayllaman rispankutaqmi Mariatawan, Josetawan, hinallataq wawatapas, uywa qaranapi puñushaqta tarirqanku.
- 17** Rikuruspankutaq, imakunatachus chay wawamanta angelpa nisqanta anchatapuni willakurqanku.
- 18** Llapan uyariqkunataq, michiqkunaq willakusqankumanta yuyayninkupi mana kabesqa kasharqanku.
- 19** Mariataqmi ichaqa, llapan chay imaymanakunata sonqollanpi yuyaymanaspa waqaycharqan.
- 20** Imaynatachus angelqa michiqkunata nisqa karqan chayqa, chay hinapunin karqan. Michiqkunataq llapan chay uyarisqankumanta, hinallataq rikusqankumantapas Diosta hatunchaspa, yupaychaspa ima kutipurqanku.
- 21** Wawata sirkunsidanapaq pusaq p'unchay hunt'akuqtintaqmi, Jesús sutiwan suticharqanku. Chay sutiqa, manaraq María wiksallikushaqtinmi, angelpa churasqanña karqan.
- 22** Moisespa Kamachikuy Siminman hinataqmi, paykunaq ch'uyanchakuyninku p'unchaykuna hunt'akurqan. Hinan wawata Señorman qopunankupaq Jerusalén llaqtaman aparqanku.
- 23** Señorpa Kamachikuy Siminpipas qelqasqan kashan: 'Llapa phiwi qhari wawan, Señorpaq t'aqasqa nispa sutiyaqsa kanqa,' nispan. (Éxo. 13:2, 12)
- 24** Chayrayku, Señorpa Kamachikuy Siminpi nisqanman hina, ofrendata haywaq rirqanku. Kamachikuy Simiqa ninmi: 'Iskay kullkukunata, otaq iskay malqo urpichakunata haywachunku,' nispa. (Leb. 12:8)
- 25** Qhawariychis, Jerusalén llaqtapin huk chanin, hinallataq khuyapayakuq runa Simeón sutiyoq kasharqan. Paymi Israel llaqtaq sonqochasqa kananta suyakusharqan. Santo Espiritutaq paypi kasharqan.
- 26** Simeonmantaqmi, Santo Espirituqa willasqaña karqan: 'Señor Diospa Hawisqanta manaraq rikushaspaykiqa, manan wañunkiraqchu,' nispan.

- 27 Espírituq pusasqan kaspataqmi, Simeonqa Dios yupaychana wasiman rirqan. Kamachikuy Simiman hinataqmi ruwanankupaq, tayta-mamanqa Jesús sutiyoq wawata apamurqanku.
- 28 Hinan Simeonqa wawata marq'ariykukuspa Diosta samincharqan.
- 29 Nirqantaq: —Kunanqa munayniyoq Señorniy, nisqaykiman hina, kay kamachiykita thak kaypi pusakapullawayña.
- 30 Ñawiykunawanmi qespichiykiykitar rikuniña.
- 31 Kay Qespichiqtataqmi, llapa llaqtakunaq ñawpaqenpi wakichirqanki.
- 32 Paymi mana-judío runakunaman k'anchayta rikuchinqa. Hinallataq Israel llaqtaykipaqpas k'anchariy kanqa, nispa.
- 33 Chay imaymanakunata wawamanta rimasqantaqmi, Josepa, hinallataq wawaq maman Maríaq yuyayninkumanpas mana kaberganchu.
- 34 Paykunata saminchaykuspantaq Simeonqa wawaq maman Mariata nirqan: —Qhawariy, kay wawatan Israel llaqtapi askha runakuna urmanankupaq, otaq hatarinankupaq señalta Diosqa churamun. Chay señalpa kontrapitaq hatarinqaku.
- 35 Chay hinapin, askha runakunaq sonqonkupi yuyaykusqankuta Diosqa sut'inchanqa. Qantataqmi, huk espada sonqoykita t'urpuspa nanachisunki, nispa.
- 36 Chaypin, Aser ayllumanta Fenuelpa ususin profetisa Anapas kasharqan. Payqa yuyaqañan karqan. Donsella kashaspallanraqmi, qosanwanqa kasarakusqa karqan, ichaqa qanchis watallatan tiyasqaku karqan.
- 37 Hinan Anaqa pusaq chunka tawayoq wataña biuda karqan. Payqa Dios yupaychana wasimanta manan kuyurirqanchu. Hinan tuta-p'unchay ayunuwan, Diosman mañakuypiwan Diosta serbisharqan.
- 38 Chay kasqan ratullapitaqmi, Anaqa chimpaykamuspan, Señorman grasiasta qorqan. Hinallataq Diospa rantipapunanta Jerusalén llaqtapi llapan suyakuqkunaman chay wawamanta rimaykurqan.
- 39 Señorpa llapan Kamachikuy Siminpa nisqankunata hunt'aspankutaqmi, Galilea probinsiapi Nazaret llaqtankuman kutipurqanku.
- 40 Hinan wawaqa, espírituypi kallpachakuspa, hinallataq yachaywan hunt'aykusqa wiñarqan. Diospa allinpaq qokuynintaq, paypi kasharqan.
- 41 Sapa wata Paskua fiestapaqmi Jerusalén llaqtaman taytamamanqa rillaqkupuni.
- 42 Jesusqa, chunka iskayniyoq watayoqña kashaqtintaq, imaynan Jerusalén llaqtapi fiestaman rinallapuni karqan, chayman hina wicharqanku.

⁴³ Fiesta p'unchaykuna tukukuytataq, paykuna kutipushaqtinku, Jesusqa Jerusalén llaqtapi qheparukusqa karqan. Hinan Joseqa, hinallataq wawaq mamanpas qheparukusqanta mana yacharqankuchu.

⁴⁴ Runa-runu ukhupi kashananpaq yuyaspankutaqmi, huk p'unchay puriy ñantaña ripusharqanku. Hinamantataqmi familiankunapurapi, hinallataq reqsisqankunapurapi maskharqanku.

⁴⁵ Manapuni tarispankutaqmi, Jerusalén llaqtaman maskhaspa kutirqanku.

⁴⁶ Chay hinapin, kinsa p'unchaymantaña Dios yupaychana wasipi Jesustaqa tarirqanku. Paytaqa, kamachikuy simita yachachiqkunaq chawpinkupi tiyaykuspa, paykunata uyarispa, hinallataq tapuspa kashaqtan tarirqanku.

⁴⁷ Hinan yuyaysapa kasqanwan, hinallataq imaynatachus kutichisqanwan, llaqa uyariqninkunaqa utirayasharqanku.

⁴⁸ Payta rikuruspankutaqmi, tayta-mamanqa yuyayninkupi mana kabesqa kasharqanku. Hinan mamanqa Jesusta nirqan: —Waway, ¿imanaqtintaq kaytari ruwawankiku? Qhawariy, taytaykipas, ñoqapas llakisqan maskhayamushaykiku, nispa.

⁴⁹ Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: —¿Imanaqtintaq maskhamuwashankichisri? ¿Manachu Yayaypa ruwanankunapipuni kashanaytaqa yacharqankichis? nispa.

⁵⁰ Paykunataq ichaqa, rimasqankunata mana entiendirqankuchu.

⁵¹ Hinan Jesusqa, paykunawan uraykapispa, Nazaret llaqtaman kutipurqan. Chaypitaqmi tayta-mamanta kasukuspa kawsarqan. Mamantaqmi ichaqa, tukuy chay imaymanakunata sonqollanpi waqaycharqan.

⁵² Hinan Jesusqa yachaypi, sayayninpiipas wiñarqan. Hinallataq Diospa qhawarinanpaq, runakunaq qhawarinanpaqpas allinta kawsaspa wiñarqan.

Lucas 3

¹ Tiberio Cesarmi chunka phisqayoq wataña kamachikusharqan. Ponsio Pilatotaqmi, Judea probinsiapi kamachikusharqan. Galilea probinsiapitaq, tetrarka Herodes umalliq kasharqan. Wawqen tetrarka Felipetaq, Iturea hap'iypi, hinallataq Trakonite hap'iypawan umalliq kasharqan. Tetrarka Lisaniastaqmi Abilinia hap'iypi umalliq kasharqan.

² Chay tiempopitaqmi, Anaswan, Kaifaspiwan hatun umalliq saserdotekuna kasharqanku. Hinan Diospa siminqa, Zakariaspa churin Juanman ch'inniqpi hamurqan.

³ Hinaqtinmi Juanqa, Jordán mayuq llapan muyuriqnin suyukunata purirqan. Hinan huchanku pampachasqa kananpaq, payqa yuyayman kutirikuy bautismomanta willakurqan.

- ⁴ Diospa rantinpi rimaq Isaiaspa qelqasqan qelqapipas nishanmi: ‘Ch’inniqpin huk runa kunkayoqta waqyakun: “¡Señorpa ñanninta allichaychis! Purinankunatapas siwkta ruwaychis,” nisan.
- ⁵ Llapan wayq’okunan hunt’achisqa kanqa. Hinallataq alto orqokunapas, moqokunapas pampayachisqan kanqa. Q’ewi-q’ewi ñankunatapas siwkta ruwaychis. Hinallataqmi khallka ñankunapas llamp’uyachisqa kanqa.
- ⁶ Llapan runakunataqmi Diospa qespichiyninta rikunqaku,’ nispá. (Isa. 40:3-5)
- ⁷ Askha runakunataqmi Juanpa bautisasqan kanankupaq lloqsirqanku. Hinan payqa, runakunata nirqan: —¡Mach’aqway miraykuna! ¿Pitaq Diospa hamuq k’arak phiñakuyninmanta ayqekunaykichispaqri yachachirqasunkichis?
- ⁸ Niykichismi: ‘Diosqa kay rumikunamantapas Abrahampa wawankunataqa hatarichiyta atinmanmi,’ nispay. Chayrayku yuyayman kutirikusqaykichis ruruykunata rikuchikuychis. Amataq kikiykichispi niychischu: ‘Abrahampa churinkunan kanchis,’ nispáqa.
- ⁹ Hinallataqmi hachapas mallkikunaq saphin pataman churasqaña kashan. Chayraykun, llapan mana allin ruruq mallkiqa wit’usqa kapunqa, hinaspataq ninaman wikch’uykapusqa kanqa, nispá.
- ¹⁰ Chay askha runakunataqmi tapukurqanku: —Chay hinaqa, ¿imatataq ruwasaqkuri? nispanku.
- ¹¹ Hinan paykunaman kutichispa, nirqan: —Pipas iskay p’achayoqqa, mana p’achayoqman qoykuchun. Mikhunayoqpas, chay hinallatataq ruwachun, nisan.
- ¹² Hinallataqmi, wakin tributo qolqe kobraqkunapas bautisachikunankupaq hamuspanku, Juanta tapurqanku: —Yachachikuq, ¿imatataq ruwasaqkuri? nispanku.
- ¹³ Juantaq paykunata nirqan: —Tributo qolqetaqa, kamachisqasunkichisman hinalla chaskiychis. Amataq chaymanta aswantaqa chaskiychischu, nisan.
- ¹⁴ Hinan wakin soldadokunapas Juanta tapukullarqankutaq: —¿Ñoqaykuri, imatataq ruwasaqku? nispanku. Paykunataqmi nirqan: —Ama pitapas manchapachispa qechuychischu. Amallataq yanqa qasinmanta tumpaychischu. Aswanpas pagollaykichiswan kuisqa kaychis, nispá.
- ¹⁵ Llaqtantin runakunaqa, makillan Cristota suyakusharqanku. Chaymi llapanku, Juanchu Cristoqa kananmanta, sonqonkupi tapukurqanku.
- ¹⁶ Juanqa llapankuman kutichispataq nirqan: —Cheqaqtapunin ñoqaqa unupi bautisaykichis. Ichaqa ñoqamanta aswan atiyniyoqmi hamushan. Manan ñoqaqa husut’anpa watullantapas paskanaypaq hinachu kani. Paymi Santo Espiritupi, hinallataq ninapi bautisasunkichis.

- ¹⁷Wayrachinanqa makinpiñan kashan. Hinan payqa eranta allinta llimphuyaspa trigota taqepunqa. Pajantataqmi ichaqa, mana hayk'aqpas thaniq ninawan ruphachipunqa, nispa.
- ¹⁸Chay imaymanakunawan, hinallataq ancha kallpanchaykunawanmi llaqtaman allin willakuyta willarqan.
- ¹⁹Hinaqtinmi Juanqa, huknin probinsiapi Tetrarka Herodesta phiñarikurqan. Wawqen Felipeq esposan Herodiaswan tiyasqanmanta, hinallataq liiw imaymana mana allinkuna ruwasqanmantawanmi phiñarikurqan.
- ²⁰Hinan Herodesqa, Juanta karselpi wisq'achisqanwan, tukuy chay mana allin ruwasqankunaman aswantaraq yapaykukurqan.
- ²¹Hinaqtinmi Juanqa, llapa llaqtantin runakunata bautisasharqan. Hinallataq Jesustapas bautisarqan. Hinamantataqmi Jesusqa Diosman parlarqan, hinan hanaq pachaqa kicharikurqan.
- ²²Santo Espiritutaq Jesuspa patanman sut'itapuni paloma hina rikch'ayniyoq uraykamurqan. Chayllamanmi hanaq pachamanta huk kunka nimurqan: —Qanmi, munakusqay Churiyqa kanki. Qanwanmi anchatapuni kusikuni, nispa.
- ²³Kikin Jesusmi yachachiyta qallarishaspanqa, kinsa chunka watayoq hina karqan. Runakunaq yuyaykusqanman hinaqa Josepa churinsi karqan. Josetaqmi, Elipa churin karqan.
- ²⁴Elitaq, Matatpa churin, Matattaq, Levipa churin, Levitaq, Melkiq churin, Melkitaq, Janaq churin, Janataq, Josepa churin karqan.
- ²⁵Josetaq, Matatiaspa churin, Matatiastaq, Amospa churin, Amostaq, Nahumpa churin, Nahumtaq, Esliq churin, Esliqaq, Nagaipa churin karqan.
- ²⁶Nagaitaq, Maatpa churin, Maattaq, Matatiaspa churin, Matatiastaq, Semeipa churin, Semeitaq, Josepa churin, Josetaq, Judapa churin karqan.
- ²⁷Judataq, Joananpa churin, Joanantaq, Resaq churin, Resataq, Zorobabelpa churin, Zorobabeltaq, Salatielpa churin karqan.
- ²⁸Salatieltaq, Neriq churin, Neritaq, Melkiq churin, Melkitaq, Adipa churin, Aditaq, Kosampa churin, Kosamtaq, Elmodampa churin, Elmodamtaq, Erpaq churin karqan.
- ²⁹Ertaq Josuepa, churin, Josuetaq, Eliezerpa churin, Eliezertaq, Jorimpa churin, Jorimtaq, Matatpa churin karqan.
- ³⁰Matattaq, Levipa churin, Levitaq, Simeonpa churin, Simeontaq, Judapa churin, Judataq, Josepa churin, Josetaq, Jonanpa churin, Jonantaq, Eliakinpa churin karqan.

- ³¹ Eliakintaq, Meleapa churin, Meleataq, Mainanpa churin, Mainantaq, Matataq churin, Matatataq, Natanpa churin karqan.
- ³² Natantaq, Davidpa churin, Davidtaq, Isaipa churin, Isaitaq, Obedpa churin, Obedtaq, Boozpa churin, Booztaq, Salmonpa churin, Salmontaq, Nasonpa churin karqan.
- ³³ Nasontaq, Aminadabpa churin, Aminadabtaq, Arampa churin, Aramtaq, Jorampa churin, Joramtaq, Esronpa churin, Esrontaq, Farespa churin, Farestaq, Judapa churin karqan.
- ³⁴ Judataq, Jakobpa churin, Jakobtaq, Isaakpa churin, Isaaktaq, Abrahampa churin, Abrahamtaq, Tarepa churin karqan.
- ³⁵ Taretaq, Nakorpa churin, Nakortaq, Serugpa churin, Serugtaq, Ragaupa churin, Ragautaq, Pelegpa churin, Pelegtaq, Eberpa churin, Ebertaq, Salaq churin karqan.
- ³⁶ Salataq, Kainanpa churin, Kainantaq, Arfasadpa churin, Arfasadtaq, Sempa churin, Semtaq, Noepa churin karqan.
- ³⁷ Noetaq, Lamekpa churin, Lamektaq, Matusalenpa churin, Matusalentaq, Enokpa churin, Enoktaq, Jaredpa churin, Jaredtaq, Mahalaleelpa churin, Mahalaleeltaq, Kainanpa churin karqan.
- ³⁸ Kainantaq, Enospa churin, Enostaq, Setpa churin, Settaq, Adanpa churin, Adantaq, Diospa wawan karqan.

Lucas 4

- ¹ Jesusqa, Santo Espirituwan hunt'aykusqan, Jordán mayumanta kutipurqan. Hinan Espirituqa ch'inniqman payta tawa chunka p'unchaypaq pusarqan.
- ² Hinan saqraqa Jesusta wateqarqan. Chay p'unchaykunapitaqmi, mana imatapas mikhurqanchu. Chay tawa chunka p'unchay hunt'akuqtintaq yarqachikurqan.
- ³ Hinan saqraqa, Jesusta nirqan: —Sichus Diospa Churin kanki chayqa, kay rumita t'antaman tukunanpaq niy, nispa.
- ⁴ Jesustaqmi, kutichispa nirqan: —Qelqasqan kashan: 'Manan t'antallawanchu runaqa kawsanqa, aswanpas Diospa lliw siminkunawanmi kawsanqa,' nispan, nispa. (Deut. 8:3)
- ⁵ Saqrataqmi, alto orqoman pusaspan, huk ratullapi llapan kay pacha qhapaq suyukunata qhawarichirqan.
- ⁶ Hinan saqraqa payta nirqan: —Tukuy kay kamachikuyniyuq kaypas, hinallataq qhapaq kayninpas ñoqaman qosqan. Ñoqataqmi pimanchus qoyta munani, payman qosaq. Chaymi kaykunata qanman qosayki.

- ⁷ Chay hinaqa, sichus ñawpaqeypi qonqoriykukuspa yupaychawanki chayqa, llapallanmi qanpa kapunqa, nispa.
- ⁸ Hinan Jesusqa kutichispa nirqan: —Satanás, ¡ñoqamanta anchhuriy! Qelqasqan kashan: ‘Señor Diosllaykitan yupaychanki. Pay sapallantataqmi serbinkipas,’ nispan, nispa. (Deut. 6:13)
- ⁹ Jerusalén llaqtaman pusaspantaqmi, Dios yupaychana wasiq kantun patapi saqraqa Jesusta sayaykuchirqan. Hinan nirqan: —Sichus Diospa Churin kanki chayqa, wikch'uykukuy.
- ¹⁰ Qelqasqan kashan: ‘Angelninkunatan qanpa kasqaykiman waqaychanasunkipaq kachamunqa.
- ¹¹ Hinan chakiykita rumipi mana takakunaykipaq, makinkupi hap'isunkiku,’ nispan, nispa. (Sal. 91:11-12)
- ¹² Kutichispantaq, Jesusqa saqrata nirqan: —Qelqaqa nishanmi: ‘Señor Diosniykitaqa, aman wateqankichu,’ nispan, nispa. (Deut. 6:16)
- ¹³ Saqrataqmi tukuyipi wateqayta tukuruspan, huk tiempollapaq Jesusmanta t'aqarikurqan.
- ¹⁴ Hinaqtinmi Jesusqa, Espirituq atiyinwan, Galilea probinsiaman kutipurqan. Paymanta rimaytaq, chay llaqtaq muyuriqninkunamanraq ch'eqerirqan.
- ¹⁵ Jesusqa, judío runakunaq huñukunanku wasikunapin yachachisharqan. Llapa runakunataq payta hatuncharqanku.
- ¹⁶ Maypichus uywasqa karqan, chay Nazaret llaqtamanmi kutipurqan. Hinan payqa, imaynatachus rillaqpuni, chay hinata sábado p'uchaypi judío runakunaq huñukunanku wasiman haykuspa, ñawinchananpaq sayarirqan.
- ¹⁷ Hinan Diospa rantinpi rimaq Isaiaspa qelqasqan qelqa k'uyuta payman hap'iykuchirqanku. Chay qelqa k'uyuta kicharispantaq, kay hina qelqasqata tarirqan.
- ¹⁸ Chay qelqaqa nirqanmi: ‘Señorpa Espiritunmi ñoqapi kashan. Chaymi payqa, wakchakunaman allin willakuyta willanaypaq hawiarqan. K'irisqa sonqoyoqkunata qhaliyachinaypaqmi kachamuwarqan. Presochasqa kaqkunatapas kacharichinaypaq, hinallataq ñawsakunata qhawarichinaypaq kachamuwarqan. Sarunchasqakunatapas kacharichinaypaqmi kachamuwarqan.
- ¹⁹ Hinallataqmi Señorpa allin kaqnin watata willanaypaq kachamuwarqan,’ nispa. (Isa. 61:1-2)
- ²⁰ Hinan chay qelqa k'uyuta k'uyuykapispa, qelqa waqaychaqman haywaripurqan. Chaymantataq tiyaykapurqan. Chay judío runakunaq huñukunanku wasipi kashaqkunataqmi, llapallanku mana chinkachispa Jesusta qhawasharqanku.

- 21 Hinan paykunaman niyta qallarirqan: —Uyarisqaykichisman hinapas kunanmi chay Qelqaqa hunt'akun, nispa.
- 22 Llapa runakunataqmi, paymanta allinta willakurqanku. Sumaq misk'i rimakuyninmantataqmi yuyayninkupi mana kabesqa kasharqanku. Nirqankutaq: —¿Manachu payqa Josepa churin kashan? nispanku.
- 23 Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Cheqapaq qankunaqa kay rimakuytapunin niwankichis: 'Hampiq, qan kikiykita hampikuy. Kapernaum llaqtapi tukuy imaymanakuna ruwasqaykitaqa uyariykun. Chay hinallatataq, kay llaqtaykipipas ruway,' nispaykichis, nispa.
- 24 Nillaraqantaqmi: —Cheqaqtan niykichis: 'Diospa rantinpi rimaqqa, manan mayqenpas kikin llaqtanpiqa chaskisqachu kanman,' nispay.
- 25 Cheqaqtan nillaykichistaq: 'Eliaspas p'unchayninkunapin, kinsa wata soqta killan Diosqa hanaq pachata wisq'arqan. Chaymi tukuy chay suyuntinpi hatun yarqay kasqanwan, Israel llaqtapi askha biudakuna karqan.
- 26 Diosmi ichaqa, mana mayqen chay biudakunamanpas Eliastaqa kacharqanchu. Aswanpas Sidón probinsiapi kashaq, Sarepta llaqtayoq huk biuda warmillamanmi kacharqan.
- 27 Hinallataqmi, Israel llaqtapi Diospa rantinpi rimaq Eliseoq tiemponpi, askha lepra onqoyniyoqkuna karqan. Eliseotaqmi ichaqa, mana mayqenninkutapas qhaliyachirqanchu. Aswanpas Siria suyumanta Naamanllatan qhaliyachirqan,' nispay, nispa.
- 28 Judío runakunaq huñukunanku wasipi kaqkunataq, lliw chay imaymanakunata uyarispa, k'arakta phiñakurqanku.
- 29 Hinan paykunaqa sayarispa, llaqtamanta qarqorqanku. Llaqtankuqa orqo patapi hatarichisqan karqan. Chaymi chay orqomanta tanqaykunankupaq aparqanku.
- 30 Jesustaqmi ichaqa, runakunaq chawpinkumanta lloqsispa ripurqan.
- 31 Hinaqtinmi, Galilea probinsiapi kashaq Kapernaum llaqtaman Jesusqa uraykurqan. Chaypitaq, sábado p'unchaykunapi yachachirqan.
- 32 Kamachikuyniyoch hinan rimarqan. Chayraykun yachachikuyninmantaqa utirayarqanku.
- 33 Chay judío runakunaq huñukunanku wasipin, huk runa qhelli supay espirituyoch kasharqan.
- 34 Paytaqmi kunkayoqta qaparispas nirqan: —¡Yaw, Nazaretmanta Jesús! ¿iman qanwan ñoqaykuwan ruwananchis? ¿Ñoqaykuta ch'usaqyachiychu hamurqanki? Pichus kasqaykitaqa yachanin. ¡Qanqa Diospa Ch'uya akllasqanmi kanki! nispan.

³⁵ Hinan Jesusqa phiñarikuspa payta nirqan: —¡Upallay, hinaspa paymanta lloqsiy! nispa. Hinaqtinmi supayqa, llapa runaq chawpinpi chay runata pampaman wikapaspa, paymanta lloqsirqan. Ichaqa manataqmi k'irillarqanpaschu.

³⁶ Llapallankutaqmi, yuyayninkupi mana kabesqa kaspanku, paykunapurapi ninakurqanku: —¿Imayna rimaytaq kayri, chaytaq atiywan, hinallataq kamachikuq kaywan qhelli espiritukunatapas kamachin, hinaspataq lloqsinku? nispanku.

³⁷ Hinan Jesusqa reqsichikuyninqa, llapan chay suyuq muyuriqnintin cheqaskunapi ch'eqerirqan.

³⁸ Sayarispantaqmi, Jesusqa judío runakunaq huñukunanku wasimanta lloqsipuspan, Simonpa wasinman haykurqan. Chaypitaqmi, Simonpa suegranqa sinchi rughapakuy onqoywan kasharqan. Hinan payta qhaliyachinanpaq balikurqanku.

³⁹ Onqosqaman k'umuykuspantaqmi, rughapakuy onqoyta phiñarikurqan, hinan rughapakuy onqoyqa thanipurqan. Hinamantataq payqa, sayarispán, paykunaman serbiyta qallarirqanpacha.

⁴⁰ Inti chinkayapushaqtinñataq, llapan onqosqakunayoqqa, imaymana onqoyniyoqkunata Jesusman apamurqanku. Paytaq, sapanka onqosqakunaq patanman makinta churaykuspa, qhaliyachirqan.

⁴¹ Hinallataqmi askha runakunamanta askha supaykunaqa lloqsirqan. Chay supaykunan, Jesusqa Cristopuni kasqanta yacharqanku. Chayraykun kunkayoqta qaparispa nirqanku: —¡Qanqa Diospa Churin Cristopunin kanki! nispanku. Jesustaqa ichaqa, phiñarikuspa manaña rimarichillarqanpaschu.

⁴² P'unchayña kashaqtintaq, Jesusqa chaymanta lloqsispa huk ch'inniq cheqasman ripurqan. Hinan chay askha runakunaqa, payta maskhasharqanku. Jesuspa kasqanman chayaspankutaqmi, paykunaq kasqankumanta ama ripunanpaq hark'arqanku.

⁴³ Jesustaqmi ichaqa, paykunata nirqan: —Siminkunata willanaypaqmi, Diosqa kachamuwarqan. Chayraykun Diospa qhapaq suyunmanta allin willakuykunataqa, wakin llaqtakunamanpas willamunaypuni kashan, nispa.

⁴⁴ Hinan Galilea probinsiapi, judío runakunaq huñukunanku wasikunapi Diospa siminta willarqan.

Lucas 5

¹ Chay hina kaqtintaq, Jesusqa, Genesaret qochaq kantunpi sayasharqan. Hinan ancha askha runakuna, Diospa siminta uyarikunankupaq payman huñunakamurqanku.

- ² Hinan Jesusqa, iskay barkakunata qocha kantupi kashaqta rikurqan. Challwaqkunataqmi, chay barkakunamanta uraykuspa, challwana llikankuta mayllisharqanku.
- ³ Simonpa kaq barkanman haykuspantaq, Jesusqa barkanta aswan qocha ukhuman apaykunanpaq payta balikurqan. Hinan chay barkapi tiyaykuspa, chay askha runakunaman yachachirqan.
- ⁴ Paykunaman rimaykuyta tukuruspantaqmi, Simonta nirqan: —Qocha chawpiman barkaykichista apaykuychis. Hinaspataq challwanaykichispaq llikaykichista wikch'uykuychis, nispa.
- ⁵ Kutichispantaq, Simonqa payta nirqan: —Yachachiqniy, illariqnintinmi challwaykamuyku, manataqmi imallatapas hap'imurqaykuchu. Ichaqa qanpa nisqaykirayku, challwana llikayta wikch'uykamusaq, nispa.
- ⁶ Wikch'uykuspankutaqmi ancha askha challwakunata hap'irqanku. Hinan challwana llikankuqa llik'ikapusharqanña.
- ⁷ Hamuspa yanapanankupaqtaqmi, huk kaq barkapi challwaqmasinkuta señascharqanku. Paykunataqmi hamuspa, yanaparqanku. Hinan iskaynin barkakunaqa, challwa hunt'aruqtin, unuman chinkayapusharqanña.
- ⁸ Chayta rikuspantaq Simón Pedroqa, Jesuspa ñawpaqenpi qonqoriykukurqan Nirqantaq: —¡Señor, huchasapa runa kasqayrayku, ñoqamanta achhuriy! nispa.
- ⁹ Chay askha challwa hap'isqankuta rikuspankutaqmi, Pedropas, hinallataq llapan paywan kaqkunapas, sinchi mancharisqa kasharqanku.
- ¹⁰ Chay hinallataqmi, Zebedeoq churinkunaqa, Jakobopiwan, Juanpiwan sinchi mancharisqa kasharqanku. Paykunaqa Simonpa llank'aqmasinkunan karqanku. Hinan Jesusqa Simonta nirqan: —Ama mancharikuychu. Kunanmantaqa runakunata challwaqmi kapunki, nispa.
- ¹¹ Barkakunata hallp'a pataman horqoruspankutaqmi, llapanta saqerparispa Jesusta qatikurqanku.
- ¹² Hinaqtinmi Jesusqa, chay hukkaqnin llaqtapi kasharqan. Chaypitaqmi, huk runa sinchi lepra onqoyniyoq kasharqan. Paymi Jesusta rikuruspan, qonqorinpanmanta pampakama k'umuykuspa balikurqan. Hinan nirqan: —Señor, sichus munanki chayqa, qhaliyaykachiway, nispa.
- ¹³ Hinaqtinmi Jesusqa, makinta haywarispa, payta llamiykurqan. Nirqantaq: —Arí munanin. ¡Qhali kapuy! nispa. Kasqan ratupachataqmi lepra onqoyninqa qhaliyarqapurqan.
- ¹⁴ Hinan Jesusqa, ama pimanpas willakunanpaq kamachispa nirqan: —Rispayki, saserdoteman rikuchikamuy. Moisespa kamachikusqanman

hinataq ch'uyanchakunaykipaq ofrendata haywamuy. Chaytaqmi, paykunaq rikunankupaq kanqa, nispa.

15 Chaywanpas Jesuspa reqsichikuyninqa aswan-aswantaraqmi ch'eqerirqan. Hinan ancha askha runakunaqa uyarinankupaq, hinallataq onqoyninkumantapas qhaliyachisqa kanankupaq payman huñukamurqanku.

16 Paytaq ichaqa, ch'inni cheqaskunaman t'aqarikuspa, Diosman parlarqan.

17 Chay hina kaqtinmi, huk p'unchay Jesusqa yachachisharqan. Chaypin wakin fariseokuna, hinallataq kamachikuy simita yachachiqkuna tiyasharqanku. Paykunaqa Galilea probinsiaq, Judea probinsiaq, hinallataq Jerusalén Ilaqtaq Iliw kantunkunamantaraqmi hamusqaku karqan. Qhaliyachinanpaqtaqmi, Señorpa atiyninga Jesuswan kasharqan.

18 Chayllamanmi, wakin runakunaqa huk mana kuyuriq such'u runata kamillapi wantumurqanku. Hinan paykuna ukhuman wantuykuyta, hinallataq Jesuspa ñawpaqenman churaykuyta munasharqanku.

19 Askha runakunan kasharqanku. Chayraykun mana imaynata wantuykuyta atispanku, wasi pataman such'u runata wichachirqanku. Chaymantataq tehakunata paskaraspas, kamillantinta Jesuspa ñawpaqenman uraykuchirqanku.

20 Hinan Jesusqa, paykunaq iñiyninkuta rikuspan, mana kuyuriq such'uta nirqan: —Runa, huchaykikunaqa pampachasqañan kanku, nispa.

21 Hinaqtinmi, kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq fariseokunapas kay hinata yuyaykuyta qallarirqanku: —¿Diosta k'arakta k'aminanpaq, pitaq kay runari? ¿Pitaq hucha pampachaytari atinman? Aswanpas sapan Diosllapunin atinmanqa, nispanku.

22 Jesustaqmi ichaqa, paykunaq yuyaykusqankuta yacharqan. Hinan kutichispa, paykunata nirqan: —¿Imatataq sonqoykichispiri yuyaykushankichis?

23 ¿Imataq aswan fasilchalla niyri: 'Huchaykikunatan pampachayki niychu, ichari, sayarispas ripuy niytaqchu?'

24 Ichaqa, Runaq Churinga, hallp'a pachapi hucha pampachananpaq atiyniyoq kasqanta yachanaykichispaqmi, chay hinata, niykichis. Hinan mana kuyuriq such'u runata nirqan: —Qantan niyki: 'Sayariy, hinaspa kamillaykita hoqarispas, wasiykita ripuy,' nispay, nispan.

25 Paytaq, kasqan ratupacha llapanquq ñawpaqenkupi puñusqan kamillanta hoqarispas, hinallataq Diosta hatunchaspan wasinman ripurqan.

26 Llapankutaq utirayasqa kaspas, Diosta hatuncharqanku. Sinchi mancharisqa kaspankutaq nirqanku: —Kunanmi musphana ruwayta rikunchis, nispanku.

- 27** Chaykuna qhepatataqmi, Jesusqa chaymanta lloqsipuspan, huk tributo qolqe kobraq Leví sutiyoq runata rikurqan. Leviqa, tributo qolqe chaskina cheqaspin tiyasharqan. Hinan Jesusqa payta nirqan: —¡Qatikamuway! nispa.
- 28** Llapanta saqerparispantaq, Leviqa sayarirqan. Hinan Jesusta qatikurqan.
- 29** Hinaqtinmi Leviqa, wasinpi hatun mikhuna fiestata wakichirqan. Hinan askha tributo qolqe kobraqkuna, hinallataq hukkunapas paykunawan mikhunankupaq mesaman tiyaykurqanku.
- 30** Paykunaq kamachikuy simita yachachiqninkunataqmi, hinallataq fariseokunapas, Jesuspa yachachisqankunaq kontranpi chhuchupakuspa nirqanku: —¿Imanaqtintaq tributo qolqe kobraqkunawan, hinallataq huchasapakunawanpas mikhunkichis, hinallataq ukyankichispasri? nispanku.
- 31** Kutichispantaq, Jesusqa paykunata nirqan: —Qhali kaqkunaqa manan hampiqta nesesitankuchu. Aswanpas onqosqakunallan hampiqtaqa nesesitanku.
- 32** Manan ñoqaqa, chanin kaqkunata waqyaqchu hamurqani. Aswanpas huchasapakunata yuyayman kutirikunankupaq waqyaqmi hamurqani, nispa.
- 33** Hinaqtinmi chay runakunaqa, Jesusta nirqanku: —¿Imanaqtintaq Juanpa yachachisqankuna, hinallataq fariseokunaq yachachisqankunapas sapa kutilla ayunankupas, mañakunkupasri? Qanpa yachachisqaykikunataqmi ichaqa, mikhushallanku, hinallataq ukyashallanku, nispanku.
- 34** Jesustaq paykunata nirqan: —¿Kasarakuyman hamuqkunari, kasarakuq qhari paykunawan kashaqtinqa ayunayta atinkumanchu? Manapunin.
- 35** Ichaqa kasarakuq qhari paykunamanta qechusqa kanan p'unchaykunaqa chayamunqan. Chayñan chay p'unchaykunapi ayunanqaku, nispa.
- 36** Huk rikchanachiytan paykunaman nillarqantaq: —Manan pipas mosoq telata wit'uspa, chaywan huk mawk'a p'achataqa remendanmanchu. Sichus chay hina kanman chayqa, mosoq telan mawk'a p'achata llik'irapunman. Hinan chay wit'usqa mosoq tela mana mawk'a p'achawanqa tupanmanchu.
- 37** Manallataqmi pipas upi binotaqa mawk'a odrekunaman hillp'unmanchu. Sichus chay hina kanman chayqa, upi binon mawk'a odrekunata phatarachinman. Hinan binoqa hich'arparikapunman, hinallataq odrekunapas chinkapunman.
- 38** Aswanmi upi binotaqa mosoq odrekunaman hillp'ukun. Chay hinapin, kuskamanta waqaychanakunku.
- 39** Manallataqmi poqosqa bino ukyaqpas upi binotaqa munanmanchu. Chay hinapin poqosqa binota ukyaqqa ninman: 'Poqosqa binon aswan allinqa,' nispan, nispa.

Lucas 6

- 1** Chay hina kaqtinmi, Jesusqa sábedo p'unchaypi chakrachakranta risharqan. Hinan yachachisqankunaqa, trigoq umanta k'aphtaspanku, makinkupi qhaqospa mikhurqanku.
- 2** Wakin fariseokunataqmi ichaqa, nirqanku: —¿Imanaqtintaq sábedo p'unchaypi mana ruwana kaqtari ruwashankichis? nispanku.
- 3** Kutichispantaqmi, Jesusqa paykunata nirqan: —¿David, hinallataq paywan kaqkunapiwan yarqachikuspanku, imatachus ruwasqankumanta manachu chayllatapas ñawincharqankichis?
- 4** Payqa, Diospa wasinta haykuspanmi, Diospa rikunanpaq haywasqa t'antata hoqarispas mikhurqan. Hinallataq paywan kaqkunamanpas qollarqantaq. Chaytaqa manan paykunaqa mikhunankuchu karqan, aswanpas saserdotekunallan mikhunanku karqan, nispa.
- 5** Paykunatan nillarqantaq: —Runaq Churinga, sábedo p'unchaypapas Señorninmi, nispa.
- 6** Chay hina kaqtinmi, huk kaq sábedo p'uchaypi, Jesusqa judío runakunaq huñukunanku wasiman haykuspa, yachachirqan. Hinan chaypi, ch'akisqa paña makiyoq huk runa kasharqan.
- 7** Kamachikuy simita yachachiqkunataq, fariseokunapiwan sábedo p'unchaypi Jesusqa payta qhaliyachinqachus, icha manachus, chayta makilla qhawasharqanku. Paypi ima mana allintapas tarispanku, huchachanankupaqmi qhawasharqanku.
- 8** Jesustaq ichaqa, yuyaykusqankuta yachaspa, ch'akisqa makiyoq runata nirqan: —Sayariy, hinaspa chawpinkupi chakimanta churaykukuy, nispan. Paytaq sayarispan, chawpinkupi chakimanta churaykukurqan.
- 9** Hinaqtinmi Jesusqa chay rudío runakunata nirqan: —Ñoqa hukta tapusqaykichis: '¿Sábedo p'unchaypiri allin kaqta ruwaychu, icha mana allin kaqta ruwaychu atikun? ¿Kawsayta qespichiychu, icha wañuchiychu atikun?' nispay, nispa.
- 10** Llapan muyuriqninpi kaqkunata qhawarispanaq, chay runata nirqan: —Makiykita haywariy, nispa. Hinan payqa, makinta haywarirqan. Makintaqmi huk kaq makin hina qhali kapurqan.
- 11** Hinaqtinmi, chay makilla qhawashaqkunaqa, sinchi phiñasqa kasharqanku. Paykunapurapitaqmi, Jesusta kontrallikuspa imatachus ruwanankupaq rimanakusharqanku.
- 12** Chay hina kaqtinmi, haqay p'unchaykunapi Jesusqa orqo pataman Diosman parlaq wicharqan. Hinan illariqnintin, Diosman parlarqan.

- 13 P'unchayaramuqtintaq, yachachisqankunata waqyarqan. Hinaspataq paykunamanta chunka iskayniyoqta akllarqan. Hinan paykunata apostolkuna nispa suticharqan.
- 14 Simontan akllarqan. Paytan Pedro sutiwan suticharqan. Hinallataq Simonpa wawqen Andrestapas, Jakobotapas, Juantapas, Felipetapas, Bartolometapas akllarqan.
- 15 Hinallataq Mateotapas, Tomastapas, Alfeog churin Jakobotapas, Zelote sutiyoq Simontapas akllarqan.
- 16 Chaymantataq, Jakoboq churin Judasta, hinallataq Judas Iskariotetapas akllallarqantaq. Paymi Jesusta hap'ichiqqa karqan.
- 17 Jesusqa, apostolninkunawan uraykuspantaq, askha yachachisqankunawan, hinallataq wak ancha askha runakunapiwan huk pampapi sayaykurqan. Chay ancha askha runakunaqa, Ilapan Judea probinsiamanta, Jerusalén Ilaqtamanta, mamaqochaq qayllanpi kashaq Tiro Ilaqtamanta, hinallataq Sidón Ilaqtamanta iman karqanku. Paykunaqa, Jesusta uyarinankupaqwan, onqoyninkumantapas qhaliyachisqa kanankupaqwanmi hamusqaku karqan.
- 18 Hinan qhelli supay espiritukunaq ñak'arichisqan kaqkunaqa qhaliyachisqa karqanku.
- 19 Jesusmantan atiy lloqsisharqan. Hinan Ilapan onqosqakunata qhaliyachirqan. Chayraykun, Ilapan runakunaqa Jesusta llamiykuytapuni munasharqanku.
- 20 Yachachisqakunata qhawarispantaq Jesusqa, nirqan: —Diospa qhapaq suyunqa wakchakunaqmi. Chayraykun qankuna wakcha kaqkunaqa, kuisamiyoq kankichis.
- 21 Kunan yarqachikuqkunataqa Diosmi saksachisunkichis. Chayraykun kuisamiyoqqa kankichis. Kunan waqaqkunaqa qhepamanñan asikunkichis. Chayraykun kuisamiyoqqa kankichis.
- 22 Runaq Churinrayku, maypachachus runakunaqa qankunata cheqnisunkichispas, paykuna ukhumanta qarqosunkichispas, k'amisunkichispas, hinallataq qankunaq sutiychista mana allinpas kanman hina pisichanqakupas chayqa, kuisamiyoqmi kankichis.
- 23 Chay hinallatataqmi, paykunaq machulankupas Diospa rantinpi rimaqkunata ruwarqanku. Chayraykun chay p'unchaypiqa q'ochukunkichis, hinallataq kusikuymanta p'itaykachankichis. Qhawariychis, hanaq pachapi premioykichisqa hatunpunin kashan.
- 24 Qhapaqkuna, sonqochasqallapuniñan kashankichis. Chayrayku, jay qankunamanta, imaynaraq kankichis!

- ²⁵ Kunan saksaykusqa kaqkuna, qankunaqa yarqaytan muchunkichis. Chayrayku, jay qankunamanta, imaynaraq kankichis! Kunan asikuqkuna, qankunaqa waqapakunkichismi, hinallataq waqankichismi. Chayrayku, jay qankunamanta, imaynaraq kankichis!
- ²⁶ Llapa runachus qankunamanta allinmi nispa rimanku chayqa, jay qankunamanta, imaynaraq kankichis! Chay hinallatataqmi, machulankupas falso profetakunata ruwarqanku, nispa.
- ²⁷ Nillarqantaqmi: —Qankuna uyariqkunamanmi ichaqa, niykichis: 'Awqaykichista munakuychis, hinallataq cheqnikuqniykichiskunapaqpas allintapuni ruwapuychis.
- ²⁸ Ñakaqniykichiskunata saminchaychis. Hinallataq mana allin ruwaqniykichiskunapaqpas Diosman parlapuychis.
- ²⁹ Paña lado uyaykipi ch'aqlaqniykimanqa, lloq'e ladoykitapas kutirillaytaq. Hinallataq kapaykita qechuqmanqa, ama p'achaykitapas hark'apakuychu.
- ³⁰ Pipas mañakuqniykimanqa qoykullay. Hinallataq pipas qanpa kaqta qechuqniykimantaqa ama chaskikapuychu,' nispay.
- ³¹ Runakunaq imayna ruwapunasunkichistachus munankichis, chay hinallatataq qankunapas paykunapaq ruwapuychis.
- ³² Sichus munakuqnillaykichista munakunkichis chayqa, ¿ima allintataq ruwashankichisri? Huchasapakunapas chay hinallatataqmi ruwanku.
- ³³ Sitaqchus allin ruwaqnillaykichispaq allinta ruwankichis chayqa, ¿ima allintataq ruwashankichisri? Huchasapakunapas chay hinallatataqmi ruwanku.
- ³⁴ Mayqenchus manusqaykichismanta wachaynintinta kutichipuyta atisunkichis chayllaman manunkichis chayqa, ¿ima allintataq ruwashankichisri? Huchasapakunapas pikunachus wachaynintinta kutichipuyta atinku chaykunallamanmi manunku.
- ³⁵ Yayaqa, mana grasiasta qoqkunapaqpas, millay runakunapaqpas sumaq sonqoyoqmi. Chayrayku qankunapas awqaykichista munakuychis, hinallataq allinta ruwapuychis. Ama imatapas chaskikapuyta yuyaspallachu manuychis. Hinan qankunaq premioykichisqa hatunpuni kanqa. Hinallataq Ancha Hatunchasqa Diospa wawankuna kapunkichis.
- ³⁶ Imaynan Yayaykichisqa yanapaykukuqllapuni, chay hinallataq qankunapas yanapaykukuqllapuni kaychis, nispa.
- ³⁷ Nillarqantaqmi: —Mana chaninchasqa kanaykichispaq, ama chaninchaychischu. Mana huchachasqa kanaykichispaqpas, amallataq huchachaychischu. Pampachaqllapuni kaychis, hinan qankunapas pampachasqallataq kankichis.

- 38** Kasqan tupusqaykichis tupunawanmi tupusqallataq kankichis. Chayrayku qoychis, qankunamanpas Diosqa qollasunkichistaqmi. Allin tupusqata, ñit'i-ñit'iykuspa, chhaphchi-chhaphchirispá, unkhuyniykichispi phoqchirishaqtaraq qosunkichis, nispa.
- 39** Hinallataqmi kay rikch'anachiyta paykunaman nillarqantaq: —¿Huk ñawsa runaqa, ñawsamasinta pusayta atinmanchu? ¿Manachu iskayninku t'oqoman urmaykapunkuman?
- 40** Yachaqakuqqa, manan yachachiqninmanta aswan allinpaq qhawarisqaqa kanmanchu. Ichaqa pipas tukuypi allintapuni yachachisqaqa, yachachiqnin hinan kanqa.
- 41** ¿Imanaqtintaq wawqeykiq ñawinpi kashaq ichhutari qhawashanki, ichaqa manataq kikin ñawiykipi kashaq kurkutaqa rikukunkichu?
- 42** Ñawiykipi kashaq kurkuta mana rikukushaspaykiqa, ¿imaynatataq wawqeykita niyta atiwaq: 'Wawqey, ñawiykipi ichhuta horqorusqayki,' nispari? ¡Yaw, iskay-uya! ñawiykimanta kurkutaraq ñawpaqtaqa horqokuy. Chaymantañan wawqeykiq ñawinpi kashaq chay ichhutaqa horqonaykipaq allinta rikunki.
- 43** Allin sach'apa manapunin mana allin rurutaqa rurunmanchu. Nitaqmi mana allin sach'apas allin rurutaqa rurullanmantaqchu.
- 44** Igostaqa manan kiska-kiskamantachu pallakun, nillataqmi ubastapas t'ankarmantachu pallakun. Chayraykun, sapanka sach'apas rurusqanpi reqsichikun.
- 45** Runaq sonqonpi imachus hunt'a kashan, chaytan siminqa riman. Chayrayku, allin runaqa sonqonpi allin kaq waqaychasqanmanta allin kaqta horqomun. Hinallataqmi millay runapas, sonqonpi mana allin kaq waqaychasqanmanta mana allin kaqta horqomullantaq, nispa.
- 46** Nillarqantaqmi: —¿Imanaqtintaq rimasqaykunata mana ruwashaspari: 'Señor, Señor,' nispa sutiyawankichis?
- 47** Lliw ñoqaman hamuspa, simiykunata uyarispa kasukuqmantan, huk rikch'anachiyta ñoqa qhawarichisaykichis.
- 48** Huk runa, wasita ruwakunanpaq ukhuta hasp'ispa, qaqa patapi teqsita churaqmanmi payqa rikch'akun. Hinan mayuqa chayamurqan. Hinallataq unu phoqchiypas hamuspa, chay wasiman kallpawan waqtakurqan. Qaqa patapi teqsin churasqa kasqanraykutaqmi ichaqa, chay wasita mana kuyurichirqanchu.
- 49** Pipas simiykunata uyarishaspa, mana kasukuqmi ichaqa, huk runa hallp'a patapi mana teqsiyoq wasinta hatarichiqman rikch'akun. Chay wasiman, unu

phoqchiy kallpawan waqtakuqtintaqmi, urmaykapurqan. Hinan chay wasiq thunikuyninqa may hatunpuni karqan, nispa.

Lucas 7

¹ Jesusqa uyariqnin llaqta runakunaman tukuy rimaykuyninkunata tukuspanmi, Kapernaum llaqtaman haykurqan.

² Chaypitaqmi, huk senturión runaq ancha munasqan kamachinqa onqosqa wañunan patapiña kasharqan.

³ Payqa, Jesusmanta rimaytan uyarisqa karqan. Chayraykun, judío runakunamanta kurak runakunata Jesusman rinankupaq kacharqan. Kamachinta qhaliyachinanpaq, Jesusta balikamunankupaqmi, paykunataqa kacharqan.

⁴ Kurak runakunataq Jesusman rispanku, anchatapuni balikuspa nirqanku: —Payqa kay balikusqanta ruwapunaykipaq hinapunin.

⁵ Payqa suyunchista munakuqmi, hinallataq pay kikinmi, judío runakunaq huñukunayku wasitapas ruwachipumarqanku, nispanku.

⁶ Hinan Jesusqa paykunawan rirqan. Wasiman yaqaña chayaykushaqtinkutaq, senturión runaqa wakin amigonkunata kay hinata payman rimaykunankupaq kachamurqan: —Señor, manan wasiyan haykunaykipaq hinachu kani. Chayrayku amaña hamuyñachu.

⁷ Chay hinallataqmi, manan ñoqa kikiypas qanman hamunaypaq hinachu kani. Aswanpas rimariykullay, hinaspataqmi kamachiyqa qhaliyapunqa,

⁸ Ñoqapas kamachina runan kani. Kamachinay soldadoykunapas kantaqmi. Hinan huk kaqninta nini: 'riy,' nispay. Hinan rin. Huknintataq nini: 'Hamuy,' nispay. Hinan hamun. Kamachiytataq nini: 'Kayta ruway,' nipay. Hinan ruwan, nispa.

⁹ Chayta uyarispantaqmi, chay runamanta Jesusqa yuyayninpi mana kabesqa kasharqan. Hinan qatikuqnin askha runakunaman kutirispas nirqan: —Niykichismi: '¡Manan Israel llaqtapipas kay hina iñiytaqa tarirqanichu!' nispay, nispa.

¹⁰ Chay kachamusqan runakuna wasiman kutipuspankutaqmi, chay onqosqa kamachitaqa qhaliyasqataña tarirqanku.

¹¹ Chay hina kaqtinmi, qhepantin p'unchay Jesusqa Naín sutiyoq llaqtaman rirqan. Askha yachachisqankuna, hinallataq ancha askha runakunataqmi paytaqa riysirqanku.

¹² Llaqta punkuman chayaqtintaqmi, chayllaman p'ampamunankupaq, huk ayata wantusharqanku. Chay ayaqa, huk biuda warmiq sapallan qhari wawanmi karqan. Llaqtamanta askha runakunataqmi riysisharqanku.

- 13** Chayta rikuspantaqmi, Señorqa chay warmimanta khuyalliykukuspa, payta nirqan: —Ama waqayñachu, nispan.
- 14** Asuykuspantaqmi, aya wantunankuta llamiykurqan. Hinan wantuqkunaqa sayaykurqanku. Wañusqatataqmi, Jesusqa nirqan: —Wayna, qantan niyki: ‘Sayariy,’ nispay, nispan.
- 15** Wañusqa waynataqmi tiyarispa, rimayta qallarirqan. Hinan Jesusqa, mamanman qopurqan.
- 16** Llapankutaq sinchi mancharisqa karqanku, hinan Diosta hatunchaspa nirqanku: ¡Huk hatun, Diospa rantinpi rimaqmi ñoqanchis ukhumanta hatarimun! ¡Diostaqmi llaqtanta yanapaykunapaq watukamun! nispanku.
- 17** Hinan Jesusmanta rimayqa, llapan Judea probinsiantinpi, hinallataq llapan muyuriqnin cheqaskunapi ch'eqerirqan.
- 18** Llapan chay imaymanakuna pasasqantataqmi, Juanpa yachachisqankunaqa payman willarqanku. Hinan Juanqa, iskay yachachisqankunata waqyarqan.
- 19** Hinaspataq Jesusta tapumunankupaq paykunata kacharqan: —¿Pichus hamunan karqan, chay qanchu kanki, icha huktachu suyasaqku? nispanku.
- 20** Chay runakuna Jesusman hamuspankutaqmi, payta nirqanku: —Bautisaq Juanmi kay hinata niwaspanku, qanman kachamushawanku: ‘¿Pichus hamunan karqan chayqa, qanchu kanki, icha huktachu suyasaqku?’ niwaspanku, nispanku.
- 21** Chay kasqan ratupitaqmi, Jesusqa askha millay onqoyniyokunatapas, plagaq ñak'arichisqankunatapas, millay supay espiritukunayoqtapas qhaliyachirqan. Hinallataq askha ñawsa LUKAS 7,186 kunatapas qhawarichirqan.
- 22** Kutichispantaqmi, Jesusqa paykunata nirqan: —Rispa rikusqaykichista, hinallataq uyarisqaykichistawan Juanman willamuychis: ‘Ñawsakunan qhawaripunku, wist'ukunan puriripunku, lepra onqoyniyokunapas qhaliyachisqañan kapunku, roqt'okunan uyaripunku, wañusqakunapas kawsarichisqañan kanku, hinallataq wakchakunamanpas allin willakuyqa willasqañan kashan,’ nispaykichis.
- 23** Lliw ñoqamanta mana p'enqakuqqa kuisamiyoqmi, nispan.
- 24** Juanpa willakuqninkuna kutipuqtinkutaq, Jesusqa Juanmanta chay askha runakunaman willayta qallarispaspa nirqan: —Ch'inniqmanqa, ¿ima qhawaqtaq lloqsirqankichis? ¿Wayraq maywisqan soqosta qhawaqchu lloqsirqankichis?
- 25** Hinaqa, ¿ima qhawaqtaq lloqsirqankichisri? ¿Sumaq p'achawan p'acharusqa runa qhawaqchu lloqsirqankichis? Qhawariychis, balorniyok

p'achawan p'achasqa kaqkunaqa, hinallataq sumaq kawsaypi kawsaqqunapas reykuñaq wasinkunapin kashanku.

²⁶ Ichaqa, ¿ima qhawaqpunitaq lloqsimurqankichisri? ¿Diospa rantinpi rimaqta qhawaqchu lloqsirqankichis? ¡Arí, niykichismi: 'Payqa Diospa rantinpi rimaqmantapas aswan hatunpaq qhawarisqapunin!' nispay.

²⁷ Haqay pimantachus qelqasqa kashan chayqa paymi. Chay Qelqataqmi nin: 'Qhawariy, qanpa ñawpaqeykitan willaqniyta kachani. Paymi ñawpaqeykipi ñanniykita allichanqa,' nisan. (Mal. 3.1)

²⁸ Niykichismi: 'Warmikunamanta naseqkunapurapi manan mayqenpas bautisaq Juanmanta aswan hatunpaq qhawarisqaqa kanchu. Chaywanpas, Diospa qhapaq suyunpi huch'uylla kaqqa, Juanmanta aswan hatunpaq qhawarisqapunin kanqa,' nispay.

²⁹ Llaqtantin runakuna, hinallataq tributo qolqe kobraqkunapas Jesusta uyarispankun, Diospa chanin kayninta yacharqanku. Paykunaqa, Juanpa bautismonwan bautisasqañan kasqaku karqan.

³⁰ Ichaqa fariseokuna, hinallataq kamachikuy simita sut'inchaqkuna, Juanpa bautismonwan mana bautisachikusqakuchu karqan. Chayraykun, paykunapaq imatachus Diosqa munarqan, chayta wikch'uykukurqanku.

³¹ Señortaq nirqan: —¿Imawantay kay runa-miraytari wakichachisay? ¿Imamantay paykunaqa rikch'akunku?

³² Plasapi hinalla tiyakuq waynakunamanmi rikch'akun. Paykunan paykunapurapi waqyanakunku: 'Qenata waqachipuykiku, manataq tusunkichischu. Aya p'ampanapaq takikunatan takimuyku, manataq waqankichischu,' nispanku.

³³ Bautisaq Juanqa hamurqanñan. Payqa manan mikhunata mikhurqanchu, nitaq binotapas ukyarqanchu. Qankunataq ichaqa, ninkichis: 'Supayniyoqmi kashan,' nispaykichis.

³⁴ Runaq Churinmi hamurqan. Payqa mikhunmi, hinallataq ukyanmi. Qankunataq ichaqa, ninkichis: 'Qhawariychis, payqa huk rakrapu, hinallataq bino ukyaq runan. Tributo qolqe kobraqkunaqpas, hinallataq huchasapakunaqpas amigonmi,' nispaykichis.

³⁵ Yachaymi ichaqa, chanin kasqanta llapan wawankunapi rikuchikun, nispa.

³⁶ Fariseokunamanta hukninkutaqmi, paywan mikhunanpaq Jesusta balikurqan. Hinan fariseoq wasinman haykuspa, mesaman tiyaykurqan.

³⁷ Chayllamanmi llaqtamanta huk huchasapa warmiqa, fariseoq wasinpi mesaman Jesuspa tiyaykusqanta yacharurqan. Hinan huk alabastro rumimanta tuminchapi q'apashaq hawinata apamurqan.

- ³⁸ Hinan Jesusta, qhepallanmanta asuykuspa, waqasqan weqenwan chakinkunata ch'aranchayta qallarirqan. Chukchanwantaq ch'akichirqan. Chakinkunata much'aspantaq, q'apashaq hawinawan hawirqan.
- ³⁹ Chayta rikuspantaq, waqyamuqnin fariseoqa sonqon ukhupi nirqan: —Kay warmiqa huchasapan. Chayrayku, sichus kay runa Diospa rantinpi rimaq kanman chayqa, imayna puriq warmichus llamiykusqantaqa yachanmanmi, nispan.
- ⁴⁰ Kutichispantaqmi, Jesusqa payta nirqan: —Simón, qanmanmi hukta ninay kashan, nispa. Simontaq nirqan: —Yachachikuq, nillaway, nispan.
- ⁴¹ Jesustaq nirqan: —Huk qolqe manuq runaqmi iskay manukuqninkuna karqan. Hukninmi phisqa pachak denario qolqe manu karqan. Huknintaq phisqa chunka denario qolqe manu karqan.
- ⁴² Paykunaq pagapunankupaq mana imankupas kaqtintaqmi, iskayninkuta pampacharqan. Chay hinaqa, ¿chay iskayninmanta, mayqen kaqtaq aswantari munakunman? Chayta niway, nispan.
- ⁴³ Kutichispantaq, Simonqa nirqan: —Chay askha kaq pampachasqa kaqpunin kanman, nispa. Jesustaq payta nirqan: —Allillantan chaninchanki, nispan.
- ⁴⁴ Warmi ladoman kutirispantaq, Simonta nirqan: —¿Kay warmita rikushankichu? Qanqa, wasiykiman haykumuqtiymi, mana unuta chakiy mayllikunaypaq qowarqankichu. Kay warmitaq ichaqa, chakiykunata weqenwan ch'aranchaspa, chukchanwan ch'akichin.
- ⁴⁵ Qanqa, manan much'aykuwarqankichu. Kay warmitaqmi ichaqa, haykumusqaymantapacha, mana thanispa chakiykunata much'ashan.
- ⁴⁶ Qanqa, manan umayta aseitewan hawiykuwarqankichu. Kay warmitaqmi ichaqa, q'apashaq hawinawan chakiykunata hawiwana.
- ⁴⁷ Chaymi qanta niyki: 'Payqa, ancha munakuq kasqanraykun, sinchi askha huchankunata pampachani. Pitachus pisillapi pampachakun chaytaqmi ichaqa, pisillata munakun,' nispay, nispa.
- ⁴⁸ Hinan warmita nirqan: —Huchaykikunataqa pampachaykiñan, nispa.
- ⁴⁹ Paywan mesapi kashaqkunataq, paykunapurapi ninakuyta qallarirqanku: —¿Pitaq kay runaqa, huchakunatawanpas pampachaqri? nispanku.
- ⁵⁰ Hinaqtinmi Jesusqa, warmita nirqan: —Ñiyniykin qespichisunki. Thak kaypi ripuy, nispa.

Lucas 8

- ¹ Chay hina kaqtintaqmi, chaykuna qhepata Jesusqa llapan llaqtakunapipas, hinallataq llaqta kantukunapipas purimurqan. Diospa qhapaq suyunmanta allin

willakuyta willaspa, hinallataq sut'inchaspanmi, chunka iskayniyoq yachachisqankunapiwan purimurqanku.

² Hinallataqmi wakin warmikuna, pikunatachus millay espiritukunamantapas, onqoykunamantapas qhaliyachisqankunapas payta riysirqanku. Paykunataqmi karqanku: Magdalena sutiyasqa María, paymantan qanchis supaykunaqa lloqsisqa karqan.

³ Hinallataq Herodespa kaqninkuna qhawaq Kusaq warmin Juanapas, Susanapas, hinallataq wakin warmikunapas karqanku. Paykunan, kaqninkuwan Jesusta serbirqanku.

⁴ Ancha askha runakunan Jesusman huñukamurqanku. Hinallataqmi sapanka llaqtamantapas payman hamurqanku. Hinan Jesusqa, huk rikch'anachiypa chawpinta paykunaman rimaykurqan.

⁵ Nirqantaq: —Huk muhu t'akaqmi t'akamunanpaq rirqan. T'akashaqtintaqmi, wakin muhuqa ñan pataman chayarqan, hinaspataq sarusqa karqan. Hinan phalaq animalkunaqa pallarapurqanku.

⁶ Wakin muhutaq, rumi t'aqraman chayarqan. Ichaqa, mana unuyoq kasqanraykutaqmi, wiñamuspan ch'akipurqan.

⁷ Wakin muhutaq, kiska-kiskaman chayarqan. Hinan chaywan kuska wiñamuq kiskakunaqa, p'amparapurqan.

⁸ Wakin muhuñataq, allin hallp'aman chayarqan. Hinan wiñaspan ch'ullallamanta pachakta rururqan, nispa. Chaykunata rimashaspantaq, kunkayoqta nirqan: —Pipas uyariq ninriyoq kan chayqa, uyarichun, nispan.

⁹ Yachachisqankunataq, chay rikch'anachiyqa imaninantachus nisqanmanta Jesusta tapukurqanku.

¹⁰ Hinan Jesusqa nirqan: —Diospa qhapaq suyunmanta pakasqa yachaykunata yachanaykichispaq qankunamanqa qosqan kasunkichis. Wakinmanmi ichaqa, rikch'anachiypi rimaykuni. Qelqataqmi nin: 'Qhawashaspankupas, manan rikunkuchu. Hinallataq uyarishaspankupas, manallataqmi entiendinkuchu,' nispa. (Isa. 6:9)

¹¹ Chay rikch'anachiyqa kay ninantan nin: Muhuqa Diospa siminmi.

¹² Ñan pataman chayaq muhutaqmi, simita uyariqkuna kanku. Ichaqa saqra hamuruspantaq, sonqonkumanta Diospa siminta qechurapun. Mana iñinankupaq, hinallataq Dios mana paykunata qespichinanpaqmi qechurapun.

¹³ Rumi t'aqraman chayaq muhutaq, Diospa siminta uyarispanku kuisqa chaskikuqkuna kanku. Paykunataqmi ichaqa, mana saphiyochu kanku. Pisi tiempolla kreenku, hinaspataq sasachay tiempokuna chayamuqtin t'aqarikapunku.

- 14** Kiska-kiskaman chayaq muhutaqmi, Diospa siminta uyariqkuna kanku. Ichaqa kawsayninkupi purishaqtinkutaqmi, llakikuykuna, qhapaq kay yuyaykuykuna, hinallataq kay pacha q'ochukuyninkuna p'amparapun. Chay hinapin ruruyninkuqa, mana poqonchu.
- 15** Allin hallp'aman chayaq muhuñataqmi ichaqa, allin, hinallataq chanin sonqowan uyariqkuna kanku. Paykunaqa Diospa siminta uyarisqankutan tacyachinku. Qaqata sayasqankuraykutaqmi, rurunku, nispa.
- 16** Nillarqantaqmi: —Manan pipas lamparata hap'ichispaqa, rakiwan p'aktinmanchu. Nitaqmi puñunaq pachanmanpas churanmanchu. Aswanpas, lámpara churana patamanmi churan. Chay hinapin, llapallan wasiman haykuqkunaqa, k'anchayta rikunku.
- 17** Manan imapas runaq pakasqan, Diospa mana sut'inchananqa kanchu. Nitaqmi imapas mana piqpa yachasqan kaq, Diospa mana rikhurichimun, hinallataq sut'iman horqomunanpaq kaqpas kanchu.
- 18** Pipas kaqniyoqmanqa, aswantaraqmi qosqa kanqa. Pipas mana kaqniyoqmantataqmi ichaqa, kapunanpaq yuyaykusqantawanraq qechusqa kanqa. Chayrayku, imatachus uyarisqaykichista, allintapuni qhawakuychis, nispa.
- 19** Jesuspa maman, hinallataq wawqenkunan, payman hamurqanku. Ichaqa askha runakunaq kasqankuraykutaqmi, mana payman asuykuyta atirqankuchu.
- 20** Hinaqtinmi Jesusman willarqanku: —Mamitaykin, wawqeykikunapiwan hawapi kashanku. Rikuykuytataqmi munashasunkiku, nispanku.
- 21** Kutichispantaqmi, Jesusqa paykunata nirqan: —Pikunachus Diospa siminta uyarispa hunt'anku, paykunan mamaypas, hinallataq wawqeykunapas kanku, nispa.
- 22** Chay hina kaqtintaq, chay p'unchaykunapi Jesusqa, yachachisqankunapiwan huk barkaman haykurqanku. Paykunatataq nirqan: —Wak lado qocha chimpaman chimpasunchis, nispa. Hinan chimparaqanku.
- 23** Ichaqa qochata chimpashaqtinkutaqmi, Jesusqa puñurapurqan. Hinan qochapi huk tutuka wayra hatarimuqtin, sasachaypi rikukuspa chinkaykapushar qankuña.
- 24** Jesusman asuykuspankutaq, rikch'achispa nirqanku: —¡Yachachiqniy, Yachachiqniy, chinkaykapushanchisñan! nispanku. Paytaqmi ichaqa, rikch'arisan wayrata, unu phoqchiytawan phiñarikurqan. Hinan thanipurqanku. Thak kaytaq karqan.
- 25** Hinaqtinmi paykunata nirqan: —¿Maypitaq iñiykischisri kashan? nispan. Paykunataq mancharisqa, hinallataq yuyayninkupi mana kabesqa

kasharqanku. Hinan paykunapurapi ninakurqanku: —¿Wayrapas, unupas kamachiqtin kasunankupaqqa, pitaq kay runari? nispanku.

²⁶Galilea probinsiaq chimpanpi kashaq Gadara suyu runakunaq kasqanmantaqmi, qochanta chimpanqanku.

²⁷Hallp'aman chayaqtinku hinataq, Jesuswan tupaq huk supayniyoq runaqa, chay llaqtamanta lloqsimurqan. Payqa, unay tiempoñataqmi manaña p'achawanpas p'achakusqachu karqan. Nitaq wasinpipas tiyasqañachu karqan. Aswanpas aya p'ampana t'oqokunapin tiyasqa karqan.

²⁸Jesusta rikuruspantaqmi ichaqa, paypa ñawpaqenman qonqoriykukuspa, kunkayoqta qaparispas nirqan: —Ancha Hatunchasqa Diospa Churin Jesús, ¿iman qanwan ñoqawan ruwananchis? Ama muchuchiwanaykipaqmi balikuyki, nispa.

²⁹Kadenakunawan, hinallataq fierro thunkunakunawanmi t'eqesqaku karqan. Ichaqa chay t'eqesqakunata p'itispataqmi, supaypa kallpachasqan ch'inniq cheqaskunaman riq. Unay tiempomantañan chay supayqa munaychakusqa karqan. Chayraykun Jesusqa, qhelli supay espirituta chay runamanta lloqsinanpaq kamachirqan.

³⁰Hinan Jesusqa payta tapurqan: —¿Iman sutiyki? nispa. Paytaq nirqan: —Legionmi, nispa. Askha supaykunan paymanqa haykusqaku karqan. Chayraykun 'Legionmi' nispaqa nirqan.

³¹Supaykunataq chinkay-chinkay ukhu pachaman ama wikch'uykunanpaq Jesusta balikurqanku.

³²Chay orqopitaqmi, tropantin khuchikunaqa mikhusharqanku. Hinan chay khuchikunaman haykunankupaq supaykunaqa Jesusta balikurqanku. Paytaqmi munallarqan.

³³Chay runamanta lloqsiruspankutaqmi, supaykunaqa khuchi kunaman haykurqanku. Hinan chay tropantin khuchikunaqa, qaqapaykuspa, qochapi heq'epapurqanku.

³⁴Chay khuchi michiqkunataqmi, imachus pasasqanta rikurqanku. Hinan ayqekuspanku llaqtapi, hinallataq kampokunapipas willakurqanku.

³⁵Hinaqtinmi, llaqta runakunaqa, imachus pasasqanta rikunankupaq lloqsimurqanku. Jesuspa kasqanman chayamuspankutaq, pimantachus supaykunaqa lloqsisqa karqan, chay runata tarirqanku. Paytataq, Jesuspa ñawpaqen pampapi p'acharusqa yuyayninpiña tiyashaqta tarirqanku. Hinan runakunaqa, mancharikurqanku.

³⁶Chay supayniyoq runata, imaynatachus Jesusqa qhaliyachisqanta rikuqkunataqmi, chay runakunaman willarqanku.

- ³⁷ Hinaqtinmi chay askha runakunaqa, sinchi mancharisqa kasharqanku. Chayraykun llapan chay Gadara suyumanta kaqkunaqa, llaqtankumanta ripunanpaq Jesusta balikurqanku. Hinan payqa, barkaman wichapuspa ripurqan.
- ³⁸ Pimantachus supaykunaqa lloqsisqa karqan, chay runataqmi Jesusta balikurqan: —Qanwanmi riyta munani, nispan. Jesustaq ichaqa, kutichirqan: —Wasiykiman kutipuspa, may hatun imakunatachus Diosqa qanpaq ruwapusqasunkikunata willamuy, nispan.
- ³⁹ Hinan chay runaqa, ripuspa, llaqtantinpi may hatun imakunatachus Jesusqa paypaq ruwasqanta willakurqan.
- ⁴⁰ Hinaqtinmi, askha runakuna Jesuspa kutimpunanta suyasharqanku. Chayraykun chayampuqtinqa, llapallanku kosisqa payta chaskiykurqanku.
- ⁴¹ Chayllamanmi, judío runakunaq huñukunanku wasipi umalliq Jairo sutiyoq runaqa Jesusman hamurqan. Jesuspa chakinman qonqoriykukuspataqmi, wasinman rinanpaq balikurqan.
- ⁴² Paypataqmi, sapan ususichallan chunka iskayniyoq watayoq hina kapurqan. Chay ususichanmi, yaqaña wañurapusharqan. Rishaqtintaqmi, runakunaqa aswanta mat'inaykakamurqanku.
- ⁴³ Hinan huk warmi, chunka iskayniyoq wataña yawar apay onqoywan kasharqan. Paymi askha hampiqkunaman rispan, kaqninkunatapas tukupusharqanña. Chaywanpas, manataqmi qhaliyaytaqa atirqanchu.
- ⁴⁴ Jesuspa qhepanmanta asuykuspantaq, paypa p'achanpa kantunta llamiykurqan. Hinan yawar apay onqoyninca, kasqan ratupacha qhaliyarapurqan.
- ⁴⁵ Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: —¿Pin llamiyarqamuwan? nispa. Llapanku mananchakuqtinkutaqmi, Pedroqa, paywan kaqkunapiwan nirqanku: —Yachachiqniy, askha runakunan mat'inaykakamuspa ñit'imushasunkikuña. Qantaq nishanki: '¿Pin llamiyarqamuwan?' nispayki, nispanku.
- ⁴⁶ Jesustaq nirqan: —Ñoqamanta atiy lloqsirusqantan reparakuni. Chayraykun mayqenchus llamiyaramuwasqantaqa yachani, nispa.
- ⁴⁷ Hinaqtinmi warmiqa, mana pakakuyta atispan, khatatataywan chimpaykurqan. Jesuspa ñawpaqenpi qonqoriykukuspantaqmi, llaqtantin runakunaq qayllanpi, imanaqtinchus tupaykusqanta willakurqan. Hinallataq imaynatachus kasqan ratupacha qhaliyarqapurqan, chaytapas willakullarqantaq.
- ⁴⁸ Jesustaq warmita nirqan: —Ususiy, kallpachakuy, iñiyiniykin qhaliyachirqasunki. Thak kaypi ripuy, nispa.

⁴⁹ Jesusqa manaraq rimayta tukushaqtintaq, judío runakunaq huñukunanku wasipi umalliqpa wasinmanta, huk runa hamurqan. Hinan Jairota nirqan: —Ususichaykiqa, wañurqakapunñan. ¿Imapaqñataq yachachikuqtari rimapayanki? nispan.

⁵⁰ Chayta uyarispantaq, Jesusqa kutichispa nirqan: —Ama mancharikuychu, aswanpas iñillay, hinaqa qhaliyapullanqan, nispan.

⁵¹ Wasiman chayaspankutaq, Jesusqa mana pitapas paywan haykunanta munarqanchu. Aswanpas Pedrota, Jakobota, Juantawan, hinallataq sipaschaq tayta-mamallantawanmi haykunankutaqa munarqan.

⁵² Chaypi kaqkunaqa llapankun sipaschamanta waqasharqanku, hinallataq khuyayta waqapakusharqanku. Jesustaqmi ichaqa, nirqan: —Amaña waqaychisñachu. Sipaschaqa manan wañusqachu kashan, aswanpas puñushallanmi, nispa.

⁵³ Paykunataq, wañusqaña kasqanta yachaspanku, Jesusmanta asikurqanku.

⁵⁴ Hinan Jesusqa, llapankuta hawaman qarqorqan. Sipaschata makinmanta hap'iykuspantaq, kunkayoqta nirqan: —Sipascha, sayariy, nispan.

⁵⁵ Sipaschaq espirituntaq payman kutiykapurqan. Hinan kasqan ratupacha sayaripurqan. Jesustaqmi, mikhunata qonankupaq kamachirqan.

⁵⁶ Sipaschaq tayta-mamantaq utirayasqa kasharqanku. Paykunatataqmi, ama pimanpas chaykuna pasasqanmanta willanankupaq Jesusqa kamachirqan.

Lucas 9

¹ Jesusqa, chunka iskayniyoq yachachisqankunatan waqyarqan. Hinaspataq, llapan supaykunata qarqomunankupaq, hinallataq onqosqakunatapas qhaliyachimunankupaq atiytawan, kamachikuyniyoq kaytawan qorqan.

² Hinallataqmi, Diospa qhapaq suyunmanta willanankupaqwan, onqosqakunatapas qhaliyachimunankupaqwan kacharqan.

³ Paykunatataqmi nirqan: —Ñanniykichispaqqa aman tawnatapas, nitaq wayaqatapas, nitaq t'antatapas, nitaq qolqetapas, nitaq imatapas apakunkichischi. Amallataq iskay p'achatapas apakunkichischi.

⁴ Mayqen wasimanpas haykunkichis chayqa, chayllapin ripunaykichiskama qhepakunkichis.

⁵ Mayqen llaqtapipas mana chaskisunkichischi chayqa, chay llaqtamantan lloqsipunkichis. Hinallataq paykunaq kontranpi kasqanta rikuspa yachanankupaq, chakiykichismanta hallp'ata chhaphchirikunkichis, nispa.

⁶ Lloqsispankutaq, sapanka llaqta kantukunantakama allin willakuyta willaspa, hinallataq tukuy cheqaspi onqosqakunata qhaliyachispa, purirqanku.

- ⁷ Tetrarka Herodesqa, Jesuspa tukuy imaymanakuna ruwashasqantan uyarirqan. Hinan mana imanakuypapas atisharqanchu. Wakin runakunan nirqanku: —Bautisaq Juanmi wafusqanmanta kawsariramun, nispanku.
- ⁸ Wakintaq nirqanku: —Eliasmi rikhuriramun, nispanku. Wakinkunañataq nirqanku: —Ñawpa tiempopi Diospa rantinpi rimaqkunaq hukninmi kawsariramusqa, nispanku.
- ⁹ Herodestaqmi ichaqa, nirqan: —Ñoqan, Bautisaq Juanpa umanta qhoruchirqani. ¿Chay hinari, pitaq chay imaymana ruwaqmanta uyarishasqayqa kanman? nispan. Hinan rikuytapuni munasharqan.
- ¹⁰ Apostolkunataq kutimuspanku, tukuy imakunatachus ruwamusqankuta Jesusman willarqanku. Hinan Jesusqa paykunata pusarikuspa, Betsaida sutiyuq llaqtaq qayllan wak lado ch'inniq cheqasman ripurqan.
- ¹¹ Askha runakunataqmi ichaqa, chayta yachaspanku qatikurqanku. Hinan Jesusqa paykunata chaskiykuspa, Diospa qhapaq suyunmanta rimaykurqan. Hinallataq qhaliyay munaqkunatapapas qhaliyachirqan.
- ¹² Tardeyaykushaqtinñataq, chunka iskayniyoq yachachisqankunaqa Jesusman asuykuspanku, payta nirqanku: —Ch'inniq cheqaspin kashanchis. Chayrayku, runakuna llaqta kantukunaman, hinallataq llaqtaq kamponkunaman rispanku, qorpachakamunankupaq, mikhunatapapas maskhakamunankupaqwan kacharparipullayña, nispanku.
- ¹³ Jesustaq paykunata nirqan: —Qankunayá mikhunataqa qoychis, nispa. Paykunataq ichaqa nirqanku: —Llapan llaqtantin runakunapaq rantimuykuman chayllachá, ñoqaykuqqa manan kanchu. Aswanpas phisqa t'anta, iskay challwachallapiwanmi kapushawanku, nispanku.
- ¹⁴ Yaqapas phisqa waranqa qharikunan karqanku. Chaymi Jesusqa, yachachisqankunata nirqan: —Phisqa chunka, phisqa chunkamanta, t'aqa-t'aqapi tiyachimuychis, nispa.
- ¹⁵ Nisqanman hinataq, llapankuta tiyachimurqanku.
- ¹⁶ Hinan Jesusqa, phisqantin t'antakunata, hinallataq iskaynin challwachakunatapapas hoqaripan, hanaq pachata qhawaripa samincharqan. Phakmispantaq, yachachisqankunaman qorqan. Paykunataq chay askha runakunaq ñawpaqenkuman churamurqanku.
- ¹⁷ Llapallankun mikhurqanku, hinaspataq saksaykurqanku. Phakmisqa puchuqmantataq, chunka iskayniyoq kanastakunapi hoqaripurqanku.
- ¹⁸ Chay hina kaqtinmi, Jesusqa, sapallanpi Diosman parlasharqan. Yachachisqankunataq paywan kasharqanku. Hinan paykunata tapurqan: —¿Chay runakunari, ñoqa pi kasqaytataq niwanku? nispan.

19 Kutichispankutaq, paykunaqa nirqanku: —Wakinqa, Bautisaq Juanmi nisunkikun. Wakintaq, Eliasmi nisunkiku. Wakinkunañataqmi ichaqa, ñawpa tiempopi Diospa rantinpi rimaqkunamanta hukninmi kawsariramusqa nisunkiku, nispanku.

20 Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —¿Qankunari, ñoqa pi kasqaytataq niwankichis? nispa. Pedrotaq kutichispan, nirqan: —Diospa Cristonpunin kanki, nispan.

21 Jesustaqmi ichaqa, ama pimanpas willanankupaq anchatapuni kamachirqan.

22 Nirqantaq: —Runaq Churinga imaymanakunapipas ñak'arinanpunin kanqa. Hinan, kurak runakunapas, hatun umalliq saserdotekunapas, kamachikuy simita yachachiqkunapas, pisichaspanku wañuchinqakupuni. Hinan kinsa p'unchaymanta kawsarimpunqa, nispa.

23 Hinan Jesusqa, llapankuta nirqan: —Sichus pipas qatikamuwayta munan chayqa, pay kikinta mananchakuchun. Krusninta apayukuspantaq, qatikamuwachun.

24 Pipas kawsayninta qespichiyta munan chayqa, chinkachipunqan. Pipas ñoqarayku kawsayninta churaqtaqmi ichaqa, kawsayninta qespichinqa.

25 Sichus huk runa llapan kay pachantintaña tarinman, ichaqa kawsaynintaq wañuy ñak'ariyman rinman chayqa, ¿imapaqtaq paypaqri balinman? Otaq, ¿pay kikin chinkayman riqtinri, imapaqtaq balinman?

26 Pipas ñoqamanta, hinallataq simiykunamantapas p'enqakunmanmi. Chay hina kaqtinqa, Runaq Churinpas k'anchariyninpi, Yayanpa k'anchariyninpi, hinallataq ch'uya angelkunaq k'anchariyninpi hamuspanmi, paymanta p'enqakullanqataq.

27 Cheqaqtapunin niykichis: 'Kaypi kashaqkunamanta wakinniykichismi, Diospa qhapaq suyunta rikunaykichiskama mana wañunkichischu,' nispay, nispa.

28 Hinaqtinmi, chay simikuna rimasqanmanta pusaq p'unchay qhepata hina, Pedrola, Juanta, hinallataq Jakobota Jesusqa pusarikurqan. Hinan orqo patata Diosman parlaq wicharqanku.

29 Diosman parlashatintaq, uyanpa rikch'ayninqa huk nirayman tukurqan. Hinallataq p'achanpas, yuraq llihipipishaqman tukurqan.

30 Chayllamanmi, iskay qharikunaqa Jesuswan rimasharqanku. Chay qharikunaqa Moiseswan, Eliaswanmi karqanku.

31 Paykunaqa, k'anchariy chawpipin rikhurimurqanku. Hinan Jesuspa wañunanmantawan, Jerusalén llaqtapi imakunatachus hunt'amunanpunin karqan, chaymantawan rimaykusharqanku.

³² Pedro, hinallataq paywan kashaqkunataqmi puñuywan aysachikusharqanku. Ichaqa tutantinmi rikch'ashallarqanku. Hinan Jesuspa k'anchariyninta, hinallataq paywan kashaq chay iskay qharikunatapas rikurqanku.

³³ Hinaqtiinmi, chay iskay qharikunaqa, Jesusmanta t'aqarikapusharqanku. Pedrotaqmi, mana imatachus rimashasqanta yachaspalla nirqan: —Allin Yachachiqniy, kaypi kashasqaykuqa allinpunin. Kinsa ch'ukllakunata ruwapusaykiku. Hukta qanpaq, hukta Moisespaq, hukta Eliaspq ruwapusaykiku, nispa.

³⁴ Pedro chayta rimashallaqtiinraqmi, huk phuyo hamuspa, paykunata pakaykurqan. Hinan phuyu pakaykuqtin, paykunaqa mancharikurqanku.

³⁵ Hinaqtiinmi, chay phuyo ukhumanta huk kunka paykunata nimurqan: —Munakusqay Churiyqa kaymi. Payta uyariychis, nispa.

³⁶ Chay kunka tukupuqtintaq, Jesustaqa sapallantaña rikurqanku. Hinan paykunaqa, upallalla kspanku, chay p'unchaykunapi rikusqankumanta mana pimanpas rimarirqankuchu.

³⁷ Chay hina kaqtiinmi, qhepantin p'unchay, orqomanta uraykamushaqtinku, ancha askha runakuna payman ayparqanku.

³⁸ Chayllamantaqmi, chay ancha askha runakuna chawpimanta huk runa waqyakamurqan: —Yachachikuq, churiyqa sapallanmi kapuwan, chaymi qhawaykampuwanaykipaq balikuyki.

³⁹ Qhawariy, huk mana allin espíritun qonqay-qonqayllamanta hap'iruspa qaparichin. Hinan wat'akichispa ñak'arichin. Phosoqotaraq aqtuchispataq ñak'ayta kacharin.

⁴⁰ Chay mana allin espirituta qarqonankupaqmi yachachisqaykikunata balikurqani. Manataqmi ichaqa, qarqoyta atirqankuchu, nispan.

⁴¹ Jesustaqmi kutichispa nirqan: —¡Yaw mana iñiq waqlisqa miraykuna! ¿Hayk'aqkamataq qankunawanri kasaq? ¿Hayk'aqkaman pasiensiayta tukuwankichis? Kayman churiykita apamuy, nispa.

⁴² Ichaqa wayna chimpaykushallaqtiinraqmi, supayqa payta pampaman wikch'uspa wat'akichirqan. Jesustaqmi ichaqa, chay qhelli supay espirituta phiñarikurqan. Hinan waynata qhaliyachispa, taytanman qopurqan.

⁴³ Llapallan runakunataqmi, Diosqa hatun atiyniyoq kasqanmanta utirayasharqanku.

⁴⁴ Jesuspa tukuy chaykunata ruwasqanmantan, llapallanku utirayasqa kasharqanku. Hinan payqa yachachisqankunata nirqan: —Kay rimasqaykunata allintapuni uyariwaychis. Runaq Churinga, runakunaq makinmanmi hap'ichisqapuni kanqa, nispa.

- ⁴⁵ Ichaqa, Jesuspa chay nisqanmi, paykunamanta pakasqa karqan. Chayraykun paykunaqa, mana entiendirqankuchu. Hinan chay rimasqanmanta tapuytapas manchakurqanku.
- ⁴⁶ Hinan yachachisqankunapurapi mayqenchus allinpaq qhawarisqaqa kasqankumanta churanakuy kasharqan.
- ⁴⁷ Jesustaqmi ichaqa, sonqonkupi yuyaymanasqankuta yachaspan, huk wawata hap'ispa, ladonpi sayaykuchirqan.
- ⁴⁸ Hinan paykunata nirqan: —Llapallaykichis, qankunapurapi huch'uylla kashaqmi, allinpaq qhawarisqa kanqa. Chayrayku, pipas kay wawata sutiypi chaskiqqa, ñoqata chaskiwan. Ñoqata chaskiwaqniytaqmi, kachamuwaqniyta chaskillantaq, nispa.
- ⁴⁹ Kutichispantaqmi, Juanqa nirqan: —Yachachiqniy, sutiyki supaykunata qarqoshaqtan, huk runata rikumurqayku. Chaymi, mana ñoqanchista qatikuwasqanchisrayku payta hark'amurqayku, nispa.
- ⁵⁰ Jesustaq paykunata nirqan: —Pipas mana ñoqanchispa kontranchispi kashaqqa, ñoqanchiswanmi kashan. Chayrayku paytaqa, ama hark'amuychischu, nispa.
- ⁵¹ Chay hinapin, hanaq pachaman wicharipunanpaq p'unchaykuna hunt'akamusharqan. Hinan Jerusalén llaqtamanqa rinanpuni karqan.
- ⁵² Willaqninkunatatataq paypa ñawpaqenta kacharqan. Paykuna rispankutaqmi, Samaria runakunaq llaqtanku kantuman haykuspanku, Jesusqa chayman chayanapaq wakichimpusharqanku.
- ⁵³ Samaria runakunataqmi ichaqa, Jesuspa Jerusalén llaqtaman rishasqanta yachasqankurayku, mana chaskiyta munarqankuchu.
- ⁵⁴ Hinan chayta rikuspanku, yachachisqankunaqa Jakobowan, Juanpiwan Jesusta nirqanku: —Señor, ¿paykunata ruphaykachimunaykupaq, hanaq pachamanta nina yawrayta uraykachimunaykuta munankichu? ¿Manachu chay hinata Eliaspas ruwarqan? nispanku.
- ⁵⁵ Paykunaman kutirispantaq, Jesusqa phiñarikuspa nirqan: —Mayqen espiritumantachus qankuna kasqaykichistaqa manan yachankichischu.
- ⁵⁶ Runaq Churinga, manan runakunaq kawsayninkuta chinkachinanpaqchu, aswanpas qespichinanpaqmi hamurqan, nispan. Hinan huk kaq lado llaqta kantuman ripurqanku.
- ⁵⁷ Paykuna ñanta rishaqtinkutaq, huk runaqa Jesusta nirqan: —Señor, mayman riqtiykipas qatikusaykin, nispa.
- ⁵⁸ Jesustaq payta nirqan: —Atoqkunaq mach'ayninkupas, hinallataq phalaq animalkunaq q'esankupas kanmi. Runaq Churinpan ichaqa, mana mayman umanta samaykuchinallanpaqpas kapunchu, nispa.

⁵⁹Hinan huk kaq runata nillarqantaq: —Qatikuway, nispa. Chay runataq ichaqa, nirqan: —Señor, ñawpaqtaqa taytayta p'ampaq rinaypaq saqeykullawayraq, nispan.

⁶⁰Jesustaq payta nirqan: —Hina wañusqakunaqa wañusqapura p'ampanakamushachunku. ¡Qantaq ichaqa rispayki, Diospa qhapaq suyunmanta willamuy! nispa.

⁶¹Hinallataqmi, huk runapas nillarqantaq: —Señor qatikusaykin, ichaqa ñawpaqta wasiypi kaqkunamanta despedikamunaypaq saqeykullawayraq, nispa.

⁶²Jesustaqmi ichaqa, payta nirqan: —Manan pipas yapuna takllaman makinta churaspañaqa, qhepata qhawashallanmanchu. Sichus chay hina kanman chayqa, manan Diospa qhapaq suyunman haykunanpaq hinachu, nispa.

Lucas 10

¹Chay imaymanakuna qhepatataq, Señorqa wak qanchis chunka yachachisqankunata akllarqan. Hinan ñawpaqenta, iskay-iskaymanta llapan llaqtakunaman, hinallataq maykunamanchus rinan cheqaskunaman paykunata kacharqan.

²Nirqantaq: —Cheqapaqpunin, kosecha llank'anaqa askhallaña kashan. Llank'aqkunataqmi ichaqa, pisilla kashanku. Chayrayku, chakrayoq Señorta kosechanman llank'aqkunata kachamunanpaq balikuychis.

³Riychis. Qhawarillaychispas, ñoqaqa lobokuna chawpimanmi obehakunata hina kachashaykichis.

⁴Aman qolqe ch'uspatapas, nitaq wayaqatapas, nillataq husut'atapas apankichischu. Amallataqmi ñanpiqa pitapas napaykunkichischu.

⁵Mayqen wasimanña haykunkichis chaypas, ñawpaqtaqa ninkichis: 'Kay wasipaq thak kay kachun,' nispaykichis.

⁶Sichus chay wasipi thak kayniyoq runa kashan chayqa, thak kayniykichis paypi takyanqa. Manachus kanqa chaytaqmi ichaqa, thak kayniykichisqa qankunaman kutimpusunkichis.

⁷Llank'aqqa llank'asqanmanta pagonta chaskikapunanpunin. Chayrayku, kasqan wasillapi imatachus qosqasunkichista mikhuspaykichis, hinallataq ukyaspaykichis qorpachakunkichis. Amataqmi wasin-wasintaqa purinkichischu.

⁸May haykusqaykichis llaqtapipas chaskisunkichis chayqa, ñawpaqeykichisman churamusqankuta mikhunkichis.

⁹Chaypi onqosqa kashaqkunata qhaliyachispaykichistaq, ninkichis: 'Qankunamanmi Diospa qhapaq suyunqa sispaykamunña,' nispaykichis.

- 10** Mayqen llaqtapiipas haykuqtiykichis, mana chaskisunkichischu chayqa, kallenkunapi puriq lloqsinkichis.
- 11** Hinan ninkichis: 'Chakiykuman k'askaq llaqtaykichis hallp'atapas qankunaq kontraykichispin chhaphchikuyku. Ichaqa Diospa qhapaq suyunmi qankunaman sispaykamunña. Chayta yachaychis,' nispaykichis.
- 12** Niykichismi: 'Haqay p'unchaypi chay llaqtaqa, Sodoma llaqtamantapas sinchi muchuchisqaraqmi kanqa,' nispay.
- 13** Askha atiywan ruwaykunan qankunapi ruwasqa karqan. Sichus chay ruwaykuna Tiro llaqtapiwan, Sidón llaqtapiwan ruwakunman karqan chayqa, maypachañan yuyayman kutirikunkuman karqan. Hinallataq luto p'achawan p'achakuspa, uspha patapi tiyankuman karqan. Chayrayku jay qanmanta Korasín llaqta, imaynaraq kanki! Hinallataq, jay qanmanta Betsaida llaqta, imaynaraq kanki!
- 14** Chaymi taripay p'unchaypiqa Tiro llaqtamantapas, Sidón llaqtamantapas sinchi muchuchiyraq qankunapaqqa kanqa.
- 15** ¿Qanri Kapernaum llaqta, hanaq pacha kamaraqchu hoqarisqa kashanki? !Hades kamaraqmi wikch'uykusqa kanki!
- 16** Pipas uyarisunkichis chayqa, ñoqatan uyariwan. Pipas wikch'uykukun chaytaqmi ichaqa, ñoqatapas wikch'uykukun. Ñoqata wikch'uykukuqtaqmi, kachamuwaqniytapas wikch'uykukullantaq, nispa.
- 17** Qanchis chunkantin kusion kutimpuspankutaq, nirqanku: —Señor, ¡sutiykiyipiqa supaykunapas kasuwarqankun! nispanku.
- 18** Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Satanastan, hanaq pachamanta rayoq liphllikiynin hinarraq urmaykamushaqta ñoqa rikurqani.
- 19** Qhawariychis, mach'aqwaykunatapas, alakrán kurukunatapas, hinallataq awqaykichiskunaq tukuy atiyntapas sarunchanaykichispaq kamachikuyniyoy kaytan qoykichis. Hinan chaykunaqa mana imanasunkichispaschu.
- 20** Chaywanpas, ama supaykunaq kasukusqasunkichiswanchu q'ochukuychis. Aswanpas, sutiychis hanaq pachapi qelqasqa kashasqanmanta q'ochukuychisqa, nispa.
- 21** Chay kasqan ratupitaqmi, Jesusqa Santo Espiritupi q'ochukurqan. Nirqantaq: —Yayallay, hanaq pachaqqas, hallp'a pachaqqas Señorninmi kanki. Qantan yupaychayki. Kaykunatan yachaysapakunamanta, hinallataq yuyaysapakunamanta pakarqanki. Wawakunamantaqmi ichaqa, kaykunata sut'incharqanki. Qanqa, chay hinatapuni ruwayta munarqanki. Chayraykun, Yayallay, chay hinatapuni ruwarqanki, nispa.
- 22** Yachachisqankunaman kutirispantaq, paykunata nirqan: —Yayayqa, lliw imaymanakunatan ñoqaman hap'ichiarqan. Pichus Churiqa kasqanta,

manapunin pipas reqsinchu, aswanpas Yayallan reqsin. Hinallataqmi, pichus Yayaqa kasqanta, manapunin pipas reqsinchu, aswanpas Churillan reqsin. Pikunamanchus Churiqa reqsichiyta munan, paykunallataqmi Yayataqa reqsinku, nispa.

²³ Yachachisqankunaman kutirispantaqmi, sapaqlapi paykunata nirqan: —Qankunaq rikusqaykichista rikuq ñawikunaqa kuisamiyoqmi kanku.

²⁴ Niykichismi: ‘Askha Diospa rantinpi rimaqkunan, hinallataq reykunankunaq rikusqaykichistaqa rikuytapuni munarqanku. Ichaqa, manataqmi rikurqankuchu. Hinallataqmi uyarisqaykichistapas uyariyta, munarqanku. Ichaqa, manataqmi uyarirqankuchu,’ nispay, nispa.

²⁵ Chayllamanmi kamachikuy simita sut'inqaq huk runaqa, Jesusta wateqanapaq sayarirqan. Hinan nirqan: —Yachachikuq, ¿imata ruwaspaytaq wiñay kawsayniyoqri kayman? nispan.

²⁶ Jesustaq payta nirqan: —¿Kamachikuy Simipiri, ima nispataq qelqasqa kashan? ¿Imaynatataq Kamachikuy Simitari ñawinchanki? nispa.

²⁷ Kutichispantaq payqa nirqan: —Señor Diosniykitan tukuy sonqoykiwan, tukuy almaykiwan, tukuy kallpaykiwan, tukuy yuyayniykiwan munakunki. (Deut. 6:5) Hinallataq runamasiykitapas qan kikiykita hinapunin munakunki, nispa. (Leb. 19:18)

²⁸ Hinan Jesusqa, payta nirqan: —Allintan kutichiwanki. Chayta ruway, hinaspataqmi kawsanki, nispan.

²⁹ Paytaq ichaqa, chaninman tukuyta munaspa, Jesusta tapurqan: —¿Pitaq runamasiyri? nispa.

³⁰ Kutichispantaqmi, Jesusqa nirqan: —Huk runan Jerusalén Ilaqtamanta, Jerikó Ilaqtaman uraykushaspa, suwakunaq makinman urmarqan. Chay suwakunan p'achanta q'alata ch'utirqanku, hinallataq payta k'irirqanku. Yaqapas wañusqata, hinañataq wikch'uspa pasakapurqanku.

³¹ Chaypaq hinataqmi, huk saserdoteqa chay ñanninta uraykusharqan. Hinan chay k'irisqa runata rikuruspa, wak ladollanta pasarparirqan.

³² Chay hinallataqmi, huk Levita runapas, chay cheqasman chayallarqantaq. Hinan chay k'irisqa runata rikuruspa, wak ladollanta pasarparillarqantaq.

³³ Samaria Ilaqtayoq huk runan ichaqa, ñan purisqanpi, chay k'irisqa runaq kasqanman chayarqan. Hinan payta rikuruspan, khuyalliykukurqan.

³⁴ Hinan k'irisqa runaman asuykuspa, aseitewan, hinallataq binowan hampiykurqan. K'irinkunata wataykuspataq, pay kikinpa sillakunan uywaman sillaykuchirqan. Hinan huk qorpachakuna wasiman apaspa, payta kuidarqan.

³⁵ Qhepantin p'unchay puriripushaspantaq, iskay denario qolqenta horqokuspa, qorpachakuna wasiyoqman qorqan. Nirqantaq:

‘Kuidaykapullawanki. Llapan gastasqaykikunataqa kutimuspayñan pagapusayki,’ nispan.

³⁶Chay kinsantinmanta, ¿mayqen kaqtaq suwakunaq makinman urmaykuqpa runamasinri kanman? nispa.

³⁷Chay kamachikuy simita sut'inchaqtaq, nirqan: —K'irisqa runata yanapaykuqmi, nispan. Hinan Jesusqa, payta nirqan: —Ripuy, hinaspa qanpas chay hinallatataq ruwamuy, nispan.

³⁸Aswanta purispankutaqmi, Jesusqa huk llaqta kantuman haykurqan. Hinan Marta sutiyoq huk warmiqa wasinpi chaskiykurqan.

³⁹Martaq ñañanmi María sutiyoq karqan. Mariaqa, Jesuspa ñawpaqen pampapi tiyaykuspanmi, rimasqankunata uyarisharqan.

⁴⁰Martataqmi ichaqa, imaymana ruwanakunallapi kasharqan. Hinan payqa, Señorman chimpaykuspa, nirqan: —Señor, ñañayqa sapallay serbisqayta hinalla qhawashawasqanmanta, ¿manachu imaninkipas? Señor, yanapawanapaq payta niykapuway, nispan.

⁴¹Kutichispantaqmi Señorqa, payta nirqan: —Marta, Marta, imaymana ruwanakunallapin afanasqa, hinallataq llakipakuspa kashanki.

⁴²Llapan ruwanakunamanta aswan allin kaqqa ch'ullallan. Chaymi Mariaqa, chay allin kaqta akllakun. Chaytaqa manan pipas qechunqachu, nispan.

Lucas 11

¹Chay hina kaqtinmi, Jesusqa huk cheqaspi Diosman parlasharqan. Tukuruqtin hinataq, huknin yachachisqanqa payta nirqan: —Señor, imaynan Juanpas yachachisqankunaman Diosman parlayta yachachirqan, chay hinallatataq ñoqaykumanpas yachachiwayku, nispa.

²Jesustaqa paykunata nirqan: —Diosman parlaspaykichisqa kay hinata ninkichis: ‘Hanaq pachakunapi kashaq Yayayku, sutiyki hatunchasqa kachun. Qhapaq suyuyki hamuchun. Imaynan hanaq pachapipas, chay hinallataq kay hallp'a pachapipas, munayniyki ruwasqa kachun.

³Sapa p'unchay t'antaykuta kunan qowayku.

⁴Ñoqaykupas, Iliw huchallikuwaqniykutaqa pampachaykun. Chayrayku, huchaykutapas pampachaykuwayku. Amataq wateqaymanqa churawaykuchu, aswanpas mana allin kaqmanta kacharichiwayku,’ nispaykichis, nispan.

⁵Nillaraqantaq: —Qankunaq mayqennyikichispapas huk amigoykichis kanmanmi, hinaspa kuska tuta orasta rispataq, niwaqchis: ‘Amigoy, kinsa t'antallaykita manuykuway.

⁶Huk amigoymi purisqanmanta chayaramuwan, manataqmi imaypas qoykunaypaq kapuwanchu,’ nispa.

- ⁷ Paytaq ukhumanta kutichimunman: 'Puñukunayta rikch'achimushawanki. Punkutapas wisq'akampuniñan, wawaykunapas puñunaypiñan ñoqawan puñushanku. Manataqmi mañakuwasqaykita qonaypaqqa sayarimuyta atiymanñachu,' nispan.
- ⁸ Niykichismi: 'Amigonraykuña mana hatarispapas, waqyakachakusqanraykun sayaripa, llapan nesesitasqanta qonqa,' nispay.
- ⁹ Ñoqataqmi niykichis: 'Mañakuychis, qosqataqmi kasunkichis. Maskhaychis, tarinkichistaqmi. Waqyakuychis, kicharisqataqmi kasunkichis.
- ¹⁰ Llapa mañakuqqa chaskinmi, maskhaqpas tarinmi, punkumanta waqyakuqpas kicharisqan kanqa' nispay.
- ¹¹ ¿Qankunamanta mayqen taytapas, sichus wawaykichis t'antata mañakunman chayqa, rumita qowaqchischu? ¿Otaq, challwata mañakunman chaypas, mach'aqwayta qowaqchischu?
- ¹² ¿Otaq runtuta mañakunman chaypas, alakrán kuruta qowaqchischu?
- ¹³ Qankunapas millay runakuna kashaspaykichismi, allin kaqkunata wawaykichismanqa qoyta yachankichis. Sitaqchus chay hina chayqa, hanaq pacha Yayaykichisqa aswantaraqmi Santo Espirituta mañakuqninkunaman qonqapuni, nispa. Supaykunata Jesuspa qarqosqanmanta Mat. 12:22-37 Mar. 3:20-30
- ¹⁴ Jesusmi huk upayachiq supayta qarqosharqan. Hinan chay upayachiq supay lloqsirapuqtin, chay runaqa rimaripurqan. Chaytaqmi, runakunaq yuyayninkumanqa mana kaberganchu.
- ¹⁵ Wakinninkutaqmi ichaqa, nirqanku: —Supaykunaq umalliqnin Beelsebuwanmi supaykunataqa qarqon, nispanku.
- ¹⁶ Wakinkunañataqmi, Jesusta wateqayta munaspanku, hanaq pachamanta huk señal ruwananta munasharqanku.
- ¹⁷ Jesustaqmi ichaqa, yuyaykusqankuta reparaspa, paykunata nirqan: —Lliw qhapaq suyupas, kikinpi t'aqanasqaqa thunikapunqapunin. Hinallataq huk wasipas, kikinpa kontranpi kashaqqa, urmaykapunqapunin.
- ¹⁸ Sichus Satanás, pay kikin iskayman t'aqakunman chayqa, ¿imaynatataq qhapaq suyunri takyashallanman? Qankunan nishankichis: 'Beelsebuwanmi payqa supaykunata qarqoshan,' nispaykichis.
- ¹⁹ Sitaqchus ñoqa Beelsebuq yanapayninwan supaykunata qarqoshani chayqa, ¿churiykichiskunari, piqpa yanapayninwantaq qarqoshanku? Chaymi paykuna chaninchaqniykichiskunaqa kanqaku.
- ²⁰ Ichaqa sitaqchus Diospa atiyininwan supaykunata qarqoni chayqa, cheqaqtapunin Diospa qhapaq suyunqa qankunaman chayamunña.

- ²¹ Maypachachus kallpasapa runa wasinta armakunawan kuidan chayqa, kaqninkunaqa thak kaypin kashan.
- ²² Ichaqa, paymanta aswan kallpasapa wak runa hamuruspantaq, atiparun. Hinallataq konfiakusqan llapan armankunata qechuruspa, kaqninkunatapas rakirapun.
- ²³ Pipas mana ñoqawan kashaqqa, ñoqaq kontraypin kashan. Hinallataq ñoqawan mana pallaqqa, wishñipushanmi, nispa.
- ²⁴ Jesusqa nillarqantaqmi: —Qhelli supay espíritu, runamanta lloqsiruspanmi, samanapaq maskhaspan ch'aki cheqasnintakama puririn. Mana tarispantaq nin: 'Maymantachus lloqsimurqani, chay wasiyman kutipusaq,' nispa.
- ²⁵ Kutipuspantaq, chay wasitaqa pichasqata, hinallataq sumaq allicharusqata tarin.
- ²⁶ Hinan kutispa, paymanta aswan millay qanchis espiritukunata pusamun. Haykuspankutaq, chaypi tiyapunku. Hinan chay runaqa ñawpaq kawsayninmantapas, aswan millaymanraq tukupun, nispan.
- ²⁷ Chaykunata Jesusqa rimashallaqtinraqmi, huk warmi askha runakuna chawpimanta waqyakamuspa, payta nimurqan: —Wixsanpi apaqniyki, hinallataq ñuñuqniyki warmiqa, kuisamiyoqmi, nispan.
- ²⁸ Jesustaqmi ichaqa nirqan: —Aswanpas, Diospa siminta uyarispa kasukuqkunan, aswan kuisamiyoqqa kanku, nispa.
- ²⁹ Jesusman askha runakuna huñukamuqtinkutaqmi, payqa rimaykuyta qallarirqan: —Kay tiempopi, mana allin runakunaqa señaltan mañawan. Ichaqa manan ima señaltapas paykunamanqa qosaqchu. Aswaspas Diospa rantinpi rimaq Jonaspas señallanmi kanqa.
- ³⁰ Imaynan Nínive llaqtapi tiyaq runakunapaq, Jonás señal karqan, chay hinallataqmi, Runaq Churinpas, kunan tiempo runakunapaq señal kallaqataq.
- ³¹ Uray ladomanta reynan, hallp'a pachaq tukukuyninmantaraq, Salomonpa yachaysapa kayninta uyarinanpaq hamurqan. Chayraykun payqa, taripay p'unchaypi hatarimuspa, kunan tiempo runakunata huchachanqa. Hinaqa, qhawariychis. ¡Hukmi, Salomonmanta aswan hatunpaq qhawarisqa kaq kaypi kashan!
- ³² Nínive llaqta runakunaqa, Jonaspas willasqanwanmi yuyayman kutirikurqanku. Chayraykun paykunaqa, taripay p'unchaypi kay tiempo runakunaq kontranpi hatarimuspa, huchachanqaku. Hinaqa, qhawariychis. ¡Jonasmanta, aswan hatunpaq qhawarisqa kaqmi, kaypi kashan! nispan.

- 33 Nillarqantaqmi: —Manan pipas lamparata hap'ichispanqa, pakaman churanmanchu. Nitaqmi raki ukhumanpas churanmanchu. Aswanmi wasiman haykuqkunaq rikunankupaq, lámpara churana pataman churan.
- 34 Kuerpoykiq k'anchayninqa ñawiykin. Ñawiykichus allin kashan chayqa, llapan kuerpoykipas k'anchashanmi. Ñawiykitaqchus mana allin kashan chaytaqmi ichaqa, kuerpoykipas laqha-tutayaqpi kashallantaq.
- 35 Chayrayku qhawariy. Ama qanpi k'anchayqa laqha-tutayaq kachunchu.
- 36 Chay hinaqa, llapan kuerpoyki k'anchashachunpuni. Amataq mayqen partillanpas laqha-tutayaqqa kachunchu. Chay hinapin, llapan k'ancharishaq kanki. Imaynan huk lamparapas k'anchayninwan k'anchaykusunki, chay hinata k'ancharinki, nispa.
- 37 Jesusqa rimayta tukuruqtintaq, huk fariseoqa paywan kuska mikhunanpaq balikurqan. Jesustaqmi, chay fariseoq wasinman haykuspa, mesaman tiyaykurqan.
- 38 Hinan Jesuspa mikhunanpaq mana mayllikusqanta rikuspa, fariseoqa yuyayninman mana kabesqa kasharqan.
- 39 Hinaqtinmi Señorqa, payta nirqan: —Kunan qankunaqa fariseokuna, qeroqtapas p'ukuqtapas hawallantan mayllinkichis. Ukhuykichistaqmi ichaqa, suwakuy munaq kaywan, hinallataq mana allin kaqkunawan hunt'aykusqa kashan.
- 40 Mana yuyayniyoqkuna, ¿manachu qeroq hawanta ruwaqqa ukhuntas ruwallarqantaq?
- 41 Ichaqa, kaqnykichismanta limosnata qoychis. Qhawariychis, tukuy imaymanakunapas qankunapaqqa llimphuymi kanqa.
- 42 Qankunaqa, mentamantapas, rudamantapas, hinallataq llapan asnapakunamantapas diezmota qonkichismi. Diospa chanin kayninta, hinallataq munakuynintataqmi ichaqa, mana ruwankichischu. Chay nisqaykunata ama saqespallaykichis, chaykunatapas ruwallawaqchispuni karqan. Chayrayku fariseokuna, ¡ay qankunamanta, imaynaraq kankichis!
- 43 Qankunaqa, judío runakunaq huñukunanku wasikunapin ñawpaq kaq tiyanakunata, hinallataq plasakunapipas napaykukunatan munankichis. Chayrayku fariseokuna, ¡ay qankunamanta, imaynaraq kankichis!
- 44 Qankunaqa, mana rikuna aya p'ampana t'oqo hinan kankichis. Hinan runakunaqa, patantaña purishaspapas, mana reparankuchu. Chayrayku kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq iskay-uya fariseokuna, ¡ay qankunamanta, imaynaraq kankichis! nispa.

⁴⁵ Kamachikuy simita sut'inchaqkunamanta hukninmi, kutichispa Jesusta nirqan: —Yachachikuq, chayta nispaykiqa, ñoqaykutawanmi k'amishawankiku, nispa.

⁴⁶ Jesustaq payta nirqan: —Qankunaqa, runakunamanmi mana apay atina q'epikunata q'epichinkichis. Qankuna kikiykichistaqmi ichaqa, mana huk dedollaykichiswanpas q'epikunataqa tupaykullankichispaschu. Chayrayku kamachikuy simita sut'inchaqkuna, jay qankunamantapas, imaynaraq kankichis!

⁴⁷ Qankunan, Diospa rantinpi rimaqkunaq aya p'ampana t'oqonkunata perqankichis. Taytaykichiskunataqmi ichaqa, paykunata wañuchirqanku. Chayrayku, jay qankunamanta, imaynaraq kankichis!

⁴⁸ Cheqaqtapunin taytaykichiskunaqa, paykunata wañuchirqanku. Qankunataqmi ichaqa, aya p'ampana t'oqonkunata perqankichis. Chayraykun, chay perqasqaykichiswan taytaykichiskunaq ruwasqankumanta testigokuna, hinallataq yachaqkuna kankichis.

⁴⁹ Chay hinapin Diospas, yachaysapa kayninwan nirqan: 'Diospa rantinpi rimaqkunata, hinallataq apostolkunatan kachamusaykichis. Hinan paykunamanta wakinninta wañuchinkichis, Wakintataq qatiykachankichis, nispan. (II Krón. 24:19-21)

⁵⁰ Kay pacha kamasqa kasqanmantapacharaqmi, Diospa rantinpi rimaqkunaqa yawarninkuta hich'arqanku. Hinan kay tiempo runakunapas, llapan chaykunamantapacharaq kuentata qonankupuni kanqa.

⁵¹ Abelpa yawarninmantapacha, hinallataq Dios yupaychana wasi altar cheqaspi, Zakariasta wañuchisqankumantaraqmi kuenta qonankupuni kanqa. Arí, niykichismi: 'Paykunaq yawarninmi, kay tiempo runa-miraykunata huchachanqa,' nispay.

⁵² Qankunaqa, allin kaq reqsinatan hark'akunkichis, manataqmi qankuna kikiykichispas reqsinkichischu. Hinallataqmi yachay munaqkunatapas hark'akunkichis. Chayrayku kamachikuy simita sut'inchaqkuna, jay qankunamanta, imaynaraq kankichis! nispa.

⁵³ Jesusqa chaykunata niqtintaq, kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq fariseokunapas, askha imaymanakunamantawan rimachiytapuni munarqanku.

⁵⁴ Huchachayta munasqankuraykutaqmi, ima rimasqallanpipas hap'irunankupaq wateqasharqanku.

Lucas 12

¹ Chaypitaqmi, ancha askha wara-waranqanpi runakunaqa, paykunapura sarunakunankukamaraq huñukamurqanku. Hinan Jesusqa

yachachisqankunatarraq ñawpaqta niyta qallarirqan: —Fariseokunaq iskay-uya kayninku lebaduramanta kuidakuychis.

²Runakunaqa, tukuy imaymanakunatapas pakankun. Diostaqmi ichaqa, chaykunata sut'iman horqomunqa. Runakunaqa, tukuy imaymanakunatapas pakankun. Diostaqmi ichaqa, llapan chaykunata yachan.

³Chay hinapi, laqha-tutayaqpi llapan nisqaykichispas aswan sut'ipiraq uyarisqa kanqa. Hinallataq, wasi ukhupi ninrillaman rimasqaykichiskunapas, wasi patakunapiraq waqyakusqa kanqa.

⁴Qankuna amiguykunamantaqmi ichaqa, niykichis: 'Aycha kuerpota wañuchi qkunataqa ama manchakuychischu. Chaymanta aswantaqa, manan ima ruwaytapas atinkumanchu,' nispay.

⁵Ñoqataq ichaqa, pitachus manchakunaqa kasqanta yachachisqaykichis: 'Pichus wañuchisqanmantapas infiernoman wikch'uykunanaq atiy niyoq kaqta manchakuychisqa,' nispay. Arí, niykichismi: 'Payta manchakuychisqa,' nispay.

⁶¿Manachu phisqa pichinkuchakunaqa, iskay huch'uy qolqechakunallaman bendekunri? Chaywanpas, manan hukchallanpas Diospa ñawpaqenpiqa qonqasqachu kashan.

⁷Ichaqa, uma chukchaykichiskunapas, llapachallanmi Diospa yupasqan kashan. Qankunataqmi, askha pichinkuchakunamantapas aswan balorniyokraq kankichis. Chay hinaqa, amapuni manchakuychischu.

⁸Nillaykichistaqmi: 'Pipas runakunaq ñawpaqenpi ñoqamanta rimariqtaqa, Runaq Churinpas Diospa angelninkunaq ñawpaqenpi rimarillanqataqmi.

⁹Pipas runakunaq ñawpaqenpi mananchawaqniyqa, Diospa angelninkunaq ñawpaqenpin mananchallasqataq kanqa.

¹⁰Hayk'an, Runaq Churinpa kontranpi ima simillatapas rimaqqa, pampachasqan kanqa. Pipas Santo Espirituq kontranpi k'arak k'amiqmi ichaqa, mana pampachasqachu kanqa,' nispay.

¹¹Judío runakunaq huñukunanku wasikunaman, umalliqkunaman, hinallataq kamachikuqkunamanpas apasunkichismanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, ama imaynata kutichinaykichismanta, nitaq ima nispa rimanaykichismantaqa llakikunkichischu.

¹²Chay oraspi, imatachus rimanaykichistaqa, Santo Espiritun yachachisunkichis, nispa.

¹³Askha runakunamanta hukninmi, Jesusta nimurqan: —Yachachikuq, tupaqniyta qoykapuwananpaq wawqeyta niykampuway, nispan.

¹⁴Jesusta payta nirqan: —Yaw runa, ¿qankunapurapi chaninchaq kanaypaq, otaq kaqniykichiskunata rakiq kanaypaqri, pitaq churawarqan? nispa.

- 15** Runakunatatami ichaqa, nirqan: —Runaq kawsayninca manan askha imaymanayoq kaypichu kashan. Chayrayku, llapan munapayaykunamanta makilla qhawakuychis, hinallataq kuidakuychis, nispa.
- 16** Hinaqtinmi, huk rikch'anachiyta, paykunaman nirqan: —Huk qhapaq runaq chakranmi, ancha askhata rurusqa karqan.
- 17** Hinan payqa, sonqon ukhupi yuyaykuspa nirqan: 'Mikhuyniykunatan mana maymanpas churayta atishaniñachu. Chayrayku, ¿imatataq ruwasaqri?' nispan.
- 18** Nillarqantaq: '¡Kayta ruwasaq! Taqeykunata thunipuspa, wak hatuchachaq taqekunata ruwasaq. Chaymantaq llapan kosechaykunata, hinallataq kaqniykunatapas waqaychasaq.
- 19** Hinaspataqchá almayta nisaq: "Almallay, askha watakunapaqmi askha kaqniykikuna waqaychasqa kapushasunki. Samakuy, mikhukuy, ukyakuy, kusikuy," nispay,' nispan.
- 20** Diostaq ichaqa, payta nirqan: '¡Mana yuyayniyoq runa! kunan tutan, almayki qechusqa kanqa. ¿Huñusqaykikunari, pipaqtaraq kanqa?' nispa.
- 21** Chay hinan, pay kkillanpaq qhapaq kayta huñuqqa, Diospaqmi, mana qhapaqchu, nispan.
- 22** Hinan yachachisqankunata Jesusqa nirqan: —Chay hinaqa, qankunatan niykichis: 'Kawsanaykichispaq imatachus mikhunaykichismanta, hinallataq aycha kuerpoykichista imawanchus p'achachinaykichismantapas ama llakikuychischu.
- 23** Kawsaymi mikhunamantapas aswan baleqqa. Hinallataq aycha kuerpon p'achamantapas aswan baleqqa,' nispay.
- 24** Alqamarikunata qhawariychis. Paykunaqa, manan tarpunkuchu, nitaq ichhunkupaschu, nitaq taqenkupaschu, nillataq truhinkupas kanchu. Diostaqmi paykunataqa mikhuchin. ¿Manachu qankunaqa phalaq animalkunamantapas aswantaraq balinkichis?
- 25** Qankunamanta, ¿mayqenniychistaq sinchita llakipakusqanwan, huk maki khukuchullatapas sayayninmanqa yapaykukuyta atinman?
- 26** Chay huch'uy kaqkunallatapas manataq atinkichischu chayqa, ¿imanaqtintaraq wakin kaqkunamantari llakipakunkichis?
- 27** Lirio t'ikakunaq wiñasqanta qhawariychis. Manan llank'ankuchu, nitaq puskankupaschu. Niykichismi: 'Salomonpas, tukuy qhapaq kayninwan, manan mayqen kaq t'ika hinallapas p'achakurqancho,' nispay.
- 28** Kampopi kunan kashaq, paqarintaraq hornoman wikch'uykuna qoratapas Diosqa chay hinatan p'achachin. Pisi iñiyniyoq runakuna, ¿manachu qankunataqa aswantaraq p'achachisunkichis?

- ²⁹ Qankunaqa, imatachus mikhunaykichista, hinallataq ukyanaykichista ama maskhaychischu, nitaq llakipakuychispaschu.
- ³⁰ Llapan chaykunataqa, kay pacha runakunallan maskhanku. Qankunaq Yayaykichismi ichaqa, imakunachus pisisqasunkichista yachaña.
- ³¹ Aswanpas Diospa qhapaq suyunta maskhaychis. Hinan llapan chay imaymanakunaqa yapasqa kapusunkichis.
- ³² Qhapaq suyuta qankunaman Yayaykichispa qoyninga allinpunin payman rikch'akurqan. Chayrayku, pisi t'aqallaña kankichis chaypas, ama manchakuychischu.
- ³³ Kaqniykichiskunata bendespa, wakchakunaman limosnata qoychis. Mana thantakuq wayaqakunataq ruwakuychis. Hanaq pachapi mana hayk'aq tukukuqpaq qhapaq kay waqaychayqa chaymi. Chaymanqa suwapas manan chayayta atinchu. Nitaq thutapas thutanchu.
- ³⁴ Maypichus qhapaq kayniykichis waqaychasqa kashan, chayllapitaqmi sonqoykichispas kashanqa, nispa.
- ³⁵ Nillarqantaqmi: —Sinturaykichispas allin chumpisqallapuni kashachun. Hinallataq lamparaykichiskunapas hap'ichisqallaña kashachun.
- ³⁶ Hinallataq kasarakuymanta kutimuq patronninku chayamuspa, waqyakamuqtin, usqhaylla kicharinankupaq suyashaq runakuna hinapuni kashaychis.
- ³⁷ Patronninku chayamuspa, mayqen kamachinkunatachus rikch'aspa suyakushaqta tarinqa, chaykunan kuisamiyoqqa kanqaku. Cheqaqtan niykichis: 'Kikin patronninkun p'achanta watakuspa, mesaman tiyaykuchispa, paykunaman serbinqa.
- ³⁸ Kuska tuta orastaña, otaq illarimuytaña patronninku hamuspa, sichus chay kamachikunata rikch'aspa suyakushaqta tarinqa chayqa, ichay kamachikunaqa kuisamiyoqmi kanku!' nispa.
- ³⁹ Ichaqa, kayta yachaychis: Wasiyoq wiraqochachus imay oras suwaq hamunanta yachanman chayqa, rikch'ashanmanmi, hinaspan wasintaqa mana suwachinmanchu.
- ⁴⁰ Runaq Churinga, mana yuyasqaykichis orastan hamunqa. Chayrayku qankunapas, wakichisqallapuni kashaychis, nispa.
- ⁴¹ Hinaqtinmi Pedroqa Jesusta nirqan: —Señor, ¿chay rikch'anachiytari, ñoqallaykupaqchu nishanki, icha llapapaqwanchu nishanki? nispan.
- ⁴² Señortaq nirqan: —¿Pitaq hunt'aq yachaysapa mayordomori? Paytan patronninga, wasinta qhawanapaq, hinallataq wasinpi kaqkunaman orasninpi mikhunata qonanpaqpas churanqa.

- 43 Patronnin hamuspa, pitachus kamachisqanman hina ruwashaqta taringa chayqa, chay kamachin kuisamiyoqqa kanqa.
- 44 Cheqaqtan niykichis: 'Llapan kaqninkunata qhawanapaqmi chay kamachitaqa churanqa,' nispay.
- 45 Ichaqa, chay kamachitaqchus sonqonpi ninman: 'Patronniyqa manan hamunmanraqchu,' nispan. Hinaspataq, patronninpa wasinpi kaq kamachi qharikunatapas, kamachi warmikunatapas maqayta qallariman. Hinallataq mikhuyta, ukyayta, machayta imaraq qallariman.
- 46 Sichus chay hina kanman chayqa, chay kamachiq patronninmi mana suyasqan p'unchaypi, hinallataq mana yachasqan oraspi hamunqa. Hinan payta allin-allintapuni p'anaykuspa, mana ñiqkunaq kasqanman churanqa.
- 47 Chay kamachiqa, patronninpa imatachus munasqanta yachashaspanmi, mana wakichikurqancho. Nitaq patronninpa munasqanta hinapaschu ruwarqan. Chaymi chay kamachiqa sinchi hasut'isqa kanqa.
- 48 Pikunamanchus askha qosqa karqan, chaykunaqa askhapin kuentata qonanku kanqa. Hinallataq pikunamanchus askha saqesqa karqan, chaykunamantapas askhallapitaqmi mañasqa kanqa. Chayrayku, mana yachashaspa huchallikuqqa, sinchi hasut'isqaña kanan kashan chaypas, pisillata hasut'isqan kanqa, nispa.
- 49 Jesusqa nillarqantaqmi: —Kay hallp'a pachamanqa, ninata apamuspaymi hamurqani. ¡Maytapunitaqmi yawrashanantaña munashayman!
- 50 Huk bautismotan chaskiykunay kashan. Hinan hunt'akunankama ¡maytapuni muchushani!
- 51 ¿Kay pachaman thak kayta apamuspa, hamunaypaqchu yuyaymanasharqankichis? Niykichismi: 'Manan. Aswanpas, ¡t'aqanachinaypaqmi hamurqani!' nispay
- 52 Hinaqa, kunanmanta ñawpaqmanmi, huk wasipi phisqa runa t'aqanakunqaku. Kinsa, iskaypa kontranpi, iskaytaq, kinsaq kontranpi t'aqanasqa kanqaku.
- 53 Taytanmi, churinpa kontranpi, churintaq, taytanpa kontranpi hataringa. Mamanmi, ususinpa kontranpi, ususintaq, mamanpa kontranpi hataringa. Suegrantaq, qhachuninpa kontranpi, qhachunñataq, suegranpa kontranpi hatarillanqataq, nispa.
- 54 Chay askha runakunamanmi, Jesusqa nillarqantaq: —Inti chinkaykuy ladomanta, phuyo lloqsimuqta rikuspaykichismi ninkichis: 'Paranqan,' nispaykichis. Paramunpunitaqmi kanpas.
- 55 Uray ladomanta wayramuqtintaq ninkichis: 'Ruphayanqan,' nispaykichis. Ruphayanpunitaqmi kanpas.

⁵⁶ ¡Iskayuyakuna! Hanaq pachaq, hinallataq hallp'a pachaq rikch'aynintaqa reparayta yachankichismi. ¿Imanaqtintaq, kay tiempo reparaytari, mana yachankichischu? nispa.

⁵⁷ Nillaraqantaqmi: —¿Imanaqtintaq qankuna kikiykichisri, chanin kaqta mana chaninchankichischu?

⁵⁸ Chaninchaqman awqaykiwan rinki chayqa, ñanta rishaspallaykaraq usqhaylla paywan allipunapuy. Mana hinaqa, chaninchaqmanmi apasunkiman. Chaninchaqtaq, guardiaman hap'ichisunkiman. Guardiañataq, karselman wisq'amusunkiman.

⁵⁹ Nishaykin: 'Llapachallanta pagapunaykikaman karselmantaqa mana lloqsimpuyta atinkichu,' nispay, nispa.

Lucas 13

¹ Chay tiempollapitaqmi, wakin runakunaqa chaypi kasharqanku. Hinan Galilea probinsiayoq runakunaq yawarninkuta, sakrifisio yawarwan Pilatoq chhaqrusqanmanta Jesusman willasharqanku.

² Hinan Jesusqa kutichispa, paykunata nirqan: —¿Chay Galilea probinsiayoq runakunata chay hina pasasqanraykuchu, llapan Galilea probinsiayoq runakunamanta aswan huchasapa kasqankuta yuyaykushankichis?

³ Niykichismi: 'Manan. Aswanpas, sichus mana yuyayman kutirikunkichischu chayqa, llapallaykichismi, chay hinallatataq wañunkichis,' nispay.

⁴ Siloé torre urmaykuspan, chunka pusaqniyoq runakunata wañuchirqan. ¿Chay wañusqakuna, llapan Jerusalén llaqtapi tiyaq runakunamanta aswan huchasapa kasqankutachu yuyaykushankichis?

⁵ Niykichismi: 'Manan. Aswanpas, sichus mana yuyayman kutirikunkichischu chayqa, llapallaykichismi, chay hinallatataq wañunkichis,' nispay, nispa.

⁶ Hinan Jesusqa, kay rikch'anachiyta nirqan: —Huk runan, chakranpi igosta tarpusqa karqan. Rurusqanta maskhaq rispantaqmi, mana ima rurutapas tarirqan.

⁷ Hinan chakran llank'aqta nirqan: 'Qhawariy, kinsa watañan kay igos sach'aq rurusqanta maskhaq hamurqani. Ichaqa manataqmi rurusqanta tarirqanichu. Chay hinaqa, hallp'atapas ama sayk'uchishananpaq, wit'urapuy,' nispan.

⁸ Hinan llank'aqniqa kutichispa nirqan: 'Wiraqochay, kay watatawan saqellayraq. Ñoqañan sach'aq muyuriqninta hasp'iruspay, wanuta churarusaq.

⁹ Sichus rurunqa chayqa, allin kanqa. Sitaqchus mana rurunqapunichu chayña, wit'upunki,' nispan, nispa.

¹⁰ Sábado p'unchaypin, Jesusqa, judío runakunaq huñukunanku wasipi yachachisharqan.

- 11 Chayllamanmi, chunka pusaqniyoq wataña onqoy espírituyoq huk warmi chaypi kasharqan. Payqa, k'umuykuspanmi purirqan. Manataqmi imaynanmantapas rektotaqa sayariyta atirqanñachu.
- 12 Rikuruspanaqmi, Jesusqa payta waqyaspa nirqan: —Warmi, onqoyniykimantaqa qhaliyachisqañan kanki, nispa.
- 13 Hinan makinta paypa patanman churaykurqan. Kasqan ratupachataqmi, rektota sayaripuspan, Diosta yupaycharqan.
- 14 Judío runakunaq huñukunanku wasipi umalliq runaqa, Jesuspa sábado p'unchaypi qhaliyachisqanmanta phiñakuspanmi, runakunata nirqan: —Llank'anapaqqa, soqta p'unchaymi kan. Chayrayku, chay p'unchaykunapi qhaliyachinasunkichispaqqa hamuychis. Amataq sábado p'uchaypiqa hamuychischu, nispa.
- 15 Hinan kutichispa, Señorqa payta nirqan: —¡Iskay-uyakuna! ¿Manachu qankunapas sapankaykichis wakaykichistapas, otaq asnoykichistapas uywa qaranamanta paskaraspas, unu ukyaqta apankichis?
- 16 Kay warmitaqmi, Abrahampa ususin kashaspa, qhawariy, chunka pusaqniyoq wataña onqoywan Satanaspa watasqan kasharqan. ¿Manachu chay watasqamanta sábado p'unchaypi paskarayta atikun? nispa.
- 17 Jesusqa, chay imaymanakunata niqtintaq, llapan awqankunaqa p'enqasqa qarqanku. Tukuy chay musphana ruway ruwasqanmantataqmi ichaqa, llaqtantin runakunaqa q'ochukurqanku.
- 18 Hinan Jesusqa nirqan: —¿Diospa qhapaq suyunqa, imamantaq rikch'akun? ¿Imawantaq wakichachisaqri?
- 19 Mostasa muhumanmi rikch'akun. Chaytan huk runaqa hap'ispa, wertanpi tarpurqan. Hinan wiñaspa hatun mallkiman tukurqan. Hinaqtinmi phalaq animalkunapas k'allmankunapi q'esachakurqanku, nispa.
- 20 Wakmantan Jesusqa nillaraqantaq: —¿Diospa qhapaq suyuntari imawantaq wakichachisaq?
- 21 Huk warmin lebadurata hap'ispa, kinsa tupu hak'uman llapanta poqochinankama p'amparqan. Chaymanmi, hanaq pacha qhapaq suyuqa rikch'akun, nispa.
- 22 Jerusalén llaqtaman rishaspanmi, llaqtakuna chawpinta, hinallataq llaqta kantukuna chawpinta yachachispa, Jesusqa pasasharqan.
- 23 Hinaqtinmi, huk runa Jesusta nirqan: —Señor, ¿pisillachu qespisqa kaqkunaqa kanku? nispa.
- 24 Jesustaq payta nirqan: —K'illku punkunta haykunaykichispaq kallpachakuychis. Niykichismi: 'Askhan haykuyta munanqaku, manataqmi atinqakuchu,' nispa.

²⁵Wasiyoq wiraqocha sayarispan, punkuta wisq'apuqtinmi, qankunaqa punkuta takakuspa hawamanta waqyakuyta qallarinkichis: '¡Señor, Señor, punkuta kicharimuwayku!' nispaykichis. Paytaqmi ichaqa, kutichimuspa nimusunkichis: 'Maymantachá kakunkichispas, manapunin reqsiykichischu,' nispan.

²⁶Hinaqtinmi, kay hina niyta qallarinkichis: 'Qanpa ñawpaqeykipin mikhurqaykupas, ukyarqaykupas. Plasaykupitaqmi yachachirqankipas,' nispaykichis.

²⁷Ichaqa, kay hinatataqmi nimusunkichis: 'Maymantachá kakunkichispas, manapunin reqsiykichischu. ¡Mana allin ruwaqkuna, llapaykichis ñoqamanta anchhuriychis!' nispan.

²⁸Abrahamta, Isaakta, Jakobta, hinallataq llapan Diospa rantinpi rimaqkunatan, Diospa qhapaq suyunpi rikunkichis. Qankunataqmi ichaqa, hawaman wikch'usqa kankichis. Chaypitaqmi qankunapaqqa waqaypas, kiru k'arkakichiypas kanqa.

²⁹Wichay ladomantapas, uray ladomantapas, inti lloqsimuy ladomantapas, hinallataq inti haykuy ladomantapas hamuspankun, Diospa qhapaq suyunpa mesanpi tiyaykunqaku.

³⁰Qhawariychis, qhepa kaqkunan, ñawpaqpi kanqaku. Ñawpaq kaqkunataqmi, qhepapi kanqaku, nispa.

³¹Kasqan p'unchaymi, wakin fariseokunaqa chayamuspa, Jesusta nirqanku: —Herodesmi wañuchiya munashasunki. Chayrayku, kaymanta lloqsiy, hinaspa ripuy, nispanku.

³²Hinan paykunata nirqan: —Riyichis, hinaspataq chay atoqman nimuychis: 'Qhawariy, kunan p'unchaytawan, paqarintawanmi supaykunata qarqoshani, onqosqakunata qhaliyachishani. Minchha p'uchaypitaqmi ruwanaykunata tukupusaq,' nispaykichis, nispa.

³³Chaywanpas, huk Diospa rantinpi rimaqqa manan huk lado llaqtapi wañunmanchu. Aswanpas, Jerusalén llaqtallapipunin wañunanqa. Chayraykun kunanpas, paqarinpas, minchha p'unchaypas ñanniytaqa purinallaypuni kashan.

³⁴¡Jerusalén, Jerusalén, Diospa rantinpi rimaqkunatan wañuchinki! ¡Hinallataq, qanman kachamusqaykunatan rumiwan ch'aqenki! ¡Imaynan wallpapas, raphran ukhupi chiwchinkunata huñuykun, chay hinatan, askha kutita qanpa wawaykikunata huñuykuyta munarqani! ¡Ichaqa, manataqmi munarqankichu!

³⁵Qhawariychis, wasiykichismi wikch'usqa purunyapunqa. Niykichismi: 'Huk p'unchaymi ninkichis: "Señorpa sutinpi hamuqqa saminchasqapuni kachun,"

nispaykichis. Chay p'unchay chayamunankamataqmi, manaña rikuwankichisñachu,' nispay, nispa.

Lucas 14

¹ Chay hina kaqtiinmi, sábado p'uchaypi Jesusqa fariseokunaq umalliqninkuq wasinman mikhuq haykurqan. Hinan paykunaqa, makillapuni payta qhamiyasharqanku.

² Hinallamanmi, Jesuspa ñawpaqenpi punkillisqa huk runa kasharqan.

³ Hinan Jesusqa kamachikuy simita sut'inchaqkunata, fariseokunatawan rimaykuspa nirqan: —¿Kamachikuy Simiman hina, sábado p'unchaypi, qhaliyachiyri atikunmanchu? nispa.

⁴ Paykunataqmi ichaqa, upallalla karqanku. Hinan Jesusqa, punkillisqa runata hap'iykuspa, qhaliyachirqan. Hinamantataq kacharparipurqan.

⁵ Paykunataq nirqan: —Sichus qankunaq wawaykichis, otaq toroykichis sábado p'uchaypi huk t'oqoman urmaykun chayqa, ¿manachu usqhayllaman horqomunkichis? nispa.

⁶ Chay imaymanakuna nisqanmantaqmi mana kutichiyta atirqankuchu.

⁷ Mikhunankupaq waqyasqakuna, mesaman tiyaykunankupaq, imaynatachus ñawpaq kaq tiyanakunata akllasqankutan Jesusqa qhawasharqan. Hinan huk rikch'anachiyta paykunaman rimaykurqan.

⁸ Nirqantaq: —Pipas kasarakuq fiestaman waqyachisunki chayqa, aman ñawpaq kaq tiyanapiqa tiyaykunkichu. Paqtan, qanmanta aswan reqsisqa waqyachisqan runa kashanman.

⁹ Hinan waqyachimuqniykiqa, huk kaq waqyachimusqanta rikuruspa nisunkiman: 'Tiyanykita payman qoy,' nispa. Hinaqtintaq p'enqasqa, qhepa kaq tiyanaman rispa tiyawaq.

¹⁰ Maypachachus fiestaman waqyachisunki chayqa, riy, hinaspa qhepa kaq tiyanallapi tiyaykunki. Chay hinapin, waqyachimuqniykiqa hamuspan nisunki: 'Amigoy, ñawpaqman pasaykamuy,' nispa. Hinaqtinmi mesaman tiyaykuqmasyikikunaq hatunchasqan kanki.

¹¹ Pipas hatunchakuqqa, huch'uyachisqan kanqa. Huch'uyaykukuqtaqmi ichaqa, hatunchasqa kanqa, nispa.

¹² Chay fiestaman waqyachimuqtataqmi, nillarqantaq: —Mikhunata, otaq senata wakichinki chayqa, aman amigoykikunatachu, nitaq wawqepanaykikunatachu, nitaq familiaykikunatachu, nillataq qhapaq wasimasyikikunatapaschu waqyachimunki. Mana hinaqa, paykunapas waqyachimullasunkikumantaqmi hinan ayni kutichisqaña kapuwaq.

- ¹³ Ichaqa, maypachachus hatun mikhuna fiestata wakichinki chayqa, wakchakunata, ñuk'ukunata, wist'ukunata, ñawsakunata ima waqyachimunki.
- ¹⁴ Paykunaqa, manan kutichipuyta atisunkiku manchu. Chanin runakunaq kawsarimpuynin p'uchaypin ichaqa, kutichipusqa kanki. Chayraykun, kuisamiyoqqa kanki, nispa.
- ¹⁵ Chayta uyarispantaqmi, mesapi tiyashaqkunamanta hukninku, Jesusta nirqan: —¡Diospa qhapaq suyunpi mikhunata mikhuqmi kuisamiyoqqa kanqa! nispa.
- ¹⁶ Jesustaq ichaqa, payta nirqan: —Huk runan, hatun mikhuna fiestata wakichirqan. Hinaspataq askhata waqyamurqan.
- ¹⁷ Mikhuna oras chayamuqtintaq, waqyamusqankunata nimunanpaq kamachinta kacharqan: 'Llapanmi wakichisqaña kashan, chayrayku hamuychis,' nispa nimuychis.
- ¹⁸ Hinan llapallanku mana hamuyta munaspanku, niyta qallarirqanku. Ñawpaq kaqmi nirqan: 'Huk chakratan rantirukuni, chaytaraq qhawaq rirqosaq. Chaymi pampachaykuwanaykipaq balikuyki,' nispan.
- ¹⁹ Huk kaqtaq nirqan: 'Phisqa masa torokunatan rantirukuni. Yapunchus, icha manachus, chayta yachaqraqmi rinay kashan. Chaymi pampachaykuwanaykipaq balikuyki,' nispan.
- ²⁰ Huk kaqñataq nirqan: 'Chayllaraqmi kasararukuni, chaymi mana riyta atiymanchu,' nispan.
- ²¹ Hinan chay kamachiqa kutimuspan, lliw chaykunata wasiyoq patronninman willarqan. Hinaqtinmi patronqa, kamachinta phiñasqa nirqan: 'Usqhaylla llaqta kallekunaman, hinallataq plasakunaman rispayki, wakchakunata, ñuk'ukunata, ñawsakunata, wist'ukunata ima pusamuy,' nispa.
- ²² Chaymantataqmi, kamachiqa nirqan: 'Patronniy, kamachikusqaykita hinapunin ruwarqani. Kampotaqmi ichaqa, kashanraq,' nispa.
- ²³ Hinan patronqa, kamachinta nirqan: 'Wasiy hunt'a kananpaq, ñan patakunaman, hinallataq kallekunaman rispayki, runakunata pusaykamuy,' nispa.
- ²⁴ Niykichismi: 'Manan mayqen kaqpas chay waqyamusqay runakunamantaqa mikhunayta mallinqakuchu,' nispay, nispa.
- ²⁵ Ancha askha runakunan, Jesuswan risharqanku. Hinan payqa, chay ancha askha runakunaman kutirirqan.
- ²⁶ Nirqantaq: —Sichus pillapas ñoqaman hamuspa, taytantapas, maman tapas, esposantapas, wawankunatapas, wawqenkunatapas, panankunatapas hinallataq kikin kawsaynintawanpas manataq cheqnkunmanchu chayqa, manan yachachisqay kaytaqa atinmanchu.

²⁷ Hinallataq, pipas krusninta apaspa, qhepayta mana hamuqqa, manallataqmi yachachisqay kayta atinmanchu.

²⁸ Qankunamanta mayqennyikichispas, huk torreta hatarichiyta munanmanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, ¿manachu ñawpaqtaraq tiyaykuspa, gastunkuna tukunanpaq kashanchus, icha manachus, chayta tantiyaykukun?

²⁹ Mana hinaqa, teqsita churaspa, mana perqayta tukuqtinmi, lliw rikuqkuna payta asipayankuman.

³⁰ Ninkumantaq: 'Kay runaqa, perqayta qallarín, manataqmi ichaqa, tukuyta atinchi,' nispankun.

³¹ Huk rey, wak reypa kontranpi awqa tinkuq lloqsinmanmi. Payqa chunka waranqa soldadokunallayoqmi kashan. Awqantaqmi ichaqa, iskay chunka waranqa soldadokunayoq hamushan. Sichus chay hina kanman chayqa, ¿llalliyta atinmanchus, icha manachus, chayta tiyaykuspa, manachu yuyaymanarinman?

³² Mana atiqpaq hina kaspantaq, chay awqan karullataraq hamushaqtin, payqa willaqkunata thak kayta mañamunankupaq kachanqa.

³³ Chay hinaqa, qankunamanta mayqennyikichispas, llapan imaymana kaqninkunata mana saqepunmanchu chayqa, manan yachachisqay kayta atinmanchu.

³⁴ Kachiqa allinmi. Ichaqa, kachitaqchus q'aymayarapunman chayqa, ¿imawantaq kachichakunmanri?

³⁵ Manan pampaman hich'anapaqpas, nitaq wanuchanapaqpas balinñachu. Chaymi hawaman hich'apunku. Pipas uyariq ninriyoq kan chayqa, uyarichun, nispa.

Lucas 15

¹ Llapa tributo qolqe kobraqkuna, hinallataq huchasapakunapas Jesusta uyarinankupaqmi qayllaykurqanku.

² Hinan fariseokunapas, kamachikuy simita yachachiqkunapas chhuchupakuspa nirqanku: —Kay runaqa, huchasapakunatan chaskin, hinallataq paykunawanmi mikhunpas, nispanku.

³ Hinan Jesusqa, paykunaman huk rikch'anachiyta yachachirqan.

⁴ Nirqantaq: —Qankunamanta mayqennyikichispapas pachak obehanmanta huknin chinkarunmanmi. Chay hina kaqtinqa, ¿manachu isqon chunka isqonniyoqta ch'inniipi saqeykuspa, chinkasqa obehata tarimunankama maskhaq rinman?

⁵ Tariruspataq, kusionqa rikranpi q'epiyakanpun.

- ⁶ Wasiman chayaramuspantaq, amigonkunata, hinallataq wasimasinkunatapas huñuruspa nin: ‘Chinkasqa obehaytan tarirqakanpuni, chayrayku ñoqawan q'ochukuychis,’ nispa.
- ⁷ Niykichismi: ‘Isqon chunka isqonniyoq chanin kaqkuna, manaña yuyayman kutirikuyta nesesitankuñachu. Chaykunamanta aswantaraqqa, huk huchasapa yuyayman kutirikuqtinmi, chay hina kusikuyraq hanaq pachapi kanqa,’ nispay, nispa.
- ⁸ Nillarqantaqmi: —Otaq mayqen warmipas, chunka drakma qolqeyoq kashaqtin, hukninga chinkarunmanmi. Chay hina kaqtinqa, ¿manachu lamparanta hap'ichispa wasita pichan, hinaspataq tarinankama allintapuni maskhanman?
- ⁹ Tarirqamuspantaq reqsinakuqmasinkunata, hinallataq wasimasinkunata huñuruspa nin: ‘Chinkasqa drakma qolqeytan tarirqakapuni, chayrayku ñoqawan q'ochukuychis,’ nispa.
- ¹⁰ Niykichismi: ‘Chay hinallataqmi Diospa angelninkunaq ñawpaqenpipas, huk huchasapa yuyayman kutirikusqanmantaqa kusikuy kan,’ nispay, nispa.
- ¹¹ Chaymantapas Jesusqa nillarqantaqmi: —Huk runaqmi iskay churinkuna kapurqan.
- ¹² Hinan sullk'a kaq churinga taytanta nirqan: ‘Kaqniykimanta tupaqniyta qopullawayña,’ nispa. Taytantaqmi kaqninkunamanta payman t'aqapurqan.
- ¹³ Pisi p'unchaykunamantataqmi, sullk'a kaq churinga llapanta huñuruspan, karu suyuta ripurqan. Chaypitaqmi, kacharisqa millay kawsaypi purispan, kaqninkunata q'aruchapurqan.
- ¹⁴ Maypachachus llapan kaqninkunata tukuruqtintaqmi, chay suyupi hatun yarqay karqan. Hinan pisichikuyta qallarirqan.
- ¹⁵ Chay suyupi tiyaq huk runaman rispantaq, k'askarukurqan. Paytaqmi, khuchinkunata michimunapaq asiendanman kacharqan.
- ¹⁶ Waynataqmi, khuchikunaq mikhunankunawan saksaykuyta munarqan. Ichaqa manataqmi pillapas qorqanchu.
- ¹⁷ Hinan yuyayninman kutirikuspa, waynaqa nirqan: ‘Taytaypa wasinpiqa askha llank'apakuqninkunan allin mikhusqa kashanku. Ñoqataq ichaqa, kaypi yarqaymanta ñak'arishani.
- ¹⁸ Sayarispay, taytayman ripusaq, hinaspa nisaq: “Taytay, hanaq pachaq kontranpi, hinallataq qanpa ñawpaqeykipin huchallikuni.
- ¹⁹ Manañan ‘churiy’ niwanaykipaq hinañachu kani. Aswanpas huknin llank'apakuqniykita, hinallaña hap'ikapuway,” nispay,’ nispan.

- ²⁰ Hinan sayarispa taytanman kutimpurqan. Karullapiraq kashaqtintaq, taytanqa rikururqan. Hinan khuyallikuywan phawarispa, uqllaykukuspan payta much'aykurqan.
- ²¹ Churintaq taytanta nirqan: 'Taytay, hanaq pachaq kontranpiwan, qanpa ñawpaqeykipiwanmi huchallikuni. Manañan 'churiy' niwanaykipaq hinañachu kani,' nispa.
- ²² Taytantaq ichaqa, kamachinkunata nirqan: 'Allin kaq p'achata horqomuspa, p'achachiychis. Makinmantaq huk sortijawan churaychis, hinallataq chakinkunamanpas husut'awan churaychis.
- ²³ Hinallataq wirayasqa torilluta apamuspa, nak'aychis. Hinaspataq chayta mikhuspa, fiestata ruwasunchis.
- ²⁴ Kay churiyqa, wañusqan kasharqan, hinan kawsarimpun. Chinkapurqanmi, ichaqa tarisqan kapun,' nispan. Hinan q'ochukuyta qallarirqanku.
- ²⁵ Kurak kaq churintaqmi, chakrankupi kasharqan. Hamuspantaq, wasiman qayllaykamushaspanña tukaykunata, hinallataq tusuqkunata uyarirqan.
- ²⁶ Huknin uywasqanku waynata waqyaspantaqmi, imachus chaykunaqa kasqanta tapurqan.
- ²⁷ Paytaq nirqan: 'Sullk'a wawqeykin kutirampusqa. Hinan allinllata, qhalillata chaskisqanrayku, taytaykiqa wirayasqa torilluta nak'achin,' nispa.
- ²⁸ Kurak kaq churintaq ichaqa, phiñakuspa mana haykuyta munarqanchu. Chaymi taytanqa lloqsimuspan, haykunanpaq chay churinta balikurqan.
- ²⁹ Paytaq ichaqa, taytanman kutichispa nirqan: 'Qhawariy, kamachikusqaykikunataqa mana hayk'aqpas p'akispaymi, unay watakunaña serbiyki. Manataqmi hayk'aqpas huk kabrachallatapas, amigoykunawan q'ochukunaypaq qowarqankichu.
- ³⁰ Kay churiykin, qhelli puriq warmikunawan, kaqniykikunata tukurampun. Kutiramuqtintaq ichaqa, wirayasqa torillutaraq paypaq nak'arachinki,' nispa.
- ³¹ Hinan taytanqa payta nirqan: 'Churiy, qanqa ñoqallawanpunin kashanki. Chaymi llapan kaqniykunapas qanllapaqpuni kanqa.
- ³² Kay wawqeykiqa, wañusqan kasharqan. Kunantaq ichaqa, kawsarimpun. Hinallataq chinkasqan kasharqan. Kunantaq ichaqa, tarisqa kapun. Chayraykun fiestataqa ruwananchispuni, hinaspa q'ochukunanchispuni,' nispan, nispa.

Lucas 16

- ¹ Jesusmi yachachisqankunata nillarqantaq: —Huk qhapaq runaqmi mayordomon kapurqan. Chay mayordomon, patronninpa ñawpaqenpi kaqninkunata q'aruchaqmanta tumpasqa karqan.

- ² Hinan patronninqa payta waqyaspa nirqan: ‘¿Imatataq qanmanta kaytari uyarishani? Manañan mayordomuy kaytaqa atiwaqñachu. Chayrayku mayordomo kayniykimanta kuentata qoway,’ nispa.
- ³ Hinan chay mayordomoqa pay kikinta nikurqan: ‘Patronniy mayordomo kayniyta qechurapuwaqtinqa, chakrapi llank'apakunaypaq kallpaymi mana kapuwanñachu. Hinallataq mañapakuytapas p'enqakunin. Chayrayku, ¿imatataq ruwasaqri?’
- ⁴ Mayordomo kayniymanta wikch'upuwaqtinqa, wakin runakuna wasinkupi chaskiwanankupaq, imatachus ruwaytaqa yuyayurukuniñan,’ nispan.
- ⁵ Hinan patronninpa sapanka manunkunata waqyarqan. Ñawpaq kaqtataq nirqan: ‘¿Patronniymanri, hayk'ataq manu kashanki?’ nispa.
- ⁶ Paytaq nirqan: ‘Pachak tumin aseitin,’ nispa. Hinan payta nirqan: ‘Qelqa ruwasqaykichista hap'iy, hinaspas tiyaykuspayki usqhaylla phisqa chunkallataña qelqayuruy,’ nispa.
- ⁷ Chaymantataq huk kaqtapas nillarqantaq: ‘¿Qanri hayk'a manutaq kashanki?’ nispa. Paytaq chay mayordomota nirqan: ‘Pachak tupu trigon,’ nispan. Hinan chay mayordomoqa payta nirqan: ‘Qelqa ruwasqaykichista hap'iy, hinaspas, pusaq chunkallataña qelqayuruy,’ nispa.
- ⁸ K'anchay wawakunamantaqa, kay pacha runa-miraypa wawankunan aswan yuyaysapa kanku. Chayraykun, chay mana chanin mayordomota, yuyaysapa kayninwan ruwasqanmanta, patronninqa hatuncharqan.
- ⁹ Ñoqataqmi ichaqa, niykichis: ‘Chay mana chanin qhapaq kaykunawan amigokunata tariychis. Chay hinapin, qankuna pisichikuqtiykichis, paykuna wiñay tiyanakunapi chaskiykusunkichis,’ nispay.
- ¹⁰ Sinchi pisi kaqllapi hunt'aqqa, askhapipas hunt'aqllataqmi. Hinallataq sinchi pisi kaqllapi mana chaninqa, manallataqmi askha kaqpipas chaninllataqqa kanmanchu.
- ¹¹ Chay hinaqa, mana chanin qhapaq kaykunapi manataq hunt'ankichischu chayqa, ¿pitaq cheqaq kaqtari hap'ichisunkichisman?’
- ¹² Sichus hukpa kaqninkunapi mana hunt'aqchu kankichis chayqa, ¿pitaq paypa kaqninkunatari qosunkichisman?’
- ¹³ Manan pi kamachipas iskay patronkunataqa serbiyta atinmanchu. Huknintan munakunman, huk kaqtataq cheqnikunman. Otaq, huknintan allinpaq hap'inman, huk kaqtataq pisinchanman. Chayraykun, Diostawan, qhapaq kaytawanqa mana serbiyta atiwaqchischu, nispa.
- ¹⁴ Qolqe sonqo fariseokunataqmi ichaqa, Jesuspa tukuy chay imaymanakuna rimasqanta uyarispa, asipayarqanku.

- 15 Jesustaq paykunata nirqan: —Runakunaq ñawpaqenpi sumaq rikch'ayniyoq kaqqa, Diospa ñawpaqenpiqa sinchi millakuymi. Chayraykun qankunaqa, runakunaq ñawpaqellanpi chaninman tukuq kankichis. Diosmi ichaqa, sonqoykichista reqsin, nispa.
- 16 Jesusqa nillarqantaqmi: —Kamachikuy Simipas, hinallataq Diospa rantinpi rimaqkunapas Bautisaq Juankamallan karqanku. Chaymantapachataqmi, Diospa qhapaq suyunmanta allin willakuytaqa willakushanku. Hinan llapallan runakunaqa chayman haykunankupaq kallpachakushanku.
- 17 Ichaqa Kamachikuy Simimantaqa huch'uy seq'echallanpas yanqayananmantaqa, hanaq pachaqa, hinallataq hallp'a pachaqa tukukuyninmi aswan fasilchallaqa kanman, nispa.
- 18 Nillarqantaqmi: —Pipas warminwan t'aqanakuspa, huk warmiwan kasarakuq wasanchanmi. Hinallataq qosanpa wikch'usqan warmiwan kasarakuqpas wasanchallantaqmi, nispa.
- 19 Jesusqa nillarqantaqmi: —Huk qhapaq runan karqan. Paymi sani-puka p'achawan, hinallataq ancha balorniyoy p'achakunawanpas p'achakurqan. Sapa p'unchaytaqmi, hatun mikhuna fiestakunallata ruwaq.
- 20 Hinan huk Lázaro sutiyoq wakcha runapas kallarqantaq. Paymi qhapaqpa wasin hatun punkupi lliqnishaq k'iriyoy wikch'urparisqa kasharqan.
- 21 Paytaq, qhapaqpa mesanmanta urmamuq ususqa mikhunakunawan saksaykuyta munasharqan. Alqokunataqmi hamuspa, paypa lliqnishaq k'irinta llaqwarqan.
- 22 Hinallamanmi, wakcha runaqa wañukapurqan. Hinan angelkuna, Abrahampa marq'ayninman apapurqanku. Qhapaq runapas wañukapullarqantaqmi. Hinan p'ampasqa karqan.
- 23 Qhapaq runataq, Hadespi ñak'arispa kasharqan. Karumanta qhawarispaq, Abrahamta rikurqan. Hinallataq Lazarotapas, Abrahampa marq'ayninpi rikullarqantaq.
- 24 Hinan qhapaq runaqa, kunkayoqta waqyakuspa, nirqan: 'Taytay Abraham, yanapaykuway. Kay nina yawray ñak'ariypin kashani. Chayrayku, Lazarota dedonpa puntallantapas unuman challpuykuspa, qalluyman sut'uykachimuwananpaq kamachiy,' nispa.
- 25 Abrahamtaq nirqan: 'Waway, qhapaq kaykunatan kawsasqayki p'unchaykunapi chaskirqanki. Hinallataq Lazaropas mana allinkunata chaskirqan. Chaykunata yuyariy. Kunantaqmi payqa, kusichisqa kashan. Qantaq ichaqa, ñak'ariypi kashanki.
- 26 Tukuy chaykunamantapas aswantaqa, huk tutayaq ukhu wayq'on qankunamanta ñoqaykuta t'aqawananchispaq churasqa kashan. Hinan kaymanta qankunaman hamuy munaqkunaqa, mana chimpamuyta

atinkumanchu. Nitaq chaymanta kaymanpas chimpamuyta atimullankumantaqchu.' nispa.

²⁷Chay qhapaq runataq nirqan: 'Taytay Abraham, ñoqaq taytaypa wasinman Lazarota kachanaykipaqmi balikuyki.

²⁸Ñoqaqa phisqa wawqeyoqmi kani. Paykunapas amaña kay ñak'arina cheqasman hamunankupaq, Lazarota willamunanpaq kamachiy' nispa.

²⁹Abrahamtaq nirqan: 'Moisespa, hinallataq Diospa rantinpi rimaqkunaq qelqasqankutapas paykunaqa hap'ishankun. ¡Chaykunatayá kasukuchunku!' nispa.

³⁰Hinan chay qhapaq runaqa nillarqantaq: 'Manan taytay Abraham. Aswanpas, sichus mayqenpas wañusqakunamanta rinqa chayqa, yuyaymanqa kutirikunqakupunin,' nispa.

³¹Abrahamtaq ichaqa, payta nirqan: 'Sichus Moisespa, hinallataq Diospa rantinpi rimaqkunaq qelqasqankutapas mana kasukunqakuchu chayqa, pillapas wañusqakunamantaña riqtinkupas manallataqmi kasukunkumanchu,' nispan, nispa.

Lucas 17

¹Jesumi yachachisqankunata nirqan: —Misk'akuykunaqa kanqapunin. Ichaqa, ¡jay haqay misk'achiq runamanta, imaynaraq kanqa!

²Kay huch'uykuna- manta huknin misk'achinanmantaqa, chay runata huk molino rumita kunkanman wataruspa mama-qochaman wikch'uykuyninkun aswan allinqa kanman.

³Qankuna kikiykichista qhawakuychis. Wawqeykitaqchus kontraykipi huchallikun chayqa, anyaykamuy. Yuyayman kutirikuqtintaq pampachaykuy.

⁴Wawqeyki, huk p'unchaypi qanchis kutita qanpa kontraykipi huchallikunmanmi. Hinaqa qanchis kutillatataq chay p'unchaypi hamuspa nisunkiman: 'Huchaytan reqsikuni,' nispa. Chay hina kaqtinqa, pampachaykullay, nispa.

⁵Apostolkunataqmi Señorta nirqanku: —Señor, iñiyta yapaykuwayku, nispanku.

⁶Hinan Señorqa nirqan: —Sichus mostasa ruru sayayllapas iñiykiykichis kanman chayqa, kay sikómore sach'atan niwaqchis: 'T'irakuspayki, mama-qochapi saphichakuspa mallkikamuy,' nispaykichis, chay sach'ataqmi kasukusunkichisman, nispan.

⁷Nillarqantaqmi: —¿Qankunamanta mayqennykichistaq chakra llank'aq, otaq uywa michiq kamachiykichis kampomanta kutimuqtin niwaqchis: 'Haykumuy, hinaspa mesapi tiyaykuy,' nispaykichis?

- ⁸ Aswanqa, ¿manachu ninkichis: Mikhunata wayk'umuy, hinaspataq chumpikuspayki mikhunaykama, hinallataq ukyanaykama serbimuway, chaymantañan qanqa mikhunki, hinallataq ukyankipas,' nispaykichis?
- ⁹ ¿Kamachiykichiskunata ninkichischu: 'Ruwasqaykimanta gracias,' nispaykichis?
- ¹⁰ Chay hinallataqmi qankunawanpas kanqa. Kamachisqallata ruwankichis chayqa, ninkichismi: 'Tukuy imachus kamachisqallantan ruwarqanchis. Chayraykun, mana baleq kamachikunaqa kanchis,' nispaykichis, nispa.
- ¹¹ Chaymantataqmi, Jesusqa, Jerusalén Ilaqtaman rishaspa, Samaria Ilaqtanta, hinallataq Galilea probinsianta pasasharqan.
- ¹² Huk Ilaqta kantuman haykushaqtintaq, chunka runakuna lepra onqoyniyoq chaypi kasharqanku. Hinan Jesusman hamuspanku, karullapi sayaykurqanku.
- ¹³ Qaparispankutaq nirqanku: —¡Yachachiqniy Jesús, yanapaykuwayku! nispanku.
- ¹⁴ Paykunata rikuruspantaqmi, Jesusqa nirqan: —Rispaykichis, saserdotekunaman qhawachikamuychis, nispa. Hinan rishallaqtinkuraq qhaliyasqa kapurqanku.
- ¹⁵ Paykunamanta hukninkutaq, qhaliyachisqa kasqanta rikukuspan, kunkayoqta Diosta hatunchaspa, Jesusman kutimurqan.
- ¹⁶ Hinan grasiasta qospa, Jesuspa ñawpaqenpi pampakama k'umuykuspan, qonqoriykukurqan. Payqa Samaria Ilaqtamantan karqan.
- ¹⁷ Kutichispantaq Jesusqa nirqan: —¿Manachu qhaliyachisqakunaqa chunka karqankichis? ¿Maypitaq isqon qhaliyachisqakunari kashanku?
- ¹⁸ ¿Manachu pipas, kutimuspan Diosman hatunchayta qoqqa kan? ¿Aswanpas kay wak suyumanta runallachu kutimuspa Diostaqa hatunchan? nispa.
- ¹⁹ Hinan chay runata nirqan: —Sayariy, hinaspa ripuy. Iñiyiniykin qhaliyachisunki, nispa.
- ²⁰ Diospa qhapaq suyun hayk'aqchus hamunanmantan fariseokunaqa Jesusta tapurqanku. Kutichispantaqmi, Jesusqa paykunata nirqan: —Diospa qhapaq suyunqa, manan willakuspachu hamunqa.
- ²¹ Qhawariychis, Diospa qhapaq suyunqa, qankuna chawpipiñan kashan. Chayraykun, manaña ninqakuñachu: 'Qhawariychis kaypin kashan, otaq haqaypin kashan,' nispaqa, nispa.
- ²² Yachachisqankunatan nirqan: —Ñoqa Runaq Churinpa huknin p'unchayniy rikuyta munanaykichis tiempoqa chayamunqan. Manataqmi rikunkichischu.

- 23 Nisunkichismi: 'Qhawariychis, kaypin kashan, otaq qhawariychis, haqaypin kashan,' nispanku. Ichaqa aman rinkichischu, nitaq qatikunkichispaschu.
- 24 Rayoq liphllikiynin k'anchayqa, hanaq pachamanta huk lado k'uchunmanta, wak lado k'uchunkamaraq k'ancharimun. Chay hinallataqmi Runaq Churinpa p'unchayninpipas kanqa.
- 25 Ñawpaqtaqa anchatapuniraqmi ñak'arinan kashan. Hinallataq kay runa-miraykunaqpas mana chaskisqan kanqa.
- 26 Imaynan Noepa p'unchayninkunapi karqan, chay hinallataqmi Runaq Churinpa p'unchayninkunapipas kanqa.
- 27 Chay p'unchaykunapiqa kay hinan karqan. Arkaman Noepa haykunan p'unchaykaman, runakunaqa mikhusharqanku, ukyasharqanku, kasarakuasharqanku hinallataq kasarakanankupaqpas rimaykusqa kasharqanku. Chayllamanmi paraqa chayamuspan, llapanta wañuchipurqan.
- 28 Chay hinallataqmi, Lotpa p'unchayninkunapipas karqan. Mikhusharqanku, ukyasharqanku, rantikusharqanku, bendesharqanku, tarpusharqanku, hinallataq wasikunatapaspas hatarichisharqanku.
- 29 Lotqa, Sodoma llaqtamanta lloqsipusqan p'unchaytaqmi ichaqa, hanaq pachamanta asufriyoq nina-para chayarqan. Hinan llapankuta ruphapurqan.
- 30 Runaq Churinpa rikhurimusqan p'unchaypipas chay hinallataqmi kanqa.
- 31 Haqay p'unchaypi, wasi patapi kashaqqa, wasinmanta imaymanankuna horqomunanpaqqa amaña uraykuchunñachu. Chay hinallataq, chakrapi kashaqpas amaña wasinta kutichunñachu.
- 32 Lotpa warminmanta yuyariychis.
- 33 Pipas kawsayninta waqaychay munaqqa, kawsayninta chinkachinqan. Pipas kawsayninta chinkachiqtami ichaqa, kawsayninta qespichinqa.
- 34 Niykichismi: 'Chay tutapin, huk puñanapi iskay puñushanqaku. Hukninmi apasqa kanqa, huknintaq saquesqa kanqa.
- 35 Iskay warmikunan kuska kutashanqaku. Hukninmi apasqa kanqa, huknintaq saquesqa kanqa.
- 36 Iskaymi chakrapi kashanqaku. Hukninmi apasqa kanqa, huknintaq saquesqa kanqa,' nispay, nispa.
- 37 Yachachisqankunataq kutichispa, Jesusta tapurqanku: —Señor, ¿maypitaq chaykunari kanqa? nispanku. Paytaq nirqan: —Maypichus ayakuna kashanqa, chaymanmi gallinasokunapas huñukunqaku, nispa.

Lucas 18

- ¹ Ama pisi-kallpayaspa Diosman parlashanallapuni kasqanmantan yachachisqankunaman huk rikch'anachiyta Jesusqa rimaykurqan.
- ² Paykunatan nirqan: —Huk llaqtapin, Diosta mana manchakuq, hinallataq runamasintapas mana respetaq, chaninchaq runa karqan.
- ³ Chay llaqtapin, huk biuda warmi kallarqantaq. Paymi chaninchaqman hamurqan. Nirqantaq: 'Awqay kontra chaninchayta ruwapullawayña,' nispan.
- ⁴ Hinan chaninchaqqa, unayña mana munar- qanchu. Ichaqa pay kikinpitaqmi, yuyaykukuspa nirqan: 'Ñoqaqa, Diostapas manan manchakunichu, nitaq runamasiytipas respetanichu.
- ⁵ Chaywanpas, kay biuda warmin, umayta nanachiwan. Amaña sapa ratu hamuspa, pasiensiayta tukuwashananpaq, chaninchayta ruwapullasaqña,' nispan, nispa.
- ⁶ Hinaqtinmi Señorqa nirqan: —Mana chaninninpi chaninchaqqa nisqanta uyariychis.
- ⁷ Chay hinallataq, ¿manachu Diosqa akllasqankuna tuta-p'unchay payman waqyakuqkunata chaninchayta ruwapunqa? ¿Kutichinanpaqri, unaytachu suyachikunqa?
- ⁸ Niykichismi: 'Usqhayllan qankunapaqqa chaninchayta ruwapusunkichis,' nispay. Ichaqa Runaq Churin hamuspanqa, ¿kay pachapi iñiytari tarinqachu? nispa.
- ⁹ Hukkunan, kikinkupi konfiakuspa chaninman tukuqku, wakinkunataq pisinchaqku. Paykunamanmi kay rikch'anachiyta Jesusqa rimarqan.
- ¹⁰ Nirqantaq: —Iskay runakunan, Dios yupaychana wasiman Diosman parlaq wicharqanku. Hukninmi, fariseo karqan, huk kaqtaqmi tributo qolqe kobraq karqan.
- ¹¹ Fariseotaqmi, sayaykuspa pay kkillanpaq Diosman parlaspa, kay hinata nirqan: 'Diosniy, tukuy kaykunamantan grasiasta qoyki. Ñoqaqa manan wakin runakuna hinachu, suwa, mana chanin, wasanchaq, nitaq kay tributo qolqe kobraq hinapaschu kani.
- ¹² Hinallataq ñoqaqa iskay kutitan semanapi ayunani. Llapan kaqniykunamantapas diezmoytaqa qoykin,' nispa.
- ¹³ Tributo qolqe kobraqñataqmi ichaqa, karullapi sayaykuspa, mana hanaq pachata qhawariyllatapas munarqanchu. Aswanmi qhasqonta takakuspa nirqan: 'Diosniy, ñoqaqa huchasapan kani, chayrayku yanapaykuway,' nispan.
- ¹⁴ Pipas hatunchakuqqa, huch'uyachisqan kanqa. Huch'uyaykukuqtaqmi, hatunchasqa kanqa. Chayrayku niykichis: 'Chay huchasapa kaqmi, ñawpaq kaqmantaqa chaninman tukuchisqa, wasinman uraykampurqan,' nispay, nispa.

- 15** Wawakunatan llamiykunanpaq, Jesusman apamurqanku. Hinan yachachisqankunaqa, chayta rikuspa, wawa apamuqkunata phiñarikurqanku.
- 16** Jesustaqmi ichaqa, yachachisqankunata waqyaspa nirqan: —Hanaq pacha qhapaq suyuqa wawakunaqmi. Chayrayku, wawakunaqa hinalla ñoqaman hamuchunku, amataq hark'aychischu.
- 17** Cheqaqtan niykichis: 'Pipas Diospa qhapaq suyunta, mana huk wawa hina chaskiqqa, manan chay qhapaq suyuman haykunqachu,' nispay, nispa.
- 18** Huk umalliq runan, Jesusta tapuspa nirqan: —Allin Yachachikuq, ¿wiñay kawsayta tarinaypaqri, imatataq ruwasaq? nispa.
- 19** Jesustaq payta nirqan: —¿Imanaqtintaq 'allin' nispari sutiyawanki? Manan pipas allinqa kanchu, aswanqa Dios sapallanmi.
- 20** Kamachikuy Simiqa ninmi: 'Aman wasanchankichu. Aman runata wañuchinkichu. Aman suwakunkichu. Aman runamasiykita yanqa qasinmanta tumpankichu. Taytaykitapas, mamaykitapas allinpaq qhawarinki,' nispan. (Éxo. 20:12-16 Deut. 5:16-20) Chaytaqa yachankiñan, nispa.
- 21** Hinan umalliq runaqa nirqan: —Llapan chaykunataqa, wayna kasqaymantapacharaqmi waqaycharqani, nispa.
- 22** Chaykunata uyarispantaqmi, Jesusqa payta nirqan: —Hukmi ruwanayki kashanraq: Llapan kaqniykikunata benderamuspa, wakchakunaman rakimuy. Hinan hanaq pachapi qhapaq kayniykiqa kapusunki. Hamuspaykitaq qatikamuway, nispa.
- 23** Hinan chay waynaqa, ancha qhapaq kasqanrayku, chay simikunata uyarispa, sinchita llakikurqan.
- 24** Hinan sinchi llakisqa kasqanta rikuspa, Jesusqa chay waynata nirqan: —Qhapaq kayniyoq runakunaqa, may sasatapunin Diospa qhapaq suyunmanqa haykunqaku.
- 25** Huk qhapaq runaq Diospa qhapaq suyunman haykunanmantaqa, yawriq ninrinta huk kamelloq suskhuyninmi aswan atikuqqa kanman, nispa.
- 26** Chayta uyariqkunataqmi nirqanku: —Hinaqa, ¿pitaq qespikuytari atinman? nispanku.
- 27** Hinan Jesusqa nirqan: —Runakunapaq mana atikuqpas, Diospaqqa atikullanpunin, nispa.
- 28** Hinan Pedroqa nirqan: —Qhawariy, ñoqaykuqa, tukuy kaqniykuta saqespaykun qatikushaykiku, nispa.
- 29** Jesustaq paykunata nirqan: —Cheqaqtan niykichis: 'Diospa qhapaq suyunrayku wasintapas, otaq esposantapas, otaq wawqe-panankunatapas, otaq tayta-mamantapas, otaq wawankunatapas saqemuqkunaqa kankupunin.

- 30** Paykunataqmi llapallanku, kunan tiempollapiraq ancha askhata chaskinqaku. Hinallataq, hamuq tiempopipas wiñay kawsayta chaskinqaku, nispay, nispa.
- 31** Jesusqa chunka iskayniyoq yachachisqankunata pusashaspanmi, paykunata nirqan: —Qhawariychis, Jerusalén llaqtamanmi wichashanchis. Hinan Runaq Churinmanta, Diospa rantinpi rimaqkunaq qelqasqanku llapachallanpuni hunt'akunqa.
- 32** Mana-judío runakunamantaqmi, hap'ichinqaku. Paykunan asipayanqaku, k'aminqaku, hinallataq thoqaykunqaku.
- 33** Soq'aykusqankumantataqmi wañuchinqaku. Kinsa p'unchaymantataqmi ichaqa, kawsarimpunqa, nispa.
- 34** Yachachisqankunataqmi ichaqa, tukuy chay imaymanakunamanta mana imatapas entiendirqankuchu. Jesuspa chay rimaykusqankunaqa paykunamanta pakasqan kasharqan. Chaymi, chay rimaykusqankunataqa, mana entiendirqankuchu.
- 35** Hinaqtinmi, Jerikó llaqtaman Jesusqa qayllaykusharqan. Huk ñawsa runataq, limosnata mañakuspa, ñan patapi tiyasharqan.
- 36** Hinan chay ñawsa runaqa, askha runakunaq pasashasqanta uyarispa, imachus chayqa kasqanta tapukurqan.
- 37** Runakunataq payta nirqanku: —Nazaret llaqtayoq Jesusmi pasashan, nispanku.
- 38** Chaymi ñawsa runaqa qaparispa nirqan: —¡Davidpa Churin Jesús, yanapaykuway! nispa.
- 39** Ñawpaq riqkunataqmi, upallananpaq phiñarikurqanku. Paytaq ichaqa, aswantaraq waqyakuspa nirqan: —¡Davidpa Churin, ñoqata yanapaykuway! nispa.
- 40** Hinan Jesusqa sayaykurqan. Apamunankupaqtaq kamachikurqan. Asuykachimuqtinkutaqmi, ñawsa runata tapurqan.
- 41** Nirqantaq: —¿Ima ruwapunaytataq munankiri? nispan. Chay ñawsa runataqmi nirqan: —Señor, qhawaripuytan munani, nispa.
- 42** Jesustaq payta nirqan: —Qhawaripuy, iñiykiykin qhaliyachisunki, nispa.
- 43** Kasqan ratupacha qhawaripuspantaq, Diosta hatunchaspa Jesusta qatikurqan. Hinan, llapa llaqtantin runakunaqa chayta rikuspanku, Diosta yupaycharqanku.

Lucas 19

- ¹ Jesusmi Jerikó Ilaqtaman haykurqan. Hinan chay Ilaqta chawpinta pasasharqan.
- ² Chayllamanmi, Zaqueo sutiyoq huk qhapaq runa chaypi kasharqan. Payqa, tributo qolqe kobraqkunaq umalliqninmi karqan.
- ³ Hinan payqa, pipunichus Jesús kasqanta rikuytapuni munarqan. Ichaqa ancha askha runakunaq kasqanrayku, hinallataq taksalla kasqanraykun, mana rikuyta atirqanchu.
- ⁴ Jesusqa chaynintapunin rinan karqan. Chayraykun ñawpaqman phawaylla rispan, Jesusta rikunanpaq, huk sikómoro sach'aman wicharqan.
- ⁵ Jesusqa, chay cheqasman chayaspanmi, wichayta qhawaripa, Zaqueota rikurqan. Hinan payta nirqan: —Zaqueo, kunanmi wasiykipi qhepakunaypuni kashan. Chayrayku usqhaylla uraykamuy, nispa.
- ⁶ Hinan payqa, usqhaylla uraykamuspan, Jesusta kusionpa chaskirqan.
- ⁷ Chayta rikuspankutaqmi, llapallanku chhuchupakuspa nirqanku: —Huk huchasapa runaq wasinmanmi qorpachakuq haykun, nispanku.
- ⁸ Hinan Zaqueoqa sayaripa Señorta nirqan: —Qhawariy Señor, kaqniykunamanta kuskannintan wakchakunaman qosaq. Sichus pimantapas imallatapas q'otuspa suwakurqani chayqa, tawa kutitaraqmi kutichipusaq, nispa.
- ⁹ Jesustaq nirqan: —Paypas Abrahampa churin kasqanrayku, kunan kay wasiman qespikuyqa chayamun.
- ¹⁰ Runaq Churinga, chinkasqata maskhananpaq, hinallataq qespichinanpaqmi hamurqan, nispa.
- ¹¹ Jerusalén Ilaqta qayllapiñan kasharqanku. Hinan paykunaqa, chaykunata uyaripa, Diospa qhapaq suyunqa usqhayllaman rikhuriramunanpaqña, yuyaykusharqanku. Chaymi Jesusqa, huk rikch'anachiyta paykunaman rimaykurqan.
- ¹² Nirqantaq: —Huk allin reqsisqa runan, huk qhapaq suyuta chaskimuspa, chaymantataq kutimpunallanpaq, wak lado suyuta puririrqan.
- ¹³ Hinan paypa chunka kamachinkunata waqyaspa, chunka mina qolqeta paykunaman rakirqan. Nirqantaq: 'Kay mina qolqeta kutimunaykama llank'achishaychis,' nispa.
- ¹⁴ Chay allin reqsisqa runaq Ilaqtamasinkunataq ichaqa, payta cheqnikurqanku. Hinan qhepanta, willaq runakunata kamachispanku, nichimurqanku: 'Ñoqaykupurapi qanpa kamachikunaykitaqa manan munaykuchu,' nispanku.

- ¹⁵ Hinan chay qhapaq suyuta chaskisqanmanta, chay allin reqsisqa runaqa kutimurqan. Hinan, qolqe qosqan kamachinkunata waqyachimurqan. Sapankankuq qolqe ganachimusqankuta yachananpaqmi waqyachimurqan.
- ¹⁶ Ñawpaq kaq kamachintaq hamuspa nirqan: ‘Patronniy, mina qolqeykiqa, chunka mina qolqetawanmi wacharamun,’ nispa.
- ¹⁷ Patronnintaq payta nirqan: ‘Allinpuni, allin kamachi, pisillapipas hunt'aqpuni kasqaykiraykun, chunka llaqtakunaq kamachiqnin kanki,’ nispa.
- ¹⁸ Iskay kaq kamachin hamuspantaq, payta nirqan: ‘Patronniy, mina qolqeykiqa phisqa mina qolqetawanmi wacharamun,’ nispa.
- ¹⁹ Hinan paytapas patronninga nillarqantaq: ‘Qanpas phisqa llaqtakunaq kamachiqninmi kanki,’ nispa.
- ²⁰ Huk kaqñataq, hamuspa nirqan: ‘Patronniy qhawariy, mina qolqeykiqa kaymi kashan. Kay qolqeykiqa khipunapi khipuruspaymi waqaycharqani.
- ²¹ Sinchi millay runa kaspaykin, mana churashaspaykipas horqoq kanki. Hinallataq mana tarpushaspaykipas kosechaq kanki. Chayraykun qanta manchakuspay chay hinata ruwarqani,’ nispa.
- ²² Hinan patronninga payta nirqan: ‘¡Mana allin kamachi, rimasqaykiraykun huchachasqayki! Sinchi millay runa kaspay, mana churasqaymanta horqoq kasqayta, hinallataq mana tarpushaspay kosechaq kasqaytapas yacharqankin.
- ²³ Chay hinaqa, ñoqa kutimuspay, wachaynintinta horqokapunaypaq ¿imanaqtintaq qolqeytari mana bankomanchu churarqanki?’ nispa.
- ²⁴ Chaypi kashaqkunataqmi nirqan: ‘Chay mina qolqeta qechuychis, hinaspa chunka mina qolqeyoqman qoychis,’ nispa.
- ²⁵ Paykunataqmi nirqanku: ‘Patronniyku, paypaqa ñan chunka mina qolqen kashanña,’ nispanku.
- ²⁶ Patrontaqmi kutichirqan: ‘Qankunataqa niykichismi: “Hayk'an kaqniyoqmanqa aswantaraqmi qosqa kanqa. Mana kaqniyoqmantataqmi ichaqa, kaqninkunatawanpas qechupusqa kanqa,” nispay.
- ²⁷ Ichaqa, chay awqaykuna, paykunapurapi kamachikuqninku kanayta mana munaqkunataq, kayman apamuychis. Hinaspa ñawpaqeypi kunkanta qhoruychis, nispan, nispa.
- ²⁸ Chayta nispantaq, ñawpaqta rispa, Jerusalén llaqtaman wichasharqan.
- ²⁹ Chay hina kaqtinmi, Betfagé llaqta, hinallataq Betania llaqta qayllaman haykushaspanña, iskay yachachisqankunata Olibos nisqa orqoman kacharqan.

- ³⁰ Hinan paykunata nirqan: —Chimpa llaqta kantuta rirqoychis. Chayman haykuspaykichistaq, huk malta asnochata watasqata tarinkichis. Chay asnochapiqa, manan hayk'aqpas pi runapas sillakunraqchu. Chaytan paskaraspas aysaramunkichis.
- ³¹ Sichus pipas tapusunkichis: '¿Imapaqmi chay asnochata paskashankichis?' nispa chayqa, qankunaqa ninkichis: 'Señormi nesesitashan,' nispaykichis, nispa.
- ³² Hinan Jesuspa kamachisqankunaqa, imaynatachus nirqan, chay hinatapuni tarirqanku.
- ³³ Asnochata paskashaqtinkutaq, asnoyoqkunaqa paykunata nirqanku: —¿Imapaqmi chay asnochata paskashankichis? nispanku.
- ³⁴ Kamachisqankunataq nirqanku: —Señormi nesesitashan, nispanku.
- ³⁵ Hinan Jesusman aysamuspanku, p'achankuwan qataykuspa, Jesusta asnochaman sillaykuchirqanku.
- ³⁶ Jesús rishaqtintaq, ñan pataman p'achankuta mast'arqanku.
- ³⁷ Olibos nisqa orqomanta urayamunamanmi Jesusqa chayasharqanña. Hinan atiywan tukuy imaymana musphana ruwaykunata rikusqankurayku, chay llapan askha yachachisqankunaqa kusikuymanta kunkayoqta Diosta yupaychayta qallarirqanku.
- ³⁸ Nirqankutaq: —¡Señorpa sutinpi hamuq Reyqa, saminchasqa kachun! ¡Hanaq pachapi thak kay kachun, Hanaqkunapipas yupaychay kachun! nispanku. (Sal. 118:26)
- ³⁹ Hinan wakin fariseokunaqa, askha runakuna chawpimanta Jesusta nimurqanku: —Yachachikuq, yachachisqaykikunata phiñarikuy, nispanku.
- ⁴⁰ Kutichispantaq Jesusqa paykunata nirqan: —Niykichismi: 'Sichus paykuna upallakunkuman chayqa, rumikunan qaparinkuman,' nispay, nispa.
- ⁴¹ Llaqtaman qayllaykushaspantaqmi, chay llaqtata qhawarispas waqarqan.
- ⁴² Nirqantaq: —Sichus kay p'unchaynillaykipipas thak kayniykippaq kaqta reqsiwaq chayqa, manan kunaanqa ñawiykikunamanta pakasqachu kashanman.
- ⁴³ Awqaykikunaq muyuykusqan kanayki p'unchaykunam chayamunqa. Muyuriqmantan muyuykusunkiku, hinallataq llapan ladomanta k'iskichaykusunkiku.
- ⁴⁴ Qespichiqniyki hamushaqtinmi mana chaskirqankichu. Chayraykun, pampakamaraq thunisunkiku, wawaykikunataq wañuchinqaku. Hinallataqmi rumipas, rumi patapi mana qanpiqa qhepanqachu, nispa.

⁴⁵ Dios yupaychana wasiman haykuspantaqmi, Jesusqa chaypi qhatuqkunata, hinallataq rantiqkunata hawaman qarqoyta qallarirgan.

⁴⁶ Hinan paykunata nirqan: —Qelqasqan kashan: ‘Ñoqaq wasiyqa, Diosman parlana wasin,’ nispa. (Isa. 56:7) Qelqaqa nillantaqmi: ‘Qankunataq ichaqa, suwakunaq mach'ayninman tukurachisqankichis,’ nispan, nispa. (Jer. 7:11)

⁴⁷ Sapa p'unchaymi Jesusqa, Dios yuspaychana wasipi yachachisharqan. Ichaqa, umalliq saserdotekunapas, kamachikuy simita yachachiqkunapas, llaqta umalliq runakunapas paytaqa wañuchiypunin munasharqanku.

⁴⁸ Llaqtantin runakunaqa ancha yuyaywanmi uyarisharqanku. Chayraykun mana ima ruwaytapas atisharqankuchu.

Lucas 20

¹ Huk p'unchaymi, llaqtantin runakunaman Dios yupaychana wasipi Jesusqa yachachisharqan. Hinallataq allin willakuytapas willasharqan. Chayllamanmi saserdotekuna, kamachikuy simita yachachiqkuna, hinallataq umalliq runakunapas Jesusman asuykurqanku.

² Hinan payta rimaykurqanku: —¿Ima kamachikuyniyoc kaywantaq kay imaymanakunatari ruwanki? ¿Pitaq chay kamachikuyniyoc kaytari qorqasunki? Chayta niwayku, nispanku.

³ Jesustaqmi paykunaman kutichispa nirqan: —Ñoqapas huk tapukuyta tapullasaykichistaq.

⁴ ¿Bautisaq Juanpa bautisayninri hanaq pachamantachu karqan, icha runakunallamantachu karqan? Chayta kutichiwaychis, nispa.

⁵ Paykunataq, paykunapurapi ninakurqanku: —Sichus hanaq pachamantan nisunchis chayqa, niwasunchischá: ‘¿Imanaqtintaq manari kreerqankichischu?’ nispa.

⁶ Llapa runakunan, Juanqa Diospa rantinpi rimaq kasqanta yachanku. Chayrayku, sichus runakunallamantan nisunchis chayqa, llaqtantin runachá rumiwan ch'aqewasunchis, nispanku.

⁷ Hinan maymantachus karqan, chayta mana kutichirqankuchu.

⁸ Jesustaqmi paykunata nirqan: —Ñoqapas manallataqmi ima kamachikuyniyoc kaywanchus kay imaymanakuna ruwasqaytaqa nisaykichischu, nispa.

⁹ Hinan llaqtantin runakunaman kay rikch'anachiyta Jesusqa rimaykuyta qallarirgan: —Huk runan, chakranpi ubasta tarpurqan. Chakra llank'aqkunaman arrendaspantaq, unay tiempopaq karu llaqtata ripurqan.

- 10 Hinan tiemponpi, chakra llank'aqkuna ubas chakraq rurusqanta qomunankupaq, huk kamachinta kamachirqan. Chakra llank'aq runakunataqmi ichaqa, maqaykuspanku, mana imallantinta kutichipurqanku.
- 11 Huk kamachintañataqmi kamachillarqantaq. Ichaqa paytapas kasqallantataqmi p'enqayta maqaykuspanku, mana imallantinta kutichipullarqankutaq.
- 12 Kinsa kaq kamachintan kamachillarqantaq. Ichaqa paytapas k'iriykuspankun, chakramanta qarqomurqanku.
- 13 Hinan chakrayoq wiraqochaqa nirqan: '¿Imatataq ruwasaqri? Munasqay churiyta kachasaq. Imaynapipas payta rikuspaqa, manchaykukunkumanpaschá,' nispa.
- 14 Chakra llank'aqkunataqmi ichaqa rikuruspanku, paykunapurapi rimanakurqanku: 'Kayqa, erensiata chaskiqmi. Chay tupaqnin erensia ñoqanchispa kapunanpaq payta wañurachisunchis,' nispanku.
- 15 Hinan ubas chakramanta qarqospa, payta wañuchirqanku. Chay hinaqa, ubas chakrayoq wiraqochaqa, ¿imatataq paykunawanri ruwanqa?
- 16 Hamuspanmi, chay llank'aqkunata wañuchipunqa. Hinan ubas chakranta hukkunaman qopunqa, nispa. Paykunataq chayta uyarispa nirqanku: —¡Amapuni hayk'aqpas chay hinaqa kachunchu! nispanku.
- 17 Jesustaq ichaqa, paykunata qhawarispas nirqan: —¿Imanispataq Qelqari nin? Qelqaga nishanmi: Wasi ruwaqkunaq wikch'usqanku rumin, eskina hap'iq rumiman tukupun,' nispa. (Sal. 118:22)
- 18 Pipas chay rumi pataman urmaykuqqa, chhallukunqan. Chay rumi, piqpa patanmanchus urmaykunqa chaytaqmi ñut'upunqa, nispa.
- 19 Hinan umalliq saserdotekunaqa, kamachikuy simita yachachiqkunapiwan, paykunaq kontranpi chay rikch'anachiy rimasqanta entiendirqanku. Chayraykun chay orapi hap'irqoytapuni munasharqanku, ichaqa manchakusharqankutaqmi.
- 20 Chaninman tukuspalla, makilla qhawaq runakunatan kamachirqanku. Chaymi, ima rimasqallanpipas hap'irqospa, atiyniyoq kamachikuqpa makinman hap'ichinankupaq qhamiyasharqanku.
- 21 Hinan paykunaqa, Jesusta tapuspa nirqanku: —Yachachikuq, chanin rimaq, hinallataq allin yachachiq kasqaykitaqa yachaykun. Manan runakunaq rikch'aynintachu qhawanki. Aswanpas Diospa ñanninta cheqaq kaywan yachachinki. Chaytapas yachallaykutaqmi.
- 22 ¿Cesarman tributo qolqe pagayniykuri allinchu, icha manachu? nispanku.
- 23 Jesustaqmi ichaqa, yuyaysapa kasqankuta yachaspa, paykunata nirqan: —¿Imanaqtintaq wateqaytari munawankichis?

- 24** Huk denario qolqeta qhawachiwaychis. ¿Piqpa rikch'aynintaq kayri? Hinallataq, ¿piqpa sutintaq kaypi qelqasqapas kashanri? nispa. Kutichispankutaqmi nirqanku: —Cesarpan, nispanku.
- 25** Hinan paykunata nirqan: —Chay hinaqa, Cesarpa kaqta Cesarman qopuychis. Diospa kaqtataq Diosman qopuychis, nispa.
- 26** Llaqta runakunaq qayllanpitaq, mana ima rimasqallanpipas urmachinankupaq hap'irqoyta atirqankuchu. Aswanmi kutichisqanwan, yuyayninkupi mana kabesqa kasma, upallakapurqanku.
- 27** Saduseokunaqa ninkun: 'Kawsarimpuyqa manan kanchu,' nispanku. Paykunamanta wakinninkutaqmi Jesusman asuykuspa tapurqanku.
- 28** Nirqankutaq: —Yachachikuq, Moisesmi qelqapuwarqanku: 'Sichus piqpapas kurak wawqen mana wawayoq kashapa wañukapun chayqa, sullk'a wawqenmi chay warminwan kasarapapunqa. Hinan kurak wawqenpa mirayninta hatarichinqa,' nispan.
- 29** Chay hinaqa, qanchis wawqekunan karqanku. Ñawpaq kaqmi kasarapurqan, hinan mana wawayoq kashaspallaraq wañukapurqan.
- 30** Hinallataqmi iskay kaq wawqenpas chay warmiwan kasarakullarqantaq. Hinan paypas, mana wawayoq kashaspallaraq wañukapurqan.
- 31** Kinsa kaq wawqenpas chay warmiwan kasarakullarqantaq. Chay hinallataqmi, llapan qanchisnintin wawqekunapas chay warmiwan kasarapurqanku. Hinan mana wawayoq kashaspallankuraq wañukapurqanku.
- 32** Chaymantataqmi warmipas wañukapullarqantaq.
- 33** Qanchisnintin wawqekunaq esposankun karqan. ¿Kawsarimpuypiri, mayqenninkuq esposantaq kanqa? nispanku.
- 34** Hinan Jesusqa paykunaman kutichispa nirqan: —Kay pachapi runakunaqa, kasaranku, hinallataq kasarachinkun.
- 35** Ichaqa Diospa wakichisqan hamuq pachaman, hinallataq wañusqakunaq kawsarimpuyinkuman aypanankupaq hina kaqkunapas kankun. Paykunan manaqa kasarankuchu nitaq kasarachinkupaschu.
- 36** Angelkuna hinan kanku. Hinallataqmi kawsarimpuy kaspanku, Diospa wawankunaqa kanku. Chayraykun manaña wañuyta atinqakuñachu.
- 37** Wañuqkunaq kawsarimpunanmanta Moisesqa t'ankarmanta qelqasqanpin, yachachirqanña. Hinan payqa Señorta nirqan: 'Qanmi, Abrahampa Diosnin, Isaakpa Diosnin, hinallataq Jakobpa Diosninpas kanki,' nispa. (Éxo. 3:6)
- 38** Diospaqqa llapallanmi kawsashan. Chaymi Diosqa mana wañusqakunaq Diosninchu, aswanpas kawsashaqkunaq Diosninmi, nispa.

- ³⁹Wakin kamachikuy simita yachachiqkunataq kutichispa nirqanku: —Yachachikuq, allintan ninki, nispanku.
- ⁴⁰Hinan manaña aswantapas tapupayaytaqa munarqankuñachu.
- ⁴¹Hinaqtinmi Jesusqa paykunata nirqan: —¿Imaynapitaq, Cristoqa Davidpa Churinmi nispari ninku?
- ⁴²David kikinmi Salmos Qelqapi qelqarqan.
- ⁴³Nirqantaq: ‘Señormi Señorniyta nirqan: “Awqaykikunata chakiykiq pachanman churanaykama paña ladoypi tiyaykuy,” nispan, nispa. (Sal. 110:1)
- ⁴⁴Chay hinaqa, Davidtaq ‘Señorniy’, nispa sutiyay chayqa, ¿imaynapitaq paypa churinri kanman? nispa.
- ⁴⁵Llaqtantin llapallan runakuna uyarishaqtintaq, Jesusqa yachachisqankunata rimaykurqan.
- ⁴⁶Nirqantaq: —Kamachikuy simita yachachiqkunamanta kuidakuychis. Paykunaqa pampakama p'achayoq puriyta, hinallataq plasakunapipas napaykusqa kaytan munanku. Hinallataq judío runakunaq huñukunanku wasikunapipas, mikhuna fiestakunapipas, ñawpaq kaq tiyanakunallapi tiyayta munanku.
- ⁴⁷Chay runakunaqa, biudakunaq wasinkutan q'arunku. Runakunawan mana reparachikunankupaqtami unayta Diosman parlaq tukunku. Paykunan aswan sinchi huchachaytaqa chaskinqaku, nispa.

Lucas 21

- ¹Qhawarispanaqmi Jesusqa, ofrenda churanaman qhapaqkunaq ofrenda churasqankuta rikurqan.
- ²Hinallataqmi, huk wakcha biudaq kobremanta iskay qolqechakunata ofrenda churanaman churasqantapas rikullarqantaq.
- ³Hinan nirqan: —Cheqaqtapunin niykichis: ‘Kay wakcha biudan, llapankumantapas aswan askhata churaykun,’ nispay.
- ⁴Llapan chay churaqkunaqa, qhapaq kayninkumanta puchuqllantan Diospaq ofrendataqa churanku. Kay wakcha biudataqmi ichaqa, llapan kawsananpaq kaqta churaykapun, nispa.
- ⁵Hinan wakin runakunaqa, Dios yupaychana wasi, munay rumikunawan, hinallataq qokuy ofrendakunawanpas sumaq- chasqa kasqanmanta rimasharqanku.
- ⁶Chaymi Jesusqa paykunata nirqan: —Kay imaymanakuna rikusqaykichismanqa, p'unchaykunan chayamunqa. Hinan llapachallan thunisqa kanqa. Manataqmi rumipas, rumi patapiqa qhepanqachu, nispa.

- ⁷ Hinaqtinmi Jesusta tapuspa nirqanku: —Yachachikuq, ¿hayk'aqtaq chayri kanqa? Hinallataq, ¿chay imaymanakuna pasanapaq kashaqtinri, ima señaletaq kanqa? nispanku.
- ⁸ Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: —Askhan ñoqaq sutiypi hamuspa ninqaku: 'Ñoqan Cristoqa kani,' nispanku. Hinallataq: 'Ñan tiempopas qayllaykamushañña,' nispanku. Chayrayku qhawakuychis, amataq q'otuchikuychischu. Nitaq qhepankutapas riychischu.
- ⁹ Ñawpaqtaqa tukuy kaykunan pasanpuniraq, ichaqa manan kasqan ratuchu p'uchukayqa kanqa. Chayrayku, awqa tinkuymanta, hinallataq maqanakuykunamanta uyaripaykichisqa, ama mancharikunkichischu, nispa.
- ¹⁰ Hinan paykunata nillarqantaq: —Huk suyun wak suyuq kontranpi hatarimunqa. Hinallataqmi huk qhapaq suyupas, wak qhapaq suyuq kontranpi hatarimullanqataq.
- ¹¹ Askha cheqaskunapin, hatun pacha chhaphchikuykuna, yarqaykuna, hinallataq sinchi millay onqoykuna kanqa. Hanaq pachamantataqmi sinchi mancharikuy, hinallataq hatun señaalkunapas kallaqataq.
- ¹² Lliw chay imaymanakunamanta ñawpaqtataqmi ichaqa, sutiyrayku qatiykachasqa kankichis. Hap'ispataq, judío runakunaq huñukunanku wasikunaman, hinallataq karselkunaman hap'ichisunkichis. Hinan reykunaman, hinallataq kamachikuqkunaq ñawpaqenmanpas apasunkichis.
- ¹³ Chaykunataqmi, qankuna ñoqamanta willanaykichispaq kanqa.
- ¹⁴ Ama imatachus kutichinaykichista ñawpaqmantaraqqa yuyaykukuychischu.
- ¹⁵ Ñoqan rimariyta, hinallataq yachaytapas qosaykichis. Chaymantaqmi, mana pi kontrallikuqniykichiskunaqa kutichiytapas, nitaq sayachiytapas atinqakuchu.
- ¹⁶ Tayta-mamaykichiskunapas, familiaykichiskunapas, amigoykichiskunapas, wawqe-panaykichiskunapas, hap'ichisunkichismi. Hinan qankunamanta wakinniykichista wañuchisunkichis.
- ¹⁷ Sutiyraykutaqmi, llapa runakuna cheqnikusunkichis.
- ¹⁸ Ichaqa manan umaykichismanta ch'ulla chukchallaykichispa chinkanqachu.
- ¹⁹ Mana qhepaman kutispa, qaqata sayasqaykichiswanmi kawsaytaqa tarinkichis, nispa.
- ²⁰ Jesusqa nillarqantaqmi: —Jerusalén llaqtata ejersitukunaq muyuykusqanta rikuspaykichismi, chay llaqta thunisqa kanantaqa yachankichis.
- ²¹ Hinaqtintaq, Judea probinsiapi kashaqkunaqa orqokunaman ayqekuchunku. Llaqta chawpipi kashaqkunataq, llaqta hawaman ayqekuchunku. Hinallataq kampokunapi kashaqkunapas amaña llaqtaman haykuchunkuñachu.

- 22 Chaykunaqa, Diospa phiñakuynin p'unchaykunapi lliw Qelqakunaq hunt'akunanmantan kanku.
- 23 Kay hallp'a pachantinpaqmi hatun ñak'ariy chayamunqa. Hinallataqmi kay llaqtapaqpas k'arak phiñakuy chayamunqa. Chayrayku jay chay p'unchaykunapi, wiksallikuq warmikunamanta, hinallataq wawa ñuñuq warmikunamantapas, imaynaraqmi kanqaku!
- 24 Hinan paykunaqa espadawan wañuchisqa kanqaku. Hinallataq llapan suyukunamanmi ñak'arichisqa kanankupaq preso apasqa kanqaku. Manajudío runakunaq tiemponku hunt'akunankamataqmi, paykunaqa Jerusalén llaqtata sarunchanqaku, nispa.
- 25 Nillaraqantaqmi: —Hinan intipi, killapi, hinallataq ch'askakunapipas señaalkuna kanqa. Hinallataq mama-qochapas phoqchispa qaparinqa. Chaymi, lliw hallp'a pachantinpi runakunapaq, musphariy kasqanhawa llakikuy kanqa.
- 26 Hanaq pachapi atiykunan chhaphchirisqa kanqa. Chayraykun, kay pachaman imaymana mana allinkuna hamusqanmanta, hinallataq mancharikuymanta kay pachapi tiyaq runakunaqa muspharinqaku.
- 27 Hinaqtintaqmi phuyupi, atiywan, hinallataq hatun k'anchariywan Runaq Churinta hamushaqta rikunqaku.
- 28 Rantipapusqa kanaykichismi chayamushañña. Chayrayku kay imaymanakuna pasayta qallarishaqtinqa, umaykichista altoman hoqarispa qhawariychis, nispa.
- 29 Hinan huk rikch'anachiyta paykunaman Jesusqa nillaraqantaq: —Igos sach'ata, hinallataq llapan mallkikunatapas qhawariychis.
- 30 Raphinkuna ch'ikchimushasqanta rikuspaykichismi, poqoy tiempoq qayllaña kashasqantaqa yachankichis.
- 31 Chay hinallataqmi, kay imaymanakuna pasasqanta rikuspaykichisqa, Diospa qhapaq suyun sispallapiña kashasqanta yachankichis.
- 32 Cheqaqtan niykichis: 'Tukuy chaykuna hunt'akunankamaqa, manan kay runa-mirayqa tukukunqachu.
- 33 Hanaq pachapas, hallp'a pachapas tukukunqan. Simiykunan ichaqa, manapuni hayk'aqpas tukukunqachu,' nispay.
- 34 Saksapakuykunawan, machaykunawan, hinallataq kay pacha kawsaypi llakipakuykunawan ama sonqoykichis hunt'aykusqachu kashachun. Hinallataq ama qonqayllamanta chay p'unchay hap'inasunkichispaq, qankuna kikiykichista kuidakuychis.
- 35 Llapan hallp'a pachantinpi tiyaq runakunatan, toqlla hina qonqaylla hap'iramunqa.

³⁶ Tukuy chay imaymanakuna pasaqtin ayqenaykichispaq, hinallataq Runaq Churinpa ñawpaqenpi sayayta atinaykichispaq kuidakuychis. Chay hinaqa, tukuy tiempopipas mañakuspallapuni, hinallataq rikch'ashaspallapuni kashaychis, nispa.

³⁷ Chay p'unchaykunapitaqmi, Jesusqa Dios yupaychana wasipi yachachirqan. Tutataqmi ichaqa, Olibos nisqa orqoman samaykunanpaq wichapurqan.

³⁸ Llapa llaqtantin runakunataq Jesusta uyarinankupaq, tutallamanta Dios yupaychana wasiman rirqanku.

Lucas 22

¹ Mana lebadurayoq t'anta mikhuna Paskua sutichasqa fiesta p'unchay qallariyñan kasharqan.

² Hinan umalliq saserdotekuna, hinallataq kamachikuy simita yachachiqkunapas imaynanmanta Jesusta wañuchinankupaq maskhasharqanku. Ichaqa llaqtatataqmi manchakusharqanku.

³ Hinallamanmi Satanasqa, Judas Iskarioteman haykurqan. Payqa, chunka iskayniyoq akllasqakunamanta hukninmi karqan.

⁴ Jesusta imaynanmantachus hap'ichinanpaqmi Judasqa umalliq saserdotekunaman, hinallataq soldadokunaq umalliqninkunamanwan rispa rimanakamurqan.

⁵ Paykunataqmi kusikurqanku. Hinan qolqeta qonankupaq rimanakurqanku.

⁶ Chay hinapi rimanakuspankun, Judasqa runakunaq mana yachasqallan ima ratuchus hap'ichinanpaq maskhasharqan.

⁷ Hinan Mana Lebadurayoq T'anta fiesta p'uchayqa chayamurqan. Chay Paskua fiestapitaqmi obehata nak'aspa sakrifi- sioqa haywanapuni karqan.

⁸ Jesustaqmi Pedrot, hinallataq Juantapas kachaspa nirqan: —Rispaykichis, Paskua fiestapi mikhunata mikhunanchispaq wakichimuychis, nispa.

⁹ Paykunataq Jesusta tapurqanku: —¿Maypi wakichimunaykutataq munankiri? nispanku.

¹⁰ Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Qhawariychis, llaqtaman haykushaqtiykichismi, p'uyñupi unuta apashaq huk runawan tupankichis. Hinan may wasimanchus haykunqa, chaykama qatikunkichis.

¹¹ Chay wasiyoq wiraqochatataqmi ninkichis: 'Yachachikuqmi nisunki: "¿Yachachisqaykunawan Paskua mikhuna mikhunaypaq mayqen kaq wasin kashan?" nispan,' nispaykichis.

- 12 Paytaqmi ña allichasqataña hatun altos wasita rikuchisunkichis, hinan chaypi wakichimunkichis, nispa.
- 13 Hinan paykunaqa rispanku, imaynatachus Jesuspa nisqanman hina tarirqanku. Chaypitaqmi Paskua mikhunataqa wakichimurqanku.
- 14 Ora chayamuqtintaq, Jesusqa chunka iskayniyoq apostolninkunawan mesaman tiyaykurqan.
- 15 Paykunatataqmi nirqan: —Manaraq ñak'arishaspay qankunawan maytapuni Paskua mikhunata mikhuykuyta munarqani.
- 16 Qankunatan niykichis: 'Diospa qhapaq suyun hunt'akunankaman kay Paskua mikhunata manapuniña mikhusaqchu,' nispay, nispa.
- 17 Huk kopata hap'ispantaq, grasiasta qospan nirqan: —Kay kopata hap'iyichis, hinaspataq qankunapurapi haywanakuychis.
- 18 Niykichismi: 'Kunanmantapachan Diospa qhapaq suyunpi hamunaykama kay ubaspa rurunmantaqa, manapuni ukyasaqñachu,' nispay, nispa.
- 19 Hinan t'antata hap'ispan, grasiasta qospa, phakmirqan. Paykunaman qospantaq nirqan: —Kay t'antaqa qankunarayku qosqay kuerpoymi. Kaytaqa, sapa kuti yuyariwanaykichispaqmi ruwankichis, nispa.
- 20 Chay hinallataqmi mikhusqankumantaña, kopatapas hap'ispa, paykunata nirqan: —Kay kopaqa, yawarniypi mosoq rimanakuymi. Qankunaraykutaqmi hich'akun, nispa.
- 21 Jesusqa nillarqantaqmi: —Qhawariychis, hap'ichiqniypa makinmi ñoqaq makiwan kuska mesapi kashan.
- 22 Cheqaqtapunin, Runaq Churinga, Diospa munayninman hina rishan. Ichaqa jay haqay hap'ichiqninmanta, imaynaraq kanqa! nispan.
- 23 Hinan paykunaqa, mayqenninkuchus chay ruwaq kanman, chaymanta paykunapurapi tapunakuyta qallarirqanku.
- 24 Hinaqtinmi, paykunapurapi, mayqenninkuchus aswan allin kaqqa kasqankumanta churanakuy kasharqan.
- 25 Jesustaqmi ichaqa, paykunata nirqan: —Reykunaqa, kamachikusqankupi munayniyoqmi kanku. Hinallataqmi chaypi kamachikuqkunapas allin ruwaqkuna nispa sutichakunku.
- 26 Qankunapurapiqa manan chay hinachu kanqa. Aswanpas qankunapurapi kurak kaqqa, sullk'a hinapuni kachun. Hinallataq kamachikuqpas, serbiq hina kachun.
- 27 ¿Mayqentaq aswan allin kaqri? ¿Mesapi tiyaqchu icha serbiqchu? Mesapi tiyaqmi riki. Chaywanpas, ñoqaqa qankunapurapi serbiq hinan kashani.

- 28 Pruebasqa kayniykunapi ñoqawan kуска takyaqkunaqa qankunan kankichis.
- 29 Imaynan Yayayqa huk qhapaq suyuta ñoqapaq churapuwan, chay hinallataqmi ñoqapas huk qhapaq suyuta qankunapaq churapuykichis.
- 30 Qhapaq suyuypi kaspaykichis mesaypi mikhunaykichispaq, hinallataq ukyanaykichispaq churapuykichis. Hinallataqmi chunka iskayniyoq Israel ayllukunata tiyaykuspa chaninchanaykichispaqwan churapuykichis, nispa.
- 31 Hinan Señorqa nirqan: —Simón, Simón, qhawariy. Satanasmi trigota hina suysunasunkipa maskhashasunki.
- 32 Ñoqataqmi ichaqa, iñiyki ama pisi-kallpayananpaq, hinallataq yuyayman kutirikuspayki wawqepanakunata kallpachanaykipaq Yayayta balikurqani, nispa.
- 33 Simontaq ichaqa, payta nirqan: —Señor, karselmanpas, hinallataq wañuymanpas qanwan kуска rinaypaq wakichisqañan kashani, nispa.
- 34 Jesustaq nirqan: —Pedro, qantan niyki: ‘Manaraq gallo waqashaqtinmi reqsiwasqaykitaqa kinsa kutita mananchawanki,’ nispay, nispa.
- 35 Jesustaq apostolninkunata nirqan: —Mana wayaqayoqta, mana qolqeyoqta, hinallataq mana husut'ayoqta kachashaqtiyqa, ¿imallamantapas pisichikurqankichischu? nispa. Paykunataq nirqanku: —Manan imapas pisiwarqankuchu, nispanku.
- 36 Hinan paykunata nirqan: —Kunantaq ichaqa, wayaqayoqpas, qolqeyoqpas, chaykunata apakullachun. Mana espadayoqtaq kapanta bendespa huk espadata rantikuchun.
- 37 Niykichismi: ‘Ñoqamanta qelqasqa kashaqqa hunt'akunanpunin. Chay ñoqamanta qelqataqmi nin: “Mana kamachikuy simiwan kashaq runakunatawanmi yuparqanku,” nispa. (Isa. 53:12) Chayraykun chay ñoqamanta ñawpaq qelqasqankunaqa ñoqapi hunt'akunanpuni,’ nispay, nispa.
- 38 Hinan paykunaqa nirqanku: —Señor, qhawariy, iskay espadan kaypi kashan, nispanku. Jesustaq paykunata nirqan: —Chayllaña kachun, nispa.
- 39 Chaymanta lloqsispantaq, maymanchus rillaqpuni chay hinata Olibos nisqa orqoman rirqan. Yachachisqankunataqmi qatikullarqankutaq.
- 40 Chay cheqasman chayspankutaqmi, paykunata nirqan: —Ama wateqasqa kanaykichispaq Diosman parlaychis, nispa.
- 41 Hinan Jesusqa, paykunamanta huk rumi chanqayman hina t'aqarikurqan. Chaypi qonqoriykukuspantaq Diosman parlarqan.

- 42 Nirqantaq: —Yayay, sichus munanki chayqa, kay kopata ñoqamanta anchhurichiy. Ichaqa, ama ñoqaq munasqaychu ruwakuchun. Aswanpas qanpa munasqayki ruwakuchun, nispa.
- 43 Hinan Jesusta kallpachananpaq, hanaq pachamanta huk angelqa rikhurimurqan.
- 44 Ancha llakikuyninpitaq, aswantaraq Diosman parlarqan. Hinallataq hump'inkunapas hatuchachaqa yawar sut'uy hinaraq hallp'a pampaman sut'urqan.
- 45 Diosman parlasqanmanta sayarispantaq, yachachisqankunaman kutispa, llakikuyhawa puñushaqta paykunata tarirqan.
- 46 Hinan paykunata nirqan: —¿Imanaqtintaq puñushankichisri? Sayariychis. Hinallataq ama wateqasqa kanaykichispaq Diosman parlashallaychispuni, nispa.
- 47 Chayllamanmi, rimashallaqtinraq, askha runakunaqa hamusharqanku. Paykunaq ñawpaqenkutataqmi Judasqa hamusharqan. Payqa, chunka iskayniyoq yachachisqankunamanta hukninmi karqan. Hinan much'aykunanpaq Jesusman asuykurqan.
- 48 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: —Judas, ¿Runaq Churinta huk much'aykuywanchu hap'ichinki? nispa.
- 49 Chaypi Jesuswan kashaqkunataqmi, imachus pasasqanta reparaspanku payta nirqanku: —Señor, espadawan k'irisaqkuchu, nispanku.
- 50 Hinan paykunamanta hukninkuqa, hatun umalliq saserdoteq kamachinta k'irispa, paña lado ninrinta qhorururqan.
- 51 Kutichispantaqmi, Jesusqa nirqan: —Amaña chay hinata ruwaychu, nispa. Chay runaq ninrinta llamiykuspantaq qhaliyachirqan.
- 52 Hinan Jesusqa, paypa kontranpi hamuq umalliq saserdotekunatawan, Dios yupaychana wasipi umalliqkunatawan, hinallataq llaqta umalliq runakunatawan rimaykurqan: —¿Suwaman hinachu espadakunantin, k'aspikunantin ima hamushawankichis?
- 53 Sapa p'unchayña Dios yupaychana wasipi qankunawan kasharqani chaypas, manapunin makiykichistaqa ñoqaq kontraypi haywariwarqankichischu. Kay ratutaqmi ichaqa, ña qankunaq oraykichisña kashan. Hinallataq tutayaqpa atiyinpa rikuchikuyninña kashan, nispa.
- 54 Jesustan hap'ispa aparqanku, hinan hatun umalliq saserdoteq wasinman apaykurqanku. Pedrotaqmi karullamanta qatikusharqan.
- 55 Patio chawpipi ninata hap'ichiqtinkutaqmi, muyuriqpi tiyarqanku. Pedropas paykunawan kuskan chaypi tiyashallarqantaq.

- ⁵⁶ Hinan huk kamachi sipasqa, nina k'anchaypa qayllanpi tiyashaqta Pedrotá rikururqan. Allinta qhawaykuspantaqmi nirqan: —¡Kay runaqa Jesuswanmi kasharqan! nispa.
- ⁵⁷ Pedrotaq ichaqa, mananchaspa nirqan: —Warmi, manan paytaqa reqsinichu, nispan.
- ⁵⁸ As unayllanmantataq hukpas rikuruspan, nillaraqtaq: —¡Qanpas paykunamantan kanki! nispan. Pedrotaq nirqan: —Runa, manan paykunamantachu kani, nispa.
- ⁵⁹ Huk oramanta hinataq huk runapas nipayashallarqantaq: —Paypas Galileallamantataqmi. Chayrayku payqa cheqaqtapuni Jesuswan kasharqan, nispa.
- ⁶⁰ Hinan Pedroqa nirqan: —¡Runa, rimasqaykitaqa manan yachanichu! nispa. Hinan manaraq rimayta tukushaqtin, kasqan ratupacha galloqa waqamurqan.
- ⁶¹ Señortaqmi kutirispá, Pedrotá qhawarirqan. Hinan Pedroqa, imaynatachus Señorqa nirqan, chay simimanta yuyarirurqan. Señorqa nisqan karqan: 'Manaraq gallo waqamushaqtinmi, kinsa kutita mananchawanki' nispan.
- ⁶² Hinan Pedroqa hawaman lloqsispan, sinchi khuyayta waqarqan.
- ⁶³ Jesusta kuidaq runakunataqmi, asipayaspanku payta maqarqanku.
- ⁶⁴ Ñawinta wataruspankutaqmi uyanpi saqmarqanku. Hinan Jesusta tapurqanku: —Pichus saqmashasunki, chayta watuy, nispanku.
- ⁶⁵ Paypa kontranpi k'arakta k'amispankutaqmi, wak askha imaymanakunata nirqanku.
- ⁶⁶ Pacha illariramuqtintaq, llaqta umalliq runakuna, umalliq saserdotekuna, hinallataq kamachikuy simita yachachiqkunapas huñukamurqanku. Hinan Jesusta paykunaq huñukuyninku Konsilio Sanedrinman aparqanku.
- ⁶⁷ Hinan chaypi paykunaqa nirqanku: —Sichus qan Cristo kanki chayqa, ¡niwayku! nispanku. Jesustaqmi ichaqa, paykunata nirqan: —Sichus niykichisman chayqa, manan kreewankichismanchu.
- ⁶⁸ Chaymantapas, sichus ñoqa tapuykichisman chayqa, manan kutichiwankichismanchu, nitaqmi kachariwankichismanpaschu.
- ⁶⁹ Kunanmanta ñawpaqmanmi ichaqa, Runaq Churinqa, Diospa paña lado atiyinpi tiyaykunqa, nispan.
- ⁷⁰ Hinan llapanku Jesusta nirqanku: —Chay hinaqa, ¿Diospa Churinchi qan kanki? nispanku. Jesustaq paykunata nirqan: —Qankunaq nisqaykichis hinapunin, nispa.

⁷¹ Hinaqtinmi paykunaqa nirqanku: —Ñoqanchis kikinchismi siminwan nisqanta uyarinchis. Chayrayku, ¿ima testigotañataq nesesitanchisri? nispanku.

Lucas 23

¹ Paykunamanta llapan runakuna sayarispankutaqmi, Pilatoq ñawpaqenman Jesusta aparqanku.

² Hinan yanqanmanta huchachayta qallarispanku nirqanku: —Kay runatan, suyuyku waqllichishaqta tarimuyku. Cesarman qolqe qonatapas manan munanchu. Hinallataq nirqanmi: ‘Ñoqaqa, Rey, hinallataq Criston kani,’ nispan, nispanku.

³ Hinan Pilatoqa Jesusta tapuspan nirqan: —¿Judío runakunaq Reynin qanchu kanki? nispa. Jesusta payman kutichirqan: —Nisqayki hinapunin, nispa.

⁴ Hinan Pilatoqa, umalliq saserdotekunatawan, chay askha runakunatawan nirqan: —Manan ima mana allin ruwasqantapas kay runapiqa tarinichu, nispa.

⁵ Paykunataq ichaqa, nishallarqankupuni: —Llaqtantintan ch'aqwarachimushan. Galilea probinsiamanta qallarispantaqmi, kaykama llapan Judea probinsiantinpi yachachimushan, nispanku.

⁶ Hinaqtinmi Pilatoqa, Galilea probinsiamanta Jesuspa kasqanta uyarispan, Galileamantapunichus payqa kasqanta tapurqan.

⁷ Hinan Pilatoqa, Herodespa kamachikusqan suyumanta Jesuspa kasqanta yachaspan, Herodesman apachirqan. Chay p'unchaykunapitaqmi, Herodesqa Jerusalén llaqtapi kashallarqantaq.

⁸ Jesusmanta rimaqta Herodesqa uyarisqa karqan. Hinan ima señalkunallatapas rikuyta munaspa, suyakusharqan. Chayraykun, unay tiempomantaña rikuyta munasqanhawa, Jesusta rikuruspanqa anchatapuni kusikurqan.

⁹ Herodesqa, askha simikunawanmi Jesusta tapusharqan. Paytaq ichaqa, mana imatapas kutichirqanchu.

¹⁰ Umalliq saserdotekuna, hinallataq kamachikuy simita yachachiqkuna, chaypi aswan kallpawanraq yanqanmanta huchachasharqanku.

¹¹ Herodestaq ichaqa, soldadonkunapiwan Jesusta pisichaspanku, hinallataq asipayaspanku, k'ancharisshaq p'achawan p'acharachirqanku. Hinan Herodesqa, Pilatoman kutichipurqan.

¹² Chay kasqan p'unchaytaqmi, Pilatowan, Herodeswan allipunapurqanku. Ñawpaqtataqmi ichaqa, awqantin kasqaku karqan.

- 13 Hinan Pilatoqa, umalliq saserdotekunata, chaninchaqkunata, hinallataq llaqtantin runakunata waqyachirqan.
- 14 Paykunataqmi nirqan: —Llaqtantin runakuna waqllichiqa hinapunin kay runata ñawpaqeyman apamuwarqankichis. Qhawariychis, ñoqaqa qankunaq ñawpaqeykichispin yapa-yapa tapuni. Chaymi llapan yanqa qasi tumpasqaykichiskunaman hinaqa, manan ima mana allin ruwasqankunatapas tarinichu.
- 15 Ñoqaqa Herodesmanmi apachirqani. Chaymi paypas, manallataq imatapas tarisqachu karqan. Qhawariychis, manan ima mana allintapas wañunanpaq hinaqa ruwasqachu karqan.
- 16 Chay hinaqa, allinta soq'aykuchispan kacharipusaq, nispa.
- 17 Sapa wata fiestapin huk presota kacharipunanpuni karqan.
- 18 Llapan runakunataqmi ichaqa, huk kunkalla qaparirqanku: —¡Chay runataqa ama kachariychu! ¡Barrabasta kacharipuguayku! nispanku.
- 19 Barrabasqa, llaqtapi runakunata ch'aqwananpaq hatarichisqanmanta, hinallataq runa wañuchisqanmantawanmi karselpi wisq'asqa kasharqan.
- 20 Hinaqtinmi Pilatoqa, Jesusta kacharipuyta munaspa, runakunata wakmanta rimapayarqan.
- 21 Paykunataq ichaqa, yapamanta qaparirqanku: —¡Chakatay! ¡Chakatay! nispanku.
- 22 Pilatotaq ichaqa, kinsa kutinpi paykunata nirqan: —¿Chayri, ima mana allintataq kay runari ruwarqan? Ñoqaqa manan ima mana allintapas wañunanpaq hinaqa tarinichu. Chayraykun allinta soq'aykuchispay, payta kacharipusaq, nispa.
- 23 Paykunataq ichaqa, aswan kunkayoqtaraq chakatananpaq mañakuspanku qaparirqanku. Hinallataqmi umalliq saserdotekunapas, mana thanispa qaparillarqankutaq.
- 24 Hinan Pilatoqa, runakunaq mañakusqanku ruwakunanpaq chanincharqan.
- 25 Hinan runakunata ch'aqwananpaq hatarichiq, hinallataq runa wañuchiq, karselpi wisq'asqanku Barrabasta kacharipurqan. Chayta kacharinanpaqmi, runakunaqa mañakusqaku karqan. Jesustataqmi ichaqa, munasqankuta ruwanankupaq hap'ichirqan.
- 26 Jesusta apashaspankutaqmi paykunaqa, kampomanta hamushaq Cirene suyumanta Simonta hap'irqanku. Hinan Jesuspa qhepanta q'epinanpaq, krustaqa Simonpa patanman churaykurqanku.
- 27 Llaqtamanta askha runakunan qatikurqanku. Hinallataq warmikunapas khuyayta waqaykuspanku qatikullarqankutaq.

- 28** Jesustaq ichaqa, paykunaman kutirispá nirqan: —Jerusalenpa ususinkuna, ama ñoqamanta waqaychischu. Aswanpas qankuna kikiykichismantawan, wawaykichiskunamantawan waqaychis.
- 29** Qhawariychis, sasa p'unchaykuna chayamuqtiinmi ninkichis: 'Kusisamiyoqmi mana wachakuqkunaqa, mana wiksallikuqkunapas, hinallataq wawata mana ñuñuq warmikunapas kanku,' nispaykichis.
- 30** Hinaqtiinmi orqokunata niyta qallarinkichis: 'Ñoqayku pataman urmaykamuwayku,' nispaykichis. Hinallataq moqokunatapas ninkichis: 'Pakaykuwayku,' nispaykichis. (Ose. 10:8)
- 31** Sichus q'omer mallkiwan kay hinata ruwanku chayqa, ¿ch'akisqa mallkiwanri, imataraqtaq ruwankuman? nispa.
- 32** Hinallataqmi, iskay mana chanin ruwaq runakunata Jesuswan kuskata chakatamunankupaq aparqanku.
- 33** Uman tullu nisqa orqoman chayaruspankun, chaypi Jesusta chakatarqanku. Hinallataqmi, chay mana chanin ruwaq runakunatapas, hukninta paña ladonman, huk kaqtataq lloq'e ladonman chakatarqanku.
- 34** Jesustaqmi nirqan: —Yayay, manan imatachus ruwashasqankuta yachankuchu. Chayrayku paykunata pampachaykuy, nispa. Hinan p'achantapas, sortiaspa rakinakurqanku.
- 35** Llaqtantin runakunataq sayaykuspa qhawasharqanku. Hinallataqmi kamachikuqkunapas Jesusmanta asikuspanku nirqanku: —Hukkunataqa qespichirqanmi. Chay hinaqa, sichus Diospa Cristonpuni chayqa, pay kikitapas qespichikuchunyá, nispanku.
- 36** Soldadokunapas, binagreta haywanankupaq asuykuspankuqa, asipayallarqankutaqmi.
- 37** Hinan Jesusta nirqanku: —Sichus judío runakunaq Reynin kanki chayqa, qan kikiykitayá qespichikuy, nispanku.
- 38** Jesuspa krusninpitaqmi huk qelqaca griego rimaypi, latín rimaypi, hinallataq hebreo rimaypi kay hina qelqasqa kashallarqantaq: JUDÍO RUNAKUNAQ REYNINQA KAYMI, nispa.
- 39** Chay mana chanin ruwaq runakuna warkusqankumanta huknintaqmi Jesusta k'amirqan: —Sichus qan Diospa Cristonpuni kanki chayqa, ¡qan kikiykitayá qespichikuy, hinaspa ñoqaykutapas qespichipayku! nispan.
- 40** Huknin kaqñataq ichaqa, kutichispa phiñarikurqan: —¿Kasqan ñak'ariypi kashaspaykichu, Diosta mana manchakunki?
- 41** Cheqaqtapunin ñoqanchisqa, mana chanin ruwasqanchiskunamanta ñak'ariyta chaskishanchis. Paymi ichaqa, mana ima mana allintapas ruwarqanchu, nispa.

- 42 Hinan payqa, Jesusta nirqan: —Señor, qhapaq suyuykipi hamuspayki ñoqamanta yuyariykukuwanki, nispa.
- 43 Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: —Cheqaqtan niyki: 'Kunanmi ñoqawan paraisopi kanki,' nispay, nispa.
- 44 Yaqa soqta kaq orasña kashaqtintaq, isqon kaq oraskama llapan hallp'a pachantinpi laqha-tutayay karqan.
- 45 Hinan intipas tutayapurqan. Dios yupaychana wasiq kortinantaqmi kuskanmanta llik'ikurqan.
- 46 Hinan Jesusqa kunkayoqta qaparispa nirqan: —¡Yayay, makiykimanmi espirituyta hap'ichimuyki! nispa. Chayta nispantaq, wañukapurqan.
- 47 Senturión runataq, chaykuna pasasqanta rikuspa, Diosta hatunchaspan nirqan: —¡Cheqaqtapunin kay runaqa chanin runa kasqa! nispa.
- 48 Chayta qhawanankupaq huñukamuq llapan runakunataq, chay hina kasqanta rikuspanku, qhasqonkuta takakuspa kutipurqanku.
- 49 Ichaqa llapan reqsiqninkuna, hinallataq Galileamantapacha qatikamuq warmikunapas, chay imaymanakunata qhawaspankun karullapi kasharqanku.
- 50 Chayllamanmi José sutiyoq huk runaqa chaypi kasharqan. Payqa Konsilio Sanedrinpi miembromanta hukninmi karqan. Hinallataq allin runa, chanin runa iman karqan.
- 51 Payqa, manan Konsilio Sanedrinpa rimanakusqanku, nillataq imakunachus ruwanankupaq yuyaykuqmasinkuchu karqan. Joseqa, judío runakunaq llaqtan Arimateamanta, hinallataq Diospa qhapaq suyunta suyakuqmi karqan.
- 52 Paymi Pilatoman asuykuspa, Jesuspa kuerponta mañarqan.
- 53 Krusmanta uraykuchispantaq, ancha balorniyooq sabanawan k'uyuykurqan. Hinan qaqa-qaqapi t'oqosqa aya p'ampana t'oqoman churarqan. Chay aya p'ampana t'oqopiqa manan pitapas churasqakuraqchu karqan.
- 54 Sábado p'unchay qallarinnanpaq wakichikuy p'unchaymi karqan.
- 55 Galileamantapacha Jesuswan hamuq warmikunapas qatikuspanku, aya p'ampana t'oqota rikumurqanku. Hinan imaynatachus kuerponta churamusqankutapas rikumullarqankutaq.
- 56 Hinaqtinmi chay warmikunaqa kutipuspanku, q'apashaq t'ikakunatawan q'apashaq hawinakunatawan, ima wakichikurqanku. Kamachikuyninkuman hinataq sábado p'unchaypi samarqanku.

Lucas 24

- ¹ Semana qallariy p'unchaypitaqmi, ancha tutallamanta, q'apashaq hawinakuna wakichikusqankuta apariyukuspa chay qatikuq warmikunaqa aya p'ampana t'oqota rirqanku. Hinan wakin warmikunapas paykunawan rillarqankutaq.
- ² Hinan aya p'ampana t'oqo wisq'asqa rumita kuyurichisqata tarirqanku.
- ³ Haykuspankutaq ichaqa, Señor Jesuspa kuerpontaqa mana tarirqankuchu.
- ⁴ Chay hina kaqtinmi, paykunaqa chay hina kasqanmanta sinchi muspharisqa kasharqanku. Chayllamantaqmi iskay qharikuna, k'anchorishaq yuraq p'achayoq paykunaq kasqankupi sayaykurqanku.
- ⁵ Hinan paykunaqa, mancharikuymanta pampakama k'umuykurqanku. Chay qharikunataqmi, paykunata nirqanku: —¿Imanaqtinmi wañusqakunapurapi kawsashaqta maskhashankichis?
- ⁶ Manan kaypiñachu kashan, aswanpas kawsarimpunñan. Galileapiraq kashaspa nisqasunkichista yuyariychis.
- ⁷ Nirqanmi: 'Ñoqa Runaq Churintaqa huchasapakunaq makinkuman hap'ichiwanqakupunin, hinallataq chakatawanqakupunin. Kinsa p'unchaymantataq ichaqa, kawsarimpusaq,' nispan, nispanku.
- ⁸ Hinan chay warmikunaqa imanispachus nirqan, chay simikunamanta yuyarirqanku.
- ⁹ Aya p'ampana t'oqomanta kutipuspankutaqmi, lliw chay imaymanakunata chunka hukniyoq yachachisqakunaman, hinallataq llapallan wakin runakunamanwan willarqanku.
- ¹⁰ Apostolkunaman chay imaymanakunata willaqkunaqa, Magdala llaqtayoq María, Juana, Jakoboq maman María, hinallataq paykunawan kashaq wakin warmikunapiwanmi karqanku.
- ¹¹ Chay warmikunaq rimaykusqankutaqmi ichaqa, paykunapaqqa waq'ayasqaq rimasqankuna hina karqan. Hinan mana kreerqankuchu.
- ¹² Pedrotaqmi ichaqa, sayaripa aya p'ampana t'oqoman phawaylla phawarqan. Hinan aya p'ampana t'oqo ukhuta k'umuykuspa qhawaykurqan. Hinaqtinmi Jesuspa kuerpon k'uyusqanku sabanakunataqa huk runaq churaykusqanta hina rikurqan. Chay hina kasqanmantataqmi, yuyayninpi mana kabesqa ripurqan.
- ¹³ Chayllamanmi, kasqan p'unchaypacha, Emaús sutiyoq llaqtachata paykunamanta iskay qharikunaqa risharqanku. Chay llaqtachaqa, Jerusalén llaqtamanta soqta chunka estadiokuna hina karupin kasharqan.
- ¹⁴ Lliw chay imaymanakuna pasasqanmanta paykunapurapi rimaspan, chay iskay qharikunaqa risharqanku.

- 15 Hinan paykunaqa rimaspanku, hinallataq paykunapurapi churanakuspanku, risharqanku. Chayllamanmi Jesusqa paykunaman asuykuspan, paykunawan kuska risharqan.
- 16 Jesustaq ichaqa, paykunaq ñawinkuta arphayachirqan. Chaymi mana payta reqsirqankuchu.
- 17 Hinan paykunata nirqan: —¿Purishaspaykichisri, imamantataq qankunapurapi rimashankichis? ¿Chay rimashasqaykichismantachu khuyay kashankichis? nispa. Hinan khuyaylla sayarparirqanku.
- 18 Hinan paykunamanta hukninku Kleofás sutiyoq karqan. Paymi, kutichispa Jesusta nirqan: —¿Qan sapallaykichu karu llaqtayoq, kay p'unchaykuna Jerusalenpi chay imaymanakuna pasasqanta mana yachaq kanki? nispa.
- 19 Paykunatataqmi Jesusqa nirqan: —¿Imakunata? nispan. Hinan paykunaqa nirqanku: —Nazaret llaqtayoq Jesusmantayá. Payqa Diospa rantinpi rimaq runan karqan. Hinallataq rimakuyninpipas, ruwayninpipas, Diospa ñawpaqenpi, hinallataq llapan llaqtantin runaq ñawpaqenpipas, atiyniyoqmi karqan.
- 20 Umalliq saserdotekunaman, hinallataq ñoqaykuq umalliqniyku kaqkunamanpas wañuchisqa kananpaq hap'ichirqanku. Chay hinapitaq chakatarqanku. Chay imaymakunamantan rimasharqaykuqa.
- 21 Ñoqaykutaqmi ichaqa, Israel llaqtata paypa rantipapunanta suyakusharqayku. Tukuy chaykunaq pasasqanmantataqmi kunanqa kinsa p'unchayña pasarun.
- 22 Chaymantapas ñoqaykumanta wakin warmikunan aya p'ampana t'oqota rirqanku. Hinan muspharichispa niwarqanku: 'Aya p'ampana t'oqotan ancha tutallamanta rirqayku.
- 23 Hinan kuerponta mana tarirqaykuchu. Ichaqa iskay angelkunatan rikurqayku. Paykunataq niwarqanku: "Jesusqa kawsashanmi," nispanku,' nispa.
- 24 Ñoqaykumanta wakinniykun aya p'ampana t'oqota rillarqankutaq. Hinan warmikunaq nisqanta hinapuni tarirqanku. Pay kikintan ichaqa, mana tarirqankuchu, nispanku.
- 25 Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Diospa rantinpi rimaqkunaq lliw nisqankuta, mana entiendiqkuna, mana kreeqkuna, hinallataq rumi sonqokunan kankichis.
- 26 Cristoqa, chay imaymanakunapi, ¿manachu ñak'arinanpuni karqan? Hinallataq hatunchasqa kananmanpas, ¿manachu haykunanpuni karqan? nispa.

- 27 Hinan Jesusqa llapallan paymanta rimaq Qelqakunata sut'incharqan. Moisespa qelqasqankunamantapacha qallarispan, Diospa rantinpi rimaqkunaraq llapan nisqankunakama sut'incharqan.
- 28 Chay hinapin, maymanchus risqanku llaqtachaman chayarqanku. Jesustaqmi ichaqa, aswan karuman riq hina karqan.
- 29 Paykunataq ichaqa, rimapayaspa nirqanku: —Ch'isiyarapushanñamá, tardeñataq kanpas. Chayrayku ñoqaykuwan qhepakullayña, nispanku. Chaymi paykunawan qhepakunapaq wasiman haykurqan.
- 30 Chay hina kaqtinmi, mesapi paykunawan tiyaykurqan. T'antata hap'ispantaaq samincharqan. Hinan phakmispaaq paykunaman qorqan.
- 31 Hinan ñawinku kicharikuqtin Jesusta reqsirurqanku. Paytaqmi ichaqa, ñawinkumanta chinkarapurqan.
- 32 Hinan paykunapurapi ninakurqanku: —Ñanpi rimaykushawaqtinchis, hinallataq Qelqakunata qhawachishawaqtinchis, ¿manachu sonqonchisqa rupharisharqan? nispanku.
- 33 Kasqan ratupachataqmi, paykunaqa sayarispaa, Jerusalén llaqtaman kutipurqanku. Hinan chunka hukniyoq yachachisqakunata, hinallataq paykunawan kaqkunatapas huñunasqata tarirqanku.
- 34 Hinan nirqanku: —¿Cheqaqtapunin Señorqa kawsarirampusqa, hinan Pedromanpas rikhursisqa karqan! nispanku.
- 35 Hinan paykunaqa, imaynapichus ñanpi tuparqanku, chayta willakurqanku. Hinallataq imaynapichus t'antata phakmishaqtin reqsirusqankutawan willakurqanku.
- 36 Chay imaymanakunamanta rimashanankukamallataqmi, Jesusqa paykunaq chawpinkupi rikhurirqan. Hinan paykunata nirqan: —Thak kay qankunawan kachun, nispa.
- 37 Hinan paykunaqa mancharisqa, llaksasqa ima kaspanku, huk espirituuta rikunankupaq yuyaykurqanku.
- 38 Jesustaq ichaqa, paykunata nirqan: —¿Imanaqtintaaq mancharisqa kashankichis, hinallataq sonqoykichispi chay hinakunata yuyaykushankichisri?
- 39 Qhawariychis. Makiykunatapas, chakiykunatapas llamiykuychis. Hinallataq ñoqa kikiypuni kasqayta rikuychis. Huk espirituqa mana aychayoqmi, mana tulluyoqmi. Rikushawankichis hinapas, ñoqaqa aychayoq, hinallataq tulluyoqmi kashani, nispa.
- 40 Chayta nispantaqmi makinkunatapas, chakinkunatapas qhawachikurqan.

- ⁴¹ Paykunataqmi kusikuymanta yuyayninkupi mana kabesqa kasharqanku. Mana kreeqtinkutaqmi Jesusqa paykunata nirqan: —¿Kaypi ima mikhunallaykichispas kashanchu? nispa.
- ⁴² Hinan huk phakmi challwa kankachata, hinallataq wanqoyruq misk'intawan Jesusman haywarqanku.
- ⁴³ Hinan chayta chaskispa, paykunaq qayllankupi mikhurqan.
- ⁴⁴ Hinan nirqan: —Qankunawan kashaspayraqmi kay simikunataqa rimaykurqaykichis. Nirqaykichisqa: ‘Moisespa qelqasqan Kamachikuy Simipi, Diospa rantinpi rimaqkunaq qelqasqankupi, hinallataq Salmos qelqapi, Ilapan ñoqamanta qelqasqakunaqa hunt'akunanpunin,’ nispaymi, nispan.
- ⁴⁵ Hinaqtiinmi Qelqakunata entiendinankupaq, yuyayninkuta kicharirqan.
- ⁴⁶ Hinan paykunata nirqan: —Qelqakunaq nisqanman hinan, Cristoqa ñak'arinanpuni karqan. Hinaspataq kinsa p'unchaymanta wañusqakunamanta kawsarimpunanpuni karqan.
- ⁴⁷ Paypa sutinpi yuyayman kutirikuy, hinallataq hucha pampachay Ilapan suyukunaman willakunanqa nesesariopunin karqan. Chaytaqmi Jerusalén Ilaqtamantapacha qallarimunanku karqan.
- ⁴⁸ Qankunataqmi, chay imaymanakunamanta testigokuna kankichis.
- ⁴⁹ Qhawariychis, Yayaypa prometesqantan qankunaman kachamusaykichis. Qankunataqmi ichaqa, hanaq pachamanta Diospa atiyinwan p'achallisqa kanaykichiskama, Jerusalén Ilaqtapi qhepakunkichis, nispa.
- ⁵⁰ Hinan Jesusqa, Betania Ilaqtakama paykunata pusarqan. Makinkunata haywarispantaq, paykunata saminchaykurqan.
- ⁵¹ Chay hina kaqtiinmi, saminchaykusqan qhepata, paykunamanta t'aqarikapurqan. Hinan hanaq pachaman apasqa karqan.
- ⁵² Paykunataqmi Jesusta yupaychaspankuña, hatun kusikuywan Jerusalén Ilaqtaman kutipurqanku.
- ⁵³ Hinan Diosta yupaychaspanku, hinallataq saminchaspanku, Dios yupaychana wasipi mana kuyurispa, kasharqanku. Ahinapuni kachun.

Juan

Juan 1

- 1 Qallariypiqa, Simin karqan. Simitaq, Dioswan karqan. Simitaqmi, Diospuni karqan.
- 2 Payqa, qallariypin Dioswan karqan.
- 3 Tukuy imaymanakunapas paypa ruwasqanmi karqan. Mana paywanqa, tukuy imaymana ruwasqa kaqkunapas manan ruwasqachu kanman karqan.
- 4 Paypin kawsayqa kasharqan. Chay kawsaytaqmi, runakunapaq k'anchay karqan.
- 5 K'anchaymi laqha-tutayaqpi k'anchan. Laqha-tutayaqtaqmi ichaqa, manapuni k'anchaytaqa atipayta atirqanchu.
- 6 Huk runan, Diospa kachamusqan karqan. Chay runaq sutintaqmi, Juan karqan.
- 7 Payqa willakuq kananpaqmi hamurqan. Hinallataq k'anchaymanta willakusqan chawpinta, llapa runakuna iñinankupaqmi hamurqan.
- 8 Manan Juanchu k'anchayqa karqan. Aswanpas k'anchaymanta willakunanpaqmi payqa hamurqan.
- 9 Chay k'anchaymi, cheqaq kaq k'anchayqa karqan. Hinan kay pachaman hamuq llapa runakunata k'anchashan.
- 10 Payqa, kay pachapin kasharqan. Paypa chawpintataqmi, kay pachaqa ruwasqa karqan. Kay pachapi runakunataqmi ichaqa, manapuni payta reqsirqankuchu.
- 11 Payqa, paypa kaqkunamanmi hamurqan. Paypa kaq runakunataqmi ichaqa, mana payta chaskirqankuchu.
- 12 Llapallan payta chaskikuqkunaman, hinallataq sutinpi iñiqkunamanmi ichaqa, Diospa wawankuna kanankupaq atiyta qorqan.
- 13 Paykunaqa, manan yawarmantachu, nitaq aycha kuerpoq munayninmantachu, nillataq qhariq munayninmantapaschu naserqanku. Aswanpas Diosmantan naserqanku.
- 14 Simitaqmi aycha runaman tukurqan. Hinan ñoqanchis ukhupi tiyarqan. Hatun atiyntataqmi yuyaywan allinta qhawarqanchis. Yayaq sapallan Churinpa chay hatun atiyntataqmi allinpaq qokuywan, hinallataq cheqaq kaqwan hunt'aykusqa karqan.
- 15 Juanmi paymanta willakurqan, hinallataq kunkayoqta waqyakuspa nirqan: —Ñawpaqtañan chay runamantaqa rimarqani. Nirqanitaq: 'Ñoqaq qhepayta

hamuqmi, ñoqamantapas ñawpaqtaraq karqan. Payqa, ñoqamanta ñawpaq kaqmi karqan,' nispay, nispa.

¹⁶Llapallanchismi paypa allipaq qokuywan hunt'aykusqa kayninmanta yapa-yapamanta chaskirqanchis.

¹⁷Kamachikuy Simiqa, Moisespa chawpinta qosqan karqan. Allinpaq qokuywan, cheqaq kaqwantaqmi ichaqa, Jesucristoq chawpinta chayamurqan.

¹⁸Diostaqa, manapunin pipas rikurqanchu. Aswanpas Yayaq marq'ayninpi kashaq sapallan Churinmi Diostaqa rikuchirqan.

¹⁹Juanpa willakuyninqa kaymi. Jerusalén llaqtamanta judío runakunan, saserdotekunata, hinallataq levitakunata ima, Juanpa kasqanman kacharqanku. Paykunan Juanta tapumurqanku: —¿Pitaq qanri kanki? nispanku.

²⁰Payqa manan mananchakurqanchu, aswanpas willakurqanmi. Willakuspantaqmi nirqan: —Ñoqaqa manan Cristochu kani, nispa.

²¹Hinan tapullarqankutaq: —Chay hinaqa, ¿Eliaschu kanki? nispanku. Juantaq kutichispan nirqan: —Manan ñoqachu kani, nispa. Tapullarqankutaqmi: —¿Diospa rantinpi rimaqchu kanki? nispanku. Paytaqmi kutichispan nillarqantaq: —Manan, nispa.

²²Hinaqtinmi payta nirqanku: —Pikunachus kachamuwarqanku paykunaman ñoqayku kutichinaykupaq, ¿pipunitaq qanri kanki? ¿Imatataq qan kikiykimantari ninki? nispanku.

²³Juantaq nirqan: —Diospa rantinpi rimaq Isaiasmis nirqan: 'Ch'inniqpin huk runa kunkayoqta waqyakun: "Señorpa ñanninta siwk hinata ruwaychis," nispan,' nispa. (Isa. 40:3) Chayqa ñoqan kani, nispa.

²⁴Chay kachamusqakunataqmi fariseokunaqmanta karqanku.

²⁵Hinan tapuspanku Juanta nirqanku: —¿Hinaqtinri, manataq Cristopaschu, nitaq Eliaspaschu, nillataq Diospa rantinpi rimaqpaschu kanki chayri, imanaqtintaq bautisankiri? nispanku.

²⁶Juantaqmi paykunaman kutichirqan: —Ñoqaqa unupin bautisani. Qankuna ukhupitaqmi ichaqa, huk mana reqsisqaykichis runa kashan.

²⁷Ñoqaq qhepayta hamuqqa paymi. Manataqmi paypa husut'anpa watullantapas paskanaypaq hinachu kani. Payqa ñoqamanta ñawpaq kaqmi karqan, nispa.

²⁸Jordán mayuq wak ladon Betábara llaqtapin Juanqa bautisasharqan. Chaypin chay imaymanakunaqa pasarqan.

- 29 Qhepantin p'unchaytaqmi, Juanqa Jesusta payman hamushaqta rikurqan. Hinan nirqan: —¡Kay pachantimpi runakunaq huchankuta qechuq Diospa Korderonta, qhawariychis!
- 30 Ñawpaqtañan chay runamantaqa rimarqani. Nirqanitaq: 'Ñoqaq qhepayta hamuq runaqa ñoqamantapas ñawpaqtaraqmi karqan. Payqa, ñoqamanta ñawpaq kaqmi karqan, nispay.
- 31 Manataqmi ñoqaqa payta reqsirqanichu. Aswanpas Kordero Israel llaqtaman rikuchisqa kananpaqmi, ñoqaqa unupi bautisaspa hamurqani, nispa.
- 32 Willakuspantaqmi, Juanqa nirqan: —Espírituq hanaq pachamanta paloma hina urayamuspa, pay patapi takyaykusqantan rikurqani.
- 33 Manataqmi ñoqaqa payta reqsirqanichu. Ichaqa, unupi bautisamunaypaq kachamuwaqniymi niwarqan: 'Espirituqa piqpa patanmanchus urayamuspan takyaykusqantaqa rikunkin. Santo Espiritupi bautisaqqa paymi,' nispan.
- 34 Payqa Diospa Churinpuni kasqantan rikurqani. Hinan paymanta willakurqani, nispa.
- 35 Qhepantin p'unchaytaqmi Juanqa, iskay yachachisqankunapiwan wakmanta kasharqan.
- 36 Hinan Jesusta chaynin purishaqta rikuspa, Juanqa nirqan: —¡Diospa Korderonta qhawariychis! nispa.
- 37 Hinan iskaynin yachachisqankunaqa chay nisqanta uyarirqanku. Hinaspataq Jesusta qatikurqanku.
- 38 Jesustaq kutirispan, qatikusqankuta rikuspan paykunata nirqan: —¿Imatan maskhashankichis? nispa. Paykunataq kutichispa nirqanku: —Rabí, ¿maypitaq tiyankiri? nispanku. 'Rabí', ninantaqa 'Yachachiqniy' ninantan nin.
- 39 Jesustaqmi paykunata nirqan: —Hamuychis, hinaspa rikumuychis, nispa. Chay hina kaqtinmi rirqanku, hinaspa maypichus tiyasqanta rikumurqanku. Chunka kaq oras hinaña kasqanraykutaq, chay p'unchayqa paywan qhepakurqanku.
- 40 Simón Pedroq wawqen Andresqa, Juanta iskaynin uyariqkunaq, hinallataq Jesusta qatikuqkunaq hukninmi karqan.
- 41 Andresmi, wawqen Simonta ñawpaqta tarirqan. Hinan payta nirqan: —Mesiastan tarimuyku, nispa. 'Mesías' ninantaqa 'Cristo' ninantan nin.
- 42 Hinan Andresqa Jesusman Simonta pusarqan. Jesustaq payta rikuspan nirqan: —Qanqa Jonaspa churin Simonmi kanki. Cefas sutiwanmi sutiyaunkiku, nispa. 'Cefas' sutiqa 'Pedro' ninantan nin.

- ⁴³ Qhepantin p'unchaytaqmi Jesusqa, Galilea probinsiaman riyta munarqan. Hinan Felipeta tarirqan. Jesustaq payta nirqan: —Qatikamuway, nispa.
- ⁴⁴ Andrespapas, hinallataq Pedroqpas Ilaqtanku Betsaida Ilaqtamantan Felipeqa karqan.
- ⁴⁵ Felipetaq, Natanaelta tarispan, payta nirqan: —Pimantachus Moisesqa Kamachikuy Simipi qelqarqan, paytan tarimuyku. Diospa rantinpi rimaqkunapas paymantaqa qelqarqankun. Payqa Nazaret Ilaqtamanta, hinallataq Josepa churin Jesusmi, nispa.
- ⁴⁶ Hinan Natanaelqa payta nirqan: —¿Nazaret Ilaqtamanta imallapas allin kaq hamuyta atinmanchu? nispa. Felipetaq payta nirqan: —Riy, hinaspa rikumuy, nispa.
- ⁴⁷ Jesusqa, paypa kasqanman Natanaelpa hamusqanta rikuspantaqmi, paymanta nirqan: —Israel suyumanta cheqaq runata qhawariychis. Paypiqa manan ima q'otukuypas kanchu, nispa.
- ⁴⁸ Natanaeltaq payta nirqan: —¿Imaynapitaq reqsiwankiri? nispa. Jesustaq kutichispan payta nirqan: —Manaraq Felipe waqyamushasuqtiykin, igos sach'aq pachanpi kashaqtiyki rikurqayki, nispa.
- ⁴⁹ Natanaeltaqmi, Jesusman kutichispa, nirqan: —Rabí, ¡Qanqa Diospa Churinmi kanki! ¡Qanqa Israel suyuq Reyninmi kanki! nispa.
- ⁵⁰ Jesustaq kutichispan payta nirqan: —‘¿Igos sach'aq pachanpin rikurqayki’ nispa nisqayraykuchu, qan iñinki? ¡Kaykunamantapas aswan hatun imaymanakunataraqmi rikunki! nispa.
- ⁵¹ Hinan payta nirqan: —Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: ‘Hamuq p'unchaykunapi, hanaq pacha kicharikuqtinmi, Diospa angelninkunata Runaq Churinpa hawanpi wichashaqta, hinallataq uraykamushaqtapas rikunkichis,’ nispa.

Juan 2

- ¹ Kinsa kaq p'unchaypitaqmi, Galilea probinsiapi kashaq Kaná Ilaqtapi, kasarakuq karqan. Hinan chaypi, Jesuspa mamitanpas kasharqan.
- ² Hinallataqmi Jesuspas, yachachisqankunapiwan chay kasarakuymen waqyachisqa karqan.
- ³ Bino pisiqtintaq, Jesuspa mamitanqa payta nirqan: —Manan binonku kanñachu, nispa.
- ⁴ Jesustaq payta nirqan: —Warmi, ¿iman ñoqawan qan ruwanayki? Manan oray chayamunraqchu, nispa.
- ⁵ Mamitantaq serbiqkunata nirqan: —Llapan paypa nisqasunkichista ruwaychis, nispa.

- ⁶ Chaypin unupaq, rumimanta soqta rakikuna kasharqan. Chaykunaqa, judío runakuna ch'uyanchakunankupaqmi karqan. Sapankamanmi, iskay otaq kinsa p'uyñu1 unu haykuq karqan.
- ⁷ Jesustaq paykunata nirqan: —Rakikunaman unuta hunt'achimuychis, nispa. Hinan serbiqkunaqa, rakikunaman hunt'atapuni hunt'achirqanku.
- ⁸ Chaymantataqmi paykunata nillaraqtaq: —Kunanqa wisiychis, hinaspa dispenseroman apaychis, nispa. Hinan paykunaqa aparqanku.
- ⁹ Dispenserotaqmi, binoman tukuchisqa unuta mallirqan. Manataqmi maymantachus rikhursqantaqa yacharqanchu. Unu wisiq sirbiqkunataqmi ichaqa yacharqanku. Hinaqtinmi dispenserotaq, nobiota waqyarqan.
- ¹⁰ Hinan nobiota nirqan: —Llapa runapas, ñawpaqtaqa allin kaq binotan horqomun. Sinchitaña uyaqtinkutaq, mana allin kaq binotaqa horqomun. Qantaq ichaqa, allin kaq binota kunankama waqaychasqanki, nispa.
- ¹¹ Kay señalkunaq qallariynintan, Jesusqa Galilea probinsiapi kashaq Kaná llaqtapi ruwarqan. Hinallataqmi hatun atiynta rikuchirqan. Yachachisqankunataqmi paypi iñirqanku.
- ¹² Chay qhepamantaq, Jesusqa mamitanpiwan, wawqenkunapiwan, hinallataq yachachisqankunapiwan Kapernaum llaqtaman uraykurqan. Hinan chaypi pisi p'unchaykunalla qhepakurqanku.
- ¹³ Judío runakunaq Paskua fiestankun qayllaykamusharqanña. Hinan Jesusqa Jerusalén llaqtaman wiharqan.
- ¹⁴ Dios yupaychana wasipitaqmi, torokuna, obhakuna, hinallataq paloma bendeqkunata tarirqan. Qolqe kambiaqkunapas chayllapitaqmi tiyasharqanku.
- ¹⁵ Waskhakunamanta hasut'ita ruwaspataq, Dios yupaychana wasimanta llapan runakunatapas, obhakunatapas, torokunatapas hawaman qarqorqan. Hinallataq qolqe kambiaqkunaq qolqenkutapas wishñispa, mesakunatapas wikaparqan.
- ¹⁶ Paloma bendeqkunatataq nirqan: —¡Kay imaymanakunata kaymanta horqoychis. Amañataq Yayaypa wasinta qhatuna wasimanqa tukuchiychisñachu; nispa.
- ¹⁷ Hinaqtinmi yachachisqankunaqa Qelqaq nisqanta yuyarirurqanku. Qelqaqa ninmi: 'Wasiykiraykun wañukuniraq,' nispa. (Sal. 69:9)
- ¹⁸ Chayllamanmi, judío runakunaqa, Jesusman kutichispa nirqanku: —Chay imaymanakunataq ruwanki chayqa, ¿ima señaltataq rikuchiwankikuri? nispanku.
- ¹⁹ Jesustaq kutichispa, paykunata nirqan: —Kay t'aqasqa cheqas wasita thuniychis, hinaspataq ñoqa kinsa p'unchaypi hatarirachisaq, nispa.

²⁰ Chay hina kaqtinmi, judío runakunaqa nirqanku: —Tawa chunka soqtayoq watapin kay t'aqasqa cheqas wasiqa ruwasqa karqan. ¿Qantaqchu kinsa p'unchayllapi hatarirachiwaq? nispanku.

²¹ Jesustaqmi ichaqa, t'aqasqa cheqas wasi kuerpon kasqanmanta rimasharqan.

²² Chaymi, maypachachus Jesusqa wañusqakunamanta kawsarimpuqtinña, yachachisqankunaqa chay nisqankunata yuyarirurqanku. Hinan Qelqakunatapas, Jesuspa nisqan simikunatapas kreerqanku.

²³ Jerusalén Ilaqta Paskua fiestapi kashanankamataq, señalkuna ruwasqanta rikuspanku, askha runakuna Jesuspa sutinpi iñirqanku.

²⁴ Ichaqa, llapankutan Jesusqa reqsirqan. Chaymi pay kikinqa, mana paykunaq makinkuman churaykukurqanchu.

²⁵ Paytaqmi, runapi imachus kasqantaqa yacharqan. Chayraykun, runakunamanta piqpa sut'inchantapas manapuni nesesitarqanchu.

Juan 3

¹ Hinan fariseokunaq huknin runa Nikodemo sutiyoq karqan. Payqa, judío runakunaq umalliqninkumanta hukninmi karqan.

² Paymi, tutalla Jesusman rispa, payta nirqan: —Rabí, manan pipas, manachus Diosqa paywan kashanman chayqa, kay señalkuna ruwasqaykitaqa, ruwayta atinmanchu. Chaymi yachachikuq hina Diosmanta hamusqaykita yachayku, nispa.

³ Jesustaqmi kutichispa, payta nirqan: —Cheqaqta, cheqaqtan niyki: 'Pipas manachus wakmanta nasenqa chayqa, manan Diospa qhapaq suyuntaqa rikuyta atinmanchu, nispay,' nispa.

⁴ Nikodemotaq payta nirqan: —¿Imaynatataq huk runaqa, machuña kashaspanri, naseyta atinman? ¿Mamitanpa wixsanman wakmanta haykuspachu nasenman? nispa.

⁵ Jesustaq kutichirqan: —Cheqaqta, cheqaqtan niyki: 'Pipas manachus unumantawan, Espiritumantawan nasenqa chayqa, manan Diospa qhapaq suyunmanqa haykuyta atinmanchu,' nispay.

⁶ Aycha kuerpomanta naseqqa, aychallan. Hinallataq, Espiritumanta naseqpas espíritu.

⁷ Nirqaykin: 'Wakmanta nasenaykichisqa nesesariopunin,' nispay. Ama chay nisqayrayku yuyayniyki mana kabesqachu kay.

⁸ Wayraqa may munasqanmantan wayramun. Wayraq wayrasqantataq uyarinki. Manataqmi ichaqa maymantachus hamusqanta, nitaq maymanchus

risqantapas yachankichu. Chay hinallataqmi Espiritumanta llapa naseqkunaqa kanku, nispa.

⁹ Nikodemotaq kutichispa, Jesusta nirqan: —¿Imaynataq chay hinari kanman? nispa.

¹⁰ Jesustaq kutichispan payta nirqan: —¿Qanqa Israel llaqtapi yachachiq kashaspaykichu, mana kaykunatari yachanki?

¹¹ Cheqaqta, cheqaqtan niyki: ‘Yachasqaykutan rimayku, hinallataq rikusqaykutan willayku. Willasqaykutataqmi ichaqa, mana chaskinkichischu,’ nispay.

¹² Kay pachapi kaqkunallatan rimaykurqaykichis, manataqmi kreenkichischu. Chay hinaqa, ¿sichus hanaq pachapi kaqkunamanta rimaykuykichisman chayri, imaynatataq kreewaqchis?

¹³ Manapunin pipas hanaq pachamanqa wicharqanchu. Aswanpas hanaq pachamanta uraykamuq Runaq Churillanmi wicharqan. Hinallataq hanaq pachapipas kashan.

¹⁴ Imaynan Moisespas mach'aqwayta ch'inniqpi hoqarirqan, chay hinallataqmi, Runaq Churipas hoqarisqapuni kanan.

¹⁵ Lliw paypi iñiqqa mana chinkananpaq, aswanpas wiñay kawsayniyoq kanankupaqmi payqa hoqarisqapuni kanan.

¹⁶ May hinatapunin Diosqa kay pachapi runakunata munakurqan. Chaymi sapallan Churintaqa qomurqan. Lliw paypi iñiqqa mana chinkananpaq, aswanpas wiñay kawsayniyoq kananpaqmi qomurqan.

¹⁷ Diosqa, manan Churintaqa kay pachapi runakunata huchachananpaqchu kay pachaman kachamurqan. Aswanpas kay pachapi runakuna, paypa chawpinta qespisqa kanankupaqmi payta kachamurqan.

¹⁸ Pipas paypi iñiqqa, manan huchachasqañachu. Pipas paypi mana iñiqtaqmi ichaqa, sapallan Churinpa sutinpi mana iñisqanrayku, ña huchachasqaña kapun.

¹⁹ Huchachayqa kaymi: K'anchaymi kay pachaman hamurqan. Runakunataqmi ichaqa, ruwayninku millay kasqanrayku, k'anchaymanta aswantaqa laqha-tutayaqta munakurqanku.

²⁰ Lliw mana allinkunata ruwashallaqpuniqa, k'anchaytan cheqnikun. Ruwayninkunamanta mana phiñarisqa kanankupaqmi, k'anchaymanqa mana hamunkuchu.

²¹ Cheqaq kaqta ruwashallaqpunin ichaqa, ruwayninkuna Diospi ruwasqa kasqanta sut'i rikusqa kananpaq k'anchayman hamun, nispa.

- ²² Chaymantataqmi Jesusqa, yachachisqankunapiwan Judea probinsiaman rirqan. Hinan chaypi paykunawan qhepakurqan, hinallataq bautisasharqan.
- ²³ Salimpa qayllan Enonpin askha unu karqan. Chaymi Juanpas chaypiqa bautisasharqan. Hinan runakuna chayman rirqanku, hinaspataq bautisasqa karqanku.
- ²⁴ Manaraqmi Juanqa, karselpi wisq'asqaraqchu karqan.
- ²⁵ Hinaqtinmi Juanpa yachachisqankunawan, judío runakunawan ch'uyanchakuymanta churanakuy hatarirqan.
- ²⁶ Hinan Juanman rispanku, payta nirqanku: —Rabí qhawariy, pimantachus willakurqanki chay runan, Jordán mayuq wak ladonpi qanwan kuska kasharqan, paymi bautisashan. Llapa runataqmi payman rishanku, nispanku.
- ²⁷ Juantaqmi kutichispa nirqan: —Manachus imatapas hanaq pachamanta qosqa kanman chayqa, manan pi runapas imatapas chaskiytaqa atinmanchu.
- ²⁸ Nirqaykichismi: 'Manan ñoqaqa Cristochu kani, aswanpas paypa ñawpaqenta kachamusqallan kani,' nispay. Chay nisqaymanta testigoykunaqa qankuna kikiykichismi kankichis.
- ²⁹ Kasarakuq qhariqa, nobiayoqmi. Kasarakuq qhariq amigontaqmi ichaqa, ladonpi sayaykuspa uyarin. Paymi kasarakuq qhariq kunkanta uyarispan anchata kusikun. Chay hinapitaqmi, kay kusikuyniyqa hunt'akun.
- ³⁰ Payqa aswan-aswan reqsisqapunin kanan. Ñoqataqmi ichaqa, pisi reqsisqallaña kanay.
- ³¹ Hanaqmanta hamuqqa llapanmantapas aswan hatunmi. Hallp'a pachamanta kaqtaq ichaqa, hallp'a pachallamanta, hinallataq hallp'a pacha kaqkunallamanta rimanpas. Hanaq pachamanta hamuqqa llapanmantapas aswan allin kaqpunin.
- ³² Payqa, imachus rikusqanmanta, hinallataq imachus uyarisqanmantan willakushan. Manataqmi pipas willakusqantaqa chaskinchu.
- ³³ Pipas willakuyninta chaskiqqa, Diosqa cheqaqpuni kasqantan sut'inchan.
- ³⁴ Diosqa manan Espiritutaqa tupuspachu qon. Chaymi, Diospa kachamusqanqa, Diospa siminkunata riman.
- ³⁵ Yayaqa Churintan munakun. Llapa imaymanakunatatami paypa makinman hap'ichirqan.
- ³⁶ Pipas Churipi iñiqqa wiñay kawsayniyoqmi. Churipi iñiyta mana munaqtaqmi ichaqa, mana wiñay kawsayniyoqchu kanqa. Aswanpas Diospa k'arak phiñakuyninmi paypi takyasqa kashan, nispa.

Juan 4

- ¹Wakin runakunan nisharqanku: ‘Juanmanta aswantaqa, Jesusmi yachachisqankunata askhayachishan, hinallataq bautisashanpas,’ nispanku. Chay nisqankutan fariseokunaqa uyarirqanku. Chaytataqmi Señorqa yacharurqan.
- ²Ichaqa manan Jesús kikinpunichu bautisasharqan, aswanpas yachachisqankunan bautisasharqanku.
- ³Jesusqa, fariseokunaq uyarisqankuta, yacharuspa hinan, Judea probinsiamanta Iloqsispan Galilea probinsiaman wakmanta ripurqan.
- ⁴Ichaqa Samaria probinsiantapunin pasanan karqan.
- ⁵Hinan Jesusqa, Samaria probinsiapi kashaq Sikar sutiyoq Ilaqtaman chayarqan. Jakobmi, churin Joseman huk chakrata qosqa karqan. Chaypa qayllanpin chay Sikar Ilaqtayaq kasharqan.
- ⁶Chaypitaqmi Jakobpa pukyun kasharqan. Hinan Jesusqa, purisqanmanta sayk'usqa kaspan, chay pukyu patapi tiyaykurqan. Yaqapas soqta kaq orasñan karqan.
- ⁷Samaria probinsiamantataqmi, huk warmi unuta horqonanpaq hamurqan. Hinan Jesusqa payta nirqan: —Ukyanaypaq unuta qoykuway, nispa.
- ⁸Yachachisqankunataqmi, mikhuna rantiq Ilaqtata risqaku karqan.
- ⁹Hinaqtinmi Samaria probinsiamanta warmiya, Jesusta nirqan: —¿Imaynataq qanri, judío runa kashaspayki, ukyanaykipaq unutari mañakuwanki? Ñoqaqa Samaria Ilaqtayoq warmin kani. Judío runakunawan, Samariamanta runakunawanqa manan allinpichu kanku, nispa.
- ¹⁰Kutichispantaqmi, Jesusqa payta nirqan: —Ñoqaqa nirqayki: ‘Ukyanaypaq unuta qoykuway,’ nispan. Ichaqa sichus Diospa qokuyninta, hinallataq unu mañakuqniykita reqsiwaq chayqa, mañakuwaqchá karqan. Hinaspataq payqa, kawsay qokuq unuta qosunkiman karqan, nispa.
- ¹¹Warmitaq Jesusta nirqan: —Señor, unu pukyuqa ukhun. Manataqmi imaykipas unu horqonaykipaqqa kapusunkichu. Chay hinaqa, ¿kawsay qokuq unutari maymantataq horqomuwaq?
- ¹²¿Kay unu pukyu qowaqniyku taytayku Jakobmanta aswan allinchu qanri kanki? Manan riki. Pay kikinmi wawankunapiwan, uywankunapiwan ima, kay unu pukyumantaqa, ukyarqanku, nispa.
- ¹³Kutichispantaqmi, Jesusqa payta nirqan: —Pikunachus kay unuta ukyaqqa, wakmantan ch'akichikullanqakutaq.
- ¹⁴Pikunachus ñoqaq qosqay unuta ukyaqkunataqmi ichaqa, manapuniña hayk'aqpas ch'akichikunqakuchu. Aswanmi ñoqaq unu qosqayqa, paypi wiñay kawsaypaq phullpumuq unu pukyu kanqa, nispa.

- 15** Warmitaqmi Jesusta nirqan: —Señor, mañana ch'akiwananpaq, hinallataq mañana aswanta kayman unuta horqoq hamunaypaq, chay unuta qoway, nispa.
- 16** Jesustaqmi warmita nirqan: —Rispa, qosaykita waqyamuy, hinaspa kayman hamuychis, nispa.
- 17** Warmitaqmi kutichispan, Jesusta nirqan: —Manan qosayoqchu kani, nispa. Jesustaqmi warmita nirqan: —Allintan ninki: 'Manan qosayoqchu kani,' nispaykiqa.
- 18** Phisqan qosaykikunaqa karqan. Kunan tiyaqmasykitaqmi ichaqa, mana qosaykichu. Chaytaqa cheqaqtan ninki, nispa.
- 19** Warmitaq payta nirqan: —Señor, yaqachu hina Diospa rantinpi rimaq kawaq.
- 20** Taytaykuqa, kay orqopin Diosta yupaycharqanku. Qankunataqmi ninkichis: 'Yupaychanapaq cheqasqa, Jerusalén Ilaqtapin kashan,' nispaykichis, nispa.
- 21** Jesustaq payta nirqan: —Warmi kreeway, mana kay orqopipas, nillataq Jerusalén Ilaqtapipas Yayata hatunchanaykichispaq oraqa chayamunqan.
- 22** Qespikuyqa, judío runakunamantan hamun. Chaymi qankunaqa, mana yachasqaykichista yupaychankichis. Ñoqaykutaqmi ichaqa, yachasqaykuta yupaychayku.
- 23** Ichaqa, cheqaqmantapuni yupaychaqkuna, espiritupi hinallataq cheqaq kaqpi Yayata yupaychananku oraqa chayamunqan. Chay oraqa kunanmi. Hinaqa, Yayapas chay hina yupaychaqkunataqa payta yupaychanankupaq maskhashanmi.
- 24** Diosqa Espíritun. Chaymi yupaychaqkunaqa, espiritupi, hinallataq cheqaq kaypi yupaychanankuqa nesesariopuni, nispa.
- 25** Warmitaq Jesusta nirqan: —Cristo sutiyoq Mesiaspa hamunantaqa yachanin. Pay hamus panmi, tukuy imaymanakunatapas sut'inchawanqaku, nispa.
- 26** Jesustaq payta nirqan: —Ñoqa, qanwan rimashaqmi, chay Mesiasqa, kani, nispa.
- 27** Chay ratupitaqmi, Jesuspa yachachisqankunaqa chayamurqanku. Hinan chay warmiwan Jesuspa rimashasqanmanta, paykunaq yuyayninkupi mana kabesqa kasharqanku. Chaywanpas ichaqa, manan mayqenninkupas nirqankuchu: '¿Imatan maskhashanki?' nispa, otaq '¿Imamantan chay warmiwan rimashanki?' nisppapas.
- 28** Hinaqtinmi warmiqa, p'uyñunta saqerparispa, Ilaqtata rirqan. Hinaspa runakunata rimaykurqan.

- 29 Nirqantaq: —¡Hamuychis! Tukuy imaymana ruwasqayta niwaqniy huk runata rikumuychis. ¿Manachu payqa Cristo kanman? nispa.
- 30 Hinaqtinmi Ilaqtamanta lloqsispanku, Jesuspa kasqanman rirqanku.
- 31 Chay hina kashanankamataq, yachachisqankunaqa payta balikuspanku, nirqanku: —Rabí, mikhuykuy, nispanku.
- 32 Jesustaq ichaqa, paykunata nirqan: —Qankunaq, mana yachasqaykichis mikhunan ñoqaq mikhunayqa kashan, nispa.
- 33 Hinaqtinmi, yachachisqankunaqa paykunapura ninakurqanku: —¿Pillapas paymanri mikhunata aparamunmanchu karqan? nispanku.
- 34 Jesustaqmi paykunata nirqan: —Ñoqaq mikhunayqa, kachamuwaqniypa munayninta ruwanaymi, hinallataq chay ruwayninkunata tukunaymi.
- 35 ¿Manachu qankunaqa kay hinata ninkichis: ‘Ichhuy tiempo chayamunanpaqqa, tawa killaraqmi faltashan,’ nispaykichis? Qhawariychis, ñoqataqmi niykichis: ‘¡Ñawiykichista allinta kichariychis, hinaspataq chakrakunata qhawariychis! Ichhunapaqqa ñan yuraqña kashan,’ nispay.
- 36 Ichhuqqa pagonta chaskikunmi. Hinallataq wiñay kawsaypaqmi rurutapas pallan. T'akaqwan kuska kusikunanpaqmi ichhuqqa ruruta pallan.
- 37 Chaymanta huk rimayqa kanmi: ‘Hukmi t'akaqpas, huktaq ichhuqpas,’ nispa. Chay rimayqa cheqaqmi.
- 38 Qankunaq mana llank'asqaykichismanmi ñoqaqa ichhumunaykichispaq kacharqaykichis. Hukkunan llank'arqanku, qankunataq ichaqa paykunaq chay llank'asqankuman haykurqankichis, nispa.
- 39 Samaria Ilaqtayoq warmitaqmi, willakusqa karqan: —Payqa tukuy imachus ruwasqaykunatan, niwan, nispa. Chaymi, chay willakusqanhawa, Samaria probinsiapi kashaq, chay Ilaqtayoq askha runakunaqa Cristopi iñikapurqanku.
- 40 Hinaqtinmi, Samaria Ilaqtayoq runakunaqa, Jesuspa kasqanman rirqanku. Hinan paykunawan qhepakunanpaq balikurqanku. Jesustaqmi iskay p'unchay paykunawan qhepakurqan.
- 41 Jesuspa siminta uyarispankutaqmi, aswan askha runakuna paypi iñikapurqanku.
- 42 Runakunataq warmita nirqanku: —Ñoqayku kikiykun, payta uyarirqayku. Hinan payqa cheqaqmantapuni kay pacha runa Qespichiq kasqanta, hinallataq Cristo kasqantapas yachayku. Chayraykun manaña niwasqallaykiwanñachu iñiykuqa, nispanku.
- 43 Iskay p'unchay qhepatataqmi, Jesusqa, Samaria probinsiamanta lloqsispa, Galilea probinsiaman ripurqan.

- 44** Diospa rantinpi rimaq llaqtanpi mana allinpaq qhawarisqa kasqantaqa, kikin Jesuspunin sut'inta willakusqa karqan.
- 45** Jesús, Galilea probinsiaman haykuqtintaqmi, Galilea llaqtayoq runakunaqa payta chaskirqanku. Paykunaqa, ñawpaqtañan Jerusalén llaqtapi fiestaman rispanku, Jesuspa tukuy imaymana ruwasqankunata rikumusqaku karqan. Chaymi paykunaqa Jesusta chaskirqanku.
- 46** Jesusqa, Galilea probinsiapi kashaq Kaná llaqtamanmi, wakmanta chayarqan. Chay llaqtapin payqa, unuta binoman tukuchisqa karqan. Reypa huk ofisialninpa churintaqmi, Kapernaum llaqtapi onqosqa kasharqan.
- 47** Hinan Judea probinsiamanta Galilea probinsiaman Jesuspa chayamusqanta, chay ofisialqa uyarisqa karqan. Chaymi Jesuspa kasqanman hamurqan. Ofisialpa churinga wañukapunán patallapiñan kasharqan. Chayraykun, churinta qhaliyachi q uraykunarpaq Jesustaqa balikurqan.
- 48** Hinaqtinmi, Jesusqa payta nirqan: —Manachus señalkunata, hinallataq musphana ruwaykunata rikuwaqchis chayqa, manan hayk'aqpas iñiwaqchischu, nispa.
- 49** Reypa ofisialnintaq payta nirqan: —Señor, waway manaraq wañurapushaqtin uraykuy, nispa.
- 50** Jesustaq payta nirqan: —Ripuy, wawaykiqa kawsashanmi, nispa. Ofisialtaqmi, Jesuspa nisqanta kreespa ripurqan.
- 51** Hinan uraykushallaqtinraq, kamachinkunaqa paywan tupanankupaq lloqsimurqanku. Willaspankutaq, payta nirqanku: —Wawaykiqa kawsashanmi, nispanku.
- 52** Hinaqtinmi, ima orastachus alliyarurqan chayta, ofisialqa paykunata tapurqan. Hinan payta nirqanku: —Qayna p'unchaymi, qanchis kaq orasta, rughapakuy onqoyninpaq thanipurqan, nispanku.
- 53** Jesusqa nisqan karqan: 'Wawaykiqa kawsashanmi,' nispan. Chaymi onqosqa waynaq taytanqa, Jesuspa nisqan chay oras kasqanta yacharqan. Hinan payqa, llapan wasinpi kaqkunapiwan Jesuspi iñikapurqanku.
- 54** Judea probinsiamanta, Galilea probinsiaman rispa, iskay kaq señal Jesuspa ruwasqanmi chayqa karqan.

Juan 5

- 1** Chay imaymanakuna qhepatataqmi, judío runakunaq fiestanku karqan. Hinan Jesusqa, Jerusalén llaqtaman wicharqan.
- 2** Jerusalén llaqtapin, obhakunaq punkun qayllapi, phisqa portalniyoq, hebreo simipi Betesda nisqa sutiyoy, huk p'uytu kasharqan.

- ³ Chay portalkunapitaqmi, askha onqosqakuna, ñawsakuna, wist'ukuna, mana kuyuriq such'ukuna ima, sirisharqanku. Paykunaqa, unuq aytirikunantan suyakusharqanku.
- ⁴ Unay-unaymantan, huk ángel unuta aytirichinanpaq chay p'uytuman uraykamuq. Chay hina kaqtinmi, unuq aytirikusqan qhepata ñawpaq kaq haykuqlla, imaymana onqoyinkunamantapas qhaliyapuq.
- ⁵ Chaypitaqmi, huk runa kasharqan. Payqa, kinsa chunka pusaqniyoq watañan onqosqa karqan.
- ⁶ Jesustaqa payta sirishaqta rikurqan. Hinan unayña onqosqa kasqanta yachaspa, payta tapurqan: —¿Qhali kapuyta munankichu? nispa.
- ⁷ Onqosqataq, kutichispa payta nirqan: —Señor, unu aytirikuqtin, p'uytuman apaykuwananpaq manan piñiyas kanchu. Kuyurishanaykaman, ñoqamanta huk ñawpaqta haykurapun, nispa.
- ⁸ Jesustaqa payta nirqan: —Sayariy, kamillaykita hoqariy hinaspa puriripuy, nispa.
- ⁹ Hinan, kasqan ratupacha, chay runaqa qhali kapurqan. Kamillanta hoqarispataq, puriripurqan. Chay p'unchayqa, sábado p'unchaymi karqan.
- ¹⁰ Hinaqtinmi judío runakunaqa, chay qhaliyachisqa runata nirqanku: —Kunanqa sábado p'unchaymi. Kamachikuy Simiman hinaqa, manan kamillayki apayta atiwaqchu, nispanku.
- ¹¹ Qhaliyachisqa runataq ichaqa, paykunaman kutichirqan: —Pichus qhaliyachiwaqniy, pay kikinmi nimuwan: 'Kamillaykita hoqariy, hinaspa puriripuy,' nispan, nispa.
- ¹² Hinaqtinmi payta tapurqanku: —¿Pi runataq chaytari nimurqasunki: 'Kamillaykita hoqariy, hinaspa puriripuy,' nispari? nispanku.
- ¹³ Chaypi askha runakunaq kasqanraykun, Jesusqa chay cheqasmanta ch'inlla t'aqarikapusqa karqan. Chaymi qhaliyachisqa runaqa, pichus karqan chayta mana yacharqanchu.
- ¹⁴ Chaymantataqmi Jesusqa, Dios yupaychana wasipi chay runata tarirqan. Hinan payta nirqan: —Qhawariy, qhaliyachisqañan kapunki. Ama chaymantapas aswan mana allinraq hamunasunkipaq, amaña huchallikuyñachu, nispa.
- ¹⁵ Chay runataqmi, chaymanta ripuspa, qhaliyachiqninga Jesuspuni kasqanta judío runakunaman willamurqan.
- ¹⁶ Sábado p'unchaypin Jesusqa, chaykunata ruwarqan. Chaymi judío runakunaqa wañuchiypuni munaspanku, Jesusta qatiykacharqanku.

- 17 Jesustaqmi ichaqa, paykunaman kutichirqan: —Yayayqa kunankaman llank'ashan. Hinallataqmi ñoqapas llank'ashani, nispa.
- 18 Manan sábado p'unchayllatachu p'akirqan, aswanpas nirqanmi: 'Diosqa ñoqaq Yayaymi,' nispan. Chay hinapin Dioswan kuskachakurqan. Chaykunaraykun judío runakunaqa, aswantaraq wañuchiypuni munarqanku.
- 19 Hinaqtinmi Jesusqa, kutichispan paykunata nirqan: —Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Yayaq tukuy ruwasqantan, kikillantataq Churipas ruwan. Chayraykun Churiqa, mana imatapas pay kikillanmanta ruwaytaqa atinmanchu. Aswanpas Yayaq imatachus ruwasqanta rikuspanmi, chaytaqa ruwan,' nispay.
- 20 Yayaqa Churita munakunmi. Hinallataqmi tukuy imaymana paypa ruwasqanta rikuchin. Chaykunamantapas, aswan hatun ruwaykunataraqmi, qankunaq utirayanaykichispaq rikuchinqa.
- 21 Chay hinaqa, Yayan wañusqakunata kawsarichispa, paykunaman kawsayta qon. Chay hinallatataqmi Churipas, pikunamanchus kawsayta qoyta munan, paykunaman kawsayta qon.
- 22 Yayaqa manan pitapas chaninchanchu. Aswanpas tukuy chaninchaytaqa Churimanmi qorqan.
- 23 Imaynan Yayata allinpaq hap'inku, chay hinallatataq llapalla Churita allinpaq hap'inankupaqmi, chay chaninchaytaqa qorqan. Pipas Churita mana allinpaq hap'iqqa, manallataqmi Churita kachamuq Yayatapas allinpaq hap'inchu.
- 24 Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Pipas simiyta uyarin, hinallataq kachamuwaqniypi iñin chayqa, wiñay kawsayniyoqmi kapun. Manan huchachasqañachu kanqa. Aswanpas wañuymanta kawsaymanñan pasarqon,' nispay.
- 25 Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Diospa Churinpa kunkanta wañusqakunaq uyarinanku oraqa hamushanmi. Uyariqkunataqmi kawsanqaku. Chay oraqa kunanmi,' nispay.
- 26 Imaynan Yayapas kikinpi kawsayniyoq kashan, chay hinallatataqmi Churimanpas, kikinpi kawsayniyoq kananpaq qorqan.
- 27 Runaq Churin kasqanraykutaqmi, payman chaninchananpaq kamachikuyniyoq kaytapas Yayaqa qollarqantaq.
- 28 Aya p'ampana t'oqokunapi tukuy kashaqkuna, Churiq kunkanta uyarinanku orasqa chayamunqan. Chay hinaqa, amapuni chaymantaqa utirayaychischu.
- 29 Hinan allin kaqta ruwaqkunaqa, kawsaypaq kaq kawsarimpuyman lloqsimunqaku. Mana allin kaqta ruwaspallapuni kashaqkunan ichaqa, huchachayta chaskina kaq kawsarimpuyman lloqsimunqaku,' nispa.

- 30 Jesusqa nillarqantaqmi: —Manan imatapas ñoqaqa kikillaymanta ruwaytaqa atiymanchu. Aswanpas, uyarisqayman hinallan chaninchani. Manataqmi ñoqaqa munayniytachu maskhani. Aswanpas, kachamuwaqniy Yayaq munaynintan maskhani. Chayraykun, chaninchayniyqa chaninpuni.
- 31 Sichus ñoqa kikillaymanta willakuni chayqa, willakuyniyqa manan cheqaqchu.
- 32 Ñoqamanta willakuqqa hukmi. Ñoqamanta chay willakusqan cheqaq kasqantaqa yachanin.
- 33 Qankunaqa, willaqkunatan Juanman kacharqankichis. Hinan payqa, cheqaq kaqmanta willakurqan.
- 34 Ñoqan ichaqa, mana pi runamantapas willakuytaqa chaskinichu. Aswanmi, qankuna qespikuyta chaskinaykichispaq chaytaqa nini.
- 35 Juanqa, yawrashaq, hinallataq k'anchashaq lámpanan karqan. Qankunataqmi, chay k'anchayninpi huk pisi tiempolla kusikuyta munarqankichis.
- 36 Ñoqamanta willakuymi ichaqa, Juanpamanta aswan hatun. Yayayqa, ruwaykunata ñoqa hunt'anaypaqmi qowarqan. Chay kikin ruwaykuna ruwasqaykunan, ñoqamanta hinallataq Yayaypa kachamuwasqanmanta willakun.
- 37 Hinallataqmi kachamuwaqniy Yayaypas, ñoqamanta willakurqan. Qankunaqa, manataqmi hayk'aqpas kunkanta uyarirqankichischi, nitaqmi rikch'aynintapas rikurqankichischi.
- 38 Qankunaqa, Yayaq kachamusqantan mana kreerqankichischi. Chaymi, Yayaq siminqa, qankunapi mana takyanchu.
- 39 Qelqakunata t'aqwiychis. Qankunapaqqa, chay Qelqakunapi wiñay kawsay kapusunkichismanmi. Chay Qelqakunataqmi ñoqamanta willakuqkunaqa kanku.
- 40 Qankunataqmi ichaqa, kawsayniyoq kanaykichispaq, mana ñoqaman hamuyta munankichischi.
- 41 Runakunaq yupaychaynintaqa manan chaskinichu.
- 42 Ñoqataqmi ichaqa, qankunata reqsiykichis. Hinan qankunapi Diospaq mana munakuyniyoq kasqaykichista yachani.
- 43 Ñoqaqa Yayaypa sutinpin hamurqani. Ichaqa manataqmi ñoqata chaskiwarqankichischi. Sichus huk runa pay kikinpa sutinpi hamunman chayqa, paytaqa chaskiwaqchismi.

⁴⁴Hukkunan hukkunamanta yupaychayta chaskishankichis. Manataqmi sapallan Diosmanta hamuq yupaychaytaqa maskhankichischi. Chay hina kaqtinga, ¿imaynatataq qankunari kreeyta atiwaqchis?

⁴⁵Yayaq ñawpaqenpi ñoqaq huchachanaytaqa ama yuyaykuychischi. Qankunata huchachaqniykichisqa kanmi. Moisespin suyakuyniykichisqa kashan. Huchachaqniykichisqa paytaqmi.

⁴⁶Moisesqa ñoqamantan qelqarqan. Chay hinaqa, sichus qankuna Moiesta kreewaqqchis karqan chayqa, ñoqatan kreewankichisman karqan.

⁴⁷Sichus qankuna, paypa qelqasqankunata mana kreenkichischi chayqa, ¿imaynatataq ñoqaq nisqaytapas kreenkichisri? nispa.

Juan 6

¹Chaymantataq Jesusqa, Galilea qochaq chimpanman rirqan. Chayqa, Tiberias nisqa qochan karqan.

²Hinan ancha askha runakuna Jesusta qatikurqanku. Paykunaqa, onqosqakunapi Jesuspa señalkuna ruwasqantan rikusqaku karqan. Chaymi payta qatikurqanku.

³Hinaqtinmi Jesusqa, huk orqoman wicharqan. Hinan chaypi yachachisqankunawan tiyaykurqan.

⁴Judío runakunaq Paskua fiestankutaqmi qayllaykamusharqanña.

⁵Jesusqa allinta qhawarispanmi, ancha askha runakunaq paypa kasqanman hamusqankuta rikurqan. Hinan, Felipeta nirqan: —¿Kay runakuna mikhunankupaqri, maymantataq t'antata rantimusunchis? nispa.

⁶Jesusqa, imachus ruwanantaqa yacharqanmi. Ichaqa Felipeta probanallanpaqmi chaytaqa nirqan.

⁷Felipetaq payman kutichirqan: —Iskay pachak denario qolqepi t'antapas manan pisinkallatapas sapanka chaskinankupaqqa aypanmanchu, nispa.

⁸Huknin yachachisqan, Simón Pedroq wawqen Andresmi, Jesuswan rimarqan.

⁹Nirqantaq: —Kaypin huk waynacha kashan. Paypan phisqa sebada t'antankuna, hinallataq iskay challwachankuna kashan. Ichaqa, kay askha runapaqqa manan chaychallaqa ayparinmanchu, nispa.

¹⁰Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: —Runakunata tiyaykachimuychis, nispa. Chaypiqa, askha qoran kasharqan. Hinan yaqa phisqa waranqa hina, qharikuna tiyaykurqanku.

¹¹Hinaqtinmi Jesusqa, chay t'antakunata hap'iykurqan. Grasiasta qospantaq, yachachisqankunaman rakirqan. Hinan yachachisqankunaqa,

tiyaykuqkunaman rakimurqanku. Chay hinallataqmi, challwachakunatapas runakunaq munasqankuman hina rakimurqanku.

12 Ña saksaña kaqtinkutaqmi, Jesusqa yachachisqankunata nirqan: —Ama imapas usunanpaq, puchuq p'akikunata pellanpuychis, nispa.

13 Hinaqtinmi pellanpurqanku. Chay phisqa sebada t'antakuna mikhusqankuq puchun p'akikunata, chunka iskayniyoq kanastakunaman hunt'achirqanku.

14 Hinan, runakunaqa, Jesuspa chay señal ruwasqanta rikurqanku. Chaymi nirqanku: —¡Cheqaqtapuni, kay pachaman hamunan karqan Diospa rantinpi rimaq chayqa, paymi! nispanku.

15 Hap'iq hamuspankun, reyta ruwananku karqan. Chaytataqmi Jesusqa yacharurqan. Chaymi payqa, wakmanta orqoman sapallan wicharipurqan.

16 Tutayaykushaqtinñataq, yachachisqankunaqa qochaman uraykurqanku.

17 Barkaman haykuspankutaq, Kapernaum llaqta ladoman qochanta chimpasharqanku. Yaqa illarimuyñan kasharqan. Jesustaqmi ichaqa, paykunaq kasqankuman manaraq risqachu karqan.

18 Wayraqa sinchitan wayrasharqan. Chaymi qochapiqa, unu phuqchiy hatarirqan.

19 Hinaqtinmi, yaqa iskay chunka phisqayoq otaq kinsa chunka estadiokunata hinaña barkata suchuchisharqanku. Hinan qochaq unu patanta purishaqta Jesusta rikurqanku. Barkaman qayllaykamushaqtintaq, mancharikurqanku.

20 Jesustaqmi ichaqa, paykunata nirqan: —¡Ñoqan kani! ¡Ama mancharikuychischu! nispa.

21 Hinaqtinmi paykunaqa, Jesusta barkapi chaskiykuyta munarqanku. Hinan kasqan ratupacha, maymanchus risharqanku, chay hallp'aman barkapi chayarqanku.

22 Qhepantin p'unchaytaqmi, askha runakuna qocha chimpapi kasharqanku. Paykunaqa, ch'ulla barkalla chaypi kasqanta kuentata qokusharqankun. Yachachisqankunaq haykusqanku chay barkallan, chaypi kashasqa karqan. Hinallataqmi Jesusqa, yachachisqankunawan chay barkaman mana haykusqachu karqan, aswanpas yachachisqankunalla risqaku karqan. Chaytapas kuentata qokullarqankutaqmi.

23 Ichaqa, Tiberias llaqtamantan wak barkakuna chayasqaku karqan. Hinan maypichus Señorqa grasiasta qosqa, hinaspa t'antata mikhusqaku karqan, chay cheqaspa qayllanman chayasqaku karqan.

24 Hinaqtinmi chay askha runakunaqa, Jesuspas nitaq yachachisqankunapas mana chaypichu kashasqankuta rikurqanku. Chay hina kaqtinmi, paykunaqa barkakunaman haykuspa, Jesusta maskhaspanku Kapernaum llaqtaman rirqanku.

- ²⁵ Jesusta qocha chimpapi tarispankutaqmi, payta tapurqanku: —Rabí, ¿hayk'aqtaq kaymanri chayamurqanki? nispanku.
- ²⁶ Jesustaq paykunaman kutichirqan: —Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Qankunaqa, manan señalkunata rikusqaykichisraykuchu maskhashawankichis. Aswanpas t'antakunata mikhusqaykichisrayku, hinallataq saksaykusqaykichisraykun maskhashawankichis,' nispay.
- ²⁷ Ama, tukukuq mikhunaraykullachu llank'aychis. Aswanpas wiñay kawsaypaq takyaq mikhunarayku llank'aychisqa. Chay mikhunataqa, Runaq Churinmi qosunkichis. Paytan, Dios Yayaqa sellonwan sellorqan,' nispa.
- ²⁸ Hinaqtinmi payta nirqanku: —¿Diospa ruwanankunata ruwanaykupaqri imatataq ruwasaqku? nispanku.
- ²⁹ Jesustaq kutichispan, paykunata nirqan: —Diospa ruwananqa, paypa kachamusqanpi iñinaykichismi, nispa.
- ³⁰ Hinaqtinmi payta nirqanku: —¿Rikuspa qanta kreenaykupaqri, ima señaltataq qan ruwanki? ¿Ima ruwaytan ruwanki?
- ³¹ Ñawpa taytaykuqa ch'inniqpin manata mikhurqanku. Qelqasqan kashan: 'Hanaq pachamanta t'antatan mikhuchirqan,' nispa, nispanku. (Éxo. 16:4; Sal. 78:24)
- ³² Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Moisesqa, manan hanaq pachamanta t'antatachu qorqasunkichis. Aswanpas hanaq pachamanta cheqaq t'antataqa Yayaymi qosunkichis,' nispay.
- ³³ Diospa t'antanqa, pichus hanaq pachamanta uraykamuspa, kay pacha runakunaman kawsayta qoqmi, nispa.
- ³⁴ Hinan payta nirqanku: —Señor, chay t'antataqa qowaykupuni, nispanku.
- ³⁵ Jesustaq paykunata nirqan: —Ñoqan kawsay t'antaqa kani. Pipas ñoqaman hamuqqa, manan hayk'aqpas yarqachikunqañachu. Hinallataq, pipas ñoqapi iñiqqa, manapunin hayk'aqpas ch'akichikunqañachu.
- ³⁶ Ichaqa nirqaykichismi: 'Qankunaqa, rikushawaspaykichispas manapunin kreewankichischu' nispay.
- ³⁷ Yayaq llapan ñoqaman qowasqanqa, ñoqamanmi hamunqa. Pipas ñoqaman hamuqtaqa, manallataqmi hayk'aqpas hawaman qarqosaqchu.
- ³⁸ Ñoqaqa, manan munayniyta ruwanaypaqchu hanaq pachamanta uraykamurqani. Aswanpas kachamuwaqniypa munayninta ruwanaypaqmi uraykamurqani.
- ³⁹ Kachamuwaqniy Yayaq munayninqa kaymi. Llapallan paypa qowasqanmanta ama pitapas chinkachinaymi. Aswanpas p'uchukay p'unchaypi paykunata kawsarichinaymi.

- ⁴⁰ Kachamuwaqniypa munayninqa kaymi. Llapallan pipas Churita allinta qhawaqqa, hinallataq paypi iñiqpas wiñay kawsayniyoq kananmi. Hinan ñoqa, p'uchukay p'unchaypi payta kawsarichisaq, nispa.
- ⁴¹ Jesusmi nisqa karqan: 'Ñoqan hanaq pachamanta uraykamuq t'antaqa kani,' nispan. Chaymi judío runakunaqa, Jesusmanta chhuchupakurqanku.
- ⁴² Hinan ninakurqanku: —¿Manachu, kay Jesusqa, Josepa churin kashan? ¿Manachu taytantapas, mamantapas reqsinchis? ¿Imaynataq kunanri nin: 'Hanaq pachamantan uraykamurqani,' nispanri? nispanku.
- ⁴³ Kutichispantaq, Jesusqa paykunata nirqan: —Ama qankunapurapi chhuchupakuychischu.
- ⁴⁴ Manachus kachamuwaqniy Yaya pusamunman chayqa, manan pipas ñoqaman hamuytaqa atinmanchu. Ñoqataqmi p'uchukay p'unchaypi kawsarichimpusaq.
- ⁴⁵ Diospa rantinpi rimaqkunaq Qelqankupiqqa qelqasqan kashan: 'Llapallankun Diospa yachachisqan kanqaku,' nispa. (Isa. 54:13) Chay hinaqa, llapallan pikunachus Yayamanta uyarikuq, hinallataq yachaqakuqqa, ñoqamanmi hamun.
- ⁴⁶ Manapunin pipas Yayataqa rikurqanchu. Aswanpas pichus Diosmanta hamuqllan Yayataqa rikurqan.
- ⁴⁷ Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Pipas ñoqapi iñiqqa, wiñay kawsayniyoqmi kapun,' nispay.
- ⁴⁸ Ñoqan, kawsay t'antaqa kani.
- ⁴⁹ Ñawpa taytaykichiskunaqa, ch'inniopin manata mikhurqanku. Chaywanpas wañukapurqankupunin.
- ⁵⁰ Hanaq pachamanta uraykamuq t'antaqa kaymi. Pipas paymanta mikhuqqa, manan wañunqachu.
- ⁵¹ Hanaq pachamanta uraykamuq kawsashaq t'antaqa, ñoqan kani. Sichus pipas kay t'antamanta mikhunqa chayqa, wiñaypaqmi kawsanqa. Qosqay t'antaqa, kay aycha kuerpoymi. Hinan kay pachapi runaq kawsayninrayku, chay t'antataqa qosaq, nispa.
- ⁵² Hinaqtinmi judío runakunaqa, paykunapurapi churanakurqanku: — ¿Imaynatataq kay runari aycha kuerponta mikhunanchispaq qoyta atiwusunman? nispanku.
- ⁵³ Jesustaqa paykunata nirqan: —Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Runaq Churinpa aycha kuerponta manachus mikhunkichis, hinallataq yawarnintapas ukyankichis chayqa, manan kikiykichispi kawsayniyoqchu kankichis,' nispay.

- 54 Pipas aycha kuerpoyta mikhuqqa, hinallataq yawarniyta ukyaqpas, wiñay kawsayniyoqmi. Ñoqataqmi p'uchukay p'unchaypi payta kawsarichimpusaq.
- 55 Aycha kuerpoyqa, cheqaq mikhunan. Hinallataq yawarniypas, cheqaq ukyanan.
- 56 Pipas aycha kuerpoyta mikhuqqa, hinallataq yawarniyta ukyaqqa, ñoqapin takyan. Ñoqataqmi paypi takyani.
- 57 Kawsashaq Yayan kachamuwarqan, ñoqataq paypaq kawsani. Chay hinallatataqmi, mikhuwaqniypas ñoqapaq kawsanqa.
- 58 Hanaq pachamanta uraykamuq t'antaqa kaymi. Pipas kay t'antata mikhuqqa wiñaypaqmi kawsanqa. Ñawpa taytaykichiskunaqa manatan mikhurqanku, ichaqa wañukapurqankupunin. Chay manaqa, manan hanaq pachamanta uraykamuq t'anta hinachu karqan, nispa.
- 59 Kapernaum Ilaqtapi kashaq, judío runakunaq huñukunanku wasipi yachachishaspanmi, chaykunataqa nirqan.
- 60 Askha yachachisqankunataqmi, uyarispa nirqanku: —Chay simiqa, sinchi sasan. ¿Pitaq chaskiytari atinman? nispanku.
- 61 Jesusqa chaymanta yachachisqankunaq chhuchupakusqankuta kikinpi yachaspanmi, paykunata nirqan: —¿Kaychu misk'achisunkichis?
- 62 ¿Sichus Runaq Churinta maypichus ñawpaqta kasharqan, chayman wichashaqta rikuwaqchis chayri, imatataq ruwawaqchis?
- 63 Kawsay qoqqa Espíritun. Aycha kuerpoqa manan imapaqpas balinchi. Ñoqaq rimaykusqay simikunaqa espíritun, hinallataq kawsaymi.
- 64 Qankuna ukhupin ichaqa, wakin mana iñiqkuna kashanku, nispa. Jesusqa qallariymantapachan, pikunachus mana iñiqkuna karqanku, hinallataq pichus hap'ichinan karqan, chaykunata yacharqan. Chaymi chaytaqa nirqan.
- 65 Hinan Jesusqa nillarqantaq: —Chaymi nirqaykichis: 'Manachus Yayay munanman chayqa, manan pipas ñoqaman hamuytaqa atinmanchu,' nispay, nispa.
- 66 Chaymantapachan, askha yachachisqankuna qhepaman kutipurqanku. Hinan Jesuswanqa, manaña purirqankuñachu.
- 67 Hinaqtinmi Jesusqa, chunka iskayniyoqnintinman nirqan: —¿Qankunapas ripuytachu munashallankichistaq? nispa.
- 68 Simón Pedrotaq, payman kutichirqan: —Señor, ¿pimantaq risaqkuri? Qanmi wiñay kawsay simikunayoqqa kanki.
- 69 Ñoqaykutaqmi, qanqa kawsaq Diospa Churin Cristo kasqaykita kreerqayku, hinallataq yacharqayku, nispa.

⁷⁰ Jesustaq paykunaman kutichirqa: —¿Manachu ñoqaqa, qankunata chunka iskayniyoqta akllakurqaykichis? Qankunamanta hukniykichistaqmi ichaqa, saqra kashan, nispa.

⁷¹ Chunka iskayniyoqnintinmanta hukninpunin hap'ichinan karqa. Chaymi, Simonpa churin Judas Iskariotemanta chaytaqa rimasharqa.

Juan 7

¹ Chaykuna qhepantataqmi Jesusqa, Galilea probinsiantinpi purisharqa. Judío runakunataqmi, Jesusta wañuchinankupaq maskhasharqanku. Chayraykun, Judea probinsiapi puriytaqa mana munarqanñachu.

² Judío runakunaq Ch'ukllakuna nisqa fiestankun qayllaykamusharqanña.

³ Chaymi Jesuspa wawqenkunaqa, payta nirqanku: —Yachachisqaykikunapas ruwasqaykikunata rikunankupaq, kaymanta lloqsiy, hinaspa Judea probinsiaman ripuy.

⁴ Pipas reqsichikuyta munaspaqa, manan imatapas pakapiqa ruwanmanchu. Kaykunatataqchus ruwanki chayqa, kay pachantinpi runakunaman riqsichikamuy, nispanku.

⁵ Jesuspa wawqenkunapas, manapunin paypiqa iñirqankuchu.

⁶ Hinaqtinmi Jesusqa wawqenkunata nirqa: —Manaraqmi tiempoyqa chayamunraqchu. Qankunapaqmi ichaqa, mayqen tiempopas fiestaman rinaykichispaq allillanpuni kashan.

⁷ Kay pachapi runakunaqa, manan qankunata cheqnipakuyta atisunkichismanchu. Ñoqaqa, paykunaq ruwayninku mana allin kasqantan willakuni. Chayraykun ñoqataqa cheqnipakuwanku.

⁸ Qankunaqa chay fiestaman wichallaychis. Ñoqaq tiempoymi ichaqa, manaraq hunt'akunraqchu. Chaymi chay fiestamanqa manaraq wichanayraqchu nispa.

⁹ Chaykunata paykunaman nispantaq, Jesusqa Galilea probinsiapi qhepakurqa.

¹⁰ Wawqenkuna fiestaman wichaqtinkutaqmi, Jesuspas fiestaman wichallarqantaq. Ichaqa manan alayritachu, aswanpas pakapi hinallan wicharqa.

¹¹ Judío runakunaqa, fiestapin Jesusta maskharqanku, hinan nirqanku: —¿Maypitaq chay runari kashan? nispanku.

¹² Jesusmantan chay askha runakunapurapi ancha chhuchupakuy karqa. Wakinmi nirqanku: —Allin runan, nispanku. Hukkunataqmi ichaqa, nirqanku: —Manan, aswanqa askha runakunatan q'otushan, nispanku.

- 13 Ichaqa, judío runakunata manchakuspankun, mana pipas Jesusmanta alayritaqa rimarqankuchu.
- 14 Kuskan fiesta pasaqtinñan, Jesusqa Dios yupaychana wasiman wicharqan. Hinan chaypi yachachirqan.
- 15 Chaymi judío runakunaqa, utirayaspas nirqanku: —¿Imaynataq kay runari, yachay wasimanpas mana haykushaspa, imaymana qelqakunata yachan? nispanku.
- 16 Chay hina kaqtintaq, Jesusqa paykunaman kutichispa nirqan: —Yachachikuyniyqa manan ñoqaqchu, aswanpas kachamuwaqniypan.
- 17 Pipas Diospa munayninta ruwaqqa kanmanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, paymi yachachikuyniy Diosmantachus hamun, ichari kkillaymantachus rimani, chayta reqsinqa.
- 18 Pipas pay kikinmanta rimaqqa, kikinpa allinpaq qhawarisqa kaynillantan maskhan. Kachamuqninpa allinpaq qhawarisqa kayninta maskhaqmi ichaqa, cheqaqpuni. Paypiqa manataqmi ima mana chaninpas kanchu.
- 19 ¿Manachu Moisesqa Kamachikuy Simita qorqasunkichis? Qankunataq ichaqa, mana mayqenniykichispas chay Kamachikuy Simita hunt'ankichischu. Chay hinaqa, ¿imanaqtintaq wañuchiwanaykichispaqri maskhashawankichis? nispa.
- 20 Chay askha runakunataqmi kutichispa nirqanku: —Qanqa supayniyoqmi kashanki. ¿Pitaq wañuchinasunkipaqri maskhashasunki? nispanku.
- 21 Jesustaq kutichispan, paykunata nirqan: —Ch'ulla ruwayllatan ruwarqani. Llapaykichistaq utirayankichis.
- 22 Chaymi Moisesqa sirkunsisionta qorqasunkichis. Manataqmi sirkunsisionqa Moisespachu, aswanpas machulaykichiskunaqmi. Sábado p'unchaypitaqmi qharitaqa sirkunsidashankichis.
- 23 Moisespa Kamachikuy Siminta mana p'akinankupaqmi, sábado p'unchaypi qhariqa sirkunsisionta chaskin. Chay hinaqa, ¿imanaqtintaq sábado p'unchaypi huk runata hukpaqkama qhaliyachisqaymantari qankuna ñoqata phiñapayawankichis?
- 24 Ama rikch'ayman hinallachu chaninchaychis. Aswanpas chanin kaq chaninchaywan chaninchaychis, nispa.
- 25 Hinaqtinmi, Jerusalén llaqtamanta wakin runakunaqa nirqanku: —¿Manachu wañuchinankupaq maskhasqanku runa kayqa kashan?
- 26 ¡Qhawariychis, alayritañan rimashan, manataqmi paytaqa imaninkupaschu! ¿Icha cheqaqtachu kamachikuqkunaqa paypuni Cristo kasqanta reqsinkupas?

- 27 Ichaqa kay runa maymantachus kasqantaqa yachanchismi. Cristo hamuqtintaqmi ichaqa, mana pipas maymantachus kasqanta yachanqakuchu, nispanku.
- 28 Hinan Jesusqa, Dios yupaychana wasipi yachachishaspan kunkayoqta nirqan: —¡Ñoqataqa reqsiwankichismi, hinallataq maymantachus kasqaytapas yachankichismi! Manataqmi ñoqaga kikiymantachu hamurqani. Aswanmi kachamuwaqniyqa cheqaqpuni. Manataqmi paytaqa reqsinkichischu.
- 29 Ñoqaga paymantan hamuni. Paytaqmi kachamuwarqan. Chayraykun, paytaqa reqsini, nispa.
- 30 Hinaqtinmi, hap'irqoytapuni munarqanku. Ichaqa manataqmi, hap'inanku orasqa chayamusqaraqchu karqan. Chayraykun mana pipas paymanqa makita churarqanchu.
- 31 Chay ancha askha runakunamantan, Jesuspi askha iñirqanku. Hinan nirqanku: —¿Cristo hamuspanri, kay runaq ruwasqanmanta aswan señalkunataraqchu ruwanqa? nispanku.
- 32 Jesusmanta imaymanakunata chay askha runakunaq chhuchupakusqankutan fariseokunaqa uyarirqanku. Chaymi umalliq saserdotekunapiwan, fariseokunapiwan payta hap'imunankupaq guardiakunata kacharqanku.
- 33 Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: —Qankunawanqa, pisi tiempollatañan kasaq. Chaymantataqmi, kachamuwaqniypa kasqanman ripusaq.
- 34 Maskhawankichismi, ichaqa manataqmi tariwankichischu. Maypichus kasqaymanqa, manataqmi hamuyta atinkichischu, nispa.
- 35 Hinaqtinmi judío runakunaqa paykunapura ninakurqanku: —¿Ñoqanchis mana tarinanchispaq, maymantaq kay runari ripunqa? ¿Griego runakuna chawpipi ch'eqerisqa judío runakunaq kasqanmanchu ripunqa? ¿Chay griego runakunaman yachachimunanpaqchu ripunqa?
- 36 Payqa nirqanmi: 'Maskhawankichismi, ichaqa manataqmi tariwankichischu. Maypichus kasqaymanqa, manataqmi hamuyta atinkichischu,' nispan. ¿Chayta nispanri, imaninantataq nishan? nispanku.
- 37 Ichaqa, fiesta p'uchukay hatun p'unchaypitaqmi, Jesusqa sayarispan, kunkayoqta nirqan: —Sichus pipas ch'akisqa kashan chayqa, ñoqaman hamuchun, hinaspa ukyachun.
- 38 Pipas ñoqapi iñiqqa, Qelqakunaq nisqanman hinan, kawsay unu mayukunaraq paypa ukhunmanta phawarinqa, nispa.
- 39 Ichaqa, paypi iñiqkuna Santo Espíritu chaskinankumantan, chaytaqa nirqan. Jesusqa manaraq hatunchasqachu kasqanraykun Santo Espirituqa, mana hamusqaraqchu karqan.

- ⁴⁰ Hinaqtinmi, chay ancha askha runakunamanta wakinninkuqa, chay simikunata uyarispa, nirqanku: —¡Cheqaqtapunin, payqa Diospa rantinpi rimaq kasqa! nispanku.
- ⁴¹ Hukkunataqmi nirqanku: —Payqa Cristopunin, nispanku. Wakinkunataqmi ichaqa, nirqanku: —¿Cristori, Galilea probinsiamanta kanmanchu?
- ⁴² Qelqakunaqa ninmi: ‘Davidpa mirayninmantan Cristoqa kanqa. Hinallataq, maymantachus Davidqa karqan, chay Belén llaqtamantan, hamunqa,’ nispan. ¿Manachu Qelqakunaqa chay hinata nin? nispanku.
- ⁴³ Chaymi, pay-hawa, chay askha runakunapurapi t'aqanakuy karqan.
- ⁴⁴ Wakinninkutaqmi, hap'irqoytapuni munarqanku. Ichaqa manataqmi pipas paymanqa makita churarqankuchu.
- ⁴⁵ Chaymantataqmi guardiakunaqa, umalliq saserdotekunaqa, hinallataq fariseokunaqa kasqankuman rirqanku. Hinan paykunaqa guardiakunata nirqanku: —¿Imanaqtinmi Jesusta mana apamurqankichischu? nispanku.
- ⁴⁶ Guardiakanataq kutichispa nirqanku: —¡Manan hayk'aqpas, pi runapas chay runaq rimasqanta hinaqa rimarqanchu! nispanku.
- ⁴⁷ Hinaqtinmi fariseokunaqa paykunaman kutichispa nirqanku: — ¿Qankunapas ñachu q'otusqaña kashankichis?
- ⁴⁸ ¿Llaqta umalliqkunamanta, otaq fariseokunamanta pillapas ñachu paypi iñinkumanña karqan?
- ⁴⁹ Kamachikuy Simita mana reqsiq chay runakunan ichaqa, ñakasqaña kanku, nispanku.
- ⁵⁰ Paykunaq hukninmi, Nikodemo sutiyoq runa karqan. Paymi tutalla Jesuspa kasqanman risqa karqan.
- ⁵¹ Hinan Nikodemoqa, paykunata nirqan: —¿Kamachikuy siminchisri, huk runata manaraq ñawpaqta uyarishaspa, hinallataq imachus ruwasqantapas manaraq yachashaspa, chaninchanmanchu? nispa.
- ⁵² Hinan kutichispanku, Nikodemota nirqanku: —¿Qanpas Galilea probinsiamantachu kanki? Qelqakunata t'aqwispa qhaway. Galilea probinsiamantaqa, manan hayk'aqpas pi Diospa rantinpi rimaqpas sayarirqanchu, nispanku.
- ⁵³ Hinan sapankanku wasinkuman ripurqanku.

Juan 8

- ¹ Hinaqtinmi Jesusqa, Olibos orqoman ripurqan.

- ² Ichaqa ancha tutallamantan Dios yupaychana wasiman kutimurqan. Hinan llapa runakuna paypa kasqanman hamurqanku. Paytaqmi tiyaykuspa yachachirqan.
- ³ Hinaqtinmi, kamachikuy simita yachachiqkunapiwan, fariseokunapiwan, wasanchay huchapi hap'isqanku huk warmita apamurqanku. Hinan chawpipi sayaykuchirqanku.
- ⁴ Nirqankutaq: —Yachachikuq, kay warmitan wasanchay hucha ruwashaqta hap'iramuyku.
- ⁵ Chay hina warmikunataqa, rumiwan ch'aqespa wañuchinapaqmi Kamachikuy Simipi Moisesqa kamachiwarqanku. Chay hinaqa, ¿qanri imaninkitaq? nispanku.
- ⁶ Imallapipas huchachanankupaqmi wateqaspanku, chaytaqa nirqanku. Jesustaq ichaqa, pampaman k'umuykuspan, dedonwan hallp'api qelqasharqan.
- ⁷ Ichaqa sinchita tapupayaqtinkutaq, sayarispán paykunata nirqan: —Mayqennyikichispas mana huchayoq kaq, ñawpaqta kay warmita rumiwan ch'aqechun, nispa.
- ⁸ Yapamanta pampaman k'umuykuspantaq, hallp'api qelqashallarqantaq.
- ⁹ Ichaqa chayta uyarispankutaq, konsiensiankupi huchachasqa karqanku. Hinan aswan kurakkunamanta qallarispas, qhepa kaqkunakama, ch'ulla ch'ullallamanta lloqsipurqanku. Hinan Jesusqa sapallanña, hinallataq chawpipi sayashaq warmillapiwanña qhepakurqanku.
- ¹⁰ Hinaqtinmi Jesusqa sayarispas, mana pitapas rikurqanñachu. Aswanpas warmillataña qhawarispánmi, nirqan: —Warmi, ¿maypitaq huchachaqnikiykunari kashanku? ¿Manachu pipas huchachasunki? nispa.
- ¹¹ Warmitaqmi nirqan: —Señor, manan pipas huchachawanchu, nispa. Hinaqtinmi Jesusqa payta nirqan: —Manan ñoqapas huchachaykichu. Ripuy, hinaspa kunanmantaqa amaña huchallikuyñachu, nispa.
- ¹² Hinan Jesusqa, wakmanta fariseokunata rimaykuspan nirqan: —Ñoqan, kay pachaqa k'anchayninga kani. Pipas ñoqata qatikuwaqqa, manan hayk'aqpas laqha-tutayaqpi purinqachu. Aswanpas kawsay qokuq k'anchayniyoqmi kanqa, nispa.
- ¹³ Hinaqtinmi fariseokunaqa, payta nirqanku: —Qanqa kikiykimantan willakunki. Willakuyniykitaqmi ichaqa, mana cheqaqchu, nispanku.
- ¹⁴ Jesustaq kutichispan, paykunata nirqan: —Maymantachus hamurqani, hinallataq maymanchus rishani, chaytaqa yachanin. Chaymi, hinaña ñoqa kikiymanta willakuni chaypas, willakuyniyqa cheqaqpuni. Qankunan ichaqa,

maymantachus hamuni, maymantaqchus rishani, chaytaqa mana yachankichischu.

15 Qankunaqa, runakunaq yuyaykusqankuman hinallan chaninchankichis. Ñoqan ichaqa, mana pitapas chaninchanichu.

16 Manan ñoqaqa sapallaychu kashani. Aswanpas ñoqaqa, kachamuwaqniy Yayawanmi kashani. Chaymi, sichus ñoqa chaninchani chaypas, chaninchayniyqa cheqaqpuni.

17 Hinallataq Kamachikuy Simi qelqaykichispipas qelqasqan kashan: 'Iskay qharikunaq willakuyninqa cheqaqpunin,' nispa.

18 Kikiymanta willakuqqa ñoqan kani. Kachamuwaqniy Yayapas ñoqallamantataqmi willakullantaq, nispa.

19 Hinaqtinmi Jesusta nirqanku: —¿Maypitaq Yayaykiri kashan? nispanku. Jesustaq kutichirgan: —Manan ñoqatapas reqsiwankichischu. Nillataq Yayaytapas reqsinkichischu. Sichus ñoqata reqsiwankichisman karqan chayqa, Yayaytapas reqsiwaqchismi karqan, nispa.

20 Dios yupaychana wasipi, maypichus ofrendakuna churana cheqaspi yachachishaspanmi, chay simikunata Jesusqa rimarqan. Hap'inanku orasqa manaraqmi chayamusqachu karqan. Chayraykun mana pipas payta hap'irqanraqchu.

21 Wakmantataqmi Jesusqa paykunata nirqan: —Ñoqaqa ripusaqmi, hinan qankunaqa maskhawankichis. Ichaqa huchaykichispin wañunkichis. Maymanchus risqaymanqa, manan hamuyta atiwaqchischu, nispa.

22 Hinaqtinmi judío runakunaqa nirqanku: —Nishanmi: 'Maymanchus risqaymanqa, manan hamuyta atiwaqchischu,' nispan. Chay hinaqa, ¿pay kikitachu wañuchikunqa? nispanku.

23 Jesustaq paykunata nirqan: —Qankunaqa hallp'a pachamantan kankichis. Ñoqataq, hanaq pachamanta kani. Qankunaqa kay pachamantan kankichis. Ñoqan ichaqa, mana kay pachamantachu kani.

24 Sichus Ñoqa kasqayta mana iñinkichischu chayqa, huchaykichispin wañupunkichis. Chaymi nirqaykichis: 'Huchaykichispin wañupunkichis', nispay' nispa.

25 Hinaqtinmi Jesusta nirqanku: —¿Qanri pitaq kanki? nispanku. Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Qallariymantapachan, pichus kasqaytaqa nirqaykichis.

26 Askha imaymanakunan qankunamanta ninaypaq, hinallataq chaninchanaypaq kapushawan. Kachamuwaqniymi ichaqa, cheqaqpuni. Ñoqataqmi, paymanta uyarisqayta kay pachapi runaman nini, nispa.

- 27 Ichaqa manataqmi Yayamanta Jesuspa paykunaman rimasqanta entiendirqankuchu.
- 28 Hinaqtinmi Jesusqa, paykunata nirqan: —Maypachachus Runaq Churinta hoqarinkichis, chayñan pichus ñoqa kasqaytaqa yachankichis. Hinallataq, mana imatapas ñoqaq kkillaymanta ruwasqayta, aswanpas imaynatachus Yayayqa yachachiwasqanman hinapuni rimasqaytapas yachankichis.
- 29 Ñoqaqa, imachus Yayayta kusichin, chaytapunin ruwani. Chayraykun, kachamuwaqniy Yayayqa ñoqawanpuni kashan. Manataqmi sapallaytachu saqerpariwan, nispa.
- 30 Jesús chaykunata rimashanankamataqmi, askha runakuna paypi iñikapurqanku.
- 31 Hinaqtinmi Jesusqa, judío runakunamanta pikunachus paypi kreesqaku karqan, paykunata nirqan: —Sichus rimasqaykunapi takyankichis chayqa, cheqaqmantapunin yachachisqaykuna kankichis.
- 32 Hinan cheqaq kaqta reqsinkichis. Cheqaq kaqtaqmi kacharichisunkichis, nispa.
- 33 Paykunataq kutichispa nirqanku: —Abrahampa mirayninkunan kayku. Manataqmi hayk'aqpas piqpa kamachinpas karqaykuchu. ¿Imaynataq qanri ninki: 'Kacharichisqan kapunkichis,' nispari? nispanku.
- 34 Jesustaq paykunaman kutichirqan: —Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Hayk'an huchallikuspallapuni kashaqqa, huchaq kamachinmi,' nispay.
- 35 Kamachi runaqa, manan wasipi wiñaypaqchu takyan. Churitaqmi ichaqa, wiñaypaq takyan.
- 36 Chay hinaqa, sichus Churi kacharichisunkichisman chayqa, cheqaqmantapunin kacharichisqa kawaqchis.
- 37 Abrahampa mirayninkuna kasqaykichistaqa yachanin. Ichaqa rimasqaymi, mana qankunapi kabinchu. Chayraykun wañuchiwaytapuniqa munashankichis.
- 38 Ñoqaqa, Yayaywan kashaspa rikusqaytan rimani. Qankunataq ichaqa, imatachus taytaykichismanta uyarisqaykichista ruwankichis, nispa.
- 39 Kutichispankutaq Jesusta nirqanku: —Taytaykuqa Abrahammi, nispanku. Jesustaq paykunata nirqan: —Sichus Abrahampa wawankuna kawaqchis chayqa, Abrahampa ruwayninkunatan ruwawaqchis.
- 40 Kunantaq ichaqa, ñoqa Diosmanta uyarisqay cheqaq kaq rimapayaqniykichis runata wañuchiypuni munashawankichis. Chaytaqa, manapunin Abrahamqa ruwarqanchu.

- ⁴¹ Hinallataq qankunaqa, taytaykichispa ruwayninkunatan ruwankichis, nispa. Hinaqtinmi paykunaqa Jesusta nirqanku: —Ñoqaykuqa manan qhellipi puriyman naseqchu kayku. Ch'ullallan Taytaykuqa, payqa Diosllapunin, nispanku.
- ⁴² Hinaqtinmi Jesusqa, paykunata nirqan: —Ñoqqa, Diosmantan lloqsimurqani, hinallataq hamurqani. Manan ñoqqa kikiymantachu hamurqani, aswanpas Yayaymi kachamuwarqan. Chayrayku, sichus Diospuni taytaykichis kanman chayqa, munakuwankichismanmi.
- ⁴³ ¿Imanaqtintaq nisqaytari mana entiendinkichischi? Qankunaqa manan simiyta uyarinkichischi, chaymi mana entiendinkichischi.
- ⁴⁴ Qankunaqa, taytaykichis saqramantan kankichis. Chaymi taytaykichispa mana allin munasqankunata ruwayta munankichis. Paypiqa manan cheqaq kaqqa kanchu. Chayraykun, payqa qallariymantapacha runa wañuchi q karqan. Nitaqmi cheqaq kaqpipas takyarqanchu. Payqa llullan, hinallataq llullakuypa taytanmi. Chayraykun, llullakuspa riman chayqa, paypa kaqkunamanta riman.
- ⁴⁵ Ichaqa, qankunaman cheqaq kaqta nisqayraykutaqmi, ñoqataqa mana kreewankichischi.
- ⁴⁶ ¿Qankunamanta mayqenniychischi huchayoqtari tariwankichisman? Cheqaq kaqtataq nini chayqa, ¿imanaqtintaq manari kreewankichischi?
- ⁴⁷ Pipas Diosmanta kaqqa, Diospa nisqan kunatan uyarin. Qankunaqa manan Diosmantachu kankichis. Chayraykun qankunaqa, Diospa nisqankunata mana uyarinkichischi, nispa.
- ⁴⁸ Judío runakunataqmi kutichispanku, Jesusta nirqanku: —Ñoqaykuqa niykikun: 'Qanqa Samaria probinsiamantan kanki, hinallataq supayniyoqmi kashanki,' nispayku. ¿Chay nisqaykuri, manachu allin? nispanku.
- ⁴⁹ Jesusta kutichirqan: —Manan supayniyoqchu kashani. Aswanmi, ñoqqa Yayayta allinpaq hap'ini. Qankunataqmi ichaqa, ñoqata mana allinpaq hap'iwankichis.
- ⁵⁰ Ñoqqa manan hatunchasqa kaytachu maskhani. Hatunchasqa kanayta maskhaqpas chaninchaqpas Yayaymi.
- ⁵¹ Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Sichus pipas simiyta hunt'anqa chayqa, manapunin hayk'aqpas wiñaypa wiñayninpaq wañuytaqa rikunqachu,' nispay, nispa.
- ⁵² Hinaqtinmi judío runakunaqa, Jesusta nirqanku: —¡Kunanqa, supayniyoq kashasqaykita yachaykun! Abrahampas, Diospa rantinpi rimaqkunapas wañukapurqankun. Qantaq ninki: 'Sichus pipas simiyta hunt'anqa chayqa, manapunin hayk'aqpas wiñaypa wiñayninpaq wañunqachu,' nispayki.

53 ¿Qanri, wañukapuq taytayku Abrahammanta, hinallataq Diospa rantinpi rimaqkuna wañukapuqla kaqkunamantapas aswan allinchi kanki? ¿Pimantaq qanri tukunki? nispanku.

54 Jesustaq kutichirqan: —Sichus ñoqa kikiyta allinpaq hap'ikuni chayqa, allinpaq hap'ikuyniyqa manan imapaschu. Allinpaq hap'iwaqniyqa Yayaymi. Qankunapas paytan ninkichis: 'Diosniykun' nispaykichis.

55 Qankunaqa, manataqmi payta reqsirqankichischu. Ñoqan ichaqa, payta reqsini. Sichus manan reqsinichu niyman chayqa, qankuna hina llullan kayman. Ñoqan ichaqa, payta reqsini, hinallataq simintapas hunt'ani.

56 Taytaykichis Abrahamqa, p'unchayniyta rikunan kaqtinmi, anchata kusikurqan. Rikurqantaqmi kanpas, hinan kusikurqan, nispa.

57 Judío runakunataq payta nirqanku: —Manaraqmi phisqa chunka watayoqpasraqchu kashanki. ¿Chaychu, Abrahamtari rikuwaq karqan? nispanku.

58 Jesustaq paykunata nirqan: —Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Manaraq Abrahampas kashaqtinmi, Ñoqaqa kani,' nispay, nispa.

59 Hinan Jesusta ch'aqenankupaq rumikunata hoqarikurqanku. Jesustaqmi ichaqa, pakakurqan, hinaspa Dios yupaychana wasimanta lloqsirqan. Hinan paykunaq chawpinkuta pasaspa, lloqsipurqan.

Juan 9

1 Pasashaspantaqmi Jesusqa, nasesqanmantapacha huk ñawsa runata rikurqan.

2 Yachachisqankunataq Jesusta tapuspa nirqanku: —Rabí, ¿ñawsa nasenanpaqri, pitaq huchallikurqan? ¿Kay runachu, ichari tayta-mamanchu huchallikurqan? nispanku.

3 Jesustaq kutichirqan: —Manan kay runachu huchallikurqan, nitaq taytamamanpaschu huchallikurqanku. Aswanpas, Diospa ruwayninkuna paypi rikuchisqa kanapaqmi, kay hina karqan.

4 P'unchayraq kashanankamaqa, kachamuwaqniypa ruwayninkunata ruwanayqa nesesariopunin. Tutataqmi ichaqa, hamushañña. Chaymi manaña pipas llank'ayta atinqañachu.

5 Ñoqa kay pachapi kashanaykamaqa, kay pachaq k'anchayninmi kani, nispa.

6 Chayta nispaqmi, hallp'a pampaman thoqarqan, hinan thoqayninwan t'uruta ruwarqan. Chaywantaq ñawsa runaq ñawinta llusiykurqan.

7 Hinan payta nirqan: —Siloé p'uytupi mayllikamuq riy, nispa. Chaymi ñawsa runaqa rispan, mayllikamurqan. Hinan qhawaripuspaña kutimpurqan. 'Siloé' ninantaqa 'kachasqa' ninantan nin.

- 8** Hinaqtiinmi wasimasinkunapas, ñawpaqta ñawsa kasqanta reqsiqkunapas nirqanku: —¿Mañachu kay runaqa, tiyaykuspa mañapakuq runa kashan? nispanku.
- 9** Hukkunan nirqanku: —Paymi, nispanku. Wakintaqmi nirqanku: —Manan. Ichaqa paymanmi rikch'akun, nispanku. Paytaq nirqan: —Ñoqan kani, nispa.
- 10** Hinaqtiinmi payta nirqanku: —¿Imaynapitaq ñawiykiri kicharisqa karqan? nispanku.
- 11** Paytaq kutichispa nirqan: —Jesús sutiyoq runan, t'uruta ruwasqanwan ñawiyta llusiyku- warqan. Niwarqantaq: 'Siloé p'uytuman riy hinaspamayllikamuy,' nispa. Hinan rispa mayllikamuqtiy, qhawaripurqani, nispa.
- 12** Hinaqtiinmi payta nirqanku: —¿Maypitaq payri kashan? nispanku. Paytaq nirqan: —Manan yachanichu, nispa.
- 13** Hinan ñawpaq ñawsa kasqa karqan, chay runata fariseokunaq kasqankuman aparqanku.
- 14** T'uruta ruwaspan, ñawsa runaq ñawinta Jesuspa kicharichisqan, chay p'unchayqa sábado p'unchaymi karqan.
- 15** Hinaqtiinmi, fariseokunaqa imaynamantachus qhawaripurqan, chayta wakmanta payta tapullarqankutaq. Hinan paykunata nirqan: —Payqa t'uruwanmi ñawiy pataman churawarqan, hinan mayllikamuqtiy qhawaripuni, nispa.
- 16** Hinaqtiinmi, wakin fariseokunaqa nirqanku: —Kay runaqa manamá sabado p'unchayta waqaychashanchu. Chaymi kay runaqa, mana Diosmantachu hamun, nispanku. Wakintaq ichaqa nirqanku: —¿Imaynataq huk huchasapa runa kay hina señalkunatari ruwayta atinman? nispanku. Hinan paykunapurapi, t'aqanakuy karqan.
- 17** Hinaqtiinmi wakmanta ñawsa runata nirqanku: —¿Qanri, ñawiykita kichariq runamanta imaninkitaq? nispanku. Paytaq nirqan: —Payqa Diospa rantinpi rimaqmi, nispa.
- 18** Judío runakunataqmi ichaqa, qhawaripuw runaq taytamamanta waqyamunankukama, chay runa ñawsa kashaspa, qhawaripusqanta mana kreerqankuchu.
- 19** Hinan paykunata tapuspanku nirqanku: —¿Ñawsan naserqan nisqaykichis wawaykichis paychu? ¿Imanaqtintaq kunanri qhawaripun? nispanku.
- 20** Tayta-mamantaq kutichispa, paykunata nirqanku: —Payqa, wawaykupuni kasqanta, hinallataq ñawsa nasesqantapas yachaykun.
- 21** Imaynatachus kunan qhawaripun, chaytan ichaqa mana yachaykuchu. Otaq pichus ñawinta kicharirqan chaytapas manallataqmi yachaykuchu. Yuyayniyoqñan. Payta tapuychis, hinan pay kikin rimarinqa, nispanku.

- 22 Tayta-mamanqa, judío runakunata manchakusqankuraykun chayta nirqanku. Ñan judío runakunaqa rimanakusqakuña karqan: ‘Sichus pipas Jesuspa Mesías kasqanta rimarirunqa, chayqa, judío runakunaq huñukunanku wasimanta qarqosunchis,’ nispanku.
- 23 Chaymi tayta-mamanqa nirqanku: ‘Yuyayniyoqñan. Payta tapuychis,’ nispanku.
- 24 Hinaqtinmi ñawsa kasqa karqan chay runata wakmanta waqyamuspa nirqanku: —¡Diosta hatunchay! Ñoqaykuqa, chay runaq huchasapa kasqanta yachaykun, nispa.
- 25 Hinaqtinmi payqa kutichispa nirqan: —Huchasapachus, icha manachus chaytaqa, manan yachanichu. Ichaqa kayllatan yachani: Ñawsa kashaspaymi, kunanqa qhawaripuni, nispa.
- 26 Hinan wakmanta payta nirqanku: —¿Imatataq ruwarqasunkiri? ¿Imaynatataq ñawiykitari kicharirqasunki? nispanku.
- 27 Paytaq paykunaman kutichirqan: —Ñan niykichisña, qankunataqmi mana uyariwankichischu. ¿Imanaqtintaq wakmanta uyariytari munashankichis? ¿Qankunapas yachachisqankuna kapuytachu munashankichis? nispan.
- 28 Hinan payta k'amirqanku. Nirqankutaq: —¡Qanqa paypa yachachisqanmi kanki! ¡Ñoqaykun ichaqa, Moisespa yachachisqankuna kayku!
- 29 Diospa Moisesman rimaykusqanta ñoqaykuqa yachaykun. Chay runa maymantachus kasqantan ichaqa, mana yachaykuchu, nispanku.
- 30 Chay runataq kutichispan, paykunata nirqan: —Maymantachus kasqanta qankunaqa manan yachankichischu. ¡Chayqa utirayanapaqmá! Ñoqatataqmi ichaqa, ñawiyta kichariwarqan.
- 31 Diosqa, manan huchasapakunata uyarinchu. Chaytaqa yachanchistaqmi. Aswanpas, pipas Diosta manchakuqta, hinallataq munaynin ruwaqta, payqa uyarin.
- 32 Nasesqanmantapacha ñawsa runata pipas ñawinkuna kichariqmantaqa, qallariymantapachan manapuni hayk'aqpas uyarikurqancho.
- 33 Sichus chay runa mana Diosmantachu hamunman chayqa, manapunin imatapas ruwayta atinmancho, nispa.
- 34 Paykunataq kutichispa nirqanku: —Qanqa huchapipunin naserqanki. ¿Qantaqchu yachachiyta munashawankiku? nispanku. Hinan judío runakunaq huñukunanku wasimanta payta qarqopurqanku.
- 35 Chay runata qarqopusqankutan Jesusqa uyarirqan. Hinan payta tarispan tapurqan: —¿Diospa Churinpi qan iñinkichu? nispa.
- 36 Paytaq kutichispan nirqan: —Señor, ¿paypi iñinaypaq, pitaq payri? nispa.

³⁷ Jesustaq payta nirqan: —Rikurqankiñan. Hinaqa pichus qanwan rimashan paymi, nispa.

³⁸ Chay runataq nirqan: —¡Señor, iñinin! nispa. Hinan qonqoriykukuspa, Jesusta yupaycharqan.

³⁹ Jesustaq nirqan: —Huchachanaypaqmi kay pachamanqa hamurqani. Mana rikuqkuna, qhawaripunankupaq, rikuqkunañataq ichaqa ñawsayachisqa kanankupaqmi hamurqani, nispa.

⁴⁰ Chayta uyarispankutaq, Jesuswan kashaq wakin fariseokunaqa payta nirqanku: —¿Ñoqaykupas ñawsallataqchu kayku? nispanku.

⁴¹ Jesustaq paykunata nirqan: —Sichus ñawsa kawaqchis chayqa, manan huchayoqchu kawaqchis. Kunantaq ichaqa ninkichis: ‘Rikushaykun,’ nispaykichis. Chaymi huchaykichiskunaqa qankunapipuni takyan, nispa.

Juan 10

¹ Jesusqa nillarqantaqmi: —Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: ‘Pipas obeha kanchaman mana punkuntachu haykun, aswanpas huk ladonta haykun chayqa, chay runaqa, suwa hinallataq q'aru suwan,’ nispay.

² Pipas punkunta haykuqmi ichaqa, obehakunata michiq.

³ Punku kuidaqa, michiqpaqmi punkuta kicharin. Obehakunataq paypa kunkanta uyarinku. Hinan obehankunata sutinmantakama waqyaspan, hawaman pusan.

⁴ Llapan paypa kaqkunata hawaman pusaspantaq, obehankunaq ñawpaqenta rin. Hinan kunkanta reqsisqankurayku, obehakunaqa payta qatikunku.

⁵ Mana reqsisqatan ichaqa, kunkanta mana reqsisqankurayku, mana hayk'aqpas qatikunkumanchu. Aswanmi paymantaqa ayqerikunku, nispa.

⁶ Chay rikch'anachiytan Jesusqa paykunaman nirqan. Paykunataqmi ichaqa, imatachus paykunaman rimaykusqanta, mana entiendirqankuchu.

⁷ Hinaqtinmi Jesusqa wakmanta paykunaman nirqan: —Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: ‘Obehakunaq punkunqa ñoqan kani,’ nispay.

⁸ Lliw ñoqamanta ñawpaq hamuqkunaqa, suwakuna, hinallataq q'aru suwakunan karqanku. Obehakunataqmi ichaqa, mana paykunata uyarirqankuchu.

⁹ Ñoqan punkuqa kani. Sichus pipas ñoqanta haykunqa chayqa, qespichisqan kanqa. Haykunqa, lloqsinqa, hinan q'achuta tarinqa.

¹⁰ Suwaqa suwanallanpaq, wañuchinallanpaq, hinallataq tukunallanpaqmi hamun. Ñoqan ichaqa, runakuna kawsayniyoq kananpaq, hinallataq runakuna ancha askha kawsayniyoq kananpaq hamurqani.

- 11 Ñoqan allin michiqqa kani. Allin michiqqa, obehakunaraykun kawsayninta churan.
- 12 Pagasqa michiqqa, manan cheqaq michiqchu. Payqa lobo hamushaqta rikuspanmi, obehakuna mana paypachu kasqanrayku, chay obehakunata saqerparispa ayqekapun. Hinan loboqa, wakin obehakunata hap'in. Wakintataq ch'eqechin.
- 13 Pagasqa michiqqa, pagasqa kasqanraykun, ayqekun. Paymanqa, manan imapas obehakunamanta qokunchu.
- 14 Ñoqaqa, allin michiqmi kani. Obehaykunatapas reqsinin. Paykunataqmi ñoqata reqsiwanku.
- 15 Imaynan Yayaypas reqsiwan, chay hinallataqmi ñoqapas Yayayta reqsini. Hinan obehakunarayku kawsayniyta churani.
- 16 Hinallataq mana kay obeha kanchamanta kaq, wakin obehakunapas kapullawantaqmi. Paykunatapas ñoqaqa apamunaypunin. Hinan kunkayta uyarinqaku. Chay hinapin ch'ulla obeha t'aqalla, hinallataq ch'ulla michiqlla kanqa.
- 17 Wakmanta kawsanaypaqmi, ñoqaqa kawsayniyta churarqani. Chaymi Yayayqa munakuwan.
- 18 Manan pipas kawsayniytaqa qechuwanchu. Aswanpas ñoqa kikillaymantapunin churani. Kawsayniyta qonaypaqpas atiyniyoqmi kani. Hinallataq wakmanta kawsanaypaqpas atiyniyoqmi kani. Chay kamachikuytaqa Yayaymantan chaskirqani, nispa.
- 19 Chay simikunaraykun, wakmanta judío runakunapurapi t'aqanakuy karqan.
- 20 Hinan paykunamanta askha nirqanku: —Supayniyoqmi kashan. Hinallataq manapuniñan yuyayninpichu kashan. ¿Imapaqñataq paytari uyarinkichis? nispanku.
- 21 Wakinkunataq nirqanku: —Kay simikunaqa manan supayniyoq runaqchu. ¿Huk supayri, ñawsakunaq ñawinta kichariyta atinmanchu? nispanku.
- 22 Hinan Jerusalén Ilaqtapi Diosman hap'ichina fiesta chayamusharqan. Paray tiempotaqmi karqan.
- 23 Hinan Jesusqa, Dios yupaychana wasipi Salomonpa portalninta purisharqan.
- 24 Hinaqtinmi judío runakunaqa Jesusta muyurukuspanku, payta nirqanku: — ¿Hayk'aqkamataq iskayrayachiwankikuri? Sichus Cristopuni kanki chayqa, sut'inta niwayku, nispanku.

- 25 Jesustaq paykunaman kutichirqan: —Nirqaykichisñan. Qankunataqmi ichaqa, mana kreewankichischu. Yayaypa sutinpi ruwaykuna ruwasqaykunanan ñoqamantaqa willakushan.
- 26 Qankunamanmi ichaqa, nirqaykichis: ‘Manan obehaykunachu kankichis,’ nispay. Chaymi qankunaqa, mana kreewankichischu.
- 27 Obehaykunaqa, kunkaytan uyarinku. Ñoqataqmi paykunata reqsini. Hinan paykunaqa qatikuwanku.
- 28 Ñoqataqa wiñay kawsaytan paykunaman qoni. Hinan mana hayk'aqpas chinkanqakuchu. Manataqmi pipas makiymanta paykunataqa qechuwanqachu.
- 29 Qowaqniy Yayayqa, llapamantapas aswan atiyniyoqmi. Manataqmi pipas Yayaypa makinmantaqa paykunata qechuyta atinmanchu.
- 30 Ñoqawan, Yayaywanqa ch'ullallan kayku, nispa.
- 31 Hinaqtinmi judío runakunaqa, Jesusta rumiwan ch'aqenankupaq wakmanta rumita hoqarikurqanku.
- 32 Jesustaq paykunaman kutichirqan: —Yayaypa kaqinmanta askha allin ruwaykunatan rikuchirqaykichis. ¿Mayqen kaq ruwaykuna ruwasqaymantataq rumiwanri ch'aqewankichis? nispa.
- 33 Judío runakunataq payman kutichispa nirqanku; —Manan, chay allin ruwaykunata ruwasqaykiraykuchu rumiwanqa ch'aqeykiku. Aswanpas, Diospa kontranpi k'arak simikuna rimasqaykiraykun rumiwanqa ch'aqeykiku. Qanqa, runa kashaspaykin, Diosman tukushanki, nispanku.
- 34 Jesustaq paykunaman kutichirqan: —¿Manachu Kamachikuy Simi qelqaykichispi qelqasqa kashan: ‘Ñoqan nirqani: “dioskunan kankichis,” nispay,’ nispa? (Sal.82:6)
- 35 Pikunamanchus Diospa siminqa hamurqan, paykunamantan ‘dioskuna’ nispa nirqan. Chay Qelqataqa manataqmi p'akisqa kanmanchu.
- 36 Ñoqataqmi ichaqa nirqani: ‘Diospa Churinmi kani,’ nispay. Chaymi qankunaqa ninkichis: ‘Qanqa Diostan k'arakta k'amishanki,’ nispaykichis. Sichus chay hina kanman chayqa, ¿imaynatan Yayaq t'aqasqanta, hinallataq kay pachaman kachamusqanta chay hina niyta atinkichis?
- 37 Sichus Yayaypa ruwayninkunata mana ruwanichu chayqa, ama kreewaychischu.
- 38 Ruwanitaqchus chayqa, manaña ñoqata kreewankichis chaypas, ruwayniykunapi kreeychis. Yaya ñoqapi kashasqanta, ñoqapas paypi kashasqayta yachanaykichispaq, hinallataq kreenaykichispaq, ruwayniykunapi kreeychis, nispa.

³⁹ Hinaqtinmi wakmanta Jesusta hap'irqoytapuni munarqanku. Paytaqmi ichaqa, makinkumanta ayqekapurqan.

⁴⁰ Hinan Jordán mayuq wak ladon, maypichus Juanqa bautisayta qallarishaspa kasharqan, chay cheqasman wakmanta Jesusqa rirqan. Chaypitaqmi qhepakurqan.

⁴¹ Askha runakunataq, payman rirqanku. Nirqankutaq: —Cheqaqtan Juanqa, mana ima señaltapas ruwarqanchu. Ichaqa, kay runamanta Juanpa llapan nisqanqa cheqaqmi karqan, nispanku.

⁴² Hinan chaypi, askha runakuna Jesuspi iñikapurqanku.

Juan 11

¹ Hinan Betania llaqtamanta, Lázaro sutiyoq huk runa onqosqa kasharqan. Betania llaqtaqa, Maríaq hinallataq ñañan Martaq llaqtankun karqan.

² Mariaqa, Señorta q'apashaq hawinawan hawiqmi karqan. Hinallataq chakinkunatapas chukchanwan ch'akichiqmi karqan. Onqosqa kashaq Lazarotaqmi, Maríaq turan karqan.

³ Hinaqtinmi Lázaroq panankunaqa, willaqta Jesusman kacharqanku. Chay willaqtaqmi nirqan: —Señor, qhawarillaypas, pichus munakusqaykiqa, onqosqan kashan, nispa.

⁴ Jesustaqmi chayta uyarispa nirqan: —Chay onqoyqa manan wañuchinanpaqchu, aswanpas Dios hatunchasqa kananpaqmi. Hinallataq chay onqoypa chawpinta, Diospa Churin hatunchasqa kananpaqmi, nispa.

⁵ Jesusqa Martatapas, ñañantapas, Lazarotapas munakurqanmi.

⁶ Lázaroq onqosqa kashasqanta uyarispantaqmi, iskay p'unchaytawanraq Jesusqa maypichus kashasqanpi qhepakurqan.

⁷ Chay qhepata- taqmi, Jesusqa yachachisqankunata nirqan: —Judea probinsiaman wakmanta hakuchis, nispa.

⁸ Yachachisqankunataq Jesusta nirqanku: —Rabí, qaynallataq judío runakunaqa rumiwan ch'aqeytapuni munasharqasunkiku. ¿Chaychu, wakmanta riyta munashallankitaq? nispanku.

⁹ Jesustaq kutichirqan: —¿Manachu intiqa chunka iskayniyoq orasta k'anchan? Sichus pipas p'unchaypi purin chayqa, kay pachaq k'anchayninta rikusqanraykun, mana misk'akunchu.

¹⁰ Sitaqchus pipas tutayaqpi purin chayqa, paypi k'anchay mana kasqanraykun, misk'akun, nispa.

¹¹ Chay imaymanakuna nisqan qhepatataqmi paykunata nirqan: —Amigonchis Lazaroqa puñushallanmi. Ichaqa rikch'arichimunaypaqmi risaq, nispa.

- 12 Hinaqtinmi yachachisqankunaqa nirqanku: —Señor, sichus puñushallan chayqa, qhaliyachisqan kanqa, nispanku.
- 13 Jesusqa, Lázaroq wañusqanmantan chayta nisqa karqan. Paykunataqmi ichaqa, puñuspa samanamanta ninanpaq yuyaykurqanku.
- 14 Chay hinaqa, chaymantañan Jesusqa sut'itapuni paykunaman nirqan: —Lazaroqa wañukapunmi.
- 15 Ñoqaqa manan chaypichu kasharqani, chaymantan kusikuni. Qankunapas ñoqapi kreenaykichismantan kusikuniqa. Ichaqa payman hakuchis, nispa.
- 16 Hinaqtinmi Dídimó sutiyoq Tomasqa, yachachisqamasinkunata nirqan: —Ñoqanchispas paywan kуска wañukanpunanchispaq haku risunchis, nispa.
- 17 Jesusqa Betania Ilaqtamanmi chayarqan. Hinan Lazarota, aya p'ampana t'oqopi tawa p'unchayña kashaqta tarirqan.
- 18 Betania Ilaqtaqa, Jerusalén Ilaqtaq qayllanpin kasharqan. Yaqapas chunka phisqayoq estadiokuna hinan kasharqan.
- 19 Askha judío runakunataqmi, Martatawan, Mariatawan, turankumanta sonqochanankupaq risqaku karqan.
- 20 Hinaqtinmi Martaqa, Jesuspa hamushasqanta uyariruspan, payta chaskinanpaq lloqsirqan. Mariataq ichaqa, wasillapi qhepakurqan.
- 21 Hinan Martaqa, Jesusta nirqan: —Señor, sichus kaypi kashawaq karqan chayqa, turayqa manan wañunmanchu karqan.
- 22 Kunantaq ichaqa, Diosmanta tukuy mañakusqaykita, Diospa qonasunkitapas yachanin, nispa.
- 23 Jesustaq payta nirqan: —Turaykiqa kawsarimpunqan, nispa.
- 24 Martataq, Jesusta nirqan: —P'uchukay p'unchay kawsarimpuypi, pay kawsarimpunantaqa yachanin, nispa.
- 25 Jesustaqmi payta nirqan: —Ñoqan kawsarimpuypas, kawsaypas kani. Pipas ñoqapi iñiqqa, wañukapunqaña chaypas kawsashallanqapunin.
- 26 Hinallataqmi, Iliw pipas kawsaqqa, hinallataq ñoqapi iñiqqa, manapunin wiñaypaq wañunqañachu. ¿Chayta kreenkichu? nispa.
- 27 Martataq payta nirqan: —Arí, Señor. Kay pachaman hamuq, Diospa Churin Cristopuni kasqaykita ñoqaqa iñirqanin, nispa.
- 28 Chayta nispanaqmi Martaqa, rispan ñañan Mariata waqyamurqan. Hinan pakallapi nirqan: —Yachachikuqmi kaypi kashan, hinan waqyamushasunki, nispa.
- 29 Chayta uyarispantami payqa, usqhaylla sayarispa, Jesuspa kasqanman rirqan.

- 30 Jesusqa manaraqmi llaqtaman chayasqachu karqan. Aswanpas maypichus Marta tarirqan chayllapiraqmi kasharqan.
- 31 Hinan, wasipi Mariawan kashaq judío runakuna payta sonqochasharqanku. Paykunataqmi Mariaq usqhaylla sayarispa lloqsisqanta rikuspanku, qhepanta rillarqankutaq. Hinan nirqanku: —Aya p'ampana t'oqopi waqamunanpaqmi rishan, nispanku.
- 32 Chaymantataqmi Mariaqa, maypichus Jesuspa kashasqanman chayarqan. Rikuruspanaq, Jesuspa chakinman qonqoriykukuspa payta nirqan: —Señor, sichus kaypi kawaq karqan chayqa, turayqa manan wañunmanchu karqan, nispa.
- 33 Hinan Jesusqa, Mariata waqashaqta, hinallataq paywan kuska hamuq judío runakunatapas waqashaqta rikurqan. Chayta rikuspantaqmi, espiritunpi sonqon phoq-nirqan, hinaspan anchatapunin llakikurqan.
- 34 Hinan nirqan: —¿Maymanmi payta churarqankichis? nispa. Paykunataq nirqanku: —Señor, hamuy hinaspa qhawaykuy, nispanku.
- 35 Jesustaqmi waqarqan.
- 36 Hinaqtinmi judío runakunaqa nirqanku: —¡Qhawariychis! ¡Imaynatapunin payta munakurqan! nispanku.
- 37 Wakinninkutaq ichaqa, nirqanku: —Kay runaqa, ñawsaq ñawintapas kicharirqanmi. ¿Manachu Lázaroq ama wañunanpaq imallatapas ruwayta atinman karqan? nispanku.
- 38 Hinan Jesusqa, wakmanta sonqonpi phoq-nisqa, aya p'ampana t'oqoman rirqan. Chay aya p'ampana t'oqoqa, qaqapi t'oqosqan karqan. Punkuntaqmi, rumiwan wisq'asqa kasharqan.
- 39 Jesusmi nirqan: —Rumita achhurichiychis, nispa. Wañuqpa panan Martataqmi, Jesusta nirqan: —Señor, tawa p'unchayñan pasarqon. Chay hinaqa asnashañachá, nispa.
- 40 Jesustaqmi payta nirqan: —¿Manachu nirqayki: 'Sichus iñinki chayqa, Diospa hatun atiyntan rikunki' nispay? nispa.
- 41 Hinaqtinmi, maymanchus wañusqata churarqanku, chaymanta rumita achhurichirqanku. Jesustaqmi wichayta qhawarisan nirqan: —Yayay, uyariwasqaykiraykun grasiasta qoyki.
- 42 Ñoqataqa uyariwankipunin. Chaytaqa yacharqanin. Ichaqa muyuriqpi ancha askha runakunaq kasqankuraykun, kachamuwasqaykita kreenankupaq chaytaqa nirqani, nispa.
- 43 Chayta nispantaqmi, kunkayoqta qaparirqan: —¡Lázaro, hawaman lloqsimuy! nispa.

- 44 Hinan wañusqa kashaqqa, chakinkunapas, makinkunapas k'uyunawan k'uyusqa, hinallataq uyanpas pañowan k'uyusqa lloqsimurqan. Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Paskaychis, hinaspa ripullachun, nispa.
- 45 Hinan Mariaman hamuq askha judío runakunapas, Jesuspa ruwasqanta rikuspanku, paypi iñikapurqanku.
- 46 Paykunamanta wakinninkutaqmi ichaqa, fariseokunaman rispa, Jesuspa ruwasqanta willamurqanku.
- 47 Hinaqtinmi umalliq saserdotekunapiwan, fariseokunapiwan Konsilio Sanedrinta huñunachirqanku. Hinan nirqanku: —Chay runaqa, askha señalkunatan ruwashan. ¿Imatataq ruwasunchisri?
- 48 Sichus hinallata ruwachisunchis chayqa, llapachá paypi iñinqaku. Hinaqtinchá Roma llaqtamanta runakuna hamuspanku ch'uya cheqasninchistapas, suyunchistapas qechuwasunchis, nispanku.
- 49 Ichaqa, paykunamanta hukninku Kaifásmi, hatun umalliq saserdote chay watapi kasharqan. Hinan Kaifasqa paykunata nirqan: —Qankunaqa manan imatapas yachankichischu.
- 50 Ñoqanchispa allinninchispaq huk runalla llaqtantin runapaq wañunantapas manataqmi yuyaykunkichischu. Chay hinapin suyuntin runa mana chinkanqachu, nispa.
- 51 Chaytataqmi ichaqa, mana pay kkillanmantachu nisharqan. Aswanpas chay watapi hatun umalliq saserdote kaspanmi, suyuntinrayku Jesuspa wañunanmantaña profetisasharqan.
- 52 Manataqmi suyuraykullachu wañunan karqan, aswanpas ch'eqechisqa kashaq Diospa wawankunata ch'ullallaman huñunanpaqmi wañunanqa karqan.
- 53 Chay hinaqa, chay p'unchaymantapachan, Konsilio Sanedrinqa Jesusta wañuchinankupaq rimanakurqanku.
- 54 Chaymi, Jesusqa judío runakuna ukhupi manaña alayritañachu purirqan. Aswanmi chaymanta, ch'inniqa qayllanpi suyuman ripurqan. Efraín sutiyoq llaqtamanmi ripurqan. Hinan yachachisqankunapiwan chaypi qhepakurqan.
- 55 Judío runakunaq Paskua fiestankun qayllaykamusharqanña. Hinan chay suyumanta, askha runakuna manaraq judío runakunaq Paskua fiestanku chayamushaqtin, Jerusalén llaqtaman ch'uyanchakunankupaq wicharqanku.
- 56 Dios yupaychana wasipi kashaspankutaq, Jesusta maskhasharqanku. Hinan hukuna-hukkunawan ninakurqanku: —¿Qankunari, imaninkichistaq? ¿Manachu fiestaman hamunqa? nispanku.

⁵⁷ Jesusta hap'imunankupaqmi, umalliq saserdotekunapiwan, fariseokunapiwan kamachikusqaku karqan. Nirqankutaq: 'Sichus pipas maypichus kashasqanta yachanqa chayqa, willakamuchun,' nispanku.

Juan 12

¹ Hinaqtinmi, soqta p'unchayraq Paskua fiestapaq kashaqtin, Betania llaqtaman Jesusqa rirqan. Chay llaqtapin Lazaropas kasharqan. Payqa wañukapusqañan karqan. Ichaqa Jesusmi payta wañusqakunapuramanta kawsarichimpusqa karqan.

² Chaypitaqmi Jesuspaq senayta wayk'upurqanku. Martan serbirqan, Lazarotaqmi Jesuswan mesaman tiyaykuqkunaq huknin karqan.

³ Hinaqtinmi Mariaqa, ancha balorniyoc ch'uya nardomanta huk libra q'apashaq hawinata apamurqan. Hinan Jesuspa chakinkunata hawirqan. Chukchankunawantaq ch'akichirqan. Hinan wasiqa q'apashaq hawinaq q'apayninwan hunt'aykusqa karqan.

⁴ Yachachisqankunamanta huknintaqmi, Simonpa churin Judas Iskarioteqa chaypi kasharqan. Payqa, Jesusta hap'ichiqmi karqan.

⁵ Nirqantaq: —¿Imanaqtintaq kay q'apashaq hawinari mana kinsa pachak denario qolqemanchu bendesqa karqan, hinaspataq wakchakunaman qosqachu karqan? nispa.

⁶ Payqa, manan wakchakunamanta llakikuspanchu chaytaqa nirqan. Aswanpas suwa kaspanmi, chaytaqa nirqan. Hinallataq qolqe wayaqatapas waqaychaqmi karqan. Hinan chay churasqankumanta horqokuqllapuni karqan.

⁷ Hinaqtinmi Jesusqa nirqan: —Hinalla ruwachun. Kay warmiqa, p'ampawananku p'unchaypaqmi chay q'apashaq hawinata waqaycharqan.

⁸ Wakchakunaqa qankunallawanpunin kashanku. Ñoqan ichaqa, mana qankunallawanpunichu kashasaq, nispa.

⁹ Hinaqtinmi, judío runakunamanta ancha askha runakuna Jesusqa chaypi kashasqanta yacharurqanku. Hinan mana Jesusraykullachu, aswanpas Lazarotawan rikuqmi rirqanku. Paytan Jesusqa, wañusqakunapuramanta kawsarichimpusqa karqan.

¹⁰ Umalliq saserdotekunataqmi ichaqa, Lazarotapas wañuchinankupaq rimanakurqanku.

¹¹ Payhawataqmi, askha judío runakuna t'aqakurqanku. Hinaspa Jesuspi iñikapurqanku. Chaymi Lazarotaqa wañuchiytapuni munarqanku.

¹² Qhepantin p'unchaytaq, fiestaman hamuq chay ancha askha runakuna, Jerusalén llaqtaman Jesuspa haykumushasqanta uyarirqanku.

- 13** Hinan palmeraq k'allmankunata hap'ispanku, Jesusta chaskinankupaq lloqsirqanku. Qaparirqankutaq: —¡Hosanna! ¡Señorpa sutinpi hamuq, Israel llaqtaq Reynin saminchasqapuni kachun, nispanku. (Sal. 118:26)
- 14** Huk asnochata tarispataqmi, Jesusqa, Qelqaq nisqanman hina, chay asnochapi sillaykukurqan.
- 15** Qelqapas nintaqmi: 'Sionpa ususin, ama mancharikuychu. ¡Qhawariy, malta asnochapi sillaykukuspan, Reyniykiqa hamushan!' nispá. (Zak. 9:9)
- 16** Yachachisqankunaqa, manan chay pacha kay imaymanakunata yuyayninkuman churasqakuchu karqan. Ichaqa, maypachachus Jesusqa hatunchasqa karqan, chayñan Jesusmanta chaykuna qelqasqa kasqanta yuyarirurqanku. Hinallataqmi, payta imaymanakuna ruwasqankutapas yuyarirullarqankutaq.
- 17** Hayk'aqchus Lazarota aya p'ampana t'oqomanta waqyashaqtin, hinallataq wañusqakunapuramanta kawsarichishaqtin, paywan kuska kashaq chay askha runakunan chaymanta willakurqanku.
- 18** Chay señal ruwasqantan uyarisqaku karqan. Chaymi chay askha runakunapas, payta chaskiq lloqsirqanku.
- 19** Hinaqtinmi fariseokunaqa, paykunapurapi ninakurqanku: — ¿Rikushankichischu? Manan imatapas ruwayta atisunmanñachu. ¡Qhawariychis, tukuymi paypa qhepanta ripushanku! nispanku.
- 20** Fiestapi hatunchanankupaq wichamuqkuna ukhupitaqmi, wakinqa Gresia suyumanta runakuna kasharqanku.
- 21** Paykunan, Galilea probinsiapi kashaq Betsaida llaqtamanta Filipeman asuykurqanku. Hinan payta balikuspa, nirqanku: —Wiraqochay, Jesustan rikuyta munashayku, nispanku.
- 22** Filipetaq rispan, Andresman chayta willamurqan. Andreswan Filipewantaq Jesusman chayta willarqanku.
- 23** Jesustaq paykunaman kutichispa nirqan: —Runaq Churin hatunchasqa kananpaq oraqa chayamunñan.
- 24** Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Manachus trigoq rurun hallp'aman urmanqa, hinaspa wañunqa chayqa, sapallanpunin kashanqa. Sichus wañunqa chaymi ichaqa, askha ruruta rurunqa,' nispay.
- 25** Pipas kawsayninta munakuqqa, chinkachipunqan. Kay pachapi kawsayninta cheqniquqmi ichaqa, wiñay kawsaypaq waqaychanqa.
- 26** Sichus pipas serbiwan chayqa, qatikuwachun. Hinan maypichus ñoqa kashasqa, chaypipas serbiqnillaypuni kashanqa. Sichus pipas serbiwan chayqa, Yayaymi payta allinpaq qhawarinqa.

- 27 Kunanmi sonqoy phoq-nisqa kashan. ¿Imanisaqtaq? ‘¿Yayay, kay oramanta horqoykuway,’ nispachu nisaq? ¡Manapunin! ¡Aswanpas, chaypaqmi kay oramanqa chayarqani! nispa
- 28 Jesusqa nillaraqantaqmi: —Yayay, sutyikita hatunchay, nispa. Hinaqtinmi huk kunka hanaq pachamanta nimurqan: —¡Ñan sutyitaqa hatuncharqaniña, wakmantapas hatunchallasaqtaqmi! nispa.
- 29 Hinan chaypi kashaq askha runakuna, chay kunkata uyarirqanku. Nirqankutaq: —Pacha t'oqyaymi, nispanku. Hukkunataq nirqanku: —¡Huk angelmi payman rimaykamun! nispanku.
- 30 Jesustaq kutichispa nirqan: —Chay kunkaqa, manan ñoqaraykuchu hamurqan. Aswanpas qankunaraykun hamurqan.
- 31 Kunanmi kay pacha runaq taripayninga. Kunanmi kay pachapi kamachikuqqa hawaman wikch'usqa kanqa.
- 32 Ñoqataqmi ichaqa, sichus hallp'amanta hoqarisqa kasaq chayqa, llapa runata ñoqaman pusamusaq, nispa.
- 33 Payqa, imaynatachus wañunan karqan chaymantan chaytaqa nisharqan.
- 34 Hinan askha runakunaqa payman kutichirqanku: —Kamachikuy Simiman hina, Cristoqa wiñaypaqmi takyan. Chay hinatan ñoqaykuqa uyarirqayku. ¿Imanaqtintaq qanri ninki: ‘Runaq Churinga hoqarisqapunin kanan’ nispaykiri? ¿Pitaq chay Runaq Churinri? nispanku.
- 35 Hinaqtinmi Jesusqa, paykunata nirqan: —As pisi tiempollatawanmi k'anchayqa qankuna ukhupi kashan. Laqhayaypi puriqqa, maymanchus rishan chaytan mana yachanchu. Chayrayku ama laqhayay qonqayllamanta atipanasunkichispaq, k'anchay kapunasunkichiskamaqa puriychis, nispa.
- 36 Payqa nillaraqantaqmi: —K'anchaypa wawankuna kanaykichispaq, k'anchay kapunasunkichiskamaqa, k'anchaypi iñiychis, nispa. Chay imaymanakunatan Jesusqa rimarqan. T'aqarikapuspantaqmi, paykunamanta pakakurqan.
- 37 Ichaqa, hinaña paykunaq ñawpaqenkupi Jesusqa askha señalkunata ruwarqan chaypas, manapunin paypi iñirqankuchu.
- 38 Diospa rantinpi rimaq Isaiaspa nisqan hunt'akunanpaqmi chay mana iñisqankuqa karqan. Paymi nirqan: ‘Señor, ¿pitaq willakuyniykutari kreerqan? ¿Pimantaq Señorqa, atiyniyoq makinta rikuchirqan?’ nispa. (Isa. 53:1)
- 39 Isaiasqa imaymanakunatawanmi nirqan. Chaykunaraykun manapuni iñiytaqa atirqankuchu.
- 40 Isaiasqa nisqan karqan: ‘Ñawinkuwanpas mana rikunankupaq, Nitaq sonqonkupipas yuyayman churanankupaq, Nillataq yuyaymanpas kutirikunankupaq, Amallataq ñoqa paykunata qhaliyachinaypaqmi, Diosqa

paykunaq ñawinkutapas ñawsayachirqan, Sonqonkutapas rumiyachirqan,' nispa. (Isa. 6:10)

⁴¹ Isaiasqa, Señorpa hatun k'anchariyninta rikusqanrayku, hinallataq paymanta rimasqanraykun, chay imaymanakunataqa nirqan.

⁴² Chay tukuywanpas, umalliqkunamantapas askhan Jesuspiqa iñikapurqanku. Judío runakunaq huñukunanku wasimanta qarqosqa kaytan mana munarqankuchu. Chaymi, fariseokunahawa, mana alayritañachu willakurqanku.

⁴³ Paykunaqa, Diospa allinpaq hap'iyninmantaqa, runakunaq allinpaq hap'iyninkutan aswantaq munarqanku.

⁴⁴ Jesusta qmi ichaqa kunkayoqta nirqan: —Pipas ñoqapi iñiqqa, manan ñoqapichu iñin, aswanpas kachamuwaqniypin iñin.

⁴⁵ Pipas ñoqata rikuwaqniyqa, kachamuwaqniytan rikun.

⁴⁶ Hayk'an ñoqapi iñiqqa, ama laqhatutayaqllapipuni kashanankupa qmi, ñoqa k'anchaypas kay pachaman hamurqani.

⁴⁷ Ñoqaqa manan kay pachapi runakunata huchacha qchu hamurqani. Aswanpas kay pachapi runakunata qespichinaypa qmi hamurqani. Chayrayku, sichus pipas simiykunata uyarin, hinaspa mana kreenchu chayqa, manan ñoqaqa huchachanichu.

⁴⁸ Pipas ñoqata mana chaskiwanchu, hinallataq simiykunatapas mana chaskinchu chayqa, paypa huchacha qninga kanmi. P'uchukay p'unchaypin, rimaykusqay simi payta huchachanqa.

⁴⁹ Manan ñoqaqa kkillaymantachu rimarqani. Aswanpas kachamuwaqniy Yayaymi, imatachus ninaypaq, hinallataq imatachus rimanaypaq kamachikuyta qwarqan.

⁵⁰ Kamachikuynin wiñay kawsay kasqantata qmi yachani. Chay hinaqa, imaynatachus Yayayqa rimaykuwarqan, chay hinatan rimani, nispa.

Juan 13

¹ Paskua fiesta ñawpaqtan Jesusqa, kay pachamanta Yayaman pasanapaq oran chayamusqanta ña yacharqanña. Kay pachapi paypa kaqkunata munakuspanqa, p'uchukaykamapunin paykunataqa munakurqan.

² Mikhushaqtinkuta qmi, saqraqa, Judas Iskarioteq sonqonpi Jesusta hap'ichinanpaq churasqaña karqan. Judasqa, Simonpa churinmi karqan.

³ Yayan, Jesuspa makinman tukuy imaymanakunata churarqan. Chaytan Jesusqa yacharqan. Hinallataq payqa, Diosmanta lloqsimusqantapas, Diosllamantaq ripushasqantapas yacharqanmi.

- ⁴ Hinaqtinmi mikhusqanku qhepaman, Jesusqa sayarirqan. P'istunanta ch'ustikuspantaqmi, toallata hap'ispan, sinturanman watakurqan.
- ⁵ Chaymantataqmi, puruñaman unuta hich'aspan, yachachisqankunaq chakinkuta maylliyta qallarirqan. Hinaspataqmi sinturanman watakusqan toallawan ch'akichirqan.
- ⁶ Hinaqtinmi Simón Pedroq kasqanman chayarqan. Hinan Pedroqa payta nirqan: —Señor, ¿qanchu chakiyta maylliwanki? nispa.
- ⁷ Jesustaq kutichispan payta nirqan: —Ñoqaq ruwasqayta, kunan qanqa manan entiendinkiraqchu. Ichaqa chaymantañan chaytaqa entiendinki, nispa.
- ⁸ Pedrotaq payta nirqan: —¡Chakiytaqa, manapunin hayk'aqpas maylliwankimanchu! nispa Jesustaq payman kutichirqan: —Sichus mana mayllisaykichu chayqa, manan ñoqawanchu kanki, nispa.
- ⁹ Simón Pedrotaq Jesusta nirqan: —Señor, chay hinaqa, ama chakillaytachu maylliway. Aswanpas makiytawan, umaytawan ima maylliway, nispa.
- ¹⁰ Jesustaqmi payta nirqan: —Bañasqa kaqkunaqa, llapanmi llimphuyña kashan, chakillantañan mayllikunan. Ichaqa manaña llapaykichischi llimphuy kashankichis chaypas, qankunaqa, ñan llimphuyña kashankichis, nispa.
- ¹¹ Pichus hap'ichinan karqan, chaytaqa yacharqanmi. Chaymi nirqan: 'Manan llapaykichischi llimphuy kashankichis,' nispa.
- ¹² Chay hinaqa, chakinkuta mayllisqan qhepatataq, p'istunanta hap'irqan. Hinan wakmanta mesaman tiyaykuspan, paykunata nirqan: —¿Imatachus ruwarqaykichis, chayta entiendinkichischi?
- ¹³ Qankunan niwankichis: 'Yachachiq, hinallataq Señor,' nispa. Arí, ñoqapunitaqmi kani. Chay hinaqa, allintan ninkichis.
- ¹⁴ Chay hinaqa, sichus ñoqa Señorniykichis, hinallataq Yachachiqniykichis, chakiykichista mayllini chayqa, qankunapas hukuna-hukkunawanmi chakiykichista mayllinakunaykichis.
- ¹⁵ Imaynan ñoqapas ruwarqaykichis, chay hinata qankunapas ruwanaykichispaqmi ejemplota qoykichis.
- ¹⁶ Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Kamachiqa manan patronninmanta aswan allinpaq qhawarisqaqa kanmanchu. Nitaqmi kamachisqapas kachamuqninmanta aswan allinpaq qhawarisqaqa kanmanchu,' nispay.
- ¹⁷ Sichus chaykunata yachankichis chayqa, chaykunata ruwaspaykichismi, kusisamiyoqqa kankichis, nispa.
- ¹⁸ Jesusqa nillarqantaqmi: —Manan llapaykichismantachu rimashani. Pikunatachus akllakurqani, chaytaqa yachanin. Qelqaqa ninmi: 'Ñoqawan

t'antata mikhuqmi, talonninta ñoqaq kontraypi hoqarirqan,' nispa. (Sal. 41:9) Chay Qelqaq hunt'akunanpaqmi kayqa karqan.

¹⁹ Manaraq chaykuna pasashaqtinmi, kunan nishaykichis. Maypachachus pasaqtin, ñoqa kasqayta kreenaykichispaqmi nishaykichis.

²⁰ Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Pipas ñoqaq kachasqayta chaskiqqa, ñoqatan chaskiwan. Pipas ñoqata chaskiqtaqmi, kachamuwaqniyta chaskin,' nispay, nispa.

²¹ Chay nisqan qhepatataqmi, Jesuspa sonqonqa phoq-nirqan. Hinan sut'inchaspa nirqan: —Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Qankunamanta hukniykichismi hap'ichiwankichis,' nispay, nispa.

²² Hinaqtinmi yachachisqankunaqa, pimantachus rimashasqanta iskayaspanku, paykunapura qhawanaykukurqanku.

²³ Huknin yachachisqan, pitachus Jesusqa aswanta munakurqan, paymi, paypa qhasqonman k'iraykusqa kasharqan.

²⁴ Pimantachus Jesusqa rimasharqan chayta tapunanpaqmi, Simón Pedroqa payta señascharqan.

²⁵ Hinaqtinmi payqa, Jesuspa qhasqonman k'iraykuspa, payta nirqan: — Señor, ¿pitaqri? nispa.

²⁶ Jesustaq kutichirqan: —Pimanchus apichasqa t'antata qosaq paymi, nispa. Hinan apichasqa t'antata, hap'iykuspan, Simonpa churin Judas Iskarioteman qorqan.

²⁷ T'antata chaskisqan qhepatataqmi, Satanasqa Judasman haykurqan. Hinan Jesusqa payta nirqan: —Imachus ruwanaykitaqa, usqhayllamanpuni ruway, nispa.

²⁸ Mesaman k'iraykusqa kashaqkunataqmi, imapaqchus chay nishasqanta mana mayqenninkupas entiendirqankuchu.

²⁹ Judasqa qolqe wayaqata hap'iqmi karqan. Chaymi wakinninkuqa yuyaykurqanku: 'Fiestapaq nesesisqanchista rantimuy,' otaq: 'Wakchakunaman imallatapas qomuy,' nispa Jesuspa ninanpaq yuyarqanku.

³⁰ T'antata chaskispan hinataqmi, Judasqa hawaman lloqsirqan. Tutañataqmi karqan.

³¹ Judaspa lloqsisqan qhepatataq, Jesusqa nirqan: —Kunanmi Runaq Churinga hatunchasqa kashan. Hinallataq Diospas paypi hatunchasqa kashan.

³² Sitaqchus Diosqa Churinpi hatunchasqa kashan chayqa, Diospas, pay kikinpin payta hatunchanqa. Usqhayllamanmi payta hatunchanqa.

³³ Wawallaykuna, pisi tiempollatawanmi qankunawan kashasaq. Maskhawankichismi. Ichaqa imaynan judío runakunata nirqani: ‘Maymanchus risqaymanmi, qankunaqa mana riyta atinkichischu,’ nispay, chay hinallatataqmi kunan qankunatapas nillaykichistaq.

³⁴ Huk mosoq kamachikuytan qoykichis: ‘Hukkunahukkunawan munanakuychis,’ nispay. Imaynan munakurqaykichis, chay hinallatataq qankunapas hukuna-hukkunawan munanakuychis.

³⁵ Sichus hukuna-hukkunapaq munakuyniykichis kanqa chayqa, chaypin yachachisqaykuna kasqaykichista llapa runakuna yachanqaku, nispa.

³⁶ Simón Pedrotaq, Jesusta nirqan: —Señor, ¿maymantaq rishankiri? nispa. Jesustaq kutichispa payta nirqan: —Maymanchus risqaymanqa, manan kunan qatikuwayta atinkiraqchu. Ichaqa qhepamanñan qatikuwanki, nispa.

³⁷ Pedrotaq nirqan: —Señor, ¿imanaqtintaq kunanri mana qatikuyta atiymanraqchu? ¡Kawsayniytan qanrayku churasaq! nispa.

³⁸ Jesustaqmi payman kutichirqan: —¿Kawsayniykitachu ñoqarayku churanki? Cheqaqta, cheqaqtan niyki: ‘Kinsa kutinta mananchawanaykikaman manapuni galloqa waqamunqaraqchu,’ nispay, nispa.

Juan 14

¹ Ama sonqoykichispi llakipakuychischu. Diospi iñiychis. Ñoqapipas iñillaychistaq.

² Yayaypa wasinpiqa askha wasikunan kashan. Sichus mana chay hinachu kanman chayqa, niykichismanmi karqan. Qankunapaq wasikunata wakichiqmi risaq.

³ Sichus risaq, hinallataq wasikunatapas wakichimpusaykichis chayqa, wakmantan kutimusaq. Maypichus kashasaq, chaypi qankunapas ñoqawan kanaykichispaq qankunata ñoqapaq chaskikapusaykichis.

⁴ Qankunaqa, maymanchus risqayta yachankichismi. Hinallataq ñantapas reqsinkichismi, nispa.

⁵ Tomastaqmi Jesusta nirqan: —Señor, maymanchus risqaykitaqa manan yachaykuchu. ¿Imaynatataq ñantari reqsiyta atiykuman? nispa.

⁶ Jesustaq Tomasta nirqan: —Ñoqan ñanpas, cheqaq kaqpas, kawsaypas kani. Manan pipas mana ñoqantaqa Yayaman chayanmanchu.

⁷ Sichus ñoqata reqsiwankichisman karqan chayqa, Yayaytapas reqsillawaqchistaqmi karqan. Kunanmantataqmi ichaqa, payta reqsinkichis, hinallataq rikurqankichis, nispa.

⁸ Felipen Jesusta nirqan: —Señor, Yayata rikuchiwayku, chayllatan munayku, nispa.

- ⁹ Jesustaq payta nirqan: —Felipe, unay tiempoñan qankunawan kasharqani. ¿Manachu reqsiwarqanki? Ñoqata rikuwaqniyqa, Yayaytapas rikurqanmi. Chay hinaqa, ¿imaynataq ninki: 'Yayata rikuchiwayku,' nispaykiri?
- ¹⁰ ¿Manachu ñoqaqa Yayaypi kashasqayta, Yayaytaq ñoqapi kashasqanta kreenki? Qankunaman rimaykusqay simikunataqa, manan kikiymantachu rimaykuykichis. Aswanpas, ñoqapi kashaq Yayan ruwaykunata ruwan.
- ¹¹ Ñoqa Yayaypi kashasqayta, hinallataq Yayaypas ñoqapi kashasqanta kreewaychis. Mana hinataq, kikin ruwaykunahawa kreewaychis.
- ¹² Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Ñoqaqa Yayaymanmi ripushani. Chayrayku, pipas ñoqapi iñiqqa, ñoqaq ruwasqay ruwaykunata ruwallanqataq. Chaykunamantapas aswan hatun ruwaykunataraqmi ruwanqa' nispay.
- ¹³ Sutiypi tukuy mañakusqaykichistataqmi ruwasaq. Churipi Yaya hatunchasqa kananpaqmi chaytaqa ruwasaq.
- ¹⁴ Sichus sutiypi imallatapas mañakunkichis chayqa, ruwasaqmi, nispa.
- ¹⁵ Sichus munakuwankichis chayqa, kamachikuyniykunata kasukuychis.
- ¹⁶ Ñoqataqmi Yayaymanta wak Kallpachaqa qomunasunkichispaq mañakusaq. Hinan payqa, qankunawanpuni wiñaypaq kashanqa.
- ¹⁷ Payqa cheqaqmanta Espíritun. Kay pachapi runakunaqa manan payta rikunkuchu, nitaqmi reqsinkupaschu. Chayraykun paytaqa mana chaskiyta atinkuchu. Paytaqmi ichaqa, qankunawanpuni kashan, hinallataq qankunapipuni kashanqa. Chaymi qankunaqa payta reqsinkichis.
- ¹⁸ Manan wakchatachu saqerparisaykichis. Qankunamanqa kutimusaqmi.
- ¹⁹ Kay pachapi runakunaqa, pisi tiempollatawanñan rikuwanqaku. Chaymanta aswantaqa manañan rikuwanqakuñachu. Qankunan ichaqa, rikuwankichisraq. Ñoqaq kawsasqayraykun, qankunapas kawsankichis.
- ²⁰ Haqay p'unchaypin, ñoqa Yayaypi kashasqayta yachankichis. Qankunapas ñoqapi kashasqaykichistawan, ñoqataq qankunapi kashasqaytawan yachankichis.
- ²¹ Pipas kamachikuyniykunata hap'ispa kasukuqqa, munakuwaqniymi. Hinallataq munakuwaqniytaqa, Yayaypas munakullanqataqmi. Ñoqapas paytaqa munakullasaqtaq, hinallataq paymanqa reqsichikullasaqtaqmi, nispa.
- ²² Judasmi (manan Iskariote kaqchu) Jesusta nirqan: —Señor, ¿imanaqtintaq ñoqaykumanri reqsichikunki, manataq kay pachapi runakunamanqa reqsichikunkichu? nispa.
- ²³ Jesustaqmi kutichispan payta nirqan: —Sichus pipas munakuwan chayqa, simiytaqa kasukunqan. Yayaytaqmi payta munakunqa. Paymantaqmi Yayaywan hamusaqku, hinaspa tiyanaykuta paywan ruwakusaqku.

- ²⁴ Pipas mana munakuwaqniyqa, manan simiykunata kasukunchu. Uyarisqaykichis simiqa, manataqmi ñoqaqchu, aswanpas, kachamuwaqniy Yayaypa siminmi.
- ²⁵ Qankunawan kashaspaymi, chay imaymanakunataqa rimaykurqaykichis.
- ²⁶ Kallpachaqqa, Santo Espíritun. Paytan Yayaqa sutiypi kachamunqa. Paymi qankunaman tukuy imaymanakunata yachachisunkichis, hinallataq llapan nisqaykunatapas yuyarichisunkichis.
- ²⁷ Thak kaytan saqeykichis, thak kayniytan qoykichis. Manan kay pacha qosqanta hinachu qoykichis. Ama sonqoykichis llakipakuchunchu, nitaq manchapakuchunchu.
- ²⁸ Qankunamanmi nirqaykichis: 'Risaqmi, ichaqa qankunaman kutimusaqmi,' nispay. Chay nisqaytaqa uyarirqankichismi. Yayayqa, ñoqamanta allinpaq qhawarisqan. Chaymi, sichus munakuwankichisman chayqa, Yayayman ripusqaymantaqa q'ochukuwaqchis.
- ²⁹ Kunanmi, manaraq chay pasashaqtin niykichis. Chay hina pasaqtin iñinaykichispaqmi, nirqaykichis.
- ³⁰ Kay pachapi umalliqqa hamushañan. Chaymi qankunawan mana askhatañachu rimasaq. Payqa, manan imapas ñoqawan ruwanan kanchu.
- ³¹ Ichaqa Yayayta munakusqayta, hinallataq Yayaypa kamachiwasqanman hina ruwasqayta, kay pachapi runakuna yachananpaqmi chay hinata ruwani. Chay hinaqa, sayariychis. ¡Kaymanta hakuchis! nispa.

Juan 15

- ¹ Nillarqantaqmi: —Ñoqan cheqaq ubas yuraqa kani. Yayaytaqmi llank'aq.
- ² Tukuy k'allma ñoqapi mana ruruqtaqa, wit'upunmi. Rurushaq tukuy k'allmatataqmi, aswanta rurunanpaq llimphuyapun.
- ³ Qankunaqa, rimaykusqay simiwan ñan llimphuyasqaña kankichis.
- ⁴ Ñoqapi takyaychis, ñoqataq qankunapi takyasaq. Manachus k'allmaqa ubas yurapi takyan chayqa, manan kkillanmanta ruruyta atinmanchu. Chay hinallataqmi, qankunapas manachus ñoqapi takyankichis chayqa, manan ruruyta atiwaqchischu.
- ⁵ Ñoqan ubas yura kani, qankunataqmi k'allmakuna kankichis. Pipas ñoqapi takyanqa ñoqataq paypi takyasaq chaymi, payqa askha ruruta rurun. Ichaqa sichus ñoqamanta t'aqakunkichis chayqa, manan ima ruwaytapas atinkichischu.
- ⁶ Sichus pipas mana ñoqapi takyanqachu chayqa, k'allma hinan hawaman wikch'usqa kanqa, hinaspataq ch'akipunqa. Hinan pallasqa kaspanku, ninaman wikch'uykapusqa kanqaku. Chaypitaqmi kanasqa kapunqaku.

- ⁷ Ñoqapi takyaychis, hinallataq simiykunapas qankunapi takyachun. Sichus chay hina kanqa chayqa, munasqaykichista mañakuychis. Hinan qosqa kasunkichis.
- ⁸ Askha ruruta ruruqtiykichismi, Yayayqa hatunchasqa kashan. Chay hinapitaqmi, yachachisqaykuna kankichis.
- ⁹ Imaynan Yayaypas munakuwarqan, chay hinallatataqmi ñoqapas qankunata munakurqaykichis. Munakuyniypipuni takyaychis.
- ¹⁰ Sichus kamachikuyniykunata kasukunkichis chayqa, munakuyniypin takyankichis. Chay hinan ñoqapas Yayaypa kamachikuyninkunata kasukurqani. Chay hinapitaqmi, munakuyninpiqa takyani.
- ¹¹ Kusikuyniy qankunapipuni kashananpaq, hinallataq kusikuyniykichis hunt'asqa kananpaqmi, chay imaymanakunataqa qankunaman rimaykurqaykichis.
- ¹² Kamachikuyniyqa kaymi: Imaynatachus ñoqa munakurqaykichis, chay hinatapuni hukuna-hukkunawan munanakuychis.
- ¹³ Amigonkunarayku kawsayninta churaqqa hatun munakuyniyoyqmi. Paymanta aswan munakuyniyoyqqa manan kanchu.
- ¹⁴ Sichus qankunaman kamachisqayta ruwashallankichispuni chayqa, amigoykunan kankichis.
- ¹⁵ Huk kamachiqa, patronninpa ruwasqanta manan yachanchu. Chaymi manaña aswantaqa kamachikuna nispañachu sutiyaykichis. Ichaqa Yayaymanta tukuy imaymanakuna uyarisqaytan reqsichirqaykichis. Chaymi amigoykuna nispa sutiyarqaykichis.
- ¹⁶ Ñoqataqa, manan qankunachu akllakuwarqankichis. Aswanpas, ñoqan qankunataqa akllakurqaykichis. Hinan rinaykichispaq, ruruta rurunaykichispaq, hinallataq ruruykichispas takyananpaq churarqaykichis. Chay hinapin Yayayqa, sutiypi tukuy mañakusqaykichista qosunkichis.
- ¹⁷ Kaytan kamachiykichis: 'Hukkuna-hukkunawan munanakuychis,' nispay, nispa.
- ¹⁸ Nillaraqantaqmi: —Sichus kay pachapi runakuna cheqnipakusunkichis chayqa, qankunamanta ñawpaqtaqa ñoqatan cheqnipakuwarqanku. Chayta yachaychis.
- ¹⁹ Sichus kay pachamanta kawaqchis chayqa, kay pachapi runakunaqa paykunaq kaqkunata munakunmanmi. Ichaqa, manan kay pachamantachu kankichis, aswanmi kay pachamanta ñoqa akllakurqaykichis. Chayraykun kay pachapi runakunaqa cheqnipakusunkichis.
- ²⁰ Ñoqaga nirqaykichismi: 'Kamachiqa, manan patronninmanta aswan allinpaq qhawarisqaqa kanmanchu,' nispay. Chay nisqay simita yuyariychis. Sichus

ñoqata qatiykachawarqanku chayqa, qankunatapaspas qatiykachasunkichismi. Sichus simiykunata kasukurqanku chayqa, qankunataqaspas kasukunqakun.

²¹ Ichaqa kachamuwaqniytan mana reqsinkuchu. Chaymi tukuy chaykunataqa sutiyrayku ruwasunkichis.

²² Sichus ñoqa mana hamuymanchu karqan, nitaq paykunaman rimaykuymanchu karqan chayqa, manan huchayoqchu kankuman. Kunanmi ichaqa, huchankumanta mana imapas ninankupaq kanñachu.

²³ Pipas cheqnikuwaqniyqa, Yayaytapas cheqnikullantaqmi.

²⁴ Sichus ñoqa paykuna ukhupi mana piqpa ruwasqan ruwaykunata mana ruwaymanchu karqan chayqa, manan huchayoqchu kankuman karqan. Kunantaq ichaqa, ñoqatapaspas, Yayaytapas rikuwarqanku, hinaspataq cheqnikuwarqanku.

²⁵ Ichaqa paykunaq Kamachikuy Siminkupi qelqasqa qelqaq hunt'akunanpaqmi chayqa karqan. Chay qelqataqmi nin: 'Yanqanmantan cheqnipakuwarqanku,' nispa. (Sal. 35:19; 69:4)

²⁶ Ñoqan Kallpachaq, cheqaq Espirituta Yayaq partinmanta kachamusaykichis. Payqa Yayamantan hamun. Paymi hamuspan, ñoqamanta willakunqa.

²⁷ Qallariymantapacha ñoqawanpuni kashasqaykichisraykun qankunapas ñoqamanta willankichis.

Juan 16

¹ Ama misk'akunaykichispaqmi chaykunataqa nirqaykichis.

² Judío runakunaq huñukunanku wasikunamantan qarqosunkichis. Pipas qankunata wañuchispasunkichis, Diosta serbinanpaq yuyaykunanku oraqa hamushanmi.

³ Yayaytapas, ñoqatapaspas mana reqsiwasqankuraykun, chaytaqa ruwanqaku.

⁴ Ichaqa, chay ora chayamuqtin, qankunaman ña nisqaykunamanta yuyarinaykichispaqmi chaykunataqa nirqaykichis. Ñoqaqa, qankunawanmi kasharqani. Chaymi chaytaqa mana qallariymantapachachu nirqaykichis, nispa.

⁵ Nillaraqantaqmi: —Kunanmi ichaqa, kachamuwaqniyman ripusaq, manataqmi qankunamanta mayqennykichispas tapuwankichischu: '¿Mayman- mi rishanki?' nispaykichisqa.

⁶ Aswanmi, qankunaman chay nisqayrayku, sonqoykichis sinchi llakisqa kashan.

- ⁷ Ñoqan ichaqa, cheqaqta niykichis: ‘Manachus ripusaq chayqa, manan Kallpachaqa qankunaman hamunmanchu. Sitaqchus ñoqa ripusaq chayqa, paytan qankunaman kachamusaq. Chayraykun, ripunayqa allinnykichispaqpuni kanqa.
- ⁸ Hamuspantaqmi, Kallpachaqaqa kay pachapi runakunata huchamanta, chanin kaqmanta, hinallataq chaninchaymanta reparachinqa.
- ⁹ Ñoqapi mana iñisqankuraykun, huchamantaqa reparachinqa.
- ¹⁰ Yayaymanmi ripusaq, hinan mana aswantaqa rikuwankichisñachu. Chaymi chanin kaqmantaqa reparachinqa.
- ¹¹ Kay pachapi kamachikuqqa ñan huchachasqaña kashan. Chaymi Kallpachaqaqa chaninchaymanta reparachinqa.
- ¹² Askha imaymanakunaraqmi qankunaman ninaypaq kashan. Kunantaq ichaqa, mana chaskiyta atiwaqchisraqchu.
- ¹³ Cheqaq Espíritu hamuspantaqmi, tukuy cheqaq kaqman payqa pusasunkichis. Manan pay kikinmantachu rimanqa. Aswanpas tukuy uyarisqantan rimanqa. Hinan imaymana hamunanmanta willasunkichis.
- ¹⁴ Ñoqaqmanta chaskisqantan payqa willasunkichis. Chaymi payqa ñoqata hatunchawanqa.
- ¹⁵ Yayaypa tukuy kaqninga ñoqaqmi. Chayraykun nirqaykichis: ‘Ñoqaqmanta chaskisqantan willasunkichis,’ nispa.
- ¹⁶ Yayaymanmi rishani. Chaymi pisi tiempollamanta manaña rikuwankichisñachu. Chaymantañan, wakmanta pisi tiempollamanta rikullawankichistaq, nispa.
- ¹⁷ Hinaqinmi wakin yachachisqankunaqa paykunapurapi ninakurqanku: — Payqa niwarqanchismi: ‘Yayaymanmi rishani. Chaymi pisi tiempollamanta, manaña rikuwankichisñachu. Chaymantañan wakmanta pisi tiempollamanta rikullawankichistaq,’ nispan. ¿Chayta niwaspanchisri, imaninantataq nin? nispanku.
- ¹⁸ Nillarqankutaqmi: — Payqa nillawarqanchistaqmi: ‘Pisi tiempollatan,’ nispa. ¿Chayta nispanri imaninantataq nin? Chay nisqantaqa manamá entiendinchischu, nispanku.
- ¹⁹ Paykunaqa tapukuytan munasharqanku. Chayta repararuspantaqmi, Jesusqa paykunata nirqan: — Nirqaykichismi: ‘Pisi tiempollamantan, manaña rikuwankichisñachu. Chaymantañan wakmanta pisi tiempollamanta rikullawankichistaq,’ nispay. ¿Chayta nisqaymantachu qankunapurapi tapunakushankichis?
- ²⁰ Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: ‘Qankunaqa waqankichis, hinallataq waqapakunkichismi,’ nispay. Kay pachapi runan ichaqa, kusikunqa.

Qankunaqa llakikunkichismi, ichaqa chay llakikuyniykichisqa ancha kusikuymanni tukupunqa.

²¹ Onqoq warmiqa, onqokunan ora chayamusqanraykun, ñak'arin. Wawata onqorukusqan qhepamanmi ichaqa, kay pachapi huk wawaq nasesqanmanta kusikusqanrayku, ñak'arisqantapas manaña yuyarinñachu.

²² Qankunapas, cheqapaqmi kunanqa llakikuypi kashankichis. Ichaqa wakmantan qankunata rikusaykichis. Hinan sonqoykichisqa, anchata kusikunqa. Manataqmi pipas chay kusikuyniykichistaqa qechusunkichischu.

²³ Haqay p'unchaypiqa, manan imatapas tapukuwankichisñachu. Cheqaqta, cheqaqtan niykichis: 'Sutiypi Yayaymanta llapan mañakusqaykichistan, payqa qosunkichis,' nispay.

²⁴ Kunankaman, mana imatapas sutiypi mañakunkichisraqchu. Kusikuyniykichis hunt'asqa kananpaq mañakuychis, hinaqa chaskinkichismi.

²⁵ Kay imaymanakunataqa rikch'anachiykunapin rimaykurqaykichis. Ichaqa manaña rikch'anachiykunapiñachu, aswanpas Yayaymanta qankunaman sut'ita willanay orasmi hamushañña.

²⁶ Haqay p'unchaypin sutiypi mañakunkichis. Manañataqmi nisqaykichischu: 'Ñoqan Yayamanta qankunapaq mañapusaykichis,' nispay.

²⁷ Qankunaqa munakuwarqankichismi, hinallataq Diospa qayllanmanta lloqsimusqaytapas kreerqankichismi. Chayraykun, kikin Yayaypas qankunataqa munakusunkichis.

²⁸ Ñoqqa Yayaypa qayllanmantan lloqsimurqani, hinan kay pachaman hamurqani. Ichaqa wakmantan kay pachata saqepusaq hinaspa Yayayman ripusaq, nispa.

²⁹ Yachachisqankunan Jesusta nirqanku: —Qhawariy, kunanqa sut'itapunin rimanki. Manañataqmi ima rikch'anachiypipaschu rimanki.

³⁰ Kunanqa tukuy imaymanakuna yachasqaykita, hinallataq mana piqpa tapunanta nesesitasqaykitapas allintan entiendiyku. Chaymi Diospa qayllanmanta lloqsimusqaykita kreeyku, nispanku.

³¹ Jesustaqmi paykunaman kutichirqan: —¿Kunanri kreenkichischu?

³² Qhawariychis, oraqa hamushanmi, ñataqmi chayamunña. Chay orapin, qankunaqa sapanka hukniykichis maypichus kasqaykichisman ch'equerichisqa kankichis. Hinaspataqmi sapallayta saqerpariwankichis. Ichaqa, Yayaymi ñoqawan kashan. Chaymi mana sapallaychu kashani.

³³ Ñoqapi thak kayniykichis kananpaqmi, chay imaymana kunataqa rimaykurqaykichis. Kay pachapi, sinchi sasachakuyniykichisqa kanqan. Ichaqa ¡kallpachakuychis! ¡Ñoqqa kay pachata atipanin! nispa.

Juan 17

- ¹Chay imaymanakunatan Jesusqa rimarqan. Hinan hanaq pachata qhawarispa nirqan: —Yayay, oraqa chayamunñan. Churiyki qanta hatunchananpaq, Churiykita hatunchay.
- ²Imaynan llapallan qosqaykikunaman wiñay kawsayta qonanpaq, llapa runakunata kamachinanpaq kamachikuyniyoyq kayta Churiykiman qorqanki, chay hinallataq Churiykita hatunchay.
- ³Wiñay kawsayqa kaymi: Qan sapallayki cheqaq Diosta, hinallataq pitachus kachamusqayki Jesucristota reqsinankun.
- ⁴Ñoqaqa, hallp'a pachapi hatuncharqaykin. Hinallataq ruwanaypaq ruwana qowasqaykitapas tukuniñan.
- ⁵Kunantaq Yayay, manaraq kay pachapas kashaqtin, qanpa qayllaykipi hatunchasqa kayniy kapuwarqan, chay hatunchaywanpuni kikin qayllaykipi hatunchaway.
- ⁶Kay pachamanta qowasqayki runakunamanmi sutiykita sut'incharqani. Qanpan karqanku, ichaqa ñoqamantaqmi qopuwarqanki. Hinan simiykita kasukurqanku.
- ⁷Tukuy imaymana qowasqayki qanmanta hamusqanta, kunanqa yachankun.
- ⁸Ñoqaqa, qowasqayki simikunatan paykunaman qorqani, paykunataqmi chaskikurqanku. Hinan cheqaqtapuni qanmanta hamusqayta yacharqanku. Hinallataqmi qanpa kachamuwasqaykita kreerqanku. Chaymi tukuy imaymanakuna qanmanta hamusqanta yachanku.
- ⁹Manan kay pacha runakunaraykuchu mañakuyki. Aswanqa qowasqayki runakunaraykun mañakuyki. Paykunaqa, qanpan kanku, chayraykun ñoqaqa qowasqaykikunarayku mañakuyki.
- ¹⁰Tukuy ñoqaq kaqqa qanpan, hinallataq tukuy qanpa kaqpas ñoqaqmi. Paykunapitaqmi hatunchasqa karqani.
- ¹¹Manañan kay pachapiñachu kashani, paykunan ichaqa, kay pachapiraq kashanku. Ñoqaqa qanmanmi hamushani. Ch'uya Yayay, imaynan ñoqanchis kanchis, chay hina ch'ullalla kanankupaq, qowasqaykikunata sutiykiipi waqaychaykuy.
- ¹²Ñoqa paykunawan kay pachapi kashaspayqa, sutiyki pin paykunataqa waqaychasharqani. Qowasqaykikunataqa waqaycharqanin. Hinan manapuni mayqellanpas chinkarqankuchu. Aswanpas Qelqaq hunt'akunanpaqmi, chinkay churilla chinkarqan.
- ¹³Kunanmi ichaqa, qanman hamushani. Ancha kusikuyniy paykuna kikinkupi hunt'asqa kananpaqmi, chaytaqa kay pachapi rimani.

- 14 Ñoqaqa simiykitan paykunaman qorqani. Ichaqa imaynan ñoqapas mana kay pachamantachu kani, chay hinallataqmi paykunapas mana kay pachaqañachu kanku. Chayraykun kay pachapi runakunaqa paykunata cheqnikurqanku.
- 15 Manan kay pachamanta paykunata qechupunaykipaqchu mañakuyki. Aswanpas mana allin kaqmanta waqaychaykunaykipaqmi mañakuyki.
- 16 Imaynan ñoqapas mana kay pachamantachu kani, chay hinallataqmi paykunapas, mana kay pachaqañachu kanku.
- 17 Paykunataqa cheqaq kaqpi ch'uyanchaykuy. Simiykiqa cheqaqpunin.
- 18 Imaynan qan kay pachaman kachamuwarqanki, chay hinallataqmi ñoqapas paykunata kay pachaman kacharqani.
- 19 Paykunapas cheqaq kaqpi Diospaq t'aqasqa kanankupaqmi, paykunarayku ñoqa kikiytapas Diospaq t'aqakuni.
- 20 Ichaqa manan paykunallapaqchu mañakuyki. Aswanpas paykunaq rimarisqankuq chawpinta chayraq ñoqapi iñikapuqkunapaqwanmi mañakuyki.
- 21 Yayay, llapallanku ch'ullalla kanankupaqmi mañakuyki. Imaynan qanpas ñoqapi, hinallataq ñoqapas qanpi ch'ullalla kanchis, chay hinallataqmi paykunapas ñoqanchispi ch'ullalla kanankupaq mañakuyki. Chay hinapin, kay pacha runakunaqa qanpa kachamuwasqaykita kreenqaku.
- 22 Imaynan ñoqanchispas ch'ullallapuni kanchis, chay hina ch'ullallapuni kanankupaqmi, ñoqaqa hatun k'anchariy qowasqaykita paykunaman qorqani.
- 23 Chayllaraq ñoqapi iñikapuqkunata k'apakta hukllachanaykipaqmi, ñoqaqa yachachisqaykunapi kashani, qantaq ñoqapi kashanki. Kay pacha runakunaman kachamuwasqaykita yachanankupaq, hinallataq imaynatachus munakuwarqanki, chay hinata paykunatapas munakusqaykita yachanankupaqmi, ñoqaqa yachachisqaykunapi kashani, qantaq ñoqapi kashanki.
- 24 Yayay, manaraq kay pachapas kamasqa kashaqtinmi munakuwarqanki. Chaymi qowasqayki k'anchariyniyta rikunankupaq, maypichus ñoqa kashani, chayllapitaq qowasqaykikunapas ñoqawan kуска kanankutaqa munani.
- 25 Chanin Yayay, kay pacha runakunaqa manan reqsirqasunkichu, ñoqan ichaqa reqsirqayki. Yachachisqaykunapas kachamuwasqaykitaqa yachallarqankutaqmi.
- 26 Munakuwasqayki munakuy paykunapi kananpaq, hinallataq ñoqapas paykunapi kanaypaqmi sutiykitaqa paykunaman sut'incharqani. Chaymantapas sutiykitaqa sut'inchasaqraqmi kanpas, nispa.

Juan 18

- ¹ Chay imaymanakunata nispantaqmi, Jesusqa, yachachisqankunapiwan Kedrón ch'aki mayuq wak lardonman lloqsirqa. Hinan payqa, yachachisqankunapiwan, chaypi kashaq wertaman haykurqa.
- ² Askha kutitan Jesusqa, yachachisqankunawan chay huñukunanku cheqaspi huñukullaqpuni. Chaymi, pichus hap'ichiqnin Judasqa, chay cheqasta rikurqa.
- ³ Hinaqtinmi Judasqa, tropantin soldadokunawan, umalliq saserdotekunaq, hinallataq fariseokunaq guardiankunawan ima rirqa. Paykunaqa, k'anchanakunata, lamparakunatawan, maqanakunatawan ima aparikuspankun rirqanku.
- ⁴ Jesustaqmi ichaqa, tukuy chay imaymanakuna payta pasananta yacharqanña. Chaymi, ñawpaqman lloqsimuspa, paykunata nirqa: —¿Pitan maskhashankichis? nispa.
- ⁵ Paykunataq Jesusman kutichirqanku: —Nazaretmanta Jesustan maskhashayku, nispanku. Hinan Jesusqa paykunata nirqa: —Ñoqan kani, nispa. Pichus hap'ichiq Judaspas, paykunawanmi kasharqa.
- ⁶ Paykunata Jesusqa: 'Ñoqan kani,' nispa niqtintaqmi, qhepanpanmanta kutispanku, pampaman wikapakurqanku.
- ⁷ Wakmantan paykunata tapullarqantaq: —¿Pitan maskhashankichis? nispa. Paykunataq nirqanku: —Nazaretmanta Jesustan maskhashayku, nispanku.
- ⁸ Hinan Jesusqa paykunaman kutichirqa: —Nirqaykichisñan: 'Ñoqan kani,' nispay. Ñoqatachus maskhashawankichis chayqa, paykunaqa hinalla ripuchunku, nispa.
- ⁹ Payqa nirqa: 'Qowasqaykikunamantaqa, manan mayqenninkutapas chinkachinichu,' nispa. Chay nisqa simikuna hunt'akunanpaqmi, chaytaqa nirqa.
- ¹⁰ Simón Pedroqa, espadayoqmi kasharqa. Hinaqtinmi payqa, espadanta horqospan, hatun umalliq saserdoteq kamachinta k'irirqa. Hinan paña ninrinta qhorururqa. Chay kamachitaq Malko sutiyoq karqa.
- ¹¹ Hinaqtinmi Jesusqa, Pedrota nirqa: —Espadaykita waqaychananman winapuy. ¿Ñoqqa manachu Yayaypa kopa qowasqantaqa, uyanaypuni kashan? nispa.
- ¹² Hinaqtinmi tropantin soldadokuna, tribunopiwan, judío runakunaq guardiankunapiwan, Jesusta hap'ispa t'eqerqanku.
- ¹³ Chay watapiqa, Kaifasmi hatun umalliq saserdoteqa kasharqa. Anasqa, Kaifaspa suegronmi karqa. Chaymi payman Jesustaqa ñawpaqta aparqanku.

- 14** Kaifasmi, judío runakunata yuyaychaspa nisqa karqan: —Llaqtarayku, huk runallaq wañuyninqa allinmi, nispan.
- 15** Simón Pedro, hinallataq huknin yachachisqamasinpiwanmi Jesusta qatikurqanku. Chay yachachisqaqa, hatun umalliq saserdoteq reqsisqanmi karqan. Hinan chay yachachisqaqa, hatun umalliq saserdoteq pationman Jesuswan haykurqan.
- 16** Pedrotaqmi ichaqa, punku hwallapi qhepakurqan. Hinan chay hatun umalliq saserdoteq reqsisqan yachachisqaqa lloqsirqan. Lloqsispantaq, punku kichaq sipasta balikuspan, Pedrota ukhuman pusaykurqan.
- 17** Hinaqtinmi chay punku kichaq kamachi sipasqa Pedrota nirqan: —¿Manachu qanpas chay runaq yachachisqan kashanki? nispa. Pedrotaq nirqan: —Manan ñoqaqa yachachisqanchu kani, nispa.
- 18** Kamachikunaqa, hinallataq guardiakunapas chaypin sayasharqanku. Chirishasqanraykutaqmi, ninata hap'ichispa q'oñikusharqanku. Hinan Pedropas paykunawan chaypi sayaspa q'oñikushallarqantaq.
- 19** Hinan hatun umalliq saserdoteqa, yachachisqankunamanta, hinallataq yachachikuyninmantawan Jesusta tapurqan.
- 20** Jesustaq payman kutichirqan: —Ñoqaqa tukuy kay pacha runaman sut'itapunin rimarqani. Judío runakunaq huñukunanku wasipipas, hinallataq Dios yupaychana wasipipas yachachillarqanipunin. Maypichus llapa judío runakuna huñukullaqkupuni, chaypin yachachirqani. Manataqmi imatapas pakallapiqa rimarqanichu.
- 21** ¿Imanaqtintaq ñoqatari tapuwanki? Pikunachus rimaykusqayta uyarirqanku, paykunatayá tapumuy. Qhawariy, ñoqaq nisqayta paykunaqa yachankun, nispa.
- 22** Chayta Jesús niqtintaqmi, chaypi kashaq guardiakunaq hukninqa payta ch'aqlarqan. Nirqantaq: —¿Chay hinatachu hatun umalliq saserdoteman kutichinki? nispa.
- 23** Jesustaq payman kutichirqan: —Sichus mana allinta rimarqani chayqa, chay mana allin rimasqayta sut'inchay. Ichaqa sichus allinta rimarqani chayri, ¿imanaqtintaq maqawanki? nispa.
- 24** Hinaqtinmi Anasqa, Jesusta t'equesqata hatun umalliq saserdote Kaifasman apachirqan.
- 25** Pedroqa, chaypi sayaykuspanmi q'oñikusharqan. Hinan payta nirqanku: —¿Manachu qanqa yachachisqankunamanta huknin kashanki? nispanku. Paytaqmi mananchaspan nirqan: —Ñoqaqa manan yachachisqanchu kani, nispa.

- ²⁶ Hatun umalliq saserdoteq kamachinkunamanta hukninmi, Pedrotá nirqan: —¿Manachu ñoqaqa wertapi paywan kuskata rikusharqayki? nispa. Chay kamachiqa, pitachus ninrinta Pedro qhorururqan, paypa familianmi karqan.
- ²⁷ Pedrotaqmi wakmanta manancharqan. Hinan chayllaman galloqa waqamurqan.
- ²⁸ Chay hinaqa, Jesustan Kaifaspa wasinmanta pretorioman aparqanku. Pacha illarimuymi karqan. Ichaqa mana qhellichasqa kanankupaqtami paykunaqa pretorioman mana haykurqankuchu. Chay hinapin paykunaqa, Paskua mikhunata mikhuyta atirqanku.
- ²⁹ Hinaqtinmi Pilatoqa, paykunaman lloqsimuspa, nirqan: —¿Kay runaq kontranpiri, ima huchachaytataq apamushankichis? nispa.
- ³⁰ Kutichispankutaqmi, payta nirqanku: —Sichus kay runa allin ruwaq kanman karqan chayqa, manachá qanmanchu hap'ichiykikuman karqan, nispanku.
- ³¹ Hinaqtinmi Pilatoqa paykunata nirqan: —Qankuna hap'iyichis, hinaspa kamachikuyniykichisman hina chaninchayichis, nispa. Judío runakunataq payta nirqanku: —Ñoqaykuqa, manan pitapas wañuchiyta atiykumanchu, nispanku.
- ³² Jesuspa nisqan simikuna hunt'akunanpaqmi, chay hinaqa karqan. Imayna wañuypichus wañunan karqan, chayta sut'inchananpaqtami chaytaqa nisqa karqan.
- ³³ Hinaqtinmi Pilatoqa, wakmanta pretorioman haykurqan. Jesusta waqyaspantaqmi, payta nirqan: —¿Qanchu judío runakunaq Reynin kanki? nispa.
- ³⁴ Jesustaqmi payman kutichirqan: —¿Qanri kkillaykimantachu chayta tapushawanki, ichari hukkunachu ñoqamanta chayta nirqasunkiku? nispa.
- ³⁵ Pilatotaq Jesusman kutichirqan: —¿Ñoqari judío runachu kani? Kikin suyuyki, hinallataq umalliq saserdotekunapunin ñoqamanqa qanta hap'ichiwaraqanku. ¿Imatapunitaq ruwarqankiri? nispa.
- ³⁶ Jesustaq kutichirqan: —Qhapaq suyuyqa manan kay pachamantachu. Sichus qhapaq suyuy kay pachamanta kanman chayqa, judío runakunaman mana hap'ichisqa kanaypaqmi, kamachiykuna maqanakunkuman karqan. Kunantaqmi ichaqa, qhapaq suyuyqa mana kaymantachu, nispa.
- ³⁷ Hinaqtinmi Pilatoqa Jesusta nirqan: —Chay hinaqa, ¿reychu kanki? nispa. Jesustaq kutichispan nirqan: —Rey kasqayta nispaykiqa, cheqaqtan ninki. Chaypaqmi ñoqaqa naserqani, hinallataq chaypaqmi kay pachamanpas hamurqani. Cheqaq kaqta sut'inchanaypaqmi hamurqani. Pikunachus cheqaq kaqmanta kaqkunaqa, kunkaytan uyarinku, nispa.

³⁸ Pilatotaqmi Jesusta nirqan: —¿Imataq cheqaq kaqri? nispa. Chayta nispantaq Pilatoqa, wakmanta judío runakunaman lloqsispan, paykunata nirqan: —Manan ñoqaqa ima mana allin ruwasqantapas paypiqa tarinichu.

³⁹ Qankunan ichaqa, huk presota kacharipunaypaq sapa Paskua fiestapi mañakuwaytapuni yachankichis. Chay hinaqa, ¿judío runakunaq Reynintachu kacharipunayta munankichis? nispa.

⁴⁰ Hinaqtinmi wakmanta llapanku qaparirqanku. Nirqankutaq: —¡Amapuni paytaqa, aswanpas Barrabasta kacharipuwayku! nispanku. Barrabastaqmi q'aru suwa karqan.

Juan 19

¹ Hinaqtinmi Pilatoqa, Jesusta hap'ispa hasut'ichirqan.

² Hinan soldadokunaqa, kiskakunamanta pilluta simp'aspanku, Jesuspa umanman churarqanku. Sani-puka p'achawantaq p'achachirqanku.

³ Hinan payta nirqanku: —¡Judío runakunaq Reyninku kawsachun! nispanku. Hinan ch'aqlarqanku.

⁴ Hinaqtinmi Pilatoqa, wakmanta lloqsimuspan, judío runakunata nirqan: —Qhawariychis, paypiqa manapuni ima mana allin ruwasqantapas tarisqayta yachanaykichispaqmi, hawaman apamushaykichis, nispa.

⁵ Hinan Jesusqa kiskamanta pilluwan, hinallataq sani-puka p'achawan churaykusqa lloqsimurqan. Pilatotaq judío runakunata nirqan: —¡Kayqá chay runa! nispa.

⁶ Umalliq saserdotekuna, guardiakuna, iman payta rikuruspanku hina qaparirqanku. Nirqankutaq: —¡Chakatay! ¡Chakatay! nispanku. Pilatotaq paykunata nirqan: —Ñoqaqa manapunin ima mana allin ruwasqantapas paypiqa tarinichu. Chayrayku qankuna apaspaykichis, chakatamuychis, nispa.

⁷ Judío runakunataq payman kutichirqanku: —Ñoqaykuq kamachikuyniykuqa kapuwankun. Hinaqa, pay kikinmi nirqan: 'Diospa Churinmi kani,' nispa. Chaymi, kamachikuyniykuq nisqanman hinaqa, wañunanpuni, nispanku.

⁸ Chay simikunata uyarispantaqmi, Pilatoqa aswantaraq mancharikurqan.

⁹ Wakmanta pretorioman haykuspantaq, Jesusta tapurqan: —¿Maymantataq qanri kanki? nispa. Jesustaq ichaqa, mana imatapas payman kutichirqanchu.

¹⁰ Hinan Pilatoqa Jesusta nirqan: —¿Manachu imaniwankipas? ¿Ñoqaqa chakatachinaypaqpas, otaq kacharichinaypaqpas kamachikuyniyok kasqayta, manachu yachanki? nispa.

¹¹ Jesustaq kutichispa nirqan: —Manachus hanaqmanta qosqa kasunkiman karqan chayqa, manan ñoqa kontra ima kamachikuyniyokpaschu kawaq

karqan. Chayraykun, qanman hap'ichiwaqniyqa aswan huchayoq kashan, nispa.

12 Chay ratumantapachan, Pilatoqa Jesusta kacharipuyta munasharqan. Judío runakunataqmi ichaqa, qaparirqanku. Nirqankutaq: —Sichus payta kacharinki chayqa, manan rey Cesarpa amigonchu kanki. Pikunachus 'reymi kani,' nispa niqkunaqa, Cesarpa kontranpin kashanku. nispanku.

13 Chay simikunata uyarispantaqmi, Pilatoqa, Jesusta hawaman pusarqan. Hinan chaninchanan tiyananpi tiyaykurqan. Chay cheqasqa 'Rumiwan mast'asqa', nispa sutichasqan karqan. Hebreo simipitaq 'Gabata' nispa sutichasqa karqan.

14 Paskua p'unchaypaq wakichikuy p'unchaymi karqan. Hinallataq yaqa soqta orasmi karqan. Hinaqtinmi Pilatoqa, judío runakunata nirqan: —Reyniykichista qhawariychis, nispa.

15 Paykunataqmi ichaqa qaparirqanku: —¡Lloqsichun! ¡Lloqsichun! ¡Chakatay! nispanku. Pilatotaq paykunata nirqan: —¿Reyniykichistachu chakatasaq? nispa. Umalliq saserdotekunataq kutichirqanku: —¡Cesarmanta wak reyniykuqa, manan kapuwankuchu! nispanku.

16 Chay hina kaqtinmi, Pilatoqa chakatanankupaq soldadokunaman hap'ichirqan. Hinan Jesusta hap'ispa aparqanku.

17 Jesustaqmi krusninta q'epiyukuspa, 'Uman tullu' nispa sutichasqa cheqasman lloqsirqan. Hebreo simipitaq, 'Gólgota' nispa sutichasqa karqan.

18 Chaypin Jesustaq chakatarqanku. Hinan paywan kuskata iskay runatawan, hukta paña ladonpi, huktataq lloq'e ladonpi chakatarqanku. Jesustaq paykunaq chawpinkupi kasharqan.

19 Pilaton huk qelqata qelqarqan, hinaspa krus pataman churachirqan. Chaypitaqmi qelqasqa karqan: NAZARETMANTA JESÚS, JUDÍO RUNAKUNAQ REYNIN, nispa.

20 Maypichus Jesusta chakatarqanku, chay cheqasqa llaqta qayllapin kasharqan. Hinallataq, chay qelqataqa hebreo rimaypi, griego rimaypi, latín rimaypi iman qelqarqanku. Chaykunaraykun chay qelqataqa askha judío runakuna ñawincharqanku.

21 Judío runakunaq umalliq saserdotenkunataqmi, Pilatota nirqanku: —Ama qelqaychu: 'Judío runakunaq Reynin,' nispaqa. Aswanpas: 'Payqa nirqanmi: "Judío runakunaq Reyninmi kani," nispan,' chayta qelqayqa, nispanku.

22 Pilatotaq kutichirqan: —Qelqasqaytaqa, qelqaniñan, nispa.

23 Soldadokunataqmi, Jesusta chakataspankuña, paypa p'achankunata hap'ispa, sapankapaq tawaman t'aqarqanku. Ukhu p'achantapas

hap'irqankun. Chay ukhu p'achantaqmi ichaqa, mana sirayniyoq karqan. Chay p'achantaqa wichaymanta uraymanmi hunt'asqata awasqaku karqan.

²⁴ Chaymi hukkunahukunawan ninakurqanku: —Ama llik'isunchu. Aswanpas mayqenninchispaqpas chay p'acha kananpaq sortiasunchis, nispa. Chayqa, Qelqaq hunt'akunanpaqmi karqan. Qelqaqa ninmi: 'Paykunapurapin p'achaykunata rakinakurqanku, hinallataqmi p'achaykunapaqpas sortiarqanku,' nispa. (Sal. 22:18) Chay hinatataqmi, soldadokunaqa ruwarqanku.

²⁵ Jesuspa krusnin qayllapitaqmi, mamitanpas, mamitanpa ñañaņas, Kleofaspa esposan Mariapas, Magdala llaqtayoq Mariapas sayasharqanku.

²⁶ Hinan Jesusqa, mamitanta, hinallataq munakusqan yachachisqantapas chaypi sayashaqta rikurqan. Hinaqtinmi mamitanta nirqan: —Warmi, wawaykita qhawarinki, nispa.

²⁷ Chaymantataq yachachisqanta nirqan: —Mamitaykita qhawarinki, nispa. Chay oramantapachan, yachachisqaqa wasinpi payta chaskirqan.

²⁸ Chay qhepatataqmi Jesusqa, tukuypas tukusqaña kasqanta yachaspa, Qelqaq hunt'akunanpaq nirqan: —Ch'akishawanmi, nispa.

²⁹ Chaypin huk tumincha hunt'a binagreyoq kasharqan. Hinaqtinmi soldadokunaqa, huk esponhata chay binagreman challpurqanku. Chaytataqmi, huk isopoman wataspa, siminman asuykachirqanku.

³⁰ Jesustaq binagreta chaskispan nirqan: —¡Ñan tukusqaña! nispa. Umanta k'umuykuspataq espiritunta hap'ichirqan.

³¹ Hatun sábado p'unchaypaq wakichikuy p'unchaymi karqan. Chayraykun judío runakunaqa, sábado p'unchaypi ayakuna kruspi qhepanankuta mana munarqankuchu. Chaymi, moqonkuta p'akinankupaq, hinaspataq ayankuta apaqapunankupaq Pilatota balikurqanku.

³² Chaymantataqmi soldadokunaqa rispanku, ñawpaq kaqpatapas, huk kaqpatapas paywan chakatasqa kaqkunaq moqonkunata p'akimurqanku.

³³ Jesusman chayaspankutaqmi ichaqa, wañusqaña kasqanta rikuspanku, manaña moqonkunata p'akirqankuñachu.

³⁴ Soldadokunamanta huknintaqmi ichaqa, lansanwan Jesuspa waqtanninta t'urpurqan. Hinan kasqan ratupacha, yawarpiwan, unupiwan lloqsimurqan.

³⁵ Pichus rikuqmi, willakurqan. Chay willakuynintaqmi cheqaqpuni. Qankunapas kreenaykichispaqmi payqa cheqaq nisqanta yachan.

³⁶ Qelqaq hunt'akunanpaqmi, chay imaymanakunaqa chay hina karqan. Qelqaqa ninmi: 'Manan mayqen tullunkunapas p'akisqachu kanqa, nispa. (Éxo. 12:46; Num. 9:12; Sal. 34:20)

³⁷ Huk kaq Qelqapas nillantaqmi: 'T'urpusqanku runatan qhawanqaku,' nispa. (Zak. 12:10)

³⁸ Chaykuna qhepatataqmi, Arimatea llaqtamanta Joseqa, Jesuspa kuerponta apaqanpunanpaq Pilatota balikurqan. Pilatotaqmi uyakullarqan. Hinan rispan, Jesuspa kuerponta apakapurqan. Joseqa, judío runakunata manchakusqanraykun, pakallapi Jesuspa yachachisqan karqan.

³⁹ Ñawpaqta Jesusman tutalla riq Nikodemopas, pachak librata hina mirratawan, aloetawan chhaqrusqata aparikuspan rillarqantaq.

⁴⁰ Jesuspa kuerponta hap'ispankutaq, q'apashaq hawinakunawan hawispanku, linomanta telakunawan k'uyurqanku. Chaytaqa, judío runakunaq p'ampanakuyninkuman hinan ruwarqanku.

⁴¹ Chakatasqanku cheqaspin, huk werta kasharqan. Chay wertapin huk mosoq aya p'ampana t'oqo kasharqan. Chaypiqa, manan pitapas churasqakuraqchu karqan.

⁴² Judío runakunaq Paskua p'unchaypaq wakichikunanku p'unchay kasqanrayku, hinallataq chay aya p'ampana t'oqoqa qayllallapi kasqanraykupiwanmi, chayman Jesustaqa churarqanku.

Juan 20

¹ Semana qallariy p'unchaymi, ancha tutallamanta, sasphillaraq kashaqtin, Magdala llaqtayoq Mariaqa aya p'ampana t'oqota rirqan. Hinan aya p'ampana t'oqoq punkunmanta rumita achhurichisqata rikurqan.

² Hinaqtinmi phawaylla Simón Pedromanwan, pitachus Jesusqa munakurqan, chay wak yachachisqanmanwan rirqan. Hinan paykunata nirqan: —Aya p'ampana t'oqomantan Señorta horqorusqaku. Ichaqa maymanchus churasqankuta manataqmi yachaykuchu, nispa.

³ Hinaqtinmi, Pedropas, Jesuspa chay huknin yachachisqanpas lloqsispanku, aya p'ampana t'oqoman rirqanku.

⁴ Iskayninkutaqmi, kуска phawarqanku. Ichaqa huknin yachachisqataq, Pedromanta aswan usqhayta phawaspan, ñawpaqta aya p'ampana t'oqoman chayarqan.

⁵ Qhawaykunanpaq k'umuykuspantaqmi, chaypi kashaq linomanta p'achakunallataña rikurqan. Ichaqa manataqmi haykurqanchu.

⁶ Hinaqtinmi Simón Pedropas, qhepanta chayallarqantaq. Chayaspantaqmi, aya p'ampana t'oqoman haykurqan. Hinan chaypi kashaq linomanta p'achakunallataña rikurqan.

- ⁷ Hinallataq Jesuspa umanpi churasqa pañotapas rikurqan. Ichaqa manataqmi linomanta p'achakunawan kuskatachu, aswanpas wakpi k'uyuykusqatan rikurqan.
- ⁸ Hinaqtiinmi, ñawpaqta aya p'ampana t'oqoman chayaq wak yachachisqapas haykullarqantaq. Hinan payqa chaykunata rikuspa, kreerqan.
- ⁹ Qelqaca nirqanmi: 'Wañusqakunamanta Cristoq kawsarimpunanqa nesesariopunin,' nispa. Chaywanpas, chay Qelqataqa manan entiendisqakuraqchu karqan.
- ¹⁰ Hinaqtiinmi yachachisqakunaqa, maypichus kasqankuman wakmanta kutipurqanku.
- ¹¹ Magdala Ilaqtayoq Marían ichaqa, aya p'ampana t'oqo qayllapi waqasharqan. Hina waqan-waqantaqmi aya p'ampana t'oqota qhawaykunanaq k'umuykurqan.
- ¹² Hinan yuraq p'achayoq iskay agelkunata chaypi tiyashaqta rikurqan. Maymanchus Jesuspa ayanta churasqaku karqan, chaypin hukninta sawnapi, huk kaqtataq hayt'anapi kashaqta rikurqan.
- ¹³ Angelkunataqmi payta nirqanku: —Warmi, ¿imanaqtiinmi waqashanki? nispanku. Mariataq paykunata nirqan: —Señorniytan aparapusqaku, manataqmi maymanchus churasqankuta yachanichu. Chaymi waqashani, nispa.
- ¹⁴ Chayta nispantaq, qhepaman kutirirqan. Hinan Jesusta sayashaqta rikurqan. Ichaqa manataqmi Jesús kasqanta kuentata qokurqanchu.
- ¹⁵ Jesustaq payta nirqan: —Warmi, ¿imanaqtintaq waqashankiri? ¿Pitaraq maskhashankiri? nispa. Mariataq, wertapi llank'aq runa kananpaq yuyaykuspan, payta nirqan: —Wiraqocha, sichus qan aparqanki chayqa, maymanmi churamurqanki, chayta niway, hinaspa apakampusaq, nispa.
- ¹⁶ Jesustaq payta nirqan: —¡María! nispa. Kutirispantaq, Mariaqa payta nirqan: —¡Raboní! nispa. Chayqa, 'Yachachiqniy' ninantan nin.
- ¹⁷ Jesustaq payta nirqan: —Manaraqmi Yayayman wichanichu. Chayrayku amaraq llamiykuwaychu. Ichaqa wawqe-panaykunaman riy, hinaspa paykunaman willamuy: 'Jesusmi nin: "Ñoqaqa Yayayman hinallataq Yayaykichisman, Diosniyman hinallataq Diosniykichismanmi wichasaq," ' nispan, nispayki, nispa.
- ¹⁸ Magdala Ilaqtayoq Mariataq, yachachisqakunaman mosoq willakuyta willaq rirqan. Nirqantaq: —¡Señortan rikuramuni! nispa. Hinallataq Jesuspa chay imaymanakuna nisqantapas paykunaman willallarqantaq.
- ¹⁹ Chay semana qallariy p'unchaymi tutayaykusharqanña. Yachachisqankunataq, judío runakunata manchakusqankurayku,

huñukunanku cheqaspi punkuta wisq'arukuspa kasharqanku. Jesustaqmi ichaqa, haykuspan chawpinkupi sayaykurqan. Hinan paykunata nirqan: — ¡Thak kay qankunawan kachun! nispa.

20 Chayta nispantaqmi, makinkunata hinallataq waqtannintawan yachachisqankunaman qhawachikurqan. Hinan paykunaqa, Señorta rikuspanku, anchatapuni kusikurqanku.

21 Hinaqtinmi Jesusqa wakmanta paykunata nirqan: — ¡Thak kay qankunawan kachun! Imaynan Yayaypas kachamuwarqan, chay hinallatataqmi ñoqapas qankunata kachaykichis, nispa.

22 Chayta nispantaqmi, paykunata phukuykuspa nirqan: — Santo Espirituta chaskiychis.

23 Pikunatachus qankuna huchankuta pampachankichis chayqa, pampachasqañan kanku. Pikunatachus mana pampachankichischu chaytaqmi ichaqa, mana pampachasqachu kanku, nispa.

24 Dídimo nispa sutichasqa Tomastaqmi ichaqa, Jesús hamuqtin mana paykunawanchu kasharqan. Payqa, chunka iskayniyoq yachachisqankunamanta hukninmi karqan.

25 Hinan wakin yachachisqakunaqa Tomasta nirqanku: — ¡Señortan rikuruyku! nispanku. Tomastaq ichaqa paykunata nirqan: — Sichus makinkunapi klabokunaq haykusqanta mana rikusaqchu chayqa, hinallataq manachus dedoyta klabokunaq haykusqanman winaykusaq chayqa, manallataqchus waqtanninmanpas makiyta winaykusaq chayqa, manapunin kreesaqchu, nispa.

26 Pusaq p'unchay qhepatataq, yachachisqankunaqa wakmanta wasi ukhupi kasharqanku. Tomaspas paykunawanmi kashallarqantaq. Punkutaña wisq'akamusqaku karqan chaypas, Jesusqa haykurqanpunin. Chawpinkupi sayaykuspantaq nirqan: — ¡Thak kay qankunawan kachun! nispa.

27 Hinamantaq Tomasta nirqan: — Dedoykita kayman churay, hinaspa makiykunata qhaway. Kayman makiykita churay hinaspa waqtanniyman winaykuy. Amataq mana kreeqqa kaychu, aswanpas kreeq kay, nispa.

28 Hinan Tomasqa kutichispan Jesusta nirqan: — ¡Señorniy, Diosniy! nispa.

29 Jesustaq payta nirqan: — Tomás, ¿rikuwasqaykiraykuchu kreenki? ¡Pikunachus mana rikuwaspalla kreeqkunaqa, kuisamiyoqmi kanku! nispa.

30 Cheqaqtapunin Jesusqa, yachachisqankunaq ñawpaqenkupi ancha askha wak señalkunatawanraq ruwarqan. Chaykunaqa, manan kay qelqapi qelqasqachu kashan.

³¹ Ichaqa Jesús Diospa Churin Cristo kasqanta iñinaykichispaqmi, kaykunaqa qelqasqa karqan. Iñispaykichis, sutinpi wiñay kawsayniyoq kanaykichispaqmi qelqasqa karqan.

Juan 21

¹ Chay imaymanakuna qhepatataq, Jesusqa yachachisqankunaman Tiberias qochapi wakmanta rikhurirqan.

² Kay hinatataqmi rikhurirqan. Simón Pedro, Dídimon nispa sutichasqa Tomás, Galilea probinsiapi kashaq Kaná Ilaqtamanta Natanael, Zebedeoq iskay churinkuna, hinallataq iskay wak yachachisqankunapiwanmi kuska kasharqanku.

³ Simón Pedron paykunata nirqan: —Challwaqmi rishani, nispa. Paykunataq Pedrota nirqanku: —Ñoqaykupas qanwan risaqku, nispanku. Kasqan ratupacha lloqsispankutaqmi, barkaman haykurqanku. Hinan chay tutapiqa, mana ima challwatapas challwarqankuchu.

⁴ Pacha illariramushaqtintaqmi, Jesusqa qocha kantupi rikhurirqan. Yachachisqankunataqmi ichaqa, Jesús kasqanta mana kuentata qokurqankuchu.

⁵ Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Wawallaykuna, ¿Imallapas mikhunaykichispaq kashanchu? nispa. Paykunataq kutichirqanku: —Manan, nispanku.

⁶ Jesustaq paykunata nirqan: —Barkaqa paña ladonman challwana llikata wikch'uykuychis, hinaspan tarinkichis, nispa. Wikch'uykurqankun, hinan askha challwakunaqa kasqanrayku, mana llikata aysaytapas atisharqankuraqchu.

⁷ Chay hinaqa, mayqen yachachisqantachus Jesusqa munakurqan, chay yachachisqanmi Pedrota nirqan: —¡Señormi! nispa. Simón Pedroqa Señor kasqanta uyarispanmi, mana p'achayoq kasqanrayku p'achanwan churakurqan. Hinan qochaman wikch'uykukurqan.

⁸ Wakin yachachisqankunataqmi, challwana llikata challwakunayoqta chutaspanku, barkapi chayarqanku. Hallp'amantaqa manan sinchi karupiñachu, aswanpas iskay pachak maki khukuchupi hinallañan kasharqanku.

⁹ Barkamanta hallp'aman uraykuspankutaq, nina sansa patapi huk challwatawan, t'antatawan rikurqanku.

¹⁰ Hinan Jesusqa paykunata nirqan: —Kunan challwamusqaykichis challwakunata apamuychis, nispa.

¹¹ Hinaqtinmi Simón Pedroqa, barkaman wichaspan, challwana llikata pachak phisqa chunka kinsayoq hatun challwakunayoqta, hunt'ata pampaman

horqomurqan. Chay hina askhaña kaqtinpas, manan challwana llikaqa llik'ikurqanchu.

12 Jesustaq paykunata nirqan: —Hampuspa mikhuychis, nispa. Señor kasqantaqa yacharqankun. Chayraykun mana mayqen yachachisqanpas tapuyta atirqankuchu: ‘¿Qanri, pitaq kanki?’ nispankuqa.

13 Hinaqtinmi Jesusqa hamuspan, t'antata hap'ispa paykunaman qorqan. Chay hinallatataqmi challwatapas qollarqantaq.

14 Wañusqakunamanta kawsarimpusqan qhepata, Jesuspa kinsa kutinpi yachachisqankunaman rikhurisqanmi chayqa karqan.

15 Mikhusqanku qhepamantaqmi Jesusqa, Simón Pedrotta nirqan: —Jonaspa churin Simón, ¿paykunamanta aswantapunichu munakuwanki? nispa. Pedrottaq kutichispa nirqan: —Arí, Señor. Qanqa, qanpaq munakuyniy kasqantaqa yachankin, nispa. Jesustaq payta nirqan: —Korderoykunaman mikhuchiy, nispa.

16 Hinan Jesusqa iskay kutinpi Pedrotta nillarqantaq: —Jonaspa churin Simón, ¿munakuwankipunichu? nispa. Paytaq kutichirqan: —Arí, Señor. Qanqa, qanpaq munakuyniy kasqantaqa yachankin, nispa. Jesustaq payta nirqan: —Obedaykunata michiy, nispa.

17 Hinan Jesusqa, payta kinsa kutinpi nirqan: —Jonaspa churin Simón, ¿ñoqapaq munakuyniyki kanchu? nispa. Pedrottaqmi kinsa kutinpi: ‘¿Munakuyniyki kanchu?’ nispa nisqanwan anchata llakikurqan. Hinan Pedroqa Jesusta nirqan: —Señor, qanqa tukuy imaymanakunatan yachanki. Qanqa, qanpaq munakuyniy kasqantaqa yachankin, nispa. Jesustaq payta nirqan: —Obedaykunaman mikhuchiy.

18 Cheqaqta, cheqaqtan niyki: ‘Waynallaraq kashaspaykiqa, kikiykin p'achakurqanki. Hinan maymanchus munaq kanki chayman rirqanki. Machuyapuqtiykitaqmi ichaqa, makiykita hoqarinki, hinan huk p'achachisunki. Hinaspataqmi, maymanchus mana munanki chayman apasunki,’ nispay, nispa.

19 Imayna wañuywanchus Pedroqa Diosta hatunchanan karqan, chayta señalaspami chaytaqa nirqan. Chayta nispantaqmi, Jesusqa Pedrotta nirqan: —Qatikuway, nispa.

20 Pedroqa qhepaman kutirispami, Jesuspa munakusqan yachachisqanta paykuna qatikusqanta rikurqan. Payqa senashaqtinku, Jesusman k'iraykuspa tiyaykuqmi karqan. Hinan payqa Jesusta nisqa karqan: ‘Señor, ¿pitaq hap'ichisunkiri?’ nispa.

21 Pedrottaqmi payta rikuspan, Jesusta nirqan: —Señor, ¿imaynataq kay runamantari kanqa? nispa.

²² Jesustaq payta nirqan: —Sichus kutimunaykama paypa qhepananta ñoqa munayman chayri, ¿imataq qanmanri qokusunki? Qanqa qatikuway, nispa.

²³ Chay hinaqa, Jesuspa chay yachachisqan, mana wañunan rimaymi llapan wawqe-panakunapurapi ch'equerirqan. Jesustaqmi ichaqa, mana paypa mana wañunanmantachu rimasharqan. Aswanpas nishallarqanmi: 'Sichus kutimunaykama paypa qhepananta ñoqa munayman chayri, ¿imataq qanmanri qokusunki?' nispan.

²⁴ Chay yachachisqaqa ñoqan kani. Chay imaymanakunamanta willakuspay qelqaqqa, ñoqan kani. Willakusqay cheqaqpuni kasqantaqa yachanchismi.

²⁵ Jesusqa ancha askha imaymanakunatapas ruwallarqantaqmi. Sichus sapanka ch'ulla-ch'ullamanta qelqasqa kanman chayqa, yuyaykusqayman hinaqa, manachu hina kay pachaman chay librokuna kabinmanchu. Ahinapuni kachun.

Hechos

Hechos 1

- 1 Yaw Teófilo, ñawpaq kaq qelqa qelqasqaypin, Jesusqa tukuy imakunatachus ruwayta qallarirqa, hinallataq yachachirqa, chaykunamanta qelqarqani.
- 2 Payqa hanaqpi chaskisqa kanan p'unchaykaman chaykunata ruwarqa, hinallataq yachachirqa. Akllakusqa apostolkunaman Santo Espirituq chawpinta kamachikuykunata qosqa qhepamanmi chayqa karqa.
- 3 Apostolkunallamantaqmi ñak'arisqa qhepatapas, askha cheqaq sut'i pruebakunawan kawsashaq rikhurirqa. Tawa chunka p'unchaynintintaqmi paykunamanqa rikuchirqa. Hinan Diospa qhapaq suyunmanta paykunaman yachachirqa.
- 4 Paykunawan kusha kashaspantaq, Jerusalén llaqtamanta ama maymanpas ripunankupaq, aswanpas Yayaq promesan hunt'ananta suyakunankupaq kamachirqa. Nirqantaq: —Qankunaqa, chay promesamanta rimaqta uyariwarqankichismi.
- 5 Cheqaqtapunin Juanqa unupi bautisarqa. Qankunan ichaqa, pisi p'unchaykunallamanta Santo Espirituwan bautisasqa kankichis, nispa.
- 6 Hinaqtinmi, chaypi huñunasqa kashaqkunaqa, Jesusta tapurqanku: —Señor, ¿kay tiempopichu Israel suyupaq qhapaq suyuta wakmanta sayarichinki? nispanku.
- 7 Paytaqmi kutichispa nirqa: —Tiempokunapas, p'unchaykunapas Yayaq kikinpa kamachikuyniyoq kayninman hina churasqa kanku. Chayta yachayqa, manan qankunamanchu tupasunkichis.
- 8 Ichaqa, maypachachus Santo Espiritu qankunaman hamunqa, chaymi atiyta chaskinkichis. Hinan Jerusalén llaqtapi, Ilapan Judea probinsiapi, Samaria probinsiapi, hinallataq kay pachaq k'uchunkamaraq, ñoqamanta sut'inchaqkuna kankichis, nispa.
- 9 Chay imaymanakunata nisqa qhepatataq, paykuna rikushaqtinku, Jesusqa hoqarisqa karqa. Hinan ñawinkumanta pakaykuspa, huk phuyu payta chaskirqa.
- 10 Jesús ripushaqtinmi, yachachisqankunaqa hanaq pachata allintapuni qhawasharqanku. Hinan chayllaman, paykunaq kasqankupi yuraq p'achayoq iskay qharikuna rikhurirqanku.
- 11 Hinan iskaynin qharikunaqa, yachachisqakunata nirqanku: —Galilea probinsiamanta qharikuna, ¿imanaqtinmi hanaq pachata qhawaspas kashankichis? Qankunapuramanta hanaq pachaman hoqarisqa karqa chay kikin Jesusmi, wakmanta kutimunqa. Imaynatachus hanaq pachaman ripusqanta rikurqankichis, chay hinallataqmi kutimunqapas, nispanku.

- ¹² Hinaqtinmi, Olibos nisqa orqomanta Jerusalén Ilaqtaman kutimpurqanku. Chay orqoqa, Jerusalén Ilaqta qayllapin, huk sábado p'unchay puriyllapi tarikun.
- ¹³ Hinan yachachisqankunaqa, Pedropas, Jakobopas, Juanpas, Andrespas, Felipepas, Tomaspas, Bartolomepas, Mateopas, Alfeopas churin Jakobopas, Selote nisqa t'aqamanta Simonpas, Jakoboq wawqen Judaspas, Ilaqtaman haykuspanku, altos wasiman wicharqanku. Chaypitaqmi qorpachasqa kasharqanku.
- ¹⁴ Llapallankun paykunaqa, Diosman parlasallapuni, hinallataq mañakuspallapuni huk yuyaylla kasharqanku. Paykunawan kuskataqmi, warmikunapas, Jesuspa mamitan Mariapas, wawqenkunapas kasharqanku.
- ¹⁵ Chay p'unchaykunapitaqmi, yaqapas pachak iskay chunkan runakuna huñunakurqanku. Hinan Pedroqa, wawqekunaq chawpinkupi sayariykuspa rimarqan.
- ¹⁶ Nirqantaq: —Wawqellaykuna, Qelqakunaqa hunt'akunanpunin karqan. Chay Qelqakunapitaqmi, Santo Espirituqa, Davidpa siminpa chawpinta ñawpaqmantaña Jesusta hap'iqkunaq pusamuqninku Judasmanta rimarqan.
- ¹⁷ Judasqa, ñoqanchiswan kuska yupasqan karqan. Hinallataq ñoqanchispa llank'aqmasinchismi karqan.
- ¹⁸ Payqa, mana chanin ruwasqanmanta qolqe chaskisqanwanmi, huk chakrata rantirqan. Umanpanmanta urmayuspantaqmi, kuskanmanta phatarqan. Hinan tukuy ch'unchulninkunaraq wakwarqan.
- ¹⁹ Tukuy Jerusalén Ilaqtapi tiyaqkunataqmi, chaytaqa yacharqanku. Chay hina kaqtinmi, chay chakrataqa, rimayninkupi 'Akéldama' nispa sutiyaqanku. 'Akéldama' ninantaqa 'Yawar chakra' ninantan nin.
- ²⁰ Chay hinaqa, Salmos qelqapipas qelqasqan kashan: Tiyasqan cheqas purunman tukupuchun, Amataq pipas chaypi tiyaq kachunchu, nispa. (Sal. 69:25) Nillantaqmi: Huk runataq ruwanantapas ruwachun, nispan. (Sal. 109:8)
- ²¹ Chay hina kaqtinqa, ñoqanchis purapin Señor Jesusqa haykurqan, hinallataq lloqsirqan. Tukuy chay tiempokunapi ñoqanchiswan kuska kaqkunamanta huk akllasqa kachun.
- ²² Pikunachus Juanpa bautisasqanmantapacha qallarirqanku, hinaspataq ñoqanchis puramanta Jesús hoqaripusqa kaspas, hanaqpi chaskiykusqa kasqan p'unchaykama kaqkunamanta kachun. Jesuspa, kawsarimpusqanmanta ñoqanchiswan huk testigoqa kananpunin, nispa.
- ²³ Hinan iskay runakunata akllarqanku. Barsabás sutiyoq Joseta akllarqanku. Paymi Justo sutiwan sutichasqa karqan. Hinallataqmi Matiastapas akllallarqankutaq.

²⁴ Hinan Diosman parlaspanku nirqanku: —Señor, qanqa llapallaq sonqontan reqsinki. Kay iskayninkumanta mayqenninku akllasqaykita rikuchiwayku.

²⁵ Paymi kay llank'ayman haykunqa. Hinallataqmi apóstol hina llank'ananpaq haykunqa. Chay llank'anamantan Judasqa, kamachikuyta p'akispa, pay kikinpa ripunan cheqasman ripunanpaq chinkapurqan, nispa.

²⁶ Hinan paykunapaq sortiarqanku. Suertetaqmi Matiasman tuparqan. Hinan payqa, chunka hukniyoqnintin apostolkunawan yupasqa karqan.

Hechos 2

¹ Pentekostés p'unchay chayamuqtintaq, llapallanku huk nisqalla huñunasqa kasharqanku.

² Hinan qonqayllamanta huk kunununuy tutuka wayraq phukusqan hina, hanaq pachamanta hamurqan. Hinaqtinmi maypichus tiyashasqanku wasiman hunt'aykurqan.

³ Chay hina kaqtinmi, paykunapurapi, nina hina rakisqa nina laphsiykuna rikhurirqan. Hinan sapanka hukpa patanpi tiyaykurqan.

⁴ Llapankutaqmi, Santo Espirituwan hunt'aykusqa karqanku. Hinan rimanankupaq Espírituq qosqanman hina, wak rimaykunapi rimayta qallarirqanku.

⁵ Jerusalén llaqtapitaqmi, hanaq pachaq pachanpi tukuy suyukunamanta Dios manchakuq judío qharikuna tiyarqanku.

⁶ Chay kunununuy kunununuqtintaq, askha runakuna huñukurqanku. Hinan sapanka hukninku, paykuna kikinkuq rimasqanku rimaypi rimaqta uyarirqanku. Chaymi paykunaqa, yuyayninkupi muspharisqa kasharqanku.

⁷ Hinan yuyayninkupi utirayasqa, hinallataq muspharisqa kasharqanku. Hukkuna-hukkunawantaq ninakurqanku: —Qhawariychis. ¿Manachu kay rimaqkunaqa llapankupas Galilea probinsiamanta kanku?

⁸ ¿Imaynataq sapanka hukninchisri nasesqanchis rimayninchispi rimaqta uyarinchis?

⁹ Ñoqanchisqa, Parto suyumanta, Medo suyumanta, Elam suyumanta iman kanchis. Hinallataq Mesopotamia suyupi, Judea probinsiapi, Kapadosia probinsiapi, Ponto probinsiapi, hinallataq Asia probinsiapi tiyaqkunan kanchis.

¹⁰ Hinallataqmi Frigia probinsiapi, Panfilia probinsiapi, Egipto suyupi, hinallataq Sirene llaqtaq wak ladonkunapi, África suyupi kashaq Libia probinsiapi tiyaqkunan kanchis. Judío runakunapas, judío runakunaman t'ikrakuqkunapas Roma llaqtapi tiyaqkunan kanchis.

- 11 Kreta islamanta, hinallataq Arabia suyumantan kanchis. Diospa imaymana musphana ruway ruwasqankunataqmi, rimasqanchis rimaykunapi rimasqankuta uyarinchis, nispanku.
- 12 Llapankun yuyayninkupi mana kabesqa, hinallataq mana imanakuytapas atisharqankuchu. Hinaqtinmi hukkunahukkunawan ninakurqanku: — ¿Imaninantataq kayri nin? nispanku.
- 13 Wakintaq ichaqa, asipayaspa nirqanku: —Upi binollawanpas macharuqma kasqaku, nispanku.
- 14 Hinaqtinmi Pedroqa, chunka hukniyoq apostolkunapiwan sayarisan kunkayoqta paykunata nirqan: —Judea probinsiamanta qharikuna, hinallataq Jerusalén llaqtapi llapallan tiyaqkuna, kayta yachaychis, hinaspa rimasqayta uyariychis.
- 15 Kinsa kaq orasllaraqmi kashan. Chaymi, qankunaq yuyaykusqaykichisman hinapas, paykunaqa mana machasqachu kashanku.
- 16 Aswanmi Diospa rantinpi rimaq Joelqa chaymanta rimarqan.
- 17 Nirqantaq: 'Diosmi nin: "P'uchukay p'unchaykunapin tukuy runakunaman Espirituymanta hich'arimusaq. Hinan churiykichiskunapas, ususiykichiskunapas profetisanqaku. Waynaykichiskunataqmi, rikhuriykunata rikunqaku. Hinallataqmi yuyaqniykichiskunapas mosqhoykunata mosqhokunqaku.
- 18 Cheqaqtapunin, qhari kamachiykunamanpas, warmi kamachiykunamanpas haqay p'unchaykunapi Espirituymanta hich'ariyakamusaq. Hinaspataq profetisanqaku.
- 19 Wichay hanaq pachapin musphana ruwaykunata qosaq. Uray hallp'a pachapitaqmi seÑalkunata, yawarta, ninata, q'oshñi phuyukunata ima qosaq.
- 20 Manaraq hatun, hinallataq k'ancharishaq Señorpa p'unchaynin chayamushaqtinmi, intipas laqha-tutayaqman tukupunqa. Killapas yawarman tukupunqa.
- 21 Pikunachus Señorpa sutinta waqyakuqmi, qespichisqa kanqa," nispan,' nispa. (Joel 2:28-32)
- 22 Israel llaqtamanta qharikuna, kay simikunata uyariychis. Nazaret llaqtamanta Jesusqa, atiywan ruwaykunawan, musphana ruwaykunawan, seÑalkunawan ima qankunapurapi Diospa cheqaqchasqan runan karqan. Qankunaq yachasqaykichis hinapas, Diosqa paypa chawpintan chaykunata qankunapurapi ruwarqan.
- 23 Qankunaman qosqa Jesustan waqlisqa runakunaman hap'ichirqankichis. Hinan chakataspa wañuchirqankichis. Chaytataqmi Diosqa,

ñawpaqmantapacharaq unanchaspa yuyaycharqan, hinallataq ñawpaqmantapacharaq yacharqanpas.

²⁴ Wañuyupa atiyinipi Jesuspa qhepananqa mananpunin atikurqanchu. Chaymi Diosqa, wañuyumanta nanaykunata paskarasan, payta kawsarichimpurqan.

²⁵ Davidpas Jesusmantaqa nillantaqmi: 'Señortaqa ñawpaqeypipunin rikurqani. Mana imapas kuyurichiwana paqtaqmi, paña ladoypi kashan.

²⁶ Chay hina kaqtinmi, sonqoy kusikurqan. Hinallataq qalluyupas anchata kusikurqan. Aycha kuerpoypas aswantaraqmi suyakuypi samaykunqa.

²⁷ Manan almaytaqa Hadespichu saqenki. Nitaqmi Ch'uya kamachiykiq ismunantaqa munankichu.

²⁸ Kawsay ñankunataqa reqsichiwaraqankin. Kaypi kasqaykiwantaqmi kusikuywan hunt'aykuwanki,' nispa. (Sal. 16:8-11)

²⁹ Wawqellaykuna, kaytaqa cheqaqtan niykichis: 'Ñawpa taytanchis Davidqa wañukapurqanmi, hinan p'ampapurqanku. Aya p'ampana t'oqonpas ñoqanchiswanmi kay p'unchaykama kashan,' nispa.

³⁰ Davidqa Diospa rantinpi rimaqmi karqan. Diosqa, aychaman hina Davidpa mirayninmanta Cristota hatarichispa, kamachikuq tiyananpi tiyaykuchinanpaqmi prometirqan. Davidqa chayta yacharqanmi. Chaytaqa Diosmi humentowan huraspan prometisqa karqan.

³¹ Davidqa, ñawpaqmantañan rikushanmanpas hina, Cristoq kawsarimpunanmanta rimarqan: 'Almanqa manan Hadespichu saquesqa karqan. Nitaqmi aycha kuerponpas ismurqanchu,' nispan. (Sal. 16:10)

³² ¡Chay Jesustan Diosqa kawsarichimpurqan! ¡Chaymantataqmi llapallayku testigokuna kayku!

³³ Diostaqmi, Jesustaqa paña lardonman hoqarirqan. Hinan payqa, Yayaq prometisqan Santo Espirituta chaskirqan. Chayraykun kay rikusqaykichistapas, uyarisqaykichistapas Jesusqa t'akaykamun.

³⁴ Davidqa, manan hanaq pachaman wicharqanchu.

³⁵ Ichaqa, pay kikinmi nin: 'Señormi, Señorniyta nirqan: "Awqaykikunata chakiykiq pachanman churanaykama, paña ladoypi tiyaykuy," nispan', nispa. (Sal. 110:1)

³⁶ Chay kikin chakatasqaykichis Jesustan, Señor kananpaq, hinallataq Cristo kananpaq, Diosqa churarqan. Chaytayá cheqaqmantapuni llapan Israel Ilaqta miray runakuna yachachun, nispa.

³⁷ Chayta uyarispankutaqmi, sonqomantapuni llakikurqanku. Hinan Pedrota, wakin apostolkunatawan rimaykurqanku: —Wawqellaykuna, ¿imatataq ruwasaqkuri? nispanku.

³⁸ Pedrotaqmi paykunata nirqan: —Huchaykichiskuna pampachasqa kananpaq, yuyayman kutirikuychis. Hinaspa Jesucristoq sutinpi sapanka hukniykichis bautisakuychis. Hinan Santo Espirituq qokuyninta chaskinkichis.

³⁹ Qankunapaqwan, wawaykichiskunapaqwan, lliw karupi kashaqkunapaqwan, llapallan pikunatachus Señorinchis Diosqa waqyan, paykunapaqwanmi promesanqa kashan, nispa.

⁴⁰ Wak askha simikunawantaqmi, paykunaman willarqan, hinallataq kallpancharqan. Nirqantaq: —¡Kay waqlisqa miraymanta qespikuychis! nispan.

⁴¹ Chaymi, kusikuywan chay simita chaskikuqkunaqa, bautisasqa karqanku. Hinan chay p'unchay, yaqapas kinsa waranqa runakuna yapakurqanku.

⁴² Hinan apostolkunaq yachachikuynillanpipuni, hukuna-hukunawan huk sonqo kawsayllapipuni, t'antata phakmiyllapipuni, hinallataq Diosman parlayllapipuni kasharqanku.

⁴³ Apostolkunataqmi, askha musphana ruwaykunata, hinallataq señalkunata ruwarqanku. Hinan llapa runakunaqa mancharikurqanku.

⁴⁴ Llapan iñiqkunataqmi, kuskallapuni kasharqanku. Hinan tukuy imaymanankupas llapankuq nisqallapuni karqan.

⁴⁵ Hallp'ankutapas, kaqninkutapas bendespankun, sapankankuq pisichikusqankuman hina, llapaman rakirqanku.

⁴⁶ Sapa p'unchaymi paykunaqa, Dios yupaychana wasipi huk nisqalla kasharqanku. Sapankankuq wasinkupitaqmi t'antatapas phakmirqanku. Kusikuywan, hinallataq sumaq sonqo kaywanmi, mikhunatapas mikhurqanku.

⁴⁷ Diosta yupaychaspallapunin kasharqanku. Hinan llapa runakunaq allin rikusqan karqanku. Señoritaqmi, sapa p'unchay iñiq t'aqaman qespisqakunata yapasharqan.

Hechos 3

¹ Diosman parlana isqon kaq orastan, Pedroqa, Juanpiwan Dios yupaychana wasiman wicharqanku.

² Hinan huk such'u runaqa, 'Hermosa' nisqa Dios yupaychana wasi punkuman apamusqa karqan. Paytaqa, Dios yupaychana wasiman haykuqkunamanta limosnata mañakunanpaqmi, sapa p'unchay apamullaqkupuni. Payqa, nasesqanmantapacharaqmi such'u kasqa karqan.

- ³ Paymi, Pedrotawan, Juantawan Dios yupaychana wasiman haykushasqankuta rikurqan. Hinan limosnata qoykunankupaq balikurqan.
- ⁴ Hinaqtinmi Pedroqa, Juanpiwan kuska, such'u runata allinta qhawaykuspa nirqan: —Qhawarimuwayku, nispa.
- ⁵ Hinan chay such'u runaqa, paykunamanta imallatapas chaskiykuyta suyakusharqan. Chaymi paykunata allintapuni uyarirqan.
- ⁶ Pedrotaqmi ichaqa, payta nirqan: —Manan qolqeypas, nitaq qoriypas kapuwanchu. Ichaqa imachus kapuwan, chayllatan qoyki. Nazaret llaqtamanta Jesucristoq sutinpi, ¡sayariy, hinaspa puririy! nispa.
- ⁷ Paña makinmanta hap'iykuspataqmi sayarichirqan. Hinan kasqan ratupacha, chakinpas, hinallataq chaki moqochunkunapas takyapurqan.
- ⁸ Saltaspantaqmi sayarirurqan. Hinan puriyta qallarirqan. Hinallataq purispan, saltaspan, Diosta yupaychaspan ima, paykunawan Dios yupaychana wasiman haykurqan.
- ⁹ Llapa runakunataqmi, purishaqta, hinallataq Diosta yupaychashaqta, rikurqanku.
- ¹⁰ Hinan 'Hermosa' nisqa Dios yupaychana wasi punkupi tiyaspa, limosnata mañapakuq paypuni kasqanta reqsirurqanku. Chay imaymanakuna pasasqanwantaqmi, runakunaqa yuyayninkupi mana kabesqa, hinallataq ancha utirayasqa kasharqanku.
- ¹¹ Qhaliyachisqa such'u runataqmi, Pedromanwan, Juanmanwan qaqata hap'iparukurqan. Llapallan runakunataqmi, yuyayninkupi mana kabesqa kaspas, paykunaq kasqanku 'Salomonpa' nisqa portalman usqhaylla huñukamurqanku.
- ¹² Chayta rikuspantaqmi, Pedroqa llapa runakunaman kutichispa nirqan: —Israel llaqtamanta qharikuna, ¿imanaqtinmi chaymanta muspharisqa kashankichis? ¿Imanaqtinmi atiykiykuwanpas, otaq Dios sonqo kayniykuwanpas kay runata puririchiykuman karqan hinatari qhawaykuwankiku?
- ¹³ Abrahampa, Isaakpa, Jokobpa, hinallataq llapa taytanchiskunaq Diosninmi, Churin Jesusta hatuncharqan. Paytan qankunaqa hap'ichirqankichis. Hinallataq, Pilatoña kacharipuyta munashaqtinpas, paypa qayllanpi manancharqankichis.
- ¹⁴ Qankunataqmi ichaqa, Ch'uya, hinallataq Chanin Jesusta manancharqankichis. Runa wañuchi q runatataq kacharichisqa kapunasunkichispaq mañakurqankichis.

- 15 Hinan kawsay Qallarichiqa wañuchirqankichis. Paytan Diosqa, wañusqakunamanta kawsarichimpurqan. Chaymantataqmi ñoqaykuqa, testigokuna kayku.
- 16 Jesuspa sutinmi, kay rikusqaykichis, hinallataq reqsisqaykichis runata kallpanchan. Chayqa, paypa sutinpi iñiypa chawpintan karqan. Hinallataq Jesuspa chawpinta iñiyimi, llapaykichispa ñawpaqeykichispi hunt'asqa qhaliyayta kay runaman qorqan.
- 17 Kunantaq ichaqa wawqeykuna, qankunapas, hinallataq kamachikuqniykichispas, mana yachasqaykichisrayku chay ruwasqaykichista yachani.
- 18 Diosmi ichaqa, ñawpaqmantapacha llapa Diospa rantinpi rimaqkunaq siminkuq chawpinta, Criston ñak'arinanmanta willarqan. Willasqanman hinataqmi, hunt'arqan.
- 19 Chay hinaqa, huchaykichiskuna pichasqa kananpaq, hinallataq Señor Diospa qayllanmanta samariy p'unchaykuna hamunanpaq, yuyayman kutirikuychis, hinallataq yuyayniykichista t'ikraychis.
- 20 Señor Diostaq, ñawpaqmantapacha qankunapaq señalasqa Cristo Jesusta kachamunqa.
- 21 Paytan, tukuy imaymanakuna wakmanta sayarichinan p'unchaykunakama, hanaq pachaqa chaskinanpuni karqan. Ñawpa tiempokunamantapachataqmi, Diosqa chay imaymanakunamanta llapan ch'uuya Diospa rantinpi rimaqkunaq siminkuq chawpinta rimarqan.
- 22 Cheqaqtapunin Moisesqa ñawpa taytakunata nirqan: 'Señorninchis Diosmi, wawqeykichiskunapuramanta, ñoqata hina, huk Diospa rantinpi rimaqta sayarichipusunkichis. Paypa tukuy imaymanakuna rimaykusqasunkichistan uyarinkichis.
- 23 Pipas chay Diospa rantinpi rimaqta mana uyariqqa, Israel llaqtamantan wikch'usqa kapunqa,' nispa. (Deut. 18:15, 19)
- 24 Hinaqa, llapa Diospa rantinpi rimaqkunapas, Samuelmanta ñawpaqman willaqkunaqa, chay p'unchaykunamantapas willarqankupunin.
- 25 Qankunaqa, Diospa rantinpi rimaqkunaq, hinallataq taytanchiskunawan, Dioswan rimanakuy ruwasqankuq wawankunan kankichis. Abrahamtataqmi, Diosqa nisqa karqan: 'Mirayniykipin llapallan hallp'a pachapi familiakuna saminchasqa kanqa,' nispa. (Gen. 12:3)
- 26 Diosqa, Churinta kawsarichisqan qhepata, qankunamanraq ñawpaqta kachamurqan. Mana allin ruwayniykichismanta sapankaykichis yuyayman kutirikuqtiykichis saminchanasunkichispaqmi, chaytaqa ruwarqan, nispa.

Hechos 4

- ¹ Pedrowan, Juanpiwan runakunaman rimaykushanankukamataq, saserdotekuna, Dios yupaychana wasipi guardiakunaq kapitannin, saduseokuna ima chayamurqanku.
- ² Paykunaqa, Pedrowan, Juanpiwan runakunaman yachachisqankuraykun phiñakurqanku. Hinallataq Jesuspa chawpinta wañusqakunapuramanta kawsarimpuy kasqanmanta willakusqankuraykun, phiñakurqanku.
- ³ Hinan paykunata hap'irqanku. Tardeña kasqanraykutaqmi, qhepantin p'unchaykama karselman wisq'arqanku.
- ⁴ Simita uyariqkunataqmi ichaqa, askha iñirqanku. Hinan qharikuna yupasqa, yaqa phisqa waranqa hina karqanku.
- ⁵ Hinaqtinmi, qhepantin p'unchayta, paykunaq kamachikuqninkuna, kurak runakuna, kamachikuy simita yachachikuna ima, Jerusalén Ilaqtapi huñunakurqanku.
- ⁶ Chaypitaqmi, hatun umalliq saserdote Anaspas, Kaifaspas, Juanpas, Alejandropas, hatun umalliq saserdoteq llapan mirayninkunapas kasharqanku.
- ⁷ Hinan chawpinkuman sayaykuchispanku, tapurqanku: —¿Ima atiywanmi, otaq piqpa sutinpin qankuna chayta ruwarqankichis? nispanku.
- ⁸ Hinaqtinmi Pedroqa, Santo Espirituq hunt'aykusqan kaspas, paykunata nirqan: —Llaqtata kamachikuna, hinallataq Israel Ilaqtapi kurak runakuna, uyariychis.
- ⁹ Huk onqosqa runaq allin kaqta chaskisqanmanta, hinallataq imaynatachus qhaliyachisqa kasqanmantawanmi kunan tapuwankiku.
- ¹⁰ Chaykunaqa, Nazaret Ilaqtamanta Jesucristoq sutinpin ruwasqa karqan. Paytan qankuna chakatarqankichis. Diostaqmi ichaqa, wañusqakunamanta kawsarichimpurqan. Payraykutaqmi kay runaqa, qankunaq qayllaykichispi qhali kashan. Qankuna llapaykichis, hinallataq llapan Israel Ilaqta runakuna chaytaqa yachachunku.
- ¹¹ Qelqaqa ninmi: 'Qankuna wasi ruwaqkunaq wikch'upusqaykichis rumiqa paymi. Payllataqmi eskina hap'iq rumipas kapun,' nispa. (Sal. 118:22)
- ¹² Hanaq pachaqa pachanpi, qespichiwananchispaq runakunaman qosqa wak sutiqa manan kanchu. Chayraykun, manapuni mayqenpipas qespikuyqa kanchu, nispa.
- ¹³ Hinan Pedroq, hinallataq Juanpa mana manchakuq kasqankuta rikurqanku. Hinallataq yachay wasiman mana haykusqankutapas, mana ima yachachikuyta chaskiq runakuna kasqankutapas reqsirqanku. Chayraykun, muspharisqa kasharqanku. Hinallataqmi Jesuswan kasqankutapas yacharqanku.

- 14 Ichaqa, qhaliyachisqa runatataqmi paykunawan sayashaqta rikurqanku. Hinaqtiinmi paykunaq kontranpi mana imatapas niyta atirqankuchu.
- 15 Hinan paykunata, Konsilio Sanedrinmanta lloqsinankupaq kamachirqanku. Huñunakuqkunataqmi paykunapura rimanakurqanku.
- 16 Nirqankutaq: —¿Imatataq kay runakunawanri ruwasunchis? Paykunaq señal ruwasqankuqa sut'ipunin. Hinallataq, llapallan Jerusalén llaqtapi tiyaqkunapas chaytaqa allintan yachanku. Manataqmi chaytaqa mananchayta atisunmanchu.
- 17 Ichaqa, runakunapurapi amaña sapa kutin chaymanta rimaray aswanta kashanapaq, kunanmantaqa amaña pi runamanpas chay sutipi rimashanankupaq allin-allintapuni amenasasunchis, nispanku.
- 18 Paykunata waqyaykuspankutaqmi, Jesuspa sutinpi amapuniña rimarinankupaq, hinallataq amapuniña yachachinankupaqwan kamachirqanku.
- 19 Pedrowan, Juanpiwantaqmi ichaqa, kutichispanku paykunata nirqanku: — Diospa ñawpaqenpi, Diosmanta ñawpaqta qankunataraq kasunayku, chaninchus icha manachus kasqanta chaninchaychis.
- 20 Imachus rikusqaykumantawan, uyarisqaykumantawan upallalla kaytaqa manapunin atiykumanchu, nispanku.
- 21 Llapallan runakunataqmi, chay pasasqanmantaqa, Diosta hatunchasharqanku. Chaymi, llaqta runakunarayku mana imaynanmanta kastigayta atirqankuchu. Aswanpas allinta amenasaykuspankun, paykunataqa kacharipurqanku.
- 22 Chay qhaliyachiy señalwan qhaliyachisqa runaqa, tawa chunka kurak watayoqmi karqan.
- 23 Pedrowan, Juanpiwan kacharipusqa kaspankutaqmi, kasqan ratupacha ñiqmasinkunaman ripurqanku. Hinan umalliq saserdotekunaq, hinallataq kurak runakunaq tukuy nimusqankuta paykunaman willarqanku.
- 24 Paykunataq uyarispanku, huk nisqalla kunkayoqtapuni Diosta nirqanku: — Tukuy munayniyoq Señor, qanmi hanaq pachatapas, hallp'a pachatapas, mama-qochatapas, hinallataq llapallan chaykunapi kaqkunatapas kamaq Diosqa kanki.
- 25 Hinallataqmi, kamachiyki Davidpa siminpa chawpinta nirqanki: '¿Imanaqtiinmi mana-judío runakuna umata hoqarinku, hinallataq llaqtakunapas imaymana yanqa kaqkunata yuyaykunku?'
- 26 Hallp'a pachapi reykunapas sayarirqankun. Kamachikuqkunapas Señorpa kontranpi, hinallataq Cristonpa kontranpi huk nisqalla huñunakurqanku,' nispa. (Sal. 2:1, 2)

- ²⁷ Cheqaqtapunin Herodespas, Ponsio Pilatopas, mana-judío runakunapiwan, Israel llaqta runakunapiwan, hawisqayki ch'uya Churiyki Jesuspa kontranpi kay llaqtapi huñunakurqanku.
- ²⁸ Makiykiq, hinallataq ñawpaqmantaraq yuyaychakusqaykiq ruwakunanpaq ña unanchasqaykitaña ruwanankupaqmi huñunakurqanku.
- ²⁹ Kunantaq Señor, imaynatachus amenasawasqankuta qhawariy. Kamachiykikunamantaq, simiykimanta ama manchakuywanpuni rimariyta qoy.
- ³⁰ Ch'uya Churiyki Jesuspa sutinpi qhaliyachiykunata, señaalkunata, hinallataq musphana ruwaykunata ruwakunanpaq makiykita haywariy, nispanku.
- ³¹ Diosman mañakuyta tukuruqtinku hinataq, maypichus huñunakurqanku, chay cheqasqa kuyurirqan. Hinan Santo Espíritu llapallankuman hunt'aykurqan. Chaymi mana manchakuywan Diospa siminmanta rimarirqanku.
- ³² Ancha askha runakunan iñisqaku karqan. Paykunataqmi huk sonqolla, hinallataq huk runa hinalla karqanku. Manan pipas ima kaqnintapas 'ñoqaqmi' nispaqa nirqankuchu. Aswanmi llapan imaymanakunapas hukpa nisqallapuni karqan.
- ³³ Ancha atiywanmi apostolkunaqa, Señor Jesuspa kawsarimpusqanmanta willarqanku. Hinallataqmi, ancha askha saminchaykuna llapankupaq karqan.
- ³⁴ Chakrayoqkunapas, wasiyuqkunapas llapallankun, kaqninkuta bendepurqanku. Hinan chay bendesqanku qolqeta apamurqanku. Chaymi mana pipas paykunapurapi pisichikuqqa karqanchu.
- ³⁵ Chay qolqetataqmi, apostolkunaq ñawpaqenman churaykurqanku. Hinan paykunaqa, sapankankuq pisichikusqankuman hina rakirqanku.
- ³⁶ Chaypitaqmi, Chipre islapi naseq Leví t'aqamanta José sutiyoq runa kasharqan. Paytan apostolkunaqa, 'Bernabé' sutiwan suticharqanku. 'Bernabé' sutiqa, 'sonqochaq churi' ninantan nin.
- ³⁷ Payqa hallp'ayoqmi karqan. Hallp'anta bendepuspantaqmi, chay qolqeta apamuspan, apostolkunaq ñawpaqenman churaykurqan.

Hechos 5

- ¹ Ananías sutiyoq huk runataqmi ichaqa, esposan Safirapiwan, kaqninkuta bendepurqanku.
- ² Hinan payqa, esposanpas yachashaqtin, bendesqan qolqemanta horqokurqan. Wakillanta apamuspantaqmi, apostolkunaq ñawpaqenkuman churaykurqan.

- ³ Hinan Pedroqa nirqan: —Ananías, ¿imanaqtinmi Santo Espirituman llullakunaykipaq, hinallataq chakra bendesqayki qolqemanta horqokunaykipaq Satanás sonqoykita hunt'aykurqan?
- ⁴ Manaraq bendeshaqtiykiqa, ¿manachu qanpa karqan? Benderuqtiykipas, ¿manachu qolqeri makiyki kasharqan? ¿Imanaqtintaq kay hina ruwaytari sonqoykiman churarqanki? Manan runakunamanchu llullakurqanki, aswanpas Diosmanmi llullakurqanki, nispa.
- ⁵ Hinaqtinmi Ananiasqa, chay simikunata uyarispan, pampaman urmarqan. Hinan wañupurqan. Chaykunata llapan uyariqkunataqmi anchatapuni mancharikurqanku.
- ⁶ Waynakunataqmi sayarispanku, ayanta k'uyurqanku. Hinan hawaman horqospanku, p'ampampurqanku.
- ⁷ Yaqa kinsa ora hinamantataqmi, esposan Safirapas, imachus pasasqanta mana yachaspa haykumullarqantaq.
- ⁸ Hinaqtinmi Pedroqa, payta nirqan: —Niway, ¿chay hinallamanpunichu chakrata bendemurqankichis? nispa. Paytaq nirqan: —Arí, chay hinallamanpunin, nispa.
- ⁹ Hinan Pedroqa payta nirqan: —¿Imanaqtinmi Señorpa Espiritunta pruebaman churanayki- chispaq rimanakamurqankichis? Qhawariy, qosaykita p'ampamuqkunaaq punkupiñan kashanku. Qantapas horqollasunkikutaqmi, nispa.
- ¹⁰ Kasqan ratupachataqmi, Safiraqa Pedroq ñawpaqenman urmaspa, wañupurqan. Hinan waynakuna haykumuspanku, wañusqata tarirqanku. Horqospankutaq, qosanpa ladonman p'ampampurqanku.
- ¹¹ Hinan llapa iñiq t'aqapas, tukuy chay imaymanakunata uyariqkunapas, anchatapuni mancharikurqanku.
- ¹² Apostolkunataqmi, askha señalkunata, hinallataq musphana ruwaykunatapas runakunapurapi ruwarqanku. Hinallataqmi llapallanku huk sonqolla, 'Salomonpa portalnin' nisqa cheqaspi kasharqanku.
- ¹³ Wakin runakunataqmi ichaqa, mana paykunaman huñukuyta munarqankuchu. Chaywanpas chay runakunaqa, anchatapunin paykunata hatuncharqanku.
- ¹⁴ Señorpi iñikuqkunataqmi, aswan-aswantaraq yapakurqanku. Hinan ancha askha qharikunapas, warmikunapas karqanku.
- ¹⁵ Chay hinaqa, kallekunaman onqosqakunata horqomuspankun, puñunakunapi, hinallataq kamillakunapipas churarqanku. Pedro chayninta pasaqtin, llanthullanwanpas llanthuykunapaqmi churarqanku.

- 16 Jerusalén llaqtaq qayllan llaqtakunamantaraqmi, askha runakuna Jerusalén llaqtaman hamurqanku. Onqosqakunatapas, qhelli supay espiritukunaq ñak'arichisqankunatapas apayukuspan hamurqanku. Hinan apostolkunaqa, llapan onqosqakunata qhaliyachirqanku.
- 17 Hinaqtiinmi hatun umalliq saserdoteqa, saduseo pantasqa t'aqamanta llapan paywan kashaqkunapiwan sayarispanku, enbidiakuywan hunt'aykusqa kasharqanku.
- 18 Hinan apostolkunata hap'ispanku, llaqtapi karselman wisq'arqanku.
- 19 Señorpa huk angelnintaqmi ichaqa, karselpa punkunkunata tuta kicharapan, paykunata hawaman horqorqan.
- 20 Nirqantaq: —Dios yupaychana wasiman riychis. Hinaspa chaypi sayarispas, tukuy kay kawsay simikunamanta llaqta runaman rimaykamuychis, nispa.
- 21 Chayta uyarispankutaq, pacha illarimuyta Dios yupaychana wasiman haykuspanku, yachachirqanku. Chay hina kashanankamataq, hatun umalliq saserdoteqa, paywan kaqkunapiwan rispanku Konsilio Sanedrinta, hinallataq Israelpa wawankuna manta llapan kurak runakunatawan waqyamurqanku. Hinan apostolkunata apamunankupaq karselman soldadokunata kacharqanku.
- 22 Soldadokunataq chayaspanku, paykunata karselpi mana tarirqankuchu. Hinaqtiinmi, kutispanku, kay hinata willarqanku.
- 23 Nirqankutaq: —Karseltaqa allin wisq'asqatan tarimuyku. Hinallataq punkukunapi guardiakunatapas sayashaqtan tarimuyku. Kichaqtiykutaqmi ichaqa, mana pitapas ukhupi tarimuykuchu, nispanku.
- 24 Chay simikunata uyarispankutaqmi, hatun umalliq saserdotepas, Dios yupaychana wasipi guardiaq kapitanninpas, hinallataq umalliq saserdotekunapas iskayrayarqanku. Hinan imaynaraq chay kananmanta tapunakurqanku.
- 25 Ichaqa hukmi hamuspan, kayta paykunaman willarqan: —Qhawariychis, karselman wisq'asqaykichis runakunan, Dios yupaychana wasipi kashanku. Paykunan llaqta runakunaman yachachishanku, nispa.
- 26 Hinaqtiinmi Dios yupaychana wasipi guardiaq kapitanninqa, soldadokunawan rirqan. Llaqta runakunaq rumiwan ch'aqenankuta manchakusqankuraykutaqmi ichaqa, thak kayllapi paykunata apamurqanku.
- 27 Apamuspankutaqmi, Konsilio Sanedrinsa ñawpaqenman apostolkunata sayaykuchirqanku. Hinan hatun umalliq saserdoteqa, paykunata tapurqan.
- 28 Nirqantaq: —¿Manachu amaña chay sutipi yachachinaykichispaq allinallintapuni kamachirqaykiku? ¡Qhawariychis, qankunaqa Jerusalén llaqtamanmi yachachikuyniykichiswan hunt'aykuchishankichis! ¡Hinallataqmi

chay runaq yawarninmantapas ñoqaykuman wikch'uykuyta munashankichis! nispa.

²⁹ Hinan Pedroqa, apostolkunapiwan kutichispa nirqanku: —Runakunamanta ñawpaqtaqa, Diosta kasukuymi aswan allinqa.

³⁰ Qankunaqa, k'aspi warkuspaykichismi, Jesusta wañuchirqankichis. Ichaqa taytanchiskunaq Diosninmi, paytaqa kawsarichimpurqan.

³¹ Payllatataqmi Diosqa, paña ladonman Kamachikuqta, hinallataq Qespichiqa hinapuni altoman hoqarirqan. Israel llaqtaq yuyayninta t'ikrananpaq, hinallataq huchankunata pampachananpaqmi altomanqa hoqarirqan.

³² Ñoqaykutaqmi, chay imaymanakunamanta paypa testigonkuna kayku. Hinallataqmi kasukuqninkunaman Diospa qosqan Santo Espiritunpas testigo kallantaq, nispanku.

³³ Paykunataqmi ichaqa, chayta uyarispanku, sinchita phiñakurqanku. Hinan wañuchiypuni munarqanku.

³⁴ Hinaqtinmi Konsilio Sanedrinpi Gamaliel sutiyoq huk fariseo runa sayarirqan. Payqa, kamachikuy simita yachachiq, hinallataq llapa runakunaq allinpaq hap'inanmi karqan. Paymi apostolkunata hawaman huk ratulla lloqsichinankupaq kamachikurqan.

³⁵ Hinaqtinmi chaypi kashaqkunata nirqan: —Israel llaqtamanta qharikuna, kay runakunata imatapas ruwankichis chayqa, kuidakuychis.

³⁶ Kay p'unchaykuna ñawpaqtan Teudasqa, 'Ancha reqsisqa runan kani,' nispa, sayarirqan. Paywantaqmi yaqa tawa pachak qharikuna tantanakurqanku. Paytaqmi ichaqa, wañuchisqa karqan. Llapan payta qatikuqkunataqmi, ch'eqeripuspa tukukapurqanku.

³⁷ Teudaspa qhepantataqmi, runa yupay p'unchaykunapi, Galilea probinsiamanta Judaspas sayarillarqantaq. Paymi, qhepanta askha runakunata pusarqan. Hinan paypas wañuchisqa kallarqantaq. Llapan payta qatikuqkunataqmi ch'eqechisqa karqanku.

³⁸ Kunantaqmi ichaqa niykichis: 'Chay runakunamanta t'aqakuychis, hinaspa kacharipuychis. Sichus chay yuyaykuy, otaq chay ruway runakunallamanta hamun chayqa, chinkaripullanqan.

³⁹ Ichaqa, sitaqchus Diosmanta hamun chayqa, manan atipayta atiwaqchischu. ¡Paqtataq, Dioswan maqanakushawaqchis!' nispay, nispa.

⁴⁰ Chay hinapin, Gamalielpa nisqanta chaskirqanku. Chaymantataq apostolkunata waqyaykurqanku. Hinan soq'aykusqanku qhepata, Jesuspa sutinpi amaña rimarinankupaq kamachirqanku. Hinaspataqmi paykunata kacharipurqanku.

⁴¹ Hinan apostolkunaqa, Konsilio Sanedrinpa kasqanmanta ripurqanku. Jesuspa sutinraykun paykunaqa p'enqayta muchunankupaq hina kasqaku karqan. Chayraykun ancha kosisqa lloqsipurqanku.

⁴² Sapa p'unchaytaqmi, mana thanispa, Dios yupaychana wasipi, hinallataq wasin-wasinpi yachachispanku, Jesucristomanta allin willakuyta willarqanku.

Hechos 6

¹ Chay p'unchaykunapin, yachachisqakunaqa anchatapuni yapakusharqanku. Chayraykun, griego simi rimaq judío runakunaqa, hebreo simi rimaq judío runakunaq kontranpi chhuchupakurqanku. Paykunapurapi kashaq biudakuna sapa p'unchay rakiypi pisinchasqa kashasqankumantan chhuchupakurqanku.

² Hinaqtinmi, chunka iskayniyoqnintin apostolkunaqa, chay askha yachachisqakunata waqyachirqanku. Hinan nirqanku: —Ñoqayku Diospa siminta saquespa, mesaman serbiyniykuqa manan allinchu.

³ Chay hinaqa, wawqe-panallaykuna, qankuna ukhumanta allin kawsayniyoq, Santo Espirituqpas, yachaypapas hunt'aykusqan qanchis qharikunata akllaychis. Paykunata chay ruwayman churasunchis.

⁴ Ñoqaykutaq Diosman parlayllapipuni, hinallataq Diospa siminta willayllapipuni kashasaqku, nispanku.

⁵ Chay nisqanmi, llapallan chay askha runakunaq allin qhawarisqan karqan. Hinan Estebanta akllarqanku. Paymi iñiypa, hinallataq Santo Espirituq hunt'aykusqan qhari karqan. Hinallataq Filipeta, Prokorota, Nikanorta, Timonta, Parmenasta, Nikolasta ima akllarqanku. Nikolasqa, judío runakunaq religionninman t'ikrakampuq, Antiokía llaqtamantan karqan.

⁶ Paykunatan, apostolkunaq ñawpaqenman pusamurqanku. Hinan Diosman parlaspanku, paykuna pataman makinkuta churaykurqanku.

⁷ Hinan Jerusalén llaqtapi Diospa simin wiñarqan. Yachachisqakunapas aswan-aswantaraqmi anchatapuni askhayarqan. Hinallataq ancha askha saserdotekunapas iñikapurqanku.

⁸ Estebanqa, iñiywan, hinallataq atiywan hunt'aykusqan karqan. Chaymi hatun musphana ruwaykunatapas, hatun señaalkunatapas runakunapurapi ruwarqan.

⁹ Hinan 'Kacharichisqa' nispa sutichasqa judío runakunaq huñukunanku wasipi, Sirene suyumanta kaqkunaq, Alejandría llaqtamanta kaqkunaq, Silisia probinsiamanta kaqkunaq, hinallataq Asia probinsiamanta kaqkunaq wakinninku sayarirqanku. Paykunan Estebanwan churanakurqanku.

¹⁰ Ichaqa manataqmi Estebanpa yachaynintapas, rimasqan espiritutapas atipayta atirqankuchu.

¹¹ Hinaqtinmi: ‘Moisespa kontranpi, hinallataq Diospa kontranpi k'arak k'amiy simikunata rimaqtan uyariyku,’ nispa ninankupaq, huk runakunaman qolqeta lluk'irurqanku.

¹² Paykunan, llaqta runakunatapas, kurak runakunatapas, kamachikuy simita yachachiqkunatapas hatarichirqanku. Hinan Estebanpa kontranpi hatarirqanku. Hap'ispankutaq, Konsilio Sanedrinman aparqanku.

¹³ Chaymantataq, falso testigokunata Konsilio Sanedrinpa ñawpaqenman sayaykuchirqanku. Hinan chay falso testigokunaqa nirqanku: —Kay runan, ch'uya cheqaspa kontranpi, hinallataq Kamachikuy Simiq kontranpi k'arak k'amiy simikunata rimayta manapuni sayk'unchu.

¹⁴ Nintaqmi: ‘Nazaret llaqtamanta Jesusmi kay cheqasta thuninga, hinallataq Moisespa ruwaykunata saqewasqanchiskunatapas t'ikranqa,’ nispan. Chay hina rimaqtan uyariyku, nispanku.

¹⁵ Hinaqtinmi, llapallan Konsilio Sanedrinpi tiyashaqkunaqa, Estebanta allintapuni qhawaykurqanku. Hinan uyanta, huk angelpa uyanta hina rikurqanku.

Hechos 7

¹ Hinaqtinmi hatun umalliq saserdoteqa nirqan: —¿Chaykunari, cheqaqpunichu? nispa.

² Estebantaq kutichispa nirqan: —Wawqellaykuna, hinallataq taytakuna, uyariykuwaychis. K'anchorishaq Diosninchismi, taytanchis Abrahamman Mesopotamia suyupi kashaqtinraq rikhurirqan. Chayqa, manaraq Harán llaqtapi tiyashaqtinmi karqan.

³ Hinan Abrahamta nirqan: ‘Hallp'aykimanta, hinallataq familiaykikunamanta lloqsiy. Hinaspa chayraq rikuchinay hallp'aman ripuy,’ nispa. (Gen. 12:1)

⁴ Hinaqtinmi Kaldea suyu runakunaq hallp'anmanta lloqsimpurqan. Hinaspan Harán llaqtapi tiyarqan. Taytan wañukapusqan qhepanmantaq, Diosqa chay llaqtamanta, kay kunan tiyasqaykichis hallp'aman apamurqan.

⁵ Manataqmi chaypiqa chakinta saruykunallanpaqpas, Diosqa erensiata qorqanraqchu. Ichaqa paypas, hinallataq qhepa mirayninkunapas hallp'ata hap'ikunankupaqmi prometirqan. Chay tiempopin Abrahamqa, manaraq wawayoqchu karqan.

⁶ Kay hinatataqmi Diosqa payta nirqan: ‘Mirayniykin wak suyupi mana llaqtayoq kanqa. Chaypitaqmi tawa pachak watata kamachi kaypi ñak'arichisqa kanqaku,’ nispa.

⁷ Diosqa nillarqantaqmi: ‘Ñoqataqmi mayqen suyutachus serbinankutaqa chaninchasaq. Chay qhepatataqmi lloqsipunqaku. Hinan kay cheqaspi serbiwanqaku,’ nispa.

- ⁸ Diosmi, sirkunsisión rimanakuyta Abrahamman qorqan. Chay hinapin Abrahamqa, Isaakta churiyarqan. Hinan pusaq kaq p'unchaypi sirkunsidarqan. Kikillantataqmi Isaakpas Jakobta ruwarqan. Jakobpas kasqallantataq chunka iskayniyoq ñawpa taytanchiskunata ruwallarqantaq.
- ⁹ Ñawpa taytanchiskunan, enbidiamanta, Joseta Egipto suyuman benderqanku. Diostaqmi ichaqa, paywan kasharqan.
- ¹⁰ Tukuy ñak'ariyninkunamanta kacharichispanmi, Diosqa allinpaq qokuyta, hinallataq yachay- tapas Egipto suyupi rey Faraonpa qayllanpi qorqan. Reytaqmi Egipto suyupi, hinallataq llapan wasinpi kamachikuq kananpaq Joseta churarqan.
- ¹¹ Hinaqtinmi, tukuy Egipto suyuman, hinallataq Kanaán suyumanpas yarqaypiwan, hatun ñak'ariypiwan chayamurqan. Taytanchiskunataqmi, mana mikhunata tarirqankuchu.
- ¹² Jakobtaqmi ichaqa, Egipto suyupi trigoq kasqanta uyarispan, ñawpaq kutinpi taytanchiskunata kacharqan.
- ¹³ Wawqenkuna, iskay kutipi riqtinkutaqmi, Joseqa paykunaman reqsichikurqan. Hinan Faraonqa, Josepa familiankunata reqsirqan.
- ¹⁴ Josetaqmi, taytan Jakobta, hinallataq llapan familiankunata waqyachimurqan. Paykunaqa, qanchis chunka phisqayoq runakunan karqanku.
- ¹⁵ Jakobtaqmi Egipto suyuman uraykurqan. Chaypin paypas, taytanchiskunapas wañukapurqanku.
- ¹⁶ Wañukapuqtinkutaq, Sikem llaqtaman apasqa karqanku. Hinan Abrahampa qolqenwan rantisqa aya p'ampana t'oqoman churamurqanku. Chay Sikem llaqtatan Abrahamqa, Hamorpa wawankunamanta rantirqan. Hamortaqa, Sikempa taytan karqan.
- ¹⁷ Abrahammanmi, Diosqa promesata cheqaqchasqa karqan. Hinan chay tiempoq sispaykamushasqanman hina, Egipto suyupi judío runakunaqa yapakurqan, hinallataq askhayarqan.
- ¹⁸ Egipto suyupi, Joseta mana reqsiq huk rey sayarinankaman askhayarqan.
- ¹⁹ Chay reyqa, yachaysapa kayninwanmi, mirayninchispa kontranpi mana allinkunata ruwarqan. Hinallataq taytanchiskunatapas saruncharqan. Hinan manaña aswanta kawsanankupaq, ñuñuq wawankutapas wañunanpaq wikch'uchirqan.
- ²⁰ Chay tiempoq Moisesqa naserqan. Hinan Diospa sonqonpaq hina karqan. Kinsa killataqmi, taytanpa wasinpi uywasqa karqan.
- ²¹ Wañunanpaq wikch'usqa kashaqtintaqmi ichaqa, Faraonpa ususin tarispan, wawanta hina uywakapurqan.

- ²² Egipto suyu runakunaq tukuy yachayninkuman hinataqmi yachachisqa karqan. Hinan rimayninpipas, ruwayninpipas ancha atiyniyoq karqan.
- ²³ Tawa chunka watayoq kashaqtintaq ichaqa, Israelpa wawankuna wawqepanankunata watukuq rinanpaq sonqonpi yuyaykurqan.
- ²⁴ Hinan Moisesqa, Egipto llaqtayoq huk runa, hebreo runata maqashaqta rikuruspan hark'akurqan. Egipto llaqtayoq maqaq runatataqmi, bengakuspan wañuchirqan.
- ²⁵ Moisesqa, Dios makinwan kacharichinanpaq, wawqenkunaq yuyayninkuman churanankuta yuyaykurqan. Wawqenkunataqmi ichaqa, paypa yuyaykusqanta mana entiendirqankuchu.
- ²⁶ Qhepantin p'unchaytaqmi, payqa Israel llaqtayoq iskay qharikunata maqanakushaqta rikurqan. Hinan thak kaypi allipunachiyta munaspa nirqan: '¡Wawqeykuna, qankunaqa wawqentinmi kankichis! ¿Imanaqtintaq qankunapura mana allintari ruwanakunkichis?' nispa.
- ²⁷ Runamasinta maqashaqtaqmi ichaqa, Moiesta tanqarparispa nirqan: '¿Pitaq qantari, ñoqayku ukhupi kamachikuqta, hinallataq chaninchaqta churarqasunki?
- ²⁸ ¿Imaynan qayna p'unchay Egipto llaqtayoq runata wañuchirqanki, chay hinatachu wañuchiwayta munashanki?' nispa. (Exo. 2:13-14)
- ²⁹ Chay simita uyarispataq, Moisesqa Madián suyuman ayqekurqan. Hinan chay suyupi mana llaqtayoq hina kawsarqan. Chaypitaqmi iskay churiyoq kapurqan.
- ³⁰ Tawa chunka wata qhepatataq, Sinaí orqo ch'inniqpi Señorpa huk angelnin payman rikhurirqan. Chay angelqa, nina yawrashaq t'ankarpin kasharqan.
- ³¹ Chayta rikuruspantaqmi, Moisesqa chay rikhuriymanta yuyayninpi mana kabesqa karqan. Qhawaykunanpaq asuykushaqtintaqmi ichaqa, Señorpa kunkanta uyarirqan.
- ³² Chay kunkataq nimurqan: 'Taytaykikunaq Diosninpas, Abrahampa Diosninpas, Isaakpa Diosninpas, hinallataq Jakobpa Diosninpas ñoqan kani,' nispa. (Exodo 3:6) Moiestaqmi ichaqa, khatatataspan Señorta mana qhawariyllatapas atirqanchu.
- ³³ Señortaqmi payta nirqan: 'Kashasqayki cheqasqa t'aqasqa hallp'an. Chayrayku chakiykimanta husut'aykita ch'utikuy.
- ³⁴ Llaqtayta imaynatachus Egipto suyupi ñak'arichishanku, chaytan makilla qhawarqani. Hinan llakipakuspa waqasqankutapas uyarispay, paykunata kacharichimpunaypaq uraykamurqani. Kunanyá hamuy, hinaspa Egipto suyuman kachasayki,' nispa. (Exodo 3:7)

- ³⁵ Pitachus mana munarqankuchu, chay kikin Moiestataqmi nirqanku: '¿Pitaq qantari, ñoqayku ukhupi kamachikuqta, hinallataq chaninchaqta churarqasunki?' nispanku. (Exodo 2:14) Paytapunin Diosqa, kamachikuqta hina, hinallataq rantipapuqta hina, angelpa chawpinta t'ankarpi rikhurispan kacharqan.
- ³⁶ Paymi Egipto suyupi, Puka Mama-qochapi, hinallataq ch'inniqpi musphana ruwaykunata, hinallataq seÑalkunata tawa chunka watantin ruwaspan horqomurqan.
- ³⁷ Kikin Moiesmi Israelpa wawankunata nirqan: 'SeÑorninchis Diosmi ñoqata hina Diospa rantinpi rimaqta, wawqe-panaykichiskuna ukhumanta sayarichipusunkichis. Paytan uyarinkichis,' nispa. (Deut. 18:15)
- ³⁸ Moiestan, Sinaí orqopi angelqa rimapayarqan. Chayqa ch'inniq huñunakuypin karqan. Paymi taytanchiskunawanpas kasharqan. Payllataqmi qowananchispaq kawsay simikunatapas chaskirqan.
- ³⁹ Paytan, taytanchiskunaqa, mana kasukuyta munarqankuchu. Aswanpas wikch'uyukurqankun, hinan sonqonkupi, Egipto suyuman kutipuyta yuyaykurqanku.
- ⁴⁰ Aarontataqmi nirqanku: 'Egipto suyumanta horqomuwaqniyku chay Moiesta imachus pasasqantan mana yachaykuchu. Chayrayku, ñoqaykuq ñawpaqeykuta rinanpaq dioskunata ruwapuwayku,' nispanku. (Exo. 32:1, 23)
- ⁴¹ Hinaqtinmi, haqay p'unchaykunapi huk torillumán rikch'akuq idolota ruwakurqanku. Hinan chay idoloman sakrifisiokunata haywarqanku. Makinkuwan ruwasqankupitaqmi, anchata q'ochukurqanku.
- ⁴² Diostaqmi ichaqa, paykunamanta karunchakurqan, hinaspan hanaq pachapi ejersituta yupaychanankupaq qorqan. Chayqa, Diospa rantinpi rimaqkunaq qelqasqanku qelqapi nisqanman hinan karqan. Paykunaqa nirqankun: ¿Israel llaqtamanta runakuna, ch'inniqpi tawa chunka watapacha ñoqamanchu nak'asqa animalkunatapas, hinallataq sakrifisiokunatapas haywawarqankichis?
- ⁴³ Aswanmi, Molokpa karpanta, hinallataq Renfán diosniykichispa ch'askanta altoman hoqarirqankichis. Chaykunaqa hatunchanaykichispaq ruwakuqaykichis rikch'akuykunán kanku. Chayraykun ñoqaqa Babilonia suyuq haqay ladonmanraq apasaykichis, nispa. (Amós 5:25-27)
- ⁴⁴ Ch'inniqpin, taytanchiskunaqa Diospa kamachikusqanman hina, Dios chaypi kashasqanta yachanankupaq Diospaq ruwasqa karpayoq karqanku. Diosmi, Moiesta rikusqanman hina ruwananpaq kamachiqa karqan.
- ⁴⁵ Diospaq ruwasqa karpatan taytanchiskunaqa chaskispanku hina, Josuewan mana-judío runakunaq tiyasqanku hallp'aman apaykurqanku. Chay

runakunataqmi, Diosqa taytanchiskunaq ñawpaqenkumanta Davidpa p'unchayninkunakama wikch'urqan.

⁴⁶ Davidmi, Diospa qayllanpi allinpaq qokuyta tarirqan. Hinan Jakobpa Diosninpaq, huk Diospaq ruwasqa karpata ruwapunanpaq mañakurqan.

⁴⁷ Salomontaqmi ichaqa, wasita ruwapurqan.

⁴⁸ Imaynatachus Diospa rantinpi rimaq nirqan, chayman hinapunin ancha Hatunchasqa Diosqa, mana makiq ruwasqan ch'uya cheqaskunapichu tiyan.

⁴⁹ Señor Diosqa ninmi: 'Hanaq pachan kamachikuspa tiyanayqa, kay pachataqmi chakiypa samanayqa. ¿Imayna wasitataq ruwapuwankichisri? ¿May cheqastaq samanayri kanqa?

⁵⁰ ¿Manachu tukuy kay imaymanakunataqa makiy ruwarqan? ' nispan. (Isa. 66:1-2)

⁵¹ ¡Qankunaqa, mana kasukuq k'ullukuna, hinallataq mana Diosta reqsiq sonqoyoqkuna, mana ninriyoqkuna iman kankichis! Qankunaqa, Santo Espiritutapas hark'apakunkichispunin. Imaynachus taytaykichiskuna karqanku, chay hinan qankunapas kankichis.

⁵² Taytaykichiskunaqa, Ilapa Diospa rantinpi rimaqkunatan qatiykacharqanku. Manan hukllatapas manaqa qatiykacharqankuchu. Hinallataqmi ñawpaqmantapacha Chaninpa hamunanmanta willakuqkunatapas wañuchirqanku. Kunantaq ichaqa, payta hap'ichiqkuna, hinallataq payta wañuchiqa kapunkichis.

⁵³ Qankunaqa, angelkunaq apamusqankuman hinan Kamachikuy Simitaqa chaskirqankichis. ¡Manataqmi kasukurqankichischu! nispa.

⁵⁴ Chay imaymanakunata uyarispankutaq sonqonkupi sinchita phiñakurqanku. Hinan Estebanpa kontranpi phiñakuspanku, kirunkutapas k'utupakurqankuraq.

⁵⁵ Estebantaq ichaqa, Santo Espirituwan hunt'a karqan. Hinan hanaq pachata qhawarisan, Diospa k'anchariyninta rikurqan. Hinallataq Jesustapas, Diospa paña ladonpi sayashaqta rikurqan.

⁵⁶ Hinan nirqan: —¡Qhawariychis, hanaq pachatan kicharayashaqta, hinallataq Runaq Churintapas Diospa paña ladonpi sayashaqta rikushani! nispa.

⁵⁷ Hinaqtinmi runakunaqa, kunkayoqta qaparirqanku. Ninrinkuta tapakuspataq, huk nisqalla payman phawaykurqanku.

⁵⁸ Hinan Ilaqtamanta hawaman horqospanku, rumiwan ch'aqerqanku. Testigokunataq, Saulo sutiyoq waynaq ñawpaqenman p'achankuta saqerqanku.

⁵⁹ Rumiwan ch'aqeshaqtinkutaqmi, Estebanqa Diosta waqyakuspan, nisharqan: —¡Señor Jesús, espirituyta chaskiykuy! nispa.

⁶⁰ Qonqoriykukuspataq, kunkayoqta qaparirqan: —¡Señor, ama kay huchata paykunaman huchachaychu! nispa. Chayta nispantaq, wañukapurqan.

Hechos 8

- ¹ Saulotaqmi, Estebanpa wañuyninta allin ruwayta hina qhawarirqan.
- ² Dios manchakuq qharikunataqmi, Estebanta p'ampampurqanku. Hinan paymanta khuyayta waqarqanku.
- ³ Saulotaqmi ichaqa, iñiq t'aqata ch'innichisharqan. Wasin-wasinta haykuspantaq, qharikunatapas, warmikunatapas aysamuspan, karselman wisq'achirqan.
- ⁴ Hinan, ch'eqechisqa kaqkunaqa, allin willakuy simita willaspanku purirqanku.
- ⁵ Felipetaq ichaqa, Samaria Ilaqtaman uraykurqan. Hinan chaypi Cristomanta willarqan.
- ⁶ Señalkuna ruwasqantataqmi runakunaqa uyarirqanku, hinallataq rikurqanku. Chayraykun Felipeq nisqantaqa yuyaywan huk nisqalla uyarirqanku.
- ⁷ Askha runakunamantan qhelli supaykuna, kunkayoqta qaparispa lloqsirqanku. Hinallataq askha mana kuyuriq such'ukunapas, wist'ukunapas qhaliyachisqa karqanku.
- ⁸ Chayraykun chay Ilaqtapiqa, ancha hatun kusikuy karqan.
- ⁹ Unay tiempoñan, chay Ilaqtapi Simón sutiyoq huk layqa runa karqan. Hinan payqa, 'Atiyniyuqmi kani,' nispan, layqakuykunata ruwarqan. Chay layqakuyninwantaqmi, Samaria Ilaqta runakunata muspharichirqan.
- ¹⁰ Llapa runakunataqmi, huch'uuyraq, hatunraq payta makilla uyarisharqanku. Hinan nirqanku: —¡Kayqa, Diospa hatun atiyinmá! nispanku.
- ¹¹ Unay tiempoñan layqakuyninkunawan muspharichisqa karqan. Chayraykun paytaqa makilla uyarirqanku.
- ¹² Ichaqa Diospa qhapaq suyunmanta, hinallataq Jesucristoq sutinmanta allin willakuyta willaqtintaqmi, Felipetaqa kreerqanku. Kreespankutaqmi, qharikunapas, warmikunapas bautisakurqanku.
- ¹³ Kikin Simonraqmi kreerqan. Hinan bautisakusqan qhepaman, payqa Felipewanpuni kasharqan. Ancha atiywan ruwaykunata, hinallataq señalkunata ruwasqanta rikuspantaqmi utirayarqan.
- ¹⁴ Samaria Ilaqtayoq runakunan, Diospa siminta chaskisqaku karqan. Chayta uyarispankutaqmi, Jerusalén Ilaqtapi kashaq apostolkunaqa, Pedrotawan, Juantawan kacharqanku.
- ¹⁵ Hinan paykunaqa uraykurqanku. Uraykuspankutaqmi, Samaria Ilaqta runakuna Santo Espirituta chaskinankupaq Diosman parlarqanku.

- 16** Manaraqmi mayqenninkumanpas Santo Espirituqa uraykamusqachu karqan. Aswanpas Cristo Jesuspa sutillanpin paykunaqa bautisasqa karqanku.
- 17** Hinaqtinmi paykuna pataman makinkuta churaykuqtinku, Santo Espirituta chaskikurqanku.
- 18** Simontaq ichaqa, apostolkuna makinkuta churaykusqankuq chawpinta Santo Espiritu qosqa kasqanta rikurqan. Hinan chayta rikuspan, paykunaman qolqeta qoyta munarqan.
- 19** Hinan nirqan: —Pimanpas makiyta churaykuqtiy Santo Espirituta chaskinanpaq, ñoqamanpas chay atiyta qowaychis, nispa.
- 20** Hinan Pedroqa, payta nirqan: —Diospa qokuyninta qolqewan rantiyta munasqaykirayku, ¡qolqeykiqa qanwan kuska chinkapuchun!
- 21** Diospa ñawpaqenpin sonqoykiqa mana allinchu kashan. Chayraykun kay ruwaypiqa mana imapas ruwanayki kanchu, nitaq tupaqniykipas kanchu.
- 22** Kay mana allin kayniykimanta yuyayman kutirikuy, hinaspa Diosta balekuy. Ichapaschá sonqoykiq yuyaykusqanta pampachasunkiman.
- 23** Haya-hayaqepi, hinallataq mana chanin kadenapi kasqaykitan rikushayki, nispa.
- 24** Hinaqtinmi Simonqa, kutichispan nirqan: —Nisqaykichismanta ama imapas ñoqaman hamunanpaq, Señormanta mañapuwaychis, nispa.
- 25** Paykunataq ichaqa, Señorpa siminta willasqanku, hinallataq rimasqanku qhepaman, Jerusalén Ilaqtaman kutipurqanku. Hinan Samaria Ilaqtaq askha ayllunkunapi runakunaman allin willakuyta willarqanku.
- 26** Señorpa huk angelninmi, Filipeman rimaykurqan: —Sayariy, hinaspa Jerusalén Ilaqtamanta Gasa Ilaqtaman uraykuq ñanninta uray ladoman riy. Chay cheqasqa ch'inniqmi, nispa.
- 27** Sayarispantaqmi, payqa rirqan. Hinan chayllaman, Etiopia suyupi reynaq huknin eunuko runawan ñanpi tuparqan. Payqa, Etiopía Ilaqtayoqkunaq reynanku Kandaseqpa ancha chaniyoq tukuy imaymanankuna waqaychaqmi karqan. Paymi, Jerusalén Ilaqtata Dios yupaychaq risqa karqan.
- 28** Karretanpi tiyaykuspantaqmi, Diospa rantinpi rimaq Isaiaspa qelqasqanta ñawinchaspa, Ilaqtanman kutipusharqan.
- 29** Santo Espiritutaq Filipeta nirqan: —Qayllaykuy, hinaspa chay karretaman asuykuy, nispa.
- 30** Filipetaqmi phawaylla ayparurqan. Hinan Diospa rantinpi rimaq Isaiaspa qelqasqan qelqata ñawinchashaqta uyarirqan. Hinaqtinmi payta nirqan: — ¿Ñawinchasqaykita entiendinkichu? nispa.

- 31** Eunukutaqmi nirqan: —¿Manataq pipas yanapaykuwanchu chayri, imaynatataq entiendiyta atiyman? nispa. Hinan wichaspa paywan kuska tiyaykunapaq Felipeta balikurqan.
- 32** Ñawinchasqan Qelqa phakmiqa kaymi karqan: ‘Obehata hinan nak'anaman aparqanku. Hinallataq millman rutuqninpa qayllanpi upallakuq kordero hinan, mana simintapas kicharirqanchu.
- 33** K'umuykachachishaqtinkun, chaninchayta mana ruwapurqankuchu. Hallp'a pachamantan kawsayninta qechurqanku. Chayrayku, ¿pitaq mirayninmantari willakunqa?’ nispa. (Isa. 53:7-8)
- 34** Eunukutaq kutichispan, Felipeta nirqan: —Balikuyki, ¿Diospa rantinpi rimaqri pimantataq kayta nin? ¿Kikinmantachu nin, ichari hukmantachu nin? nispa.
- 35** Hinan Felipeqa rimarisan, kay Qelqamantapacha qallarisan, Jesusmanta allin willakuyta willarqan.
- 36** Ñanta rishaspankutaq, unuq kasqanman chayaraqanku. Hinan eunukuqa nirqan: —Qhawariy, kaypi unu kashan. ¿Bautisasqa kanaypaqri, imataq hark'awan? nispa.
- 37** Felipetaq nirqan: —Sichus tukuy sonqoykiwan iñinki chayqa, atikunmi, nispa. Kutichispantaqmi eunukuqa nirqan: —Jesuscristo, Diospa Churin kasqantaqa iñinin, nispa.
- 38** Hinan karretata sayachinankupaq kamachirqan. Hinan Felipewan, eunukuwan iskayninku unuman haykurqanku. Felipetaq payta bautisarqan.
- 39** Unumanta Iloqsiramuqtinkutaq, Señorpa Espíritun Felipeta apapurqan. Hinan eunukuqa, mañana aswantapas payta rikurqanñachu. Hinaqtinmi ancha kuisqallaña ñanninta ripurqan.
- 40** Felipetaqmi ichaqa, Azoto Ilaqtapi rikhurirqan. Hinan chayninta pasashaspa, tukuy Ilaqtakunapi Cesarea Ilaqtaman chayanankama allin willakuyta willarqan.

Hechos 9

- 1** Hinaqtinmi Sauloqa, Señorpa yachachisqankuna kontra wañuchiywanraq sinchita amenasaspa, hatun umalliq saserdoteman rirqan.
- 2** Hinan Damasko Ilaqtapi judío runakunaq huñukunanku wasikunapaq kartakunata paymanta mañakurqan. Qharikunatapas, warmikunatapas kay Ñanpi kashaqta pitapas tarispanqa Jerusalén Ilaqtaman presota apananpaqmi mañakurqan.

- ³Ñanta rishaspantaqmi, Damasko Ilaqtaman qayllaykushaqtinña, hanaq pachamanta huk k'anchay qonqaylla paypa muyuriqninman Iliphllikispa k'anchaykamurqan.
- ⁴Paytaqmi pampaman urmarqan. Hinan huk kunka payman nimuqta uyarirqan: —Saulo, Saulo, ¿imanaqtinmi qatiykachawanki? nispa.
- ⁵Hinan Sauloqa nirqan: —Señor, ¿pitaq kankiri? nispa. Señorraq kutichirqan: —Ñoqaqa, qatiykachasqayki Jesusmi kani. T'urpunata hayt'aykachayniykiqa ancha sasapunin kasunki, nispa.
- ⁶Paytaq khatatataspan, hinallataq mancharisqa nirqan: —Señor, ¿imatan ruwanayta munanki? nispa. Señorraq payta nirqan: —Sayariy, Ilaqtaman haykuy, hinaspan imachus ruwanayki chayta nisqa kasunki, nispa.
- ⁷Saulowan rishaq qharikunataq, sayaspalla mana rimariyta atispa kasharqanku. Chay kunkataqa cheqaqtan uyarirqanku, ichaqa manataqmi pitapas rikurqankuchu.
- ⁸Hinaqtinmi Sauloqa, pampamanta sayarirqan. Ñawinta kicharispantaq, mana pitapas rikurqanchu. Chay hina kaqtinmi, makinmanta hap'iykuspanku Damasko Ilaqtaman pusaykurqanku.
- ⁹Kinsa p'unchaymi mana rikuspa karqan. Manallataqmi mikhurqanchu, nillataq ukyarqanpaschu.
- ¹⁰Damasko Ilaqtapitaqmi, Ananías sutiyoq huk yachachisqa kasharqan. Hinan Señorqa, rikhuriypi payta nirqan: —Ananías, nispa. Paytaq kutichirqan: —Señor, kaypin kashani, nispa.
- ¹¹Señorraq nirqan: —Sayariy, hinaspa Rekto Kalle nispa sutiyaqqa kalleman riy. Hinaspataq Judaspa wasinpi, Tarsomanta Saulo sutiwan sutichasqanku runata maskhamuy. Qhawariy, payqa Diosmanmi parlashan.
- ¹²Huk rikhuriypitaqmi Ananías sutiyoq runata rikurqan. Ananiastaqmi haykuspan, wakmanta qhawaripunanpaq pay pataman makinta churaykurqan. Chaytataqmi Sauloqa rikurqan, nispa.
- ¹³Hinan Ananiasqa kutichirqan: —Señor, chay runamantaqa askha runakunaq rimasqankutan uyarirqani. Jerusalén Ilaqtapi t'aqasqayki runakunata imaymana mana allinkuna ruwasqantan rimanku.
- ¹⁴Hayk'an sutykimanta rimariqta hap'inanpaqmi umalliq saserdotekuna kamachikuyta qorqanku. Kaypipas chay kamachikuynillayoqtaqmi kashan, nispa.
- ¹⁵Hinan Señorqa payta nirqan: —Chay runaqa, mana-judío runakunaman, reykunaman, hinallataq Israel suyumanta runakunamanwan sutiya apananpaq akllakusqay kamachiymi. Chayrayku, rillaypuni.
- ¹⁶Sutyirayku imaymanakunapi ñak'arinanpuni kasqantan rikuchisqa, nispa.

- ¹⁷ Rispantaqmi, Ananiasqa, wasiman haykurqan. Hinan makinta Sauloq patanman churaykuspa nirqan: —Wawqey Saulo, may ñantachus hamushaqtiykin Señor Jesusqa rikhurirqasunki. Paymi qhawaripunaykipaq, hinallataq Santo Espíritu hunt'aykunasunkipaq kachamushawan, nispa.
- ¹⁸ Kasqan ratutaqmi, ñawinkunamanta challwa chhaspa hina urmarqan. Hinan wakmanta qhawaripurqan. Sayaripuqtintaqmi Ananiasqa payta bautisarqan.
- ¹⁹ Mikhunata mikhuykuspantaqmi, kallpachakurqan. Hinan Sauloqa, Damasko llaqtapi yachachisqakunawan pisi p'unchaykunalla qhepakurqan.
- ²⁰ Kasqan ratutaqmi, judío runakunaq huñukunanku wasikunapi Cristomanta willarqan: — Payqa Diospa Churinmi, nispa.
- ²¹ Llapan payta uyariqkunataqmi utirayarqanku. Hinaspan nirqanku: — ¿Jerusalén llaqtapi chay sutimanta rimariqkunata ch'inyachiqa manachu pay kashan? Payqa chay kasqallantataq ruwananpaq, hinallataq paykunata hap'ispa, umalliq saserdotekunaman apananpaqmi hamusqa karqan, nispanku.
- ²² Saulotaq ichaqa, aswantaraq kallpachakuspan, Jesusqa Cristo kasqanta rikuchirqan. Hinan Damasko llaqtapi tiyaq judío runakunata muspharichirqan.
- ²³ Askha p'unchaykuna pasaqtintaq, judío runakunaqa paykunapura Saulota wañuchinankupaq rimanakurqanku.
- ²⁴ Hinan paykunaqa, Saulota wañuchinankupaq punkukunatapas tutup'unchay makilla qhawasharqanku. Saulotaq ichaqa, chay rimanakusqankuta yacharurqan.
- ²⁵ Hinaqtinmi yachachisqankunaqa, Saulota huk kanastapi warkuspa, tutalla perqanta uraykachirqanku.
- ²⁶ Jerusalén llaqtata rispantaq, yachachisqakunawan kуска kayta munarqan. Yachachisqa kasqantan mana kreerqankuchu. Chayraykun llapanku payta manchakurqanku.
- ²⁷ Bernabetaqmi ichaqa, payta chaskirqan. Hinaspa apostolkunaq kasqanman pusarqan. Hinan imaynatachus ñanpi Señorta rikusqa karqan, hinallataq imatachus rimaykusqantawan paykunaman willarqan. Imaynatachus Jesuspa sutinpi mana manchakuspa Damasko llaqtapi willasqa karqan, chaytawan willarqan.
- ²⁸ Chay hinapin Sauloqa, Jerusalén llaqtapi paykunawan kashaspa, haykuqpas, lloqsiqpas.
- ²⁹ Señor Jesuspa sutinpitaqmi, mana manchakuspa willarqan. Griego simi rimaq judío runakunawantaq rimarqan, hinallataq churanakurqan. Paykunataqmi ichaqa, wañuchiytapuni munasharqanku.

- ³⁰ Wawqe-panakunataqmi chayta yacharuspanku, Cesarea Ilaqtakama paywan kuska rispanku, Tarso Ilaqtaman kachapurqanku.
- ³¹ Hinaqtinmi Iapan Judea probinsiapi, Galilea probinsiapi, hinallataq Samaria probinsiapi ñiq t'aqakuna thak kaypi karqanku. Hinan kallpachakuspanku, hinallataq Señorta manchakuspanku kawsarqanku. Santo Espirituq sonqochaykusqan kaspankutaqmi, askhayarqanku.
- ³² Pedrotaqmi, tukuy cheqasninta purimushaspan, Lida Ilaqtapi tiyaq t'aqasqakunaman watukuq rillarqantaq.
- ³³ Chaypitaqmi, Eneas sutiyoq huk runata tarirqan. Payqa, mana kuyuriq such'u kasqanraykun, pusaq wataña puñunapi kapusqa karqan.
- ³⁴ Pedrotaq payta nirqan: —Eneas, ¡Jesucriston qhaliyachisunki! Sayariy hinaspa puñunaykita allichakuy, nispa. Hinan kasqan ratupacha sayaripurqan.
- ³⁵ Lida Ilaqtapiwan, Sarón pampapiwan tiyaq Ilapa runakunataqmi, Eneasta rikurqanku. Chaymi paykunaqa Señorman kutirikapurqanku.
- ³⁶ Hinaqtinmi Jope Ilaqtapi huk yachachisqa, Tabita sutiyoq warmi karqan. Chay sutiqa Dorkas ninantan nin. Payqa, askha allin ruwaykunatan ruwasqa karqan, hinallataq limosnatapas qosqa karqan.
- ³⁷ Chay p'unchaykunapitaqmi, payqa onqoykapuspan wañukapurqan. Bañaspankutaq, altos pata wasiman churarqanku.
- ³⁸ Lida Ilaqtaqa, Jope Ilaqtaq qayllallanpin karqan. Chaymi yachachisqakunaqa chaypi Pedroq kasqanta uyarirqanku. Hinan, 'kasqaykuman usqhaylla hamuy,' nispa balikamunankupaq kacharqanku.
- ³⁹ Hinan Pedroqa, sayarispán paykunawan rirqan. Chayaqtintaq, altos pata wasi ukhuman pusaykurqanku. Iapan biudakunataqmi waqaspa payman asuykurqanku. Hinan Dorkas, paykunawan kashaspanraq ruwasqa karqan chay kapakunata, hinallataq p'achakunata qhawachirqanku.
- ⁴⁰ Ilapallankuta hawaman Iloqsichispantaq, Pedroqa qonqoriykukuspa Diosman parlarqan. Hinan ayaman kutirispá nirqan: —¡Tabita, sayariy! nispa. Paytaqmi ñawinta kicharirqan. Hinan Pedrota rikuspan tiyarimurqan.
- ⁴¹ Pedrotaq makinta haywarispan, Dorkasta sayarichirqan. Hinaqtinmi t'aqasqakunatawan, biudakunatawan waqyachispa, kawsashaqta paykunaman qopurqan.
- ⁴² Chaytataqmi, hinantin Jope Ilaqtapi yacharqanku. Chayraykun, askha runakunaqa, Señorpi ñikapurqanku.
- ⁴³ Hinaqtinmi Pedroqa, askha p'unchaykunata Jope Ilaqtapi, suela ruwaq Simón sutiyoq runaq wasinpi qhepakurqan.

Hechos 10

- ¹ Cesarea Ilaqtapin Kornelio sutiyoq huk runa karqan. Payqa, Italiana nisqa tropapi senturionmi karqan.
- ² Kornelioqa, Iliw wasinpi kaqkunapiwanmi Dios sonqo runa, hinallataq Dios manchakuq runa karqan. Payqa, Ilaqtapi runakunamanmi askha limosnata qosqa karqan. Diosmanpas parlallaqpunitaqmi kanpas.
- ³ Yaqapas isqon kaq orastan Kornelioqa, rikhuriypi Diospa huk angelninta paypa kasqanman haykumuqta rikurqan. Hinan angelqa payta nirqan: —Kornelio, nispa.
- ⁴ Korneliotaqmi, angelta mancharisqa qhawarirqan. Hinan nirqan: —¿Imata Señor? nispa. Hinan angelqa, payta nirqan: —Diosman parlayniykikuna, hinallataq runakunaman limosna qosqaykikunan yuyarinapaq hina Diospa qayllanman wicharin.
- ⁵ Kunanyá, qharikunata Jope Ilaqtaman kachay, hinaspa Pedro sutiwan sutichasqa Simonta waqyachimuy.
- ⁶ Payqa, suela ruwaq Simonpa wasinpin qorpachasqa kashan. Chay wasinqa, mamaqochaq kantunpin kashan. Paymi imachus ruwanaykita nisunki, nispa.
- ⁷ Korneliowan rimaq ángel ripuqtin hinataq, payqa iskay kamachinta, hinallataq yanapaqninkunamanta Dios sonqo soldadontawan waqyarqan.
- ⁸ Hinan Ilapan chay imaymanakunata paykunaman willaspan, Jope Ilaqtaman kacharqan.
- ⁹ Qhepantin p'unchaytaq, paykunaqa ñanninta risharqanku. Hinan Ilaqta qayllaman chayarqanku. Soqta orasta hinataqmi, Pedroqa Diosman parlananpaq wasi pataman wicharqan.
- ¹⁰ Hinan anchata yaraqchikurqan, mikhuykuytataq munarqan. Ichaqa mikhunata wayk'ushanankukamataq, mosqhoypi hina huk rikhuriyta rikurqan.
- ¹¹ Hanaq pachatataqmi kicharisqata rikurqan. Hinan, huk q'epi hatun sábana hina, tawantin ch'ullpanmanta watasqa hallp'a pachaman uraykamusharqan.
- ¹² Chay q'epipitaqmi, tawa chakiyoq tukuy imaymana hallp'a pachapi animalkuna, k'ita animalkuna, pampan suchuq animalkuna, hinallataq phalaq animalkunapas kasharqan.
- ¹³ Hinaqtinmi payqa, huk kunkata uyarirqan. Nimurqantaq: —Pedro, sayariy. Wañuchispaykitaq mikhuy, nispa.
- ¹⁴ Hinaqtinmi Pedroqa nirqan: —¡Manapunin imaynallanmatapas Señor! Ñoqaqa manan hayk'aqpas ima mana mikhunapaq kaqtapas, nitaq qhelli kaqkunatapas mikhurqanichu, nispa.

- 15** Hinan chay kunkata iskay kutinpi uyarillaraqantaq: —Diospa ch'uyanchasqantaqa, ama mana mikhunapaq kaqta hinaqa qhawariychu, nispa.
- 16** Chayqa, kinsa kutikaman rikhurirqa. Hinan qonqayllamanta chay q'epiqa, wakmanta hanaq pachaman hoqarisqa kapurqa.
- 17** Pedroqa, chay rikhuriypi rikusqa imachus kasqanmantan kikinpi iskayrayaspa kasharqa. Chayllamanmi, Kornelioq kachamusqa qharikunaqa, tapukuspa, Simonpa wasin punkupiña kasharqanku.
- 18** Waqyaspankutaq, chaypichus Simón sutiwan sutichasqa Pedro qorpachasqa kashasqanmanta tapukurqanku.
- 19** Imachus chay rikhuriy kasqanmanta Pedro yuyaykushaqtintaq, Santo Espirituqa payta nirqa: —Qhawariy, kinsa qharikunan maskhashasunkiku.
- 20** Ñoqaq paykunataqa kachamuni. Chayrayku, paykunawan riytaqa ama iskayaychu. Sayariy, hinaspa uraykuy, nispa.
- 21** Hinaqtinmi Pedroqa, chay qharikunata chaskiq uraykurqa. Hinan nirqa: —Kaypin kashani. Pitachus maskhashankichis paymi kani. ¿Imamanmi hamushankichis? nispa.
- 22** Paykunataq nirqanku: —Senturión Kornelion, ch'uya angelpa nisqankunata chaskirqa. Payqa, chanin runan, Dios manchakuq, hinallataq allin kawsayniyoqmi. Wasinta rispayki, simiykikunata pay uyarinanpaq, waqyanaykupaqmi nimuwanku, nispanku.
- 23** Hinan paykunata wasiman pusaykuspan, qorpacharqa. Qhepantin p'unchaytaq, Pedroqa paykunawan rirqa. Jope Ilaqtamanta wakin wawqekunataqmi payta riysirqanku.
- 24** Qhepantin p'unchaytaq, Cesarea Ilaqtaman haykurqanku. Korneliotaqmi familiankunata, hinallataq aswan munasqa amigonkunatawan waqyachispa, paykunata suyasharqa.
- 25** Pedro haykuykunan kashaqtintaq, Kornelioqa payta chaskinanpaq lloqsimurqa. Hinan ñawpaqenpi qonqoriykukuspa hatuncharqa.
- 26** Pedrotaqmi ichaqa, sayarichispan nirqa: —¡Sayariy! Ñoqapas qan hina runallan kani, nispa.
- 27** Paywan rimasqa qhepamantaq haykurqa. Hinan askha huñusqa kashaqkunata tarirqa.
- 28** Hinan paykunata nirqa: —Judío runawan, wak suyu runakunawan tantanakunanku, otaq asuykunakunanku mana allin kasqantaqa yachankichismi. Ichaqa amapuni mayqen runatapas mana ch'uya, otaq qhelli kaq nispa sutiyanaypaqmi Diosqa rikuchiwarqa.

- 29 Chayraykun, waqyachimuwaqtiykiqa mana imata rimarispallay hamurqani. Chay hinaqa, tapukunin: ¿Imapaqmi waqyachimuwankichis? nispay, nispa.
- 30 Hinan Kornelioqa nirqan: —Tawa p'unchay qhepatan, wasiypi ñoqaqa ayunasharqani. Kay orasta hinataqmi, isqon orasta Diosman parlasharqani. Hinan chayllaman huk runa k'ancharishaq p'achayoq ñawpaqeypi sayaykurqan.
- 31 Niwarqantaq: 'Kornelio, mañakusqaykitan Dios uyarisunki. Hinallataq paypa ñawpaqenpi limosna qosqaykikunatapas yuyarin.
- 32 Chayrayku, Jope llaqtaman kachay, hinaspa Pedro sutiwan sutichasqa Simonta pusachimuy. Payqa, mama-qochaq kantunpi suela ruwaq Simonpa wasinpin qorpachasqa kashan. Pay chayamuspantaqmi, qanwan parlanqa,' nispa.
- 33 Chaymi, kasqan ratupacha qanman kachamurqani. Hamuyniykiqa allinpunitaqmi. Kunantaq, Diospa tukuy kamachimusqasunkita uyarinaykupaq llapayku Diospa qayllanpi kashayku, nispa.
- 34 Hinaqtinmi Pedroqa, rimarisan nirqan: —Cheqaqtapunin Diosqa mana runakunaq rikch'aynintachu qhawan. Chaytan kuentata qokuni.
- 35 Aswanmi, payqa tukuy suyukunapi payta manchakuqta, hinallataq chanin kaq ruwaqta chaskin.
- 36 Diosmi, Jesucristoq chawpinta thak kay allin willakuykunata willaspan, Israel llaqta runakunaman huk willakuyta apachimurqan. Paymi, tukuy runakunaq Señorninga.
- 37 Qankunaqa, Galilea probinsiamanta qallarispas, tukuy Judea probinsiantinpi willasqan willakuytaqa yachankichismi. Chayqa, Juanpa willasqan bautismowanmi qallarirqan.
- 38 Kaytaqa Nazaret llaqtayoq Jesusta, imaynatachus Santo Espirituwan, atiywan ima hawiykusqanmantan nishani. Diosmi paywan kasharqan. Chayraykun payqa, allin kaqta ruwaspan, hinallataq saqraq tukuy ñak'arichisqanta qhaliyachispan purirqan.
- 39 Ñoqaykutaqmi, Judea suyupipas, Jerusalén llaqtapipas, tukuy imaymanakuna ruwasqanmanta testigokunaqa kayku. Paytan k'aspipi warkuspanku, wañuchirqanku.
- 40 Diostaqmi ichaqa, kinsa p'unchaymanta sayarichimpurqan. Hinan ñoqaykuman rikhurichiwaraqanku.
- 41 Manan llapan llaqta runamanchu rikhurirqan. Aswanpas ñoqayku ñawpaqmantapacha Diospa akllasqankunamanmi rikhuriwarqanku. Wañusqakunamanta kawsarimpusqan qhepaman paywan mikhuqkunapas, ukyaqkunapas ñoqaykun kayku.

⁴² Paymi Ilaqta runakunaman willamunaykupaq kachamuwanku. Kawsaqkunaq, hinallataq wañuqkunaq Chaninchaqninku Diospa churasqan kasqanta sut'inchanaykupaqmi kachamuwanku.

⁴³ Llapallan Diospa rantinpi rimaqkunan paymanta willakunku. Llapa pikunachus paypi iñiqqa, sutinpi hucha pampachayta chaskinanpaqmi willakunku, nispa.

⁴⁴ Chay simikunata Pedro rimashanankamataq, simikunata llapallan uyariqkuna pataman Santo Espíritu uraykamurqan.

⁴⁵ Diosmi mana-judío runakunamanpas Santo Espirituq qokuyninta hich'aykamurqan. Chayraykun, Pedrowan hamuq sirkunsisionmanta iñiq judío runakunaqa utirayarqanku.

⁴⁶ Paykunataqa wak simi rimaykunapi rimaqta, hinallataq Diostapas hatunchaqtan uyarirqanku.

⁴⁷ Hinaqtinmi Pedroqa, kutichispa nirqan: —¿Paykuna mana bautisasqa kanankupaqri, pitaq unuta hark'akuyta atinman? Paykunapas, ñoqanchis hinan, Santo Espirituta chaskirqanku, nispa.

⁴⁸ Hinan paykunaqa, Señorpa sutinpi bautisasqa kanankupaq kamachirqan. Hinaqtinmi pisi p'unchaykunallapas qhepakunanpaq Pedrota balikurqanku.

Hechos 11

¹ Judea probinsiantinpi kaq apostolkunapiwan, wawqepanakunapiwanmi, mana-judío runakunapas Diospa siminta chaskisqankuta uyarirqanku.

² Jerusalén Ilaqtaman Pedro wichaqtintaq, sirkunsisionmanta kaq judío runakunaqa paywan churanakurqanku.

³ Hinan nirqanku: —¡Mana sirkunsidasqa runakunaq wasinman haykuspaykin, paykunawan mikhurqanki! nispanku.

⁴ Hinan Pedroqa, kantollamanta willayta qallarirqan.

⁵ Nirqantaq: —Jope Ilaqtapin ñoqaqa Diosman parlasharqani. Hinan huk mosqhoypi hina rikhuriyta rikurqani. Chay rikhuriypitaqmi, hanaq pachamanta huk q'epi hatun sábana hina, tawantin ch'ullpanmanta uraykachimusqa karqan. Hinan ñoqaq kasqaykama chayamurqan.

⁶ Chayta allintapuni qhawaykuspaytaqmi, yuyaykurqani. Hinan hallp'a pachamanta tawa chakiyoq animalkunatawan, k'ita animalkunatawan, pampan suchuq animalkunatawan, phalaq animalkunatawan ima rikurqani.

⁷ Chaymantataqmi huk kunkata uyarirqani. Nimuwarqantaq: 'Pedro, sayariy. Wañuchispaykitaq mikhuy,' nispa.

- ⁸ Ñoqataqmi ichaqa nirqani: ‘¡Manapunin imaynallanmantapas Señor! Ñoqaq simiytaqa manan ima mana mikhuna kaqpas, nitaq qhelli kaqpas haykurqanchu,’ nispay.
- ⁹ Hinaqtinmi hanaq pachamanta kunkaqa, iskay kutinpi kutichimuwarqan: ‘Diospa ch'uyanchasqantaqa ama mana mikhunapaq kaqta hinaqa qhawariychu nispa.
- ¹⁰ Chayqa kinsa kutinkaman karqan. Hinan llapanpas hanaq pachaman wakmanta hoqarisqa kapurqan.
- ¹¹ Chayllamanmi kasqayku wasiman, Cesarea Ilaqtamanta ñoqaman kachamuwasqanku kinsa qharikunaqa chayamurqanku.
- ¹² Santo Espiritutaqmi ichaqa, ama iskayaspa paykunawan rinaypaq rimaykuwarqan. Ñoqawantaqmi kay soqta wawqekunapas rillarqankutaq. Hinan Kornelioq wasinman haykurqayku.
- ¹³ Paytaqmi, imaynatachus wasinpi sayashaqta huk angelta rikurqan, hinallataq imatachus nirqan, chayta willawarqanku. Angelqa nisqan karqan: ‘Jope Ilaqtaman qharikunata kachay, hinaspa Pedro sutiwan sutichasqa Simonta waqyachimuy.
- ¹⁴ Payllataqmi simikunata rimaykusunki. Chay simikunaq chawpintataqmi Diosqa qantapas, wasiykipi llapan kaqkunatapas qespichisunki,’ nispa.
- ¹⁵ Rimayta qallariqtiytaqmi, imaynan qallariypi ñoqaykuman, chay hinallatataq paykunaq patankumanpas Santo Espíritu uraykamurqan.
- ¹⁶ Hinaqtinmi Señorpa rimasqankunata yuyarirqani. Señorqa nirqanmi: “Cheqapaqmi Juanqa, unupi bautisarqan. Qankunataqmi ichaqa, Santo Espirituwan bautisasqa kankichis,” nispan.
- ¹⁷ Chay hinaqa, imaynan ñoqanchis Señor Jesucristopi iñiqkunamanpas qowarqanchis, chay hinallatataqmi Diosqa, kikin qokuyllatataq paykunamanpas qollarqantaq. Hina kaqtinqa, ¿Diosta hark'akunaypaq pitaq ñoqari karqani? nispa.
- ¹⁸ Chay imaymanakunata uyarispankutaq, upallakapurqanku. Hinan Diosta yupaycharqanku. Nirqankutaq: —¡Chay hinaqa, mana-judío runakunamanpas Diosqa kawsaypaq yuyayman kutirikuyta qosqamá! nispanku.
- ¹⁹ Estebanpa p'unchayninkunapi qatiykachayraykun ch'eqerichisqa karqanku. Hinan Fenisia suyukama, Chipre islakama, hinallataq Antiokía Ilaqtakama rirqanku. Paykunaqa, manan pimanpas simita willarqankuchu. Aswanpas judío runakunallamanmi willarqanku.
- ²⁰ Paykuna ukhupitaqmi ichaqa, Chipre islamanta, hinallataq Sirene suyumanta qharikuna kasharqanku. Paykunan Antiokía Ilaqtaman

haykurqanku. Hinan Señor Jesusmanta allin willakuykunata willaspanku, griego simita rimaq judío runakunaman rimaykurqanku.

²¹ Señorpa makintaqmi, paykunawan kasharqan. Chaymi ancha askha runakuna iñikapurqanku, hinallataq Señormanpas kutirikapurqanku.

²² Chay imaymanakunamanta willakuytataqmi, Jerusalén Ilaqtapi kaq iñiq t'aqaqa uyarirqan. Hinan Antiokía Ilaqtakama rinanpaq Bernabeta kacharqanku.

²³ Bernabeqa, Antiokía Ilaqtaman chayaspanmi, Diospa allinpaq qokuyninta rikuspa, anchatapuni kusikurqan. Hinan sonqowan Señorpi qaqaata takyanankupaq llapallankuta kallpanchaykurqan.

²⁴ Payqa, allin runan karqan. Santo Espirituwanpas, iñiywanpas hunt'aykusqan karqan. Ancha askha runakunataqmi Señorman yapakurqanku.

²⁵ Chaymantataq Bernabeqa, Saulota maskhamunanpaq Tarso Ilaqtaman rirqan. Hinan payta tarispan, Antiokía Ilaqtaman pusarqan.

²⁶ Chaypitaqmi, iñiq t'aqawan watantin huñukurqanku. Hinallataq askha runakunaman yachachirqanku. Antiokía Ilaqtapitaqmi, yachachisqakunata chay p'unchaymantapacha 'Cristianokuna' nispa suticharqanku.

²⁷ Chay p'unchaykunapitaqmi, Diospa rantinpi rimaqkunamanta wakinninkuqa Jerusalén Ilaqtamanta Antiokía Ilaqtaman uraykurqanku.

²⁸ Chay uraykuqkunamanta hukninkutaqmi, Agabo sutiyoq karqan. Paymi sayarispan, Santo Espirituq chawpinta hallp'a pachantinpi hatun yarqay kananmanta sut'itapuni willakurqan. Chay yarqayqa Claudio Cesarpa p'unchayninkunapin karqan.

²⁹ Hinan yachachisqakunaqa, sapankankuq imankuchus kapusqanman hina, Judea suyupi tiyaq wawqe-panakunaman yanapakuyta apachinankupaq rimanakurqanku.

³⁰ Chay hinatapunitaqmi, kurak runakunaman Bernabepa, hinallataq Sauloq chawpinta apachispa ruwarqanku.

Hechos 12

¹ Chay tiempopitaqmi, rey Herodesqa iñiq t'aqamanta wakinninkuta hap'ichispa ñak'arichirqan.

² Juanpa wawqen Jakobotataq, espadawan sipichirqan.

³ Judío runakunapaq chaykuna allin kasqanta qhawarispanpaq, Pedrotapas hap'ichillaraqantaq. Chay p'unchaykunaqa, mana lebadurayoq t'antakunaq p'unchayninkunan karqan.

- ⁴ Pedrota hap'ichispantaq, karselman wisq'achirqan. Hinan tawa-tawamanta, tawa t'aaqa soldadokunaman, makilla qhawanankupaq hap'ichirqan. Paskua fiesta pasaytan, runakunaq rikunanpaq horqomuyta Herodesqa yuyaykusharqan.
- ⁵ Chay hinan Pedroqa, karselpi allin waqaychasqa kasharqan. Iñiq t'aqataqmi ichaqa, mana thanispa Pedropaq Diosman parlasharqanku.
- ⁶ Herodes horqochimunan kashaqtintaq, chay kikin tuta Pedroqa iskay soldadokuna chawpipi, hinallataq iskay kadenakunawan watasqa puñusharqan. Guardiakanataqmi punkuq ñawpaqenpi karselta makilla kuidasharqanku.
- ⁷ Hinan chayllaman, Señorpa huk angelnin rikhurirqan. Hinallataq huk k'anchay karsel ukhupi k'ancharirqan. Angeltaq Pedrota waqtanninpi takaykuspan rikch'arichirqan. Nirqantaq: —Usqhaylla sayariy, nispa. Hinan makinkunamanta kadenakunaqa urmarqaripurqan.
- ⁸ Hinaqtinmi angelqa, Pedrota nirqan: —Chumpikuy, hinaspa husut'aykiwanpas churakuy, nispa. Hinan Pedroqa chay hinata ruwarqan. Chaymantataq payta nillarqantaq: —P'achaykiwan p'achakuspa qatikamuway, nispa.
- ⁹ Lloqsispantaq qatikurqan. Ichaqa manataqmi angelpa ruwasqan cheqaq kasqanta entiendirqanchu. Aswanmi, rikhuriyapas rikushanman hina paypaqqa karqan.
- ¹⁰ Ñawpaq kaq guardiatapas, iskay kaq guardiatapas pasarqankun. Hinan llaqta qhawashaq fierro punkuman chayarqanku. Chay punkutaqmi kikillanmanta kicharikurqan. Lloqsispankutaq, aswanta huk kallenta risharqanku. Hinan angelqa paymanta qonqaylla chinkarapurqan.
- ¹¹ Hinaqtinmi Pedroqa, yuyayninta hap'ikuspa nirqan: —Señorqa huk angelninta kachamuspan Herodespa makinmanta kacharichiwaspanta kunanqa cheqaqmantan entiendini. Judío runakunaq lliw suyakusqanmantapas horqowanmi, nispa.
- ¹² Chaymanta kuentata qokuspantaqmi, Maríaq wasinta rirqan. Chaypin askha runakuna huñunasqa kasharqanku, hinallataq Diosman parlasharqanku. Mariaqa, Markos sutiwan sutichasqa Juanpa mamitanmi karqan.
- ¹³ Kalle-punkuta Pedro takaykuqtintaq, Rode sutiwan sutichasqa huk sipas uyariq lloqsimurqan.
- ¹⁴ Sipastaqmi, Pedroq kunkanta reqsiruspa, ancha kusikuymanta mana punkuta kicharqanchu. Aswanpas ukhuman phawaykuspanmi, punkupi Pedroq kashasqanta willamurqan.

¹⁵ Paykunataq sipasta nirqanku: —¡Waq'ayarqonkichá! nispanku. Sipastaq ichaqa nirqan: —Pedropunin, nispa. Hinaqtinmi paykunaqa nirqanku: — ¡Angelninchá! nispanku.

¹⁶ Pedrotaq ichaqa, punkuta takakusharqanpuni. Kichamuspankutaq, payta rikururqanku. Hinan utirayarqanku.

¹⁷ Pedrotaq ichaqa, makinwan señaschaspan, upallachirqan. Hinan imaynatachus karselmanta Señorqa horqomusqa karqan, chayta paykunaman willarqan. Chaymantataqmi nirqan: —Jakoboman, hinallataq wawqepanakunamanpas chayta willamuychis, nispa. Hinan Pedroqa, lloqsispan wak cheqasman ripurqan.

¹⁸ P'unchayaramuqtintaqmi, soldadokuna ukhupi imachus Pedrowan pasasqanmanta sinchi ch'aqwaray karqan.

¹⁹ Herodestaqmi ichaqa, Pedrota maskhachirqan, hinaspan manapuni tarirqanchu. Guardiakanata allin-allinta tapuspantaq, paykuna wañuchisqa kanankupaq kamachikurqan. Chaymantataqmi Herodesqa, Judea suyumanta Cesarea llaqtaman uraykurqan. Hinan chaypi qhepakurqan.

²⁰ Tiro suyupi, hinallataq Sidón suyupi runakunapaqmi, Herodesqa sinchi phiñasqa kasharqan. Paykunataqmi ichaqa, rimanakuspa reypa qayllanman rirqanku. Reytaqmi chay suyunkuman mikhunata apachiq. Chayraykun reypa puñunanta allichaq kurak kamachin Blastota uyachispanku, thak kayta mañakurqanku.

²¹ Huk señalasqan p'unchaypitaqmi, Herodesqa rey kanan p'achanwan p'acharukuspa, tribunalpi tiyaykurqan. Hinan kallpachay simikunata paykunaman rimaykurqan.

²² Llaqta runakunataqmi qaparirqanku: —¡Kayqa, Diospa kunkanmi, manamá runaq kunkanchu! nispanku.

²³ Herodesqa, manan hatunchayta Diosman qorqanchu. Chaymi qonqayllamanta, Señorpa huk angelnin k'irirurqan. Hinan kurukunaq mikhusqan wañukapurqan.

²⁴ Diospa simintaqmi ichaqa, wiñarqan, hinallataq yapakurqan.

²⁵ Hinan ruwanankuta hunt'aspanku, Bernabepiwan, Saulopiwan, Markos sutiwan sutichasqa Juanta pusarikuspa, Jerusalén llaqtaman kutimpurqanku.

Hechos 13

¹ Antiokía llaqtapi kaq iñiq t'aqapin, Diospa rantinpi rimaqkuna, hinallataq yachachiqkuna karqanku. Paykunaqa, Bernabé, Níger nispa sutichasqa Simón, Sirene suyumanta Lucio, Tetrarka Herodeswan kuska uywasqa Manaén, Saulo iman karqanku.

- ² Paykuna Señorta serbishaqtinku, hinallataq ayunashaqtinkun, Santo Espirituqa nirqan: —Ima llank'anapaqchus waqyakusqay Bernabetawan Saulotawan t'aqapuwaychis, nispa.
- ³ Hinaqtinmi, ayunaspanku, hinallataq Diosman parlaspanku, paykuna pataman makinkuta churaykurqanku. Hinan kacharparirqanku.
- ⁴ Paykunatan Santo Espiritu kacharqan. Hinan Seleusia Ilaqtaman uraykurqanku. Chaymantataqmi Chipre islaman qochanta rirqanku.
- ⁵ Hinan Salamina Ilaqtaman chayaspanku, judío runakunaq huñukunanku wasikunapi Diospa siminta willarqanku. Juantataqmi yanapaqninkupaq pusakurqanku.
- ⁶ Chay islanta Pafos Ilaqtakama rispankutaq, huk layqa runata tarirqanku. Payqa Barjesús sutiwan sutichasqa, falso profeta judío runan karqan.
- ⁷ Barjesusqa, Sub-prefecto Sergio Paulowanmi kasharqan. Payqa, yuyaysapa qharin karqan. Paymi, Diospa siminta uyariyta munaspan, Bernabetawan, Saulotawan waqyachimurqan.
- ⁸ Bernabetawan, Saulotawantaqmi ichaqa, Barjesús sutiwan sutichasqa layqa hark'akurqan. Chayraykun paypa sutinga Elimas ninanta nin. Paymi, Sub-prefectota iñiyanta waqllichiya munarqan.
- ⁹ Pablo sutiwan sutichasqa Saulotaqmi, Santo Espirituwan hunt'aykusqa karqan. Paymi, Elimasta allintapuni qhawaykurqan.
- ¹⁰ Hinan nirqan: —¡Yaw saqraq churin! ¡Qanqa tukuy q'otukuywan, hinallataq lliw mana allinwan hunt'aykusqan kashanki! ¡Qanqa tukuy chanin kaypa awqanmi kanki! ¿Señorpa siwk hina ñanninta waqllichispa, manachu sayk'unki?
- ¹¹ Kunantaq ichaqa, ¡qhawariy, Señorpa makinmi qanpa kontraykipi kashan! Huk tiempon ñawsayapunki. Manataqmi intitapas rikunkichu, nispa. Hinan qonqayllamanta tutayaykuy, hinallataq laqha-tutayaykuy payman tutayaykamurqan. Thanpiykachaspantaq, makinmanta aysachikunanpaq pillatapas maskharqan.
- ¹² Hinaqtinmi, Subprefectoqa, imachus pasasqanta rikuspa, iñirqan. Hinallataq Señorpa yachachikuyninmantapas muspharirqan.
- ¹³ Hinan Pabloqa, riqmasinkunawan Pafos Ilaqtamanta barkapi rispanku, Panfilia suyupi kashaq Perge Ilaqtaman chayarqanku. Juantaqmi ichaqa, paykunamanta t'aqakuspan Jerusalén Ilaqtaman kutipurqan.
- ¹⁴ Perge Ilaqtamanta pasaspankutaq, Pisidia suyupi kaq Antiokía Ilaqtaman chayarqanku. Hinan sábado p'unchaypi, judío runakunaq huñukunanku wasiman haykuspanku, chaypi tiyaykurqanku.

- 15 Judío runakunaq huñukunanku wasipi umalliqkunaqa, Kamachikuy Simi qelqatawan, Diospa rantinpi rimaqkunaq qelqasqankutawanmi ñawincharqanku. Chaymantataqmi, Pablota riqmasinkunatawan waqyachirqanku. Hinan nirqanku: —Wawqellaykuna, sichus llaqta runakunata kallpanchaykunaykichispaq ima simikunallapas kashan chayqa, rimaykuychis, nispanku.
- 16 Pablotaqmi sayarirqan. Hinan upallanankupaq makinwan señaschaspa nirqan: —Israel llaqtamanta qharikuna, hinallataq Diosta manchakuqkuna, uyariychis.
- 17 Kay Israel llaqtaq Diosninmi, taytamamanchiskunata akllakurqan. Paykuna Egipto suyupi mana llaqtayoqña kashaqtinkupas, Diosqa altomanpunin hoqarirqan. Makinta haywarispantaq, chay suyumanta paykunata horqomurqan.
- 18 Hinan huk tiempo, yaqa tawa chunka watata hina, ch'inniqpi imaynatachus kawsasqankuta Diosqa pasiensiaraqan.
- 19 Kanaán hallp'api qanchis suyukunata ch'usaqmanraq tukuchispantaqmi, chay hallp'ankuta erensiata qorqan.
- 20 Chaymantataqmi, yaqa tawa pachak phisqa chunkan watantin, Diospa rantinpi rimaq Samuelkama chaninchaqkunata qorqan.
- 21 Chaymantapachataqmi, reyta mañakurqanku. Hinan Diosqa, Kiswa churin Saula paykunaman qorqan. Payqa, Benjamín ayllumanta qharin karqan. Tawa chunka watatataqmi kamachikurqan.
- 22 Saula wikch'upuspantaqmi, Davidta rey kananpaq churarqan. Hinan paymanta sut'incharqan: 'Sonqoyman hina runatan Isaípa churin Davidta tarini. Payqa tukuy munayniytan ruwanqa,' nispa. (1 Sam. 13:14)
- 23 Promesaman hinataqmi, Diosqa Davidpa mirayninmanta Israel llaqtapaq Qespichiq Jesusta apamurqan.
- 24 Manaraq pay hamushaqtinmi, Juanqa, Israel llaqtantin runakunaman yuyayman kutirikuy bautismomanta willarqan.
- 25 Hinaqtinmi, ña ruwananta tukushaspaña, Juanqa nirqan: '¿Pi kasqaytataq qankunari yuyaykunkichis? Manan paychu ñoqaqa kani. Aswanpas qhawariychis, qhepaytan huk hamushan, ñoqaqa manan husut'anpa watullantapas paskanaypaq hinachu kani,' nispa.
- 26 Wawqellaykuna, Abrahampa miraynin wawakuna, hinallataq qankuna ukhupi Dios manchakuqkuna, uyariychis. Diosmi, qankunaman kay qespikuymanta willakuyta apachimun.
- 27 Jerusalén llaqtapi tiyaqkunapas, kamachikuqninkunapas manan Jesustaqa reqsirqankuchu. Manataqmi sapa sábado p'unchay Diospa rantinpi

rimaqqunaq nisqan simikuna ñawinchasqankutapas yuyayninkuman churarqankuchu. Ichaqa Jesusta huchachaspankutaqmi, chaykunata hunt'arqanku.

28 Wañuchinapaq hina, ima huchachaytapas mana tarishaspankun, Jesús wañuchisqa kananpaq Pilatota mañakurqanku.

29 Paymanta llapan imaymana qelqasqakunaqa hunt'akusqañan karqan. Hinamantataqmi chakatana k'aspimanta uraykachispanku aya p'ampana t'oqoman churarqanku.

30 Diostaqmi ichaqa, wañusqakunapuramanta kawsarichimpurqan.

31 Hinan Jesusqa, Galilea probinsiamanta Jerusalén llaqtaman paywan wichaqqunaman askha p'unchaykunapi rikhurirqan. Paykunan kunanqa llaqta runa qayllapi paymanta willakuqkuna kanku.

32 Chay hinallataqmi ñoqaykupas, taytakunaman Diospa promesa qosqanmanta allin willakuykunata willaykiku.

33 Diosqa, Jesusta kawsarichimpusqanpin, ñoqanchis wawankunapaq chay promesataqa hunt'arqan. Iskay kaq salmopipas qelqasqan kashan: 'Qanqa Churiymi kanki. Ñoqan kunan p'unchay churiyarqayki,' nispa. (Sal. 2:7)

34 Chay hinaqa, manapuni hayk'aqpas ismunanpaqmi, wañusqakunapuramanta Jesusta kawsarichimpurqan. Chaymantan kay hinataqa nirqan: 'Davidman prometesqay ch'uya, hinallataq huntaq saminchaykunatan qosaykichis,' nispa. (Isa. 55:3)

35 Chayraykun huk cheqas qelqapipas nillantaq: 'Ch'uya kamachiykiq ismunantaqa manan munawaqchu,' nispa. (Sal. 16: 10)

36 Cheqapaqpunin Davidqa, kikinpa mirayninpi Diospa munayninman hina serbisqan qhepaman, wañukapurqan. Taytamamankunaman huñuykusqataq karqan. Hinan ismupurqan.

37 Pitachus Dios kawsarichimpurqan, paymi ichaqa, mana ismurqanchu.

38 Chay hina kaqtinqa, wawqellaykuna, Jesuspa chawpinta huchakunata Dios pampachasqantan willasunkichis, chaytan yachanaykichis.

39 Moisespa Kamachikuy Siminqa, manan pitapas chaninman tukuchiyta atirqanchu. Jesuspi hayk'an iñiqmi ichaqa, chaninman tukuchisqaña kapun.

40 Chay hinaqa, paqtataq, Diospa rantinpi rimaqqunaq qelqasqankupi nisqan qankunaman chayamusunkichisman.

41 Chay qelqasqankupin Diosqa nirqan: 'P'unchayniykichiskunapin hatun ruwayta ruwani. Chay ruwayqa, piña willasuqtiykichispa, mana hayk'aq kreenaykichispaq ruwaymi. Chayrayku asipayakuqkuna, qhawariychis,

yuyayniykichisman ama kabechunchu, hinaspa ch'usaqman tukupuychis,' nispan, nispa. (Hab. 1:5)

⁴² Judío runakunaq huñukunanku wasimanta Pablo, riqmasinkunantin lloqsipushaqtinkutaq, mana-judío runakunaqa kay kikin willakuyllamantataq hamuq sábado p'unchaypipas willananpaq balikurqanku.

⁴³ Huñunakuqkuna ch'equeripuqtinkutaq, askha judío runakuna, hinallataq judioman t'ikraquq Dios manchakuqkunapas, Pablota, Bernabetawan qatikurqanku. Hinan paykunaqa, rimaykuspanku Diospa allinpaq qokuynillanpipuni takyanankupaq kallpachaykurqanku.

⁴⁴ Qatiqnin sábado p'unchaypitaq, Diospa siminta uyarinankupaq yaqapas llaqtallantin runakuna huñunaykakamurqanku.

⁴⁵ Judío runakunataq, chay ancha askha runakunata rikuspanku, sinchitapuni enbidiakurqanku. Hinan Pabloq nisqan kontrapi rimaspanku, k'arakta k'amirqanku.

⁴⁶ Hinaqtinmi Pablowan, Bernabewanqa, mana manchakuspapuni nirqanku: —Qankunaman ñawpaqta Diospa siminta rimaykunaykuqa, nesesariopunin karqan. Ichaqa manan chaskiyta munankichischu, nitaqmi wiñay kawsaypaq hinachu qhawarichikunkichispas. Chayrayku qhawariychis, mana-judío runakunamanmi kutipushayku.

⁴⁷ Kay hinatapunin Señorqa kamachiwarqanku: 'Mana-judío runakunata k'anchaqaq, hinallataq kay pachaqa k'uchunkamaraq qespikuypaq kanaykipaqmi, churayki,' nispan, nispanku. (Isa. 49:6)

⁴⁸ Chayta uyarispataq, mana-judío runakunaqa anchata kusikurqanku, hinallataq Señorpa simintapas hatuncharqanku. Hinan hayk'an wiñay kawsaypaq Diospa akllakusqan kaqkunaqa, iñikapurqanku.

⁴⁹ Señorpa simintaq, chay suyuntinpi willasqa karqan.

⁵⁰ Judío runakunataq ichaqa, Dios manchakuq respetana warmikunata, hinallataq llaqtapi umalliqkunata umacharqanku. Hinan Pablota, Bernabetawan qatiykachanankupaq hatarichirqanku. Hinaspataq chay suyunkumanta paykunata wikch'urqanku.

⁵¹ Chaymi paykuna kontra chaki pachankupi hallp'ata chhaphchikurqanku. Hinaspa Ikonio llaqtaman ripurqanku.

⁵² Hinan yachachisqakunaqa, ancha kusikuywan, hinallataq Santo Espirituwan hunt'aykusqa karqanku.

Hechos 14

¹ Pablowan, Bernabewantaq, Ikonio llaqtapi judío runakunaq huñukunanku wasiman kуска haykurqanku. Hinan paykuna chaypi rimariqtinku, ancha

askha judío runakuna, hinallataq Gresia suyumanta runakunaraq iñikapurqanku.

² Mana iñiyta munaq judío runakunataqmi ichaqa, wawqe-panakunaq kontrankupi mana-judío runakunata hatarichirqanku, hinallataq yuyayninkuta waqllichirqanku.

³ Chaymi, mana manchakuywan willaspanku, chaypi unay tiempota qhepakurqanku. Señorpitaqmi sonqo churayninkuqa karqan. Paymi, allinpaq qokuy simikunata sut'incharqan. Hinan paykunaq chawpinta, señalkunatapas, musphana ruway ruwanakunatapas ruwachirqan.

⁴ Hinaqtinmi llaqta runakunaqa t'aqanasqa kasharqanku. Wakinmi judío runakunawan kasharqanku, wakinninkutaq apostolkunawan kasharqanku.

⁵ Chay mana-judío runakunapiwan, judío runakunapiwan, kamachikuqninkunapiwan kuskataqmi, paykunata k'aminankupaq, hinallataq rumiwan ch'aqenankupaq hatarirqanku.

⁶ Chayta yacharuspankutaqmi paykunaqa, Likaonia probinsiapi kashaq Listra llaqtaman, Derbe llaqtaman, hinallataq tukuy chay suyuq muyuriqninkunaman ayqekurqanku.

⁷ Chaypitaqmi allin willakuyta willaspa kasharqanku.

⁸ Listra llaqtapitaqmi mana puriy atiq runa tiyasharqan. Payqa, nasesqanmantapachan such'u kasqa karqan. Manataqmi hayk'aqpas puririsqachu karqan.

⁹ Paymi, Pabloq rimasqanta uyarisharqan. Hinan Pabloqa, allinta payta qhawaykuspan qhaliyachisqa kananpaq iñiynin kasqanta qhawarirqan.

¹⁰ Hinan Pabloqa, kunkayoqta payta nirqan: —¡Chakiykiwan allinta sayariy! nispa. Hinan chay runaqa, saltaspan puririrqan.

¹¹ Hinaqtinmi, runakunaqa, Pabloq ruwasqanta rikuspanku, Likaonia rimaypi kunkayoqta qaparirqanku. Nirqankutaq: —¡Runa rikch'aypin dioskuna ñoqanchisman uraykamuwanchis! nispanku.

¹² Bernabetan Zeus sutiwan suticharqanku. Pablotataqmi Diospa siminta apasqanrayku Hermes sutiwan suticharqanku.

¹³ Hinaqtinmi llaqtaman haykunapi Zeusta yupaychana wasipi kaq saserdoteqa, torokunata, hinallataq t'ika mayt'ukunata paykunaq llaqta punkunkuq qayllanman aparqan. Hinan llaqta runakunawan kuska sakrifisiokunata haywayta munarqanku.

¹⁴ Chayta uyarispankutaq, apóstol Bernabepiwan, apóstol Pablopiwan p'achankutaraq llik'ikurqanku. Hinan chay askha runakunaq chawpinkuman qaparispa phawaykurqanku.

- 15 Hinan nirqanku: —Qharikuna, ¿imanaqtinmi chaykunata ruwashankichis? Ñoqaykupas qankuna hina runakunallan kayku. Kay imaymana yanqa mana baleq kaqkunamanta, kawsashaq Diosman yuyayniykichista t'ikranaykichispaqmi allin willakuytaqa willaykiku. Paymi hanaq pachatapas, hallp'a pachatapas, mamaqochatapas, hinallataq tukuy chaykunapi kaqkunatapas kamarqan.
- 16 Ñawpa runa-miraykunapipas Diosqa, llapa suyukunata kikinkuq munasqanku ñanpi purisqankutan hinallata qhawarqan.
- 17 Chay hinaña kaqtinpas, payqa allinta ruwayninkunawanpunin pay kikinmantaqa sut'inchakurqan. Paymi, hanaq pachamanta parata qospasunkichis, tiemponpi ruruy tiempotapas qosunkichis. Sonqoykichistataqmi mikhunawan, hinallataq may kusikuywan hunt'aykuchirqasunkichis, nispanku.
- 18 Chay imaymanakunata nispankun, askha runakunaq paykunaman sakrifisio haywanankuta sasatapuni hark'arqanku.
- 19 Hinaqtinmi Antiokía llaqtamantawan, Ikonio llaqtamantawan wakin judío runakuna hamurqanku. Hinan chay askha runakuna Pablota rumiwan ch'aqenankupaq q'otullawan uyachirqanku. Ch'aqespankutaq wañusqa kananpaq yuyaspanku llaqta hawaman aysarparirqanku.
- 20 Yachachisqakunataq ichaqa, payman muyurukurqanku. Hinan payqa, sayaripuspan llaqtaman haykurqan. Qhepantin p'unchaytaq Bernabepiwan Derbe llaqtaman purirpurqanku.
- 21 Chay llaqtapitaqmi, allin willakuyta willarqanku. Hinallataq askha yachaqukuqkunamanpas yachachirqanku. Chay qhepatataq Listra llaqtaman, Ikonio llaqtaman, hinallataq Antiokía llaqtaman kutipurqanku.
- 22 Yachachisqakunatatami sonqochaykurqanku, hinallataq iñiypi takyanankupaq kallpancharqanku. Nirqankutaq: —Diospa qhapaq suyunmanqa, anchata muchuspapunin haykunanchis, nispanku.
- 23 Hinan sapanka iñiq t'aqapi kurak runakunata churarqanku. Ayunukunawan Diosman parlaspankutaqmi, iñisqanku Señorman paykunata hap'iykuchirqanku.
- 24 Pisidia suyunta pasaspankutaq, Panfilia suyuman chayarqanku.
- 25 Perge llaqtapi Diospa siminta willaspankutaq, Atalia llaqtaman uraykurqanku.
- 26 Chaymantataq, Antiokía llaqtaman qochanta rirqanku. Chaypin Diospa ruwananta hunt'anankupaq, Diospa allinpaq qokuyninman hap'iykachisqa karqanku.

²⁷ Chayaspankutaq, iñiq t'aqata huñurqanku. Hinan Diospa tukuy imaymanakunata paykunaq chawpinta ruwasqanta willarqanku. Hinallataq imaynatachus Diosqa, iñiypa punkunta mana-judío runakunaman kicharisqantapas willallarqankutaq.

²⁸ Chaypitaqmi, yachachisqakunawan unayta qhepakurqanku.

Hechos 15

¹ Hinaqtinmi Judea suyumanta Antiokía llaqtaman wakin hamuqkunaqa wawqe-panakunaman yachachirqanku. Nirqankutaq: —Sichus mana Moisespa ruwayninman hina sirkunsidachikunkichischu chayqa, manan qespichisqa kayta atiwaqchischu, nispanku.

² Hinan Pablowan, Bernabewan paykunaq kontranpi hatariqtinku, huchatariy hinallataq sinchi churanakuy sayarirqan. Chaymi wawqe-panakunaqa, Pablowan, Bernabewan, hinallataq wakinkunapiwan Jerusalén llaqtaman wichaspa apostolkunawan, kurak runakunawan ima, chaymanta rimamunankupaq rimanakurqanku.

³ Hinaqtinmi iñiq t'aqaq kachasqankunaqa, Fenisia llaqtanta, hinallataq Samaria probinsianta mana-judío runakunapas Diosman kutirikusqankumanta willaspanku, pasarqanku. Hinan llapallan wawqe-panakunaqa, ancha kusionkuni karqanku.

⁴ Pablowan, Bernabewan Jerusalén llaqtaman chayaqtinku hinataq, iñiq t'aqapiwan, apostolkunapiwan, umalliq runakunapiwan, paykunata chaskiykurqanku. Hinan paykunaqa, paykunaq chawpinta Dios tukuy imaymanakuna ruwasqanta paykunaman willarqanku.

⁵ Pantasqa t'aqa fariseokunamanta wakin iñiqkunataqmi ichaqa, sayaripa nirqanku: —Sirkunsidanayku, hinallataq Moisespa Kamachikuy Siminta waqaychanaykichispaq kamachinaykuqa nesesariopunin, nispanku.

⁶ Hinaqtinmi apostolkunaqa, kurak runakunawan chaymanta rimanankupaq huñunakurqanku.

⁷ Sinchi hatun churanakuy hatariqtintaqmi, Pedroqa sayaripa nirqan: —Wawqellaykuna, ñawpa p'unchaykunamantapacharaq manajudío runakunaman allin willakuy simita rimarisqaypa chawpinta uyaripa iñikapunankupaqmi, ñoqanchis ukhumanta, Diosqa akllakuwarqan. Chaytaqa yachankichismi.

⁸ Sonqokunata reqsiq Diostaqmi, ñoqanchisman hina paykunamanpas Santo Espirituta qospa sut'incharqan.

⁹ Iñiypa chawpinta sonqonkutas ch'uyanchasqanraykun, Diosqa paykunatawan, ñoqanchistawan manapuni wakinta allinpaq, wakintataq pisipaq qhawarinchu.

- 10** Kunantaq ichaqa, ¿imanaqtinmi taytanchiskunaqpas, ñoqanchispapas mana apay atisqanchis yuguta yachachisqakunaq much'un pataman churaspaykichis, Diosta wateqankichis?
- 11** Aswanmi, Señor Jesuspa allinpaq qokuyninpa chawpillantataq, paykuna hina ñoqanchispas qespichisqa kasqanchista iñinchis, nispa.
- 12** Hinaqtinmi chay llapan askha runakunaqa, ch'in kapurqanku. Hinamantataq Bernabetawan, Pablotawan uyarirqanku. Paykunaq chawpintan Diosqa, mana-judío runakuna ukhupi may hinaniraq señaalkunata, hinallataq musphana ruwaykunata ruwasqa karqan. Chaytan paykunaqa willakurqanku.
- 13** Paykuna rimayta tukuqtinkutaq, Jakoboqa kutichispan nirqan: — Wawqellaykuna, uyariwaychis.
- 14** Diosqa paypa sutinpaq paykunapuramanta huk llaqtata akllakunanpaqmi, ñawpaq kutinpi mana-judío runakunaman watukamurqan. Chaytan Simonqa willaruwanchisña.
- 15** Chaywantaqmi, Diospa rantinpi rimaqkunaq imaynatachus qelqasqankuqa tupan.
- 16** Chay qelqasqankupitaqmi Diosqa nirqan: 'Chay imaymanakuna qhepatataqmi kutimusaq, hinaspa Davidpa urmasqa Diospaq ruwasqa karpanta wakmanta hatarichisqa. Thunisqa kaqkunatataqmi wakmanta ruwasqa, hinallataq hatarichisqa.
- 17** Wak runakunapas, llapa mana-judío runakunapas, paykunapi suti y willasqa kaqtin, Señorta maskhanankupaqmi hatarichisqa. Chaytan tukuy imaymana kamaq Señorqa nin,' nispa. (Amós 9:11-12)
- 18** Diosqa, tukuy ruwasqankunatapas wiñay wiñaymantapacharaqmi yachan.
- 19** Chayraykun ñoqaqa, Diosman kutirikuq manajudío runakunata ama sasachachishananchispaq chaninchani.
- 20** Aswanpas, idolota yupaychaywan qhellichakuymanta, qhellipi puriyanta, seq'osqamanta, yawarmantawan ima t'aqakunallankupaq qelqakuchun.
- 21** Ñawpa tiempokunamantapacharaqmi, sapanka llaqtapi judío runakunaq huñukunanku wasipi Moisespa willaqninkunaqa karqan. Chaymi, sapa sábado p'unchay qelqata ñawincharqanku, nispa.
- 22** Hinaqtinmi apostolkunamanpas, kurak runakunamanpas, hinallataq llapan iñiq t'aqamanpas paykunapuramanta wakin qharikunata akllayninkuqa allin rikch'akurqan. Hinan Pablotawan, Bernabetawan kuskata, Antiokía llaqtaman kachanankupaq, Barsabás sutiwan sutichasqa Judastawan, Silastawan akllarqanku. Paykunaqa, wawqe-panakunapurapi umalliq qharikunan karqanku.

- ²³ Paykunaq chawpillantataqmi, kay hinata qelqarqanku: —Apostolkuna, kurak runakuna, wawqe-panakuna iman Antiokía Ilaqtapi, Siria suyupi, hinallataq Silisia probinsiapiwan kashaq mana-judío wawqe-panakunaman napaykamuykiku.
- ²⁴ Mana ñoqayku kamachishaqtiyku, ñoqayku ukhumanta wakinkuna lloqsimuspa, simikunawan yuyayniykichista muspharichisqantan uyariyku. Paykunaqa, sirkunsisiontapas, Kamachikuy Simitapas hunt'anaykichispunin nisunkichismi. Ñoqaykuqa manapunin chay hinatachu yachachirqayku.
- ²⁵ Llapallayku, rimanakusqaykuman hina, qharikunata akllaspayku qankunaman munakusqanchis Bernabetawan, Pablotawan kachamunaykuqa allinmi rikch'akuwarqanku.
- ²⁶ Paykunan, Señorinchis Jesucristoq sutinrayku kawsayninkuta churaqkunaqa kanku.
- ²⁷ Chay hinaqa, Judastawan, Silastawanmi kachamushaykiku. Paykunan siminkuwanpuni kaqlatataq willasunkichis.
- ²⁸ Mana aswanta qankunaman ima sasa kaqtapas churayniykun Santo Espiritumanpas, ñoqaykumanpas allin rikch'akuwarqanku.
- ²⁹ Kaykunallatan ichaqa, ama ruwankichischu. Idolokunaman sakrifikasqa kaqkunatapas, yawartapas, seq'osqa kaqkunatapas aman mikhunkichischu, nitaq qhelli puriykunapipas purinkichischu. Sichus chaykunamanta waqaychakunkichis chayqa, allintan ruwankichis. Allillanpuni kashaychis, nispanku.
- ³⁰ Hinaqtinmi, kacharparisqa kaspanku, paykunaqa Antiokía Ilaqtaman uraykurqanku. Hinan llapa iñiqkunata huñuspanku, chay kartata qorqanku.
- ³¹ Chay kartata ñawinchaspankutaqmi, chay kallpanchaq simikunarayku, anchatapuni kusikurqanku.
- ³² Judaswan, Silaswantaqmi, Diospa rantinpi rimaqkuna kaspanku, askha simikunawan wawqe-panakunata sonqochaykurqanku, hinallataq kallpanchaykurqanku.
- ³³ Chaypi huk tiempo pasaspankutaq, apostolkunaman kutipunankupaq wawqepanakunaqa thak kaywan kacharparipurqanku.
- ³⁴ Silasmantaqmi ichaqa, chaypi qhepakuynin allin rikch'akurqan.
- ³⁵ Pablowan, Bernabewantaq ichaqa, Señorpa siminta yachachispanku, hinallataq askha hukkunapiwan allin willakuyta willaspanku, Antiokía Ilaqtapi qhepakurqanku.
- ³⁶ As pisi p'unchaykuna qhepatataqmi, Pabloqa Bernabeta nirqan: —Llapan Ilaqtakunapi, maykunapichus Señorpa siminta willamurqanchis, paykuna,

imaynachus kashasqankuta rikumunanchispaq, wawqe-panakunaman wakmanta watukuq kutisun, nispa.

³⁷ Hinan Bernabeqa, Markos sutiwan sutichasqa Juanta pusayta munarqan.

³⁸ Pablopaqtaqmi ichaqa, Juan Markos pusayninku mana allinchu rikch'akurqan. Payqa Diospaq llank'ananman mana riyta munaspanmi, Panfilia suyupi paykunamanta t'aqakusqa karqan.

³⁹ Hinan paykunapurapi mana yuyay tuparqanchu. Chaymi t'aqanakapurqanku. Hinan Bernabeqa, Markosta pusarikuspan, Chipre islaman mama-qochanta rirqan.

⁴⁰ Pablotaq ichaqa, Silasta akllakuspan, Diospa allinpaq qokuyninman wawqe-panakunaq hap'iykuchisqan qhepata purirqan.

⁴¹ Chaymantataqmi Siria suyunta, hinallataq Silisia suyunta iñiq t'aqakunata kallpanchaspan purirqan.

Hechos 16

¹ Chaymantataqmi Pabloqa, Derbe llaqtaman, hinallataq Listra llaqtaman chayarqan. Hinan qhawariy, chaypi Timoteo sutiyoq huk yachachisqa kasharqan. Payqa judía iñiq warmiq wawanmi karqan. Taytantaqmi ichaqa, Gresia suyumanta karqan.

² Listra llaqtapipas, Ikonio llaqtapipas wawqepanakunaqa, allintan Timoteomanta rimarqanku.

³ Pablotaqmi, Timoteoq paywan rinanta munarqan. Ichaqa llaqa runakunan Timoteoq taytanqa Gresia suyumanta kasqanta yacharqanku. Chaymi, chay llaqtakunapi judío runakunarayku payta pasaspan sirkunsidarqan.

⁴ Llaqtakunata purispankutaq, Jerusalén llaqtapi kashaq apostolkunaq, hinallataq kurak runakunaq rimanakusqanku kamachikuy qelqakunata kasukunankupaq qorqanku.

⁵ Chay hinapin, iñiq t'aqakunaqa iñiypi kallpanchakurqanku. Hinan sapa p'unchay aswanta yapakurqanku.

⁶ Santo Espíritun, Asia probinsiapi Diospa siminmanta ama rimarinankupaq kamachisqa karqan. Chaymi Frigia suyunta, hinallataq Galasia suyunta purirqanku.

⁷ Misia probinsiaq chimpanman chayaspankutaq, Bitinia probinsiaman haykuyta munarqanku. Santo Espiritutaqmi ichaqa, paykunata hark'arqan.

⁸ Hinaqtinmi, Misia probinsianta pasaspanku, Troas llaqtaman uraykurqanku.

- ⁹ Hinan tutapi, Pabloman huk rikhuriy rikuchisqa karqan. Chay rikhuriypin, Masedonia probinsiamanta huk qhari, sayaykuspa balikurqan. Nirqantaq: — ¡Masedonia probinsiaman chimpamuy, hinaspaya yanapaykuwayku! nispan.
- ¹⁰ Chay rikhuriyta Pablo rikuqtin hinataq, kasqan ratupacha Masedonia probinsiaman riytapuni munarqayku. Paykunaman allin willakuyta willamunaykupaq Señorqa cheqaqtapuni waqyawasqankutan entiendirqayku.
- ¹¹ Hinan Troas Ilaqtamanta barkapi puririspayku, Samotrasia islallamanña rirqayku. Qhepantin p'unchaytaqmi, Neápolis Ilaqtaman rirqayku.
- ¹² Chaymantataq, Filipos Ilaqtaman rirqayku. Chay Ilaqtaqa, Masedonia probinsiapi Ilaqta, hinallataq Roma Ilaqtamanta runakunaq tiyananku Ilaqtan karqan. Chay Ilaqtapitaq, as pisi p'unchaykunallata karqayku.
- ¹³ Sábado p'unchaypin, Ilaqtamanta mayu pataman lloqsirqayku. Chay cheqasqa, Diosman parlananku cheqasmi karqan. Hinan chaypi tiyaykuspa, huñunasqa warmikunaman rimaykurqayku.
- ¹⁴ Hinan, Lidia sutiyoq huk warmi uyarisharqan. Pabloq nisqanta makilla uyarinanpaqtaqmi, Señorqa paypa sonqonta kicharirqan. Payqa, Tiatira Ilaqtamanta sani-puka tela qhatuq, hinallataq Dios manchakuqmi karqan.
- ¹⁵ Paypas, familianpas bautisakapurqankun. Hinan balikuspa, niwarqanku: — Señorpi tukuy sonqo iñikuq kasqaytataq chaninchankichis ña chayqa, wasiyan haykuychis, hinaspaya chaypi qhepakuychis, nispa. Hinan anchatapuni balikuspa qhepachiwarqanku.
- ¹⁶ Diosman parlana cheqasman rishaqtiykutaq, watuq espirituyoq huk kamachi sipas ñoqaykuwan tupaq lloqsimurqan. Payqa watuspanmi, patronninkunata qolqecharqan.
- ¹⁷ Paymi, Pablotaq, ñoqaykutawan qatikuwaspanku qaparirqan: — ¡Kay runakunaqa, Ancha Hatunchasqa Diospa kamachinkunan kanku! ¡Paykunaqa qespikuy ñanmantan willawanchis! nispa.
- ¹⁸ Askha p'unchaykunañan chay hinataqa ruwarqan. Pablotaqmi ichaqa, sinchitapuni phiñakurqan. Hinan kutirispay chay espirituta nirqan: — ¡Kay sipasmanta lloqsinaykupaqmi, Señor Jesucristoq sutinpi kamachiyki! nispa. Hinan kasqan ratupacha chay espirituqa lloqsipurqan.
- ¹⁹ Patronninkunataq ichaqa, qolqechakuyninku manaña kapusqanta qhawarirqanku. Hinaqtinmi, Pablotaq Silastawan hap'ispanku, kamachikuqkunaq qayllanman plasakama aysarqanku.
- ²⁰ Chaninchaqkunaman paykunata asuykachispankutaq nirqanku: — ¡Kay runakunaqa, judío kashaspankun, Ilaqtanchista ch'aqwachishanku!
- ²¹ Paykunaqa, mana chaskiy atina, nitaq ruway atina kostumbrekunatan willanku. Ñoqanchisqa, Roma Ilaqtayoqkunamá kanchis! nispanku.

- 22 Hinan askha runakunaqa, huk nisqalla, Pabloq, hinallataq Silaspa kontranpi hatarirqanku. Chaninchaqkunataqmi, paykunaq p'achankuta llik'ispa ch'utichirqan. Barakunawan p'anankupaqtami kamachikurqan.
- 23 Sinchita p'anaykuchispankutaq, karselman wisq'achirqanku. Hinan karsel qhawaqta allintapuni paykunata waqaychananpaq kamachirqanku.
- 24 Hinan payqa, chay hina kamachikuyta chaskispan, karselpi aswan ukhu kaq wasiman apaykurqan. Hinan chakinkunatapas allintapuni sepopi hap'ichirqan.
- 25 Kuska tutata hinataq ichaqa, Pabloman Silaswan Diosman parlasharqanku, hinallataq innokunata Diosman takisharqanku. presokunataqmi, paykunata uyarisharqanku.
- 26 Hinaqtinmi, qonqayllamanta hatun pacha chhaphchikuy karqan. Hinan karselpa teqsinkunaraq chhaphchirisqa karqan. Kasqan ratupachataqmi, karselpa llapan punkunkuna kicharikurqan. Hinallataq llapan presokunaq kadenankupas kacharparikurqan.
- 27 Karsel qhawaqtaq rikch'arisan, punkukunata kicharasqata rikurqan. Presokuna ayqekunankupaqmi payqa yuyasqa karqan. Chaymi espadanta horqospan, wañuchikuyta munarqan.
- 28 Pablotaq ichaqa, kunkayoqta qaparispa nirqan: —¡Ama ima mana allintapas ruwakuychu, llapaykun kaypi kashayku! nispa.
- 29 Hinaqtinmi karsel qhawaqqa, k'anchayta mañakuspan ukhuman phawaykurqan. Pabloq, hinallataq Silaspa ñawpaqenkupitaqmi khatatataspa qonqoriykukurqan.
- 30 Hawaman paykunata horqospantaq, nirqan: —Wiraqochaykuna ¿qespi-sqa kanaypaqri, imatataq ruwanay? nispa.
- 31 Paykunataq nirqanku: —Señor Jesucristopi iñiy, hinan qanpas wasiykipi kaqkunapas qespichisqa kankichis, nispanku.
- 32 Hinan payman, hinallataq llapa wasinpi kaqkunamanpas Señorpa siminta willaykurqanku.
- 33 Chay tuta orastataq, paykunata pusaykuspan, k'irinkuta mayllirqan. Hinan paypas, llapa wasinpi kaqkunapas bautisachikurqankupacha.
- 34 Hinan wasinman pusaykuspan, mikhuchirqan. Diospi iñisqankuraykutaq paypas, hinallataq wasinpi kaqkunapas anchatapuni kusikurqanku.
- 35 P'unchayaramuqtintaq chaninchaqkunaqa, chay runakunata kacharipuy nispa nimunankupaq, karsel qhawaqman guardiakunata kacharqanku.
- 36 Karselta qhawaqtaq chay simikunata Pabloman willarqan: — Chaninchaqkunata kacharipusqa kanaykichispaq kamachikamunku. Chay hinaqa, kunanyá lloqsipuychis, hinaspa thak kaypi ripuychis, nispa.

³⁷ Pablotaq ichaqa nirqan: —Roma llaqtayoq kashaqtiykun, hinallataq mana imamanta huchachasqa kashaqtiykun runakuna rikushaqtin p'anaykuchiwaspanku, karselman wisq'achiqarqanku. ¿Kunantaqchu pakallapi wikch'uchiwanakuman karqan? ¡Manapunin! ¡Aswanpas paykuna kikinku horqoqniyku hamuchunku! nispa.

³⁸ Guardiakuantaq, chay simikunata chaninchaqkunaman willarqanku. Hinan chaninchaqkunaqa, Roma llaqtayoq kasqankuta uyarispanku mancharikurqanku.

³⁹ Hinan paykunaq kasqankuman rispanku, pampachayta mañakurqanku. Horqopuspankutaq, llaqtamanta ripunankupaq balikurqanku.

⁴⁰ Hinaqtiinmi, karselmanta lloqsipuspanku, Lidiaq wasinman haykurqanku. Chaypi wawqe-panakunata rikuspankutaq, sonqochaykurqanku. Hinaspataq puriripurqanku.

Hechos 17

¹ Anfípolis llaqtanta, hinallataq Apolonia llaqtanta pasaspankutaq, Tesalónika llaqtaman chayarqanku. Chaypitaqmi, judío runakunaq huñukunanku wasi karqan.

² Pablotaqmi, imaynatachus haykullaqpuni, chay hinata paykunawan huñukunanpaq haykurqan. Hinan kinsa sabadota Qelqamanta paykunawan churanakurqan.

³ Cristoq ñak'arinanqa, hinallataq wañusqakunapuramanta kawsarimpunanqa nesesariopunin karqan. Chaytan Pabloqa entiendichirqan, hinallataq sut'incharqan. Nirqantaq: —Kay ñoqaq qankunaman willasqay Jesusqa Cristopunin, nispa.

⁴ Hinan paykunamanta wakinninkuqa iñikapurqanku. Hinaspataq Pablowan, Silaswan huñuykukurqanku. Gresia suyumanta Dios manchakuq askha runakunapas, ancha reqsisqa askha warmikunapas, huñuykukullarqankutaq.

⁵ Hinaqtiinmi mana iñiq judío runakunaqa enbidiakuspa, mana allin, millay qharikunata kallemanta huñurqanku. Hinan askhata huñuspanku, llaqta runata ch'aqwachirqanku. Jasón sutiyoq runaq wasinman phawaykuspankutaq, llaqta runaq qayllanman horqomuyta munasharqanku.

⁶ Paykunata mana tarispankutaqmi, Jasonta hinallataq wakin wawqe-panakunatawan llaqtapi umalliqkunaman aysamurqanku. Hinan chay askha runakunaqa, qaparispa nirqanku: —¡Llapan teqsimuyuntin ch'aqwachiqkun kaymanpas hamullankutaq!

⁷ Jasontaqmi paykunata chaskillan. Llapallankun kay runakunaqa huk reymi Jesús sutiyoq kan nispa, Cesarpa kamachikusqan kontra ruwanku, nispanku.

- ⁸Chay imaymanakunata uyarispankutaqmi, Ilaqta runakunapas, kamachikuqkunapas ch'aqwararqanku.
- ⁹Ichaqa kacharisqa kanankupaq, Jasonmantawan, wakinninkumantawan qolqeta chaskirukuspankutaq, kacharipurqanku.
- ¹⁰Hinaqtinmi, kasqan-tutapacha wawqe-panakunaqa, Pablota, Silastawan Berea Ilaqtaman kacharqanku. Chay Ilaqtaman chayspankutaq, judío runakunaq huñukunanku wasiman haykurqanku.
- ¹¹Paykunaqa, Tesalónika Ilaqtapi kaqkunamanta aswan sumaq sonqoyoqmi karqanku. Chaymi tukuy sonqowan Diospa siminta chaskikurqanku. Chay imaymanakuna cheqaqchus kasqanta yachanankupaqtaq, sapa p'unchay allin-allintapuni Qelqakunata t'aqwirqanku.
- ¹²Hinan paykunamanta askha runakuna iñikapurqanku. Hinallataq Gresia suyumanta askha ancha reqsisqa warmikunapas, qharikunapas iñikapullarqankutaq.
- ¹³Tesalónika Ilaqtapi kaq judío runakunataq ichaqa, Berea Ilaqtapipas Diospa siminta Pabloq willasqanta yacharullarqankutaq. Hinan chay Ilaqtaman riruspanku, askha runakunata ch'aqwachillarqankutaq.
- ¹⁴Hinaqtinmi wawqe-panakunaqa, mamaqochakama rinanpaq, Pablota kasqanratupacha kacharqanku. Silaswan, Timoteowantaqmi ichaqa, chaypi qhepakurqanku.
- ¹⁵Pablota pusaqkunataq, Atenas Ilaqtakama pusarqanku. Chaymantataq Silaspiwan, Timoteopiwan Pabloman usqhaylla rispa, huñunakunankupaq kamachikuyta chaskispa kutimpurqanku.
- ¹⁶Atenas Ilaqtapin Pabloqa, paykunata suyasharqan. Chaykamataqmi Ilaqtata idolokuna yupaychay hunt'aykushasqanta rikuspa, sonqonta nanachikurqan.
- ¹⁷Chaymi, judío runakunaq huñukunanku wasipi, judío runakunawan, hinallataq Dios sonqo runakunawan churanakurqanku. Hinan sapa p'unchay hatun plasapi kaqkunawanpas churanakullarqantaq.
- ¹⁸Jesumantawan, kawsarimpuymantawanmi, Pabloqa allin willakuyta paykunaman willasharqan. Chayraykun Epikureo nisqa t'aqamanta, hinallataq Estoiko nisqa t'aqamantawan wakin yachayniyoqkunaqa paywan churanakurqanku. Wakinmi nirqanku: —¿Imatataq kay rimaysapari niyta munan? nispanku. Hukkunataq nirqanku: —Yaqachu hina karu Ilaqta dioskunamanta willakuq kanman, nispanku.
- ¹⁹Payta hap'ispankutaq, Areópago nisqa cheqasman aparqanku. Nirqankutaq: —¿Imataq chay mosoq yachachikuy rimasqaykiri? ¿Yachayta atiykumanchu?

- ²⁰ Mana reqsisqa kaq imaymanakunatan uyarichiwankiku. Chay hinaqa, imaninantachus chay nisqantan yachayta munayku, nispanku.
- ²¹ Atenas llaqtamanta llapa runakunapas, wak suyumanta kaq chaypi tiyaqkunapas, mosoq kaqkunata rimaspallapuni, hinallataq mosoq kaqkunata uyarispallapunin kasharqanku.
- ²² Hinan Pabloqa, Areopago chawpipi sayaykuspa nirqan: —Atenas llaqtamanta qharikuna, tukuy imaymanakunapi diosniykichisman hap'ipakuq kasqaykichistan qhawarini.
- ²³ Pasashaspaymi, yupaychanaykichis kaqkunata qhawarispay huk altartapas tarimullarqanitaq. Chay altarpin qelqasqa kasharqan: MANA REQSISQANCHIS DIOSMAN, nispa. Paytan qankunaqa mana reqsishaspaykichis yupaychankichis. Payllamantataqmi ñoqapas willaykichis.
- ²⁴ Anchay Diosmi kay teqsimuyutapas, hinallataq tukuy chaypi imaymana kaqkunatapas kamarqan. Hanaq pachaqqas, hinallataq hallp'a pachaqqas Señornintaq chayqa, manan payqa runaq ruwasqan templokunapichu tiyan.
- ²⁵ Nitaqmi payqa imatapas nesesitanman hina, runakunaq makinwan serbinachu. Aswanpas payqa, llapamanpas kawsayta, samayta, hinallataq tukuy imaymanakunata qoqmi.
- ²⁶ Payqa, ch'ulla runallamantan hallp'a pachantinpi tiyanankupaq tukuy suyupi runakunatapas kamarqan. Paymi, tiempokunatapas tupachispa wakichirqan. Hinallataq tiyasqankuq qorpankunatapas churarqan.
- ²⁷ Señorta maskhanankupaq, hinallataq llamiykachaspa icha imaynallamantapas tarinankupaqmi chaytaqa ruwarqan. Chaywanpas, cheqaqtapuni payqa manan mayqenninchismantapas karupichu kashan.
- ²⁸ Imaynan wakin harawi qelqaqniykichiskunapas nirqanku: 'Paypa mirayninmi kanchis. Chayman hinan paypi kawsanchis, kuyunchis, hinallataq kanchis,' nispa.
- ²⁹ Diospa mirayninmanta kashaspanchisqa, manapunin Diosqa qoriman, qolqeman, rumiman rikch'akuq kasqanta yuyaykunanchischu. Nitaqmi runaq yuyaykusqanman hina, ruwasqa kasqantapas yuyaykunanchischu.
- ³⁰ Chay mana yachay tiempokunatan Diosqa, hinallata qhawarqan. Kunantaqmi ichaqa, llapallan runakunata tukuy cheqaspi yuyayman kutirikunankupaq kamachin.
- ³¹ Chayraykun Diosqa, kay pachapi runakunata chaninchananpaq, huk p'unchayta churanña. Akllakusqan Jesuspa chawpintataqmi, chanin kaywan chaninchanqa. Hinan wañusqakunapuramanta kawsarichimpusqanpi Diosqa, tukuyman pruebata qon, nispa.

³² Wañusqakunaq kawsarimpuyninmanta uyarispankutaqmi, wakin asipayarqanku. Wakintaq ichaqa nirqanku: —Huk kutinpiña chaymantaqa uyarillasaykikutaq, nispanku.

³³ Chay hinapitaqmi Pabloqa, paykunaq chawpinkumanta lloqsi purqan.

³⁴ Wakin qharikunataqmi ichaqa, payman huñuykakamuspa iñikapurqanku. Paykuna ukhupitaqmi, Dionisio sutiyoq runa kasharqan. Payqa Areopagopi kaqkunaq hukninmi karqan. Hinallataqmi huk warmipas Dámaris sutiyoq, hinallataq hukkunapas kashallarqankutaq.

Hechos 18

¹ Chaykuna qhepatataq Pabloqa, Atenas llaqtamanta puriripan, Korinto llaqtaman rirqan.

² Chaypitaqmi, Aquila sutiyoq huk judío runata tarirqan. Payqa, Ponto suyumantan karqan. Hinallataq esposan Priscilawan chayllaraq Italia suyumanta chayamusqaku karqan. Rey Claudion llapan judío runakunata Roma llaqtamanta qarqonankupaq kamachikusqa karqan. Chaymi Pabloqa paykunaman rirqan.

³ Karpakuna ruwaymi llank'anankuqa karqan. Chaymi, kasqan llank'anayoqkama kasqankurayku, paykunawanqa qhepakurqan. Hinan kuska llank'arqanku

⁴ Sapa sábado p'unchaytaqmi, judío runakunaq huñukunanku wasipi churanakurqan. Hinan judío runakunatapas, Gresia suyumanta kaqkunatapas uyachirqan.

⁵ Pabloqa, Espiritumanmi tukuy kayninta hap'iykuchikusqa karqan. Chaymi Silaswan, Timoteowan Masedonia probinsiamanta uraykamuqtinku, payqa judío runakunaman Jesusqa Cristopuni kasqanta willaspa qhepakurqan.

⁶ Paykuna Pabloq kontranpi rimapakuqtinku, hinallataq k'arakta k'amiaqtinkutaqmi ichaqa, p'achanta saq'akuspa paykunata nirqan: — ¡Huchaykichiskunaqa qankuna patapi kachun! ¡Ñoqaqa manan huchayoqñachu kani! Kunanmantaqa mana-judío runakunamanmi risaq, nispa.

⁷ Hinan chaymanta ripuspan, Justo sutiyoq runaq wasinman haykurqan. Payqa, Dios manchakuq runan karqan. Wasintaq, judío runakunaq huñukunanku wasi qayllallapi kasharqan.

⁸ Judío runakunaq huñukunanku wasipi umalliq Krispotaqmi, llapa familiantin Señorpi iñikapurqanku. Hinallataqmi Korinto llaqtamanta askha runakunapas uyarispanku, iñikapurqanku, hinallataq bautisakapurqanku.

⁹ Hinaqtinmi Señorqa tutapi huk rikhuriypa chawpinta Pablota nirqan: —Ama manchakuychu, aswanpas rimallaypuni, amataq upallaychu.

- 10** Ñoqaqa qanwanpunin kashani. Manataqmi pipas mana allinta ruwanasunkipaqqa makinta churasunkichu. Kay Ilaqtapiqa hatunpunin Ilaqtay kashan, nispa.
- 11** Hinan Pabloqa, wata soqta killan paykuna ukhupi Diospa siminta yachachispa qhepakurqan.
- 12** Akaya probinsiapi Galión Prefecto kashaqtintaqmi ichaqa, judío runakuna huk nisqalla Pabloq kontranpi hatarirqanku. Hinaspataq chaninchana cheqasman aparqanku.
- 13** Nirqankutaq: —¡Kay runan, Kamachikuy Simita p'akispa, huk hinanmanta Diosta hatunchanapaq runakunata uyachishan! nispanku.
- 14** Pablo rimarinanña kashaqtintaq, Galionqa judío runakunata nirqan: —Yaw judío runakuna, ima mana allin ruwaymantapas, otaq runa wañuchiymantapas kallaqtinmi, uyariykichisman.
- 15** Ichaqa sichus rimaykunallamanta, sutikunallamanta, hinallataq kamachikuy Simiykichiskunallamanta chayqa, qankuna kikiykichis chaytaqa qhawariychis. Ñoqaqa manan chaykunamanta chaninchaq kaytaqa munanichu, nispa.
- 16** Hinan chaninchana cheqasmanta paykunata qarqorqan.
- 17** Hinaqtinmi Ilapan Gresia suyumanta kaqkunaqa, judío runakunaq huñukunanku wasipi umalliq Sostenesta hap'irqanku. Hinan chaninchana cheqaspa qayllanpi maqarqanku. Galionmantaq ichaqa, mana imapas chaykunamanta qokurqanchu.
- 18** Pablotaqmi ichaqa, askha p'unchaykunatawanraq chaypi qhepakurqan. Hinamantataqmi, chaypi kashaq wawqe-panakunamanta despedikuspan Siria suyuman barkapi rirqan. Priscilapas, Aquilapas paywanmi rillarqankutaq. Huk promesatan Pabloqa ruwasqa karqan, chaymi Senkrea Ilaqtapi chukchanta rutuchikurqan.
- 19** Éfeso Ilaqtaman chayaspankutaq, chaypi Priscilatawan Aquilatawan saqeykurqan. Paytaqmi ichaqa, judío runakunaq huñukunanku wasiman haykuspan, judío runakunawan churanakurqan.
- 20** Judío runakunataq ichaqa, paykunawan aswan unay tiempotawanraq qhepakunanpaq balikurqanku. Pablotaq mana munarqanchu.
- 21** Aswanmi, paykunamanta despedikuspan nirqan: —Jerusalén Ilaqtapi fiestan qayllaykamushanña. Chaymi, chay fiestamanqa rinaypuni kashan. Ichaqa, sichus Dios munanqa chayqa, yapamantan qankunaman kutiramusaq, nispa. Hinan Éfeso Ilaqtamanta barkapi purirqan.
- 22** Cesarea Ilaqtaman chayaspantaq, iñiq t'aqata napaykamunanpaq Jerusalén Ilaqtaman wicharqan. Chaymantataq Antiokía Ilaqtaman uraykurqan.

²³Chaypi huk tiempo pasaspantaq, kantullanmanta Galasia suyunta, hinallataq Frigia suyunta purirqan. Chay hinapin, llapallan yachachisqakunata kallpancharqan.

²⁴Hinan Éfeso llaqtaman Apolos sutiyoq huk judío runa chayamurqan. Payqa, Alejandría llaqtamantan karqan. Hinallataqmi payqa, allintapuni rimay yachaq, Qelqakunatapas allinta yachaq runa karqan.

²⁵Apolosqa, Señorpa ñanninpi allin yachachisqan karqan. Juanpa bautismollanmantaña yacharqan chaypas, payqa espiritunpi kallpachasqan kaspanmi, Señormanta imaymanakunatapas iman kaqlatapunini rimarqan, hinallataq yachachirqan.

²⁶Judío runakunaq huñukunanku wasipin, Apolosqa, mana manchakuspan Diospa siminmanta willayta qallarirqan. Priscilawan, Aquilawan uyarispankutaq, sapaqlaman waqyaspanku aswan sut'itapunini Diospa ñanninmanta willarqanku.

²⁷Apolosqa, Akaya probinsiamanmi riyta munarqan. Chaymi wawqepanakunaqa payta kallpancharqanku. Yachachisqakuna payta chaskinankupaqtaqmi, paykunaman qelqarqanku. Hinan chayman chayaqtin, allinpaq qokuypa chawpinta iñiqkunapaq ancha yanapay karqan.

²⁸Jesusqa Cristopuni kasqantan Qelqakunaq chawpinta Apolosqa reqsichirqan. Hinan ancha atiywan rimaspa, judío runakunata, runa qayllapi upallachirqan.

Hechos 19

¹Korinto llaqtapi Apolos kashanankamataq, Pabloqa wichay suyukunanta purimurqan. Chaymantataq, Éfeso llaqtaman uraykurqan. Hinan yachachisqakunata chaypi tarirqan.

²Hinaqtinmi paykunata tapurqan: —¿Iñikapushaspaykichis, Santo Espirituta chaskirqankichischu? nispa. Paykunataq kutichirqanku: —Santo Espirituqa kanchus icha manachus, chaytaqa manapunin uyarillarqaykupaschu, nispanku.

³Hinaqtinmi paykunata tapullarqantaq: —¿Imayna bautismopi bautisasqataq karqankichisri? nispa. Paykunataq kutichirqanku: —Juanpa bautismonpin, nispanku.

⁴Hinan Pabloqa nirqan: —Juanqa, yuyayman kutirikuy bautismowanmi runakunata bautisarqan. Paypa qhepanta hamuq, Cristo Jesuspi iñinankupaqmi bautisarqan, nispan.

⁵Chayta uyarispankutaqmi, yachachisqakunaqa Señor Jesuspa sutinpi bautisasqa karqanku.

- ⁶Yachachisqakunaman Pablo makinta churaykuqtintaq, Santo Espirituqa paykunaman hamurqan. Hinan wak simi rimaykunapi rimarqanku, hinallataq profetisarqanku.
- ⁷Llapan qharikunataq, yaqa chunka iskayniyoq hina karqanku.
- ⁸Kinsa killantinmi Pabloqa, judío runakunaq huñukunanku wasiman haykuspan, mana manchakuspa Diospa siminmanta willarqan. Hinan Diospa qhapaq suyunmanta churanakurqan, hinallataq uyachiyta munarqan.
- ⁹Wakintaq ichaqa, chuchuchakurqanku, hinan lliw runakunaq ñawpaqenpi Ñanmanta mana allinta rimaspanku, mana kreeyta munarqankuchu. Chaymi Pabloqa, paykunamanta t'aqakapurqan. Hinaspataq yachachisqakunata wak ladoman pusarqan. Hinan Tirano nisqa sutiyoq runaq yachay wasinpi sapa p'unchay churanakurqan.
- ¹⁰Iskay watantinmi chaytaqa ruwarqan. Chay hinapin, Asia probinsiapi llapallan tiyaqkunaqa, judío runakunapas, mana-judío runakunapas Señor Jesuspa siminta uyarirqanku.
- ¹¹Diosqa, Pabloq makinpa chawpintan mana hayk'aq rikusqa kaqta, ancha atiywan ruwanakunata ruwarqan.
- ¹²Chay hinapin Pabloq llamisqan pañuelokunatawanraq, otaq paypa mandilninkunatawanraq onqosqakunaq patanman churaykunankupaq aparqanku. Hinan onqoyniyoqkunapas qhaliyapurqanku, hinallataq millay espiritukunapas lloqsipurqanku.
- ¹³Millay espirituta qarqospa, llaqtan-llaqtanta puriq wakin judío runakunataqmi ichaqa, Señor Jesuspa sutinta hoqarispanku, millay spirituyoq runakunata nirqanku: —¡Pabloq willasqan Jesuspa sutinpin lloqsinaykichispaq kamachiykiku; nispanku.
- ¹⁴Chayta ruwaqkunaqa, Eseba sutiyoq runaq qanchisnintin churinkunan karqanku. Payqa saserdotekunaq umalliqnin judío runan karqan.
- ¹⁵Chay millay espiritutaqmi ichaqa, kutichispan paykunata nirqan: —Jesustaqa reqsinin. Pichus Pabloq kasqantapas yachanin. ¿Qankunari, pikunataq kankichis? nispa.
- ¹⁶Hinan millay spirituyoq runaqa, phawaykuspan, patankuman wikch'uykukurqan. Hinan paykunamanta, aswan kallpayoq kaspera, paykunata atiparqan. Chaymi chay wasimanta mana p'achayoq, hinallataq k'irisqa ayqekurqanku.
- ¹⁷Llapan Éfeso llaqtapi tiyaq judío runakunapas, mana-judío runakunapas, chay hina pasasqantan yacharurqanku. Hinan paykunaqa llapanku mancharikurqanku. Señor Jesuspa sutintataq hatuncharqanku.

- ¹⁸ Askha iñiqkunataqmi, ñawpa mana allin ruwayninkuta willakapuspanku, hinallataq sut'inchakapuspanku hamurqanku.
- ¹⁹ Chay hinallataqmi, askha layqa runakunapas, libronkuta apamuspanku, llapa runa rikushaqtin, kanapurqanku. Chay librokunaq balorninqa, phisqa chunka waranqa qolqen karqan.
- ²⁰ Chay hinapin, Señorpa siminqa aswantaraq wiñarqan, hinallataq ancha atiywan mast'arikurqan.
- ²¹ Chay imaymanakuna hunt'akuqtintaq, Jerusalén llaqtaman rinanpaq Pabloqa espirituipi yuyaykurqan. Masedonia probinsianta, hinallataq Akaya probinsianta rispanña, Jerusalén llaqtaman rinanpaqmi yuyaykukurqan. Nirqantaq: —Jerusalén llaqtapi kasqay qhepaman, Roma llaqtataqa rikuykunaypunin, nispa.
- ²² Hinan Masedonia probinsiaman Timoteotawan, Erastotawan kacharqan. Pablotaq ichaqa, pisi tiempollata Asia probinsiapi qhepakurqan. Timoteowan, Erastowanqa iskayninkupas, Pabloq yanapaqninkunan karqanku.
- ²³ Chay tiempopitaqmi Ñanmanta sinchi hatun ch'aqwaray karqan.
- ²⁴ Huk plateron Demetrio sutiyuq karqan. Paytaqmi llank'aqmasinkunata huñurqan. Paykunaqa qolqemanta Dianaq templochankunatan ruwarqanku. Hinan paykunaqa anchata qolqechakurqanku.
- ²⁵ Chaymi Demetrioqa llank'aqmasinkunatawan, chay hina llank'anallapitaq llank'aqkunatawan huñuruspa paykunata nirqan: —Qharikuna, kay llank'ananchiswan qhapaqyashasqanchis- taqa yachankichismi.
- ²⁶ Chay Pabloqa, rikusqaykichis hinapas, uyarinkichis hinapas, askha runakunatañan uyachinpas, hinallataq pantachinpas. Payqa ninmi: 'Makiwan ruwasqa dioskunaqa, manan cheqaq dioskunachu,' nispan. Chaytaqa, manan Éfeso llaqtallapichu, aswanpas yaqa llapan Asia probinsiantinpin ruwashan.
- ²⁷ Hinaqa, manan kay llank'anallanchischu pisichasqa kananpaqqa kashan, aswanpas Diana¹ hatun diosaq templonpas pisipaq hap'isqa kananpaqmi kashan. Chaymantapas usqhayllamantaqchá Diana¹ hatun diosaq hatun atiyuniyoq kayninpas llapa runaq pisichasqan kapunqa. Paytaqa, Asia probinsiantinpi, hinallataq kay pachantinpi tiyaqkunapas yupaychankupunin, nispa.
- ²⁸ Chay simikunata uyarispankutaq, sinchita phiñakurqanku, hinallataq qaparirqanku: —¡Éfeso llaqtapi tiyaqkunaq Diananqa¹ hatunmi! nispanku.
- ²⁹ Llapan llaqtantin runakunataqmi, pantachisqa kasharqanku. Chaymi, teatroman llapallanku phawaykuspanku, Gayotawan Aristarkotawan hap'irqanku. Paykunaqa Masedonia probinsiamanta, hinallataq Pabloq puriqmasinkunan karqanku.

- ³⁰ Pabloqa, askha runakunaq kasqanmanmi lloqsiyta munarqan. Yachachisqakunataqmi ichaqa, hark'arqanku.
- ³¹ Asia probinsiapi wakin kamachikuqkunaqa, Pabloq amigonkunan karqanku. Paykunan, Pabloq teatroman ama haykunanpaq balikuqta kacharqanku.
- ³² Chayman riqkunataqmi, ancha pantachisqa kasharqanku. Yaqa llapallankun imapaqchus huñukurqanku, chayta mana yacharqankuchu. Chaymi, hukuna hukta qaparirqanku, wakinninkutaq wakta qaparirqanku.
- ³³ Hinaqtinmi askha runakunaq chawpinmanta Alejandro sutiyoq runata horqomurqanku. Paytan judío runakuna ñawpaqman tanqaspa apamusharqanku. Alejandrotaqmi ichaqa, llaqtaq ñawpaqenpi defiendikunanpaq rimariyta munaspa, makinwan señascharqan.
- ³⁴ Hinan paykunaqa, Alejandroq judío runa kasqanta yacharuspanku, llapanku huk kunkalla yaqa iskay orata hinapuni qaparirqanku. Nirqankutaq: —¡Éfeso llaqtapi tiyaqkunaq Diananqa hatunmi! nispanku.
- ³⁵ Hinan, qelqakunata qelqaqqa, askha runakunata upallachispanña nirqan: — Éfeso llaqtamanta qharikuna, Éfeso llaqtaqa hatun diosa Dianaq templon waqaychaqmi. Chay diosaqa, Zeusmanta uraykamuqmi. ¿Chaytari pitaq mana yachanchu?
- ³⁶ Mana negay atina kashaqtinqa upallanaykichispunin. Amataq imatapas hawan ukhuntaqa ruwaychischu.
- ³⁷ Mana templota suwakuq, nitaq diosaykichistapas k'arak k'amiq runakunatan apamurqankichis.
- ³⁸ Chay hinaqa, sichus Demetriopas, hinallataq llank'aqmasinkunapas mayqenpa kontranpipas huchatariyninku kan chayqa, chaninchana cheqasqa kicharayashanmi. Prefectokunapas kashanmi. ¡Hukkuna-hukkunawan huchachanakuchunku!
- ³⁹ Ichaqa sichus imatapas yachayta munankichis chayqa, hatun asambleapiñan sut'inchasqa kanqa.
- ⁴⁰ Kay huñunakuymanta pimanpas kutichikunanchispaqqa manan imaniytapas atisunmanchu. Chaytaq kunan p'unchay ch'aqway hatarisqanmanta huchachasqa kasunman, nispa.
- ⁴¹ Hinan chayta nispan, huñukuqkunata despidipurqan.

Hechos 20

- ¹ Ch'aqwaray thanipusqan qhepatataq, Pabloqa, yachachisqakunata waqyachimurqan. Hinan paykunata kallpanchaykuspa, oqllaykukuspa ima, Masedonia probinsiaman puriripunarpaq paykunamanta despidiykukurqan.

- ²Chay suyukunanta purispantaq, askha simikunawan wawqe-panakunata kallpanchaykurqan. Hinamantataq Grecia probinsiaman chayarqan.
- ³Kinsa killaña chaypi kaspantaqmi, barkapi Siria probinsiaman rinan kasharqan. Ichaqa judío runakunaq paypa kontranpi mana allin yuyaykusqankutan yacharukurqan. Chaymi Masedonia probinsianta kutipuyta yuyaykurqan.
- ⁴Berea Ilaqtamanta Sopaterpiwan, Tesalónika Ilaqtamanta Aristarkopiwan, Segundopiwan, Derbe Ilaqtamanta Gayopiwan, Timoteopiwan, Asia probinsiamanta Tíkikopiwan Trofimopiwan iman, Pablotaqa Asia probinsiakama riysirqanku.
- ⁵Hinan paykunaqa, ñawparuspanku, Troas Ilaqtapi suyamuwarqanku.
- ⁶Ñoqaykutaqmi ichaqa, mana lebadurayoc t'anta mikhuna fiesta pasaytaña, Filipos Ilaqtamanta barkapi puririrqayku. Hinan phisqa p'unchaymantaña paykunawan Troas Ilaqtapi tuparqayku. Chaypitaq paykunawan qanchis p'unchayta qhepakurqayku.
- ⁷Semana qallariy p'unchaytataq, yachachisqakunaqa t'antata phakminankupaq huñunasqa kasharqanku. Pablotaq ichaqa, qhepantin p'unchayta puriripunan kasqanrayku, kуска-tuta oraskamaraq rimaykurqan.
- ⁸Chay huñunasqa kashasqanku altos wasipitaq, askha lamparakuna kasharqan.
- ⁹Bentanapitaq, Eutiko sutiyoc huk wayna tiyasharqan. Hinan Pablo unayta rimasqanrayku, chay waynataqa puñuy sinchita atiparqan. Puñuy atipaqtintaq, kinsa pata altosmanta pampaman urmaykurqan. Hinan waynataqa wañusqata hoqarimpurqanku.
- ¹⁰Uraykuspantaqmi, Pabloqa, wayna pataman wikch'uykukurqan. Oqllaykukuspantaqmi nirqan: —Waynaqa kawsashanmi. Chayrayku ama qaparkachaychisñachu, nispa.
- ¹¹Pablo wichampuspantaq, t'antata phakmispá mikhurqan. Hinan pachaq illarimunankamaraq unaytapuni rimarqan. Chaymantataq puriripurqan.
- ¹²Waynata kawsashaqta pusampuqtinkutaq, ancha sonqochasqapuni karqanku.
- ¹³Asón Ilaqtakama chakillapi rinanpaqmi Pabloqa yuyaykurqan. Chay Ilaqtamanta payta hoqarinaykupaqmi Pabloqa niwarqanku. Chaymi ñoqaykuqa, barkapi ñawpaspayku, chay Ilaqtakama qochanta chayarqayku.
- ¹⁴Asón Ilaqtapi tupaspaykutaqmi, barkapi hoqaripurqayku. Hinamantataqmi, Mitilene Ilaqtaman chayarqayku.
- ¹⁵Chaymantataq barkapi rispayku, qhepantin p'unchayta, Quio islaq chimpanman chayarqayku. Kinsa kaq p'unchaytaq, Samos islaman

chimpaspayku, Trogilio Ilaqtapi samarqayku. Hinan tawa kaq p'unchaytaña Mileto Ilaqtamanqa chayaraqayku.

16 Atikuqtinqa Pentekostés p'unchaypaqmi, Pabloqa Jerusalén Ilaqtaman chayayta munasharqan. Chayraykun Asia probinsiapi amaña aswanta qhepakunanpaq, Pabloqa Éfeso Ilaqtaman manaña chayayta munarqanchu.

17 Éfeso Ilaqtapi kashaq iñiq t'aqamanta kurak wawqekunata waqyamunankupaqmi, Mileto Ilaqtamantapacha kacharqan.

18 Chay kurak wawqekuna chayamuqtinkutaq, paykunata nirqan: —Asia probinsiaman chayamusqay p'unchaymantapacha, qankuna ukhupi tukuy tiempo imaynatachus purisqaytaqa allintapunin yachankichis.

19 Judío runakuna urmachiwayta yuyaykuwasqankuraykun sasachakuykuna hamuwarqan. Chaywanpas ichaqa, tukuy huch'uyaykukuywan, hinallataq may askha weqeywanmi Señortaqa serbikurqani.

20 Allinniykichispaq kaq kunataqa, mana pakaspaymi sut'incharqaykichis. Chaykunataqa runa qayllapipas, wasin-wasintapas yachachirqaykichispunin.

21 Judío runakunamanpas, mana-judío runakunamanpas ñoqaqa Diospa siminta willarqanipunin. Diospa qayllanpi yuyayman kutirikunankupaq, hinallataq Señorninchis Jesucristopi iñikapunankupaqmi ñoqaqa willarqanipuni.

22 Kunantaq qhawariychis, ñoqaqa espiritupi presochoasqan, imakunachus suyawasqanta mana yachaspay, Jerusalén Ilaqtaman rishani.

23 Santo Espiritullan, sapanka Ilaqtapi presochoasqa kanaytapas, ñak'ariykuna suyamuwasqantapas willashawan.

24 Ichaqa kikin kawsayniytapas manan balorniyooqpaqchu hap'ikuni. Nitaqmi ancha chaniyoqpaqpaschu qhawakuni. Aswanmi ruwasqaykunata kusikuywanpuni tukuruyta munashani. Hinallataq Señor Jesucristomanta llank'ana chaskisqaytapas, Diospa allinpaq qokuynin allin willakuymanta llapanta willaspay, tukuruytapuni munashani.

25 Ñoqaqa, llapallaykichismanmi Diospa qhapaq suyunmanta willarqaykichis. Kunantaq ichaqa, qhawariychis, manañan mayqenniykichispas uyayta rikuwankichisñachu. Chaytaqa yachanin.

26 Chay hinaqa, llapallaykichispa wañunaykichismantaqa manañan huchayoqñachu kani. Chaytan kunan p'unchay sut'inchaykichis.

27 Hinallataq mana imatapas pakaspaymi, Diospa tukuy yuyaykusqankunataqa willarqaykichis.

28 Chayrayku, qankuna kikiykichista kuidakuychis. Hinallataq llapan tropantin obehakunatapas kuidaychis. Chay qhawaq kanaykichispaq, hinallataq

Señorpa iñiq t'aqanta michinaykichispaqmi, Santo Espirituqa churarqasunkichis. Chay iñiq t'aqataqa pay kikinpa yawarninwanmi rantirqan.

²⁹Ripusqay qhepatan, yarqasqa phiña lobokuna qankuna ukhuman haykumunqaku. Hinaspan tropantin obhakunata ch'usaqyachinqaku. Chaytaqa yachanin.

³⁰Hinallataq qankuna kikiykichis ukhumantan mana allin runakuna hatarimunqaku. Q'otukuq simikunata rimaspanku, yachachisqakunata paykunaq qhepankuman aysanankupaqmi hatarimunqaku. Chaykunata yachasqayraykun kaykunataqa rimapayarqaykichis.

³¹Chay hinaqa, kinsa watantin hunt'a, tuta-p'unchay sapankaykichista weqeywan mana thanispa anyaykusqayta yuyarispa qhawakushallaychispuni.

³²Kunataq ichaqa, wawqe-panaykuna, Diosman, hinallataq paypa allinpaq qokuy siminkunaman hap'iykuchiykichis. Hatarichinasunkichispaqpas, llapan paypaq t'aqasqakuna ukhupi erensiata qonasunkichispaqpas chay siminkunaqa atiyniqoqmi.

³³Manan piqpa qolqentapas, qorintapas, nitaq p'achantapas munapayarqanichu.

³⁴Aswanmi kay makiykunawan llank'aspay, imakunachus pisiwasqanpaq, hinallataq ñoqawan kashaqkunaq pisichikusqankupaqpas tarirqani. Chaytaqa qankuna kikiykichismi yachankichis.

³⁵Tukuypin ñoqaqa chay hinata llank'aspay, pisi-kallpayoqkunaman yanapaykuna kasqanta yachachirqaykichis. Hinallataq Señor Jesuspa siminkunatapas yuyarinaykichispuni. Pay kikinmi nirqan: 'Chaskiqmantaqa, qoqmi aswan kuisamiyoqqa,' nispan, nispa.

³⁶Chay rimayta tukuruspantaqmi Pabloqa, llapankuwan qonqoriykukuspan Diosman parlarqan.

³⁷Llapankutaqmi khuyayta waqarqanku. Hinan Pabloq kunkanman wikch'uykukuspanku anchatapuni much'aykurqanku.

³⁸Payqa, nisqan karqan: 'Manañan uyaytaqa rikuwankichisñachu,' nispa. Chayta nisqanraykutaqmi, anchatapuni llakikurqanku. Chaymantataq barkoman riysirqanku.

Hechos 21

¹Paykunamanta despidiykukuspaykutaq, barkopi rispa Kos nisqa islaman, mana sayaykuspallaña chayaraqayku. Qhepantin p'unchaytaq Rodas nisqa islaman chayaraqayku, chaymantataq Pátara llaqtaman chayaraqayku.

²Fenisia llaqtaman rishaq barkota tarispaykutaq, chay barkopi puriripurqayku.

- ³ Hinan Chipre islata lloq'e ladopi qhawarispallaña Siria probinsiaman rirqayku. Tiro llaqtapitaqmi barkoqa q'epikunata saqenan karqan. Chaymi chay llaqtaman chayarqayku.
- ⁴ Chay Tiro llaqtapi yachachisqakunata tarispaykutaq, paykunawan qanchis p'unchayta qhepakurqayku. Hinan paykunaqa, Santo Espirituq kallpachasqan Pablota nirqanku: —Amaña Jerusalén llatamanqa wichayñachu, nispanku.
- ⁵ Chay qanchis p'unchaykuna pasaruytataq puriripurqayku. Hinan llapallanku warmikunantin, wawakunantin ima, llaqta kantukama riysiwaraqanku. Hinamantataq mama-qochaq kantunpi qonqoriykukuspayku, Diosman parlarqayku.
- ⁶ Hukkunahukkunawan despidiykunakusqaykumantataq, barkoman wichapurqayku. Paykunataq wasinkuman kutipurqanku.
- ⁷ Hinan ñoqaykuqa, Tiro llaqtamanta Tolemaida llaqtaman purisqaykuta tukuparqayku. Wawqe-panakunata napaykuspaykutaq, huk p'unchayta paykunawan qhepakurqayku.
- ⁸ Qhepantin p'unchaytaq, Pablopiwan, paywan kashaqkunapiwan, Cesarea llaqtaman chayarqayku. Hinan allin willakuyta willaq Felipeq wasinpi qorpachakurqayku. Payqa, qanchis akllasqakunamanta hukninmi karqan.
- ⁹ Paypan tawa donsella ususinkuna karqan. Paykunaqa, Diospa rantinpi rimaqkuna hinan rimarqanku.
- ¹⁰ Pisi p'unchaykunallata chaypi kashaqtiykutaqmi, huk Agabo sutiyoq Diospa rantinpi rimaq Judea probinsiamanta uraykamurqan.
- ¹¹ Hinan ñoqaykuq kasqaykuman hamuspan, Pabloq chumpinwan chakinkunata makinkunatawan t'eqekuspan, Agaboqa nirqan: —Kaytan Santo Espirituqa nin: 'Jerusalén llaqtapi judío runakunan kay chumpiyoq qharita kay hinata t'eqenqaku. Hinallataqmi mana-judío runakunaq makinman hap'ichinqaku,' nispan, nispa.
- ¹² Chaykunata uyarispaykutaq, ñoqaykupas, chaypi tiyaqkunapas amaña Jerusalén llaqtaman wichananpaq Pablota balikurqayku.
- ¹³ Hinaqtinmi Pabloqa kutichiwaraqanku: —¿Imatan anchata waqaspaykichis, sonqoyta phoq nichiwankichis? Ñoqaqa manan t'eqesqa kanallaypaqchu wakichisqa kashani. Aswanpas Señor Jesuspa sutinrayku Jerusalén llaqtapi wañunaypaqwanmi wakichisqaqa kashani, nispan.
- ¹⁴ Manapuniña uyachiyta atispaykutaqmi upallakapurqayku. Nirqaykutaq: — Señorpa munaynin ruwasqa kachun, nispayku.
- ¹⁵ Chay p'unchaykuna qhepatataqmi, wakichikuspaykuña Jerusalén llaqtaman wicharqayku.

- 16** Cesarea Ilaqtamanta wakin yachachisqakunataqmi ñoqaykuwan hamurqanku. Chay yachachisqakunataqmi, Chipre islamanta Nasón sutiyoq ñawpaq yachachisqata pusamurqanku. Paypa wasinpitaqmi qorpachakunaykuqa karqan.
- 17** Jerusalén Ilaqtaman chayaqtiykutaq, wawqe-panakunaqa kuisqa chaskiwarqanku.
- 18** Qhepantin p'unchaytaqmi Pabloqa, ñoqaykuta Jakoboq kasqanman pusawarqanku. Chaypin llapan kurak runakuna huñunasqa kasharqanku.
- 19** Paykunata napaykuspantaqmi, Pabloqa, mana-judío runakuna ukhupi llank'ayninpa chawpinta imakunatachus Diospa ruwasqanta ch'ulla ch'ullamanta willarqan.
- 20** Hinan paykunaqa, chayta uyarispanku, Señorta hatuncharqanku. Pablotaq nirqanku: —Wawqey, askha waranqanpi judío runakunaq iñikapusqankutaqa rikurqankin. Paykunaqa llapallankun Kamachikuy Siminman hap'ipakuq kanku.
- 21** Ichaqa qanmanta rimaqtataqsi uyarinku. Paykunan ninku: 'Qansi mana-judío runakuna ukhupi tiyaq llapa judío runakunata, Moisespa Kamachikuy Siminta mana kasunankupaq, wawankutapas mana sirkunsidachinankupaq, ruwayninkuman hina mana purinankupaq ima yachachishanki,' nispanku.
- 22** Chay hinaqa, ¿imatataq ruwasunri? Askha runakunaqa, chayamusqaykita ñachá yacharunkuña. Chayqa huñukunqakupaschá.
- 23** Chay hinaqa, kay nisqaykuta ruway: Ñoqayku ukhupin humentowan Diosman promesa ruwaq tawa qharikuna kashanku.
- 24** Chay qharikunata pusay, hinaspa paykunapiwan ch'uyanchakamuy. Hinallataq chukchankuta rutuchikamunankupaq gastonkuta pagay. Chay hinapin chay qanmanta rimasqankuqa, mana cheqaqchu kasqanta llapanku yachanqaku. Aswanqa qanpas Kamachikuy Simita waqaychaspapuni kawsasqaykita yachanqaku.
- 25** Ichaqa mana-judío iñiqkunamanta rimanakusqanchisman hina kaykunataqa qelqarqaykuñan: Idolokunaman haywasqa mikhunakunamanta, yawarmantapas, seq'osqamantapas, hinallataq qhellipi puriymentapas waqaychakunankupaqmi qelqarqayku, nispanku.
- 26** Hinaqtinmi Pabloqa, chay qharikunata pusarikurqan. Qhepantin p'unchay ch'uyanchakuspankutaq, Dios yupaychana wasiman haykurqanku. Sapankankumanta ofrendata haywaqtinku, ch'uyanchakuna p'unchaykuna hunt'akunanta willanankupaqmi haykurqanku.
- 27** Qanchisnintin p'unchay hunt'akunan kashaqtintaq ichaqa, Asia probinsiamanta wakin judío runakuna Dios yupaychana wasipi Pablota

rikururqanku. Hinaspan llapan runakunata ch'aqwachispanku Pablota hap'irqanku.

28 Qaparirqankutaqmi: —¡Israel llaqta qharikuna yanapakuychis! Llaqtanchispa kontranpi, Kamachikuy Simiq kontranpi, hinallataq Dios yupaychana wasiq kontranpi yachachimuq runaqa kaymi. Payqa tukuy cheqaspin llapan runakunata chay hinata yachachimushan. Chaymantapas payqa, mana-judío runakunatan Dios yupaychana wasiman pusaykun. Hinaspan kay ch'uuya cheqasta qhellichan, nispanku.

29 Pablotaqa Éfeso llaqtamanta Trofimotawan kuskatan llaqtapi rikurusqaku karqan. Chaymi yuyayninkupi nirqanku: —Pabloqa chay mana-judío runata kay Dios yupaychana wasiman pusayururqanpaschá, nispanku.

30 Chay hina kaqtinmi, llaqtantin runakuna sinchita ch'aqwaraspanku, huñukamurqanku. Hinan Pablota hap'irqospanku Dios yupaychana wasimanta hawaman aysarqanku. Hinamantataq, kasqan ratupacha punkuta wisq'arqanku.

31 Llaqtantin runakunan Pablota imaynanmantapas wañuchiypuni munasharqanku. Chay hina kashaqtinmi, tropantin soldadokunata kamachiq tribunoman, Jerusalén llaqtantin ch'aqwaraypi kashasqan, willakuy chayarqan.

32 Chaymi chay tribunoqa, soldadonkunatawan, senturionkunatawan pusarikuspan, phawaylla ch'aqwaray kashasqanman uraykamurqanku. Hinan chay tribunotawan, soldadokunatawan rikuruspanku, runakunaqa Pablo maqayta tatipurqanku.

33 Hinan tribunoqa chayamuspan, Pablota hap'ichirqan. Iskay kadenawan t'eqenankupaqtaq kamachikurqan. Hinan pichus kasqantawan, imatachus ruwasqantawan tapurqan.

34 Chay askha runakuna ukhupitaqmi ichaqa, wakin hukta, wakintaq wakta qaparirqanku. Hinan chaypi askha runakuna kasqanrayku, chay tribunoqa mana imatapas entiendiyta atirqanchu. Chaymi kuartelman apachirqan.

35 Chay ancha askha runakunaq waq'ayasqa hinaraq qatimusqankuhawan, soldadokunaqa patapata seqanaman chayaspanku, Pablota wantullapiña aparqanku.

36 Hinan llaqtamanta askha runakunaqa, qhepanta hamuspa, qaparirqanku: — ¡Wañuchunpuni! nispanku.

37 Kuartelman apaykunankuña kashaqtintaq, Pabloqa, tribunota nirqan: — ¿Rimaykuyta atiykimanchu? nipa. Paytaq nirqan: —¿Griego simi rimayta yachankichu?

38 Egipto suyumanta huk runan, kay pasaq p'unchaykunallapi kamachikuqpa kontranpi runakunata hatarichirqan. Hinaspataq tawa waranqa runa

wañuchiƙkunata ch'inniqman horqorqan. Chay runaqa, ¿manachu qan kashanki? nispan.

³⁹Hinan Pabloqa nirqan: —Ñoqaqa cheqaqmanta Silisia probinsiapi Tarso Ilaqtayoq judío runapunin kani. Tarso Ilaqtaqa, manan imakasqan Ilaqtachachu. Chaymi runakunaman rimaykachiwanaykipaq balikuyki, nispa.

⁴⁰Chay tribuno uyakuqtintaq Pabloqa, pata-pata seqanapi sayaykuspan, makinwan señaschaspá runakunata upallachirqan. Hinan allinta upallaqtinkuña, hebreo simipi rimaykuyta qallarirqan.

Hechos 22

¹Hinan Pabloqa nirqan: —Wawqellaykuna, hinallataq taytakuna defiendikuyniyta kunan uyariykuwaychis, nispa.

²Pabloq hebreo simi rimaypi rimaykusqanta uyarispankutaq, aswantaraq upallarqanku.

³Hinan Pabloqa paykunata nirqan: —Silisia probinsiapi kashaq Tarso Ilaqtapi nasesqa judío runapunin kani. Ichaqa kay Jerusalén Ilaqtapi Gamalielpa ñawpaqenpi uywasqan kani. Chaymi machulanchiskunaq Kamachikuy Simiman hina, k'apak allin hap'ipakuq kanaypaq Gamalielpa yachachisqan karqani. Imaynan kunan Ilapaykichis Diosman allin hap'ipakuq kashankichis, chay hinan ñoqapas karqani.

⁴Kay Ñanmanta kaqkunatan qharikunatapas, warmikunatapas, hap'ispay karselkunaman wisq'achirqani. Hinan wañuchinaykama qatiykacharqani.

⁵Hatun umalliq saserdotepas, hinallataq Iapan umalliq kurak runakunapas chaykunataqa yachankun. Paykunamantan ñoqaqa wawqe-panakunata kadenakunawan t'eqesqata apamunaypaq kartakunata chaskirqani. Hinan Damasko Ilaqtata rispay, kay Ñanmanta kaqkunata hasut'ichinaypaq, Jerusalén Ilaqtaman preso-chaspá apamunaypaq rirqani.

⁶Damasko Ilaqtaman rishaqtiytaq ichaqa, yaqa qayllaykushaqtiyña, kuskan p'unchayta hina, ancha hatun k'anchay hanaq pachamanta muyuriqniyta qonqaylla k'anchaykamuwarqan.

⁷Hinan pampaman wikch'ukuspáy, huk kunkata uyarirqani. Chay kunkataqmi nimuwarqan: 'Saulo, Saulo, ¿imanaqtinmi qatiykachawanki?' nispa.

⁸Ñoqataqmi ichaqa kutichirqani: 'Señor, ¿pitaq kankiri?' nispay. Hinan kutichispa nimuwarqan: 'Pitachus qan qatiykachashanki, chay Nazaret Ilaqtayoq Jesusmi ñoqaqa kani,' nispan.

⁹Ñoqawan kashaqkunaqa, cheqaqtapunin k'anchaytaqa rikurqanku, hinaspataq mancharikurqanku. Ñoqawan rimaqpa kunkantataqmi ichaqa, mana entiendirqankuchu.

- 10 Ñoqataq nirqani: ‘Señor, ¿imatataq ruwasaqri?’ nispay. Señorta q ichaqa nimuwarqan: ‘Sayariy, hinaspa Damasko Ilaqtaman haykuy, chaypin tukuy imakunachus ruwanaykipaq kasqanta nisqa kasunki,’ nispan.
- 11 Chay k'anchay ñawsayachiwasqanraykun, mana rikuyta atirqanichu. Chaymi ñoqawan riqkuna makiymanta pusawaqtinku, Damasko Ilaqtaman haykurqani.
- 12 Hinan huk runa Ananías sutiyuq Damasko Ilaqtapi kasharqan. Payqa, Kamachikuy Simiman hinapas Dios sonqo runan karqan. Hinallataq Ilaqan chay Ilaqtapi tiyaq judío runakunamantapas, aswan allin kawsayniyoqmi karqan.
- 13 Hinan Ananiasqa ñoqaman hamurqan. Sayaykuspantaq nimuwarqan: ‘Wawqey Saulo, ñawiyki qhawaripuchun,’ nispan. Hinan kasqan ratupacha ñoqaga payta rikurqani.
- 14 Hinaqtiinmi payqa niwarqan: ‘Machulanchiskunaq Diosninmi, paypa munayninta reqsinaykipaqwan, chanin Jesusta rikunaykipaqwan, hinallataq siminwanpuni rimasqankunata uyarinaykipaqwan, ñawpaqmantapacharaq akllakurqasunki.
- 15 Qanmi rikusqaykimantapas, hinallataq uyarisqaykimantapas tukuy runakunaman chanin Jesuspa testigonqa kanki.
- 16 ¿Kunanrí, imatataq suyanki? Sayariyyá hinaspa bautisakuy. Huchaykikunata mayllinasunkipaqtaq Jesuspa sutinta waqyakuy,’ nispa.
- 17 Hinan Jerusalén Ilaqtaman kutipuspay, Dios yupaychana wasipi Diosman parlasharqani. Hinallamanmi mosqhoypi hina huk rikhuriyta rikurqani.
- 18 Chay rikhuriypitaq Señorta rikurqani. Paymi nimuwarqan: ‘Ñoqamanta willakusqaykitan Jerusalén Ilaqtapi mana chaskinqakuchu. Chayrayku usqhaylla kunanpacha Jerusalén Ilaqtamanta Iloqsipuy,’ nispa.
- 19 Ñoqataqmi nirqani: ‘Señor, judío runakunaq Ilaqan huñukunanku wasikunamanta qanpi iñiqkunata karselman wisq'achisqaytapas, hasut'ichisqaytapas allintan yachanku.
- 20 Qanmanta willakuq Estebanpa yawarnin hich'akushaqtinga ñoqapas chaypin kasharqani. Wañuchinankupaqpas ‘allinmi,’ nirqanin. Hinallataq wañuchiqkunaq p'achankutapas waqaycharqani. Tukuy chaykuna ruwasqaytan paykunaqa, allintapuni yachanku,’ nispa.
- 21 Señorta q ichaqa, nimuwarqan: ‘Riy. Ñoqaga karupi kashaq mana-judío runakunamanmi kachasqayki,’ nispan, nispa.
- 22 Chay simita rimanankamallan uyarirqanku. Hinamantataq ichaqa qaparirqanku: —Kay runaq kay pachapi kawsananqa manan allinchi. Chayrayku kay runata wañuchipuychis, nispanku.

- ²³ Hinan runakunaqa, qaparirqanku, p'achankutapas chanqarqanku, hinallataq hallp'ata altoman hach'ispa q'oshñitaraq hatarichirqanku.
- ²⁴ Chaymi tribunoqa, Pablota kuartelman apaykunankupaq kamachikurqan. Hinallataq runakuna Pabloq kontranpi qaparisqankuta yachayta munasqanrayku soq'ashaspalla rimarichinankupaq kamachikurqan.
- ²⁵ Ichaqa lasokunawan chutaspa wataruqtinku hinataq Pabloqa, chaypi kashaq senturion runata nirqan: —¿Mana huchachasqa kashaqtin, Roma llaqtayoq runata soq'achiy atikullanchu? nispa.
- ²⁶ Senturión runa, chayta uyarispantaq, tribunoman usqhaylla rispa, willamurqan: —¿Kunanri imanankitaq? chay runaqa Roma llaqtayoqmi kasqa, nispan.
- ²⁷ Tribuno hamuspantaq, Pablota nirqan: —Niway, ¿Roma llaqtayoqchu kanki? nispan. Pablotaq nirqan: —Arí, nispa.
- ²⁸ Tribunotaq kutichispa nirqan: —Ñoqaqa askha qolqewanmi kay Roma llaqtayoq kaytaqa tarirqani, nispan. Hinaqtinmi Pabloqa nirqan: —Ñoqan ichaqa, Roma llaqtapi naseqpuni kani, nispa.
- ²⁹ Chaymi Pablota soq'ashaspalla tapunankupaq kashaqkunaqa, kasqan ratupacha paymanta achhuripurqanku. Hinallataq tribunopas, Pabloqa Roma llaqtayoq kasqanta yacharuspan, t'eqechisqanmanta mancharikurqan.
- ³⁰ Qhepantin p'unchaytaq, tribunoqa, imanaqtinchus judío runakuna Pablota huchachasqankuta cheqaqtapuni yachayta munarqan. Chaymi Pablota kadenakunawan t'equesqankuta paskararqan. Hinan umalliq saserdotekunatawan, hinallataq Konsilio Sanedrinpi llapan kaqkunatawan, huñumunankupaq kamachikurqan. Tribunotaq, Pablota uraykachimuspa, paykunaq ñawpaqenkuman tiyaykuchirqan.

Hechos 23

- ¹ Hinaqtimi Pabloqa, Konsilio Sanedrinpi kaqkunata allinta qhawaykuspa nirqan: —Wawqellaykuna, ñoqaqa tukuy allin ch'uya konsiensiawanmi kay p'unchaykama Diospa ñawpaqenpi kawsarqani, nispa.
- ² Hatun umalliq saserdote Ananiastaq ichaqa, ladonpi kashaqkunata, Pablota siminpi ch'aqlanankupaq kamachirqan.
- ³ Hinaqtinmi Pabloqa nirqan: —¿Qanqa Kamachikuy Simiman hina chaninchawanaykipaq tiyashaspaykichu, Kamachikuy Simita p'akispayki ch'aqlawanankupaq kamachinki? Chayraykun, ¡yaw yuraq pintarusqa perqa hina iskay-uya, Diosmi qantapas ch'aqlallasunkitaq! nispa.
- ⁴ Chaypi kashaqkunataqmi Pablota nirqanku: —¿Chay hinatachu Diospa hatun umalliq saserdotenta k'aminki? nispanku.

- ⁵ Pablotaq nirqan: —Wawqeykuna, hatun umalliq saserdote kasqantaqa manan yacharqanichu. Arí Qelqaqa ninmi: Llaqtaykipi hatun umalliqtaqa aman ñakankichu, nispan, nispa. (Exodo 22:28)
- ⁶ Hinaqtinmi Pabloqa, wakin saduseokunamanta wakintaq fariseokunamanta kasqankuta yachaspa, Konsilio Sanedrinpi kaqkunaman qaparispa nirqan: —Wawqellaykuna, ñoqapas fariseo, hinallataq fariseo runaq churinmi kani. Chaymi wañukapuqkunaq kawsarimpuyninta suyakusqayrayku chaninchawashankichis, nispa.
- ⁷ Chayta Pablo niqtintaq, saduseokunawan, fariseokunawan hatun churanakuyta qallarirqanku. Huñunakuqkunataq t'aqanakapurqanku.
- ⁸ Saduseokunaqa ninkun: 'Kawsarimpuyqa manan kanchu. Nitaqmi angelkunapas, espiritukunapas kanchu,' nispanku. Fariseokunañataqmi ichaqa, chaykuna kasqanta sut'inchanku.
- ⁹ Chayraykun hatun ch'aqwaray hatarirqan. Wakin fariseo t'aqamanta kamachikuy simita yachachiqkunataq hatarimuspa, churanakurqanku. Hinan nirqanku: —Manan ima mana allintapas kay runapiqa tarinchischu. Sichus huk espíritu, otaq huk ángel rimayaramun chayqa, ama Diospa kontranpi hatarisunchu, nispanku.
- ¹⁰ Ancha hatun huchatariytaq karqan. Chaymi tribunoqa, Pablota ñut'uta llik'irqarinankumanta mancharikurqan. Hinan uraykuspanku, runakunaq chawpinkumanta qechumuspanku, kuartelman apaykunankupaq soldadonkunata kamachirqan.
- ¹¹ Qhepantin tutataqmi, Señorqa Pabloman rikhurirqan. Hinan nirqan: —Pablo kallpachakuy. Imaynan Jerusalén llaqtapipas ñoqamanta sut'itapuni willarqanki, chay hinallataqmi, Roma llaqtapipas sut'itapuni ñoqamanta willanayki kashan, nispan.
- ¹² Qhepantin p'unchay illarimuqtintaq judío runakunaqa, huñunakuspa ñakakusparaq hurarqanku. Nirqankutaq: Pablota wañuchinanchiskama ama mikhusunpaschu, nitaq ukyasunpaschu, nispanku.
- ¹³ Chay huramentuwan rimanakuqkunaqa tawa chunka kurakmi karqanku.
- ¹⁴ Paykunan umalliq saserdotekunaman, hinallataq kurak runakunamanwan rispanku nirqanku: —Ñoqaykun Pablota wañuchinaykukama mana imatapas malliykunaykupaq ñakapakuywanraq huramentuta ruwarqayku.
- ¹⁵ Chay hinaqa, kunanyá qankuna Konsilio Sanedrinpiwan tribunomanta Pablota ñawpaqeykichisman paqarin apachimunanpaq mañachimuychis. Chaytaqa, Pablomanta aswan sut'itapuni yachayta munaq tukuspallaykichis ruwankichis. Ñoqaykutaq ichaqa, manaraq Pablo chayamushaqtin wañuchinaykupaq wakichisqapuni kashasaqku, nispanku.

- 16 Pabloq pananpa wawanmi ichaqa, chay suyapanankupaq rimanakusqankuta uyarisharqan. Chaymi payqa, kuartelman haykuspa Pabloman willamurqan.
- 17 Pablotaq senturión runamanta hukninta waqyarispan nirqan: —Kay waynan, tribunoman huk willakuyta willamunanpuni kashan. Chayrayku payman pusayarapuguay, nispa.
- 18 Hinan senturion runaqa, tribunoman chay waynata pusaykurqan. Nirqantaq: —Presochamusqanchis Pablon waqyariwaspan, kay waynata qanman pusamunaypaq balikuwarqan. Paymi huk willakuyta willanasunki kashan, nispa.
- 19 Tribunotaq, chay waynata makinmanta hap'ispan, hinallataq wak ladoman pusaspan, pakallapi tapurqan: —¿Imataq niwanaykiri kashan? nispan.
- 20 Waynataqmi nirqan: —Judío runakunan kay hinata rimanakushanku: 'Pablomanta aswan sut'itapuni yachayta munaq tukuspallanchis, Konsilio Sanedrinman payta paqarin uraykachimunapaq, tribunota balikusunchis,' nispanku.
- 21 Paykunamantan tawa chunka kurak runakuna Pablota wañuchinankupaq maskhashanku. Mana mikhunankupaq, nitaq ukyanankupaqmi ñakakuspankuraq huramentuta ruwarunku. Kunantaqmi ichaqa, chay hinatapuni kamachikunaykita suyakuspanku, wakichisqa kashanku. Chayrayku amapuni paykunataqa kreenkichu, nispa.
- 22 Hinaqtinmi tribunoqa, chay waynata kacharparipuspan, kay hinata kamachirqan: —Amapunin pimanpas kay willawasqaykitaqa rimarinkichu, nispan.
- 23 Hinan tribunoqa, senturión runakunamanta iskayta waqyaspa nirqan: —Kinsa kaq oras tutapaq, iskay pachak soldadokunata, hinallataq qanchis chunka soldadokuna kaballopi, iskay pachaktataq lansakunayoqta, Cesarea llaqtaman rinaykichispaq wakichimuychis.
- 24 Hinallataq Pabloq sillakunanpaq kaballokunata wakichinankupaq kamachillarqantaq. Chay hinapin, kamachikuq Felixman allin kuidasqata apankichis, nispa.
- 25 Hinan kartatapas kay hinata qelqallarqantaq.
- 26 Nirqantaq: —Ñoqa Claudio Lisiasmi, qan ancha respetana kamachikuq Felixman napaykamuyki.
- 27 Judío runakuna kay runata hap'imuspanku, wañuchinanku kashaqtinmi ñoqaqa, Roma llaqtayoq kasqanta yachaspay, soldadokunawan qechumurqani.

- ²⁸ Hinan imamantachus payta huchachasqankuta yachayta munaspay, paykunaq huñunakuyninku Konsilio Sanedrinman uraykachirqani.
- ²⁹ Judío runakunaq Kamachikuy Simillankumantan paykunaqa huchachasqaku karqan. Chayllatan tarirqani. Ichaqa manataqmi ima huchachaytapas wañunanpaq hinaqa, nitaq presochoasqa kananpaq hinapas tarirqanichu.
- ³⁰ Judío runakuna wañuchinankupaq rimanakusqankuta yacharuspaytaqmi ichaqa, qanman kay runata apachimuyki. Imapas kay runaq kontranpi huchachayninku kaqtinqa, qanpa ñawpaqeykipi payta uyanpi ninankupaqmi, yanqanmanta huchachaqninkunatapaspas kamachillanitaq. Sumaqlaña, nispa.
- ³¹ Chaymi soldadokunaqa, kamachikuyta chaskisqankuman hina, tuta Antipatris Ilaqtaman Pablota aparqanku.
- ³² Qhepantin p'unchaytaq, kaballopipi kaqkunallaña Pabloman rirqanku. Soldadokunataqmi kuartelman kutipurqanku.
- ³³ Cesarea Ilaqtaman chayaspankutaq, paykunaqa kamachikuqman kartata qorqanku. Hinallataq Pablotaq ñawpaqenman sayaykuchillaraqankutaq.
- ³⁴ Kartata ñawinchaspantaqmi kamachikuqqa, mayqen probinsiamantachus kasqanta Pablota tapurqan.
- ³⁵ Silisia probinsiamanta kasqanta yachaspantaqmi Pabloman rimaykurqan: —Yanqanmanta huchachaqnikiyikuna hamuqtinmi allinta uyarisayki, nispa. Hinan Herodespa pretorionpi wisq'amunankupaq kamachikurqan.

Hechos 24

- ¹ Phisqa p'unchay qhepatataq, hatun umalliq saserdote Ananiasqa, wakin kurak runakunapiwan, judío runakunaq sayapakuqninku Tértulo sutiyuqpiwan rikhurirqanku. Paykunan Pabloq kontranpi hatun kamachikuqman willarqanku.
- ² Pablota waqyachimuqtintaqmi, Tertuloqa huchachayta qallarirqan. Hinan kamachikuqta nirqan: —Qan kaqtiykin kunan thak kayta tariyku. Hinallataq yuyaysapa kasqaykiraykun, imaymanakuna kay suyoq allinninpaq ruwakushan.
- ³ Ancha respetana Felix, Ilaqmanmantan tukuy cheqaspi gracias niykiku.
- ⁴ Ichaqa ama umayki nanachinaypaq, chanin sumaq sonqo kayniykiwan pisillapi uyariykuwanaykikupaqmi balikuyki.
- ⁵ Kay runataqa, millay ñak'arichiq onqoy hina kasqantan tarimurqayku. Payqa teqsi muyuntinpi judío runakunata kamachikuqpa kontranpi hatarichiqmi. Hinallataq Nazaret Ilaqtamanta pantasqa t'aaqqaq umalliqnintaqmi kanpas.

- ⁶ Hinallataqmi Dios yupaychana wasitapas qhellichayta yuyaykurqan. Ichaqa hap'imurqaykun. Kamachikuy Simiykuman hinataqmi, chaninchayta munarqayku
- ⁷ Ichaqa, tribuno Lisiastaqmi hamuspa, makiykumantaña qechumuwarqanku.
- ⁸ Hinan huchachaqninkunata qanpa ñawpaqeykipi rikhurinankupaq kamachimurqan. Qan kikiykitaqmi imamantachus huchachasqaykuta tapuspaykiña llapan chay imaymanakunataqa allinta yachayta atinki, nispa.
- ⁹ Hinan judío runakunapas Tértuloq nisqanta nillarqankutaq: —Tértuloq nisqanqa chay hinapunin karqan, nispanku.
- ¹⁰ Hinan kamachikuqqa, Pabloq rimarinanpaq señaasta qorqan. Kutichispantaq Pabloqa nirqan: —Unay watakunaña kay suyupi chaninchaq kasqaykita yachaspaymi, ancha kusikuywan kaykunamanta rimariykuspay defiendiykukusaq.
- ¹¹ Jerusalén llaqtaman Dios yupaychaq risqayqa chunka iskayniyoq p'unchayllaraqmi kashan. Cheqaqchus icha manachus chayta yachanaykipaq, qan kikiykipuni allinta tapupakuy.
- ¹² Manataqmi Dios yupaychana wasipi piwanpas churanakushaqtachu tarimuwarqanku. Hinallataq manan judío runakunaq huñukunanku wasikunapipas, nitaq kikin llaqtapipas kamachikuqpa kontranpi runakunata hatarichishaqtapaschu tarimuwarqanku.
- ¹³ Manallataqmi imakunamantachus kunan yanqa huchachashawanku, chaytaqa ñawpaqeykipi niyta atiwankumanchu.
- ¹⁴ Chaywanpas kayta willakusqayki: 'Machulaykunaq Diosnintan ñoqaqa serbikuni. Hinallataq tukuy Kamachikuy Simipi imaymana qelqasqa kaqkunata, hinallataq Diospa rantinpi rimaqkunaq qelqasqankutapas kreellanitaqmi. Chay Ñantataqmi, judío runakunaqa pantasqa t'aqan nispa sutiyanaku.
- ¹⁵ Diospin suyakuyniyqa kashan. Chay hinallataqmi, paykuna kikinkupas Diospi suyakuyniyqa kashallankutaq. Chanin runakunaq, hinallataq mana chanin runakunaq wañusqakunapuramanta kawsarimpunankutaqa kreenin. Paykunapas chay hinallatataqmi kreenku,' nispay.
- ¹⁶ Chaymi, Diospa ñawpaqenpi, hinallataq runakunaq ñawpaqenpipas mana imamanta huchachana, ch'uya konsiensiyoyq kanaypaq kallpachakushanipuni.
- ¹⁷ Askha watakunamantañataqmi limosnaytapas, ofrendaytapas suyuyman qonaypaq chayamurqani.

- 18** Chayta ruwashaqtiytaqmi Asia probinsiamanta wakin judío runakunaqa, Dios yupaychana wasipi ch'uyanchasqata tarimuwarqanku. Ichaqa manataqmi askha runatawanchu, nitaq ch'aqwashaqtapaschu tarimuwarqanku.
- 19** Sichus imapas ñoqaq kontraypi huchachawayninku kan chayqa, paykuna kikinkun ñawpaqeykipi rikhurinanku, hinaspa niwananku.
- 20** Otaq sichus ñoqaq ima mana chanin ruwasqaytapas Konsilio Sanedrinpa ñawpaqenpi kashaqtiy tarirqanku chayqa, paykuna kikinku chay runakuna niwachunku.
- 21** Aswanmi paykunaq qayllankupi kashaspayqa, kayllata kunkayoqta nirqani: ¡Wañukapuqkunaq kawsarimpuynta suyakusqallaymantan qankunaqa chaninchashawankichis! nispay.
- 22** Hinaqtinmi Felixqa, chay Ñanmanta sut'itapuni willasqa kaspan, chay huchachasqankuta qolluchirqan. Nirqantaq: —Tribuno Lisias uraykamuqtinñan chay huchachasqaykichistaqa allinta qhawarisaq, nispan.
- 23** Hinan senturionta, allintapuni Pablota kuidananpaq kamachirqan. Ichaqa karselpi kacharisqalla kananpaq, hinallataq reqsisqankunapas payta watukuq hamuqtinku serbinankuta ama hark'ananpaqwan kamachirqan.
- 24** Pisi p'unchaykunamantataq Felixqa, judía warmin Drusilapiwan hamurqanku. Hinan Felixqa, Pablota apamunankupaq kamachikurqan. Chaymi payqa, Jesucristopi iñiyanta uyarirqan.
- 25** Chanin kawsaymantawan, kuerpota kamachiymentawan, hamuq taripay p'unchaymantawan, Pablo rimariqtintaq Felixqa, ancha mancharisqa kutichirqan: —Kunanqa ripullayraq. Hayk'aqchá munasaq, chayña waqyachimusayki, nispan.
- 26** Chaywanpas Felixqa, kacharipuyta munaspanmi, Pabloq askha qolqe lluk'iykunanta suyakusharqan. Chaymi paywan rimananpaq sapa ratu waqyachimuq.
- 27** Iskay wata hunt'akuqtintaqmi, Felixqa, tiyananpi Porsio Festota saqerqan. Payqa, judío runakunamanta imallatapas chaskiykukuyta munaspanmi, Pablota karselpi wisq'asqallatapuni saqerqan.

Hechos 25

- 1** Festoqa, Cesarea probinsiapi kinsa p'unchayllaraq kamachikuq haykusqan qhepatan Jerusalén llaqtaman wicharqan.
- 2** Hinaqtinmi umalliq saserdotepiwan, judío runakunaq umalliqninkunapiwan paypa ñawpaqenpi rikhurirqanku.

- ³ Hinan Pabloq kontranpi balikuspa, mañakurqanku: —Ama hina kaychu, Jerusalén Ilaqtaman Pablota apachimuy, nispanku. Chaykamataq paykunaqa, ñanpi suypaspa Pablota wañuchinankupaq wakichikusharqanku.
- ⁴ Festotaq ichaqa, kutichirqan: —Cesarea Ilaqtapin Pabloqa allin kuidasqa kashan. Chaymanmi pisi tiempollamanta ñoqa kikiypas rillasaqtaq.
- ⁵ Qankunamanta umalliqkuna ñoqawan uraykuy atiqkuna, ñoqawan uraykuchunku, hinaspataq runaq imapas mana allin ruwasqan kan chayqa, uyanpi nimuchunku, nispa.
- ⁶ Paykunawan chunka p'unchay kurakta kaspantaq, Cesarea Ilaqtaman Festoqa uraykampurqan. Qhepantin p'unchaytaq, chaninchana tiyananpi tiyaykurqan. Hinan Pablota apamunankupaq kamachikurqan.
- ⁷ Pablota aparamuqtinkutaq, Jerusalén Ilaqtamanta uraykamuq judío runakunaqa, muyuykurqanku. Hinan imaymanamanta Pablota sinchitapuni huchachayta qallarirqanku. Chaywanpas ichaqa, manapunin imatapas sut'intapuni niyta atirqankuchu.
- ⁸ Chaymi Pabloqa, defiendikuspa nirqan: —Judío runakunaq Kamachikuy Siminku kontranpipas, Dios yupaychana wasiq kontrapipas, rey Cesarpa kontranpipas manapunin hayk'aqpas huchallikurqanichu, nispa.
- ⁹ Festotaq ichaqa, judío runakunaq allinpaq qhawarisqan kayta yuyaykuspan, Pabloman kutichispa nirqan: —¿Tukuy kay imaymanakunamanta ñawpaqeypi chaninchasqa kanaykipaq, Jerusalén Ilaqtaman wichayta munankichu? nispan.
- ¹⁰ Pablotaq kutichirqan: —Rey Cesarpa chaninchana tiyananpa ñawpaqenpin kashani. Kaypitaqmi chaninchasqaqa kanay. Qanpa yachasqaykiman hinapas, judío runakunataqa manapunin ima mana allintapas ruwarqanichu.
- ¹¹ Sichus ima mana allintapas, otaq imatapas wañuchisqa kanaypaq hina ruwarqani chayqa, manan wañuytaqa manchakunichu. Ichaqa sichus kay runakunaq huchachawasqanku mana cheqaqchu chayqa, manan pipas judío runakunaq makinman hap'ichawaytaqa ativanmanchu. Chay hinaqa, rey Cesarman pasachiwaychis, nispa.
- ¹² Hinaqtinmi Festoqa, yuyaychaqninkunawan rimanakuspanña kutichirqan: —Rey Cesarmanataq pasachinaykuta munanki chayqa, rey Cesarmanchá rinki riki, nispan.
- ¹³ Pisi p'unchaykuna pasaqtintaq, rey Agripaqa Berenisepiwan Festota napaykunankupaq Cesarea Ilaqtaman uraykurqanku.
- ¹⁴ Paykuna chaypi askha p'unchaykuna qhepakuqtinkutaq, Festoqa rey Agripaman Pablomanta willarqan: —Karselpin, Felixpa wisq'asqanraq huk runa kashan.

- 15** Paymantan Jerusalén Ilaqtamanqa wicharqani. Hinan umalliq saserdotekuna, judío runakunamanta kurak runakuna ima, chay runata huchachanaypaq mañawaspanku hamuwarqanku.
- 16** Hinan paykunaman kutichirqani: ‘Roma suyupi ruwayninkuman hinaqa, manan pitapas huchachaqninkunaq ñawpaqenpi manaraq defientikushaqtin, wañuchisqa kananpaqqa hap’ichiykumanchu.
- 17** Chaymi, paykuna usqhaylla kaypi huñukuqtinku, qhepantin p’unchay chaninchana tiyanaypi tiyaykurqani. Hinaspataq chay runata apamunankupaq kamachikurqani.
- 18** Hinan paypa huchachaqninkunaqa, huchachanankupaq sayarirqanku. Ichaqa, manataqmi ima huchachaytapas, ñoqaq yuyaykusqayman hinaqa, apamurqankuchu.
- 19** Aswanpas, religionniman, hinallataq ña wañusqaña kashaq Jesús sutiyoq huk runamantan huchachasharqanku. Pablotaq ichaqa nirqan: Kawsashanmi, nispa. Chaykunallamantataqmi paytaqa huchachasharqanku.
- 20** Hinan ñoqaqa, chay churanakuymanta iskayasqa kaspay Pablota tapurqani: ‘Jerusalén Ilaqtaman rispa kay imaymanakunamanta chaypi chaninchasqa kayta munankichu,’ nispay.
- 21** Pablotaq ichaqa, chaninchasqa kananpaq, Roma suyupi rey Augustoman pasachisqa kayta munarqan. Chaymi rey Cesarman apachinaykama allin kuidasqa kananpaq kamachikurqani, nispa.
- 22** Hinaqtinmi rey Agripaqa Festota nirqan: —Ñoqapas chay runataqa uyariykuyta munaymanmi, nispa. Festotaq nirqan: —Paqarinyá uyarinki, nispa.
- 23** Chay hina kaqtinmi, qhepantin p’unchay rey Agripaqa Berenisepiwan muspharinapaq hinaraq hamurqanku. Hinan tribunopiwan, Ilaqta umalliqkunapiwan, chaninchana wasiman haykurqanku. Hinamantataq Pablota apamunankupaq Festoqa kamachikurqan.
- 24** Hinaqtinmi Festoqa nirqan: —Rey Agripa, hinallataq Ilapallan kaypi ñoqaykuwan kashaqkuna, kay runata qhawariychis. Paymantan Ilapallan judío runakuna, Jerusalén Ilaqtapipas hinallataq kaypipas, qaparispanku balikuq hamuwarqanku: ‘Kay runaqa manan kawsananñachu,’ nispanku.
- 25** Ñoqataqmi ichaqa, wañunanpaq hina ima mana allin ruwasqantapas manapuni tarirqanichu. Pay kikintaqmi rey Augustoman pasachisqa kayta munarqan. Chaymi payman apachiyta ñoqaqa ña yuyaykuniña.
- 26** Ichaqa wiraqochayman, kay runamanta qelqanaypaqqa manan imatapas sut’itapuniqa yachanichu. Chaymi qayllaykichisman, aswantaqa rey Agripa, allintapuni tapuykapuwanaykipaq apachimuni. Chay hinapi imatapas sut’ita yachaspay qelqanaypaqmi, qanpa qayllaykimanqa payta apachimuni.

²⁷ Huk presochoasqata, imamantachus huchachasqa kasqanta mana willaspa apachiyqa, ñoqamanqa manan allinchi rikch'akuwan, nispa.

Hechos 26

¹ Chaymantataq rey Agripaqa, Pablota nirqan: —Qan kikiyki rimariykuyta atinkin, nispa. Hinaqtinmi Pabloqa, makinta hoqariykuspa defiendikuyta qallarirqan.

² Nirqantaq: —Ancha respetana rey Agripa, tukuy imaymanakunamanta judío runakunaq huchachasqan kasqaymanta kunan qayllaykipi defiendiykukuyniy ñoqapaqqa ancha kusikuymi.

³ Judío runakuna ukhupi lliw ruwayninkutapas, churanakuyninkunatapas qanqa allintapunin yachanki. Chayraykun llamp'u sonqo kayniykiwan uyariykuwanaykipaq balikuyki.

⁴ Wayna kawsayniy qallarisqanmantapacha, imaynatachus Jerusalén llaqtapi llaqtamasiykunawan kawsasqaytaqa, llapa judío runakunan yachanku.

⁵ Sichus willakuyta munanku chayqa, paykunaqa ñawpaqmantaraqmi reqsiwanku. Hinallataq qallariymantapachan fariseo karqani. Chaymi Diosta yupaychayniykupi, fariseo pantasqa t'aqaman hinapuni, aswan hunt'aq kawsasqaytapas yachallankutaq.

⁶ Kunantaq machulanchiskunaman Diospa prometesqanta suyakusqayrayku, chaninchasqa kashani.

⁷ Chunka iskayniyoq Israel ayllukunapas tuta-p'unchaymi, tukuy sonqowan Diosta serbikuspanku, Diospa prometesqanqa hunt'akunanta suyakushallankutaq. Rey Agripa, chay suyakuyniyoq kasqallaymantataqmi judío runakunaq huchachasqan kashani.

⁸ Diosqa wañusqakunata kawsarichimpunmi. ¿Imanaqtintaq qankunari mana chayta kreenkichischu?

⁹ Cheqaqtapunin Nazaret llaqtamanta Jesuspa sutinpa kontranpi imaymana mana allin ruwaykunataqa ñoqapas yuyaykurqani.

¹⁰ Umalliq saserdotekunamanta kamachikuyta mañaspaymi ñoqaqa, askha t'aqasqakunata karselman wisq'arqani. Hinallataq wañuchiqtinkupas ñoqaqa, 'allinmi' nispan niq kani.

¹¹ May askha kutitaqmi judío runakunaq llapan huñukunanku wasikunapi 'Diosta k'arakta k'amiychis,' nispay kastigarqani. Paykunaq kontranpi sinchita phiñakuspaytaq, karu llaqtakunantipiraq qatiykacharqani.

¹² Kay ruwanayoq kaspaymi, ordenta qochikuspay, umalliq saserdotekunaq kamachisqan, Damasko llaqtaman risharqani.

- 13 Reyniy, ñanta rishaqtiymi, kuskan p'unchayta hina, hanaq pachamanta huk k'anchayta rikurqani. Chay k'anchayqa ñoqata hinallataq riqmasiykunatawanmi muyuriqniykuman k'anchaykamuwarqanku. Chay k'anchayqa intimantapas aswan k'ancharishaqraqmi karqan.
- 14 Llapayku pampaman urmaspaykutaq, huk kunkata hebreo rimaypi uyarirqani: 'Saulo, Saulo, ¿imanaqtinmi qatiykachawanki? T'urpunata hayt'aykachayniykiqa ancha sasapunin kasunki,' nispa, nimuwaqta uyarirqani.
- 15 Hinan ñoqaqa nirqani: 'Señor, ¿pitaq kankiri?' nispay. Señortaqa nimuwarqan: 'Ñoqaqa pitachus qatiykachasqayki Jesusmi kani.
- 16 Ichaqa sayariy, chakimanta churakuy. Kamachiy kanaykipaq, hinallataq testigoy kanaykipaqmi ñoqaqa rikhuriyki. Kunan ña rikusqaykitaña, hamuq p'unchaypi rikuchillasaykitaq, chaykunata willanaykipaqmi rikhuriyki.
- 17 Kunantaqmi ñoqaqa, judío runakunamanpas, mana-judío runakunamanpas kachasayki. Paykunamantapas waqaychasayki.
- 18 Ñawinku kicharinaykipaq, tutayaqman rishaspa k'anchayman kutirimunankupaq, hinallataq Satanaspa kamachikuyninmantapas Diosman kutirikunankupaqmi kachasayki. Ñoqapi iñispanku huchanku pampachaytapas, hinallataq t'aqasqa kaqkunawan kuska erensiatapas, chaskinankupaqmi ñoqaqa kachasayki,' nispa.
- 19 Chaymi rey Agripa, hanaq pachamanta rikhuriyta kasukurqani.
- 20 Chaymi ñawpaqtaqa, Damasko llaqtapi kaqkunaman, Jerusalén llaqtapi kaqkunamanpas, llapan Judea suyuntinpi mana-judío runakunamanpas kaykunata sut'inta willamurqani: 'Yuyayman kutirikuychis, Diosmanpas kutirikuychis, hinallataq yuyayman kutirikuy ruwaykunata ruwaychis, nispay.
- 21 Chayhawan judío runakunaqa, Dios yupaychana wasipi hap'imuwaspanku wañuchiya munawarqanku.
- 22 Ichaqa Diospa yanapayninwanmi kay p'unchaykama qaqata sayashani. Moisespas, Diospa rantinpi rimaqkunapas, imakunachus kananta willakurqankun. Chay hinallatataqmi ñoqapas, huch'uymannapas, hatunmanpas, Moisespa, hinallataq Diospa rantinpi rimaqkunaq, imakunachus pasanmanta qelqasqankuta, willashani.
- 23 Paykunaqa nirqankun: 'Cristoqa, ñak'arinqapunin. Wañusqakunamantataqmi ñawpaq kaq kawsarimpuqpuni kanqa. Chayraykun judío runakunamanpas, mana-judío runakunamanpas k'anchaymanta willanqa,' nispanku, nispa.
- 24 Pablo tupapakuspa kaykunata nishanankamataqmi Festoqa kunkayoqta payta nirqan: —Pablo, waq'ayasqan kashanki. Ancha askha qelqakuna yachasqaykichá waq'ayachisunki, nispa.

- ²⁵ Pablotaq ichaqa nirqan: —Ancha respetana Festo, manan waq'ayasqachu kashani, aswanpas cheqaq simikunatan yuyaywan sut'itapuni rimashani.
- ²⁶ Rey Agripa, qanqa kay imaymanakunataqa yachankin. Chayraykun qanpa ñawpaqeykipiqa konfiansawan rimashani. Manataqmi pakasqa k'uchukunapichu kaykunataqa ruwarqanku. Chayrayku qanpa ñawpaqeykipi tukuy kaykunaqa mana pakasqachu. Chaytaqa yachanipunin.
- ²⁷ Reyniy Agripa, ¿Diospa rantinpi rimaqkunaq nisqanta kreenkichu? Kreesqaykitaqa ñoqaqa yachanin, nispa.
- ²⁸ Hinaqtinmi rey Agripaqa, Pablota nirqan: —Yaqachallamanta Cristiano kanaypaq uyarachiwanki, nispan.
- ²⁹ Pablotaq nirqan: —Pisillawanpas, askhawanpas, amataq qanllachu, aswanpas llapan kunan uyariwaqniykuna, ñoqa hina t'ikrapunaykichista Diosqa munachunpuni. Ichaqa kay hina kadenakunawan watasqalla amaqa, nispa.
- ³⁰ Hinan reypas, kamachikuqpas, Berenisepas, hinallataq paykunawan tiyaqkunapas sayarirqanku.
- ³¹ Chaymantataq wak ladoman rispanku, paykunapurapi ninakurqanku: Kay runaqa, manamá imatapas wañuchisqa kananpaq hinaqa, nitaq presoqasqa kananpaq hinapas ruwasqachu karqan, nispanku.
- ³² Rey Agripataq Festota nirqan: —Kay runa, manachus: 'Rey Cesarman pasachiwaychis' ninman karqan chayqa, kacharipusqa kayta atikunmanmi karqan, nispa.

Hechos 27

- ¹ Barkopi Italia suyuman puririnaykupaqmi kamachikuy karqan. Chaymi Pablota, wakin presokunatawan ima, Julio sutiyoq senturionman hap'ichirqanku. Payqa 'Augusta' nispa sutichasqa tropantin soldadokunaq umalliqninmi karqan.
- ² Chay hinaqa, Adramitia llaqtamanta huk barkomanmi wicharqayku. Chay barkoqa, Asia suyupi puertokunamanmi puririshasqa karqan. Ñoqaykuwantaq Masedonia probinsiapi kashaq, Tesalónika llaqtamanta Aristarkopas kasharqan. Chay hinapin puriripurqayku.
- ³ Qhepantin p'unchaytaq Sidón llaqtaman chayarqayku. Hinan Julioqa, Pablota allinpaq qhawarirqan. Chayraykun amigonkunaq wasinkuman riqtin, imallatapas haywarinankuta mana hark'arqanchu.
- ⁴ Sidonmanta puririspaykutaq, lloq'e ladomanta wayramusqanrayku, Chipre islaq pisi wayraq kasqan ladonta pasarqayku.

- ⁵ Silisia hinallataq Panfilia probinsiakunaq mamaqochanta pasaspaykutaq, Lisia probinsiapi kashaq Mira Ilaqtaman chayaraqayku.
- ⁶ Senturiontaq, Alejandría Ilaqtamanta Italia suyuman riq barkota chaypi tarirqan. Hinan chayman wichachiwarqanku.
- ⁷ Wayraq hark'awasqankurayku, allillamanta barkopi rispaykutaq askha p'unchaykunapi hallp'amanta ch'ullpaykuq Nidoq chimpanman ñak'ayta chayaraqayku. Salmonpa hallp'aq ch'ullpaykuyninpa chimpan, Kreta islaq pisi wayraq kasqan ladonta pasarqayku.
- ⁸ Qochaq kantun cheqasnintakama ñak'ayta rispataq, Lasea Ilaqtaq qayllanpi kaq 'Allin Puerto' nisqa cheqasman chayaraqayku.
- ⁹ Uñay tiempoña purispa mana usachiqtiykutaq, paray tiempoqa chayamurqanña. Mama-qochanta puriytaq sinchi sasaña kapurqan. Hinallataq ayuno fiesta tiempopas pasarqanñan.
- ¹⁰ Chaymi Pabloqa, puriqmasinkunata anyaykurqan: —Puriqmasyikuna, ñoqamantaqa barkopi purisqanchispin mana allin sasachakuypi rikukusunchis. Manan q'epikunallatachu, nitaq barkollatachu chinkachisunchis. Aswanpas ñoqanchispa kawsayninchispas, sinchi sasachakuypin tarikunqa, nispa.
- ¹¹ Senturiontaq ichaqa, Pabloq nisqanta mana kasurqanchu, aswanmi barko q'ewiqpa, hinallataq barkoyoqpa nisqallankuta kasurqan.
- ¹² Paray tiempo kaqtinmi, chay qocha kanto puertopi qhepakuyqa mana allinchi karqan. Chayraykun yaqa llapallanku chaymanta puriripuyta yuyaykurqanku. Paykunaqa, imaynanmantapas Fenisia Ilaqtaman, chaypi paray tiempota pasanaykupaq, chayaytan munarqanku. Fenisia Ilaqtaqa Creta islapa qocha kanto puerton karqan, hinallataq wichay ladomanta qallarisan, uray ladopi tukukuq, inti haykuy lado qhawashaq iman karqan.
- ¹³ Uray wayra pisillataña wayramuqtintaq puriripunankupaq allinña kasqanta repararqanku. Chayrayku hap'inayoq barko sayachinakunata aysapuspa Creta islaq qayllanta pasarqanku.
- ¹⁴ Ichaqa manaraq karuta purishaqtinkutaq barkoq wichay ladomanta 'Euroklidón' nisqa sinchi millay tutuka wayra waqtamurqan.
- ¹⁵ Chay millay wayra barkota hap'iruqtintaq barkoq ñawpaqenta manaña wayra ladoman kutirichiyta atirqaykuchu. Chaymi hinallataña may atisqanman wayrawan apachikurqayku.
- ¹⁶ Clauda nisqa huch'uy islaq pisi wayrana ladonta usqhaylla pasarqayku. Pasaspaykutaq barkoq aysasqan barkachata ñak'ayta waqaychayta atirqayku.

- 17 Hinan huch'uy barkachata hatun barko pataman wichachirqanku. Waskhakunawantaq barkoq uranmanta t'eqerqanku. Ichaqa Sirte nisqa aqo cheqasman tiyarachinantataq manchakurqanku, chayraykun wayraq tanqanan telakunata paskarapuspa, hinallataña wayrawan apachikurqanku.
- 18 Qhepantin p'unchaytaq sinchi wayraq apaykachasqan kaspayku kargakunata mama-qochaman wikch'uykuyta qallarirqayku.
- 19 Kinsa kaq p'unchaytaq kikin barkoq imaymanankunata makiykuwanpuni wikch'uykurqayku.
- 20 Askha p'unchaykunañan mana intitapas nitaq ch'askakunatapas rikurqaykuchu. Chaymi sinchi parantin, wayrantin ima mana thaniqtin, kawsayniyku qespichiy suyakuytaqa llapanta chinkachipusharqaykuña.
- 21 Hinan mana mikhusqa unayña kaqtinku Pabloqa chawpinkupi sayaykuspa nirqan: —Qharikuna, Creta islapi, 'amaraq puririsunchu,' nisqayta mana kasuwarqankichischu. Sichus kasuwankichisman karqan chayqa, manan kay hina sasachakuypiqa rikukusunmanchu karqan. Manataqmi tukuy imaymanakunatapas chinkachisunmanchu karqan.
- 22 Kunanpas ichaqa, kallpachakunaykichispaqmi kayta niykichis: 'Manan mayqennyikichispas wañunkichischu, aswanpas barkallan chinkapunqa,' nispa.
- 23 Piqpachus kani, hinallataq pitachus yupaychani, chay Diosniypa Angelninmi ch'isi tuta rikhuriwarqan.
- 24 Niwarqantaq: 'Pablo, ama manchakuychu. Rey Cesarpa ñawpaqenmanqa chayanaykipunin. Qhawariy, llapan qanwan riqkunatan Dios makiykiman churamun,' nispa.
- 25 Diospa willachiwasqan hinapuni hunt'akunantan ñoqaqa kreeni. Chayrayku qharikuna, kallpachakuychis
- 26 Chaywanpas ichaqa, huk islaman chayananchispunin, nispa.
- 27 Chunka tawayoq kaq tutaman chayaspaykutaqmi, Adriatiko nisqa mama-qochapi tukuy ladoman wayraq apaykachasqan karqayku. Kuska tutata barkapi llank'aqkunaqa hallp'amanña sispaykushasqaykuta repararqanku.
- 28 Unuq ukhun tupuna waskhata kachaykuspankutaq, iskay chunka brazadata yuparqanku. Aswanta rispataq huktawan unuq ukhun tupuna waskhata kachaykuspa chunka phisqayoq brazadallataña yuparqanku.
- 29 Qaqa-qaqaman haykuyta manchakuspaykutaq barkoq qhepanmanta tawantin hap'inayoq sayachinankunata wikch'uykuspanku illarimunallantaña munasharqanku.

- 30** Barkopi llank'aqkunataq barkomanta ayqekapuyta yuyaykurqanku. Chaymi barkoq hap'inayoq sayachinankunata yapaq tumpalla barkoq ñawpaqenmanta huch'uy barkachata urayarachisqakuña karqan.
- 31** Pablotaq ichaqa, senturiontawan, soldadokunatawan nirqan: —Barkopi llank'aqkunachus barkopi mana qhepakunqakuchu chayqa, manan qankunapas qespikuyta atinkichischu, nispa.
- 32** Hinan soldadokunaqa barkacha watasqa waskhakunata kuchurparispa, barkachatataq unuman hinallataña urmaykuchirqanku.
- 33** Pacha rayamunankamataq, Pabloqa llapanku imallatapas mikhunankupaq kallpacharqan: —Kunanwanmi chunka tawayoq p'unchayña mana ima mikhusqa kasqaykichisqa kashan.
- 34** Umaykichismantaqa manan ch'ulla chukchallapas mayqennykichispapas chinkanqachu. Chayrayku qespikunaykichispaq imallatapas mikhunaykichispaq balikuykichis, nispan.
- 35** Chayta nispantaq, llapankuq qayllankupi Diosman grasiasta qospan, t'antata hap'iykurqan. T'antata phakmispantaq, mikhuyta qallarirqan.
- 36** Rimaykusqanwan kallpachasqataq paykunapas llapanku mikhullarqankutaq.
- 37** Llapaykutaq barkopiqa iskay pachak qanchis chunkan soqtayoq runakuna karqayku.
- 38** Mikhunawan saksaykuspankutaqmi, barkoq allinta tuyunanpaq trigota mama-qochaman wikch'uykurqanku.
- 39** P'unchayaramushaqtintaq hallp'ata rikurqanku, ichaqa manataqmi reqsirqankuchu. Ichaqa qocha kantupi huk aqo-aqo k'uchu pampatan rikururqanku. Hinan atispankuqa chay aqo-aqo k'uchu pampaman barkota chayachinankupaq rimanakurqanku.
- 40** Barkoq hap'inayoq sayachinankunata kuchurparispankutaq, mama-qochapi saqepurqanku. Kaqllataq timón watasqatapas paskapurqanku, hinallataq wayraq tanqanan ñawpaqpi telata wayraman hoqarispanku, aqo-aqo k'uchu pampaman rirqanku.
- 41** Ichaqa, iskay ladomanta unuq tupasqanman chayaqtinkutaq, barkota aqoman sayachipurqan. Barkoq ñawpaq puntan aqoman winakuqtintaq, mana kuyuriyta atirqanñachu. Chaykamataq barkoq qhepanqa unuq sinchi phuqchiqeyninwan p'akikapusharqanña.
- 42** Hinan soldadokunaqa, mana mayqenpas nadaspa ayqekunanpaq, presokunata wañurqarichinankupaq rimanakurqanku.

⁴³ Senturiontaq ichaqa, Pablota qespichiyta munaspa, wañuchiy munaqkunata hark'akurqan. Nadayta atiqkunatataqmi paykuna ñawpaqta unuman wikch'uykukuspa hallp'aman lloqsinankupaq kamachirqan.

⁴⁴ Wakinkunataq tablakunapi, hukkunataq barkoq imaymanankunapi lloqsinankupaq kamachirqan. Chay hinapin llapanku hallp'aman qespisqa lloqsirqanku.

Hechos 28

¹ Qespikuspankuñan, chay isla Malta sutiyuq kasqantaqa yacharqanku.

² Chay islapi tiyaqkunataq, may ancha munakuywan, sumaq rikuyninkuwan ima, llapaykuta chaskiwarqanku. Hinan paramusqan, hinallataq chirimusqanhawa huk ninata hap'ichipuarqanku.

³ Pablotaqmi marq'ayninpi llant'ata hoqarispan ninaman wikch'uykusharqan. Wikch'uykushaqtintaq benenoyoq huk mach'aqway ninamanta ayqemuspan, makinta kanispa warkururqan.

⁴ Pabloq makinman mach'aqway kanispa warkukuqta rikuspankutaq, chay islapi tiyaqkunaqa ninakurqanku: —Kay runaqa, runa wañuchiqpunichá. Chaychá qochamantaña qespikamun chaypas chanin kayqa manapuni kawsachinchu, nispanku.

⁵ Hinaqtinmi Pabloqa, chay millay mach'aqwayta ninaman chhaphchirparikurqan. Ichaqa manataqmi ima mana allinpas paypaqqa karqanchu.

⁶ Chaykamataq paykunaqa punkillikuy qallarinenta otaq wañusqa qonqaylla urmananta suyasharqanku. Ichaqa unaytaña suyaqtinku, mana imapas kasqanta rikuspankun, huk niraqtañataq yuyayninkupi nirqanku: —Kay runaqa, huk diospunin kanman, nispanku.

⁷ Chay cheqasqa, islapi umalliq Publio sutiyuq runaq hallp'ankunan karqan. Paymi wasinpi munakuywan chaskiwaspanku, kinsa p'unchayta qorpachawarqanku.

⁸ Chay hina kaqtintaq, Publioq taytanqa puñunapi rughapakuy onqoywan, hinallataq rughariymanta q'echapakuy onqoypiwan kasharqan. Pabloqa, onqoqpa kasqanman haykuspataq, Diosman parlarqan. Hinan makinkunata onqoqpa patanman churaspan payta qhaliyachirqan.

⁹ Chay pasasqan qhepatataq, chay islapi wakin tiyaqkunamanta onqoyniyoqkunapas Pabloman hamullarqankutaq. Paykunataq qhaliyachirqan.

¹⁰ Paykunapas ancha sumaqta qhawariwaspankun, chaskiwarqanku. Barkopi manaraq puririshaqtiykutaq lliw imaymana pisiwasqankuta q'epichaykuwarqanku.

- 11** Chay hinaqa, chay islapin kinsa killa karqayku. Chaymi Alejandría llaqtamanta paray tiempo pasaq barkopi mamaqochanta puriripurqayku. Chay barkoq ñawpaqenpitaqmi, kуска naseq dioskunaq rikch'aynin pintasqa kasharqan.
- 12** Sirakusa llaqtaman chayaspaykutaq kinsa p'unchayta chaypi qhepakurqayku.
- 13** Chaymanta qocha kantunta muyurimuspaykutaq, Regio llaqtaman chayarqayku. Huk kaqnin p'unchayta uraywayra qonqaylla wayramuqtintaq, iskay p'unchaymantaña Putioli llaqtaman chayarqayku.
- 14** Chaypin wawqe-panakunata tarirqayku, hinaspataq qanchis p'unchayta paykunawan qhepakunaykupaq balikuwarqanku. Chay hinapitaqmi, Roma llaqtaman chayarqayku.
- 15** Ñoqaykuq chayasqaykuta uyarispankutaq, Roma llaqtapi kaq wawqe-panakunaqa Apio llaqta plasakama, hinallataq kinsa tambo nisqa llaqtakama chaskiwanankupaq aypamuwarqanku. Pabloqa paykunata rikuspanmi Diosman grasiasta qorqan, hinan aswantaraq kallpachakurqan.
- 16** Roma llaqtaman chayaqtiykutaq, senturionqa, presokunata soldadokunaq kapitanninman hap'ichirqan. Chay senturiontaq, Pabloqa huk soldadoq kuidasqan sapaqllapi tiyananpaq saqellarqan.
- 17** Chay hinapin Pabloqa, kinsa p'unchay qhepata judío runakunaq umalliqnin kaqkunata waqyachimurqan. Huñukamuqtinkutaqmi paykunata nirqan: —Wawqeykuna, ñoqaqa manan llaqtanchispa kontranpipas nitaq machulanchiskunaq ruwayninkuq kontranpipas imatapas ruwarqanichu. Ichaqa Jerusalén llaqtamantapacha, Roma llaqtamanta kamachikuqkunaq makinmanmi presota hap'ichimuwarqanku.
- 18** Mana imapas wañunaypaq hina kasqanraykun, paykunaqa allinta tapuwaspanku kacharipuyta munawarqanku.
- 19** Ichaqa judío runakunan, kachariwananku kontra rimarqanku. Chayraykun rey Cesarman pasachimuwankutapuni munarqani. Chaywanpas llaqtaypa kontranpiqa manan imapas yanqanmanta huchachayniyqa kanchu.
- 20** Chayraykun qankunawan rikunaykukunaypaq, hinallataq qankunawan rimanaypaq waqyachimurqaykichis. Hinan Israelpa suyakuyninhawa kay kadenawan watasqa kashani.
- 21** Hinan paykunaqa nirqanku: —Ñoqaykuqa manan ima kartatapas kontraykipiqa Judea probinsiamanta chaskirqaykuchu. Manallataqmi chaymanta hamuq mayqen wawqepas, ima mana allintapas otaq ima kihakuytapas, qanmantaqa rimarqanpaschu.
- 22** Tukuy cheqaspi chay pantasqa t'aaq kontranpi rimasqankutan yachayku. Chayraykun qanpa yuyaykusqaykita uyariyta munayku, nispa.

- 23** Maypichus Pabloq qorpachakusqanman hamunankupaqmi, rimanakurqanku. Chaymi chay p'unchay askha hamurqanku. Paykunamantaqmi tutamantanmanta ch'isiyanankamaraq Diospa qhapaq suyunmanta willarqan. Hinan Moisespa Kamachikuy Siminmanta, hinallataq Diospa rantinpi rimaqkunaq qelqasqankumantapacharaq qallarispan, Jesusmanta yachachirqan.
- 24** Pabloq chay nisqanwantaq wakinqa kreechisqa karqanku, hukkunataq mana kreerqankuchu.
- 25** Paykunapurapi mana ch'ulla yuyaylla kaspankutaqmi, Pabloq kay p'uchukay simita nishallaqtin ripurqanku. Pabloqa nirqanmi: Allintan Santo Espirituqa Diospa rantinpi rimaq Isaiaspa chawpinta machulanchiskunaman rimarqan.
- 26** Nirqantaq: 'Kay llaqtaman rispayki nimuy: "Ninriykichiswan uyarishaspapas, manapunin hayk'aqpas yuyayniykichispi hap'inkichischu. Ñawiykichiswan rikushaspapas, manapunin reparankichispunichu.
- 27** Kay llaqtaq sonqonqa rumiyapunmi. Ninrinkupas roqt'oyapunmi. Ñawinkupas ñawsayapunmi. Manachus chay hina kanman chayqa, Ñawinkuwanmi rikunkuman. Ninrinkuwanmi uyarinkuman, Sonqonkupitaqmi hap'inkuman. Ñoqaman kutirikamuwaqtinkutaq, paykunata qhaliyachiyman karqan," nispayki,' nispa. (Isa. 6:9-10)
- 28** Chayraykun kunanqa, mana-judío runakunaman Diosqa paypa qespikuyninta apachishan, paykunataqmi uyarinqaku. Chayta yachaychis, nispan.
- 29** Chayta Pablo niqtintaqmi, judío runakunaqa, paykunapurapi sinchita churanakuspanku ripurqanku.
- 30** Pabloqa alkilakusqan wasipin iskay wata hunt'a tiyakurqan. Lliw payman hamuqkunatataqmi chay wasipi allin hamukuywan chaskillaqpuni.
- 31** Mana imatapas manchakuspanmi Diospa qhapaq suyunmanta willarqan. Hinallataqmi Señor Jesucristomanta yachachirqan. Manataqmi pipas paytaqa hark'akurqanchu.

Romanos

Romanos 1

- ¹ Ñoqa Pabloqa, Jesucristoq kamachinmi kani. Diosmi apóstol kanaypaq waqyawardan, hinallataq allin willakuyninta willanaypaq aklakuwardan.
- ² Chay allin willakuytaqa, ñawpaqmantapacharaqmi Diospa rantinpi rimaqkunaq chawpinta ch'uya Qelqankunapi prometirqa.
- ³ Chay allin willakuyqa, Churinmanta kaqmi. Paymi, aycha mirayman hinaqa, Davidpa mirayninmanta karqa.
- ⁴ Ch'uya Espírituq chawpintan, Señorinchis Jesucristoqa, Diospa atiyniyoq Churin kasqanta sut'inchasqa karqa. Chaytaqa wañusqakunapuramanta kawsarimpusqa chawpintan sut'incharqa.
- ⁵ Jesucristoq chawpintataqmi, allinpaq qokuyta, hinallataq apóstol llank'anatapas, chaskirqayku. Paypa sutinrayku llapan mana-judío suyukunapi kasukuywan iñikapunankupaqmi chaskikurqayku.
- ⁶ Paykuna ukhullapitaqmi, qankuna Jesucristoq waqyasqankunapas kashallankichistaq.
- ⁷ Roma llaqtapi kashaqkunamanmi llapallaykichisman qelqamuykichis. Qankunaqa, Diospa munakusqankuna, hinallataq t'aqasqankuna kanaykichispaq waqyasqakunan kankichis. Dios Yayanchispa, hinallataq Señor Jesucristoq thak kayninpas, allinpaq qokuyninpas qankunawanpuni kachun.
- ⁸ Iñiykiykichismantan lliw teqsi muyuntinpi willakushanku. Chayraykun ñawpaqtaraqqa llapallaykichismanta Jesucristoq chawpinta Diosniyman grasiasta qoni.
- ⁹ Churinpa allin willakuyninta willaspay, espírituypi serbikusqay testiguyqa Diosmi. Chaymi mana sayk'uspa Diosman parlayniypiqqa qankunamanta yuyarishallaykichispuni.
- ¹⁰ Dios munaqtinqa, imaynallanmantapas qankunaman hamunaypaqmi Diosman parlayniypiqqa mañakushani.
- ¹¹ Allin takyasqa kanaykichispaqmi, espiritual kaqpi, Diospa ima qowasqallantapas, qankunaman phakmiykunaypaq qankunata rikuykuytapuni munashaykichis.
- ¹² Qankunataqa, rikuykuytapunin munashaykichis. Chayqa, qankunapas, ñoqapas iñiyinchispi kallpachasqa kananchispaqmi.
- ¹³ Wawqepanaykuna, wakin mana-judío runakunapurapipas, chay hinallataq qankunapurapipas, ruruyniyoq kanaykichispaqmi hamunaypuni karqa.

Qankunamanqa, askha kutitan hamuyta munarqani, ichaqa kunankaman imaymanakuna hark'ashawan. Chaykunatan yachanaykichista munani.

¹⁴ Grecia suyumanta runakunamanpas, wak simi rimaqkunamanpas, yachayniyoqkunamanpas, mana yachayniyoqkunamanpas manunkupunin kani.

¹⁵ Chaymi ñoqapas, qankuna Roma llaqtapi tiyaqkunaman hamuspay, allin willakuy willaykuytaqa maytapuni munashani.

¹⁶ Cristoq allin willakuyninqa, Diospa atiyinmi. Llapallan pikunachus iñiqkunaq, ñawpaqta judío runakunaq, chaymantataq mana-judío runakunaq qespikunankupaqmi. Chayraykun Cristoq allin willakuyninmantaqa manapuni p'enqakunichu.

¹⁷ Qelqaqa ninmi: 'Chanin runan ichaqa, iñiyllawanpuni kawsanqa,' nispa. (Hab. 2:4) Chaymi Jesucristopi iñikusqanchisrayku, hinallataq paypi iñikunanchispaq, Diospa chanin kayninqa allin willakuypi rikuchikun.

¹⁸ Runakunaqa, cheqaq kaqtan mana chanin kaqwan hark'achishanku. Chayraykun llapan mana iñiqkunaq, hinallataq mana chanin ruwaq runakunaq kontranpi Diospa k'arak phiñakuyninqa, hanaq pachamantapacha rikuchikamun.

¹⁹ Diospuni paykunaman sut'inchasqanraykun, Diosqa imaynachus kasqanta yachanku.

²⁰ Kay pacha kamasqa kasqanmantapachan, Diospa kaq imaymana mana rikuna kaqkunapas, wiñay atiyinpas, hinallataq Dios kayninpas kamasqankuna chawpinta sut'i reqsichisqa kanku. Chaymi pipas: 'Manan yacharqanichu,' nispa niytaqa manaña atinmanñachu.

²¹ Diosta reqsishaspankun, mana grasiasta qorqankuchu, nitaq Diosta hinapaschu hatuncharqanku. Aswanpas yuyayninkupin yanqayapurqanku. Mana yuyaykukuq sonqonkutaqmi tutayasqa kapurqan.

²² Yachaysapaman tukuspankutaqmi, mana yuyayniyoqman tukupurqanku.

²³ Hinan k'anchayninpi, mana hayk'aqpas wañuspa ismuq Diosta yupaychanankumantaqa, wañuq runaq rikch'ayninta yupaycharqanku. Hinallataq phalaq animalkunaq rikch'aynintapas, tawa chakiyoq animalkunaq rikch'aynintapas, pampan suchuq animalkunaq rikch'aynintapas yupaychallarqankutaq.

²⁴ Chaymi Diosqa, sonqonkuq mana allin munapayasqanman paykunapurapi kuerponkuta qhellichanakuyman hap'iykuchirqan.

²⁵ Paykunaqa, Diospa cheqaq kaynintan llullaman t'ikrarunku. Hinan Kamaqninkuta ñawpaqta yupaychanankumantaqa, Diospa kamasqan

kaqkunata aswantaraq yupaycharqanku, hinallataq kultutapas ruwarqanku. Diosqa, wiñay-wiñaypaq saminchasqapuni kachun. Ahinapuni kachun.

²⁶Chaykunaraykutaqmi, Diosqa p'enqay ruwaykunaman hap'iykuchirqan. Warminkupas qharita manaña munaspankun, warmipura t'inkinakupurqanku.

²⁷Chay hinallataqmi, qharikunapas warmikunawan kanankuta saqepuspanku, qharipura munapayanakuyninkupi yawrarirqanku. Hinan qharipura p'enqay ruwaykunapi kaspanku, kikin kuerponkupi huchankumanta chay kutichipuyta chaskirqanku.

²⁸Dios reqsiyta mana allinpaqchu hap'isqankuraykun, mana allinpaq hap'iq yuyayninkuta Diosqa mana ruwanakunata ruwanankupaq hap'iykuchipurqan.

²⁹Chaymi llapan mana chanin kaywan, qhelli puriywan, mana allin ruwaywan, qolqe sonqo kaywan, millay kaywan ima hunt'aykusqa kashanku. Hinallataq enbidiakuywan, runa wañuchiywan, huchatariywan, q'otukuywan, mana allin yuyaykuykunawan, simi apa kaywan ima hunt'aykusqa kashanku.

³⁰Paykunaqa, yanqa tumpakuqkuna, Diosta cheqnikuqkuna, millay k'amikuqkuna, anchaykachaqqkuna, imayoqchus kasqankumanta rimaykachaqqkuna, mana allinkunata paqarichiqqkuna, hinallataq taytamamankuta mana kasukuqkunanku.

³¹Hinallataq mana yuyayniyoqqkuna, ch'achukuna, mana munakuyniyoqqkuna, mana pampachay munaqqkuna, mana yanapaykukuqqkuna iman kanku.

³²Chay hina ruwaqqkunaqa, Diospa chaninninpi chaninchaq kasqantaqa yachankupunin. Chay hina ruwaqqkunaqa, wañunankupunin. Paykunaq ruwasqankuta allinmi niqkunapas wañunallankutaqmi. Chaykunatapas paykunaqa yachallankutaqmi.

Romanos 2

¹Chay hinaqa, mayqenña kanki chaypas, ¡yaw runa! chaninchasqaykiwanmi manaña imanispa kutichikunaykipaqpas kanñachu. Qanpas runamasiykiq ruwasqantan kasqallantataq ruwanki. Chayrayku runamasiykita chaninchasqaykipi, qan kikiykitapuni huchachakushanki.

²Ichaqa, chay mana allinta ruwaspallapuni kashaqqkunaq kontranpi cheqaq kaqman hina, Diospa taripaynin kasqantapas yachanchismi.

³¡Yaw runa! qanpas chay mana allin ruwaq runakunata chaninchaq kashaspayki, qanpas kasqallantataq ruwashanki. ¿Diospa taripasqan kanaykimanta ayqeytachu qanri yuyaykushanki?

⁴Icha, ¿qhapaq sumaq sonqo kayninta, pasiensiayoq kayninta, suyaykukuq kayninta imachu pisipaq hap'ishanki? Hinallataq, ¿Diospa sumaq sonqo kayninwan yuyayman kutirikunaykipaq pusasqantachu manaqa yachanki?

- ⁵ Ichaqa, rumiyasqa sonqoyoq kaqtiykin, hinallataq mana yuyayman kutirikuy munaq sonqoyoq kasqaykiwanmi, k'arak phiñakuyta qan kikiykipaq huñushanki. Chay k'arak phiñakuytaqa, Diosmi chanin taripay p'unchaypi rikhurichimunqa.
- ⁶ Hinan payqa, sapanka hukman ruwasqanman hina pagapunqa.
- ⁷ Allin ruwaykunallapipuni takyaspa, hatunchayta, allinpaq qhawariyta, mana ismuq kayta maskhaqkunamanqa, wiñay kawsaytan qonqa.
- ⁸ Wakinkunaqa, huchatariyllapi purispankun, mana cheqaq kaqtachu kasukunku. Aswanpas mana chanin kaqtan kasukunku. Paykunamanmi ichaqa, phiñakuyninta, hinallataq k'arak phiñakuynintawanraq qonqa.
- ⁹ Lapan mana allinta ruwashaspallapuni kashaq runakunapaqqa, hatun ñak'ariypiwan, llakikuypiwanmi kanqa. Chay phiñakuyninqa judío runakunapaqraqmi ñawpaqtaqa kanqa, chaymantañan mana-judío runakunapaqpas kallanqataq.
- ¹⁰ Llapallan allin kaqta ruwaqkunapaqtaqmi ichaqa, allinpaq qhawariy, hatunchay, thak kay ima kanqa. Chayqa, judío runakunapaqraqmi ñawpaqtaqa kanqa, chaymantañan mana-judío runakunapaqpas kallanqataq.
- ¹¹ Hinaqa, wakin runata allinpaq qhawariyqa, wakintataq pisipaq qhawariyqa Diospaqqa manan kanchu.
- ¹² Chay hinaqa, lapa mana Kamachikuy Simiwan huchallikuqkunaqa, mana Kamachikuy Simillawantaqmi hatun llakikuymán chayanqaku. Hinallataqmi, lapa Kamachikuy Simipi kashaspa huchallikuqkunapas, Kamachikuy Simillawantaq chaninchasqa kanqaku.
- ¹³ Diospa ñawpaqenpi chanin runaqa, manan Kamachikuy Simita uyariqkunallachu kanku. Aswanpas Kamachikuy Simita kasukuspa, chaywan chaninman tukuchisqa kaqkunán chaninqa kanqaku.
- ¹⁴ Wakin mana-judío runakuna mana Kamachikuy Simita hap'iqkunapas, kikillankumantan Kamachikuy Simitaqa kasukunku. Kamachikuy Siminkuña mana kanchu chaypas, paykuna kikinkun kamachikuyninkuqa kanku.
- ¹⁵ Paykunan, Kamachikuy Simiq ruwayninta sonqonkupi qelqasqa kashasqanta rikuchinku. Kikinkuq konsiensiankutaqmi, huchayoq kasqankutapas, otaq mana huchayoq kasqankutapas defiendispa sut'inchan.
- ¹⁶ Chay imaymanakunaqa, runaq sonqon ukhupi huchankunata Jesucristoq chawpinta Dios chaninchanan p'unchaymi kanqa. Chayqa, allin willakuy willakusqayman hinan kanqa.
- ¹⁷ Qhawarillaypas, qanqa judío runa nisqa sutiyuqmi kanki. Hinan Kamachikuy Simiman hap'ipakunki, Diospi hatunchakuyniyuqtaqmi kankipas.

- ¹⁸ Kamachikuy Simipi allin yachachisqan karqanki. Qanqa Diospa munaynintan reqsinki. Hinallataq balorniyoc kaynintapas aswan allinmi ninkin.
- ¹⁹ Qanqa, ñawsakunata pusaq kasqaykipi sonqo churayniyoqmi kashanki. Qanqa, tutayaqpi kashaqkunaq k'anchayninmi kanki.
- ²⁰ Qanqa, mana yuyayniyoqkunaq yuyaychaqnin, hinallataq wawakunaq yachachiqninmi kanki. Qanqa, cheqaq kaqtapas, Kamachikuy Simitapas allintapunin reqsinki.
- ²¹ Chay hinaqa, qanpas hukkunata yachachiq kashaspa, ¿manachu qan kikiykita yachachikunki? Qanmi ninki: 'Ama suwakuychu,' nispa. ¿Qantaqchu ichaqa, suwakushankiraq?
- ²² Qanmi ninki: 'Ama wasanchaychu,' nispa. Ichaqa ¿qan kikiykitaqchu wasanchashankiraq? ¿Idolokunata millakushaspaykichu, chay idolokunaq kanan wasikunamanta suwakuspa qhatushankiraq?
- ²³ Qan, Kamachikuy Simimanta rimaykachashanki, ichaqa Kamachikuy Simitataq p'akishanki. ¿Manachu chaywan Diostaqa pisinchashanki?
- ²⁴ Qelqaq nisqanwanqa tupanmi. Chay Qelqaqa ninmi: 'Qankunahawan, mana-judío runakunaqa Diospa sutinta k'arakta k'aminku,' nispa. (Isa. 52:5)
- ²⁵ Sichus Kamachikuy Simita kasukunki chaymi, sirkunsisionqa balisunki. Qanqa Kamachikuy Simitapas, sirkunsisiontapas chaskikurqankin. Kamachikuy Simitachus p'akinki chaymi ichaqa, chay chaskisqaykitapas yanqayachipunki.
- ²⁶ Chayrayku, sichus huk mana sirkunsidasqa runa Kamachikuy Simiq kamachikuyninkunata kasukunqa chayqa, ¿manachu Diosqa sirkunsidasqata hina qhawarinqa?
- ²⁷ Pichus kuerponpi mana sirkunsidasqa kashaspa, Kamachikuy Simita hunt'aq runan, qanta chaninchasunki. Qantaq Kamachikuy Simi qelqata hap'ishaspayki, hinallataq sirkunsidasqa kashaspayki, Kamachikuy Simita p'akiq kashanki.
- ²⁸ Judío runaqa manan patallan rikuna kaqchu, nitaqmi sirkunsidasqa kaqpas aychanpi sut'i reqsisqa kaqllachu.
- ²⁹ Cheqaq judío runaqa, manan kamachikuy qelqapichu sirkunsidasqa kashan, aswanpas sonqon ukhupi, espiritunpi iman sirkunsidasqaqa kashan. Hinallataqmi allinpaq qhawarisqa kayninpas, mana runakunamantachu hamun. Aswanpas Diosmantan hamun.

Romanos 3

- ¹ Hinaqa, ¿judío runa kayniykiqa, wakinkunamanta aswan allinmanchu tukuchisunki? Sirkunsidasqa kaypas, ¿ima allintataq apamunri?

- ² Chaykunaqa, tukuy ancha allinkunatan apamun. Ñawpaqtaqa Diosmi, paypa siminkunata paykunaman qorqan.
- ³ Paykunamanta wakinninkun, mana iñirqankuchu. ¿Chay hinari, chay mana iñiq kayninku, Diosqa hunt'aqpuni kayninta yanqayachinmanchu?
- ⁴ ¡Imaynallanmantapas manapunin! Aswanmi llapan runakunaña llulla kaqtinkupas, ñawpaqtaqa Diosqa cheqaqpuni kachun. Qelqaqa ninmi: 'Rimasqaykikunapi chaninman tukuchisqa kanaykipaq hinallataq, qanqa chaninchasuqtiykikupas atipankipuni,' nispan. (Sal. 51:4)
- ⁵ Ichaqa sichus ñoqanchispa mana chanin kayninchis, Diospa chanin kayninta sut'iman rikhurichin chayqa, ¿imanisunchistaq? ¿Mana chanin kaspanchu, Diosqa k'arak phiñakuyninta churan? Chaytaqa runakayllaypin nini.
- ⁶ ¡Imaynallanmantapas manapunin! ¿Chay hina kaqtinri, imaynatataq Diosqa teqsi muyuntinpi runakunata chaninchanman?
- ⁷ Ichaqa, sichus llulla kashaqtiy Diospa cheqaq kaynin, pay hatunchasqa kananpaq anchata askhayanman chayqa, ¿imanaqtintaq huchasapa nispari huchachawanman?
- ⁸ ¿Imanaqtintaq manari nisunmanchu: 'Mana allin kaqkunata ruwasunchis, hinan allin kaqkuna hamunqa,' nispari? Chaymantan tumpawanku, wakintaqmi hinapunin ninku. Chay hina niq runakunata, Diospa huchachayninqa chaninpunin.
- ⁹ Chay hinaqa, judío runakunatapas, mana-judío runakunatapas ñan huchachanchisña. Ninchistaq: Llapallankun huchaq kamachinpi kashanku, nispanchis. ¿Chay hinari, paykunamanta aswan allinchu kanchis?
- ¹⁰ Qelqakunapas ninmi: Manapunin ch'ullallapas chaninqa kanchu.
- ¹¹ Manan pipas entiendiqa kanchu. Manallataqmi pipas Diosta maskhaqpas kanchu.
- ¹² Llapallankun t'aqarikapuspa mana baleqman tukupunku. Manan pipas hukkunapaq allin kaqkunata ruwaqqa kanchu, Manapunin ch'ullallapas kanchu. (Sal. 14:1-3)
- ¹³ Kunkankupas kicharayashaq aya p'ampana t'oqo hinan. Qallunkuwantaqmi q'otunku. (Sal. 5:9) Qallunkuq ukhunpitaqmi mach'aqwaypa benenon kashan. (Sal. 140:3)
- ¹⁴ Siminkupas ñakaywan, phiñakuywan ima hunt'aykusqan kashan. (Sal. 10:7)
- ¹⁵ Chakinkupas usqhayllatan runa wañuchiymán phawarin. (Prov. 1:16)
- ¹⁶ Thuniy, hinallataq wakcha kayllapunin ñanninkupipas kashan.
- ¹⁷ Manataqmi thak kay ñantapas reqsirqankuchu. (Isa. 59:7-8)

- 18 Ñawinkupipas manallataqmi Diosta manchakuyqa kanchu, nispa. (Sal. 36:1)
- 19 Kamachikuy Simipi kashaqkunaman, Kamachikuy Simiq Iliw nisqantaqa yachanchismi. Chay hinapin llapa runaq siminqa wisq'asqa kanqa. Hinallataqmi teqsi muyuntinpi runakunapas Diospa huchachasqan k Allanqataq.
- 20 Kamachikuy Simiq chawpintataqmi huchataqa reqsinchis. Chaymi, Kamachikuy Simita ruwaykunaq chawpintaqa, manapuni Diosqa mayqen runatapas chaninmanqa tukuchinmanchu.
- 21 Kunanmi ichaqa, Kamachikuy Simimanta wak, Diospa chanin kayninqa rikhurimun. Kamachikuy Simipas, Diospa rantinpi rimaqkunapas, chay chanin kaymantan willakunku.
- 22 Wakinta allinpaq, wakintataq pisipaq qhawarinakuyqa manañan kanchu. Chaymi, iñiypa chawpinta, Jesucristopi llapa iñiqkunapaq, hinallataq llapankupipas Diospa chanin kayninqa rikuchikun.
- 23 Llapallankun huchallikurqanku. Chayraykun, Diospa qhapaq k'anchayninmantaqa karupi kashanku.
- 24 Diosmi, Cristo Jesuswan runakunata rantipapuspa, allinpaq qokuyninwan yanqallan chaninman tukuchin.
- 25 Diosqa, pasiensianwanmi ñawpaq huchanchiskunata pampachawarqanchis. Cristo Jesuspa yawar hich'asqanpi iñiqtinchistaqmi, chaskinanpaq hina hunt'asqa pago kananpaq payta churarqan. Chay hinapin, Diosqa pay kikinpa chanin kayninta sut'incharqan.
- 26 Chaykunataqa, kunan tiempopi chanin kayninta rikuchinanraykun ruwan. Chay hinapin Diosqa, chanin kasqanrayku, hinallataq chaninman tukuchiq kasqanrayku, pipas Jesuspi iñiqtaqa chaninman tukuchin.
- 27 ¿Chayri, maypitaq rimaykachayqa kashan? Yanqayachisqañan kapun. ¿Mayqen kamachikuytaq yanqayachipunri? ¿Ruwaykunaq kamachikuynin hawachu? ¡Manapunin hayk'aqpas! Aswanpas iñiy kamachikuyllan yanqayachipun.
- 28 Chay hinaqa, tukupunchis: Manan Kamachikuy Simita hunt'asqanraykuchu, aswanpas, iñiypa chawpintan Diosqa runata chaninman tukuchin.
- 29 ¿Diosri, sapan judío runakunaq Diosnillankuchu? Manan, aswanpas mana-judío runakunaqpas Diosnillankutaqmi, riki.
- 30 Diosqa, ch'ullallan. Paymi sirkunsidasqatapas, mana sirkunsidasqatapas iñiyinpa chawpinta chaninman tukuchinqa.

31 Chay hinaqa, ¿Kamachikuy Simitari, iñiyinchiswanchu yanqayachipusun? ¿Imaynallanmantapas manapunin! Aswanmi Kamachikuy Simitaqa takyachinchis.

Romanos 4

1 Chay hinaqa, ¿imanisunchistaq? ¿Imatataq machulanchis Abrahamri aycha mirayman hina tarirqan?

2 Sichus Abrahamqa, ruwayninrayku chaninman tukuchisqa karqan chayqa, chaymanta rimaykachayta atinmanmi. Diospa ñawpaqenpin ichaqa, mana atinmanchu.

3 ¿Imanintaq Qelqari? Qelqaqa ninmi: 'Abrahamtaqmi Diosta kreerqan, hinan chaninpaq yupasqa karqan,' nispa. (Gen. 15:6)

4 Llank'aqpa pagonqa, manan yanqallan qoykusqa hinachu, aswanpas manukusqata pagay hinan.

5 Ichaqa, mayqenpas allin kaqta mana ruwashaspalla, aswanpas mana Diosniyoq runata chaninman tukuchiypi iñikuqqa kanmanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, chay iñiyinraykun chaninpaq yupasqa kanqa.

6 Diosmi runakunaq kuantanman, mana ruwaykunawan, paypa chanin kayninta yupan. Chay kusikuymantan Davidpas willakun.

7 Nintaqmi: 'Pikunachus Kamachikuy Simita mana kasukusqankumanta, pampachasqa kaqkunaqa, kuisamiyoqmi kanku. Hinallataq, pikunachus huchanku p'ampasqa kaqkunapas kuisamiyoqmi kanku.

8 Pi runatachus Señorqa manaña hayk'aqpas huchankunamanta kikinpa kuantanman churanqañachu chayqa, chay runaqa, kuisamiyoqmi,' nispan. (Sal. 32:1-2)

9 Chay hinaqa, ¿chay saminchayri sirkunsidasqa kaqkunallapaqchu, icha mana sirkunsidasqa kaqkunapaqwanchu? Ninchismi: 'Abrahamtaqa iñiyinraykun Diosqa chaninpaq yuparqan,' nispanchis. (Gen. 15:6)

10 ¿Hayk'aqtaq chaninpaq yupasqari karqan? ¿Manaraq sirkunsidasqa kashaqtinchi, icha sirkunsidachikusqan qhepatañachu? Manan sirkunsidachikusqan qhepatañachu, aswanpas manaraq sirkunsidasqa kashaqtinmi chaninpaq yupasqa karqan.

11 Abrahamqa, manaraq sirkunsidasqa kashaspanmi, chay sirkunsisientaqa señalta hina chaskirqan. Chay sirkunsisientaqa, iñiyinpi chaninpaq yupasqa kananpaqmi, sellota hina chaskirqan. Chay señalqa, llapa mana sirkunsidasqa iñiqkunaq taytanku kananpaqmi karqan. Hinallataq, chay señalqa, iñiqkunaq iñiyininkuq chawpinta, kuantankuman churasqa kaspanmi, chaninpaq yupasqa karqan.

- 12** Manan Abrahamqa sirkunsidasqa kaqkunaq taytallankuchu karqan. Aswanpas, mana sirkunsidasqa kashaspa, taytanchis Abraham hina iñiypi puriqkunaqpas taytallankutaqmi karqan. Abrahampa chay iñiyninga, manaraq sirkunsidasqa kashaqtinmi karqan.
- 13** Diosmi Abrahamman, hinallataq mirayninmanwan kay pachata erensiata chaskinankupaq prometirqan. Manan Kamachikuy Simiq chawpillantachu prometirqan. Aswanpas iñiyanta hamuq chanin kaypa chawpintan prometirqan.
- 14** Sichus Kamachikuy Simipi kaqkunalla erensiata chaskiq kankuman karqan chayqa, iñiyi yanqayachisqa kapunman karqan. Chaymi prometisqanqa, mana balorniyochu kapunman karqan.
- 15** Maypichus Kamachikuy Simi mana kanchu, chaypiqa Kamachikuy Simita p'akiypas manan kallantaqchu. Kamachikuy Simitaqmi ichaqa, k'arak phiñakuyllata rurun.
- 16** Chaymi iñiyqa, Diospa allinpaq qokuyninpa chawpinta hamun. Chay hinapin, chay prometisqanqa, Abrahampa llapan mirayninpaq allin takyasqa kanqa. Chayqa, manan Kamachikuy Simipi kaqkunallapaqchu, aswanpas Abrahampa iñiyinpi kaqkunapaqwanmi kanqa. Hinan payqa, iñiypi llapanchispa taytanchis kapun.
- 17** Qelqapas ninmi: 'Askha suyukunaq taytanku kanaykipaqmi churarqayki,' nispan. (Gen. 17:5) Hinaqa Diosmi, wañusqakunaman kawsay qoqqa, hinallataq imaymana manaraq kashaqkunatapas ñapas kashanmanña hina sutiyaqqa.
- 18** Abrahamqa, manaña suyakuynin kashaqtinpas, suyakuspanmi kreerqan. Chay hinapin, askha suyukunaq taytanku kayman chayarqan. Chaytaqmi, imanispachus Dios payta nirqan, chaywan tupan. Diosqa nisqan karqan: 'Mirayniykiqa kay hinapunin kanqa,' nispan. (Gen. 15:5)
- 19** Abrahamqa, kuerponña yaqa wañusqa hina kashaqtinpas, manan iñiyinpiqa pisi-kallpayarqancho. Aswanpas yaqa pachak watayoqña Abraham kashaqtinpas, Saraq killanpas ch'akipusharqanña chaypas, manan iñiyinpiqa pisi-kallpayarqancho.
- 20** Nitaqmi Diospa chay prometisqanmantaqa, mana iñispancho iskayarqan. Aswanmi Dios hatunchasqa kananpaq, iñiypi kallpachakurqan.
- 21** Hinallataqmi Abrahamqa, Diospa ima prometisqantapas hunt'ananpaq atiyniyoq kasqanmantaqa manapuni iskayarqancho.
- 22** Chaymi, Abrahampa iñiyninga chaninpaq yupasqa karqan.
- 23** Manataqmi Abrahampa chaninpaq yupasqa kasqallanmantachu Qelqaqa qelqakurqan. Aswanpas ñoqanchispaqpas nishallantaqmi. (Gen. 15:6)

²⁴Ñoqanchismi ichaqa, iñiyinchiswan chaninpaq yupasqa kasunchis. Señorninchis Jesusta wañusqakunamanta kawsarichimpusqanta ñoqanchisqa kreenchismi.

²⁵Ñoqanchisqa, Kamachikuy Simita p'akiqmi kanchis. Chayraykun, Señor Jesucristoqa wañuyman hap'iykuchisqa karqan. Hinan chaninman tukuchiwananchispaq payqa kawsarichimpusqa karqan.

Romanos 5

¹Iñiyinchisraykun, Diosqa chaninman tukuchiwanchis. Chaymi, Señorninchis Jesucristoq chawpinta Dioswan thak kayninchisqa kapuwanchis.

²Iñiyinchisraykullataqmi, Señor Jesuspa chawpinta kay allinpaq qokuyninmanpas haykuyta atinchis. Chaypitaqmi allin takyasqa kashanchis. Hinallataq Diospa k'anchayninpi, suyakusqanchispi hatunchakuyniyoc kashanchis.

³Manataqmi chayllachu, aswanmi ñak'ariykuna pasiensiakuy rurusqanta yachaspanchis, ñak'ariykunapiña kashaspanchispas hatunchakunchis.

⁴Pasiensiakuyqa, yuyaysapa kaytan rurun. Yuyaysapa kaytaq, suyakuyta rurun.

⁵Hinallataqmi suyakuyqa, mana p'enqachinchu. Aswanpas, qowasqanchis Santo Espírituq chawpintan, sonqonchisman Diospa munakuyninqa hich'arimusqa karqan.

⁶Pisi-kallpayoqkuna kashaqtinchismi, Cristoqa tiemponpi mana Diosniyoq kashaqkunapaq wañurqan.

⁷May sasatapunin mayqen runapas huk chanin runarayku wañuyta atinman. Chay tukuywanpas, ñak'aytachá pillapas huk allin runarayku wañuytaqa atinman.

⁸Diosmi ichaqa, pay kikinpa munakuyninta ñoqanchispaq rikuchiwanchis. Hinaña huchasapakuna kasharqanchis chaypas, Cristoqa ñoqanchisraykun wañupuarqanchis.

⁹Diosmi, Cristoq yawarninwan chaninmanña tukuchiwanchis. Chay hinaqa, aswantaraqmi Cristoq chawpinta k'arak phiñakuymantapas qespichiwasunchis.

¹⁰Diospa awqankuna kashaqtinchismi, payqa Churinpa wañuyninwan pay kikinwan allipunachiwanchis. Chay hinaqa, aswantaraqmi allipunachisqa kaspas, kawsayninwan qespichisqa kasunchis.

¹¹Manan allipunachillawanchischu, aswanpas Señorninchis Jesucristoq chawpintan, Diospi hatunchakuyniyoc kayninchisqa kapuwanchis. Paypa chawpillantataqmi allipunachiytapas chaskinchisña.

¹²Chay hinaqa, imaynan kay pachaman hucha ch'ulla runaq chawpillanta haykumurqan. Huchaq chawpintataq wañuy chayamurqan. Chay hinallataqmi, llapa runakunaq huchallikusqankurayku, wañuyqa llapa runakunaman chayamurqan.

¹³Manaraq Kamachikuy Simi kashaqtinpas, huchaqa kay pachapiñan kasharqan. Manaraq Kamachikuy Simi kashaqtintaqmi ichaqa, manapuni runaq kuantanman huchaqa churakunchu.

¹⁴Wañuyqa, Adanmanta Moiseskaman munaycha- kurqan. Adanqa, Diospa kamachikuynintan p'akirqan. Chaymi wañuyqa, mana chay hina huchallikuqkunapaqwanraq munaychakurqan. Adantaqmi, pichus usqhaylla hamunan karqan, paypa rikch'aynin karqan.

¹⁵Yanqallanmanta qokuyninqa, manan Kamachikuy Simi p'akiy hinachu. Ch'ulla runallaq Diospa kamachikuyninta p'akisqanraykun, askha runakuna wañurqanku. Chay hinan, aswantaraq Diospa allinpaq qokuynin, hinallataq yanqallanmanta qowasqanchispas aswan askhapaqraq kanqa. Chay allinpaq qokuyninqa, ch'ulla runa Jesucristollapin.

¹⁶Cheqaqtapunin ch'ulla runaq huchallikusqanraykulla, huchachayqa hamurqan. Diospa yanqallanmanta qokuyninmi ichaqa, Kamachikuy Simita sapa kuti p'akisqankumanta chaninman tukuchinapaq hamurqan. Chayraykun qokuyninqa, mana chay huk runaq huchallikusqan hinallachu.

¹⁷Ch'ulla runaq huchallikusqanraykun wañuyqa munaychakurqan. Chay hinaqa, aswantaraqmi allinpaq qokuyninta, hinallataq chanin qokuyninta chaskiqkunapaqqa, sapallan Jesucristoq ruwasqanhawa kawsaypi kamachikunqaku.

¹⁸Chay hinaqa, imaynan ch'ulla runaq Kamachikuy Simita p'akisqallanwan llapa runakunaman huchachayqa hamurqan, chay hinallataqmi kikin Jesucristoq chanin ruwasqallan, llapa runakuna kawsanankupaq chaninman tukuchin.

¹⁹Imaynan ch'ulla runaq mana kasukusqanrayku askha runakuna huchayoq rikhurirqanku, chay hinallataqmi ch'ulla runaq kasukuyninraykulla askha runakuna chaninman tukuchisqa kanqaku.

²⁰Huchaq askhayanapaqmi ichaqa, Kamachikuy Simi, kay pachaman haykumurqan. Hinaña hucha askhayasharqan chaypas, allinpaq qokuyqa aswan-aswantaraqmi askhayallarqantaq.

²¹Chay hina kaqtinqa, huchan wañuyqaq munaychakurqan. Chay hinallataqmi, allinpaq qokuypas chanin kaypa chawpinta, hinallataq Señorinchis Jesucristoq chawpintawan wiñay kawsaypaq munaychakullarqantaq.

Romanos 6

- 1 Chay hinaqa, ¿imanisunchistaq? ¿Allinpaq qokuy anchata askhayanapaqri, huchallapipunichu kashasunchis?
- 2 ¡Imaynallanmantapas manapunin! Huchapaq wañupuqkunaqa, ¿imaynatataq huchallapiraqri kawsashasunman?
- 3 Hayk'an Cristo Jesuspi bautisasqakunaqa, wañuyninpin bautisasqa karqanchis. ¿Manachu chayta yacharqankichis?
- 4 Chayraykun bautismopiqa, paywan kuska wañuypaq p'ampasqa karqanchis. Imaynan Cristopas, Yayaq k'anchariyninwan wañusqakunamanta kawsarimpurqan, chay hinallatataqmi, ñoqanchispas, mosoq kawsaypi purinanchis.
- 5 Sichus paywan kuska wañuyninpa rikch'ayninman hukllachasqa karqanchis chayqa, chay hinallataqmi kawsarimpuyinpa rikch'ayninmanpas hukllachasqa kallasunchistaq.
- 6 Huchallikuq kuerponchisqa, mana huchallikuqman tukuchisqa kananpaqmi, mawk'a runa kayninchisqa, Cristowan kuska chakatasqa kapurqan. Chaymi manaña huchaq kamachinñachu kanchis. Chaytaqa yachanchismi.
- 7 Pichus wañupuqqa, huchamanta chaninman tukuchisqañan kapun.
- 8 Ichaqa, sichus Cristowan kuska wañupurqanchis chayqa, Cristowan kuska kawsarimpunanchistapas kreellanchistaqmi.
- 9 Wañusqakunapuramantan Cristoqa kawsarimpurqan. Hinan payqa manaña wañunqañachu. Manañataqmi wañuypas paymantaqa munaychakunqañachu. Chaytaqa yachanchismi.
- 10 Cristo wañuspanqa, huchapaqmi ch'ulla kutillata llapapaq wañurqan. Kawsashan chaytaqmi ichaqa, Diosllapaqña kawsashan.
- 11 Chay hinallataq qankunapas, huchapaqqa wañusqapuniña kashasqaykichista yuyaychis. Diospaqtaq ichaqa, Señorinchis Cristo Jesuspi kawsashaquniña kashasqaykichista yuyaychis.
- 12 Chay hinaqa, amapuni wañupuq kuerpoykichispa mana allinkuna munapayasqankunata kasunaykichispaq huchaqa kamachikuchunñachu.
- 13 Amallataq kuerpoykichispi miembroykichiskunatapas mana chanin ruwanapaq kaqta hina huchamanqa hap'ichiychischu. Aswanpas wañusqakuna ukhumanta kawsashaq hinapuni Diosman hap'ichikuychis. Kuerpoykichispa miembronkunatapas, chanin kaq ruwanapaq kaqkunata hinapuni Diosman hap'ichikullaychistaq.
- 14 Qankunaqa, manan Kamachikuy Simita kasukuna tiempopichu kashankichis. Aswanpas allinpaq qokuy tiempopin kashankichis. Chaymi huchaqa, qankunamanta manaña munaychakusunkichischu.

- 15 Kunanqa, manan Kamachikuy Simi tiempopichu kashanchis. Aswanpas allinpaq qokuy tiempopin kashanchis. Chay hinaqa, ¿huchallikushallasunqichisraqchu? ¡Imaynallanmantapas manapunin!
- 16 Pimanpas kamachin kaspas kasunaykichispaq k'askaykakupunkichis chayqa, payta kasukuq kamachinmi kapunkichis. Chay hinaqa, wañuypaq huchaq kamachin, otaq chanin kaypaq kasukuypa kamachinmi kapunkichis. ¿Chayta manachu yacharqankichis?
- 17 Ñawpaqqa, huchaq kamachinkunan karqankichis. Kunantaq ichaqa, imaynatachus yachachirqaykiku, chayta sonqomanta kasukurqankichis. Chaymantaqmi Diosqa hap'ichirqasunkichis. Chaymi Diosmanqa grasiasta qoni.
- 18 Ichaqa, huchamanta kacharichisqa kapuspaykichisqa, chanin kaqpa kamachinkunamanmi tukupunkichis.
- 19 Pisi-kallpayoq kasqaykichisraykun, runa kayllaypi rimaykuykichis. Ñawpaqqa, kuerpoykichispa miembronkunatan qhelli kawsayman, hinallataq aswan-aswantaraq Kamachikuy Simita mana kasukuykunaman hap'ichirqankichis. Chay hinallataqyá kunanqa, kuerpoykichispa miembronkunata ch'uyanchasqa kananpaq, chanin kayman hap'ichikuychis.
- 20 Huchaq kamachin kashaspaykichisqa, manan chanin kaqpa kamachinraqchu karqankichis.
- 21 Chay imaymanakunaq p'uchukayninqa wañuymi. Chayrayku, ¿kunan p'enqakunaykichispaq huchakunata tarpusqaykichiskunamantari imatataq chaskinkichis?
- 22 Kunantaqmi ichaqa, huchamanta kacharichisqaña kankichis. Hinallataq Diospa kamachinkunaña kapunkichis. Hinan p'uchukaypipas ch'uyanchasqa ruruyniyoq hinallataq wiñay kawsayniyoq kankichis.
- 23 Huchaq pagayninqa wañuymi. Diospa qokuyninmi ichaqa, Señorinchis Cristo Jesuspi wiñay kawsaypuni.

Romanos 7

- 1 Wawqe-panallaykuna, kaytaqa kamachikuy simita reqsiqkunamanmi rimashani. Kamachikuy simiqa, runaq kawsanankaman paymanta munaychakun. ¿Chayta manachu yacharqankichis?
- 2 Kasarasqa warmiqa, qosan kawsanankamaqa kamachikuy simiwanmi qosanman hukllachasqa kashan. Qosan wañukapuqtinmi ichaqa, chay qosantawan hukllachaqnin kamachikuy siminmanta kacharichisqaña kapun.
- 3 Chay hinaqa, sichus qosan kawsakushaqtin wak qhariwan kasarapapunman chayqa, wasanchaq warmi nispa sutiyasqan kanqa. Sichus qosan wañukapunqa chaymi ichaqa, chay kamachikuy simimanta kacharichisqaña

kapun. Wak qhariwanña kasarakunqa chaypas, manan wasanchaq nispa sutiyasqañachu kanqa.

⁴Chay hinallataqmi qankunapas wawqe-panallaykuna, Cristoq kuerponpa chawpinta Kamachikuy Simipaqqa wañupurqankichisña. Qankunataqmi mayqenchus wañusqakunamanta kawsarimpuq Cristowanña hukllachasqa kankichis. Chay hinapin, ancha askha ruruta Diosninchispaq rurusunchis.

⁵Chay hinaqa, aycha kuerpoq munasqanman hina kawsashaqtinchismi, Kamachikuy Simiq chawpinta huchallikuyllapuni munaq kayninchisqa huchallikurqan. Chay hinapin, aycha kuerponchispa miembronkunapi wañuyta rururqan.

⁶Ñawpaqqa, Kamachikuy Simimanmi hap'ipasqa karqanchis. Kunantaqmi ichaqa, chay Kamachikuy Simipaqqa wañupunchisña. Hinan chaymantaqa, kacharichisqaña kanchis. Chay hinapin, manaña ñawpaq Kamachikuy Simi qelqatañachu serbinchis. Aswanpas Espirituq mosoq kamachikuynintañan serbishanchis.

⁷Chay hinaqa, ¿imanisunchistaq? ¿Kamachikuy Simiqa huchachu? ¡Imaynallanmantapas manapunin! Aswanmi mana Kamachikuy Simi kaqtinqa, ñoqapas manan imachus huchaqa kasqanta reqsiymanchu karqan. Chay hinaqa, manachus Kamachikuy Simi ninman karqan: 'Aman munapayankichu,' nispa, chayqa, munapayay hucha kasqantaqa manan yachaymanchu karqan. (Exo. 20:17)

⁸Maypichus mana Kamachikuy Simi kanchu, chaypin huchaqa wañusqa kashan. Chaymi huchaqa, Kamachikuy Simiq chawpinta, imaymananiraq lliw munapayaykunata ñoqapi paqarirachin.

⁹Chay hinaqa, huk tiempopin mana Kamachikuy Simiyoq kawsarqani. Kamachikuy Simi hamuqtintaqmi ichaqa, hucha kawsarimurqan, ñoqataq wañupurqani.

¹⁰Chay kikin kamachikuyqa, kawsanapaqmi karqan. Kunanmi ichaqa, wañunaypaq kasqanta yacharuni.

¹¹Huchaqa, kamachikuyniyoqman tukuspallanmi q'otuarqan. Hinan chay q'otuwassqanpa chawpinta wañuchiwarqan.

¹²Chay hinapin, cheqaqtapuni Kamachikuy Simiqa ch'uyapuni. Hinallataqmi kamachikuypas ch'uyapuni, chaninpuni, allinpunitaq kanpas.

¹³Chay hinaqa, ¿ñoqapaq allin kaqchu, wañuchiqliyman tukurapun? ¡Imaynallanmantapas manapunin! Aswanmi huchaqa, allin kaqpa chawpinta, hucha kasqanta reqsichikunanpaq ñoqapi wañuyta rikhurichin. Hinan kamachikuypa chawpinta huchaqa sinchi hucha kayman chayaspa wañuyta rikhurichin.

- ¹⁴ Kamachikuy Simi espiritual kasqantaqa yachanchismi. Ñoqataqmi ichaqa, huchapakuq aycha runa kani. Chay huchapakuq aycha runa kayniypin huchaman bendesqa kani.
- ¹⁵ Imachus munasqaytaqa, manan ruwanipunichu, aswanpas imachus mana munasqaytan ruwani. Chaymi imachus ruwasqaytaqa manapuni entiendinichu.
- ¹⁶ Imachus mana munasqaytataqmi ichaqa ruwani. Chaywanmi, Kamachikuy Simiq allin kasqantaqa sut'inchani.
- ¹⁷ Kunantaq ichaqa, manan ñoqañachu chay mana allin ruwaqqa kani. Aswanpas ñoqapi kashaq huchan chaytaqa ruwan.
- ¹⁸ Allin kaqta ruwayllapuni munayqa, ñoqapi kashanmi. Allin kaqta hunt'aytaqmi ichaqa, mana kanchu. Chayraykun ñoqapi, huk niypiqa aycha kuerpoypi, allin kaq mana kashasqantaqa yachani.
- ¹⁹ Allin kaq ruway munasqaytaqa manan ruwanichu. Mana munasqay mana allin kaqtataqmi ichaqa, ruwashallanipuni.
- ²⁰ Sichus ñoqaq mana munasqay kaqta ruwashallanipuni chayqa, manan ñoqañachu chaytaqa ruwashani. Aswanpas ñoqapi kashaq huchan chaytaqa ruwasha.
- ²¹ Chay hinaqa, allin kaqtan ruwayta munashani. Mana allin kaqtaqmi ichaqa, ñoqapi kashallanpuni. Chay kamachikuy simitataqmi ñoqapi tarini.
- ²² Chay hinaqa, ñoqaq ukhuypi kashaq runa kayniyman hinaqa, Diospa kamachikuynin simipin kusikuni.
- ²³ Kuerpoypa miembronkunapin ichaqa, huk niraq kamachikuy kashasqanta qhawarini. Chay kamachikuyqa, yuyayniypa kamachikuyninpa kontranpin maqanakushan. Hinan kuerpoypa miembronkunapi kashaq huchaq kamachikuyninwan, presochawan.
- ²⁴ ¡Ay ñoqa wakcha runamanta! ¿Pitaq wañuyman apaqniy kay aycha kuerpoymantari kacharichiwanta?
- ²⁵ ¡Grasiastan Diosman qoni! Paymi Señorninchis Jesucristoq chawpinta kacharichiwanta. Chay hinaqa, ñoqa kikiypas yuyayniywanqa Diospa kamachikuy simintan sirbini. Aycha kuerpoywantaqmi ichaqa, huchaq kamachikusqanta sirbini.

Romanos 8

- ¹ Kunantaq ichaqa, Cristo Jesuspi kashaqkunapaqqa, manan ima huchachaypas kanchu. Paykunaqa, manan aychaq munayninman hinachu purinku. Aswanpas Espirituq munayninman hinan purinku.

- ² Cristo Jesuspi kawsay qoq Espírituq kamachikuyninmi, huchaq kamachikuyninmantapas, wañuymantapas kacharichiwan.
- ³ Aychaq munayninraykun Kamachikuy Simiqa, mana atiyniyoq pisi-kallpa qarqan. Chaymi Diosqa, Kamachikuy Simiq mana atisqanta ruwarqan. Diosqa, kikin Churintan huchapakuq aycha runata hina tukuchinanpaq, hinallataq huchamanta pago kananpaqwan kachamurqan. Chay hinapin huchanchisrayku, aycha kuerpopi huchataqa huchacharqan.
- ⁴ Chay hinapin, Kamachikuy Simiq chanin kayninta ñoqanchispi hunt'ananpaq, Diosqa Churinta kachamurqan. Hinan ñoqanchisqa, mana aychaq munayninman hinañachu, aswanpas Espírituq munayninman hinaña purinchis.
- ⁵ Aychaq munayninman hina kawsaqkunaqa, aychaq munayninkunallapin yuyaymananku. Espírituq munayninman hina kawsaqkunataqmi ichaqa, Espírituq kaqninkunapi yuyaymananku.
- ⁶ Aychaq munayninman hina yuyaymanayqa, wañuymi. Espírituq munayninman hina yuyaymanaytaqmi ichaqa, kawsay, hinallataq thak kaypiwan kanku.
- ⁷ Hinallataqmi, aychaq munayninman hina yuyaymanayqa, manan Diospa kamachikuy siminmanqa kasukunmanchu, nitaqmi kasukuytapas atinmanchu. Chayrayku, aychaq munayninman hina yuyaymanaqqa Diospa awqan kapun.
- ⁸ Aychaq munayninman hina kawsaqkunataqmi, manapuni Diosta kusichiyta atinkumanchu.
- ⁹ Qankunan ichaqa, mana aychaq munayninman hinachu kawsashankichis. Aswanpas, sichus Diospa Espíritun qankunapi tiyashan chayqa, Espírituq munayninman hinan kawsashankichis. Sitaqchus Cristoq Espíritun mayqenpipas mana kashanchu chayqa, chay runaqa manan Cristoqchu.
- ¹⁰ Ichaqa Cristochus qankunapi kashan chayqa, kuerpoykichismi hucharayku wañusqa kashan. Hinallataq espirituykichispas, chanin kayhawa kawsashan.
- ¹¹ Jesusta wañusqakunamanta kawsarichimpupqa Espiritunmi qankunapi tiyashan. Chay hinaqa, pichus Cristota wañusqakunamanta kawsarichimpupmi, qankunapi tiyashaq Espiritunpa chawpinta wañupuq aycha kuerpoykichistapas kawsarichinqa.
- ¹² Chay hinaqa wawqe-panaykuna, manupunin kanchis. Ichaqa, manan aychaman hina kawsananchispaqchu, aychaq munayninman manuqa kanchis.
- ¹³ Sichus aychaq munayninman hina kawsashankichis chayqa, wañupunkichispunin. Aycha kuerpoq ruwayninkunatachus Espirituwan wañuchipunkichis chaytaqmi ichaqa, kawsankichis.

- 14 Pikunachus Diospa Espiritunpa pusasqankunaqa, Diospa wawankunan kanku.
- 15 Manan wakmanta manchakuypi kanaykichispaqchu kamachi kay espiritutaqa chaskikurqankichis. Aswanpas wawachakuqniykichis Espiritutan chaskikurqankichisqa. Paypa chawpintan waqyakunchis: '¡Abba, Yayay!' nispanchis.
- 16 Kikin Espiritullataqmi, espiritunchiswan kuska Diospa wawankuna kasqanchistaqa willakunku.
- 17 Sichus wawankunapuni kanchis chayqa, erensiata chaskiqkunan kanchis. Hinaqa, Diosmanta erensiata chaskiqkuna, hinallataq Cristoq erensiata chaskiqmasinkunan kallanchistaq. Sichus paywan kuska ñak'arisunchis chayqa, paywan kuskallataqmi hatunchasqa kasunchis.
- 18 Kunan tiempopi ñak'ariyninchiskunaqa, manan hamuq tiempopi k'ancharinanchiswan wakichachikuy atikunmanchu. Chaytaqa yachanin. Chay k'anchariymi ñoqanchispi rikuchisqa kanqa.
- 19 Kamasqataqmi, Diospa wawankuna rikhurichisqa kananta maki-makillapuni suyakushan.
- 20 Hinallataq kamasqaqa manan kikinpa munayllanmantachu yanqayayman hap'ichisqa karqan. Aswanpas suyakuyipi kananpaqmi, Diospuni munayninman hina yanqayaymanqa hap'ichirqan.
- 21 Hinallataqmi, kikin kamasqapas ismuq kaypa kamachi kayninmanta kacharichisqa kanqa. Hinan Diospa wawankunaq k'ancharishaq kacharichisqa kasqanpi kanqaku.
- 22 Tukuy kamasqan ch'ulla kunkalla llakipakuspa waqasqantaqa yachanchismi. Hinallataq imaynan wachakuq warmi nanayta muchun, chay hinallataqmi kunankama sinchita muchusqantapas yachallanchistaq.
- 23 Manan kamasqallanchu llakipakuspa waqashan. Aswanpas, Espirituq ñawpaq kaq ruruyinta chaskikuqkuna kashaspapas, ñoqanchis kikinchismi llakipakuspa waqashallanchistaq. Diospa wawachakapuwanchistan suyakushanchis. Hinallataq aycha kuerponchis rantipapusqa kanantan suyakushanchis.
- 24 Suyakuypi qespichisqan karqanchis. Rikushasqanchispi suyakuyimi ichaqa, mana suyakuyñachu. ¿Pitaq ña rikusqanpiñari suyakushallanman?
- 25 Ichaqa, sichus mana rikusqanchista suyakushanchis chayqa, pasiensiawanpuni suyakushasunchis.
- 26 Kikin Espiritullataqmi, pisi-kallpa kayninchispi yanapaykuwanchis. Imaynatachus Diosman parlaykunanchistaqa manan yachanchischi. Ichaqa

kikin Espiritupunin mana atina rimaykunawan, llakipakuy waqaywanraq ñoqanchispaq rimapayapuwanchis.

27 Ichaqa pichus sonqokunata t'aqwiqlan, imachus Espirituq yuyaykusqankunatapas yachan. Paytaqmi, Diospa munayninman hina t'aqasqakunapaq rimapayan.

28 Tukuy imaymanakunapas Diosta munakuqkunaq allinninpaq kasqantaqa yachanchismi. Chayqa, paypa yuyaykusqanman hina waqyas qakunapaqmi.

29 Pikunatachus ñawpaqmantapacha reqsisqankunatan, qallariymantapacharaq akllarqan. Paykunallatataqmi, Churinman rikch'ayniyoqta ruwanapaq akllarqan. Chaykunataqa, askha wawqepanapurapi phiwi Churin kananpaqmi ruwarqan.

30 Pikunatachus qallariymantapacha akllarqan, paykunallatataqmi waqyarqan. Pikunatachus waqyarqan, paykunallatataqmi chaninman tukuchirqan. Pikunatachus chaninman tukuchirqan, paykunallatataqmi hatuncharqanpas.

31 Chay hinaqa, ¿kay imaymanakunamantari imanisunchistaq? Sichus Dios ñoqanchismanta kashan chayqa, ¿pitaq ñoqanchispa kontranchispiri kanman?

32 Diosqa, manan pay kikinpa Churin qoyta mich'akurqancho. Aswanpas llapanchisraykun payta hap'ichirqan. Chay hinaqa, ¿imaynataq manari Churinmanwan kuskata tukuy imaymanakunata yanqallan qowasunmancho?

33 Diosmi runata chaninman tukuchiqa. Chay hinaqa, ¿pitaq Diospa akllasqankunatari yanqanmanta huchachanman?

34 Criston wañurqan. Chaymantapas payllataqmi kawsarimpurqan. Payllataqmi, Yayaq paña ladonpipas kashan. Ñoqanchispaqtaqmi Diosman parlapushawanchis. Chay hinaqa, ¿pitaq huchachaqri kanman?

35 ¿Pitaq Cristoq munakuyninmantari t'aqawasunman? ¿Ñak'ariychu? Icha, ¿llakikuychu? Icha ¿qatiykachasqa kuychu? Icha ¿yarqaychu? Icha ¿mana p'achayoch kaychu? Icha ¿peligropi kaychu? Icha ¿espadachu?

36 Qelqapas ninmi: 'Qanraykun tukuy tiempo wañuchiwancho. Nak'anaman apanapaq obhakuna hinan, qhawasqa kayku,' nispan. (Sal. 44:22)

37 Tukuy chay imaymanakunapin ichaqa, munakuqninchispa chawpinta aswan atipaqkunapuni kanchis.

38 Mana imapas Diospa munakuyninmanta t'aqayta atiwananchispin sonqo churayniyoqta kashan. Chay hinaqa, manan wañuytas, nitaq kawsaypas, nitaq angelkunapas, nitaq hatun umalliqkunapas, nitaq atiyniyoqkunapas, nitaq kunan kaqkunapas, nillataq hamuq kaqkunapas, Diospa munakuyninmantayta t'aqayta atiwasunmancho.

³⁹ Hinallataq manapunin wichay-niqkunapi kaqkunapas, nitaq ukhu pachan-
niqkunapi kaqkunapas, nillataq ima kamasqa kaqkunapas Señorninchis Cristo
Jesupi Diospa munakuyninmantaqa t'aqayta atiwusunmanchu.

Romanos 9

¹ Mana llullakuspaymi, cheqaqtapuni Cristopi rimani. Konsiensiytaqmi Santo
Espiritupi chaytaqa willawan.

² Sinchi llakikuyniy, hinallataq mana thaniq sonqo nanayniymi kapushawan.

³ Ñoqa kikiypas, aychaman hina llaqtamasiy wawqe-panaykunarayku,
Cristomanta t'aqakuytaqa, hinallataq ñakasqa kaytapas munaymanmi.

⁴ Paykunaqa, Israelpa mirayninkunan kanku. Diospa wawachakapusqanpas,
k'anchariypas, rimanakuykunapas, Kamachikuy Simipas, Diosta sirbiypas,
promesakunapas paykunaqmi.

⁵ Paykunallaqtaqmi Israelpa ñawpa taytankunapas kanku. Chay hinallataqmi
Cristopas, aycha mirayman hinaqa, paykunamanta hamurqan. Cristoqa, tukuy
imaymanakunaq Diosninmi. Payllapunitaq wiñay-wiñaypaq saminchasqa
kachun. Ahinapuni kachun.

⁶ Diospa siminqa, manapunin pantanmanchu. Ichaqa, manan llapan
Israelmanta naseqkunachu cheqaq Israelpa mirayninkunaqa kanku.

⁷ Nitaqmi Abrahampa mirayninkuna kaspachu, llapallaqa paypa churinkuna
kanku. Aswanpas Diosqa nirqanmi: 'Isaakpin mirayniykitaqa askhayachisaq,'
nispan. (Gen. 21:12)

⁸ Chay hinaqa, manan aycha mirayman hina kaqkunallachu Diospa
wawankunaqa kanku. Aswanpas prometisqan kaqkunanan Israelpa cheqaq
mirayninkuna nispa yupasqakunaqa kanku.

⁹ Prometisqan simikunaqa ninmi: 'Kay huk tiempomantan kutimusaq, hinan
Saraqqa huk qhari wawayoq kanqa,' nispan. (Gen. 18:10)

¹⁰ Manataqmi chayllapaschu, aswanqa Rebekapas huk runa taytanchis
Isaakmantan wiksallikurqan.

¹¹ Hinaña, Rebekaq wawankuna manaraq nasesharqanchu chaypas, Diosmi
payta rimaykurqan. Chay wawakunaqa, manaraqmi allin kaqtapas, nitaq
mana allin kaqtapas ruwarqankuraqchu. Chay hinapin Diosqa,
yuyaykusqanman hina, akllakusqankuna takyasqa kanankupaq rimaykurqan.
Manan paykunaq ruwayninkuraykuchu, aswanpas Diospa waqyasqan
kasqankuraykun.

¹² Diosmi Rebekata nisqa karqan: Kurak kaqmi, sullk'a kaqta serbinqa, nispa.
(Gen. 25:23)

- 13 Qelqapas ninmi: 'Jakobtan munakurqani, Esautataqmi ichaqa, cheqnikurqani,' nispa. (Mal. 1:2-3)
- 14 Chay hinaqa, ¿imanisunchistaq? ¿Mana chanin kayri Diospi kanmanchu? ¡Imaynallanmantapas manapunin!
- 15 Moiestan Diosqa nisqa karqan: 'Pitachus yanapaykuyta munasaq chayqa, paytan yanapaykusaq. Hinallataq, pitachus khuyapayayta munasaq chayqa, paytan khuyapayasaq,' nispan. (Éxo. 33:19)
- 16 Chay hinaqa, manan munaq runamantachu, nitaq phaway munaq runamantapaschu chaykunaqa kanku. Aswanpas yanapaykuyninta rikuchi q Diosmantan kanku.
- 17 Faraonmantaqmi Qelqaga nin: 'Kaypaqpunin hatarichirqayki. Qanpi atiyniyta rikuchinaypaq, hinallataq llapan hallp'a pachantinman sutiymanta willakunanpaqmi hatarichirqayki,' nispan. (Exo. 9:16)
- 18 Chay hinaqa, Diosmi pitachus yanapaykuyta munan chayqa, payta yanapaykun. Piqpa sonqontachus rumiyachiyta munan chaytaqmi ichaqa, payta rumiyachillantaq.
- 19 Chay hinaqa, niwankichá: ¿Imanaqtintaq Diosri huchachan? ¿Pitaq munayninpa kontranpiri hatarinman? nispayki.
- 20 Ñawpaqtaraqqa, ¡yaw runa! Diospa kontranpi churanakunaykipaq, ¿qanri pitaq kanki? T'urumanta ruwasqa qero, ruwaqninta ninmanchu: ¿Imanaqtintaq kay hinatari ruwawanki? nispa.
- 21 Icha, ¿manachu raqch'i ruwaqqa, kasqan t'urullamantataq munasqanman hina ruwayta atinman? ¿Manachu huk kaq qerota allinpaq qhawarisqa kananpaq, huk kaq qerotataq pisipaq qhawarisqa kananpaq ruwaytaqa atinman?
- 22 Chay hinaqa, ¿imanisunchistaq? Diosmi k'arak phiñakuyninta, hinallataq atiyniyoq kayninta reqsichiyta munarqan. Ichaqa ancha pasiensiayoq kaspanmi, chhallunapaq wakichisqa kaq k'arak phiñakuy qerokunatapas mana chhallurqanchu.
- 23 Hinallataq, ñawpaqmantaraqmi Diosqa allinpaq qhawarisqa qerokunata k'ancharinapaq wakichirqan. Qhapaq k'anchayninta yanapaykusqan qerokunaman reqsichinanpaqtaqmi chaytaqa ruwarqan.
- 24 Chay qerokunaqa, ñoqanchismi kanchis. Judío runakunamanta, hinallataq mana-judío runakunamantapas Diosqa waqywarqanchismi.
- 25 Oseas Qelqapipas Diosqa nillantaqmi: 'Mana llaqtaytan, llaqtaymi nispa sutiyaq. Mana munakusqaytataq, munakusqaymi nispa nisaq,' nispan. (Ose. 2:23)

- ²⁶ Nillantaqmi: 'Kay hinan pasanqa. Ñoqan nisaq: "Qankunaqa manan llaqtaychu kankichis," nispay. Hinallataq maypichus chaytaqa nirqani, chayllapitaqmi nisaq: "Kawsaq Diospa wawankunan kankichis," nispay,' nispa. (Ose. 1:10)
- ²⁷ Isaiaspas, Israel llaqtamantaqa kay hinatan willakullarqantaq: 'Hinaña Israelpa wawankuna, mama-qochapi mana yupay atina, aqo hinaraq kanqa chaypas, paykunamanta puchuqllan qespichisqankunaqa kanqaku.
- ²⁸ Señormi, siminkunata chanin kaywan, usqhayllamanpuni hunt'anqa. Hinallataqmi, hallp'a pachapi siminkunatapas usqhayllamanpuni ruwanqa,' nispa. (Isa. 10:22-23)
- ²⁹ Ñawpaqmantapacharaqmi Isaiasqa nillarqantaq: 'Ejersitokunaq Señornintaqchus mirayninchista mana saqewasunmanchu karqan chayqa, Sodoma llaqta hinaraqmi kasunman karqan. Hinallataq Gomorra llaqta hinaraqmi kasunman karqan,' nispa. (Isa. 1:9)
- ³⁰ Chay hinaqa, ¿imanisunchistaq? Chay chanin kayta, mana qatikuq, mana-judío runakunaqa chanin kaymanmi ayparqanku. Huk niypiqa, chay chanin kaymanqa, iñiyllawanmi ayparqanku.
- ³¹ Israel llaqta runakunataqmi ichaqa, chay chanin kaytaqa, Kamachikuy Simipi chanin kaywan qatikurqanku. Manataqmi ayparqankuchu.
- ³² ¿Imanaqtintaq manari ayparqankuchu? Chay chanin kaytaqa, manan iñiywanchu qatikurqanku. Aswanpas Kamachikuy Simiq nisqanta ruwaspallankun qatikurqanku. Chayraykun, misk'achiq rumipi misk'akurqanku.
- ³³ Qelqaqa ninmi: 'Qhawariychis, Sionpin huk misk'achiq rumita, hinallataq urmachiq qaqata churani,' nispa. (Isa. 8:14) Nillantaqmi: 'Pipas paypi iñiqqa, manan p'enqachisqachu kanqa,' nispa. (Isa. 28:16)

Romanos 10

- ¹ Wawqe-panaykuna, sonqoypa munasqanpas, hinallataq Diosman mañakuyniypas Israel llaqtata Diospa qespichinanpaqmi.
- ² Judío runakunaqa, Diosmanta wañukuqraq kasqankumantan willaykichis. Ichaqa manataqmi yachayman hinachu wañukuyninkuqa kan.
- ³ Diospa chanin kayninta mana yachasqankuraykutaqmi, kikinkuq chanin kayninkuta takyachiyta munarqanku. Chay hinapin, Diospa chanin kaynintaqa manapuni kasukurqankuchu.
- ⁴ Kamachikuy Simiq tukukuyninqa, Cristollapunin. Chayrayku llapan paypi iñiqkunaq chanin kayninkuqa, payllapunitaq kanpas.

- ⁵ Chanin kayqa, Kamachikuy Simipi kasqanmantan Moisesqa kay hinata qelqarqan: ‘Chay Kamachikuy Simipi kaqkunata kasukuq runaqa, chaykunata ruwaspanmi kawsanqa,’ nispan. (Lev. 18:5)
- ⁶ Iñiypi chanin kay kaqtaqmi ichaqa, kay hinata nin: ‘Ama sonqoykipi niychu: “¿Pitaq hanaq pachamanri wichanqa?” nispaykiqa,’ nispa. (Deut. 30:12) Chay hina niyqa, Cristotapas: ‘uraykamuy,’ nispa nishawaq hinan kanman.
- ⁷ Amallataq niypaschu: ‘¿Pitaq chinkay-chinkay ukhu pachamanri uraykunqa?’ nispaykiqa. (Deut. 30:13) Chay hina niyqa, Cristotapas: ‘wañusqakunamanta hatarimuy,’ nispa nishawaq hinan kanman.
- ⁸ Ichaqa, ¿Qelqari imaninta? Qelqaqa ninmi: ‘Qayllallaykipiñan simiykunaqa kashan. Hinallataq simiykipi, sonqoykipi imañan simiykunaqa kashan,’ nispa. (Deut. 30:14) Iñiymananta willakusqayku simiqa kaymi.
- ⁹ Sichus simiykiwan Jesusqa Señorpuni kasqanta rimarinki, hinallataq payta wañusqakunamanta Diospa kawsarichimpusqanta sonqoykipi iñinki chayqa, qespisqan kanki.
- ¹⁰ Chanin kaypi kanapaqqa, sonqowanmi iñina. Qespisqa kanapaqtaqmi ichaqa, simiwanpuni willakapuna.
- ¹¹ Qelqaqa ninmi: ‘Pikunachus paypi iñiqqa, manapunin p'enqachisqachu kanqa,’ nispa. (Isa. 28:16)
- ¹² Llapa runakunaq Señorninga, kikin Señorpunin. Hinallataq hayk'an sutinta waqyakuqkunaq qhapaq Señorinpas payllataqmi. Chayraykun, judío runakunawan, mana-judío runakuna- wanpas, wakinta allinpaq, wakintataq pisipaq qhawariyqa manapuni kanchu.
- ¹³ Pillapas Señorpa sutinta waqyakuqqa, qespichisqan kanqa. (Joel 2:32)
- ¹⁴ Hinaqa, ¿imaynatataq Señormananta paypi mana iñishaspankuri waqyakunkuman? ¿Imaynatataq Señormananta mana uyarishaspankuri paypi iñinkuman? ¿Imaynatataq mana pipas willashaqtin Señormantari uyarinkuman?
- ¹⁵ ¿Imaynatataq mana pipas kamachishaqtinri willamunkuman? Qelqapas ninmi: ¡Thak kay allin willakuyta willaqkunaq chakinkunaqa, may sumaqmi kanku! ¡Paykunaqa allin willakuypa allin kaq willakuyninkunatan willakunku! nispa. (Isa. 52:7)
- ¹⁶ Ichaqa, manataqmi allin willakuytaqa llapachu kasukurqanku. Chaymi Isaiasqa nin: ‘Señor, ¿pitaq willakusqaykutari kreerqan?’ nispa. (Isa. 53:1)
- ¹⁷ Chay hinaqa, uyariypa chawpintan iñiyqa hamun. Uyariytaqmi, Diospa siminpa chawpinta hamun.
- ¹⁸ Ichaqa tapukunin: ‘¿Manachu uyarirqankuri? ¡Arí uyarirqankupunin!’ nispay. Qelqaqa ninmi: ‘Llapan hallp'a pachantinmanmi willaqkunaq kunkankuqa

chayarqan. Hinallataq rimasqankupas, kay pachaq k'uchunpi tiyaqkunakamaraqmi chayarqan,' nispa. (Sal. 19:4)

¹⁹ Ichaqa tapukullanitaqmi: '¿Manachu Israel suyuqa chayta entiendirqan?' nispay. Moisesmi ñawpaqtaraq Diospa nisqanta qelqarqan: 'Mana llaqtay kaqta munakuspaymi, wañukunaykichispaqraq churasaykichis. Hinallataq, mana yuyayniyoq suyuwanmi k'arakta phiñakuymanraq churasaykichis,' nispa. (Deut. 32:21)

²⁰ Isaiaspas, mana mancharikuspanmi, Diospa nisqanta nillarqantaq: 'Mana maskhawaqniykunan tariwarqanku. Ñoqamanta mana tapukuqniykunamanmi rikuchikurqani,' nispa. (Isa. 65:1)

²¹ Israel suyumanta Diospa nisqantapas nillarqantaqmi: 'Mana kasukuq, hinallataq kutipakuq llaqtamanmi ch'isiyaqnintin makiykunata mast'arirqani,' nispa. (Isa. 65:2)

Romanos 11

¹ Chay hinaqa, tapukunin: '¿Diosri, llaqtanta wikch'upurqanchu?' nispay. ¡Imaynallanmantapas manapunin! Ñoqa kikiypas Israel llaqtayoqmi kani. Abrahampa mirayninmi kani. Hinallataq Benjaminpa ayllunmantan kani.

² Ñawpaqmantapacharaq reqsisqan llaqtanta Diosqa manan wikch'upunchu. Icha, ¿manachu Israelpa kontranpi Eliaspa Diosta imaynatachus kihakuspa nisqanmanta Qelqaq nisqanta yachankichis?

³ Eliasqa nirqanmi: 'Señor, rantiykipi rimaqkunatan wañuchinku, altarniykikunatapas thuniyunkun. Ñoqa sapallayñataqmi qhepakuni. Hinan wañuchiwanankupaq maskhashawanku,' nispan. (I Rey. 19:10, 14, 18)

⁴ Ichaqa, ¿imanispataq Diosri kutichirqan? Diosqa nirqanmi: 'Baal diospa ñawpaqenpi mana qonqorikuq, qanchis waranqa qharikunatan ñoqapaq waqaychakurqani,' nispan. (I Rey. 19:18)

⁵ Chay hinallataq, kunan kay tiempopipas, allinpaq qokuyninwan akllakusqan huk puchuq t'aqaqa kashanraqmi.

⁶ Allinpaq qokuywanchus kanman chayqa, manañan ruwaykunawanñachu kanman. Mana hinaqa, allinpaq qokuymi mana allinpaq qokuyñachu kanman. Ichaqa, ruwaykunawanchus kanman chayqa, manan allinpaq qokuywanñachu kanman. Mana hina kaqtinqa, ruwayqa manan ruwayñachu kanman.

⁷ Chay hinaqa, Israel llaqtan imachus maskhasqanta mana tarirqanchu. Diospa akllakusqankunataqmi ichaqa, tarirqanku. Wakinkunataqmi sonqonku rumiyachisqa karqanku.

⁸ Qelqacaq ninmi: 'Diosmi, paykunata kunan p'unchaykama ñawinkupas mana rikunanpaq, hinallataq ninrinkupas mana uyarinanpaq, mana reparaq espirituta qorqan,' nispa. (Deut. 29:4)

- ⁹ Davidpas nirqanmi: 'Mikhunanku mesapas toqllaman, hap'ina llikaman, misk'achinaman, hinallataq kastigoman tukupuchun.
- ¹⁰ Ñawinkupas mana rikunankupaq tutayapuchun. Wasankupas wiñaypaq qhopuyapuchun,' nispan. (Sal. 69:22-23)
- ¹¹ Chay hinaqa tapukunin: '¿Israel llaqtayoq runakunaqa, urmanankupaq manachu misk'akurqanku?' nispay. ¡Imaynallanmantapas manapunin! Aswanmi Kamachikuy Simita p'akisqankurayku, mana-judío runakunaman qespikuyqa hamurqan. Chaymantataqmi, judío runakunaqa wañukuywanraq kashanku.
- ¹² Kamachikuy Simita p'akiyninkutaqmi ichaqa, kay pacha runakunaman qhapaq kaykunata apamurqan. Hinallataq urmayninkupas mana-judío runakunaman qhapaq kaykunata apamurqan. Chay hinaqa, ¿manachu Diospa wakmanta hunt'asqapi hatarichiyinqa aswan allinninkupaqraq kanqa?
- ¹³ Mana-judío runakuna, qankunamanmi niykichis: 'Manajudío runakunaq apostolninmi kani. Chaymi, Diospa qowasqan llank'anaytaqa allinpaq qhawarini,' nispay.
- ¹⁴ Sichus imaynapipas aychaman hina llaqtamasiykunata wañukunankupaqraq munapayachiymán chayqa, Diospa qowasqan llank'anaytaqa, manan pisipaq qhawarisqa kananta munanichu. Wakin judío runamasiykunata qespichinaypaqmi Diospa qowasqan llank'anaytaqa allinpaq qhawarini.
- ¹⁵ Wikch'usqa kayninkutaqchus, kay pachantin runakunata Dioswan allipunachin chayqa, huktawan chaskisqa kayninkuqa ¿manachu wañusqakunapuramanta kawsay kanqa?
- ¹⁶ Sichus ñawpaq kaq rurun ch'uya t'aqasqa kashan chayqa, llapanmi ch'uya t'aqasqa kashallantaq. Sichus saphinkuna ch'uya t'aqasqa kashan chayqa, k'allmankunapas ch'uya t'aqasqallataqmi kashanku.
- ¹⁷ Ichaqa, wakin k'allmakunaqa wit'upusqan karqanku. Sichus k'ita olibos kashaspayki, chay wit'usqaman watasqa karqanki chayqa, chay olibos mallkiq saphinmantawan, ununmantawan kawsanaykipaqmi watasqa karqanki.
- ¹⁸ Chay hinaqa, k'allmakunaq kontranpiqa ama hatunchakuychu. Ichaqa, sichus hatunchakunki chayqa, kayta yuyariy: Manan qanchu saphintaqa kawsachishanki. Aswanpas saphinmi qanta kawsachishasunki.
- ¹⁹ Hinaqa ninkipaschá: 'Diosmi ñoqata chay wit'usqanman watapuwananpaq chay k'allmakunata wit'upurqan, nispayki.
- ²⁰ Manan chay hinachu, aswanpas mana kreesqankuraykun wit'usqa karqanku. Qantaq ichaqa, iñiykiwan kikin mallkipiña kashanki. Chay hinaqa, ama hatunchakuychu, aswanpas manchakuy.

- ²¹ Sichus Diosqa, kikin mallkiq k'allmankunata mana pampacharqanchu chayqa, manallataqmi qantapas pampachasunkimanchu.
- ²² Chayrayku, Diospa sumaq sonqo kayninta, hinallataq phiñakuq kaynintapas qhawariy. Cheqaqtapuni phiñakuyninqa urmayuqkunapaqmi. Ichaqa, sichus sumaq sonqo kayninpi takyankichis chayqa, qanpaqmi chay sumaq sonqo kayninqa kanqa. Mana hina kaqtinqa, qanpas wit'usqallataqmi kapuwaq.
- ²³ Chay wit'usqa kaqkunan, kunanqa mana kreenkuchu. Ichaqa, sichus chay hina mana iñiyinkupi manaña kashallanqakupunichu chayqa, Diosmi wakmanta wit'usqa kaqkunata wataykapunqa. Chay wit'usqa kaqkunata wakmanta wataykapunanpaq Diosqa atiyniyoqmi.
- ²⁴ Sichus qanta, k'ita olibosmantapuni wit'umuspan, kikin sach'aq kontranpi kashaqtiyki, wit'usqanman wataykurqasunki chayqa, aswantaraqchá kikinmanta wit'usqan k'allmakunataqa, kasqan wit'usqa mallkiman wataykapunqa.
- ²⁵ Wawqe-panaykuna, kikiykichispa yuyayniykichispi yachaysapaman tukuq kanaykichistaqa, manan munanichu. Chayraykun kay pakasqa yachayta yachanaykichista munani. Mana-judío runakunaq yupaynin hunt'asqa kanankaman Diosqa, Israel Ilaqtayoq askha runakunaq sonqonta rumiyachirqan.
- ²⁶ Chaymantañan, llapan Israel Ilaqtaqa, qespichisqa kanqa. Qelqasqan kashan: 'Sionmantan kacharichiqqa hamunqa. Jakobpa millay huchankunataqmi qechupunqa.
- ²⁷ Paykunaq huchankuta pampachasqaytaqmi, paykunawan rimanakuyniyqa kanqa,' nispan. (Isa. 59:20-21)
- ²⁸ Chay hinaqa, allin willakuymán hinan, qankunarayku paykunaqa awqakunaman tukupunku. Akllasqanman hinataqmi ichaqa, machulankurayku munakusqanpuni kanku.
- ²⁹ Diosqa, qokuykuna qowasqanchistapas, waqyawasqanchistapas, manan qechukapuwasonmanñachu.
- ³⁰ Qankunapas huk tiempopiqa, Diosta mana kasukuqkunan karqankichis. Kunantaqmi ichaqa, paykunaq mana kasukusqankurayku, Diospa yanapaykuyninman ayparqankichis.
- ³¹ Qankunaman yanapaykuyninta qosqasunkichisraykun, paykunamanpas yanapaykuyninqa qosqa kanqa. Chaypaqmi paykunaqa, kunan tiempopi mana kasukuqman tukuchisqa kallankutaq.
- ³² Diosqa, llapallan runakunata yanapaykunanaqmi, llapan runakunataqa mana kasukuqman tukuchirqan.

³³ ¡Diospa qhapaq kayninpas, hinallataq yachayninpas, tukuy reqsiyninpas, may hatunpunin! ¡Manapunin chaninchaynin chawpimanqa haykuyta atisunmanchu, nitaq ñanninkunatapaspas entiendiytaqa atisunmanchu!

³⁴ Qelqaqa ninmi: '¿Señorpa yuyaykusqantari, pitaq entiendirqan? ¿Pitaq yuyaychaqnin kaymanri ayparqan?' nispa. (Isa. 40:13)

³⁵ Nillantaqmi: '¿Pitaq Diosmanta premiota chaskinanpaqri, ñawpaqmantaraq payman pagota qorqan?' nispa. (Job 41:11)

³⁶ Chay hinaqa, tukuy imaymanakunapas paypan, paypa chawpintan, payllapaqtaqmi kanpas. Chayrayku, wiñaywiñaypaq, yupaychaypas payllamanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

Romanos 12

¹ Chay hinaqa wawqe-panaykuna, Diospa khuyapayakuyninrayku, kuerpoykichisqa sakrifisio kananpaq, Diosman haywanaykichispaqmi balikuykichis. Chay sakrifisioqa, kawsashaq, t'aqasqa, hinallataq Diosta kusichiqmi kanan. Chay ruwayniykichisqa, Diosta cheqaq kaypi yupaychaspas serbiyniykichismi.

² Amataq kunan tiempopi runakunaq kawsasqankuta hinaqa kawsaychischu. Aswanpas yuyayniykichista mosoqyachispa, hukniraymanña t'ikrasqa kaychis. Chay hinapin, maychus Diospa allin kaq, kusichikuq, hinallataq k'apak munayninta yachankichis.

³ Chay hinaqa, allinpaq qokuyta Diospa qowasqanpa chawpintan, sapanka hukniykichista niykichis: 'Ama mayqenpas imaynachus kashasqanmanta aswan allin kananpaq yuyaykuyniyocqa kachunchu. Aswanpas sapankaman Diospa rakisqan iñiyinman hina, allin yachaywan imaynachus kashasqallantapuni yuyaykuchun,' nispa.

⁴ Chay hinaqa, imaynan ch'ulla kuerpollapi askha miembronchiskuna kapuwanchis, ichaqa manan llapan miembrokunachu kasqan ruwanallayocqa kanku.

⁵ Chay hinallataqmi ñoqanchispas askhaña kanchis chaypas, Cristopiqa ch'ulla kuerpollaña kapunchis. Hinallataqmi llapanchispas hukkunawan miembromasintin kapunchis.

⁶ Diospa imaymana ruwanakuna qowasqanchisqa, allinpaq qokuyninman hina qowasqanchismi. Sichus piqpapas Diospa rantinpi rimanapaq kan chayqa, iñiyinpa kasqanman hina Diospa rantinpi rimachun.

⁷ Sichus piqpapas serbinapaq kan chayqa serbichun. Sichus piqpapas yachachinanpaq kan chaypas, yachachillachuntaq.

- ⁸ Sitaqchus kallpanchananpaq kaqpas kallpanchaykuchun, qoykuqpas sonqomanta qoykuchun. Llaqta pusaqpas tukuy kallpawan pusachun. Yanapaykukuqpas kusikuywan yanapaykullachuntaq.
- ⁹ Munakuyniykichisqa, amapuni iskay-uya kaywanchu kachun. Mana allin kaqta cheqnikuspa, allin kaqlamanpuni hap'ipakuychis.
- ¹⁰ Wawqe-panakunantin hinapuni hukuna-hukkunawan munanakuychis. Allinpaq qhawarinakuypipas hukuna-hukunawan aswantaraq allinpaq qhawarinakuychis.
- ¹¹ K'uchillapuni kaychis. Amataq qellaqa kaychischu. Ruphashaq sonqowan Señorta serbiqkunapuni kaychis.
- ¹² Suyakuypipas kusionqallapuni kashaychis. Ñak'ariypi kaspapas pasiensiaykukuychis. Diosman parlayniykichispipas amapuni sayk'uychischu.
- ¹³ Diospaq t'aqasqa kaqkunaman pisichikuyninkupi haywarispallaykichispuni, hinallataq qorpachaykuspallaykichispuni kashaychis.
- ¹⁴ Qatiykachaqniykichiskunata saminchaychis. Amataq paykunata ñakaychischu, aswanpas saminchallaychispuni.
- ¹⁵ Q'ochukuqkunawanpas q'ochukuychis. Waqaqkunawanpas waqallaychistaq.
- ¹⁶ Qankunapurapipas ch'ulla yuyaylla kawsaychis. Ama uma hoqariqqa kaychischu. Aswanpas huch'uyaykukuqkunawan huñunaykukuychis. Amallataq kikiykichispa yuyaykusqaykichisman hinaqa, yachaysapachu kaychis.
- ¹⁷ Ama pimanpas mana allinmantaqa, mana allinllawantaq kutichiychischu. Llapa runaq ñawpaqenpipas allin kaqlatapuni ruwaychis.
- ¹⁸ Atikunmanchus chayqa, llapa runakunawan thak kayllapipuni kashaychis.
- ¹⁹ Munakusqaykuna, ama qankuna kikiykichisqa bengakuychischu. Qelqapipas Señorqa ninmi: '¡Bengakuyqa ñoqaqmi! ¡Ñoqañan pagapusaq!' nispan. (Deut. 32:35) Chayrayku Diospa k'arak phiñakuyninman chaytaqa saqeychis.
- ²⁰ Qelqapas nillantaqmi: 'Sichus awqayki yarqachikun chayqa, mikhuchiy. Sitaqchus ch'akichikun chaypas, ukyachiy. Chayta ruwaspaykiqa, uman patamanmi yawrashaq sansata huñuykunki,' nispa. (Prov. 25:21-22)
- ²¹ Amapuni mana allin kaqwanqa atipachikuychu. Aswanpas mana allin kaqtaqa, allin kaqwan atipay.

Romanos 13

- ¹ Llapan kamachikuqkunaqa Diosmanta hamuqmi. Hayk'an kamachikushaqkunapas Diospa churasqantaqmi kanku. Chayrayku, llapa runakuna, kamachikuqkunaman hinapuni, umalliq kamachikuqkunata kasukuchunku.
- ² Chay hinaqa, pipas kamachikuqpa kontranpi kaqqa, Diospa churasqanmanmi kontrallikushan. Chay kontrallikuqkunataqmi, paykuna kikinkupaq huchachayta chaskinqaku.
- ³ Hatun kamachikuqkunaqa, manan allin kaq ruwaqkunata manchachinankupaqchu kanku. Aswanpas mana allin kaq ruwaqkunata manchachinankupaqmi kanku. Chayrayku, kamachikuqta mana manchakuspa kayta munanki chayqa, allin kaqta ruway. Hinan paypa hatunchasqan kanki.
- ⁴ Kamachikuqqa, allinniykipaq Diosta serbiqmi. Sitaqchus mana allin kaqta ruwashanki chayqa, manchakuy. Manan yanqachu espadataqa apan. Aswanpas Diosta serbiq kasqanraykun, mana allin ruwaqkunata bengakuspa k'arak phiñakuywan kastigananpaq espadataqa apan.
- ⁵ Chaymi kamachikuqtaqa kasukunaykichispuni. Manan, k'arak phiñakuyninraykullachu, aswanpas konsiensiykichisraykun kamachikuqtaqa kasukunaykichis.
- ⁶ Tribututa kobrasqankunawanmi kamachikuqkunaqa, mana p'itista Diosta serbinku. Chaypaqmi chay tributotaqa paganaykichispuni.
- ⁷ Pikunamanchus manu kasqaykichistaqa pagapuychis. Tributo paganaykichis kaqtinqa, pagaychis. Impuesto paganaykichis kaqtinpas, pagallaychistaq. Pikunatachus respetanaykichis kaqtinqa, respetaychis. Pikunatachus allinpaq qhawarinaykichis kaqtinpas, allinpaq qhawarillaychistaq.
- ⁸ Amapuni pimanpas manuqa kaychischu. Aswanpas hukuna-hukkunawan munanakuy manulla kaychis. Pipas runamasinta munakuqqa, Kamachikuy Simitan hunt'an.
- ⁹ Kamachikuy Simiqa ninmi: 'Aman wasanchankichu, aman runata wañuchinkichu, aman suwakunkichu, aman runamasiykita yanqa qasinmanta tumpankichu, aman munapayankichu,' nispa. (Exo. 20:13-17) Hinallataq wakin kamachikuykunapas kay pisi simillapin huñusqa kashan. Nintaqmi: 'Runamasiykitan qan kikiykita hinapuni munakunki,' nispa. (Lev. 19:18)
- ¹⁰ Runamasinta munakuqqa, manan ima mana allintapas runamasintaqa ruwanmanchu. Chay hinapin munakuyqa, Kamachikuy Simitapas hunt'an.
- ¹¹ Kunan kawsashasqanchis tiempota yachaspa, chaytaqa ruwasunchis. Puñushasqanchismanta rikch'arinanchis orasñataqmi kanpas. Iñikapuqtinchis Diospa qespichiwananchis orasmi qayllanchispiña kashan.

¹² Laqha-tutaqa tukukapushañan. P'unchaytaqmi ichaqa, illarimushañña. Chayrayku, tutayaqpa ruwayninkunata wikch'upuspanchis, k'anchaypa armankunawan p'achallikusunchis.

¹³ P'unchaypi hinapuni allinta purisunchis. Amataq saksapakuykunapichu, nitaq machaykunapichu purisunchis. Amataq qhelli puriykunapichu, nitaq aycha kuerpo mana watakuykunapichu purisunchis. Amallataq huchatariyakunapichu, nillataq enbidianakuykunapipaschu purisunchis.

¹⁴ Aswanpas Señor Jesucristomanta p'achallikuychis. Amataq aycha kuerpoq mana allin munasqankunata saksachinallaykichispaqchu yuyaykuychis.

Romanos 14

¹ Iñiyipi pisi-kallpayoqtaqa, chaskiykullaychis. Amataq ichaqa, nisqankumanta churanakunaykichispaqchu chaskiychis.

² Wakinqa, llapanpas mikhunalla kananpaqmi yuyan. Iñiyninpi pisi-kallpayoqtaqmi ichaqa, berdura kaqkunallata mikhun.

³ Mikhuqqa, amapuni mana mikhuqta pisichachunchu. Hinallataq, mana mikhuqpas amapuni mikhuqtaqa huchachachunchu. Diosqa mayqen kaqtapas chaskiykullanmi.

⁴ Chay hinaqa, ¿wak runaq kamachinta huchachanaykipaq, pitaq qanri kanki? Kikin wiraqochanpaqmi sayashanpas, otaq urmasqapas kashan. Qaqata sayachinanpaq Diosqa atiyniyoqmi.

⁵ Wakinmi p'unchaykunamanta huk kaq p'unchayninta allinpaq hap'in. Wakinñataq ichaqa, sapa p'unchaytapas kasqan kamallapaq hap'in. Sapanka hukyá, yuyaykusqanpi allin takyasqa kachun.

⁶ P'unchayqa, imaynachus kasqanta yuyaykuqqa Señorpaqmi yuyaykun. Hinallataq p'unchayqa, imaynachus kasqanta mana yuyaykuqpas Señorpaqmi mana yuyaykunchu. Mikhuqqa, Señorpaqmi mikhun, chay hinapin Diosman grasiasta qon. Hinallataq mana mikhuqpas Señorpaqmi manaqa mikhunchu, hinan Diosman grasiasta qollantaq.

⁷ Manan mayqenninchispas kikinichispaqchu kawsanchis. Manallataqmi mayqenninchispas kikinichispaqchu wañunchis.

⁸ Sichus kawsashanchis chayqa, Señorpaqmi kawsashanchis. Sitaqchus wañukapunchis chaypas, Señorpaqmi wañukapunchis. Chay hinaqa, kawsashanchisña, otaq wañukapusunña chaypas, Señorpan kanchis.

⁹ Wañuqkunaqpas, kawsaqkunaqpas Señorninku kananpaqmi, Cristoqa wañurqan, kawsarimpurqan, hinallataq wakmanta kawsashan.

¹⁰ Ichaqa, ¿imanaqtinta qanri wawqeykita huchachanki? Otaq qanpas, ¿imanaqtinta wawqeykitari pisichanki? Llapallanchismi Cristoq chaninchana tiyananpa ñawpaqenpiqa rikhrisunchis.

¹¹ Qelqasqan kashan: 'Señorqa ninmi: "Ñoqaqa kawsashanin. Llapa runakunaq moqonkun ñoqaman qonqoriykukuwanqaku. Hinallataq llapa runakunaq siminkun Diosman willakapunqaku," nispan' nispa. (Isa. 45:23)

¹² Chay hinapin, sapanka hukninchis kikinismanta Diosman kuentata qosunchis.

¹³ Hinaqa amaña hukuna-hukkunawan chaninchanakushasunchisñachu. Amallataq wawqenchisman misk'anata, nitaq hark'atapas churayta yuyaykusunchischu.

¹⁴ Señor Jesupipi kaspaymi, mana imapas kikinpi mana chaskinapaq hina kasqantaqa allintapuni yachani. Pichus imapas mana chaskinapaq hina kasqanta yuyaqaqmi ichaqa, mana chaskinapaq hinallapuni paypaqqa imapas kashan.

¹⁵ Ichaqa, sichus mikhusqaykihawa, wawqeyki khuyayman tukuchisqa kanman chayqa, manan munakuyman hinañachu purishanki. Pikunaraykuchus Cristoqa wañurqan, paytaqa amapuni mikhusqaykihawapas chinkaymanqa churaychu.

¹⁶ Chay hinaqa, qankunaq allin kaq qhawarisqaykichismanta mana allin rimanankutaqa hark'akuychis.

¹⁷ Diospa qhapaq suyunqa, manan mikhunachu, nitaq ukyanachu. Aswanpas Santo Espiritupi chanin kay, thak kay, hinallataq kusikuymi.

¹⁸ Hinaqa, kay imaymana kaqkunapi Cristota serbiqqa, Diostan kusichin. Runakunataqmi 'allinmi' ninku.

¹⁹ Chay hinaqa, thak kayman pusakuq kaqkunataqa ruwallasunpuni. Hinallataq ñoqanchispura wiñachiqtapas ruwashallasunpuni.

²⁰ Diospa llank'asqantaqa, amapuni mikhunahawa urmachiychu. Cheqaqtapuni llapan imaymanakunapas llimphuymi. Ichaqa huk runachus, mikhunahawa iñiqmasinta misk'achinman chayqa, manan allinchi kanman.

²¹ Aychata mana mikhuyniykichispas, binota mana ukyayniykichispas allinmi. Sichus wawqeykita mana misk'achinkichu, nitaq pisi-kallpayachinkipaschu, nillataq imatapas ruwaspayki phiñachinkipaschu chayqa, allinmi.

²² ¿Qanpa iñiyki kanchu? Diospa ñawpaqenpi qanllapaq kachun. 'Allinmi' nisqanpi kikinta mana huchachakuqqa, kuisamiyoqmi.

²³ Iskayaspa mikhuqmi ichaqa, mana iñiywan mikhusqanhawa, pay kikinta huchachakun. Pipas mana iñiywan imatapas ruwaqqa huchallikunmi.

Romanos 15

- 1** Chay hinaqa, ñoqanchis kallpasapa kaqkunan, pisikallpayoqkunata pisi-kallpa kayninkuta apaysinanchis. Manataqmi ñoqanchis kikinchi-kusichikuspachu kananchis.
- 2** Sapanka hukninchis, runamasinchis allin kananpaq, hinallataq wiñananpaqwan runamasinchista kusichiq kasunchis.
- 3** Cristopas manan pay kikinta kusichikuspachu karqan. Aswanpas Qelqaq nisqanman hinan karqan. Qelqataqmi nin: 'Ñak'arichiqkunaq qanta ñak'arichisqankun ñoqaq patayman urmaykamun,' nispa. (Sal. 69:9)
- 4** Ñawpa Qelqakunaqa, yachachiwananchispaqmi qelqasqa karqan. Pasiensiakuypa chawpinta, hinallataq Qelqakunaq sonqochayninpa chawpinta suyakuyniyok kananchispaqmi qelqasqa karqan.
- 5** Diostaqmi ichaqa, pasiensiakuytapas, sonqochaykuytapas qowanchis. Cristo Jesusman hina, qankunapura ch'ulla yuyaylla kanaykichispaq Diospa qonasunkichistan munani.
- 6** Huk sonqolla, ch'ulla kunkalla, Señorninchis Jesucristoq Yayan Diosta hatunchanaykichispaq, Diosllapuni ruwachun.
- 7** Chay hinaqa, imaynan Cristopas Diospa hatunchasqa kananpaq chaskirqasunkichis, chay hinatapuni qankunapas hukkunahukkunawan chaskiykunakuychis.
- 8** Kunantaqmi nini: 'Diospa cheqaq kayninraykun, Cristo Jesusqa sirkunsidasqa kaqkunaq kamachinman tukurqan. Chay hinapi, machulanchiskunaman prometisqankunata sut'inchananpaqmi chaytaqa ruwarqan.
- 9** Hinallataq, mana-judío runakuna Diospa yanapaykuyninmanta payta hatunchanankupaqmi chaytaqa ruwarqan,' nispa. Qelqataqmi nin: 'Chay hinaqa, ñoqan mana-judío runakunapurapi qanmanta willakusaq. Qanpa sutykimantapas takillasaqtaqmi,' nispa. (Sal. 18:49)
- 10** Yapamantapas Qelqaga nillantaqmi: '¡Mana-judío runakuna, Diospa llaqtanwan q'ochukuychis!' nispa. (Deut. 32:43)
- 11** Huktawanpas Qelqaga nillantaqmi: '¡Llapan mana-judío runakuna, Señorta yupaychaychis! ¡Llapan llaqtakuna, payta hatunchaychis!' nispa. (Sal. 117:1)
- 12** Huktawanmi Isaiaspas nillantaq: 'Isaipa saphinmi hamunqa, hinan mana-judío runakunata kamachinanpaq sayarinqa. Mana-judío runakunataqmi, paypi suyakuyniyok kashanqaku,' nispa. (Isa. 11:10)
- 13** Kreeqtiykichis, tukuy q'ochukuywan, hinallataq thak kaywan suyakuy qoq Dios hunt'aykunasunkichispaqmi mañakushani. Hinan Santo Espirituq

atiyninpa chawpinta, suyakuyniykichispi llimp'arinaykichispaq mañakushallanipuni.

14 Wawqe-panaykuna, qankunaqa qoykukuq kaywan, hinallataq tukuy yachaywan hunt'aykusqan kashankichis. Ñoqa kikiytaqmi chaytaqa allintapuni yachani. Chaymi qankunaqa, hukuna-hukkunata anyaykuyta atinkichis.

15 Chaywanpas wawqe-panaykuna, imakunachus kawasqantaqa, mana manchakuywanmi sut'itapuni qelqamuykichis. Kaytaqa Diospa allinpaq qokuyninta qowasqanraykun, yuyarichinaypaq qelqamuykichis.

16 Mana-judío runakunaman Diospa allin willakuyninta willaspay, Jesucristoq llank'aqnin kanaypaqmi allinpaq qokuyninta Diosqa qowarqan. Chay hinapin, mana-judío runakunaqa Diospa chaskinanpaq ofrenda kanankupaqwan, Santo Espírituq t'aqasqan kanankupaqwan, Diosqa allinpaq qokuyninta qowarqan.

17 Chay hinaqa, Diospa kaqninkunamanta Cristo Jesuspi rimarikunaypaqqa kapuwanmi.

18 Ñoqaq chawpiyta Cristoq ruwasqankunamantaqa, manan rimaykachayta atiymanchu. Ichaqa, kayllatan nini: 'Ñoqaq rimaykusqaywan, ruwasqaywan iman, mana-judío runakunaqa Diosta kasukunku.

19 Diospa Espiritunpa atiyinwan, musphana ruwaykunawan, atiywan ruway señaalkunaq chawpintan chaykunaqa karqan. Hinan Jerusalén llaqtamantapacha, Ilíriko llaqtaq muyuriqninkama, Cristoq allin willakuyninta willaspay llapaman hunt'achirqani,' nispay.

20 Chay hinapin, hukpa teqsi churasqanpi mana hatarichishanaypaq, maypichus manaraq Cristomanta willasqachu karqan, chaypi allin willakuyta willanaypaq kallpachakurqani.

21 Qelqapas ninmi: 'Pikunamachus mana hayk'aqpas paymanta willasqachu karqan, paykunan rikunqaku. Mana hayk'aqpas uyariqkunataq, entiendinqaku,' nispa. (Isa. 52:15)

22 Chay hinaqa, askha kutitan qankunaman hamuyta munarqani. Ichaqa, imaymanakunaq hark'asqanmi rikukurqani.

23 Kunantaqmi ichaqa, kay suyukunapi manaña kampopas kanñachu. Ancha unay watakunamantañaqmi qankunaman hamuyta anchatapuni yuyaykukushani.

24 Españaman rishaspaytaq ichaqa, qankunaman hamuspa, rikuykuyta munashaykichis. Hinan imaynallatapas qankunawan huk tiempota chaypi q'ochurikuqtiyña, ñanman churaykuwanaykichistawan munashani.

25 Kunantaqmi ichaqa, t'aqasqa kaqkunata serbinaypaq Jerusalén llaqtaman rishani.

²⁶ Jerusalén llaqtapi kashaq t'aqasqakunaqa, wakchan karqanku. Chaymi Masedonia probinsiapi kashaqkunapas, Akaya probinsiapi kashaqkunapas kusikuywanpuni ofrendata churakusqaku karqan.

²⁷ Sichus mana-judío runakuna espiritual kaqkunawan yanapaykusqa karqanku chayqa, aswantaraqmi judío runakunamanqa kaqninkuwan yanapaykunanku. Jerusalén llaqtapi kaqkunamanqa, manupunin kanku. Chaymi chay yanapaykuyninkuqa, mana-judío runakunaman allinpuni rikch'akurqan.

²⁸ Chay hinaqa, chay ofrenda rurukunata rakiyta tukuruspayñan, qankunaq kasqaykichis chayninta Españaman risaq.

²⁹ Qankunaman hamuqtiy, Cristoq allin willakuyninpa ancha askha saminchayninwan chayamunaytaqa yachanin.

³⁰ Ichaqa wawqe-panaykuna, Señorinchis Jesucristoq chawpinta, hinallataq Espirituq munakuyninpa chawpintawan, anchatapuni ñoqapaq Diosman parlaysiwanaykichispaqmi balikuykichis.

³¹ Judea probinsiapi kashaq, mana iñiqkunamanta Dios hark'aykuwananpaq, Diosman parlaysiwaychis. Hinallataq Jerusalén llaqtapi t'aqasqa kaqkunata serbisqay, paykunata kusichiqpuni kananpaq Diosman parlapuwaychis.

³² Dios munaqtinga, qankunaman kusikuywan chayamunaypaq, hinallataq qankunawan kuska kaspay samaykuyta tarinaypaq, Diosmanqa parlapuwaychis.

³³ Thak kayniyoq Diostaq, llapallaykichiswanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

Romanos 16

¹ Cenkea llaqtapi kashaq iñiq t'aqamanta diakonisa pananchis Febeta sumaqta qhawariyapuwanichis.

² Payqa, askha runakunatan yanapaykurqan, ñoqatawanpas yanapaykuwarqanmi. Chayrayku, t'aqasqakunamanta hukninta hinapuni, Señorpi chaskiykuychis. Hinallataq imapiña pisichi- kuqtingas yanapaykuychispuni.

³ Cristo Jesuspi llank'aqmasykunata Priscilatawan, Aquilatawan napaykapuwaychis.

⁴ Paykunaqa, kawsayniyraykun yaqa wañuymanraq kawsayninkuta churarqanku. Paykunamanmi anchatapuni grasiasta qoni. Manataqmi ñoqallachu, aswanpas mana-judío runakunaq llapan iñiq t'aqankunapas grasiastan qollankutaq.

- ⁵ Hinallataq wasinkupi kashaq iñiq t'aqatapas napaykapullawaychistaq. Munakusqay Epenetotapas napaykapuwaychis. Payqa, Akaya probinsiamanta Cristopi ñawpaq kaq iñiqmi.
- ⁶ Mariatapas napaykapuwaychis. Paymi mana sayk'uspa qankunapurapi llank'arqan.
- ⁷ Andronikotawan, Juniastawan napaykapuwaychis. Paykunaqa, familiaykuna, hinallataq karselpi wisq'asqa kaq masiykunan kanku. Hinallataq apostolkunapurapipas ancha munakusqan kanku. Chaymantapas, ñoqamanta Cristopi ñawpaqtaraq iñiqkunan kanku.
- ⁸ Señorpi munakusqay Ampliastapas napaykapuwaychis.
- ⁹ Cristopi yanapaqniy Urbanotapas, hinallataq munakusqay Estakistapas napaykapuwaychis.
- ¹⁰ Apelestapas napaykapuwaychis. Payqa Cristopi allinpaq qhawarisqan karqan. Aristóbuloq wasinpi kaqkunatapas napaykapullawaychistaq.
- ¹¹ Familiay Herodiontapas napaykapuwaychis. Narsisoq wasinpi kaqkunatapas napaykapullawaychistaq. Paykunaqa, Señorpin kashanku.
- ¹² Trifenatawan, Trifosatawan napaykapuwaychis. Paykunaqa, Señorpin llank'arqanku. Munasqa Persidatapas napaykapullawaychistaq. Paymi Señorpi anchatapuni llank'arqan.
- ¹³ Señorpi Diospa akllakusqan Rufotapas napaykapuwaychis. Rufoq mamitantapas napaykapullawaychistaq. Payqa, mamitay hinan karqan.
- ¹⁴ Asinkritotapas, Flegontetapas, Hermastapas, Patrobastapas, Hermestapas, hinallataq paykunawan kashaq wawqe-panakunatapas napaykapuwaychis.
- ¹⁵ Hinallataq Filologotapas, Juliatapas, Nereotapas, hinallataq paypa panantapas, Olimpastapas, hinallataq paykunawan kashaq llapallan t'aqasqa kaqkunatapas napaykapuwaychis.
- ¹⁶ Ch'uya much'aykuywan qankunapura napaykunakuychis. Cristoq Iñiq t'aqankunapas napaykamullasunkichistaqmi.
- ¹⁷ Wawqe-panaykuna, wak t'aqa hatarichiqkunamanta, hinallataq imaynachus yachachisqayku yachachikuypa kontranpi misk'achiqkunamanta kuidakuychis. Hinallataq paykunamanta t'aqakunaykichispaq balikuykichis.
- ¹⁸ Chay runakunaqa, manan Señorninchis Jesucristotachu serbinku. Aswanpas kikinkuq wiksallankutan serbishanku. Llamp'u simikunawantaq, misk'i rimaqman tukuspa q'otukuq simikunawan, wawa hina sonqoyoqkunata q'otunku.
- ¹⁹ Llapa runakunataqmi, kasukuq kasqaykichistaqa yachanku. Chayraykun qankunahawa q'ochukuni. Allin kaqpaqqa, yachaysapa kanaykichistan

munani. Mana allin kaqpaqtaq ichaqa, mana qhellichakuq kanaykichista munani.

²⁰Thak kayniyoq Diostaqmi usqhayllaman chakiykichispa pampanman Satanasta t'ustunqa. Señorinchis Jesucristoq allinpaq qokuynintaq, qankunawanpuni kachun.

²¹Llank'aqmasiy Timoteopas napaykamusunkichismi. Hinallataq Luciopas, Jasonpas, Sosipaterpas napaykamullasunkichistaq. Paykunaqa, familiaykunan kanku.

²²Kay Qelqata qelqamuq ñoqa Terciopas Señorpin napaykamuykichis.

²³Ñoqatapas, hinallataq llapan iñiq t'aqatapas, qorpachaqniyuq Gayopas napaykamusunkichismi. Llaqtaq qolqen hap'iq Erastopas, hinallataq wawqenchis Kuartopas napaykamullasunkichistaqmi.

²⁴Señorinchis Jesucristoq allinpaq qokuynin llapallaykichiswanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

²⁵Allin takyasqa kanaykichispaq, imallatapas ruwayta atiqman, allinpaq qhawariyqa kachun. Paymi, allin willakuyniyan hina, hinallataq Jesucristomanta willasqayman hina, chaytaqa ruwan. Hinallataq, wiñay-wiñaymantaraq pakasqallapuni kaq, pakasqa yachaypa chawpintan chaytaqa ruwan.

²⁶Kunantaqmi ichaqa, chaykunata Diosqa rikhurichimun. Diospa rantinpi rimaqkunaq Qelqasqanku chawpinta, hinallataq wiñaymantapacharaq kaq Diosqa kamachikusqanpa chawpintan, chaytaqa ruwarqan. Llapan suyukunaq iñiyta kasukunankupaqtaqmi, Diosqa chayta rikhurichimun.

²⁷Sapallan ancha yachayniyoq Diosman, Jesucristoq chawpinta wiñay-wiñaypaq allinpaq qhawariyqa kachun. Ahinapuni kachun.

1 Corintios

1 Corintios 1

¹ Jesucristoq apostolnin kanaypaqmi, Diosqa munayninman hina, ñoqa Pablota waqyawarqan. Hinan wawqenchis Sostenespas ñoqawan kashallantaq.

² Korinto llaqtapi kashaq Diospa iñiq t'aqanmanmi qelqamuni. Qankunaqa, Cristo Jesuspi t'aqasqankuna kanaykichispaqmi waqyasqa karqankichis. Hayk'an tukuy cheqaspi Señorninchis Jesucristoq sutinta waqyakuqkunawan t'aqasqa kanaykichispaqmi, waqyasqa karqankichis. Señorninchis Jesucristoqa, ñoqanchispapas, paykunaqpas Señorninpunin.

³ Dios Yayanchispa, hinallataq Señor Jesucristoq allinpaq qokuyninpas, thak kayninpas, qankunawanpunin kachun.

⁴ Diospa allinpaq qokuyninta, Cristo Jesuspa chawpinta qankunaman qosqasunkichismantan, Diosniymanqa grasiasta qoshallanipuni.

⁵ Llapan imaymanakunapin, tukuy rimakuyniykichispipas, tukuy imaymana yachasqaykichispipas, qhapaqya- chisqa karqankichis.

⁶ Chay hinapin Cristomanta willakuyqa, qankunapi allin takyachisqa karqan.

⁷ Chaymi, Señorninchis Jesucristo rikhurimunanta makilla suyakunaykichiskamaqa, manan Diospa ima qokuyninpas pisisunkichischu.

⁸ Chaymantapas, Señorninchis Jesucristoq hamunan p'unchaykaman, mana imamanta huchachana kanaykichispaq Diosqa p'uchukaykama takyachisunkichis.

⁹ Diosqa hunt'aqpunin. Payllataqmi, Churin Señorninchis Jesucristowan huk sonqolla kawsakunaykichispaqpas waqyarqasunkichis.

¹⁰ Wawqe-panaykuna, qankunapurapi llapallaykichis sumaqta rimanaykukuspa, amaña t'aqanakuykunapas kashananpaq, Señorninchis Jesucristoq sutinpi balikuykichis. Aswanqa, cheqaqmantayá yuyaykusqaykichispipas, ima chaninchasqaykichispipas huk runa hinalla kashaychis.

¹¹ Wawqe-panallaykuna, Kloepa familiankunan qankunapurapi huchatariykuna kasqanta willawanku.

¹² Kaykunamantan rimashaniqa. Sapanka hukniykichismi ninkichis: 'Ñoqaqa Pabloqmi kani,' nispaykichis. Huk kaqtaq nin: 'Ñoqaqa Apolospan kani,' nispa. Huk kaqtaq nin: 'Ñoqaqa Cefaspan kani,' nispa. Huk kaqñataqmi nin: 'Ñoqaqa Cristoqmi kani,' nispa.

¹³ ¿Cristori, t'aqa-t'aqachu kashan? ¿Pablotaqchu qankunaraykuri chakatarqanku? ¿Ichari, Pabloq sutinpichu bautisasqa karqankichis?

- 14 Manan mayqenniykichistapas bautisarqaykichischu, aswanpas Crispotawan, Gayollatawanmi bautisarqani. Chaymantan Diosmanqa, grasiasta qoni.
- 15 Chay hinapi mana mayqenpas ñoqaq sutiypi bautisasqa kasqanta rimashananpaqmi, mana mayqentapas bautisarqanichu.
- 16 Chaymantapas, Estefanaspa familiankunallatan bautisallarqanitaq. Chaymanta aswantaqa, manan mayqen bautisasqaytapas yuyanichu.
- 17 Cristoqa, manan bautisanaypaqchu, aswanpas allin willakuyta willanaypaqmi kachamuwarqan. Willayniyqa, manan yachaysapa simikunawanchu karqan. Mana hina kaqtinqa, kruspi Cristoq wañusqanchá mana baleq kanman.
- 18 Wañuy ñak'ariyman riqkunapaq krusmanta willakuyqa, mana yuyayniyoqpa rimasqan hinapunin. Ñoqanchis qespisqa- kunapaqtaqmi ichaqa, Diospa atiy nin kapuwanchis.
- 19 Qelqaqa ninmi: 'Yachaysapakunaq yachayninkutaqa, chinkachipusaqmi. Yuyaysapakunaq entiendisqankutapas wikch'upusaqmi,' nispa. (Isa. 29:14)
- 20 ¿Maypitaq yachaysapari kashan? ¿Maypitaq kamachikuy simita yachachiqrí kashan? ¿Maypitaq kunan tiempopi churanakuqpas kashan? ¿Manachu kay pacha yachayta Diosqa mana yuyayniyoqpa rimasqanman hina tukurqachipun?
- 21 Kay pacha runakunaqa, kikinkuq yachayninkuwanmi Diospa yachayniyoq kasqanta mana reqsirqankuchu. Chaymi, chay mana yuyayniyoq hina willakuyllawan ñiqkunata qespichiynin Diosmanqa allin rikch'akurqan.
- 22 Judío runakunaqa, seña kunatan mañakunku. Griego runakunataqmi yachayta maskhanku.
- 23 Ñoqaykutaqmi ichaqa, chakatasqa Cristomanta willakuyku. Paymi judío runakunapaqqa laq'akunanku, mana-judío runakunapaqtaq ichaqa, mana yuyayniyoqpa rimasqanman rikch'akun.
- 24 Diospa waqyasqankunapaqmi ichaqa, judío runakunaña kaqtinkupas, otaq griego runakunaña kaqtinkupas, Cristoqa Diospa atiy nin, hinallataq yachaynin kasqanta willakuyku.
- 25 Hinaña Dios mana yuyayniyoq kanman chaypas, chay mana yuyayniyoq kayninqa, runakunaq yachaysapa kayninkumantapas aswan yachaysaparaqmi. Hinallataq, hinaña Dios pisi-kallpa kanman chaypas, chay pisi-kallpa kayninqa, runakunaq kallpasapa kayninkumantapas aswan kallpayoqraqmi.
- 26 Chayraykun wawqe-panaykuna, qankunaqa Diospa waqyasqankuna kasqaykichista qhawakuychis. Aychaman hina qhawarisqaqa

yachayniyoqkunapas, atiyniyoqkunapas, hinallataq ancha reqsisqa wiraqochakunapas manan askhachu waqyasqakunaqa kanku.

²⁷ Aswanmi Diosqa kay pachapi mana yuyayniyoq kaqkunallata, yachaysapakunata p'enqachinanpaq akllakurqan. Hinallataqmi Diosqa, kay pachapi pisi-kallpayoq kaqkunata akllakurqan. Chaytaqa, kallpasapakunata p'enqachinanpaqmi ruwarqan.

²⁸ Diosqa, kay pachapi pisichasqa kaqtawan, wikch'usqakunatawanmi akllakurqan. Mana imapaq baleqkunatataqmi, baleq kaqkunata ch'usaqyachinanpaq akllakurqan.

²⁹ Diospa ñawpaqenpi mana pipas umata hoqarinanpaqmi paykunataqa akllakurqan.

³⁰ Dios munaqtinmi, qankunapas Cristo Jesuspiqa kashankichis. Paytaqmi, ñoqanchispaq Cristo Jesusqa yachay kananpaq ruwarqan. Ñoqanchista chaninman tukuchiqninchispas, ch'uyanchaqninchispas, hinalla taq rantipapuqninchispas payllataqmi.

³¹ Qelqaq nisqanman hina kananpaqmi, qelqasqa karqan. Chay Qelqataqmi nin: 'Pipas hatunchakuyta munan chayqa, Señorpi hatunchakuchun,' nispa. (Jer. 9:24)

1 Corintios 2

¹ Wawqe-panaykuna, qankunaman Diosmanta willaq hamuspayqa, manan ancha rimakuy yachaq kaywanchu, nitaq yachaysapa kaywanpaschu hamurqani.

² Qankunamanta mana imatapas yachanaypaqmi yuyaykukurqani. Aswanpas Jesucristomanta yachayllatan yuyaykurqani. Paymi chakatasqa karqan.

³ Qankuna ukhupitaqmi, ñoqaqa pisi-kallpayoq kaywan, sinchi manchakuywan, hinallataq khatatataywan kasharqani.

⁴ Manan rimasqaypas, nitaq willasqaypas runakuna uyachiq yachaysapa rimayninkunallawanchu karqan. Aswanpas Espirituwan, atiyipiwami willasqaypiqa rikuchikurqan.

⁵ Chay hinapin, iñiykiykichisqa mana runakunaq yachayninpichu teqsichasqa kashanqa. Aswanpas Diospa atiyinpin teqsichasqa kashanqa.

⁶ Chaywanpas, iñiyki takyasqa kayman aypaqpuran yachaymantaqa rimayku. Ichaqa manan chaytaqa, kunan tiempopi yachaytachu, nitaqmi kunan tiempopi umalliqkunaq chinkaripuq yachayninkutapaschu rimayku.

⁷ Aswanpas Diospa pakasqa yachaynimentan rimashayku. Chay pakasqa yachaytan Diosqa, wiñay-wiñaymantapacharaq ñoqanchis hatunchasqa kananchispaq waqaycharqan.

⁸ Sichus kay tiempopi umalliqkuna chay pakasqa yachayta reqsinkuman karqan chayqa, k'anchariyniyoc Señoritaqa manan hayk'aqpas chakatankumanchu karqan. Chaymi, mana mayqenninkupas chay yachaytaqa reqsirqankuchu.

⁹ Ichaqa qelqasqan kashan: 'Ñawiq mana rikusqanta, nitaq ninriq uyarisqanta, nillataq runaq sonqonpi yuyaykusqa kaqkunatan, Diosqa munakuqninkunapaq wakichirqan,' nispa. (Isa. 64:4)

¹⁰ Santo Espirituqa llapantan t'aqwin. Diospa llapan yuyaykusqankunatawanraqmi t'aqwin. Chayraykun Diosqa, ñoqaykuman Espiritunpa chawpinta chaykunata reqsichiwarqanku.

¹¹ Hinaqa, ¿runakunaq yuyaykusqantari, pitaq reqsinman? Chaytaqa, ¿manachu paypi kashaq espiritullan reqsin? Chay hinallataqmi, Diospa yuyaykusqankunataapas mana pipas reqsinchu. Aswanpas Diospa sapan Espiritullanmi reqsin.

¹² Ñoqaykuqa, manan kay pachapi kaq espiritutachu chaskirqayku. Aswanpas imatachus Diosqa yanqallanmanta qowasqankuta yachanaykupaqmi, Diosmanta hamuq Espirituqa chaskirqayku.

¹³ Chay imaymanakunamanta rimaspaykuqa, manan runaq yachayninwan yachachisqa simikunatachu rimashayku. Aswanpas Santo Espirituq yachachisqan simikunatan rimashayku. Chaymi espiritual kaqkunataqa, espiritual kaqkunaq chawpinta sut'inchakun.

¹⁴ Diospa Espiritunpa kaqninkunataqa espiritual kaqkunallawanmi chaninchakunan. Chayraykun huchapakuq runaqa, Diospa Espiritunpa kaqninkunataqa mana chaskiyta atinchi, nitaq entiendiytapas atinchi. Hinan paypaqqa mana yuyayniyoqpa rimasqan hina kanku.

¹⁵ Espiritual kaq runataqa, manan pipas chaninchachu. Paytaqmi ichaqa, tukuyta chaninchan.

¹⁶ Chay hinaqa, ¿pitaq Señorpa yuyaynintari reqsinman? ¿Pitaq paytari yuyaychanman? (Isa. 40:13) Ñoqanchispan ichaqa, Cristoq yuyaynin kapuwanchis.

1 Corintios 3

¹ Wawqe-panaykuna, ñoqaga manan espiritual runakunata hina rimaykuytaqa atirqaykichischi. Aswanpas huchapakuq runakunata hinallaraq, hinallataq Cristopi wawachakunata hinallaraqmi rimaykuyta atirqaykichis.

² Manaraqmi mikhunataqa chaskiyta atirqankichischi, nitaqmi kunankamapas chaskiyta atishankichisraqchu. Chayraykun lechellataraq qoshaykichis. Manataqmi mikhunataraqchu qoshaykichis.

- ³ Qankunapurapi tumpanakuykunapas, huchatariykunapas, hinallataq t'aqa-t'aqa hatariykunapas kasqanwanqa, ¿manachu aycha runallaraq kashankichis? Hinallataq, ¿manachu huchapakuq runakuna hinallaraq purishankichispas? Chayraykun qankunaqa huchapakuq aycha runalla kashankichis.
- ⁴ Huk kaqmi nin: 'Ñoqaqa Pabloqmi kani,' nispa. Wakintaq nin: 'Ñoqaqa Apolospan kani,' nispa. Chay hinapiqa, ¿manachu huchapakuq aycha runallaraq kashankichis?
- ⁵ Hinaqa, ¿pitaq Pablori? ¿Pitaq Apolospasri? Paykunaqa, serbiqkunallan kanku. Paykunaq chawpinkutataqmi qankunapas iñikapurqankichis. Sapankankutaqmi imaynatachus Señorpa qosqanman hina kanku.
- ⁶ Ñoqan tarpurqani. Apolostaq qarparqan. Diostaqmi ichaqa, wiñachirqan.
- ⁷ Chay hinaqa, manan tarpuqpas, nitaq qarpaqpas imapaschu. Aswanpas wiñachiq Diosmi baleqqa.
- ⁸ Tarpuqpas, qarpaqpas kaq kamallan kanku. Sapanka hukmi ichaqa, llank'asqanman hina pagonta chaskinqa.
- ⁹ Ñoqaykuqa Diospa yanapaqnillanmi kayku. Qankunataq ichaqa, Diospa chakran, hinallataq Diospa sayarichisqan wasi kankichis.
- ¹⁰ Diospa allinpaq qokuynin qowasqanman hinan, ñoqaqa yachaywan qhawaspas wasi ruwachiq hina, teqsita churarqani. Chay patamantaqmi, huk perqashan. Ichaqa sapanka hukyá imaynatachus patanman perqasqanta qhawachun.
- ¹¹ Diospa churasqan teqsiqua Jesucriston. Paymanta wak teqsitaqa manan pipas churayta atinmanchu.
- ¹² Ichaqa kay teqsi pataman mayqenpas qoriwan, qolqewan, sumaq umiña rumikunawan, k'aspiwan, ichhuwan, otaq q'achuchawanpas perqashanmanmi.
- ¹³ Chay hina kaqtinqa, sapanka hukpa ruwasqanmi rikuchisqa kanqa. Hinan haqay p'unchaypi sut'inchasqa, hinallataq ninawan rikuchisqa kanqa. Chayrayku sapanka hukpa ruwasqan, imaynaña kaqtinpas, ninawan probasqa kanqa.
- ¹⁴ Sichus chay teqsi patapi mayqenpa perqaspa ruwasqan takyanqa chayqa, paymi premiota chaskinqa.
- ¹⁵ Sitaqchus mayqenpa ruwasqanpas ruphasqa kapunqa chayqa, paymi chay ruwasqanta chinkachipunqa. Ichaqa, chay ninata ñak'ayllaña pasaruqtinpas, payqa qespisqapunin kanqa.
- ¹⁶ ¿Diospa t'aqasqa cheqas, hinallataq Diospa Espiritunpa tiyakunan kasqaykichistari, manachu yachankichis?

¹⁷ T'aqasqa cheqasqa, Diospa tiyakunan t'aqasqa cheqasmi. Chaytaqmi qankunaqa kankichis. Chayrayku, sichus pipas Diospa tiyanan chay t'aqasqa cheqasta thuninga chayqa, paytapas Diosqa thunillanqataqmi.

¹⁸ Ama pipas pay kikintaqa q'otukuchunchu. Sichus qankunapurapi, kay tiempopi mayqenpas yachaysapaman tukun chayqa, yachaysapa kananpaqqa, mana yuyayniyoqman tukuchun.

¹⁹ Kay pachapi yachayniyoq kayqa, Diospa ñawpaqenpi mana yuyayniyoq kaymi. Qelqataqmi nin: 'Yachaysapakunataqa Diosmi paykunaq yuyaysapa kaynillankupi hap'irqon,' nispa. (Job 5:13)

²⁰ Yapamantan nillantaq: 'Yachaysapakunaq yuyaykusqanku ch'usaq kasqanta Señorqa reqsinmi,' nispa. (Sal. 94:11)

²¹ Chay hinaqa, amaña pipas runakunapiqa hatunchakuchunchu. Tukuy chaykunaqa qankunaqllan kanku.

²² Pabloña kaspapas, Apolosña kaspapas, Cefasña kaspapas, kay pachaña kaspapas, kawsayña kaspapas, wañuyña kaspapas, kunan kaqña kaspapas, hamuq kaqña kaspapas, llapallanmi qankunaqlla kanku.

²³ Qankunaqa Cristoqmi kankichis. Cristotaqmi ichaqa, Diospapuni.

1 Corintios 4

¹ Cristoq serbiqninta hina, hinallataq Diospa pakasqa yachayninkuna qhawaqta hina, llapa runapas ñoqaykuta qhawariwachunku.

² Hinaspapas, Diospa pakasqa yachayninkunata qhawaqkunaqa, sapanka hukninkun hunt'aqllapuni tarisqa kananku.

³ Qankunaq, otaq mayqen runaq chaninchananpi chaninchawanankupas ñoqapaqqa manan imapaschu. Ñoqa kikiytapas manataqmi chaninchakunichu.

⁴ Hinaña konsiensiaypi, mana ima mana allin kashanchu chaypas, manan chaywanchu, mana huchayoqqa kani. Chaninchawaqniyqa Señortaqmi.

⁵ Chay hinaqa, Señorpa hamunankama manaraq tiemponpi ama chaninchaychischu. Señorpunin tutayaqpi pakasqa kaqkunataqa sut'iman horqomunqa. Hinallataq sonqoq yuyaykusqankunatapapas rikuchinqa. Hinaqtinmi Diospa hatunchasqan sapanka hukpas kanqa.

⁶ Wawqe-panaykuna, qankunaraykun tukuy kaykunata nini. Ñoqatawan, Apolostawanmi yachaqakunaykichispaq hina churarqani. Qelqaq nisqanmanta ñoqaykuq chawpiykuta ama sinchitachu yuyaymananaykichispaqmi chaytaqa ruwarqani. Wakinpa kontranpi hukman sayapakuspa, ama hatunchakuywan hunt'aykusqa kashanaykichispaq iman chaytaqa ruwarqani.

- 7 ¿Pitaq huk runamanta aswan allinpaqri qhawarishasunki? ¿Imataq mana chaskisqaykiri kapusunki? Sichus chaskirqankiña chaypas, ¿imanaqtintaq manapas chaskishawaqchu hinari rimaykachanki?
- 8 Qankunaqa saksaykusqañan kashankichis. Qhapaqñataqmi kankichispas. Mana ñoqaykuwanpas kamachikushankichisñan. ¡Ñoqaykupas qankunawan kamachikunaykupaq, kamachikushasqaykichisqa allinmi kanman!
- 9 Ñoqaykun, kay pachapaqpas, angelkunapaqpas, runakunapaqpas asipayawanankupaq hina churasqa karqayku. Chayraykun, yuyaykusqayman hinaqa, ñoqayku apostolkunata qhepallataña Diosqa paykunaman rikhurichiwaraqanku. Wañuyman huchachasqa runakunata hinaraqmi paykunamanqa rikhurichiwaraqanku.
- 10 Ñoqaykuqa, Cristoraykun mana yuyayniyoq kayku. Qankunataqmi ichaqa, Cristopi yuyaysapakuna kankichis. Ñoqaykuqa pisi-kallpayoqmi kayku. Qankunataqmi ichaqa, kallpasapakuna kankichis. Runakunapas, qankunataqa allinpaqmi hap'isunkichis. Ñoqaykutataqmi ichaqa, pisipaq hap'iwanku.
- 11 Kunan kay oraskaman yarqasqalla, hinallataq ch'akisqalla kashayku. Mana p'achayoq, hinallataq runakunaq saqmaykusqanmi kashayku. Manataqmi tiyanaykupaq wasiykupas kanchu.
- 12 Kikin makiykuwanmi sayk'usqallaña llank'ashayku. K'amiwaqtinkupas saminchaykun. Qatiykachawaqtinkupas hinallatan muchukuyku.
- 13 Ñoqaykuq kontraykupi mana allin simikunata rimaqtinkupas, sumaq simikunawanmi kutichiyku. Kunantaqmi, kay pachapi qhelli hina, llapa runaq wikch'usqan q'opa hina qhawarparisqa kayku.
- 14 Manan kaytaqa p'enqachinaypaqchu, aswanpas ñoqaq munakusqay wawaykunata hina, anyaykunaypaqmi qelqamuykichis.
- 15 Ñoqaqa Cristo Jesuspín allin willakuypa chawpinta churiyarqaykichis. Chayrayku chunka waranqaña Cristopi pusaqniykichiskuna kaqtinpas, manan askha taytaykichiskunaqa kanmanchu.
- 16 Chay hinaqa, ñoqata qatichikuwanaykichispaqmi balikuykichis.
- 17 Chayraykun Señorpi hunt'aqllapuni munakusqay churiy Timoteota kachamurqaykichis. Paymi Cristopi imaynatachus purisqaykunatapas yuyarichisunkichis. Chaykunallatataqmi tukuy cheqaspi, hinallataq tukuy iñiq t'aqakunapipas yachachishani.
- 18 Wakinniykichistaqmi ichaqa, manañapas ñoqaqa hayk'aqpas qankunaman hamuymanñachu hinaraq, hatunchakuywan hunt'aykusqa kashankichis.

¹⁹ Ichaqa, Señor munaqtinqa, usqhayllamanmi qankunaman hamusaq. Hinaspan, manapuni hatunchakuywan hunt'aykusqa kashaqkunaq rimasqallankutachu reqsimusaq. Aswanpas atiyinkutawanmi reqsimusaq.

²⁰ Diospa qhapaq suyunqa, manan rimaykunallapichu kashan, aswanpas atiyin kashan.

²¹ ¿Qankunaman imayna hamunaytataq munashankichisri? ¿Qankunaman k'aspintin hamunaytachu munashankichis? ¿Ichari munakuywan, hinallataq llamp'u kay espirituwan hamunaytachu munashankichis?

1 Corintios 5

¹ Cheqaqtapunin qankunapurapi qhellipi puriy kasqanqa uyarikun. Chay hina qhellipi puriyqa, mana-judío runakuna purapipas manapunin uyarikunchu. Huk runataqsí taytanpa warminwan tiyashan.

² ¿Qankunaqa, hatunchakuywan hunt'aykusqaraqmi kashankichis! Aswanchá waqapakuwaqchis karqan. ¿Qankunapuramanta chay hina ruwaq runataqa manachu wikch'upuwaqchis karqan?

³ Aycha kuerpopiña mana chaypichu kashani chaypas, espíritupiqa chaypin kashani. Chaypipas kashayman hinan, chay hina ruwaq runataqa, ña chaninchaniña.

⁴ Señorinchis Jesucristoq sutinpi qankuna huñunakuqtiykichisqa, ñoqaq espíritupas, Señorinchis Jesucristoq atiyinwanmi, qankunawan kashan.

⁵ Chay runaqa, aycha kuerpon sinchi ñak'ariypi kananpaq, Satanasman hap'ichisqa kachun. Chay hinapin Señor Jesuspa hamunan p'unchaypi, espíritunqa qespisqa kanqa.

⁶ Rimaykachayniykichisqa manan allinchi. ¿Huk chikan lebaduralla llapan peqata poqochisqanta manachu yacharqankichis?

⁷ Paskua fiestapi nak'ana Korderonchis Cristoqa, ñoqanchisraykun sakrifikasqaña karqan. Chayrayku, mosoq peqa kanaykichispaq, mawk'a lebaduramanta llimphuyakuychis. Qankunaqa, mana lebadurayoq peqapunitaqmi kankichis.

⁸ Chay hinaqa, ama mawk'a lebadurawanchu, nitaq millay ruway lebadurawanchu, nillataq mana allin kaqpa lebaduranwanchu fiestataqa ruwasun. Aswanpas, cheqaqmanta kaq, hinallataq cheqaq kaq mana lebadurayoq t'antawan fiestataqa ruwasun.

⁹ Qhellipi puriqkunawan ama huñunakunaykichispaqmi kartaq chawpinta qelqamurqaykichis.

¹⁰ Manan nishaniqa: 'Kay pacha kawsaypi qhellipi puriqkunamanta, qolqe sonqokunamanta, suwakunamanta, idolota yupaychaqkunamanta

t'aqakuychis,' nispaychu. Chay hina kaqtinqa, kay pachamantachá lloqsipunaykichis kanman.

11 Kunantaq ichaqa, qelqamuykichis: 'Pipas "Diospi iñiqmi kani," nishaspa, qhelli puriypiraq, qolqe sonqo kaypiraq, idolota yupaychaypiraq, ñakaypiraq, machaypiraq, otaq suwakuypiraq purishanman chayqa, amapuni chay hina runawanqa huñunakullaypaschu, nitaq mikhullaypaschu,' nispay.

12 ¿Imapaqtaq ñoqaqa mana iñiqhawa runakunatari chaninchashayman? ¿Manachu qankunaqa, qankuna ukhupi kashaq iñiq runakunata chaninchanaykichispaq kashankichis?

13 Mana iñiq runakunataqa Diosñan chaninchanqa. Chay hinaqa, qankuna ukhupi kashaq, chay millay runata wikch'upuychis. (Deut. 17:7)

1 Corintios 6

1 Mayqenniykichispas huk wawqenpa kontranpi ima phiñanakuyllapas kan chayqa, ¿imanaqtintaq mana chanin runakunamanri kihakuq phawarinkichis? ¿Imanaqtintaq manari t'aqasqa kaq runakunamanchu rinkichis?

2 ¿Icha t'aqasqakunaq kay pacha runakunata chaninchanankuta manachu yacharqankichis? Sichus kay pacha runakunata qankuna chaninchanankichis chayqa, ¿manachu chay huch'uy kihakunallata chaninchayta atinkichis?

3 ¿Angelkunata chaninchananchistaqa manachu yacharqankichis? Chay hina kaqtinqa, ¿manachu kay kawsaypi kaqkunataqa, aswantaraq chaninchayta atisunman?

4 Sichus kay pacha kawsaypi kaqkunamanta kihanakuyniykichiskuna kashan chayqa, ¿imanaqtintaq iñiq t'aqaq pisipaq hap'isqan runakunatari chayta chaninchananpaq churankichis?

5 Qankunaq p'enqakunaykichispaqmi chaytaqa nini. ¿Manachu qankunapurapi ch'ullallapas yachayniyoq chay wawqe-panakunapurapi chayta chaninchay atiqri kan?

6 Ichaqa, huk wawqetaq, wawqenpa kontranpi kihakun. Chaytaqa, ¿manachu mana iñiqkunaq ñawpaqenpiraq ruwashankichis?

7 Cheqapaq chay kihanakuykuna qankunapurapi kasqanwanqa ñan urmaykunkichisña. Mana chanin kaqta muchukuyniykichisqa, ¿manachu aswan allin kanman karqan? Hinallataq, q'otuspa suwachikuyniykichispas, ¿manachu aswan allin kanman karqan?

8 Qankuna kikiykichistaqmi ichaqa, mana chaninta ruwashankichis, hinallataq q'otuspa suwakushankichis. ¡Chaytaqa, wawqe-panakunatawanraqmi ruwashankichis!

- ⁹ Mana chanin ruwaq runakunaqa, manan hanaq pacha qhapaq suyumanqa haykunqakuchu. ¿Manachu chaytaqa yachankichis? Ama pantaychischu. Manapunin, qhellipi puriqkunapas, nitaq idolota yupaychaqkunapas, nitaq wasanchaqkunapas, nitaq warmiman hina tukuqkunapas, nillataq qharipura t'inkinakuqkunapas Diospa qhapaq suyumanqa haykunqakuchu.
- ¹⁰ Hinallataq, manan suwakunapas, nitaq qolqe sonqokunapas, nitaq machaqkunapas, nitaq millay k'amikuqkunapas, nillataq q'otuspa suwakuqkunapas Diospa qhapaq suyumanqa haykunqakuchu.
- ¹¹ Chay hinan qankunamanta wakinniykichispas karqankichis. Ichaqa, mayllisqa, hinallataq ch'uyanchasqañan kapunkichis. Hinan Señorinchis Jesuspa sutinpi, hinallataq Diosninchispa Espiritunpa chawpinta chaninman tukuchisqa kapunkichis.
- ¹² Tukuy imaymanakunatapas ruwaytaqa atinin, ichaqa manan llapanchu allinniypaqqa kanman. Tukuy imaymanakunatapas ruwaytaqa atinin, ichaqa manan ñoqaqa mayqen kaqwanpas atipachikusaqchu.
- ¹³ Mikhunaqa wiksapaqmi. Wiksapas mikhunallapaqtaqmi. Diosmi ichaqa, iskaynintapas mana imaman tukuchipunqa. Kuerpoqa manan qhellipi purinapaqchu. Aswanpas Señorpaqmi. Señorpas kuerpollapaqtaqmi.
- ¹⁴ Imaynan Diosqa Señorta kawsarichimpurqan, chay hinallatataqmi ñoqanchistapas atiyinwan kawsarichimpuwasunchis.
- ¹⁵ ¿Aycha kuerpoykichisqa Cristoq miembrunkuna kasqanta, manachu yachankichis? ¿Cristoq miembrunkunata qechuspachu, qhellipi puriq warmiq miembrunkuna kanankupaq churasaq? ¡Imaynallanmantapas manapunin!
- ¹⁶ Diosqa ninmi: 'Iskayninkun ch'ulla aychallaña kapunqaku,' nispa. (Gen. 2:24) Chayrayku, qhellipi puriq warmiwan hukllachakapuaqqa paywanmi ch'ulla kuerpollaña kapun. ¿Chaytaqa manachu yachankichis?
- ¹⁷ Pipas Señorman hukllachakuqtaqmi ichaqa, paywan ch'ulla espiritullaña kapun.
- ¹⁸ Qhellipi puriyanta ayqekuychis. Runakunaq mayqen hucha ruwasqankupas, aycha kuerponkumanta hawapin kashan. Qhellipi puriq runataqmi ichaqa, kikin kuerponpa kontranpi huchallikun.
- ¹⁹ Kuerpoykichisqa, qankunapi kashaq Santo Espírituq tiyakunan t'aqasqa cheqasmi. Chay Santo Esiritutaqa Diosmantan chaskirqankichis. Chaymi qankunaqa, mana qankunaqñachu kankichis. ¿Chayta manachu yachankichis?
- ²⁰ Diosqa ancha balorniyuqwanmi rantirqasunkichis. Chayrayku kuerpoykichispipas, espirituykichispipas, Diosta hatunchaychis. Chaykunaqa Diospan kanku.

1 Corintios 7

- ¹ Imakunamantachus qelqamuwasqaykichismantaqa ninin: 'Qharipaqqa, warmita mana tupaykunallanpas allinmi kanman,' nispa.
- ² Ichaqa qhelli puriyhawa, sapanka qharipas esposayoq kachun. Hinallataq sapanka warmipas, qosayoq kachun.
- ³ Qosaqa, imachus esposanpaq ruwananta hunt'achun. Chay hinallataq warmipas, imachus qosanpaq ruwananta hunt'achun.
- ⁴ Warmiqa, kikin kuerponmantaqa manan munayniyoqchu, aswanpas qosanmi. Chay hinallataqmi, qosapas kikin kuerponmantaqa manan munayniyoqchu, aswanpas esposanmi.
- ⁵ Warmi-qhariqa ama mananchanakuychischu. Maypachachus kuskamanta rimanakuspa ayunanaykichispaq, hinallataq Diosman parlanallaykichispaqmi, huk pisi tiempollata mananchanakuwaqchis. Mayninpiqa manan aycha kuerpoykichis watakuyta atinkichischu. Chayrayku Satanaspa ama wateqasqan kanaykichispaq, wakmanta hukllaman huñuykunakapuychis.
- ⁶ Kaytaqa Diospa yuyaychawasqallantan nini. Manataqmi Diospa kamachikuyninta hinachu nini.
- ⁷ Aswanmi llapan qharikuna ñoqa hina kananta munayman. Ichaqa sapanka hukmanmi, imayna kananpaqpas Diosqa qorqan. Wakinmanmi huk hina kananpaq, wakinmantaq wak niray kananpaq qorqan.
- ⁸ Mana esposayoqkunamanwan, biudakunamanwanmi nini: 'Ñoqa hina sapallanku qhepakuyinikuqa allinmi kanman,' nispay.
- ⁹ Ichaqa qharimanta, warmimantapas ñak'ayllaña kashanankumantaqa, kasarakuyninkun aswan allinpuni kanman. Chayrayku, sichus aychanku watakuyta mana atinkuchu chayqa, kasarakuchunku.
- ¹⁰ Kasarasqakunataqmi kamachini. Manan ñoqaqchu, aswanpas Señorpa kamachikuyninmi. Ninitaqmi: 'Kasarasqa warmiqa, ama qosanwan t'aqanakuchunchu.
- ¹¹ Ichaqa sichus t'aqanakun chaytaq, sapallanña ch'isiyakapuchun, otaq qosanwan kutinapakuchun. Hinallataq qosapas, esposanta ama wikch'uchunchu,' nispay.
- ¹² Wakinkunamantaq, manan Señorchu, aswanpas ñoqan nini: 'Sichus mayqen wawqeqpas mana iñiq esposan kan, hinaspataq chay esposa paywan tiyakuyllatapuni munan chayqa, ama wikch'uchunchu.
- ¹³ Hinallataq, sichus mayqen warmiqpas mana iñiq qosan kan, hinaspataq qosanqa paywan tiyakuyllatapuni munan chayqa, ama wikch'uchunchu,' nispay.

- 14 Mana iñiq qosaqa, esposanpi ch'uyanchasqan. Hinallataq, mana iñiq warmipas qosanpi ch'uyanchasqan. Mana hina kaqtinqa, wawankunachá qhellichasqa kankuman. Kunantaq ichaqa, ch'uya kanku.
- 15 Sichus mana iñiq qosa, otaq mana iñiq warmi t'aqanakapuyta munan chayqa, t'aqanakapullachun. Chay hinaqa manan mayqen wawqepas, nitaq mayqen panapas rantisqachu kashan. Aswanpas Diosmi thak kaypi kawsananchispaq waqyawarqanchis.
- 16 Yaw kasarasqa warmi, ¿ichapas qosayki qespichisqa kananta maymantataq yachanki? Otaq yaw qosa, ¿ichapas esposayki qespichisqa kananta maymantataq yachanki?
- 17 Sapanka hukyá, imaynatachus Señorqa qorqasunkichis, hinallataq imaynatachus sapanka hukniykichista Diosqa waqyarqasunkichis, chayman hina kawsaychis. Chay hinatapunin llapa iñiq t'aqakunapipas kamachimushani.
- 18 ¿Pillapas sirkunsidasqa kashaspachu waqyasqa karqan? Chay hinaqa, sirkunsidasqallaña qhepakuchun. ¿Pillapas mana sirkunsidasqa kashaspachu waqyasqa karqan? Chay hinaqa, amaña sirkunsidachikuchunñachu.
- 19 Sirkunsidasqa kaypas, mana sirkunsidasqa kaypas, manan imapaschu. Aswanpas Diospa kamachikuyninkunata kasukuymi balenqa.
- 20 Sapanka hukpas imayna kashaspachus waqyasqa karqan, chay hinallapuniña kashachun.
- 21 ¿Kamachi kashaqtiykichu waqyasqa karqanki? Ama llakikuychu. Ichaqa sichus kacharichikuyta atinki chayqa, kacharichikuyá.
- 22 Pipas kamachi kashaspa Señorpi waqyasqa karqan chayqa, Señorpa kacharichisqanñan kapun. Chay hinallataqmi, mana kamachi kashaspa waqyasqa kaqpas, Cristoq kamachinña kapun.
- 23 Ancha balorniyuqwanmi rantisqa karqankichis. Chay hinaqa, amañayá runakunaq kamachinkunallachu kashaychis.
- 24 Wawqe-panaykuna, imayna kashaspachus sapanka hukniykichispas waqyasqa karqankichis, chay hinallapuniña Diospaq qhepakapuychis.
- 25 Donsella sipaskunapaqmi ichaqa, Señorpa kamachikuynin mana kapuwanchu. Chaywanpas, hunt'aqpuni kanaypaq, Señorpa yanapakuyinta chaskiq hinapuni, yuyaychaykuyniyta qoykichis.
- 26 Yuyaykusqayman hinaqa, kay kawsayqa sasapuni kasqanrayku, runaq sapallan ch'isiyakapuyinmi aswan allinqa kanman.
- 27 Kasarasqañachus kashanki chayqa, amaña t'aqanakuytaqa yuyaykuyñachu. Mana kasararaqchu kashanki chaytaq ichaqa, amaña kasarasqa kayta maskhayñachu.

²⁸ Ichaqa, sichus kasaranki chayqa, manan huchallikunkichu. Hinallataq donsella sipas kasarankun chaypas, manallataqmi huchallikunchu. Chaywanpas, chay kasaraskunapaqqa kay pacha kawsaypi sasachakuykunaqa kanqapunin. Ñoqataq ichaqa, manaña chaykunaq kashanantaqa munaymanñachu.

²⁹ Ichaqa wawqe-panaykuna, kaytan niykichis: 'Kay pachaqa tukukapushañan. Hinallataq tiempopas pisillañan kashan. Chayrayku, kay qhepaq tiempopi, kasaraska kaqkunaqa, manapas esposayoqchu kashawaqchis hina kaychis.

³⁰ Hinallataq waqaqkunapas, manapas waqashawaqchischu hina kaychis. Kusikuqkunapas, manapas kusikushawaqchischu hina kaychis. Hinallataq, rantikuqkunapas, mana imayoqpas kashawaqchis hina kaychis.

³¹ Kay pachaqa sumaq kayninqa tukukapushañan. Chayrayku, kay pachapi kaqkunawan q'ochukuqkunapas, manapas kay pachapi kaqkunawan q'ochukushawaqchischu hina kaychis,' nispay.

³² Ichaqa mana llakin-llakin kashanaykichistan munayman. Mana kasaraska qhariqa Señorpa kaqninkunallapiñan yuyaymanan. Imaynatachus Señorta kusichiyllapiñan yuyaymanan.

³³ Kasaraska qharitaqmi ichaqa, kay pacha kawsaypi kaqkunamanta, imaynatachus esposanta kusichiyllapi yuyaymanan.

³⁴ Kasaraska warmiwan, donsella sipaswanqa, huk niraykaman kanku. Manaraq kasaraska warmiqa Señorpa kaqkunapin yuyaymanan. Payqa, aycha kuerponpipas, hinallataq espiritunpipas ch'uya kayllapiñan yuyaymanan. Kasaraska warmitaqmi ichaqa, kay pacha kawsaypi kaqkunamanta, imaynatachus qosanta kusichiyllapiña yuyaymanan.

³⁵ Qankunaq allinniykichispaqmi chaytaqa nishani. Manan toqllata churanayraykuchu, aswanpas sumaqa kawsakuspa, ama imaqqas hark'asqan, Señortaqa serbikunaykichispaqpunin chaytaqa nishani.

³⁶ Ichaqa, mayqen taytaqpas, donsella ususin kashanmanmi. Hinallataq chay ususin kasarankunan tiempopiña kaspan, kasarakuyta munashanmanmi. Chay taytapaqtaq, ususin kasarankunan tiempomanta pasarapusqanqa manan allinchi kanman. Chay hinachus kanman chayqa, kasarachispanqa manan huchallikunchu. Chay hinaqa, kasarachillachun.

³⁷ Ichaqa mayqenpas sonqonpi allin yuyaykusqa kashan. Hinaspataq mana imaqqas qatirisqan, sonqon kamachiyta atin. Hinataq ususinta donsellaqta waqaychayta munan chayqa, allintan ruwan.

³⁸ Chay hinaqa, pipas donsella ususinta kasarachin chaypas, allintan ruwan. Mana kasarachiqmi ichaqa, aswan allintaraq ruwan.

³⁹ Kasarasqa warmiqa, qosanpa kawsanankaman kamachikuy simiwan qosanman hukllachasqa kashan. Sichus qosan wañukapun chaytaqmi ichaqa, piwanpas kasarapunanpaq, chay kamachikuy simimanta kacharichisqaña kapun. Ichaqa iñiq runallawanpuni kasarakuchun.

⁴⁰ Ñoqataqmi ichaqa, nini: 'Sichus sapallanña ch'isiyakapunqa chayqa, yuyaykusqayman hinaqa, aswan kuisqaraqmi kanqa,' nispay. Hinallataq, yuyaykusqayman hinaqa, ñoqaqpas Diospa Espiritunqa kapuwashanmi.

1 Corintios 8

¹ Kunantaq ichaqa, idolokunaman haywasqa mikhunamanta rimasaq. Chay mikhuna reqsisqanchistaqa llapanchismi yachanchis. Chay reqsisqanchistaqmi, umata hoqarichiwanchis. Munakuytaqmi ichaqa, wiñachiwanchis.

² Sichus pillapas tukuy yachaq kasqanta yuyaykun chayqa, manaraqmi imatapas iman kaq yachananta hinaraqchu yachan.

³ Ichaqa mayqellanpas Diosta munakun chayqa, Diosmi paytaqa reqsin.

⁴ Chay hinaqa, idolokunaman haywasqa mikhunaqa, manan imapaschu. Hinallataq chay idolokunapas, kay pachapiqa manan imapaschu. Chaytaqa yachanchismi. Manataqmi wak diosqa kanchu, aswanpas sapan Diosnillanchis kasqantan yachanchis.

⁵ Wakinkunaqa ninkun: 'Hanaq pachapipas, hallp'a pachapipas, dioskunaqa kashanmi. Hinallataq askhapunin dioskunapas, wiraqochakunapas kanku,' nispanku.

⁶ Ñoqanchispaqmi ichaqa, sapan Dios Yayalla kapuwanchis. Paymantataqmi lliw imaymanakunapas hamun, ñoqanchispas paypaqmi kawsashanchis. Sapan Señor Jesucristollan kapuwanchis. Paypa chawpintan tukuy imaymanakunapas kashan. Hinallataqmi ñoqanchispas paypa chawpinta kawsashanchis.

⁷ Ichaqa, chay imaymanakunataqa, manan llapa runakunachu yachanku. Wakinkunaqa chay idolokunaman haywasqa mikhuna kasqanta yachashaspa, mikhunkuraqmi. Paykunaq konsiensianku, pisi-kallpa kasqanraykutaqmi, chaywan qhellichakunku.

⁸ Ichaqa, manan mikhunata mana mikhusqanchisraykuchu pisichasqaqa kasunchis. Nitaqmi mikhunata mikhusqanchisraykupaschu aswan allinqa kasunchis. Chayrayku, manan mikhunachu Diospa chaskinanpaq hinamanqa tukuchiwasunchis.

⁹ Ichaqa, chay mikhuyta atisqaykichis, pisi-kallpayoqkunata ama urmachiq kananpaq kasqanta qhawariychis.

10 Qanqa, imaynachus kasqanta yachankin. Idolokunaman haywasqa mesapi qanqa tiyashawaqmi. Hinan konsiensianpi pisi-kallpayoq mayqenpas rikusunkimanmi. Hinaspataq, mikhushaqta rikuspasunki, ¿chay idoloman haywasqa mikhunata paypas manachu mikhuytaqa munallanmantaq?

11 Yachashasqaykiraykun, pipaqsachus Cristoqa wañurqan, chay pisi-kallpa wawqeyki, wañuy ñak'ariyman chayanqa.

12 Chay hinapin, wawqe-panakunaq kontranpi huchallikuspaqa, pisi-kallpayoq konsiensiankuta k'irispas, Cristoq kontranpi huchallikushankichis.

13 Chay hinaqa, sichus wawqeyta mikhuna urmachinman chayqa, ñoqaqa manapunin hayk'aqpas aychata mikhusaqchu. Wawqeyman misk'anata mana churanayraykun, ñoqaqa manapuni mikhusaqchu.

1 Corintios 9

1 ¿Manachu apóstol kani? ¿Manachu kacharichisqa kani? ¿Manachu Señorinchis Jesucristota rikurqani? ¿Manachu qankunaqa Señorpi llank'anay kapuwankichis?

2 Apóstol hina Señorpi llank'asqay selloqa qankunan kankichis. Chayraykun, wakinkunapaqña mana apostolchu kani chaypas, qankunapaqqa cheqaqtapunin apóstol kani.

3 Chaytaqmi ñoqaq kontraypi rimaqkunaman defiendikuyniyqa.

4 ¿Manachu ñoqaykuqa mikhunatapas, ukyanatapas chaskiyta atiykuman?

5 Wakin apostolkunaqa, Señorpa wawqenkunapas, Cefaspas iñiq esposankuta puriyninkupi pusayta atinkupunin. ¿Manachu ñoqaykupas chay hinallataq pusayta atiykuman?

6 ¿Icha Bernabewan, ñoqallawanchu llank'aytaqa mana saqepuyta atiykuman?

7 ¿Pitaq kuartelpi kashaspari, kikinpa gastonwan soldado hina serbiyta atinman? ¿Pitaq rurunta mana mikhunanpaqri ubas chakrata llank'anman? ¿Pitaq tropantin uywanpa lechenta mana ukyananpaqri michinman?

8 ¿Aycha runa kayllaypichu chaykunataqa nini? ¿Manachu chay hinallataq Kamachikuy Simipipas nishan?

9 Moisesmi Kamachikuy Simipi qelqarqan: 'Erapi saruq torotaqa aman senq'apankichu,' nispa. (Deut. 25:4) ¿Torokunallatachu Diosqa kuidan?

10 ¿Icha ñoqanchismantawanchu chaytaqa nirqan? Ñoqanchispaqmi chayta qelqasqa karqan. Chakra llank'aqqa suyakuywanmi llank'anman. Hinallataq eraqpas, erasqan ruruta mikhuykuyta munaspanmi eranman.

- 11 Sichus ñoqayku qankunapaq espiritual kaqkunata tarpurqayku chayqa, ¿qankunamanta aycha kaqkunata kosechanaykuri sinchi askhachu kanman?
- 12 Sitaqchus wakinkuna qankunamanta chaskirqanku chayqa, ¿ñoqaykuri aswantaraqchu chaskinayku? Ichaqa chay qowanaykikutaqa manan mañakurqaykikuchu. Aswanpas Cristoq allin willakuyninman mana hark'achita churanaykupaqmi, hinalla llapanta muchukurqayku.
- 13 ¿Dios yupaychana wasipi llank'aqkunaqa chaypi mikhuna kaqkunamanta, mikhusqankuta manachu yacharqankichis? Hinallataq, ¿altarpis serbiqkunapas, altarmanta tupaqninta chaskisqankuta manachu yacharqankichis?
- 14 Chay hinallataqmi, allin willakuy willaqkunaqa, chay allin willakuymanta kawsanankupaq Señorqa kamachikurqan.
- 15 Ñoqan ichaqa, mana hayk'aqpas chay tupaqnityaqa chaskirqanichu. Nitaqmi chay hinata ñoqawan ruwanaykichispaqchu qelqamurqaykichis. Ichaqa, sichus pipas chay hatunchakuyniyta qechuwanman chayqa, ñawpaqtaraq wañukapuyuniymi, aswan allinqa kanman.
- 16 Allin willakuyta willanayqa willanaypunin. Chayrayku, sichus allin willakuyta willashani chayqa, manan imamantapas hatunchakuyniyqa kanchu. Ichaqa, manachus chay allin willakuyta willayman chayqa, !ay ñoqamanta, imaynaraq kanman!
- 17 Chaymi, sichus sonqomanta ruwashani chayqa, pagoyqa kapuwanqan. Sitaqchus mana sonqomantachu ruwashayman chaypas, chay llank'anaqa qosqapunin kawarqan.
- 18 Chay hinaqa, ¿imataq premioyri kanqa? Cristoq allin willakuyninta yanqallanmanta willasqaymi premioyqa kanqa. Chay hinapin, allin willakuymanta tupaqnityaqa mana chaskisaqchu.
- 19 Hinaña llapa runamanta kacharichisqa kani chaypas, askha runakunata tarinaypaqmi, llapa runaq kamachinman tukurqani.
- 20 Judío runakunapaqqa, paykunata tarinaypaqmi, judío runaman tukurqani. Kamachikuy Simiwan kaqkunapaqpas, manaña Kamachikuy Simipi kashaspapas, Kamachikuy Simipi kashaqmanmi tukurqani. Chay hinapi, Kamachikuy Simipi kashaqkunata tarinaypaqmi, Kamachikuy Simipi kashaqman tukurqani.
- 21 Mana Kamachikuy Simipi kashaqkunapaqqa, manapas Kamachikuy Simipichu kashayman hinan tukurqani. Ñoqaqa Diospa kamachikuyninmanta mana kacharichisqachu kashaspapas, Cristoq kamachikuyninpiñan kashani. Chay hinapi, mana Kamachikuy Simipi kashaqkunata tarinaypaqmi chaytaqa ruwani.

²² Pisikallpayoqkunata tarinaypaqmi, pisi-kallpayoqmanqa tukurqani. Imaynapipas wakinkunallapas qespisqa kanankupaqmi, llapapaq imaynachus kasqankuman hina llapanmanpas tukurqani.

²³ Allin willakuyrayku, hinallataq chaypi llank'aysikuqmasin kanaypaqwanmi, chaytaqa ruwani.

²⁴ Estadiopi phawaqkunaqa, cheqapaq llapallankun phawanku. Llallispa premiota chaskiqtaqmi ichaqa, ch'ullallapuni. ¿Manachu chaytaqa yachankichis? Chay hinaqa, llallispa premiota chaskiq hinapuni phawaychis.

²⁵ Llapa llallinakuqkunaqa, lliw mana allin kaqkunamantan kuidakunku. Paykunaqa tukukuq pilluta chaskinankupaqmi chay hinata kuidakunku. Ñoqanchismi ichaqa, mana tukukuq koronata chaskinanchispaq llallinakushanchis.

²⁶ Chaymi ñoqqaqa chay hinata phawashani. Manan hawan ukhunchu phawashani. Chay hinatan maqanakuni. Manataqmi ch'usaq wayrata saqmaq hinachu maqanakuni.

²⁷ Aswanmi aycha kuerpoyta sinchitapuni muchuchishani. Chay hinapin, aycha kuerpoytaqa kamachini. Mana hinaqa, hukkunaman willaq kashaspaychá, Diospa mana baleqpaq qhawarisqan rikukuyman.

1 Corintios 10

¹ Wawqe-panaykuna, llapallankun machulanchiskunaqa phuyuwan pakaykusqa karqanku. Llapallankutaqmi qochaq chawpinta pasarqanku. Chaytan yachanaykichista munani.

² Phuyuq chawpinta, hinallataq qochaq chawpintan, Moisespi llapallanku bautisasqa karqanku.

³ Kasqan espiritual mikhunallatataqmi llapanku mikhurqanku.

⁴ Llapallankutaqmi, kasqan espiritual ukyanallata ukyarqanku. Hinallataq qhepanku hamuq espiritual qaqamanta ukyarqanku. Chay qaqataqmi, Cristo karqan.

⁵ Diosmi ichaqa, yaqapas llapallankumanta mana kuisqachu karqan. Chaymi paykunaqa, ch'inniqpi wañuchisqa karqanku.

⁶ Chaykunaqa ñoqanchispa yachaqakunanchispaqmi pasarqan. Imaynan paykunaqa mana allin kaqkunata munapayarqanku, chay hinata ñoqanchispaq amaña mana allin kaqkunata munapayashananchispaqmi chaykunaqa pasarqan.

⁷ Wakinninkuqa, idolota yupaychaqkunachu karqanku. Chay hinaqa, amaña qankunapas wakinninku hina idolota yupaychaqkunachu kaychis. Qelqaqa

ninmi: 'Mikhunanpaqwan, ukyananpaqwanmi llaqtaqa tiyaykurqan. Hinamantataqmi, q'ochukunanpaq sayarirqan,' nispan. (Exo. 32:6)

⁸Wakinninkuqa, qhelli puriypin kasharqanku. Chay hinaqa, amaña ñoqanchispas wakinninku hina qhelli puriypichu purisunchis. Paykunamantataq, ch'ulla p'unchayllapi, iskay chunka kinsayoc waranqa runakuna wañupurqanku.

⁹Wakinninkuqa, Cristotan wateqarqanku, hinan mach'aqwaykuna paykunata wañuchirqan. Chay hinaqa, amaña ñoqanchispas wakinninku hina, Cristota wateqasunchu.

¹⁰Wakinninkuqa, chhuchupakurqankun. Hinan wañuchiqa paykunata wañuchirqan. Chay hinaqa, amallataq qankunapas wakinninku hina chhuchupakuychischu.

¹¹Llapan chay imaynakunaqa, ñoqanchispa yachaqakunanchispaqmi pasarqan. Ñoqanchis, p'uchukay tiempopi kashaqkunata anyaykuwananchispaqmi chaykunaqa qelqasqa karqan.

¹²Chay hinaqa, pipas allin takyasqapuni kashasqanta yuyaykun chayqa, ama urmananpaq kuidakuchun.

¹³Qankunamanqa, manan runakunaq mana atipay atinan huk niray wateqaychu hamurqasunkichis. Diosmi ichaqa, hunt'aqpuni. Payqa, manan ima mana atipanaykichis wateqay hamunasunkichistapas munanqachu. Aswanpas Diosqa, qaqata sayaspallapuni kashanaykichispaqmi, wateqaytawan kuskata, chay wateqaymanta lloqsinaaykichispaq kallpata qosunkichis.

¹⁴Chay hinaqa munakusqaykuna, idolokuna yupaychaymanta ayqekuychis.

¹⁵Yuyaysapakunaman hinapunin rimapayashaykichis. Chay nisqaytaqa qankuna chaninchaychis.

¹⁶Ñoqaykuqa samincha kopatan saminchayku. Chay kopaqa, ¿manachu Cristoq yawarninpi huk sonqolla kawsay? Hinallataq phakmisqayku t'antapas, ¿manachu Cristoq kuerponpi huk sonqolla kawsaypuni?

¹⁷Llapanchismi ch'ulla t'antallamanta mikhuysikunchis. Chayraykun, ch'ulla t'antallaña kaqtinpas, ñoqanchisqa askha kashaspanchispas, ch'ulla kuerpolla kanchis.

¹⁸Aycha mirayman hina, Israelmanta kaqkunata qhawariychis. Sakrifikasqa kaqkunamanta mikhuqkunaqa, ¿manachu altarmanta mikhuysikuqkuna kanku?

¹⁹¿Chayri imaninaytataq nishani? ¿Idolokunaman haywasqankuri balenmi nisaqchu, icha idolokunaqa baleqmi nisaqchu? ¡Manapunin!

- 20** Aswanmi nini: 'Mana-judío runakuna, sakrifisiota haywaspankuqa, supaykunamanmi haywashanku. Manataqmi Diosmanchu haywashanku,' nispay. Hinan supaykunawan kuska kashanaykichista, mana ñoqaqa munanichu.
- 21** Manan Señorpa kopanmantawan, supaykunaq basonmantawan ukyaytaqa atiwaqchischu. Nitaq Señorpa mesanmantawan, supaykunaq mesanmantawan mikhuysikuy tapas atillawaqchistaqchu.
- 22** ¿Señortaqa phiñachisunchischu? ¿Paymantari aswan kallpayoqchu kanchis?
- 23** Tukuy imaymanakunatapaspas ruwaytaqa atinin, ichaqa manan llapanchu allinniypaqaqa kanman. Tukuy imaymanakunatapaspas ruwaytaqa atinin, ichaqa manan llapanchu wiñachiwanqa.
- 24** Ama pipas kikinpa allinllantaqa maskhachunchu. Aswanpas hukpa allinnintapas maskhallachuntaq.
- 25** Llapan qhatunapi bendesqa aychataqa konsiensiahawa, ama imatapas tapuspalla mikhuychis.
- 26** Hallp'a pachapas, tukuy chaypi kaqkunapas Señorpapunin. (Sal. 24:1)
- 27** Sichus mayqen mana iñiqpas mikhunaykichispaq waqyasunkichis, qankunataq riyta munashankichis chayqa, llapan ñawpaqeykichisman churamusqankuta mikhuychis. Konsiensiahawataq, ama imatapas tapuspalla mikhuychis.
- 28** Ichaqa, hallp'a pachapas, tukuy chaypi kaqkunapas Señorpapunin. (Sal. 24:1) Chayrayku, sichus pipas nisunkichis: 'Kay aychaqa idoloman haywasqan karqan,' nispa chayqa, chay willasqasunkichisrayku, hinallataq konsiensiahawa, ama chaytaqa mikhuychischu.
- 29** Ichaqa, manan qanpa konsiensiykimantachu nishani. Aswanpas willaqniykiq konsiensianmantan nishani. Ñoqaqa kacharichisqan kani. Chay hinaqa, ¿imanaqtintaq kacharichisqa kayniyri hukpa konsiensianwan chaninchasqa kanman?
- 30** Sichus ñoqa grasiasta qospa mikhuysikuni chayqa, ¿imanaqtintaq chay grasiasta qospay mikhusqaymantari, mana allinta rimakuwanku?
- 31** Chay hinaqa, mikhushankichisña, otaq ukyashankichisña, otaq imataña ruwashankichis chaypas, llapallantapuni Diosqa hatunchasqa kananpaq ruwaychis.
- 32** Judío runakunapaqpas, griego runakunapaqpas, hinallataq Diospa iñiq t'aqanpaqpas ama misk'achiqqa kaychischu.

³³Manan ñoqaq allinnillaytachu maskhani, aswanpas askha runakunaq allinnintan qespikunankupaq maskhani. Chayraykun, ñoqaqa tukuy imaymanapi llapa runakunata kusichini.

1 Corintios 11

¹Imaynan ñoqapas Cristota qatichikuni, chay hinallataq qankunapas ñoqata qatichikuwaychis.

²Wawqe-panaykuna, tukuy imakunapin yuyarikuwarqankichis. Hinallataq yachachiwaspanku yachachikuytan, qankunaman iman kaqllatapuni qorqaykichis. Chay yachachikuytataqmi, qankunaqa takyachishankichis. Chaymi qankunata hatunchaykichis.

³Ichaqa, llapallan qharikunaq umanqa Cristo kasqantan yachanaykichista munani. Qhariqa, warmiq umanmi. Hinallataqmi Diospas Cristoq uman.

⁴Llapan qharichus, umanta qatakuspa Diosman parlan, otaq profetisan chayqa, umantan p'enqayman churan.

⁵Ichaqa, llapa warmipas, umanta mana qatakuspa Diosman parlan, otaq profetisan chaypas, umantan p'enqayman churan. Chayqa, umantapas k'isuchikunman hinan kanman.

⁶Aswanmi, sichus warmi, mana uman qatakuyta munanchu chayqa, llapan chukchanta rutuchikuchun. Sitaqchus chukchan rutuchikuyta, otaq uman k'isuchikuyta p'enqakun chaytaq ichaqa, umanta qatakuchun.

⁷Qhariqa, Diospa rikch'aynin, hinallataq k'anchariyninmi. Warmitaqmi ichaqa, qosanpa k'anchariynin. Chayraykun qhariqa, mana umanta qatakunanchu.

⁸Qhariqa, manan warmimantachu hamurqan, aswanpas warmin qharimanta hamurqan.

⁹Chaymantapas, Diosqa manan warmihawachu qharitaqa kamarqan. Aswanmi warmita qharihawa kamarqan.

¹⁰Chaymi warmiqa, angelkunahawa, qosanman kasukuq kasqan señal kananpaq umanta qatakunan.

¹¹Señorpin ichaqa, qharipas mana warmi kaqtinqa manan kanmanchu. Hinallataq, warmipas, mana qhari kaqtinqa, manan kallanmantaqchu.

¹²Imaynan warmiqa qharimanta hamun, chay hinallataqmi qharipas warmimanta nasemun. Llapanataqmi ichaqa, Diosmanta hamun.

¹³¿Warmiq mana umanta qatakuspa Diosman parlayninri chaninchu kanman? Chaytaq qankuna kikiykichis chaninchaychis.

¹⁴Qhariq chukchanta wiñachikuyninqa p'enqaymi. ¿Manachu kay pachapi kawsayqa chayta yachachiwanchis?

- 15** Aswanpas warmipaqqa, chukchan wiñachikuymi aswan sumaqpuni. Paymanqa Diospunin uma qatakunanpa rantinta chukchata qorqan.
- 16** Chaywanpas, sichus chaymanta pipas churanakuyta munan chayqa, manan ñoqaykuqa chay hina ruwayta yachaykuchu. Nitaqmi Diospa ñiq t'aqanpas chay hina ruwaytaqa yachallankutaqchu.
- 17** Kunan, kayta nisqaykichis chayqa, manan qankunata hatunchanaypaqchu nisaq. Maypachachus huñukunkichis chayqa, manan allin kaqpaqchu huñukunkichis. Aswanpas mana allin kaqpaqmi huñukunkichis.
- 18** Ñawpaqta, ñiq t'aqa hina huñunakuqtiykichisqa, qankunapurapi t'aqanakuykuna kashasqantan uyarini. Wakin uyarisqaytaqa kreenin.
- 19** Qankunapurapi t'aqanakuykunaqa kananpunin. Chay hinapin, qankunapurapi Diospa aprobasqankuna kaqkunaqa reqsichikunqaku.
- 20** Ch'ulla runa hinalla huñunaykukuspaykichisqa, manan Señorpa senanta mikhunaykichispaq hinachu huñunaykukunkichis.
- 21** Sapanka huktaqmi, kikinpa senanta mikhuspa ñawparqon. Wakintaq, yarqasqa kashanku. Wakinñataqmi, machasqaña kashanku.
- 22** Maypichus mikhunaykichispaq, ukyanaykichispaqpas, ¿manachu wasiykichisri kapusunkichis? ¿Icha Diospa ñiq t'aqantachu pisipaq hap'inkichis? ¿Ichari mana imayoqkunatachu p'enqachishankichis? ¿Imanisaykichistaqri? ¿Hatunchasaykichischu? Manan chaymantaqa hatunchaykichismanchu.
- 23** Ñoqan Señormanta kay hina yachachikuyta chaskirqani, hinan qankunamanpas yachachirqaykichis: Señor Jesusqa, hap'ichisqa kasqan tutan t'antata hap'irqan.
- 24** Hinan grasiasta qospan, chay t'antata phakmispa nirqan: 'Hap'iyichis, hinaspa mikhuychis. Kayqa, qankunarayku phakmisqa kuerpoymi. Kaytaqa, ñoqamanta yuyarikuwanaykichispaq ruwaychis,' nispa.
- 25** Chay hinallataqmi, mikhusqan qhepataña, kopatapas hap'ispa nirqan: 'Kay kopaqa, yawarniypi mosoq rimanakuymi. Kaytaqa, sapa kuti ukyaspaykichis, ñoqamanta yuyarikuwanaykichispaq ruwallaychispuni,' nispa.
- 26** Kay t'antata sapa kuti mikhuspaykichisqa, hinallataq kay kopamantapas sapa kuti ukyaspaykichisqa, Señorpa wañusqantan, paypa hamunankama willankichis.
- 27** Chay hinaqa, pipas mana mikhunanpaq, nitaq ukyananpaq hinaqa kashanmanmi. Sichus chay hina kashaspa, chay t'antata mikhun, hinallataq chay kopamantapas ukyan chayqa, Señorpa kuerponmantawan, yawarninmantawanmi huchachasqa kanqa.

- ²⁸ Chay hinaqa, sapanka hukyá pay kikinta t'aqwikuchun. Hinaspataq chay t'antata mikhuchun, hinallataq chay kopamantapas ukyachun.
- ²⁹ Pipas mana chaypaq hina kashaspa, Señorpa kuerpon kasqanta mana reparaspa mikhun, hinallataq ukyanpas chayqa, pay kikinpaqmi huchachayta mikhun, hinallataq ukyanpas.
- ³⁰ Chayraykun, qankunapurapi askha onqosqakuna, hinallataq pisi-kallpayoqkunapas kashanku. Askhañataqmi wañukapunkupas.
- ³¹ Ichaqa, sichus ñoqanchis kikinichista allinta t'aqwikusunman chayqa, manan chaninchasqachu kasunman.
- ³² Señormi ichaqa, chaninchawaspanchis kastigawanchis. Kay pacha runakunatawan kuskata mana huchachawananchispaqmi kastigawanchis.
- ³³ Chay hinaqa wawqe-panaykuna, maypachachus mikhunaykichispaq huñunaykukunkichis chayqa, hukuna-hukkunawanyá suyaykunakuychis.
- ³⁴ Sichus mayqenpas yarqasqa kashan chayqa, huñunakuyniykichis ama chaninchasqa kananpaq, wasinpi mikhuchun. Wakin kaqkunatan ichaqa, chayman hamuspayña allichasqa.

1 Corintios 12

- ¹ Ichaqa wawqe-panaykuna, espiritual kaqkunamantan yachanaykichistaqa munani.
- ² Mana ñiqraq kashaspaykichis, upa idolokunaq qhepanta aysasqa hinaraq, risqaykichistaqa yachankichismi.
- ³ Manan pipas, Diospa Espiritunpa chawpinta rimashaspaqa: 'Jesusqa ñakasqa kachun,' nispaqa ninmanchu. Aswanpas, Santo Espírituq chawpinta rimashaspallanmi: 'Jesusqa Señormi,' nispa niytaqa atinman.
- ⁴ Kunantaq ichaqa, Diospa ruwana qokuyninkunaqa imaymananiraq kashan. Espiritutaqmi ichaqa, kasqallanpuni.
- ⁵ Señorpaq llank'anakunapas imaymananiraqmi kashan. Señortaqmi ichaqa, kasqallanpuni.
- ⁶ Hinallataqmi ruwaykunaq ruruyninqa imaymananiraq kashan. Lliw runakunapi tukuy imaymanakunata ruwaq Diostaqmi ichaqa, kasqallanpuni.
- ⁷ Espirituqa, sapanka runaq allinninpaqmi rikuchikun.
- ⁸ Hukmanmi Espírituq chawpinta yachaywan rimananpaq qosqa kashan. Huk kaqmantaqmi ichaqa, kasqan Espírituq chawpillantataq yuyaywan rimananpaq qosqa kashan.

- ⁹ Huk kaqmantaq, kasqan Espirituq chawpillantataq iñiy qosqa kashan. Huk kaqmantaqmi, kikin Espirituq chawpillantataq qhaliyachiy ruwaykuna qosqa kashan.
- ¹⁰ Wakinmantaq ichaqa, atiywan ruwaykuna qosqa kashan. Wakinmantaq, Diospa rantinpi rimaq kanankupaq qosqa kashan. Wakinmantaq, espiritukunata reparanankupaq qosqa kashan. Wakinmanñataq, imaymana wak simikunata rimanankupaq qosqa kashan. Wakinmanñataqmi, wak simi rimaykunata sut'inchanankupaq qosqallataq kashan.
- ¹¹ Ichaqa tukuy chay imaymana kaqkunataqa, ch'ullallan ruwan. Payqa, kasqan Espiritullapunin. Paytaqmi, munasqanman hina, sapanka hukman, sapaq-sapaqta rakin.
- ¹² Kuerpoqa ch'ullallan. Ichaqa askha miembrokunayoqtaqmi. Kuerpoq llapan miembronkunataqmi, askhaña kashaspapas, ch'ulla kuerpollapi kashanku. Cristopas chay hinallataqmi.
- ¹³ Judío runakunaña, otaq griego runakunaña, kamachikunaña, otaq mana kamachikunaña kashaspapas, huk kuerpollaña kananchispaqmi, ch'ulla Espiritullapi llapallanchis bautisasqa karqanchis. Huk Espiritullatataqmi llapanchisman ukyachiwarqanchispas.
- ¹⁴ Chaymantapas kuerpoqa, manan ch'ulla miembrollayoqchu, aswanpas askha miembrokunayoqmi kashan.
- ¹⁵ Chakichus ninman: 'Manan makichu kani, chayraykun mana kuerpomantachu kani,' nispa chaypas, ¿manachu kuerpopi miembrollapuni kashan?
- ¹⁶ Sitaqchus ninri ninman: 'Manan ñawichu kani, chayraykun mana kuerpomantachu kani,' nispa chaypas, ¿manachu kuerpopi miembrollapuni kashan?
- ¹⁷ Llapan kuerpochus ñawi kanman chayqa, ¿maypitaq ninri kashanman? Llapan kuerpochus ninri kanman chayqa, ¿maypitaq senqari kashanman?
- ¹⁸ Kunantaq ichaqa, miembrokunata, sapanka hukta, Diosqa munasqanman hina, aycha kuerpopi churarqan.
- ¹⁹ Llapan miembrokunachus ch'ulla miembrolla kanman chayqa, ¿maypitaq kuerpori kashanman?
- ²⁰ Kunantaqmi ichaqa, askha miembrokunaña kashanku chaypas, kuerpoqa ch'ullallapuni.
- ²¹ Ñawiqa manan makita niyta atinmanchu: 'Manan qantaqa nesesityakichu,' nispaqa. Nitaqmi umapas chakikunata ninmanchu: 'Manan qankunataqa nesesityakichischu,' nispaqa.

²² Aswanqa, aycha kuerpopi pisi-kallpa qhawarisqa miembrokunan, aswan allintaraqqa balinku.

²³ Kuerponchispi pisi munakusqanchis kaqkunatan, aswan balorniyuqwanraq p'achachinchis. Hinallataq, mana munaykukuna kaq miembronchiskunatapas aswan sumaqtaraq qhawarinchis.

²⁴ Ancha allinpaq qhawarisqanchis miembronchiskunaqa, manan imatapas nesesitankuchu. Diosmi ichaqa, pisilla kaqman, aswan sumaqta qhawarisqa kananpaq, kuerpopi tupachirqa.

²⁵ Kuerpopi mana t'aqanakuy kashananpaq, aswanpas llapan miembrokuna, hukuna-hukkunamanta llakipayanakunankupaqmi, chay hinataqa tupachirqa.

²⁶ Chay hinaqa, sichus huknin miembro nanaypi tarikun chayqa, llapan miembrokunan paywan kуска nanachikunku. Hinallataq, sichus huknin miembro hatunchayta chaskin chaypas, llapan miembrokunan paywan kуска kusikunku.

²⁷ Kunantaqmi, qankunaqa Cristoq kuerpon kankichis. Sapankaykichistaq, sapaq-sapaq miembronkuna kankichis.

²⁸ Hukkunatan iñiq t'aqapi Diosqa churarqa. Ñawpaq kaqpi, apostolkunata churarqa. Iskay kaqpitaq, Diospa rantinpi rimaqkunata churarqa. Kinsa kaqpitaq yachachiqkunata churarqa. Chaymantataq, atiywan ruwaykuna ruwaqkunata churarqa. Chaymantataqmi, qhaliyachiqkunatawan, yanapaykuqkunatawan, pusaqkunatawan, hinallataq imaymana wak simikunapi rimaqkunatawan churallarqantaq.

²⁹ ¿Llapankuchu apostolkuna kanku? Manan. ¿Llapankuchu Diospa rantinpi rimaqkuna kanku? Manan. ¿Llapankuchu yachachiqkuna kanku? Manan. ¿Llapankuchu atiywan ruwaykunata ruwaqkuna kanku? Manan.

³⁰ Hinallataq, ¿llapankuchu qhaliyachinankupaq qokuytaqa chaskirqanku? Manan. ¿Llapankuchu imaymana wak simikunataqa rimanku? Manan. ¿Llapankuchu sut'inchaqkunaqa kanku? Manapunin.

³¹ Chaywanpas, Diospa ruwana qokuyninkunamantaqa allin kaqninkunatayá maskhaychis. Kunantaqmi ichaqa, aswan allin kaq ñantaraq rikuchisaykichis.

1 Corintios 13

¹ Ñoqaqa runakunaq rimayninkunatapas, hinallataq angelkunaq rimayninkunatapas rimaymanmi. Munakuyniytaq ichaqa, mana kanmanchu chayqa, hatun kampana waqraq hinallan kayman, otaq platillo chin-chin niq hinallan kayman.

² Ñoqaqqa Diospa rantinpi rimanaypaq kapuwanmanmi. Hinallataq tukuy pakasqa yachaykunata, tukuy reqsiykunatapas entiendiymanmi. Hinallataq

orqokunatapas wak ladoman suchurichinaypaq hunt'asqa iñiyiyqa kapuwanmanmi. Ichaqa, manataq munakuyniy kanmanchu chayqa, manan imapaschu kani.

³ Llapan kaqniykunatapas wakchakunaman qosqa kananpaq rakipuymanmi. Hinallataq kuerpoytapas rughachisqa kananpaq hap'iykuchikuymansi. Ichaqa munakuyniytaq mana kanmanchu chayqa, manan imapaqpas baliwanmanchu.

⁴ Munakuyqa muchukuyniyochi, hinallataq khuyapayakuqmi. Munakuyqa manan tumpankuyniyochi. Munakuyqa manan pay kikinmanta rimaykachayniyoqchi. Munakuyqa manan hatunchakuyniyochi.

⁵ Munakuyqa manan ima p'enqay kaqtapas ruwanchu, nitaqmi pay kkillanpaqchu maskhan. Munakuyqa manan usqhayllatachu phiñarukun. Manataqmi sonqonpipas mana allin kaqkunataqa waqaychanchu.

⁶ Munakuyqa manan, mana chanin kaqmantaqa kusikunchu. Aswanpas cheqay kaqmantan kusikun.

⁷ Munakuyqa tukuytapas ñak'arillanmi, tukuytapas kreellanmi, tukuytapas suyakullanmi, tukuytapas muchukullanmi.

⁸ Munakuyqa manan hayk'aqpas tukukunqachu. Diospa rantinpi rimaykunan ichaqa, tukukapunqa. Wak simi rimaykunapas ch'innipunqan. Hinallataq tukuy ima yachaypas tukukapullanqataqmi.

⁹ Chay hinaqa, wakillantanta reqsinchis. Wakillantataqmi profetisanchispas.

¹⁰ Ichaqa k'apak kaq hamuqtinñan, mana k'apak kaqqa tukukapunqa.

¹¹ Maypachachus wawallaraq karqani chayqa, wawa hinallaraqmi rimarqanipas, wawa hinallaraqmi yuyaykurqanipas, wawa hinallaraqmi chanincharqanipas. Kunan machu runañña kaspaytaqmi ichaqa, wawa kaspas ruwasqaykunata saqepuniña.

¹² Kunanqa espejopi hinan ayphallataray rikushanchis. Haqay p'unchaypin ichaqa, uya-uyapura rikusunchis. Kunanqa wakillantaraqmi reqsini, haqay p'uchaypin ichaqa, imaynan ñoqaqa reqsisqa karqani, chay hinatapuni ñoqaqa reqsisay.

¹³ Kunantaqmi iñiyiwan, suyakuypiwan, munakuypiwan ima kinsantin kashallanpuni. Chay kinsantinmanta aswan balorniyochi, munakuymi.

1 Corintios 14

¹ Munakuyllapipuni kashaychis. Espiritual kaqkunatapas, munallaychispuni. Llapanmantapas aswantaraqqa, profetisayta munashallaychispuni.

- ²Wak simi rimaypi rimaqqa, manan runakunamanchu riman, aswanqa Diosllamanmi riman. Manataqmi pipas paytaqa entiendinchu. Espirituq chawpintataqmi ichaqa, pakasqa yachaykunata riman.
- ³Diospa rantinpi rimaqmi ichaqa, runakunata wiñachinanpaq, kallpanchaykunapanpaq, hinallataq sonqochananpaq riman.
- ⁴Pipas wak simi rimaypi rimaqqa, pay kikillantan wiñachikun. Diospa rantinpi rimaqmi ichaqa, iñiq t'aqata wiñachin.
- ⁵Chay hinaqa, wak simikunata rimaqmantaqa, profetisaymi aswan balorniyooqqa. Iñiq t'aqata wiñachinanpaq, chay rimasqanta sut'inchanman chayllan allinqa kanman. Chaymi ñoqaqa llapaykichis wak simita rimanaykichista munayman. Chaymantapas, aswantaraqqa profetisanaykichistan munayman.
- ⁶Kunantaqmi ichaqa, wawqe-panaykuna, sichus wak simi rimaykunata rimaspay, qankunaman hamuyman chayqa, ¿ima allinniykichispaqtaq kanman? Hinallataq, manachus Diospa rikuchisqanta hina rimaywan, otaq, allin yuyaywan, otaq Diospa rantinpi rimaq hina rimaywan, otaq yachaywan hinapuni rimaykuykichisman chayqa, ¿ima allinniykichispaqtaq kanman?
- ⁷Qenapas, hinallataq arpapas, manan kawsayniyoqchu kanku, ichaqa waqankun. Manachus waqasqankuq tononta sut'ita reqsikunman chayqa, ¿imaynapitaq qenachus otaq arpachus waqashasqantari reparakunman?
- ⁸Hinallataqmi, sichus awqa tinkuypaq kornetata waqachiq, mana sut'itachu waqachinman chayqa, ¿pitaq awqa tinkuypaqri wakichikunman?
- ⁹Chay hinallataqmi qankunapas, sichus wak simita mana sut'itachu rimawaqchis chayqa, ¿imaynatataq rimasqaykichisri entiendisqa kanman? Aswanpas chay rimasqaykichisqa, wayramanpas rimashawaqchis hinan kanman.
- ¹⁰Kay pachapiqa may askha rimaykunan kan. Manataqmi mayqenpas mana entiendinapaq hinaqa kanchu.
- ¹¹Chayrayku, sichus ñoqa chay wak rimaykuna, imaninantachus nisqanta mana entiendinichu chayqa, chay rimaqpaqqa wak suyumanta runa hinan kani. Hinallataq, paypas ñoqapaq wak suyumanta runa hinan kallantaq.
- ¹²Chay hinallataqyá qankunapas, espiritual kaqkunatataq yuyaykushankichis chayqa, iñiq t'aqaq wiñananpaq anchatapuni chaytaqa maskhaychis.
- ¹³Chayrayku, wak simi rimaypi rimaqqa, nisqanta sut'inchananpaq, Diosmanta mañakuchun.
- ¹⁴Sichus ñoqa wak simi rimaypi Diosman parlayman chayqa, espirituymi Diosman parlanqa. Yuyayniypitaq ichaqa, mana ima ruruypas qhepanqachu.

- 15 Chay hinaqa, ¿imatataq ruwasaqri? Espirituywan Diosman parlaspayqa, yuyayniywanpas, Diosman parlallasaptaqmi. Hinallataq espirituywan takispayqa, yuyayniywanpas takillasaptaqmi.
- 16 Sichus espiritullaykiwan grasiasta qoshanki chayqa, huk pisi yuyayllayoc runa chaypi kashanmanmi. ¿Imaynatataq payri, gracias qosqaykimanta mana entiendishaspa: 'Ahinapuni kachun,' nispa ninman?
- 17 Cheqapaq, qanqa allintan grasiasta qonki. Huk kaqtataqmi ichaqa, mana wiñachinkichu.
- 18 Ñoqaqa, wak simi rimaykunapin, llapaykichismanta aswantaraq rimani. Chaymantan, Diosmanqa grasiasta qoni.
- 19 Ñoqaqa, wak simi rimaypi, chunka waranqa simikunata rimaymanmi. Chaywanpas, ñiq t'aqapi kaqkuna entiendinankupaqmi, aswanpas phisqa simikunallata yuyayniywan rimaykuytaqa munani. Chay hinapitaqmi wakinkunamanpas yachachiytaqa atini.
- 20 Wawqe-panaykuna, ama yuyaykukuyniykichispitaqa wawallaraqchu kaychis. Aswanpas mana allin kaqkunapayá wawallaraqqa kaychis. Yuyaykukuyniykichispitaq ichaqa, wiñasqaña kaychis.
- 21 Kamachikuy Simipin qelqasqa kashan: 'Señormi nin: "Wak simi rimaykunapin, hinallataq wak runakunaq chawpintan kay llaqtataqa rimaykusaq. Hinan chaywanpas manapuni uyariwanqakuchu," nispan,' nispa. (Isa. 28:11-12)
- 22 Wak simi rimaykunaqa, manan ñiqkunapaq señalchu, aswanpas mana ñiqkunallapaq señalmi. Diospa rantinpi rimasqan ichaqa, manapuni mana ñiqkunapapaqchu, aswanpas ñiqkunallapaqmi.
- 23 Llapan ñiq t'aqa, huk cheqasllapi huñuykusqa, hinallataq llapanku wak simi rimaykunapi rimaspa kashankumanmi. Chay cheqasmantaq, pisi yuyayllayoc runakunaqa, otaq mana ñiq runakunapas haykumunmanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, ¿manachu paykunaqa ninkuman: 'Llapankupas waq'ayasqamá kashanku,' nispanku?
- 24 Llapankupas, Diospa rantinpi rimay simikunata rimankumanmi. Hinaspataq huk mana ñiq runa, otaq pisi yuyayllayoc runa chayman haykumunmanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, llapanku rimaykuspankun payta uyachinqaku. Hinallataqmi, llapanku payta chaninchanqaku.
- 25 Chay hinapitaqmi Diosqa chay runaq sonqonpi pakasqa kaqkunata rikuchinqa. Chay hinapitaq, pampakama k'umuykukuspa, Diosta yupaychaspan sut'inchanqa. Ninqataq: '¡Cheqaqtapunin Diosqa qankunawan kashan!' nispa.
- 26 Chay hinaqa, wawqe-panaykuna, ¿imanisunchistaq? Huñuykunakuqtiykichisqa, sapanka hukniykichispan salmo takin kan, otaq

yachachikuyninpas kan, otaq wak simi rimayninpas kan, otaq rikuchiyninpas kan, otaq wak simita sut'inchayninpas kallantaq. Tukuy chaykunataqa, iñiq t'aqata wiñachinanpaqpuni ruwaychis.

²⁷ Sichus pipas wak simi rimaypi rima chayqa, iskaylla, otaq kinsalla, ch'ulla-ch'ullallamanta rimachunku. Huktaq, chay rimasqanta sut'inchachun.

²⁸ Sitaqchus sut'inchay mana kanchu chayqa, iñiq t'aqapi ch'inlla kachun. Hinaspataq pay kichillanpaq, hinallataq Diosllapaq sonqonpi rimachun.

²⁹ Chay hinallataq, Diospa rantinpi rimaqkunapas kan chayqa, iskaylla otaq kinsalla rimachunku. Wakinkunataq rimasqankuta chaninchachunku.

³⁰ Sitaqchus chaypi tiyashaqman Diosqa imatapas rikhuriypi rikuchin chayqa, ñawpaq kaq rimaqqa upallachun.

³¹ Llapanku yachanankupaq, hinallataq llapanku kallpanchasqa kanankupaq, ch'ulla-ch'ullallamanta profetisaytaqa llapankupas atinkun.

³² Diospa rantinpi rimaqkunaq espiritunkuqa, Diospa rantinpi rimaqkunaman kasukuspan kashanku.

³³ Diosqa manan pantanachiq Dioschu, aswanpas thak kay Diosmi. Chay hinallataqmi, llapan t'aqasqakunaq iñiq t'aqankupipas kanan.

³⁴ Warmiykichiskunaqa, iñiq t'aqa huñukuypi manan rimayta atinkumanchu. Aswanpas, imaynan Kamachikuy Simipas nin, chayman hina kasukuspa kachunku. Chayrayku warmikunaqa, iñiq t'aqakunapi upallalla kananku.

³⁵ Huñunakuyniykichispi, huk warmiq rimayninqa millaymi. Chayrayku, sichus imallatapas yachakuyta munanku chayqa, wasipiña qosankuta tapukuchunku.

³⁶ ¿Qankunamantachu Diospa siminri lloqsimurqan? Otaq, ¿qankunallamanchu Diospa siminqa chayamurqasunkichis?

³⁷ Sichus pipas Diospa rantinpi rimaq kasqanta, otaq espiritual runa kasqanta yuyaykukun chayqa, qankunaman qelqamusqaytaqa, Señorpa kamachikuyninkuna kasqanta yachachun.

³⁸ Ichaqa sichus pipas mana yachanchu chayqa, hina mana yachaqla qhepakuchun.

³⁹ Chay hinaqa wawqe-panaykuna, profetisaytayá maskhaychis. Amataq wak simipi rimaqkunataqa hark'akuychischu.

⁴⁰ Llapantataq ichaqa, sumaqtapuni, hinallataq chaninninpiuni ruwaychis.

1 Corintios 15

¹ Chaymantapas wawqe-panaykuna, qankunaman willasqay allin willakuymantan sut'itapuni rimaykuykichis. Allin willakuytan chaskirqankichis, hinan chaypi allin takyasqa kashankichis.

- ² Sichus willasqayta takyachirqankichis chayqa, chay willasqaypa chawpintan Diosqa qespichisunkichis. Mana hinaqa, iñisqaykichismi yanqapaq kanman.
- ³ Ñawpaqtaqa imatachus chaskirqani, chayllatataqmi yachachirqaykichispas. Qelqaq nisqanman hinan, Cristoqa huchanchiskunarayku wañurqan.
- ⁴ Hinan payqa p'ampasqa kapurqan. Qelqaq nisqanman hinataqmi, kinsa p'unchaymanta kawsarimpurqan.
- ⁵ Hinan Cefasman rikhurirqan. Chaymantataq chunka iskayniyoq apostolninkunamanpas rikhurillaraqantaq.
- ⁶ Chaymantataq phisqa pachakmanta aswan askha wawqe-panakunaman ch'ulla kutillapi rikhurirqan. Paykunamantaqa askharaqmi kunankama kawsashanku. Wakintaqmi ichaqa, wañukapunkuña.
- ⁷ Chaymantataqmi, Jakoboman rikhurirqan. Chaymantataq llapan apostolkunamanpas rikhurillaraqantaq.
- ⁸ Llapankumanta qhepallatañan, mana nasenanpi naseqman hina, ñoqamanpas rikhurillawarqantaq.
- ⁹ Diospa iñiq t'aqanta qatiykachaqmi karqani. Chaymi apostolkunamanta aswan huch'uy kaqlla kani. Hinallataq manan apóstol nispa sutichasqa kanaypaq hinapaschu kani.
- ¹⁰ Ichaqa, Diospa allinpaq qokuyninwanmi, imaynachus kasqayqa kani. Ñoqapi kashaq chay allinpaq qokuynintaqmi, mana yanqapaqchu kawarqan. Aswanmi llapan wakinkunamantapas aswantaraq llank'arqani. Ichaqa, manataqmi ñoqachu chay llak'aqqa karqani. Aswanpas, ñoqawan kashaq Diospa allinpaq qokuyninmi llank'arqan.
- ¹¹ Hinaqa, ñoqaña kaspaypas, otaq paykunaña kaspankupas, chay hinatan Diospa simintaqa willaykiku. Chay hinapitaqmi, qankunaqa iñikapurqankichis.
- ¹² Kunantaqmi ichaqa, wañusqakunapuramanta Cristoq kawsarimpusqanta willayku. ¿Imaynataq qankunamanta wakinniykichisqa, wañuqkunaq kawsarimpuyninga manan kanchu nispari ninkichis?
- ¹³ Sichus wañusqakuna mana kawsarimpunkumanchu karqan chayqa, manallataqmi Cristopas kawsarimpunmanchu karqan.
- ¹⁴ Sitaqchus Cristo mana kawsarimpurqanchu chayqa, willakuyniykuqa manan balinchi. Qankunaq iñiykiykichispas manallataqmi balinchi.
- ¹⁵ Diosqa Cristota kawsarichimpusqanmanta testigokunan kayku. Sichus wañusqakuna mana kawsarimpunchu chayqa, manallataqmi Diosqa Cristotapas kawsarichimpurqanchu. Hinaspachá Diospa falso testigonmanta hap'isqa kaykuman.

- 16 Sichus wañusqakuna mana kawsarimpunkuchu chayqa, manallataqmi Cristopas kawsarimpurqanchu.
- 17 Sitaqchus Cristo mana kawsarimpurqanchu chayqa, iñisqaykichisqa manan imapaqpas balinchu. Hinallataq qankunapas huchallaykichispiraqmi kashankichis.
- 18 Chay hinaqa, Cristopi wañukapuqkunapas, wañuy ñak'ariymanmi ripurqanku.
- 19 Sichus Cristopi suyakuyninchis kay pacha kawsayllapaq kanman chayqa, ¡llapa runakunamantapas aswan khuyapayanaraqmi kanchis!
- 20 Kunanmi ichaqa, wañusqakunamanta Cristoqa kawsarimpurqan. Hinan Cristoqa wañusqakunamanta ñawpaq kaq kawsarimpuq kapun.
- 21 Imaynan huk runaq chawpinta wañuy hamurqan, chay hinallataqmi, huk runaq chawpinta wañusqakunamanta kawsarimpuyapas hamullarqantaq.
- 22 Imaynan Adanpi llapa runakunaqa wañupunku, chay hinallatataqmi, hayk'an Cristopi kashaqkunapas kawsachisqa kanqaku.
- 23 Ichaqa sapankataqmi kantullanmanta kawsarimpunqaku. Nawpaq kaq kawsarimpuqqa Cristopunin. Chaymantataqmi Cristo hamuqtin, paypa kaqkunaqa kawsarimpullanqakutaq.
- 24 Maypachachus llapan umalliqkunatapas, llapan kamachikuqkunatapas, llapan atiyniyoqkunatapas Cristo chinkachipunqa, hinallataq Cristoqa, qhapaq suyutapas Dios Yayaman hap'ichipunqa chayñan, p'uchukayqa chayamunqa.
- 25 Cristoqa, llapan awqankunata, chakinpa pachanman churanankaman kamachikunanpuni.
- 26 Qhepa kaq wañuchinan awqaqa wañuyumi.
- 27 Tukuy imaymanakunatan Cristoq chakinpa pachanman Diosqa churarqan. Qelqaqa ninmi: 'Diosmi, tukuy imaymanakunatapas paypa chakinpa pachanman churarqan,' nispa. (Sal. 8:6) Chayta nispanqa, manapunin tukuy imaymanakunata Cristoq chakinpa pachanman churaqmantachu rimashan.
- 28 Ichaqa, maypachachus Diosqa tukuy imaymanakunata Churiq kamachikuyninman kasuchinqa chayñan, kikin Churipas kamachikuqman hina Diosman kasukunqa. Tukuy imaymanakunata Churiq kamachikuyninman churaqqa Diosmi! Tukuypuni kananpaq, hinallataq tukuy imaymanakunapipas kananpaqwanmi, Diosqa chayta ruwanqa.
- 29 Chaymantapas, ¿wañusqakunaq rantinpi bautisakuqkunari, imatataq ruwanqaku? Sitaqchus wañusqakuna manapuni kawsarimpunkuchu chayqa, ¿imapaqtaq wañusqakunaq rantinpi bautisakunku?
- 30 ¿Imanaqtintaq ñoqaykuri, tukuy oraslla peligropi kashayku?

- 31 Señorninchis Cristo Jesuspi, qankunamanta hatunchakuspaymi, sapa p'unchay ñoqaqa wañushaniraq.
- 32 Sichus runa kayniypi phiña animalkunawan Éfeso Ilaqtapi maqanakurqani chayqa, ¿ima allinniypaqtaq kanman? Hinallataq, sichus wañusqakuna mana kawsarimpunmanchu chayqa, allintan nirqanku: 'Paqarinmi wañukapusun, chayrayku mikhuykusun, ukyaykusun,' nispankuqa. (Isa. 22:13)
- 33 Ama pantaychischu. Mana allin rimaykunan, allin ruwaykunataqa waqllichinku.
- 34 Qankuna p'enqakunaykichispaqmi nini: 'Wakinkunaqa manan Diosta reqsinkuchu. Chayrayku rikch'ariychis, hinaspa chanin kaqman kutiripuychis, amañataq huchallikuychisñachu.' nispay.
- 35 Ichaqa pillapas ninmanmi: '¿Imaynatataq wañusqakunari kawsarimpunqaku? ¿Imayna kuerpoyoqtaq hamunqakuri?' nispa.
- 36 ¡Yaw, mana yuyayniyoq! Tarpusqayki muhu ch'ikchimunanpaq, ñawpaqtaqa wañunanraqmi.
- 37 Tarpunki chayqa, manan kasqan kuerpopunichu lloqsimunqa. Aswanpas, trigo muhuqña kaspapas, mayqen muhuqña kaspapas, ullihachanmi lloqsimunqa.
- 38 Diosmi ichaqa, munasqanman hina, kuerpota qon. Sapanka muhumantaqmi huk kuerpotaqa qon.
- 39 Manan llapa aychaqa kaq kamallachu kanku. Cheqapaq, runakunaq aychanqa, huk niraqmi. Uywakunaq aychanpas, huk niraqmi. Challwakunaq aychanpas, huk niraqmi. Hinallataq phalaq animalkunaq aychanpas, huk niraqllataqmi.
- 40 Hanaq pachapi kaqkunaq kuerponkupas kanmi. Hinallataq, hallp'a pachapi kaqkunaq kuerponkupas kallantaqmi. Ichaqa hanaq pachapi kaq kuerpokunaq k'anchariyninqa, huk niraqmi. Hinallataq, hallp'a pachapi kaq kuerpokunaq k'anchariyninpas, huk niraqllataqmi.
- 41 Intiq k'anchayninpas, huk niraqmi. Killaq k'anchayninpas, huk niraqmi. Hinallataq ch'askakunaq k'anchayninpas, huk niraqllataqmi. Chaywanpas huk ch'askaq k'anchayninpaq, wak ch'askaq k'anchayninmantapas huk niraqmi.
- 42 Wañusqakunaq kawsarimpuyninpas chay hinallataqmi. Ismupuqtan p'ampakun. Ichaqa, mana hayk'aq ismuqtaqmi kawsarimpunqa.
- 43 Pisipaq qhawarisqatan p'ampakun, ichaqa k'anchariyniyoqtaqmi kawsarimpunqa. Pisi-kallpayoqtan p'ampakun, ichaqa atiyniyoqtaqmi kawsarimpunqa.

- 44 Huchapakuq aycha kuerpotan p'ampakun, ichaqa espiritual kuerpoyoqtaqmi kawsarimpunqa. Huchapakuq aycha kuerpoqa kanmi, hinallataq espiritual kaq kuerpopas kallantaqmi.
- 45 Chay hinallatataqmi Qelqapas nin: 'Ñawpaq kaq runa Adanqa, kawsashaq almayoqmi karqan,' nispan. (Gen. 2:7) Qhepa kaq Adantaqmi ichaqa, kawsay qokuq espíritu karqan.
- 46 Ichaqa, manan espiritual kaqchu ñawpaqtaqa karqan. Aswanpas huchapakuq aycha kuerpon ñawpaqtaqa karqan. Chaymantañan espiritual kaqqa karqan.
- 47 Ñawpaq kaq runaqa hallp'aq ñut'unmanta ruwasqan karqan. Hinan kay pachallamanta karqan. Iskay kaq runataqmi ichaqa, hanaq pachamanta Señorpunika karqan.
- 48 Imaynan hallp'aq ñut'unmanta kaqqa karqan, chay hinallapunin hallp'aq ñut'unmanta kaqkunapas kanku. Hinallataq, imaynan hanaq pachamanta kaqqa karqan, chay hinallapunin hanaq pachamanta kaqkunapas kallankutaq.
- 49 Imaynan hallp'aq ñut'unmanta kaqpa rikch'aynin karqanchis, chay hinallataqmi hanaq pachamanta kaqpa rikch'ayninpas kallasunchistaq.
- 50 Wawqe-panaykuna, kaytan nini: 'Aychayoq, yawarniyoq runaqa, manan Diospa qhapaq suyunmanqa haykuyta atinmanchu. Nitaqmi ismuq kaqpas, mana ismuq kaqmanqa haykuyta atinmanchu,' nispay.
- 51 Qhawariychis, huk pakasqa yachaytan niykichis: 'Manan llapanchischu wañupusunchis. Ichaqa llapanchismi huk niray rikch'ayniyoqman tukuchisqa kasunchis.
- 52 Kornetan waqamunqa. Hinan wañusqa kaqkunaqa, mana ismuqña kawsarimpunqaku. Hinan ñoqanchispas huk niraqman tukuchisqa kasunchis. Chayrayku, p'uchukay korneta waqamuqtinga, huk ratuchallapi, huk ñawi ch'ipiq niychallapin, chayqa kanqa.
- 53 Hinan kay ismuq kuerponchispas, mana ismuq kaqwan p'achakunanpunika. Hinallataq kay wañupuqlla kuerponchispas, mana wañuq kaqwan p'achakunanpunika.
- 54 Kay ismuq kuerponchis mana ismuq kaywan p'achakuqtinga, hinallataq kay wañupuq kuerponchispas mana wañuq kaywan p'achakuqtinga, kay hina qelqasqanku hunt'akunqa. Chay Qelqakunaqa kay hinatan ninku: '¡Atipaymi wañuytaqa oqoyarqapunña! (Isa. 25:8)
- 55 Yaw wañuy, ¿maypitaq t'urpunaykiri kashan? Yaw ukhu pacha, ¿maypitaq atipaq kayniykiri kashan?' nispanku. (Ose. 13:14)
- 56 Wañuyta t'urpunanqa, huchan. Kamachikuy Simitaqmi huchaq atiyin.

⁵⁷ Ichaqa, Señorinchis Jesucristoq chawpintan, Diosqa atipayta qowarqanchis. Payllamanpunitaq graciaspas qosqa kachun.

⁵⁸ Chay hinaqa, munakusqay wawqe-panaykuna, allin takyasqallapuni, ama kuyuripa kashaychis. Hinallataq Señorpa llank'ananpi llank'aspapas wiñashallaychispuni. Señorpaq anchatapuni llank'ayniykichis, mana yanqapaqchu kasqantaqa yachankichisñan.

1 Corintios 16

¹ T'aqasqakunapaq ofrendamantan qelqamuykichis. Imaynan Galasia probinsiapi iñiq t'aqakunaman kamachirqani, chay hinallatataq qankunapas ruwaychis.

² Sapa semana qallariy p'unchaypi, sapanka hukniykichis, tarisqaykichisman hina, imallatapas sapaqman t'aqaspa waqaychaychis. Hinan ñoqa chayamuqtiy, manaña ofrendakuna hoqarikushanqañachu.

³ Chayamuspaytaqmi, qankunaq rimanakusqaykichisman hina, kartantinta apachisaq. Hinan chay ofrendaykichistaqa, Jerusalén llaqtaman apanqaku.

⁴ Sitaqchus ñoqa rinaypaqpas allin kanman chayqa, ñoqawanmi paykunaqa ringaku.

⁵ Masedonia probinsiantapunin pasanay kanqa. Chaymi Masedonianta pasashaspayña qankunamanpas chayamusaykichis.

⁶ Qankunawanpaschá qhepakusaq, otaq paray tiempota chaypi kashasaq. Chaymantataq maymanchus rinay ñanman churaykuwankichis.

⁷ Kunanqa manan pasashaspallaychu qhawaykuyta munashaykichis. Aswanqa, sichus Señor munanqa chayqa, huk tiempo qankunawan qhepakuytan suyakushani.

⁸ Ichaqa, Éfeso llaqtapin Pentekostés p'unchaykama qhepakusaq.

⁹ Chaypi askha awqakunaña kashanku chaypas, llank'anaypaqmi ancha kusapuni huk hatun punku, kicharisqa kashan.

¹⁰ Timoteoqa Señorpa llank'ananpin ñoqa hina llank'an. Chayrayku, sichus chayamusunkichis chayqa, qankunawan mana manchaykachakuspa kashananpaq qhawariychis.

¹¹ Amataq pipas Timoteota pisipaqa hap'ichunchu. Wawqe-panakunapiwanmi paytaqa suyashani. Chayrayku, ñoqaman hamunanpaq, thak kaypi ñanman churaykamunkichis.

¹² Wawqe Apolostan, wawqe-panakunapiwan qankunaman hamunanpaq anchatapuni rimapayarqani. Ichaqa, manapunin imaynanmantapas kunan hamuyta munarqanraqchu. Chaywanpas hayk'aqchá atinqa, chayñan qankunamanqa hamunqa.

- 13 Rikch'ashallaychispuni. Iñiypipas allin takyasqallapuni kashaychis. Qhari hinapuni sayashaychis. Hinallataq kallpachakuspallapuni kashaychis.
- 14 Tukuy ima ruwakuyniykichistapas, munakuywanpuni ruwashaychis.
- 15 Wawqe-panaykuna, Estefanaspa familianqa Akaya probinsiapi ñawpaq kaq rurun. Paykunaqa t'aqasqakunata serbinankupaqmi yuyaykukurqanku. Chaytaqa ñan yachankichisña.
- 16 Paykunaman, hinallataq llapan mana thanispa llank'aypi yanapakuqkunaman, kasukunaykichispaqmi balikuykichis.
- 17 Estefanaspiwan, Fortunatopiwan, Akaikopiwanmi qankunaq mana yanapawasqaykichista, yanapawarqanku. Chaymi paykunaq chayamusqankumanta kusikuni.
- 18 Paykunan espirituyta, hinallataq espirituykichistapas thak kayman churarqanku. Chayrayku paykunataqa allintapuni qhawariychis.
- 19 Asia probinsiapi kashaq iñiq t'aqakunan napaykamusunkichis. Aquilapas, Prisilapas, hinallataq wasinpi kashaq iñiq t'aqapas, Señorpi tukuy sonqomantapunin napaykamusunkichis.
- 20 Llapallan wawqe-panakunan napaykamusunkichis. Qankunapas ch'uya much'aykuywan hukuna-hukunawan napaykunakuychis.
- 21 Ñoqa Pablon, kay napaykukuyta kikin makiywanpuni qelqamuykichis.
- 22 Sichus pipas Señor Jesucristota mana munakunchu chayqa, ñakasqa kachun. ¡Señorqa hamushanmi!
- 23 Señor Jesucristoq allinpaq qokuynin qankunawanpuni kachun.
- 24 Cristo Jesuspi munakuyniyqa llapallaykichiswanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

2 Corintios

2 Corintios 1

- 1** Ñoqa Pabloqa, Diospa munayninman hina, Jesucristoq apostolninmi kani. Wawqe Timoteopas ñoqawanmi kashan. Hinan Korinto llaqtapi kashaq Diospa iñiq t'aqanmanwan, Akaya probinsiantinpi kashaq llapallan t'aqasqakunamanwan qelqamuykichis.
- 2** Dios Yayanchispa, hinallataq Señor Jesucristoq allinpaq qokuyninpas, thak kayninpas qankunawanpuni kachun.
- 3** Señorinchis Jesucristoq Yayan Diosqa saminchasqapuni kachun. Yanapaykukuqpuni Yayaqa, hinallataq tukuypi sonqochaykukuq Diosqa paymi.
- 4** Tukuy ñak'ariyninchiskunapi sonqochawaqninchisqa Paymi. Imaynatachus Diosqa sonqochawanchis, chay hinallataqmi ñoqanchispa tukuy ñak'ariypi kashaqkunatapas sonqochayta atisunman.
- 5** Imaynan Cristoq ñak'ariyninkuna ñoqanchispi llimp'arishan, chay hinallataqmi kikin Cristoq chawpintapuni ñoqanchispa sonqochayninchispa llimp'arishan.
- 6** Ichaqa sichus ñoqaykuta ñak'arichiwanku chayqa, qankunata Dios sonqochanasunkichispaq, hinallataq qespichinasunkichispaqmi ñak'arichiwanku. Otaq, sichus sonqo-chasqaña kayku chaypas, qankuna sonqochasqa, hinallataq qespichisqa kanaykichispaqmi sonqochasqaqa kayku. Kasqan ñoqaykuq ñak'ariyllaykutataq qankunapas kallpawan muchukunaykichispaqmi, chayqa ruwasqa karqan.
- 7** Imaynan qankunaqa ñak'ariqmasyikuna kankichis, chay hinallataqmi ñoqaykuwan kуска sonqochasqa kallankichistaq. Chaytan yachayku. Chayraykun qankunamanta suyakuyniykuqa allin takyasqapuni kashan.
- 8** Sinchi ñak'ariykunawanmi manaña kallpaykupas karqanchu. Hinan manaña kawsanaykupaqpas yuyarqaykuñachu. Chayraykun wawqe-panaykuna, Asia probinsiapi imaymana ñak'ariykuna hamuwasqankutaqa yachanaykichistapuni munayku.
- 9** Ichaqa wañuchinapaqña kasqaykutan yuyarqayku. Chaymi manaña ñoqaykupi sonqo churayniyuqa karqanchu. Aswanpas wañusqakunata kawsarichiq Diosllapiñan sonqo churayniyuqa kasharqan.
- 10** Diosmi haqaynanirraq wañuymanta kacharichiwaraqanku, hinallataq kacharichishawankupas. Wañuymanta kacharichiwankutapas payllapitaqmi suyakushayku.

- 11 Qankunapas ñoqaykupaq mañakuspaykichisqa yanapawashankikun. Chay hinapi, Diospa ruwana qowasqankumanta mayta mañakuyniykichispa chawpinta askha runakunapas Diosman grasiasta qonqaku.
- 12 Ñoqaykuq rimarikuyniykuqa kaymi: Konsiensiaykun imaynatachus kay pachapi kawsasqaykuta willakun. Anchatapuniqa imaynatachus qankunaq ñawpaqeykichispi kawsasqaykuta willakun. Ñoqaykuqa ch'ulla yuyayllawan, hinallataq Diosmanta hamuq sut'i sonqoykuwanmi kawsarqayku. Manan aycha runaq yachayninman hinachu, aswanpas Diospa allinpaq qokuyninman hinan kawsarqayku.
- 13 Ñoqaykuqa manan ñawinchaspaykichis, entiendisqaykichismanta wakkunatachu qelqamurqaykiku. Ichaqa, hunt'asqatapuni entiendinaykichistan suyakushani.
- 14 Qankunaqa wakillantapas entiendirqankichisñan, hinan ñoqaykuqa hatunchakunaykichispaq kayku. Chay hinallataqmi qankunapas Señor Jesuspa hamunan p'unchaypi hatunchakunaykupaq kankichis.
- 15 Chaypi sonqo churayniyoqmi, ñawpaqta qankunaman hamuytaqa yuyaykurqani. Chaywantaqmi iskay kutipiraq samin chayqa kapusunkichis.
- 16 Hinan qankunaq kasqaykichismanta, Masedonia probinsiaman riyta yuyaykusharqani. Masedonia probinsiamantataq wakmanta qankunaman kutimuyta yuyaykusharqani. Hinaspataq Judea probinsiaman rinay ñanman churaykuwanaykichispaq yuyaykusharqani.
- 17 ¿Chayta yuyaykuspayqa, munayniyman hinalla ruwanaypaqchu yuyaykunkichis? Icha, ¿imatachus ruwayta munaspa, 'arí' nisqaypas, otaq 'manan' nisqaypas aychaman hinalla yuyaykusqayqa kananpaqchu yuyaykunkichis?
- 18 Ichaqa, imaynan Diosqa hunt'aqllapuni, chay hinallataqmi ñoqayku qankunaman 'arí,' nispa, otaq 'manan,' nispa nisqaykuqa manan kanmanchu.
- 19 Silvanopas, Timoteopas, hinallataq ñoqapas Jesucristoqa Diospa Churinpuni kasqantan qankunaman willarqayku. Willakuyniykuqa manan 'arí,' nispa nisqachu, nitaq 'manan,' nispa nisqachu karqan. Aswanpas Jesucristopi 'arí,' nispa nisqallapunin karqan.
- 20 Diospa tukuy promesankunaqa Jesucristopin 'arí,' nispa nisqallapuni kashan. Chay hinaqa, Jesucristollapitaqmi 'ahinapuni kachun,' nispa niypas kashan. Hinan runakunaqa ñoqaykuq chawpiykuta Diosta yupaychanqaku.
- 21 Diostaqmi, ñoqaykuta qankunatawan kуска Cristopi takyachiqniykuqa. Payllapunitaqmi hawiykuqniykupas.
- 22 Hinallataq sellowan selloqninchispas paymi. Espirituta sonqonchispi garantiata churaqninchispas payllataqmi.

23 Ñoqaqa almaypa testigon kananpaqmi Diosta waqyakuni. Qankunata mana llakichinayraykutaqmi manaraq Korinto llaqtamanqa hamunichu.

24 Iñiykiykichishawataqmi, qaqa takyasqa kashankichis. Chayraykun mana iñiykiykichismantachu munaychakushaykuqa. Aswanpas kusikunaykichispaq yanapaykuqkunan kayku.

2 Corintios 2

1 Ñoqa kikiytaqmi ichaqa, ama qankunata yapamanta llakichinaypaq manaña hamuyta yuyaykukuni.

2 Sichus ñoqa llakichiqniykichis kani chayqa, ¿pitaq ñoqaq kusichiqniyri kanqa? ¿Chay llakichisqay runachu kusichiqniyri kanqa?

3 Qankunaqa ñoqaq kasqan kusikuyniywan llapa kuisqa kasqaykichismantan llapaykichispi sonqo churayniyoq kashani. Chaywanpas, ñoqa chayamuspay, pikunachus kusichiwankupaq kaqkunamanta, mana llakisqa kashanaypaqmi qankunaman qelqamurqaykichis.

4 Sinchi ñak'ariypi, hinallataq sonqoypi sinchi llakisqa kaspaymi, askha weqeywan qelqamurqaykichis. Manan qankunata llakichinaypaqchu, aswanpas may hinatachus munakuykichis, chayta yachanaykichispaqmi qelqamurqaykichis.

5 Ichaqa, sichus pipas ñoqata llakichiwargan chayqa, manan ñoqallatachu llakichiwargan. Aswanpas llapaykichistan llakichisunkichis. Chaytaqa, mana yapaykuspallaymi nini.

6 Chay hina runapaqqa, askha runakunaq anyaykusqanku chayllaña kachun.

7 Chay hinaña kanman chaypas, ama sinchi llakikuypa ñit'iykusqan kashanapaq, pampachaychis, hinallataq sonqochaykuychis.

8 Chay runata wakmanta munaykukunaykichispaqmi balikuykichis.

9 Tukuy imaymanapi kasukuq kasqaykichistan yachayta munarqani. Chayraykun qelqamurqaykichis.

10 Sichus mayqentapas pampacharqani chayqa, Cristoq ñawpaqenpin qankunarayku pampacharqani. Chayraykun pampachasqaykichis runataqa ñoqapas pampachallanitaq.

11 Satanaspa yachaysapa kayninwan q'otuq kasqantaqa yachanchismi. Chayraykun, Satanasqa ñawparqospan ama atipawananchispaq pampacharqani.

12 Troas llaqtamanmi, Cristoq allin willakuyninta willanaypaq chayarqani. Hinan chaypi willanaypaq Señorpa huk punku kicharisqanta tarirqani.

13 Chaywanpas, wawqey Titota chaypi mana tarispaymi, mana espirituypi thakchu karqani. Hinan paykunamanta despidikuspay, Masedonia probinsiaman puripurqani.

14 Ichaqa, Diosmi ñawpaqllamanpuni Cristopi lallichispa pusakuwanchis. Hinallataqmi, Diosta reqsiya, sumaq q'apaynintapas, ñoqanchispa chawpinchista tukuy cheqasman rikuchin. Chaymantan Diosman grasiasta qoni.

15 Qespisqa kaqkunapurapipas, hinallataq wañuy ñak'ariyman riqkunapurapipas, Diospaqqa Cristoq sumaq q'apayninmi kanchis.

16 Wañuy ñak'ariyman riqkunapaqqa wañuyapaq wañuy q'apaymi. Qespisqa kaqkunapaqtaqmi ichaqa, kawsaypaq kawsay q'apayllataq kanpas. Hinaqa, ¿pitaq chay imaymanakunata yuyayninpi entiendinanpaq wakichisqari kashan?

17 Askha runakunan Diospa siminta waqllichispa qhatushanku. Ñoqaykuqa, manan paykuna hinachu kayku. Aswanpas Diospa ñawpaqenpin, hinallataq Diospa kamachinkuna hinapuni, sut'i sonqowan Cristopi rimayku.

2 Corintios 3

1 Ñoqaykuqa, ¿kikiykuta wakmanta rekomindakuytachu qallarisaqku? Wakinkunaqa qankunaman rekomindakuy kartakunataraqmi nesesitanku. Hukkunataq qankunamanta rekomindakuy kartakunataraq nesesitanku. ¿Chay hina kartakunataraqchu ñoqaykuqa nesesitayku?

2 Sonqoykupi Diospa qelqasqan ñoqaykuq rekomindakuy kartaykuqa qankunan kankichis. Hinan llaqa runakuna reqsisunkichis, hinallataq ñawinchasunkichispas.

3 Ñoqaykuq qosqayku Cristoq kartankunan qankunaqa kankichis. Manan tintawanchu, aswanpas kawsashaq Diospa Espiritunwan qelqasqan karqan. Manan p'alta rumipichu, aswanpas runakunaq aycha sonqonkupi qelqasqan karqan.

4 Cristoq chawpintan, Diospa ñawpaqenpi, chay sonqo churayniykuqa kashan.

5 Manan ima ruwasqaykupas ñoqaykuq kikiykumanta hamusqanta yuyaykuytaqa atiykumanchu. Aswanpas, imapas ruwayta atisqaykuqa, Diosmantan hamun.

6 Kamachikuy Simi qelqaaqa wañuchinmi. Espiritutaqmi ichaqa kawsachin. Chayraykun, Dios kikinpuni, mosoq rimanakuyninpi, llank'ay atiq kanaykupaq churawarqanku. Hinaqa, manan Kamachikuy Simi qelqapi llank'aqkunachu kayku. Aswanpas Espiritupi llank'aqkunachun kayku.

7 Rumipi Diospa qelqasqan qelqakunaqa k'ancharispan hamurqan. Hinan wañuyapaq llank'ana karqan. Hinaqinmi, Moisespa uyan k'ancharishaq

kasqanrayku, Israelpa wawankunaqa mana uyanta rikuyta atirqankuchu. Chay k'anchariynintaqmi chinkaripushallarqan.

⁸ Sichus chay hina kaqtinqa, ¿manachu espiritual llank'anari aswan k'anchariyniyooqraq kanman?

⁹ Sichus huchachanapaq llank'ana ancha k'ancharishaq karqan chayqa, aswantaraqchá chaninman tukuchinapaq llank'anaqa k'ancharinga.

¹⁰ Chay kamachikuypa k'anchariyninqa, kunan kaq aswan k'ancharishaq kaqwan wakichachiqtinchisqa manan imanmanpas aypanchu.

¹¹ Sichus chay chinkaripuq kaqllapas sumaq k'anchariyniyooq karqan chayqa, mana hayk'aq chinkaripuq kaqqa, aswan k'anchariyniyooqraqmi kanqa.

¹² Hinaqa, chay suyakuyniyooq kaspaykun, ancha sonqo churaywanqa kawsashayku.

¹³ Amayá Moisés hinaqa kasunchu. Payqa, uyanpa k'anchariynin chinkaripushasqanta, Israel llaqtaq wawankuna mana allintapuni rikunankupaqmi, uyanta qatakur- qan.

¹⁴ Kunan p'unchaykaman ñawpa rimanakuytaqa ñawinchanku. Chaywanpas ichaqa, iman kaq uyanku qatarusqallan kashanku. Chay qatasqataqa, Cristoq chawpillantapunin q'alarakuyta atikun. Chayraykun paykunaq yuyayninkuqa tutayachisqallapuni kashan.

¹⁵ Ichaqa Moisespa qelqasqanta sapa kuti ñawinchaqtinkupas, kunan p'unchaykamaraqmi, paykunaq sonqonkuqa qatanawan qatarusqa kashan.

¹⁶ Ichaqa, pillapas Señorman kutirikuqtintaqmi, qatanaqa qechusqa kapunqa.

¹⁷ Señorqa Espiritupunin. Maypichus Señorpa Espíritun kashan chayqa, chaypin kacharichisqa kayqa kashan.

¹⁸ Llapallanchispa uyanchismantataqmi chay pakawaqninchis qatasqata Señorqa q'alarawanchis. Huk espejopi hinataqmi Señorpa k'anchariyninta k'ancharichinchis. Chay hinapin, chay k'anchariypa rikch'aynin aswan-aswan k'anchariyniyooq kapuwananchispaq, huk nirayman t'ikrawanchis. Chay k'anchariyqa Señorpan. Payqa, Espiritupunitaqmi kanpas.

2 Corintios 4

¹ Chay hinaqa, Diospa yanapakuyninman hina qowasqanku, kay llank'anaqa kapuwankun. Chaymi manapuni pisipaykuchu.

² Pakallapi p'enqay ruwaykunatan ichaqa, saqepuyku. Manataqmi yachaysapa kaywan urmachispachu, nitaq Diospa siminta waqllichispachu purishayku. Aswanpas Diospa ñawpaqenpi, llapa runaq konsiensianman, cheqaq kaqta rikuchispaykun reqsichikuyku.

- ³ Ichaqa, sichus kay allin willakuyniyku qatasqaraq kashan chayqa, wañuy ñak'ariyman riqkunallapaqmi qatasqaqa kashan.
- ⁴ Hinaqa, kay pachapi kashaq diosmi mana iñiqkunaq yuyayninkutaqa tutayachirqan. Hinan k'ancharishaq Cristoq allin willakuynin mana k'anchaykunanaq tutayachirqan. Cristoqa, Diospa rikch'ayninpunitaqmi kanpas.
- ⁵ Manan ñoqayku kikiykumantachu willakuyku. Aswanpas Cristo Jesusqa Señorpuni kasqantan willayku. Ñoqaykutataqmi, Jesusrayku qankunaq kamachiykichis kasqaykuta willakuyku.
- ⁶ Diosmi, k'anchayta tutayaq ukhumanta k'ancharimunanaq kamachirqan. Payllataqmi, Jesucristoq uyanpi Diospa k'anchariyninta reqsinanchispaq sonqonchispipas k'ancharirqan.
- ⁷ Chay tukuywanpas, kay ancha balorniyok qhapaq kayqa, t'urumanta qerokunapin kapuwanchis. Chay ancha atiyniyoq kayqa, manan ñoqanchismantachu hamun. Aswanpas Diosmantan hamun.
- ⁸ Tukuy imaymanapi ñak'arichisqan kashayku, ichaqa manataqmi ñit'iykusqapunichu kashayku. Llakisqan kashayku, ichaqa manataqmi sinchita llakipakuspachu kashayku.
- ⁹ Qat'yk'achasqan kashayku, ichaqa manataqmi wikch'urparisqachu kashayku. Maqaykuspa urmachisqan kashayku, ichaqa manataqmi wañuchisqachu kashayku.
- ¹⁰ Señor Jesuspa wañusqantan aycha kuerpoykupi tukuy cheqasman apashaykupuni. Chay hinapin Jesuspa kawsayninga aycha kuerpoykupi rikuchikunqa.
- ¹¹ Ñoqayku kawsashaqkunapas, Jesusraykun wañuyman hap'ichisqallapuni kashayku. Chay hinapin Jesuspa kawsayninga wañuq aycha kuerpoykupi rikuchisqa kanqa.
- ¹² Chay hinapin, ñoqaykupiqa wañuyllapuni llank'aspa kashan. Qankunapitaqmi ichaqa, kawsayllapuni llank'aspa kashan.
- ¹³ Chaywanpas, Qelqaq nisqanman hinaqa, ch'ulla iñiy espiritullan kapuwanchis. Qelqataqmi nin: 'Kreerqanin, chaymi rimarqani,' nispan. (Sal. 116:10) Chaymi ñoqaykupas kreeyku. Chayraykutaqmi rimariykupas.
- ¹⁴ Pichus Señor Jesusta kawsarichimpurqan, payllataqmi ñoqanchistapas Jesuspa chawpinta kawsarichimpuwasunchis. Chaytaqa yachanchismi. Hinaspa qankunawan kuskata paypa ñawpaqenman qayllaykuchiwasunchis.
- ¹⁵ Llapan kay imaymanakunapas qankunaq allinnyk'ichispaqmi pasashan. Chay hinapi Diospa allinpaq qokuyninga askha runakunaq chawpinta

mast'arikunanpaq, hinallataq Diosqa hatunchasqa kananpaq grasiasta qoypas askhayanqa.

¹⁶Chay hinaqa, manapunin pisipaykuchu. Aswanmi hinaña aycha kuerpoyku pisi-kallpayapushan chaypas, espirituypaykuqa p'unchaymanta p'unchaymanmi mosoqyashan.

¹⁷Ñoqaykuq ñak'ariyniykuqa huk ratullan, hinallataq pisillataqmi kanpas. Chay ñak'ariyniykutaqmi, wiñay k'anchariyta ñoqaykupi rurun. Chay k'anchariytaqmi, ñak'ariyniykumantapas aswan-aswan balorniyocqa.

¹⁸Rikusqanchis kaqkunaqa, pisi tiempollapaqmi kanku. Mana rikusqanchis kaqkunataqmi ichaqa, wiñay-wiñaypaqpuni kanku. Chayraykun, ñoqaykuqa rikusqa kaqkunataqa mana qhawaykuchu. Aswanpas mana rikusqa kaqkunallatan qhawayku.

2 Corintios 5

¹Kay kuerponchis kay pachapi karpa hina pisi tiempollapaq kasqantaqa yachanchismi. Sichus chay karpa thunikapun chayqa, huk hatarichisqa wasin Diospa wakichipwasqanchis kapuwanchis. Chay hanaq pachapi wiñay-wiñaypaq wasiqa, manan runakunaq makinwan ruwasqachu kashan.

²Chayraykun, kay karpapiqa llakipakuspa waqashanchis. Hinallataq hanaq pachapi kaq wasinchiswan, Diospa p'achachiwananchistaqa munashanchispuni.

³Chay hinaqa, sichus p'achachiwasunchis chayqa, manañan q'alallañachu tarikusunchis.

⁴Ñoqanchis kay karpapiraq kashaqkunaqa, ñak'arichisqa kasqanchisraykun llakipakuspa waqashanchis. Cheqaqtapunin q'alata ch'utisqa kaytaqa manapuni munasunmanchu. Aswanpas wañuyqa kawsaypa millp'usqan kananpaq mosoqmanta p'achachisqa kaytan munashanchis.

⁵Ichaqa, chaypaqpunin Diosqa wakichiarqanchis. Paymi chaykuna hunt'akunanpaq, Espiritunta garantía kananpaq qowarqanchis.

⁶Sonqo churayniyoqpunin kawsashanchis. Hinallataq aycha kuerpopi kawsashaspa, manaraq Señorwan kuskaraqchu kashasqanchistaqa yachanchismi.

⁷Manan imapas rikusqanchisraykuchu purishanchis. Aswanpas iñisqanchisraykun purishanchis.

⁸Ichaqa, aycha kuerpota saqepuspa, Señorwan kuskallaña kawsakuytan aswantaqa munashanchis. Chayrayku, sonqo churayniyoqpuni kawsashasun.

⁹Chay hinaqa, kaypi kawsashaspapas, otaq aycha kuerpota saqepuspapas, Señororta kusichiqlapuni kashanapaq kallpachakusun.

- 10** Llapallanchismi Cristoq chaninchana tiyanan qayllapiqa rikhurinanchispuni kashan. Aycha kuerpopi kawsashaspa, allin kaqtapas, otaq mana allin kaqtapas ruwasqanchisman hina chaskinanchispaqmi sapanka hukninchis rikhurinanchispuni kashan.
- 11** Hinaqtinmi Señor manchakuna kasqanta yachaspayku, runakunataqa uyachiyku. Diostaqmi ichaqa, imaynachus kasqaykuta sut'ita reqsiwanku. Qankunaq konsiensiykichispipas chay hina reqsiwayniykichisqa allinmi kanman.
- 12** Manan ñoqaykuqa huktawanchu kikiykuta qankunaman rekomendakuyku. Wakinkunan ichaqa, mana sonqopi kaqkunamantachu, aswanpas rikusqa kaqkunallamanta hatunchakunku. Chay hina kaqkunaman kutichinaykichispaqmi, ñoqaykumanta rimarikunaykichispaq tiempota qoykiku.
- 13** Sichus waq'ayasqa kashayku chayqa, Diospaqmi chay hina kashayku. Sitaqchus chanin yuyayniykupi kashayku chayqa, qankunapaqmi chay hinaqa kashayku.
- 14** Cristoq munakuyninmi tanqawanchis. Kay hina kasqantataqmi allintapuni entiendinchis. Sichus ch'ulla runalla llapa runapaq wañurqan chayqa, llapallanmi wañupusqakuña karqan.
- 15** Cristoqa, llapapaqmi wañurqan. Chaymi kawsaqkunaqa, manaña paykuna kikinkupaqchu kawsananku. Aswanpas pichus paykunarayku wañuq, hinallataq kawsarimpuq Cristollapaqña kawsananku.
- 16** Hinaqa, kunanmanta ñawpaqmanqa, manan pitapas aychaman hinaqa reqsiykuchu. Ichaqa, sichus Cristota aychaman hina reqsirqayku chayqa, kunanqa manañan chay hinatañachu payta reqsiyku.
- 17** Chay hinaqa, sichus pipas Cristopi kashan chayqa, mosoq kamasqa runañan kapun. Mawk'a kaqkunaqa tukukapunñan. Qhawariy, tukuy imaymanakunapas mosoqyachisqañan kapun.
- 18** Tukuy chaykunataqmi Diosmanta hamun. Diosmi pay kikinwan Jesucristoq chawpinta allipunachiwanchis. Hinan allipunachiy llank'anata qowarqanchis.
- 19** Huk niypiqa, Diosmi kay pacha runakunata pay kikinwan Cristopi allipunachirqan. Payqa, manan runakunata huchankumanta huchacharqanchu. Ñoqanchismantaqmi chay allipunachiy willakuytaqa saqewarqanchis.
- 20** Chay hinaqa, Cristoq sutinpi rimariqkunan kayku. Ñoqaykuq chawpiykuta Diospas balikushasunkichisman hinan, Cristoq sutinpi balikuykiku: '¡Dioswan allipunapuychis!' nispayku.

21 Mana huchayoq Cristotan, Diosqa ñoqanchisrayku huchayoqman tukuchirqa. Chaytan, Cristopi chaninman tukuchiwananchispaq Diosqa ruwarqa.

2 Corintios 6

1 Chay hinaqa, ñoqaykupas qankunawan llank'aysikuqkuna hinapunin kayku. Chaymi Diospa allinpaq qokuyninta chaskisqaykichis, mana yanqapaqchu kananpaq kallpanchamuykiku.

2 Diosqa ninmi: 'Chaskiykuna tiempopin uyarirqayki. Qespichina p'unchaypin yanapaykurqayki,' nispá. (Isa. 49:8) Chayrayku qhawariychis, kunanmi chaskikuna tiempoqa kashan. Hinallataq qhawariychis, kunanmi Diospa qespichinan p'unchayqa kashan.

3 Diospaq llank'asqayku mana pisinchasqa kananpaqmi, mana pimanpas ima misk'anatapas churarqaykuchu.

4 Aswanmi Diospaq llank'aqninkuna hina, tukuypi reqsichikuyku. Anchatapunitaqmi pasiensiakuyku. Runakunaq ñak'arichisqanmi kayku. Pisichikuykunapi, hinallataq llakikuykunapin tarikuyku.

5 Waqtaykuwankun, hinallataq karselmanmi wisq'awanku. Runa ch'aqwaraykunapi, hinallataq sasata llank'aykunapin tarikuyku. Mana puñusqa, hinallataq yarqasqa tarikuyku.

6 Ch'uya kaypin kawsashayku, yachayniyoqtaqmi kayku. Pasiensiayoqmi kayku, hinallataq allin kasqaykutapas, sumaq sonqo kasqaykutapas rikuchikuykun. Santo Espiritupi, hinallataq mana iskay-uya munakuypin kashayku.

7 Cheqaq kaqtan rimayku, hinallataq Diospa atiyinpin llank'ayku. Paña makiykupi, hinallataq lloq'e makiykupipas chanin kay armakunatan hap'ishayku.

8 Wakinkunaqa allinpaqmi qhawariwanku. Hukkunataqmi ichaqa, pisipaq qhawariwanku. Wakin runakunaqa ñoqaykumantan allinta rimanku. Hukkunataqmi ichaqa, ñoqaykumanta mana allinta rimanku. Wakinkunan q'otukuqkuna niwanku. Hukkunataqmi ichaqa, cheqaqta rimaq niwanku.

9 Wakinkunapaqqa mana reqsisqa kayku. Hukkunapaqtaqmi ichaqa, allin reqsisqapuni kayku. Wañupuqkuna hinan kashayku. Ichaqa, qhawariychis, kawsashaykuraqmi. Soq'aykusqa hinan kashayku. Manataqmi ichaqa, wañuchisqachu kashayku.

10 Khuyay hinaña kashayku chaypas, kusiqaqallapunitaqmi kashayku. Wakcha hinan kashayku. Askhatataqmi ichaqa qhapaqyachiyku. Mana imayoqpas kaykuman hinan kashayku. Ichaqa, llapan kaqniyoqtaqmi kayku.

- 11 Yaw Korinto llaqtayoq runakuna, sonqoykuta kicharispaykun, ancha sut'itapuni rimaykurqaykiku.
- 12 Qankunapaqqa manan sonqoykuta wisq'aykurqaykuchu. Qankunan ichaqa, sonqoykichista ñoqaykupaq wisq'aykurqankichis.
- 13 Kikillantataq kutichinaypaqmi, wawaykunata hinapuni qankunamanpas rimaykuykichis: '¡Qankunapas sonqoykichista kichariykullawaykutaq!' nispay.
- 14 Mana wakiq yugupiqqa amapuni mana iñiqkunawanqa masachakuychischu. Hinaqa, ¿imaynatataq chanin kaqwan, mana chanin kaqwanri hukllachakunman? ¿K'anchaywan laqha-tutayaqwanri, ima huk sonqolla kawsaytaq kanman?
- 15 ¿Cristowan Bealealwanri, imaynatataq sonqota tupachinkuman? ¿Iñiqkunawan mana iñiqkunawanri, ima ruwaytataq atinkuman?
- 16 ¿Diospaq t'aqasqa cheqaswan idolokunawanri, imaynatataq tupanman? Ñoqanchisqa kawsaq Diospa t'aqasqa cheqasmi kanchis. Diosqa nirqanmi: 'Paykunapurapin tiyasaq, hinallataq purisaqpas. Ñoqan Diosninku kasaq. Paykunataqmi llaqtay kanqaku,' nispa. (Eze. 37:27)
- 17 Chayraykun Señorqa nillantaq: '¡Paykunaq chawpinkumanta lloqsiychis, hinallataq t'aqakuychis! Qhelli kaqtaqa, ama tupaykullaychispaschu. Hinan ñoqaga chaskisaykichis,' nispan. (Isa. 52:11)
- 18 Tukuy Atiyniyoq Señorqa nillantaqmi: 'Qankunaq Yayaykichismi kasaq. Qankunataqmi churiykuna, hinallataq ususiykuna kankichis,' nispan. (2 Sam. 7:14)

2 Corintios 7

- 1 Chay hinaqa, munakusqaykuna, chay hina promesayoqña kashaspaqa, aycha kuerponchispipas, espiritunchispipas, lliw qhelli kaqkunamanta ch'uychakusunchis. Hinan Diosta manchakuypi, k'apak ch'uya kayman aypasunchis.
- 2 Manan pitapas ima mana allintapas ruwarqaykuchu, nitaqmi waqllichirqaykuchu, nillataqmi q'oturqaykupaschu. Chay hinaqa, chaskiykuwaykuyá.
- 3 Kuska wañunanchispaqpas, kuska kawsananchispaqpas, sonqoykupiñan kashankichis. Chaytaqa ñawpaqmantañan nirqaykichis. Chaymi mana huchachanaypaqchu chaytaqa nini.
- 4 Qankunapin ancha sonqo churayniyqa kapuwan. Qankunamantaqa anchatapunin hatunchakuni. Sonqochasqa kaywanmi hunt'aykusqa kashani. Hinallataq tukuy ñak'arisqaykupipas kusikuywan ancha hunt'aykusqapunin kashani.

- ⁵ Cheqapaqmi, Masedonia probinsiaman hamuqtiykuqa, mana ima samaykuypas aycha kuerpoykupaq karqanchu. Aswanpas tukuypin ñak'ariykuna kawarqanku. Huk niypiq, hawamantan churanakuykuna kawarqanku. Ukhupitaqmi manchapakuykuna kawarqanku.
- ⁶ Diosmi ichaqa, huch'uyaykukuqkunata sonqochaykun. Hinan Titoq hamusqanpa chawpinta ñoqaykutapas sonqochawarqanku.
- ⁷ Manan Titoq hamusqallanwanchu, aswanpas payta sonqochamusqaykichiswanmi ñoqaykupas sonqochasqallataq karqayku. Rikuykuyta munawasqaykichistapas, ñoqamanta waqasqaykichistapas, llakikuwasqaykichistapas Titon willawarqan. Chaywanmi aswan-aswantaraqqa kusikurqani.
- ⁸ Sichus chay apachimusqay kartawan llakirichirqaykichis chayqa, chaymantan ñawpaqtaqa ñakapakurqani. Ichaqa chay karta pisi tiempollapaq llakirichisqanta reparaspaymi, kunanqa manaña ñakapakunichu.
- ⁹ Kunantaqmi, mana qankunaq llakikuyniykichismantachu kusikuni. Aswanpas chay llakikuyniykichis- wanmi yuyayman kutirikurqankichis. Chaymantan kusikuniqa. Qankunaqa Diospa munasqanman hinan llakichisqa karqankichis. Chaymi mana ñoqaykumantaqa ima mana allintapas chaskirqankichischi.
- ¹⁰ Diosmanta hamuq llakikuyqa, runakunaq yuyayman kutirikunankupaqmi. Runakunaq yuyayman kutirikuyninkutaqmi qespichisqa kanankupaq karqan. Manataqmi imamantapas ñakapakunankupaq kanchu. Kay pachaq llakichiyninmi ichaqa, runakunaq wañupuyinta apamun.
- ¹¹ Imachus pasasqasunkichista qhawariychis. Diospa munayninman hinan, llakichisqaqa karqankichis. ¡Chay llakikuytaqmi, allin kaqta ruwanaykichispaq may hinataraq k'uchi kaytapas, defiendikuq kaytapas, phiñasqa kaytapas, manchaykukuq kaytapas, ruphashaq munakuytapas, wañukuqraq kaytapas, usqhaylla chaninchaytapas rururqan! Ichaqa tukuypi, hinallataq chay pasasqanpi mana huchayoqpunin rikuchikurqankichis.
- ¹² Chay hinaqa, qelqamurqaykichisña chaypas, manan chay mana chaninta ruwaq runaraykuchu, nitaq chay mana chaninta muchuq runaraykupaschu qelqamurqaykichis. Aswanpas ñoqaykupaq k'uchi kayniykichis, qankunapurapi, hinallataq Diospa ñawpaqenpi rikuchikunanpaqmi qelqamurqaykichis.
- ¹³ Chaymi ñoqaykupas, sonqochayniykichiswan sonqochasqa karqayku. Ichaqa, chaymantapas, Titoq espirituntaqa llapaykichismi kallpacharqankichis, hinan payqa kusikurqan. Chay sonqochasqaykichiswanchus paypas kusikurqan chayqa, ñoqaykupas aswantaraqmi kusikullaykutaq.
- ¹⁴ Sichus Titoman qankunamanta hatunchakurqani chayqa, manapunin p'enqachisqachu karqani. Aswanmi llapantapas cheqaqtapuni qankunamanqa

willarqaykiku. Chay hinallataqmi, Titoman qankunamanta hatunchakuyniykupas cheqaqpuni karqan.

¹⁵ Paymi llapallaykichispa kasukuyniykichista yuyarin. Hinallataq, imaynatachus manchakuywan, khatataywan, chaskiykusqaykichistapas yuyarin. Chaymi kunanqa paypa munakuynin qankunapaq aswantaraq yapakushan.

¹⁶ Tukuy imamanta qankunapi sonqo churayniyoqmi kashani. Chaymi kusikuni.

2 Corintios 8

¹ Kunantaq wawqe-panaykuna, Masedonia probinsiapi kashaq iñiq t'aqakunaman Diospa allinpaq qokuynin qosqa kasqanta willamuykiku.

² Paykunaqa ñak'ariykunata, hinallataq sinchi pruebakunatan pasarqanku. Ancha kusikuyniyoc, hinalla- taq sinchi wakchakunan karqanku. Chaywanpas ichaqa, qoykukuyninkupin qhapaqllaña karqanku.

³ Paykunaqa, kikinkuq atisqankuman hinan qorqanku. Chay atisqankumantapas aswantaraqmi qorqanku. Chay kikinkuq munasqankuman hina qosqankumantan willakuni.

⁴ Hinallataq t'aqasqakunapaq serbiyninkupi qoykukuy ofrendankuta chaskiykunaykupaqmi paykuna kikinku anchatapuni balikuwarqanku.

⁵ Manataqmi suyakusqaykuman hinallachu, aswanpas paykuna kikinkutan Diospa munayninman hina, Señorman hap'iykuchikurqanku. Hinan ñoqaykumanpas hap'iykuchikullarqankutaq.

⁶ Titon, ñawpaqta qankunapi llank'anataqa qallarirqan. Hinan kay allinpaq qokuy ofrendata hoqarinanpaq paytaqa kallpanchaykurqayku.

⁷ Qankunan ichaqa, tukuy imaymanakunapipas askhayashankichis. Iñiypipas, rimaypipas, yachaypipas, tukuy k'uchi kaypipas, ñoqaykuta munakuypipas anchatapunin askhayashankichis. Chay hinallatapuni chay ofrenda qokuypipas askhayashaychis.

⁸ Manan kamachikushaymanpas hinachu rimashani. Aswanpas hukunaq k'uchi kayninkuwan kuskachaspa, munakuyniykichis cheqaqchus, icha manachus kasqanta yachanaypaqmi chaytaqa rimashani.

⁹ Señorninchis Jesucristoq allinpaq qokuynintaqa ñan reqsinkichisña. Payqa, qhapaq kashaspapas, qankunata munakusqasunkichisraykun, wakchaman tukurqan. Hinan chay wakcha kayninwan payqa qhapaqyachirgasunkichis.

¹⁰ Kaytaqa qankunaq allinniykichispaqmi yuyaychaykuykichis: 'Qayna watamantañan qankunaqa ofrendakuyta, hinallataq ofrendata qoykuy munaytapas ñawpaqta qallarirqankichis.

- 11** Kunanqa chay ruwasqaykichista hunt'anaykichiskama ruwashallaychispuni. Chay hinapi, imaynan qoyta munaqllapuni karqankichis, chay hinallataqyá kapusqasunkichisman hina hunt'aqllapuni kaychis.
- 12** Sichus ñawpaqta qoykuyta munaqllapuni kankichis chayqa, kapusqasunkichisman hinallan chaskisqa kanqa. Manataqmi mana kapusqasunkichisman hinachu chaskisqa kanqa.' nispay.
- 13** Manan wakinkunaq sonqonta llanllarichinaypaqchu, nitaq qankunata ñak'arichinaypaqchu chaytaqa nini.
- 14** Aswanpas qankunapurapi kuskallamanta qhawarinakuy kananpaqmi chaytaqa nini. Kunan tiempopi, qankunaq askha kapusqasunkichiswanmi paykunaq pisichikusqankutaqa yanapaykunkichis. Hinallataqmi, paykunaq askha kapusqankuwan, qankunaq pisichikusqaykichista yanapaykusunkichis. Chay hina kananpaqmi chaytaqa nini. Chay hinapin kuskallamanta qhawarinakuy kanqa.
- 15** Qelqataqmi nin: 'Askhata pallaqpapa, manan aswan askhachu kapurqan. Hinallataq pisillata pallaqpapas, manan aswan pisichu kapurqan,' nispa. (Exo. 16:18)
- 16** Diosmi, qankunarayku Titoq sonqonman kasqan k'uchi kayllataq churaykurqan. Payllamanpuni graciasqa kachun.
- 17** Cheqapaqpunin qankunaman hamunanpaq kallpachaykuqtiyku uyakurqan. Ichaqa k'uchi kayninwanmi pay kikillanmanta qankunaman puririmurqan.
- 18** Paywan kuskatataqmi, tukuy cheqas iñiq t'aqakunapaq allin willakuypi llank'aq huk ancha reqsisqa wawqeta kachamurqayku.
- 19** Manan chayllachu, aswanpas purisqaykupi puriysiwanankupaqmi iñiq t'aqakunapas paytaqa akllarqanku. Ñoqaykuq allinta qhawasqayku chay qokuy ofrendaykichista apamunanpaqmi, paytaqa akllarqanku. Señor hatunchasqa kananpaq, hinallataq qoykukuy munaq kasqaykuta reqsichikunaykupaqmi chay ofrendataqa allinta qhawayku.
- 20** Chay hinapi, chay askha qoykukuy ofrendata allinta qhawasqaykumanta, manan pipas pisichawanqakuchu.
- 21** Chaykuna ruwasqaykuqa manan Señorpa ñawpaqellanpi allin kanantachu munashayku. Aswanpas runakunaq ñawpaqenpipas allinpuni kanantan munashayku.
- 22** Paykunawanmi, huk wawqeykutapas k'uchi kayninta yapa-yapamanta probaspayku kachamurqayku. Kunantaqmi ichaqa, qankunapi ancha sonqo churayniyoq kashaspa, aswan k'uchiraq kashan.

²³ Titomanta rimaspanchisqa, puriqmasy, hinallataq qankunapaq llank'aqmasyqa paymi. Wakin wawqenchiskunamanta rimaspanchisqa, iñiq t'aqakunaq willaqninkuna, hinallataq Cristota hatunchaqqunan kanku.

²⁴ Chayrayku, iñiq t'aqakunaq ñawpaqenpi, imaynachus munakuyniykichis kasqanta, hinallataq qankunamanta hatunchakusqayta paykunaman rikuchiychis.

2 Corintios 9

¹ T'aqasqa kaqkunapaq chay yanapaykuymantaqa yanqañan qelqamuykichisman.

² Serbiy munaqllapuni kasqaykichistaqa yachanin. Chaymi Masedonia probinsiapi kaqkunaq ñawpaqenkupi qankunamanta hatunchakurqani. Hinan nirqani: 'Akaya probinsiapi kashaq wawqe-pananchiskunaqa qayna watamantaraqmi wakichisqaña kashanku,' nispay. Chay hinapin, k'uchi kayniykichisqa, askha wawqe-panakunapaq kallpachaq karqan.

³ Ichaqa qankunamanta rimarikuyniyku mana yanqa- paqchu kananpaqmi chay wawqekunata kachamurqani. Imaynan nishaykichisña, chayman hina wakichisqallapuni kashanaykichispaqmi kachamurqani.

⁴ Masedonia probinsiamanta wakinkunaqa, imaynapipas ñoqawan hamunkumanmi. Sichus qankuna mana wakichisqachu kashaqta tarisunkichisman chayqa, ñoqaykuqa p'enqachisqan kaykuman. Ñoqaykun qankunamanta hatunchakurqayku, chaymi mana p'enqachisqa kaytaqa munaykumanchu. Manallataqmi qankunapas p'enqachisqa kanaykichistaqa munaykumanchu.

⁵ Chaymi, ñoqaykumanta ñawpaqta qankunaman hamuq wawqekunata kallpachayniyqa allin kasqanta yuyaykurqani. Ñawpaqmantapachan prometisqaykichis qoykukuyniykichista wakichinankupaq paykunataqa kachamurqani. Chay hinapin, chay qoykukuyniykichisqa sonqomanta kanqa. Manataq tanqasqallachu kanqa.

⁶ Kaytataqmi nini: 'Pisillata tarpuqqa, pisillatan kosechanqa. Hinallataqmi askhata tarpuqpas, askhatapuni kosechallanqataq,' nispay.

⁷ Diosqa, kuisqa qoqtan munakun. Chayrayku, sapanka hukpas imaynatachus sonqonpi yuyaykusqanman hina, ama llakisqachu, nitaq tanqarisqa hinachu qochun.

⁸ Tukuy allinpaq qokuyipi askhayachinasunkichispaq Diosqa ancha atiyniyoqpunin. Paymi qankunataqa tukuy imaymanakunapipas manapuni hayk'aqpas imallatapas pisichisunkichischu. Chay hinapin tukuy allin ruwaykunapi askhayankichis.

⁹ Qelqapas ninmi: 'T'akarimuspanmi wakchakunaman qorqan. Chanin kaynintaqmi wiñay-wiñaypaqpuni takyan,' nispa. (Sal. 112:9)

¹⁰ Tarpuqpaq muhuta qoq, hinallataq mikhunanpaq t'antata qoqpas Diospunin. Payllataqmi chay muhunta qoykunqa, hinallataq askhayachinqa. Pay kikillantaqmi qankunaq chanin kay ruruyniykichista yapaykunqa.

¹¹ Tukuy mana hark'asqa ofrendakuyniykichiswan tukuypi qhapaqyachisqa kanaykichispaq chaytaqa ruwanqa. Chaytaqmi ñoqaykuq chawpiykuta Diosman grasiasta qonankupaq kanqa.

¹² Chay llank'asqaykichispi serbiyqa, t'aqasqakunaq pisisqantapas hunt'aykunmi. Manan chayllatachu ruwan, aswanpas Diosman anchatapuni grasiasta qonankupaqwanmi kanqa.

¹³ Chay llank'asqaykichis serbiypa chawpintataqmi Diosta yupaychanqaku. Paykunapaq, hinallataq llapapaqpas qoykukuq kasqaykichisraykun, hinallataq willasqaykichis Cristoq allin willakuyninta kasukusqaykichisraykun Diostaqa yupaychallanqakutaq.

¹⁴ Chaymantapas paykunaqa qankunapaqmi mañakunqaku. Chay hinapin paykunaqa qankunata munakusqankuta rikuchikunku. Diospa allinpaq qokuynin ancha askhallaña qankunapi kasqanrayku munakusunkichis.

¹⁵ ¡Rimariyta mana atinaraq may hatun qokuyninmanta Diosman graciasqa kachun!

2 Corintios 10

¹ Kunantaq, ñoqa Pablo Cristoq llamp'u kayninwan, hinallataq qoykukuq kayninwan balikuykichis. Cheqapaq qankunawan kashaspayqa huch'uyaykukuqmi kani. ¡Karupi kashaspaytaqmi ichaqa, qankunapaq mana manchakuqllaña kani!

² Hayk'aqchus qankunawan kasaq chayqa, wakinniykichiskunawan tupanaypaq allin wakichisqan kashani. Wakinniykichisqa aychaman hina purinaykupaqmi yuyanku. Ama mana manchakuq kayniyta qatirivanaykichispaqmi qankunata balikuykichis.

³ Runakuna hinalla purishayku chaypas, manan runakuna hinallachu maqanakuyku.

⁴ Maqanakunayku armakunaqa, manan kay pachapi runakunaq armankuna hinallachu kanku. Aswanpas Diospi ancha atiyniyoq armankunan kanku. Chay armakunan, awqanchiskunata hark'aq perqakunatarraq thunin.

⁵ Hinallataq mana cheqaq yuyaykunataqa chinkachipushaykun. Diosta reqsiypa kontranpi hatunchakuqkunatapas chinkachipushaykun. Chay hinapin, llapa yuyaykunatapas, Cristota kasukunankupaq presochaspa apashayku.

- ⁶ Kasukuyniykichischus hunt'asqapuni kanqa chayqa, llapan mana kasukuqkunata kastiganaykupaqmi wakichisqaña kashayku.
- ⁷ Qankunaqa imakunatapas patallantan qhawankichis. Sichus pipas sonqonpi Cristoqpuni kasqanta yuyaykukun chayqa, pay kikinpi wakmanta yuyaykukuchun. Imaynan paypas Cristoqpuni, chay hinallataqmi ñoqaykupas Cristoqpuni kayku.
- ⁸ Sichus kamachikuyniyoc kasqaykumanta huk chikallantawanpas hatunchakuni chayqa, manan p'enqakunichu. Chay kamachikuyniyoc kasqaykutaqa, manan qankunata chinkachinaykupaqchu, aswanpas qankunata wiñachinaykupaqmi Señorqa qowarqanku.
- ⁹ Qankunaqa, qelqamusqay kartakunawan mancharichinayta yuyaykushawaqchismi. Chaytaqa manan munanichu.
- ¹⁰ Wakinmi nin: 'Kartankunapi qelqamuwasqanchis simin- kunaqa sinchi k'arak, hinallataq ancha sut'ipunin. Ichaqa paypa aycha kuerponqa pisi-kallpallayoqmi. Hinallataq rimasqankunapas mana kasunapaq hinallan kanku,' nispa.
- ¹¹ Chay hina runaqa kayta yuarichunpuni: Imaynan karupi kashaspa kartapi rimamuyku, chay hinallataqmi chaypi kashaspapas ruwayniykupiqqa kasaqku.
- ¹² Wakinkunaqa, kikinkuta rekomendakuspankun kashanku. Paykunaqa tupunkuwanmi tupukunku, hinallataq paykuna kikinkuwanmi kuskachakunku. Manataqmi allintachu yuyashanku. Ñoqaykun ichaqa, paykunawanqa manapuni yupakuykuchu, nitaq kuskachakuykupaschu.
- ¹³ Ñoqaykun ichaqa, mana sinchinkamachu hatunchakuyku. Aswanpas Diosmi tupunanta qowarqanku. Chay tupunaman hinallan hatunchakuyku. Chay tupuyumi, qankunamanpas chayamusunkichis.
- ¹⁴ Hinan hatunchakuyniykupiqqa manapas qankunaman chayamuykumanchu hina, mana sinchinkamachu hatunchakuyku. Aswanpas Cristoq allin willakuyninwanqa qankunakamaraqmi chayamurqayku.
- ¹⁵ Manan hukunaq llank'asqankumantachu sinchinkamaqa hatunchakushayku. Aswanpas kay hina suyakuyniykun kapuwanku: lñiykiykichispi wiñasqaykichiswanmi, tupuyniykuman hina, qankunapurapi llank'anaykuta Diosqa yapanqa.
- ¹⁶ Qankunamanta aswan wak cheqaskunapi allin willakuyta willanaykutaqa Dios munanqapunichá. Chay hinapin, hukunaq llank'asqankumanta mana hatunchakushanaykupaq, hukunaq llank'asqanku cheqasmanqa manapuni haykusaqkuchu.
- ¹⁷ Ichaqa Qelqapas ninmi: 'Pipas hatunchakuqqa, Señorpi hatunchakuchun,' nispa. (Jer. 9:24)

¹⁸ Chay hinaqa, pay kikillanta rekomiendakuqtaqa Señormi mana allinpaqchu qhawarin. Aswanmi Señorqa pay kikinpa rekomiendasqallanta allinpaq qhawarin.

2 Corintios 11

¹ Chay huk chikan waq'a kayniyta pasiensiaykuwanaykichistan munayman. ¡Cheqapaqpuni pasiensiaykuwaychis!

² Ch'uya donsella sipasta hina, Cristoman qayllaykuchinayraykun, ch'ulla qosallawan rimanaykuchirqaykichis. Chaymi Diospa wañukuyninwanraq wañukuykichis.

³ Ichaqa, mach'aqwaymi, yachaysapa kayninwan Evata q'oturqan. Chay hinata yuyayniykichista, hinallataq Cristopi cheqaq iñiykiykichista imaynapipas waqllichinasunkichismantan manchakuni.

⁴ Pipas ñoqaykuq willasqayku Jesusmanta wak Jesusta willaspaqa hamunmanmi. Otaq chaskisqaykichis Espiritumanta huk niraq espirituta chaskichisunkichismanmi. Otaq chaskisqaykichis allin willakuy willasqaykumanta huk niraq willakuyta willasunkichismanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, ¿imanaqtinta qankunari paykunata chaskishawaqchis?

⁵ Haqay qankunaq hatunpaq qhawarisqaykichis apostolkunamantaqa mana imapipas aswan pisillachu kasqaytan qhawarikuni.

⁶ Rimakuyniyipiña mana allinchu kani chaypas, manan yachayniyiwanchu chay hinaqa kani. Aswanmi llapanpi, hinallataq tukuy imaymanakunapi, pichus kasqayta qankunamanqa reqsichikurqani.

⁷ Ñoqaqa allin willakuyta yanqallanmi willarqaykichis. Qankuna Diospa hatunchasqan kanaykichispaqmi ñoqaqa huch'uyaykukurqani. ¿Chaykunata ruwaspayri, huchallikurqanichu?

⁸ Qankunata qhawanaypaqmi wakin iñiq t'aqakunamanta yanapaytaqa chaskirqani. Chayqa, paykunamanta suwakushaymanpas hinan karqan.

⁹ Qankunawan kashaqtiy, imapas pisiwasqantaqa Masedonia probinsiamanta hamuq wawqekunan qowarqanku. Chayraykun mana mayqennykiykichistapas gastachirqaykichischu. Chay hinapin, ama pitapas gastachinaypaq tukuyipi kuidakurqani, hinallataq kuidakusaqpas.

¹⁰ ¡Cristoq cheqaq kaynin ñoqapi kashasqanhawan, Akaya probinsiaq suyunkunapi hatunchakuyniyqa kashallanqapuni!

¹¹ ¿Imanaqtintaq chay hinatari rimashani? ¿Qankunata mana munakusqayraykuchu chaytari rimashani? ¡Manapunin! Aswanpas Diosllan qankunata munakusqaytaqa yachan.

- 12 Hinan rimaykachaqqunaqa rimaykachasqankupi ñoqanchis hina tarikuyta munanku. Ñoqan ichaqa, imatachus ruwashani, chaytaqa ruwashallasapuni. Chay hinapin, chay rimaykachaqqunataqa upallachisaq.
- 13 Chay hina runakunaqa, falso apostolkunan kanku. Q'otukuq llank'aqkunanku, hinallataq Cristoq apostolninkunaman hinan rikch'akunku.
- 14 Kikin Satanaspas, k'anchashaq angel hinan p'achallirukun. Chayrayku chaykunamantaqa, ama muspharisqachu kashasun.
- 15 Chay hinaqa, Satanaspas kamachinkunapas chaninpa kamachinkuna hina p'achakuyinkumanta ama musphariychischu. Paykunaq p'uchukayninkuqa ruwasqankuman hinan kanqa.
- 16 Huktawanmi nini: 'Ama pipas waq'ata hinaqa qhawariwachunchu,' nispay. Ichaqa huk chikachallantapas hatunchari kunaypaq waq'ayasqata hinallapas chaskiykuwaychis.
- 17 Kunan nisqaytaqa, sonqo churaywan hatunchakuspaymi nini. Chaytaqa, manan Señorpa rimasqanta hinachu, aswanpas waq'ayasqa hinan nini.
- 18 May askhan aychaman hina rimaykachanku. Ñoqapas chay hinallatataqchá hatunchakusaq.
- 19 Qankunaqa yuyaysapa kashaspaykichismi, waq'akunatapas sumaqtaraq pasiensiawan chaskiykushankichis.
- 20 Pipas kamachipaq hap'isunkichismanmi. Pipas oqoykusunkichismanmi. Pipas qankunaqta munaychakunmanmi. Pipas k'ankaykachaq kanmanmi. Pipas qankunata uyapi ch'aqlasunkichismanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, chaykunatapas qankunaqa chaskiykushallankichismi.
- 21 Sinchi pisi-kallpayoqpas kaykuman hinan may p'enqakuywan nini. Wakinkunapas rimaykachasqankurayku ñoqapas hatunchakullanitaq. Kaytaqa waq'ayasqa hinan nini.
- 22 ¿Hebreo runakunachu kanku? Ñoqapas Hebreo runallataqmi kani. ¿Israel llaqtamantachu kanku? Ñoqapas Israel llaqtallamantataqmi kani. ¿Abrahampa mirayninkunachu kanku? Ñoqapas Abrahampa miraynillantaqmi kani.
- 23 ¿Cristoq serbiqninkunachu kanku? Ñoqaqa, aswan serbiqraqmi kani. Chaytaqa, waq'ayasqa hinaraqmi nini. ¡Ñoqaqa, paykunamanta aswantaraqmi llank'arqani! ¡Ñoqaqa paykunamanta aswantaraqmi mana yupay atiy kutita soq'aykusqa karqani! ¡Ñoqaqa, paykunamanta aswantaraqmi karselpi kasharqani! ¡Ñoqaqa, wañuypaq peligrokunapi askha kutitan kasharqani!
- 24 Judío runakunamantan, phisqa kutita, kinsa chunka isqonniyoq hasut'ikunata chaskirqani.

²⁵ Kinsa kutitan k'aspikunawan q'asuykuwarqanku. Huk kutipitaq rumiwan ch'aqewarqanku. Kinsa kutitataqmi unuman t'ikraykukurqani. Huk tuta, huk p'unchaymi mama-qochaq chawpinpipuniña kasharqani.

²⁶ May askha kutitan chakipi purirqani. Ñoqaqa mayukunamanta peligrokunapi, suwakunamanta peligrokunapi, llaqtamasiykunamanta peligrokunapi, mana-judío runakunamanta peligrokunapi, llaqta runakunamanta peligrokunapi, ch'inniq cheqas peligrokunapi, mama-qocha peligrokunapi, hinallataq mana cheqaq wawqekunamanta peligrokunapin tarikurqani.

²⁷ Sinchi llank'anapi, sayk'uy llank'anapi, askha tuta mana puñuyipi, yarqaypi, ch'akiypi, askha kuti ayunaypi, chiripi hinallataq mana p'achayoq kaypin kasharqani.

²⁸ Tukuy chaykunamantapas aswantaraqqa, llapan iñiq t'aqakunamanta llakikuymi sapa p'uchay ñit'iykuwan.

²⁹ ¿Piña pisi-kallpayan chaypas, ñoqaqa manachu pisi kallpayallanitaq? ¿Mayqentaña misk'achiqtinkupas, imaynataq ñoqari mana phiñakuymanchu?

³⁰ Sichus hatunchakuna kanman chayqa, ñoqapas pisi-kallpa kasqaymantan hatunchakusaq.

³¹ Wiñay-wiñaypaq saminchasqa Señor Jesucristoq Yayan Diosmi mana llullakusqaytaqa yachan.

³² Damasko llaqtapin, rey Aretaspa gobernadorin, hinallataq chay llaqtayoq runakuna, hap'iwanankupaq allintapuni llaqtata kuidasharqanku.

³³ Hinan perqaq bentananta, huk kanastapi warkuykuspa uraykachisqa karqani. Chay hinapin, chay runakunaq makinkumanta ayqekapurqani.

2 Corintios 12

¹ Cheqaqtapunin, hatunchakuyniyqa, manaña imapaqpas baliwanchu. Chaywanpas ichaqa, Señorpa wak rikhuriykunapi rikuchiwasqanmantan rimashallasapuni.

² Cristopin huk runata reqsini. Paymi yaqa chunka tawayoq wata qhepataña, kinsa kaq hanaq pachakama hoqarisqa karqan. Kuerpopichus hoqarisqa kasqantaqa manan yachanichu. Ichari mana kuerpopichus hoqarisqa kasqantapas manallataqmi yachanichu. Diosllan chaytaqa yachan.

³ Chay runataqa reqsinin. Ichaqa kuerponpichus, otaq mana kuerponpichus kasqantaqa manan yachanichu. Diosllan chaytaqa yachan.

⁴ Paymi Paraisoman hoqarisqa karqan. Hinan mana rimay atinan simikunata uyarirqan. Chay hina rimayta rimanapaq runamanqa manapunin qosqachu karqan.

- ⁵ ¡Chay runamantan hatunchakusaq! Ñoqa kikiymantan ichaqa, mana hatunchakusaqchu. Aswanpas pisi-kallpa kayllaypin hatunchakusaqqa.
- ⁶ Sichus ñoqa hatunchakuyta munayman chayqa, manan mana yuyayniyoqchu kayman. Aswanpas cheqaqllatapunin nishayman. Ichaqa, pipas ñoqapi rikusqanmanta, hinallataq uyarisqanmanta aswan allinraq kanaypaq yuyaykuqqa kanmanmi. Chayrayku ñoqamantaqa manapuni hatunchakusaqchu.
- ⁷ Hatun rikuchiykunata rikuchiwasqanmanta mana hatunchakunaypaqmi, aycha kuerpoypi huk yawriwan t'urpuyqa qosqa kawarqan. Ama sinchita umayta hoqarinaypaqmi, Satanaspa huk willaqnin ch'aqlashawan.
- ⁸ Ñoqamanta chayta qechuwananpaqmi, kinsa kutinkama Señorta balikurqani.
- ⁹ Hinan niwarqan: 'Pisi-kallpa kayniykipin atiyniyqa k'apakchakun. Chayrayku allinpaq qokuyniywan kusionqalla kay,' nispan. Chay hinaqa, Cristoq atiy nin ñoqapi tiyananpaqmi, pisikallpa kashaspapas sonqoymantaraq hatunchakusaqpuni.
- ¹⁰ Pisi- kallpa kaspaymi, aswan atiy niyoqqa kani. Chayraykun, pisikallpaña kashaspapas, p'enqay k'amisqaña kashaspapas, pisichikuykunapiña kashaspapas, qatiykachasqaña kashaspapas, Cristota munakusqayrayku llakiq ñit'isqanña kashaspapas, anchatapuni kusikuni.
- ¹¹ Ñoqan qankunaq rekomiendasqaykichisqa kanay karqan. Manaña imapaschu kani chaypas, qankunaq hatunpaq qhawarisqaykichis apostolkunamantaqa manan huch'uyllachu kani. Chayrayku hatunchakuspayqa, mana yuyayniyoq hina karqani. Qankunan chay ruwanaypaqqa, tanqawarqankichis.
- ¹² Cheqapaqpunin tukuy pasiensiawan, qankunapurapi apóstol kay señalkuna ruwasqa karqan. Chaykunaqa, señalkunapiwan, musphana ruwaykunapiwan, atiywan ruwaykunapiwanmi karqan.
- ¹³ ¿Chay hinari, wakin iñiq t'aqakunamantari imapitaq pisi karqankichis? ¿Mana imapi gastachisqaypichu pisiqa karqankichis? ¡Chay hinaqa, chay mana chanin ruwasqaymanta pampachaykuwaychis!
- ¹⁴ Manan kaqniykichistachu maskhashani, aswanpas qankuna kikiykichistan maskhashaykichis. Manan wawakunachu taytamamankupaq qhapaq kaytaqa huñunku. Aswanpas taytamamakunan wawankupaq qhapaq kaytaqa huñunku. Chayrayku qhawariychis, kinsa kaq kutinpi qankunaman hamunaypaqmi wakichisqaña kashani. Ichaqa manataqmi qankunata gastachinaypaqchu hamusaq.
- ¹⁵ Chaywanpas, ñoqaqa sonqoymantan kaqniykunata, hinallataq ñoqa kikiy tapas almaykichista munakusqayrayku gastakusaq. Qankunata

anchataña munakuykichis chaypas, ¿qankunari pisillatachu munakuwankichisman?

16 Cheqapaqmi qankunataqa mana imapipas gastachirqaykichischu. ¡Ichaqa yuyaysapa kayniywanmi q'otullawan hap'irqorqaykichis!

17 ¿Qankunaman mayqen kachamusqaypa chawpintapas, q'oturqaykichischu? ¡Manapunin!

18 Titota balikuspaymi, huk wawqenchista paywan kuskata kachamurqani. ¿Titoqa q'oturqasunkichischu? ¡Manapunin! ¿Manachu kasqan espiritullawan hamurqayku, hinallataq kasqan yupillata qatikurqaykupas?

19 ¿Qankunaq ñawpaqeykichispi defiendikuspa rimanaykupaqchu yuyaykunkichis? Manan, aswanpas Diospa ñawpaqenpin Cristopi rimashayku. Hinallataq munakusqaykuna, qankunata wiñachinaykupaqmi llapanta rimashayku.

20 Chayamuspayqa, manapaschá munasqayman hinachu tarisaykichis. Chaymantan manchakushani. Hinallataq manapaschá qankunapas munasqaykichisman hinachu tariwankichis. Chaymantapas manchakushallanitaqmi. Huchatariykunapi wakinniykichisqa kashawaqchismi. Wakinniykichisqa tumpanakuykunapi, phiñanakuykunapi, t'aqanakuykunapi, yanqanmanta tumpaykunapi, simi apaykunapi, anchaykachaykunapi, hinallataq ch'aqwaraykunapi kashallawaqchistaqmi. Chaykunamantan manchakushani.

21 May askhan ñawpaqqa huchallikurqanku, ichaqa manataqmi chay huchallikusqankumanta yuyayman kutirikurqankuchu. Mana ch'uya kaykunapin huchallikurqanku. Qhelli puriykunapin huchallikurqanku. Hinallataq aycha kuerpo mana watakuykunapipas huchallikullarqankutaqmi. Qankunaman kutimuqtiy, qankunapurapi Dios huch'uyaykachiwananmanta, hinallataq chaykunapi huchallikusqankumanta waqanallaymantan manchakushani.

2 Corintios 13

1 Kay kutitawanqa, kinsa kutitañan qankunaman hamusaq. Iskay testigokunaq, otaq kinsa testigokunaq rimaqankuwanmi, tukuy ima kaqkunapas allintapuni sut'inchakunqa.

2 Chaytaqa, iskay kaq hamuyniyipi qankunawan kashaspallayraqmi nirqani. Kunan mana chaypi kashaspaypas, ñawpaq huchallikuqkunamanmi qelqamuni. Hinallataqmi llapan wakinkunamanpas nini: 'Sichus hukawan hamusaq chayqa, manan pitapas pampachasaqchu,' nispay.

3 Qankunaqa, ñoqapi Cristoq rimashasqan pruebata maskhashasqaykichisraykun, anyaykuykichis. Qankunapaq Cristoqa manan pisi-kallpayoqchu, aswanpas qankunapi atiyniyoqpunin kashan.

⁴ Ñoqaykupas Cristopiqa piskallpayoqtaqmi kayku. Ichaqa Diospa atiyinwanmi qankunapaq Cristowan kуска kawsasaqku. Chaymi, hinaña piskallpayoq kaypi Cristota chakatarqanku chaypas, payqa Diospa atiyinwanmi kawsashan.

⁵ Ìniypi qaqa sayasqachus kashanchis, icha manachus, chayta yachanaykichispaqqa qankuna kikiykichispa sonqoykichista t'aqwikuychis. Hinallataq qankuna kikiykichista pruebakuychis. Sichus Diosqa pruebaspa mana wikch'upurqasunkichischu chayqa, Jesucristoqa qankunapi kashanpunin. ¿Icha, manachu qankuna kikiykichista reqsikunkichis?

⁶ Ichaqa Diospa mana wikch'urpariwasqanta yachanaykichistan suyakushani.

⁷ Hinallataq ima mana allintapas ama ruwanaykichispaqmi Diosmanta mañakushayku. Manan ñoqayku aprobasqa hina rikhurinaykupaqchu, aswanpas ñoqaykuña wikch'upusqa hinaña kaqtiykupas, qankuna allin kaqta ruwanaykichispaqmi mañakushayku.

⁸ Chay hinaqa, manan imatapas cheqaq kaqpa kontranpi ruwaytaqa atisunmanchu. Aswanpas cheqaq kaqllapaqmi imatapas ruwaytaqa atisunman.

⁹ Chaymi ñoqayku, pisi-kallpayoq kaqtiyku, qankunataq kallpasapa kaqtiykichis kusikuyku. Hinallataq qankuna k'apakchasqa kanaykichispaqwan mañakushayku.

¹⁰ Chay hinaqa, manaraq hamushaspaymi kay kartata qelqamuykichis. Hinan chaypi kaspayqa, manaña k'araktañachu nisaykichis. Señorqa, manan qankunata wañuy ñak'ariyman churanaypaqchu kamachikuyniyoy kayta qowarqan. Aswanpas wiñachinaypaqmi qowarqan.

¹¹ Chay hinaqa, wawqe-panaykuna, q'ochukullaychispuni. K'apakchanakuychis, sonqochanakuychis, ch'ulla yuyaylla kaychis, hinallataq thak kaypi kawsakuychis. Hinan thak kay qoq, hinallataq munakuq Diosqa qankunawanpuni kashanqa.

¹² Ch'uya much'aykuywan, hukuna-hukkunawan napaykunakuychis.

¹³ Llapallan t'aqasqakunapas napaykamusunkichismi.

¹⁴ Señor Jesucristoq allinpaq qokuynin, Diospa munakuynin, hinallataq Santo Espirituq sumaq rimaykukuynin llapallaykichiswanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

Gálatas

Gálatas 1

- 1 Ñoqa Pablon apóstol kani. Manan runakunachu kachamuwarqan, nitaqmi runachu akllawarqan. Aswanpas Jesucriston, hinallataq payta wañusqakunamanta kawsarichimpuq Dios Yayan akllawarqan.
- 2 Llapallan ñoqawan kashaq wawqepanakunawanmi, Galasia probinsiapi kashaq iñiq t'aqakunaman napaykamuykiku.
- 3 Dios Yayaq, hinallataq Señorninchis Jesucristoq allinpaq qokuyninpas, thak kayninpas qankunawanpuni kachun.
- 4 Jesucriston huchanchiskunarayku, pay kikinta qoykukurqan. Hinaqa, Dios Yayanchispa munayninman hina, kay mana allin tiempomanta horqowananchispaqmi, chaytaqa ruwarqan.
- 5 Payllamanpuni wiñay-wiñaypaq yupaychaypas kachun. Ahinapuni kachun.
- 6 Cristoq allinpaq qokuyninwan Diospa waqyasqasunkichismanta usqhayllaman t'aqarikuspa, wak willakuyta qatikushasqaykichismantan muspharisqaraq kashani.
- 7 Cristoq allin willakuyninmanta, wak willakuyqa manan kanchu. Aswanpas wakin runakunan qankunata pantachishasunkichis. Hinallataq Cristoq allin willakuyninta waqllichiyta munashanku.
- 8 Ñoqaykun, allin willakuyta willarqaykikuña. Ichaqa sichus ñoqayku kikiykupas, otaq hanaq pachamanta huk angelpas wak niraq willakuyta willasunkichis chayqa, ñakasqa kachun.
- 9 Imaynan ñawpaqpas nirqaykichisña, chay hinallatataqmi kunanpas nillanitaq: 'Sichus pipas chaskisqaykichis allin willakuymanta wak niraq willakuyta willasunkichis chayqa, ñakasqa kachun,' nispay.
- 10 Chay hinaqa, ¿runakunaq allinpaq hap'iwanantachu, icha Diospa allinpaq hap'iwanantachu maskhashani? ¿Otaq runakunata kusichiyllatachu maskhashani? Sichus runakunallata kusichishayman chayqa, manan Cristoq kamachinchu kayman.
- 11 Ichaqa wawqe-panaykuna, qankunaman willasqay allin willakuyqa manan runaq yuyayninman hinachu karqan. Chaytan yachanaykichista munani.
- 12 Ñoqaqa chay allin willakuyta manan runamantachu chaskirqani. Nitaqmi runamantachu yacharqani. Aswanpas Jesucriston rikuchiwarqan.
- 13 Ñawpa tiempopi, judío runakunaq religionninkuman hina, imaynatachus purisqaytaqa uyarirqankichisñan. Ñoqaqa Diospa iñiq t'aqanta ch'usaqyachinaypaqmi sinchitapuni qatiykacharqani.

- ¹⁴ Hinallataq judío runakunaq religioninkuman hina, wiñaymasiy judío llaqtamasiykunaq ruwayninkuman hinan, aswan-aswantaraq purirqani. Hinallataq machulaykunaq ruwayninkuman, aswan wañukuywanraq hap'ipakuqmi karqani.
- ¹⁵ Ichaqa Diosmi, munasqanman hina mamaypa wiksallanpiraq kashaqtiy akllawarqan. Hinan allinpaq qokuyninpa chawpinta waqyawarqan.
- ¹⁶ Diostaqmi, Churinta ñoqaman rikhurichiwarqan. Chaytaqa, Churinmanta mana-judío runakunaman willanaypaqmi ruwarqan. Hinan manapuni mayqen runatapas usqhayllamanqa tapukurqanichu.
- ¹⁷ Nitaqmi ñoqamanta aswan ñawpaq kaq apóstolkunata tapukuqpas Jerusalén llaqtamanqa wicharqanichu. Aswanmi Arabia suyuman rirqani, hinallataq wakmanta Damasko llaqtaman kutipurqani.
- ¹⁸ Chaymantataqmi, kinsa wata pasaqtinña, Pedrotá rikumunaypaq Jerusalén llaqtaman wicharqani. Hinan chaypi, chunka phisqayoq p'unchay paywan qhepakurqani.
- ¹⁹ Ichaqa manataqmi wakin apostolkunataqa Jerusalén llaqtapi rikumurqanichu. Aswanpas Señorpa wawqen Jakobollatan rikumurqani.
- ²⁰ Qhawariychis, qankunaman qelqamusqaypiqa, Diospa ñawpaqenpi manan llullakunichu.
- ²¹ Chaymantataqmi Siria probinsiaman, hinallataq Silisia probinsiaman rirqani.
- ²² Judea probinsiapi kaq, Cristopi kashaq iñiq t'aqakunapaqqa mana reqsisqan karqani.
- ²³ Ichaqa kay hina rimayllatan uyarisharqanku: 'Chay, mayqenchus ñawpa tiempopi qatiykachawaqninchismi, hinallataq ñawpa tiempopi iñiyta ch'usaqyachiqmi, kunanqa chay iñiyanta willakushan,' nispa.
- ²⁴ Hinan ñoqahawa, Diosta hatunchasharqanku.

Gálatas 2

- ¹ Chaymantataqmi, chunka tawayoq wata qhepataña Bernabewan wakmanta Jerusalén llaqtaman wicharqani. Hinallataqmi Titotapas pucharikurqayku.
- ² Ichaqa, rikhuriypi rikusqayman hinan wicharqani. Hinan mana-judío runakunaman allin willakuy willashasqayta allinpaq qhawarisqa runakunaman sapaqllapi sut'incharqani. Chaytaqa ñawpaq llank'asqaypas, kunan llank'asqaypas mana yanqapaq kananpaqmi ruwarqani.
- ³ Ichaqa, ñoqawan kashaq Titopas hinaña Gresia llaqtayoyq runa kashaspapas, sirkunsidakunanpaqqa manan qatirisqachu karqan.

- ⁴Chaywanpas, falso wawqekunaqa kasharqankupunin. Paykunaqa, Cristo Jesuspi kacharichisqaña kasqaykuta qhawararuyta munaspankun, ñoqayku ukhuman pakallapi suskhuyamurqanku. Hinan, kamachi kayman wakmanta churayta munawarqanku.
- ⁵Allin willakuypa cheqaq kaynin qankunapi takyananpaqmi, paykunataqa manapuni huk ratullapas kasurqaykuchu.
- ⁶Chaywanpas ichaqa, allinpaq qhawarisqa runakuna ñawpa tiempopichá allinpaq qhawarisqa karqanku. Chaymanta ñoqamanqa manan imapas qokuwanchu. Diosqa manan runakunaq rikch'aynintachu qhawan. Hinaqa chay allinpaq qhawarisqa runakuna ñoqaq nisqaymanqa, manan imallatapas yapaykuwanchu.
- ⁷Aswanpas, imaynan Pedroman allin willakuyta sirkunsidasqakunaman willananpaq qosqa karqan, chay hinallataqmi, ñoqamanpas allin willakuyta mana sirkunsidasqakunaman willanaypaq, qosqa kawarqan. Chaytataqmi rikurqanku.
- ⁸Pichus sirkunsidasqa kaqkunaman apóstol kananpaq Pedrota churaqmi, ñoqatapas mana-judío runakunaman rinaypaq churawarqan.
- ⁹Jakobopas, Cefaspas, hinallataq Juanpas, Diosqa allinpaq qokuynin qowasqantan repararqanku. Hinaqtinmi Bernabemanwan, ñoqamanwan, puriqmasinku kanaykupaq señaleta hina, paña makinkuwan hap'iykuwarqanku. Hinan paykunaqa, iñiq t'aqata tusaq hina qhawarisqa kanku. Ñoqaykutataq mana-judío runakunaman rinaykupaq allinpaq hap'iwarqanku. Paykuna kikinkutataqmi ichaqa, sikunsidasqa kaqkunaman rinankupaq allinpaq hap'ikurqanku.
- ¹⁰Hinaqa wakchakunamanta yuyarikunallaykupaqmi niwarqanku. Hinan chaytaqa allinta kallpachakuspapuni k'uchi kaywan ruwarqani.
- ¹¹Pedrotaqmi ichaqa, Antiokía llaqtaman hamurqan. Hinan payqa, chaypi anyaykusqa kananpaq hina ruwasharqan. Chaymi uya-uyapura kashaspayku, paypa kontranpi churakurqani.
- ¹²Pedroqa, sirkunsidasqa kaqkunatan manchakurqan. Chayraykun Jakoboq partimanta runakuna manaraq chayamushaqtinku, payqa mana-judío runakunawan kуска mikhusharqan. Chayaramuqtinkutaqmi ichaqa, mana-judío runakunawan manaña mikhuyta munaspa t'aqakurqan.
- ¹³Hinallataqmi wakin judío runakunapas, Pedroq iskay-uya kayninpi ruwaysikusharqanku. Hinan paykunaq iskay-uya kayninkuman Bernabepas aysaykusqaraq karqan.
- ¹⁴Allin willakuy cheqaq kayman hina, mana siwk ñanpi purisqankuta rikuspaytaqmi, llapanquq ñawpaqenkupi Pedrota nirqani: 'Qan kikiykin, judío runa kashaspayki, manapuni judío runa hinachu kawsashanki. Aswanpas

mana-judío runakuna hinan kawsashanki. ¿Imanaqtintaq mana-judío runakunatari, judío runa hina kawsanankupaq qatirinki?' nispay.

15 Ñoqanchisqa, judío runapunin naserqanchis. Manataqmi mana-judío runakunapuramanta huchasapakunachu kanchis.

16 Runaqa, manan Kamachikuy Simita waqaychasqanwanchu chaninman tukuchisqa kanqa. Aswanpas Jesucristopi ñiyllanwanmi chaninman tukuchisqaqa kanqa. Chaytaqa yachanchismi. Ñoqaykupas Cristo Jesuspin ñirqayku. Chayraykun ñoqaykupas mana Kamachikuy Simita waqaychasqaykuraykuchu, aswanpas Cristopi ñikusqaykurayku Diosqa chaninman tukuchiwarqanku. Diosqa manan pitapas Kamachikuy Simita waqaychasqanwanchu chaninman tukuchinqa.

17 Ñoqaykuqa, Cristopi chaninman tukuchisqa kaytan maskhashayku. Ichaqa ñoqayku kikiyku huchapiraqmi tarikushayku. Chay hinaqa, ¿Cristori, huchata serbiqchu kanman? ¡Imaynallanmantapas manapunin!

18 Thunipusqaytachus wakmanta hatarichisqa chayqa, Kamachikuy Simita p'akiqmi kapuni.

19 Ñoqaqa Diospaq kawsanaypaqmi, Kamachikuy Simiq chawpinta, Kamachikuy Simipaq wañupurqani.

20 Cristowan kуска chakatasqañan kashani. Manañataqmi ñoqaqa kawsaniñachu, aswanpas Criston ñoqapi kawsashan. Kunan aycha kuerpopi kawsakushaniraq chayqa, Diospa Churinpi ñisqaypa chawpintan kawsashani. Paymi ñoqata munakuwarqan. Hinan pay kikinta ñoqarayku hap'iykuchikurqan.

21 Sichus Kamachikuy Simiq chawpinta Diospa chanin kaynin hamunman karqan chayqa, yanqapaqmi Cristoqa wañunman karqan. Chayraykun Diospa allinpaq qokuynintaqa manapuni wikch'uykukunichu.

Gálatas 3

1 ¡Yaw Galasia probinsiapi ñiñkuna, mana yuyayniyoqmi kankichis! Ñoqaykuqa, chakatasqa Jesucristota qankunapurapi sut'itapunin reqsichirqaykiku. ¿Chay cheqaq kaqta mana kasukunaykichispaqri pipunitaq layqachirqasunkichis?

2 Qankunamantaqa kayllatan yachayta munashani: ¿Espiritutari, Kamachikuy Simi ruwaykunaq ruwasqaykichispa chawpintachu chaskirqankichis? ¿Ichari, uyarispa ñisqaykichispa chawpintachu chaskirqankichis?

3 ¿Imaynaniraq mana yuyayniyoqtaq kankichisri? ¿Espírituq chawpinta qallarispaykichischu, kunantaq aycha kaqpa chawpinta tukupunkichis?

4 ¿Sinchita ñak'arisqaykichisri yanqapaqchu karqan? Chay ñak'arisqaykichisqa manapunin yanqapaqchu karqan.

- ⁵ Hinaqa Diosmi Espiritunta askhapi qankunaman qosunkichis. Hinan musphana ruwaykunata qankunapurapi ruwan. ¿Chaytari, Kamachikuy Simi ruwaykunaq ruwasqaykichisraykuchu, icha uyarispa iñisqaykichisraykuchu ruwan?
- ⁶ Imaynan Qelqapas nin: ‘Abrahamqa Diosta kreerqanmi. Hinan chay iñiyninga, paypa chaninninpaq yupasqa karqan’ nispa. (Gen. 15:6)
- ⁷ Chay hinan, iñiypi kaqkunaqa Abrahampa wawankuna kanku. Chayta yachaychispuni.
- ⁸ Diosqa, mana-judío runakunata, iñiyinkuhawa, chaninman tukuchipunanmantan Qelqakunaqa nisqa karqan. Chaymi Qelqakunaqa ñawpaqmantapacharaq chay allin willakuyta Abrahamman willarqan: ‘Qanpin, llapallan suyukunaqa saminchasqa kanqaku,’ nispa. (Gen. 12:3; 18:18; 22:18)
- ⁹ Chay hinapin, iñiypi kashaqkunaqa, iñiyniyoq Abrahamwan kuska Diospa saminchasqa kanku.
- ¹⁰ Qelqasqa kashan: ‘Kamachikuy Simipi llapallan imaymanakuna qelqasqa kaqkunata mana kasukuqkunaqa, llapallankun ñakasqa kashanku,’ nispa. (Deut. 27:26) Chayraykun, Kamachikuy Simi ruway hunt'ayman hap'ipakuqkunaqa, llapallanku ñakasqa kashanku.
- ¹¹ Qelqasqa ninmi: ‘Chanin runaqa iñiyllawanpunin kawsanqa,’ nispa. (Hab. 2:4) Chayraykun, mana pipas Diospa ñawpaqenpi Kamachikuy Simiwanqa chaninman tukuchisqa kanmanchu. Chayqa sut'ipunin kashan.
- ¹² Kamachikuy Simitaqmi ichaqa, nin: ‘Pipas Kamachikuy Simita kasukuqqa chay ruwasqanwanmi kawsanqa,’ nispa. (Lev. 18:5) Chayraykun, Kamachikuy Simiqa mana iñiymantachu hamun.
- ¹³ Qelqasqa kashan: ‘Llapallan pipas k'aspipi warkusqa kaqqa, ñakasqa kachun,’ nispa. (Deut. 21:23) Chayraykun Cristoqa, ñoqanchisrayku chay ñakayman churaykukurqan. Chay hinapin chay Kamachikuy Simiq ñakasqa kayninmanta rantipapuarqanchis.
- ¹⁴ Iñiyinchispa chawpinta, prometwasqanchis Espirituta chaskinanchispaqmi Cristoqa rantipapuarqanchis. Hinallataq, Cristo Jesuspa chawpinta, Abrahampa saminchaynin mana-judío runakunaman chayanapaqmi rantipapuarqanchis.
- ¹⁵ Wawqe-panaykuna, runa kayniypin rimani. Runakunaq rimanakuyninña kanman chaypas takyapachisqaña kaqtinqa, manan pipas yanqayachipuyta, nitaq yapaykuytapas atinmanchu.
- ¹⁶ Kunantaq ichaqa, Diosqa Abrahamman, hinallataq mirayninmanwan promesankunata prometirqan. Manan askhapas kanman hinachu mirayniykikunaman nispaqa nin. Aswanpas ch'ullallamantan nin: ‘Qanpa

mirayniykimanmi,' nispa. (Gen. 12:7; 13:15; 24:7) Chaytaqa Cristomantan nishan.

17 Chay hinaqa kaytan nini: 'Rimanakuymanta, tawa pachak kinsa chunkan wata qhepatañan Kamachikuy Simiqa hamurqan. Chay rimanakuytan Diosqa Cristopaq ñawpaqmantaraq Abrahamwan takyapachirqan. Kamachikuy Simiqa manan rimanakuyta tukuchipunchu, nitaq promesatapas yanqayachipunchu.

18 Sichus Kamachikuy Simiq chawpinta erensia kanman chayqa, manan promesaq chawpintañachu kanman. Diosmi ichaqa, promesaq chawpinta Abrahamman erensiata yanqallan qorqan,' nispay.

19 Chay hinaqa, ¿imapaqtaq Kamachikuy Simiri qosqa karqan? Runakunan, Kamachikuy Simita mana kasukuspa p'akirqanku. Chaymi Diospa, prometisqan chaskiq miray hamunankama Kamachikuy Simiqa yapasqa karqan. Hinan huk allipunachiqpa makinpa chawpinta, kay Kamachikuy Simiqa angelkunaq chawpinta kamachisqa karqan.

20 Allipunachiqqa, manan ch'ulla runallapaqchu. Diosmi ichaqa, ch'ullallapuni.

21 ¿Kamachikuy Simiri, Diospa promesankunata kontrallikunchu? ¡Imaynallanmantapas manapunin! Sichus Kamachikuy Simi kawsachiy atiq kananpaq qosqa kanman karqan chayqa, Kamachikuy Simipipunin chanin kayqa kanman karqan.

22 Jesucristopi iñiqkunamanmi ichaqa, iñiypa chawpinta Diosqa promesata qon. Chaypaqmi Qelqakunapas llapan runakunata huchapi wisq'arqan.

23 Manaraq iñiy hamushaqtinmi ichaqa, Kamachikuy Simipi presochasqa kasharqanchis. Imachus qonqaylla hamuq iñiy kasqanta Diospa rikuchiwananchispaqmi, Kamachikuy Simiqa wisq'awarqanchis.

24 Chay hinapin, iñiywan chaninman tukuchisqa kananchispaq, Kamachikuy Simiqa Cristoman pusawaqninchis karqan.

25 Iñiyymi chayamunña. Chaymi manaña pusawaqninchiswanñachu kashanchis.

26 Chay hinaqa, llapaykichismi Cristo Jesuspi iñikusqaykichispa chawpinta Diospa wawankuna kapunkichis.

27 Llapallataqmi Cristopi bautisasqa kaqkunaqa, Cristowanña p'achallikapunkichis.

28 Llapallaykichistaqmi Cristo Jesuspiqa ch'ullallaña kapunkichis. Chayraykun, manaña judío runapas, nitaq griego runapas, nitaq kamachipas, nitaq mana kamachipas, nitaq qharipas, nillataq warmipas kanñachu.

²⁹ Aswanqa Cristoqñan kapunkichis. Chaymi, promesaman hinaqa, erensia chaskiq hina, cheqapaqpuni Abrahampa mirayninkuna kankichis.

Gálatas 4

¹ Ichaqa nillanitaqmi: 'Erensia chaskiqqa, llapan kaqniyoqña kan chaypas, wawallaraq kashaspanqa, huk kamachiwan ninakunmi.

² Aswanmi taytanpa señalasqa tiempokama kuidaqqunayoq, hinallataq qhawaqqunayoq kashan,' nispay.

³ Chay hinallataqmi ñoqanchispas, maypachachus wawallaraq kashaspaqa, kamachi karqanchis. Hinallataq kay pachaq imaymana kamachikuyninkunaman hap'ipasqa karqanchis.

⁴ Tiempo hunt'akapuqtinmi ichaqa, Diosqa Churinta kachamurqan. Churinga, warmimantan naserqan. Hinallataq Kamachikuy Simi tiempopin naserqan.

⁵ Kamachikuy Simita kasukuqqunata rantipapunanpaq, hinallataq wawan kananchispaq, wawachakapuyta chaskinanchispaqmi chaytaqa ruwarqan.

⁶ Wawankuna kasqaykichisraykutaqmi, Diosqa Churinpa Espiritunta sonqoykichisman kachamurqan. Paymi waqyakun: 'Abba Yayay,' nispa.

⁷ Chay hinaqa, manañan kamachiñachu kanki. Aswanpas wawanñan kapunki. Sichus wawanña kapunki chayqa, Cristoq chawpinta Diosmanta erensiata chaskiqñan kapunki.

⁸ Cheqaqtapunin, huk tiempopiqa manaraq Diosta reqsikushaspaykichis, mana cheqaq dioskunata serbirqankichis.

⁹ Kunantaq ichaqa, Diosta reqsikunkichisña, otaq huk niypiqa, Diospa reqsisqanña kankichis. Chay hinaqa, ¿imanaqtintaq wakmanta pisikallpayoq, hinallataq mana baleq kay pachaq imaymana kamachikuyninkunamanri kutirishankichis? ¿Wakmantachu, huktawan chaykunaq kamachin kayta munashankichis?

¹⁰ ¡Qankunaqa, p'unchaykunatapas, killakunatapas, poqoy-ch'akiriy tiempokunatapas, hinallataq watakunatapas waqaychashankichisraqmi!

¹¹ Qankunaq allinniykichispaqmi qankunapurapi llank'arqani. Chay llank'asqay yanqapaq kananmantan manchakushani.

¹² Wawqe-panaykuna, imaynan ñoqaqa qankunaman hina tukurqani, chay hinallataq qankunapas ñoqa hina kanaykichispaq balikuykichis. Manan ima mana allintapas ruwawarqankichischu.

¹³ Aycha kuerpopi onqosqa kasqayraykun, ñawpaq kutita allin willakuyta qankunaman willarqaykichis. Chaytaqa yachankichisñan.

- 14 Aycha kuerpoypi onqoyñiyña prueba kawaqtinpas, manan pisinchawarqankichischu, nitaq millakuwarqankichispaschu. Aswanmi Diospa angelninta hinaraq, chaymantapas kikin Cristo Jesusta hinaraq chaskiykuwarqankichis.
- 15 Chay hinaqa, ¿maypitaq chay kusikuyniykichisri kashan? Uyanchaspaymi niykichis: 'Sichus atikunman karqan chayqa, ñawiykichistapas horqorokusparaqmi qowankichisman karqan,' nispay.
- 16 ¿Hinaqtinri, kunan qankunaman cheqaq kaqta nisqayhawachu, awqaykichisman tukurapuni?
- 17 Paykunaqa qankunamanta wañukunkuraqmi. Ichaqa mana allinpaqmi chaytaqa ruwanku. Aswanpas paykunamanta wañukuqraq kanaykichispaqmi, Ñoqaykumanta qankunata t'aqaruyta munashanku.
- 18 Allin kaqmanta wañukuqraq kayqa allinpunin. Ichaqa manataq chaypi qankunawan kashallaqtiychu.
- 19 Wawallaykuna, Cristoq rikch'aynin qankunapi hunt'akunankama, wachakuq warmi hinaraq qankunamanta wakmanta nanayta muchushani.
- 20 Qankunamantan muspharisqaraq kashani. Chayraykun, huk niraymanta rimaykunaypaq kunanpacha qankunawan kayta munashayman.
- 21 Kamachikuy Simita kasukuyta munaqkunatan nini: '¿Kamachikuy Simimantari manachu uyarirqankichis?' nispay.
- 22 Kamachikuy Simipin Abrahampa iskay churiyoq kasqanmanta qelqasqa kashan: 'Huknin churinmi kamachin warmipi karqan. Huk kaq churinñataq mana kamachin warmipi karqan,' nispa.
- 23 Hinaqa, kamachin warmipi naseqmi aychaman hina naserqan. Mana kamachi warmipi naseqtaqmi ichaqa, promesaq chawpinta naserqan.
- 24 Kaykunapin huk rikch'anachiy hina yachachikuyqa kashan: Kay warmikunaqa iskay rimanakuymi kanku. Huk kaqqa Sinaí orqopi rimanakuymi. Chay rimanakuytan Agarqa rikuchin. Paymi kamachi kanankupaq wawakunata wachakurqan.
- 25 Agarqa, Arabia hap'iypi Sinaí orqomanmi rikch'akun. Chayqa, kunan p'unchay Jerusalén llaqtamanmi rikch'akun. Hinan payqa, wawankunantin kуска, kamachi kashanku.
- 26 Hanaq pachapi kashaq Jerusalén llaqtataqmi ichaqa, mana kamachichu. Paytaqmi llaqanchispa mamanchispuni.
- 27 Qelqaqa ninmi: 'Wikch'usqa warmiq wawankunan, qosayoq warmiq wawankunamantaqa aswan askharaq kanku. Chayrayku, mana wiksallikuy atiq warmi, mana wachakuq kasqaykimanta kusikuy. Hinallataq mana

wachakuy nanaypichu kashasqaykimanta, qonqaylla kusikuywan, qaparispakunkayoqta waqyakuy,' nispa. (Isa. 54:1)

²⁸Chay hinaqa wawqe-panaykuna, ñoqanchismi Isaak hina, promesawawakunaqa kanchis.

²⁹Ichaqa, imaynan haqay tiempopipas, aychaman hina naseqqa Espirituman hina naseqta qatiykacharqan, chay hinallataqmi kunanpas kashan.

³⁰Ichaqa, ¿Qelqari imanintaq? Qelqaqa ninmi: 'Kamachi warmiq wawanqa, manan hayk'aqpas mana kamachi warmiq wawanwan kuskaqa tupaqninta chaskinmanchu. Chayrayku, kamachi warmitaqa, wawantinta hawaman wikch'upuy,' nispa. (Gen. 21:10)

³¹Chay hinaqa wawqe-panaykuna, ñoqanchisqa manapunin kamachi warmiq wawankunachu kanchis. Aswanpas mana kamachi warmiq wawankunan kanchis.

Gálatas 5

¹Hinaqa, kacharichisqa kananchispaqmi, Cristoqa kacharichiwaraqanchis. Chay kacharichisqa kaypi qaqata sayaychis, amataq wakmanta kamachi kay yugomanqa churakuychischu.

²Qhawariychis, ñoqa Pablon niykichis: 'Sichus sirkunsidachikullankichis chayqa, Cristoqa manan imapaqpas balisunkichismanchu,' nispay.

³Llapallan sirkunsidachikuy munaq runakunatan yapamanta willaspay nini: 'Pipas sirkunsidachikun chayqa, llapan Kamachikuy Simitan hunt'ananpuni,' nispay.

⁴Kamachikuy Simiwan chaninman tukuchisqa kayta yuyaqkunaqa, Cristomantan t'aqarikapurqankichis. Hinallataqmi Diospa allinpaq qokuyninmantapas urmaykapurqankichis.

⁵Ñoqanchismi ichaqa, Espírituq chawpinta, chanin kay suyakuyta iñiypa chawpinta suyakushanchis.

⁶Cristo Jesușiqa, sirkunsidasqa kaypas, mana sirkunsidasqa kaypas manapunin imapaqpas balenchu. Aswanpas munakuypa chawpinta ruwaq iñiyllan baleqqa.

⁷Qankunaqa allillantapunin purisharqankichis. Chay hinaqa, ¿cheqaq kaqta mana kasukunaykichispaqri, pitaq hark'arqasunkichis?

⁸Chay mana kasukuy uyachiyqa, manan waqyaqniykichis Diosmantachu hamun.

⁹Pisi lebadurallan llapan peqataqa poqochin.

- 10 Ama huk hinakunata yuyaykushanaykichispaq qankunamanta ñoqaq sonqo churayniyqa Señorllapipunin kashan. Ichaqa, pichus qankunata muspharichisunkichis chayqa, piña mayña kaspapas, muchuchisqapunin kanqa.
- 11 Ichaqa wawqepanaykuna, ñoqataqchus sirkunsisionmantaraq willakushayman chayqa, ¿imanaqtintaq qatiykachasqaraqri kashani? Chay hina kaqtinqa, misk'achiq krusqa yanqapaqmi kanman.
- 12 ¡Sirkunsidakuywan ch'aqwarayta hatarichiqniykichiskunaqa paykuna kikinkuta sirkunsidakuspa, hukpaqkama wit'ukuyninkun allinqa kanman!
- 13 Wawqe-panaykuna, qankunaqa kacharichisqa kaymanmi waqyasqa karqankichis. Ichaqa, amayá chay kacharichisqa kasqaykichistaqa huchallikunaykichispaqchu hap'iyichis. Aswanpas munakuypa chawpinta, hukuna-hukkunawan serbiykunakuychis.
- 14 Qelqaqa ninmi: 'Runamasiykitan qan kikiykita hinapuni munakunki,' nispa. (Leb. 19:18) Chay ch'ulla simillapin, llapan Kamachikuy Simiqa hunt'akun.
- 15 Sitaqchus qankunapurapi k'utunakuspa mikhuykunakunkichisraq chayqa, qankunapura ama ch'usaqyarachinakunaykichispaq allinta qhawakuychis.
- 16 Chay hinaqa, kaytan niykichis: 'Espirituman hina puriyichis. Chay hinapin manapuniña aycha kuerpoq millay munasqankunata saksachinkichischu,' nispay.
- 17 Aycha kuerpoqa, Espírituq kontranpi kaqkunatan sinchitapuni munan. Espirituñataqmi ichaqa, aycha kuerpoq kontranpi kaqkunata anchatapuni munan. Munasqaykichista mana ruwanaykichispaqmi iskayninku kontrallinakunku.
- 18 Ichaqa, sichus Espíritu pusashasunkichis chayqa, manan Kamachikuy Simita kasukuy tiempopiñachu kashankichis.
- 19 Aycha kuerpoq ruwayninkunaqa, sut'i reqsisqapunin kanku. Chaykunaqa kaykunan: Wasanchaykuna, qhellipi puriykuna, qhellipi kawsaykuna, aycha kuerpo mana watakuykuna iman kanku.
- 20 Hinallataq, idolota yupaychaykuna, layqanakuykuna, awqanakuykuna, huchatariykuna, tumpanakuykuna, k'arak phiñakuykuna, t'aqanakuykuna, cheqninakuykuna, wak t'aqakunata hatarichiykuna iman kanku.
- 21 Hinallataq, enbidianakuykuna, runa wañuchiykuna, machaykuna, fiestapi machaykuspa sinchi waqlliykuna, chay hina kaq huchakuna iman kanku. Imanpas ñawpaqtaraq anyarqaykichisña, chay hinallatataqmi kunanpas niykichis: 'Chaykunata ruwashallaqkunaqa, manapunin Diospa qhapaq suyumanqa haykunqakuchu,' nispay.

²² Espírituq ruruynintaqmi ichaqa kaykuna: Munakuypiwan, kusikuypiwan, thak kaypiwan, pasiensiayoq kaypiwan, sumaq sonqo kaypiwan, qoykukuq kaypiwan, iñiypiwan ima kanku.

²³ Hinallataq, llamp'u kaypiwan, aycha kuerpo kamachiypiwanmi kanku. Chaykunaq kontranpiqa, manan ima kamachikuypas kanchu.

²⁴ Cristoq kaqkunataqmi ichaqa, aycha kuerpota, millay qhelli huchapakuyninkunatawan, sinchi mana allin yuyaykuyninkunatawan ña chakatapunkuña.

²⁵ Sichus Espírituq chawpinta kawsashanchis chayqa, Espírituq chawpillantapuni purishasunpas.

²⁶ Ama hukuna-hukkunawan phiñachinakuspa, nitaq hukuna-hukkunawan enbidianakuspa, yanqa hatunchakuqchu kasunchis.

Gálatas 6

¹ Wawqe-panaykuna, sichus mayqennykichispas ima huchapipas tarisqa kawaqchis chayqa, qankuna iñiypi espiritual kaqkuna, llamp'u kay espirituwan hatariykachiychis. Qantapas, chay hinallatataq Satanasqa mana wateqanasunkipaq, qan kikiykita qhawakuy.

² Hukkuna-hukkunaq lllasa q'epiykichiskunata apaysinakuychis. Chay hinapin Cristoq kamachikuy siminta hunt'ankichis.

³ Sichus mayqenpas, mana imapaschu kashaspa, wakinkunamanta aswan allin kayta yuyan chayqa, pay kikintan q'otukun.

⁴ Chay hinaqa, sapanka huk ruwasqanta t'aqwikuchun. Hinaspan pay kikillanpi hatunchakunanpaq kanqa. Manataqmi hukpichu hatunchakunanpaq kanqa.

⁵ Chay hinaqa, sapanka hukmi pay kikinpa q'epintaqa apakunqa.

⁶ Allin willakuy simi yachachikuy chaskiqqa, yachachiqninman tukuy allin kaqkunapi qoykuq kachun.

⁷ Ama q'otukuychischu. Diosmantaqa manan pipas asikunmanchu. Tukuy imatachus runaqa tarpunqa, chayllatataqmi kosechanqapas.

⁸ Aycha kuerponpaq tarpuqqa, aycha kuerpomantan ismupuq kaqkunallata kosechanqa. Espiritupaq tarpuqtaqmi ichaqa, Espiritumanta wiñay kawsayta kosechanqa.

⁹ Manachus pisipasunchis chayqa, tiempopin kosechasunchis. Chayrayku, allin kaqta ruwaspanchisqa amapuni sayk'usunchischu.

¹⁰ Chay hinaqa, maykamachá atisunchis, chaykama llapapaqpas allin kaqta ruwapusun. Aswantaraqqa, iñiqmasin chiskunapaq allin kaqta ruwapullasunpuni.

- 11 Qhawariychis, may hatuchachaq letrakunawanmi, kikin makiywanpuni qelqamuykichis.
- 12 Pikunachus aycha kaqpi allin qhawarisqa kay munaqkunan, sirkunsidasqa kanaykichispaq qatirishasunkichis. Chaytaqa Cristoq krusninrayku, mana qatiykachasqa kanallaykichispaqmi qatirishasunkichis.
- 13 Hinaqa, sirkunsidasqakunapas Kamachikuy Simitaqa manan hunt'ankupunichu. Chaywanpas, qankunaq aycha kayniykichispi hatunchakunankupaqmi sirkunsidasqa kanaykichista munanku.
- 14 Ñoqan ichaqa, manapuni hayk'aqpas ñoqa kikiymantaqa hatunchakusaqchu. Aswanpas Señorinchis Jesucristoq krusnillanpin ñoqaqa hatunchakusaq. Paypa chawpintan Diosqa kay pachata ñoqapaq chakatapunña. Hinallataq ñoqatapas kay pachapaq chakatapuanña.
- 15 Cristo Jesuspiqa, sirkunsidasqa kaypas, mana sirkunsidasqa kaypas manan imapaqpas balenchu. Aswanpas mosoq kamasqa kaymi baleqqa.
- 16 Hayk'an kay kamachikuyman hina puriqkunapaq thak kaypas, yanapaykuypas kachun. Aswantaraqqa Diospa llaqtan Israelpaq kachun.
- 17 Ñoqaqa aycha kuerpoypin Señor Jesuspa ñak'arisqan markankunata apashani. Chayrayku kunanmanta ñawpaqmanqa amaña pipas rimapayawachunchu.
- 18 Wawqe-panaykuna, Señorinchis Jesucristoq allinpaq qokuynin qankunaq espirituykichiswanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

Efesios

Efesios 1

- 1 Ñoqa Pablon, Diospa munayninman hina, Jesucristoq apostolnin kani. Hinan Éfeso llaqtapi t'aqasqa kaqkunaman, hinallataq Cristo Jesuspi iñiqkunamanpas napaykamuykichis.
- 2 Dios Yayanchispa, hinallataq Señor Jesucristoq allinpaq qokuyninpas, thak kayninpas qankunawanpuni kachun.
- 3 Señorinchis Jesucristoq Yayan Diosqa saminchasqapuni kachun. Paymi Cristopi tukuy espiritual saminchaywan hanaq pacha cheqaskunapi saminchawarqanchis.
- 4 Payllataqmi, kay pachapas manaraq kamasqa kashaqtin, paypa ñawpaqenpi t'aqasqa, hinallataq mana qhelliyoq kananchispaq, Cristopi akllakuwarqanchis.
- 5 Munakuywantaq imaynatachus munan, chayman hina Jesucristoq chawpinta wawachakapuspa wawan kananchispaq ñawpaqmantapachaña t'aqawarqanchis.
- 6 K'anchorishaq allinpaq qokuynin yupaychasqa kananpaqmi, chaytaqa ruwarqan. Chay allinpaq qokuyninwantaqmi munakusqan Churinpi yanqallan saminchawarqanchis.
- 7 Churintaqmi, qhapaq allinpaq qokuyninman hina, huchanchiskunata pampachaspa yawarninwan rantipapuwanchis.
- 8 Hinan ñoqanchispaq tukuy yuyaysapa kaypipas, hinallataq tukuy yachaypipas allinpaq qokuyninta llimp'arichin.
- 9 Hinallataqmi Diosqa pakasqa munaynintapas, imaynatachus munasqanman hina Cristopi reqsichiwarqanchis.
- 10 Diosmi hanaq pachapi kaqkunatapas, hallp'a pachapi kaqkunatapas Cristo kamachikunanpaq huñupunqa. Chay hinapin Diospa wakichisqan tiempoqa, tiemponpi hunt'akunqapuni.
- 11 Cristollapitaqmi Diosqa ñawpaqmantapacharaq, munasqanman hina, wakichisqa erensiata chaskinanchispaq akllakuwarqanchis. Hinan payqa, munayninpa yuyaychasqanman hina, tukuy imaymanakunatapas ruwanpuni.
- 12 Ñoqaykun Cristopi ñawpaqtaraq suyakurqayku. Chay hinapin, ñoqaykuq chawpiykuta, k'anchariyninpas yupaychasqa kanqa.
- 13 Payllapitaqmi qankunapas cheqaq simikunata uyarispa, qespi-kunaykichispaq kaq allin willakuypi kreerqankichis. Chaymi, paypi iñispa, prometisqan Santo Espiritunwan sellosqa kapunkichis.

- 14** Kikin Santo Espirituqa, erensianchis chaskinanchispaq, garantianchismi. Diospa kaqkunata rantipapunanpaq garantiata qoqpas payllataqmi. Chaykunataqa, k'anchariyninpi yupaychasqa kananpaqmi ruwan.
- 15** Chay hinaqa, chaykunaraykun, ñoqapas Señor Jesuspi iñiykichismantawan, llapallan t'aqasqakunapaq munakuyniykichismantawan uyarirqani.
- 16** Hinan Diosman parlaynikunapi qankunamanta yuyarispayqa, grasiasta qospay manapuni sayk'unichu.
- 17** Señorninchis Jesucristoq k'ancharishaq Dios Yayan, espiritual yachayta, hinallataq rikuchiyta qonasunkichispaqmi mañakuni. Chay hinapin payta allintapuni reqsinkichis.
- 18** Hinan sonqoykichista k'anchaykunasunkichispaq mañakullanitaq. Chay hinapin, waqyakuyninpa suyakuynin imaynachus kasqantaqa yachankichis. Hinallataq t'aqasqakunapi erensiaq k'anchariyninpa qhapaq kaynin maychus kasqantapas yachallankichistaq.
- 19** Hinallataq may hina niraq hatun atiyin ñoqanchis iñiqkunapaq kasqanta yachanaykichispaqmi mañakuni. Paypa atiyinqa kallpasapa ruwayninpa kayninman hinapunin.
- 20** Diosmi, chay kallpanpa chawpinta Cristota wañusqakunapuramanta kawsarichimpurqan. Chay hinallataqmi, hanaq pacha cheqaskunapi paña lardonman tiyaykuchirqan.
- 21** Llapan umalliqkunaqpas, kamachikuqkunaqpas, atiyniyoqkunaqpas, munayniyoqkunaqpas patanmanmi tiyaykuchirqan. Manataqmi kay tiempollapichu, aswanpas hamuq tiempopi llapa chay sutikunaq patanmanpunin tiyaykuchirqan.
- 22** Llapan imaymanakunatapas Diosqa Cristoq chakinpa pachanmanmi churarqan. Hinallataq, llapan imaymanakunaq umalliqnin kananpaqmi iñiq t'aqaman paytaqa qorqan.
- 23** Chay iñiq t'aqaaqa paypa kuerponmi. Llapan imaymanakunata, llapanpi hunt'aykuqpa hunt'a kayninqa, chay kuerpollantaqmi.

Efesios 2

- 1** Qankunataqmi kamachikuyta p'akisqaykichiskunapi, hinallataq huchaykichiskunapi wañusqa kasharqankichis.
- 2** Chaykunapin qankunapas wak tiempopiqa, kay pacha ruwayninkunaman hina, hinallataq wayrapi umalliqpa atiyinman hina purirqankichis. Chay wayrapi umalliqpa espirituñmi mana kasukuq runakunapipas kunan llank'ashan.

- ³ Ñoqanchispas llapanchismi ñawpa tiempopiqa huchapakuq kayninchispa munasqankunapi purirqanchis. Aycha kuerponchispa munasqankunata ruwaspa, hinallataq mana allin yuyaykuykunata yuyaspan purirqanchis. Wakinkuna hina, kasqallan kaspanchistaqmi, k'arak phiñakuypa wawankuna karqanchis.
- ⁴ Ichaqa, yanapaykukuq qhapaq Diosmi, ancha munakuq kasqanrayku munakuwarqanchis.
- ⁵ Ñoqanchispas huchanchiskunapi wañusqa kashaqtinchismi, Cristowan kuskata kawsayta qowarqanchis. ¡Hinan qankunaqa allinpaq qokuyninwan qespichisqa karqankichis!
- ⁶ Cristo Jesuswan kuskata kawsarichiwaspachismi, paywan kuskallatataq hanaq pacha cheqaskunapi tiyaykuchiwarqanchis.
- ⁷ Hamuq tiempokunapi, Cristo Jesuspi ñoqanchispaq sumaq sonqo kayninwan, may qhapaq allinpaq qokuyta reqsichinanpaqmi chaytaqa ruwarqan.
- ⁸ Allinpaq qokuyninraykutaqmi, iñiypa chawpinta qespichisqa kankichis. Chayqa, manan qankunaqchu. Aswanpas Diospa qokuyninmi.
- ⁹ Qespikuyqa, manan ruwaykunaraykuchu hamun. Chay hinapin, mana pipas hatunchakuyta atinqachu.
- ¹⁰ Diospa ruwasqanmi kanchis. Paymi, allin ruwaykunata ruwananchispaq Cristo Jesuspi kamawarqanchis. Chay allin ruwaykunatan, Diosqa ñawpaqmantapacharaq, chaykunapi purinanchispaq wakichirqan.
- ¹¹ Chay hinaqa, qankunapas wak tiempopiqa, aychaman hina mana-judío runakunan karqankichis. Hinallataq aycha kuerpopi makiwan sirkunsidasqa nispa, sutiyasqakunan qankunata sutiyarqasunkichis. Nirqasunkichistaq: 'Mana sirkunsidasqakuna,' nispanku. Chaykunata yuyariychis.
- ¹² Chay tiempopiqa, mana Cristoyoq, hinallataq Israel llaqtayoq kaymanta karunchasqan karqankichis. Hinallataqmi promesa rimanakuykunamantapas mana reqsisqa, mana suyakuyniyoy, hinallataq kay pachapi mana Diosniyoq karqankichis. Chaykunatapas yuyarillaychistaq.
- ¹³ Kunantaq ichaqa, Cristo Jesuspi qankunapas, wak tiempopi karunchasqa kashaspa, paypa yawarninpa chawpinta qayllaykuchisqa kapunkichis.
- ¹⁴ Thak kayninchisqa paymi. Payllataqmi, aycha kuerponpi, t'aqanachiq cheqninakuy perqatapas thunispa, iskaynin llaqtakunatapas hukllaman tukuchirqan.
- ¹⁵ Chay hinapin, Kamachikuy Simipi, kamachisqa kamachikuykunatapas chinkachipurqan. Hinan pay kikinpi, iskaynin t'aqa runakunamanta, ch'ulla mosoq runallataña kamarqan. Chay hinapin thak kayta ruwarqan.

¹⁶ Kruspi wañusqanwanmi, Cristoqa iskaynin Ilaqtaq cheqninakuyninta p'uchukachispa, iskayninku huk kuerpollaña kapunankupaq Dioswan allipunachirqa.

¹⁷ Hamuspantaqmi payqa, qankuna karunchasqa kashaqkunamanpas, hinallataq sispallapiña kashaqkunamanpas, thak kay allin willakuyta willarqa.

¹⁸ Paypa chawpillantataqmi, judío runakunapas, manajudío runakunapas, ch'ulla Espiritullapi, Yayaman haykunanchispaq punkuqa kapuwanchis.

¹⁹ Chay hinaqa, manañan wak suyumanta purikuqkunañachu kankichis. Aswanpas t'aqasqakunaq Ilaqtamasinkuna, hinallataq Diospa familianpi miembrokunañan kankichis.

²⁰ Apostolkunaq, hinallataq Diospa rantinpi rimaqkunaq teqsi churasqanku patapi hatarichisqa qankunaqa kankichis. Eskina hap'iq rumiqa kikin Jesucristopunitaqmi.

²¹ Cristopitaqmi, llapan wasi hatarichisqaqa, allin hap'inachisqa Señorpi t'aqasqa cheqas kanankama wiñashan.

²² Payllapitaqmi qankunapas, Espiritupi Diospa tiyanan wasi kanaykichispaq, kuska hatarichisqa kashankichis.

Efesios 3

¹ Chaykunahawan, ñoqa Pabloqa, qankuna, mana-judío runakunarayku Cristo Jesuspi preso kashani.

² Cheqapaqpunin, qankunaq allinniykichispaq Diosqa allinpaq qokuyninta qhawaspa llank'anaypaq qowasqantaqa uyarirqankichisña.

³ Imaynan ñawpaq pisillapi qelqamurqani, chayman hinan, kay pakasqa yachayta rikuchiypi Diosqa sut'inchawarqa.

⁴ Chay hinaqa, chayta ñawinchaspaykichisñan, Cristomanta pakasqa yachayta imaynatachus entiendisqayta reparayta atinkichis.

⁵ Ñawpa runa-miray tiempokunapin runakunaq churinkunaman kay pakasqa yachayqa mana reqsichisqachu karqa. Kunan tiempopitaqmi ichaqa, t'aqasqa apostolkunaman, hinallataq Diospa rantinpi rimaqkunamanpas Espirituq chawpinta rikuchisqaña kapun.

⁶ Pakasqa yachayqa kaymi: Allin willakuypa chawpintan, manajudío runakunaqa, judío runakunaq erensiata chaskiqmasin kapunku. Hinallataq Cristoq kikin kuerponpipuni miembromasin kapunku. Hinallataqmi Cristopi promesata chaskiqmasin kapunku.

⁷ Chayllamantataqmi ñoqapas allin willakuypa llank'aqnin kapuni. Chaytan Diosqa, allinpaq qokuynin qosqa kawasqañan hina qoykuwarqa. Chayqa atiyinpa ruwasqañan hinan ñoqaman qosqa kawarqa.

- ⁸ Ñoqaqa llapan t'aqasqakunamantapas aswan huch'uyllan kani. Ichaqa Cristoq mana yupay atiy qhapaq kayninmanta, mana-judío runakunaman willanaypaqmi kay allinpaq qokuyqa qosqa kawarqan.
- ⁹ Pakasqa yachaypa llank'aspa qhawayninta llapaman sut'inchanaypaqmi, kay allinpaq qokuyninta Diosqa qowarqan. Chay pakasqa yachayqa, tukuy imaymanakunatapas kamaq Diospin wiñay-wiñaymantaraq pakasqa karqan.
- ¹⁰ Chay hinapin, Diospa imaymananiraq yachayninta, iñiq t'aqaq chawpinta, hanaq pacha cheqaskunapi umalliqkunapas, kamachikuqkunapas kunan reqsinqaku.
- ¹¹ Chaykunataqa Diosmi, Señorninchis Cristo Jesuspi wiñaymantapacharaq yuyaykusqanman hina ruwarqan.
- ¹² Cristo Jesuspi iñisqanchispa chawpintan, mana manchapakuspa, hinallataq mana iskayrayaspa Diosman asuykuyninchisqa kapuwanchis.
- ¹³ Chay hinaqa, qankunaraykun ñak'arishani. Chay ñak'ariyniykunahawa ama pisipanaykichispaqmi balikuykichis. Chayqa, qankunaq allinpaq qhawarisqa kanaykichispaqmi kanku.
- ¹⁴ Chay hinaqa, chaykunaraykun, Señorninchis Jesucristoq Yayanpa ñawpaqenpi qonqoriykukuni.
- ¹⁵ Paymantan llapa familiakuna, hanaq pachapi kaqkunapas, hallp'a pachapi kaqkunapas, sutitaqa chaskinku.
- ¹⁶ Chay hinapin, Diospa k'anchariyninpa qhapaq kayninman hina, paypa atiyinwan, Espiritunpa chawpinta espirituykichispi kallpachakuyta qosunkichis.
- ¹⁷ Hinan iñiyinychispa chawpinta Cristoqa sonqoykichispi tiyakunqa. Chay hinapin, munakuypi saphichasqa, hinallataq teqsichasqa kankichis.
- ¹⁸ Chay hinapin qankunaqa, llapan t'aqasqakunawan kуска, Cristoq munakuyninta yuyayniykichispi hunt'asqapipuni entiendinkichis. Munakuyninqa kinrayninmanpas, wask'anmanpas, sayayninmanpas, hinallataq ukhunmanpas ancha hatunpunin.
- ¹⁹ Hinallataqmi llapan yachaykunata atipaq Cristoq munakuyninta reqsinkichis. Chay hinapin, Diospa lliw Dios kayninwan hunt'aykusqapuni kankichis.
- ²⁰ Mañakusqanchismantapas, otaq yuyaykusqanchismantapas llapan imaymanakunata aswan askhapiraq qowananchispaq Diosqa atiyinyoqpunin. Ñoqanchispi atiyinpa ruwasqanman hinan chaytaqa ruwan.
- ²¹ Iñiq t'aqapipas, Cristo Jesuspipas, llapan runa-miraykunapipas, wiñay-wiñaypaq Diosllamanpuni yupaychayqa kachun. Ahinapuni kachun.

Efesios 4

- ¹Chay hinaqa, Señorhawan ñoqaqa preso kashani. Chaymi, imayna waqyakuywanchus waqyasqa karqankichis, chayman hina Señorpa waqyasqankuna hinapuni purinaykichispaq balikuykichis.
- ²Tukuy huch'uyaykukuywan, llamp'u sonqo kaywan, hinallataq pasiensiaykukuywan, hukuna-hukkunawan munakuypi pasiensiaykunakuychis.
- ³Thak kayman k'askakuspa, Espirituq hukllachasqanta k'uchillapuni waqaychaychis.
- ⁴Imaynan ch'ulla suyakuyllaman waqyasqa karqankichis, chay hinallataqmi ch'ulla kuerpolla, hinallataq ch'ulla Espiritulla kashan.
- ⁵Hinallataq ch'ulla Señorlla, ch'ulla iñiylla, ch'ulla bautismolla kashan.
- ⁶Ch'ulla Dios Yayallan llapapaq kashan. Paymi llapallata kamachin. Llapapaqpas Payllataqmi. Hinan Payqa, llapapi kashallantaq.
- ⁷Ichaga, sapanka hukninchismanmi, allinpaq qokuy qosqa karqan. Diosqa, Cristoq tupusqanman hinan, qokuyta qowarqanchis.
- ⁸Chaymi Qelqaqa nin: 'Preso kayta presochaspanmi hanaq pachaman wicharipurqan. Runakunamantaqmi qokuykunata qorqan,' nispan. (Sal. 68:18)
- ⁹¿Chay wicharipusqanri imaninantataq nin? ¿Manachu hallp'a pachaq aswan ukhun kamaraq ñawpaqtaqa uraykurqan ninanta nin?
- ¹⁰Pichus uraykurqan, pay kikillantaqmi tukuy hanaq pachakunaq ancha wichaynin kamaraq, llapan imaymanakunatapas hunt'aykunanaq wicharipurqan.
- ¹¹Pay kikillanpunitaqmi hukkunata apostolkuna kananpaq, wakinta Diospa rantinpi rimaqkuna kananpaq, wakintataq allin willakuy willaqkuna kananpaq, wakintañataq iñiq t'aqa michiqkuna, hinallataq yachachiqkuna kanankupaq churarqan.
- ¹²Chay hinapin, t'aqasqakunaqa Diospa llank'ananpi llank'anankupaq k'apakchasqa kanqaku. Chay hinapitaqmi Cristoq kuerponpas wiñarinqa.
- ¹³Llapallanchis iñiypi ch'ullalla kayman, hinallataq Diospa Churinta reqsiyman aypananchiskaman paykunaqa serbinqaku. Hinallataq k'apak qhari kananchispaq serbinqaku. Cristoqa k'apakmi. Chaymi paykunaqa Cristoq tupusqan, sayayninpa kayninman aypananchiskama serbinqaku.
- ¹⁴Hinaqa amaña wawakuna hinachu, tukuy imaymananiraq mana allin yachachikuy wayrawan, kay niqman, haqay niqman, apaykachachikushasunchu. Amallataq runakunaq tukuy toqllanwanpas, q'otunankupaq yachaysapa kayninkuwanpas, hinallataq imaymananiraq q'otukuq yachachikuyninkunawanpas apaykachachikushasunchu.

- 15 Aswanpas munakuywan cheqaq kaqta qatikuychis. Hinaspa, tukuy imapi haqay umalliq Cristoman aypananchiskama wiñasunchis.
- 16 Payllapipunin llapan kuerpoqa allin hap'inasqa kashan. Hinallataq llapa moqochukunapas hukllachasqa kaspa, llank'ayninkuwan kuerpoqa k'askanasqa kashan. Chay hinapin sapanka miembroq kikinpa ruwayninman hina, kuerpoqa wiñan. Hinan kuerpoqa munakuypi, hinallataq kallpayoq kaypi wiñashan.
- 17 Chay hinaqa kaytan Señorpi nini, hinallataq kamachikuni: 'Amaña mana iñiq runakuna hinaqa puriychisñachu. Paykunaqa yanqayachisqa yuyayninkupin purinku,' nispay.
- 18 Paykunaq sonqonkuqa rumiyachisqan kashan, manataqmi imatapas yachankuchu. Chayrayku yuyayninkuqa tutayaqllapipuni kashan. Paykunaqa Diospa kawsayninmanta sinchi karunchasqan kashanku.
- 19 Paykunaqa mana p'enqakuyniyochmanmi tukupurqanku. Hinan qhelli puriypi aychankuta mana watakuspa tukuy millay huchakunaman hap'iykachikunku. Hinallataqmi mana amikuywan huchallikunku.
- 20 Qankunataqmi ichaqa, mana chay hinatachu Cristomantaqa yachaqakurqankichis.
- 21 Cheqaqtapunin paymantaqa uyarirqankichis. Hinallataq cheqaq kaqpas Jesuspın kashan. Chay hinatan payqa yachachirqasunkichis.
- 22 Sichus chay hinata yachachirqasunkichis chayqa, ñawpaq kawsaymanta rimaspanchisqa chay mawk'a runa kayniykichista wikch'upuychis. Chay mawk'a runaqa q'otukuq mana allin munasqankunawanmi waqlisqa kashan.
- 23 Qankunataq ichaqa, yuyayniykichispa espiritunta mosoqyachiychis.
- 24 Hinallataq mosoq runa kaywan p'achallikuychis. Mosoq runaqa, Diospa rikch'ayninman hina, chanin kaypi, hinallataq cheqaq ch'uya kaypi, kamasqan karqan.
- 25 Chay hinaqa, huk kuerpollapi miembromasintinmi kanchis. Chayrayku llullakuyta wikch'upuychis. Qelqaqa ninmi: 'Sapanka hukniykichis runamasiykichiswan cheqaq kaqta rimaychis,' nispa. (Zak. 8:16)
- 26 Nillantaqmi: 'Phiñakuychis, ichaqa amataq huchallikuychischu,' nispa. (Sal. 4:4) Hinaqa phiñasqalla kashaqtiykichis, ama intipas chinkaykuchunchu.
- 27 Amallataq saqramanpas kampotaqa qoychischu.
- 28 Pipas suwakuqqa, amaña suwakuchunñachu. Aswanpas, kikin makinkunawanpuni allin kaqta ruwaspa, pisichikuqkunaman haywarinanpaq llank'achun.

²⁹ Amapunitaq ima qhelli simitapas rimaychischu. Aswanpas uyariqkunata wiñachinaykichispaq, sumaq allin simikunata rimaychis.

³⁰ Rantipapuy p'unchaypaqmi Diospa Santo Espiritunwan sellasqa karqankichis. Chayrayku, amapuni paytaqa llakichiychischu.

³¹ Tukuy hayaq sonqo kayta, phiñakuyta, k'arak phiñakuyta, qaparkachaykunata, k'arak k'amiykunata, hinallataq llapan mana allin kaqtawan wikch'upuychis.

³² Aswanpas hukuna-hukkunawan qoykukuqllapuni, hinallataq yanapaykukuqllapuni kaychis. Imaynan Diospas qankunata Cristopi pampacharqasunkichis, chay hinallatataq qankunapas hukuna-hukkunawan pampachaykunakuychis.

Efesios 5

¹ Chay hinaqa, Diospa munakusqan wawankuna hinapuni payta qatichikuychis.

² Cristopas munakuwaspanchismi, pay kikinta ñoqanchisrayku Diospaq ofrenda, hinallataq sumaq q'apashaq sakrifisio hina hap'iykuchikurqan. Chay hinallatataq qankunapas munakuypi puriychis.

³ Qankunaqa t'aqasqakunan kankichis. Chayrayku, qhellipi puriypas, tukuy aycha kuerpo mana watakuypas, hinallataq qolqe sonqo kaypas qankunapurapiqa amapuni rimarikullachunpaschu.

⁴ Amataq mana allin ruwaykunatapas ruwaychisñachu. Nitaq millay simi rimaykunatapas, nillataq asichikuq qhelli rimaykunatapas rimaychisñachu. Tukuy chaykunaqa manan allinchu. Aswanpas gracias qoy simikunallataña rimaychis.

⁵ Manan mayqen qhellipi puriypas, aycha kuerpo mana watakuypas, nitaq idolota yupaychaywan ninakuq qolqe sonqopas, Cristoq hinallataq Diospa qhapaq suyunpi erensiata chaskinqakuchu. Chaykunatan qankunaqa allintapuni yachankichis.

⁶ Amapuni piwanpas yanqa simikunawanqa q'otuchikuychischu. Chaykunahawan, mana kasukuqkunaman Diospa k'arak phiñakuyninqa chayamun.

⁷ Chayrayku, ama paykunaq ruwaysikuqmasinkuqa kaychischu.

⁸ Ñawpa tiempopiqa laqha-tutayaqmi karqankichis. Kunantaq ichaqa, Señorpi k'anchayña kapunkichis. ¡Chayrayku, k'anchaypi kashaq runakuna hinapuni puriychis!

⁹ Espírituq ruruyninqa llapan qoykukuq kaypi, chanin kaypi, hinallataq cheqaq kaypin kashan.

- 10 Imachus Señorita kusichiq kasqantaqa allintapuni t'aqwiychis.
- 11 Laqha-tutayaqpi kashaq runakunaq yanqa ruwasqankutaqa amapuni ruwaysikuychis. Aswanpas sut'iman horqoychis.
- 12 Paykunaq pakallapi ruwasqankuqa rimarinapaqwanpas p'enqakuyraqmi.
- 13 K'anchaytaqmi llapantapas sut'iman horqoqqa. Chayrayku tukuy imaymanakunapas k'anchaypa sut'iman horqosqanñan kapun.
- 14 Chaymi Qelqaqa nin: '¡Qan puñushaq rikch'ariy. Wañusqakunapuramanta sayariy. Hinan Cristo k'anchaykusunki!' nispa. (Isa. 60:1)
- 15 Ama mana yuyayniyoqkuna hinaqa puriychis. Aswanpas yuyaysapakuna hina, imaynatachus purishasqaykichista makillapuni qhawakuychis.
- 16 Kay p'unchaykunaqa mana allin kasqanrayku, tiempotaqa amapuni usuchiychis.
- 17 Chayrayku ama mana yuyayniyoqqa kaychis. Aswanpas imachus Señorpa munaynin kasqanta entiendiychis.
- 18 Amataq binowanqa machaychis. Chaypiqa imaymana mana allin ruwaykunan kan. Aswanpas ñawpaqtaraqqa, Santo Espirituwan hunt'aykusqa kaychis.
- 19 Hinallataq qankunapurapi salmokunawan, yupaychana takikunawan, espiritual kaq takikunawan rimapayanakuychis. Sonqoykichispipas Señorman takiychis, hinallataq yupaychaychis.
- 20 Señorninchis Jesucristoq sutinpi, Dios Yayaman llapanmanta grasiastaqa qoshallaychispuni.
- 21 Diosta manchakuspa, hukkunahukkunawan kasunakuychis.
- 22 Kasarasqa warmikunaqa, Señorman hinapuni, kikinkuq qosankuman kasukuchunku.
- 23 Imaynan Cristoqa iñiq t'aaqqaq uman, pay kikillantaq chay kuerponta qespichiipas, chay hinallataqmi qosaaq warmiqqqaq uman.
- 24 Imaynan iñiq t'aaqapas Cristoman kasukuspa kashan, chay hinallataq kasarasqa warmikunapas tukuypi qosankuman kasukuchunku.
- 25 Imaynan Cristopas iñiq t'aaqata munakurqan, hinallataq iñiq t'aaqarayku pay kikinta hap'iykuchikurqan, chay hinatapuni qosakunapas kikinkuq esposankuta munakuchunku.
- 26 Chay hinapin iñiq t'aaqqaq, Diospa simin unuwan llimphuy-llimphuy mayllisqa ch'uyapuni kanqa.

²⁷Chay hinapin k'ancharishaq iñiq t'aqata mana qhelliyoqta, mana ch'awisqata, nitaq chay hinaman rikch'akuqta, pay kikillanmantaq qayllaykuchinqa. Hinan iñiq t'aqaga ch'uya, hinallataq mana qhelliyoq kanqa.

²⁸Chay hinallataq qosakunapas esposankuta, paykunaq kikin kuerponkuta hinapuni munakuchunku. Pipas esposanta munakuqqa, pay kikintan munakun.

²⁹Imaynan Cristopas iñiq t'aqata mikhuchin, hinallataq kuidan, chay hinallataqmi, mana hayk'aqpas kikinpa aycha kuerpontaqa mayqenpas cheqnikunchu. Aswanmi mikhuchin, hinallataq kuidan.

³⁰Cristoq kuerponmanta, aychanmanta, hinallataq tullunmanta miembronkunan kanchis.

³¹Qelqapas ninmi: 'Chayraykun runaqa taytantapas, mamantapas saqepunqa. Hinan esposanman hukllachaykakapunqa. Iskayninkutaqmi ch'ulla aychallaña kapunqaku,' nispa. (Gen. 2:24)

³²Chay pakasqa yachayqa may hatunmi. Ñoqataqmi ichaqa, chayta nispayqa, Cristomanta, hinallataq iñiq t'aqamanta nini.

³³Chay hinallataq qankunapas qosakuna, sapanka hukniykichis esposaykichistaqa, kikiykichista hinapuni munakuychis. Hinallataq esposakunapas qosankuta respetachunku.

Efesios 6

¹Wawakuna, tayta-mamaykichista Señorpi kasukuychis. Chay kasukuyniykichisqa chaninpunin.

²Promesayoq ñawpaq kaq kamachikuyqa kay hinatan nin: 'Tayta-mamaykita allinpaq qhawariy,' nispa. (Deut. 5:16)

³Nillantaqmi: 'Chay hinapin allillan kasunki. Hinallataq hallp'a pachapipas unayta kawsakunki,' nispa. (Exo. 20:12; Deut. 5:16)

⁴Qankunapas taytakuna, amapuni wawaykichistaqa k'arakta phiñachiychischu. Aswanpas Señorpi chanin kaqta yachachispa, hinallataq Señormanta yachachispa, paykunata uywaychis.

⁵Qankunapas kamachikuna, kay pachapi patronniykichiskunata manchakuywan, khatatataywan, hinallataq cheqaq sonqo kaywan, Cristota hinapuni kasukuychis.

⁶Wakin runakunaqa, patronninkuta kusichinallankupaqmi ruwanku. Qankunaqa ama patronniykichispa rikusqallanchu ruwaychis. Aswanpas, Cristoq kamachinkuna hina, tukuy sonqomanta, Diospa munayninta ruwaychis.

- ⁷ Ama runakunatapas serbishawaqchis hinachu, aswanpas Señortapas serbishawaqchis hina, sonqomantapuni serbiychis.
- ⁸ Sapanka runa, kamachi kaspapas, otaq mana kamachi kaspapas, allin kaqta ruwasqanman hina, Señormanta chaskikapunantaqa yachankichismi.
- ⁹ Qankunapas patronkuna, chay hinallataq ruwaychis. Amaña kamachiykichiskunata manchapachispachu kashaychis. Hanaq pachapi kashaq Señorniykichisqa, paykunaqpas Señornillankutaq kasqantaqa yachankichismi. Paypa ñawpaqenpiqa, wakinta allinpaq, wakintataq pisipaq qhawariyqa manan kanchu.
- ¹⁰ Chaymantapas wawqe-panallaykuna, Señorpi, hinallataq kallpanpa atiyinpi kallpachakuychis.
- ¹¹ Saqra yuyaysapa kayninwan q'otukuq toqllata churaqtin, qaqata sayayta atinaykichispaq, Diospa llapallan armankunawan p'achallikuychis.
- ¹² Manan yawarniyuqpa, nitaq aychayoqpa kontranpichu maqanakuyninchisqa kashan. Aswanpas umalliqkunaq, atiyniyoqkunaq, hinallataq kunan tiempo tutayaq pachapi kamachikuqkunaq kontranpin maqanakushanchis. Hinallataq, hanaq pacha cheqaskunapi mana allin kaq askha espiritukunaq kontranpin maqanakuyninchisqa kashan.
- ¹³ Chayrayku, Diospa llapallan armankunata hap'iyichis. Hinan mana allin p'unchaykunapi qaqata sayayta atinkichis. Hinaspataq llapanwan p'achallikuspaykichis, qaqata sayashaspallapuni kashaychis.
- ¹⁴ Sinturaykichistapas, cheqaq kay chumpiwan chumpikuspa, hinallataq chanin kay korasawan p'achakuspa, qaqata sayashaspallapuni kashaychis.
- ¹⁵ Hinallataq, chakiykichispas thak kay allin willakuyta willanaykichispaq, husut'asqallapuni kashachun.
- ¹⁶ Llapanmantapas aswantaraqqa iñiypa eskudonta hap'iyichis. Chaywanmi, mana allin kaqpa llapan yawrashaq ninayoq flechankunatapas thasnuytaqa atinkichis.
- ¹⁷ Qespikuy kaskutapas hap'iyichis. Hinallataq Espirituq espadanta hap'illaychistaq. Chay espadaqa, Diospa siminmi.
- ¹⁸ Tukuy tiempopipas, Espiritupi Diosman tukuy parlaywan, hinallataq mañakuywan, Diosman parlaspallapuni kashaychis. Chaypaqtaq tukuypipas rikch'ashaspalla, ama sayk'uywan llapan t'aqasqakunapaq mañakuspallapuni kashaychis.
- ¹⁹ Ñoqa, simiyta kichariqtiy, imachus rimanaypaq qosqa kawananaq mañapuwaychis. Hinaspataq, pakasqa yachay allin willakuyta mana manchakuspay reqsichisaq.

²⁰Chayraykun kadenawan kadenasqa, Cristoq rantinpi kamachisqa kani. Chaymi mana manchakuspay, imaynatachus ñoqaqa paymanta rimarinay, chay hinatapuni rimarinaypaq mañapawaychis.

²¹Ichaqa qankunapas, ñoqamanta yachanaykichispaqqa, imaynachus llank'asqay kashasqantapas, imatachus ruwahasqaytapas Tikikoñan llapanta willasunkichis. Payqa munasqa wawqeymi, hinallataq Señorpa llank'ananpi hunt'aqpunin.

²²Paytan ñoqaykumanta yachanaykichispaq, hinallataq sonqoykichista sonqochaykunanaq qankunaman kachamurqaykichis.

²³Wawqe-panakunapaq thak kay kachun. Dios Yayaq, hinallataq Señor Jesucristoq partinmanta, iñiyniyoq munakuypas paykunapaq kachun.

²⁴Mana tukukuq munakuywan, Señorinchis Jesucristota llapallan munakuqkunawan allinpaq qokuy kachun. Ahinapuni kachun.

Filipenses

Filipenses 1

- 1 Filipos llaqtapi kashaq, llapallan Jesucristopi t'aqasqa kaqkunamanmi, Cristo Jesuspa kamachinkuna, Pablopiwan, Timoteopiwan qelqamuykiku. Hinallataq chaypi kashaq iñiq t'aqata qhawaqkunamanwan, diakunokunamanwan qelqamuykiku.
- 2 Dios Yayanchispa, hinallataq Señorninchis Jesucristoq allinpaq qokuyninpas, thak kayninpas qankunawanpuni kachun.
- 3 Qankunamanta sapa kuti yuyarispaymi, Diosniyman grasiasta qoshallanipuni.
- 4 Sapa kuti mañakuspaymi, kusiasqa llapallaykichispaq mañakushallanipuni.
- 5 Allin willakuy willaypipas qallarisqay p'unchaymantapachan kunankama huk sonqolla willaysiwarqankichis.
- 6 Qankunapi allin ruwayta qallariqmi, Cristo Jesuspa p'unchayninkama, chay allin ruwasqanta tukupanqa. Chaytaqa allintapunin yachani.
- 7 Chayraykun llapaykichismanta chay hina yuyaykuyniyqa chaninpuni. Sonqoypipunitaqmi kashankichis. Qankunaqa, llapa- llaykichismi preso kaqtiypas, allin willakuy defiendiypipas, takyachiypipas, Diospa allinpaq qokuyninpi ñoqawanpuni kasharqankichis.
- 8 Jesucristoq ancha munakuyninwanpuni imaynatachus llapaykichista rikuykuytapuni munashasqaytaqa, Diosmi yachan.
- 9 Kay hinataqmi, Diosman parlaspa mañakuyniyqa: Tukuy yachayniykichispi, hinallataq llapanta reqsiyniykichispi qankunaq munakuyniykichisqa aswan-aswantaraq askhayanapaqmi mañakuni.
- 10 Aswan allin kaqllatapuni allinmi ninaykichispaq, Cristoq p'unchayninpi mana imamanta huchachana kanaykichispaq, hinallataq ch'uya sonqo kanaykichispaqmi mañakuni.
- 11 Jesucristoq chawpinta hamuq chanin kaq ruruywan hunt'a kanaykichispaqmi mañakuni. Chay hinapi Diosqa, hatunchasqa, hinallataq yupaychasqa kananpaqmi mañakuni.
- 12 Wawqe-panaykuna, ima sasachakuykunapas kawasqanqa, allin willakuy aswanta mast'arikunanpaqmi karqan. Chaytan yachanaykichista munani.
- 13 Chay hinapin, llapan pretoriopi kaqkuna, hinallataq wakin runakuna ukhupipas, Cristorayku preso kasqayqa rikuchikun.

- 14 Yaqapas llapallanmi wawqepanakunaqa, preso kasqaywan Señorpi kallpachasqa kanku. Chay hinapitaqmi, aswantaraq Diospa siminmanta mana manchakuspa, atispa mana atispapas rimarinku.
- 15 Cheqapaq wakinkunaqa, enbidiakuspanku, hinallataq huchatarispankun Cristomantaqa willanku. Wakinñataq ichaqa, allin sonqowan willanku.
- 16 Hukkunaqa, mana ch'uya sonqowanmi huchatarinankurayku Cristomantaqa willanku. Chaywantaqmi preso kayniyman, ñak'ariyta yapaykuyta yuyanku.
- 17 Wakinkunataqmi ichaqa, allin willakuyta defiendinaypaq Diospa churawasqanta yachaspanku, munakuwasqankurayku willanku.
- 18 Chaykunaqa, manan imananpaschu. Cheqaq willaqman tukuspa mana allin sonqowanña kaspapas, otaq cheqaqmantaña kaspapas, imaynanmantapas Cristollamantapunin willanku. Chaymi kusikuni. Ichaqa, aswantaraqmi kusikusaq.
- 19 Qankunaqa, ñoqapaqmi mañakushankichis. Jesucristoq Espirituntaqmi yanapashawan. Chaymi, chay willakusqanpa chawpinta, preso kasqaymanta kacharisqa kanaytaqa yachani. Chayraykun kusikuni.
- 20 Yuyaykusqayman hinapas, hinallataq suyakusqayman hinapas, manan imamantapas p'enqachisqachu kasaq. Aswanmi, lliw sonqo churayniyman, kunanpas, qhepamanpas, kawsashaqtiypas, otaq wañukapuqtiypas, Cristollapuni kuerpoypi hatunchasqa kanqa.
- 21 Ñoqapaq kawsayqa Criston. Wañuytaqmi aswan allinniypaqraq kanqa.
- 22 Sichus aycha kuerpoypi kawsayniyqa llank'asqay rurunanpaqraq kanqa chayqa, manan mayqentapas akllakuyta atinichu.
- 23 Ichaqa, iskaynin ladomanta mat'imuwashqantan reparashani. Wañukapuspays Cristowan kuskaña kaytapas munashanin. Chaytaqmi ñoqapaqqa aswan allinraq kanman.
- 24 Qankunarayku aycha kuerpoypi qhepakuyniyimi ichaqa, qankunapaq aswan allinraq kashan.
- 25 Allintapunin kaytaqa yachani: Qankunaqa wiñanaykichispunin, hinallataq iñiypipas kusikunaykichispunin. Chayrayku llapaykichiswan kashanaypaq, aswantaraqqa qankunawan qhepakunaytan yachani.
- 26 Ñoqqa, qankunaman huktawanmi hamusaq. Chay hinapin, qankunaq Cristo Jesuspi kusikuyniykichisqa, hamusqayrayku aswan allinraq kanqa.
- 27 Cristomanta allin willakuymen hinallapuni kawsayniykichisqa kachun. Chay hinapin, qankuna qhawaq hamuqtiypas, otaq manaña hamuyta atisaqchu chaypas, qankunamantaqa allillantapuni uyariyta munani. Ch'ulla espiritullapi qaqata sayaspa kashaychis. Hinallataq iñiypa allin willakuyninrayku

maqanakuyniykichispiqa kuskalla, hinallataq ch'ulla yuyayllapuni kashaychis. Chaytan uyariyta munani.

²⁸ Kontraykichispi hatariqkunataqa, amapuni imaynallanmantapas manchakuychischu. Chayqa, paykunaq wañuy ñak'ariyman chinkaripunankutan rikuchin. Qankunapitaqmi ichaqa, Diosmanta hamuq qespikuyniykichista rikuchin.

²⁹ Cristorayku iñinaykichispaqmi, Diosqa qankunaman Cristopi iñiyta qorqasunkichis. Manan paypi iñiyllatachu, aswanpas payrayku ñak'ariytawanmi qorqasunkichis.

³⁰ Ñoqaq ñak'ariyniykunatan rikurqankichis, hinallataq kunankamapas uyarishankichis. Chay hinallatataqmi qankunapas ñak'arishankichisña.

Filipenses 2

¹ Chay hinaqa, Cristopi sonqochaykuy, hinallataq munakuywan kallpanchaykuyqa kashanmi. Chay hinallataq, Espiritupi huk sonqolla kawsaypas, sonqomanta munakuypas, hinallataq yanapaykuypas kashanmi.

² Sichus chaykunayoq kashankichis chayqa, huk yuyayllayoq, huk munakuyllayoq, huk sonqolla, hinallataq ch'ulla yuyayllayoqpuni kashaychis. Chay hinapitaq, kusikuyniyta hunt'apaychis.

³ Ama imatapas qankunaq munasqallaykichistachu, nitaq uma hoqarinaykichispaqchu ruwaychis. Aswanpas huch'uyaykukuywan, qankuna kikiykichismanta, kurakta hinatapuni hukkunatapas allinpaq qhawariychis.

⁴ Ama sapanka hukpas paykuna kikinkuq allinnillankuta maskhaspallachu kashachunku. Aswanpas sapanka huk wakinkunaq allinninkuta qhawarispallapuni kashachunku.

⁵ Imaynan Cristo Jesuspa yuyaykuynin karqan, chay hinallataq qankunaq yuyaykuyniykichispas kachun.

⁶ Payqa, Diospuni kashaspapas, Dios kayninmanqa manan hap'ipakurqanchu.

⁷ Aswanmi pay kkillanmantapuni, atiyniyoq kayninta saqeykamuspa, aycha kuerpowan p'achaykukuspa, kamachiman tukurqan.

⁸ Aycha runa kayninpitaq, pay kikin huch'uyaykukuspa, ¡krus patapi wañunankamaraq kasukurqan!

⁹ Chaymi Diosqa, aswan altokamaraq hoqarirqan. Hinan huk sutita llapan sutikunamantapas aswan allin kaq sutitaraq churarqan.

¹⁰ Chay hinapin, llapallan hanaq pachapi kaqkunapas, hallp'a pachapi kaqkunapas, hinallataq hallp'a pachaq ukhunpi kaqkunapas Jesuspa sutinpi qonqorikunqaku.

- 11 Hinan Dios Yaya hatunchasqa kananpaq, hinallataq Jesucristopas Señorpuni kasqanta llapa runakuna willakunankupaq, chay sutitaqa churarqan.
- 12 Chay hinaqa, munakusqay wawqe-panaykuna, imaynan qankunaqa kasukullawarqankichis, chay hinallatapuni kunan mana chaypi kashaqtiypas, aswantaraq kasukuwaychis. Qespikuyniykichistapas manchakuywan, hinallataq khatatataywan ñawpaqman apaychis.
- 13 Ichaqa, Diosmi qankunapi imapas ruway munaq kayta, hinallataq ruwanaykichispaqpas churan. Chaytaqa, munayninman hinan ruwan.
- 14 Tukuy imatapas ama rimapakuspalla, nitaq churanakuspalla ruwaychis.
- 15 Mana imamantapas huchachana, hinallataq sut'i sonqoyoqmi kanaykichis. Chay hinapin kay q'ewisqa, hinallataq waqllisqa runa-miray chawpipi, mana qhelliyoq Diospa wawankuna kankichis. Chaypitaqmi, qankunaqa kay pachapi, qoyllurkuna hinaraq k'anchashankichis.
- 16 Hinallataq, kawsachiq simimanpas hap'ipakuspa kawsaychis. Chay hinapin kallpachakusqay, hinallataq llank'asqaypas mana yanqapaqchu kasqanta yachaspay, Cristoq p'unchayninpi rimarikusaqpuni.
- 17 Sakrifisio haywakuypa patanman, hinallataq qankunaqa iñiypi llank'ayniykichispa patanman libasión hina hich'aykusqaqa kaymanmi. Sichus chay hina kayman chayqa, chaywanmi kusikuni, hinallataq llapaykichiswan q'ochukuni.
- 18 Chay hinallataq, qankunapas ñoqawan kusikuychis, hinallataq q'ochukullaychispuni.
- 19 Señor Jesús munaqtinqa, usqhaylla Timoteota kachamuytan suyashani. Imaynachus qankuna kashasqaykichista yachaspay, kallpachasqa kanaypaqmi kachamusqaykichis.
- 20 Manan pipas Timoteo hina, yuyaykuqmasiy, hinallataq cheqaq sonqowan qankunamanta llakikuqqa kapuwanchu.
- 21 Llapallankun, kikinkuq allinnillankuta maskhanku, manataq Cristo Jesuspa kaqninkunatachu maskhanku.
- 22 Ichaqa, Timoteoq allin kawsayniyoq kasqantaqa, yachankichismi. Paymi, imaynan huk wawa taytanta llank'aysin, chay hinata allin willakuyipi llank'aysiwarqan. Chaytapas yachallankichistaqmi.
- 23 Chayrayku, imaynachus kasaq chayta yachakuspayña, paytaqa usqhaylla qankunaman kachamuyta suyashani.
- 24 Ichaqa, ñoqapas qankunaman usqhaylla hamunaypaq, Señorpi sonqo churayniyoqpunin kashani.

²⁵ Chaywanpas, wawqey Epafroditota kachamuyniyqa nesesariopuni kasqantan yuyaykurqani. Payqa llank'aypi yanapawaqniy, hinallataq soldadomasiymi. Payqa qankunamanta willawaqniy, hinallataq imakunachus pisiwasqanpi yanapaykuwaqniymi.

²⁶ Epafroditoq onqosqa kasqantaqa uyarirqankichismi. Chaymi payqa, llakisqa kashan. Hinan llapallaykichista rikuykuypuni munashasunkichis.

²⁷ Cheqaqtapunin sinchi onqosqa yaqa wañunanpaq hinaraq kasharqan. Ichaqa, Diosmi payta yanapaykurqan. Manan payllatachu, aswanpas mana sinchi llakikuywan ñit'iykusqa kanaypaqmi onqoynimanta ñoqatapas yanapaykullawarqantaq.

²⁸ Chaymi, yapamanta payta rikuspa kusikunaykichispaq, hinallataq ñoqapas manaña qankunamanta llakikushanaypaq, tukuy sonqoymanta paytaqa kachamushaykichis.

²⁹ Tukuy kusikuyniykichiswan Epafroditotaqa Señorpi chaskiykuychis. Hinallataq pay hina runakunatapas allinpaqpuni qhawariychis.

³⁰ Cristoq llank'ananta munakusqanraykun payqa, onqoyuspan yaqa wañuka purqan. Qankunaqa, ñoqapaq ruwanaykichista manan tukurqankichischu. Epafroditotaqmi ichaqa, qankunaq rantiykichispi chay mana tukusqaykichista tukuparqan. Chayta ruwaspantaqmi kawsaynintapas sasachayman churarqan.

Filipenses 3

¹ Chay hinaqa wawqe-panaykuna, Señorpi q'ochukullaychispuni. Ñoqapaqqa, qankunaman sapa kuti kasqallantataq qelqamuyniyqa manan sasachu. Aswanpas, qankunaq allillanpuni kanaykichispaqmi qelqamuniqa.

² Alqokunamanta, mana allin ruwaqkunamanta, hinallataq aycha kuerpo wit'uqkunamantapas kuidakuychis.

³ Ñoqanchismi sirkunsisionqa kanchis. Ñoqanchismi espiritupi Diosta hatunchaqqunaqa kanchis. Manataqmi sonqo churayninchisqa aycha kuerpopichu kashan. Chaymi Cristo Jesusmantaqa rimarikunchispuni.

⁴ Ñoqa kikiypapas aycha kuerpopi sonqo churayniyqa kanmanraqmi. Sichus mayqenpas aycha kuerpopi sonqo churayta yuyaykun chayqa, ñoqaqpas chay yuyaykuyniyqa, aswanraqmi kashan.

⁵ Pusaq p'unchayniyoq kashaqtiymi sirkusidawarqanku. Israelpa miraynin Benjamín ayllumanta hebreo runaq churin hebreopunin kani. Kamachikuy Simiman hina fariseotaqmi kani.

⁶ Kamachikuy Simiman allin hap'ipasqa kaspaymi, iñiq t'aqataqa qatiykacharqani. Chay Kamachikuy Simiman hinataqmi, chanin kawsayniypi, mana imamanta huchachana karqani.

- ⁷ Chay imaymanakunataqmi ñoqapaqqa ganansia kapuwarqan. Ichaqa tukuy chay imaymanakunataqmi, Cristorayku mana baleqpaq qhawaripuni.
- ⁸ Aswantaraqqa tukuy imaymanakunatawanpas, mana baleqpaqmi qhawaripuni. Señorniy Cristo Jesusta allin reqsisqayraykun tukuyta wikch'upuni. Hinallataq Cristota tarisqayraykun tukuy chaykunata q'opata hinaña qhawaripuni.
- ⁹ Hinallataq, ñoqqa manan Kamachikuy Simipi kikiypa chanin kayniywan tarisqa kaytachu munani. Aswanpas, Cristopi iñisqayraykun, chanin tarisqa kaytaqa munani. Chay chanin kaytaqmi, iñiypa chawpinta Diosmanta hamun.
- ¹⁰ Pay kikinta, hinallataq kawsarimpuyinpa atiyin reqsiytan munashanipuni. Hinallataq, ñak'arisqanpi ñak'ariysikuqmasin kaytapas yuyaykuniñan. Chay hinapin, kawsayniypipas, Cristo imaynan wañuyninpi karqan, chay hina kallasataq.
- ¹¹ Chay hinapin, wañukapuqkunaq kawsarimpuyinpiqa, imaynanmantapas tarikusaqpuni.
- ¹² Manan chaymanqa ayparuniñan niymanchu. Nitaq k'apakmi kani niymanpaschu. Aswanmi, imapaqchus Cristo Jesusqa hap'iruarqan, chayman ichapas aypayman nispay kallpachakushani.
- ¹³ Wawqe-panaykuna, ñoqa kikiypas manan chaymanqa aypaniraqchu. Ichaqa kayllatan ruwashani: Llapan ñawpa kawsayniyta qonqapuspaymi, ñawpaqeypi kaqkunaman aypanaypaq kallpachakushani.
- ¹⁴ Chay hinapin maymanchus chayana Diospa qosqan premioman aypanaypaq qatikushani. Chay hinapin Diospa hanaqmanta Cristo Jesuspi waqyawasqan premioman aypanaypaq kallpachakushani.
- ¹⁵ Chay hinaqa, llapallanchis iñiypi allin takyasqa kaqkunaqa, chay hinallatapuni yuyaykusunchis. Sitaqchus huk hinata yuyaykunkichis chayqa, Diosmi chaytaqa qankunaman sut'inchallasunkichistaq.
- ¹⁶ Chay tukuywanpas maykamachus aypasqanchisman hina, huk kamachikuylayoq kawsasunchis. Hinallataq ch'ulla yuyayllawan qatikusunchis.
- ¹⁷ Wawqe-panaykuna, ñoqata qatichikuqkuna kaychis. Hinallataq chay hina allin puriqkunaq imaynatachus kawsasqankuta allintapuni qhawaychis. Ñoqaykuq kawsasqaykuta hinataq kawsaychispas.
- ¹⁸ Askhan, Cristoq krusninpa kontranpi kaqkunaqa purimushanku. Chay runakunamantaqa, askha kutitañan nirqaykichis. Kunantaqmi waqaspayraq nillaykichistaq.

¹⁹ Paykunaq p'uchukayninqa, wañuy ñak'ariymi kanqa. Paykunaqa, wiksanku diosniyoqmi kanku. Hinallataq p'enqay ruwasqankumanta hatunchakuqmi kanku. Hallp'a pacha kaqkunallapitaqmi yuyayninkupas kashan.

²⁰ Ñoqanchispa Ilaqtanchismi ichaqa, hanaq pachapi kashan. Chayllamantataqmi Qespichiq Señor Jesucristopas hamunqa. Chaytaqa, suyakushanchispunin.

²¹ Paymi, paypa k'ancharishaq kuerponman rikch'akuq kananpaq, kay huch'uyaykuchisqa kuerponchista t'ikranqa. Payllataqmi, kamachikuq atiyinman hina, tukuy imaymanakunatapas hap'ishan.

Filipenses 4

¹ Chay hinaqa, ancha munakusqay, hinallataq yuyarinay wawqe-panaykuna, qankunan kusikunayqa, hinallataq koronayqa kapuwankichis. Ñoqaqa anchatapunin munakuykichis. Señorllapipunitaq qaqata sayaychis.

² Ebodiatawan, Sintikitawanmi Señorpi ch'ulla yuyaylla kayman allipunanankupaq balikuni.

³ Cheqaq llank'aqmasíy, chay warmikunata yanapaykunaykipaq balikuyki. Paykunaqa, allin willakuyta willanaypaqmi yanapawarqanku. Hinallataq, Clementetapas, wakin llank'aqmisiykunatapas yanapallarqankutaqmi. Chay llank'aqmasiykunaq sutinkuqa, kawsay libropi qelqasqañan kashan.

⁴ ¡Señorpi q'ochukullaychispuni! Huktawanmi nini: '¡Q'ochukullaychispuni!' nispay.

⁵ Munakuq kasqaykichista, llapa runakuna yachachunku. ¡Señorqa qayllaykamushañan!

⁶ Amapuni imamantapas llakipakuychischu. Aswanpas, grasiasta qospaykichis, Diosman tukuy parlayniykichispi, hinallataq balikuyniykichispi mañakuyniykichista Diosman reqsichiychis.

⁷ Diospa thak kayninqa, llapa runaq yuyayninkumanta aswan hatunmi. Diospa chay thak kaynintaq sonqoykichista, hinallataq yuyayniykichista Cristo Jesuspi waqaychanqa.

⁸ Chay hinaqa wawqe-panaykuna, tukuy cheqaq kaypi, tukuy respetana kaypi, tukuy chanin kaypi, tukuy ch'uya kaypi, tukuy munakuq kaypi, hinallataq tukuy allin reqsisqa kaqkunapi yuyaymanaychis. Sichus imakunapas balorniyoq kan, otaq runakunaq hatunchananpaq hina kan chayqa, chaykunapiyá yuyaymanaychis.

⁹ Imatachus ñoqamanta yachasqaykichistapas, chaskisqaykichistapas, uyarisqaykichistapas, hinallataq ñoqapi rikusqaykichistapas, ruwashallaychispuni. Thak kay qokuq Diostaq qankunawan kashanqa.

- 10 Wakmantapas yuyarikullawankichistaqmi. Chayraykun anchatapuni Señorpi q'ochukurqani. Ñoqamantaqa yuyasharqankichispunin, ichaqa manan imaynanmanta yanapawayta atisharqankichischu.
- 11 Ñoqqa, imachus kapuwasqanwan kuisqa kayta yachaniñan. Chaytaqa, manan pisichikusqayraykuchu nini.
- 12 Ñoqqa, wakcha hina kawsaytapas, hinallataq kaqniyoq hina kawsaytapas yachanin. Tukuy cheqaspiña kaspaypas, hinallataq tukuy imaynapiña tarikuspapas, saksaykusqa kanaypaqpas, hinallataq yarqasqaña kanaypaqpas yachasqañan kani. Kaqniyoq kanaypaqpas, hinallataq pisichikuypi kanaypaqpas yachasqan kani.
- 13 Kallpachaqniy Cristopin tukuy ruwaytaqa atini.
- 14 Chaywanpas ñoqqa ñak'ariyniypi ñak'ariysiwaspaykichisqa, allintan ruwarqankichis.
- 15 Filipos llaqtayoq runakuna, qankunapurapi allin willakuy qallariqtin imakunachus pasawasqantaqa, qankunapas yachallankichistaqmi. Masedonia probinsiamanta lloqsimuqtiyqa, manan mayqen iñiq t'aqapas qoypipas, nitaq chaskiypipas yanapawarqankuchu. Aswanpas qankunallan yanapawarqankichis.
- 16 Tesalónika llaqtapi kashaqtiypas, imachus pisiwasqankunataqa iskay kutitan apachimuwarqankichis.
- 17 Manan qokuykunatachu maskashani. Aswanpas Señorpaq ruwasqaykichispa ruruynin qankunaq kuentaykichispi askhayanantan maskashani.
- 18 Ichaqa, llapantañan chaskini, hinan askha kapuwan. Epafroditoq chawpinta apachimuwasqaykichistapas chaskirqanin. Hinan mana imapas pisiwanchu. Chaytaqa, sumaq q'apashaqta hina, Diospa chaskinanpaq sakrifisiota hina, hinallataq Diospa sonqonman chayaqta hinan chaskirqani.
- 19 Diosniymi, Cristo Jesuspi k'ancharishaq cheqaspi, qhapaq kayninman hina, tukuy imachus pisisqasunkichistaqa qosunkichis.
- 20 Dios Yayanchis wiñay-wiñaypaq hatunchasqa kachun. Ahinapuni kachun.
- 21 Llapallan Cristo Jesuspi t'aqasqakunata napaykapuwankichis. Ñoqawan kashaq wawqe-panakunan napaykamusunkichis.
- 22 Llapallan t'aqasqakunan napaykamusunkichis. Aswantaraqqa, rey Cesarpa wasinpi kaqkunan napaykamusunkichis.
- 23 Señorinchis Jesucristoq allinpaq qokuynin llapallaykichiswanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

Colosenses

Colosenses 1

- ¹ Ñoqa Pabloqa, Diospa munayninman hinan, Jesucristoq apostolnin kani. Ñoqawanmi wawqenchtis Timoteopas kashan.
- ² Kolosas llaqtapi kashaq Cristopi wawqe-panakunamanmi qelqamuykichis. Qankunaqa, t'aqasqakuna, hinallataq hunt'aqkunan kankichis. Dios Yayanchispa, hinallataq Señorinchis Jesucristoq allinpaq qokuynipas, thak kaynipas qankunawanpuni kachun.
- ³ Diosman parlayniykupin, qankunamanta Señorinchis Jesucristoq Yayan Diosman grasiasta qoshallaykupuni.
- ⁴ Cristo Jesuspi iñiykiykichismanta, hinallataq llapan t'aqasqakunapaq munakuyniykiykichismantapas uyarirqaykun.
- ⁵ Hanaq pachapi waqaychasqa kashaq, suyakuyniykiykichisraykun Diosmanqa grasiasta qoshallaykupuni. Chay suyakuyqa, cheqaq allin willakuy simiq chawpintan hamun. Chaytan qankunaqa, ñawpaqmantaraq uyarirqankichisña.
- ⁶ Chay allin willakuyqa, imaynatachus teqsimuyuntinman chayamurqan, chay hinallatataqmi qankunamanpas chayamullarqantaq. Hinan, Diospa allinpaq qokuyninta uyarisqaykichis, hinallataq cheqaqmantapuni entiendisqaykichis p'unchaymantapacha wiñaspa ruruta rurushan.
- ⁷ Hinallataq, munakusqanchis kamachimasinchis Epafrasmanta yachaqakurqankichis. Qankunaq alliniykichispaq Cristoq hunt'aqpuni llank'aqninga paymi.
- ⁸ Payllataqmi Espiritupi munakuyniykiykichismantapas sit'inchawarqanku.
- ⁹ Chayraykun, uyarisqayku p'unchaymantapacha, qankunapaq mana sayk'uspa, Diosman parlayniykupi mañapushaykiku. Llapan yachaypipas, llapan espiritual kaq entiendiypipas Diospa munayninta yachaywan hunt'aykusqa kanaykichispaqmi mañapushaykiku.
- ¹⁰ Chay hinapin, Señorpa kaqkuna hinapuni, tukuy imapi payta kusichispa purinaykichispaq mañapushaykiku. Hinan tukuy allin ruwaykunata rurunaykichispaq, hinallataq Diosta reqsiypi wiñanaykichispaq mañapushaykiku.
- ¹¹ Tukuyipi qaqata sayanaykichispaq, hinallataq pasiensiayoq kanaykichispaqmi mañapushaykiku. Diospa k'ancharishaq atiyinman hina, tukuy kallpawan kallpachasqa kanaykichispaqwanmi mañapushaykiku.
- ¹² Yayanchismi ñoqanchista k'anchaypi t'aqasqakunawan erensiata chaskinanchispaq hina ruwawarqanchis. Chaymi kusikuywan grasiasta qonchtis.

- 13 Paymi, laqha-tutayaqpa kamachikuyninmanta kacharichiwarqanchis. Hinaspataq munasqan Churinpa qhapaq suyunman pusawarqanchis.
- 14 Hinan Churinpa yawarninwan rantipapuarqanchis. Hinaspataq huchanchiskunatapas pampachawarqanchis.
- 15 Cristoqa mana rikusqanchis Diospa rikch'ayninmi. Hinallataq llapan kamasqa kaqkunaq patanpi kaq phiwitaqmi kanpas.
- 16 Tukuy imaymanakunataqa, Criston kamarqan. Hanaq pachapi kaqkunatapas, hallp'a pachapi kaqkunatapas, tukuy rikusqanchiskunatapas, tukuy mana rikusqanchiskunatapas, kamachikuy tiyanakunatapas, munayniyoqkunatapas, umalliqkunatapas, kamachikuyniyoqkunatapas, llapallantan Cristoqa pay kikinpa chawpinta, hinallataq payllapaqtaq kamarqan.
- 17 Tukuy imamantapas ñawpaq kaqqa, paymi. Hinallataq tukuy chay imaymanakunatapas paypunin hap'ishan.
- 18 Cristoqa, kuerpoq umanmi. Chay kuerpoqa, iñiq t'aqan. Wañusqakunamanta ñawpaq kaq phiwi kawsarimpuq kaqpas payllataqmi. Tukuy imaymanakunapi hatun kananpaq, umapas payllataqmi.
- 19 Cristopin Diospa tukuy Dios kayninqa hunt'asqa tiyakun. Chayraykun Yayaqa kusikurqan.
- 20 Diosqa, llapan imaymanakunatapas, hallp'a pachapi kaqkunatapas, hinallataq hanaq pachapi kaqkunatapas, pay kikinwanmi Cristoq chawpinta allipunachipun. Hinan Churinpa kruspi hich'asqan yawarpa chawpinta Diosqa thak kayta ruwarqan.
- 21 Ñawpaqqa, qankunapas Diospa mana reqsisqanmi karqankichis. Hinallataq mana allin ruwasqaykichiskunawanmi, yuyayniykichispi Diospa awqankuna karqankichis. Kunantaq ichaqa qankunata allipunachisunkichis.
- 22 Aycha kuerponpi wañusqanwanmi chaytaqa ruwarqan. Hinallataq, t'aqasqata, mana qhelliyoqta, mana imamanta huchachanata ima Diospa ñawpaqenpi rikhurichinasunkichispaqmi chaytaqa ruwarqan.
- 23 Cheqaqmantapunichus iñiypi allin teqsichasqa qaqata sayashankichis chayqa, chay uyarisqaykichis allin willakuy suyakuymantaqa, aman kuyurinkichischu. Chay allin willakuytaqmi, kay pachapi tukuy kamasqa kaqkunaman willasqa karqan. Chaypaqtaqmi ñoqa Pablopas allin willakuyta willanaypaq, Diospa llank'aqnin kaymanqa chayarqani.
- 24 Kunanqa qankunarayku ñak'arisqaypin q'ochukuni. Hinallataq Cristoq sinchi ñak'ariyninkunaq pisisqanta, kikin aycha kuerpoypi hunt'apapushani. Hinan Cristoq kuerpon, iñiq t'aqarayku ñak'arishani.

²⁵ Diosmi yuyaykusqanman hina, chay iñiq t'aqapi llank'anaypaq churawarqan. Chay hinapi, Diospa siminta hunt'asqata willanaypaqmi qankunaq allinniykichispaq churawarqan.

²⁶ Chay simiqa, pakasqa yachaymi karqan. Chaytan wiñay-wiñaymantapacharaq, Diosqa ñawpaq runamiraymantapas pakarqan. Kunantaq ichaqa, t'aqasqankunaman rikhurichin.

²⁷ Diosqa, mana-judío runakuna ukhupi pakasqa yachaypa imakunachus qhapaq k'ancharishaq kaynintan, chay t'aqasqa kaqkunaman rikuchiya munarqan. Chay pakasqa yachayqa, qankunapi kashaq Cristollapunin. K'ancharishaq suyakuyqa payllataqmi.

²⁸ Cristomantataqmi willakuyku. Hinan llapa runakunata anyaykuyku. Chay hinallataqmi llapan runakunata, tukuy allin yachaywan yachachiyku. Chay hinapin, llapa runakunata Cristo Jesuspi k'apakta Diosman qayllaykuchisaqku.

²⁹ Chaypaqtaqmi ñoqapas llank'ashani. Diosmi, ñoqapi hatun atiyinwan llank'ashan. Chaymi ñoqapas, ñoqapi kashaq Diospa atiyinman hina, kallpachakushani.

Colosenses 2

¹ Chay hinaqa, qankunarayku, Laodisea llaqtapi kaqkunarayku, llapan mana hayk'aq kikin uyayta rikuwaqniykunarayku iman, ñak'arirqani. Chaytan yachanaykichista munani.

² Yachaypa llapan qhapaq kaynintapas, chaskinaykichistan munallanitaq. Chaypitaqmi hunt'asqa sonqo churayniyoq kayqa kapusunkichis. Chay hinapin, Dios Yayaq, hinallataq Cristoq pakasqa yachaynintaqa, entiendinkichis.

³ Yachaypa llapan qhapaq kayninpas, hinallataq yuyaypa qhapaq kayninpas Cristopin pakasqa kashan.

⁴ Ama pipas pantachiq imaymana simikunawan q'otunasunkichispaqmi chaytaqa niykichis.

⁵ Aycha kuerpopiña mana qankunawanchu kashani chaypas, espiritupiq qankunawanmi kashani. Qankunaq chanin kawsasqaykichista, hinallataq Cristopi allin takyasqa iñinyikichista qhawarispaymi q'ochukushani.

⁶ Chay hinaqa, imaynatachus Señorinchis Cristo Jesusta chaskikurqankichis, chayman hinapuni paypi puriyichis.

⁷ Cristopi allin saphichasqa, paypi wiñachisqa, hinallataq iñiypi qaqa sayachisqan karqankichis. Chay hinaqa, imayna yachachisqachus karqankichis, chay hinata Diosman anchatapuni grasiasta qoychis.

- ⁸ Ama pipas yachayniyoqman tukuspa, hinallataq q'otukuq yanqa simikunawanpas apanasunkichispaq qhawakuychis. Chay simikunaqa, manan Cristomantachu hamun. Aswanpas runakunaq ruwayninkuman hinallan kanku. Kay pachaqa mana baleq kamachikuyninman hinallataqmi kankupas.
- ⁹ Cristoq aycha kuerponpitaqmi Diospa tukuy Dios kayninca tiyakun.
- ¹⁰ Qankunaqa Cristopin hunt'asqa kashankichis. Llapan umalliqkunaq, hinallataq kamachikuqkunaq umalliqninca paymi.
- ¹¹ Manan runaq makinwanchu sirkunsidasqa karqankichis. Aswanpas Cristopin sirkunsidasqa karqankichis. Cristomanta hamuq chay sirkunsisionmi, aycha kuerpoykichispi huchapakuq kayniykichistaqa wikch'uchirqasunkichis.
- ¹² Cristowan kuskan bautismopi p'ampasqa karqankichis. Chay bautismollapitaqmi, wañusqakunapuramanta Cristota kawsarichimpuq Diospa atiyinpi iñisqaykichisrayku, Cristotawan kuskata kawsarichimpurqasunkichis.
- ¹³ Qankunaqa, huchapi, hinallataq aycha kuerpoykichis mana sirkunsidasqa kaypin wañusqa kasharqankichis. Chay hina kashaqtiykichismi Diosqa, Cristowan kуска kawsayta qorqasunkichis. Hinallataq lllapan huchaykichiskunatapas pampacharqasunkichis.
- ¹⁴ Kontranchispi qelqasqa kamachikuykunataqa Diosmi yanqayachipurqan. Chay ñoqanchispa kontranchispi qelqakunataqa krusman klabaykuchisqanwan qechupurqan.
- ¹⁵ Payllataqmi umalliqkunaq, hinallataq kamachikuqkunaq atiyinintapas qechupurqan. Kruspi paykunata atipaspanaq, llapa runaq rikushasqan, chay runakunata p'enqayman churarqan.
- ¹⁶ Chayrayku ama pipas mikhunamantapas, nitaq ukyanamantapas chaninchasunkichischi. Amallataq pipas fiesta p'unchaykunamanta, nitaq mosoq killamanta, nillataq sábado p'unchaykunamatapas chaninchasunkichischi.
- ¹⁷ Lliw chaykunaqa, hamuq kaqkunaq llanthullanmi kanku. Kuerpon ichaqa, Cristoqpuni kashan.
- ¹⁸ Wakinkunaqa, aycha kay yuyayllankupin yanqata hatunchakunku. Hinan paykunaqa, huch'uyaykukuqman tukuspanku, angelkunata yupaychanku. Hinallataq mana rikusqanku kaqkunamanmi haykushanku. Chay hina runakunawanqa ama premioykichistaqa qechuchikuychischi.
- ¹⁹ Paykunaqa, manan umaman hap'ipakuspachu kashanku. Chay umaqa, lllapan kuerpota wiñachiqmi. Hinan kuerpotapas, moqochukunaq, hinallataq hank'ukunaq chawpinta, kallpachan, hinallataq hap'inachinpas. Chay hinapin, tukuy chaykunaqa Diospa wiñariy qosqanwan wiñashanku.

²⁰ Cristowan kuskan, kay pachaq mana baleq kaqninkunapaq wañupurqankichis. Sichus chay hina karqan chayqa, ¿imanaqtintaq kay pachapaqpas kawsashawaqchis hinari, kamachikuykunata kasukupaykichis kawsashankichis?

²¹ Chay kamachikuykunaqa kaykunan: Ama hap'iychu, nitaq malliychu, nillataq tupaykullaypaschu.

²² Chay kamachikuykunaqa, runakunallaqmi. Hinan, tukuy runakunaq kamachikuyninkuman hina, hinallataq yachachikuyninkuman hina, tiempo pasasqanwanqa tukukapullanqakupuni.

²³ Cheqapaqmi, chay imaymanakunaqa, yachayniyoqman rikch'akunku. Chay hina ruwaq runakunaqa, yuyaykusqankuman hinan yupaychanku. Hinallataq yanqa huch'uyaykukuqman tukunku. Hinallataqmi kikinkuq aycha kuerponkuta muchuchikunku. Aycha kuerpoq millay munasqankunata atipaytataqmi ichaqa, manapuni atinkuchu.

Colosenses 3

¹ Chay hinaqa, sichus Cristowan kuska kawsarimpurqankichis chayqa, hanaq pachapi kaqkunata maskhaychis. Chaypin Cristoqa, Diospa paña ladonpi tiyashan.

² Yuyayniykichisqa, hanaq pacha kaqkunapi kashachun. Amataq hallp'a pacha kaqkunapichu kashachun.

³ Qankunaqa, wañupurqankichismi. Hinan kawsayniykichisqa Cristowan kikin Diospi pakasqa kashan.

⁴ Cristoqa, ñoqanchispa kawsayninchismi. Maypachachus pay rikhurimunqa chaymi, qankunapas paywan kuska k'anchaypi rikhurimullankichistaq.

⁵ Chay hinaqa, kuerpoykichispi kay pacha kaqkunata wañuchiychis. Chaykunataqmi kaykuna: Qhellipi puriykuna, qhellipi kawsaykuna, aycha kuerpoq munasqanman aysachikuykuna, mana allin yuyaykuykuna, hinallataq qolqe sonqo kaykuna. Chay qolqe sonqo kayqa, idolo yupaychaywan ninakunmi.

⁶ Chaykunahawan, mana kasukuq runakunaman Diospa k'arak phiñakuyninga hamun.

⁷ Maypachachus chaykunapi kawsashaspaykichisqa, qankunapas chay hinatan purirqankichis.

⁸ Kunantaq ichaqa, qankunapas llapan kaykunata saqepuychis: K'arak phiñakuyta, phiñakuyta, mana allin kaqta, k'arak k'amikuyta, hinallataq qhelli simi rimayniykichiskunatapas saqepuychis.

- ⁹ Mawk'a runa kayniykichistaqa, ruwayninkunantintan wikch'upunkichisña. Chayrayku hukuna-hukkunawan amaña llullakuychischu.
- ¹⁰ Mosoq runa kaywan p'achallisqataqmi karqankichis. Chay mosoq runa kaymi, kamaqninpa rikch'ayninman hina, hunt'asqa yachayman chayanankama mosoqyashan.
- ¹¹ Chay hinapin, judío runapas, mana-judío runapas, sirkunsidasqapas, mana sirkunsidasqapas, wak simi rimaqkunapas, esitakunapas, kamachikunapas, mana kamachikunapas, manan kanñachu. Aswanqa Cristollañan llapanpi kashan. Hinallataq llapapipas kashan.
- ¹² Qankunaqa, Diospa akllasqankuna, t'aqasqankuna, hinallataq munakusqankuna hinapuni p'achallikuychis. Hinallataq sonqomanta yanapaykukuywan, sumaq sonqo kaywan, huch'uyaykukuywan, llamp'u kaywan, pasiensiawan ima p'achallikuychis.
- ¹³ Sichus mayqennykichispapas hukpa kontranpi kihakuynin kanman chayqa, pasiensiaykunakuspa pampachanakuychis. Imaynan Cristopas pampacharqasunkichis, chay hinallataq qankunapas pampachanakuychis.
- ¹⁴ Ichaqa, tukuy chay imaymanakunamantapas, munakuywan p'achallikuychis. K'apak kayman wataqqa chaymi.
- ¹⁵ Diospa thak kaynintaq sonqoykichispi kamachikuchun. Chaymanmi ch'ulla kuerpolla kanaykichispaq, waqyasqa karqankichis. Hinallataq Diosman grasiasta qoshallaychispuni.
- ¹⁶ Hukkuna-hukkunawantaq, tukuy yachaypi yachachinakuychis, hinallataq kallpanchanakuychis. Sonqoykichispitaq salmokunawan, innokunawan, hinallataq espiritual takikunawan, Señorman sumaq misk'ita takiychis. Chay hinapin Cristoq siminqa, qankunapi ancha askhapuni kashanqa.
- ¹⁷ Tukuy ima ruwayniykichiskunataq, rimaypiña, otaq ruwaypiña kaqtinpas, tukuyta Señor Jesuspa sutinpi ruwaychis. Hinallataq paypa chawpinta, Dios Yayaman grasiasta qoshallaychispuni.
- ¹⁸ Esposakuna, Señorpi iñiqkuna hinapuni qosaykichista kasukuychis.
- ¹⁹ Qosakuna, esposaykichista munakuychis. Amataq paykunawan phiñasqallachu kashaychis.
- ²⁰ Wawakuna, tayta-mamaykichista tukuy imapi kasukuychis. Chaywanmi Señorqa kusikun.
- ²¹ Tayta-mamakuna, wawaykichis mana umphuyananpaq, ama paykunataqa phiñachiychischu.
- ²² Kamachikuna, aychaman hina patronniykichiskunata tukuypi kasuychis. Wakin kamachikunaqa, patronninkuta kusichinallankupaqmi ruwanku.

Qankunan ichaqa, ama patronniykichispa rikusqallanchu ruwaychis. Aswanpas cheqaq sonqomanta, Diosta manchakuspa ruwaychis.

²³ Tukuy imataña ruwankichis chaypas, ama runakunapaq hinachu, aswanpas Señorpaq hinapuni sonqomanta ruwaychis.

²⁴ Qankunaqa, tupaqniykichispa pagonta Señormanta chaskinaykichista yachankichisñan. ¡Cristo Señor tan serbishankichis!

²⁵ Diosqa, manan runakunaq rikch'aynintachu qhawan. Aswanpas, mana chanin ruwaqmanmi, mana chanin ruwasqanmanta pagonta qopunqa.

Colosenses 4

¹ Patronkuna, qankunapas, hanaq pachapi huk Patronniykichis kashasqantaqa yachankichismi. Chayrayku kamachiykichiskunamanqa chaninllatapuni, hinallataq ruwasqanman hina pagapuychis.

² Ama sayk'uspa Diosman parlashallaychispuni. Diosman parlayniykichispitaq, grasiasta qospallapuni rikch'ashaychis.

³ Chay hinaqa, punkuta Diospuni kicharipuwanankupaq mañapuwayku. Chay hinapin Diospa siminmanta rimarisaqku. Hinallataq Cristoq pakasqa yachayninta willanaykupaqpas mañapuwayku. Chay pakasqa yachayraykun preso kashani.

⁴ Chay pakasqa yachay, imaynachus kasqanta, sut'itapuni rimarinaypaq mañapuwaychis.

⁵ Ama tiempota usuchispaykichis, mana ñiq runakuna ukhupi yachayniyoq hinapuni puriychis.

⁶ Rimakuyniykichisqa, kachiwan kachichasqa, ancha misk'i sumaqpuni kachun. Chay hinapin, sapanka hukman, imayna kutichinaykichista yachankichis.

⁷ Imaynachus tarikusqaytaqa, munasqa wawqenchis Tikikoñan llapanta willasunkichis. Payqa, Diospa hunt'aq llank'aqninmi, hinallataq Señorpi kamachimasiymi.

⁸ Hinan imaynachus tarikusqaykichista yachananpaq, hinallataq sonqoykichistapas kallpachaykunasunkichispaq qankunaman kachamushaykichis.

⁹ Paytawan kuskan, Onesimotaqa kachamushaykichis. Payqa, qankunamanta hukniykichis, munasqa wawqe, hinallataq tukuypi hunt'aqpunin. Paykunan, imakunachus kaypi pasashasqanta llapanta willasunkichis.

¹⁰ Presomasiy Aristarkon napaykamusunkichis. Bernabepa sobrinon Markospas napaykamullasunkichistaqmi. Sichus pay hamunqa chayqa,

chaskiykullaychis. Chayta ruwanaykichispaq kamachikuykunataqa chaskirqankichisñan.

11 Justo sutiwan sutichasqa Jesusmi napaykamullasunkichistaq. Paykunallan sirkunsidasqa kaqkunamanta, Diospa qhapaq suyunpi yanapawaqniykunaqa kanku. Paykunallataqmi sonqochaqniykunapas kanku.

12 Qankunamanta hukniykichis Epafraemi napaykamusunkichis. Payqa, Cristoq kamachinmi. Paymi, qankunarayku anchatapuni Diosman parlashan. Diospa tukuy munayninman hina, k'apak, hinallataq allin takyasqa kanaykichispaq Diosman parlashallanpuni.

13 Payllataqmi anchatapuni qankunatapas, Laodisea Ilaqtapi kaqkunatapas, hinallataq Hierápolis Ilaqtapi kaqkunatapas wañukuywanraq yanapashasunkichis. Chaytan ñoqa sut'itapuni willaykichis.

14 Munakusqay doctor Lukaspas, hinallataq Demaspas napaykamusunkichismi.

15 Laodisea Ilaqtapi kashaq wawqe-panakunatapas, Ninfastapas hinallataq wasinpi kashaq iñiq t'aqatapas napaykapullawaychistaq.

16 Qankunapurapi kay qelqata ñawinchaspaykichisqa, Laodisea Ilaqtapi kashaq iñiq t'aqapas ñawinchanankupaq apachinkichis. Hinallataq qankunapas Laodisea Ilaqtaman apachisqay qelqata ñawinchallankichistaq.

17 Arkipota ninkichis: 'Señormanta llank'ana chaskisqaykita hunt'anaykipaq allintapuni kuiday,' nispaykichis.

18 Ñoqa Pablon, makiywanpuni qelqaspa napaykamuykichis. Karselpi wisq'asqa kasqaymantataq, yuyarikullawaychispuni. Diospa allinpaq qokuynin qankunawanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

1 Tesalonicenses

1 Tesalonicenses 1

¹ Pablopiwan, Silvanopiwan, hinallataq Timoteopiwanmi Tesalónika Ilaqtapi kashaq iñiq t'aqaman qelqamuykiku. Dios Yayanchispa, hinallataq Señor Jesucristoq allinpaq qokuyninpas, thak kayninpas qankunawanpuni kachun.

² Qankunamantaqa, llapallaykichismantan Diosman grasiasta qoshallaykupuni. Diosman parlayniykupiqqa qankunamanta yuyarishallaykikupunitaqmi.

³ Dios Yayanchispa ñawpaqenpi iñiywan ruwasqaykichismanta, munakuypi llank'asqaykichismantaqa yuyarillaykupunin. Hinallataq Señorinchis Jesucristopi pasiensiawan suyakuq kasqaykichistapas, mana sayk'uspaykun yuyarillaykupuni.

⁴ Munakusqayku wawqe-panakuna, Diospa akllakusqan kasqay- kichistan yachayku.

⁵ Allin willakuyniykuqa, manan rimayllapichu chayamurqasunkichis. Aswanpas atiyipi, Santo Espiritupi, cheqaq kaypi iman chayamurqasunkichis. Hinan qankunaqa, imaynatachus qankunaq allinniykichispaq ruwasqaykutapas yachankichis.

⁶ Qankunaqa, ñoqaykutawan, Señorawan qatichikuqkunañan kapunkichis. Chaymi may hatun ñak'ariykuna chawpipi Santo Espirituq kusikuyninwan Diospa simintaqa chaskiykuwarqankiku.

⁷ Chay hinapin, Masedonia probinsiantinpi, hinallataq Akaya probinsiantinpi iñiqkunaq yachaqakunankupaqraq karqankichis.

⁸ Señorpa siminqa, qankunamanta qallarispami ch'iqechisqa karqan. Manan Masedonia probinsiapiwan, Akaya probinsiapiwan imallachu, aswanpas Diospi iñikusqaykichisqa tukuy cheqaskunapin uyarikun. Chaymi ñoqaykuq rimarinaykuqa, manaña nesesarioñachu kapun.

⁹ Imaynatachus chaskiykuwasqaykikuta, hinallataq, imaynatachus idolokunamanta, kawsashaq cheqaq Diosta serbinaykichispaq kutirikusqaykichistapas paykuna kikinkupunin willakunku.

¹⁰ Hinan, wañusqakunamanta kawsarichimpusqan Churin Jesusta, hanaq pachamanta hamunanta makillapuni suyashankichis. Hamuq k'arak phiñakuymanta qespichiwaqninchisqa paymi.

1 Tesalonicenses 2

¹ Wawqe-panaykuna, qankunaman hamusqaykuqa, manan yanqapaqchu karqan. Chaytaqa, qankuna kikiykichispunin yachankichis.

- ² Aswanmi, ñawpaqtaqa, Filipos llaqtapi muchuchisqa, hinallataq k'amisqa karqayku. Chay hatun kontrallikuqkuna chawpipi, Diospa allin willakuyninta mana manchakuspa qankunaman willanaykupaqmi Diosqa kallpachawarqanku. Chaytan qankunaqa yachankichispuni.
- ³ Kallpanchaykuyniykuqa, manan pantachisqachu, nitaq qhelli yuyaykuymantachu, nillataq q'otukuywanpaschu karqan.
- ⁴ Aswanpas allin willakuyta konfiawanankupaqmi, Diosqa akllawarqanku. Chaymi paypa aprobasqanman hina rimayku. Manan runakunata kusichiqkuna hinachu rimayku. Aswanqa Diosllatapuni kusichinaykupaqmi rimayku. Sonqonchista t'aqwiqqa paytaqmi.
- ⁵ Manan hayk'aqpas misk'i rimaqman tukuspaqa rimapayarqaykikuchu. Chaytan qankunaqa yachankichispuni. Wakinkunaqa, qolqe songon kanku. Ichaqa manapas qolqe songochu kankuman hinatan rimanku. Ñoqaykuqa, manan chay hinatachu rimapayarqaykiku. Chaymanta testigoqa Diospunin.
- ⁶ Hinaña Cristoq apostolninkuna hina gastachiykikuman karqan chaypas, manan runakunaqtapas, nitaq qankunaqtapas, nillataq wakinkunaqtapas hatunchaynintaqa maskhashaykuchu.
- ⁷ Aswanmi, imaynan mamaqa kikinpa ñuñuq wawankunata kuidan, chay hinapuni qankunapurapiqa karqayku.
- ⁸ Ñoqaykuqa, anchatapunin munakuykiku. Chaymi mana Diospa allin willakuynin chayachiyllatachu munarqayku. Aswanpas kikin kawsayniykuta hap'ichipuypas allinpuni kasqan rikch'akuwarqanku. Qankunata anchatapunin munakusqaykuraykun chaytaqa ruwarqayku.
- ⁹ Wawqepanaykuna, haqayna llank'asqaykutawan, sayk'usqaykutawan yuyariychis. Mana mayqenniychistapas gastachinaykupaqmi, tutantin, p'unchaynintin llank'arqayku. Chay hinapitaqmi, Diospa allin willakuynintaqa willarqaykiku.
- ¹⁰ Ancha Dios songo kaywan, ch'uya kaywan, hinallataq mana imamanta huchachana kaywanmi qankuna iñiqkunapurapiqa kawsarqayku. Chaymanta testiguykuqa, qankunan kankichis. Hinallataq Diospas testigullaykutaqmi.
- ¹¹ Imaynan huk taytaqa, kikinpa wawankunata songochaykun, kallpachaykun, hinallataq cheqaq kaqta rimaykun. Chay hinatan ñoqaykupas qankunata songochaykurqaykiku, kallpachaykurqaykiku, hinallataq cheqaq kaqta rimaykurqaykiku. Chaytan qankunaqa yachankichispuni.
- ¹² Kikin qhapaq suyunmanwan, k'anchayninmanwan waqyaqniykichis Diospa kaqkuna hinapuni, purinaykichispaqmi rimapayashallarqaykikupuni.
- ¹³ Diospa siminta uyariwasqaykikutaqa, manan runakunaq siminta hinachu chaskiykuwarqankiku. Aswanpas Diospa cheqaq simin qankuna iñiqkunapi,

atiywan ruwaq simita hinapunin uyariwarqankiku. Chayraykun ñoqaykupas, mana sayk'uspa Diosman grasiasta qoshallaykupuni.

14 Qankunaqa wawqepanaykuna, Judea probinsiapi kashaq Cristo Jesuspi Diospa iñiq t'aqankunata qatichikuqkunañan kapunkichis. Imaynan paykunaqa judío runakunaq ñak'arichisqan karqanku, chay hinallataqmi qankunapas llaqtamasiykichiskunaq ñak'arichisqan karqankichis.

15 Chay judío runakunallataqmi Señor Jesustapas, kikinkuq Diospa rantinpi rimaqninkunatapas wañuchirqanku. Ñoqaykutapas qatiykachawarqankun. Manataqmi Diospa sonqontapas kusichinkuchu. Hinallataq llapa runakunatapas hark'apakunku.

16 Qespichisqa kanankupaq, mana-judío runakunaman rimayku naykutapas, manapunin munankuchu. Chay hinapin, huchankuta aswantaraq hunt'aykachinku. Ichaqa Diospa k'arak phiñakuynintaqmi paykunaman chayamunña.

17 Wawqe-panaykuna, pisi tiempollaraqmi ñoqaykuqa qankunamanta karunchasqa kashayku. Chaymi qankunaqa, mana rikuykuyta atiwankichischu. Chaywanpas, sonqoykupiqa qankunawanmi kashayku. Uypura qankunawan tupaykuyta munasqaykuraykutaq, aswantaraq qankunata rikuykunaykupaq kallpachakushayku.

18 Chaymi qankunaman hamuytaqa munasharqaykupuni. Ichaqa, Satanasmí hark'awarqanku. Ñoqa Pablotaqmi, qankunaman hamuyta yapa-yapamanta munasharqani.

19 ¿Señorninchis Jesucristo hamuqtin, paypa ñawpaqenpi ñoqaykuq suyakuyniyku, otaq kusikuyniyku, otaq rimarikunaykupaq koronaykuri mayqentaq? ¿Manachu qankuna kankichis?

20 Qankunaqa, ñoqaykuq rimarikunaykupaq, hinallataq kusikunaykupaqmi kankichis. Chayraykun qankunaman hamuytaqa munashaykupuni.

1 Tesalonicenses 3

1 Chay hinaqa, qankunamanta manaña llakikuyta atispaykutaqmi, sapallayña Atenas llaqtapi qhepakunaypaq rimanakurqayku.

2 Hinaspan Cristoq allin willakuyninpi yanapaqniyku, hinallataq Diospa llank'aqnin wawqenchis Timoteota kachamurqayku. Takyachinasunkichispaqwan, iñiykiykichispi kallpachanasunkichispaqwanmi, paytaqa kachamurqayku.

3 Chay hinaqa, ñak'arinaykupaq churasqa kasqaykutaqa qankuna kikiykichismi yachankichis. Chayrayku kay hina ñak'ariykunapi tarikuqtiykuqa, ama pipas llakikuchunchu.

- ⁴ Qankunawan kashaspallaykuraqmi kay ñak'ariykuna pasanaykutaqa ñawpaqmantapacharaq willarqaykikuña. Hinan yachasqaykichis hinapas, chay hinapuni karqan.
- ⁵ Chaymi qankunamanta llakikuyta manaña aswanta atipaspay, qankunaq iñiykiykichismanta yachanaypaq, Timoteota kachamurqani. Paqtan, imaynapipas wateqaqqa wateqashasunkichisman. Hinan llank'asqayku yanqapaq kanman.
- ⁶ Kunantaq ichaqa, Timoteo qankunamanta ñoqaykuman kutimpun. Hinan payqa iñiykiykichispi allillanpuni kashasqaykichismantawan, munakuyniykichismantawan sumaqta willawanku. Hinallataq qankunaqa, munakuywantaqsi yuyarikuwankikupuni. Hinaspa imaynan ñoqaykupas rikuykuyta munashaykiku, chay hinallatataqsi qankunapas rikuykuytapuni munashawankiku.
- ⁷ Chaymi wawqe-panaykuna, tukuy imaymana pisichikuyniykupipas, ñak'ariyniykupipas, qankunaq iñiykiykichiswan sonqochasqa karqayku.
- ⁸ Hinallataqmi, Señorpi qaqa takyasqa kashasqaykichiswan kunanqa aswantaraq kawsariyku.
- ⁹ Hinan Diosninchispa ñawpaqenpi, qankunamanta tukuypi kuisqa kasqaykurayku, mana imaynata Diosman gracias qoytapas atishaykuraqchu.
- ¹⁰ Tuta-p'unchaymi qankuna kikiykichista rikuykunaykupaq, anchatapuni Diosmanta mañakushayku. Chay hinapin, iñiykiykichispi pisisqaraq kashasqaykichista hunt'apaykusaqku.
- ¹¹ Ichaqa, kikin Dios Yayanchis, hinallataq Señorinchis Jesucristopiwan qankunaman hamunaykupaq ñanniykupi pusarimuwachunku.
- ¹² Qankunataqa, Señorpunin wiñachisunkichis. Hinallataq hukkunahukkunapaqpas, llapapaqpas, imaynan ñoqayku munakuykiku, chay hinallatataq munakuyniykichistapas askhayachichun.
- ¹³ Chay hinapin, Dios Yayanchispa qayllanpi sonqoykichisqa allin takyasqa kanqa. Hinallataq Señorinchis Jesucristo llapallan t'aqasqankunawan hamuqtinpas, mana imamanta huchachana ch'uyapuni kankichis.

1 Tesalonicenses 4

- ¹ Chay hinaqa, wawqe-panaykuna, qankunaqa imaynatachus purinaykichistapas, hinallataq Diospa sonqonta kusichinaykichistapas ñoqaykumantan yachaqakurqankichis. Chay hinallataqmi qankunapas aswan-aswantaraq ñawpaqman purinaykichispaq, Señor Jesuspa sutinpi balikuykiku, hinallataq kallpanchaykiku.
- ² Señor Jesuspa chawpinta, ima kamachikuykunatachus qosqaykutaqa, ñan yachankichisña.

- ³ Qankunaq ch'uyanchakunaykichistan Diosqa munan. Chayqa, qhelli puriymananta t'aqakuymi.
- ⁴ Sapanka hukniykichismi, kikiykichispa kuerpoykichista watakuspa, ch'uya kaypi, hinallataq allinpaq qhawarisqa kaypi kawsayta yachanaykichis.
- ⁵ Amapunitaq mana Diosta reqsiq mana-judío runakuna hina, kuerpoykichispa mana allin munapayasqanwan aysachikuspachu kawsaychis.
- ⁶ Amallataq pipas wawqenta imapipas sarunchachunchu, nitaq q'otuchunpaschu. Imaynan nirqaykikuña, hinallataq willarqaykikuña, chay hinapunin tukuy chaykunamanta bengakuqqa Señorpuni.
- ⁷ Manan qhelli kawsaymanchu, aswanpas ch'uya kawsaymanmi Diosqa waqyawarqanchis.
- ⁸ Chay hinaqa, chay kamachikuyta wikch'uyukuqqa, manan runatachu wikch'uyukun. Aswanpas Santo Espiritunta qowaqninchis Diostan wikch'uyukun.
- ⁹ Hukkuna-hukkunawan munanakunaykichismantaqa, qankuna kikiykichismi Diosmanta yachakurqankichis. Chaymi wawqepanantin hinapuni munanakunaykichismanta qelqamunayqa mana nesesarioñachu karqan.
- ¹⁰ Hinallataq Masedonia probinsiantinpi kashaq llapallan wawqepananchiskunawanpas chay hinatapunichá munanakushankichis. Ichaqa wawqe-panaykuna, chay hinata aswan-aswantaraq munanakunaykichispaqmi balikamuykiku.
- ¹¹ Hinallataq sumaq kawsakuyllatapuni munaychis. Imachus ruwanaykichiskunatapas ruwashallaychispuni. Imaynan kamachirqaykiku, chay hinatapuni llank'anaykichiskunatapas kikin makiykichiswanpuni llank'ashaychis.
- ¹² Chay hinapin, mana iñiqkunaq ñawpaqenpi puriykiykichisqa allillanpuni kanqa. Manataqmi imamantapas pisichikunkichischu.
- ¹³ Wawqe-panaykuna, wakin mana suyakuyniyokkuna hina, ama llakikushanaykichispaqmi, wañukapuqkunamantapas yachanaykichista munallaykutaq.
- ¹⁴ Sichus Jesuspa wañusqantawan, kawsarimpusqantawan kreenchis chayqa, chay hinallatataqmi Diosqa, Jesuswan kuskallatataq paypi wañukapuqkunata apamunqa.
- ¹⁵ Kaytaqa, Señorpa nisqantapunin niykiku: 'Ñoqanchis, Señorpa hamunankama kawsashaqkunaqa, manapunin wañukapuqkunamantaqa ñawpasunchischu,' nispayku.

¹⁶ Kikin Señormi, kamachikuyniyuq kunkanwan, arkangelpa kunkanwan, hinallataq Diospa kornetanwan, hanaq pachamanta uraykamunqa. Hinan Cristopi wañukapuqkunaraq ñawpaqtaqa kawsarimpunqaku.

¹⁷ Chaymantañan ñoqanchis kawsashaqkunapas, wayraq kasqanpi Señorwan tupamunanchispaq, paykunawan kuska phuyupi hoqarisqa kasunchis. Chay hinapin, Señorwan kuskallapuniña kapusunchis.

¹⁸ Chayrayku hukuna-hukkunawanpas chay simikunawan kallpachanakuychis.

1 Tesalonicenses 5

¹ Ichaqa wawqe-panaykuna, tiempokunamantapas, p'unchaykunamantapas manañan imapas qelqamunayqa nesesarioñachu.

² Imaynan suwaqa tuta hamun, chay hinallataqmi Señorpa hamunan p'unchaypas kanqa. Chaytaqa qankuna kikiykichismi allintapuni yachankichis.

³ Maypachachus runakuna nishanqaku: 'Thak kaypi, hinallataq allinmi kashanchis,' nispanku, chayllamanmi qonqaylla wañuy ñak'ariyqa chayamunqa. Imaynan onqoq warmiman wachakunan nanay chayamun, chay hinatan paykunaman chay wañuy ñak'ariy chayamunqa. Manataqmi imaynanmantapas ayqekuytaqa atinqakuchu.

⁴ Qankunan ichaqa wawqe-panaykuna, manaña laqha-tutayaqpiñachu kashankichis. Chaymi, chay p'unchayqa, mana imaynan suwaqa qonqaylla hap'in, chay hinatachu hap'isunkichis.

⁵ Qankunaqa, llapallaykichismi k'anchaypa, hinallataq p'unchaypa wawankuna kankichis. Manan tutayaqpa, nitaq laqha-tutayaqpa wawankunañachu kanchis.

⁶ Chay hinaqa, ama wakinkuna hinachu puñushasunchis. Aswanpas rikch'ashallasunchispuni, hinallataq makilla kuidakuq kasunchis.

⁷ Puñuqkunaqa tutan puñunku. Hinallataq, machaqkunapas tutan machanku.

⁸ Ñoqanchis p'unchaypa kaqkunan ichaqa, korasawan hina, iñiywan, munakuywan ima p'achakunanchis. Qespikuypi suyakuywantaq kaskowan hina, churakunanchis. Chay hinapin makilla kuidakuq kasunchis.

⁹ Diosqa, manan k'arak phiñakuypaqchu churawarqanchis. Aswanpas Señorninchis Jesucristoq chawpinta qespikuymán aypananchispaqmi churawarqanchis.

¹⁰ Paymi ñoqanchisrayku wañurqan. Chaymi kawsashasunchisña chaypas, otaq wañukapusunchisña chaypas, paywan kuskallapuni kawsasunchis.

- 11 Chay hinaqa, imaynan ruwashallankichispuni, chay hinata hukku-hukkuwan sonqochanakuychis. Hinallataq hukkuhukkuwan kallpachanakuychis.
- 12 Wawqe-panaykuna, qankunapurapi llank'aqkunatapas, Señorpi umalliqniykichiskunatapas, anyaykuqniykichiskunatapas allinta qhawarinaykichispaqmi balikuykiku.
- 13 Paykunataqa llank'asqankurayku, ancha balorniyoqtapuni, hinallataq munakuywanpuni qhawariychis. Hukkuna-hukkuwanataq, thak kaypi kawsaychis.
- 14 Chay hinallataqmi wawqe-panaykuna, qellakunata anyaykunaykichispaqwan, chiriyasqakunata kallpachaykunaykichispaqwan balikuykiku. Chay hinallataqmi, pisi-kallpayoqkunatapas yanapaykunaykichispaq, hinallataq llapapaqpas pasiensiayoq kanaykichispaq balikuykiku.
- 15 Qhawariychis, ama mayqenpas mana allinmanta, mana allinllawantaq kutichichunchu. Aswanpas hukkuhukkuwanataq, hinallataq llapapaqpas allin kaqlatapuni ruwayta munaychis.
- 16 Kuisqallapuni kashay chis.
- 17 Ama sayk'uspa Diosmanqa parlashallaychispuni.
- 18 Qankunapaq Diospa munayninga Cristo Jesuspi grasiasta qoyntaykichispunin. Chayrayku, tukuy imapias Diosman grasiasta qoshallaychispuni.
- 19 Santo Espiritutaqa, ama thasnuychischu.
- 20 Diospa rantinpi rimaqkunaq rimaqkunataqa, ama pisipaq hap'iychischu.
- 21 Aswanpas llapanta t'aqwiychis. Hinaspataq allin kaqta hap'ikuychis.
- 22 Tukuy mana allin kaqkunamanta t'aqakuychis.
- 23 Kikin thak kay Diostaq, llapallanta hunt'asqapi ch'uyanchasunkichis. Hinan llapallan espirituykichistapas, almaykichistapas, hinallataq aycha kuerpoykichistapas, Señorinchis Jesucristoq hamunankama, mana imamantapas huchachanata waqaychisunkichis.
- 24 Waqyaqniykichis Diosqa, hunt'aqpunin. Payllataqmi llapan chaykunatapas hunt'anqa.
- 25 Wawqe-panaykuna, ñoqaykupaqpas Diosman parlapullawankikupuni.
- 26 Ch'uya much'aykuywan llapallan wawqepanakunata napaykapuwankiku.
- 27 Señorinchisrayku, kay qelqata llapallan t'aqasqa wawqe-panakunaman ñawinchakunanpaqmi anchatapuni balikuykichis.

28 Señorninchis Jesucristoq allinpaq qokuynin qankunawanpuni kachun.
Ahinapuni kachun.

2 Tesalonicenses

2 Tesalonicenses 1

- 1** Pablopiwan, Silvanopiwan, hinallataq Timoteopiwanmi Dios Yayanchispa, hinallataq Señor Jesucristoq Tesalónika llaqtapi kashaq iñiq t'aqaman napaykamuykiku.
- 2** Dios Yayanchispa, hinallataq Señor Jesucristoq allinpaq qokuyninpas, thak kayninpas qankunawanpuni kachun.
- 3** Wawqe-panaykuna, iñiykiykichispiqa anchatapunin wiñashasqankichis. Sapanka hukniykichispa, hinallataq llapallaykichispa munakuyniykichismi, hukuna-hukkunapaq yapakushasqa. Chayraykun Diosman grasiastaqa, imaynan qonaykupuni, chay hinata qankunamanta grasiasta qoshallaykupuni.
- 4** Sapa kuti qatiykachasuqtiykichispas, ñak'arichisuqtiykichispas qankunaqa pasiensiawan, hinallataq iñiywanmi ñawpaqlamanpuni purishankichis. Chayraykun, ñoqayku kikiykupuni, Diospa iñiq t'aqankunapi qankunamanta rimarikuyku.
- 5** Chaypitaqmi Diosqa chaninninpi chaninchaqpuni kasqanta sut'inchan. Chay hinapin, Diospa qhapaq suyunpaq hinaqa kankichis. Chayraykutaqmi ñak'ariykunapipas kashankichis.
- 6** Ñak'arichiyniykichiskunata kastigowan muchuchiy Diospa ñawpaqenpiqa allinpunin.
- 7** Qankuna ñak'ariqkunamantaqmi ichaqa, ñoqaykuwan kuskata samakuyta qosunkichis. Chayqa, Señor Jesús atiyniyoq angelninkunawan hanaq pachamanta rikhurimuqtinmi kanqa.
- 8** Paymi, yawrashaq ninapi hamuspa, Diosta mana reqsikuqkunamantapas, hinallataq Señorninchis Jesucristoq allin willakuyninta mana kasukuqkunamantapas bengakunqa.
- 9** Chay runakunaqa, Señorpa qayllanmantapas, k'ancharishaq atiyninmantapas karunchasqan kanqaku. Hinallataq wiñaypaq wañuy ñak'ariywan kastigasqan kanqaku.
- 10** Haqay p'unchaypi hamuspanmi paykunataqa kastiganqa. Qankunan ichaqa, ñoqaykuq willakusqaykuta kreerqankichis. Chayraykun, ñoqanchis t'aqasqankuna, Jesusta hatunchasunchis. Hinan llapanchis iñiqkunaqa, paymanta utirayasunchis.
- 11** Chaymi qankunapaq Diosman parlashaykupuni. Chay hinapin, Diosninchisqa waqyasqankunata hinapuni ruwasunkichis. Hinan llapan khuyapayakuy ruwayta, hinallataq iñiyki ruwaytapas atiywan hunt'anqa.

¹²Chay hinapitaqmi, Señorninchis Jesupa sutinqa, qankunapi hatunchasqa kanqa. Diosninchispa, hinallataq Señor Jesucristoq allinpaq qokuyninman hinataqmi, qankunapas paypi hatunchasqallataq kankichis.

2 Tesalonicenses 2

¹Kunantaq wawqe-panaykuna, Señorninchis Jesucristoq hamunanmanta, hinallataq paywan tupaykunanchismanta rimaykuykiku.

²Amapuni ima yuyaykusqaykichispipas usqhayllaman waqllichisqa kanaykichispaqmi balikuykiku. Hinallataq Señorpa p'unchayninpas qayllaykamushanmanña hinaraq, amapuni huk espírituq chawpintapas, nitaq rimaypa chawpintapas, nillataq ñoqaykuq kartaykupas kanman hina chaypa chawpintapas, mancharikunaykichispaqmi balikuykiku.

³Amapunin imaynallanmantapas piwanpas q'otuchikunkichischu. Dios kontra sayariy manaraq ñawpaqta hamunankama, hinallataq kamachikuy simita mana kasukuq chinkay churi manaraq rikhurimunankama, Señorpa chay p'unchayninpa manan chayamunqaraqchu.

⁴Chay chinkay churiqa, Diospa kontranpi, otaq llapallan Dios nispa sutiyaqakunaq kontranpi, hinallataq llapallan yupaychanapaq kaqpa kontranpin hatarimunqa. Chaymantapas, Diosman tukuspanmi, Dios yupaychana ch'uya cheqaspiraq tiyaykunqa.

⁵¿Qankunawan kashaspayraq, chay imaymanakunamanta nisqaykunata manachu yuyarinkichis?

⁶Kunantaq chay chinkay churiq, tiemponpi rikhurimunapaq imachus hark'ashasqantaqa yachankichisña.

⁷Chay pakasqa kaq mana kamachikuyniyocqa, ñan llank'ashanña. Ichaqa, huk hark'aqmi kunan hark'ashan. Chay hark'aqqa, qayllanmanta qechusqa kanankaman hark'ashan.

⁸Chaymantañan chay kamachikuy simita mana kasukuq runaqa, rikhurichisqa kanqa. Paytataqmi, Señorqa siminwan phukurispalla wañuchinqa. Hinallataq hamuyninpa hatun k'anchariyninwan chinkachipunqa.

⁹Chay kamachikuy simita mana kasukuq runaqa, Satanaspa atiyinwanmi hamunqa. Hinan imaymananiraq tukuy atiywan ruwaykunata, señalkunata, hinallataq llulla musphana ruwaykunata ruwaspa hamunqa.

¹⁰Wañuy ñak'ariyman riq runakunaqa, qespichisqa kanankupaq kaq cheqaq munakuytan mana chaskirqankuchu. Chay hinapin paykunaqa, Satanaspa imaymananiraq lliw mana chanin q'otukuyninwan q'otuchikunqaku.

¹¹Chaymi, llullakuyta kreenankupaq, sinchi q'otukuq yuyayta paykunaman Diosqa apachimunqa.

¹² Chay hinapin, paykunaqa, cheqaq kaqta mana kreerqankuchu. Aswanpas mana chanin kaqpin kusikurqanku. Chaymi paykunaqa, llapallanku huchachasqa kanqaku.

¹³ Espiritunwan ch'uyanchasqanpa chawpinta, hinallataq cheqaq kaqpi iñisqaykichispa chawpintan, Diosqa qespisqa kanaykichispaq ñawpaqmantaraq akllakurqasunkichis. Chayraykun, Señorpa munakusqan wawqe-panaykuna, ñoqaykuqa qankunamanta Diosman grasiasta qoshanallaykupuni.

¹⁴ Chaypaqmi Diosqa, allin willakuy willasqaykuq chawpinta, Señorinchis Jesucristoq hatun k'anchayninman aypanaykichispaq waqyarqasunkichis.

¹⁵ Chay hinaqa wawqe-panaykuna, simiykuwanña, otaq kartaykuwanña yachachisqa karqankichis chaypas, chay yachachikuykunaman hap'ipakuychis. Hinallataq chaypi qaqa takyasqapuni kashaychis.

¹⁶ Kikin Señorinchis Jesucristopiwan, Dios Yayanchispiwanmi munakuwarqanchis. Hinan allinpaq qokuyninrayku, wiñaypaq sonqochayta, hinallataq sumaq suyakuytawan qowarqanchis.

¹⁷ Payllapuni sonqoykichista kallpachachun. Hinallataq tukuy allin kaq ruwayniykichispipas, allin kaq rimakuyniykichispipas takyachisunkichis.

2 Tesalonicenses 3

¹ Chay hinaqa wawqe-panaykuna, ñoqaykupaq Diosman parlapuwankiku. Imaynan qankunapurapi karqan, chay hinata Señorpa simin, usqhaylla mast'arikunanpaq, hinallataq allinpaq hap'isqa kananpaq Diosmanqa parlapuwankiku.

² Manan llapa runachu iñinku. Chayrayku sinchi waqllisqa, hinallataq millay runakunamanta qespichisqa kanaykupaq Diosmanqa parlapuwankiku.

³ Señormi ichaqa, hunt'aqpuni. Payllapunin takyachisunkichis, hinallataq mana allinmantapas waqaychasunkichis.

⁴ Qankunaman imachus kamachisqaykuta ruwashasqaykichistapas, hinallataq chayraq ruwanaykichistapas Señorllapin sonqo churayniykuqa kashan.

⁵ ¡Señorllapunitaq sonqoykichista Diospa munakuyninmanpas, Cristoq pasiensiakuyninmanpas pusachun!

⁶ Ichaqa, wawqe-panaykuna, wakin wawqekunan qellakuspa, hinallataq mana yachachikuyniykuman hinachu purishanku. Chaymi, llapallan chay hina puriqkunamanta t'aqakunaykichispaq Señorinchis Jesucristoq sutinpi kamachimuykiku.

⁷ Qankunapurapi ñoqaykuqa, manan qellakuspachu kawsarqayku. Chaymi qankuna kikiykichis, imaynatachus qatichikuwanaykikutaqa yachankichis.

- ⁸ Manataqmi mayqenpa mikhunantapas yanqallanmanta mikhurqaykuchu. Aswanpas mana mayqenniyykichistapas gastachiq kanaykupaqmi, tutantin, p'unchaynintin sayk'uywan anchatapuni llank'arqayku.
- ⁹ Manan mana kamachikuyniyoc kasqaykuraykuchu, aswanpas ñoqayku kikiykuta qatichikuwanaykikupaqmi, yachaqakuyta qankunaman qoykiku.
- ¹⁰ Hinallataq qankunawan kashallaspaykuraqmi kay hinataqa anyaykurqaykiku: 'Sichus pipas mana llank'ayta munanchu chayqa, amallataq mikhuchunpaschu,' nispá.
- ¹¹ Qankunapurapi wakinniykichis qellakuspa, mana imapi llank'aspa purishasqaykichista, hinallataq hukpa kaqninman challpukuspa, purishasqaykichistan uyariyku.
- ¹² Chay hina puriqkunatan, sumaqta llank'akuspanku kikinkuq mikhunankuta mikhunankupaq Señor Jesucristopi kamachiyku, hinallataq kallpachayku.
- ¹³ Qankunataq ichaqa wawqe-panaykuna, allin kaqta ruwaspaykichisqa amapuni sayk'uychischu.
- ¹⁴ Ichaqa, pillapas kay kartaq chawpinta rimaykusqaykuta mana kasukuqqa kanmanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, mayqenchus kasqanta allintapuni reqsiykuychis. Hinaspataq p'enqakunanpaq amaña paywan huñukuychischu.
- ¹⁵ Ichaqa, ama huk awqata hinachu payta qhawariychis. Aswanpas huk wawqeta hina anyaykuychis.
- ¹⁶ Kikin thak kayniyoq Señorta, tukuy imaymanapi thak kaynintaqa qosunkichispuni. Señorqa llapallaykichiswan kachun.
- ¹⁷ Ñoqa Pabloq makiymantapunin kay napaykuyqa. Chay hinatapunitaqmi llapallan kartaykunapipas seq'eni. Chay hinatapunitaqmi qelqanipas.
- ¹⁸ Señorninchis Jesucristoq allinpaq qokuyninqa, llapallaykichiswanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

1 Timoteo

1 Timoteo 1

- ¹ Ñoqa Pabloqa, qespichiqninchis Diospa, hinallataq suyakuqanchis Señor Jesucristoq kamachikuyninkuwanmi, Jesucristoq apostolnin kani.
- ² Iñiypi cheqaq waway Timoteo, qanmanmi qelqamuyki. Dios Yayanchispa, hinallataq Señorninchis Cristo Jesuspa allinpaq qokuyninpas, yanapaykuyninpas, thak kayninpas qanwanpuni kachun.
- ³ Masedonia probinsiaman puririshaspaymi, Éfeso llaqtapi qhepakunaykipaq balikurqayki. Hinaspa chaypi, wakinkunata huk niray yachachikuykunata amaña yachachishanankupaq kamachinaykipaqmi balikurqaykiqa.
- ⁴ Amallataq kuentokunatapas, hinallataq mana tukurikuy atiq runa-miraymanta willakuykunatapas uyarichunkuchu. Chaykunaqa, manan Diospa wiñachiwasqanchis iñiypiqqa wiñachiwasunchu, aswanpas huchatariykunallamanmi chayachiwasunchis.
- ⁵ Kay kamachikuytaqa ch'uya sonqowan, allin konsiensiawan, cheqaq iñiypi munanakuy kananraykun kamachikuni.
- ⁶ Chaykunamanta t'aqakuspankun, wakinkunaqa yanqa rimaykunaman pantaykapunku.
- ⁷ Kamachikuy simita yachachiqkunaqa chaytan munanku. Ichaqa, nisqankutapas, hinallataq allintapuni willakusqankutapas manataqmi yuyayninkupiqqa hap'inkuchu.
- ⁸ Ichaqa, sichus pipas Kamachikuy Simita allintapuni yachachin chayqa, Kamachikuy Simi paypaq allin kasqantaqa yachanchismi.
- ⁹ Kaytaqa yachanchistaqmi: Kamachikuy Simiqa, manan chanin runapaqchu churasqa karqan. Aswanpas, mana kamachikuy simiwanchu kaqkunapaqmi churasqa karqan. Hinallataq mana kasukuqkunapaqwan, Diosta mana manchakuqkunapaqwan, huchasapakunapaqwan, mana ch'uya kaqkunapaqwan, Diospaq t'aqasqa kaqta pisichaqkunapaqwan, taytanku wañuchi qkunapaqwan, mamanku wañuchi qkunapaqwan, runa wañuchi qkunapaqwanmi churasqa karqan.
- ¹⁰ Hinallataq qhelli puri qkunapaqwan, qharipura t'inkinakuqkunapaqwan, runa suwaqkunapaqwan, llullakunapaqwan, yanqa qasi huraqkunapaqwan, hinallataq allin yachachikuypa kontranpi kaqkunapaqwanmi churasqaqa karqan.
- ¹¹ Chay allin yachachikuytaqa, saminchasqa Diospa k'anchorishaq allin willakuyninman hinan, Diosqa ñoqaman hap'ichiarqan.

- 12** Kallpanchawaqniy Señorinchis Cristo Jesusmanmi grasiasta qoni. Payqa, Diospaq hunt'aq sonqopuni kasqayta qhawariwaspanmi, llank'ananman churaykuwarqan.
- 13** Ñawpaqqa, Diosta k'arakta k'amiq, qatiykachaq, hinallataq millay k'amikuq runan karqani. Chay tukuywanpas, mana yachaq, hinallataq mana iñiq kashaspaymi, Diospa yanapakuyrintaqa chaskikurqanipuni.
- 14** Ichaqa, Señorinchispa allinpaq qokuyninmi, Cristo Jesuspi iñiywan, munakuypiwani, ñoqapaq ancha askhallaña karqan.
- 15** Cristo Jesusqa, huchasapakunata qespichinanpaqmi kay pachaman hamurqan. Chay huchasapakunamantapas, aswan huchasaparaqmi ñoqqaq kani. Kay simiqa, hunt'aqpuni, hinallataq llapa runaq chaskiykunankupaq hinapunin kanpas.
- 16** Ichaqa, huchasapakunamantapas, aswan huchasaparaqmi ñoqqaq kani. Hinan paypi chayllaraq kreeqkuna wiñay kawsayniyoq kanankupaq, Jesucristoqa tukuy llamp'u kayninta ñoqapi rikuchirqan. Chayraykun Diospa yanapakuyrinta chaskikurqani.
- 17** Chay hinaqa, wiñay-wiñaypaq qhapaq suyu Kamachikuqman, hinallataq mana wañuq, mana rikuna, sapallan yachaysapa Diosman yupaychaypas, hatunchaypas, wiñay wiñaypaqpuni kachun. Ahinapunin kachun.
- 18** Kay kamachikuytan, waway Timoteo, saqeyki. Ñawpaqmantapacha qanmanta profetisasqankuman hina, chay maqanakuypi allinta maqanakunki.
- 19** Iñiyllapipuni, hinallataq allin konsiensiallayoqpuni kashay. Chaykunata saqepuspankun wakinkunaqa, iñiyanta waqlliykapurqanku.
- 20** Chay waqllikuqkuna ukhumantan Himeneopiwan, Alejandropiwan kanku. Paykuna manaña Diosta k'arak k'amiyta yachanankupaqtaqmi, Satanasman hap'ichirqani.

1 Timoteo 2

- 1** Ñawpaqtaraqqa arí mañakunapaq, Diosman parlaykunapaq, wakinpaqpas mañapunapaq, hinallataq grasiasta qonapaq llapallata balikuni. Chay hinata llapa runakunapaq ruwaychis.
- 2** Hinallataq tukuy sumaq kawsaypi, thak kaypi, Diosta manchakuypi, respetanakuypi ima kawsananchispaq, reykunapaqpas, llapallan umalliqkunapaqpas, Diosman parlasun.
- 3** Qespichiqninchis Diospa ñawpaqenpi chaskinanpaq hina kaqpas, hinallataq allin kaqpas chaymi.
- 4** Paymi, llapa runaq qespisqa kanankuta, hinallataq cheqaq kaqta allintapuni reqsiyman chayanankuta munan.

- ⁵ Diosqa ch'ullallan, runakunata Dioswan allipunachiqpas ch'ullallataqmi. Payqa Jesucristo runataqmi.
- ⁶ Paymi llapan runata rantipapunanpaq pay kikinta qoykukurqan. Chaymantaqa tiempopitaqmi willasqa karqan.
- ⁷ Chaypaqtaqmi ñoqataqa, willakuq, hinallataq apóstol kanaypaq Diosqa churawarqan. Hinallataqmi iñiypi, cheqaq kaypi ima mana-judío runakunaq yachachiqninku kanaypaq, churawarqan. Chaytaqa, mana llullakuspaymi cheqaqtapuni Cristopi nini.
- ⁸ Ama phiñakuspa, nitaq iskayaspa tukuy cheqaspi qharikuna ch'uya makinkuta altoman hoqarispa, Diosman parlanankutan munani.
- ⁹ Chay hinallataq warmikunapas manchakuywan, huch'uyaykukuywan, kikinku qhawakuywan ima sumaqta p'achakuchunku. Amataq chukchankutapas k'achancharachikuspachu, nitaq qoriwanpas, nitaq perlawanpas, nitaq ancha balorniyoc p'achakunawanpas p'achakuspachu kashachunku.
- ¹⁰ Aswanpas allin kaq ruwaykunawan Diosta manchakuq warmikuna kasqankuta willakuq hinapuni p'achakuchunku.
- ¹¹ Warmiqa, tukuy kasukuywan upallaspalla yachaqaqakuchun.
- ¹² Adanmi ñawpaqtaqa kamasqa karqan, chaymantañan Evaqa kallaraqantaq.
- ¹³ Chayraykun warmi ama qharita yachachinanta, nitaq kamachinantapas munanichu. Aswanpas upallaspalla kanankutan munani.
- ¹⁴ Manataqmi Adanchu q'otusqaqa karqan, aswanpas warmin q'otusqa kaspa kamachikuytaqa p'akirqan.
- ¹⁵ Chaywanpas ichaqa, sichus paykuna iñiypi, munakuypi, ch'uya kaypi, kikinta qhawakuypi takyanqaku chayqa, wawata wachakusqanwanmi qespisqa kanqa.

1 Timoteo 3

- ¹ Kay simiqa hunt'aqpunin. Sichus pipas Diospa llank'anan qhawaq kayta yuyaykun chayqa, allin kaq llank'anatan yuyaykun.
- ² Chay hinaqa, Diospa llank'anan qhawaqqa, mana imamantapas huchachanan kanan. Hinallataq ch'ulla warmiq qosallan, ruwasqanpipas makilla kuidakuq, yuyaysapa, allin kaqllatapuni ruwaq, qorpachaqllapuni, yachachiytapas munaqllapunin kanan.
- ³ Hinallataq mana machaq, mana saltaq sonqo, mana yanqallanmanta qolqe ganay munaq, aswanpas munakuqllapuni, mana huchatariy munaq, mana qolqe sonqo iman kanan.

- ⁴ Hinallataq wasinpi allinta kamachikuqmi kanan. Wawankunatapas tukuy respetuyoqta, kasukuqta hap'iqmi kanan.
- ⁵ Sichus pipas kikinpa wasinpi mana kamachikuyta atinchu chayqa, ¿imaynatataq Diospa iñiq t'aqantari kamachinman?
- ⁶ Ama chayllaraq iñiqqa kachunchu. Hatunchakuy hunt'aykuqtinmi, saqraq huchachasqa kayninman urmaykunman.
- ⁷ Hinallataqmi mana iñiqkunapaqpas allin kawsayniyoqmanta qhawarisqa kanan. Chay hinapin, mana pisipaq hap'isqachu kanqa, nitaq saqraq toqllanmanpas urmaykunqachu.
- ⁸ Chay hinallataqmi, diakonopas respetanapaq hinapuni, mana iskay rimaq, mana sinchita binoman hap'ipakuq, nillataq yanqallanmanta qolqe ganay munaqkunachu kananku.
- ⁹ Hinallataq iñiypa pakasqa yachayninta ch'uya konsiensiawan hap'iqkunan kananku.
- ¹⁰ Paykunaqa, ñawpaqtaraq qhawarisqa kachunku. Chaymantataq, mana imamantapas huchachana kaspanku, diákonuq llank'ananpi llank'achunku.
- ¹¹ Chay hinallataq, warmikunapas qosankuta respetaq kachunku. Pitapas mana tumpaqa, allin kaqllatapuni ruwaq, tukuy imapipas hunt'aqllapuni kananku.
- ¹² Diakonokunaqa, ch'ulla warmiq qosallanmi kananku. Hinallataq kikin wasinkutapas, wawankunatapas, allinta kamachiqmi kananku.
- ¹³ Diakonokuna diákono kayninkupi allinta serbinku chayqa, paykuna kikinkupaqmi allinpaq qhawarisqa kayta tarikunku. Hinallataq, Cristo Jesuspi iñiyniyoq kasqankuta mana manchakuspa rimariytan tarinku.
- ¹⁴ Usqhaylla qanman watukuq hamunayta suyakuspaymi kayta qelqamuyki.
- ¹⁵ Ichaqa, sichus mana usqhaytachu hamusaq chayqa, imaynatachus Diospa wasinpi purinaykita yachanaykipaqmi qelqamuyki. Diospa wasinqa, kawsashaq Diospa iñiq t'aqanmi. Hinallataq cheqaq kaqpa tusaqninpiwan, teqsinpiwanmi.
- ¹⁶ Cheqapaqmi Dios sonqo kaypa pakasqa yachayninca may hatunpuni. Diosmi aycha kuerpopi rikuchisqa karqan. Espiritutaqmi chanin kasqanta sut'incharqan. Angelkunaq rikusqanmi karqan. Mana-judío runakunaman willasqan karqan. Kay pachantinpa kreesqanmi karqan. Hanaq pacha k'anchariypipas chaskisqallataqmi karqan.

1 Timoteo 4

- 1 Espiritutaqmi ichaqa, sut'itapuni qhepa tiempokunaman iñiyanta wakinkuna t'aqakunankuta willakun. Q'otukuq espiritukunata uyarispanku, hinallataq supaykunaq yachachikuyninta uyarispankun, iñiyanta t'aqakunqaku.
- 2 Iskay-uya kaywanmi, konsiensianku sansashaq fierrowan ruphachisqa hina kaspanku, llullakuyta rimanku.
- 3 Mana kasarakanakupaqmi kamachikunqaku. Hinallataq cheqaq kaqta reqsiqkunatapas, hayk'an iñiqkunatapas, Diospa kamasqan mikhunamanta grasiasta qospa mikhunankupaq kaqta, ama mikhunankupaqmi, kamachikunqaku.
- 4 Diospa llapallan kamasqanqa allinpunin. Maypachachus grasiasta qospa chaskikusqaqa, manan imapas wikch'upunapaq hinaqa kanchu.
- 5 Chaykunaqa, Diospa siminwan, hinallataq Diosman parlaywanmi ch'uyanchasqa kapun.
- 6 Sichus chaykunamanta wawqe-pananchiskunaman yachachinki chayqa, Jesucristoq allin kamachinmi kanki. Hinan, iñiyanta simikunapi, hinallataq allin yuyaywan qatikusqayki allin kaq yachachikuypipas allin-allin wakichisqa kanki.
- 7 Diospaq t'aqasqa kaq pisichaq thawtiykunata, hinallataq ñawpa payakunaq kuentonkunatapas wikch'upuy. Hinaspa qan kikiyki Dios sonqo kaywan p'achallikuy.
- 8 Aycha kuerpopi ejersisioqa, pisillatan yanapawanchis. Dios sonqo kaywan p'achallikuymi ichaqa, llapanpipas yanapawanchispuni. Kunan kawsaypaqpas, usqhaylla hamuq kawsaypaqpas, promesayoqtaqmi kanpas.
- 9 Kay simiqa hunt'aqmi. Hinallataq llapa runakunaq chaskinanpaq hinapunitaqmi kanpas.
- 10 Kawsashaq Diospin suyakushanchis. Llapa runaq qespichiqnin, aswantaraqqa iñiqkunaq qespichiqninqa paymi. Chayraykun chaypaqpuni llank'anchis, hinallataq imaymanapipas runakunaqa pisipaq hap'iwanchis.
- 11 Kaykunata kamachiy, hinallataq yachachiypas.
- 12 Wayna kayniykitaqa, ama pipas pisichachunchu. Aswanpas iñiqkunapaq rimakuypipas, puriypipas, munakuypipas, espiritupipas, iñiypipas, hinallataq ch'uya kaypipas yachaqakunankupaq hinapuni kay.
- 13 Hamunaykama, Qelqa ñawinchaypi, kallpachaykuypi, hinallataq yachachiypipuni kashay.
- 14 Diospa ruwana qokuynin qanpi kashaqtaqa, amapuni qonqaruychu. Chaytaqa, umalliq wawqekunan, profesiakunaq chawpinta makinkuta qan pataman churaykuspa qorqasunkiku.

¹⁵Chaykunallapipuni yuyaymanaspa kashay. Chay hinapi, qanpa purisqaykipas, hinallataq iñiypi wiñasqaykipas, llapa runaq rikusqan kananpaq, chaykunata ruwaspallapuni kashay.

¹⁶Qan kikiykitapas, yachachikuytapas allintapuni qhaway. Chaykunallapipunitaq kashaypas. Sichus chayta ruwanki chayqa, qan kikiykitan qespichikunki, hinallataq uyariqniykikunatapas qespichillankitaqmi.

1 Timoteo 5

¹Kurak wawqetaqa, aman phiñarikunkichu. Aswanpas huk taytata hina kallpachaykuy. Hinallataq waynakunatapas wawqekunata hinapuni kallpachaykullaytaq.

²Kurak panakunatapas, mamakunata hinapuni kallpachaykuy. Hinallataq sipaskunatapas, panakunata hinapuni tukuy ch'uya kaywan kallpachaykuy.

³Cheqaqmantapuni biuda warmikunata allinpaq qhawariy.

⁴Ichaqa, sichus mayqen biudaqpas wawankuna kan, otaq hawayninkuna kan chayqa, ñawpaqtaqa familian kaqkunaraq khuyapayakuq kayta yachachunku. Hinallataq tayta-mamankumanpas, machulankumanpas kutichipuyta yachachunku. Chaymi Diospa ñawpaqenpi allin kaq, hinallataq paypa chaskinanpaq hina kaqqa.

⁵Cheqaqmantapuni mana piñiyoq biudataqmi ichaqa, Diospi suyakuyninta churan. Payqa, mañakuyllapipuni, hinallataq Diosman parlayllapipunin tuta-p'unchay kashan.

⁶Kay pachapi q'ochukuykunaman kawsayninta hap'iykachikuqmi ichaqa, kawsashaspapas wañusqa kashan.

⁷Mana imamantapas huchachana kanankupaq, chay imaymanakunata kamachiy.

⁸Ichaqa, sichus pipas familianpaq, aswantaraqqa kikinpa wasinpaq pisisqanta mana churanchu chayqa, iñiytan mananchan. Hinaspapas mana iñiqmanta aswan mana iñiyniyoqraqmi kanpas.

⁹Biudakuna qelqasqa listapiqa, pichus ch'ulla qosaq esposallan karqan, hinallataq soqta chunka watayoqmanta wichayman kaq biudalla churasqa kachun.

¹⁰Hinallataq allin ruwayniyoqmanta reqsisqan kanan. Sichus pay wawankunata uywarqan, sichus karu llaqtayoqkunata qorpachaqlapuni karqan, sichus t'aqasqa kaqkunaq chakinta mayllirqan, sichus llakisqakunaman watuykukuq rirqan, hinallataq sichus tukuy allin ruwaykunallapipuni kasharqan chayqa, payllan listapi churasqaqa kanan.

- 11 Sipas biudakunataqa, ama listaman churaychu. Paykunaqa, aycha kuerponkuq munasqanwan aysachikuspankun, Cristomanta t'aqakuspa kasarakuyta munankuman.
- 12 Hinaspapas ñawpaq kaq iñiyninkuta wikch'upusqankuraykun huchachasqa kankuman.
- 13 Hinallataq wasin-wasinta purispankun, qella kayta yachanku. Manataqmi qella kayllatachu, aswanpas simi apa kayta, imamanpas challpuykukuq kaytawanmi yachanku. Hinan mana rimana kaqkunata rimanku.
- 14 Sipas kaqkunaqa, kasarakanankuta, wawayoq kanankuta, wasinkupi allinta qhawanankuta, hinallataq cheqnikuqkuna mana imaynanmantapas pisichashanankutan munani.
- 15 Wakinkunaqa, ñan Satanaspa qhepanta chinkaripunkuña.
- 16 Sichus huk iñiqpa qhariña, otaq warmiña kaspapas biudan kan chayqa, yanapaykuchun. Hinan iñiq t'aqata manaña gastachinqachu. Chay hinapitaqmi wakin cheqaqmantapuni biuda kaqkunata yanapaykunqa.
- 17 Allin llank'aq umalliq wawqekunaqa, iskay kuti kamaraq allinpaq qhawarisqapuni kachunku. Aswantaraqqa, mana sayk'uspa Diospa siminpi llank'aqkuna, hinallataq yachachiqkunan chay hina qhawarisqaqa kananku.
- 18 Qelqapas ninmi: 'Era saruq torotaqa, aman senq'apankichu,' nispa. (Deut. 25:4) Qelqaqa nillantaqmi: 'Llank'apakuqqa, pagonta chaskinanpunin,' nispa. (Mat. 10:10 Luk. 10:7)
- 19 Aman ima tumpaytapas, huk umalliq wawqeq kontranpiqa chaskinkichu. Maypachachus iskay, otaq kinsa testigokunawan hamullaqtinmi chaskinki.
- 20 Huchallikuspallapuni kashaqkunataqa, wakinkunapas manchakunankupaq, llaqpaq ñawpaqenpi phiñarikuy.
- 21 Diospa ñawpaqenpi, Señor Jesucristoq ñawpaqenpi, hinallataq akllasqa angelkunaq ñawpaqenpiwanmi balikuyki. Ama manaraq tiemponpi chanincharuspachu, nitaq pimanpas sayapakuspachu, chay kamachikuykunataqa kasukunki.
- 22 Aman piqpa patanmanpas makiykita usqhayllamanqa churaykunkichu. Nitaq wakin runakunaq hucha ruwasqankutapas ruwaysikunkichu. Aswanpas ch'uyallapuni waqaychakuy.
- 23 Wiksa nanayniykihawa, hinallataq onqosqalla tarikusqaykihawa, amaña unutaqa ukyayñachu, aswanpas huk chikan binochata millp'uykuy.
- 24 Wakin runakunaq huchankuqa, manaraq chaninchasqa kashaqtinmi yachakunña. Wakinpataqmi ichaqa, qhepamanña yachakun.

²⁵Chay hinallataqmi allin kaq ruwaykunaqa, ñawpaqmantapacharaq yachakunña. Hinallataq mana allin kaq ruwaykunapas manapuni pakasqalla kaytaqa atinmanchu.

1 Timoteo 6

¹Diospa sutinpas, hinallataq yachachikuypas ama k'arakta k'amisqa kananpaq, llapallan kamachi kayman watasqakunaqa, kikinkuq patronninkuta tukuy kasukuywan allinpaq qhawarisqata hinapuni hap'ichunku.

²Iñiq patronniyoqkunaqa, ama ñiq kasqanhawachu patronninkuta pisipaq hap'ichunku. Aswanpas ñiq patronkunan allin sirbiyta, hinallataq munakuyta chaskiqkunaqa kanku. Chayrayku kamachikunaqa, patronninku ñiq kasqanrayku aswan allintaraq serbichunku. Chaytayá yachachiy, hinallataq kallpachay.

³Pipas huk niraq yachachiqqa kanmanmi. Ichaqa manataq, Señorinchis Jesucristoq allin siminkunaman hinachu yachachishanmanmi. Hinallataq mana Dios sonqo kayman hinapaschu yachachiqqa kanmanmi.

⁴Sichus chay hina kanman chayqa, hatunchakuywanmi hunt'aykukun, manataq imatapas payqa yachanchu. Aswantaraqqa mana allinkunata rimaspanmi huchatariyllata munan. Chaykunamantataqmi enbidiakuykuna, huchatariykuna, k'arak k'amiykuna, millay yuyaykuykuna ima paqarimun.

⁵Hinallataq runapura mana yuyayniyoq kaspas, yuyayninkupipas waqllisqa, yanqa huchatarinku. Hinan cheqaq kaqqa paykunapi manaña kanñachu. Hinallataq Dios sonqo kaytaqa, imatapas tarinankupaq hina hap'inku. Paykunamanta t'aqakuy.

⁶Imachus kapuwasqanchiswan kuisqa kaqtinchismi, Dios sonqo kay simiqa hatun ganansia kapuwanchis.

⁷Kay pachamanqa, manan imatapas apamurqanchischi, chay hinallataqmi kay pachamantaqa mana imatapas apayta atisunchu.

⁸Mikhunanchispaqwan, p'achakunanchispaqwan, kapushawanchis chayqa, chaykunawan kuisqa kawsasunchis.

⁹Qhapaqyayta munaqkunaqa, wateqaymanwan, toqllamanwanmi urmaykunku. Hinallataq askha mana baleq k'iriq munapakuykunamanmi urmaykunku. Chay munapakuykunaqa, wañuy ñak'ariyman, hinallataq chinkaymanmi apaykun.

¹⁰Llapan mana allinkunaq saphinqa, qolqe sonqo kaymi. Hinan wakinkunaqa, qolqeta maskhaspanku, ñiyimanta t'aqakapurqanku. Hinallataq sinchi nanaykunawan k'irichikurqanku.

- 11 Qan ichaqa Diospa runan, tukuy chaykunamanta ayqekuy. Hinaspataq chanin kayta, Dios sonqo kayta, iñiyta, munakuyta, llamp'u kayta, samp'a kayta imallapuni qatikuy.
- 12 Allintapuni iñiypi maqanakuy. Makiykita haywarispa, wiñay kawsayman hap'ipakuy. Chaypaqtaqmi waqyasqapas karqanki. Hinallataq askha testigokunaq ñawpaqenpi allin sut'inchakuyta sut'inchakapurqanki.
- 13 Tukuy imaymanakunaman kawsay qoq Diospa ñawpaqenpi, hinallataq Cristo Jesuspa ñawpaqenpin chaykunataqa kamachiyki. Paymi Poncio Pilatoq ñawpaqenpi sut'inchakuspa rimarirqan.
- 14 Señorinchis Jesucristoq rikhurimunankama chay kamachikuyta, ama qhellichasqata, ama pisipaq hap'isqata waqaychanki.
- 15 Rikhurimunan tiempopitaqmi payqa saminchasqa, sapallan munayniyoq, reykunaq Reynin, hinallataq señorkunaq Señorinpas kasqanta rikhurimuspa rikuchinqa.
- 16 Pay sapallanmi mana wañuq, mana asuykuy atina k'anchaypi tiyan. Paytaqa, manan pi runapas rikurqanchu, nitaq rikuytapas atinkumanchu. Payllamanpuni hatunchaypas, tukuy wiñaypaq atiyniyoq kaypas kachun. Ahinapuni kachun.
- 17 Kunan tiempopi qhapaqkunata ama umankuta hoqarinankupaq, nitaq chay mana takyaq qhapaq kaykunapi suyakuyniyoq kashanankupaq kamachiy. Aswanpas kusikunanchispaq tukuy imaymanakuna qowaqninchis Diospi suyakuyninkutaqa churachunku.
- 18 Allin kaqta ruwachunku, allin kaq ruwaypi qhapaq kachunku. Kaqninkumanta qoykuy munaqllapuni, hinallataq haywarikuqllapuni kachunku.
- 19 Chay hinapin, kikinkupaq allin teqsichasqa qhapaq kayta, hamuq tiempopaq huñushanku. Hinallataq, wiñay kawsaymanpas hap'ipakushanku.
- 20 Yaw Timoteo, imatachus kamachisqata kasukuy. Mana baleq rimaykunamantawan, yanqa thawtiykunamantawan, hinallataq, 'yachaysapa rimaykuna,' nispa sutiyasqanku yanqa simikunamantapas ayqekuy.
- 21 Chaykunapi kawsaspankun wakinkunaqa iñiyanta pantaykapunkuña. Allinpaq qokuyqa qanwanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

2 Timoteo

2 Timoteo 1

- ¹ Ñoqa Pabloqa, Diospa munayninwanmi, Diospa Cristo Jesuspi kawsayta prometisqanman hina Jesucristoq apostolnin kani.
- ² Munakusqay wawallay Timoteo, Dios Yayanchispiwan, Señorinchis Cristo Jesuspiwanmi, allinpaq qokuyninta, yanapayninta, thak kayninta ima qosunkiku.
- ³ Mana sayk'uywanmi tuta-p'unchay mañakuyniypi qanmanta yuyarini. Hinallataq machulaykunamantapacha ch'uya konsiensawan Diosta serbikusqaymantawanmi Diosmanqa grasiasta qoni.
- ⁴ Waqasqaykita yuyarispaymi, qanwan ancha kusionpaq kanaypaq rikuytapuni munashayki.
- ⁵ Cheqaq iñiyoyok kasqaykitan yuyarini. Chay iñiyqa, hatun-mamayki Loidapipas, hinallataq mamitayki Eunicepipas karqanpunin. Qanpas chay hina iñiyoyok kasqaykimantaqa, manapunin iskayanichu.
- ⁶ Chaymi makiykunata qan pataman churaykushaqtiyqa, chay qanpi kashaq Diospaq ruwana qosqanta kawsarichinaykipaq yuyarichimuyki.
- ⁷ Diosqa, manan manchapakuq espiritutachu qowarqanchis. Aswanpas atiyta, munakuyta, hinallataq kikinista qhawakunanchispaq espiritutan qowarqanchis.
- ⁸ Chay hinaqa, Señorinchismanta rimariytapas, hinallataq Señorhawa preso kasqaymantapas amapunin p'enqakunkichu. Aswanpas ñoqawan kuska Diospa atiyinman hina, allin willakuyrayku ñak'ariysiqmasiyimi kanki.
- ⁹ Paymi qespichiarqanchis, hinallataq ch'uya waqyakuywan waqyawarqanchis. Manan ruwasqanchisman hinachu, aswanpas pay kikinpa munasqanman hina, hinallataq allinpaq qokuyninman hinan waqyawarqanchis. Chay allinpaq qokuynintaqa, kay pacha manaraq qallarishaqtinmi Cristo Jesuspi qowarqanchis.
- ¹⁰ Kunantaqmi ichaqa, qespichiqninichis Cristo Jesuspa rikhurimusqanwan allinpaq qokuyqa rikuchisqa karqan. Paytaqmi wañuytapas yanqayachispa, allin willakuypa chawpinta, kawsaytapas, hinallataq mana hayk'ay wañuytapas k'anchayman horqomurqan.
- ¹¹ Chaypaqtaqmi ñoqataqa willaqta, apostolta, hinallataq mana-judío runakunaman yachachiqta payqa churawarqan.
- ¹² Chaymi kay imaymanakunataqa muchushani. Chaywanpas ichaqa, pipichus iñisqaytaqa yachanin. Hinallataq, haqay p'unchaypaq imatachus

hap'ichikusqayta waqaychananpaq atiyuniyoq kasqantapas allintapunin yachani. Chayraykun paymantaqa manapuni p'enqakunichu.

¹³ Cristo Jesuspi kaq iñiypi, hinallataq munakuypi, ñoqamanta uyarispa yachaqakusqayki ch'uya simikunata hap'ikuy.

¹⁴ Ñoqanchispi tiyakuq Santo Espirituq yanapayninwanyá, allin kaq qosqayta waqaychay.

¹⁵ Asia probinsiapi kaqkuna llapallanku saqerpariwasqankutaqa yachankiñan. Paykuna ukhumantataqmi Figelopiwan, Hermogenespiwan kanku.

¹⁶ Onesiforoqa, may askha kutitapunin kallpachaykuwarqan. Manataqmi kadenasqa preso kasqaymantapas p'enqakurqanchu. Chayrayku paypa wasinpi kaqkunatapas Señorllapuni yanapaykuchun.

¹⁷ Aswanmi Roma llaqtaman chayamuspa, tukuy sonqonwan maskhawarqan, hinaspataq tariwarqan.

¹⁸ Haqay p'unchaypi Señorpa partinmanta yanapaykuyta tarinanpaq Señorllapuni munachun. Éfeso llaqtapi maytapuni yanapawasqanchistaqa, qanmi aswan allinta yachanki.

2 Timoteo 2

¹ Qanyá wawallay, Cristo Jesuspa allinpaq qokuyninpi kallpachakullaypuni.

² Askha testigukunaq ñawpaqenpi ñoqamanta imatachus uyariwasqaykita, pikunachus hunt'aq, hinallataq yachachiy atiq runakunaman yachachiy. Chay hinapi paykunapas hukkunaman, yachachinankupaq yachachiy.

³ Qanqa, Jesucristoq allin soldadon hinapuni, ñak'ariykunapi muchuy.

⁴ Pipas soldado kashaspa, soldadopaq hap'iqninta kusichiyta munaspaqa, manan kay pacha negosiokunamanraq winakushanmanchu.

⁵ Hinallataq llallinakuyipi kashaq mayqen runapas, sichus mana imayna llallinakunanpaq kamachisqaman hinachu llallinakushan chayqa, manapunin koronataqa chaskinmanchu.

⁶ Sasawan chakra llank'akuqqa, payraqmi rurusqanta ñawpaqta mikhunan.

⁷ Llapanpaqpas, Señorllapunin yuyaytaqa qosunki. Chayrayku, nisqaytaqa allintapunin hap'ikuy.

⁸ Willasqay allin willakuyman hina, wañusqakunamanta kawsarichimpusqa, Davidpa miraynin Jesucristomanta yuyariy.

⁹ Allin willakuyraykutaqmi, kadenasqa preso kanaykamaraq, mana allin ruwaqpas kayman hina, imaymana ñak'ariykunata muchushani. Diospa simintaqmi ichaqa, manapuni hark'asqachu kashan.

- 10** Chaymi, akllasqakunarayku tukuytapas muchushani. Hinan paykunapas wiñay k'anchariyniyuq Cristo Jesuspi qespikuyta tarinqaku.
- 11** Kay simiqa hunt'akunpunin: Sichus paywan kuska wañupurqanchis chayqa, Paywan kuskallataqmi kawsasunchipas.
- 12** Ñawpaqllamanpunichus purisunchis chayqa, Paywan kuskallataqmi kamachikusunchis. Sitaqchus mananchasunchis chayqa, Paypas mananchallawasunchistaqmi.
- 13** Mana hunt'aqña kasunchis chaypas, payqa hunt'aqllapunin. Manataqmi pay kikinta mananchakuytaqa atinmanchu.
- 14** Ama huchatarishanankupaq Señorpa ñawpaqenpi kallpanchaykuspayki uyariichiy. Chay hina simikunaqa, manan imapaqpas balinchu. Aswanpas, uyariqkunatan wañuy ñak'ariyman apaykun.
- 15** Aprobasqa llank'aq hina, Diosman qayllaykunaykipaq allintapuni kallpachakuy. Hinallataq, cheqaq simita allintapuni yachachispa, mana imamantapas p'enqakuywan qayllaykuy.
- 16** Yanqa thawtiykunaqa, hinallataq mana baleq simikunaqa, aswanaswantan mana Dios sonqo kayman apaykukun. Chayrayku chay simikunataqa, ama rimayñachu.
- 17** Hinan chay simikunaqa, uyariqkunata gangrena onqoy hinaraq tukupunqa. Himeneopi wan, Filetopiwanmi chay hinaqa kanku.
- 18** Paykunan cheqaq kaqmanta pantaykampuspa ninku: 'Kawsarimpuyqa ñamá karqanña,' nispanku. Hinan chay nisqankuwan wakinkunata iñiyninkumanta waqllichinku.
- 19** Chaywanpas Diospa teqsichasqanqa, qaqatan sayashan. Chaypitaqmi kay hina sellosqa kashan: 'Señorqa, paypa kaqkunata reqsinmi,' nispa. (Num. 16:5; Nah. 1:7) Nillantaqmi: 'Pikunachus Cristoq sutinta waqyakuqkunaqa, tukuy mana allin kaqkunamanta t'aqakuchunku,' nispa. (Num. 16:26)
- 20** Ichaqa, huk hatun wasipipas manan qorimanta, nitaq qolqemanta qerokunallachu kan. Aswanpas k'ullumanta, t'urumanta iman kan. Chaymantapas wakinqa allinpaq qhawarisqa ruwaykunapaq, wakintaq mana allinpaq qhawarisqa ruwaykunapaq kan.
- 21** Chay hinaqa, sichus pipas chaykunamanta llimphuyakun chayqa, payqa huk allinpaq qhawarisqa qero hinan kanqa. Hinallataqmi Patronninpaqpas, hoqariykunanpaq huk t'aqasqa hina, lliw allin kaq ruwaypaqpas allin-allin wakichisqa kanqa.
- 22** Wayna-sipaskunaq millay munapakuypi kawsayninkumanta ayqekuy. Hinaspa Señorta ch'uya sonqowan, waqyakuqkunawan kuska, chanin kayta, iñiyta, munakuyta, hinallataq thak kaytapas qatikullaypuni.

²³ Mana yuyaykukuspa millay huchatariykunatawan, yanqa churanakuykunatawan wikch'upuy. Chaykuna huchatariykunallata paqarichisqantaqa yachankin.

²⁴ Señorpa kamachinqa, manan huchatariqchu kanan. Aswanpas llapapaq munakuq, yachachiy munaq, hinallataq llamp'u sonqoyoqmi kanan.

²⁵ Kontrallikuqkunatapas llamp'u kaywanmi wanachinan. Ichapaschá cheqaq kaqta allinta reqsinankupaq yuyayman kutirikuyta Diosqa paykunaman qonman.

²⁶ Paykunaqa, saqraq munayninta ruwanankupaqmi presochasqa kashanku. Ichapaschá paykunaqa, entiendikuspa saqraq toqllanmanta ayqekunkuman.

2 Timoteo 3

¹ P'uchukay p'uchaykunapin sasa tiempokuna chayamunqa. Chaytapas yachallaytaq.

² Kikillankuta munakuq, hinallataq qolqe sonqo runakunan kanqaku. Hatunchakuspa rimaykachaqkuna, anchaykachaqkuna, k'arakta k'amikuqkuna, taytamamankuta mana kasukuqkuna, mana reqsikuqkuna, hinallataq mana Diosniyoq runakunan kanqaku.

³ Familiankutawanpas mana munakuqkuna, pampachaykuyta mana munaqkuna, yanqanmanta tumpakuqkuna, aycha kuerponkuta mana watakuqkuna, yana almakuna, hinallataq allin kaqta cheqnikuqkunan kanqaku.

⁴ Amigonkunata hap'ichiqkuna, munasqallanpi puriqkuna, k'ankaykachaqkuna, kay pacha q'ochukuykunata Diosmantapas aswantaraq munakuqkunan kanqaku.

⁵ Hinallataq, Dios sonqo kayman tukuqkuna kanqaku. Ichaqa, Dios sonqo kaypa atiyintataqmi mananchanqaku. Paykunamanta t'aqakuy.

⁶ Chaykuna ukhupi kaqkunataqmi, wasikunaman haykuspa, pisi yuyayniyoq warmikunata presochaspa apakapunku. Chay warmikunaqa, imaymana huchawan ñit'iykusqa, hinallataq mana allin munapayaykunaq apaykachasqanmi kanku.

⁷ Chay warmikunaqa, imatapas yacharuyllatapunin munashanku. Ichaqa manataqmi hayk'aqpas cheqaq kaq reqsiytaqa atinkuchu.

⁸ Imaynan Janeswan, Jambreswanpas Moisespa kontranpi hark'apakurqanku, chay hinallataqmi chay runakunapas cheqaq kaqpa kontranpi hark'apakunku. Chay runakunaqa, waqllisqa yuyayniyoqkuna, hinallataq iñiyipi mana aprobasqakunan kanku.

⁹ Ichaqa chay mana allin runakunaq, mana yuyayniyoq kasqankuqa, llapa runapaq reqsisqanmi kanqa. Chayrayku, imaynan Janespas, hinallataq Jambrespas ñawpaqman manan purirqankuchu, chay hinallataqmi chay mana allin runakunapas manapuni ñawpaqmanqa purinqakuchu.

¹⁰ Qanmi ichaqa yachachikuyniytapas, imayna kawsasqaytapas, imapaqchus kawsasqaytapas, iñiyiniytapas, llamp'u kayniytapas, munakuyniytapas, hinallataq ñawpaqllaman purisqaytapas allinta qhawaspas qatikuwarqanki.

¹¹ Chay hinallataqmi, imaynan Antiokía llaqtapi, Ikonio llaqtapi, hinallataq Litra llaqtachapipas kashaqtiy, qatiykachasqa kayniypipas, llakikuyniytipas qatikuwarqanki. Chay qatiykachakuykunataqa, muchukullarqanin. Hinan tukuy chaykunamantapas Señorpuni horqowarqan.

¹² Cheqaqtapuni, hayk'an Cristo Jesuspi Dios sonqo kaywan kawsakuy munaqkunaqa, qatiykachasqallapunin kanqaku.

¹³ Millay runakunapiwan, q'otukuq runakunapiwanmi ichaqa, mana allinmanta aswan mana allinmanraq q'otuspanku, hinallataq q'otuchikuspanku chayanqaku.

¹⁴ Qan ichaqa, imachus yachasqaykipipuni, hinallataq pipichus kreesqaykipipuni takyay. Pimantachus yachaqakusqaykitaqa yachankitaqmi.

¹⁵ Hinallataq wawa kasqaykimantapacharaqmi, Ch'uya Qelqakunataqa yacharqanki. Chay Qelqakunan Cristo Jesuspi iñisqaykiq chawpinta qespikunaykipaq yachaysapaman tukuchiyta atisunki.

¹⁶ Llapan Qelqakunaqa, Diospa yuyaychasqanmi. Hinan yachachinapaqpas, anyaykunapaqpas, wanachinapaqpas, hinallataq chanin kaqpi yachachinapaqpas allinpuni.

¹⁷ Chay hinapin Diospa runanqa, k'apak, hinallataq tukuy allin kaq ruwaykunata ruwananpaq allin-allin wakichisqapuni kanqa.

2 Timoteo 4

¹ Señor Jesucriston rikhurimuyninpi, hinallataq qhapaq suyunpi wañuqkunatawan kawsaqkunatawan chaninchanqa. Chaymi Diospa ñawpaqenpi, hinallataq Señor Jesucristoq ñawpaqenpipas kaytaqa balikuykipuni.

² Listollapuni kaspas, tiemponpipas, hinallataq mana tiemponpipas Diospa simintaqa willashallaypuni. Tukuy llamp'u sonqo, hinallataq pasiensiayoq kaywan yachachiy, uyachiy, phiñarikuy, hinallataq kallpanchaykuy.

³ Allin yachachikuyta runakunaq mana chaskiy munananku tiempoqa chayamunqan. Aswanmi paykunaqa, imatachus uyariy munasqallankuta uyariqaku. Kikinkuq mana allin kaqta munapayasqankuman hinataqmi, yachachiqkunata huñumunqaku.

- ⁴Chaymantapas, cheqaq kaqmanta t'aqakuspankun, ninrinkuta wisq'aykunqaku. Hinan kuentokunallataña uyariyta munanqaku.
- ⁵Qan ichaqa, ama chay mana allin yachachiqkuna hinaqa kaychu. Aswanpas tukuy ima ruwasqaykipipas kuidakuy, hinallataq ñak'ariykunatapas muchukullaypuni. Diospa simin willanaykitaqa, willashallaypuni, hinallataq Diospa llank'ana qosqasunkitapas hunt'ashallaypuni.
- ⁶Ñoqaqa p'uchukay ofrenda sakrifikasqa kanaypaqñan kashani. Hinallataq ripunay p'unchayqa chayamunñan.
- ⁷Allin maqanakuytapas maqanakuniñan, phawasqaytapas tukuniñan. Hinallataq iñiytapas waqaycharqanin.
- ⁸Chaymi chanin korona waqaychasqa kapushawan. Chaytan chaninchaq chanin Señorqa, haqay p'unchaypi qowanqa. Manan ñoqallamanchu qowanqa. Aswanpas llapallan paypa hamunanta munakuqkunamanpas qollanqataqmi.
- ⁹Imaynallanmantapas usqhayllapuni watukuqniy hamuway.
- ¹⁰Demasqa, kay pacha kaqta munakuspanmi saqerpariwaspa, Tesalónika llaqtaman pasakapun. Crescentepas Galasia probinsiaman, hinallataq Titopas Dalmasia suyuman pasakapunku.
- ¹¹Lukasllañataqmi ñoqawanqa kashan. Markosqa Diospa llank'anampi llank'aysiwananpaqmi allinuni. Chayrayku maskhaspa pusamuwanki.
- ¹²Tikikotataqmi Éfeso llaqtaman kacharqani.
- ¹³Hamuspaykiqa, Troas llaqtapi Karpoq wasinpi saqemusqay kapotiyta apamuwanki. Hinallataq qelqa k'uyutapas, aswantaraqqa qarakunapi qelqasqa qelqa k'uyukunata apamuwanki.
- ¹⁴Fierro takaq Alejandron imaymana mana allinkunata ruwawarqan. Chay ruwasqanman hina Señorllapuni kutichipuchun.
- ¹⁵Payqa, rimasqanchiskunamanmi sinchitapuni kontrallikurqan. Chayrayku, qanpas paymantaqa kuidakunkipuni.
- ¹⁶Ñawpaq kaq defiendekuyniypiqa, manan pipas ñoqawanqa kasharqanchu, aswanmi llapallanku saqerpariwarqanku. Amayá chay ruwasqankuqa yupasqachu kachun.
- ¹⁷Señortaqmi ichaqa, ñoqawan kuskapuni kasharqan. Hinan llapallan mana-judío runakunaq uyarinankupaq, hinallataq ñoqaq chawpiyta willakuypas hunt'akunanpaq, Señorqa kallpata qowarqan. Chay hinapitaqmi leonpa siminmantapas qespichiarqan.

18 Señortaqmi, tukuy mana allin ruwaykunamantapas, hinallataq hanaq pacha qhapaq suyunpaqpas waqaychaykuwanqa. Payllaman yupaychaypas wiñay-wiñaypaq kachun. Ahinapuni kachun.

19 Priskatawan, Aquilastawan, hinallataq Onesíforoq wasinpi kaqkunatawan napaykapuwanki.

20 Erastoqa, Korinto Ilaqtapin qhepakamun. Trofimotataqmi ichaqa, Mileto Ilaqtapi onqosqata saqeykamurqani.

21 Manaraq paray tiempo chayamushaqtinyá, hamunaykipaq kallpachakamuy. Ebulopas, Pudentepas, Linopas, Claudiapas, hinallataq Iapan wawqepanakunapas napaykamusunkikun.

22 Señor Jesucristopuni, espirituykiwan kashachun. Diospa allinpaq qokuynipas qankunawanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

Tito

Tito 1

- 1 Ñoqa Pabloqa, Diospa rantisqan, hinallataq Jesucristoq apostolninmi kani. Ñawpaqmantaraq Diospa akllasqankunaq iñiyinkuman hina, hinallataq cheqaq kaqta reqsisqayman hinan apostolqa kani. Chay cheqaq kaqqa Dios sonqo kayman hinataqmi.
- 2 Chaytan mana llullakuq Diosqa kay pacha manaraq qallarishaqtin prometirgan. Hinan wiñay kawsayta suyakushani.
- 3 Qespichiqninchis Diosqa, kamachiwasqanman hina, siminta willanaypaqmi churawarqan. Chay hinapin Diosqa, willakuypa chawpinta, tiemponpi willakurqan.
- 4 Qanmanmi Tito qelqamuyki. Iñiyinchisman hina, qanqa cheqaq wawaypunin kanki. Dios Yayaq, hinallataq Qespichiqninchis Jesucristoq allinpaq qokuynipas, yanapakuynipas, hinallataq thak kaynipas qanwanpuni kachun.
- 5 Imapas pisisqanta allichamunaykipaq, hinallataq sapanka llaqtapi umalliq wawqekunata, kamachisqayman hina churamu- naykipaqmi, Kreta islapiqa saqemurqayki.
- 6 Umalliq wawqeqa, mana imamantapas huchachana, hinallataq ch'ulla warmiq qosallanmi kanan. Chay hinallataqmi wawankunapas iñiqkuna kananku. Manataq millay munasqanman hina puriqmantapas, mana kasukuq k'ullu kaymantapas reqsisqachu kananku.
- 7 Diospa llank'ananta qhawaqqa, Diospa llank'ananta qhawaq hinapunin, mana imamantapas huchachana kanan. Hinallataq mana munasqallan ruwaq, mana usqhaylla phiñakuq, mana machaq, mana saltaq sonqo, nitaq yanqallanmanta qolqe ganay munaqchu kanan.
- 8 Aswanpas qorpachaqlapuni, allin kaqta munakuqlapuni, ima ruwasqanpipas kuidakuq, chanin runa, ch'uya runa, hinallataq kikinta kuidakuq runan kanan.
- 9 Hinallataq payqa, hunt'aq simi yachachisqa kasqanman hap'ipakuqmi kanan. Chay hinapin allin yachachikuywan hukkunata kallpanchaykunqa, hinallataq kontrallikuqkunatapas upallachinqa.
- 10 K'ulluchakuspa hataripakuqkunapas, yanqa mana baleq simita rimaqkunapas, hinallataq q'otukuqkunapas askhan kanku. Aswantaraqqa, sirkunsisionmanta kaqkunay chaykunaqa kanku.
- 11 Chay runakunaqa, mana yachachinapaq hina kaq yachachikuywanmi yanqallanmanta qolqe ganayta munaspa wasintintaraq waqllichishanku. Chayraykun paykunaq siminkuqa, upallachisqapuni kanan.

¹² Paykunamanta kaq huknin profetallankutaqmi nirqan: ‘Kreta isla llaqtayoq runakunaqa, llullakunapuni, millay k'ita animalkunapuni, hinallataq qella rakrapukunapunin kanku,’ nispa.

¹³ Chay nisqanqa cheqaqmi. Chayrayku iñiyinkupi allinta takyanankupaq, paykunataqa k'araktapuni phiñarikuy.

¹⁴ Paykunaqa, judío runakunaq kuentonkuta, hinallataq runakunaq kamachikuyninkunata uyarispankun cheqaq kaqmanta t'aqakushanku. Chayta amaña uyarishanankupaq paykunata phiñarikuy.

¹⁵ Ch'uya kaqkunapaqqa, tukuy imaymanakunapas ch'uyapunin. Qhellichasqakunapaqwan, mana iñiqkunapaqwantaqmi ichaqa, mana imapas ch'uyaqa kanchu. Aswanpas paykunaq yuyayninku, hinallataq konsiensiankupas aswantaraqmi qhellichaykusqa kashan.

¹⁶ Paykunaqa ninkun: ‘Diostaqa reqsiykun,’ nispanku. Ruwayninkuwantaqmi ichaqa, Diosta mananchanku. Paykunaqa, Diospa millakusqan, mana kasukuqmi kanku. Llapan allin kaq ruwaykunapaqtaqmi ichaqa, mana balinkuchu.

Tito 2

¹ Qan ichaqa, allin yachachikuyman hina yachachiy.

² Kurak runakunaqa, ima ruwaspanpipas makilla kuidakuq, respetanapaq hina, hinallataq allin yuyaywan kawsakuq kachunku. Hinallataq iñiykipas, munakuypipas, pasiensiakuypipas allin takyasqapuni kachunku.

³ Chay hinallataq kurak warmikunapas Diosta manchakuq hinapuni kachunku. Ama yanqa qasinmanta tumpa, nitaq binoq sinchi kamachinpaschu kachunku. Aswanpas allin kaqta yachachiqlapuni kachunku.

⁴ Sipas warmikunatapas qosanku munakuyta, hinallataq wawanku munakuytapas yachachichunku.

⁵ Hinallataq allin yuyaywan kawsayta, ch'uya kayta, wasinkupi imapas ruwakuyta, sumaq kayta, kikinkuq qosankuman kasukuq kayta ima yachachichunku. Chaymi Diospa siminqa, mana k'arak k'amisqachu kanqa.

⁶ Chay hinallataqyá waynakunatapas allin yuyaywan kawsanankupaq kallpachaykuy.

⁷ Tukuy imaymana allin kaq ruwaykunapi yachaqakunapaq hina rikuchikuy. Allin yachachikuypi, cheqaq kaqkunapi, respetanapaq hina kaypi, mana allin ruwaykunamanta t'aqakuypi rikuchikuy.

⁸ Hinallataq mana wikch'uyukuna cheqaq simita yachachiy. Chay hinapin, qankunaq kontraykichispi mana allin rimaqqa, mana imatapas rimananpaq tarispa p'enqachisqa kanqa.

⁹ Kamachikuna kikinkuq patronninkuman tukuypi kasukuq kanankupaq kallpachaykuy. Ama kutipakuchunkuchu, aswanpas patronninkuta kusichiq kachunku.

¹⁰ Ama imatapas suwakuchunkuchu. Aswanpas qespichiqninchis Diospa tukuy yachachikuyninta, tukuy imakunapipas sumaqchanankupaq allin hunt'aq sonqo kayninkuta rikuchichunku.

¹¹ Diospa allinpaq qokuyninqa, llapa runakuna qespikunanchispaqmi rikhurimurqan.

¹² Chay allinpaq qokuyqa, mana Dios sonqo kaytawan, kay pachaq kaqnin munapakuykunatawan, wikch'upuytan yachachiwanchis. Hinallataq allin yuyaywan kawsakuspa, kay tiempo kawsaypi chaninta, hinallataq Dios sonqo kawsakunanchispaqmi, yachachiwanchis.

¹³ Hatun Dios Qespichiqninchis Jesucristoq k'ancharishaq rikhurimuynintaqa, kusikuywanmi suyakushanchis.

¹⁴ Jesucriston, llapa mana kamachikuy simiman hina kawsashaqtinchis, rantipapuwanchispaq ñoqanchisrayku pay kikinta qoykukurqan. Hinallataq pay kikinpa llaqtanpuni kaspas, allin ruwaykunata munaqkunallapuni kananchispaq ch'uyanchaykuwarqanchis.

¹⁵ Chay imaymanakunataqa, tukuy kamachikuyniyuq kaywan rimaykuy, kallpanchaykuy, hinallataq phiñarikuy. Amataq pipas pisichasunkikuchu.

Tito 3

¹ Hatun kamachikuqkunamanpas, llaqtapi umalliqkunamanpas, huch'uyaykukuywan kasukunankupaq yuyarichiy. Llapan allin kaqta ruwanankupaqpas wakichisqallapuni kashachunku.

² Ama pimantapas mana allintaqa rimachunkuchu, nitaq huchatariylla munaqchu kachunku. Aswanpas munakuqkuna, tukuy llamp'u kayta llapa runakunaman rikuchiqaqkuna kanankupaq yuyarichillaypuni.

³ Ñawpa tiempopiqa, ñoqanchispas mana yuyayniyuq, mana kasukuq, hinallataq pantachisqan karganchis. Hinan imaymana mana allin munapayaykunatawan, q'ochurikuykunatawan serbirqanchis. Mana allinpi, enbidiakuypi, chiqninakuypi, hinallataq hukuna-hukkunawan chiqninakuspan kawsarqanchis.

⁴ Ichaqa Qespichiqninchis Diospa qoykukuq kayniymi, munakuyninpiwan runakunapaq rikhurimurqan.

⁵ Manataqmi ima chanin ruwayta ruwasqanchisraykuchu, aswanpas paypa yanapakuyninman hinan qespichiarqanchis. Hinan mosoqmanta kawsarichiy mayllikuypa chawpinta, hinallataq mosoqyachiq Santo Espírituq chawpinta qespichiarqanchis.

- ⁶ Hinan Qespichiqninchis Jesucristoq chawpinta, askhallapiña Diosqa Santo Espirituta hich'aykamuwarqanchis.
- ⁷ Chay hinapin allinpaq qokuyninwan chaninman tukuchisqa kaspá, wiñay kawsay suyakuymán hina erensiata chaskiq kapunchis.
- ⁸ Chay yachachikuyqa, cheqaqmi. Hinallataq Diospi kreeqkunapas allin kaq ruwaykunapipuni kashanankupaq, chay yachachikuytaqa sut'itapuni rimanaykita munani. Chay imaymanakunaqa, runakunapaqpas allinpuni, kusapunitaqmi kanpas.
- ⁹ Mana yuyaykukuspa huchatariykunapas, runa-miraykunamanta rimaypas, huchatariykunapas, Kamachikuy Simimanta churanakuykunapas yanqan, manataqmi imapaqpas balinchi. Chayrayku chaykunamantaqa t'aqakuy.
- ¹⁰ Yapa-yapa anyaykushaqtiyki wak t'aqakuna hatarichiq runataqa, ama chaskiyñachu.
- ¹¹ Chay runa pantakapusqanwan, huchallikusqanpiwan, pay kikinta huchachakapusqantaqa yachankiñan.
- ¹² Nikópolis Ilaqtapi, paray tiempo pasaytan yuyaykukuniña. Chayrayku Artemasta, otaq Tikikota qanman kachamuqtiyqa, imaynatapas usqhayllaman hamunkipuni.
- ¹³ Kamachikuy simita sut'inchaq Zenasmanwan, Apolosmanwan, ñanpi mana pisichikunankupaq tukuy sonqowanpuni yanapaykunki.
- ¹⁴ Chay hinapin wawqe-pananchiskunaqa, allin kaq ruwayniyoq kayta, pisichikuqkunaman usqhaylla haywariyta, yachanqaku. Mana hinaqa, mana ruruyniyoqmi kankuman.
- ¹⁵ Llapallan ñoqawan kashaqkunan napaykamusunkiku. Iñiypi munakuqninchiskunatayá napaykunki. Diospa allinpaq qokuyninpas llapallaykichiswanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

Filemón

Filemón 1

- ¹ Cristo Jesuspa preson, ñoqa Pablon, wawqenchis Timoteopiwan, llank'aypi yanapaqniyku, hinallataq munakusqayku Filemón, qanman qelqamuykiku.
- ² Pananchis Apiamanwan, kuska puriq soldadomasiyku Arquipomanwan, wasiykipi kashaq iñiq t'aqamanwanmi qelqamuykiku.
- ³ Dios Yayanchispa, hinallataq Señorninchis Jesucristoq allinpaq qokuyninpas, thak kayninpas qankunawanpuni kachun.
- ⁴ Diosman parlayniypi sapa kuti qanmanta yuyarispaymi, Diosniyman grasiasta qoshallanipuni.
- ⁵ Señor Jesuspaq, hinallataq llapan t'aqasqakunapaq munakuyniyki, iñiykiykipiwan kasqantan uyarini.
- ⁶ Chay hinaqa, Cristo Jesuspi iñisqayki allin reqsichikusqapuni kananpaq, hinallataq qankuna llapan allin kaqta reqsinaykichispaqwanmi Diosmanqa parlashallanipuni.
- ⁷ Wawqellay, t'aqasqakunaq sonqonmi qanpa chawpiykita kallpachasqa karqanku. Chayraykun munakuyniykimantaqa, Diosman grasiasta qoshayku, hinallataq sonqochasqa kashayku.
- ⁸ Chayrayku, hinaña Cristopi ancha sonqo churayniy allin kaq ruwayta kamachinaypaq, kapushawaqtinpas manan kamachiykichu.
- ⁹ Ichaqa ñoqa Pablon, kurak runaña kaspay, hinallataq kunanpas Jesucristoq preson kaspay, qanta munakusqayrayku balikuyki.
- ¹⁰ Waway Onesimomantan balikuyki. Paytaqa, preso kashaspaymi iñiyki churiyarqani.
- ¹¹ Payqa, haqay tiempopi mana baleqmi karqasunki. Kunantaqmi ichaqa, qanpaqpas, ñoqapaqpas baleqña kapuwanchis.
- ¹² Paytan wakmanta kachampushayki. Paytayá ñoqa kikiyta hinapuni sonqomanta chaskiykuy.
- ¹³ Allin willakuyrayku, preso kasqaypi qanpa rantiykita serbiwananpaqmi, ñoqawan qhepakunanta munasharqani.
- ¹⁴ Mana qanpa simiykimantaqa, manan imatapas ruwayta munarqanichu. Ichaqa, allin kaq ruwayniyki mana qatirisqallachu kananta, aswanpas sonqoykimanta kanantapunin munarqani.
- ¹⁵ Chayraykupaschá kunanmanta pasaqpaq chaskiykapunaykipaq huk pisi tiempota qanmanta t'aqarikurqan.

- ¹⁶ Amayá huk kamachita hinañachu, aswanpas kamachimantaqa aswan munasqa wawqeta hinañayá chaskiykunkiqa. Ñoqapaqqa munasqa wawqen, qanpaqchá ichaqa aycha kaqpipas, Señorpipas aswan munasqaraq kanqa.
- ¹⁷ Chay hinaqa, sichus puriqmasiykita hina qhawariwanki chayqa, ñoqa kikiyta hinapuni paytaqa chaskiykuy.
- ¹⁸ Hinallataq sichus imapipas phiñachirqasunki, otaq manuykiña chaypas, ñoqaq kuentayman churaykuy.
- ¹⁹ Ñoqa Pablon makiywanpuni qelqamuyki. Chay manu kasqantaqa, ñoqaña pagapusayki. Ichaqa, qan kikiykipas manuymi kashanki. Chaytaqa manataqmi niytapas munanichu.
- ²⁰ Arí wawqey, Señorpi kay balikusqayta uyariykuwanaykitan munani. Chaywanyá Cristopi sonqoyta llanllarichipay.
- ²¹ Qelqamusqaypi nisqaymanta aswantaraq ruwanaykitaqa, yachanin. Chaymi kasukuwanaykipi sonqo churayniyoq kaspay, qelqamuyki.
- ²² Chay hinallataqmi, Diosman parlayniykichisrayku qankuna watukuqta Dios kachamuwananta suyakushani. Chayrayku qorpachawanaykipaq wakichikushay.
- ²³ Cristo Jesusrayku presomasiy Epafrasmi napaykamusunki.
- ²⁴ Llank'aypi yanapaqniykuna Markospas, Aristarkopas, Demaspas, hinallataq Lukaspas napaykamullasunkikutaqmi.
- ²⁵ Señorinchis Jesucristoq allinpaq qokuynin espirituykichiswan kachun. Ahinapuni kachun.

Hebreos

Hebreos 1

- 1** Diosmi askha kutita, hinallataq askha imaymananmanta, paypa rantinpi rimaqkunaq chawpinta machulanchiskunaman ñawpa tiempopi rimaykurqan.
- 2** Kunan qhepa p'unchaykunapitaqmi ichaqa, Churinpa chawpinta rimaykuwanchis. Paytan, llapan erensianta chaskiqpaq churarqan. Paypa chawpillantataqmi, teqsimuyuntintapas kamarqan.
- 3** Diospa k'anchariyninpa lliphllikiyninga paymi. Hinallataq imaynachus Diospa kayninta sut'ita rikuchiqpas paypunin. Tukuy imaymanakunatapas, payllataqmi siminpa atiyinwan takyachishan. Hinan pay kikillantaq huchanchiskunatapas ch'uyanchawarqanchis. Chaymantataqmi hanaq pacha cheqaskunapi, Hatun Atiwan Kamachikuqpa paña lardonpi tiyaykurqan.
- 4** Churiqa, angelkunamantapas, aswan hatunpaq qhawarisqa kaymanmi chayarqan. Payllataqmi, angelkunamantapas aswan allin kaq sutitaqa chaskirqan.
- 5** Diosqa, manan hayk'aqpas mayqen angeltapas nirqanchu: 'Qanmi Churiy kanki. Kunan p'unchaymi ñoqa churiyarqayki,' nispaqa. (Sal. 2:7) Nitaqmi mayqen angelmantapas nirqanchu: 'Ñoqan paypaq Yayan kasaq. Paytaqmi, ñoqaq Churiy kanqa,' nispanpas. (II Sam. 7:14 | Cron. 17:13)
- 6** Phiwi Churinta kay pachaman qomushaspantaq yapamanta Diosqa nirqan: 'Diospa angelninkuna llapallaykichis payta yupaychaychis,' nispa. (Deut. 32:43)
- 7** Angelkunamanta rimaspantaq ichaqa nirqan: 'Paymi angelkunatapas wayra hina kanankupaq ruwan. Hinallataq kamachinkunatapas yawrashaq nina hina kanankupaq ruwan,' nispa. (Sal. 104:4)
- 8** Churimantataqmi Diosqa nin: 'Qanqa Diosmi kanki. Qanpa kamachikuq tiyanaykiqa, wiñay-wiñaypaqpunin kanqa. Kamachikuq baraykiqa, chanin kaypa baranpunin.
- 9** Chanin kaqtan munakurqanki. Mana allin kaqtataqmi ichaqa, cheqnikurqanki. Chayraykun Diosqa, qanpa Diosniykipuni. Hinan payqa, puriqmasyikikunamantapas aswantaraq munakurqasunki. Kusikuy aseitewantaqmi hawirqasunkipas,' nispan. (Sal. 45:6-7)
- 10** Nillarqantaqmi: 'Señor, qanmi qallariypiqa hallp'a pachata kamarqanki. Hanaq pachakunapas makiykikunaq ruwasqankunan kanku.
- 11** Chaykunaqa, tukukapullanqan. Qanmi ichaqa, kashallankipuni. Chaykunaqa, llapallankun p'acha hina thantayapullanqakupuni.

¹²Chaykunataqa, ponchota hinan k'uyupunki. Hinan kambiasqa kanqaku. Qanmi ichaqa, iman kaqllapuni kanki. Manataqmi hayk'aqpas wataykikunaqa tukukunqachu,' nispa. (Sal. 102:25-27)

¹³Diosqa manallataqmi hayk'aqpas mayqen angelkunatapas nirqanchu: 'Awqaykikunata chakiykiq pachanman churanaykama, paña ladoypi tiyaykuy,' nispaqa. (Sal. 110:1)

¹⁴¿Imaynataq angelkunari kanku? Paykunaqa, llapallankun serbiq espiritukuna kanku. Qespikuy erensiata chaskiqkunatapas serbinankupaqmi Diosqa paykunata kachamun.

Hebreos 2

¹Chay hina kaqtinqa, uyarisqanchis simikunamanqa aswan k'uchillapunin kasukunanchis kashan. Mana hinaqa, karunchakuspan lluskhayapusunman.

²Angelkunaq willasqan simikunapas allin takyasqan karqan. Hinallataq, llapan Kamachikuy Simita p'akiqkunapas, mana kasukuqkunapas huchallikusqankuman hinan chanin muchuchiyta chaskirqanku.

³Chay hinaqa, ¿sichus ñoqanchispas may hinaniraq hatun qespikuyta pisipaq hap'isunchisman chayri, imaynatataq ayqekusunchisman? Chay hatun qespikuymantan ñawpaqtaqa kikin Señorpuni willarqan. Hinan chayta uyariqkuna ñoqanchismanpas sut'inchawarqanchis.

⁴Chay sut'inchaqkunawan kuskan Diosqa willarqan. Señalkunawan, musphana ruwaykunawan, imaymana atiyniyoq ruwaykunawan, Santo Espirituq ruwana qosqankunawan ima willarqan. Chaykunataqa, Santo Espiritun munayninman hina rakin.

⁵Rimashasqanchis hamuq pachapi kamachikunankupaqqa, manan angelkunamanchu Diosqa qorqan.

⁶Ichaqa huk cheqas Qelqapin willakushan: '¿Paymanta yuyarinaykipaq imataq runari? ¿Otaq kuidanaykipaq runaq wawanqa imataqri?

⁷Pisi tiempollapaq angelkunamantapas aswan huch'uyllatan ruwarqanki. K'anchariywan, hinallataq allinpaq qhawariywanmi koronarqanki. Makiykiwan ruwasqaykikunaq patanmanmi churarqanki.

⁸Tukuy imaymanakunataqmi chakinkunaq pachanman churarqanki,' nispa. (Sal. 8:4-6) Chay hinaqa, llapallan imaymanakunatapas payman kasukuqta churaspanqa, manan imatapas mana kasuchisqataqa saqerqanchu. Ichaqa manaraqmi kunanqa, tukuy imaymanakunatapas payman kasuchisqatachu rikushanchis.

⁹Chaywanpas, kunanqa Jesustaqa rikushanchismi. Paymi pisi tiempollapaq angelkunamantapas aswan huch'uyllaman tukuchisqa karqan. Ñak'ariypi wañusqanpa chawpintataqmi Diosqa k'anchariywan, hinallataq allinpaq

qhawariywan koronarqan. Paymi llapa runarayku, Diospa allinpaq qokuyninwan wañuyman churaykukurqan.

10 Tukuy imaymanakunatapas Diosqa Jesusraykun, kamarqan. Hinallataq paypa chawpinta lliw askha wawakunata k'anchayman pusaqpas, qespikuyta paqarichiqpas payllapunitaqmi. Jesustan ñak'ariyninpa chawpinta, Diosqa munasqanman hina, k'apakcharqan.

11 Ch'uyanchaqpas, hinallataq ch'uyanchasqa kaqkunapas llapallankun, ch'ulla Yayallayoq kanku. Chayraykun payqa, wawqe-panaykuna nispa sutiyaqta, manapuni p'enqakunchu.

12 Nillantaqmi: 'Qanpa sutiymantan wawqe-panaykunaman willasaq. Huñunakuypa chawpinpin yupaychasayki,' nispa. (Sal. 22:22)

13 Wakmantapas nillantaqmi: 'Ñoqaqa paypi sonqo churayniyoqmi kashasaq,' nispa. (Isa. 8:17) Yapamantapas nillantaq: 'Qhawariychis, ñoqapas hinallataq Diospa qowasqan wawakunapas kaypin kashayku,' nispa. (Isa. 8:18)

14 Chay hinaqa, imaynan wawakunapas aychayoq yawarniyog karqanku, chay hinallataqmi Jesuspas karqan. Chay hinapin, wañuyninpa chawpinta Jesusqa, wañuchinanpaq atiyniyoq saqrata mana baleqman tukuchipurqan.

15 Llapallan wañuyta manchakuqkunaqa, tukuy kawsasqanku p'unchaymi chay manchakuypa kamachin kanku. Jesusmi, chay kamachi kaymanta paykunataqa kacharichirqan.

16 Cheqapaq, manan payqa angelkunata yanapaykunanpaqchu hamurqan. Aswanpas, Abrahampa mirayninta yanapaykunanpaqmi hamurqan.

17 Cheqapaqmi Diosqa, Jesusta tukuypi wawqe-panankunaman rikch'akuqta tukuchinanqa nesesariopuni karqan. Chaymi, Diospa ñawpaqenpi yanapaykukuq, hinallataq hunt'aq umalliq saserdote kapurqan. Chay hinapin, llaqtanpa huchankunamanta hunt'asqa pagota pagarqan.

18 Pay kikinmi wateqasqa kaspas, ñak'arirqan. Chaymi wateqasqa kaqkunata yanapaykunanpaq payqa atiyniyoqpuni.

Hebreos 3

1 Chay hinaqa, ch'uyanchasqa wawqe-panaykuna, qankunaqa hanaq pacha waqyakuywan waqyasqa kaq masiykunan kankichis. Apóstol, hinallataq hatun umalliq saserdote Jesucristota allinta qhawariychis. Noqaykuqa, paymantan willakuyku.

2 Imaynan Moisespas Diospa wasinpiqa tukuypi hunt'aqpuni karqan, chay hinallataqmi Jesucristopas churaqninman hunt'aqpuni karqan.

- ³ Huk wasi ruwaqpas, ruwasqan wasimantaqa, aswan hatunchasqapunin. Chay hinallataqmi Jesucristopas, Moisesmanta aswan hatunchasqaraq karqan.
- ⁴ Llapan wasiqpas perqaqninga kanmi. Tukuy imaymanaq ruwaqnintaqmi ichaqa, Diospuni.
- ⁵ Moisespas cheqapaq Diospa wasinpiqa kamachi kayninpi hunt'aqpunin karqan. Payqa, imakunachus qhepaman willasqa kananpaqmi hunt'aqpuni karqan.
- ⁶ Cristotaqmi ichaqa, wasinpi Churi kayninpi hunt'aqpuni. Sichus sonqo churayninchis, hinallataq suyakuypi kusikuyninchis p'uchukaykama allin takyasqa kashan chayqa, chay wasiqa, ñoqanchismi kanchis.
- ⁷ Chay hinaqa, imaynan Santo Espirituqa nin: 'Kunan p'unchay Diospa kunkanta uyariychis.
- ⁸ Amataq, imaynan chay runakunaqa ch'inniipi wateqay p'unchaypi phiñachiwarqanku, chay hinataqa sonqoykichista rumiyachiychischu.
- ⁹ Machulaykichiskunan haqay p'unchaypi wateqawaspanku pruebawarqanku. Hinan tawa chunka watantin imakunachus ruwasqaykunata rikurqanku.
- ¹⁰ Chayraykun, chay runa-miraypa kontranpi phiñakuspay nirqani: "Paykunaqa, sonqonkupi waqlisqallapunin purishanku. Manataqmi ñanniykunatapas reqsirqankuchu", nispay.
- ¹¹ Chaymi k'arak phiñakuyniypi hurarqani: "Samakuyniyanqa, manapunin hayk'aqpas haykunqakuchu," nispay,' nispán. (Sal. 95:7-11)
- ¹² Wawqe-panaykuna, amapuni mayqennillaykichispipas millay sonqoyoq kaypas, mana iñiy sonqoyoq kaypas kachunchu. Chay hina sonqoyoq kayqa, kawsaq Diosmantan t'aqasunkichisman. Chayrayku makillapuni qhawakuychis.
- ¹³ Aswanpas 'kunan p'unchay' nisqa manaraq tukurukushaqtin, hukuna-hukkunawan sapa p'unchay kallpanchanakuychis. Chay hinapin, mana mayqenniychispapas huchaq q'otusqan kaspá sonqoykichisqa rumiyanqachu.
- ¹⁴ Sichus sonqo churayninchista qallariymantapacha cheqaqtapuni p'uchukaykama takyachisunchis chayqa, Cristowan kuska tupaqninchista chaskiqñan kapunchis.
- ¹⁵ Qelqaqa ninmi: 'Kunan p'unchay Diospa kunkanta uyariychis. Amataq sonqoykichista rumiyachiychischu. Chay hinatan chay runakunaqa haqay p'unchaypi phiñachiwarqanku,' nispa. (Sal. 95:7-8)

16 ¿Pikunataq Diospa kunkanta uyarishaspa, Diosta phiñachiqkunari karqanku? ¿Manachu Egipto suyumanta Moiseswan llapallan lloqsimuqkuna karqanku?

17 ¿Pikunawantaq tawa chunka watantin payqa phiñakurqan? Chay huchallikuqkunawanpunin phiñakurqan. Paykunanan ch'inniqpi wañupurqanku.

18 ¿Pikunamantaq samakuyninman mana haykunankupaqri hurarqan? Payta mana kasukuqkunapaqmi hurarqan.

19 Mana kreesqankuraykutaqmi paykunaqa, mana haykuyta atirqankuchu. Chaytaqa, yachanchistaqmi.

Hebreos 4

1 Chay hinaqa, Diospa samakuyniman haykunanchispaq promesa kashaqtinraq, manchakuywanpunin kashasunchis. Chaytaq mayqennykichispas qhepakuwaqchis.

2 Imaynan paykunamanpas allin willakuyqa willasqa karqan, chay hinallataqmi ñoqanchismanpas willasqallataq karqan. Wakinkunan ichaqa, iñiywanpunin uyariqkunawan mana kuskachu iñiyipi reqsichikurqanku. Chayraykun uyarisqanku simiqa, mana imapaqpas balerqanchu.

3 Ñoqanchis iñiqkunanan ichaqa, Diospa nisqanman hina, chay samakuymantaq haykusunchispuni. Paymi nirqan: 'Imaynan k'arak phiñakuyniyipi hurarqani: "¡Samakuyniymanqa manapunin hayk'aqpas haykunqakuchu!" nispay,' nispan. (Sal. 95:11) Chaywanpas, Diospa ruwasqankunaqa, kay pacha manaraq kamasqa kashaqtinmi tukusqaña karqan.

4 Qanchis kaq p'unchaymantapas huk cheqas qelqapiqa kay hinatan nishan: 'Qanchis kaq p'unchaypitaqmi Diosqa, llapan ruwasqankunamanta samarqan,' nispa. (Gen. 2:2)

5 Huktawanmi kasqallantataq nin: '¡Samakuyniymanqa, manapunin hayk'aqpas haykunqakuchu!' nispa. (Sal. 95:11)

6 Hinaqa, allin willakuyta ñawpaq willasqa kaqkunaqa mana kasukusqankuraykun, mana haykurqankuchu. Chaywanpas, samakuymantaq haykuqkunaqa kashanraqmi.

7 Wakmantataqmi Diosqa, Davidpa chawpinta huk p'unchayta señalasqa karqan. Hinan nirqan: 'Kunan p'unchay,' nispa. Hinan unay tiempomantaña, Davidpa nisqanman hinapunin señalasqa karqan. Davidqa nirqantaqmi: 'Sichus kunan p'unchay Diospa kunkanta uyarinkichis chayqa, ama sonqoykichista rumiyachiychischu,' nispan. (Sal. 95:7-8)

8 Josuetaqchus paykunaman samakuyta qonmanña karqan chayqa, qhepamanña huk p'unchayta nisqamantaqa, manañan rimakushanmanñachu karqan.

- ⁹ Chay hinaqa, Diospa llaqtanpaqqa, huk sumaq samakuy kashanraqmi.
- ¹⁰ Imaynan Diospas ruwasqankunamanta samaykurqan, chay hinatan pipas samakuymán haykuqqa, kikinpa ruwayninkunamanta samakapunña.
- ¹¹ Chay samakuymán haykunanchispaqyá anchatapuni kallpachakusunchis. Mana hinaqa, mana kasukuqkunaq ejemplonkumanmi urmaykusunman.
- ¹² Diospa siminqa kawsashaq, hinallataq atiyniyoqpunin. Llapan iskay ladon afilasqa espadamantapas aswan afilasqaraqmi. Almatapas, espiritutapas, moqochukunatapas, chilinakunatapas partinankamaraqmi haykun. Hinallataq sonqoq munasqankunatapas, yuyaykusqankunatapas sut'inchanpunitaqmi kanpas.
- ¹³ Manataqmi Diospa ima kamasqanpas mana rikusqan pakasqaqa kanchu. Aswanqa, pimanchus kuentata qonanchis kashan, paypa ñawinpaqqa llapallanmi q'alarasqa, hinallataq sut'ipuni kashan.
- ¹⁴ Chay hinaqa, hanaq pachaq hawankamaraq haykuq huk hatun umalliq saserdoten kapuwanchis. Payqa Diospa Churin Jesusmi. Hinaqa willakusqanchis iñiyinchispi qaqata sayasun.
- ¹⁵ Payqa ñoqanchis hinan tukuyipi wateqasqa karqan. Ichaqa manapunin huchallikurqanchu. Chayraykun pisi-kallpa kayninchiskunapi khuyapayakuy atiq hatun umalliq saserdoteqa kapuwanchis.
- ¹⁶ Hinaqa, sonqo churaywanyá allinpaq qokuy kamachikuq tiyananman qayllaykusunchis. Chay hinapin yanapaykuynintapas chaskisunchis. Hinallataq yanapaykuna tiempopi allinpaq qokuytapas tarisunchis.

Hebreos 5

- ¹ Llapallan hatun umalliq saserdotekunaqa, runakuna ukhumanta akllasqan kanku. Paykunaqa, Diospa ñawpaqenpin runakunata serbinku. Chaymi runakunaq huchallikusqankumanta ofrendakunatapas, sakrifisiokunatapas haywaspa serbiqkuna kanku.
- ² Pay kikinpunitaqmi, pisi-kallpayoq kaywan muyuykusqa kashan. Chaymi payqa, mana yachaqkunamantapas, chinkasqakunamantapas khuyapayakuyta atin.
- ³ Chay pisikallpayoq kasqanhawataqmi payqa, kikinpa huchankunamantapas, hinallataq llaqtaq huchankunamantapas sakrifisiotaqa haywananpuni.
- ⁴ Manataqmi pipas chay allinpaq qhawarisqa kaytaqa, pay kikin chu churakunman. Aswanpas, Aaron hina, Diospa waqyasqanmi kanan.
- ⁵ Chay hinallataqmi, Cristopas hatun umalliq saserdote kananpaqqa, mana pay kkillantaqchu hatunchakurqan. Aswanpas Diosmi payta hatuncharqan.

Hinan payta nirqan: 'Ñoqaq Churiymi qanqa kanki, Kunan p'unchaymi ñoqa churiyarqayki,' nispa. (Sal. 2:7)

⁶Chay hinaqa, huk cheqas Qelqapipas nillantaqmi: 'Melkisedekpa t'aqanman hina, qanqa wiñay-wiñaypaq saserdotepunin kanki, nispa. (Sal. 110:4)

⁷Cristoqa, aycha kawsaynin p'unchaykunapin ancha kunkayoq waqyakuywan, hinallataq wegenwan, mañakurqanpas, balikurqanpas. Chay balikuykunataqa, wañuymanta horqoy atiq Diosmanmi ruwarqan. Hinan, Dios sonqo kasqanrayku, Diosqa payta uyarirqan.

⁸Churiña karqan chaypas, ñak'ariykunata pasasqanwanmi kasukuytaqa yacharqan.

⁹K'apakchasqaña kaspantaqmi, llapallan payta kasukuqkunaq wiñaypaq qespikuy qoqnin payqa kapurqan.

¹⁰Hinallataqmi Melkisedekpa t'aqanman hina, Diosqa hatun umalliq saserdote kananpaq payta sut'incharqan.

¹¹Qankunaqa mana uyariy munaqmi kapunkichis. Chayrayku, hinaña sasa sut'inchay kashan chaypas, kaykunamantaqa askhatapuni rimaykunayku kashan.

¹²Unay tiempoñan pasarqon, qankunaqa yachachikunañan kanaykichis karqan. Ichaqa, Diospa siminmanta qallariy yachachikuy kaqkunata wakmanta yachachinatan nesesitashankichis. Hinaqa, manan khamuna mikhunataraqchu, aswanpas lechellataraq nesesitaqkunanan kapunkichis.

¹³Hayk'an lechellataraq ukyaqkunaqa, ñuñuq wawachallaraqmi kanku. Chayraykun manaraq chanin kaq yachachikuykunata entiendinankupaq hinaraqchu kashanku.

¹⁴Khamuna mikhunan ichaqa, wiñay tukusqa kaqkunapaqpuni. Paykunaqa, yachasqan kuman hinapunitaqmi, allin kaqtapas, mana allin kaqtapas, reparayta yachankuña.

Hebreos 6

¹Chay hinaqa, Cristomanta qallariy kaq yachachikuykunata saqespa, k'apakchasqa kayman chayananchiskama ñawpaqman purisun. Amañataq wakmanta teqsitaqa churasunchu. Chay teqsiqa, kaykunanan: Mana baleq ruwaykunamanta yuyayman kutirikuy, hinallataq Diospi iñiykuy iman kanku.

²Chaymantapas bautismokunamanta yachachikuy, uma pataman makikunata churaykuy, wañusqakunamanta kawsarimpuy, wiñay taripay p'unchaymanta yachachikuy iman kanku.

³Sichus Dios munanqa chayqa, ñawpaqllamanpuni purishasun.

- ⁴ Hinaqa, wakinmi k'anchaykusqaña karqanku. Hanaq pacha qokuytapas mallirqankuñan. Hinallataq Santo Espirituq puriqmasinkunan karqanku.
- ⁵ Diospa sumaq simintapas, hinallataq hamuq tiempoq atiyinkunatapas mallirqankuñan.
- ⁶ Chaymantataqmi, sichus qhepaman kutipunkuman chayqa, Diospa Churinta p'enqayman churspanku, paykuna kikinkupaq wakmanta chakatankuman. Chayraykun yuyayman kutirikuytaqa, manapuniña atinkuñachu.
- ⁷ Sapa kuti paramuqtinmi, hallp'a pachaqa chay parata chaskin. Hinan chakra llank'aqkunaq allinninpaq mikhuyta ruruchin. Chayraykun hallp'a pachaqa, Diospa saminchayninta chaskin.
- ⁸ Kiskakunatawan, kisakunatawan wiñachiq hallp'a pachan ichaqa, wikch'usqaña kapun. Hinallataqmi ñakasqa kayninpas qayllallapiña kashan. Tukukuyninpitami kanaykusqa kanqa.
- ⁹ Qankunan ichaqa munakusqaykuna, chay hinataña rimayku chaypas, qespichisqakuna hinapuni allillan purishasqaykichista allintapuni reparayku.
- ¹⁰ T'aqasqankunatapas serbirqankichis, hinallataq kunankamapas serbishankichismi. Chayraykun, Diosqa chaninpuni kaspan, paypa sutinrayku ruwasqaykichistapas, munakuywan ruwasqaykichistapas rikuchisqaykichista manapuni qonqanqachu.
- ¹¹ Ichaqa, sapanka hukniykichispas suyakuyniykichista amapuni chinkachispa, p'uchukaykama kasqan k'uchillapuni ruwashanaykichistan munayku.
- ¹² Chay hinapin, mana qellachu kankichis. Aswanpas iñiywan, hinallataq pasiensiawan, prometisqa chaskiqkunata qatichikuqkuna kankichis.
- ¹³ Maypachachus Abrahamman Dios prometirqan chayqa, pay kikinpa sutinpin hurarqan. Chaytaqa, mana wak aswan hatun suti kasqanraykun hurarqan.
- ¹⁴ Nirqantaq: 'Cheqaqmantapunin saminchayniywan saminchasqayki, hinallataqmi mirayniykitapas anchatapuni askhayachisqa,' nispan. (Gen. 22:17)
- ¹⁵ Chay hinapitaqmi Abrahamqa, ancha pasiensiawan suyakuspa, Diospa prometisqanta chaskirqan.
- ¹⁶ Runakunaqa, paykunamanta huk aswan allin kaqpipunin huranku. Paykunaq huramentonkuqa, lliw ima rimasqankupas cheqaqpuni kasqantan sut'inchan. Hinan huchatariykunatapas ch'inyachin.
- ¹⁷ Diosqa, paypa prometisqan erensiata chaskiqkunamanmi, ima yuyaykusqanpipas manapuni t'ikraqchu kasqanta aswantaraq rikuchiya munarqan. Chayraykun chay prometisqantaqa, huramentowan takyachirqan.

¹⁸Chay hinapin, Diosqa chay iskayninpipas manapuni t'ikranmanchu. Manapunitaqmi llullakunmanpaschu. Chay hinapin, ñawpaqenchisman churasqa suyakuymán hap'ipakunanchispaq qayllaykunchis. Chaywantaqmi, ancha sonqochasqa kasunchis.

¹⁹Chay suyakuymi almanchista, huk ankla hina qaqatapuni, hinallataq allintapuni hap'iqqa kapuwanchis. Hinan chay anklaqa, ch'uya t'aqasqa cheqas kortinaq ukhunkamaraq haykun.

²⁰Melkisedekpa t'aqanman hinan, Jesusqa hatun umalliq saserdote kayman, wiñaypaq chayarqan. Chaymi payqa, ñoqanchisrayku kortinaq ukhunkamaraq ñawpaqta haykurqan.

Hebreos 7

¹Chay Melkisedekmi Salem llaqtaq reynin, hinallataq Ancha Hatunchasqa Diospa saserdoten karqan. Paymi Abrahamman, wak reykunata atipasqanmanta kutimpushaqtin, aypaq lloqsirqan. Hinan Abrahamta samincharqan.

²Paymanmi Abrahampas llapan kaqninmanta diezmota qorqan. Huk niypiqqa, Melkisedekpa sutinqa: 'Chanin kaypa reynin' ninanta nin. Wak niypitaqmi, payqa Salempa reynin karqan. Chaytaqmi, 'Thak kaypa reynin' ninanta nin.

³Melkisedekqa, mana taytamamayoq, hinallataq mana machulakunayoqmi karqan. Manan kawsayninpa qallariyninpas, nitaq kawsayninpa p'uchukayninpas karqanchu. Chay hinapin, wiñaypaq saserdote kasqanpi, Diospa Churinmanqa rikch'akun.

⁴Melkisedekmanmi, ñawpa taytanchis Abrahampas maqanakuyipi qechumusqanmanta diezmota qorqan. Chayrayku, Melkisedekqa may allinipuni kasqanta qhawariychis.

⁵Levipa wakin mirayninkunapas saserdote kay llank'anataqa, chaskirqankun. Kamachikuy Simiman hinaqa, paykunapas llaqta wawqe-panankunamanta diezmota chaskinankupunin karqan. Hinaña Abrahampa mirayninkuna karqanku chaypas, diezmotaqa chaskinankupunin karqan.

⁶Melkisedekmi ichaqa, mana Levipa mirayninpi yupasqachu karqan. Chaywanpas paymi Abrahammanta diezmota chaskirqan. Hinan promesata chaskiq Abrahamta samincharqan.

⁷Allinpaq qhawarisqa kaqmi, pisipaq qhawarisqa kaqta saminchan. Chaymantaqa, manan churanakuyta atisunmanñachu.

⁸Kaypiqa, wañuq runakunallan diezmota chaskinku. Haqaypin ichaqa, pimantachus kawsasqanta willakunku, pay kikinipuni diezmotaqa chaskin.

⁹Nisunchismanmi, diezmota chaskiq Levipas, Abrahampa chawpintan diezmotaqa churarqan.

- 10** Hinan Melkisedekqa, Abrahamman aypaq Iloqsimurqan. Chay tiempopin, Leviqa machulan Abrahampa kuerpollanpiraq kasharqan.
- 11** Maypachachus Israel Ilaqta Kamachikuy Simita chaskirqan chayqa, Levipa t'aqan saserdosioq chawpintan chaskirqan. Sichus saserdotekunaq llank'anan k'apak kanman karqan chayqa, manan Melkisedekpa t'aqan wak saserdosio hatarichiyqa nesesarioñachu kanman karqan, riki. Melkisedekqa, manan Aaronpa t'aqanman hinachu karqan.
- 12** Chay hinaqa, maypachachus Dios saserdosiota kambiarqan chayqa, Kamachikuy Simitapas kambianallantaqmi karqan.
- 13** Pimantachus kaykunata rimashanchis chay Jesusqa, wak ayllumantan karqan. Paypa ayllumantaqa manapunin pipas altarpıqa serbirqanchu.
- 14** Judá ayllumanta Señorninchispa nasesqanqa sut'i reparanapunin kashan. Moisesqa, manataqmi imanispallapas chay ayllu saserdosio kananmantaqa rimarqanchu.
- 15** Sitaqchus Melkisedek hina, wak saserdote hatarimunqa chayqa, chayraqtaqmi aswan sut'ipuniqa kanqa.
- 16** Chay saserdoteqa, manan aycha miraypi Kamachikuy Simiq kamachikuyninman hina churasqachu karqan. Aswanpas mana tukukuq atiyniyoq kawsayman hina churasqan karqan.
- 17** Paymantataqmi kay hina willakuyqa nin: 'Melkisedekpa t'aqanman hina, qanqa wiñay-wiñaypaq saserdotepunin kanki,' nispa. (Sal. 110:4)
- 18** Huk niypiqa, ñawpaq kaq kamachikuyqa mana atiyniyoq, hinallataq mana baleq kasqanraykun, yanqayachisqa kapun.
- 19** Kamachikuy Simiqa, manan imatapas k'apakcharqanchu. Huk niypiqa, huk aswan allin suyakuytan apamusqa karqan. Chay suyakuypa chawpintataqmi Diosmanqa qayllaykukunchis.
- 20** Chay saserdoteqa, huramentowan churasqan karqan.
- 21** Cheqaqtapunitaqmi wakin saserdotekunaqa, mana huramentowan churasqalla karqanku. Chay saserdoteñataqmi ichaqa, huramentowan churasqa karqan. Paymanmi Diosqa kayta nisqa karqan: 'Señorqa hurasqanmanta mana ñakapakunanpaqmi hurarqan: "Melkisedekpa t'aqanman hina, qanqa wiñay-wiñaypaq saserdotepunin kanki," nispán,' nispa. (Sal. 110:4)
- 22** Chay hinallataqmi, Jesusqa huk aswan allin rimanakuypa garantían kapun.
- 23** Cheqaqtapunin wakin saserdotekunaqa, wañupuqla kaspanku chinkaripullarqanku. Chayraykun, askha saserdotekunaqa, churasqa karqanku.

²⁴ Jesusmi ichaqa, wiñaywiñaypaqpuni takyashan. Chayraykun saserdote kayninqa, manapuni hayk'aqpas t'ikranmanchu.

²⁵ Chaymi, pikunachus paypa chawpinta Diosman qayllaykuqkunatapas, hunt'asqapi qespichiyta atin. Hinallataq, paykunapaq Diosman parlapayapunapaq payqa kawsashanpuni kanpas.

²⁶ Chay hatun umalliq saserdoteqa, t'aqasqapuni, mana ima huchayoqpuni, ch'uyapuni, huchasapakunamanta t'aqasqapuni, hinallataq hanaq pachaq hawankamaraq altoman hoqarisqapunin karqan. Chayraykun chay hatun umalliq saserdoteqa, allinpuni kapuwarqanchis.

²⁷ Pay kikinmi, ch'ulla kutillata pay kikinta wiñay-wiñaypaq haywakurqan. Chayrayku payqa, mana wakin hatun umalliq saserdotekuna hinachu karqan. Paykunaqa, sapa p'unchaymi, ñawpaqtaqa paykuna kikinkuq huchankumantaraq sakrifisiokunata haywananku karqan. Chaymantataq llaqtaq huchanmanta sakrifisiokunata haywananku kallarqantaq. Payqa, manan chay hina ruwayta nesesitanchu.

²⁸ Kamachikuy Simiqa, pisi-kallpayoq runakunallatan hatun umalliq saserdotekuna kanankupaq churan. Diosmi ichaqa, Churinta, wiñay-wiñaypaq k'apak hatun umalliq saserdote kananpaq churarqan. Kamachikuy Simimanta qhepamanña kaq huramento simiq chawpintan chaytaqa ruwarqan.

Hebreos 8

¹ Llapan imakunatachus nisqaykunamanta aswan allinninga kaymi: Hanaq pachakunapi, Hatun Atiywan Kamachikuq tiyanaq paña ladonpi tiyaykuq, huk hatun umalliq saserdoteqa kapuwanchismi.

² Payqa, t'aqasqa cheqaspi serbiqmi. Chay cheqasqa, manan runaq hatarichisqanchu. Aswanpas kikin Señorpa ruwasqan cheqaq karpan.

³ Llapallan hatun umalliq saserdote- kunatan ofrendakunatapas, sakrifisiokunatapas haywananpaq Diosqa churarqan. Chaymi, hanaq pachapi kaq saserdoteqa, imallatapas haywananqa nesesariopuni karqan.

⁴ Kamachikuy Simiman hina, hallp'a pachapi ofrendakunata haywaq saserdotekunaqa, ñan kashanña. Chayrayku payqa, hinaña hallp'a pachapi kashanman chaypas, manan saserdotepunichu kashanman karqan.

⁵ Chay saserdotekunaq serbisqanku t'aqasqa cheqasqa, hanaq pachapi kaqkunaq rikch'aynin, hinallataq llanthullanmi karqan. Moisés, Diospaq ruwasqa karpata manaraq ruwayta tukushaqtinmi, Diosqa payta allintapuni anyaykurqan: 'Qhawariy, imaynatachus orqo patapi rimaykuspa qhawarichirqayki, chayman hinapunin llapantapas ruwanki,' nispan. (Ex. 25:40)

- ⁶ Kunantaq ichaqa, Jesusqa aswan allin saserdoteq llank'ananmanña aypan. Hinallataq, payqa aswan allin rimanakuypi allipunachiymi. Chay rimanakuyqa, aswan allin promesakunawan ruwasqa karqa.
- ⁷ Sichus chay ñawpaq kaq rimanakuy tukuypi hunt'asqa kanman karqa chayqa, iskay kaq rimanakuyta maskhayqa, manan nesesarioñachu kanman karqa.
- ⁸ Llaqtanta phiñarikuspantaqmi, Diosqa nirqa: 'Señorqa ninmi, "Qhawariy, p'unchaykunan chayamushan. Chay p'unchaykunapin, Israel wasiwanpas, hinallataq Judá wasiwanpas mosoq rimanakuy ruwayta tukusaq.
- ⁹ Maypachachus taytankuta makinkumanta hap'iykuspay, Egipto suyumanta horqomurqani, chay p'unchaypin, paykunawan rimanakuyta ruwarqani. Kunantaqmi ichaqa, manaña chay hina rimanakuytachu ruwasqa. Paykunaqa, rimanakusqaykutan mana hunt'arqankuchu. Chaymi paykunata qonqapurqani," nispa.
- ¹⁰ Señorqa nillantaqmi: 'Haqay p'unchaykunamantaña Israel wasiwan ruwanaypaq rimanakuyqa kaymi: "Kamachikuy simiykunatan paykunaq yuyayninkuman churasqa. Hinallataq, sonqonkupipas qelqasaq. Hinañ ñoqa paykunaq Diosninku kasaq. Paykunataqmi ñoqaq llaqtay kanqaku.
- ¹¹ Sullk'amanta kurakkamaraqmi, llapalla reqsiwanqaku. Chayraykun mana pipas runamasinmanpas, nitaq wawqe-pananmanpas yachachinqachu: 'Señorta reqsikuy,' nispaqa.
- ¹² Mana chanin ruwasqankutapas, pampachaykusaqmi. Manataqmi hayk'aqpas huchallikusqankunamantapas, kamachikuy simita mana kasukuspa ruwayninkunamantapas, yuyarisaqñachu," nispan' nispa. (Jer. 31:31-34)
- ¹³ Maypachachus chay rimanakuymanta: 'mosoq rimanakuymi' nispa nirqa chayqa, ñawpaq kaq rimanakuytan mawk'ayachipurqa. Chay mawk'ayachisqa, hinallataq yanqayachisqa kaq rimanakuytaqmi, chinkapunan patapiña kashan.

Hebreos 9

- ¹ Hinaqa, ñawpaq kaq rimanakuyqa, imaynatachus Diosta yupaychanamanta kamachikuyniyoq, hinallataq kay pachapi t'aqasqa cheqasniyoqmi karqa.
- ² Diospaq ruwasqa karpaga, kay hina wakichisqa kasharqa: Ñawpaq kaq partinmi T'aqasqa Cheqas nispa sutiyasqa karqa. Chay cheqaspitaqmi lamparakuna churanapas, hinallataq Diospa ñawpaqenman t'antata churana mesapas kasharqa.
- ³ Chay Diospaq ruwasqa karpaga iskay kaq kortinanpa qhepanpitaqmi, Ch'uuya T'aqasqa Cheqas nispa, sutiyasqa huk cheqas karqa.

- ⁴Chaypin, qorimanta ruwasqa insienso churana, hinallataq tukuy muyuriqninmanta qoriwan llut'asqa rimanakuna arkapas kasharqan. Chay arkapin, qorimanta huk qeropi maná t'antaqa waqaychasqa kasharqan. Hinallataq q'omeran tukuq Aaronpa tawnanpas, rimanakuna p'alta rumikunapas kasharqan.
- ⁵Chay arkaq patanpitaqmi, Diospa hunt'asqapi yanapaykunan tiyanaqa kasharqan. Chay cheqasta llanthuykuspanmi, k'ancharishaq kirubinkunaqa kasharqanku. Llapan chaykunamantaqa, manan kunanqa sut'i rimayta atisunmanchu.
- ⁶Chaykuna, chay hina wakichisqa kashaqtinkutaqmi, saserdotekunaqa Diospaq ruwasqa karpaq ñawpaq kaq cheqasman haykunallankupuni karqan. Huñunakuyta ruwanankupaqmi paykunaqa haykunallankupuni karqan.
- ⁷Diospaq ruwasqa karpaq iskay kaq cheqasninmantaqmi ichaqa, hatun umalliq saserdotella haykunan karqan. Payqa, yawarta apaykukuspanmi watapi huk kutillata haykunan karqan. Hinan chay yawarta, pay kikinpa huchanmanta, hinallataq llaqta runaq mana yachaspa huchallikusqankumantawan haywanan karqan.
- ⁸Chaywantaqmi, chay Ch'uya T'aqasqa Cheqasman ñanqa manaraq reqsichisqachu kasqanta Santo Espirituqa yuyayninchisman churan. Chayqa, Diospaq ruwasqa ñawpaq kaq karpaq kashanankaman karqan.
- ⁹Chayqa, kunan tiempopaq rikch'anachiyllan karqan. Chay rikch'anachiyman hinaña ofrendakunata, hinallataq sakrifisiokunata, haywakun chaypas, huñunakuyta ruwaq runakunaq konsiensiantaqa, manapunin k'apakyachiyta atirqanchu.
- ¹⁰Chay kamachikuykunaqa, mikhunakunallamanta, ukyanakunallamanta, imaymana ch'uyanchakuykunallamanta, hinallataq aycha kaqman hina kamachikuykunallamantan karqan. Chaykunaqa, mosoqyachina tiempokamallan churasqa karqanku.
- ¹¹Hamuq allin kaqkunawan saminchaq hatun umalliq saserdote Criston ichaqa, ña hamunña. Paypa serbisqan Diospaq ruwasqa karpaqa, aswan hatun, hinallataq k'apakmi. Chay karpaqa, manan runakunaq ruwasqanchu karqan. Huk niypiqa, manan kay pachamantachu karqan.
- ¹²Payqa, manan orqo kabrakunaq, nitaq torillukunaq yawarninpa chawpintachu Ch'uya T'aqasqa Cheqasmanqa haykurqan. Aswanpas pay kikinpa yawarninpa chawpinta, t'aqasqankunata wiñaypaq rantipapunanpaqmi ch'ulla kutillata wiñay-wiñaypaq haykurqan.
- ¹³Torokunaq yawarninpas, hinallataq orqo kabrakunaq yawarninpas, mana ch'uya kaqkunataqa ch'uyanchanmanmi. Hinallataq malta wakachaq rughachisqa usphanpiwan, mana ch'uya kaqkunaman ch'aqchuykusqa kaspan, aycha kuerpo mana qhelliyoqña kananpaqqa ch'uyanchanmanmi.

- 14** Sichus chay hina kanman chayqa, Cristoq yawarninmi, kawsaq Diosta serbinanchispaq, mana baleq ruwaykunamanta konsiensianchista aswantaraq ch'uyanchawasunchis. Payqa, mana qhelliyoq kaspanmi, wiñaywiñay Espírituq chawpinta pay kikinta Diosman hap'iykachikurqan.
- 15** Chaymi Cristoqa, kay mosoq rimanakuypa allipunachiqninpuni. Chay hinapitaqmi waqyasqa kaqkunaqa, wiñaymantapacharaq prometisqa erensiata chaskiq kanku. Hinaqa wañuyninwanmi, ñawpaq rimanakuypi Kamachikuy Simita p'akiqkunatapas rantipapun.
- 16** Huk runa testamentota ruwakun chayqa, chay runa wañukapuqtinraqmi chay testamentoqa, balorniyuq kapun.
- 17** Testamento ruwakuq runa kawsashaqtinraqqa, chay ruwakusqan testamentoqa mana balorniyuqraqmi. Maypachachus testamento ruwakuq runa wañukapun chayñan ichaqa, chay testamentoqa balorniyuq kapun.
- 18** Chaymi, ñawpaq kaq rimanakuypas yawarwanpuni qallarichisqa karqan.
- 19** Moisesqa, Kamachikuy Simiman hinan, llapallan kamachikuykunata llapan Israel llaqta runakunaman rimaykurqan. Hinan torillukunaq, hinallataq orqo kabrakunaq yawarninta unuwan chhaqrurqan. Yawar-puka millmawan k'uyusqa isopowantaq, kikin qelqa k'uyuta, hinallataq llaqtantin runakunata ch'aqchurqan.
- 20** Ch'aqchushaspantaq nirqan: 'Diospa kamachisqasunkichis, rimanakuy yawarqa kaymi,' nispan. (Exo. 24:8)
- 21** Hinallataq Diospaq ruwasqa karpatapapas, chaypi kashaq llapan serbisiokunatapas chay yawarwan ch'aqchullarqantaq.
- 22** Kamachikuy Simiman hinaqa, yaqapas llapallanmi yawarwanpuni ch'uyanchakun. Manachus yawar hich'akunman chayqa, hucha pampachayqa, manapunin kanmanchu.
- 23** Chay hinaqa, hanaq pachapi kaqkunaq rikch'aynin kay hina sakrifisiokunawan ch'uyanchasqa kananqa nesesariopunin karqan. Kikin hanaq pachamanta kaqkunataqmi ichaqa, kay hina sakrifisiokunamantapas, aswan allin sakrifisiokunawanraq ch'uyanchasqa kanan karqan.
- 24** Cristoqa, manan cheqaq kaq karpapaq rikch'aynin, runaq ruwasqan kaq Ch'uya T'aqasqa Cheqasmanchu haykurqan. Aswanpas kunan ñoqanchispa allinninchispaq, Diospa ñawpaqenpi sayapakuwananchispaqmi, kikin hanaq pachamanpuni haykurqan.
- 25** Hatun umalliq saserdoteqa, hukpa yawarninta apaykukuspanmi sapa wata Ch'uya T'aqasqa Cheqasman haykurqan. Criston ichaqa, mana askha kutitachu pay kikinta sakrifisiopi haywakunanpaq hanaq pachaman haykurqan.

²⁶ Mana hina kaqtinqa, kay pachaq qallariyninmantapacha askha kutita ñak'arinanraqmi nesesariopuniqa kanman karqan. Kunantaq ichaqa, tiempo hunt'akuqtin, ch'ulla kutillata wiñaypaq pay kikin rikhurimurqan. Chay hinapitaqmi, pay kikinta haywakuspa huchata chinkachipurqan.

²⁷ Chay hinaqa, runakunapaqmi ch'ulla kutillata wañunankupaq kamachisqaña kashan. Chaymantataqmi ichaqa, taripayllaña kanqa.

²⁸ Chay hinallataqmi, Cristopas, askha runakunaq huchankuta qechunanpaq ch'ulla kutillata sakrifisiopi haywasqa karqan. Iskay kaq kutinpitaqmi, mana huchata pichananpaqñachu rikhurimunqa. Aswanpas suyakuqninkunata qespichinanpaq rikhurimunqa.

Hebreos 10

¹ Kamachikuy Simiqa, hamuq allin kaqkunaq llanthullanmi karqan. Manataqmi kikin allin kaqkunaraqchu karqan. Chaymi watan-watan kasqan sakrifisiokunallawan Diosman qayllaykuqkunataqa, manapuni hayk'aqpas k'apakman tukuchiya atinchi.

² Chay hina sakrifisiota haywakuqkunachus hukpaqkama ch'uyanchasqa kankuman karqan chayqa, manañan konsiensiankupi huchayoqñachu kankuman karqan. Chaymi, sakrifisiota haywayqa manaña nesesarioñachu kanman karqan.

³ Chaywanpas ichaqa, chay sakrifisiokunapin sapa watalla huchamantaqa yuyarinku.

⁴ Torokunaq, hinallataq orqo kabrakunaq yawarninqa, manan huchakunata qechuyta atinmanchu.

⁵ Chayraykun Cristoqa, kay pachaman hamuspan nirqan: 'Sakrifisiotapas, ofrendatapas manan munarqankichu, huk kuerpotan ichaqa, wakichipuarqanki.

⁶ Animalkuna ruphachisqapas, huchata pichanapaq sakrifisiokunapas, manan sonqoykipaq hinachu karqan.

⁷ Hinaqtinmi nirqani: "Qhawariy, imaynan qelqa k'uyupi ñoqamanta qelqasqa kashan, chayman hina Diosnillay, munayniykita ruwanaypaqmi kaypi kashani," nispay,' nispan. (Sal. 40:6-8)

⁸ Ñawpaqtaqa nirqanñan: 'Sakrifisiotapas, ofrendatapas, animalkuna ruphachisqatapas, hinallataq huchata pichanapaq sakrifisiokunatapas manan munarqankichu. Nitaqmi sonqoykipaq hinapaschu karqan,' nispa. Chay sakrifisiokunaqa, Kamachikuy Simiman hinan haywana karqan.

⁹ Chaymantataqmi nirqan: '¡Qhawariy, Diosnillay, munayniykita ruwanaypaq kaypin kashani!' nispa. Iskay kaqta churananpaqmi, Diosqa ñawpaq kaqta chinkachipun.

- ¹⁰ Diospa chay munayninpitaqmi, Jesucristoq kuerpon hukpaqkamallaña wiñaypaq ofrendata qosqanpa chawpinta ch'uyanchasqa kashanchis.
- ¹¹ Llapan saserdotekunapas, sapa p'uchaymi serbipa, huchata mana hayk'aq qechuyta atiq kasqan sakrifisiokunallatapuni askha kutita haywanku.
- ¹² Criston ichaqa, huchakunata pampachananpaq ch'ulla sakrifisiollata wiñaywiñaypaq haywarqan. Hinan Diospa paña lardonpi tiyaykurqan.
- ¹³ Chaymanta ñawpaqmantaqmi, awqankuna chakinpa pachanman churasqa kanankama suyakushan.
- ¹⁴ Ch'ulla ofrendallawanmi Diospa ch'uyanchasqankunataqa wiñay-wiñaypaq k'apakcharqan.
- ¹⁵ Santo Espiritupunitaqmi chaymantaqa willawanchis.
- ¹⁶ Hinan ñawpaqtaqa nin: 'Señorqa ninmi: "Chay p'unchaykuna qhepata paykunawan rimanakuyta ruwanayqa kaymi. Kamachikuy simiykunatan sonqonkuman churasaq. Yuyayninkumantaqmi qelqasaq," nispan,' nispá. (Jer. 31:33)
- ¹⁷ Yapaykullantaqmi: 'Manataqmi hayk'aqpas huchallikusqankunamantapas, Kamachikuy simita p'akisqankunamantapas yuyarisaqñachu,' nispá. (Jer. 31:34)
- ¹⁸ Ichaqa, maypichus chay hucha pampachay kan chayqa, chaypiqa, manan huchamanta ofrendapas kanñachu.
- ¹⁹ Chay hinaqa wawqe-panaykuna, Jesuspa yawarninpa chawpinta Ch'uya T'aqasqa Cheqasman haykunanchispaq sonqo churayninchisqa kapuwanchismi.
- ²⁰ Kortinaq chawpintataqmi, mosoq, hinallataq kawsashaq ñanta kichapuarqanchis. Huk niypiqa, aycha kuerponpa chawpintan chaytaqa ruwarqan.
- ²¹ Diospa wasinpi kamachikuq, huk hatun saserdoteqa kapuwanchismi.
- ²² Hinaqa, cheqaq sonqowan, mana hayk'aq chinkaqa iñiywan, sonqonchispas mana allin konsiensiamanta ch'uyanchasqa kaywan, hinallataq aycha kuerponchispas ch'uya unuwan mayllisqa kaywan, Diosman qayllaykusunchis.
- ²³ Prometiwaqninchisqa hunt'aqpunin. Chayrayku, suyakuymanta willakusqanchispi, ama iskayaspá, qaqatapuni sayashasunchis.
- ²⁴ Munakuq kayman, hinallataq allin kaq ruwaykuna kayman, hukkunahukkunawan kallpachanakunanchispaq allinpaq qhawarinakusunchis.
- ²⁵ Imaynan wakinkuna huñukuyninkuta saqerparillankupuni, chay hinataqa, amapuni huñukuyninchista saqerparisunchischi. Aswanpas haqay p'unchay qayllaykamushasqanta yachaspa, aswantaraq kallpachaykunakusunchis.

- ²⁶ Sichus cheqaq kaqta reqsiy chaskikusqanchismanta, qhepaman ñoqanchismantapuni huchallikusunchis chayqa, huchapaq wak sakrifisioqa, manan kanñachu.
- ²⁷ Aswanpas manchay-manchay hatun taripayllañan paykunataqa suyashan. Chaypitaqmi Diospa awqankunaqa, nina yawraypi sinchi rughachisqapuni kanqaku.
- ²⁸ Pipas Moisespa Kamachikuy Siminta wikch'uyukuqqa, iskay, otaq kinsa testigokunaq willakusqankuraykun mana khuyapayakuywan wañuchisqapuni karqan.
- ²⁹ Chay hinaqa, ¿Diospa Churinta sarunchakuqmantari imaninkichistaq? Payqa, ch'uyanchaq rimanakuy yawartan qhellipaq hap'in. Hinallataq allinpaq qokuy Santo Espiritutapas k'araktan k'amin. Payqa, ¿manachu aswan may hina sinchi ñak'ariytaraq chaskinanpaq hinapuni?
- ³⁰ Kay hina niq Señortaqa, reqsinchismi. Paymi nirqan: 'Bengakuyqa ñoqaqmi. Ñoqañan pagontaqa qopusaq,' nispa. (Deut. 32:35) Huktawanmi nillantaq: 'Señorpunin llaqtantaqa chaninchanqa,' nispa. (Deut. 32:36; Sal. 135:14)
- ³¹ ¡Kawsaq Diospa makinman urmaykuyqa, may hina sinchi manchakuymi!
- ³² Pasaq p'unchaykunapi, ña k'anchaykusqa kaspaykichisña, llakikuypi hatun maqanakuyta muchukusqaykichismanta yuyarillaychispuni.
- ³³ Mayninpiqa, runaq qayllanpi k'amisqa, hinallataq ñak'arichisqan karqankichis. Mayninpitaqmi, chay hina ñak'arichisqa kaqkunawan kuska ñak'ariysikuqmasinku karqankichis.
- ³⁴ Hinallataq preso kashaqtiypas, khuyalliykukuwarqankichismi. Kaqniykichiskunata qechuqtinkutaq, hanaq pachapi, aswan allin kaq mana tukukuq erensiayoq kasqaykichista yachasqaykichisrayku, kusikuywan ñak'arirqankichis.
- ³⁵ Sonqo churayniykichisqa, hatun premioyoqmi. Chayrayku, chay sonqo churayniykichistaqa amapuni saqepuychischu.
- ³⁶ Diospa munayninta ruwaspa, prometisqanman aypanaykichispaqqa, pasiensiallayoqpunin kanaykichis.
- ³⁷ Qelqaqa nintaqmi: 'Huk pisillamanta, huk pisi tiempollamantawanmi, pichus hamunan karqan payqa hamunqa. Manataqmi unaytachu qhepamunqa.
- ³⁸ Chanin runan ichaqa, iñiyllawan kawsanqa. Qhepamanchus kutipunqa chaytaqmi ichaqa, almayta mana payqa kusichinqachu,' nispa. (Hab. 2:3-4)
- ³⁹ Ñoqanchisqa manan wañuy ñak'ariyman rinanpaq qhepaman kutipuqkunamantachu kanchis. Aswanpas iñiyniyoq kaspas, almanku waqaychaqkunamantan kanchis.

Hebreos 11

- ¹ Iñiyqa, imachus suyakushasqanchispa teqsinmi. Hinallataq mana rikusqanchis kaqkunata rikuchiymi.
- ² Iñiypa chawpintan, ñawpa machulanchiskunaqa, allin kawsayniyoqmanta reqsisqa karqanku.
- ³ Teqsimuyuntinpas Diospa rimariyllanwan kamasqa kasqantaqa, iñiypa chawpintan yachanchis. Chay hinapin, rikusqanchis kaqkunaqa, mana ima rikusqa kaqmanta kamasqa karqan.
- ⁴ Iñiyninpa chawpintan Abelqa, Kainmanta aswan allin sakrifisiota Diosman haywarqan. Chaymi, chay iñiyninpa chawpinta, ofrendakuna haywasqan allin kasqanmanta Diosqa willakurqan. Hinan payta Diosqa chaninpaq yuparqan. Chay iñiyninpa chawpintataqmi, Abelqa wañukapunña chaypas, kunankamaraq rimashallanpuni.
- ⁵ Iñiyninpa chawpintan Enokpas, wañuyta manaña rikunanpaq kawsashaqla apapusqa karqan. Diostaqmi payta apakapurqan. Chaymi manaña tarirqankuñachu. Manaraq apasqachu kashaspantaqmi kawsayninga Diosta kusichirqan. Chaytan Diosqa willakurqan.
- ⁶ Diosman qayllaykuq runaqa, Diospa kashasqantapunin iñinan. Maskhaqninkunaman Diosqa premiota qopuqpuni kasqantapas iñinallanpunitaqmi. Chayraykun mana iñiyniyoq kaspapa, manapuni Diosta kusichiyta atisunmanchu.
- ⁷ Iñiyninpa chawpintan Noepas, hatun manchakuyniyoq kasqanrayku, familiaanta qespichinanpaq huk arkata ruwarqan. Imaymana manaraq rikusqa kaqkunamanta Diospa willasqan kaspanmi, chay arkataqa ruwarqan. Hinallataq, iñiyninpa chawpintan Noeqa kay pachata huchacharqan. Iñiyman hinataqmi, chanin kaq erensiata chaskiq kaymanpas ayparqan.
- ⁸ Iñiyninpa chawpintan Abrahampas, huk cheqasta erensiata chaskiq rinanpaq waqyasqa kaspan, kasukurqan. Hinan mana maymanchus rishasqanta yachaspalla puririrqan.
- ⁹ Iñiyninpa chawpintan, Diospa prometisqan hallp'apipas wak suyumanta runa hina tiyakurqan. Hinan kasqan prometisqan erensiata chaskiqmasinkuna Isaakpiwan, Jakobpiwan karpakunapi tiyakurqanku.
- ¹⁰ Abrahamqa, teqsiyoq kaq hatun llaqtatan suyakusharqan. Chay hatun llaqtaq wakichiqninpas, hatarichiqninpas kikin Diospunin.
- ¹¹ Iñiyninpa chawpintan kikin Sarapas, mana wachakuq, hinallataq yuyaqña kashaspa, huk wawata wiksallikunanpaq, kallpata chaskirqan. Hinan, pichus prometiqnin hunt'aqpuni kasqanta yachasqanrayku, huk wawata wachakurqan.

- 12 Chaymi, yaqa wañusqa hinaña kashaqtin, huk runallamanta askhallaña mirayninqa, hanaq pachapi ch'askakuna hinaraq karqan. Hinallataq mirayninqa, qocha kantupi mana yupay atina aqo t'io hinaraq kallaraqantaq.
- 13 Chay machulanchiskunaqa, llapallankun iñiyinkuman hina, chay promesakunaq hunt'akunanta mana chaskispalla, wañukapurqanku. Aswanmi karullamanta chay promesakunata qhawarispanku, kreespanku, hinallataq napaykuspanku, q'ochukurqanku. Hinan kay hallp'a pachapi wak suyu llaqtayoq, hinallataq mana wasiyoy kasqankuta willakapurqanku.
- 14 Chay hinata rimaqkunaqa, huk llaqtayoq kayta maskhashasqankutan sut'itapuni reparachikunku.
- 15 Maymantachus lloqsimusqanku llaqtapi yuyaykushallankuman karqan chayqa, kutipunankupaq tiempoqa kashanmanraqmi karqan.
- 16 Paykunataqmi ichaqa, huk allin llaqtata, huk niypiqa hanaq pacha llaqtata, ña munasharqankuña. Chaymi Diosqa paykunapaq, huk hatun llaqtata ruwapusqanrayku, paykunaq Diosninmi nispa sutiyakusqanmantaqa manapuni p'enqakunchu.
- 17 Iñiyinpa chawpintan Abrahampas, probasqa kaspas, Isaakta sakrifisiopi haywarqan. Hinan Diospa prometisqanta chaskispan, sapallan churinta sakrifisiopi haywarqan.
- 18 Paymantan Diosqa nisqa karqan: 'Isaakpin mirayniyki nispa sutiyasqaqa kanqa,' nispan. (Gen. 21:12)
- 19 Isaakta wañusqanmantapas kawsarichimpunanpaq Diosqa atiyniyoq kasqantan Abrahamqa yuyaykurqan. Chaymi, rikch'anachiypi rimaspaqa, wañusqanmanta kawsarimpuqta hina chaskiykakapurqan.
- 20 Iñiyinpa chawpintan Isaakpas, Jakobtawan, Esautawan hamuq qhepa tiempo imaymanakunamanta samincharqan.
- 21 Iñiyinpa chawpintan Jakobpas, wañukapunan patapiña kashaspa, Josepa churinkunata sapankankuta samincharqan. Hinallataq tawnanwan tawnapaykukuspan, Diosta yupaycharqan.
- 22 Iñiyinpa chawpintan Josepas, wañukapunan patapiña kashaspa, Israel llaqtaq wawankunaq Egipto suyumanta lloqsimusqanta yuyarirqan. Hinallataq tullunkuna imaynachus kananmantapas kamachikurqan.
- 23 Iñiyinpa chawpintan Moisespa tayta-mamanpas, Moisés naseqtin, munay wawa kasqanrayku, kinsa killata pakarqanku. Reypa kamachikusqantapas manataqmi manchakurqankuchu.
- 24 Iñiyinpa chawpintan Moisespas, hatunña kaspas, Faraonpa ususinpa wawan nispa sutiyasqa kayta manapuni munarqanchu.

- 25 Aswanmi huchallikuypi pisi tiempolla q'ochukunanmantaqa, Diospa llaqtanwan kуска mana allinkuna muchukuyta akllakurqan.
- 26 Moisesqa, premiontan qhawashallarqanpuni. Chayrakun payqa Egipto suyupi qhapaq kay huñunanmantaqa, Cristorayku muchukuy aswan allin qhapaq kayqa kasqanta qhawarirqan.
- 27 Iñiyinpa chawpintan Moisespas, reypa k'arak phiñakuyninta mana manchakuspa, Egipto suyuta wikch'umpurqan. Mana rikusqan Diospi rikushanmanpas hinataraq yuyaykusqanraykutaqmi chay yuyaykusqanpiqa manapuni kuyurirqanchu.
- 28 Iñiyinpa chawpintan payqa, phiwi wawakunata wañuchiq ama phiwi wawakunata tupaykunanpaq, Paskua fiestata ruwaspa, yawarta ch'aqchuchirqan.
- 29 Iñiyinikuq chawpintan Israel llaqta runakunapas, puka mama-qochata ch'aki hallp'anta hina chimparkanku. Egipto suyu runakuna chay hinallataq chimpayta munaqtinkutaqmi ichaqa, qochaq millp'usqan kapurqanku.
- 30 Iñiyinikuq chawpintan Israel llaqta runakunaqa, Jerikó llaqtaq perqankunata qanchis p'unchaynintin muyuykurqanku. Hinan chay perqakunaqa thuniykakapurqanku.
- 31 Iñiyinpa chawpintan qhelli puriq Rahab warmipas, llaqta qhawaraq riqkunata thak kaypi chaskiykurqan. Hinan manapuni mana iñiqkunawan kuskaqa wañurqanchu.
- 32 ¿Imakunatawanraqtaq niyman? Gedeonmanta, Barakmanta, Sansonmanta, Jeftemanta, Davidmanta, Samuelmanta hinallataq Diospa rantinpi rimaqkunamantawan willanaypaqqa tiemporaqmi mana aypawanchu.
- 33 Iñiyllawantaqmi paykunaqa qhapaq suyukunatapas atiparkanku. Chanin kaqtapas ruwarqanku. Promesakunamanpas ayparkanku. Hinallataq leonkunaq siminkunatapas wisq'arkanku.
- 34 Ninaq sinchi yawrariynintapas thasnurqanku. Espadaq ñawch'inmantapas ayqekurqanku. Pisi-kallpayoq kayninkupipas kallpasapa karkanku. Awqa tinkuytipas atiyniyoq karkanku. Hinallataq wak suyuq ejersitunkunatapas ch'usaqmanraq tukuchirqanku.
- 35 Warmikunapas wañukapuqninkuta kawsarimpuyta chawpinta chaskikapurqanku. Wakinkunataqmi ichaqa, aswan allin kawsarimpuyta tarinankupaq, kacharichisqa kayta mana munaspanku, sinchi muchuchisqa karkanku.
- 36 Wakinkunañataqmi ichaqa, p'enqay asipayaykunata, hinallataq hasut'iy pruebakunata chaskirqanku. Chaymantapas kadenawan watasqa, hinallataq karselpi wisq'asqa karkanku.

³⁷ Rumikunawan ch'aquesqa, serruchuwan wit'usqa, pruebaman churasqa, hinallataq ñawch'iyuq espadawan wañuchisqa, karqanku. Wakcha kaypi, sinchi llakikuypi, hinallataq sinchi ñak'ariypi karqanku. Obehaq, hinallataq kabraq qaranwan p'istuykukuspankun, huk cheqasmanta wak cheqasman purirqanku.

³⁸ Kay pachaqa, manan paykunaq tiyanankupaq hinachu karqan. Chaymi ch'in cheqaskunapi, orqokunapi, mach'aykunapi, hinallataq kay hallp'a pacha t'oqokunapi purikuq karqanku.

³⁹ Paykunaqa, llapankupas iñiyinikuq chawpintan, allin kawsayniyoqmanta reqsisqa kayman ayparqanku. Chaywanpas, promesaq hunt'akuyninmanqa manapunin ayparqankuchu.

⁴⁰ Ñoqanchispaqmi Diosqa aswan allin kaqta wakichipuwashqanchis karqan. Chaymi paykunaqa, ñoqallanchiswanpuni k'apakchasqa kaymanqa aypanqaku.

Hebreos 12

¹ Chay hinaqa, ñoqanchispan, muyuriqninchispi hatun phuyo hinaraq, willawaqninchiskuna kashan. Chayrayku, tukuy llasawaqninchiskunamantawan, fasilchallata t'eqeykuqninchis huchamantawan t'aqakusunchis. Hinallataq phawananchis phawayta ama qhepaman kutispa phawashallasunchispuni.

² Jesusta qhawaspallapuni kashasun. Iñiyta paqarichiqpas, hunt'asqata wiñachiqpas paymi. Qhepa tiempoman kusikuyninta ñawpaqenpi qhawariqpas payllapunitaqmi. Chaymi p'enqay ruwasqa kaytapas mana kasurparispa kruspi ñak'arirqan. Diospa kamachikuq tiyananpa paña ladonpitaqmi tiyaykurqan.

³ Huchasapakuna pay kikinpa kontranpi hatariqtin, hinallata muchukuqqa Jesusmi. Chayrayku, ama pisipanaykichispaq, nitaq almaykichis sayk'unanpaq allintapuni payta qhawariychis.

⁴ Huchaq kontranpi maqanakuspaykichisqa, yawar hich'anaykichiskama manaraqmi qaqatachu sayashankichis.

⁵ ¿Wawakunata hina kallpachaykusqanta usqhayllamanchu qonqarqonkichis? Kallpachaspanqa nirqasunkichismi: 'Wawallay, Señorpa wanachiynintaqa ama pisipaq hap'iychu. Amallataq phiñarisqa kaspaykipas, pisipaychu.

⁶ Señorqa, pitachus munakusqantan wanachin. Hinallataq pikunatachus wawanta hina chaskiykusqankunatan hasut'iykunpas,' nisan. (Pro. 3:11-12)

⁷ ¿Mayqen wawataq taytanpa mana wanachisqanri kanman? Chayrayku, sichus wanachiyninta chaskiykukullankichis chayqa, Diosmi wawanta hina rikusunkichis.

- ⁸ Ichaqa sichus llapalla wanachisqa kasqan wanachiywan mana wanachisqachu kankichis chayqa, manan wawankunachu kankichis. Aswanpas q'acha wawa- kunallan kankichis.
- ⁹ Chaymantapas, wanachiqninchis aycha kaypi tayta-mamanchiskunaqa, kapuwarqanchismi. Hinan paykunataqa, manchakurqanchis. Chay hinaqa, ¿manachu espiritukunaq Yayantaqa, aswan-aswantaraq kasukuspa kawsakusunman?
- ¹⁰ Taytamamanchiskunaqa yuyaykusqankuman hinallan, pisi p'unchaykunallapaq wanachiwarqanchis. Señormi ichaqa, allinninchispaq wanachiwanchis. Chay hinapin, ch'uya kayninmanta chaskiq kanchis.
- ¹¹ Chaywanpas, manan ima wanachiypas kasqan ratuqa kusikunapaq hinaqa kanmanchu, aswanpas llakikunapaqmi. Chaymantañan ichaqa, chay wanachiywanpuni uywasqa kaqkunapaqqa thak kayta, hinallataq chanin kayta, rurun.
- ¹² Chayrayku sayk'usqa makikunatapas, hinallataq such'uyasqa moqokunatapas kallpachaychis.
- ¹³ Hinallataq ñankunatapas, chakiykichispaqqa siwk hinata ruwapuychis. Chay hinapin, wist'upas ñanmantaqa mana waqllinqachu, aswanpas qhaliyachisqa kapunqa.
- ¹⁴ Llapawanpas thak kayllapipuni kawsayta munaychis. Hinallataq ch'uya kaytapas munallaychistaq. Mana ch'uya kaywanqa manan pipas Señorta rikunqachu.
- ¹⁵ Diospa allinpaq qokuyninmanta amapuni mayqellanpas qhepakunaykichispaq allinta qhawakuychis. Amapuni ima phiñakuy saphipas, qankunamanta paqarimuspa, hark'asunkichischi. Chaykunawanmi, askha runakunapas qhellichasqa kankuman.
- ¹⁶ Ama mayqellanpas qhelli puriypi puriq, otaq Esaú hina, ch'uya kaqta pisinchaq kachunchu. Payqa, ch'ulla p'uku mikhunallamanmi phiwi kayninta bendepurqan.
- ¹⁷ Wakmantaña saminchata chaskiyta munarqan chaypas, wikch'usqapuniñan kapurqan. Weqenkunawanña maskharqan chaypas, yuyayman kutirikunanpaq tiempotaqa, manapuniñan tarirqañachu. Chaytaqa ñan yachankichisña.
- ¹⁸ Qankunaqa, manan llamiykuy atina orqomanchu asuykurqankichis. Chay orqopiqa, ninan yawrasharqan. Nitaq tutayaqmanpaschu, sinchi laqha-tutayaqmanpaschu, sinchi tutuka wayramanpaschu asuykurqankichis.
- ¹⁹ Nillataq korneta waqaymanpaschu, kunkayoqta rimaykunamanpaschu asuykurqankichis. Chayta uyariqkunataqmi, chay rimamuq amaña aswanta rimamunanpaq balikurqanku.

²⁰ Kamachikuytaqa, manan muchukuyta atirqankuchu. Chay kamachikuyqa nirqanmi: 'Sichus huk uywallapas chay orqota tupaykunman chayqa, rumiwan ch'aqesqa kanqa, otaq flechawan wañuchisqa kanqa,' nispan. (Exo. 19:12-13)

²¹ Chay rikhurimuy rikusqankuqa, sinchi manchakuymi karqan. Chaymi Moisesqa nirqan: 'Sinchi mancharisqa, hinallataq khatatataspan kashani,' nispan. (Deut. 9:19)

²² Qankunan ichaqa, Sión orqoman, kawsaq Diospa hatun llaqtanman, hanaq pachamanta kaq Jerusalén llaqtaman, hinallataq wara-waranqa angelkunaq hatun huñunakuyninman asuykurqankichis.

²³ Hinallataq hanaq pachapi qelqasqa kaq phiwi kaqkunaq huñunakuyninman, llaqa runakunaq Chaninchaqnin Diosman, k'apakchasqa chanin runakunaq espiritunkuman ima asuykurqankichis.

²⁴ Chay hinallataq, mosoq rimanakuypi Allipunachiq Jesusman, hinallataq Abelpa yawarnimantaqa aswan allintaraq rimariq ch'aqchusqa yawarmanmi asuykurqankichis.

²⁵ Rimamuqpa rimamusqanta ama wikch'uyukunaykichispaq allintapuni kuidakuychis. Cheqapaqmi, hallp'a pachapi anyaykuqpa anyaykusqanta wikch'uyukuqkunaqa manapuni ayqekurqankuchu. Hinaqa, sichus ñoqanchis hanaq pachamantapacha anyaykuqmanta t'aqakusunchis chayqa, aswantaraqmi manapuni ayqekusunmanchu.

²⁶ Chay tiempopin, chay kunkaqa kay pachantintaraq chhaphchirirqa. Kunanpaqtaqmi ichaqa, prometirqa: 'Huk kutitawanraqmi, hallp'a pachata chhaphchirisaq. Manataqmi hallp'a pachallatachu, aswanpas hanaq pachatawanraqmi chhaphchirisaq,' nispa. (Hageo. 2:6)

²⁷ Chay 'Huk kutitawanraqmi' niq simiqa, huktawanraq llaqallan kamasqa kaqkuna chhaphchirisaq kanqa ninantan sut'itapuni nin. Chay hinapin mana hayk'aq kuyuriq kapunqaku.

²⁸ Chay hinaqa, ñoqanchismi mana chhaphchirina qhapaq suyuta chaskishanchis. Chayrayku, Diosman grasiasta qospa serbisunchis. Paypa sonqonta kusichispa, manchakuywan, hinallataq Dios sonqo kaywan serbisunchis.

²⁹ Diosninchisqa, yawrarispa rupharapuq nina hinaraqmi. (Deut. 4:24)

Hebreos 13

¹ Wawqe-panantin hina munanakuyllapipuni kashaychis.

² Qorpachakuq kayninkupin wakinkunapas, mana yachaspalla angelkunata qorpacharqanku. Chayrayku, qorpachakuq kaytaqa, amapuni qonqaychischu.

- ³ Presokunamanta, paykunawan kuskapas kadenawan watasqa kashawaqchis hinata yuyarikuychis. Ñak'arichisqakunamantapas, qankuna kikiykichispas kuerpopi ñak'arishawaqchis hinata yuyarikullaychispuni.
- ⁴ Llapa runaq allinpaq qhawarisqan kasarakuyqa kachun. Kasarasqakunaq puñunankupas, ama qhellichasqallaraq kachun. Qhellipi puriqkunatawan, wasanchaqqunatawanmi ichaqa, Diosña chaninchanqa.
- ⁵ Kikin Señormi nirqan: 'Manan hayk'aqpas saqerparisaykichu, nitaq hayk'aqpas wikch'urparisaykichu,' nispan. (Deut. 31:6) Chayrayku imapas ruwasqaykichisqa, ama qolqe sonqo kayllawan kachun. Hinaspa, kunan imachus kapusqasunkichiswan, kuisqallapuni kashaychis.
- ⁶ Chay hinapin, sonqo churaywan kaytaqa niyta atisunman: 'Señormi yanapaykuqniyqa. Runaña imata ruwawaqtinpas manan manchakusaqchu,' nispanchis. (Sal. 118:6-7)
- ⁷ Iñiq t'aqa michiqniykichiskunamanta yuyarikuychispuni. Paykunan, Diospa siminta rimaykurqasunkichis. Imakunachus kawsayninkuq chawpinta pasarqan, chayta qhawarispaykichis, iñiyninkutapas qatichikuychis.
- ⁸ Qaynapas, kunanpas, wiñaywiñaypaqpas Jesucristoqa kaqllapunin kashan.
- ⁹ Imaymananiraq, hinallataq mana reqsisqa yachachikuykunawanqa amapuni kayman haqayman apachikuychischu. Allinpaq qokuypi sonqonchis allin takyachisqa kayninmi, mikhunamantapas aswan allinqa. Mikhunamanta kamachikuykunaqa, chayllapi yuyaymanaqqunapaqqa manan anchatachu balen.
- ¹⁰ Huk altarqa kapuwanchismi. Chay altarmanta Diospaq ruwasqa karpapi serbiqkunaqa manan mikhuyta atinkumanchu.
- ¹¹ Umalliq saserdoteqa, animalkunaq yawarnintan hucha pampachaypaq, T'aqasqa cheqasman apaykurqan. Chay animalkunaq kuerpontaqmi ichaqa, kampamentomanta hawapi rughachisqa karqan.
- ¹² Chayraykun Jesuspas, kikinpa yawarninpa chawpinta, runakunata ch'uyanchananpaq, hatun llaqtaq punkun hawapi ñak'arirqan.
- ¹³ Chay hinaqa, Jesuspa p'enqay ñak'ariyninta apaspa, kampamentomanta hawaman lloqsisun. Hinaspataq payman hakuchis.
- ¹⁴ Kaypiqa manan wiñaypaq takyaq llaqtanchisqa kanchu. Aswanpas hamuq kaq llaqtatan maskhashanchis.
- ¹⁵ Chay hinaqa, Jesuspa chawpinta, Diosman yupaychay sakrifisiota haywasunchispuni. Huk niypiqa, sutinmanta willakuq simikunawan yupaychaykunata haywasunchis.
- ¹⁶ Allin kaq ruwaytapas, kaqniykichiskunamanta haywariytapas amapuni qonqaychischu. Chay hina sakrifisiokunawanmi Diosqa kusikun.

- 17 Iñiq t'aqa michiqniykichiskunata kasukuychis, hinallataq paykunata qatikuychis. Paykunaqa, kuentata qoqkuna hinan, almaykichiskunata kuidashanku. Chay hinapin, kuentata qoqtinku, mana kihakuspa, aswanpas kuisqa kuentata qonqaku. Sichus kihakuspa kuentata qonkuman chayqa, qankunapaqmi mana allinchi kanman.
- 18 Allin konsiensiayoq kasqaykupi sonqo churayniyoqmi kayku. Hinallataq tukuy pipas allintapuni puriytan munashayku. Chayrayku, ñoqaykupaq Diosman parlapuwayku.
- 19 Aswantaraqqa, qankunaman usqhaylla Dios kutichimuwananpaq, Diosman parlapuwanaykichispaqmi balikuykichis.
- 20 Thak kay Diostaqmi, wiñaypaq rimanakuy yawarpa chawpinta, Señorninchis Jesucristota wañusqakunapuramanta kawsarichimpurqan. Obehakunaq hatun michiqninqa paymi.
- 21 Diospa munayninta ruwanaykichispaq, tukuy allin kaq ruwaypi ruwaqkuna hinapuni kanaykichispaq payllapuni ruwachun. Hinaqa, payllataq, imachus paypa ñawpaqenpi sonqon kusichiqqa kasqantapas, Jesucristoq chawpinta ruwachun. Payllamanpuni, wiñaymanta-wiñaykama yupaychaypas kachun. Ahinapuni kachun.
- 22 Wawqe-panallaykuna, pisi simillapin qelqamurqaykichis. Chay hinaqa, kay kallpachaykuyniyta pasiensiaykuwanaykichispaqmi balikuykichis.
- 23 Wawqenchis Timoteoq kacharipusqaña kasqanta yachaychis. Sichus usqhaylla hamusunkichis chayqa, ñoqapas paywan kuskan rikuykuqniykichis hamusaq.
- 24 Llapallan iñiq t'aqa michiqniykichiskunatawan, llapallan t'aqasqakunatawan napaykuychis. Italia suyumanta kaqkunapas napaykamullasunkichistaqmi.
- 25 Allinpaq qokuy llapallaykichiswanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

Santiago

Santiago 1

- 1 Ñoqa Santiagon, Diospa, hinallataq Señor Jesucristoq kamachin kani. Hinan chunka iskayniyoq ch'eqerisqa ayllukunaman, napaykamuykichis.
- 2 Wawqe-panallaykuna, imaymana pruebakunapi tarikuspaykichisqa anchatapuni kusikuychis.
- 3 Iñiykiykichispa prueban pasiensiakuyta rurusqantaqa yachankichismi.
- 4 Ichaqa pasiensiayoq kayniykichispa ruwaynintaq qankunapi tukusqa kachun. Chay hinapin hunt'asqa, hinallataq k'apak kankichis. Manataqmi imapas pisisunkichischu.
- 5 Sichus qankunamanta mayqenniychisipas pisi yachayniyoqraq kashan chayqa, Diosmanta mañakuchun. Paymi, mana phiñarikuspan, llapaman ancha askhata qonqa.
- 6 Pipas iskayaspas mañakuqmi ichaqa, mama-qochaq phoqchiyinman rikch'akun. Chay phoqchiytaqa, chayniqman, haqayniqmanmi wayra apaykachan. Chayrayku, iñiywanpuni, ama imamantapas iskayaspas mañakuchun.
- 7 Chay hina iskayaq runaqa, ama imallatapas Señormanta chaskiyta yuyaykuchunchu.
- 8 Iskayta yuyaykuq runaqa, tukuy ruwayninkunapipas manapunin takyanchu.
- 9 Huch'uyaykukuq wawqeqa, altoman hoqarisqa kasqanmanta hatunchakuchun.
- 10 Qhapaq runataq ichaqa, huch'uyaykuchisqa kasqanmanta hatunchakuchun. Payqa qoraq t'ikan hinan tukukapunqa.
- 11 Inti lloqsimuqtinmi, ruphayninwan qorapas naq'epun, t'ikanpas urmapun, munay rikch'ayninpas chinkapun. Chay hinallataqmi qhapaq runapas, qhapaq kayta maskhaspa puriyinpi, t'ika hina chinkapunqa.
- 12 Pruebakunata muchuq runaqa, kuisamiyoqmi kanqa. Maypachachus aprobasqa kanqa chayqa, kawsay koronatan chaskinqa. Chay koronatan Señorqa munakuqninkunaman prometirqan.
- 13 Pipas wateqasqa kaspasqa ama nichunchu: 'Diosmi wateqawan,' nispaqa. Diostaqa, manan pipas mana allin ruwananpaq wateqayta atinmanchu. Manataqmi Diosqa pitapas wateqanchu.
- 14 Aswanpas sapanka runan, kikinpa mana allin munapayasqankunawan aysachikuspa, hinallataq hañachikuspan wateqasqa kapun.

- 15 Hinaqtinmi, mana allin munapayasqankunaqa, wiksallikuspan huchata wachakun. Huchañataq wiñaspa, wañuyta wachakun.
- 16 Munakusqay wawqe-panallaykuna, amapuni pantaychischu.
- 17 Tukuy allin qokuypas, hinallataq tukuy chanin kaq qokuypas hanaqmantan uraykamun. K'anchaykunaq Yayanmantan uraykamun. Paypiqa, manan t'ikraypas, nitaq llanthuq kuyuyinipas kanchu.
- 18 Paymi munayninmanta cheqaq siminwan nasechiwarqanchis. Kamasqankunamanta, ñawpaq kaq rurunkuna kananchispaqmi, chaytaqa ruwarqan.
- 19 Chay hinaqa, munakusqay wawqe-panallaykuna, llapa runa usqhaylla uyariq kachun. Ichaqa ama usqhaylla rimariqchu, nitaq usqhaylla phiñakuqpaschu kachun.
- 20 Runa k'arakta phiñakuspaqa, manan Diospa munasqan chanin kaqtachu ruwan.
- 21 Chay hina kaqtinqa, tukuy qhelli kaq ruwaykunata, hinallataq llimp'arishaq mana allin kaqkunatapas wikch'upuychis. Llamp'u sonqo kaywantaq Diospa saphichasqan simita chaskiychis. Chay simin almaykichista qespichiyta atin.
- 22 Ama uyariqllaqa kaychischu. Uyariqlla kaspaykichisqa, kikiykichistan q'otukushankichis. Aswanpas simiq nisqanta ruwaqpuni kaychis.
- 23 Pillapas simita uyariqlla, hinallataq uyarisqantapas mana ruwaqqa kanmanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, huk runa imaynachus uyan kasqanta espejopi qhawakuqmanmi rikch'akun.
- 24 Payqa, kikinta espejopi qhawakuspanmi, ripun. Chaymantataq, imaynachus uyan kasqanta qonqarapun.
- 25 Ichaqa, pillapas kacharichiq k'apak kamachikuy simipi makilla qhawakuq, hinallataq chaypi takyaqpas kanmanmi. Payqa uyarispa mana qonqarapuqmi. Aswanpas imatachus simiq nisqanta ruwaqmi. Payqa ruwasqankunapipas kusisamiyoqmi kanqa.
- 26 Pillapas qankunapurapi Diosta yupaychaqman tukuspa, qallunta mana watakuy atiqqa kanmanmi. Sichus chay hina kanman chayqa, chay runaqa kikintan q'otukun. Diosta yupaychayninipas yanqapaqmi.
- 27 Dios Yayaq ñawpaqenpi ch'uya kaywan, hinallataq mana qhellichakuspa Diosta yupaychayqa kaykunan: Mana tayta-mamayoq wakcha wawakunaman, hinallataq biudakunamanpas ñak'ariyninkupi watukuymi. Hinallataq kay pachaqa mana allin kaqninkunawanpas mana qhellichakuspa waqaychakuypiwanmi.

Santiago 2

- ¹ Wawqe-panallaykuna, k'ancharishaq Señorinchis Jesucristopi iñiykichisqa, ama runakunaq rikch'ayninta qhawaychu kachun.
- ² Huk runaqa, qori sortijayoq, hinallataq liphllirishaq p'achayoqpas, huñukuyniykichisman haykumunmanmi. Hinallataq huk wakcha runapas, thanta p'achayoq haykumullanmantaqmi.
- ³ Hinan qankunaqa, pichus liphllirishaq p'achallayoqta sumaqta chaskinkichis. Ninkichistaq: 'Kay allin kaq tiyanapi tiyaykuy,' nispaykichis. Wakchatataq ninkichis: 'Qanqa haqayllapi sayaykuy,' nispaykichis. Otaq: 'Chakiypa kasqan pampachallapi tiyaykuy,' nispaykichis.
- ⁴ Chay hinapiqa, ¿manachu qankunapurapi runakunaq rikch'ayninta qhawashankichis? Hinallataq, ¿manachu qankunaqa, mana allin yuyaykunawan chaninchaqkuna kankichis?
- ⁵ Munakusqay wawqe-panallaykuna, uyariwaychis. ¿Manachu Diosqa kay pachapi wakchakunata iñiykukupi qhapaq kanankupaq akllakurqan? Hinallataq, ¿Diosqa, munakuqninkunapaq, qhapaq suyuta prometisqan erensiata chaskiqkunapas manachu paykunallataq kanku?
- ⁶ Qankunataq ichaqa, wakchakunata pisichankichis. ¿Manachu qhapaqkunaqa saruchakusunkichis? ¿Manachu paykuna chaninchana wasikunaman aysasunkichis?
- ⁷ ¿Manachu paykunaqa, qankunata sutiyasqasunkichis allin sutiq kontranpi k'arakta k'amisunkichis?
- ⁸ Sichus Qelqaq nisqanman hina, reypa kamachikuynin simita cheqaqtapuni hunt'ankichis chayqa, allintan ruwankichis. Chay Qelqaqa ninmi: 'Runamasiykita qan kikiykita hinapuni munakunki,' nipa. (Lev. 19:18)
- ⁹ Ichaqa, sichus runakunaq rikch'ayninta qhawankichis chayqa, huchallikunkichismi. Kamachikuy Simitaqmi, kamachikuy simi p'akiqkunata hina huchachasunkichis.
- ¹⁰ Pillapas llapan Kamachikuy Simita waqaychanmanmi, ichaqa, sichus hukllapipas misk'anman chayqa, llapanmantan huchachasqa kapun.
- ¹¹ Diosmi nirqan: 'Aman wasanchankichu,' nipa. (Exo. 20:14 Deut. 5:18) Nillarqantaqmi: 'Aman runata wañuchinkichu,' nipa. (Exo. 20:13 Deut. 5:17) Sichus mana wasanchankichu, ichaqa runatataq wañuchinki chayqa, llapan Kamachikuy Simita p'akiqmi kapunki.
- ¹² Ñoqanchisqa kacharichisqa kay kamachikuy simiman hinan chaninchasqa kasunchis. Chay hinaqa, chayman hinallapuni rimaychis, hinallataq ruwaychispas.
- ¹³ Haqay mana yanapaykuqpaqmi, mana yanapaykuyniyuq taripay kanqa. Yanapaykuytaqmi, taripaytaqa atipan.

- 14 Wawqe-panallaykuna, sichus pillapas nin: 'Iñiyiyqa kanmi,' nispa, ichaqa manataq ruwaynin kanchu chayqa, ¿imapaqtaq chay iñiyinri balen? ¿Chay hina iñiyinri, qespichiyta atinmanchu?
- 15 Huk wawqepas, otaq huk panapas mana p'achayoq kashankumanmi. Hinallataq, sapa p'unchay mikhunankumanta pisichikuypipas kashallankumantaqmi.
- 16 Qankunamanta hukniykichistaqchá ninqa: 'Q'oñirikuspaykichis, hinallataq saksaykuspaykichis, thak kaypi ripuychis,' nispa. Ichaqa, kuerpon imamantachus pisichikun, chayta manataq qonkichischu chayqa, ¿imapaqtaq balen?
- 17 Chay hinallataqmi iñiypas, manachus ruwaynin kan chayqa, kikinpin wañusqa kashan.
- 18 Pillapas ninmanmi: 'Qanpan iñiyiyki kan, ñoqaqtaq ruwayniykuna kan,' nispa. Ñoqataq ichaqa niyman: '¡Iñiyiykita mana ruwayniykikunallawan rikuchiway, ñoqataq iñiyiyta ruwayniykunawan rikuchisayki!' nispay.
- 19 Ch'ullalla Dios kasqanta kreespaykiqa, allintan ruwanki. Supaykunapas kreenkun, hinallataq khatatatankun.
- 20 Ichaqa, yanqapaq kawsaq runa, ¿mana ruwayniyoq iñiy wañusqa kasqantachu yachayta munanki?
- 21 Abrahammi churin Isaakta altarpi haywarqan. Chay hinaqa, ¿manachu taytanchis Abrahamqa, ruwayninkunarayku chaninman tukuchisqa karqan?
- 22 Abrahampa iñiyinqa, ruwayninkunawan kuskan rikuchikurqan. Hinallataq ruwayninwanmi iñiyinqa k'apakchasqa karqan. ¿Chayta manachu yachankichis?
- 23 Qelqaqa ninmi: 'Abrahamqa Diospin iñirqan. Chaymi Diosqa chaninpaq qhawarirqan,' nispa. (Gen. 15:6) Chay hinapin Qelqaqa hunt'akurqan. Chayraykun Diosqa Abrahamta sutyarqan: 'Diospa amigon,' nispa.
- 24 Runaqa, manan iñiyinraykullachu chaninman tukuchisqa kanqa. Aswanpas ruwayninraykupiwanmi chaninman tukuchisqa kanqa. ¿Chayta manachu yachankichis?
- 25 Chay hinallataqmi, qhellipi puriq Rahab warmiwanpas karqan. Payqa, willaqkunata chaskispanmi, wak ñanninta paykunata kacharparirqan. Chay ruwayninraykutaqmi, payqa chaninman tukuchisqa karqan.
- 26 Imaynan mana espirituyoq kuerpopas wañusqa kashan, chay hinallataqmi mana ruwayniyoq iñiypas wañusqa kashan.

Santiago 3

- ¹ Wawqe-panallaykuna, ñoqanchis yachachiq kaqkuna aswan k'arakwan taripasqa kananchistaqa yachanchismi. Chayrayku, ama askhachu qankunamanta yachachiqkuna kaytaqa munaychis.
- ² Llapallanchismi imaymanakunapi pantanchis. Sichus pillapas rimakuyninpi mana pantanchu chayqa, payqa k'apak runan. Llapan kuerponwanpas kasuchikuyta atinmi.
- ³ Qhawariychis, kaballokunaq siminmanmi frenota churanchis. Chay hinapin, kasuwanchis, hinallataq llapan kuerpontapas kutirichiyta atinchis.
- ⁴ Barkokunatapas qhawarillaychistaq. Ancha hatunmi, hinallataq ancha kallpayoq wayraq apaykachasqanmi kanku. Chaywanpas ichaqa, barko apaqmi huk huch'uy timonllawan, maymanchus pay munan, chayman barkota apan.
- ⁵ Huch'uy usuqsillachallan hatun sach'a-sach'ata ruphapun. Chay hinallataqmi qallupas, kuerpoq huch'uy miembrollan kashaspa, hatun imaymanakunamantaraq rimaykachan. Chayta qhawariychis.
- ⁶ Qallupas huk ninan. Llapan mana chanin kaqwan hunt'aykusqan kashan. Kuerponchispa miembronkunapurapi churasqataqmi qalluqa kashan. Hinan llapan kuerponchista qhellichan. Llapan kawsaynichistataqmi qalluqa yawrarichin. Kikin infiernoq ninanwantaqmi yawrarichisqa kashan.
- ⁷ Kay kawsay pachapiqa, llapan k'ita uywakunatapas, phalaq animalkunatapas, pampan suchuq animalkunatapas, mamaqochapi kaq animalkunatapas mansuyachikunmi. Kay pachapi runataqmi, chay animalkunataqa mansuyachirqan.
- ⁸ Ichaqa, manan mayqen runapas qallunta mansuyachiyta atinchu. Qalluqa, mana allinwan, hinallataq wañuchiq benenowan hunt'aykusqan kashan.
- ⁹ Qalluwanmi Dios Yayanchistapas saminchanchis. Chay kikin qallullawantaqmi Diospa rikch'ayninman rikch'ayniyoq kamasqa runakunatapas ñakanchis.
- ¹⁰ Saminchaypas, hinallataq ñakaypas kasqan simillamantan lloqsimun. Wawqe-panallaykuna, chaykunaqa manan chay hinachu kanan.
- ¹¹ ¿Misk'i unu, hinallataq haya unupas kasqan pukyullamanta lloqsimuyta atinmanchu?
- ¹² Wawqe-panallaykuna, ¿igos sach'apas, aseitunasta ruruyta atinmanchu? Otaq, ¿ubas yurapas igosta ruruyta atinmanchu? Chay hinallataqmi huk pukyullamantaqa p'osqo unupiwán, misk'i unupiwán lloqsimuyta manapuni atinmanchu.

13 ¿Pitaq qankuna ukhupi yachaysapa, hinallataq allinta entiendiq kan? Payqa, allin kawsayninwan ruwayninta, yachaysapa kaywan, hinallataq llamp'u sonqo kaywan rikuchikuchun.

14 Ichaqa sichus sonqoykichispi millay tumpanakuykuna, hinallataq qhawanakuykuna kan chayqa, umata ama hoqariychischu. Nitaq cheqaq kaqpa kontranpipas llullakuychischu.

15 Manan chayqa hanaqmanta uraykamuq yachaychu. Aswanpas, hallp'a pachamanta, runaq aycha kayninmanta, supaymanta iman hamun.

16 Maypichus tumpanakuykunapas, qhawanakuykunapas kan chayqa, chaypin ch'arwi, hinallataq tukuy mana allin ruwaykunapas kan.

17 Hanaqmanta hamuq yachaymi ichaqa, ñawpaqtaqa ch'uyapuni. Chaymantapas thak kaypi kawsay, llamp'u kaywan kawsay, hinallataq mana kikinpa munasqallanta ruwaymi. Chay yachayqa, ancha yanapaykuywan, hinallataq allin ruruykunawan hunt'aykusqan kashan. Manataqmi mayqenmanpas sayapakuqchu, nitaq iskay-uyapaschu.

18 Thak kayta ruwaqkunataqmi ichaqa, chanin kaypa ruruyninta, thak kaypi t'akanku.

Santiago 4

1 ¿Maymantataq maqanakuykunapas, qankunapurapi huchatariykunapas rikhurimun? ¿Manachu sonqoykichis ukhupi maqanakuq aycha kuerpoykichispa munasqanman aysachikuyniykichiskunamanta rikhurimun?

2 Sinchitan munapayankichis, manataq kapusunkichischu. Wañuchinkichis, hinallataq enbidiakuymantapas yawrarinkichisraqmi, manataq tariyta atinkichischu. Qankunaqa huchatarinkichis, hinallataq maqanakunkichis, manataqmi ichaqa mañakunkichischu. Chayraykun, mana ima munasqaykichispa kapusunkichischu.

3 Manan allintachu mañakunkichis. Kuerpoykichispa, mana allin q'ochukuyninkunapi tukunaykichispaqmi mañakunkichis. Chayraykun mana chaskinkichischu.

4 ¡Qankunaqa, wasanchaq qharikuna, hinallataq wasanchaq warmikunan kankichis! Kay pacha kawsaywan hukllachakuyqa, Diospa awqanman tukupuymi. ¿Chayta manachu yachankichis? Chay hina kaqtinqa, pillapas kay pachaq amigon kayta munan chayqa, Diospa awqanmanmi tukupun.

5 Qelqaqa ninmi: 'Ñoqanchispi tiyakuq Espirituqa wañukuywanraqmi munakuwanchis,' nispa. (Gen. 6:5) ¿Chay Qelqaqa, yanqa simitapas nishanman hinatachu kreenkichis?

- ⁶ Paymi ichaqa, aswan askha allinpaq qokuyta qon. Chaymi nin: 'Diosmi hatunchakuqkunaq kontranpi sayarin. Huch'uyaykukuqkunamantaqmi ichaqa, allinpaq qokuyninta qon,' nispá. (Prov. 3:34)
- ⁷ Chay hinaqa, Diosta kasukuychispuni. Saqraq kontranpitaq ichaqa, qaqata sayaychis. Hinan saqraqa qankunamanta ayqekunqa.
- ⁸ Diosman asuykuychis, chay hinapin paypas qankunaman asuykamullasunkichistaq. Huchasapakuna, makiykichista mayllikuychis. Iskayta yuyaykuqkuna, sonqoykichista ch'uyanchakuychis.
- ⁹ Sonqoykichispi nanachikuychis, waqapakuychis, hinallataq waqaychis. Asikuyniykichispas waqapakuyman tukupuchun. Q'ochukuyniykichispas llakikuymán tukupuchun.
- ¹⁰ Señorpa ñawpaqenpi huch'uyaykukuychis, hinan payqa altoman hoqarisunkichis.
- ¹¹ Wawqe-panallaykuna, ama qankunapurapi hukkunahukkunamanta mana allinta rimaychischu. Pipas wawqenpa kontranpi mana allinta riman, otaq wawqenta huchachan chayqa, Kamachikuy Simimantan mana allinta riman. Hinallataqmi Kamachikuy Simitapas huchachan. Sichus Kamachikuy Simita huchachanki chayqa, manan Kamachikuy Simita ruwaqchu kanki. Aswanpas chaninchaqmi kanki.
- ¹² Kamachikuy Simita qoqqa ch'ullallan. Payqa qespichinanpaqpas, wañuchinanpaqpas atiyniyoqmi. Ichaqa, ¿runamasiykita huchachanaykipaq, pitaq qanri kanki?
- ¹³ Pikunachus ninkichis: 'Kunan, otaq paqarin haqay llaqtata risunchis. Chaypitaq, huk wata kamusunichis. Hinan qhatuspa qolqeta tarimusunchis,' nispaykichis. Chayta niqkuna, uyariychis.
- ¹⁴ Qankunaqa huk ratu rikhuriruspa, chinkarapuq phuyu hinallan kankichis. Chayraykun, paqarin p'unchay imaynachus kananta, hinallataq kawsayniykichis imaynachus kanantapas mana yachankichischu.
- ¹⁵ Aswanchá niwaqchis: 'Sichus Señor munanqa chayqa, kawsasunchis. Hinaspa kaytapas, haqaytapas ruwasunchis,' nispaykichis.
- ¹⁶ Kunantaq ichaqa, anchaykachayniykichispi rimaykachashankichis. Chay hina llapa rimaykachaykunaqa manan allinchu.
- ¹⁷ Chay hina kaqtinqa, pipas allin kaq ruwayta yachashaspa, mana ruwanchu chayqa, huchallikunmi.

Santiago 5

- ¹ ¡Qhapaqkuna, sinchi muchuykuna qankunaman hamunasunkichismanta kunan waqaychis, hinallataq awllakuychis!

- ² Qhapaq kayniykichiskunaqa ismusqan kashan. Hinallataq p'achaykichiskunapas thutaq thutasqanmi kashan.
- ³ Qoriykichispas, qolqeykichispas qhoqaq qhoqasqanmi kashan. Chay kasqan qhoqallataqmi qankunaq kontraykichispi rimaringa, hinallataq aychaykichistapas nina hinaraq oqorapunqa. ¡P'uchukay p'unchaykunapaqmi qhapaq kayniykichista taqerqankichis!
- ⁴ Qhawariychis, chakraykichispi ichhuqkunaq pagonmi kunkayoqta waqyakun. Pagonkuta mana qopuspaykichismi ichhuqkunata q'oturqankichis. Paykunaq waqyakusqankutaq, Ejersitokunaq Señorinpa ninrinman chayarqan.
- ⁵ Qankunaqa, kay hallp'a pachapi qhapaq kaypin kawsarqankichis. Hinallataqmi aycha kusichiykunapi kawsarqankichis. Nak'ana p'unchaypaq hinaraqmi, sonqoykichista wirayachirqankichis.
- ⁶ Huchachaspaykichismi, chanin runata wañuchirqankichis. Paytaqmi mana hark'apakurqasunkichischu.
- ⁷ Chay hina kaqtinqa wawqe-panallaykuna, Señorpa hamunankama pasiensiawan suyakuqkuna kaychis. Qhawariychis, chakra llank'aqqa hallp'aq sumaq ruruyrintan suyakun. Payqa, ñawpaq paratapas, qhepa paratapas chayamunankaman pasiensiawan suyakun.
- ⁸ Señorpa hamuyninqa qayllaykamushañan. Chayrayku, pasiensiawan suyakuychis. Sonqoykichistapas qaqata takyachiychis.
- ⁹ Wawqe-panallaykuna, huchachayta mana chaskinaykichispaq, ama qankunapurapi hukuna-hukkunaq kontranpi kihanakuychischu. Qhawariychis, ¡Chaninchaqqa punkupiñan kashan!
- ¹⁰ Wawqe-panallaykuna, Diospa rantinpi rimaqkunaq sinchi ñak'ariyninkunamanta, hinallataq pasiensiawan suyakuyninkumanta yachaqakuychis. Paykunaqa, Señorpa sutinpin rimarqanku.
- ¹¹ Qhawariychis, qaqa sayaqkunataqa kuisamiyoqkunapaqmi hap'inchis. Qankunaqa, Jobpa pasiensiawan suyakuyninmanta uyarirqankichismi. Hinallataq, Señorpa ruwasqanpas imapaqchus kasqanta uyarillarqankichistaqmi. Señorqa llakipayakuq, hinallataq yanapaykukuq kasqantapas yachankichismi.
- ¹² Wawqe-panallaykuna, chaykunamantapas aswantaqa, amapuni huraychischu. Ama hanaq pacharaykupas, nitaq hallp'a pacharaykupas, nillataq ima huk huramentoraykupas huraychischu. Aswanqa, iskay-uya kayman ama urmanaykichispaq, ari nisqaykichisqa, ari nisqallapuni kachun. Manan nisqaykichispas, manan nisqallapuni kachun.
- ¹³ ¿Pillapas qankunapurapi sasachakuykunapichu kashan? Chay hina kaqtinqa, ¡Diosman parlachun! ¿Pillapas kuisqachu kashan? Chay hina kaqtinqa, ¡yupaychay takikunata takichun!

- 14 ¿Pillapas qankunapurapi onqosqachu kashan? Chay hina kaqtinqa, iñiq t'aqamanta kurak runakunata waqyachichun. Chay kurak runakunataq, Señorpa sutinpi aseitewan hawispanku, paypaq Diosman parlachunku.
- 15 Hinan iñiywan Diosman parlayqa, onqosqata qhaliyachinqa. Señortaqmi paytaqa sayarichinqa. Sitaqchus huchallikurqan chayqa, Señormi paytaqa pampachanqa.
- 16 Kamachikuy Simi p'akisqaykichista hukkunahukkunawan willanakapuychis. Hinallataq hukkuna-hukkunapaq Diosman parlaychis. Chay hinapin Diosqa qhaliyachisunkichis. Chanin runaq tukuy songonwan Diosman parlayninqa ancha kallpayoqmi.
- 17 Eliasqa ñoqanchis hina, pisi-kallpa runallan karqan. Ichaqa paymi mana paramunanpaq yapa-yapamanta Diosman parlarqan. Hinan, hallp'a pachapi kinsa wata soqta killan mana para murqanchu.
- 18 Hinan wakmanta Eliasqa Diosman parlallarqantaq. Hanaq pachataqmi parata qomurqan. Hinan hallp'aqa rurunta qollarqantaq.
- 19 Wawqe-panallaykuna, pillapas qankuna ukhupi, cheqaq kaqmanta pantarunmanmi. Hinaspa pantasqanmanta mayqenpas kutichimunmanmi.
- 20 Sichus pipas huchallikuqta pantasqan ñanmanta kutichimunqa chayqa, kutichimuqmi chay huchayoqpa almanta wañuymanta qespichinqa. Hinan ancha askha huchakunatapas pakaykunqa. Chayta yachaychis.

1 Pedro

1 Pedro 1

1 Ñoqa Pedroqa, Jesucristoq apostolninmi kani. Hinan karu llaqtakunapi kashaqkunaman qelqamuykichis. Ponto probinsiapi, Galasia probinsiapi, Kapadosia probinsiapi, Asia probinsiapi, hinallataq Bitinia probinsiapi ch'equerichisqa kashaqkunamanmi qelqamuykichis.

2 Qankunataqa, Dios Yayapunin, ñawpaqmatapacharaq reqsisqanman hina akllakurqasunkichis. Espiritunpa chawpinta t'aqachispanmi, Jesucristota kasukunaykichispaq, hinallataq yawarninwan ch'aqchusqa kanaykichispaq akllakurqasunkichis. Hinaqa Diospa allinpaq qokuyninpas, thak kayninpas qankunapi askhayachun.

3 Señorninchis Jesucristoq Yayan Diosqa saminchasqapuni kachun. Paymi hatun yanapaykuyninman hina, Jesucristoq wañusqakuna ukhumanta kawsarimpusqanpa chawpinta, huk kawsashaq suyakuypaq wakmanta nasechiarqanchis.

4 Chay hinapin, mana ismuq, mana imawanpas chhaqrusqa, hinallataq mana naq'eq, hanaq pachapi qankunapaq waqaychasqa kashaq erensiata chaskinkichis.

5 Chaypaqmi, iñiypa chawpinta, Diospa atiyinwan waqaychasqa kashankichis. Hinan p'uchukay tiempopi rikuchisqa kananpaq, wakichisqa kashaq qespikuyman aypankichis.

6 Hinaña kunan huk pisi tiempolla imaymana pruebakunapi ñak'arishankichis chaypas, chay qespikuyniykichispin kusikushankichis.

7 Chay hinapin, imaynan tukukuq qoritapas ninawan pruebakun, chay hinallataq iñiyniykichispaq pruebasqa kanqa. Hinan chay qorimantapas, iñiyniykichisqa aswan balorniyuqraq kanqa. Jesucristotaq rikhurimuyninpi, yupaychasqa, hatunchasqa, hinallataq allinpaq qhawarisqapuni kanqa.

8 Paytan mana rikushaspaykichispaq munakunkichis. Hinaña kunan mana payta rikunkichischu chaypas, paypin kreenkichis. Kreespataq, mana willakuy atina may hatun q'ochukuywan kusikunkichis.

9 Chay hinapin, iñiypi maskhasqaykichis almaykichispa qespikuynintaqa tarirqankichis.

10 Qankunapaq qomusqa kaq allinpaq qokuymantan Diospa rantinpi rimaqkunaqa profetisarqanku. Hinan chay profetisasqanku qespikuymanta allinta tapukurqanku, hinallataq allinta t'aqwirqanku.

11 Diospa rantinpi rimaqkunaqa, paykunapi kashaq Cristoq Espiritunpa willakusqan, mayqenchus kanantawan, imayna tiempomantachus pasanan kasqantawanmi allin-allintapuni t'aqwirqanku. Espiritutaqmi Cristoq

ñak'arinankunata, hinamantataq hatunchasqa kanantawan ñawpaqmantaraq willakurqan.

¹² Diospa rantinpi rimaqkunaman sut'inchasqaqa, manan paykuna kikinkupaqchu karqan. Aswanpas chayta sut'inchaspankuqa qankunatan serbisharqasunkichis. Hinan kunan allin willakuyta willaqniykichiskunapas, chay Diospa rantinpi rimaqkunaq willasqallankutataq, hanaq pachamantapacha kachamusqa Santo Espírituq chawpinta willasharqasunkichis. Chaytaqa angelkunapas rikuykuytapunin munanku.

¹³ Chay hinaqa, yuyayniykichista allin-allinta wakichiychis. Hinallataq ima ruwashasqaykichispipas makilla kuidakuq kaychis. Jesucristo rikhurimuspa allinpaq qokuyta apamunasunkichispi hunt'asqa suyakuyniykichista churaychis.

¹⁴ Kasukuq wawakuna hinapuni kawsaychis. Amañataq ñawpaq manaraq Diosta reqsikushaspa mana allin munapayaykunapi kawsasqaykichisman hinaqa kawsaychisñachu.

¹⁵ Aswanpas, imaynan waqyaqniykichisqa ch'uyapuni, chay hinallataq qankunapas tukuy kawsayniykichispi ch'uyapuni kaychis.

¹⁶ Qelqasqan kashan: 'Ñoqa ch'uyapuni kasqayrayku, qankunapas ch'uyapuni kaychis,' nispa. (Leb. 11:44-45; 19:2; 20:7)

¹⁷ Diosqa runakunaq rikch'ayninta mana qhawaspalla, hinallataq sapankatapas ruwasqanman hinan chaninchan. Sichus qankunaqa payta 'Yayáy,' nispa waqyakunkichis chayqa, kay pachapi mana llaqtayoq hina kawsasqaykichis, tukuy tiempopiyá allintapuni manchakuywan kawsaychis.

¹⁸ Machulaykichiskunaq mana baleq kawsayninkumanta rantipapusqa kasqaykichistaqa yachankichismi. Manan tukurukuqlla qoriwanchu, nitaq tukurukuqlla qolqewanchu rantipapusqaqa karqankichis.

¹⁹ Aswanpas, ancha balorniyuq Cristoq yawarninwanmi, huk mana chhaqrusqa, hinallataq mana ima qhelliyoq obehaq yawarninwan hina rantipapusqaqa karqankichis.

²⁰ Cheqaqtapunin Cristoqa, manaraq kay pachapas kamasqa kashaqtin, chaypaq nispa t'aqasqaña karqan. Ichaqa qankunaraykutaqmi kay qhepa tiempokunapipas rikuchisqa karqan.

²¹ Hinan Cristoq chawpinta Diospi iñikapurqankichis. Paymi Cristota wañusqakunapuramanta kawsarichimpurqan, hinallataq hatun k'anchariywan k'ancharichirqan. Chay hinapin iñiykiykichispas, suyakuyniykiykichispas Diosllapipuni kashanqa.

²² Espírituq chawpinta, cheqaq kaqta kasukuspan almaykichistaqa ch'uyancharqankichis. Hinaspa hukuna-hukkunawan mana q'otukuq cheqaq

munakuy wawqe-panantin hina ruphashaq sonqowanpuni ch'uya munakuywan munanakuychis.

²³ Mosoqmanta nasesqañan kankichis. Manan tukukuqlla runa-miraymantachu, aswanpas Diospa siminpa chawpinta mana tukukuq miraymanta nasesqañan kankichis. Diospa kawsashaq simin, hinallataq wiñaypaq mana tukukuq simiqa chaymi.

²⁴ Qelqaqa ninmi: Llapa runapas qora hinallan. Hinallataq runaq tukuy sumaq rikch'aynipas qoraq t'ikan hinallan. Qoraqa naq'epunmi. Hinan t'ikanpas urmapullantaq.

²⁵ Señorpa siminmi ichaqa, wiñaypaqpuni takyan, nispa. (Isa. 40:6-8) Qankunaman willasqa allin willakuy simiqa chaymi.

1 Pedro 2

¹ Hinaqa llapan mana allin kaqta, llapan q'otukuyta, iskayuya kaykunata, enbidiakuykunata, hinallataq runaq qhepanpi llapan mana allin rimaykunatawan wikch'upuychis.

² Hinaspa chayllaraq nasesqa wawakuna hina, espiritual kaq mana imawanpas chhaqrusqa lecheta wiñanaykichispaq munaychis.

³ Señorqa sumaq sonqoyoq kasqantapas, yachankichisñataqmi.

⁴ Cheqapaq, runakunaq tanqarparisqan kawsashaq rumiqa Señormi. Ichaqa Diospa ñawpaqenpi ancha balorniyoc, hinallataq akllasqa rumiqa paymi. Payllaman asuykuychis.

⁵ Qankunapas kawsashaq rumikuna hinan, espiritual wasipi perqasqa kashankichis. Chay hinapin Jesucristoq chawpinta Dios kusichiq espiritual sakrifisiota haywaq t'aqasqa saserdotekunaqa kankichis.

⁶ Chaymi Qelqaqa kay hinata nin: 'Qhawariychis, Sión cheqaspin eskina hap'iq akllasqa balorniyoc rumita churani. Hinan pipas paypi iñiqqa manapuni hayk'aqpas p'enqachisqachu kanqa,' nispa. (Isa. 28:16)

⁷ Hinan qankuna paypi iñiqkunapaqqa ancha balorniyocpuni. Mana kreeqkunapaqñataqmi ichaqa, Qelqa nin: 'Perqaqkunaq tanqarparisqan rumitaraqmi, eskina hap'iq allin kaq rumiman Diosqa tukuchipun,' nispa. (Sal. 118:22)

⁸ Nillantaqmi: 'Misk'achiq rumiman, hinallataq urmachiq qaqaman tukupun,' nispa. (Isa. 8:14) Hinan runakunaqa, simita mana kasukuq kaspanku misk'akunku. Chaypaqpunitaqmi unanchasqapas karqanku.

⁹ Qankunan ichaqa, Diospa akllakusqan miray ayllu kankichis. Reypa familian saserdotekuna, t'aqasqa suyu, hinallataq Diospa rantisqan llaqta kankichis.

Diosqa, allin kayninkunata willanaykichispaqmi, laqha-tutayaqmanta, utirayana k'anchayninman akllakurqasunkichis.

10 Ñawpa tiempopi qankunaqa, manan Diospa llaqtanchu karqankichis. Kunanmi ichaqa, Diospa llaqtanña kapunkichis. Manataqmi yanapakuyninmanpas ayparqankichischu. Kunantaqmi ichaqa, yanapakuyninmanpas ña aypankichisña.

11 Munakusqaykuna, wak suyu runakunata hina, hinallataq purikuqkunata hinan qankunataqa kallpachaykichis. Almanchispa kontranpi maqanakuq aycha kuerpoq munasqankunamanta kuidakunaykichispaqmi kallpachaykichis.

12 Mana-judío runakunapurapipas yachaqakunapaq hina kawsayniyoq kaychis. Chay hinapin qankunata mana allinkuna ruwaqmanta tumpaykusqankupi, allin kaq ruwasqaykichistaqa rikunqaku. Hinan chayta rikuspanku, Señorpa watukunan p'unchaypi Diosta hatunchanqaku.

13 Llapallan runa kamachikuqkunaman, Señorhawa kasukuychis. Reykunaman, munayniyoq kasqankurayku kasukuychis.

14 Hinallataq kamachikuqkunaman kasukuychis. Paykunataqa reymi mana allin ruwaqkunata muchuchinanpaq, allin ruwaqkunatataq ichaqa, sumaqta qhawarinanpaq kachamurqan.

15 Diospa munayninga kaymi. Allin kaqta ruwaspan, mana yuyayniyoq runakunaqa mana yachaspa rimayninkutaqa upallachinkichis.

16 Kacharichisqakuna hina kawsakuychis. Ichaqa amataq kacharichisqa kasqaykichistaqa, mana allin kaqta ruwanaykichispaqchu hap'iyichis. Aswanpas Diospa kamachinkuna hinapuni kawsakuychis.

17 Llapata allinpaq qhawariychis. Wawqe-panakunatapas munakuychis. Diostapas manchakuychis. Reytapas allinpaq qhawariychis.

18 Uywasqa kamachikuna, tukuy manchakuywan patronniykichiskunaman kasukuychis. Ama sumaq kaqkunallamanchu, nitaq khuyapayakuq kaqkunallamanchu, aswanpas phiñarikuq kaqkunatapas kasukuychispuni.

19 Sichus pipas nanaykunata muchun, hinallataq mana ima huchanmanta Diospaq hina konsiensian kasqanrayku ñak'arichisqa kanman chayqa, chaymi chaskinapaq hina kaqqa.

20 Chay hinaqa, sichus huchaykichismanta saqmasqa kaspera muchunkichis chayqa, ¿ima allintaq kanman? Sitaqchus allin kaqta ruwashaspa ñak'arichiykunata muchukunkichis chaymi ichaqa, Diospa ñawpaqenpi chaskinapaq hina kaqqa.

²¹ Cristopas ñoqanchisrayku ñak'arisqanpin, yupinkunata qatikunanchispaq ejemplota saqewarqanchis. Chayraykun chaypaqpuni waqyasqaqa karqanchis.

²² Qelqaqa ninmi: 'Payqa, manan ima huchatapas ruwarqanchu, nitaqmi siminpi ima q'otukuypas tarisqaqa karqanchu,' nispa. (Isa. 53:9)

²³ K'amiaqtinkupas payqa manan kasqan k'amikuyllawantaqchu kutichirqan. Ñak'arichiqtinkupas manan amenasarqanchu. Aswanpas chanin kaywan chaninchaq Diosmanmi hap'ichikurqan.

²⁴ Pay kikinmi, kuerponpi huchanchiskunata k'aspi kruspi aparqan. Chay hinapi, ñoqanchis huchapaq wañupuspa chanin kaypaq kawsakusunchis. K'irinkunawantaqmi qhaliyachisqapas karqankichis.

²⁵ Qankunaqa, chinkasqa obhakuna hinan kasharqankichis. Kunantaq ichaqa, almaykichis Michiqman, hinallataq Kuidaqman kutirikapunkichisña.

1 Pedro 3

¹ Chay hinallataq qankunapas kasarasqa warmikuna, kikiykichispa qosaykichisman kasukuq kaychis. Chay hinapin Diospa siminpi mana iñiqkunapas, kawsayniykichista rikuspanku, mana ch'ulla simitapas rimapayashallaqtiykichis uyachisqa kanqaku.

² Manchakuywan ch'uya kawsayniykichista rikuspankun iñikapunqaku.

³ Sumaqchakuyniykichisqa ama patallaykichischu kachun. Imaymananiraqninmanta chukcha ñaqch'achikuykunawan, qorimanta achalakunawan, nitaq ancha balorniyuq p'achakunawan p'achakuypaschu kachun.

⁴ Aswanpas sonqoykichis ukhupi runa kayniykichisyá mana tukukuq, llamp'u kay espirituwan, hinallataq sumaq sonqo kaywan p'achallisqa kachun. Chaymi Diospa ñawpaqenpi ancha balorniyuqpuniqa.

⁵ Chay hinallatataqmi, ñawpa tiempopi Diospi suyakuq, ch'uya warmikunapas sumaqchakurqanku. Paykunaqa, kikinkuq qosankuman kasukuqmi karqanku.

⁶ Sarapas Abrahamta 'wiraqocháy,' nispa sutiyaqspanmi kasukurqan. Maypachachus allin kaqta ruwankichis, hinallataq mana ima amenasaytapas manchapakuspachu kashankichis chayqa, qankunapas Saraq ususinkunañan kapunkichis.

⁷ Qosakuna, chay hinallataq qankunapas esposaykichista p'akirukuq basota hina allinpaq qhawaripa, allin yachaywan kawsaychis. Hinallataq allinpaq qokuy wiñay kawsay chaskiqmasiykichiswan hinapuni sumaqta kawsaychis. Chay hinapin, Diosman parlayniykichispas mana hark'asqachu kanqa.

- 8** Tukuykunaypaqtaq, llapallaykichis ch'ulla yuyayllayoqpuni kashaychis. Khuyapayanakuspa, wawqe-panantin hinapuni munanakuspa, yanapaykunakuspa, huch'uyaykukuspa ima kashaychis.
- 9** Ama mana allinmanta, kasqan mana allinllawantaq kutichiychischu. Nitaq ñakaqniykichistapas ñakaychischu. Aswanpas saminchaychis. Chay saminchay erensiata chaskiq kanaykichispaqmi waqyasqaqa karqankichis.
- 10** Qelqaqa ninmi: 'Pipas kawsakuytaraq munan, hinallataq sumaq p'unchaykunatapas rikuytaraq munan chayqa, qallunta mana allin kaqmanta watakuchun. Siminpas ama q'otukuykunata rimachunchu.
- 11** Mana allin kaqmanta t'aqakuspa allin kaqta ruwachun. Thak kayta maskhaspa chayllapipuni purichun.
- 12** Señorpa ñawinqa, chaninkunata qhawaspán kashan. Hinallataqmi, ninrinpas mañakusqankuta makilla uyarispa kashan. Señorpa uyantaqmi ichaqa, mana allin ruwaqkunaq kontranpi kashan,' nispa. (Sal. 34:12-16)
- 13** ¿Allin kaqtataq qatikushankichis chayri, pitaq ima mana allintapas ruwayta atisunkichisman?
- 14** Ichaqa sichus chaninrayku ñak'arichisqa kashankichis chayqa, kusisamiyoqmi kankichis. Chayraykun Qelqaqa nin: 'Ama paykunaq manchachikuyninwan mancharisqa, nitaq llakisqapas kashaychischu,' nispa. (Isa. 8:12)
- 15** Aswanpas sonqoykichispi, Diosqa Señorniykichispuni kasqanta yuyariychis. Hinallataq suyakuyniykichismanta pipas tapusuqtiykichis kutichinaykichispaqpas wakichisqallapuni kashaychis. Ichaqa llamp'u kaywan, hinallataq manchakuq kaypiwan kutichiychis.
- 16** Allin konsiensiayoq kaychis. Chay hinapin, Cristopi allin kawsasqaykichismanta asipayaspa, qankunamanta mana allinta rimaqkunaqa p'enqachisqa kanqaku.
- 17** Sichus Diospa munaynin chay hinata munanqa chayqa, mana allin kaqta ruwaspa muchuyniykichismantaqa, allin kaqta ruwaspa muchukuyniykichismi aswan allinqa.
- 18** Cristopas ch'ulla kutillatan huchasapakunarayku wañurqan. Payqa, chanin kashaspanmi, mana chaninkunarayku wañurqan. Cheqaqtapunin payqa, Diosman pusawananchispaq, aycha kuerpopi wañurqan, espirítupitaq ichaqa, kawsarimpurqan.
- 19** Espiritupi kashaspantaqmi, wisq'asqa espirítukunamanpas willaq rirqan.
- 20** Noepa p'unchayninkunapi arka ruwakushanankama, Diosqa pasiensiawan suyashaqtin, paykunaqa manan kasukurqankuchu. Chay arkapiqa, pisillan qespikurqanku. Huk niypiqqa, pusaq runakunallan ununta qespikurqanku.

²¹Chay unuqa, kunan bautisakusqanchis unumanmi rikch'akun. Chay bautismon, Jesucristoq kawsarimpuyinpa chawpinta qespichiwanchis. Manataqmi aycha kuerpoq qhellintachu maylliwanchis. Aswanpas allin konsiensiawan Diosman prometikuymi.

²²Jesucristoqa hanaq pachaman wicharipuspanmi, Diospa paña ladonpi kashan. Hinan angelkunapas, kamachikuqkunapas, atiyniyoqkunapas payman kasukuspa kashanku.

1 Pedro 4

¹Chay hinaqa, pichus aycha kuerpopi ñak'ariqqa, manañan huchawanqa imapas ruwanan kanñachu. Chaymi Cristoq aycha kuerponpi ñoqanchisrayku ñak'arisqanhawa, qankunapas chay hinallataq ñak'arinaykichispaq allin wakichisqallapuni kashanaykichis.

²Kay kawsanapaqraq kashaq qhepa tiempopitaq, amaña kay aycha kuerpoq munapayayninkunaman hinachu kawsasun. Aswanpas Diospa munayninman hinapuni kawsakusun.

³Qankunaqa, mana-judío runakunaq imaymana mana allin munapayayninkunapi purisqankuman hinan, ñawpa tiempo kawsaypi purirqankichis. Aycha kuerpota mana watakuspa q'elli puriykunapi, mana allin kaqta munapayaykunapi, machaykunapi, sinchi saksapakuy fiestakunapi, machana fiestakunapi, hinallataq millakuna idolota yupaychaykunapin purirqankichis. ¡Chay hina puriykiykichisqa, chayllaña kachun!

⁴Chay runakunaqa, aycha kuerpota mana watakuspa, sinchi millay huchakuna ruwasqankuta manaña ruwaysikusqaykichismantan waq'ata hina qhawarisunkichis. Chaymi qankunataqa k'amishasunkichis.

⁵Chay runakunaqa, pichus wañukapuqkunatawan, kawsashaqkunatawan chaninchananpaq wakichisqaña kashaqmanmi, kuentata qonqaku.

⁶Chaymi kunan wañusqaña kashaqkunamanpas allin willakuyqa willasqaña karqan. Aycha runa kayninkupi chaninchasqa kanankupaqmi willasqa karqan. Espiritupitaq ichaqa, Diospa munayninman hina, kawsanankupaq allin willakuyqa willasqa karqan.

⁷Llapallan imaymanakunaq p'uchukayninqa qayllaykamunñan. Chayrayku yuyaysapa, hinallataq makilla kuidakuq kaspas, Diosman parlashallaychispuni.

⁸Chay hinaqa, munakuymi may askha huchakunata pampachan. Chayrayku qankunapurapi ruphashaq munakuyniyopuni kashaychis.

⁹Ama imatapas chhuchupakuspalla, hukuna-hukkunawan qorpachaykunakuychis.

¹⁰Sapanka hukniykichismi, Diospa ruwana qokuyninta chaskirqankichis. Chayrayku, chayta allin qhawaqkuna hinapuni, may askhapichus Diospa chay

allinpaq qokuyninta chaskisqaykichisman hina, hukuna-hukunata serbichunku.

11 Sichus pipas riman chayqa, Diospa siminkunaman hina rimachun. Sichus pipas sirbin chayqa, Diospa kallpa qosqanman hina sirbichun. Chay hinapin Diosqa tukuyipi Jesucristoq chawpinta hatunchasqa kanqa. Payllamanpunitaq k'anchariyniyuq kaypas, atiyuniyuq kaypas, wiñay-wiñaypaq kachun. Ahinapuni kachun.

12 Munakusqaykuna, sinchi prueba qankuna ukhupi yawrariqtinqa, amayá mana reqsisqa sasachakuykunapas kanman hinaqa mancharikuychischu.

13 Aswanpas imaynachus Cristoq ñak'ariysikuqmasin kasqaykichispi kusikuychis. Hinan paypa k'ancharishaq hamuyninpi ancha kusikuywan q'ochukunkichis.

14 Diospa k'ancharishaq Espiritunmi qankunapi kashan. Cheqapaq runakunaqa Cristotaqa k'araktan k'aminku, qankunataqmi ichaqa hatunchankichis. Chayrayku, sichus Cristoq sutinrayku k'amisunkichis chayqa, kuisamiyoqmi kankichis.

15 Chay hinaqa, ama mayqennyikichispas runa wañuchiqa hinaqa, otaq suwa hinaqa, otaq mana allin ruwaq hinaqa, otaq mana paypa kaqman chapukuq hinaqa ñak'arichunchu.

16 Ichaqa, sichus mayqenpas Cristota qatikuq kasqanmanta ñak'arin chayqa, ama p'enqakuchunchu. Aswanpas chaymanta Diosta hatunchachun.

17 Chay hinaqa, Diospa wasinmantaraq chaninchay qallarinanpaqqa ñan tiempoña. Chayrayku, sichus ñoqanchismantaraq ñawpaqta qallarinqa chayqa, Diospa allin willakuyninta mana kasukuqkunaq tukukuyninqa jimagaynaraqchá kanqa!

18 Qelqaca ninmi: 'Sitaqchus chanin runapas ñak'ayta qespikun chayqa, mana Diosniyuq runaq, hinallataq huchasapa runaq tukukuyninqa jimagaynaraqchá kanqa!' nispa. (Prov. 11:31)

19 Chayrayku, Diospa munayninman hina ñak'ariqkunaqa, hunt'aq Kamaqninkuman almankuta hap'ichikuchunku. Hinallataq allin kaqtapas ruwachunku.

1 Pedro 5

1 Qankunapurapi kurak runakunatan kallpachani. Ñoqapas paykuna hina kurak runallataqmi kani. Hinan Cristoq ñak'arisqankunata rikuy kaspay, hinallataq k'ancharishaq rikhurimuyninpi suyakuqmasi kasqayrayku kallpachani.

2 Qankunapurapi kashaq Diospa obeha t'aqanta makilla kuidaspa michiychis. Amataq qatirisqa hinachu, aswanpas sumaq sonqowanpuni michiychis.

Amallataq mana chaninninpi ganasqa qolqeraykuchu, aswanpas tukuy sonqomantapuni michiychis.

³ Nitaq chay michisqaykichis t'aqapi munayniyoq hina kaywanchu, aswanpas chay t'aqaq yachaqakunankupaq hina kaywan michiychis.

⁴ Hinan iñiq t'aqa michiqkunaq Umalliqnin rikhurimuqtin, k'ancharishaq mana hayk'aq naq'eq koronata chaskinkichis.

⁵ Qelqaqa ninmi: 'Diosmi hatunchakuqkunaq kontranpi sayarin. Huch'uyaykukuqkunamantaqmi ichaqa, allinpaq qokuyninta qon,' nispa. (Prov. 3:34) Chayrayku, qankunapas waynakuna, kurak runakunaman kasukuychis. Hinallataq llapallaykichis hukuna-hukkunapaq huch'uyaykukuywan p'achallikuychis.

⁶ Chay hinaqa, tiemponpi Diosqa altoman hoqarinasunkichispaq, paypa atiyniyoq makinman k'umuykukuychis.

⁷ Qankunataqa, Diosmi kuidashasunkichis. Chayrayku llapallan llakipakuyniykichiskunata payllamanña wikch'uykapuychis.

⁸ Awqaykichis saqraqa, pitapas millp'urunanpaqmi qaparishaq león hinaraq muyuriqta maskhaspa purimushan. Chayrayku, makilla kuidakuychis, hinallataq rikch'ashallaychispuni.

⁹ Iñiypi qaqa takyasqa kaspas, saqraq kontranpi qaqata sayaychis. Chay hina ñak'ariykunallatataq, teqsi muyuntinpi wawqe-panakuna pasashasqankutapas yachankichistaqmi.

¹⁰ Ichaqa Diosmi, Cristo Jesuspi, llapallan allinpaq qokuyninwan wiñaypaq k'anchayninman waqyarqasunkichis. Hinan huk tiempo ñak'arisqaykichismantaña, pay kikillantaq k'apakchasunkichis, takyachisunkichis, kallpachasunkichis, hinallataq teqsichasunkichis.

¹¹ Payllamanpuni allinpaq qhawarisqa kaypas, atiyniyoq kaypas wiñaywiñaypaq kachun. Ahinapuni kachun.

¹² Silvanoq chawpintan pisillapi qelqamurqaykichis. Paytaqa iñiyinpi hunt'aq wawqeta hinapunin qhawarini. Qankunata anyaykunaypaqmi, hinallataq chay allinpaq qokuypi takyasqaykichisqa, cheqaqpuni Diospa allinpaq qokuynin kasqanta willanaypaqmi qelqamuykichis.

¹³ Qankunawan kуска akllasqa Babilonia llaqtapi kashaq iñiq t'aqan napaykamusunkichis. Waway Markospas napaykamullasunkichistaqmi.

¹⁴ Ch'uya munakuq much'aykuywan hukuna-hukkunawan napaykunakuychis. Llapallaykichis Cristo Jesuspi kashaqkunapaq thak kay kachun. Ahinapuni kachun.

2 Pedro

2 Pedro 1

- 1** Ñoqa Simón Pedron, Jesucristoq kamachin, hinallataq apostolnin kani. Qespichiq Diosninchis Jesucristoq chanin kayninpa chawpinta, ñoqaykuq hina, ancha balorniyuq iñiykuman aypakunamanmi qelqamuykiku.
- 2** Qankunaqa, Diosta, hinallataq Señorninchis Jesusta allintapunin reqsinkichis. Diospa allinpaq qokuynipas, thak kaynipas qankunapaq askhayachisqapuni kachun.
- 3** Diospa atiyinmi tukuy imaymanakunata qowarqanchis. Chay imaymanakunaqa, kawsaypa, hinallataq Dios sonqo kaypa kaqkunan kanku. Ñoqanchisqa, pichus k'anchariyninwan, hinallataq qoykukuq kayninwan waqyaqninchispa chawpintan chaykunataqa, allintapuni reqsinchis.
- 4** Chaykunaq chawpintan balorniyuq, hinallataq ancha hatun promesakunatapas qowarqanchis. Chay promesankunataqa, kay pachapi imaymana mana allin munapayaykunamantapas, hañachikuykunamantapas ayqekunaykichispaqmi qorqasunkichis. Chay hinapin, Diospa Dios kayninmanta chaskikuqkunaqa kankichis.
- 5** Chayrayku, qankunapas anchatapuni kallpachakuspaykichis, iñiykichisman allin kaq ruway munaqllapuni kaywan yapaykukuychis. Allin kaq ruway munaqllapuni kaymantaq, yachaywan yapaykukuychis.
- 6** Yachaymantaq, kikin kuerponchiswan kasuchikuywan yapaykukuychis. Kikin kuerponchiswan kasuchikuymantaq, pasiensiawan yapaykukuychis. Pasiensiamantaq, Dios sonqo kaywan yapaykukuychis.
- 7** Dios sonqo kaymantaq wawqepanantin hina munanakuywan yapaykukuychis. Wawqe-panantin hina munakuymantaq, munakuywan yapaykukuychis.
- 8** Chaykunachus qankunapi kashan, hinallataq llimp'arishanraq chayqa, manan qasillatachu kachisunkichis. Nitaqmi Señorninchis Jesucristo reqsiypi, mana ruruyoqtapas kachisunkichischu.
- 9** Pikunachus mana chaykunayoq kashanku chayqa, ñawinku arphayachisqan kashanku. Hinallataq ñawpa huchankumanta ch'uyanchasqaña kasqankutapas qonqarapuspankun, ñawsa kashanku.
- 10** Chayrayku wawqe-panaykuna, waqyasqa kasqaykichistawan, akllasqa kasqaykichistawan aswan-aswantaq takyachiychis. Chaykunatachus ruwankichis chayqa, manapunin hayk'aqpas misk'akunkichischu.
- 11** Chay hinapin, Señorninchis hinallataq Qespichiqninchis Jesucristoq wiñaypaq qhapaq suyunman haykuyniykichisqa, ancha qosqapuni kasunkichis.

- ¹² Chay hinaqa, cheqaq kaq qankunapi kashasqantaqa yachankichisñan. Diostaqmi chay cheqaq kaypiqa takyachirqasunkichis. Ñoqataqmi ichaqa, chay imaymanakunamantaqa qankunaman yuyarichinaypuni kashan.
- ¹³ Ichaqa, kay pisi-kallpa aycha kuerpopi kawsanaykama qankunaman anyaykuyniywan rikch'arichiyrimi allin rikch'akuwarqan.
- ¹⁴ Señorninchis Jesucristoq sut'inchawasqanman hina, kay pisi-kallpa aycha kuerpoyta pisi tiempollamanta saqeripunaytaqa yachanin.
- ¹⁵ Ichaqa, ripukapusqay qhepata, chay imaymanakunamanta tukuy tiempo yuyarinaykichispaqmi kallpachakusaqpuni.
- ¹⁶ Señorninchis Jesucristoq atiyinmantawan, hamunanmantawanqa willarqaykikuñan. Ichaqa, manan yachaysapa kaywan rimasqa yanqa kuentokunata hinachu willarqaykiku. Aswanpas Hatun Atiywan Kamachikuq kasqanta, ñawiykuwanpuni rikuy kasqaykuraykun willarqaykiku.
- ¹⁷ Jesucristo, maypachachus Dios Yayamanta hatunchaytawan, yupaychaytawan chaskishaqtinqa, ancha hatun k'anchariyninmantapachan Yayaqa nimurqan: 'Munasqay Churiyqa paymi. Paypin ancha kusikuyniyqa kapuwan,' nispa. (Mat. 17:5)
- ¹⁸ Hanaq pachamanta nimusqa chay kunkatataqmi, ñoqaykuqa ch'uuya orqopi paywan kashaspayku uyariqayku.
- ¹⁹ Chaymantapas, Diospa rantinpi rimaqkunaq qelqasqan aswan takyasqa simikunaqa kapuwanchismi. Tutayaq cheqaspi pachaq illarimunankama chay qelqakunata makilla uyariychis. Hinallataq pacha paqariy ch'aska sonqoykichispi lloqsimunankama, k'anchashaq lamparaman hina, chay qelqakunata allintapuni uyariychis.
- ²⁰ Ñawpaqtaqa, kaytaraq yachaychis. Llapan profetisasqa Qelqakunataqa, manan pipas munasqanman hina sut'inchanmanchu.
- ²¹ Profetisasqa simikunaqa, manan hayk'aqpas runakunaq munayninman hina qelqasqachu karqan. Aswanpas Diospa t'aqasqan runakunaqa, Santo Espirituq yuyaychasqan kaspankun, rimarqanku.

2 Pedro 2

- ¹ Ichaqa imaynan llaqta ukhupi falso profetakuna karqan, chay hinallataqmi qankunapurapipas falso yachachikuna kallaqataq. Paykunaqa, iñiypa kontranpin, thunichiq yachachikuykunata pakallapi yachachinqaku. Hinan rantipapupninku munayniyoq Señortapas mananchanqakuraq. Hinallataq paykuna kikinkupas qonqaylla hamuq wañuy ñak'ariypaq kanqaku.
- ² Askha runakunataqmi, chay wañuy ñak'ariyman risqankuta qatikunqaku. Hinan paykunahawa, cheqaq kaq ñanqa runakunaq k'arakta k'amisqan kanqa.

- ³ Hinallataq qolqe sonqo kaspankun, sumaq rimakuqman tukuspa, qolqeta horqosunkichis. Paykunaq huchachasqa kayninkuqa ñawpa tiempomantaraqmi wakichisqaña karqan. Hinallataq wañuy ñak'ariyninkupas makillaña suyashan.
- ⁴ Diosqa, huchallikuq angelkunata manapunin hina mana kastigasqallatachu qhawarirqan. Aswanpas infiernomanmi wikch'uykurqan. Chay tutayaq cheqaspi, taripay p'unchaykama waqaychasqa kananpaqmi hap'iykuchirqan.
- ⁵ Manallataqmi ñawpa hallp'a pachatapas mana kastigaspachu qhawarparirqan. Aswanpas kay pachapi mana Diosniyoq runakunamanqa, unu-para taripaytan apamurqan. Ichaqa chanin kaqmanta willakuq Noellatan, wakin qanchis runakunatawan kuskata, waqaycharqan.
- ⁶ Hinallataq, Sodoma llaqtata, Gomorra llaqtatapas usphamanraq tukuchispa, thunisqa kanankupaqmi huchacharqan. Hinan, kay pacha hamuq qhepa tiempopi mana Diosniyoq kaywan kawsaqkunaq rikunankupaq chaytaqa ruwarqan.
- ⁷ Chanin Lot runallatan qespichirqan. Payqa, runakunaq aycha kuerponkuta mana watakuspa qhellipi purisqankuwanmi mana thakchu kasharqan.
- ⁸ Chay chanin runaqa, millay runakuna chawpipin tiyarqan. Hinan runakunaq mana chanin ruwasqankuta p'unchay-p'unchay rikusqan, hinallataq uyarisqanpas chanin almanta mana thaktachu kachirqan.
- ⁹ Dios sonqo runakunata wateqaymanta qespichiyta Señorqa yachanmi. Mana chanin runakunata taripay p'unchaypi kastigasqa kanankupaq waqaychaytapas yachallantaqmi.
- ¹⁰ Aswantaraqqa, pikunachus aycha kuerponkuta mana watakuspa puriqkunata qatikuspanku, aycha kuerponkuta qhellichaqkunatan Señorqa kastiganqa. Chay runakunaqa, 'wiraqocha' nisqa kaqkunatan pisichanku. Paykunaqa, mana manchakuqkuna, hinallataq kikinkuq munapayasqallankuta maskhaqkunan kanku. K'ancharishaq kaqkunatapas mana manchakuspankun, k'arakta k'aminku.
- ¹¹ Angelkunataqmi ichaqa, paykunamanta aswan kallpayoq, hinallataq aswan atiyniyoq kanku. Chaywanpas paykunaqa, Señorpa ñawpaqenpi manan ima ñakay simikunallatapas chay falso yachachiqkunaq kontranpiqa rimarirqankuchu.
- ¹² Chay runakunan ichaqa, mana yuyaykukuq uywa hina, mana entiendisqankumanta mana allinta rimanku. Paykunaqa, hap'ispa wañuchinapaqpunin naserqanku. Hinallataq, kikinkuq waqlliyinkupin wañupunqaku.

13 Paykunan p'enqay ruwaqkuna, hinallataq qhelli ruwaqkunaqa kanku. Qankunawan mikhushaspankupas q'otukuyninkupin kusikunku. Chayraykun mana chanin ruwasqankumanta chanin kaq premiota chaskinqaku.

14 Ñawinkupipas wasanchaymi hunt'a kashan. Manataqmi huchallikuspankupas saksarinkuchu. Mana allin takyasqa runakunatan, munapakuywan aysayachinku. Sonqonkupipas ancha qolqe sonqollañan kanku. Ñakaypa wawankunataqmi kankupas.

15 Siwk nisqa ñantan saqerparipunku. Hinan Beorpa churin Balaanpa ñanninta qatikuspanku waqlipurqanku. Balaanqa mana chanin pagotataqmi munakurqan.

16 Ichaqa mana allin ruwasqanmantataqmi phiñarisqa karqan. Huk mana hayk'aq rimaq karga apaq uywataqmi runa hina rimaripa, chay profetaq mana yuyaywan ruwayninta sayachirqan.

17 Chay runakunaqa, ch'akisqa pukyu hinan kanku. Chaymantapas, wayraq apaykachasqan phuyo hinan kanku. Paykunapaqmi, wiñay-wiñaypaq sinchi tutayaq ukhu pachaqa waqaychasqa kashan.

18 Mana allin kawsaqkunamanta cheqaqtapuni ayqekamuqkunatapas, yanqa anchaykachaq simikunata rimayninkuwanmi, aycha kuerpoq mana allin munapayayninkunaman aysaykunku.

19 Pipas llallirachikun chayqa, llalliqninpa kamachinñan kapun. Chaymi paykuna kikinkupas mana allin kawsayninkuq kamachin kashaspankupas, kacharichisqa kaytaraqtaq prometinkupas.

20 Qespichiq Señor Jesucristota reqsikusqankuraykun, paykunaqa kay pachaqa qhelli kayninkunamantapas ayqekamunku. Sichus yapamanta chaykunawan mayt'uchikuspanku atipachikunqaku chayqa, ñawpaq kawsayninkumantapas qhepa kawsayninkuqa aswan mana allinraqmi kapunqa.

21 Paykunaqa, chanin kaq ñanta reqsishaspankuñan, Diospa qosqan ch'uya kamachikuymanta qhepaman kutipurqanku. Chay hina kaqtinqa, chay chanin kaq ñanta ama reqsiyninkun, aswan allinqa kanman karqan.

22 Paykunapitaqmi kay cheqaq proberbioqa hunt'akurqan. Chay proberbioqa nintaqmi: 'Alqoqa aqtusqantan kutirpakapun. Hinallataq mayllisqa khuchipas wakmantan t'uruman qhospaykapun,' nispa. (Prob. 26:11)

2 Pedro 3

1 Munakusqaykuna, kayqa qankunaman iskay kaq qelqa qelqamusqaymi. Iskaynin qelqapipas qankunata yuyarichinaypaqmi, llimphuy yuyayniykichistaqa rikch'arichiykichis.

2 Diospa rantinpi rimaq t'aqasqa runakunaqa ñawpaqtaña rimaykusqan simikunata yuyarichinaypaqmi qelqamuykichis. Hinallataq

apostolnijkichiskunaq chawpinta, Qespichikuq Señorpa kamachikuspa rimaykusqantawan yuyarichinaypaqmi qelqamuykichis.

³ Kaytaraq ñawpaqtaqa yachaychis. Qhepa p'unchaykunapin asipayakuqkunaqa asipayaspa hamunqaku. Chay asipayakuqkunaqa, kikinkuq mana allin kaqta munapayayninkuman hina puriqkunan kanku.

⁴ Chay asipayakuqkunaqa, ninqakutaqmi: —Machulanchiskunaq wañukapusqanku p'unchaymantapachan, qallariymantapacha tukuy ima kamasqapas, iman kaqla kashan. Chayrayku ¿maytaq 'hamusaqmi,' nispa prometisqanri? nispanku.

⁵ Chay runakunaqa, ñawpa tiempopi hanaq pachapas, hinallataq hallp'a pachapas Diospa rimariyllanwan kamasqa kasqantan mana yachaq tukunku. Hinallataq unu chawpimanta hallp'a pachata hatarichimuspa unu chawpipi tiyaykuchisqantapas waktasqankutapunin mana yachaq tukunku.

⁶ Chaykunaraykun, chay ñawpa tiempopi hallp'a pachapas unuq millp'usqan tukukapurqan.

⁷ Ichaqa, kunan kashaq hanaq pachapas, hallp'a pachapas, kikin simillanwantaqmi, ninapaq waqaychasqa kashanku. Hinallataq mana Diosniyoq runakunaq chinkaripuynin taripay p'unchaykama waqaychasqa kashanku.

⁸ Munakusqaykuna, kayta ichaqa amapuni qonqaychischu. Señorpa ñawpaqenpiqa, huk p'unchaymi waranqa watapas kanman hinapuni. Waranqa watataqmi, huk p'unchaypas kanman hinapuni.

⁹ Wakinkunaqa, Señorpa prometisqanta tardachimunanpaqmi hap'inku. Señortaqmi ichaqa, mana chay hinatachu prometisqantaqa tardachimun. Aswanpas ñoqanchiswan pasiensiayoq kaspermi, llapalla yuyayman kutirikunankuta munashan. Manataqmi piqpa chinkanantapas munanchu.

¹⁰ Señorpa p'unchayninmi ichaqa, imaynan tutapi huk suwa hamun, chay hinata qonqaylla hamunqa. Hinaqtinmi hanaq pachaqa, pacha kunununuywan chinkaripunqa. Hinan chaypi kaqkunapas yawrarispa rughapunqa. Hinallataqmi hallp'a pachapas lliw chaypi ruwasqakunapiwan rughapunqa.

¹¹ Hinaqa, llapan kay imaymanakunapas ch'usaqyachisqan kanqa. Chay hinataq kanqa chayqa, ¿imaynataq ch'uya puriypi, hinallataq Dios sonqo kaypi manaqa kawsawaqchischu?

¹² Diospa hamunan p'unchayta makilla suyakushaychis. Chay p'unchaypin, hanaq pachapas yawrarispanraq ch'usaqyachisqa kanqa. Hinallataqmi chaypi kaqkunapas kanaykusqa kasper chulluripunqa.

¹³ Diospa prometiwaspachisman hinaqa, maypichus chanin kaypa kasqan mosoq hanaq pachatawan, mosoq hallp'a pachatawanmi suyakushanchis.

- 14 Chayraykun munakusqaykuna, qankunaqa tukuy chaykunata allin takyasqa suyakushankichis. Hinaqa, thak kaypi, mana qhelliyoqta, hinallataq mana imamantapas huchachanata, Señorpa tarinasunkichispaq allin yuyaywan kallpachakushallaychispuni.
- 15 Señorninchispa pasiensiakuyninqa, qespikuypaq kasqanta entiendiychis. Chayllamantataqmi munasqa wawqenchis Pablopas, imayna yachaychus qosqa kasqanman hina, qelqamusqasuykichistawan entiendillaychistaq.
- 16 Payqa, chaykunamantan llapan qelqankunapipas riman. Chaykunapin wakin imaymanakunanqa sasa entiendiy atina kashan. Chaytan mana yachaqkunapiwan, mana allin takyasqakunapiwan q'ewishanku. Chay hinallataqmi, kikinkuq wañuy ñak'ariyninkupaq wakin Qelqakunatapas q'ewishanku.
- 17 Chay hinaqa munakusqaykuna, ñawpaqmantañan mana allin runakunaq q'otuspa pantachiynintaqa yachankichis. Chayrayku, takyasqa kashaspa, urmaykunaykichismanta kuidakuychis.
- 18 Aswantaraqqa, allinpaq qokuypi, hinallataq Qespichikuq Señorninchis Jesucristota reqsiypiwan wiñaychis. Kunan, hinallataq wiñay-wiñaypaq yupaychaypas payllamanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

1 Juan

1 Juan 1

¹ Qallariymantapacha imachus kawsay Simiq kasqanmantan qelqamuykiku. Paymanta imatachus uyarisqaykuta, imatachus ñawiykuwan rikusqaykuta, imatachus yuyaywan allinta qhawasqaykuta, imatachus makiykuwan llamisqaykuta iman, qelqamuykiku.

² Kawsaytaqmi rikuchisqa karqan, hinan rikurqayku. Qankunamantaqmi, rikusqayku wiñay kawsayta sut'inchaykiku, hinallataq willaykikupas. Yayawanmi kawsayqa kasharqan. Paytaqmi kawsayta ñoqaykuman rikuchiwarqanku.

³ Qankunapas ñoqaykuwan huk sonqolla kawsaypi kanaykichispaqmi, imachus rikusqaykuta, hinallataq imatachus uyarisqaykuta qankunaman willaykiku. Cheqaqtapunin huk sonqolla kawsayninchisqa Yayawan, hinallataq Churin Jesucristowan kashan.

⁴ Chaykunataqa, kusikuyniyku hunt'asqa kananpaqmi qelqamuykiku.

⁵ Jesucristomanta uyarisqayku willakuyqa kaymi: Diosqa k'anchaymi. Manataqmi paypiqa ima laqha-tutapas kanchu. Chaytataqmi willaykiku.

⁶ Sichus nisunchis: 'Dioswanmi huk sonqolla kawsaypi kashanchis,' nispa, ichaqa laqha-tutayaqpitaq purishanchis chayqa, llullakushanchismi. Manataqmi cheqaq kaqtachu ruwashanchis.

⁷ Ichaqa, sichus imaynan Diosqa k'anchaypi kashan, chay hinata k'anchaypi purisunchis chayqa, hukuna-hukkunawanmi huk sonqolla kawsaypi kashanchis. Diospa Churin Jesucristoq yawarnintaqmi tukuy huchanchiskunata maylliwanchis.

⁸ Sichus nisunchis: 'Mana huchayoqmi kani,' nispa chayqa, kikinchiñan q'otukushanchis. Cheqaq kaytaqmi, mana ñoqanchispichu kashan.

⁹ Sichus huchanchiskunata Diosman willakapusunchis chayqa, payqa pampachawananchispaq, hinallataq tukuy mana chanin kaymanta maylliwanchispaqpas hunt'aqpuni, chaninpunitaqmi kanpas.

¹⁰ Ichaqa, sichus nisunchis: 'Manan huchallikurqanichu,' nispa chayqa, Diostan llullaman tukuchinchis. Siminpas manataqmi ñoqanchispichu kashan.

1 Juan 2

¹ Wawachaykuna, amaña huchallikunaykichispaqmi tukuy kaykunataqa qelqamuykichis. Sichus pipas huchallikun chayqa, Yayaq ñawpaqenpi, sayapakuqninchis chanin Jesucristoqa kapuwanchismi.

- ² Huchanchisrayku Diospa chaskinanpaq hina hunt'asqa pagoqa Jesucriston. Manataqmi ñoqanchispa huchanchiskunaraykullachu, aswanpas, kay pachapi llapa runakunaq huchankurayku pagopas payllataqmi.
- ³ Jesucristoq kamachikuyninkunatachus kasukusunchis chayqa, chay kasukusqanchispin payta reqsisqanchistaqa yachanchis.
- ⁴ Sichus pipas nin: 'Ñoqaqa payta reqsinin,' nispa, ichaqa kamachikuyninkunataq mana kasukunmanchu chayqa, chay runaqa llullan. Cheqaq kaypas manan paypiqa kanchu.
- ⁵ Ichaqa pipas siminta kasukuqpin, cheqaqtapuni Diospa munakuyninqa k'apakchasqa karqan. Chay hinapitaqmi Diospi kashasqanchistaqa yachanchis.
- ⁶ Sichus pipas nin: 'Ñoqaqa Jesucristopin takyani,' nispa chayqa, imaynatachus Jesucristo kawsarqan, chay hinatapunin kawsanan.
- ⁷ Wawqe-panallaykuna, manan huk mosoq kamachikuytachu qelqamuykichis. Aswanpas qallariymantapacha kapusqasunkichis ñawpa kamachikuytan qelqamuykichis. Chay ñawpa kamachikuyqa, qallariymantapacha ña uyarisqaykichis simin.
- ⁸ Laqhatutaqa chinkaripushañan. Cheqaq k'anchaytaqmi ichaqa, k'anchorimushañan. Chayraykun, wakmanta huk mosoq kamachikuyta qelqamuykichis. Chay kamachikuyqa Jesucristopipas, qankunapipas cheqaqpunitaqmi kanpas.
- ⁹ Sichus pipas nin: 'K'anchaypin kashani,' nispa, ichaqa wawqentataq cheqnikushanmanraq chayqa, laqha-tutapiraqmi kashan.
- ¹⁰ Pipas wawqenta munakuqqa, k'anchaypi takyasqan kashan. Manataqmi paypiqa ima misk'aypas kanchu.
- ¹¹ Pipas wawqenta cheqniquqmi ichaqa, laqha-tutayaqpiraq kashan, hinallataq laqha-tutayaqpiraq purishan. Chay laqha-tutayaqtaqmi paypa ñawinta ñawsayachin. Chayraykun, maymanchus risqanta mana yachanchu.
- ¹² Wawachaykuna, Diosqa sutinraykun huchaykichiskunata pampacharqasunkichis. Chayraykun qankunaman qelqamuykichis.
- ¹³ Tayta-mamakuna, qankunaqa qallariymantapacha kaq Diostan reqsinkichis. Chayraykun qankunamanqa qelqamuykichis. Wayna-sipaskuna, qankunaqa mana allin kaqtan atiparqankichis. Chayraykun qankunamanqa qelqamuykichis. Wawachaykuna, qankunaqa Yayatan reqsinkichis. Chayraykun qankunamanqa qelqamuykichis.
- ¹⁴ Tayta-mamakuna, qankunaqa qallariymantapacha kaq Diostan reqsinkichis. Chayraykun qankunamanqa qelqamurqaykichis. Wayna-sipaskuna, qankunaqa kallpayoqmi kankichis. Hinallataqmi Diospa siminpas qankunapi

takyan. Mana allin kaqtapas atiparqankichismi. Chaykunaraykun qankunamanqa qelqamurqaykichis.

¹⁵ Kay pachataqa ama munapayaychischu. Nitaq kay pachapi kashaq imaymanakunatapas munapayaychischu. Sichus pipas kay pachata munapayan chayqa, Yayaq munakuyninmi mana paypichu kashan.

¹⁶ Aycha kuerpoq millay munapayayninpas, ñawikunaq millay munapayayninpas, hinallataq kawsaypi yanqaqasinmanta hatunchakuypas kay pachamantan hamun. Tukuy kay pachapi kaqkunaqa, manan Yayamantachu hamun, aswanpas kay pachallamantan hamun.

¹⁷ Kay pachapas, hinallataq kay pashaq munapayayninpas chinkaripushanmi. Diospa munayninta ruwaqmi ichaqa, wiñay-wiñaypaqpuni takyan.

¹⁸ Wawachaykuna, p'uchukay tiempoñan kashan. Imaynan Cristoq kontranpi kaqpa hamunanmanta uyarirqankichis, chay hinallataqmi kunanpas, Cristoq kontranpi kaqkunaqa askha rikhurimurqanku. Chayraykun, p'uchukay tiempoña kasqantaqa yachanchis.

¹⁹ Paykunaqa ñoqanchis ukhumantan lloqsirqanku, ichaqa manan ñoqanchismantachu karqanku. Sichus ñoqanchismanta kankuman karqan chayqa, ñoqanchiswanmi takyankuman karqan. Ichaqa llapanku mana ñoqanchismantachu kasqanku sut'i kananpaqmi lloqsirqanku.

²⁰ Qankunaqmi ichaqa, Santo Espírituq hawiynin kapusunkichis. Hinan tukuy imaymanakunatapas yachankichis.

²¹ Manan cheqaq kaqta mana yachasqaykichisraykuchu qelqamurqaykichis. Aswanpas cheqaq kaqta yachasqaykichisrayku, hinallataq cheqaq kaqmanta mana ima llullakuypas lloqsimusqanraykun qelqamurqaykichis.

²² ¿Pitaq llullakuqri? Pichus Jesusta Cristo kasqanta mananchaqmi. Payllataqmi Cristoq kontranpi kashan. Hinan Yayatapas, Churitapas mananchan.

²³ Llapan pikunachus Churita mananchaqkunapiqa, manallataqmi Yayapas paypi kanchu. Pichus Churimanta rimarin chayqa, Yayapas paypin kashan.

²⁴ Qallariymantapacha imachus uyarisqaykichis qankunapi takyachun. Sichus qallariymantapacha imachus uyarisqaykichis qankunapi takyanqa chayqa, Churipipas, Yayapipas takyallankichistaqmi.

²⁵ Hinallataq paypa prometewasqanchis promesanqa wiñay kawsaymi.

²⁶ Tukuy chaykunataqa q'otuqniykichiskunamantan qelqamurqaykichis.

²⁷ Diosmanta chaskisqaykichis hawiytaqmi ichaqa, qankunapi takyashan. Manataqmi piqpa yachachinasunkichistapas nesesitankichisñachu. Kasqan hawiytaqmi ichaqa, llapan imaymanakunatapas yachachisunkichis. Chay

hawiyqa cheqaqpunin. Manataqmi paypiqa llullakuy kanchu. Imaynan yachachirqasunkichis, chayman hinapuni paypi takyaychis.

²⁸ Kunantaq wawachaykuna, Jesucristo rikhurimuqtin sonqo churayninchis allin takyasqa kananpaq, paypi takyaychis. Hinaspa pay hamuqtin, ñawpaqenpi ama p'enqakunanchispaq, paypi takyaychis.

²⁹ Sichus Jesucristo chanin kasqanta yachankichis chayqa, llapan chay chanin kaqta ruwashaqkunaqa Jesucristomanta nasemuqkunan kanku. Chaytapas yachaychis.

1 Juan 3

¹ Qhawariychis, may hatun munakuytan Yayaqa, 'Diospa wawankuna,' nispa sutiyasqa kananchispaq qowasqanchis. Kay pacha runakunaqa manan Yayata reqsirqankuchu. Chayraykun qankunatapas manallataq reqsisunkichischu.

² Munakusqaykuna, kunanqa Diospa wawankunañan kapunchis. Diosqa manan imaynachus kananchistaqa rikuchiwanichisraqchu. Ichaqa imaynachus Diosqa kasqanta rikusunchismi. Maypachachus Churi rikhurimuqtinmi, imaynachus payqa kasqanta rikusunchis, hinan payman rikch'ayniyoq kasunchis. Chaytaqa yachanchismi.

³ Pikunachus Jesucristopi suyakuyniyoq kaqkunaqa, imaynan Jesucristopas ch'uyapuni, chay hinatan pay kikinta ch'uyanchakun.

⁴ Huchaqa, Kamachikuy Simitan p'akin. Chaymi, pipas huchallikushallaqpuniqa Kamachikuy Simita p'akin.

⁵ Jesucristoqa, huchanchiskunata qechunanpaqmi rikhurimurqan. Manataqmi paypiqa ima huchapas kanchu. Chaykunataqa yachankichismi.

⁶ Pipas paypi takyaqqa, manan huchallikushallanpunichu. Pipas huchallikushallaqpunin ichaqa, mana Jesucristota rikurqanchu, nitaqmi reqsirqanpaschu.

⁷ Wawachaykuna, amapuni piwanpas q'otuchikuychischu. Imaynan Jesucristoqa chaninpuni, chay hinallataqmi chanin kaqta ruwashallaqpuniqa, chaninpuni.

⁸ Saqraqa qallariymantapachan huchallikun. Chayraykun pipas huchallikushallaqpuniqa, saqraq kapun. Saqraq ruwayninkunata thuninanpaqtaqmi Diospa Churinga rikhurimurqan.

⁹ Pipas Diosmanta nasesqa kaqpiqa, Diospa mirayninpas paypin takyan. Chayraykun manaqa huchallikushallanpunichu. Diosmanta nasesqa kasqanraykutaqmi, mana huchallikuyta atinchu.

- 10** Pipas chanin kaqta mana ruwashallaqpuniqa, hinallataq wawqenta mana munakuqpas, manan Diospachu. Chaykunapin Diospa wawankunaqa, hinallataq saqraq wawankunapas reqsichikunku.
- 11** Qallariymantapacha willakuy uyarisqaykichisqa kaymi: Hukkuna-hukkunawanmi munanakunanchis.
- 12** Amapuni Kaín hinaqa kaychischu. Payqa mana allin kaqpa kasqanraykun wawqenta wañuchirqan. ¿Imaraykutaq wañuchirqanri? Paypa ruwayninkunaqa manan allinchu karqan. Wawqenpa ruwayninkunataqmi ichaqa, chanin karqan. Chayraykun paytaqa wañuchirqan.
- 13** Wawqe-panallaykuna, sichus kay pacha runakuna cheqnikusunkichis chayqa, amapuni musphariychischu.
- 14** Wañuyunta kawsayman chimpasqanchistaqa wawqe-panakunata munakusqanchispin yachanchis. Wawqenta mana munakuqqa, wañuyin takyashan.
- 15** Pipas wawqenta cheqniquqqa, runa wañuchiymi. Hinallataq pi runa wañuchiqipipas wiñay kawsay manapuni takyasqantaqa yachankichismi.
- 16** Jesucriston kawsayninta ñoqanchisrayku churarqan. Chaypin, imachus munakuy kasqantaqa reqsirqanchis. Chay hinallataqmi ñoqanchispas, kawsayninchista wawqe-pananchiskunarayku churananchis.
- 17** Pillapas kay pachapi imaymana kaqniyoq kanmanmi. Hinallataq wawqenta pisichikuypi kashaqta rikushaspan, sonqonta wisq'aykuqpas kallanmantaqmi. Sichus chay hina kanman chayqa, ¿imaynataq Diospa munakuyninri paypi takyanman?
- 18** Wawachaykuna, ama simillawanchu, nitaq rimayllawanchu munakusun. Aswanpas ruwaywan, hinallataq cheqaq kaywan munakusun.
- 19** Kaypin cheqaqmanta kasqanchistaqa reqsinchis. Hinallataq sonqonchispi, sonqo churayninchispas paypa ñawpaqenpi kapuwasunchis.
- 20** Sichus sonqonchis huchachawanchis chayqa, Diosqa sonqonchismantapas aswanraqmi. Payqa tukuy imaymanakunatapas reqsinmi.
- 21** Munakusqaykuna, sichus sonqonchis mana huchachawanchischu chayqa, Diospa ñawpaqenpin sonqo churayninchis kapuwanchis.
- 22** Ñoqanchisqa kamachikuyninkunatapas kasukunchismi. Hinallataq paypa ñawpaqenpiqa imaymana sumaqa kaqkunatapas ruwanchismi. Chayraykun, imataña mañakuqtinchispas paymantaqa chaskisunchis.
- 23** Kamachikuyninqa kaymi: Churin Jesucristoq sutinpin iñinanchis. Hinallataq imaynan kamachiwarqanchis chay hinatan, hukuna-hukkunawan munanakunanchis.

²⁴Hinallataqmi kamachikuyninkunata kasukuqqa Diospi takyan. Diostaqmi paypi takyan. Espiritunta qowasqanchispitaqmi, payqa ñoqanchispi takyasqanta yachanchis.

1 Juan 4

¹Munakusqaykuna, askha falso profetakunan kay pachantimpi purishanku. Chayrayku ama tukuy spiritukunata kreeychischu. Aswanpas, sichus spiritukuna Diosmanta kanku, chayta probaychis.

²Jesucristoqa, aycha runa kaypin hamurqan, nispa rimariq llapa spirituqa, Diosmantan hamun. Chaypitaqmi Diospa Espiritun kasqantaqa reqsinkichis.

³Hinallataq Jesucristoqa manan aycha runa kaypichu hamurqan, nispa rimariq llapa spirituqa, manan Diosmantachu hamun. Chay spirituqa Cristoq kontranpin kashan. Chay espírituq hamunanmantaqa uyarirqankichismi. Kunantaqmi payqa kay pachapiña kashan.

⁴Wawachaykuna, qankunaqa Diospan kankichis. Kay pachapi kaqmantaqa, qankunapi kashaqmi, aswan atiyniyoq. Chayraykun qankunaqa chay spiritukunata atiparqankichis.

⁵Paykunaqa, kay pachamantan kanku. Chayraykun kay pacha kaqmanta rimanku. Kay pacha runakunataqmi paykunata uyarinku.

⁶Ñoqanchisqa Diospan kanchis. Diosta reqsiqqa uyariwanchismi. Mana Diosta reqsiqtaqmi ichaqa, mana uyariwanchischu. Chaypin, cheqaq spiritutapas, pantachiq spiritutapas reqsinchis.

⁷Munakusqaykuna, munakuyqa Diosmantan hamun. Chayrayku hukkuhukkuhanawan munanakusun. Pipas munakuqqa Diosmanta naseqmi. Hinallataq Diostapas reqsinmi.

⁸Diosqa munakuymi. Pipas mana munakuqqa, Diostan mana reqsirqanchu.

⁹Chayraykun Diosqa, sapallan Churinta, paypa chawpinta kawsananchispaq, kay pachaman kachamurqan. Chaypin Diospa munakuyninqa ñoqanchispaq rikuchikurqan.

¹⁰Huchanchiskunamanta hunt'asqa pago kananpaqmi Diosqa Churinta kachamurqan. Manan ñoqanchis Diosta munakusqanchisraykuchu, aswanpas pay munakuwasqanchisraykun, Churintaqa kachamurqan. Munakuyqa chaymi.

¹¹Munakusqaykuna, sichus Diosqa chay hinata munakuwarqanchis chayqa, ñoqanchispaq chay hinallataqmi hukkuhukkuhanawan munanakunanchis.

¹²Manan pipas hayk'aqpas Diostaqa rikurqanchu. Sichus hukkuhukkuhanawan munanakusunchis chayqa, Diosqa ñoqanchispi takyan. Munakuynintaqmi ñoqanchispi k'apakchasqa kashan.

- 13 Diosqa Espirituntan qowarqanchis. Chaypin paypi takyasqanchista, hinallataq paypas ñoqanchispi takyasqanta yachanchis.
- 14 Yayaqa Churintan kachamurqan. Payqa, kay pacha runa Qespichiqmi. Chaytan rikurqayku, chaytataqmi willaykupas.
- 15 Pipas Jesusqa Diospa Churin kasqanta rimarin chayqa, Diosmi paypi takyan. Paypas Diospiqa takyallantaqmi.
- 16 Ñoqanchistaqmi Diospa munakuynin ñoqanchispaq kasqanta reqsirqanchis, hinallataq kreerqanchispas. Diosqa munakuymi. Munakuypi takyaqqa, Diospin takyan. Diospas paypiqa takyallantaqmi.
- 17 Imaynachus Jesusqa, chay hinan ñoqanchispas kay pachapi kanchis. Chayrayku, taripay p'unchaypi sonqo churayniyoq kananchispaqmi, Diospa munakuyninqa ñoqanchispi k'apakchasqa karqan.
- 18 Munakuypiqa manan manchakuy kanchu. Aswanpas k'apak munakuymi manchakuytaqa hawaman qarqon. Manchakuyqa muchuchiytan apamun. Pipas manchakuypiqa Diospa munakuyninmi manaraq k'apakchasqachu kashan.
- 19 Diosmi ñawpaqta munakuwarqanchis. Chayraykun ñoqanchispas, payta munakunchis.
- 20 Sichus pipas ninman: 'Ñoqaqa Diosta munakunin,' nispa, ichaqa wawqentataq cheqnkunman chayqa, llullan. Rikusqan wawqenta mana munakuqqa, ¿imaynatataq mana rikusqan Diostari munakuyta atinman?
- 21 Diosmanta hamuq kay kamachikuyqa kapuwanchismi. Pipas Diosta munakuqqa, wawqentapas munakullachuntaq.

1 Juan 5

- 1 Pipas Jesusqa Cristo kasqanta kreeqqa, Diosmanta nasesqan. Hinallataq pipas churiyaqta munakuqqa, pichus churiyasqa kaqtapas munakullantaqmi.
- 2 Diosta munakusqanchispi, hinallataq kamachikuyninkunata kasukusqanchispin, Diospa wawankunata munakusqanchistaqa yachanchis.
- 3 Diosta munakuyninchisqa kaymi: Paypa kamachikuyninkunatan hunt'ananchis. Kamachikuyninkunaqa manataqmi sasachu.
- 4 Pipas Diosmanta naseqqa kay pachatan atipan. Qankunaq iñiykiykichistaqmi kay pacha atipaytaqa qowanchis.
- 5 ¿Pitaq kay pachata atipaqri? Pichus Jesusqa Diospa Churinpuni kasqanta iñiqmi.

- ⁶ Ununta, hinallataq yawarninta hamuqqa Jesucriston. Manan unullantachu hamurqan, aswanpas ununta, hinallataq yawarnintan hamurqan. Espirituqa cheqaqmi, chayraykun, payllataq willakuqpas.
- ⁷ Hanaq pachapi willakuqkunaqa kinsan kanku. Yaya, Simi, hinallataq Santo Espíritu. Chay kinsa willakuqkunataqmi huklla kanku.
- ⁸ Chay hinallataqmi, hallp'a pachapi willakuqkunapas kinsallataq kanku. Espíritu, unu, hinallataq yawar. Chay kinsa willakuqkunataqmi tupachinku.
- ⁹ Sichus runakunaq willakusqankuta chaskisunchis chayqa, Diospa willakuyninqa aswan allinraqmi. Payqa Churinmantan willakurqan. Diospa sut'inchayninqa chaymi.
- ¹⁰ Pipas Diospa Churinpi iñiqqa, pay kikinpi willakuyniyuqmi kashan. Diosta mana kreeqtaqmi ichaqa, paypa Churinmanta willakuqpa willakusqanpi mana kreesqanrayku, Diostaqa llullaman tukuchin.
- ¹¹ Willakuyqa kaymi: Diosqa wiñay kawsaytan qowarqanchis. Chay kawsaytaqmi Churinpi kashan.
- ¹² Piqpa sonqonpichus Diospa Churin kashan chayqa, kawsayniyuqmi. Piqpa sonqonpichus Diospa Churin mana kanchu chayqa, manallataqmi kawsayniyuqchu.
- ¹³ Diospa Churinpa sutinpi iñiqkuna, qankunamanmi chaykunata qelqamurqaykichis. Wiñay kawsayniyuq kasqaykichista yachanaykichispaq, hinallataq Diospa Churinpa sutinpi iñinaykichispaqmi qelqamurqaykichis.
- ¹⁴ Diospa ñawpaqenpi sonqo churayninchisqa kaymi: Sichus munayninman hina imatapas mañakunchis chayqa, Diosqa uyariwanchismi.
- ¹⁵ Imataña mañakuqtinchispas, Diospa uyariwasqanchistaqa yachanchismi. Chayraykun mañakusqanchiskuna kapuwasqanchistaqa yachanchis.
- ¹⁶ Sichus pipas wawqenta mana wañunapaq huchata huchallikushaqta rikunqa chayqa, paypaqmi mañakunqa. Hinan Diosqa payman kawsayta qonqa. Chaytaqa, mana wañunapaq huchata huchallikuqkunamanmi nini. Wañunapaq huchaqa kanmi. Chay huchamantan ichaqa nini: 'Amaña Diosmantaqa mañakuchunchu,' nispay.
- ¹⁷ Tukuy mana chanin kaqqa huchan. Ichaqa mana wañunapaq huchapas kanmi.
- ¹⁸ Pikunachus Diosmanta naseqqa, manan huchallikushaspallapunichu kawsan. Aswanmi Diosmanta naseqqa, pay kikinta waqaychakun. Chaymi mana allin kaqqa payta mana imananpaschu. Chaytaqa yachanchismi.
- ¹⁹ Diospa kasqanchistaqa yachanchismi. Hinallataq llapan kay pachapi kaqkuna mana allin kaqpa makinpi kasqantapas yachallanchistaqmi.

²⁰ Diospa Churin hamusqantapas yachanchismi. Cheqaq kaqta reqsinanchispaqtaqmi payqa yuyayta qowarqanchis. Hinan ñoqanchisqa cheqaq kaqpi, hinallataq Churin Jesucristopi kashanchis. Cheqaq Diosqa, hinallataq wiñay kawsaypas paypunin.

²¹ Wawachaykuna, idolokunamanta waqaychakuychis. Ahinapuni kachun.

2 Juan

2 Juan 1

- ¹ Ñoqa kurak runan, akllasqa señoraman, hinallataq wawakunantinman qelqamuykichis. Ñoqaqa cheqaq kaqpin munakuykichis. Manan ñoqallachu, aswanpas llapan cheqaq kaqta reqsiqkunapas munakullasunkikutaqmi.
- ² Ñoqanchispi cheqaq kaq takyasqanrayku, hinallataq ñoqanchiswan wiñaypaq kasqanraykutaqmi, paykunaqa munakusunkiku.
- ³ Dios Yayaq, hinallataq Yayaq Churin Señor Jesucristoq allinpaq qokuyninpas, yanapakuyninpas, thak kayninpas qankunawanpuni kachun. Chaykunaqa, cheqaq kaqpi, hinallataq munakuypi qankunawanpuni kachun.
- ⁴ Yayamanta kamachikuyta chaskisqanchisman hinan, wakin wawaykikunata cheqaq kaqpi purishaqta tarirqani. Chaymi anchatapuni q'ochukurqani.
- ⁵ Kunantaq señora, hukkunahukkunawan munanakunanchispaq balikuyki. Manan huk mosoq kamachikuytapas qelqamushaykiman hinachu. Aswanpas chay kamachikuyqa, qallariymantapacha kapuwasqanchis kamachikuymi.
- ⁶ Munakuyqa kaymi: Kamachikuyninman hinan purinanchis. Kamachikuyqa kaymi: Imaynan qallariymantapacha uyarirqankichis, chayman hinan chay munakuypi purinaykichis.
- ⁷ Askha q'otukuqkunan kay pachapi purishanku. Paykunaqa, aycha kuerpopi Jesucristoq hamusqantan mana rimarinkuchu. Chayta ruwaqkunaqa, q'otukuqkunan, hinallataq Cristoq kontranpi hatariqkunan kanku.
- ⁸ Chay hinaqa, qankunapi llank'asqanchispa ruruyninta ama chinkachinanchispaq, aswanpas, hunt'asqa premiota chaskinanchispaq, qankuna kikiykichista allinta qhawakuychis.
- ⁹ Pipas Kamachikuy Simita p'akin, hinallataq Cristoq yachachikuyninpipas mana allin takyasqachu kashan chayqa, Diosqa manan paypi kanchu. Cristoq yachachikuyninpi allin takyaqpin ichaqa, Yayapas, Churipas paypiqa kashan.
- ¹⁰ Sichus pipas qankunaman hamunqa, manataq Cristoq yachachikuynintachu apamunqa chayqa, ama wasiykichispi chaskiychischu. Nitaq 'Allin hamukuy,' nispapas niychischu.
- ¹¹ Pipas chay mana allin yachachikuqta ninman: '¡Allin hamukuy!' nispa chayqa, mana allin ruwayninkunatan ruwaysikun.
- ¹² Askha imaymanakunan qankunaman qelqamunaypaqqa kashan. Ichaqa papelpa, hinallataq tintaq chawpintapas manan willayta munarqanichu. Aswanpas, qankunaman hamuspay, uyayapura rimaykuytan suyakushani. Chay hinapin kusikuyninchisqa hunt'asqa kanqa.

13 Akllasqa ñañaykiq wawankunan napaykamusunkiku. Ahinapuni kachun.

3 Juan

3 Juan 1

- 1** Ancha munakusqay Gayo, ñoqa kurak runan, qanman qelqamuyki. Ñoqaqa cheqaq kaqpin munakuyki.
- 2** Munakusqay wawqey, imaynan almaykipas llanllarishan, chay hinallataqmi tukuy imaymanapipas Diosqa llanllarichinasunkipaq, Diosman parlapushayki. Hinallataq qhalilla kanaykipaqwanmi Diosmanqa parlapushayki.
- 3** Wawqe-panakunan hamuspanku, cheqaqpi kashasqaykimanta, hinallataq imaynatachus cheqaq kaqpi purishasqaykimantawan willawanku. Chaymi anchatapuni q'ochukurqani.
- 4** Wawaykunaq cheqaq kaqpi purishasqankumantan uyarirqani. Chaymanta aswan ancha kusikuyniyqa manan kapuwanchu.
- 5** Munakusqay wawqey, tukuy imaymanata wawqepanakunarayku, hinallataq mana reqsisqakunaraykupas ruwaspaykiqa, hunt'aq kayniykiwanmi ruwasqanki.
- 6** Paykunan, iñiq t'aaqqa ñawpaqenpi munakuyniykimanta sut'incharqanku. Sichus Diospaq kaqkunata hinapuni chay sut'inchaqkunata puriyninkupi yanapaykunki chayqa, allintan ruwanki.
- 7** Diospa sutinta munakusqankuraykun, paykunaqa puririmurqanku. Manajudío runakunamanta mana imatapas chaskikuspallankun puririmurqanku.
- 8** Chay hina kaqtinqa, cheqaq kaqpi yanapakuqkuna kananchispaqqa, ñoqanchispas paykunata chaskinanchismi.
- 9** Iñiq t'aqamanmi ñoqaqa qelqamurqani. Ichaqa paykuna ukhumanta, ñawpaq kaq kayta munapakuq Diotrefesmi mana chaskiyta munawarqankuchu.
- 10** Payqa, millay simikunawanmi, yanqata k'amiwarqanku. Manataqmi chay k'amiwasqankuwanpas kusikunchu. Payqa wawqe-panakunatapas manan qorpachayta munanchu. Hinallataq qorpachay munaqkunatapas hark'akuspan, iñiq t'aqamanta paykunata qarqon. Chayrayku, sichus hamusaq chayqa, paypa ruwasqankunatan yuyarichimusaq.
- 11** Munakusqay wawqey, ama mana allin kaqtaqa qatichikuychu. Aswanpas allin kaqlatapuni qatichikuy. Allin kaqta ruwaqqa, Diosmantan hamun. Mana allin kaqta ruwaqtaqmi, Diostaqa mana rikurqanchu.
- 12** Llapa runakunan, hinallataq kikin cheqaq kaqpunin Demetriomantaqa allinta willakunku. Hinallataq ñoqaykupas paymantaqa kaqlatataqmi willakuyku. Willakusqayku cheqaqpuni kasqantapas yachankichismi.
- 13** Ñoqaqmi askha imaymanakuna qelqamunaypaq kapuwarqan. Ichaqa tintawan, hinallataq qelqana phuruwanpas manan qelqamuyta munanichu.

14 Aswanmi pisi p'unchaykunallamanta rikuykuyta munashayki. Hinan uya-uyapura rimasunchis.

15 Thak kay qanwan kachun. Amigokunan napaykamusunkiku. Qantaq sapanka amigokunata sutinmantakama napaykunki.

Judas

Judas 1

- 1** Ñoqa Judasmi, Jesucristoq kamachin, hinallataq Jakoboq wawqen kani. Hinan qankuna Dios Yayaq ch'uyanchasqankunamanwan, Jesucristoq waqaychasqankunamanwan, waqyasqankunamanwan ima qelqamuykichis.
- 2** Qankunapaqyá yanapaykuypas, thak kaypas, munakuypas ancha askhayachisqapuni kachun.
- 3** Munakusqaykuna, mayta kallpachakuspaymi, llapallanchispa qespikuyninchismantaqa qelqamurqaykichis. T'aqasqakunaman hukpaqkama hap'ichisqa iñiyrayku, allin qaqatapuni sayanaykichispaq qelqamuyniyqa nesesariopunin kawarqan. Kaytaqa kallpanchanaypaqmi qelqamushaykichis.
- 4** Wakin runakunaqa, mana reparachikuq hinallan haykumunku. Paykunaqa ñawpaqmantapacharaqmi kay huchachaypaq unanchasqaña karqanku. Mana Diosniyoq runakuna kaspankun, Diosninchispa allinpaq qokuyninta kacharisqa millay kawsayman, tukuchinku. Hinallataq sapallan munayniyoq Dios Señorinchis Jesucristotapas mananchanku.
- 5** Llapantapas ñan allintaña yacharqankichis. Kunantaq ichaqa, yuyarichiyllataña munashaykichis. Señorqa Egipto suyumantan llaqtanta horqomurqan. Chaymantataqmi mana iñiqkunataqa, mana iñisqankurayku wañuchipurqan.
- 6** Hinallataqmi, ñawpaq ch'uya kayninkuta mana waqaychaq angelkunapas kinkuq tiyanankuta saqechipurqan. Hinan paykunata wiñaypaq kadenasqata, tutayaq ukhuman hatun taripay p'unchaykama Diosqa waqaycharqan.
- 7** Chay hinallatataqmi, Sodoma llaqtapas, Gomorra llaqtapas, hinallataq qayllanpi kaq llaqtakunapas, paykuna hina qhellipi purirqanku. Hinallataq aycha kuerpoq mana ruwanan kaq millay munasqankunata qatichikurqanku. Diostaqmi paykunataqa ejemplo kanankupaq churarqan. Paykunan wiñay nina yawray ñak'ariypi muchunqaku.
- 8** Chay hinallatataqmi, chay mosqhokuqkunapas, aycha kuerponkuta qhellichanku, kamachikuyniyokunata pisichanku. Hinallataq, k'anchorishaq kaqkunatapas k'araktan k'aminku.
- 9** Ichaqa arkángel Miguelpas, Moisespa kuerponhawa saqrawan churanakushaspanqa, manapunin paypa kontranpi ch'ulla ñakay simillatapas rimarirqanchu. Aswanpas nillarqanmi: 'Qantaqa Señorllapuni phiñarikusunki,' nispan.
- 10** Paykunataqmi ichaqa, mana reqsisqankuta k'arakta k'aminku. Hinaspan mana yuyaykuq uywa hina, imachus reparasqankuman pantaykapunku.

11 Kaínpa ñannintan qatikurqanku. Balaampa pantayninmanmi qolqerayku aysaykachikurqanku. Hinallataqmi Koré hina, sinchi mana kasukuq kayninkupi, chinkaripurqanku. Chayrayku, jay, paykunamanta imaynaraq kanqa!

12 Paykunaqa, wawqe-panantin hina mikhuyniykichiskunapipas qhellichakunan kanku. Qankunawan kuskataqmi mana p'enqakuspa mikhushanku. Paykunaqa, kikillankutan michikunku. Hinallataq mana unuyoq phuyo hinan, kayman, haqayman wayraq apaykachasqan kanku. Ch'akiriy tiempopi ch'akisqa mallki hinan, mana ruruyoq, iskay kutikama wañusqa, hinallataq t'irarparisqa kanku.

13 Imaynan mama qocha mancharikuyta phoqchispa phosoqota wikch'un, chay hinataraqmi, paykunapas p'enqay ruwaykunata ruwashanku. Paykunaqa, phawaykachaq ch'askakuna hinan kanku. Paykunapaqmi wiñaywiñaypaq manchay laqha-tutayaq ukhu pacha waqaychasqa kashan.

14 Paykunallamantataqmi, Adanmantapacha runa-miraypi qanchis kaq Enokpas profetisarqanña. Nirqantaq: 'Qhawariy, Señormi mana yupay atiy t'aqasqankunawan hamushan.

15 Llapallan millay runakunata chaninchananpaq, hinallataq tukuy millay huchata mana Diosniyoq kaspata tukuy ruwasqankumanta huchachananpaqwanmi hamushan. Mana Diosniyoq kaspata, Señorpa kontranpi k'arak k'amiykunata huchasapakunaq rimasqankumantawan, llapa runata huchachananpaqwanmi hamushan,' nispa.

16 Chay runakunaqa, tukuymantan kihakunku, hinallataq tukuymantan mana allinta rimanku. Paykuna kikinkuq mana allin munasqallankupitaqmi purinkupas. Siminkuwanpas misk'i rimaykunataraqmi runakunaman rimaykachanku. Chay hinapin, chay runakunamanta kikinkuq allinninkupaq imaymanakunatapas horqonku.

17 Qankuna ichaqa munakusqaykuna, Señorninchis Jesucristoq apostolninkunaq ñawpaqtaraq rimaykusqan simikunata yuyariychis.

18 Paykunaqa, kay hinatan rimaykurqasunkichis: 'Qhepa tiempokunapin, asipayakuqkuna kanqaku. Paykunaqa, mana Diosniyoq runakuna kaspankun, kikinkuq mana allin munapakuyninkuman hina purinqaku,' nispanku.

19 Chay runakunaqa, t'aqanachiy hatarichiqkunan kanku. Kay pachaman hina kawsaqkunan kanku. Hinallataqmi Espiritupas, mana paykunapiqa kanchu.

20 Qankunan ichaqa, munakusqaykuna, ch'uyallaña iñiynillaykichispipuni wiñashaychis. Hinallataq Santo Espiritupipas Diosman parlashallaychispuni.

21 Wiñay kawsanaykichispaqqa, Señorninchis Jesucristoq yanapakuyninta suyakuspallapuni Diospa munakuyninpi takyashaychis.

22 Wakin iskayaqkunatataq, allin yuyaywan yanapaykullaychispuni.

²³ Wakinkunataq ichaqa, aycha kuerponkuwan qhellichasqa p'achankuta cheqnikuspaykichis, manchakuywan ninamanta qechuspa qespichiychis.

²⁴ Diosqa mana urmasqata waqaychanasunkichispaqpas atiyniyoqmi. Hinallataq hatun kusikuywan, mana imamanta huchachanata, paypa hatun k'anchorishaq ñawpaqenpi sayaykuchinasunkichispaqpas payqa atiywillayoqtaqmi.

²⁵ Sapallan yachaysapa Qespichiqninchis Diosllamanpuni yupaychaypas, hatun atiywan kamachikuypas, kamachikuyniyoc kaypas, atiyniyoq kaypas, kunanpas hinallataq wiñay-wiñaypaqpas kachun. Ahinapuni kachun.

Apocalipsis

Apocalipsis 1

- 1** Jesucristoq rikhurichiyninga kaymi. Imakunachus usqhayllaman pasananta kamachinkunaman rikuchinanpaqmi, Diosqa payman qorqan. Angelinpa chawpinta, kamachin Juanman kachamuspanmi, Jesucristoqa kaykunata sut'incharqan.
- 2** Juantaqmi, llapan rikusqankunamanta willakurqan. Chaykunaqa, Diospa simin, hinallataq Jesucristoq willakusqankunan kanku.
- 3** Tiempoqa qayllallañan kashan. Chayraykun, kay profetisasqa simikunata ñawinchaqpas, uyariqkunapas, hinallataq chaypi qelqasqa kashaqkunata kasukuqkunapas kuisamiyoq kanku.
- 4** Ñoqa Juanmi Asia probinsiapi kashaq qanchisnintin iñiq t'aqakunaman qelqamuykichis. Pichus kunan kashaqpas, pichus karqanpas, hinallataq pichus hamuq kaqpa partinmanta, allinpaq qokuypas, thak kaypas qankunawanpuni kachun. Hinallataq, qhapaq tiyananpa ñawpaqenpi kashaq qanchisnintin Espiritukunaq partinkumantawan chay allinpaq qokuypas, thak kaypas qankunawanpuni kachun.
- 5** Hinallataq, Jesucristoq partinmantawan chay allinpaq qokuypas, thak kaypas qankunawanpuni kachun. Payqa hunt'aq uyanchaq, wañusqakunamantapas ñawpaq kaq kawsarimpuq, hinallaq hallp'a pachantinpi reykunaq munayniyoq kaqpunin. Paymi munakuwarqanchis, hinallataq huchanchiskunata yawarninwan maylliwaraqanchis.
- 6** Payllapunin, reykuna kananchispaq, hinallataq Yayan Diospa saserdotenkuna kananchispaqpas churawaraqanchis. Payllamanpuni yupaychaypas, munaychakuq kaypas, wiñaymanta wiñaykama kachun. Ahinapuni kachun.
- 7** Qelqaqa ninmi: 'Qhawariychis, phuyo chawpipin hamunqa,' nispa. (Dan. 7:13) Nillantaqmi: 'Llapallan runakunan payta rikunqaku. Hinan kikin t'urpuqninkunapas rikullanqakutaq. Hallp'a pachantinpi runa-miray ayllukunataqmi, payta rikusqankurayku, khuyayta waqaykunqaku,' nispa. (Zak. 12:1-11) ¡Arí, ahinapuni kachun!
- 8** Señor Diosmi nin: 'Ñoqan Alfapas, Omegapas, hinallataq qallariypas, tukukuypas kani. Pichus kunan kashaqpas, pichus karqanpas, hinallataq pichus hamuq kaqpas ñoqan kani. Tukuy atiyniyoqpas ñoqallapunitaqmi kani,' nispa.
- 9** Ñoqa Juanmi wawqeykichis kani. Ñoqan ñak'ariyniykichiskunapipas, qhapaq suyupipas, hinallataq Cristo Jesuspi takyayniykichispipas ñak'ariysikuqmasiykichis kani. Diospa siminrayku, hinallataq Jesucristomanta willakusqayraykun, Patmos islapi kasharqani.

- 10** Señorpa p'unchayninpin, ñoqaqa Espiritupi kasharqani. Hinan qhepaypi huk kunkayoq korneta waqaqta hina uyarirqani.
- 11** Chay kunkataqmi nimuwarqan: —Ñoqan Alfapas, Omegapas, hinallataq ñawpaq kaqpas, qhepa kaqpas kani. Kay rikusqaykikunata, huk libropi qelqay, hinaspa qanchisnintin iñiq t'aqakunaman apachiy. Efesoman, Esmirnaman, Pergamoman, Tiatiraman, Sardisman, Filadelfiaman hinallataq Laodiseamanwan apachiy, nispa. (Dan. 7:13)
- 12** Hinan rimapayamuqniypa kunkanta uyarinaypaq, qhepayta qhawarirqani. Qhawarispaytaq, qorimanta qanchis lámpara churanakunata rikurqani.
- 13** Chay qanchis lámpara churanakuna chawpipitaqmi, huk runata, Runaq Churinta hinapuni rikurqani. Payqa, pampakama p'achawan p'acharusqan kasharqan. Qhasqontaqmi, qorimanta chumpiwan chumpirusqa kasharqan.
- 14** Umanpas, chukchanpas, yuraq millma hina, hinallataq rit'i hinaraqmi yuraqllaña karqan. Ñawinkunataqmi, yawrashaq nina hina karqan.
- 15** Chakinkunapas yawrashaq hornopi k'ancharishaq bronseman rikch'akuqmi karqan. Rimaynintaqmi, askhallaña mayu unuq qapariynin hinaraq karqan.
- 16** Paña makinpitaqmi qanchis ch'askakunata hap'isharqan. Siminmantataqmi, iskay ladon afilasqa, ancha filo espada lloqsimusharqan. Uyantaqmi, allinta k'ancharimuq inti hinaraq karqan.
- 17** Payta rikuruspaytaqmi, chakinman, wañusqa hinaraq, wikch'uykukurqani. Hinan payqa, ñoqaman paña makinta churaykuspa, niwarqan: —Ama manchakuychu. Ñoqan ñawpaq kaqpas, qhepa kaqpas kani.
- 18** Ñoqaqa kawsashanin. Wañusqan kasharqani. Qhawariytaq, ñoqaqa wiñay-wiñaypaqmi kawsashani. Ahinapuni kachun. Hinallataq ñoqan, wañuyta llabentapas, Hadespa llabentapas hap'ishani.
- 19** Chay hinaqa, imakunatachus rikusqaykita, imakunachus kashasqanta, hinallataq chaykunamanta qhepaman imakunachus pasanantawan qelqay.
- 20** Paña makiypi rikusqayki qanchis ch'askakunamanta, hinallataq qorimanta qanchis lámpara churanakunamanta, pakasqa yachay kaqkunaqa kaykunan kanku. Chay qanchis ch'askakunaqa, qanchisnintin iñiq t'aqakunaq angelninkunan kanku. Chay qanchis lámpara churanakunataqmi, qanchisnintin iñiq t'aqakuna kanku, nispan.

Apocalipsis 2

- 1** Chay rimapayawaqniyqa nillawarqantaqmi: —Éfeso llaqtapi kashaq iñiq t'aqay angelninman qelqay: 'Ñoqan qanchis ch'askakunata paña makiypi hap'ishani. Hinallataq qorimanta qanchis lámpara churanakunaq chawpinpi purishani.

- ² Ñoqan kaykunata niyki: “Ñoqaqa qanpa ruwasqaykikunatapas, ancha llank'asqaykikunatapas, hinallataq pasiensiakuyniykitapas yachanin. Millay runakunatapas manan hinallatachu qhawarqanki. Hinallataq, mana apostolkuna kashaspa, apostolkunaman tukuqkunatapas pruebarqankin. Chay hinapin llulla kasqankuta hap'irqanki.
- ³ Hinallataq pasiensiakuywan ñak'arisqaykitapas, pasiensiakuywan qaqata sayasqaykitapas, sutiyrayku mana sayk'uspa llank'asqaykitapas, yachallanitaqmi,” nispay.
- ⁴ Chaywanpas ichaqa, ñoqaqmi qanpa kontraykipi ninay kashan. Ñawpaq kaq munakuyniykitan saqepurqanki.
- ⁵ Chayrayku, maymantachus urmaykusqaykita yuyariy. Hinaspa, ¡yuyayman kutirikuy! Hinaspataq, ñawpaq kaq ruwasqaykikunata ruway. Mana hinaqa, usqhayllamanmi qanman hamusaq. Hinan, sichus manapuni yuyayman kutirikunki chayqa, lámpara churanaykitan maypichus kashasqanmanta qechupusayki.
- ⁶ Chaywanpas, kayqa kapushasunkin: Nikolaíta nisqa runakunaq ruwayninkunataqa cheqnikunkin. Ñoqapas chay ruwayninkunataqa cheqnikullanitaqmi,' nispa.
- ⁷ Pipas uyariq ninriyoq kan chayqa, iñiq t'aqakunaman Espírituq nisqanta uyarichun. Atipaqtaqa, kawsay mallkimantan mikhuchisaq. Chay mallkiqa, Diospa Paraisonpin kashan, nispan.
- ⁸ Nillawarqantaqmi: —Esmirna llaqtapi kashaq iñiq t'aqaq angelninman qelqay: ‘Ñoqan qallariypas, p'uchukaypas, hinallataq wañusqa kashaspa, wakmanta kawsarimpuqpas kani.
- ⁹ Ñoqan kaykunata niyki: “Ñoqaqa ruwasqaykikunatapas, ñak'arisqaykikunatapas yachanin. Qhapaqña kashanki chaypas, wakcha kasqaykitapas yachanin. K'arakta k'aminankupaq, manajudío runa kashaspa judío runakunaman tukuqkunatapas reqsinin. Paykunaqa, Satanaspa huñukunan wasin kanku,” nispay.
- ¹⁰ Usqhayllaman muchuchisqa kanaykimantaqa ama manchakuychu. Qhawariy, saqraqa, pruebasqa kanaykichispaqmi, qankunamanta wakinniykichista karselman usqhaylla wisq'achisunkichis. Hinan chunka p'unchayta ñak'arinkichis. Wañukapunaykikama hunt'aqllapuni kay. Ñoqataq kawsay koronata qosayki,' nispa.
- ¹¹ Pipas uyariq ninriyoq kan chayqa, iñiq t'aqakunaman Espírituq nisqanta uyarichun. Atipaqtaqa, iskay kaq wañuyqa manapunin imanapapaschu, nispan.
- ¹² Nillawarqantaqmi: —Pérgamo llaqtapi kashaq iñiq t'aqaq angelninman qelqay: ‘Ñoqan, iskay ladon afilasqa, ancha filo espadata hap'ishani.

13 Ñoqan kaykunata niyki: “Ñoqaqa ruwayniykikunata reqsinin. Maypichus Satanaspas kamachikuy tiyanan kasqanpi tiyasqaykitapas yachanin. Sutiypi takyasqaykitapas yachanin. Chaywanpas, hunt'aq uyanchaqniy Antipaspa p'unchayninkunapi, iñiyniyta manapuni mananchasqaykitaqa yachallanitaqmi. Paytaqa, qankuna chawpipi, maypichus Satanaspas tiyasqan cheqaspin, wañuchirqanku.” nispay.

14 Chaywanpas, kontraykipiqa pisillapas kashanpunin. Chaypin wakinniykichiskuna Balaampa yachachikuyninman hap'ipasqa kashanku. Balaamqa, rey Balaktan Israelpa wawankunaq ñawpaqenman toqllata churananpaq yachachirqan. Idolokunaman haywasqata mikhunankupaq, hinallataq qhelli puriykunapi purinankupaq toqllata churananpaqmi yachachirqan.

15 Chay hinallataqmi, chaypi, wakinniykichiskunaqa, Nikolaíta nisqa runakunaq yachachikuyninman hap'ipasqa kashanku. Chay yachachikuytaqa cheqnikunin.

16 Chay hinaqa, ¡yuyayman kutirikuy! Mana hinaqa, usqhayllamanmi qanman hamusaq. Hinan paykunaq kontranpi, simiyanta lloqsimuq espadawan maqanakusaq,' nispa.

17 Pipas uyariq ninriyoq kan chayqa, Espirituq iñiq t'aqakunaman nisqanta uyarichun. Atipaqmanqa, pakasqa manatan mikhuchisaq. Hinallataq huk yuraq rumichatan qosaq. Chay rumichapiqa, huk mosoq sutin qelqasqa kashan. Chay sutitaqa manan pipas yachanchu, aswanpas chay rumichata chaskiqllapunin yachan, nispan.

18 Nillawarqantaqmi: —Tiatira llaqtapi kashaq iñiq t'aaq angelninman qelqay: ‘Ñoqan Diospa Churin kani. Ñawiykunapas yawrashaq nina hinan kashan. Chakiykunapas k'anchorishaq bronse hinan kashan.

19 Ñoqan kaykunata niyki: “Ñoqaqa ruwasqaykikunatapas, munakuyniykitapas, iñiykiykitapas, serbiykiykitapas, pasiensiakuyniykitapas yachanin. Hinallataq kunan qhepa ruwasqaykikunan ñawpaq ruwasqaykikunamantaqa aswan allin kanku. Chaytapas yachallanitaqmi,” nispay.

20 Chaywanpas, kontraykipiqa pisillapas kashanpunin. Profetisaman tukuq Jesabel warmitan hinallata qhawashanki. Chay warmin, qhelli puriypi kawsaytawan, idolokunaman haywasqa mikhuna mikhuytawan kamachiykunaman yachachishan, hinallataq hañaspa aysaykushan.

21 Paymanmi yuyayman kutirikunanpaq tiempota qoniña. Manataqmi ichaqa, qhelli puriyinmantaqa yuyayman kutirikuyta munanchu.

22 Qhawariy, ñoqan chay warmita sinchita ñak'arinanpaq puñunaman churasaq. Paywan wasanchaqkunatapas, sichus mana allin ruwasqankumanta manapuni yuyayman kutirikunqakuchu chayqa, sinchi hatun ñak'ariymanmi churallasaqtaq.

²³ Chay warmiq wawankunatatami khuyaytapuni wañuchisaq. Hinan llapallan iñiq t'aqakuna, ñoqaqa yuyaykunatapas, sonqokunatapas t'aqwiq kasqayta yachanqaku. Sapanka hukniykichismantaq ruwasqaykichisman hina pagapusaykichis.

²⁴ Tiatira llaqtapi, mana chay yachachikuyniyok wakin kaqkunamanmi rimashani. Qankunaqa, Satanaspa may hatun yachachikuyninkuna nispa sutiyaqankutan manapuni chaskirqankichischi. Qankunatan niykichis: “Ñoqaqa manan ima wak q'epitapas q'epichisaykichischi.

²⁵ Aswanpas ñoqaq kutimunaykama, imachus kapushasunkichis, chayllamanpuni qaqata hap'ipakuychis,” nispay.

²⁶ Pipas atipaqman, hinallataq p'uchukaykama ruwasqaykunata waqaychaqmanqa, suyukunapi kamachikuyniyok kanankupaqmi churasaq.

²⁷ Qelqaqa ninmi: “Yayaqa fierro barawanmi pusasunkichis. (Isa. 30:14; Sal. 2:9) Hinallataq raqch'i ruwaqpa qeron hinaraqmi, ñut'usqa kankichis,” nispa. (Jer. 19:11; Sal. 2:9) Chay hinallatatami, ñoqapas Yayaymanta atiyta chaskirqani.

²⁸ Chaymantapas, ñoqan illarimuy ch'askata qosaq,' nispa.

²⁹ Pipas uyariq ninriyoq kan chayqa, iñiq t'aqakunaman Espirituq nisqanta uyarichun, nispan.

Apocalipsis 3

¹ Nillawarqantami: —Sardis llaqtapi kashaq iñiq t'aqak angelninman qelqay: ‘Ñoqan Diospa qanchis Espiritunkunata hap'ishani. Hinallataq qanchis ch'askakunatapas hap'ishallanitaq. Ñoqan kaykunata niyki: “Ñoqaqa ruwasqaykikunatapas, kawsashaq sutiwan sutiyaqqa kashaspa, wañusqa kashasqaykitapas yachanin.

² Diosniypa ñawpaqenpi ruwasqaykikuna, tukusqa kasqantaqa manan tarirqanichu. Chayrayku qhawakushallaypuni, hinallataq tukukapunan patapiña kashaq qhepaqkunatapas qaqatapuni takyachiy.

³ Chay hinaqa, imatachus chaskisqaykimantawan, uyarisqaykimantawan yuyarikuyuni. Hinaspa chaykunata waqaychay, hinallataq yuyayman kutirikuy. Manataqchus makilla qhawakunki chayqa, huk suwa hinan qonqaylla qanman hamusaq. Manataqmi imaynallanmantapas, ima orastachus qanman hamushasqaytaqa yachakunkichu,” nispay.

⁴ Chaywanpas ichaqa, Sardis llaqtapin p'achankuta mana qhellichakuqkuna pisilla kashanku. Paykunaqa, yuraq p'achawan churakuspa purinankupaq hina kasqankuraykun, ñoqawan purinqaku.

⁵ Pipas atipaqqa, chay hina yuraq p'achawan p'achallisqan kanqa. Kawsay libromantapas, manataqmi hayk'aqpas sutintaqa horqosaqchu. Hinan

Yayaypa ñawpaqenpi, hinallataq angelninkunaq ñawpaqenpipas sutintaqa rimarisaqpuni,' nispa.

⁶Pipas uyariq ninriyoq kan chayqa, iñiq t'aqakunaman Espírituq nisqanta uyarichun, nispan.

⁷Nillawarqantaqmi: —Filadelfia llaqtapi kashaq iñiq t'aaq angelninman qelqay: 'Ñoqan Ch'uya, hinallataq Cheqaq kaqqa kani. Ñoqan Davidpa llabenta hap'ishani. Noqan punkuta kichani, manataqmi pipas wisq'ayta atinmanchu. Ñoqan punkuta wisq'ani, manataqmi pipas kichayta atinmanchu.

⁸Ñoqan kaykunata niyki: “Ñoqaqa ruwasqaykikunata reqsinin. Huk chikallañña atinyiki kan chaypas, sutiya mana mananchaspaykin, simiytaqa kasukurqanki. Chayrayku, qhawariy, ñawpaqeykimanmi kicharayashaq huk punkuta churani. Chay punkutaqa manataqmi pipas wisq'ayta atinmanchu,” nispay.

⁹Qhawariy, Satanaspa huñukunan wasinmanta, wakin kaqkunatan qosayki. Pikunachus, mana-judío runakuna kashaspa, judío runakunaman tukuq llulla runakunatan qosayki. Qhawarillaypas, chakiykiq kasqan ñawpaqeykipi pampakama qonqoriykukunankupaqmi ñoqa ruwasq. Hinan qanta munakusqayta yachanqaku.

¹⁰Pasiensiakuy simiytaqa waqaycharqankin. Chay hinallataqmi ñoqapas, kay pachantinpi tiyaq runakunaman prueba usqhaylla hamunan kashaq orasmanta waqaychasayki. Hinan hallp'a pachantinpi tiyaq runakunaqa pruebasqa kanqaku.

¹¹Qhawariy, ñoqaqa usqhayllamanmi hamusaq. Ama pipas koronaykita qechunasunkipaq, imachus kapusqasunkita hap'ikullay.

¹²Atipaqtaqa, Diosniypa yupaychana wasinpi tusaqpaqmi churasaq. Manapunitaqmi hayk'aqpas hawamanqa lloqsinqachu. Paypitaqmi, Diosniypa sutintapas qelqasaq. Hinallataq Diosniypa apachimusqan hanaq pachamanta uraykamuy mosoq Jerusalén llaqtaq sutintapas qelqasaq. Hinallataqmi mosoq sutiypapas qelqallasataq,' nispa.

¹³Pipas uyariq ninriyoq kan chayqa, iñiq t'aqakunaman Espírituq nisqanta uyarichun, nispan.

¹⁴Nillawarqantaqmi: —Laodisea llaqtapi kashaq iñiq t'aaq angelninman qelqay: 'Ñoqan, Ahinapuni kachun kaqqa kani. Ñoqan hunt'aaq, hinallataq cheqaq testigoqa kani. Ñoqan Diospa kamasqan qallariymantapacha kashaqqa kani.

¹⁵Ñoqan kaykunata niyki: “Qanpa ruwasqaykikunataqa yachanin. Nitaq chiri, nillataq rupha kasqaykitapas ñoqaqa yachallanitaqmi. ¡Hukpaqkama ruphapas kawaq, otaq chiripas kawaq!

¹⁶Chay hinaqa, nitaq rupha, nillataq chiri, aswanpas huk chikan q'oñirisqa kasqaykiraykun, simiyanta aqturparisayki," nispay.

¹⁷Qanqa nishankin: "Ñoqaqa qhapaqmi kani, anchatapunin qhapaqyashani, manataqmi imamantapas pisichikunichu," nispayki. Ichaqa, mana imayoq, umphu, wakcha, ñawsa, q'alalla ima kashasqaykitapas manataqmi reparakunkichu.

¹⁸Chay hinaqa, qhapaq kanaykipaq, ninapi ch'uyanchasqa qorita ñoqamanta rantikuwanaykipaq yuyaychayki. Hinallataq q'alalla kayniykita p'istukunaykipaqpas yuraq p'achata rantikuwanaykipaq yuyaychayki. Chaywantaqmi p'enqay kayniykita pakaykukunki. Hinallataq, allinta rikunaykipaq, ñawi hawina hampita rantikuwanaykipaq yuyaychallaykitaq.

¹⁹Ñoqaqa pikunatachus munakusqaykunatan phiñarikunipas, kastiganipas. Chay hinaqa, anchatapuni wañukuqraq kay, hinallataq yuyayman kutirikuy.

²⁰Qhawariy, ñoqaqa punkupiñan kashani. Hinan punkuta takakuspay, waqyakushani. Sichus mayqenpas kunkayta uyariwaspa, punkuta kichariwanqa chayqa, paymanmi haykusaq. Hinan paywan mikhusaq, paytaqmi ñoqawan mikhunqa.

²¹Ñoqaqa atipaspaymi, Yayaypa kamachikuq tiyananpi paywan tiyaykurqani. Chay hinallataqmi, atipaqtaca ñoqawan kuskata kamachikuq tiyanaypi tiyaykuchisaq,' nispa.

²²Pipas uyariq ninriyoq kan chayqa, iñiq t'aqakunaman Espirituq nisqanta uyarichun, nispan.

Apocalipsis 4

¹Chaykuna qhepatataqmi qhawarirqani. Chayllamanmi, hanaq pachapi huk punkuta kicharayashaqta rikurqani. Hinan korneta waqayta hina ñawpaq kaq kunkata ñoqawan rimashaqta uyarirqani. Nimuwarqantaqmi: '¡Kayman wichamuy! Hinan kaykunamanta qhepata imakunachus pasananta rikuchisayki,' nispan.

²Kasqan ratupachataqmi, ñoqaqa Espiritupi chaypi kasharqani. Qhawariy, hanaq pachapin huk kamachikuq tiyana churasqa kasharqan. Chay tiyanapitaqmi, huk runa tiyasharqan.

³Hinan chay tiyashaqpa rikch'ayningqa, haspe rumiman, hinallataq kornalina rumiman rikch'akuq karqan. Chay kamachikuq tiyanaq muyuriqninpitaqmi esmeralda rumiman rikch'akuq huk k'uychi kashallarqantaq.

⁴Hinallataqmi, chay kamachikuq tiyanaq muyuriqninpipas iskay chunka tawayoq kamachikuq tiyanakuna kashallarqantaq. Chay kamachikuq tiyanakunapitaqmi, iskay chunka tawayoq umalliq kurak runakuna

tiyasharqanku. Paykunaqa, yuraq p'achawan p'acharusqa, hinallataq umankumanpas qori koronawan churaykusqan kasharqanku.

⁵Chay kamachikuq tiyanamantataqmi, rayo liphllikiykunapiwan, pacha t'oqyaykunapiwan, kunununuykunapiwan ima lloqsimusharqan. Hinallataq chay kamachikuq tiyanaq ñawpaqenpipas qanchis yawrashaq lamparakuna kasharqan. Chaykunaqa, Diospa qanchis Espiritunkunan kanku.

⁶Chay kamachikuq tiyanaq ñawpaqenpitaqmi, kristalman rikch'akuq huk qespi qocha hina kasharqan. Kamachikuq tiyanaq qayllanpi, hinallataq muyuriqninpiwantaqmi, tawa kawsashaqkuna kasharqanku. Paykunaqa, ñawpaqenkupiwan, qhepankupiwan ñawikunawan hunt'aykusqan kasharqanku.

⁷Ñawpaq kaq kawsashaqmi, huk leonman rikch'akuq karqan. Iskay kaq kawsashaqtaq, huk torillumman rikch'akuq karqan. Kinsa kaq kawsashaqtaq, runaq uyan uyayoq hina karqan. Tawa kaq kawsashaqtaqmi, huk phalashaq ankaman rikch'akuq karqan.

⁸Chay tawantin kawsashaqkunataqmi, sapankapas soqta raphrayoqkama kasharqanku. Muyuriqninpipas, ukhunpipas ñawikunawan hunt'aykusqan kasharqanku. Mana thanispataqmi, tutantin, p'unchaynintin kay hinata nisharqanku: '¡Tukuy atiyniyoq Señor Diosqa, ch'uya, ch'uya, ch'uyapunin. Qayna kaqpas, kunan kaqpas, hinallataq hamuq kaqpas paymi!' nispanku.

⁹Hinan, sapa ratulla chay kawsashaqkunaqa, kamachikuq tiyanapi tiyashaqman yupaychayta, hatunchayta, hinallataq grasiasta qosharqanku. Payqa wiñaymanta wiñaykama kawsaqmi.

¹⁰Iskay chunka tawayoq umalliq kurak runakunataqmi, kamachikuq tiyanapi tiyashaqpa ñawpaqenpi qonqoriykukusharqanku. Hinan wiñaymanta wiñaykama kawsaqta hatunchasharqanku. Hinallataqmi koronankutapas kamachikuq tiyanaq ñawpaqenman churaykusharqanku.

¹¹Nisharqankutaq: Señornillayku, qanmi tukuy imaymanakunatapas kamarqanki. Munayllaykiwanpunitaqmi kashanku. Qanpa kamasqaykitaqmi kankupas. Chayraykun, yupaychaytapas, hatunchaytapas, atiytapas chaskinaykipaq hinapuni kanki, nispanku.

Apocalipsis 5

¹Hinan kamachikuq tiyanapi tiyashaqpa paña makinpi, huk qelqa k'uyuta rikurqani. Chay qelqa k'uyuqa, ukhunpipas, patanpipas qelqasqa, hinallataq qanchis sellokunawan selluykusqan kasharqan.

²Hinallamanmi, huk kallpasapa angelta kunkayoqta waqyakushaqta rikurqani. Nisharqantaq: ¿Pitaq kay qelqa k'uyuta kicharinanpaq, hinallataq sellonkunatapas kicharinanpaq hinari kanman? nispan.

- ³ Manataqmi pipas, hanaq pachapipas, nitaq hallp'a pachapipas, nitaq ukhu pachapipas, chay qelqa k'uyuta kichariytaqa atirqanchu. Nitaq qhawariyllatapas atirqanchu.
- ⁴ Hinaqa, manan pillapas chay qelqa k'uyuta kicharinanpaq hinaqa tarikurqanchu. Nitaqmi ñawinchananpaq, nillataq qhawarinanpaq hinapas tarikullarqantaqchu. Chayraykun ñoqaqa anchatapuni waqarqani.
- ⁵ Hinan chay umalliq kurak runakunamanta hukninga nimuwarqan: Ama waqaychu. Qhawariy, Judá ayllumanta Leonqa kaypin kashan. Payqa Davidpa mirayninmi. Payllataqmi qelqa k'uyuta kicharinanpaq, hinallataq qanchisnintin sellonkunatapas kicharinanpaqqa atiparqan, nispan.
- ⁶ Chayllamanmi, chay kamachikuq tiyanaq, tawantin kawsashaqkunaq, hinallataq umalliq kurak runakunaq chawpinkupi, sayashaq huk Korderota rikurqani. Chay Korderoqa, nak'as- qapas kashanman hinan kasharqan. Chay Korderotaqmi, qanchis waqrakunayoq, hinallataq qanchis ñawikunayoq karqan. Chay qanchisnintin ñawinkunaqa, tukuy kay pachantinman kamachisqa Diospa qanchisnintin Espiritunkunan kanku.
- ⁷ Chay Korderotaqmi, kamachikuq tiyanapi tiyashaqpa kasqanman rispa, paña makinmanta qelqa k'uyuta chaskirqan.
- ⁸ Chay qelqa k'uyuta chaskiykuqtintaqmi, tawantin kawsashaqkuna, hinallataq iskay chunka tawayoq umalliq kurak runakunapas, Korderoq ñawpaqenpi qonqoriykukurqanku. Sapankankutaqmi arpayoqkama, hinallataq insiensowan hunt'aykusqa qorimanta p'ukuyoqkama kasharqanku. Chay insiensoqa, t'aqasqakunaq Diosman parlayninkun kanku.
- ⁹ Paykunaqa, huk mosoq takitan kay hinata takisharqanku: 'Wañuchisqan karqanki. Llapa runakunataqmi, tukuy ayllukunamantapas, wak simi rimaypi rimaqkunamantapas, llaqtakunamantapas, hinallataq suyukunamantapas, yawarniykiwan Diospaq rantipapuarqankiku. Chaymi, qanqa, chay qelqa k'uyuta chaskinaykipaq, hinallataq sellonkunata kicharinaykipaq hinapuni kanki.
- ¹⁰ Qanmi ñoqaykuta reykuna kanaykupaq, hinallataq Diosniyuq saserdotenkuna kanaykupaqpas churawarqankiku. Hinan hallp'a pachapi kamachikusaqku,' nispanku.
- ¹¹ Kamachikuq tiyanaq, kawsashaqkunaq, hinallataq umalliq kurak runakunaq muyuriqninkuta qhawarispaytaqmi, askha angelkunaq kunkanta uyarirqani. Paykunaqa, mana yupay atiy ancha wara-waranqaraqmi karqanku.
- ¹² Hinan ancha kunkayoqtapuni nisharqanku: 'Wañuchisqa kaq Korderoqa, atiytapas, qhapaq kaytapas, yachayniyoq kaytapas, kallpasapa kaytapas, allinpaq qhawarisqa kaytapas, hatunchaytapas, hinallataq yupaychaytapas chaskinanpaq hinapunin,' nispanku.

¹³ Hinallataqmi, llapallan hanaq pachapi kaqkunata, hallp'a pachapi kaqkunata, hallp'aq ukhun pachapi kaqkunata, mamaqochapi kaqkunata, hinallataq tukuy chaykunapi kamasqan kaqkunatapas uyarirqani. Nisharqankutaqmi: 'Kamachikuq tiyanapi tiyashaqman, hinallataq Korderoman yupaychaypas, allinpaq qhawariypas, hatunchaypas, munaychakuq kaypas wiñaymanta wiñaykama paykunallamanpuni kachun,' nispanku.

¹⁴ Tawantin kawsashaqkunataqmi nisharqanku: 'Ahinapuni kachun,' nispanku. Iskay chunka tawayoq umalliq kurak runakunataqmi, pampakama k'umuykukuspa, wiñaymanta wiñaykama kawsaqta yupaychasharqanku.

Apocalipsis 6

¹ Chay hinaqa, qanchisnintin sellosqakunamanta ñawpaq kaqninta, Korderoq kicharisqantan rikurqani. Hinan tawantin kawsashaqkunamanta hukninga, pacha t'oqyay kunkawanraq waqyakushaqta uyarirqani. Nirqantaq: '¡Hamuy, hinaspa qhawaykuy!' nispan.

² Chayllaman qhawaykuqtiytaqmi, chaypi huk yuraq kaballos kashasqa. Chay kaballos sillakuqtaqmi, arkoyoq kasharqan. Hinan payman huk korona qosqa karqan. Hinaspan llallispa llallinanpaq lloqsimurqan.

³ Iskay kaq sellosqata kichariqtintaqmi, iskay kaq kawsashaqpa nisqanta uyarirqani. Nirqantaq: '¡Hamuy, hinaspa qhawaykuy!' nispan.

⁴ Hinan huk kaq sansaq puka kaballos lloqsimullarqantaq. Chay kaballos sillakuqmantaq hallp'a pachamanta thak kayta qechunanpaq atiy qosqa karqan. Hinallataq runakuna hukuna-hukkunawan wañuchinakuyta hatarichinanpaq payman atiy qosqa karqan. Hinallataqmi huk hatun espadapas qosqa kallaraqantaq.

⁵ Kinsa kaq sellosqata kichariqtintaqmi, kinsa kaq kawsashaqpa nisqanta uyarirqani. Nirqantaq: '¡Hamuy, hinaspa qhawaykuy!' nispan. Chayllaman qhawaykuqtiytaqmi, huk yana kaballos kashallasqataq. Chay kaballos sillakuqtaqmi, huk balansata makinpi hap'isharqan.

⁶ Hinallataqmi tawantin kawsashaqkunaq chawpinkupi huk kunkata uyarirqani. Nirqantaqmi: 'Huk medida trigoqa huk denario qolqepaqmi. Hinallataq, kinsa medida sebadapas huk denario qolqellapaqtaqmi. Aseititawan, binotawanmi ichaqa, ama imanankipaschu,' nispan.

⁷ Tawa kaq sellosqata kichariqtintaqmi, tawa kaq kawsashaqpa kunkanta uyarirqani. Nirqantaq: '¡Hamuy, hinaspa qhawaykuy!' nispan.

⁸ Chayllaman qhawaykuqtiytaqmi, chaypi huk q'elloq'omer kaballos kasharqan. Chay kaballos sillakuqtaqmi, Wañuy nispa sutiyasqa karqan. Hadestaqmi payta qatikusharqan. Paymanmi, hallp'a pachamanta tawa kaq partinta, espadawan, yarqaywan, wañuywan, hinallataq teqsimuyuntinpi phiña animalkunawan wañuchinanpaq kamachikuyniyuq kay qosqa karqan.

⁹ Phisqa kaq sellosqata kichariqtintaqmi, altarpa pachanpi wañuchisqa kaqkunaq almankuta rikurqani. Paykunaaq, Diospa siminrayku, hinallataq Korderomanta willakusqankuraykun wañuchisqa karqanku.

¹⁰ Hinan ancha kunkayoqtapuni waqyakuspa nirqanku: 'Ch'uya, hinallataq cheqaq Señorniyku, ¿hayk'aqkaman hallp'a pachantinpi tiyaq runakunata yawarniykumanta mana chaninchankichu, nitaq bengakunkipaschu?' nispanku.

¹¹ Sapanka hukmantaq, pampakama yuraq p'acha qosqa karqan. Hinan huk pisi tiempollatawanraq samaykunankupaq paykunaman nisqa karqan. Hinallataq, kamachimasinkupas, wawqepanankupas paykuna hina usqhayllaman wuñuchisqa kaqkunaq yupaynin hunt'akunankama, samaykuyqa paykunaman nisqa karqan.

¹² Soqta kaq sellosqata kicharisqanta qhawaykuqtiytaqmi, chayllaman huk ancha hatun pacha chhaphchikuy karqan. Intipas luto p'acha hinan yanaman tukupurqan. Killataqmi yawarman hina pukayapurqan.

¹³ Sinchi wayra igos sach'ata chhaphchiriqtinmi, mana poqosqa igoskunaqa t'akarikunku. Chay hinataraqmi ch'askakunapas, hanaq pachamanta hallp'a pachaman urmaykamurqanku.

¹⁴ Imaynan huk qelqa k'uyu k'uyuykukun, chay hinataraqmi hanaq pachapas t'aqarikapurqan. Hinallataq llapan orqokunapas, islakunapas maypichus kashasqankumanta suchurichisqa karqanku.

¹⁵ Hinallataq hallp'a pachapi reykunapas, allinpaq qhawarisqakunapas, qhapaqkunapas, tribunokunapas, atiyniyoqkunapas, llapan kamachi kaqkunapas, hinallataq llapan mana kamachi kaqkunapas mach'aykunapi, qaqa-qaqa orqo k'aktukunapi ima pakakurqanku.

¹⁶ Orqokunatawan, qaqakunatawantaqmi nirqanku: ¡Ñoqayku pataman urmaykamuwayku, hinaspa kamachikuq tiyanapi tiyashaqpa uyanmanta, hinallataq Korderoq k'arak phiñakuyninmanta pakaykuwayku!

¹⁷ Paypa k'arak phiñakuynin hatun p'unchaymi chayamun. Chay hinaqa, ¿pitaq chakimanta sayaytaqa atinman? nispanku.

Apocalipsis 7

¹ Chaykuna qhepatataqmi, hallp'a pachaq tawantin k'uchunkunapi sayashaq tawa angelkunata rikurqani. Hinan mana hallp'a pachamanpas, nitaq mama-qochamanpas, nillataq mayqen mallkimanpas wayramunanpaq, tawantin ladomanta wayrata hark'asharqanku.

² Hinallataqmi inti lloqsimuy ladomanta, kawsaq Diospa sellontin lloqsimushaq wak angeltapas rikullarqanitaq. Hinan hallp'a pachatawan, mama-qochatawan

mana allinta ruwanankupaq atiy qosqa kaq tawantin angelkunata ancha kunkayoqtapuni waqyamurqan.

³ Nimurqantaq: 'Diosninchispa kamachinkunaq mat'inkupi sellowan sellonaykukama, amaraq hallp'a pachatapas, nitaq mama-qochatapas, nillataq mallkikunatapas imanaychispasraqchu,' nispan.

⁴ Hinan sellosqa kaqkunaq yupayninqa, pachak tawa chunkan tawayoq waranqa kasqanta uyarirqani. Paykunaqa, Israelpa wawankunaq sapanka ayllunkunamanta sellosqa kaqkunan karqanku.

⁵ Sellosqa kaqkunataqmi kaykuna: Judá ayllumantan, chunka iskayniyoq waranqa sellosqakuna karqanku. Rubén ayllumantan, chunka iskayniyoq waranqa sellosqakuna karqanku. Gad ayllumantan, chunka iskayniyoq waranqa sellosqakuna karqanku.

⁶ Aser ayllumantan, chunka iskayniyoq waranqa sellosqakuna karqanku. Neftalí ayllumantan, chunka iskayniyoq waranqa sellosqakuna karqanku. Manasés ayllumantan, chunka iskayniyoq waranqa sellosqakuna karqanku.

⁷ Simeón ayllumantan, chunka iskayniyoq waranqa sellosqakuna karqanku. Leví ayllumantan, chunka iskayniyoq waranqa sellosqakuna karqanku. Isakar ayllumantan, chunka iskayniyoq waranqa sellosqakuna karqanku.

⁸ Zabulón ayllumantan, chunka iskayniyoq waranqa sellosqakuna karqanku. José ayllumantan, chunka iskayniyoq waranqa sellosqakuna karqanku. Benjamín ayllumantan, chunka iskayniyoq waranqa sellosqakuna kallaraqankutaq.

⁹ Chaykuna qhepatataqmi qhawarirqani. Hinan chayllaman, llapan suyukunamantapas, ayllukunamantapas, llaqtakunamantapas, wak simipi rimaqkunamantapas, ancha askhallaña runakunata rikurqani. Manataqmi pipas paykunata yupaytaqa atirqankuchu. Paykunaqa, kamachikuq tiyanaq ñawpaqenpi, hinallataq Korderoq ñawpaqenpipas, pampakama yuraq p'achawan p'acharusqan sayasharqanku. Makinkupitaqmi, palmera k'allmakunata hap'isharqanku.

¹⁰ Ancha kunkayoqtapunitaqmi qaparirqanku. Nirqankutaq: 'Kamachikuq tiyanapi tiyashaq Diosninchismantawan, Korderomantawanmi qespikuyqa hamun,' nispanku.

¹¹ Kamachikuq tiyanaq, umalliq kurak runakunaq, hinallataq tawantin kawsashaqkunaq muyuriqninkupitaqmi, llapan angelkunaqa sayasharqanku. Hinan kamachikuq tiyanaq ñawpaqenpi pampakama k'umuykukuspanku, Diosta hatunchasharqanku.

¹² Nirqankutaq: '¡Ahinapuni kachun! Yupaychaypas, k'anchariypas, yachaypas, grasiasta qoypas, hatunchaypas, atiyas, kallpasapa kaypas,

wiñaymanta wiñaykama Diosnillanchismanpuni kachun. Ahinapuni kachun,' nispanku.

¹³ Umalliq kurak runakunamanta huknintaqmi tapuwarqan. Niwarqantaq: —'¿Chay pampakama yuraq p'achawan p'acharusqa kashaqkunari, pikunataq kanku? ¿Maymantataq hamurqankuri?' nispa.

¹⁴ Hinan ñoqaqa payman kutichirqani: —Señornillay, chaytaqa qanmi yachanki, nispay. Paytaq niwarqan: —Paykunaqa, sinchi hatun ñak'ariymanta lloqsimuqkunanku. Pampakama p'achankuta t'aqsaspankutaqmi, Korderoq yawarninpi yuraqyachirqanku.

¹⁵ Chayraykun paykunaqa, Diospa kamachikuq tiyananpa ñawpaqenpi kashanku. Hinan tutantin p'unchaynintin Dios yupaychana wasinpi payta serbishanku. Kamachikuq tiyanapi tiyashaqtaqmi paypaq ruwasqa karpanta paykunaman mast'arinqa.

¹⁶ Paykunaqa, manañan hayk'aqpas yaraqchikunqakuñachu, nitaq ch'akichikunqakupasñachu. Manañataqmi hayk'aqpas intipas, nitaq ima ruphayaypas paykunamanqa chayamunqañachu.

¹⁷ Kamachikuq tiyana chawpipi kashaq Korderotaqmi paykunataqa michinqa. Hinallataq kawsachikuq unu pukyumanpas pusanqa. Diostaqmi ñawinkumanta tukuy weqetapas pichanqa,' nispa.

Apocalipsis 8

¹ Qanchis kaq sellosqata kichariqtintaqmi, hanaq pachapi yaqapas kuskan orata hinapuni ch'inyay karqan.

² Diospa ñawpaqenpitaqmi, qanchisnintin angelkunata sayashaqta rikurqani. Hinan qanchis kornetakunapas paykunaman qosqa karqan.

³ Wak angeltaqmi hamuspa, altarpa ñawpaqenpi sayaykurqan. Paypataqmi, qorimanta huk insienso q'oshñichinan kapurqan. Hinan llapallan t'aqasqakunaq Diosman parlayninkunawan kuska chayanampaq, ancha askha insienso payman qosqa karqan. Chay insiensotataqmi, kamachikuq tiyanaq ñawpaqenpi kashaq qorimanta altarpa patanpi haywarqan.

⁴ Hinan, insiensoq q'oshñinqa, ch'uyanchasqakunaq Diosman parlayninkupiwankuska, angelpa makinmanta Diospa ñawpaqenman wicharirqan.

⁵ Angeltaqmi, insienso q'oshñichinata hap'ispan, altarpa ninanwan hunt'achirqan. Hinan hallp'a pachaman wikch'uykurqan. Hinaspataq pacha t'oqyaykuna, kunununuykuna, rayo lliphllikiykuna, hinallataq huk pacha chhaphchikuy karqan.

⁶ Kornetakunayoqkama kashaq qanchis angelkunataqmi, chay qanchis kornetakunata tokenankupaq wakichikurqanku.

⁷Ñawpaq kaq angelmi kornetanta tokamurqan. Hinan chikchipas, ninapas yawarwan chhaqrusqa hallp'a pachaman hich'aykamusqa karqan. Hinaqtinmi, mallkikunaq kinsa kaq partinta ruphapurqan. Hinallataq llapan q'omer qorakunatapas ruphapurqan.

⁸Iskay kaq angelñataqmi, kornetanta tokamurqan. Hinan nina yawrashaq huk ancha hatun orqo hinaraq, mama-qochaman wikch'uykusqa karqan. Hinaqtinmi, mama-qochaq kinsa kaq partinqa yawarman tukupurqan.

⁹Hinan mama-qochapi kashaq kawsaqkunamanta, kinsa kaq partin wañupurqan. Hinallataq barkokunamantapas kinsa kaq partin chhallusqa kapurqan.

¹⁰Kinsa kaq angelñataqmi, kornetanta tokamurqan. Hinan hanaq pachamanta, huk antorcha hinaraq yawrashaq ancha hatun ch'aska, mayukunaq kinsa kaq partinman urmaykamurqan. Hinallataq pukuykunamanpas urmaykamullarqantaq.

¹¹Chay ch'askaq sutintaqmi Ajenjo nisqa karqan. Hinaqtinmi unukunamanta kinsa kaq partinqa ajenjoman tukupurqan. Chay unuq sinchi hayaman tukupusqan hawataqmi, askha runakuna wañupurqanku.

¹²Tawa kaq angelñataqmi kornetanta tokamurqan. Hinan intiq kinsa kaq partin, killaqpas kinsa kaq partin, hinallataq ch'askakunaqpas kinsa kaq partin k'irisqa karqan. Chay hinapin, intiqpas, killaqpas, ch'askakunaqpas kinsa kaq partinkama tutayapurqan. Hinan p'unchaypas, tutapas kinsa kaq partin mana k'anchayniyoq karqan.

¹³Hinan qhawarispayqa, chawpi hanaq pachanta huk ángel phalashaqta uyarirqani. Ancha kunkayoqtapunitaqmi kay hinata nirqan: '¡Kinsa angelkunaraqmi kornetankuta tokamunankupaqña kashanku! Chayrayku, jay, ay, ay, hallp'a pachantinpi tiyaqkunamanta, imaynaraqmi kanqaku!' nispan.

Apocalipsis 9

¹Phisqa kaq angelñataqmi kornetanta tokamurqan. Hinan huk ch'aska hanaq pachamanta hallp'a pachaman urmaykamusqataña rikurqani. Paymantaqmi chinkay-chinkay ukhu pachaq llaben qosqa karqan.

²Hinan chay chinkay-chinkay ukhu pachata kicharirqan. Hatun hornoq q'oshñin hinataqmi, chay ukhu pachamanta q'oshñi lloqsimusharqan. Hinan chay ukhu pachaq q'oshñinwan intipas, wayrapas tutayachisqa kasharqanku.

³Chay q'oshñimantataqmi hallp'a pachantinman langostakuna lloqsimurqanku. Hinan chay langostakunaman, hallp'a pachantinpi alakrán kurukunaq atiy nin hinaraq atiy qosqa karqan.

⁴Hinan amapuni hallp'a pachantinpi qorakunatapas, nitaq q'omer kaqkunatapas, nillataq mayqen mallkikunatapas k'irinankupaq kamachisqa

karqanku. Aswanpas Diospa sellonwan mat'inkupi mana sellosqa kaq runakunallata k'irinankupaq kamachisqa karqanku.

⁵ Hinallataq amapuni chay runakunata wañuchinankupaq, aswanpas phisqa killantin ñak'arichinankupaq kamachisqa karqanku. Chay ñak'arichiyinkuqa, imaynan runata alakrán kuru ñak'arichin, chay hinan karqan.

⁶ Chay p'unchaykunapitaqmi, runakunaqa wañuyta maskhanqaku. Ichaqa manataqmi wañuytaqa tarinqakuchu. Wañuytaqa maytapunin munanqaku, wañuytaqmi ichaqa, paykunamanta ayqekunqa.

⁷ Chay langostakunaq rikch'aynintaqmi, awqa tinkuypaq wakichisqa kaballokuna hina karqanku. Umankupitaq, qoriman rikch'akuq koronakuna kasharqan. Uyankutaqmi, runakunaq uyankuman rikch'akuq karqan.

⁸ Chukchankutaqmi warmikunaq chukchan hina karqan. Kirunkutaqmi leonkunaq kirunkuna hina karqan.

⁹ Korasankupas, fierromanta korasa hinan karqan. Raphrankuq sap'aqeynintaqmi, askha kaballokunaq chutasqan awqa tinkuyman phawaq karretakunaq raqhaqaqaynin hina karqan.

¹⁰ Chupankutaqmi, alakrán kurukunaq chupan hina karqan. Chay chupanpitaqmi yawripas karqan. Hinallataq chay chupanpin, runakunata phisqa killantin k'irinapaq atiy qosqa karqan.

¹¹ Paykunaq kamachikuqninkutaqmi, chinkay-chinkay ukhu pacha ángel karqan. Paypa sutinmi hebreo rimaypi Abadón karqan. Griego rimaypitaqmi Apolión sutinqa karqan.

¹² Ñawpaq kaq ay pasaruqtinqa, qhawariy, chay qhepamanqa iskay aykunaraqmi hamushanku.

¹³ Soqta kaq angelñataqmi kornetanta tokamurqan. Hinan Diospa ñawpaqenpi kashaq qorimanta altarpa tawantin waqrakuna chawpimanta, huk kunkata uyarirqani.

¹⁴ Chay kunkataqmi, kornetata hap'ishaq soqta kaq angelta nimurqan: 'Hatun Éufrates mayuq qayllanpi watasqa kashaq tawa angelkunata paskamuy,' nispan.

¹⁵ Chay tawantin angelkunataqmi, runakunamanta kinsa kaq partinta wañuchinankupaq paskasqa karqanku. Paykunaqa chay oraspi, chay p'unchaypi, chay killapi hinallataq chay watapi wañuchinankupaq wakichisqañan kasharqanku.

¹⁶ Kaballopi kaq ejersitokunaq yupayninqa, iskay pachak wara-waranqaraqmi karqan. Chay yupaynintan ñoqaqa uyarirqani.

¹⁷ Kay hinatan kaballokunata, hinallataq chay kaballokunapi sillakuqkunatapas rikhuriypi rikurqani. Korasankuqa puka ninaman, asul safiro rumiman,

hinallataq q'ello asufreman rikch'akuqmi karqan. Kaballokunaq umantaqmi, leonkunaq uman hina karqan. Siminkumantataqmi ninapiwan, q'oshñipiwan, asufrepiwan lloqsimusharqan.

18 Chay kinsantin plagakunawanmi, runakunamanta kinsa kaq partinqa wañuchisqa karqanku. Chay kinsantin ñak'arichiqkunaqa, kaballokunaq siminmanta lloqsimuq ninapiwan, q'oshñipiwan, asufrepiwan iman karqanku.

19 Kaballokunaq chupankunaqa, mach'aqwayman rikch'akuqmi karqan. Chay chupanpa umanwantaqmi, runakunata k'irirqanku. Chaymi, chay kaballokunaq atiyinkuqa, siminkupi, hinallataq chupankupi kasharqan.

20 Hinan wakin runakunaqa, chay plagakunawanpas mana wañurqankuchu. Chaywanpas paykunaqa, supaykunata, hinallataq mana rikuy atiq, mana uyariy atiq, mana puriy atiq idolokunata yupaychashasqankumantapas manapunin yuyaymanqa kutirikurqankupunichu. Chay idolokunaqa, qorimanta, qolqemanta, bronsemanta, rumimanta, hinallataq k'aspimanta makinkuwan ruwasqankun karqan.

21 Hinallataq runa wañuchiq kayninkumantapas, layqakuyninkumantapas, qhelli puriyinkumantapas, suwakuq kayninkumantapas manapunin yuyaymanqa kutirikurqankuchu.

Apocalipsis 10

1 Hinan wak kallpasapa angeltapas rikurqani. Chay angelqa, phuyuwan p'istuykusqan hanaq pachamanta uraykamusharqan. K'uychitaqmi, uman patapi kasharqan. Uyanqa inti hinan karqan. Chakinkunataqmi nina sayaykuq hina karqan.

2 Makinpitaqmi, huk kicharisqa qelqa k'uyuchata hap'isharqan. Paña chakinqa, mama-qochaq patanpin sayaykurqan. Lloq'e chakintaqmi, hallp'a patapi sayaykurqan.

3 Hinan ancha kunkayoqtapuni, imaynan leonpas qaparin, chay hinatarraq qaparirqan. Qapariqtintaqmi, qanchisnintin pacha t'oqyaykunaraq t'oqyarqan.

4 Qanchisnintin pacha t'oqyaykuna t'oqyaqtintaqmi, ñoqaqa qelqanaypaqña kasharqani. Ichaqa hanaq pachamantan huk kunkata uyariqani. Chay kunkataqmi nimuwarqan: 'Qanchisnintin pacha t'oqyaykuna t'oqyasqankunata sellowan selloy. Amataq qelqaychu,' nispan.

5 Chay mama-qochaq patanpiwan, hallp'a patapiwan chakinkuna sarushaq rikusqay angeltaqmi, paña makinta hanaq pachaman haywarirqan.

6 Hinan wiñay-wiñaypaqpuni kawsaqpa sutinpi hurarqan. Chay kawsaqmi hanaq pachata, hinallataq imakunachus chaypi kashaqkunatapas kamarqan. Paymi hallp'a pachata, hinallataq imakunachus chaypi kashaqkunatapas kamarqan. Payllataqmi mama-qochata, hinallataq imakunachus chaypi

kashaqkunatapas kamallarqantaq. Paypa sutinpin angelqa huraspa nirqan: 'Manañan aswantapas tiempoqa kanñachu.

⁷ Aswanpas, qanchis kaq angelpa qaparinan p'unchaykunapin, chay qanchis kaq angelqa kornetanta tokananpaqña kashanqa. Hinan chay p'unchaykunallapi, Diospa pakasqa yachayninqa tukupapusqa kanqa. Diospa rantinpi rimaq kamachinkunaman willasqanman hinataqmi, tukupapusqa kanqa,' nispa.

⁸ Hanaq pachamanta uyarisqay kunkataqmi, wakmanta ñoqata rimaykamuwarqan. Nimuwarqantaq: 'Mama-qocha patapiwan, hallp'a patapiwan sayashaq angelpa kasqanman rispayki, kicharisqaña kashaq qelqa k'uyuchata makinmanta chaskimuy,' nispan.

⁹ Hinan angelman rispay, payta nirqani: 'Chay qelqa k'uyuchata qoway,' nispay. Paytaqmi niwarqan: 'Hap'ispayki, mikhurqoy. Hinan wiksaykipi hayasunki, simiykipitaqmi ichaqa, miel hina misk'i kanqa,' nispa.

¹⁰ Hinan chay qelqa k'uyuchata angelpa makinmanta chaskispay mikhurqani. Simiypiqa miel hinaraqmi misk'illaña karqan. Millp'uruqtiytaqmi ichaqa, wiksaypi hayawarqan.

¹¹ Hinan angelqa niwarqan: 'Yapamantan, askha llaqtakunamanpas, suyukunamanpas, wak simi rimaypi rimaqkunamanpas, reykunamanpas profetisanaykipuni kashan,' nispan.

Apocalipsis 11

¹ Hinaqtinmi tupuna baraman rikch'akuq huk soqosqa qosqa kawarqan. Angeltaqmi niwarqan: 'Sayariy, hinaspa Diospa yupaychana wasintawan, altartawan tupumuy. Hinallataq chaypi yupaychaqkunatapas yupamullaytaq.

² Dios yupaychana wasiq hawa patientataq ichaqa, hinallata saqerparinki. Amataq tupunkiñachu. Chay patioqa, mana-judío runakunaman qosqan karqan. Paykunan ch'uya llaqtata tawa chunka iskayniyoq killata sarunchanqaku.

³ Ñoqataqmi, iskay testigoykunata kachamusaq. Paykunan luto p'achawan p'acharukuspa, waranqa iskay pachak soqta chunkan p'unchayta profetisanqaku,' nispa.

⁴ Chay testigokunan, iskaynin olibokunapas, iskaynin lámpara churanakunapas kanku. Paykunallataqmi hallp'a pachaq Diosninpa ñawpaqenpi sayashanku.

⁵ Ichaqa, sichus pipas paykunata k'iriyta munanqa chayqa, siminkumanta nina lloqsimuspanmi, awqankunata rufhaspa chinkarachipunqa. Hinallataq pipas paykunata k'iriyta munanqa chayqa, chay hinallatataqmi wañuchisqapuni kananku.

- ⁶ Paykunaqa profetisananku p'unchaykaman, mana parananpaq hanaq pachata wisq'anankupaq atiyniyoq kanku. Hinallataq hayk'a kutintachus munanku chaykama, unutas yawarman tukurachinankupaq, hinallataq llapan imaymana plagakunawan hallp'a pachantinta muchuchinankupaqpas atiyniyoq kanku.
- ⁷ Willakuyta tukuruqtinku hinataqmi, chinkay-chinkay ukhu pachamanta lloqsimuq wak'a animalqa chay willakuqkunaq kontranpi awqa tinkuyta ruwanqa. Hinan paykunata atipaspa wañuchinqa.
- ⁸ Chay willaqkunaq ayankutaqmi, hatun llaqtaq plasanpi wikch'usqa kashanqaku. Chay hatun llaqtaqa, espiritual rimaypi Sodoma, hinallataq Egipto nisqa sutiyoqmi. Chay llaqtallapitaqmi, Señorinchispas chakatasqa karqan.
- ⁹ Hinan llaqtakunamanta, ayllukunamanta, wak simi rimaypi rimaqkunamanta, hinallataq suyukunamanta, runakunaqa kinsa p'unchay phasminta chay willaqkunaq ayankuta qhawanqaku. Manataqmi ayanku p'ampasqa kanantapas munanqakuchu.
- ¹⁰ Chay iskaynin Diospa rantinpi rimaqkunaqa, hallp'a pachapi tiyaqkunaq sinchita manchachiqninkun kasqa karqan. Chayraykun, hallp'a pachapi tiyaqkunaqa, wañuchisqa kasqankumanta anchatapuni kusikunqaku, hinallataq q'ochukunqaku. Hinan, hukuna-hukkunawan regalokunata apachinakunqaku.
- ¹¹ Kinsa p'unchay phasminmantataqmi, Diospa kachamusqan kawsay samay paykunaman haykurqan. Hinan kawsarispas sayariruqtinku qhawaqkunaqa sinchitapuni mancharikurqanku.
- ¹² Hanaq pachamanta nimuqninku huk ancha kunkayoqtataqmi uyarirqanku. Chay kunkataqmi nimurqan: '¡Kayman wichamuychis!' nispa. Hinan phuyu chawpipi hanaq pachaman wiharipurqanku. Awqankunataqmi paykunata rikusharqanku.
- ¹³ Chay orasllapitaqmi, huk hatun pacha chhaphchikuy karqan. Hinan llaqtamanta chunka kaq partin thunikurqan. Chay pacha chhaphchikuyhawataqmi, qanchis waranqa runakuna wañupurqanku. Wakinkunataqmi mancharikuspa, hanaq pacha Diosta yupaycharqanku.
- ¹⁴ Iskay kaq ay pasaruqtinqa, qhawariy, kinsa kaq ayñataqmi usqhayllaman hamushan.
- ¹⁵ Qanchis kaq angelñataqmi kornetanta tokamurqan. Hinan hanaq pachapi kunkayoqkunatapuni uyarikurqan. Chay kunkakunaqa nimurqanmi: 'Kay pacha qhapaq suyukunaqa Señorinchispañan, hinallataq Cristonpañan kapunku. Paymi wiñaymanta wiñaykama kamachikunqa,' nispan.

¹⁶ Diospa ñawpaqenpi kamachikuq tiyanankupi tiyashaq iskay chunka tawayoq kurak runakunataqmi, pampakamaraq k'umuykukuspa Diosta yupaycharqanku.

¹⁷ Nirqankutaqmi: 'Tukuy atiyniyoq Señor Dios, grasiastan qoykiku. Kunan kaqpas, qayna kaqpas, hamuq kaqpas qanmi kanki. Hatun atiyniyoq kayniykita hap'ispaykin, ña kamachikushankiña.

¹⁸ Suyukunapas sinchitan phiñakurqanku. Ichaqa k'arak phiñakuyniykin chayamunña. Wañusqakunata chaninchanayki tiempoqa chayamunñan. Rantiyki rimaq kamachiykikunaman premio qopunayki tiempoqa chayamunñan. T'aqasqakunamanpas, sutiykita manchakuqkunamanpas premio qopunayki tiempoqa chayamunñan. Huch'uy kaqkunamanpas, hatun kaqkunamanpas, premio qopunayki tiempoqa chayamunñan. Hallp'a pacha chhalluqkunata wañuchipunayki tiempopas chayamullantaqmi,' nispa.

¹⁹ Hinallataqmi, hanaq pachapi kashaq Diospa yupaychana wasinpas kicharisqa karqan. Hinan Dios yupaychana wasinpi kashaq rimanakuna arkapas sut'i rikusqapuni karqan. Hinaqtinmi hallp'a pachapi, rayo lliplikiykunapas, kunununuykunapas, pacha t'oqyaykunapas, huk pacha chhaphchikuypas, hinallataq sinchi hatuchachaq chikchipas karqan.

Apocalipsis 12

¹ Hanaq pachapitaqmi, huk hatun señal rikhurimurqan. Hinan huk warmi, intiwan p'achasqa kasharqan. Chakinpa pachanpitaq, killapas kasharqan. Umanpitaqmi, chunka iskayniyoq ch'askakunamanta huk korona kasharqan.

² Wiksallisqa kaspantaqmi, wachakuy nanaywan qaparisharqan. Hinallataqmi wachakunan patapiña kashaspa, sinchitapuni ñak'arisharqan.

³ Hinan wak señal hanaq pachapi rikhurimurqan. Qhawariy, huk hatun yawar-puka dragonmi, qanchis umakunayoq, hinallataq chunka waqrakunayoq kasharqan. Dragonpa qanchisnintin umankunataqmi, qorimanta pilluyoqkama kasharqan.

⁴ Chupantaqmi, hanaq pachapi ch'askakunamanta kinsa kaq partinta aysarikuspa, hallp'a pachaman wikch'uykamurqan. Hinan Dragonqa wachakunan patapiña kashaq warmiq ñawpaqenpi sayaykurqan. Warmi wachakuqtin hina, wawanta mikhurapunapaqmi sayaykurqan.

⁵ Hinan chay warmiqa, huk qhari wawata wachakurqan. Imaynan qelqasqa kashan: 'Llapa suyukunatan fierro barawan michinqa,' nispa, (Sal. 2:9) chayman hinataqmi, chay wachakusqan wawaqa Diosman, hinallataq kamachikuq tiyananman hoqarisqa karqan.

⁶ Warmitaqmi, maypichus Diospa wakichipusqan ch'inniq cheqasman ayqekurqan. Waranqa iskay pachak soqta chunka p'unchay mikhuchisqa kananpaqmi, Diosqa chay cheqasta wakichipurqan.

- ⁷ Hinaqtinmi, hanaq pachapi huk awqa tinkuy qallarirqa. Miguelmi, angelninkunantin dragonpa kontranpi maqanaku- sharqa. Dragonpas angelninkunantin, Miguelpa kontranpi maqanakushallarqantaq.
- ⁸ Chay dragontaqmi ichaqa, mana churapakuyta atirqanchu. Manataqmi paypaqpas, angelninkunapaqpas hanaq pachapi kampoqa tarikurqanñachu.
- ⁹ Hinan hatun dragonqa hanaq pachamanta wikch'uykamusqa karqa. Ñawpa mach'aqwayqa paymi. Saqra hinallataq Satanasmi paypa sutinqa. Teqsimuyuntinta q'otuqqa payllataqmi. Payqa hallp'a pachaman wikch'uykamusqa karqa. Hinallataq angelninkunapas, paywan kuska wikch'uykamusqa kallarqankutaq.
- ¹⁰ Hinan huk alto kunkata hanaq pachapi uyarirqani. Chay kunkaqa nimurqanmi: 'Diosninchispa ñawpaqenpi wawqe-pananchiskunata tuta-p'unchay yanqanmanta huchachaqa wikch'uykapsuqañan kapun. Chayraykun, Diosninchispa qespichiynin, atiyin, qhapaq suyun, hinallataq Cristonpa kamachikuyniyuq kayninpas kunan chayamun.
- ¹¹ Wawqe-pananchiskunaqa, Korderoq yawarinpa chawpinta, hinallataq willakusqanku simikunaq chawpintan atiparqanku. Paykunaqa, wañunankukamaraqmi kikinkuq kawsayninkutapas pisicharqanku.
- ¹² Chayrayku, hanaq pachakuna, hinallataq chaypi tiyaqkunapas kusikuychis. Saqraqa, pisi tiempollaña paypaq kashasqanta yachasqanraykun, sinchi k'arak phiñakuywanraq uraykamun. Chayrayku, ¡ay! hallp'a pachapi tiyaqkunamantapas, mama-qochapi kawsaqkunamantapas, ¡imaynaraq kanqa!' nispa.
- ¹³ Dragonqa, hallp'a pachaman wikch'uykusqaña kasqanta rikukuspantaqmi, qhari wawata wachakuq warmita qatiykacharqa.
- ¹⁴ Warmimantaqmi huk hatun ankaq iskay raphrankunata, mach'aqwaypa qayllanmanta ch'inniqman phalananpaq qosqa karqa. Hinan chay ch'inniq cheqaspi, huk tiempota, tiempokunata, hinallataq kuskan tiempotawan mikhuchisqa karqa.
- ¹⁵ Mach'aqwaytaqmi, warmiq qhepanman siminmanta mayuta hinaraq unuta aqtumurqa. Chay mayuwantaqmi, warmita apachiyta munarqa.
- ¹⁶ Hallp'a pachataqmi, warmita yanaparqa. Hinan hallp'a pachaqa, siminta kicharisan, dragonpa siminmanta aqtumusqa mayuta millp'urapurqa.
- ¹⁷ Hinaqtinmi dragonqa, warmiq kontranpi sinchi k'arakta phiñakurqa. Hinan warmiq wakin mirayninkunaq kontranpi, awqa tinkuyta ruwamunanpaq ripurqa. Paykunaqa, Diospa kamachikuynin waqaychaqkuna, hinallataq Jesucristoq willakuynin willakuyniyuqmi kanku.

Apocalipsis 13

- ¹ Mama-qocha aqo patapi sayaykuqtiytaqmi, huk wak'a animalta mama-qochamanta lloqsimushaqta rikurqani. Chay wak'a animalqa, chunka waqrayoq, hinallataq qanchis umayoqmi karqan. Sapanka waqrantaqmi, qorimanta pilluyoqkama karqan. Chay umankunapitaqmi ichaqa, Diosta k'arakta k'amiq huk suti kasharqan.
- ² Chay rikusqay wak'a animalqa, leopardoman rikch'akuqmi karqan. Chakinkunapas ukukuq chakin hinan karqan. Simintaqmi leonpa simin hina karqan. Hinan dragonqa, atiyntawan, kamachikuq tiyanantawan, hatun kamachikuyniyoc kaynintawan ima payman qorqan.
- ³ Hinan huk kaq umantaqa wañunanpaq hina k'irisqata rikurqani. Chay wañunanpaq hina k'irintaqmi ichaqa, qhaliyasqa kapurqan. Hinan hallp'a pachantinpiraqa, chay wak'a animalta qatikuspanku, utirayarqanku.
- ⁴ Dragontaqmi, wak'a animalman kamachikuyniyoc kayta qosqa karqan. Chayraykun runakunaqa, dragonta hatuncharqanku. Wak'a animaltapas hatunchallarqankutaq. Hinan nirqanku: '¿Pitaq kay wak'a animal hinari kanman? ¿Pitaq paypa kontranpi awqa tinkuy ruwaytari atinman?' nispanku.
- ⁵ Hinan, chay wak'a animalmanqa, hatunchakuy simikunata rimananpaq, hinallataq Diosta k'arakta k'aminanpaq atiy qosqa karqan. Chaymantapas, tawa chunka iskayniyoc killantinta, imachus ruwashasqanta ruwananpaq kamachikuyniyoc kay qosqa karqan.
- ⁶ Hinan Diospa kontranpi k'arakta k'aminanpaq siminta kicharirqan. Hinallataqmi Diospa sutinpa kontranpiwan, Diospaq ruwasqa karpampa kontranpiwan, hanaq pachapi tiyaqkunaq kontranpiwan ima k'arakta k'amirqan.
- ⁷ Hinallataqmi, t'aqasqakunaq kontranpi hinalla awqa tinkuyta ruwaspa atipananpaq qosqa karqan. Hinan llapan ayllukunapipas, llaqtakunapipas, wak simi rimaykunapipas, suyukunapipas kamachikuyniyoc kay qosqa kallaraqantaq.
- ⁸ Hallp'a pachapi llapallan tiyaqkunataqmi, payta yupaycharqanku. Paykunaq sutinkun, Korderoq kawsay libronpi mana qelqasqachu kashan. Chay Korderon kay pachaqa qallariyninmantapacharaq wañunanpuni karqan.
- ⁹ Sichus pipas uyariq ninriyoc kan chayqa, uyarichun.
- ¹⁰ Sichus pipas presota apanqa chayqa, paypas chay hina preso apasqallataqmi kanqa. Sichus pipas espadawan wañuchinqa chayqa, espadawan wañuchisqallataqmi kanan. T'aqasqakunaq pasiensiayoc kayninkupas, iñiyiniyoc kayninkupas chaypunin.
- ¹¹ Chaymantataqmi, hallp'a pachamanta wichamushaq wak wak'a animalta rikurqani. Chay wak wak'a animalqa, borregoq waqrakuna hina, iskay waqrakunayoqmi karqan. Huk dragón hinataqmi rimarqanpas.

12 Payqa, ñawpaq kaq wak'a animalpa ñawpaqenpipas, tukuy kamachikuyniyoc kaywan ruwaynintaqa kasqallantataqmi ruwasharqan. Chaytaqa, hallp'a pachapiwan, chaypi tiyaq runakunapiwan, wañunanpaq hina kaq k'irin qhaliyachisqa, ñawpaq kaq wak'a animalta hatunchanankupaqmi kamachikurqan.

13 Hatun señalkunata ruwaspantaqmi, hanaq pachamanta hallp'a pachaman, runakunaq ñawpaqenpi ninataraq uraykachimun.

14 Paymanmi, ñawpaq kaq wak'a animalpa ñawpaqenpi señalkunata ruwananpaq atiy qosqa karqan. Chay señalkuna ruwasqanwantaqmi, hallp'a pachapi tiyaq runakunata q'otun. Payllataqmi, ñawpaq kaq wak'a animal allinpaq qhawarisqa kananpaq, paypa rikch'ayninta hallp'a pachapi tiyaq runakuna ruwanankupaq kamachikurqan. Chay ñawpaq kaq wak'a animalqa, espadawan k'irisqa kasqanmanta kawsarirampuqmi karqan.

15 Hinan, ñawpaq kaq wak'a animalpa rikch'ayninman kawsay samay qonanpaq, chay iskay kaq wak'a animalman atiy qosqa karqan. Chay hinapin, chay ñawpaq kaq wak'a animalpa rikch'ayninqa rimayta atirqan. Hinallataq, paypa rikch'ayninta mana yupaychaqkuna wañuchisqa kanankupaq chay iskay kaq wak'a animalqa kamachikurqan.

16 Payllataqmi llapa runakuna, huch'uykunapas, hatunkunapas, qhapaqkunapas, wakchakunapas, kamachikunapas, mana kamachikunapas, paña makinpi, otaq mat'inpi huk markata churachikunankupaq kamachikurqan.

17 Manataqmi mayqenpas, rantiytapas, bendeytapas atirqankuchu. Aswanpas markasqa kaqkunallan atirqanku. Huk niypiqa, ñawpaq kaq wak'a animalpa sutin markayoq, otaq sutinpa yupaynin markayoq kaqkunallan rantiytapas, bendiytapas atirqanku.

18 Kaypin yachayqa kashan: Pipas yuyayniyoqqa, ñawpaq kaq wak'a animalpa yupayninta yupachun. Chay yupayqa huk runaq yupayninmi. Chay yupayqa soqta pachak soqta chunkan soqtayoqmi.

Apocalipsis 14

1 Qhawariqtiyaqmi, chayllaman, Korderoqa Sión orqo patapi sayasharqan. Korderowantaqmi, pachak tawa chunkan tawayoq waranqa runakuna kasharqanku. Paykunan Korderoq sutinwan, hinallataq Yayanpa sutinwanpas mat'inkupi qelqasqa kasharqanku.

2 Hinan, hanaq pachamanta huk kunkata, askha unukunaq phaqqhayninta hina, hinallataq hatun pacha t'oqyayta hina uyarirqani. Chay uyarisqay kunkaqa, arpa tokaqkunapas arpankuta tokashankuman hinaraqmi karqan.

3 Pachak tawa chunkan tawayoq waranqa runakunaqa, kamachikuq tiyanaq ñawpaqenpi, tawantin kawsashaqkunaq ñawpaqenpi, hinallataq kurak

runakunaq ñawpaqenpipas huk mosoq takitan takisharqanku. Chay takitaqa, manan pipas yachayta atirqankuchu. Aswanpas hallp'a pachantinmanta pachak tawachunkan tawayoq waranqa rantipapusqa kaqkunallan takiytaqa atirqanku.

⁴ Paykunaqa manan hayk'aqpas warmikunawan qhellichakurqankuchu, aswanpas mana warmi reqsiqkunan karqanku. Paykunaqa, Kordero maytaña riqtinpas, payta qatikuqkunan kanku. Paykunan Diospaqpas, Korderopaqpas, runakunapuramanta rantipapusqa aswan allin rurukunaqa karqanku.

⁵ Diospa kamachikuq tiyanan ñawpaqenpipas, mana ima qhelliyoqmi kanku. Chaymi paykunaq rimasqankupiqqa, ima llullakuypas manapuni tarikurqanchu.

⁶ Hinan wak angelta, kuskan hanaq pachapi phalashaqta rikurqani. Payqa, hallp'a pachapi tiyaq runakunaman willananpaq, wiñay allin willakuyniyuqmi karqan. Hinan llapan suyukunaman, llapan ayllukunaman, llapan wak simi rimaypi rimaqkunaman, hinallataq llapan llaqtakunamanpas willasharqan.

⁷ Hinan ancha kunkayoqtapuni nirqan: '¡Diospa taripaynin orasqa chayarqamunñan! Chayrayku, Diosta manchakuychis, hinallataq hatunchaychis. Paymi hanaq pachatapas, hallp'a pachatapas, mamaqochatapas, pukyukunatapas kamarqan. Payllatapuni yupaychaychis,' nispa.

⁸ Hinan iskay kaq wak angelpas qatikusharqan. Nirqantaqmi: '¡Hatun Babilonia llaqtaqa urmaykapunñan! ¡Arí, urmaykapunñan! Chay llaqtan, paypa qhellipi puriynin phiñakuy binota, llapa suyukunaman ukyachirqan,' nispa.

⁹ Kinsa kaq wak angelpas paykunatan qatikushallarqantaq. Hinan ancha kunkayoqtapuni nillarqantaq: "¡Pillapas ñawpaq kaq wak'a animaltapas, rikch'aynintapas yupaychaq, hinallataq mat'inpi, otaq makinpi markachikuqqa kanmanmi.

¹⁰ Sichus chay hina kanman chayqa, paypas Diospa k'arak phiñakuynin qeronman hich'asqaña kashaq mana chhaqrusqa binomantaqa ukyallanqataqmi. Hinaspataqmi ch'uya angelkunaq ñawpaqenpi, hinallataq Korderoq ñawpaqenpipas asufriyoq ninapi ñak'arichisqa kanqa.

¹¹ Ñak'arichisqa kasqanku q'oshñitaqmi, wiñaypa wiñayninpaq q'oshñimushallanpuni. Nawpaq kaq wak'a animaltapas, hinallataq paypa rikch'aynintapas yupaychaqkunataqmi, tutantin, p'unchaynintin chay ñak'ariymanta mana samaykunkuchu. Nitaq chay ñawpaq kaq wak'a animalpa sutinwan markasqa kaqkunapas samaykullankutaqchu.

¹² Chaypin t'aqasqakunaq pasiensiakuyninqa kashan. Paykunaqa, Diospa kamachikuyninkunata, hinallataq Jesuspa iñiynintan waqaycharqanku,' nispa.

¹³ Hinan hanaq pachamanta, huk kunkata uyarirqani. Chay kunkataqmi nimurqan: 'Kayta Qelqay: "Kunanmanta ñawpaqman, wañukapuspa Señorpi wañukapuqkunaqa, kuisamiyoqmi," nispayki. Chayraykun, Santo Espiritupas

nin: “Arí, paykunaqa sinchi llank'ayninkumanta samaripunqakun. Ruwasqankunapas paykunallawanpunin kashanqa,” nispan, nispa.

14 Qhawarillarqanitaqmi. Hinan chayllaman, huk yuraq phuyo chaypi kasharqan. Chay phuyo patapitaqmi huk runa tiyasharqan. Chay runaqa, Runaq Churinman rikch'akuqmi karqan. (Dan. 7:13) Hinan umanpiqa, qorimanta huk korona churaykusqa kasharqan. Makinpitaqmi, huk filochasqa ichhunata hap'isharqan.

15 Wak angelñataqmi, Dios yupaychana wasimanta lloqsimurqan. Hinan phuyo patapi tiyashaqman ancha kunkayoqtapuni waqyakuspa nirqan: ‘Hallp'a pacha chakra poqosqaña kashasqanraykun, ichhupuna tiempoqa chayamunña. Chayrayku ichhunaykiwan ichhupullayña,’ nispan.

16 Phuyo patapi tiyashaqtaqmi, hallp'a pachata ichhunawan ichhurqan. Hinan hallp'a pachaqa ichhusqa kapurqan.

17 Hinan, wak angelpas, hanaq pachapi kashaq Dios yupaychana wasimanta lloqsimullarqantaq. Paypas, filochasqa ichhunata aparikuspanmi lloqsimurqan.

18 Altarmantataqmi, ninata kamachiq wak angelpas lloqsimullarqantaq. Hinan filochasqa ichhunayoq angelta ancha kunkayoqtapuni waqyarqan. Nirqantaq: ‘Ubaskunaqa ñan poqosqaña kashan. Chayrayku, filochasqa ichhunaykiwan hallp'a pachaq rurusqan ubaskunata wit'umpullayña, nispan.

19 Hinaqtinmi, angelqa ichhunawan hallp'a pachata ichhurqan. Hinan hallp'a pachamanta ubaskunatapas wit'umpurqan. Ubastataqmi, Diospa k'arak phiñakuy hatun sarunan t'oqoman wikch'uykurqan.

20 Chay ubas saruna t'oqoqa, llaqtamanta hawapin kasharqan. Chaypitaqmi, ubasqa sarusqa karqan. Hinan chay saruna t'oqomanta lloqsimuq yawarqa, kaballokunaraq frenonkamaraq ayparqan. Wask'anmantaqmi yaqapas waranqa soqta pachak estadiokunata hina mast'arikurqan.

Apocalipsis 15

1 Hinan hatun, hinallataq utirayanapaq wak señalta hanaq pachapi rikurqani. Qanchis angelkunan, qhepa kaq qanchis plagakunayoq kasharqanku. Chaykunawantaqmi, Diospa k'arak phiñakuyninqa hunt'akun.

2 Ninawan chhaqrusqa qespimanta huk qochata hinan rikurqani. Hinan wak'a animalta, rikch'ayninta, markanta, hinallataq sutinkuq yupayninta atipaqkunata rikullarqanitaq. Chay atipaqkunataqmi, qespimanta qocha patapi, Diospa arpankunata hap'iyukuspa sayasharqanku.

3 Hinan Diospa kamachin Moisespa takintawan, Korderoq takintawan takisharqanku. Nirqankutaq: ‘Tukuy atiyniyoq Señor Dios, ancha hatun, hinallataq musphanaraqmi ruwasqaykikunaqa kanku. Ñanniykikunapas

chaninpuni, hinallataq cheqaqpunin kanku. Qanllapunin, t'aqasqakunaq Reyninpas kanki. Señor, qan sapallaykin ch'uyaqa kanki.

⁴Chay hinaqa, ¿pitaq qantari mana manchakusunkimanchu? ¿Pitaq sutyikitari mana hatunchanmanchu? Qanmi chaninchayniykikunatapas rikuchirqanki. Chaymi, llapan suyukunapas ñawpaqeykiman hamuspanku, yupaychasunkiku,' nispanku.

⁵Chay imaymanakuna qhepatataqmi qhawarirqani. Hinan, hanaq pachapi kashaq, Diospaq ruwasqa karpaq sut'inchaqninpa t'aqasqa cheqasninqa kicharisqa karqan.

⁶Chay t'aqasqa cheqasmantataqmi, qanchis plagakunayoq qanchis angelkuna lloqsimurqanku. Paykunaqa, llimphuy linomanta k'ancharishaq pampakama p'achawan p'acharusqakaman kasharqanku. Hinallataqmi qhasqonkupas, qorimanta chumpiwan chumpirusqakama kasharqanku.

⁷Tawantin kawsaqqunamanta huknintaqmi, qanchis angel- kunaman qorimanta qanchis p'ukukunata qorqan. Chay p'ukukunaqa, wiñaymanta wiñaykama kawsaq Diospa k'arak phiñakuyninwan hunt'aykusqan kasharqanku.

⁸Hinan chay t'aqasqa cheqasta, Diospa k'anchariyninpa q'oshñin, hinallataq atiyinpa q'oshñin hunt'aykurqan. Hinallataq chay qanchis angelkunaq qanchis plagankuna hunt'akunankama, manapuni pipas Dios yupaychana wasiman haykuytaqa atirqankuchu.

Apocalipsis 16

¹Hinaqtinmi, t'aqasqa cheqasmantapacha, qanchisnintin angelkunaman ancha kunkayoqtapuni nimushaqta uyarirqani. Chay kunkataqmi nimurqan: 'Riychis, hinaspa Diospa k'arak phiñakuynin qanchisnintin p'ukukunata hallp'a pachaman hich'aykamuychis,' nispan.

²Hinan ñawpaq kaq angelqa rispan, p'ukunta hallp'a pachaman hich'aykamurqan. Hinan wak'a animalpa markanwan markachikuq, hinallataq rikch'aynintapas yupaychaq runakunapi asnaq, lliq-nishaq ch'upu onqoy rikhurirqan.

³Iskay kaq angeltaqmi, p'ukunta mama-qochaman hich'aykamurqan. Hinan wañusqa runaq yawarninman hinaraq mamaqochaqa tukupurqan. Llapallan mama-qochapi kawsaqqunataqmi, wañupurqanku.

⁴Kinsa kaq angeltaqmi, p'ukunta mayukunaman, hinallataq pukyukunaman hich'aykamurqan. Hinan mayukunapas, pukyukunapas yawarman tukupurqanku.

- ⁵Unukunata kamachiq angeltaqmi uyarishaqtiy nirqan: ‘Señor, qanmi kankipas, karqankipas, hinallataq ch'uyapuni kanki. Kay imaymanakunatapas chaninninpin chanincharqanki. Chaymi qanqa chaninpuni kanki.
- ⁶Chay runakunaqa, t'aqasqakunaq yawarninkuta, hinallataq Diospa rantinpi rimaqkunaq yawarninkutan hich'arqanku. Chaymi qanqa, chay hina ruwanapaq kasqankurayku, yawarta ukyanankupaq qorqanki,' nispa.
- ⁷Hinallataqmi, altarmanta wak kunkata uyarirqani. Nimurqantaq: ‘Cheqaqtapuni, tukuy atiyniyoq Señor Dios, chaninchayniykikunaqa cheqaqpuni, hinallataq chaninpunin kanku,’ nispa.
- ⁸Tawa kaq angeltaqmi, p'ukunta intiman hich'aykurqan. Hinan runakuna ninawan ruphachisqa kanankupaq, intiman atiy qosqa karqan.
- ⁹Hinan runakunaqa, ninaq sinchi qanqeyninwan rupha- pusqa karqanku. Hinallataqmi, chay plagakunapi munaychakuq Diospa sutinta k'arakta k'amirqanku. Chay tukuywanpas ichaqa, Diosta hatunchanankupaq manapunin yuyaymanqa kutirikurqankuchu.
- ¹⁰Phisqa kaq angeltaqmi, p'ukunta wak'a animalpa kamachikuq tiyananman hich'aykurqan. Hinan qhapaq suyunqa, laqha-tutayaqman tukupurqan. Runakunataqmi, nanaymanta qallunkutaraq k'utukurqanku.
- ¹¹Nanayninkurayku, hinallataq asnaq lliq-nishaq ch'upu onqoyninkuraykun, hanaq pacha Diosta k'arakta k'amirqanku. Ichaqa manapunitaqmi mana allin ruwayninkumantaqa yuyayman kutirikurqankuchu.
- ¹²Soqta kaq angeltaqmi, p'ukunta Éufrates hatun mayuman hich'aykurqan. Hinan, inti lloqsimuy lado reykuqaq ñanninku wakichisqa kananpaq, chay Éufrates mayuq ununqa ch'akirapurqan.
- ¹³Hinallataq, Dragonpa siminmantawan, wak'a animalpa siminmantawan, falso profetaq siminmantawan ima, k'ayraman rikch'akuq kinsa qhelli supaykunata lloqsimushaqta rikurqani.
- ¹⁴Paykunaqa, señaalkunata ruwaq supaykunaq espiritunkunan kanku. Paykunaqa, hallp'a pachantinpi tiyaq runakunatawan, reykunatawan ima, tukuy atiyniyoq Diospa hatun p'unchayninpi awqa tinkuyman huñumunankupaqmi lloqsinku.
- ¹⁵Ñoqa Jesusmi nini: ‘Qhawariy, ñoqaqa suwa hinan hamushani. Pipas rikch'ashallanpuni, hinallataq mana q'alalla purishananpaq p'achanta waqaychakuqqa kuisamiyoqmi. Chay hinapin runakunaqa, p'enqayninta mana rikunqakuchu,’ nispa.
- ¹⁶Hinan hebreo simipi Armagedón nispa sutiyasqa cheqasman kamachikuqkunaqa huñumusqa karqanku.

¹⁷ Qanchis kaq angeltaqmi, p'ukunta wayrantakama hich'aykamurqan. Hinan hanaq pachapi kashaq t'aqasqa cheqasmanta, hinallataq Diospa kamachikuq tiyananmanta huk kunkayoqta waqyakamurqan. Nimurqantaq: '¡Hunt'asqañan kashan!' nispa.

¹⁸ Hinan rayo liphllikiykuna, pacha t'oqyaykuna, kunununuykuna, hinallataq huk hatun pacha chhaphchikuy karqan. Chay hina, hatun pacha chhaphchikuyqa, kay hallp'a pachapi runaq kasqanmantapacha manapunin hayk'aqpas karqanchu.

¹⁹ Chay hatun llaqtataqmi kinsaman ch'eqtakurqan. Suyukunapi hatun llaqtakunataqmi urmaykapurqanku. Hinan hatun Babilonia llaqtaqa, Diospa sinchi k'arak phiñakuyninwan hunt'aykusqa binoyoq qerota chaskinanpaq, Diospa ñawpaqenpi yuyarisqa karqan.

²⁰ Hinaqtinmi, llapan islakunaqa ayqekurqanku. Hinallataq orqokunapas, manaña kapurqankuñachu.

²¹ Hanaq pachamantataqmi, yaqapas huk talentota hina llasaq sinchi hatun chikchi runakunaman chayamurqan. Chay chikchi plagaqa sinchi hatunpunin karqan. Chayraykun, chay chikchi plagahawa runakunaqa Diosta k'arakta k'amirqanku.

Apocalipsis 17

¹ Hinaqtinmi, qanchis p'ukukunata hap'iq, qanchis angelkunamanta huknin hamuspa, ñoqawan rimarqan. Niwarqantaq: —Kayman hamuy, hinaspa askha unu patapi tiyashaq sinchi qhelli puriq warmiq huchachasqa kasqanta rikuchisayki.

² Paywanmi, hallp'a pachantinpi reykuñaqa, qhelli puriypi purirqanku. Hinallataq hallp'a pachantinpi tiyaq runakunapas, qhelli puriynin binowan macharqanku, nispa.

³ Hinaqtinmi angelqa, ch'inniqman Espiritupi pusawarqan. Hinan huk yawar-puka wak'a animalpi sillaykusqa kashaq huk warmita rikurqani. Chay wak'a animalqa, Diosta k'arakta k'amiq sutikunawan hunt'aykusqan kasharqan. Hinallataq, qanchis umakunayoq, chunka waqrakunayoq iman karqan.

⁴ Chay warmiqa, sani-puka, hinallataq yawar-puka p'achawan p'acharusqan kasharqan. Hinallataqmi, qoriwan, umiña rumikunawan, hinallataq perlakunawan achalarusqa kasharqan. Makinpitaqmi, qorimanta qerota hap'isharqan. Chay qeroqa, millakuykunawan, hinallataq millay qhelli puriykunawan hunt'aykusqan kasharqan.

⁵ Mat'inpitaqmi huk pakasqa yachayniyoq suti qelqasqa kasharqan. Nirqantaq: HALLP'A PACHANTINPI MILLAKUYKUNAQ, HINALLATAQ QHELLIPI PURIQ WARMIKUNAQ MAMAN HATUN BABILONIA, nispa.

⁶ Hinan warmita, t'aqasqakunaq yawarninwan, hinallataq Jesusrayku wañuqkunaq yawarninwan machashaqta rikurqani. Rikuruspaytaqmi, may hatun utirayaywan utirayasqa qhepakurqani.

⁷ Hinan angelqa niwarqan: '¿Imanaqtintaq utirayasqari kashanki? Ñoqan, chay warmimantawan, q'epiqnin qanchis umakunayoq, hinallataq chunka waqrakunayoq wak'a animalmantawan pakasqa yachayta sut'inchasayki.

⁸ Rikusqayki wak'a animalqa, karqanmi, kunantaq manaña kanñachu. Wañuy ñak'ariyninman rinanpaqmi, chinkay-chinkay ukhu pachamanta lloqsimunanpaqña kashan. Chay wak'a animalqa, karqanmi, kunantaq mana kanñachu, qhepamantaqmi ichaqa, kanqa. Hallp'a pachantinpi tiyaq runakuna payta rikuruspankutaqmi, muspharinqaku. Chay runakunaq sutinkun, kay pachaqa qallariyninmantapacha kawsay libropiqa manapuni qelqasqachu kashan.

⁹ Yachayniyoq kaq yuyayqa, kaypin kashan. Chay qanchis umakunaqa, qanchis orqokunan kanku. Chay orqokuna patapitaqmi, chay warmiqa tiyashan.

¹⁰ Hinallataqmi chay qanchis umakunaqa, qanchis reykuna kanku. Paykunamanta phisqa reykunaqa urmaykapunkuñan. Huk kaqmi, kunan kashanña. Huk kaqtaqmi, manaraq hamunraqchu. Hamuqtintaqmi ichaqa, huk pisi tiempollapaq qhepakunanpuni kashan.

¹¹ Chay wak'a animalqa karqanmi, kunantaq mana kanñachu. Pusaq kaq reyqa payllataqmi. Payqa, qanchisnintin reykunamanta hukninmi. Hinan wañuy ñak'ariyman rishan.

¹² Chay rikusqayki chunkantin waqrakunataqmi, qhapaq suyuta manaraq chaskiq chunka reykuna kanku. Ichaqa, wak'a animalwan kuskan, huk orallapaq, rey hina kamachikuyniyoq kayta chaskinqaku.

¹³ Paykunaqa ch'ulla yuyaykuyllayoqmi kanku. Hinan atiyinkutapas, kamachikuyniyoq kayninkutapas, wak'a animalman hap'iykachipunqaku.

¹⁴ Hinan paykunaqa, Korderoq kontranpi awqa tinkuyta ruwanqaku. Korderoqa, señorkunaq Señorninpunin, hinallataq reykunaq Reyninpunin. Chaymi Korderoqa, paykunata atipanqa. Paywan kashaqkunataqmi waqyasqakuna, akllasqakuna, hinallataq hunt'aqkuna kanku,' nispa.

¹⁵ Angelqa nillawarqantaqmi: 'Rikusqayki qhellipi puriq warmiq tiyashasqan chay unuqa, llaqtakuna, ancha askha runakuna, suyukuna, hinallataq wak simi rimaypi rimaqkunan kanku.

¹⁶ Rikusqayki wak'a animalpa chunka waqrakunataqmi, qhellipi puriq warmitan cheqnikunqaku. Paytaqa llapallan kaqninkunata ch'utispankun, q'alallata saqepunqaku. Aychantataqmi mikhupunqaku, puchuqnintataq ninawan kanaykunqaku.

¹⁷ Diostaqmi, paypa munayninta ruwanankupaq, ch'ulla yuyaylla kanankupaq, hinallataq Diospa simin hunt'akunankama qhapaq suyunkuta wak'a animalman hap'iykachinankupaq paykunaq sonqonkuman churarqan.

¹⁸ Chay rikusqayki warmiqa, hatun llaqtan. Payqa, hallp'a pachantinpi reykunaq kamachiqninmi,' nispa.

Apocalipsis 18

¹ Chaykuna qhepatataqmi, hatun kamachikuyniyoc kashaq wak angelta hanaq pachamanta uraykamushaqta rikurqani. Hinan hallp'a pachaqa, chay angelpa k'anchariyninwan k'anchaykusqa karqan.

² Hinan ancha kunkayoqtapuni waqyakurqan. Nirqantaq: '¡Hatun Babilonia llaqtaqa urmaykapunmi! ¡Arí, urmaykapunmi! Supaykunaq tiyananmanmi tukupun. Llapan qhelli supaykunaq pakaykukunanmanmi tukupun. Llapa phalaq qhelli animalkunaqpas, runakunaq millakunan phalaq animalkunaqpas pakaykukunanmanmi tukupun.

³ Qhelliipi purisqan k'arak phiñakuy binonmantaqa, llapan suyukunan macharqanku. Paywantaqmi, hallp'a pachapi reykunapas, qhelliipi purirqanku. Hinallataq hallp'a pachapi qhatuqkunapas, paypa ancha qhapaq kayninwan qhapaqyarqanku,' nispa.

⁴ Hinan hanaq pachamanta wak kunkatapas uyarirqani. Nimurqantaq: 'Llaqtalláy, huchallikusqankunamanta ama ruwaysikuqmasin kanaykichispaq, hinallataq plagawan ñak'arichisqa kayninkunamanta ama chaskiysikuqmasin kanaykichispaq, chay llaqtamanta lloqsipuychis.

⁵ Huchankunaqa, hanaq pachakamaraqmi tawqaykukurqan. Mana chanin ruwasqankutataqmi Diosqa yuyarin.

⁶ Chay hinaqa, imaynatachus pay qorqasunkichis, chay hinallataq kutichipuychis. Ruwapusqasunkichisman hina, iskaytawanraq kutichipuychis. Paypa wakichisqan qeronpitaq, iskaytawanraq wakichipuychis.

⁷ Payqa sonqonpin nirqan: "Manan biudachu kani. Nitaqmi hayk'aqpas khuyayta waqasaqchu. Ñoqaqa huk reina hinan tiyashani," nispa. Chay hinatan, hatunchakuypi, hinallataq qhapaq kaypi kawsarqan. Chayrayku ñak'ariyta, hinallataq khuyay waqayta qoychis.

⁸ Chaninchaqnin Señor Diosqa, atiyniyoqmi. Chayraykun, huk p'unchayllapi wañuy, khuyay waqay, hinallataq yarqay plagakuna payman hamunqa. Hinallataq ninawan kanaykusqapuni kapunqa,' nispa.

⁹ Chay kunkaqa nillarqantaqmi: 'Maypachachus Babilonia llaqta kanaykusqa kaqtinmi q'oshñinta rikuspanku, hallp'a pachantinpi reykunaqa, chay llaqtamanta waqanqaku, hinallataq khuyayta llakipakunqaku. Paykunan chay

Ilaqtawan qhelliipi purirqanku. Hinallataqmi Ilaqtaq qhapaq kayninkunapi kawsaysikurqanku.

10 Mancharikuymanta karullapi sayaykuspankutaqmi, Babilonia Ilaqtaq chay hina ñak'arichisqa kasqanta rikunqaku. Ninqakutaq: “Babilonia Ilaqtamanqa huk orallapiraqmi chaninchasqa kaynin hamurun. Chayrayku kallpasapa, hinallataq hatun Babilonia Ilaqta, ¡ay, ay qanmanta, imaynaraq kanqa!” nispanku.

11 Manañan pipas hallp'a pachapi qhatuqkunaq qhatusqankuta rantikapunkuñaachu. Chayraykun paykunaqa, chay Babilonia Ilaqtamanta waqashanku, hinallataq khuyayta llakipakushanku.

12 Chay qhatunakunaqa, qori, qolqe, umiña rumikuna, perlakuna, ancha balorniyoc lino tela, sani-puka tela, seda tela, yawar-puka tela, hinallataq llapan q'apashaq k'ullun karqan. Hinallataqmi llapan ancha balorniyoc marfilmanta, llapan ancha balorniyoc k'ullumanta, kobremanta, fierromanta, marmolmanta imaymana sumaq ruwasqakuna karqan.

13 Hinallataqmi kanela, sumaq q'apashaq asnapakuna, insienso, mirra, q'apashaq hawina, bino, aseite, ñut'u hak'u, trigo, wakakuna, obhakuna, kaballokuna, karretakuna, kamachi runakuna, runakunaq kawsayninku ima, karqan.

14 Ninqakutaq: “Almaykiq munapayasqan ruruqa, qanmanta t'aqarikapunmi. Llaplan sumaq kayniykikunapas, k'anchariyniykikunapas chinkaripunmi. Manataqmi hayk'aqpas chaykunataqa tarinkiñachu,” nispanku,' nispa.

15 Chay kunkaqa nillarqantaqmi: ‘Chay imaymanakunata qhatuspa qhapaqyaqkunaqa, karullapin sayaykunqaku. Hinan chay Ilaqtaq ñak'arichisqa kasqanmanta mancharisqa kasqankurayku, waqanqaku, hinallataq khuyayta llakipakunqaku.

16 Ninqakutaqmi: “¡Ay, ay, hatun Ilaqtamanta, imaynaraq kanqa! Chay Ilaqtaqa, ancha balorniyoc telamanta p'achawan, sani-puka p'achawan, hinallataq yawar-puka p'achawanmi p'achakurqan. Payqa, qoriwan, umiña rumikunawan, hinallataq perlakunawanmi achalakurqan.

17 Chay hina may hatun qhapaq kaykunapas ch'ulla orallapiraqmi ch'usaqyarqachisqa karqan,” nispanku. Llapallan barko q'ewiqkunapas, llapallan barkopi mamaqochantakama puriqkunapas, barkopi llank'aqkunapas, hinallataq llapallan mama-qochapi llank'aqkunapas karullapin sayaykurqanku.

18 Ruphaykachisqa kasqanmanta q'oshñita rikuspankutaqmi, qaparirqanku. Nirqankutaq: “¿Mayqen Ilaqtapas kay hatun Ilaqta hinari karqanchu?” nispanku.

19 Hinan umanku pataman hallp'ata hach'ikurqanku. Hinallataq waqaspanku, khuyayta llakipayaspanku ima qaparirqanku. Nirqankutaq: “Ch'ulla

orallapiraqmi, chay llaqtaqa ch'usaqyarapun. Chayrayku, ¡Ay, ay chay hatun llaqtamanta, imaynaraq kanqa! Chay llaqtaq qhapaq kayninwanmi, mamaqochapi llapan barkoyoqkunapas qhapaqyarqanku.

²⁰ ¡Hanaq pacha, chay llaqtamanta kusikuy! ¡T'aqasqakunapas, apostolkunapas, hinallataq Diospa rantinpi rimaqkunapas chay llaqtamanta kusikullaychistaq! Diosmi, qankunarayku chay llaqtata huchacharqan." nispanku,' nispa.

²¹ Huk atiyniyoq angeltaqmi, huk rumita, yaqapas hatun molino rumita hinaraq, hoqarirurqan. Hinan chay rumita, mamaqochaman wikch'uykurqan. Nirqantaq: 'Chay hina kallpawanraqmi, Babilonia hatun llaqtaqa ñut'usqa kanqa. Manataqmi hayk'aqpas tarisqañachu kanqa.

²² Manañataqmi hayk'aqpas qanpiqa, arpa tukaqkunaq tukasqantapas, tukanakunata tukaqkunaq tukasqantapas, qena tukaytapas, otaq korneta tukaytapas qanpiqa uyarikunqañachu. Nitaqmi qanpiqa, imaymanakuna ruwaq artesanokunapas tarikunqañachu. Nillataqmi qanpiqa, molinokunaq kunununuyinpas hayk'aqpas uyarikunqañachu.

²³ Llapan suyukunan, layqakuyniykikunawan q'otusqa karqanku. Hinallataq qhatuqniykikunapas hallp'a pachantinpi aswan allin qhawarisqa karqanku. Chayraykun lámparaq k'anchayninpas qanpiqa manaña hayk'aqpas k'anchanqañachu. Manañataqmi hayk'aqpas kasarakanpaq kashaq qhariq kunkanpas, nitaq kasarakanpaq kashaq warmiq kunkanpas qanpiqa uyarikunqañachu.

²⁴ Chay hatun llaqtapitaqmi, Diospa rantinpi rimaqkunaq, t'aqasqakunaq, hinallataq hallp'a pachantinpi llapan wañuchisqakunaq yawarninkupas tarisqa karqan,' nispa.

Apocalipsis 19

¹ Chaykuna qhepatataqmi, hanaq pachapi ancha askha runakunaq ancha kunkayoqtapuni, rimasqankuta hina uyarirqani. Nirqankutaqmi: '¡Aleluya! Qespichiyapas, hatunchaypas, yupaychaypas, atiyapas, Señor Diosnillanchispapunin kanku.

² Chaninchayninkunapas cheqaqllapuni, hinallataq chanillanpunin kanku. Diosqa, sinchi qhellipi puriq warmitapas chanincharqanmi. Chay warmiqa, hallp'a pachantinpi runakunatan qhellipi puriyinwan waqllichirqan. Makinwantaqmi, Diospa kamachinkunatapas wañuchirqan. Hinan Diosqa, kamachinkunaq yawarninmanta bengakurqan,' nispanku.

³ Hinan iskay kutinpiyas nillarqankutaq: '¡Aleluya! Chay llaqtaq q'oshñiyintaqmi, wiñaymanta wiñaykama lloqsimushan,' nispanku.

⁴ Iskay chunka tawayoq umalliq kurak runakunataqmi, tawantin kawsashaqkunapiwan pampakama k'umuykukuspanku, kamachikuq tiyananpi

tiyashaq Diosta yupaycharqanku. Nirqankutaq: '¡Ahinapuni kachun! ¡Aleluya!' nispanku.

⁵ Hinaqtinmi, chay kamachikuq tiyanamanta huk kunkata uyarirqani. Nimurqantaq: 'Llapallan kamachinkuna, hinallataq payta manchakuqninkuna, hatunkunapas, huch'uykunapas, Diosninchista yupaychaychis,' nispa.

⁶ Hinan, ancha askha runakunaq kunkayoqta rimasqanta hina uyarirqani. Chay kunkaqa, askha unuq phaqchaynin hinaraq, hinallataq sinchi pacha t'oqyaykunaq kunununuynin hinaraqmi karqan. Nimurqantaqmi: '¡Aleluya! ¡Tukuy atiyniyoq Señor Diosninchismi kamachikushan!

⁷ Q'ochukusunchis, kusikusunchis, hinallataq Diosninchisman yupaychayta qosunchis. Korderoq kasarakuyninmi chayaramunña. Paywan kasarakananpaq kashaq warmipas, wakichikunñan,' nispa.

⁸ Kasarakunanpaq kashaq warmimantaqmi, llimphuy, k'ancharishaq, ancha balorniyuq lino telamanta p'achawan p'achakunanpaq qosqa karqan. Chay ancha balorniyuq lino telaqa, t'aqasqakunaq allin ruwayninkunan kanku.

⁹ Angeltaqmi niwarqan: 'Kayta qelqay: "Korderoq kasarakuq senanman waqyasqa kaqkunaqa, kuisamiyoqmi kanku," nispayki,' nispa. Chaymantapas nillawarqantaqmi: 'Chay simikunaqa, Diospa cheqaq siminkunan kanku,' nispa.

¹⁰ Hinan ñoqaqa, yupaychanaypaq angelpa chakinpa kasqan pampapi pampakama k'umuykukurqani. Paytaqmi ichaqa, niwarqan: '¡Qhawariy, amapuni chaytaqa ruwaychu! Noqaqa kamachimasillayki, hinallataq Jesusmanta willakuyniyuq kaq wawqe-panaykikunaq kamachimasillanmi kani. Profetisay sonqoyoq kayqa, Jesusmanta willakuymi. Chayrayku, ¡Diosllatapuni yupaychayqa!' nispa.

¹¹ Hinan, hanaq pachata kicharayashaqta rikurqani. Chayllamanmi, huk yuraq kaballoqa chaypi kasharqan. Chay kaballopi sillakuqnintaqmi, Hunt'aq, hinallataq Cheqaq sutiyaqqa karqan. Payqa, chanin kaywanmi chaninchan, hinallataq awqa tinkuytapas ruwan.

¹² Ñawinkunaqa, yawrashaq nina hinan karqan. Umanpitaqmi, askha qorimanta koronakuna kasharqan. Paypitaqmi, huk suti qelqasqa kasharqan. Chay sutitaqa, manan pipas yacharqanchu. Aswanpas pay sapallanmi yacharqan.

¹³ Hinallataqmi yawarman challpusqa p'achakunawan p'acharusqa kasharqan. DIOSPA SIMIN nisqa sutiwan sutichasqataqmi karqan.

¹⁴ Hanaq pachapi kashaq ejersitokunataqmi, yuraq kaballopikama payta qatikusharqanku. Paykunaqa, llimphuy, yuraq, ancha balorniyuq lino telamanta p'achawan p'acharusqakaman kasharqanku.

15 Suyukunata k'irinanpaqtaqmi, huk afillasqa espada siminmanta lloqsimusharqan. Hinan payqa, fierro barawan kamachikunqa. (Sal. 2:9) Paymi, Tukuy Atiyniyoq Diospa phiñakuynin, hinallataq k'arak phiñakuynin ubas saruna t'oqopi sarunqa.

16 P'achanpiwan, chakanpiwan imataqmi huk suti qelqasqa kasharqan. Nirqantaq: REYKUNAQ REYNIN, HINALLATAQ SEÑORKUNAQ SEÑORNIN, nispa.

17 Hinallataqmi, huk angelta intipi sayashaqta rikurqani. Paymi, hanaq pacha chawpipi phalashaq llapan phalaq animalkunata, ancha kunkayoqtapuni waqyakurqan. Nirqantaq: '¡Diospa hatun mikhuna fiestanman hamuychis, hinallataq huñukamuychis!

18 Reykunaq, tribunokunaq, atiyniyoqkunaq, kaballokunaq, hinallataq kaballopi sillakuqkunaq aychankunatapas mikhunaykichispaq hamuychis. Llan mana kamachi kaqkunaqtapas, kamachi kaqkunaqtapas, hatunkunaqña kaqtinpas, otaq huch'uykunaqña kaqtinpas, paykunaq aychanta mikhunaykichispaq hamuychis,' nispa.

19 Hinan wak'a animalta, hinallataq hallp'a pachapi reykunata ejersitontinta huñuykusqata rikurqani. Paykunaqa, kaballopi sillaykusqa kashaqpa kontranpiwan, ejersitonpa kontranpiwan ima awqa tinkuyta ruwanankupaqmi huñuykusqa kasharqanku.

20 Chay wak'a animaltaqmi, paypa ñawpaqenpi señalkunata ruwaq falso profetapiwan kuska, hap'isqa karqanku. Chay falso profetaqa, señalkuna ruwasqanwanmi, wak'a animalpa markanta chaskiqkunata, hinallataq rikch'ayninta yupaychaqkunatapas q'otusqa karqan. Hinaqtinmi, wak'a animalqa, falso profetapiwan kuska, asufriwan yawrashaq nina qochaman kawsashaqkama wikch'uykusqa karqanku.

21 Wakinkunataqmi llapallanku, kaballopi sillaykusqa kashaqpa siminmanta lloqsimuq espadawan wañuchisqa karqanku. Llan phalaq animalkunataqmi, wañusqakunaq aychanwan anchatapuni saksaykurqanku.

Apocalipsis 20

1 Hinan huk angelta hanaq pachamanta uraykamushaqta rikurqani. Paymi chinkay-chinkay ukhu pachaq llabentawan, huk ancha hatun kadenatawan makinpi hap'isharqan.

2 Hinan chay angelqa, dragonta hap'ispan, waranqa watapaq watarqan. Chay dragonqa ñawpa mach'aqway, saqra, hinallataq Satanasmi.

3 Hinan waranqa wata hunt'akunankama, manaña suyukunata q'otushananpaq, chinkay-chinkay ukhu pachaman wikch'uykuspa wisq'aykurqan. Sellowantaqmi selluykurqan. Chay waranqa wata hunt'akuqtintaqmi, huk pisi tiempollapaq kacharisqapuni kanan kanqa.

⁴ Hinan kamachikuq tiyanakunata rikurqani. Chay tiyanakunapitaqmi, chaninchanankupaq qosqa kaqkuna tiyaykurqanku. Hinallataqmi, Jesusmanta willakusqankurayku, Diospa siminraykupiwan umanku qhorusqa kaqkunaq almankutapas rikullarqanitaq. Paykunaqa, wak'a animaltapas, rikch'aynintapas manan hatunchasqakuchu karqan. Manallataqmi mat'inkupipas, makinkupipas wak'a animalpa markantaqa chaskisqakuchu karqan. Paykunan kawsarimpuspa, Cristowan kuska waranqa watata kamachikurqanku.

⁵ Chayqa, ñawpaq kaq kawsarimpuyimi. Wakin wañusqakunataqmi ichaqa, waranqa wata hunt'akunankama mana kawsarimpurqankuchu.

⁶ Pikunachus ñawpaq kaq kawsarimpuyipi kawsarimpuqkunaqa kusisamiyoqmi, hinallataq ch'uyapunin kanku. Iskay kaq wañuyqa manan paykunamanta munaychakunqañachu. Aswanmi Diospa, hinallataq Cristoq saserdotenkuna kanqaku. Hinaspataq Cristowan kuska waranqa watata kamachikunqaku.

⁷ Chay waranqa wata hunt'akuqtintaqmi, Satanasqa preso kasqanmanta kacharisqa kanqa.

⁸ Hinan hallp'a pachaqa tawantin k'uchunkunapi kashaqa suyukunata q'otunanpaq lloqsinqa. Chay Gog, hinallataq Magog suyukunataqmi, awqa tinkuyapaq huñumunqa. Paykunaq yupayninkuqa mama-qochapi aqo t'io hinaraqmi.

⁹ Hallp'a pachaqa tukuy muyuriqninmanta lloqsimuspankutaqmi, t'aqasqakunaq kampamentonta, hinallataq Diospa munakusqan llaqtata muyuykurqanku. Hinan Diospa ninan hanaq pachamanta uraykamuspa paykunata rupharapurqan.

¹⁰ Chay q'otuqninku saqrataqmi asufriyoq nina qochaman wikch'uykusqa karqan. Chaypitaqmi wak'a animalpas, falso profetapas kasharqanku. Hinan tutantin, p'unchaynintin wiñaywiñaypaq ñak'arichisqa kanqaku.

¹¹ Hinaqtinmi huk ancha hatun yuraq kamachikuq tiyanata, hinallataq chaypi tiyashaqtapas rikurqani. Hinan paypa ñawpaqenmanta hallp'a pachapas, hanaq pachapas ayqekurqanku. Manataqmi paykunapaqqa may cheqaspas tarikurqanñachu.

¹² Hinan wañusqa kaqkunataqa, hatunkunatapas, huch'uykunatapas, Diospa ñawpaqenpi sayashaqta rikullarqanitaq. Librokunataqmi kicharisqa karqanku. Hinallataqmi wak libropas kicharisqa kallarqantaq. Chay libroqa, kawsay libron karqan. Hinan wañusqa kaqkunaqa, librokunapi ruwasqanku qelqasqa kasqanman hina chaninchasqa karqanku.

¹³ Mama-qochataqmi, paypi wañusqa kaqkunata qopurqan. Hinallataqmi wañuypas, Hadespas paykunapi wañusqa kashaqkunata qopurqanku. Hinan

sapanka hukninkupas imakunachus ruwasqankuman hina chaninchasqa karqanku.

¹⁴ Wañuyipas, Hadespas nina qochaman wikch'uykusqa karqanku. Chay nina qochaqa, iskay kaq wañuyimi.

¹⁵ Chay kawsay libropi mana qelqasqa kaqkunataqmi, nina qochaman wikch'uykusqa karqanku.

Apocalipsis 21

¹ Ñawpa hanaq pachapas, ñawpa hallp'a pachapas manañan kapurqanñachu. Mama-qochapas manañan kapurqanñachu. Chayraykun huk mosoq hanaq pachatawan, huk mosoq hallp'a pachatawan rikurqani.

² Ñoqa Juantaqmi, mosoq Jerusalén ch'uya llaqtata, Diospa kasqa hanaq pachamanta uraykamushaqta rikurqani. Chay llaqtaqa, qosanwan kasarakanpaq wakichisqa sumaq p'acharusqa sipas hinan, uraykamusharqan.

³ Hinan hanaq pachamanta huk kunkayoqtapuni uyarirqani. Nimurqantaqmi: 'Qhawariychis, Diospaq ruwasqa paypa karpanqa runakunawanñan kashan. Hinaqa Diosmi runakunawan tiyanqa. Paykunataqmi Diospa llaqtan kanqaku. Kikin Diostaqmi, paykunawan kashanqa, hinan Diosninkupuni kanqa.

⁴ Diostaqmi paykunaq ñawinkumanta llapan weqeta pichanqa. Hinan ñawpaq kaq imakunachus kaqkunaqa, manañan kapurqanñachu. Chayrayku manaña wañuyipas, nitaq waqapakuyipas, nitaq waqaypas, nillataq nanaypas kanqañachu,' nispa.

⁵ Kamachikuq tiyanapi tiyashaqtaqmi nimurqan: 'Qhawariy, llapan imakunatapas ñoqaqa mosoqyachishanin,' nispan. Hinan ñoqata nimuwarqan: 'Kay simikunaqa hunt'aqpuni, cheqaqpunitaqmi. Chayrayku qelqaypuni,' nispa.

⁶ Nimullawarqantaqmi: '¡Ruwasqañan kashan! Ñoqan Alfapas, Omegapas, hinallataq qallariypas, p'uchukaypas kani. Pipas ch'akichikuqmanqa, kawsachiq unu pukyumantan yanqallanmanta ukyachisqaq.

⁷ Pipas atipaqqa tukuy imaymanakunatan chaskinqa. Ñoqan paypa Diosnin kasaq. Paytaqmi ñoqaq waway kanqa.

⁸ Ichaqa manchalikunaq, mana iñiqkunaq, millakuy kawsaqkunaq, runa wañuchiqaq, qhellipi puriqkunaq, layqakunaq, idolota yupaychaqkunaq, hinallataq llapan llullakunaqpas, asufriyoq yawrashaq nina qochan tupaqninku kanqa. Chay nina qochaqa, iskay kaq wañuyimi,' nispa.

⁹ P'uchukay qanchis plagakunawan hunt'aykusqa kashaq qanchis p'ukukunata hap'ishaq qanchisnintin angelkunamanta huknintaqmi hamurqan. Hinan

ñoqawan rimarqan. Niwarqantaq: 'Kayman hamuy, hinaspa Korderoq kasarakunanpaq wakichisqa kashaq esposanta rikuchisayki,' nispan.

10 Espiritupitaqmi, huk hatun alto orqo pataman pusawarqan. Hinan Diospa kasqan hanaq pachamanta uraykamushaq ch'uya Jerusalén hatun llaqtata rikuchiwarqan.

11 Chay hatun llaqtaqa, Diospa hatun k'anchariyninwan k'anchaykusqan kasqa. Hinallataqmi liphllikiyninpas ancha-anchallaña balorniyoc kaq haspe qespi rumi hinapuni kasqa.

12 Hatun alto perqayoqmi kasqa. Hinallataq chunka iskayniyoq hatun punkukunayoq kallasqataq. Chay hatun punkukunapitaqmi, chunka iskayniyoq angelkuna kasharqan. Hinan chay punkukunapiqa, Israelpa wawankunaq, chunka iskayniyoq aylluntinpa sutinkupas qelqasqa kasharqan.

13 Kinsa hatun punkukunaqa, inti lloqsimuy lado qhawaqmi kasqa. Kinsa hatun punkukunataq, wichay lado qhawaq, kinsa hatun punkukunañataq, uray lado qhawaq, hinallataq kinsa hatun punkukunapas, inti haykuy lado qhawaq kasqa.

14 Hatun llaqtaq perqanqa chunka iskayniyoq teqsikunayoqmi kasqa. Chay teqsikunapitaqmi, Korderoq chunka iskayniyoq apostolninkunaq chunka iskayniyoq sutinku kasqa.

15 Ñoqawan rimashaqpa tupuna soqosnintaqmi qorimanta karqan. Chay tupunaqa llaqtata, hatun punkunkunatawan, perqantawan tupunapaqmi karqan.

16 Hinan chay llaqtaqa, tawantin ladomanpas sayaypura kasqa. Wask'anmanpas, kinrayninmanpas sayaypuran kasqa. Chay angeltaqmi, tupuna soqoswan tupurqan. Hinan chunka iskayniyoq waranqa estadiokuna hina kasqa. Wask'anmanpas, kinrayninmanpas, sayayninmanpas sayaypuran kasqa.

17 Llaqtaq perqanta tupuqtintaqmi, pachak tawachunkan tawayoc maki khukuchu karqan. Chay angelpa tupusqanqa, runaq tupunan tupuyllawantaqmi karqan.

18 Chay llaqtaq perqantaqmi, haspe rumimanta ruwasqa karqan. Hatun llaqtataqmi ch'uyay-ch'uyayllaña qespi hinaraq, ch'uya qorimanta karqan.

19 Hinallataq, chay llaqtaq perqanpa teqsinkunaqa, lliw ancha balorniyoc rumikunawan sumaqchasqan kashasqa. Ñawpaq kaq teqsiqa jaspe rumikunawan, iskay kaqtaq safiro rumikunawan, kinsa kaqtaq ágata rumikunawan, tawa kaqtaq esmeralda rumikunawan sumaqchasqa kasqa.

20 Phisqa kaq teqsitaq, ónise rumikunawan, soqta kaqtaq kornalina rumikunawan, qanchis kaqtaq krisólito rumikunawan, pusaq kaqtaq berilo rumikunawan, isqon kaqtaq topasio rumikunawan, chunka kaqtaq krisopraso

rumikunawan, chunka hukniyoq kaqtaq jasinto rumikunawan, chunka iskayniyoq kaqtaq amatista rumikunawan sumaqchasqa kasqa.

²¹Chay llaqtaq chunka iskayniyoq hatun punkunkunaqa, chunka iskayniyoq perlakunan kasqaku. Sapanka hatun punkutaqmi huk perlallamanta ruwasqa kasqa. Hatun kallentaqmi ichaqa, rikukuqlla qespi hina ch'uyanchasqa qorimanta kasqa.

²²Chay llaqtapi, Dios yupaychana wasitaqa manañan rikurqaniñachu. Aswanpas, yupaychana wasiqa, Tukuy Atiyniyoq Señor Diospiwan, Korderopiwanmi kasqaku.

²³Diospa k'anchariy- ninmi, chay llaqtataqa k'anchaykun. Korderollañataqmi, chay llaqtaq lamparanpas kasqa. Chayrayku, chay llaqtapiqa, manañan intiq k'anchaynintapas, nitaq killaq k'anchaynintapas nesesitakuñachu.

²⁴Chay k'anchaypitaqmi qespisqa suyukunaqa purinqaku. Hinallataqmi hallp'a pachapi reykunapas yupaychayninkutapas, hinallataq hatunchayninkutapas chay llaqtaman apamunqaku.

²⁵Chay llaqtapiqa, manan tutapas kanqañachu. Chaymi hatun punkunkunapas p'unchayqa mana hayk'aqpas wisq'asqañachu kanqa.

²⁶Hinan suyukunaq yupaychayninkupas, hatunchayninkupas chay llaqtaman apasqa kanqa.

²⁷Manapunin ima qhellichaqpas, millakuy kawsaqpas, llullakunapas chay llaqtamanqa haykunqakuchu. Aswanpas Korderoq kawsay libronpi qelqasqakunallan haykunqaku.

Apocalipsis 22

¹Chaymantataqmi angelqa, kawsachiq unu, kristal hina k'ancharishaq llimphuy mayuta rikuchiwarqan. Chay mayuqa Diospa, hinallataq Korderoq kamachikuq tiyanankumantan lloqsimusharqan.

²Llaqtapi hatun kalleq chawpinpi, mayuq iskay lado kantunkunapi imataq, kawsay mallki kasharqan. Chay mallkiqa, sapa killa ruruspan, chunka iskayniyoq kutita watapi rururqan. Rap'inkunataqmi, suyukunaq hampikunankupaq karqan.

³Manataqmi chaypiqa ñakaypas kanqañachu. Aswanpas Diospa, hinallataq Korderoq kamachikuq tiyananmi chay llaqtapi kashanqa. Hinan kamachinkunaqa payta yupaychanqaku.

⁴Hinallataq uyantapas rikunqaku. Sutintaqmi mat'inkupi kashanqa.

⁵Señor Diosmi paykunata k'anchaykunqa. Hinan wiñaypa-wiñayninpaq kamachikunqaku. Chayraykun, chay llaqtapiqa, manaña tutaqa kanqañachu.

Nitaqmi lámparaq k'anchaynintapas, nillataq intiq k'anchaynintapas nesesitanqakuñachu.

⁶Chaymantapas angelqa nillawarqantaqmi: 'Kay simikunaqa, hunt'aqpuni, cheqaqpunitaqmi kanpas,' nispa. Diospa rantinpi rimaqkunaq espiritunkuq Señor Diosnintaqmi, usqhaylla imakunachus pasanan kashasqanta kamachinkunaman rikuchinanpaq angelninta kachamurqan.

⁷Korderotaqmi nin: '¡Qhawariy, hamushanin! Kay libropi profetisasqa simikunata kasukuqqa kuisamiyoqmi kanqa,' nispan.

⁸Ñoqa Juanmi, chay imaymanakunata uyariqpas, rikuqpas kani. Uyarispa rikuspayaqmi, rikuchiwaqniy angelpa chakin pampaman payta hatunchanaypaq qonqoriykukurqani.

⁹Angeltaqmi ichaqa, niwarqan: '¡Qhawariy, amapuni qonqorikuwaychu! Ñoqaqa, qanpapas, Diospa rantinpi rimaq wawqeykikunaqpas, kay libropi kashaq simikunata kasukuqkunaqpas kamachimasillanmi kani. ¡Diosllatapuni hatunchay!' nispan.

¹⁰Nillawarqantaqmi: 'Tiempoqa qayllaykamushañan. Chayrayku, kay libropi profetisasqa simikunataqa ama selloyraqchu,' nispa.

¹¹Korderotaqmi nin: 'Mana chanin kaqta ruwaqqa, hinalla mana chanin kaqta ruwashachun. Hinallataq qhelli kawsaypi kawsaqpas, hinalla qhelli kawsaypi kawsashachun. Chanin kaqta ruwaqtaq ichaqa, chanin kaqllatapuni ruwashachun. Ch'uya kaqpas, aswantaraq ch'uyanchakushachun.

¹²Qhawariy, premioyta aparikuspaymi, usqhaylla hamushani. Hinan sapanka hukmanpas, maychus ruwasqankuman hina, chay premiota qosaq.

¹³Ñoqan Alfapas, Omegapas, ñawpaq kaqpas, qhepa kaqpas, qallariypas, p'uchukaypas kani,' nispa.

¹⁴Kawsay mallkimanta mikhuyta atinankupaqwan, chay llaqtaman hatun punkunkunata haykuy atinankupaqwan, p'achankuta t'aqsakuqkunaqa kuisamiyoqmi.

¹⁵Ichaqa alqokunapas, layqakunapas, qhellipi puriqkunapas, runata wañuchiqqunapas, idolota yupaychaqqunapas, hinallataq llapan llullakuyllatapuni munaqqunapas, llullakuqqunapas, hawapin qhepakunqaku.

¹⁶Korderoqa nimumawarqantaqmi: 'Ñoqa Jesusmi iñiq t'aqakunaman chay imaymanakunamanta willanasunkichispaq angelniyta kachamurqani. Ñoqan Davidpa saphinpas, mirayninpas, k'anchashaq pacha illariy ch'askapas kani,' nispa.

¹⁷Espiritupiwani, kasarakuq warmipiwani ninku: '¡Hamullayña!' nispanku. Pipas uyariqqa, nichun: '¡Hamullayña!' nispa. Hinallataq pipas ch'akichikuqqa, hamuchun. Pipas munaqqa, kawsachiq unumanta yanqallan ukyachun.

18 Pikunachus kay libropi profetisasqa simikunata uyariqkunamanmi ñoqaqa allin-allintapuni willani: 'Sichus pipas kay simikunaman yapanqa chayqa, kay libropi qelqasqa kashaq plagakunatan Diosqa payman yapanqa.

19 Sitaqchus pipas kay libropi profetisasqa simikunamanta qechunqa chayqa, Diosmi kawsay libromanta tupaqnintawan, ch'uya llaqtaman haykuynintawan, kay libropi imakunachus qelqasqa kasqanmantawan ima qechupunqa,' nispay.

20 Chay imaymanakunamanta willakuqmi nin: 'Arí, usqhayllamanmi hamushani,' nispan. Chay hinaqa, jahinapuni kachun! Arí, Señor Jesús, hamullayña.

21 Señorninchis Jesucristoq allinpaq qokuynin llapallaykichiswanpuni kachun. Ahinapuni kachun.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil